

Bundel – Gemeenteraad van 8 juli 2025

Agenda bijlagen

- Planning_Perspectiefnota 2025_8 juli 2025_Vastgesteld
2025-07-08_Gemeenteraad_Oproep
[25.17650] – Besluitenlijst_Raadsvergadering_08-10072025_CONCEPT_incl. moties en amendementen
- 1 OPENING EN AANWIJZING PRIMUS
- 2 VASTSTELLEN AGENDA
- 3 SPREEKRECHT BURGERS
Mevrouw I. Helderman inzake agendapunt 10.1 Perspectiefnota 2025
- 4 VASTSTELLEN BESLUITENLIJST GEMEENTERAAD 22 MEI 2025
[25.13178] – Besluitenlijst_Raadsvergadering_22052025_CONCEPT_Incl. moties en amendementen_VASTGESTELD
- 5 OVERZICHTEN
- 5.1 Toezeggingen
[25.16331] – Overzicht van Toezeggingen_stand van zaken vergadering 08072025 d.d. 27-06-2025
- 5.2 Moties
[25.16338] – Overzicht van Moties_Stand van zaken d.d. 27-06-2025
- 5.3 Raadsplanning
[RM25.050] – Mededeling_Bestuurlijke planning huidige bestuursperiode
Raadsplanning Gemeente Bladel 2025_Cyclus Juni-juli 2025_Concept_v28052025
- 6 INGEKOMEN STUKKEN & MEDEDELINGEN TOT EN MET 5 JUNI 2025
Ingekomen stukken zijn documenten die geadresseerd zijn aan de gemeenteraad en niet afkomstig zijn van het college van Burgemeester & Wethouders.
- 6.1 Ingekomen stukken
- 6.1.1 Raadscommissies
Besluitenlijsten van de raadscommissies die betrekking hebben op deze raadsacyclus worden ter kennisgeving gebracht.
[25.16165] – Besluitenlijst_Commissie Inwoners_24062025_CONCEPT
[25.16088] – Besluitenlijst_Commissie Grondgebied_23062025
[25.16356] – Besluitenlijst_Commissie Middelen & Algemene zaken_26 juni 2025 CONCEPT
[25.16169] – 2025-04-15_Presidium_Besluitenlijst Openbaar
[25.16170] – Besluitenlijst_Auditcommissie_12062025_CONCEPT
- 6.2 Mededelingen
Mededelingen zijn documenten die geadresseerd zijn aan de gemeenteraad en die afkomstig zijn van het college van Burgemeester & Wethouders. Via mededelingen informeert het college de gemeenteraad.
De volgende mededelingen zijn ter informatie voor de gemeenteraad door het college van burgemeester & wethouders vastgesteld:
Transitieplan De Buurt als Ecosysteem
Meerjarenplan Samen voor Jeugd 2026 – 2029
Jaarverantwoording Kinderopvang 2024
Kwaliteit beoordeling natuurgrasvelden in de gemeente Bladel 2025
Overleg Pius-X over maatschappelijke stage
Maatwerk taken jeugdgezondheidszorg GGD Brabant-Zuidoost
Evaluatie Luchthaven Eindhoven overleg en sturingsmodel geluid
Gebiedsontwikkeling De Hoeven 26 te Reusel
Realisatie laadinfrastructuur gemeente Bladel
Ontwikkelperspectief Bladel-Zuid
Woningbouwprogramma 2025-2034
Samenwerking tussen de Kempengemeenten en het KOP
Organisatie VNG Jaarcongres 2025
Arbeidsmarktbeleid (let wel: deze raadsmededeling heeft per abuis géén commissiebehandeling gehad)
- 6.3 Vaststellen Overzicht van Ingekomen stukken & Mededelingen
De gemeenteraad wordt voorgesteld het overzicht van ingekomen stukken en mededelingen van 19-04-2025 tot en met 05-06-2025 overeenkomstig de voorgestelde wijze van afdoening vast te stellen.

[25.16357] – [R25.039] Lijst met mededelingen en ingekomen stukken 19-04-2025 t/m 05-06-2025_VASTGESTELD

7 VERTEGENWOORDIGING GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN

8 ACTIEVE INFORMATIE VANUIT COLLEGE VAN BURGEMEESTER & WETHOUDERS

9 HAMERSTUKKEN

9.1 R25.037 Jaarstukken 2024

In de begroting 2024 heeft de raad de kaders vastgesteld. Met deze kaders is het college de opdracht gegeven om uitvoering te geven aan de voorstellen die zijn opgenomen in de begroting. In de jaarstukken wordt duidelijk of de plannen zijn gerealiseerd en of binnen de budgetten is gebleven. Op grond van artikel 197 Gemeentewet legt het college van burgemeester en wethouders verantwoording af aan de raad over het gevoerde bestuur, onder overlegging van de jaarrekening (het financieel beheer van de gemeente) en het jaarverslag (het gerealiseerde beleid).

2025-07-03: De accountantsverklaring is toegevoegd (onderdeel Jaarstukken 2024 met corsanummer 25.16536).

Uit de commissie Middelen en Algemene Zaken d.d. 26 juni 2025:

Dhr. Van Munster, plaatsvervangend voorzitter van de auditcommissie, brengt het advies van de auditcommissie over de jaarstukken 2024 aan de raad over. Dhr. Van Munster licht een aantal bevindingen en aanbevelingen van de accountant uit. De auditcommissie adviseert de gemeenteraad zich vooral te richten op de vraag "In hoeverre zijn de doelen behaald?". Daarnaast kondigt de plaatsvervangend voorzitter eind dit jaar een wijziging van de financiële verordening aan betreffende de rechtmatigheidsverantwoording.

De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat geen specifieke punten uit de commissie zijn overgebleven voor bediscussieering door de gemeenteraad.

De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als hamerstuk te behandelen in de raadsvergadering van 8 en 10 juli 2025, en daarmee conform het voorstel van het college te stemmen.

[R25.037b] – Raadsbesluit_Jaarstukken 2024_VASTGESTELD

[25.16536] – Bijlage_Jaarstukken 2024 incl. getekende controleverklaring 2024_VASTGESTELD

[25.13018] – Bijlage_Meerjarenprognose Grondexploitaties 2024_VASTGESTELD

[R25.037] – Raadsvoorstel_Vaststellen jaarstukken 2024

[25.12978] – ontwerp-besluit_Vaststellen jaarstukken 2024

[25.12982] – Bijlage_Jaarstukken 2024

[25.14740] – Bijlage_Accountantsverslag 2024 Gemeente Bladel getekend

9.2 R25.031 Beleidskader dorpsraden

Op basis van de 'Startnotitie Herijking taak en positionering van de dorpsraden' is de taak en positionering van de dorpsraden en de samenwerking tussen de dorpsraden en de gemeente geëvalueerd. Deze herijking heeft geleid tot een nieuw beleidskader. Hiermee wordt de samenwerking tussen de gemeente en de dorpsraden op een heldere en structurele wijze geactualiseerd en vastgelegd. Het 'Beleidskader dorpsraden gemeente Bladel 2025' stelt een duidelijk kader waarbinnen de dorpsraden kunnen functioneren en laat tegelijkertijd ruimte voor maatwerk naar ieder dorps behoefte.

Relevante eerdere besluitvorming:

R24.060b Startnotitie Herijking taak en positionering van de dorpsraden op 7 november 2024

Verordening Dorpsraad Netersel en Hoogeloon van 1 maart 2009

Toetsingskader private dorps- en wijkraden gemeente Bladel van 1 november 2007

Uit de commissie Middelen en Algemene Zaken d.d. 26 juni 2025:

Portefeuillehouder Van den Bosch geeft aan dat het uitspreken van wederzijdse verwachtingen belangrijk is in de samenwerking tussen de gemeente en dorpsraden. De burgemeester meldt dat er één contactambtenaar is aangewezen voor de dorpsraden.

De burgemeester geeft aan dat voor het Georganiseerd Burgeroverleg Hapert (GBOH) en de dorpsraden dezelfde situatie geldt, ondanks de publiek- en privaatrechtelijke verschillen.

Van den Bosch licht toe dat de verplichting tot verkiezingen binnen de dorpsraden is komen te vervallen. Hij benadrukt dat inwoners zich bovenal vertegenwoordigd horen te voelen door de dorpsraad.

Portefeuillehouder Van den Bosch geeft aan te zullen bezien wat een logisch evaluatiemoment is.

De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat geen specifieke punten uit de commissie zijn overgebleven voor bediscussieering door de gemeenteraad.

De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als hamerstuk te behandelen in de raadsvergadering van 8 en 10 juli 2025, en daarmee conform het voorstel van het college te stemmen.

[R25.031b] – Raadsbesluit_ Beleidskader dorpsraden_VASTGESTELD

[R25.031] – Raadsvoorstel_Beleidskader dorpsraden gemeente Bladel 2025

[25.11206] – Ontwerpbesluit_Beleidskader dorpsraden gemeente Bladel 2025

[25.11395] – Bijlage_Verordening, regelende de instelling, samenstelling, bevoegdheden en werkwijze van de dorpsraad voor de kernen Hoogeloon en Netersel_01032009

[25.11396] – Bijlage_Toetsingkader private dorps- en wijkraden gemeente Bladel_01112007

[24.22010] – Bijlage_Startnotitie Herijking taak en positionering van de dorpsraden_07112024

9.3 R25.024 Verordening gemeentelijke onderscheidingen

Het college van burgemeester en wethouders stelt de gemeenteraad voor de volgende onderscheidingen in te stellen:

het ereburgerschap;

het predicaat van bewijs van verdienste;

de gemeentelijke prijzen.

Het ereburgerschap (de hoogste gemeentelijke onderscheiding) en het predicaat van bewijs van verdiensten blijven daarmee bestaan. De gemeentelijke vrijwilligersonderscheiding en het jeugdlintje worden vervangen door een nieuwe gemeentelijke onderscheiding: de gemeentelijke prijzen.

Inwoners kunnen een ingezetene van gemeente Bladel, een rechtspersoon of organisatie gevestigd in gemeente Bladel nomineren in een bepaalde categorie.

Relevante eerdere besluitvorming:

Huidige verordening gemeentelijke onderscheidingen gemeente Bladel (2011)

Uit de commissie Middelen en Algemene Zaken d.d. 26 juni 2025:

De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat geen specifieke punten uit de commissie zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad.

De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als hamerstuk te behandelen in de raadsvergadering van 8 en 10 juli 2025, en daarmee conform het voorstel van het college te stemmen.

[R25.024b] – Raadsbesluit_Verordening gemeentelijke onderscheidingen_VASTGESTELD

[R25.024] – Raadsvoorstel_Verordening gemeentelijke onderscheidingen gemeente Bladel 2025

[25.08022] – Ontwerpbesluit_Verordening gemeentelijke onderscheidingen gemeente Bladel 2025

10 FINANCIËLE BESPREEKSTUKKEN

VVD, dhr. Van Weert, kondigt een amendement aan betreffende de investering van 18 miljoen voor het zwembad Egyptische Poort.

CDA, dhr. Beerens, en Bladel Transparant, dhr. Panjoel, kondigen aan een motie te overwegen voor een kunstgrasveld in Hoogeloon.

De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als besprekstuk te behandelen in de raadsvergadering van 8 en 10 juli 2025.

[R25.036b] – Raadsbesluit_Perspectiefnota 2025_VASTGESTELD

[25.12763] – Bijlage_Perspectiefnota 2025_VASTGESTELD

[R25.036] – Raadsvoorstel_Vaststellen perspectiefnota 2025

[25.12762] – ontwerp-besluit_Vaststellen perspectiefnota 2025

[RM25.060] – Mededeling_Heroverweging verdeelsleutel KempenPlus

[RM25.054] – Mededeling_Meicirculaire 2025

[25.15170] – Bijlage_Gemeentefonds Meicirculaire 2025

HISWA-RECRON_Perspectiefnota 2025, 24-6-2025_24062025

Bijlage_4 puntenmanifest – Het belang van recreatie – HISWA-RECRON t.b.v. Kempen, Bladel, 25-3-2022

Koninklijke Horeca Nederland_Reactie op raadsvoorstel perspectiefnota 2025 3.4 economie_07072025

Bijlage_Impactanalyse BTW-verhoging logies

Bijlage_20250327-Eindrapport-Impact-BTW-verhoging-hotelsector

Bijlage_Beslisnota bij Kamerbrief inzake uitkomsten impactanalyse btw op logies

[25.17151] – Amendement_VVD_Gezonde financiële keuzes met toekomstperspectief_08072025_VERWORPEN

[25.17150] – Motie_CDA, BT_VHP_10.1_Kunstgrasveld sportpark

Hoogeloon_08072025_AANGENOMEN

[25.17149] – Motie_VVD_Agendapunt 10.1_R25.036_Perspectiefnota 2025_Korting Toeristenbelasting schrappen_08072025_VERWORPEN

10.2 SCHORSING

De vergadering is opgesplitst in twee vergaderavonden. Het vervolg van de raadsvergadering wordt voortgezet op donderdag 10 juli om 19.30 uur.

Procesplanning: Perspectiefnota 2025 gemeente Bladel

Datum	Activiteit
Woensdag 28-05-2025	Publicatie perspectiefnota op iBabs (bij raadsinformatiebijeenkomst 2 juni)
Maandag 02-06-2025	Ambtelijke technische toelichting op de Perspectiefnota 2025 (inclusief om- buigingsmaatregelen)
Vrijdag 06-06-2025	Publicatie conceptagenda commissie MAZ (inclusief stukken) op iBabs
Woensdag 18-06-2025	Schriftelijk indienen (overgebleven) technische vragen
Dinsdag 24-06-2025	Beantwoording technische vragen*
Donderdag 26-06-2025	Commissie Middelen en Algemene Zaken Integrale behandeling in 1 commissie op volgorde van programma
Donderdag 03-07-2025, 12:00 uur	Uiterste aanleverdatum voor inhoudelijke/technische toets conceptmoties en -amendementen (bij indienen graag aangeven of je een inhoudelijke en/of technische toets door respectievelijk ambtelijke organisatie en/of grif- fier wenst)
Vrijdag 04-07-2025	Reactie op conceptmoties en -amendementen vanuit griffier*
Zondag 06-07-2024	Uiterlijke aanleverdatum voor aangekondigde moties en amendementen
Maandag 07-07-2025, 12:00 uur	Publicatie van 'definitief' aangekondigde moties en amendementen op iBabs
Dinsdag 08-07-2025**	Raadsvergadering: Deel 1 19.30 - 20.30 uur <u>Agendapunt 1 t/m 10.1: Jaarstukken 2024</u> 20.30 uur <u>Start agendapunt 10.2: Perspectiefnota 2025</u> 20.30 – 21.45 uur <i>1e termijn</i> - Betoog, vanaf spreekgestoelte, maximaal 10 minuten per fractie (incl. voorlezen van dictum van moties/amendementen) op volgorde overeen- komstig TK (PRO5, BT, VVD, CDA, VHP) - Na ieder betoog een rondje vragen/reacties vanuit overige fracties (circa 3 minuten per keer) - Beantwoording college op vragen en reactie op moties/amendementen 21.45 – 22.30 uur <i>2e termijn</i> - Reguliere 2^e termijn op spreekvolgorde van 1e termijn - Reactie college op 2e termijn 22.30 uur <i>Stemming Perspectiefnota 2025</i> Stemmen over (ingediende) amendementen Stemmen over Perspectiefnota 2025 Stemmen over (ingediende) moties Schorsing vergadering
Donderdag 10 juli 2025 19.30 uur	Raadsvergadering: Deel 2 Heropening raadsvergadering: Behandeling overige raadsvoorstellen (be- spreekstukken) van commissies Grondgebied, Inwoners en Middelen en Al- gemene Zaken

* Haalbaarheid van deze planning is afhankelijk van de hoeveelheid en omvang van de ingediende vragen, concept-moties en amendementen. Kleine slag om de arm dus.

** Voorafgaand aan de raadsvergadering op dinsdag 8 juli 2025, vanaf 18 uur, ontvangen wij de cursisten Politiek actief voor de gemeente. Zij wonen de raadsvergadering bij als toehoorder.

Agenda Gemeenteraad

Subtitel	Deel 1: Jaarstukken & Perspectiefnota
Datum	08-07-2025
Datum oproep	27-06-2025
Tijd	19:30 –
Locatie	Gemeentehuis Bladel, Raadszaal, Markt 21, 5531 BC Bladel
Voorzitter	M.A.G. (Maurits) van den Bosch
Toelichting	Hierbij wordt u uitgenodigd voor de openbare raadsvergadering op dinsdag 8 juli 2025, om 19.30 uur in de Raadszaal van het gemeentehuis van Bladel. De conceptagenda voor deze vergadering treft u hierbij aan.

Het betreft een openbare raadsvergadering, die openstaat voor insprekers en die rechtstreeks is bij te wonen in de raadszaal en te is volgen via www.bladel.nl/raad. Op deze website zijn ook alle vergaderstukken in te zien.

Insprekers die tijdens de vergadering wensen in te spreken op een geagendeerd bespreekstuk, melden zich vooraf aan via griffie@bladel.nl.

Met vriendelijke groeten,

De voorzitter

M.A.G. van den Bosch

- 1 **OPENING EN AANWIJZING PRIMUS**
- 2 **VASTSTELLEN AGENDA**
- 3 **SPREEKRECHT BURGERS**
- 4 **VASTSTELLEN BESLUITENLIJST GEMEENTERAAD 22 MEI 2025**
- 5 **OVERZICHTEN**
- 5.1 **Toezeggingen**
- 5.2 **Moties**

5.3 Raadsplanning

6 INGEKOMEN STUKKEN & MEDEDELINGEN TOT EN MET 5 JUNI 2025

6.1 Ingekomen stukken

6.1.1 Raadscommissies

6.2 Mededelingen

De volgende mededelingen zijn ter informatie voor de gemeenteraad door het college van burgemeester & wethouders vastgesteld:

- Transitieplan De Buurt als Ecosysteem
- Meerjarenplan Samen voor Jeugd 2026 – 2029
- Jaarverantwoording Kinderopvang 2024
- Kwaliteit beoordeling natuurgrasvelden in de gemeente Bladel 2025
- Overleg Pius-X over maatschappelijke stage
- Maatwerktaken jeugdgezondheidszorg GGD Brabant-Zuidoost
- Evaluatie Luchthaven Eindhoven overleg en sturingsmodel geluid
- Gebiedsontwikkeling De Hoeven 26 te Reusel
- Realisatie laadinfrastructuur gemeente Bladel
- Ontwikkelperspectief Bladel-Zuid
- Woningbouwprogramma 2025–2034
- Samenwerking tussen de Kempengemeenten en het KOP
- Organisatie VNG Jaarcongres 2025
- Arbeidsmarktbeleid *(let wel: deze raadsmededeling heeft per abuis géén commissiebehandeling gehad)*

6.3 Vaststellen Overzicht van Ingekomen stukken & Mededelingen

7 VERTEGENWOORDIGING GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN

8 ACTIEVE INFORMATIE VANUIT COLLEGE VAN BURGEMEESTER & WETHOUDERS

9 HAMERSTUKKEN

9.1 R25.037 Jaarstukken 2024

9.2 R25.031 Beleidskader dorpsraden

9.3 R25.024 Verordening gemeentelijke onderscheidingen

10 FINANCIËLE BESPREEKSTUKKEN

10.1 R25.036 Perspectiefnota 2025

Voorgesteld besluit:

1. de perspectiefnota 2025 vast te stellen en de in de perspectiefnota opgenomen financiële uitkomsten voor de dienstjaren 2025 en volgende te accepteren;
2. het beschikbaar stellen van de benodigde budgetten en investeringen voor realisering van de voor 2025 geplande activiteiten met een A-rubricering;
3. in te stemmen met de bij de hoofdtakvelden weergegeven toevoegingen en onttrekkingen aan reserves;
4. de 6e begrotingswijziging 2025 vast te stellen.

10.2 SCHORSING

BESLUITENLIJST

VERGADERING GEMEENTERAAD

8 EN 10 JULI 2025, 19.30 UUR

RAADSZAAL TE BLADEL

RAADSVERGADERING DEEL 1: 8 JULI 2025

	AANWEZIG	VERHINDERD
Voorzitter	Dhr. M.A.G. van den Bosch	Burgemeester
Griffier	Dhr. J.F. van der Wiel	Raadsgriffier
Raadsleden	Dhr. H.G.M. Van Gorp Dhr. N.C.H.B. Beerens Dhr. M.C. Schoenmakers Dhr. E.A.P.M. van Weert Mevr. L.M.G. Van Hoof - Coolen Dhr. D. Zumker Dhr. B.M.A.M. van Hoof Mevr. N.H.M. Bohncke Dhr. A.E. Van Hulst Dhr. N. Panjoel Dhr. A.J.A. Van Dun Dhr. J.H. van Munster Dhr. T.P.H. van Gils Mevr. W.J.M. Claassen Dhr. H.A.L.B. Maas	CDA CDA CDA VVD BT BT BT BT BT BT VHP VHP VHP VHP PRO5
Collegeleden	Mevr. H.W.B.M. van der Hamsvoort Dhr. A.P. d'Haens Mevr. J.M. van Dongen-Hermans Dhr. D.S.C. Jansen Dhr. M.A.G. van den Bosch	Wethouder BT Wethouder CDA Wethouder VHP Wethouder BT Burgemeester
Ambtelijke organisatie	Dhr. R. Lathouwers	gemeentesecretaris

AGENDAPUNT		BESLUITEN	TOELICHTING / TOEZEGGING COLLEGE
1.	OPENING VERGADERING EN AANWIJZING PRIMUS	De voorzitter opent de vergadering om 19.30 uur. De volgende raadsleden zijn verhinderd: - Nathalie Baijens (CDA) - Marieke van Gorp (PRO5) - Niels van der Heijden (BT)	

BESLUITENLIJST

VERGADERING GEMEENTERAAD

8 EN 10 JULI 2025, 19.30 UUR

RAADSZAAL TE BLADEL

AGENDAPUNT		BESLUITEN	TOELICHTING / TOEZEGGING COLLEGE
		Paul Wouters (BT) Stemcijfer: PRO5	
2.	VASTSTELLEN AGENDA	De conceptagenda (incl. de Art.41-beantwoordingsbrieven (agendapunt 12) en de aangekondigde moties 'vreemd aan de orde van de dag' (agendapunt 13) wordt ongewijzigd en unaniem vastgesteld (15 stemmen voor, 0 stemmen tegen).	
3.	SPREEKRECHT BURGERS	Er heeft zich één persoon gemeld voor het spreekrecht. Mevrouw I. Helderma (Directeur-bestuurder Bibliotheek De Kempen) bij agendapunt 10.1 Perspectiefnota 2025	
4.	VASTSTELLEN BESLUITENLIJST GEMEENTERAAD 22 MEI 2025	De besluitenlijst van de raadsvergadering van 22 mei 2025 is ongewijzigd en unaniem vastgesteld (15 stemmen voor, 0 stemmen tegen).	
5.	OVERZICHTEN	De volgende overzichten zijn aan de raad ter kennisgeving gebracht: - Toezeggingen - Moties - Raadsplanning Hierover vindt geen behandeling van een overzicht plaats.	Wethouder Jansen geeft aan bezig te zijn met de toezegging over de verkeersveiligheid bij de Bossingel (toezegging 375). Met klankbordgroep Egyptische Poort wordt na de zomer gekeken of tijdelijke maatregelen nodig zijn. De definitieve oplossing duurt langer en kan geschieden na andere infrastructurele ingrepen zoals het fietspad en de tunnel.
6.	INGEKOMEN STUKKEN & MEDEDELINGEN TOT EN MET 5 JUNI 2025		
6.1	Ingekomen stukken	Er vindt geen behandeling van een ingekomen stuk plaats.	

BESLUITENLIJST

VERGADERING GEMEENTERAAD

8 EN 10 JULI 2025, 19.30 UUR

RAADSZAAL TE BLADEL

AGENDAPUNT		BESLUITEN	TOELICHTING / TOEZEGGING COLLEGE
6.1.1	Besluitenlijsten raadscommissies	De volgende besluitenlijsten van raadscommissies zijn ter kennisgeving gebracht: - Commissie Grondgebied 23 juni 2025 - Commissie Inwoners 24 juni 2025 - Commissie Middelen & Algemene zaken 26 juni 2025 - Presidium Besluitenlijst Openbaar 15 april 2025 - Auditcommissie Besluitenlijst 12 juni 2025 Er vindt geen behandeling van een (concept)besluitenlijst plaats.	
6.2	Mededelingen	De volgende mededelingen zijn vanuit het college schriftelijk ter kennisgeving aan de raad gebracht ter behandeling in deze raadsvergadering: - Transitieplan De Buurt als Ecosysteem - Meerjarenplan Samen voor Jeugd 2026 - 2029 - Jaarverantwoording Kinderopvang 2024 - Kwaliteit beoordeling natuurgasvelden in de gemeente Bladel 2025 - Overleg Pius-X over maatschappelijke stage - Maatwerk taken jeugdgezondheidszorg GGD Brabant-Zuidoost - Evaluatie Luchthaven Eindhoven overleg en sturingsmodel geluid - Gebiedsontwikkeling De Hoeven 26 te Reusel - Realisatie laadinfrastructuur gemeente Bladel - Ontwikkelperspectief Bladel-Zuid - Woningbouwprogramma 2025-2034 - Samenwerking tussen de Kempengemeenten en het KOP - Organisatie VNG Jaarcongres 2025 - Arbeidsmarktbeleid Er vindt geen behandeling van een mededeling plaats.	
6.3	Vaststellen overzicht van ingekomen stukken en	Het overzicht van ingekomen stukken en mededelingen van 19 april tot en met 5 juni 2025 is ongewijzigd en unaniem	

BESLUITENLIJST

VERGADERING GEMEENTERAAD

8 EN 10 JULI 2025, 19.30 UUR

RAADSZAAL TE BLADEL

AGENDAPUNT		BESLUITEN	TOELICHTING / TOEZEGGING COLLEGE
	mededelingen 19 april t/m 5 juni 2025	overeenkomstig de voorgestelde wijze van afdoening vastgesteld (15 stemmen voor, 0 stemmen tegen).	
7.	VERTEGENWOORDIGING GEMEENSCHAPPELIJKE REGLINGEN	Raadslid Van Gorp (CDA) als plaatsvervangend lid van de MRE Raadstafel21 vraagt naar: - De mogelijkheden om woningbouwprojecten te versnellen - De inbreng vanuit Bladel bij het Meerjarig multimodaal mobiliteitspakket (MMMP) - Groei voorzieningenniveau naar aanleiding van de quickscan. Van Gorp roept het college op om de raad(scommissie) te informeren over de uitkomsten van de MRE portefeuillehoudersoverleggen.	Wethouder d'Haens geeft aan dat de Beethovendeal voorziet in aanvullende financiering in het geval dat bij projecten geld tekort komt. Dit is in Bladel niet het geval, doordat uitsluitend grondexploitaties worden voorgelegd die sluitend zijn. Particulieren ontwikkelingen komen hiervoor wel in aanmerking. Wethouder d'Haens geeft aan dat het voorzieningenniveau in de gemeente Bladel belangrijk is. De gemeenteraad heeft hierover het scenario 'Alles bij de hand' vastgesteld en daar wordt op ingezet. Wethouder Van Dongen geeft aan dat voor het MMMP vanuit de Kempenregio zijn ingebracht: - Drie hubs: Geen bijdrage voor toegekend. - Fietsverbinding Hapert-Bladel: Opgenomen in KTM2 - Doortrekken van HOV: 3 miljoen euro voor toegekend. Opgenomen in KTM2 - Onderzoek naar extra aansluiting ter hoogte van Reusel - Doortrekken snelfietsroute F67 - OV Reusel-De Mierden naar Tilburg Burgemeester Van den Bosch geeft aan dat in de vergadering van het Algemeen Bestuur van MRE op 2 juli 2025 de Begroting 2026 is vastgesteld en dat momenteel het proces wordt voorbereid om te komen tot een nieuwe Regionale Agenda. De zienswijzeprocedure voor de bovenregionale samenwerking met Weert, Meijerijstad en Venlo start in het najaar van 2025. Burgemeester Van den Bosch geeft aan dat de VRBZO en tekort heeft van 1.15 miljoen euro door hoge loonkosten.

BESLUITENLIJST

VERGADERING GEMEENTERAAD

8 EN 10 JULI 2025, 19.30 UUR

RAADSZAAL TE BLADEL

AGENDAPUNT		BESLUITEN	TOELICHTING / TOEZEGGING COLLEGE
			De extra bijdrage van €31.000 vanuit Bladel wordt verwerkt in de Najaarsnota 2025.
8.	ACTIEVE INFORMATIE VANUIT COLLEGE VAN BURGEMEESTER & WETHOUDERS	Vanuit het college van B&W wordt de volgende actieve informatie gegeven: – Wethouder Van Dongen inzake Ontwikkelingen Het Palet – Wethouder Van der Hamsvoort inzake Arbeidsmarktbeleid – Wethouder Van der Hamsvoort inzake Mogelijk aardwarmteonderzoek – Wethouder d’Haens inzake Impactanalyse Ontwikkelstrategie De Kempen	Wethouder Van Dongen geeft aan dat een volgend overleg plaatsvindt met KempenKind op 1 september 2025. De oplossingsrichting wordt uitgerekend door een bureau. Na de zomer starten 105 leerlingen. Er is ruimte voor 125 leerlingen. Daarom geen noodzaak voor de plaatsing van tijdelijke units. Wethouder Van der Hamsvoort geeft aan dat de arbeidsmarkt grensoverschrijdend is. Dientengevolge zal geen arbeidsmarktbeleid wordt opgesteld voor de gemeente Bladel. Wethouder Van der Hamsvoort geeft aan dat het Rijk aan de slag wil met de onderzoeksboring in Hoogeloon, maar dat de financiën en planning nog niet rond zijn. Wethouder d’Haens geeft aan dat het college de impactanalyse van het raadsbesluit in Eersel heeft vastgesteld en dat hierover vanuit de drie Kempengemeenten een brief door de colleges wordt verstuurd naar de provincie, de gemeente Eersel en de MRE-regio.
9.	HAMERSTUKKEN		Bij aanvang van het agendapunt wordt de raadsvergadering geschorst ten behoeve van de uitreiking van de Bladelse zuil (gemeentelijke onderscheiding) door de burgemeester aan dhr. Wim van der Linden.

BESLUITENLIJST

VERGADERING GEMEENTERAAD

8 EN 10 JULI 2025, 19.30 UUR

RAADSZAAL TE BLADEL

AGENDAPUNT		BESLUITEN	TOELICHTING / TOEZEGGING COLLEGE
9.1	R25.037 Jaarstukken 2024	Het raadsvoorstel R25.037 is ongewijzigd en unaniem <u>aangenomen</u> (15 stemmen voor, 0 stemmen tegen). De gemeenteraad besluit: 1. de Meerjarenprognose Grondexploitaties 2024 vast te stellen; 2. de jaarstukken 2024 vast te stellen en aan het college van burgemeester en wethouders decharge te verlenen over het gevoerde beleid en beheer; 3. in te stemmen met de begrotingsafwijkingen; 4. in te stemmen met de volgende resultaatbestemming: definitief exploitatieresultaat 2.870.000,- a. aanwending resultaat t.b.v. budgetoverhevelingen 1.476.000,- dekking door bijdragen inkomsten -/- 291.000,- reservering ten laste van het resultaat 2024 1.185.000,- b. Landelijke beëindigingsregeling veehouderijbedrijven 71.000,- c. toevoeging algemene reserve grondexploitatie 576.000,- d. netto resultaat 2024 te verrekenen met de algemene reserve 1.038.000,- 5. de 5e begrotingswijziging 2025 vast te stellen ten behoeve van de over te hevelen budgetten en de bestemming van het voordelig resultaat 2024.	
9.2	R25.031 Beleidskader dorpsraden	Het raadsvoorstel R25.031 is ongewijzigd en unaniem aangenomen (15 stemmen voor, 0 stemmen tegen). De gemeenteraad besluit: 1. Het 'Beleidskader dorpsraden gemeente Bladel 2025' vast te stellen.	
9.3	R25.024 Verordening gemeentelijke onderscheidingen	Het raadsvoorstel R25.024 is ongewijzigd en unaniem aangenomen (15 stemmen voor, 0 stemmen tegen). De gemeenteraad besluit:	

BESLUITENLIJST

VERGADERING GEMEENTERAAD

8 EN 10 JULI 2025, 19.30 UUR

RAADSZAAL TE BLADEL

AGENDAPUNT		BESLUITEN	TOELICHTING / TOEZEGGING COLLEGE
		2. De 'Verordening gemeentelijke onderscheidingen gemeente Bladel 2025' vast te stellen.	
10.	FINANCIËLE BESPREEKSTUKKEN		
10.1	R25.036 Perspectiefnota 2025	Het amendement van VVD 'Gezonde financiële keuzes met toekomstperspectief' is <u>verworpen</u> met 1 stem voor (VVD) en 14 stemmen tegen (BT, CDA, VHP, PRO5). Het raadsvoorstel R25.036 is ongewijzigd <u>aangenomen</u> met 14 stemmen voor (BT, CDA, VHP, PRO5) en 1 stem tegen (VVD). De gemeenteraad besluit: 1. De perspectiefnota 2025 vast te stellen en de in de perspectiefnota opgenomen financiële uitkomsten voor de dienstjaren 2025 en volgende te accepteren. 2. Het beschikbaar stellen van de benodigde budgetten en investeringen voor realisering van de voor 2025 geplande activiteiten met een A-rubricering. 3. In te stemmen met de bij de hoofdtakvelden weergegeven toevoegingen en onttrekkingen aan reserves. 4. De 6e begrotingswijziging 2025 vast te stellen. De motie van VVD 'Korting toeristenbelasting schrappen' is <u>verworpen</u> met 1 stem voor (VVD) en 14 stemmen tegen (BT, CDA, VHP, PRO5). De motie van CDA, BT en VHP 'Kunstgrasveld sportpark Hoogeloon' is <u>aangenomen</u> met 14 stemmen voor (BT, CDA, VHP, VVD) en 1 stem tegen (PRO5).	Bij aanvang van het agendapunt maakt de volgende persoon gebruik van het spreekrecht: - Mw. I. Helderma (Directeur-Bestuurder Bibliotheek De Kempen) Wethouder Van Dongen geeft aan dat het Algemeen Bestuur van de GRSK unaniem heeft ingestemd met de nota van zienswijze op de begroting 2026. Namens de gemeente Bladel is een stemverklaring afgegeven waarin is aangegeven het te betreuren dat de zienswijze (bezuiniging) niet is verwerkt. Wethouder Van Dongen geeft aan dat het nog niet duidelijk is wat er met de kerk van Hoogeloon gaat gebeuren. Ze moedigt het gesprek aan tussen de dorpsraad en het parochiebestuur hierover. Wethouder Jansen biedt zijn excuses aan voor het tekort van 1,8 miljoen euro bij gemeenschapshuis BRUIS als gevolg van een ontoereikende indexatie. Wethouder Jansen geeft aan dat de organisatie-ontwikkeling van de ambtelijke organisatie kan helpen bij verbetering van checks & balances. Wethouder Jansen geeft aan dat de bibliotheek een fors budget krijgt, en dat er door de bezuiniging van €51.000 geen sprake is van sluiting. Wethouder Jansen geeft aan dat het beleid niet toelaat om een nieuwe wielervedbaan te realiseren

BESLUITENLIJST

VERGADERING GEMEENTERAAD

8 EN 10 JULI 2025, 19.30 UUR

RAADSZAAL TE BLADEL

AGENDAPUNT		BESLUITEN	TOELICHTING / TOEZEGGING COLLEGE
			Wethouder Jansen geeft aan de voorgestelde programmamanagers ook i te willen zetten voor jeugd. De jeugdruimtes in de gemeenschapshuizen van Hapert en Bladel dienen anders te worden vormgegeven. Wethouder Van der Hamsvoort geeft aan dat de toeristenbelasting is gewijzigd en dat van de SNF-certificering is afgestapt. De duur van het verblijf van de arbeidsmigrant is bepalend voor de hoogte. Dit staat in verhouding met wat een inwoner betaalt aan OZB. Wethouder Van der Hamsvoort geeft aan dat de verhoging van de BTW geen positieve ontwikkeling is voor de toeristische sector in de gemeente Bladel. Wethouder d'Haens geeft aan dat fietspad Cartierheide deze bestuursperiode niet meer wordt gerealiseerd. Op 22 juli vindt de zitting in de rechtbank plaats inzake de voorlopige voorziening. Als deze in stand blijft dan kan de aanleg van het fietspad op zijn vroegst plaatsvinden in het najaar van 2026. Wethouder d'Haens geeft aan dat in september 2025 het ontwerp-bestemmingsplan via een raadsvoorstel ter besluitvorming voorligt. Wethouder d'Haens geeft aan overeenkomstig de kadernota Grondstoffen in samenwerking met Reusel-De Mierden een grondstoffencentrum te willen realiseren. Hiervoor is tijd, aangezien een nieuwe huurovereenkomst op de huidige locatie met Roos is gesloten voor 3 jaren met optie tot verlenging. Wethouder Van Dongen <u>zegt toe</u> de gemeenteraad op de hoogte te brengen van de gesprekken die plaatsvinden met de directeur van de GRSK inzake de opvolging van de ingediende zienswijze/beoogde bezuiniging bij de GRSK. Wethouder Van Dongen geeft aan dat besluitvorming door de gemeenteraad niet meer benodigd is als het

BESLUITENLIJST

VERGADERING GEMEENTERAAD

8 EN 10 JULI 2025, 19.30 UUR

RAADSZAAL TE BLADEL

AGENDAPUNT		BESLUITEN	TOELICHTING / TOEZEGGING COLLEGE
			Voorkeursalternatief N284 binnen het budget past. Eind augustus (concept-plan) en eind november (besluit) komt de stuurgroep N284 bijeen. Wethouder Van Dongen geeft aan duidelijkheid te willen scheppen aan gemeenteraad en inwoners of het ontwerp van de reconstructie N284 past binnen het voorkeursalternatief. Eventuele aanpassingen of investeringen in het eigen wegennet komen sowieso ter besluitvorming naar de gemeenteraad. Bij de begrotingsbehandeling in november kan de gemeenteraad (Voorafgaand aan vaststelling door de stuurgroep) iets vinden van het ontwerp van de reconstructie van de N284. Wethouder Van Dongen geeft aan dat in de perspectiefnota een verhoging van de OZB in de komende jaren is opgenomen van 15% (2026), 15% (2027), 30% (2028) en 45% (2029).
10.2	Schorsing	De voorzitter schorst de vergadering om 23.10 uur en kondigt aan dat de vergadering wordt heropent op donderdag 10 juli 2025 om 19.30 uur.	

RAADSVERGADERING DEEL 2: 10 JULI 2025

	AANWEZIG	VERHINDERD
Voorzitter	Dhr. M.A.G. van den Bosch	Burgemeester
Griffier	Dhr. J.F. van der Wiel	Raadsgriffier
Raadsleden	Dhr. H.G.M. Van Gorp Dhr. N.C.H.B. Beerens Dhr. M.C. Schoenmakers Dhr. E.A.P.M. van Weert Mevr. L.M.G. Van Hoof - Coolen Dhr. P.J.A. Wouters Dhr. D. Zumker	CDA CDA CDA VVD BT BT BT Mevr. N.A.G. Baijens Dhr. N.J.M. van der Heijden CDA BT

BESLUITENLIJST

VERGADERING GEMEENTERAAD

8 EN 10 JULI 2025, 19.30 UUR

RAADSZAAL TE BLADEL

	Dhr. B.M.A.M. van Hoof Mevr. N.H.M. Bohncke Dhr. A.E. Van Hulst Dhr. N. Panjoel Dhr. A.J.A. Van Dun Dhr. J.H. van Munster Dhr. T.P.H. van Gils Mevr. W.J.M. Claassen Mevr. M.A.P. van Gorp Dhr. H.A.L.B. Maas	BT BT BT BT VHP VHP VHP VHP PRO5 PRO5	
Collegeleden	Mevr. H.W.B.M. van der Hamsvoort Dhr. A.P. d'Haens Mevr. J.M. van Dongen-Hermans Dhr. D.S.C. Jansen Dhr. M.A.G. van den Bosch	Wethouder BT Wethouder CDA Wethouder VHP Wethouder BT Burgemeester	
Ambtelijke organisatie	Dhr. R. Lathouwers	gemeentesecretaris	

AGENDAPUNT		BESLUITEN	TOELICHTING / TOEZEGGING COLLEGE
10.2.1	HEROPENING / VASTSTELLEN AGENDA VERGADERAVOND 10 JULI 2025	De voorzitter heropent de vergadering om 19.30 uur. De volgende raadsleden zijn verhinderd: – Nathalie Baijens (CDA) – Niels van der Heijden (BT) Stemcijfer: PRO5 De gemeenteraad stemt unaniem in met het voorstel van orde om na agendapunt 10.2.1 te starten met agendapunt 13.1. Verder wordt de agenda op volgorde behandeld.	
13	MOTIE VREEMD AAN DE ORDE VAN DE DAG		

BESLUITENLIJST

VERGADERING GEMEENTERAAD

8 EN 10 JULI 2025, 19.30 UUR

RAADSZAAL TE BLADEL

AGENDAPUNT		BESLUITEN	TOELICHTING / TOEZEGGING COLLEGE
13.1	BT, CDA, VHP, PRO5, VVD inzake Realisatie inwonerideeën 2025	De motie van alle raadsfracties (BT, CDA, VHP, PRO5 en VVD) 'Ideeënmarkt 2025' is unaniem <u>aangenomen</u> (17 stemmen voor, 0 stemmen tegen).	Wethouder Jansen <u>zegt toe</u> na de zomer terug te komen met een tijdlijn per initiatief.
11	OVERIGE BESPREEKSTUKKEN		
11.1	R25.035 Uitwerking Scenario's binnenzwembad en buitenzwemopties en kredietvoorstel Sportcentrum de Egyptische Poort	Het amendement van BT inzake 'Scenario B Zwembad met recreatie-elementen' is <u>aangenomen</u> met 10 stemmen voor (BT, PRO, VVD) en 7 stemmen tegen (CDA, VHP). De fractie BT geeft een stemverklaring af, waarin het aangeeft met de interpretatie zoals gegeven door het college in de tweede termijn, voor het amendement te stemmen. Het amendement van VHP en PRO5 inzake 'Veiligheid zwembad' is unaniem <u>aangenomen</u> (17 stemmen voor). De fracties CDA geeft een stemverklaring af, waarin het aangeeft groot voorstander te zijn van het zwembad in Bladel, en daarom voor het gewijzigde ontwerp-besluit te stemmen. Het gewijzigde ontwerp-besluit bij R25.035 is <u>aangenomen</u> met 13 stemmen voor (BT, CDA, PRO5, VVD) en 4 stemmen tegen (VHP). De gemeenteraad besluit: 1. Kennis te nemen van het scenario-overzicht met opties met betrekking tot de configuratie van het binnenzwembad en de gevraagde uitwerkingen van de beide buitenzwembadoptionen (buitenbad en zwembad). 2. Op basis van voor- en nadelen van de uitwerkingen te kiezen voor realisatie van scenario B (scenario basis met zwembad) zijnde een binnenzwembad bestaande uit een 4-baans wedstrijdbad, 250m2 recreatiewater (1x 150 m2 doelgroepenbad met beweegbare bodem) en 100 m2 peuterbad met peuterhoek, ruime perrons, whirlpool,	Wethouder Jansen geeft aan dat na de vaststelling van de bouwstenen (wonen, binnenzwembad, zwembad, sportpark) nog de infrastructuur rest voor het gehele gebied (tunnel, autoluwe bossingel, loopparcours, fietsverbinding naar Sleutel) De veiligheid en de kwaliteit van het zwembad is geborgd met de wijze waarop de zwembad wordt gemaakt (folie, pomp, filter). Wethouder Jansen geeft aan dat een buitenbad met overkapping in Nederland nauwelijks voorkomt, door hiervoor geen businesscase is als gevolg van de moeilijkheid om het klimaat te beheersen. Wethouder Jansen geeft aan dat het investeringsbedrag kaderstellend is.

BESLUITENLIJST

VERGADERING GEMEENTERAAD

8 EN 10 JULI 2025, 19.30 UUR

RAADSZAAL TE BLADEL

AGENDAPUNT		BESLUITEN	TOELICHTING / TOEZEGGING COLLEGE																																																					
		interactieve recreatie elementen (glijbaan, fonteinen) familiebaan, 2 middelgrote sauna's met ruime ruimte (sauna en stoomcabine) en een goede horecavoorziening voor binnen en buiten. Dit in combinatie met een zwembad, ligweide, strand, kinderspeeltoestel en half verhard pad om de vijver). 3. Ten behoeve van scenario B een krediet beschikbaar te stellen van € 18.493.697,- en bijbehorende jaarlijkse kapitaallasten van ca. € 857.000,- te verwerken. 4. De overige netto jaarlasten ad € 204.000,- voor eigenaarsonderhoud, verzekeringen, exploitatie zwembad, exploitatie gebouw en exclusief efficiency- en samenwerkingsvoordeel vanaf het jaar 2029 te verwerken in de begroting. 5. De begroting te wijzigen door vaststelling van de volgende 7^e begrotingswijziging 2025: <table><tr><th rowspan="2">bedragen x 1.000</th><th colspan="5">Mutaties 7e begrotingswijziging 2025</th></tr><tr><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th><th>2029</th></tr><tr><td>lasten</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Sport, cultuur en recreatie</td><td>4 v</td><td>10 v</td><td>57 v</td><td>185 v</td><td>-50 n</td></tr><tr><td>Totaal lasten</td><td>4 v</td><td>10 v</td><td>57 v</td><td>185 v</td><td>-50 n</td></tr><tr><td>batens</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Sport, cultuur en recreatie</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Totaal batens</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Totaal lasten en batens</td><td>4 v</td><td>10 v</td><td>57 v</td><td>185 v</td><td>-50 n</td></tr></table> (- = nadeel en + = voordeel) 6. Het college opdracht te geven tot realisatie van scenario B over te gaan, met de kanttekening dat een aantal randvoorwaarden voor realisatie van de zwembad nog nader moet worden onderzocht. 7. Het college opdracht te geven de samenwerking met de drie bestaande partners verder uit te werken, waarbij expliciet ruimte wordt gelaten om ook andere (nieuwe) partners te betrekken die een rol kunnen spelen in het beheer, de exploitatie en recreatieve invulling van het Sportcentrum en de zwembad. 8. Het college opdracht te geven bij de uitwerking en realisatie	bedragen x 1.000	Mutaties 7e begrotingswijziging 2025					2025	2026	2027	2028	2029	lasten						Sport, cultuur en recreatie	4 v	10 v	57 v	185 v	-50 n	Totaal lasten	4 v	10 v	57 v	185 v	-50 n	batens						Sport, cultuur en recreatie						Totaal batens						Totaal lasten en batens	4 v	10 v	57 v	185 v	-50 n	
bedragen x 1.000	Mutaties 7e begrotingswijziging 2025																																																							
	2025	2026	2027	2028	2029																																																			
lasten																																																								
Sport, cultuur en recreatie	4 v	10 v	57 v	185 v	-50 n																																																			
Totaal lasten	4 v	10 v	57 v	185 v	-50 n																																																			
batens																																																								
Sport, cultuur en recreatie																																																								
Totaal batens																																																								
Totaal lasten en batens	4 v	10 v	57 v	185 v	-50 n																																																			

BESLUITENLIJST

VERGADERING GEMEENTERAAD

8 EN 10 JULI 2025, 19.30 UUR

RAADSZAAL TE BLADEL

AGENDAPUNT		BESLUITEN	TOELICHTING / TOEZEGGING COLLEGE
		van de zwemvijver de volgende uitgangspunten te hanteren om de veiligheid en controleerbaarheid te vergroten: - Vaste omheining van de zwemvijver; - Entree verplicht stellen bij gebruik van de zwemvijver; - Toezicht tijdens openstelling van de zwemvijver bij zwemactiviteiten. De gewijzigde motie van BT inzake 'Brede uitwerking zwemvijver' is <u>aangenomen</u> met 13 stemmen voor (BT, CDA, PRO5, VVD) en 4 stemmen tegen (VHP).	
11.2	R25.034 Aankoop landbouwperceel Kroonvensche Heide Bladel	Het raadsvoorstel R25.034 is ongewijzigd <u>aangenomen</u> met 16 stemmen voor (BT, CDA, VHP, PRO5) en 1 stem tegen (VVD). De gemeenteraad besluit: Het krediet van € 315.000,00 voor het verwerven van het landbouwperceel gemeente Bladel, sectie K, nummer 235, groot 23.205 m² binnen het enclavegebied Kroonvensche Heide beschikbaar te stellen.	Wethouder d'Haens zegt toe dat er geen waardedaling van het landbouwperceel komt. Indien er door de functiewijziging (naar agrarisch natuurbeheer of natuur) waardedaling zou plaatsvinden, dan wordt er gebruik gemaakt van externe financiering via een fonds. Wethouder d'Haens geeft aan binnen 2 jaar de ontwikkeling is gerealiseerd.
11.3	R25.028 Keuzenota Energiebeleid 2026-2030	Het raadsvoorstel R25.028 is ongewijzigd en unaniem <u>aangenomen</u> (17 stemmen voor, 0 stemmen tegen) De gemeenteraad besluit: Te kiezen voor beleidsspoor 1 uit de Keuzenota Energiebeleid 2026-2030 en daarmee in te stemmen met: - De voorgestelde beleidsdoelstelling en het uitgangspunt met betrekking tot participatie. - De voorstellen met betrekking tot de opwek van hernieuwbare energie zoals deze zijn geformuleerd in hoofdstuk 4.3. - De voorstellen met betrekking tot de warmtetransitie zoals deze zijn geformuleerd in hoofdstuk 4.4.	Wethouder Van der Hamsvoort geeft aan dat beleidsspoor 3 ook gaat over de grootschalige opwek van zon- en windenergie. Wethouder Van der Hamsvoort geeft aan dat voor grootschalige kerncentrales het rijk bevoegd is. Voor kleinschalige nucleaire installaties is de gemeente het bevoegde gezag. De Provincie Noord-Brabant investeert 4 miljoen euro in MSR's. Ook VDL is hiermee bezig. Van der Hamsvoort geeft aan dat kernenergie momenteel nog een stap te ver is, en ontraadt de motie.

BESLUITENLIJST

VERGADERING GEMEENTERAAD

8 EN 10 JULI 2025, 19.30 UUR

RAADSZAAL TE BLADEL

AGENDAPUNT		BESLUITEN	TOELICHTING / TOEZEGGING COLLEGE
		4. De voorstellen met betrekking tot de doorontwikkeling van het energiesysteem zoals deze zijn geformuleerd in hoofdstuk 4.5. De gewijzigde motie van CDA en PRO5 inzake 'Spoor 3 Productie van hernieuwbare energie' is <u>verworpen</u> met 5 stemmen voor (CDA, PRO5) en 12 stemmen tegen (BT, VHP, VVD). De motie van VVD inzake 'Mogelijkheden onderzoeken kernenergie' is <u>verworpen</u> met 1 stem voor (VVD) en 16 stemmen tegen (BT, CDA, VHP, PRO5)	
12	ART.41-VRAGEN REGLEMENT VAN ORDE		
12.1	BT inzake Asielopvang Duizel-West (art.41)	Er worden geen aanvullende vragen gesteld.	Wethouder Jansen geeft aan dat een groot deel van de antwoorden achterhaald is vanwege de aangenomen motie door de gemeenteraad van Eersel op 1 juli om de voorkeurslocatie aan de Hapertseweg in Duizel te heroverwegen.
12.2	VHP inzake Opvanglocatie voor asielzoekers in Duizel (art.41)	Helma Claassen (VHP) heeft aanvullende vragen over communicatie en de stand van zaken rondom huisvesting van asielzoekers in de gemeente Bladel.	Wethouder Jansen geeft aan dat de gemeenteraad aansluitend op deze raadsvergadering vertrouwelijk wordt bijgepraat over dit onderwerp.
12.3	VVD inzake Veiligheid kermis Hapert (art.41)	Er vindt mondelinge beantwoording plaats van de art.41-vragen door burgemeester Van den Bosch: 1. Hoeveel geregistreeerde incidenten zijn er jaarlijks geweest tijdens de kermis in Hapert vanaf 2022 tot en met 2025? 2. Welke incidenten zijn geregistreeerd? 3. Is er een stijgende lijn te ontdekken in het aantal incidenten? En zo ja, is hiervoor een verklaring? 4. Is er een stijgende lijn te ontdekken in de zwaarte van de incidenten? En zo ja, is hiervoor een verklaring?	1. 7 meldingen 2022. 8 meldingen 2023. 0 meldingen 2024. 8 meldingen 2025 2. Er zijn diverse meldingen geregistreeerd, variërend van geluidsoverlast, ruzie en onwel wordingen tot diefstal, vechtpartijen, jeugdoverlast, mishandeling en een mogelijk steekincident. 3. Geen duidelijke stijgende lijn 4. Geen stijgende lijn in de zwaarte van de incidenten, eerder sprake van wisselend verloop. 5. De horecaondernemer heeft beveiliging (2 fte) ingezet. Op het kermisterrein zelf was geen beveiliging aanwezig vanuit gemeente. De

BESLUITENLIJST

VERGADERING GEMEENTERAAD

8 EN 10 JULI 2025, 19.30 UUR

RAADSZAAL TE BLADEL

AGENDAPUNT		BESLUITEN	TOELICHTING / TOEZEGGING COLLEGE
		5. Hoe was de veiligheid dit jaar tijdens de kermis in Hapert geregeld? 6. Welke stappen gaat het college/de burgemeester ondernemen om de veiligheid te verbeteren tijdens de kermis in Hapert volgend jaar? 7. Welke stappen gaat het college/de burgemeester ondernemen om de veiligheid te verbeteren tijdens de kermis in Bladel die plaats zal vinden eind augustus?	kermisexploitant heeft zelf besloten om nog 1 fte aan beveiliging in te zetten. De incidenten die zich hebben voorgedaan vonden plaats buiten het kermisterrein/horecaevenement. 6. Er zal een evaluatie plaatsvinden 7. Er is intensief overleg tussen de gemeente, de horeca en de kermisexploitant over de inzet van beveiliging. Ook de politie heeft aangegeven extra capaciteit beschikbaar te stellen.
13	MOTIE VREEMD AAN DE ORDE VAN DE DAG		
13.2	VVD inzake Versnelling woningbouw	De motie van VVD inzake 'Versnelling woningbouw' is <u>aangenomen</u> met 13 stemmen voor (BT, CDA, PRO5, VVD) en 4 stemmen tegen (VHP).	Wethouder d'Haens geeft aan dat de oproep kán leiden tot versnelling van de woningbouw, maar dat dit niet zeker is. Mogelijk dat alsnog de technische toets benodigd is door de ontwikkelaar. Dit is hetzelfde werk als wat anders de afdeling VTH doet. Wethouder d'Haens geeft aan dat bij een zienswijzeprocedure men bezwaar kan aantekenen en in (hoger) beroep kan gaan tegen de vergunning. Bij een melding (zoals voorgesteld in de motie) vervalt deze rechtsgang. Wethouder d'Haens geeft aan dat er veel vertrouwen moet zijn in het omgevingsplan bij de keuze om iets meldingsplichtig of vergunningsvrij te maken, doordat de grip door het college in die gevallen weg is. Wethouder d'Haens geeft aan sowieso hiermee aan de slag te gaan, maar dat januari 2026 te vroeg komt. Eerst worden de huidige regels (beleidsarm) omgezet naar het omgevingsplan. Naar verwachting zal het 2-3 jaar duren

BESLUITENLIJST

VERGADERING GEMEENTERAAD

8 EN 10 JULI 2025, 19.30 UUR

RAADSZAAL TE BLADEL

AGENDAPUNT		BESLUITEN	TOELICHTING / TOEZEGGING COLLEGE
			voordat er gestart wordt met hetgeen waar de motie toe oproept. Wethouder d'Haens <u>zegt toe</u> dit jaar een raadsinformatiebijeenkomst te organiseren over de omgevingswet waarin ook dit onderwerp en de planning wordt behandeld.
14.	SLUITING	De voorzitter kondigt aan dat aansluitend op de raadsvergadering de gemeenteraad door het college vertrouwelijk wordt geïnformeerd over de ontwikkelingen rondom de taakstelling van statushouders, de huisvesting van Oekraïners en de huisvesting van asielzoekers. Onder dankzegging aan de aanwezigen sluit de voorzitter de vergadering op 10 juli 2025 om 22.17 uur.	

Besluitenlijst vastgesteld in de vergadering van de gemeenteraad van 25 september 2025.

De raad van de gemeente Bladel,

de griffier,

de voorzitter,

AMENDEMENT

ONDERWERP	Gezonde financiële keuzes met toekomstperspectief
DATUM	8 juli 2025
INGEDIEND DOOR	VVD
NAAR AANLEIDING VAN	Agendapunt 10.1, Raadsvoorstel R25.036 Perspectiefnota 2025

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 8 juli 2025

Kennis genomen hebbende van:

- Raadsvoorstel R25.036 Perspectiefnota 2025;

Overwegende dat:

- De tunnel bij de Europalaan die vanuit de algemene reserve gefinancierd wordt zijn doel voorbij streeft, aanzien:
 1. de piek in fietsbewegingen naar het sportpark pas plaatsvindt nadat de avondspits voorbij is en in het weekend;
 2. het vrachtverkeer dat vanuit industrieterrein de Leemskuilen over de rondweg naar de Europalaan gaat, bij het bouwen van de tunnel voortaan moet rijden over de Bleijehoek wat meer gevaar oplevert voor fietsers waaronder schoolgaande jeugd vanuit gemeente Reusel-de Mierden;
- De financieringsconstructie vanuit de algemene reserve voor de nieuwbouw van de Piramide, ook over 40 jaar verspreid kan worden wat betekent dat er structureel €155.000 in de begroting staat;
- Het voor zowel onze inwoners als voor onze ondernemers niet wenselijk is om de OZB en de Toeristenbelasting **zoveel extra** te verhogen tot respectievelijk 45% en 28%;
- Deze twee extra verhogingen een negatief effect gaan hebben op de koopkracht van onze inwoners;
- Deze twee extra verhogingen een negatief effect gaan hebben op de bedrijfsvoering van onze ondernemers en een negatief effect gaan hebben op de investeringen die onze ondernemers moeten doen om te kunnen groeien;
- De verwachting is dat door de aangekondigde BTW verhoging vanuit het Rijk, het aantal overnachtingen in verblijfsaccommodaties fors zal dalen;
- De gemeente Bladel jaarlijks €1.500.000 ophaalt aan toeristenbelasting dankzij onze ondernemers uit de vrijetijdssector;
- Ook de andere ondernemers in onze gemeente profiteren van de toeristen die onze gemeente bezoeken;
- Een investering van €18.000.000 in Sportcentrum de Egyptische Poort (incl. binnenzwembad) in de huidige vorm, vanuit financieel oogpunt, onverantwoord is;
- Het financieel gezien beter is om meer geld te investeren (minimaal €25.000.000) in een toekomstbestendige accommodatie waardoor deze een regiofunctie krijgt, maar dat dit op dit moment financieel niet haalbaar is;
- Een besluit op een later moment over een toekomstbestendige accommodatie met regiofunctie ervoor zorgt dat een eventueel exploitatietekort binnen de perken blijft;
- Aankomende donderdag, 10 juli 2025, raadsvoorstel R25.035 Uitwerking Scenario's binnenzwembad en buitenzwemopties en kredietvoorstel Sportcentrum de Egyptische Poort ter bespreking en besluitvorming voorligt, waarin het college de raad voorstelt om een investeringskrediet van bijna 18 miljoen euro ter beschikking te stellen en de jaarlijkse exploitatiekosten te verwerken in de begroting 2026;

Spreekt uit het ONTWERPBESLUIT 25.12762 als volgt te wijzigen:

Gemeente Bladel

1. Beslispunt 1 te wijzigen naar:
de perspectiefnota 2025 gewijzigd vast te stellen, met inachtneming van de volgende wijzigingen:
 - a. schrappen van de investering in de tunnel bij de Europalaan (2,295 miljoen euro);
 - b. schrappen van de investering (18 miljoen euro) en de exploitatiesubsidie (225.000 euro) in Sportcentrum/zwembad de Egyptische Poort;
 - c. de financiering van onderwijshuisvesting voor basisschool De Piramide niet te dekken vanuit de algemene reserve (-155.000 euro per jaar i.p.v. financiering van 6 miljoen euro vanuit de algemene reserve);
 - d. schrappen van de getrapte extra meerjarige verhoging van de onroerende zaakbelasting (OZB) (tot -2,447 miljoen euro in 2029)
 - e. schrappen van de getrapte extra meerjarige verhoging van de toeristenbelasting (tot -420.000 euro in 2029)
 en de algemene reserve in te zetten voor het dekken van de uiteindelijk meerjarige structurele tekorten in 2028 en 2029 (max. 10% mogelijkheid);
2. een tweede beslispunt toe te voegen:
de in de *gewijzigde* perspectiefnota opgenomen financiële uitkomsten voor de dienstjaren 2025 en volgende te accepteren;
3. het beschikbaar stellen van de benodigde budgetten en investeringen voor realisering van de voor 2025 geplande activiteiten met een A-rubricering;
4. in te stemmen met de bij de hoofdtakvelden weergegeven toevoegingen en onttrekkingen aan reserves, met inachtneming van de wijzigingen zoals genoemd onder 1 en 2.
5. de 6e begrotingswijziging 2025 gewijzigd vast te stellen, met inachtneming van de wijzigingen zoals genoemd onder 1 en 2.

Bijlage:

Geactualiseerd meerjarenperspectief na meicirculaire (Uit de mededeling meicirculaire)		2025	2026	2027	2028	2029
A	Geactualiseerd structureel meerjarenperspectief	€ 1.142.000	€ 1.942.000	€ 1.596.000	€ 1.105.000	€ 1.190.000
	Geactualiseerd incidenteel meerjarenperspectief	€ -675.000	€ -274.000	€ -342.000	€ -37.000	€ -210.000
	A. Totaal begrotingsresultaat	€ 467.000	€ 1.668.000	€ 1.254.000	€ 1.068.000	€ 980.000
B	Aanpassingen ombuigingsmaatregelen VVD Bladel	2025	2026	2027	2028	2029
	Geen extra verhoging OZB		€ -669.000	€ -673.000	€ -1.548.000	€ -2.447.000
	Geen extra verhoging toeristenbelasting			€ -140.000	€ -280.000	€ -420.000
	Geen zwembad en zwemvoorziening buiten (totdat er genoeg budget is voor een representatieve zwemvoorziening met regiofunctie (€25.000.000))	€ 8.000	€ 23.000	€ 128.000	€ 378.000	€ 1.028.000
	Nieuwbouw basisschool De Piramide gespreid over 40 jaar afschrijven					€ -155.000
	Verwijderen 50% korting arbeidsmigranten op dagtarief toeristenbelasting		€ -	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000
	B. Totaal	€ 8.000	€ -646.000	€ -625.000	€ -1.390.000	€ -1.934.000
	C. Geactualiseerd structureel begrotingsresultaat A-B (mutaties niet verwerkt in geprognosticeerd overzicht algemene reserve)	€ 1.150.000	€ 1.296.000	€ 971.000	€ -285.000	€ -744.000

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 8 juli 2025.

Fractie VVD.

OUDE TEKST (ONTWERPBESLUIT)	NIEUWE TEKST (AMENDEMENT)
1. de perspectiefnota 2025 vast te stellen en de in de perspectiefnota opgenomen financiële uitkomsten voor de dienstjaren 2025 en volgende te accepteren; 2. het beschikbaar stellen van de benodigde budgetten en investeringen voor realisering van de voor 2025 geplande activiteiten met een A-rubricering; 3. in te stemmen met de bij de hoofdtakvelden weergegeven toevoegingen en onttrekkingen aan reserves; 4. de 6e begrotingswijziging 2025 vast te stellen.	1. de perspectiefnota 2025 gewijzigd vast te stellen, met inachtneming van de volgende wijzigingen: a. schrappen van de investering in de tunnel bij de Europalaan (2,295 miljoen euro); b. schrappen van de investering (18 miljoen euro) en de exploitatiesubsidie (225.000 euro) in Sportcentrum/zwembad de Egyptische Poort; c. de financiering van onderwijshuisvesting voor basisschool De Piramide niet te dekken vanuit de algemene reserve (-155.000 euro

Gemeente Bladel

	per jaar i.p.v. financiering van 6 miljoen euro vanuit de algemene reserve); d. schrappen van de getrapte extra meerjarige verhoging van de onroerende zaakbelasting (OZB) (tot -2,447 miljoen euro in 2029) e. schrappen van de getrapte extra meerjarige verhoging van de toeristenbelasting (tot -420.000 euro in 2029) en de algemene reserve in te zetten voor het dekken van de uiteindelijk meerjarige structurele tekorten in 2028 en 2029 (max. 10% mogelijkheid); 2. de in de gewijzigde perspectiefnota opgenomen financiële uitkomsten voor de dienstjaren 2025 en volgende te accepteren; 3. het beschikbaar stellen van de benodigde budgetten en investeringen voor realisering van de voor 2025 geplande activiteiten met een A-rubricering; 4. in te stemmen met de bij de hoofdtaakvelden weergegeven toevoegingen en onttrekkingen aan reserves, met inachtneming van de wijzigingen zoals genoemd onder 1 en 2. 5. de 6e begrotingswijziging 2025 gewijzigd vast te stellen, met inachtneming van de wijzigingen zoals genoemd onder 1 en 2.
--	--

STEMMING

	Voor het amendement	Tegen het amendement
CDA	0	3
BT	0	6
VHP	0	4
PRO5	0	1
VVD	1	0

BESLUIT

Met 1 stem voor en 14 stemmen tegen is het amendement **VERWORPEN**.

Gemeenteraadsvergadering van 10 juli 2025.

de griffier,

MOTIE

ONDERWERP	Kunstgrasveld v.v. Hoogeloon
DATUM	8 juli 2025
INGEDIEND DOOR	CDA Bladel, Bladel Transparant en Vrije Hapertse Partij
NAAR AANLEIDING VAN	Raadsvoorstel R25.036 Perspectiefnota 2025

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 8 juli 2025,

Kennis genomen hebbende van:

- Raadsvoorstel R25.036 Perspectiefnota 2025;
- Visie: Sportpark De Roetwijer een synergetisch (sport)park voor verenigd Hoogeloon,

Overwegende dat:

- in het coalitieakkoord 'met vertrouwen uitdagingen aangaan' staat geschreven dat er in iedere kern een toekomstbestendige sportaccommodatie moet zijn;
- alle sportparken in de gemeente inmiddels aangepakt zijn, behalve Hoogeloon;
- een kunstgrasveld zorgt voor verbetering van de bespeelbaarheid van de natuurvelden;
- een kunstgrasveld voor meerdere doelgroepen/organisaties te gebruiken is en dus multifunctioneel is,

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

1. Positief te staan tegenover de realisatie van één kunstgrasveld op het sportpark van Hoogeloon;
2. In samenwerking met v.v. Hoogeloon een concreet plan uit te werken voor de realisatie van één voetbalkunstgrasveld op het sportpark in Hoogeloon;
3. De bijbehorende kosten op te nemen in de ontwerpbegroting 2026.

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 8 juli 2025

Fracties CDA Bladel en Bladel Transparant en Vrije Hapertse Partij

STEMMING

	Voor de motie	Tegen de motie
CDA	3	0
BT	6	0
VHP	4	0
PRO5	0	1
VVD	1	0

BESLUIT	Met 14 stemmen voor en 1 stem tegen is de motie AANGENOMEN.
----------------	--

Gemeenteraadsvergadering van 10 juli 2025.

de griffier,

MOTIE

ONDERWERP	Schrappen korting toeristenbelasting arbeidsmigranten
DATUM	8 juli 2025
INGEDIEND DOOR	VVD
NAAR AANLEIDING VAN	Agendapunt 10.1 R25.036 Perspectiefnota 2025

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 8 juli 2025,

Kennis genomen hebbende van:

- Raadsvoorstel R25.036 Perspectiefnota 2025, waarin wordt voorgesteld de toeristenbelasting te verhogen en de 50%-korting voor arbeidsmigranten te handhaven;
- Raadsbesluit R24.067b Toeristenbelasting 2024 en 2025 waarin de grondslag voor tariefdifferentiatie is gewijzigd;
- Raadsbesluit R21.156b Verordening Toeristenbelasting 2022 waarin een tariefdifferentiatie op basis van SNF-certificering is opgenomen;
- Overwegingen amendement verordening toeristenbelasting VHP en CDA 16 december 2021;
- Marktwerving accommodaties voor arbeidsmigranten anno 2025;

Overwegende dat:

- In het aangenomen amendement dat de VHP en het CDA hebben ingediend op 16 december 2021 o.a. staat:
 - dat een tarief van 50% enerzijds een substantiële bijdrage oplevert door een arbeidsmigrant voor het gebruik van gemeentelijke voorzieningen, en anderzijds ook een stimulans is voor een arbeidsmigrant om zijn huisvester ervan te overtuigen dat hij liever in een SNF gecertificeerde woning/verblijf zit;
 - dat met het differentiëren van het tarief niet alleen een rechtvaardige regeling wordt getroffen waarmee arbeidsmigranten bijdragen aan de toeristenbelasting, bovendien wordt gestimuleerd dat meer huisvesters aan de normen van het certificaat van SNF gaan voldoen, en daarmee wordt een stimulans gegeven om betere huisvesting in de gemeente Bladel aan arbeidsmigranten te realiseren;
- Het amendement er niet toe heeft geleid dat er meer huisvesters een SNF-certificering hebben. Sterker nog, sindsdien is niets gewijzigd in het aantal SNF-certificeringen;
- Marktwerving heeft laten zien dat arbeidsmigranten kiezen voor goedkopere accommodaties om tijdelijk te verblijven;
- De stimulans voor zowel de arbeidsmigranten als de huisvesters om te kiezen voor een accommodatie met SNF-certificering door 50% korting op het dagtarief toeristenbelasting te faciliteren, nauwelijks het gewenste resultaat opgeleverd heeft;
- De aangepaste verordening toeristenbelasting loopt tot eind 2025;

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

1. De huidige aflopende verordening toeristenbelasting te actualiseren bij de begroting 2026 waarbij in ieder geval de korting op het dagtarief voor arbeidsmigranten volledig geschrapt wordt;
2. Deze aanpassing financieel te verwerken in de begroting 2026;

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 8 juli 2025.
Fractie VVD.

STEMMING

	Voor de motie	Tegen de motie
CDA	0	3
BT	0	6
VHP	0	4
PRO5	0	1
VVD	1	0

BESLUIT

Met 1 stem voor en 14 stemmen tegen is de motie VERWORPEN

Gemeenteraadsvergadering van 8 juli 2025.

de griffier,

AMENDEMENT

ONDERWERP	Scenario B Zwembad met recreatie-elementen
DATUM	10 juli 2025
INGEDIEND DOOR	Bladel Transparant
NAAR AANLEIDING VAN	R25.035 Uitwerking Scenario's binnenzwembad en buitenzwemopties en kredietvoorstel Sportcentrum de Egyptische Poort

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 10 juli 2025,

Kennis genomen hebbende van:

- Het raadsbesluit R24.061b van september 2024 waarin de gemeenteraad de voorkeur uitsprak voor een binnenzwembad *“met recreatiewater en recreatie-elementen voor de doelgroep gezinnen en jongeren”*, waarbij in het daartoe vastgestelde amendement werd overwogen dat een recreatief zwembad minimaal een glijbaan bevat;
- Het ontwerpbesluit 25.12749, behorende bij het raadsvoorstel R25.035 'Uitwerking scenario's binnenzwembad en buitenzwemopties en kredietvoorstel Sportcentrum de Egyptische Poort', waarin het college scenario C (functioneel + zwembad) voorstelt,

Overwegende dat:

- Scenario B (Basis + zwembad) voorziet in een volwaardig binnenzwembad met extra recreatieve voorzieningen gecombineerd met een ecologische zwembad inclusief ligweide en strandzone;
- Deze extra recreatieve elementen bijdragen aan een aantrekkelijk, gezinsvriendelijk en toekomstbestendig sport- en vrijetijdsaanbod;
- Het niet kiezen voor deze recreatieve elementen leidt tot een functionele maar sobere invulling, terwijl juist nu een integrale kwaliteitsimpuls gewenst is;
- Scenario B aansluit bij de bredere visie van de Egyptische Poort als sportieve, recreatieve en sociale ontmoetingsplek voor inwoners uit de hele gemeente;
- In beslispunt 7 wordt uitgegaan van samenwerking met de drie bestaande partners, maar dat Bladel Transparant de wens heeft om de uitwerking breder te trekken en ook andere (nieuwe) partners te betrekken bij het beheer, de exploitatie en het recreatief potentieel van het geheel.

Spreekt uit het ONTWERPBESLUIT 25.12749 als volgt te wijzigen:

- **Beslispunt 2** te wijzigen in:
Op basis van voor- en nadelen van de uitwerkingen te kiezen voor realisatie van scenario **B** (scenario basis met zwembad) zijnde een binnenzwembad bestaande uit een 4-baans wedstrijdbad, 250m2 recreatiewater (1x 150 m2 doelgroepenbad met beweegbare bodem) en 100 m2 peuterbad met peuterhoek, ruime perrons, whirlpool, interactieve recreatie elementen (glijbaan, fontein) familiebaan, 2 middelgrote sauna's met rustruimte (sauna en stoomcabine) en een goede horecavoorziening voor binnen en buiten. Dit in combinatie met een zwembad, ligweide, strand, kinderspeeltoestel en half verhard pad om de vijver).
- **Beslispunt 3** te wijzigen in:
Ten behoeve van scenario **B** een krediet beschikbaar te stellen van **€18.493.697,-** en bijbehorende jaarlijkse kapitaallasten van ca. **€ 857.000,-** te verwerken.
- **Beslispunt 4** ongewijzigd vast te stellen, zijnde:
De overige netto jaarlasten ad € 204.000,- voor eigenaarsonderhoud, verzekeringen, exploitatie zwembad, exploitatie gebouw en exclusief efficiency- en samenwerkingsvoordeel vanaf het jaar 2029 te verwerken in de begroting.

- **Beslispunt 5** te wijzigen in:

De begroting te wijzigen door vaststelling van de volgende 7^e begrotingswijziging 2025:

bedragen x 1.000	Mutaties 7e begrotingswijziging 2025				
	2025	2026	2027	2028	2029
lasten					
Sport, cultuur en recreatie	4 v	10 v	57 v	185 v	-50 n
Totaal lasten	4 v	10 v	57 v	185 v	-50 n
baten					
Sport, cultuur en recreatie					
Totaal baten					
Totaal lasten en baten	4 v	10 v	57 v	185 v	-50 n

(- = nadeel en + = voordeel)

- **Beslispunt 6** te wijzigen in:

Het college opdracht te geven tot realisatie van scenario **B** over te gaan, met de kanttekening dat een aantal randvoorwaarden voor realisatie van de zwembijver nog nader moet worden onderzocht.

- **Beslispunt 7** te wijzigen in:

Het college opdracht te geven de samenwerking met de drie bestaande partners verder uit te werken, **waarbij expliciet ruimte wordt gelaten om ook andere (nieuwe) partners te betrekken die een rol kunnen spelen in het beheer, de exploitatie en recreatieve invulling van het Sportcentrum en de zwembijver.**

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 10 juli 2025

Fractie Bladel Transparant

OUDE TEKST (ONTWERPBESLUIT)	NIEUWE TEKST (AMENDEMENT)
1. Kennis te nemen van het scenario-overzicht met opties met betrekking tot de configuratie van het binnenzwembad en de gevraagde uitwerkingen van de beide buitenzwembadopties (buitenbad en zwembijver). 2. Op basis van voor- en nadelen van de uitwerkingen te kiezen voor realisatie van scenario C (scenario functioneel met zwembijver) zijnde een binnenzwembad bestaande uit een 4-baans wedstrijdbad, 250m2 recreatiewater (1x 150 m2 doelgroepenbad met beweegbare bodem) en 100 m2 peuterbad met peuterhoek, ruime perrons en een goede horecavoorziening voor binnen en buiten. Dit in combinatie met een zwembijver, ligweide, strand, kinderspeeltoestel en half verhard pad om de vijver). 3. Ten behoeve van scenario C (scenario functioneel met zwembijver) een krediet beschikbaar te stellen van € 17.729.000,- en bijbehorende jaarlijkse kapitaallasten van ca. € 824.000,- te verwerken. 4. De overige netto jaarlasten ad € 204.000,- voor eigenaarsonderhoud, verzekeringen, exploitatie zwembijver, exploitatie gebouw en exclusief efficiency- en samenwerkingsvoordeel vanaf het jaar 2029 te verwerken in de begroting.	1. Kennis te nemen van het scenario-overzicht met opties met betrekking tot de configuratie van het binnenzwembad en de gevraagde uitwerkingen van de beide buitenzwembadopties (buitenbad en zwembijver). 2. Op basis van voor- en nadelen van de uitwerkingen te kiezen voor realisatie van scenario B (scenario basis met zwembijver) zijnde een binnenzwembad bestaande uit een 4-baans wedstrijdbad, 250m2 recreatiewater (1x 150 m2 doelgroepenbad met beweegbare bodem) en 100 m2 peuterbad met peuterhoek, ruime perrons, whirlpool, interactieve recreatie elementen (glijbaan, fontein) familiegljbaan, 2 middelgrote sauna's jet rustruimte (sauna en stoomcabine) en een goede horecavoorziening voor binnen en buiten. Dit in combinatie met een zwembijver, ligweide, strand, kinderspeeltoestel en half verhard pad om de vijver). 3. Ten behoeve van scenario B een krediet beschikbaar te stellen van € 18.493.697,- en bijbehorende jaarlijkse kapitaallasten van ca. € 857.000,- te verwerken. 4. De overige netto jaarlasten ad € 204.000,- voor eigenaarsonderhoud, verzekeringen, exploitatie zwembijver, exploitatie gebouw en exclusief efficiency-

5. De begroting dienovereenkomstig te wijzigen door vaststelling van de 7e begrotingswijziging 2025.

bedragen x 1.000	Mutaties 7e begrotingswijziging 2025				
	2025	2026	2027	2028	2029
lasten					
Sport, cultuur en recreatie	4 v	10 v	57 v	197 v	-17 n
Totaal lasten	4 v	10 v	57 v	197 v	-17 n
baten					
Sport, cultuur en recreatie					
Totaal baten					

Totaal lasten en baten
(- = nadeel en + = voordeel)

6. Het college opdracht te geven tot realisatie van scenario C (functioneel met zwembad) over te gaan, met de kanttekening dat een aantal randvoorwaarden voor realisatie van de zwembad nog nader moeten worden onderzocht.
7. Het college opdracht te geven de samenwerking met de drie partners ten behoeve van beheer, exploitatie en realisatie van het Sportcentrum en de zwembad verder uit te werken.

en samenwerkingsvoordeel vanaf het jaar 2029 te verwerken in de begroting.

5. De begroting te wijzigen door vaststelling van de volgende 7e begrotingswijziging 2025:

bedragen x 1.000	Mutaties 7e begrotingswijziging 2025				
	2025	2026	2027	2028	2029
lasten					
Sport, cultuur en recreatie	4 v	10 v	57 v	185 v	-50 n
Totaal lasten	4 v	10 v	57 v	185 v	-50 n
baten					
Sport, cultuur en recreatie					
Totaal baten					

Totaal lasten en baten
(- = nadeel en + = voordeel)

6. Het college opdracht te geven tot realisatie van scenario B over te gaan, met de kanttekening dat een aantal randvoorwaarden voor realisatie van de zwembad nog nader moet worden onderzocht.
7. Het college opdracht te geven de samenwerking met de drie bestaande partners verder uit te werken, waarbij expliciet ruimte wordt gelaten om ook andere (nieuwe) partners te betrekken die een rol kunnen spelen in het beheer, de exploitatie en recreatieve invulling van het Sportcentrum en de zwembad.

STEMMING

	Voor het amendement	Tegen het amendement
CDA	0	3
BT	7	0
VHP	0	4
PRO5	2	0
VVD	1	0

BESLUIT

Met 10 stemmen voor en 7 stemmen tegen is het amendement AANGENOMEN.

Gemeenteraadsvergadering van 10 juli 2025.

de griffier,

Gemeente Bladel

Gemeente Bladel

AMENDEMENT

ONDERWERP	Veiligheid Zwemvijver
DATUM	10 juli 2025
INGEDIEND DOOR	VHP, PRO5
NAAR AANLEIDING VAN	Agendapunt 11.1, Raadsvoorstel R25.035 Uitwerking Scenario's binnenzwembad en buitenzwemopties en kredietvoorstel Sportcentrum de Egyptische Poort

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 10 juli 2025,

Kennis genomen hebbende van:

- Raadsvoorstel R25.035 Uitwerking Scenario's binnenzwembad en buitenzwemopties en kredietvoorstel Sportcentrum de Egyptische Poort waarin:
 - het college voorstelt een zwemvijver te realiseren;
 - wordt aangegeven: *"Als u kiest voor een zwemvijver, dan dient de beheer en exploitatie ervan verder uitgewerkt te worden, inclusief de vraag of de vijver al dan niet gratis toegankelijk is, (sociale) veiligheid en de realisatie van de hiervoor genoemde verdere activiteiten."*;
- Bijlage 3 bij het raadsvoorstel - Prijsindicatie ecologische zwemvijver Egyptische Poort_07052025 waarin ook het aspect veiligheid wordt benoemd;

Overwegende dat:

- Een publiek toegankelijke zwemvijver de nodige veiligheidsrisico's met zich meebrengt;
- De gemeente verantwoordelijk is voor de openbare orde en veiligheid;
- De VHP veiligheid hoog in het vaandel heeft;
- Een permanente omheining en toezicht zorgt voor meer veiligheid;
- Verplichtte entree de controleerbaarheid vergroot,

Spreekt uit het ONTWERPBESLUIT [25.12749] als volgt te wijzigen:

1. Het volgende beslispunt toe te voegen:
8. Het college opdracht te geven bij de uitwerking en realisatie van de zwemvijver de volgende uitgangspunten te hanteren om de veiligheid en controleerbaarheid te vergroten:
 - a. Vaste omheining van de zwemvijver;
 - b. Entree verplicht stellen bij gebruik van de zwemvijver;
 - c. Toezicht tijdens openstelling van de zwemvijver bij zwemactiviteiten.

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 10 juli 2025.
Fracties VHP, PRO5

OUDE TEKST (ONTWERPBESLUIT)	NIEUWE TEKST (AMENDEMENT)
1. Kennis te nemen van het scenario-overzicht met opties met betrekking tot de configuratie van het binnenzwembad en de gevraagde uitwerkingen van de beide buitenzwembadopties (buitenbad en zwembijver). 2. Op basis van voor- en nadelen van de uitwerkingen te kiezen voor realisatie van scenario C (scenario functioneel met zwembijver) zijnde een binnenzwembad bestaande uit een 4-baans wedstrijdabad, 250m2 recreatiewater (1x 150 m2 doelgroepenbad met beweegbare bodem) en 100 m2 peuterbad met peuterhoek, ruime perrons en een goede horecavoorziening voor binnen en buiten. Dit in combinatie met een zwembijver, ligweide, strand, kinderspeeltoestel en half verhard pad om de vijver). 3. Ten behoeve van scenario C (scenario functioneel met zwembijver) een krediet beschikbaar te stellen van € 17.729.000,- en bijbehorende jaarlijkse kapitaallasten van ca. € 824.000,- te verwerken. 4. De overige netto jaarlasten ad € 204.000,- voor eigenaarsonderhoud, verzekeringen, exploitatie zwembijver, exploitatie gebouw en exclusief efficiency- en samenwerkingsvoordeel vanaf het jaar 2029 te verwerken in de begroting. 5. De begroting dienovereenkomstig te wijzigen door vaststelling van de 7e begrotingswijziging 2025. 6. Te besluiten het college opdracht te geven tot realisatie van scenario C (functioneel met zwembijver) over te gaan, met de kanttekening dat een aantal randvoorwaarden voor realisatie van de zwembijver nog nader moeten worden onderzocht. 7. Te besluiten het college opdracht te geven de samenwerking met de drie partners ten behoeve van de beheer, exploitatie en realisatie van het Sportcentrum en de zwembijver verder uit te werken.	1. Kennis te nemen van het scenario-overzicht met opties met betrekking tot de configuratie van het binnenzwembad en de gevraagde uitwerkingen van de beide buitenzwembadopties (buitenbad en zwembijver). 2. Op basis van voor- en nadelen van de uitwerkingen te kiezen voor realisatie van scenario C (scenario functioneel met zwembijver) zijnde een binnenzwembad bestaande uit een 4-baans wedstrijdabad, 250m2 recreatiewater (1x 150 m2 doelgroepenbad met beweegbare bodem) en 100 m2 peuterbad met peuterhoek, ruime perrons en een goede horecavoorziening voor binnen en buiten. Dit in combinatie met een zwembijver, ligweide, strand, kinderspeeltoestel en half verhard pad om de vijver). 3. Ten behoeve van scenario C (scenario functioneel met zwembijver) een krediet beschikbaar te stellen van € 17.729.000,- en bijbehorende jaarlijkse kapitaallasten van ca. € 824.000,- te verwerken. 4. De overige netto jaarlasten ad € 204.000,- voor eigenaarsonderhoud, verzekeringen, exploitatie zwembijver, exploitatie gebouw en exclusief efficiency- en samenwerkingsvoordeel vanaf het jaar 2029 te verwerken in de begroting. 5. De begroting dienovereenkomstig te wijzigen door vaststelling van de 7e begrotingswijziging 2025. 6. Het college opdracht te geven tot realisatie van scenario C (functioneel met zwembijver) over te gaan, met de kanttekening dat een aantal randvoorwaarden voor realisatie van de zwembijver nog nader moeten worden onderzocht. 7. Het college opdracht te geven de samenwerking met de drie partners ten behoeve van de beheer, exploitatie en realisatie van het Sportcentrum en de zwembijver verder uit te werken. 8. Het college opdracht te geven bij de uitwerking en realisatie van de zwembijver de volgende uitgangspunten te hanteren om de veiligheid en controleerbaarheid te vergroten: a. Vaste omheining van de zwembijver; b. Entree verplicht stellen <u>bij gebruik van de zwembijver</u>; c. Toezicht tijdens openstelling <u>van de zwembijver bij zwemactiviteiten</u>.

PRO5

STEMMING

	Voor het amendement	Tegen het amendement
CDA	3	0
BT	7	0
VHP	4	0
PRO5	2	0
VVD	1	0

BESLUIT

Met 17 stemmen voor en 0 stemmen tegen is het amendement AANGENOMEN.

Gemeenteraadsvergadering van 10 juli 2025

de griffier,

Gemeente Bladel

Pagina 3 van 3

MOTIE

ONDERWERP	Brede uitwerking zwembad als recreatief en toeristisch knooppunt
DATUM	10-7-2025
INGEDIEND DOOR	Bladel Transparant
NAAR AANLEIDING VAN	Uitwerking Scenario's binnenzwembad en buitenzwemopties en kredietvoorstel Sportcentrum de Egyptische Poort

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 10 juli 2025,

Kennis genomen hebbende van:

- Het ontwerpbesluit 25.12749, behorende bij het raadsvoorstel R25.035 'Uitwerking scenario's binnenzwembad en buitenzwemopties en kredietvoorstel Sportcentrum de Egyptische Poort';
- De ambitie is om de Egyptische Poort als multifunctioneel gebied te ontwikkelen, gericht op sport, recreatie en gezondheid,

Overwegende dat:

- Zwemmen te allen tijde de hoofdactiviteit moet zijn na aanleg van de zwembad;
- De zwembad wel meer kan zijn dan een zwembadvoorziening, en ook kansen biedt voor toerisme, educatie, natuurbeleving en recreatie voor een brede doelgroep;
- In het raadsvoorstel diverse partners en ideeën genoemd worden die aansluiten bij deze bredere invulling (zoals scouting, triatlon, outdooractiviteiten);
- De ligging nabij het kleinschalige evenemententerrein mogelijkheden biedt voor ruimtelijke koppeling of versterking van het totale gebruiksgebied;
- Een brede uitwerking van de zwembad de waarde van de investering vergroot en de levendigheid van het gebied het hele jaar door stimuleert,

Verzoekt het college:

- Bij de verdere uitwerking van de zwembad expliciet te kijken naar mogelijkheden voor aanvullende recreatieve, toeristische en horecavoorzieningen;
- Daarbij actief **verenigingen**, initiatiefnemers, maatschappelijke partners, omwonenden, ondernemers en horeca-exploitanten te betrekken die een rol kunnen spelen in gebruik, beheer of programmering;
- Ook de relatie met het bestaande kleinschalige evenemententerrein in de afweging mee te nemen, en mogelijke ruimtelijke en functionele koppelkansen in beeld te brengen;
- De raad hierover uiterlijk in het eerste kwartaal van 2026 te informeren via een raadsmededeling,

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 10 juli 2025

Fractie Bladel Transparant

STEMMING

	Voor de motie	Tegen de motie
CDA	3	0
BT	7	0
VHP	0	4
PRO5	2	0
VVD	1	0

BESLUIT

Met 13 stemmen voor en 4 stemmen tegen is de motie AANGENOMEN.

MOTIE

ONDERWERP	Productie van hernieuwbare energie
DATUM	10 juli 2025
INGEDIEND DOOR	CDA Bladel, PRO5
NAAR AANLEIDING VAN	Agendapunt 11.3 R25.028 Keuzenota Energiebeleid 2026-2030

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 10 juli 2025,

Kennis genomen hebbende van:

- Het gemeentelijke raadsvoorstel R25.028 Keuzenota Energiebeleid 2026-2030 van het college van Bladel, waarin wordt voorgesteld om:
 - Aan te sluiten bij landelijke ambitie om in 2030 de uitstoot van CO2 met 55% (in plaats van oorspronkelijke 49%) te hebben verminderd ten opzichte van 1990 en de netto uitstoot van broeikasgassen in 2050 naar nul te reduceren.
 - Te kiezen voor beleidsspoor 1: Inzetten op energiebesparing, en niet op de productie van hernieuwbare vormen van energie.

Overwegende dat:

- In de RES 1.0 is opgenomen dat we 2030 in totaal 2 terrawattuur aan hernieuwbare energie opwekken;
- We met alleen 'Energiebesparing' (spoor 1) de doelstellingen niet gaan halen;
- Procedures voor opwekken van hernieuwbare energie 6 tot 8 jaar duren voor realisatie;
- Het daarom nu belangrijk is om een consistent energietransitiebeleid vast te stellen richting 2050;
- Beleidskeuze Spoor 1 (energiebesparing) maakt het onmogelijk die consistente richting te geven naar 2050;
- Het daarom belangrijk is dat we de komende jaren naast energiebesparing ook open staan en de mogelijkheden verkennen voor het (kleinschalig) produceren van hernieuwbare energie;
- ~~Bij-spoor 3~~ Er niet wordt gekozen voor grootschalige opwek (p.17),

Verzoekt het college van burgemeester & wethouders:

1. In de nieuwe kadernota 'Energienota 2026-2030' de volgende beleidskeuze uit te werken:
"We zetten zowel in op het kleinschalig produceren van hernieuwbare vormen van energie in onze gemeente als op energiebesparing."

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 10 juli 2025.

Fracties CDA Bladel, PRO5

STEMMING

	Voor de motie	Tegen de motie
CDA	3	0
BT	0	7
VHP	0	4
PRO5	2	0
VVD	0	1

BESLUIT

Met 5 stemmen voor en 12 stemmen tegen is de motie **VERWORPEN**.

PRO5

Gemeenteraadsvergadering van 10 juli 2025

de griffier,

Gemeente Bladel

Pagina 2 van 2

MOTIE

ONDERWERP	Onderzoek naar mogelijkheden kernenergie
DATUM	10 juli 2025
INGEDIEND DOOR	VVD
NAAR AANLEIDING VAN	Agendapunt 11.3 R25.028 Keuzenota Energiebeleid 2026-2030

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 10 juli 2025,

Kennis genomen hebbende van:

- Het raadsvoorstel R25.028 Keuzenota Energiebeleid 2026-2030, waarin is opgenomen om mee te werken aan onderzoeken naar de potentie van geothermie;
- Het kabinet o.a. inzet op kernenergie om in 2040 CO₂-neutraal elektriciteit te produceren;
- Naast de reguliere kernreactoren er ook nieuwe technieken en mogelijkheden zijn, zoals kleine kerncentrales (small modular reactors MDR) en thoriumreactoren;

Overwegende dat:

- In de keuzenota niets is opgenomen over kernenergie;
- Bij de opwekking van kernenergie er nagenoeg geen CO₂ en andere broeikasgassen vrijkomt, en daarmee vele malen duurzamer is als fossiele brandstoffen;
- Kernenergie een constante bron is van stroom die niet afhankelijk is van weer, zoals zonne- en windenergie;
- Kernenergie ook nadelen kent en altijd leidt tot veel discussie;
- Het daarom goed is om voorafgaand aan de vraag of we kernenergie 'willen', te onderzoeken of het überhaupt in onze gemeente veilig en economisch zou 'kunnen';
- Het onderzoeken van de mogelijkheden en de potentie van kernenergie dus losstaat van de vraag of we de opwek van kernenergie in onze gemeente willen,

Verzoekt het college van burgemeester & wethouders:

1. In de nieuwe kadernota 'Energienota 2026-2030' op te nemen om onderzoek te doen naar de mogelijkheden van kernenergie,

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 10 juli 2025.
Fractie VVD

STEMMING

	Voor de motie	Tegen de motie
CDA	0	3
BT	0	7
VHP	0	4
PRO5	0	2
VVD	1	0

BESLUIT	Met 1 stem voor en 16 stemmen tegen is de motie VERWORPEN.
----------------	---

Gemeente Bladel

Gemeenteraadsvergadering van 10 juli 2025

de griffier,

Gemeente Bladel

Pagina 2 van 2

MOTIE VREEMD AAN DE ORDE

ONDERWERP	Realisatie inwonerideeën 2025
DATUM	10 juli 2025
INGEDIEND DOOR	CDA, BT, VHP, PRO5, VVD
NAAR AANLEIDING VAN	Ideeënmarkt 2025

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 10 juli 2025,

Kennis genomen hebbende van:

- Het [uitwerkingsplan raadscommunicatie](#) zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 27 juni 2024;
- De aankondiging en oproep voor de ideeënmarkt 2025 (<https://www.bladel.nl/ideeenmarkt>), waaronder de voorwaarden waaraan een idee dient te voldoen;
- Het feit dat voor de ideeënmarkt een eenmalig budget van € 5.000,- ter beschikking wordt gesteld dat verdeeld kan worden over meerdere ideeën;
- De ingediende ideeën van inwoners van gemeente Bladel in het kader van de ideeënmarkt 2025;
- De (mondelinge) presentatie van vijf van de zeven ideeën tijdens de bijeenkomst op donderdagavond 19 juni 2025 in de raadzaal van het gemeentehuis;
- Het ambtelijke advies d.d. 18 juni 2025;
- Het advies en oordeel van de klankbordgroep raadscommunicatie c.q. de werkgroep ideeënmarkt d.d. 19 juni 2025 (zie besluitenlijst en/of overwegingen hieronder);

Overwegende dat:

- De gemeenteraad de ambitie heeft uitgesproken om inwoners meer en actiever bij de gemeenteraad, hun werkzaamheden en het gehele besluitvormingsproces te betrekken door interactie tussen gemeenteraad en inwoners te realiseren;
- De ideeënmarkt één van de initiatieven is waarmee de gemeenteraad de interactie met inwoners aangaat, hen laat participeren en meer betreft bij de lokale politiek;
- Raadscommunicatie, en de ideeënmarkt in het bijzonder, bijdraagt aan een meer verbindende rol van de gemeenteraad met inwoners en de zichtbaarheid van de raad (als geheel) vergroot;
- Verwachtingsmanagement en goede communicatie randvoorwaardelijk zijn voor het vertrouwen van inwoners in het lokale bestuur;
- Zeven ideeën zijn ingediend, besproken en beoordeeld (op de criteria: financieel haalbaar, uitvoerbaar, geen commercieel doel, een positieve bijdrage aan onze gemeente) door de werkgroep ideeënmarkt, bestaande uit de leden van de klankbordgroep raadscommunicatie;
- Accommodatie jeugdbouwgroepen Bladel
 - De Muggeziften op zoek zijn naar een locatie om hun nishut te plaatsen zodat een accommodatie voor jeugdbouwgroepen, waar aantoonbaar behoefte aan is, gerealiseerd kan worden;
 - Naar schatting van de Muggeziften zeker 120 kinderen hiervan profiteren;
 - De gemeente Bladel beleid heeft om wagenbouwers te faciliteren;
 - De gemeente Bladel geen grond (in Bladel) in bezit heeft voor een carnavalswagenbouwlocatie;
 - De eerder door de Muggeziften aangedragen locaties niet aan de geldende wet- en regelgeving voldeden;
 - De Muggeziften aan zet zijn om een locatie aan te dragen;

- De gemeenteraad de zoektocht van de Muggeziften naar een wagenbouwlocatie voor jongeren steunt;
- De gemeente Bladel de Muggeziften kan helpen in hun zoektocht naar een geschikte locatie door verkenning van de mogelijkheden (bijvoorbeeld door het op de kaart (in kleur) aangeven van mogelijke locaties die voldoen aan de criteria (volgens het ambtelijk advies: locaties met bestemming Agrarisch, Bedrijf, Wonen en Sport in het buitengebied);
- (Voetbal)veldje / pannakooi in Netersel
 - Een schoolklas in Netersel pleit voor een pannakooi op het (voetbal)veldje in Netersel zodat kinderen hier beter kunnen voetballen;
 - Naar verwachting veel kinderen in Netersel hiervan gebruik zullen maken;
 - De bestaande (open) doeltjes op het veldje in Netersel niet aan de kindwensen voldoen en, volgens het ambtelijk advies, ook aan vervanging toe zijn;
 - De gemeente een bedrag van circa € 8.000 beschikbaar heeft voor het vervangen van de open doeltjes door dichte doeltjes (met spijlen), volgens het ambtelijk advies;
 - Een pannakooi al snel minimaal € 25.000 kost, aldus het ambtelijk advies;
 - Het veldje (asfalt) mogelijk ook voor andere doeleinden gebruikt wordt;
 - Een tussenoplossing is om twee doelen met kleine omheining op het asfalt te plaatsen;
 - Deze tussenoplossing volgens ambtelijke schatting € 10.000,- kost;
 - Het beschikbare bedrag voor vervanging van de doeltjes, aangevuld met budget vanuit de ideeënmarkt, de realisatie van deze tussenoplossing mogelijk maakt;
 - De gemeenteraad de kinderen in de gelegenheid wil stellen om de benodigde aanvullende financiële middelen bij elkaar te krijgen voor de realisatie van een pannakooi (via *crowdfunding*, fondsenwerving of anderszins);
- Soepfietskar
 - Het idee van de 'soepfietskar' anoniem is ingediend en daarmee op dit moment niet uitvoerbaar lijkt;
- "Tijn plein" in Hapert
 - De gemeenteraad het idee om een nieuw plein in Hapert te vernoemen naar Tijn Kolsteren een warm hart toedraagt;
 - Het idee volgens de indiener op draagvlak kan rekenen van de familie van Tijn, het Georganiseerd Burgeroverleg Hapert (GBOH) en de burgemeester;
 - Het ambtelijk advies luidt om de suggestie voor benaming van een nieuwe straat of plein in te dienen bij de Heemkundekring;
 - Een eventueel kunstwerk op dit nieuwe plein pas in tweede instantie aan de orde is;
- Amfitheater en toegangspoort "bij het kasteeltje" in Hapert
 - De gemeenteraad positief staat tegenover de ideeën van het Groene Hart van Hapert om de historie en het cachet rondom "het Kasteeltje" in Hapert terug te brengen;
 - De gemeenschap van Hapert en diens bezoekers, de lokale school (Het Palet) en verenigingen hiervan plezier zullen hebben;
 - De door het Groene Hart van Hapert ingediende ideeën nog nadere uitwerking en waarschijnlijk ook cofinanciering behoeven;
- Bladeldag van Hoop
 - De gemeenteraad een (jaarlijkse) activiteit als "Bladeldag van Hoop", een variant op Samenloop voor Hoop, aanmoedigt;
 - Alle inwoners van gemeente Bladel en omgeving (tot een straal van 25 km) die (in)direct te maken krijgen met kanker profijt kunnen hebben van dit aanbod;
 - Het idee een jaarlijkse activiteit betreft, terwijl voor de ideeënmarkt een eenmalig budget beschikbaar is;
 - Er reeds een subsidierelatie bestaat met EigenWeijzer, centrum voor leven met en na kanker;

- Avondmarkt
 - Het idee van de 'avondmarkt' een commerciële component kent (lokale ondernemers bieden hun producten te koop aan) en daarmee niet aan de randvoorwaarden van de ideeënmarkt voldoet;

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

1. Opvolging en uitvoering te geven aan de volgende ideeën:
 - a. Accommodatie jeugdbouwgroepen Bladel
Meedenken met de Muggezifters over een wagenbouwlocatie voor jeugdbouwgroepen van de Muggezifters in Bladel;
 - b. (Voetbal)veldje / Pannakooi in Netersel
Verbeteren van (een deel van) het (voetbal)veldje in Netersel zodat de kinderen hier beter kunnen sporten en spelen (voetballen);
 - c. "Tijn plein" in Hapert
Indienen van de naam "Tijn plein" bij de Heemkundekring opdat een nieuw plein in Hapert naar Tijn Kolsteren vernoemd kan worden;
 - d. "Bij het kasteeltje" Hapert
Faciliteren van het initiatief van het Groene Hart van Hapert om de historie en het cachet "bij het kasteeltje" en "Kastelenlaantje" in Hapert terug te brengen en daarmee kunst en cultuur en ontmoeting te bevorderen;
 - e. Bladeldag van Hoop
Eenmalig financieel ondersteunen van de activiteit "Bladeldag van Hoop" georganiseerd door EigenWeijzer;
2. De idee-indieners (en het gekoppelde raads-/commissielid, de zogeheten 'buddy') bij de uitvoering te betrekken en proactief op de hoogte te houden van de voortgang;
3. Voor de uitvoering van de onder beslispunt 1 genoemde ideeën een bedrag van € 5.000,- van het participatiebudget 2025 aan te wenden, met inachtneming van de volgende verdeling:
 - a. € 2.500 voor het voetbalveldje in Netersel;
 - b. € 2.000 voor het amfitheater/openluchttheater en/of de toegangspoort "bij het kasteeltje" in Hapert (Kasteellaan);
 - c. € 500 voor de activiteit "Bladeldag van Hoop".

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 10 juli 2025.

Fracties CDA Bladel, Bladel Transparant, Vrije Hapertse Partij, PRO5 en VVD.

STEMMING

	Voor de motie	Tegen de motie
CDA	3	0
BT	7	0
VHP	4	0
PRO5	2	0
VVD	1	0

BESLUIT

Met 17 stemmen voor en 0 stemmen tegen is de motie AANGENOMEN.

PRO5

de griffier,

Gemeente Bladel

Pagina 4 van 4

MOTIE VREEMD AAN DE ORDE

ONDERWERP	Versnelling woningbouw
DATUM	10 juli 2025
INGEDIEND DOOR	VVD
NAAR AANLEIDING VAN	Bericht gedeputeerde provincie Noord-Brabant inzake sneller bouwen

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 10 juli 2025,

Kennis genomen hebbende van:

- Artikel gedeputeerde: Starten met de bouw van woningen kan een stuk sneller.

Wilma Dirken · 1e
Gedeputeerde Ruimte, Wonen, Stikstof en Veiligheid
1 d · 🌐

Starten met de bouw van woningen kan een stuk sneller!
Hoeveel woningen we willen bouwen in Brabant is intussen met ons Brabants Voorstel wel duidelijk geworden, de vraag is nu vooral hoe we het proces kunnen versnellen.

Sinds de inwerkingtreding van de Omgevingswet kennen we de "technische" toestemming en de "ruimtelijke" toestemming voor bouwwerken. Voor grondgebonden woningen, die onder gevolgklasse 1 van de Wet kwaliteitsborging vallen, hoeft alleen een ruimtelijke toestemming aan de gemeente gevraagd te worden. Althans, als de gemeente gekozen heeft voor een "ruimtelijke vergunning" in het omgevingsplan. Want de Omgevingswet laat de keus aan de gemeenteraad: die mag kiezen of voor activiteiten een vergunning, een melding, of bijvoorbeeld een informatieplicht of zelfs "toestemmingsvrij" geldt. En alleen de vergunning kent de vaak lange bezwaar- en beroepstermijnen, die nog eens bovenop de eveneens lange bezwaar- en beroepstermijnen tegen het omgevingsplan zelf komen. Het hanteren van een ander toestemmingsstelsel kan daardoor zomaar 1,5 tot 2 jaar tijdwinst geven.

Overwegende dat:

- De behoefte aan nieuwe woningen groot is;
- De procedures voor woningbouwplannen vaak lang duren;
- Gemeenten op basis van de Omgevingswet een gemeentelijk omgevingsplan moeten vaststellen;
- De wet de mogelijkheid biedt om als toestemming voor de bouw van grondgebonden woningen in het omgevingsplan niet voor een vergunningstelsel maar voor bijvoorbeeld een meldingsstelsel te kiezen;
- Tegen een melding geen bezwaar en beroep mogelijk is, waardoor aanzienlijke tijdwinst wordt geboekt;
- De rechtsbescherming van belanghebbenden is gewaarborgd, omdat zij tegen de vaststelling / wijziging van het omgevingsplan in beroep kunnen gaan;

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

1. Te onderzoeken op welke wijze bij het opstellen van de regels voor "wonen" in het omgevingsplan een meldingstelsel voor grondgebonden woningen kan worden opgenomen;
2. De provincie te vragen of zij ondersteuning kan geven bij het opstellen van deze regels,
3. De gemeenteraad zo snel als mogelijk over de uitkomsten ervan ~~in januari 2026~~ te informeren.

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 10 juli 2025.
Fractie VVD.

STEMMING

	Voor de motie	Tegen de motie
CDA	3	0
BT	7	0
VHP	0	4
PRO5	2	0
VVD	1	0

BESLUIT

Met 13 stemmen voor en 4 stemmen tegen is de motie AANGENOMEN.

Gemeenteraadsvergadering van 10 juli 2025

de griffier,

Gemeente Bladel

BESLUITENLIJST

VERGADERING GEMEENTERAAD

22 MEI 2025, 19.30 UUR

RAADSZAAL TE BLADEL

	AANWEZIG	VERHINDERD
Voorzitter	Dhr. M.A.G. van den Bosch	Burgemeester
Griffier	Dhr. J.F. van der Wiel	Raadsgriffier
Raadsleden	Mevr. N.A.G. Baijens Dhr. H.G.M. Van Gorp Dhr. N.C.H.B. Beerens Dhr. M.C. Schoenmakers Dhr. E.A.P.M. van Weert Mevr. L.M.G. Van Hoof - Coolen Dhr. D. Zumker Dhr. B.M.A.M. van Hoof Dhr. N.J.M. van der Heijden Mevr. N.H.M. Bohncke Dhr. A.E. Van Hulst Dhr. P.J.A. Wouters Dhr. N. Panjoel Dhr. A.J.A. Van Dun Dhr. J.H. van Munster Dhr. T.P.H. van Gils Mevr. W.J.M. Claassen Mevr. M.A.P. van Gorp Dhr. H.A.L.B. Maas	CDA CDA CDA CDA VVD BT BT BT BT BT BT BT BT BT BT VHP VHP VHP VHP PRO5 PRO5
Collegeleden	Mevr. H.W.B.M. van der Hamsvoort Dhr. A.P. d'Haens Mevr. J.M. van Dongen-Hermans Dhr. D.S.C. Jansen Dhr. M.A.G. van den Bosch	Wethouder BT Wethouder CDA Wethouder VHP Wethouder BT Burgemeester
Ambtelijke organisatie	Dhr. R. Lathouwers	gemeentesecretaris

AGENDAPUNT	BESLUITEN	TOELICHTING / TOEZEGGING COLLEGE
1. OPENING VERGADERING EN AANWIJZING PRIMUS	De voorzitter opent de vergadering om 19.30 uur. Er is van niemand bericht van verhindering ontvangen. De gemeenteraad is voltallig.	

BESLUITENLIJST

VERGADERING GEMEENTERAAD

22 MEI 2025, 19.30 UUR

RAADSZAAL TE BLADEL

AGENDAPUNT		BESLUITEN	TOELICHTING / TOEZEGGING COLLEGE
		Stemcijfer: CDA	
2.	VASTSTELLEN AGENDA	De conceptagenda wordt ongewijzigd en unaniem vastgesteld (19 stemmen voor, 0 stemmen tegen).	
3.	SPREEKRECHT BURGERS	Er hebben zich vier personen gemeld voor het spreekrecht. Allen voor agendapunt 10.1 R25.027 Verklaring van geen bedenkingen omgevingsvergunning Leemskuilen 13 Bladel	
4.	VASTSTELLEN BESLUITENLIJST GEMEENTERAAD 3 APRIL 2025	De besluitenlijst van de raadsvergadering van 3 april 2025 is ongewijzigd en unaniem vastgesteld (19 stemmen voor, 0 stemmen tegen).	
5.	OVERZICHTEN	De volgende overzichten zijn aan de raad ter kennisgeving gebracht: - Toezeggingen - Moties - Raadsplanning Hierover vindt geen woordvoering plaats.	
6.	INGEKOMEN STUKKEN & MEDEDELINGEN TOT EN MET 18 APRIL 2025		
6.1	Ingekomen stukken	Er vindt geen behandeling van een ingekomen stuk plaats.	
6.1.1	Besluitenlijsten raadscommissies	De volgende besluitenlijsten van raadscommissies zijn ter kennisgeving gebracht: - Commissie Inwoners_06052025 - Commissie Grondgebied_07052025 - Commissie Middelen & Algemene zaken_08052025 - Presidium_Besluitenlijst_Openbaar van 18 maart 2025	

BESLUITENLIJST

VERGADERING GEMEENTERAAD

22 MEI 2025, 19.30 UUR

RAADSZAAL TE BLADEL

AGENDAPUNT		BESLUITEN	TOELICHTING / TOEZEGGING COLLEGE
		- Presidium_Besluitenlijst Openbaar van 25 februari 2025 Er vindt geen behandeling van een (concept)besluitenlijst plaats.	
6.2	Mededelingen	De volgende mededelingen zijn vanuit het college schriftelijk ter kennisgeving aan de raad gebracht ter behandeling in deze raadsvergadering: - Mededeling: Wijziging organisatiestructuur t.b.v. toekomstbestendigheid organisatie - Mededeling: Participatiestrategie warmteprogramma gemeente Bladel 2026-2035 - Mededeling: Jaarverslag bezwaarschriftencommissie 2024 - Mededeling: Jaaroverzicht aanpak ondermijning Basisteam de Kempen 2024 - Mededeling: Zwemonderwijs - Mededeling: Voortgangsrapportage Uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie 2022 - 2026 - Mededeling: Reactienota op de wensen en bedenkingenprocedure van de Ontwikkelstrategie Zuid-oost-Brabant - Mededeling: Budgetoverhevelingen 2024 naar 2025 - Mededeling: Fietsverbindingen aan het Dominépad en Broekenseind te Hoogeloon - Mededeling: Vervolg toekomstverkenning KempenPlus Er vindt geen behandeling van een mededeling plaats.	
6.3	Vaststellen overzicht van ingekomen stukken en mededelingen 21 maart t/m 18 april 2025	Het overzicht van ingekomen stukken en mededelingen van 21 maart tot en met 18 april 2025 is ongewijzigd en unaniem overeenkomstig de voorgestelde wijze van afdoening vastgesteld (19 stemmen voor, 0 stemmen tegen).	
7.	VERTEGENWOORDIGING GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN	Raadslid Van Hulst (BT) als plaatsvervangend lid van de MRE Raadstafel21	Dhr. Van Hulst geeft aan dat op 7 mei jl een extra vergadering van de Raadstafel21 plaatsvond. Deze bijeenkomst stond in het teken van het proces om te komen tot de Regionale Agenda 2027-2030, die iedere

BESLUITENLIJST

VERGADERING GEMEENTERAAD

22 MEI 2025, 19.30 UUR

RAADSZAAL TE BLADEL

AGENDAPUNT		BESLUITEN	TOELICHTING / TOEZEGGING COLLEGE
			bestuursperiode wordt vastgesteld en waarin de strategie op de thema's waarop binnen de MRE wordt samengewerkt is verwoord. De conceptversie van de Regionale Agenda wordt ter zienswijzen voorgelegd aan de gemeenteraden. De definitieve versie wordt door het Algemeen Bestuur vastgesteld. De Raadstafel21 adviseert het bestuur dat de gemeenteraden tijdig en vooraf input kunnen leveren. De regioconferentie van 19 november kan hiervoor benut worden. De RT21 zal ook een overdrachtsdocument opstellen voor de nieuwe gemeenteraden.
8.	ACTIEVE INFORMATIE VANUIT COLLEGE VAN BURGEMEESTER & WETHOUDERS	Vanuit het college van B&W wordt de volgende actieve informatie gegeven: - Portefeuillehouder Van der Hamsvoort inzake Onderzoeksboring geothermie - Portefeuillehouder Jansen inzake pilot huisbezoeken vroegsignalering.	Aangegeven wordt dat een seismisch onderzoek gaat plaatsvinden naar geothermie. Een tweetal locaties blijken uit onderzoek interessant: landbouwperceel aan de Hoogeloonse weg en Ingenieur Mettropweg. Voor een proef in het najaar van 2025 van 4-6 maanden komt een 50 meter hoge toren te staan. De proef op deze locaties betekent niet dat op deze locaties ook daadwerkelijk geothermie in de toekomst zal plaatsvinden. Van der Hamsvoort geeft aan de gemeenteraad te informeren via een raadsmededeling zodra de proef plaatsvindt. Wethouder Van der Hamsvoort <u>zegt toe</u> de gemeenteraad een website toe te sturen waarin alle informatie staat (o.a. over vergunningen). Bij de kadernota Geldzorgen is de toezegging gedaan om in Q1 2025 de raad te informeren over de evaluatie van de pilot 'huisbezoeken vroegsignalering'. Wethouder Jansen geeft aan dat de pilot is verlengd en dat momenteel geen huisbezoeken plaatsvinden. Dit komt door de wachtlijsten bij schuldhulpverlening. Het doen van (de pilot) huisbezoeken kost veel personele

BESLUITENLIJST

VERGADERING GEMEENTERAAD

22 MEI 2025, 19.30 UUR

RAADSZAAL TE BLADEL

AGENDAPUNT		BESLUITEN	TOELICHTING / TOEZEGGING COLLEGE
		- Portefeuillehouder Jansen inzake afdoening motie Beleidsregel pré-mantelzorgwoning	capaciteit. Verwacht wordt door GRSK dat de wachtlijsten voor de zomer zijn ingelopen, waarna de pilot gedraaid kan worden. Aan het einde van 2025 wordt de gemeenteraad geïnformeerd over de evaluatie. Aangegeven wordt dat de aangenomen motie is afgedaan met de wijziging van de beleidsregels Pré-mantelzorgwoning. De leeftijdsgrens om in aanmerking te kunnen komen voor een pré-mantelzorgwoning is daarmee verlaagd naar 60 jaar.
9.	HAMERSTUKKEN		
9.1	R25.021 Financiële kaderstelling perspectiefnota 2025 en begroting 2026	Het raadsvoorstel R25.021 is ongewijzigd en unaniem <u>aangenomen</u> (19 stemmen voor, 0 stemmen tegen). De gemeenteraad besluit: 1. In te stemmen met de uitgangspunten zoals die zijn vermeld in de bij dit voorstel behorende nota van uitgangspunten voor de samenstelling van de perspectiefnota 2025 en begroting 2026.	
9.2	R25.015 Verbetertraject Planning & Control	Het raadsvoorstel R25.015 is ongewijzigd en unaniem <u>aangenomen</u> (19 stemmen voor, 0 stemmen tegen). De gemeenteraad besluit: 1. Het volgende gewenste scenario voor de Planning & Control-producten vast te stellen: Scenario Basis: <u>a. Inrichten totaalkader</u> implementatie van een totaalkader aan sturing en beheersing, waarbij de bestuurlijke P&C-cyclus nadrukkelijker wordt gekoppeld aan wettelijke kaders, gemeentelijke visies, het coalitieakkoord/collegeprogramma en de ambtelijke P&C-cyclus; <u>b. Versterken van relatie tussen doelen, activiteiten en middelen</u> een gefaseerde uitrol van de methode 'Succesvol doelen	

BESLUITENLIJST

VERGADERING GEMEENTERAAD

22 MEI 2025, 19.30 UUR

RAADSZAAL TE BLADEL

AGENDAPUNT		BESLUITEN	TOELICHTING / TOEZEGGING COLLEGE
		bereiken' om goede doelen te formuleren en de relatie met activiteiten en inzet van middelen te versterken, waarbij gestart wordt met de uitwerking van minimaal 2 programma's in de begroting 2026; <u>c. Focus op doelbereik</u> een focus op doelbereik, waarbij vooral gekeken wordt of het ingezette middel daadwerkelijk bijdraagt aan het behalen van het gewenste doel; <u>d. Rolneming raad</u> een bewustere rolneming van de raad, waarbij de raad zich richt op strategie op de lange termijn en sturen op hoofdlijnen. 2. De volgende stippen op de horizon vast te stellen uit de scenario's 'Midden' en 'Plus': <u>a. Inzicht in budgetten</u> de P&C-stukken geven meer inzicht in (1) de mate waarin de gemeente ruimte heeft om eigen keuzes te maken en (2) óf, en op welke termijn, budgetten beïnvloedbaar zijn; <u>b. Projectinzicht</u> op projectniveau wordt begroot en gerapporteerd à la gemeente Delft ("Gelatinebrug"); <u>c. Doelenbomen</u> de programma's worden omgezet in doelenbomen. 3. Het college opdracht te geven om binnen twee jaar uitvoering te geven aan het gewenste scenario voor de Planning & Control-producten, hierbij de 'stip op de horizon' in ogenschouw nemende.	
9.3	R25.017 Uitbreiding formatie toezichthouder	Het raadsvoorstel R25.017 is ongewijzigd en unaniem <u>aangenomen</u> (19 stemmen voor, 0 stemmen tegen). De gemeenteraad besluit: 1. Het benodigde budget ad €76.000 voor de uitbreiding formatie toezichthouder vanuit het meerjarenprogramma 2025-2028 (MIP) beschikbaar te stellen.	

BESLUITENLIJST

VERGADERING GEMEENTERAAD

22 MEI 2025, 19.30 UUR

RAADSZAAL TE BLADEL

AGENDAPUNT		BESLUITEN	TOELICHTING / TOEZEGGING COLLEGE
9.4	R25.018 Ontwerpbegroting 2026 Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost	Het raadsvoorstel R25.018 is ongewijzigd en unaniem <u>aangenomen</u> (19 stemmen voor, 0 stemmen tegen). De gemeenteraad besluit: 1. Geen zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting 2026 van de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost. 2. De financiële gevolgen voor de gemeente Bladel mee te nemen in de perspectiefnota 2025 en daarmee te verwerken in de meerjarenbegroting 2026-2029.	
9.5	R25.023 Ontwerpbegroting 2026 Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant	Het raadsvoorstel R25.023 is ongewijzigd en unaniem <u>aangenomen</u> (19 stemmen voor, 0 stemmen tegen). De gemeenteraad besluit: 1. Kennis te nemen van de concept begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant en hierop de volgende zienswijze in te dienen: <i>"Gemeenten staan in 2026 (ravijnjaar) en de jaren daarna voor een financieel uitdagende periode. In de concept begroting 2026 ODZOB en meerjarenraming 2027-2029 en de bijlagen daarbij is zichtbaar dat u hiervoor oog heeft. Dat waarderen wij. We zien echter ruimte bij de gehanteerde indexeringsmethodiek. In voorliggende conceptbegroting 2026-2029 is gerekend met de indexeringen volgens de Kaderbrief 2026. De indexeringsmethodiek, zoals vastgelegd in de Beleidsnotitie kaders P&C-documenten 4GR, is bedoeld om, op basis van CPB ramingen, in de begroting anticiperend rekening te houden met stijging van lonen en prijzen. In uw begroting 2025 zijn de gemeentelijk bijdragen geïndexeerd met 5,7%, gebaseerd op een verwachte loonstijging van 6,7% en een verwachte prijsstijging van 3,5%. Voor 2026 wordt wederom een relatief hoge indexering toegepast die de voorgaande versterkt. Indien de daadwerkelijke ontwikkeling van de lonen en prijzen structureel afwijkt van deze ramingen, dan schiet deze methodiek haar doel voorbij. Wij verwachten van de</i>	

BESLUITENLIJST

VERGADERING GEMEENTERAAD

22 MEI 2025, 19.30 UUR

RAADSZAAL TE BLADEL

AGENDAPUNT		BESLUITEN	TOELICHTING / TOEZEGGING COLLEGE
		<i>Gemeenschappelijke Regelingen dat ze in het kader van realistisch begroten ook realistische indexpercentages toepassen. Wij vragen om de komende jaren de indexeringsmethodiek gezamenlijk te onderzoeken en aan te passen. Waarbij deze ingaat vanaf 2028"</i>	
9.6	R25.020 Ontwerpbegroting 2026 GGD Brabant-Zuidoost	Het raadsvoorstel R25.020 is ongewijzigd en unaniem <u>aangenomen</u> (19 stemmen voor, 0 stemmen tegen). De gemeenteraad besluit: - De volgende zienswijze in te dienen naar aanleiding van de Ontwerp Programmabegroting 2026 van de GGD Brabant-Zuidoost: "De gemeenteraad van Bladel verzoekt de GGD Brabant-Zuidoost om in de programmabegroting 2026 expliciet aandacht te besteden aan de financiële gevolgen van het niet gunnen van de opdracht voor de medische arrestantenzorg aan de GGD. Het wegvallen van deze taak kan gevolgen hebben voor de gemeentelijke bijdragen, en wij verzoeken de GGD om deze gevolgen duidelijk in de begroting inzichtelijk te maken. Dit verzoek komt voort uit de vorig jaar door ons ingediende zienswijze op de Programmabegroting 2025 van de GGD, waarin de gemeenteraad haar zorgen uitte over de afhankelijkheid van werkzaamheden zoals de arrestantenzorg. De gemeenteraad vraagt de GGD ook om aan te geven welke stappen er worden genomen om de gevolgen van het wegvallen van deze taak op de gemeentelijke bijdragen zoveel mogelijk te beperken."; - De financiële consequenties meerjarig in de Perspectiefnota 2025 te verwerken.	
9.7	R25.022 Ontwerpbegroting 2026 KempenPlus & 1e begrotingswijziging 2025	Het raadsvoorstel R25.022 is ongewijzigd en unaniem <u>aangenomen</u> (19 stemmen voor, 0 stemmen tegen). De gemeenteraad besluit:	

BESLUITENLIJST

VERGADERING GEMEENTERAAD

22 MEI 2025, 19.30 UUR

RAADSZAAL TE BLADEL

AGENDAPUNT		BESLUITEN	TOELICHTING / TOEZEGGING COLLEGE
		1. Geen zienswijze in te dienen op de Ontwerpbegroting KempenPlus 2026 incl. meerjarenraming 2027-2029; 2. Geen zienswijze in te dienen op de 1e begrotingswijziging 2025 KempenPlus.	
10.	BESPREEKSTUKKEN		
10.1	R25.027 Verklaring van geen bedenkingen omgevingsvergunning Leemskuilen 13 Bladel	Het raadsvoorstel R25.027 is ongewijzigd <u>aangenomen</u> met 18 stemmen voor (BT, CDA, VHP, PRO5) en 1 stem tegen (VVD). De gemeenteraad besluit: 1. Op basis van artikel 2.27 van de Wabo een ontwerpverklaring van geen bedenkingen af te geven en ter inzage te leggen voor het plan tot het uitbreiden van het bedrijfsgebouw op het adres Leemskuilen 13 te Bladel; 2. Indien gedurende de inzagetermijn van het ontwerpbesluit geen zienswijzen worden ingediend de ontwerpverklaring van geen bedenkingen te beschouwen als een definitieve verklaring van geen bedenkingen.	Bij aanvang van het agendapunt maken de volgende personen gebruik van het spreekrecht: - Mw. Marja Kaethoven (Hendor Holding B.V.) - Dhr. Pieter Corstiaans (Bleijenhoek 34A,) - Dhr. Rob van Brakel (Bleijenhoek) - Mevr. Arlette Gijbels (Bleijenhoek 32A) Wethouder d'Haens geeft aan dat het beeld over de omgevingsdialoog vanuit de initiatiefnemer en de gemeente positiever is dan dat vanuit de omwonenden. De omgevingsdialoog heeft geleid tot aanpassingen van het plan, maar die blijken niet te hebben geleid tot de gewenste uitkomst voor omwonenden. De vergunningsaanvraag van de initiatiefnemer is in de ogen van het college milieutechnisch en ruimtelijk verantwoord. Wethouder d'Haens geeft aan dat met de aanleg van de fietstunnel bij de Europalaan en het aanpassen van het fietspad de mogelijkheid vervalt om de randweg aan die kant via de Europalaan te ontsluiten. Op een later moment wordt de gemeenteraad hierover (bij de herinrichting van de N284) geïnformeerd.
10.2	R25.011 Integraal huisvestingsplan onderwijs 2025-2040	Het amendement van CDA inzake 'Vervangende huisvesting De Piramide' wordt <u>aangenomen</u> met 12 stemmen voor (CDA, BT) en 7 stemmen tegen (VHP, PRO5, VVD)	Wethouder Van Dongen geeft aan dat nu nog niet bekend is of er verbouw, nieuwbouw of verplaatsing van De Piramide gaat plaatsvinden.

BESLUITENLIJST

VERGADERING GEMEENTERAAD

22 MEI 2025, 19.30 UUR

RAADSZAAL TE BLADEL

AGENDAPUNT		BESLUITEN	TOELICHTING / TOEZEGGING COLLEGE
		Het geamendeerde raadsvoorstel R25.011 is <u>aangenomen</u> met 15 stemmen voor (BT, CDA, PRO5, VVD) en 4 stemmen tegen (VHP). De gemeenteraad besluit: 1. Het IHP Onderwijs 2025-2040 gemeente Bladel vast te stellen; 2. Het IHP Onderwijs iedere vier jaar te herijken en hiervoor een bedrag van €10.000,- op te nemen in de Perspectiefnota 2025 vanaf planjaar 2028; 3. Jaarlijks een leerlingenprognose op te stellen en hiervoor structureel een bedrag van €3.000,- op te nemen in de Perspectiefnota 2025 vanaf 2025; 4. De financiële consequenties die uit het Integraal Huisvestingsplan 2025-2040 voortvloeien op te nemen in de Perspectiefnota 2025 (MIP-2025-2029); 5. Het college opdracht te geven voorafgaand aan het besluit tot vervangende huisvesting voor SSBO De Piramide, de gemeenteraad per raadsvoorstel in de gelegenheid te stellen om wensen en bedenkingen kenbaar te maken. 6. Het programma onderwijshuisvesting voor 2025 vast te stellen.	Aangegeven wordt dat zich bij Het Palet een tweetal problemen voordoen: Ruimtetekort en spraakverstaanbaarheid. Ook zonder de spraakverstaanbaarheid zou er bij Het Palet ruimtetekort zijn. Wethouder Van Dongen geeft aan dat het vraagstuk van 1 of 2 basisscholen in Hapert ligt bij het schoolbestuur, niet bij het gemeentebestuur. Op dit moment zijn er geen schoolbesturen die hebben aangegeven een tweede school in Hapert te willen oprichten. Met het vertrek van het nieuwkomersonderwijs kan de ruimte gebruikt worden door een reguliere onderwijsgroep. Wethouder Van Dongen geeft aan dat verplaatsing van De Piramide naar bijv. Pius-X onderdeel uitmaakt van de gesprekken. Wethouder Van Dongen geeft aan dat de genoemde financiën in het IHP worden verwerkt in de perspectiefnota. Indien financiën niet toereikend zijn, extra units of een bestemmingsplanwijziging benodigd is, dient er door de gemeenteraad een besluit genomen te worden. Bij 'reguliere' nieuw- of verbouw van De Piramide geeft de wethouder aan de gemeenteraad te kunnen meenemen via een informatiebijeenkomst of raadsmededeling. Wethouder Van Dongen <u>zegt toe</u> de gemeenteraad te informeren via een raadsmededeling over de ontwikkelingen bij Het Palet zodra bekend is wat er gaat gebeuren. Wethouder Van Dongen <u>zegt toe</u> de gemeenteraad jaarlijks via een raadsmededeling te informeren over leerlingenprognoses.

BESLUITENLIJST

VERGADERING GEMEENTERAAD

22 MEI 2025, 19.30 UUR

RAADSZAAL TE BLADEL

AGENDAPUNT		BESLUITEN	TOELICHTING / TOEZEGGING COLLEGE
10.3	R25.019 Ontwerpbegroting 2026 Metropoolregio Eindhoven	Het amendement van VVD inzake 'geen zienswijze ontwerpbegroting 2026 MRE' is <u>verworpen</u> met 1 stem voor (VVD) en 18 stemmen tegen (BT, CDA, VHP, PRO5). Het amendement van BT en CDA inzake 'Aandacht voor kleine kernen in zienswijze ontwerpbegroting 2026 MRE' is <u>aangenomen</u> met 18 stemmen voor (BT, CDA, VHP, PRO5) en 1 stem tegen (VVD). Het geamendeerde raadsvoorstel R25.019 is <u>aangenomen</u> met 18 stemmen voor (BT, CDA, VHP, PRO5) en 1 stem tegen (VVD). De gemeenteraad besluit: 1. Naar aanleiding van de conceptbegroting 2026 Metropoolregio Eindhoven de volgende zienswijze in te dienen: Gemeenten staan in 2026 (ravijnjaar) en de jaren daarna voor een financieel uitdagende periode. In de concept programmabegroting 2026 MRE is zichtbaar dat u hiervoor oog heeft. Dat waarderen wij. Op een aantal punten geven wij in deze brief een zienswijze om de urgentie op de enorme financiële uitdaging te benadrukken. Terughoudend financieel beleid <i>We willen nadrukkelijk vragen om de mogelijkheden van aanvullende middelen en besparingen voor de komende jaren te verkennen.</i> U stelt voor 2026 een terughoudend financieel beleid voor. Behoudens indexering en aanpassing aan gewijzigde inwoneraantallen veranderen de gemeentelijke bijdragen niet. Naast de inzet op het verkrijgen aanvullende middelen uit rijks-, provinciale- en Europese programma's en uit de private sector benoemt u een aantal kansen waar mogelijk in 2026 en de jaren daarna financieel voordeel te behalen valt. Het is de moeite waard om dergelijke kansen voortvarend te verkennen. In het	Burgemeester Van den Bosch geeft aan dat het college heel veel investeert in de economische ontwikkeling van deze regio en creatief en constructief meedenkt in de regio.

BESLUITENLIJST

VERGADERING GEMEENTERAAD

22 MEI 2025, 19.30 UUR

RAADSZAAL TE BLADEL

AGENDAPUNT		BESLUITEN	TOELICHTING / TOEZEGGING COLLEGE
		kader van de uitwerking van het gezamenlijk delen van bedrijfsvoeringsfuncties wijzen wij u voor de volledigheid op een in 2020, door de toenmalige directeurs van de vier GR-en, uitgevoerd onderzoek. Indexering <i>Wij roepen de MRE op om geen indexering toe te passen voor in ieder geval 2026 en 2027.</i> Zoals eerder verwoord staan gemeenten voor een grote financiële uitdaging. Gevolg hiervan zijn de begrenzingen van de financiële middelen van de gemeenten. Onze gemeente moet moeilijke keuzes maken en prioriteiten stellen. Het kan niet anders dan dat de gemeenschappelijke regeling hier ook in bijdraagt en zijn verantwoordelijkheid neemt. We begrijpen de uitdagingen waar MRE voor staat en dat het zeer lastig is om te besparen. Desondanks doen wij deze oproep. Mede gezien de oproep van de VNG en het principe van trap op trap af, waarbij de gemeenten niet alleen de zware bezuinigingen kunnen dragen. Hierdoor moet er ook gekeken worden naar het verlengd lokaal bestuur en moeten bezuinigingen ook plaats vinden bij verbonden partijen. We zien ook ruimte bij de gehanteerde indexeringsmethodiek. In voorliggende concept-begroting 2026-2029 is gerekend met de indexeringen volgens de Kadernota 2026. De indexeringsmethodiek, zoals vastgelegd in de Beleidsnotitie kaders P&C-documenten 4GR, is bedoeld om, op basis van CPB ramingen, in de begroting anticiperend rekening te houden met stijging van lonen en prijzen. In de MRE begroting 2025 zijn de gemeentelijk bijdragen geïndexeerd met 6,38%, gebaseerd op een verwachte loonstijging van 6,7% en een verwachte prijsstijging van 3,5%. Voor 2026 wordt wederom een relatief hoge indexering toegepast die de voorgaande versterkt. Indien de daadwerkelijke ontwikkeling van de lonen en prijzen structureel afwijkt van deze ramingen, dan schiet deze methodiek haar doel voorbij.	

BESLUITENLIJST

VERGADERING GEMEENTERAAD

22 MEI 2025, 19.30 UUR

RAADSZAAL TE BLADEL

AGENDAPUNT		BESLUITEN	TOELICHTING / TOEZEGGING COLLEGE
		Wij verwachten van de Gemeenschappelijke Regelingen dat ze in het kader van realistisch begroten ook realistische indexpercentages toepassen. Wij vragen om de komende jaren de indexeringsmethodiek gezamenlijk te onderzoeken en aan te passen. Waarbij deze ingaat vanaf 2028. Eerst de regionale basis op orde <i>We zitten nog midden in de transformatie: de programmasturing vraagt zowel van de MRE organisatie als van de 21 gemeenten nog de nodige aanpassingen.</i> Met de begrotingen van 2024 en 2025 zijn de voorwaarden gecreëerd om de rol van de MRE te transformeren van procesondersteuning naar programmasturing. De kernopgave van de MRE organisatie blijft daarbij het faciliteren van de samenwerking tussen de 21 gemeenten in Zuidoost Brabant. Totdat deze regionale basis op orde is vragen wij om gepaste terughoudendheid met de (capaciteits)inzet op de bovenregionale samenwerking. Realisatie vraagt keuzes en prioriteiten <i>We moeten als regio, de 21 gemeenten en MRE-organisatie samen, keuzes maken en heldere prioriteiten stellen, zodat we gezamenlijk de regionale schaa sprong maken die realistisch is en voor alle partijen uitvoerbaar is.</i> De realisatie van de schaa sprong en de daarmee samenhangende opgaven zijn organisatorisch en financieel niet alleen voor de MRE-organisatie, maar ook voor iedere gemeente uitdagend. Uw conclusie is dat gezien de urgentie en noodzakelijke versnelling er weinig ruimte is voor uitstel. U geeft aan dat bij het heroverwegen van prioriteiten binnen de regionale opgaven er de is keuze is tussen vertraging, uitstel of het verlagen van het ambitieniveau. In de aanbiedingsbrief adviseert u de huidige lijn te bestendigen omdat de regionale opgaven groot zijn, juist om versnelling vragen en in het belang van alle 21 gemeenten zijn.	

BESLUITENLIJST

VERGADERING GEMEENTERAAD

22 MEI 2025, 19.30 UUR

RAADSZAAL TE BLADEL

AGENDAPUNT		BESLUITEN	TOELICHTING / TOEZEGGING COLLEGE
		Deze versnelling dient evenwel uiteindelijk door de 21 gemeenten geleverd\ uitgevoerd te worden. Ook zij moeten prioriteren vanwege de beperkte financiële ruimte en druk op de gemeentelijke uitvoeringscapaciteit. Dit vraagt om het maken van keuzes en het stellen van prioriteiten, niet alleen ten aanzien van ambities en fasering, maar ook ten aanzien van rolneming. Temeer omdat, zoals u ook aangeeft bij Regionale Strategie, u op realisatie wil focussen. De binnenkort op te starten voorbereiding van een nieuw samenwerkingsakkoord 2027-2030 biedt een geschikte mogelijkheid om die keuzes samen te gaan maken. 21 gemeenten sterker verbinden op Brainport <i>We vragen de MRE om alle gemeenten frequenter en eerder te verbinden op de uitvoering van het Meerjarenplan Brainport Development 2025-2032.</i> Met het in 2025 genomen besluit over de MRE-bijdrage aan de meerjarenfinanciering Brainport Development 2025-2032 is ook de basisorganisatie van Brainport Development op orde gebracht. In het verlengde hiervan vragen wij de MRE, in haar hoedanigheid als aandeelhouder namens de 21 gemeenten, om alle gemeenten frequenter en eerder te verbinden op de uitvoering van het Meerjarenplan Brainport Development 2025-2032. Aandacht voor kleine kernen De MRE stelt in haar antwoord op de reactie van de gemeenteraad van Bladel op de kadernota dat 'in onze verantwoording via de reguliere P&C-cyclus zullen we activiteiten van de MRE in het kader van een groei in balans met uw aandachtspunt nadrukkelijker meenemen'. Verwacht wordt dat de MRE in de ontwerpbegroting 2026 nog duidelijker en concreter opneemt op welke wijze ook de kleinere dorpen en kernen (kunnen) meeprofiten van de schaa sprong en hoe de beschikbaar gestelde gelden worden ingezet in de diverse deelregio's om de schaa sprong mogelijk te maken.	

BESLUITENLIJST

VERGADERING GEMEENTERAAD

22 MEI 2025, 19.30 UUR

RAADSZAAL TE BLADEL

AGENDAPUNT		BESLUITEN	TOELICHTING / TOEZEGGING COLLEGE
10.4	R25.025 Ontwerpbegroting 2026 Samenwerking Kempengemeenten (GRSK)	Het amendement van VVD inzake 'Zienswijze ontwerpbegroting 2026 GRSK' is <u>verworpen</u> met 1 stem voor (VVD) en 18 stemmen tegen (BT, CDA, VHP, PRO5). Het raadsvoorstel R25.025 is ongewijzigd en unaniem <u>aangenomen</u> (19 stemmen voor, 0 stemmen tegen) De gemeenteraad besluit: 1. Een zienswijze in te dienen op de begrotingswijziging 2025 GRSK die als volgt luidt: <i>De gemeenteraad van Bladel heeft kennisgenomen van de begrotingswijziging 2025 van de GRSK, zoals aangeboden op 16 april 2025.</i> <i>Verwijzing naar eerdere standpunten</i> <i>Op 27 juni 2024 heeft de gemeenteraad middels raadsbesluit R24.043b een zienswijze vastgesteld op de begroting 2025 en de meerjarenraming 2026–2028 van de GRSK. Hierin is onder meer nadrukkelijk gewezen op de toenemende financiële druk op gemeenten door de zogeheten 'ravijnjaren'. Dit met het oog op de houdbaarheid van de gemeentelijke bijdragen aan verbonden partijen. Deze lijn is in februari 2025 nogmaals herbevestigd via het unaniem aangenomen amendement op de Kadernota GRSK 2026 (R24.098). Daarin heeft de raad de GRSK verzocht om investeringen – zoals formatie-uitbreidingen op het gebied van jeugd en organisatieontwikkeling – beter te onderbouwen en in relatie te plaatsen tot eerdere taakstellingen zoals "Opnieuw Verbinden" en de doelstellingen uit de taakstelling van 2020.</i> <i>Constateringen begrotingswijziging 2025 Met de nu voorliggende begrotingswijziging 2025 constateren wij dat geen gehoor wordt gegeven aan deze eerdere oproepen. In plaats van concrete structurele besparingen, wordt een toename van de lasten gepresenteerd.</i> <i>Hoewel wij erkennen dat een deel van deze kosten voortkomt uit autonome ontwikkelingen, constateren wij dat de begrotingswijziging geen zichtbaar antwoord biedt op de eerder</i>	Wethouder Van Dongen geeft aan dat op 17 april jl. overeenstemming is bereikt over de CAO, maar dat deze nog niet door de betrokken verenigingen is goedgekeurd. Op het moment dat de CAO definitief is vastgesteld, zullen de consequenties verwerkt worden in de begroting. Wethouder Van Dongen geeft aan dat het Algemeen Bestuur van GRSK uiteindelijk een besluit neemt over de begroting 2026, op 8 juli 2025. Als de zienswijze met de bezuiniging van €200.000 voor Bladel bij GRSK niet wordt overgenomen, dan heeft dit financieel nadelige gevolgen voor de perspectiefnota 2025 van Bladel, waarin deze bezuiniging is verwerkt. De perspectiefnota wordt eveneens ter besluitvorming behandeld in de raadsvergadering van 8 juli 2025.

BESLUITENLIJST

VERGADERING GEMEENTERAAD

22 MEI 2025, 19.30 UUR

RAADSZAAL TE BLADEL

AGENDAPUNT		BESLUITEN	TOELICHTING / TOEZEGGING COLLEGE
		<i>uitgesproken zorgen van de raad over de financiële koers van de GRSK.</i> 2. De volgende zienswijze in te dienen op de conceptbegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 GRSK: <i>De gemeenteraad van Bladel heeft kennis genomen van de conceptbegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 van de GRSK. Hierbij is geconstateerd dat de GRSK het principe van "scherp aan de wind zeilen" hanteert en op verschillende vlakken voorstellen heeft gedaan om de gemeentelijke bijdragen te matigen zodat in de conceptbegroting 2026 voor € 162.000 aan ombuigingsmaatregelen is opgenomen. Dit waardeert de raad. We begrijpen ook de uitdagingen waar de GRSK voor staat en dat het zeer lastig is om verdere besparingen te realiseren. Desondanks doet de gemeenteraad de oproep om structureel € 200.000 aan extra besparingen (te verdelen over zowel de bedrijfsvoeringskosten als de programmakosten) voor de gemeente Bladel te zoeken. Deze oproep wordt mede ingegeven door de oproep van de VNG en het principe van trap op trap af, waarbij de gemeenten niet alleen de zware bezuinigingen kunnen dragen. Hiervoor moet ook gekeken worden naar het verlengd lokaal bestuur en moeten bezuinigingen ook plaats vinden bij verbonden partijen.</i>	
10.5	Motie vreemd aan de orde van de dag		
10.5.1	CDA inzake 'Samenwerking Eersel en besluitvorming Ontwikkelstrategie'	De motie van CDA inzake 'Samenwerking Eersel en besluitvorming Ontwikkelstrategie' wordt <u>ingetrokken</u>, en daarmee niet in stemming gebracht.	Wethouder d'Haens geeft aan dat met het besluit van de gemeenteraad van Bladel voor eigenstandigheid en niet te herindelen, er automatisch is gekozen voor samenwerking met Kempengemeenten. Wethouder d'Haens benadrukt dat het besluit van de gemeenteraad van Eersel teleurstellend is voor het college van Bladel, maar dat Eersel het democratische recht heeft om de eigen koers te bepalen. Wethouder

BESLUITENLIJST

VERGADERING GEMEENTERAAD

22 MEI 2025, 19.30 UUR

RAADSZAAL TE BLADEL

AGENDAPUNT		BESLUITEN	TOELICHTING / TOEZEGGING COLLEGE
			d'Haens vindt het ongepast om daarop kritiek te uiten en ontraadt derhalve de motie. Wethouder d'Haens geeft aan dat zowel Eersel als de andere drie Kempengemeenten starten met een impactanalyse om de gevolgen van het besluit van Eersel over de Ontwikkelstrategie te onderzoeken en te zien wat dit betekent (voor de ambities van Bladel). Over de uitkomsten van deze impactanalyse wordt de gemeenteraad in september 2025 geïnformeerd.
10.5.2	BT inzake 'Mobiliteitshub in Hapert'	De gewijzigde motie van BT inzake 'Mobiliteitshub in gemeente Bladel' wordt <u>aangenomen</u> met 13 stemmen voor (BT, CDA, VVD) en 6 stemmen tegen (VHP, PRO5).	Wethouder d'Haens vraagt zich af welk signaal wordt afgegeven met deze motie op de relatie en roept de gemeenteraad op eerst de impactanalyse af te wachten. Wethouder d'Haens geeft aan dat verplaatsing van de mobiliteitshub naar de gemeente Bladel geen oplossing biedt voor de inwoners van de gemeenten Bergeijk en Eersel.
11.	ART.41-VRAGEN REGLEMENT VAN ORDE		
11.1	PRO5 inzake Publicatie via overheid.nl	Er worden geen aanvullende vragen gesteld.	
11.2	CDA inzake Overlast jongeren MFA Hapert en Bruis	CDA en PRO5 stellen enkele aanvullende vragen.	Burgemeester Van den Bosch geeft aan dat de overlast in Bladel door jongeren op straat toeneemt. Het betreft doorgaans dezelfde groep. Aangegeven wordt dat een integrale aanpak wordt toegepast, waarbij ook STOP-gesprekken worden gevoerd. Wethouder Jansen geeft aan dat steeds meer jongeren gemeenschapshuis Bruis weten te vinden. De jongerenruimte in Bruis is nog niet af. Aangegeven wordt dat de jeugd wel ondersteuning nodig heeft. Voor zowel

BESLUITENLIJST

VERGADERING GEMEENTERAAD

22 MEI 2025, 19.30 UUR

RAADSZAAL TE BLADEL

AGENDAPUNT		BESLUITEN	TOELICHTING / TOEZEGGING COLLEGE
			Bruis als Hart van Hapert wordt via Programmaregisseurs ook een programmalijn opgezet voor jeugd. Wethouder Jansen geeft aan dat alle gemeenschapshuizen aan de slag gaan met het opstellen van huisregels, zodat er bij overlast kan worden opgetreden. Wethouder Jansen geeft aan dat in de Perspectiefnota wordt voorgesteld om extra middelen beschikbaar te stellen voor een jongerenwerker. Vergeleken met andere Kempengemeenten heeft de gemeente Bladel momenteel fors minder capaciteit beschikbaar.
12.	SLUITING	Onder dankzegging aan de aanwezigen sluit de voorzitter de vergadering op 22 mei 2025 om 22.57 uur.	

Besluitenlijst vastgesteld in de vergadering van de gemeenteraad van 8 juli 2025.

De raad van de gemeente Bladel,

de griffier,

de voorzitter,

AMENDEMENT

ONDERWERP	Vervangende huisvesting De Piramide
DATUM	22 mei 2025
INGEDIEND DOOR	CDA Bladel
NAAR AANLEIDING VAN	Agendapunt 10.2, Raadsvoorstel R25.011 Integraal huisvestingsplan onderwijs 2025-2040

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 22 mei 2025,

Kennis genomen hebbende van:

- Raadsvoorstel Integraal huisvestingsplan onderwijs 2025-2040, waarin vervangende huisvesting voor de school De Piramide en de gymzaal in 2030 voor in totaal ruim €6,1 miljoen is opgenomen,

Overwegende dat:

- Nog onderzoeken lopen naar de mogelijke opties voor het ver/nieuwbouwen van de basisschool de Piramide en de bijbehorende gymzaal.
- Er in het integraal huisvestingsplan onderwijs staat dat in 2029 er begonnen wordt aan uitvoering en oplevering van de vervangende huisvesting van school en gymzaal. Maar het nog niet bekend is of dit op deze korte termijn al wel noodzakelijk is.
- CDA Bladel het goed vindt dat er vooruitgedacht wordt over de financiële consequenties van de vervangende huisvesting maar eerst haar wensen en bedenkingen wil kunnen uiten voor het bedrag daadwerkelijk uitgegeven wordt.
- Renovatie/ verplaatsing/ nieuwbouw andere kosten met zich meebrengen en daardoor een besluit wil nemen zodra de onderzoeken zijn afgerond,

Spreekt uit het ONTWERPBESLUIT [25.03327] als volgt te wijzigen:

1. Het volgende beslispunt toe te voegen:
 5. Het college opdracht te geven voorafgaand aan het besluit tot vervangende huisvesting voor SSBO De Piramide, de gemeenteraad per raadsvoorstel in de gelegenheid te stellen om wensen en bedenkingen kenbaar te maken.

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 22 mei 2025.
Fracties CDA Bladel

OUDE TEKST (ONTWERPBESLUIT)	NIEUWE TEKST (AMENDEMENT)
1. Het IHP Onderwijs 2025-2040 gemeente Bladel vast te stellen; 2. Het IHP Onderwijs iedere vier jaar te herijken en hiervoor een bedrag van €10.000,- op te nemen in de	1. Het IHP Onderwijs 2025-2040 gemeente Bladel vast te stellen; 2. Het IHP Onderwijs iedere vier jaar te herijken en hiervoor een bedrag van €10.000,- op te nemen in de

Perspectiefnota 2025 vanaf planjaar 2028; 3. Jaarlijks een leerlingenprognose op te stellen en hiervoor structureel een bedrag van €3.000,- op te nemen in de Perspectiefnota 2025 vanaf 2025; 4. De financiële consequenties die uit het Integraal Huisvestingsplan 2025-2040 voortvloeien op te nemen in de Perspectiefnota 2025 (MIP-2025-2029); 5. Het programma onderwijshuisvesting voor 2025 vast te stellen.	Perspectiefnota 2025 vanaf planjaar 2028; 3. Jaarlijks een leerlingenprognose op te stellen en hiervoor structureel een bedrag van €3.000,- op te nemen in de Perspectiefnota 2025 vanaf 2025; 4. De financiële consequenties die uit het Integraal Huisvestingsplan 2025-2040 voortvloeien op te nemen in de Perspectiefnota 2025 (MIP-2025-2029); 5. Het college opdracht te geven voorafgaand aan het besluit tot vervangende huisvesting voor SSBO De Piramide, de gemeenteraad per raadsvoorstel in de gelegenheid te stellen om wensen en bedenkingen kenbaar te maken. 6. Het programma onderwijshuisvesting voor 2025 vast te stellen.
--	---

STEMMING

	Voor het amendement	Tegen het amendement
CDA Bladel	4	0
BT	8	0
VHP	0	4
PRO5	0	2
VVD	0	1

BESLUIT

Met 12 stemmen voor en 7 stemmen tegen is het amendement AANGENOMEN.

Gemeenteraadsvergadering van 22 mei 2025

de griffier,

AMENDEMENT

ONDERWERP	Geen zienswijze ontwerpbegroting 2026 MRE
DATUM	22 mei 2025
INGEDIEND DOOR	VVD
NAAR AANLEIDING VAN	Agendapunt 10.3, R25.019 Ontwerpbegroting 2026 Metropoolregio Eindhoven

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 22 mei 2025,

Kennis genomen hebbende van:

- Raadsvoorstel R25.019 waarin het college voorstelt een zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting 2026 van de Metropoolregio Eindhoven (MRE);

Overwegende dat:

- De gemeente Bladel onderdeel is van de MRE;
- De MRE zich in de grootste transitie ooit bevindt op o.a. het gebied van economie, wonen en brede welvaart;
- Investeren in de MRE door de gemeente Bladel noodzakelijk is om te zorgen voor continuïteit en te waarborgen dat er vanuit de MRE op korte termijn en zeker op de lange termijn geïnvesteerd wordt in de gemeente Bladel;
- De bijdrage van de gemeente Bladel aan de MRE in 2025 €343.204 bedraagt en met de voorgestelde indexering in 2026 €354.766 bedraagt: de nominale stijging door de indexering is dus slechts €11.562;
- Wij als gemeente het verkeerde signaal afgeven door een zienswijze in te dienen waarbij we oproepen om voor het jaar 2026 en 2027 geen indexatie toe te passen;

Spreekt uit het ONTWERPBESLUIT 25.07571 als volgt te wijzigen:

1. Geen zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting 2026 Metropoolregio Eindhoven.

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 22 mei 2025.
Fractie VVD.

OUDE TEKST (ONTWERPBESLUIT)	NIEUWE TEKST (AMENDEMENT)
1. Naar aanleiding van de conceptbegroting 2026 Metropoolregio Eindhoven de zienswijze als opgenomen in het document met kenmerk 25.07562 in te dienen.	1. Geen zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting 2026 Metropoolregio Eindhoven.

STEMMING

	Voor het amendement	Tegen het amendement
CDA	0	4
BT	0	8
VHP	0	4
PRO5	0	2
VVD	1	0

BESLUIT

Met 1 stem voor en 18 stemmen tegen is het amendement VERWORPEN.

Gemeenteraadsvergadering van 22 mei 2025

de griffier,

Gemeente Bladel

Gemeente Bladel

AMENDEMENT

ONDERWERP	Ontwerpbegroting 2026 Metropoolregio Eindhoven
DATUM	22 mei 2025
INGEDIEND DOOR	Bladel Transparant en CDA Bladel
NAAR AANLEIDING VAN	Agendapunt 10.3, Raadsvoorstel R25.019 Ontwerpbegroting 2026 Metropoolregio Eindhoven

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 22 mei 2025,

Kennis genomen hebbende van:

- Raadsvoorstel R25.019 Ontwerpbegroting 2026 Metropoolregio Eindhoven, waarin het college voorstelt een zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting 2026 van de MRE;
- [Het Raadsbesluit R24.027b van 7 mei 2024 over de zienswijze op de concept-begroting van de MRE 2025](#);
- [Het Raadsbesluit R25.095b van 20 februari 2025 over de reactie op de kadernota van de MRE 2026](#);
- [25.10191 Antwoord bestuur MRE op de reactie gemeenteraad Bladel op de kadernota 2026](#);

Overwegende dat:

- De regio Zuidoost-Brabant een snelle economische groei doormaakt: de zogeheten Schaalsprong;
 - De 21 gemeenten daarin samenwerken binnen de Metropoolregio Eindhoven (MRE);
 - De MRE zich richt op de thema's Wonen, Mobiliteit, Energietransitie, Economie, Landelijk gebied, en Regionale samenwerking;
 - Voor een succesvolle schaalsprong een goede samenwerking en afstemming benodigd is;
 - Voor dat succes de medewerking en het draagvlak vanuit de gemeenten die niet behoren tot het stedelijk gebied essentieel is;
 - Het daarom belangrijk is om gemeenten inzicht te geven op welke wijze zij aantoonbaar worden meegenomen bij en meeprofiten van deze schaalsprong;
 - De MRE in haar antwoord op de reactie van de gemeenteraad op de kadernota stelt dat 'in onze verantwoording via de reguliere P&C-cyclus zullen we activiteiten van de MRE in het kader van een groei in balans met uw aandachtspunt nadrukkelijker meenemen.';
 - Dit niet duidelijk opgenomen is in de voorliggende ontwerpbegroting;
- De Raadstafel21 het Algemeen Bestuur van de MRE tijdens zijn vergadering op 2 juli aanstaande zal adviseren om in de nieuwe Regionale agenda 2027-2030 aandacht te besteden aan de (grote) verschillen tussen stad en land, en de betrokkenheid van gemeenteraden;

Spreekt uit het ONTWERPBESLUIT 25.07571 als volgt te wijzigen:

1. Naar aanleiding van de conceptbegroting 2026 Metropoolregio Eindhoven de zienswijze als opgenomen in het document met kenmerk 25.07562 in te dienen, met daaraan toegevoegd:

“Aandacht voor kleine kernen

De MRE stelt in haar antwoord op de reactie van de gemeenteraad van Bladel op de kadernota dat ‘in onze verantwoording via de reguliere P&C-cyclus zullen we activiteiten van de MRE in het kader van een groei in balans met uw aandachtspunt nadrukkelijker meenemen’. Verwacht wordt dat de MRE in de ontwerpbegroting 2026 nog duidelijker en concreter opneemt op welke wijze ook de kleinere dorpen en kernen (kunnen) meeprofiten van de schaalsprong en hoe de beschikbaar gestelde gelden worden ingezet in de diverse deelregio’s om de schaalsprong mogelijk te maken.”

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 22 mei 2025
Fracties Bladel Transparant, CDA Bladel

OUDE TEKST (ONTWERPBESLUIT)	NIEUWE TEKST (AMENDEMENT)
1. Naar aanleiding van de conceptbegroting 2026 Metropoolregio Eindhoven de zienswijze als opgenomen in het document met kenmerk 25.07562 in te dienen.	2. Naar aanleiding van de conceptbegroting 2026 Metropoolregio Eindhoven de zienswijze als opgenomen in het document met kenmerk 25.07562 in te dienen, met daaraan toegevoegd: <i>“Aandacht voor kleine kernen</i> De MRE stelt in haar antwoord op de reactie van de gemeenteraad van Bladel op de kadernota dat ‘in onze verantwoording via de reguliere P&C-cyclus zullen we activiteiten van de MRE in het kader van een groei in balans met uw aandachtspunt nadrukkelijker meenemen’. Verwacht wordt dat de MRE in de ontwerpbegroting 2026 nog duidelijker en concreter opneemt op welke wijze ook de kleinere dorpen en kernen (kunnen) meeprofiten van de schaalsprong en hoe de beschikbaar gestelde gelden worden ingezet in de diverse deelregio’s om de schaalsprong mogelijk te maken.”

STEMMING

	Voor het amendement	Tegen het amendement
CDA	4	0
BT	8	0
VHP	4	0
PRO5	2	0
VVD	0	1

BESLUIT

Met 18 stemmen voor en 1 stem tegen is het amendement AANGENOMEN.

Gemeenteraadsvergadering van 22 mei 2025

de griffier,

Gemeente Bladel

Gemeente Bladel

AMENDEMENT

ONDERWERP	Zienswijze ontwerpbegroting 2026 GRSK
DATUM	22 mei 2025
INGEDIEND DOOR	VVD
NAAR AANLEIDING VAN	Agendapunt 10.4, R25.025 Ontwerpbegroting 2026 GRSK

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 22 mei 2025,

Kennis genomen hebbende van:

- Raadsvoorstel R25.025 waarin het college voorstelt een zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting 2026 van de GRSK;
- Raadsvoorstel R24.024 van de gemeente Eersel over de zienswijzeprocedure op de ontwerpbegroting 2026 van de GRSK,

Overwegende dat:

- De gemeenteraad van Eersel wordt voorgesteld om het Algemeen Bestuur van de GRSK er op te wijzen dat de geraamde stijging van de loonkosten niet overeenkomt met de daadwerkelijk gestegen loonkosten als gevolg van de vastgestelde CAO;
- Het belangrijk is om een kloppende begroting 2026 van de GRSK te hebben, waarin een juiste doorberekening van de CAO is opgenomen,

Spreekt uit het ONTWERPBESLUIT 25.09726 als volgt te wijzigen:

1. Bij beslispunt 2 aan de zienswijze op de Ontwerpbegroting 2026 GRSK en meerjarenraming 2027-2029 het volgende toe te voegen:
"Verder is onlangs een nieuwe CAO afgesloten voor onder meer de medewerkers van de GRSK. Gelet hierop stelt de raad vast dat de geraamde loonkosten in de voorliggende begroting hoger zijn dan in de afgesloten CAO. De raad verzoekt u daarom om de begroting hierop aan te passen en in lijn hiermee de gemeentelijke bijdragen te verlagen."

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 22 mei 2025.
Fractie VVD.

OUDE TEKST (ONTWERPBESLUIT)	NIEUWE TEKST (AMENDEMENT)
2. De volgende zienswijze in te dienen op de conceptbegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029: De gemeenteraad van Bladel heeft kennis genomen van de conceptbegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 van de GRSK.	2. De volgende zienswijze in te dienen op de conceptbegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029: De gemeenteraad van Bladel heeft kennis genomen van de conceptbegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 van de

Hierbij is geconstateerd dat de GRSK het principe van "scherp aan de wind zeilen" hanteert en op verschillende vlakken voorstellen heeft gedaan om de gemeentelijke bijdragen te matigen zodat in de conceptbegroting 2026 voor € 162.000 aan ombuigingsmaatregelen is opgenomen. Dit waardeert de raad. We begrijpen ook de uitdagingen waar de GRSK voor staat en dat het zeer lastig is om verdere besparingen te realiseren. Desondanks doet de gemeenteraad de oproep om structureel € 200.000 aan extra besparingen (te verdelen over zowel de bedrijfsvoeringskosten als de programmakosten) voor de gemeente Bladel te zoeken. Deze oproep wordt mede ingegeven door de oproep van de VNG en het principe van trap op trap af, waarbij de gemeenten niet alleen de zware bezuinigingen kunnen dragen. Hiervoor moet ook gekeken worden naar het verlengd lokaal bestuur en moeten bezuinigingen ook plaats vinden bij verbonden partijen.

GRSK. Hierbij is geconstateerd dat de GRSK het principe van "scherp aan de wind zeilen" hanteert en op verschillende vlakken voorstellen heeft gedaan om de gemeentelijke bijdragen te matigen zodat in de conceptbegroting 2026 voor € 162.000 aan ombuigingsmaatregelen is opgenomen. Dit waardeert de raad. We begrijpen ook de uitdagingen waar de GRSK voor staat en dat het zeer lastig is om verdere besparingen te realiseren. Desondanks doet de gemeenteraad de oproep om structureel € 200.000 aan extra besparingen (te verdelen over zowel de bedrijfsvoeringskosten als de programmakosten) voor de gemeente Bladel te zoeken. Deze oproep wordt mede ingegeven door de oproep van de VNG en het principe van trap op trap af, waarbij de gemeenten niet alleen de zware bezuinigingen kunnen dragen. Hiervoor moet ook gekeken worden naar het verlengd lokaal bestuur en moeten bezuinigingen ook plaats vinden bij verbonden partijen. Verder is onlangs een nieuwe CAO afgesloten voor onder meer de medewerkers van de GRSK. Gelet hierop stelt de raad vast dat de geraamde loonkosten in de voorliggende begroting hoger zijn dan in de afgesloten CAO. De raad verzoekt u daarom om de begroting hierop aan te passen en in lijn hiermee de gemeentelijke bijdragen te verlagen.

STEMMING

	Voor het amendement	Tegen het amendement
CDA	0	4
BT	0	8
VHP	0	4
PRO5	0	2
VVD	1	0

BESLUIT

Met 1 stem voor en 18 stemmen tegen is het amendement VERWORPEN.

Gemeenteraadsvergadering van 22 mei 2025

de griffier,

Gemeente Bladel

Gemeente Bladel

MOTIE

ONDERWERP	Teleurstelling en kritische reactie op besluitvorming gemeenteraad Eersel inzake Ontwikkelstrategie de Kempen
DATUM	22 mei 2025
INGEDIEND DOOR	CDA Bladel
NAAR AANLEIDING VAN	Besluitvorming gemeenteraad Eersel over Ontwikkelstrategie De Kempen op 25 februari 2025

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 22 mei 2025,

Kennis genomen hebbende van:

- De besluitvorming van de gemeenteraad van Eersel over de Ontwikkelstrategie De Kempen op 25 februari 2025, waarbij Eersel met een amendement het alternatieve 50%- scenario heeft vastgesteld als ontwikkelrichting voor de Ontwikkelstrategie de Kempen;

Overwegende dat:

- De gemeenteraad van Eersel daarmee als enige gemeenteraad in de Kempen een afwijkend besluit heeft genomen;
- Eersel door dit besluit geen ruimte meer biedt voor een Kempisch Bedrijvenpark op haar grondgebied;
- Eersel de ambitie voor een HOV-knoop met een Brainport-HUB afwijst;
- dit besluit grote gevolgen heeft voor de regionale samenwerking binnen de Kempen op het gebied van woningbouw, bedrijventerreinen en mobiliteit;
- Bladel samen met de andere Kempengemeenten inzet op integrale, evenwichtige en toekomstgerichte ruimtelijke ontwikkeling met oog voor brede welvaart en regionale samenhang;
- het besluit van Eersel een unilaterale stap is die afbreuk doet aan het onderling vertrouwen en de gezamenlijke verantwoordelijkheid binnen de regio;

Spreekt uit:

- dat de gemeente Bladel na een intensief bestuurlijk- en participatietraject met zeer grote teleurstelling kennisneemt van de besluitvorming van Eersel;
- dat dit besluit de gezamenlijke ambities voor een duurzame en economisch sterke regio ondermijnt;

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

1. zich bij het vervolgproces krachtig en kritisch uit te spreken richting Eersel;
2. om in de overleggen binnen de Metropoolregio Eindhoven, de provincie Noord-Brabant en de samenwerking Kempengemeenten ondubbelzinnig en op alle drie de genoemde punten (woningbouw, bedrijventerreinen en mobiliteit) met grote zorg en kritiek te reageren op het besluit van Eersel;
3. en de raad actief te informeren over de uitkomst van deze gesprekken en het vervolgproces.

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 22 mei 2025
Fracties CDA Bladel

STEMMING		
	Voor de motie	Tegen de motie
CDA		
BT		
VHP		
PRO5		
VVD		
BESLUIT	Met stemmen voor en stemmen tegen is de motie AANGENOMEN/VERWORPEN	

De motie wordt ingetrokken, en daarmee niet in stemming gebracht.

MOTIE

ONDERWERP	Mobiliteitshub in de gemeente Bladel
DATUM	22 mei 2025
INGEDIEND DOOR	Bladel Transparant
NAAR AANLEIDING VAN	Besluitvorming gemeenteraad Eersel over Ontwikkelstrategie De Kempen op 25 februari 2025

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 22 mei 2025,

Kennis genomen hebbende van:

- De gemeenteraad van Eersel op 25 februari 2025 heeft besloten dat "De HOV-knoop in Eersel kan niet uitgroeien tot Brainporthub", en dat daarmee wordt afgezien van de ontwikkeling van een mobiliteitshub in Eersel;
- Hapert gunstig gelegen is nabij de A67 en N284, met een centrale positie ten opzichte van bedrijventerreinen en omliggende dorpen;

Overwegende dat:

- Een mobiliteitshub in de gemeente Bladel kan bijdragen aan het verbeteren van de bereikbaarheid en het opvangen van verkeersstromen;
- De kans bestaat om hiermee een regionale functie te vervullen, ook gezien het wegvallen van het initiatief in Eersel;

Verzoekt het college:

- Te onderzoeken of een mobiliteitshub in de gemeente Bladel haalbaar is en een waardevolle aanvulling vormt op de huidige infrastructuur;
- Daarbij samenwerking te zoeken met de MRE, buurgemeenten, de provincie en relevante vervoerspartijen;
- De raad hierover voor het einde van 2025 te informeren.

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 22 mei 2025
Fractie Bladel Transparant

STEMMING		
	Voor de motie	Tegen de motie
CDA	4	0
BT	8	0
VHP	0	4
PRO5	0	2
VVD	1	0
BESLUIT	Met 13 stemmen voor en 6 stemmen tegen is de motie AANGENOMEN.	

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zaken 27 juni 2025

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2025

Toezeegging is afgedaan

Toezeegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het [overzicht van Toezeeggingen](https://www.bladel.nl/gemeenteraad) op www.bladel.nl/gemeenteraad

ID	Afge daan	Agendapunt	Portefeuill houder	Titel	Deadli ne	Datum afdoening	Toezeegging
373	Nee	Commissie Inwoners 24-06-2025 8.1. R25.035 Uitwerking Scenario's binnenzwembad en buitenzwemopties en kredietvoorstel Sportcentrum de Egyptische Poort	D.S.C. (Davy) Jansen	Kosten stoombadruimte	10- 07- 2025		Wethouder Jansen zegt toe de kosten van een stoombad in kaart te brengen.
372	Nee	Commissie Inwoners 24-06-2025 6.2. MEDEDELINGEN	D.S.C. (Davy) Jansen	Kosten onderhoud kunst- versus natuurgrasvelden	31- 12- 2025		Wethouder Jansen zegt toe de vraag uit te zetten om de kosten van het onderhoud van kunstgrasvelden versus natuurgrasvelden in kaart te brengen, om zodoende met het oog op de nieuwe velden voor Hoogeloon en Bladel (Egyptische Poort) een goed besluit te kunnen nemen.
371	Nee	Gemeenteraad 22- 05-2025 10.2. R25.011 Integraal huisvestingsplan onderwijs 2025-2040	H. (Hanneke) van Dongen	Jaarlijkse raadsmededeling over leerlingenprognose s	31- 12- 2025		Wethouder Van Dongen zegt toe de gemeenteraad jaarlijks via een raadsmededeling te informeren over leerlingenprognoses.
370	Nee	Gemeenteraad 22- 05-2025 10.2. R25.011 Integraal huisvestingsplan onderwijs 2025-2040	H. (Hanneke) van Dongen	Raadsmededeling over ontwikkelingen Het Palet	31- 12- 2025		Wethouder Van Dongen zegt toe de gemeenteraad te informeren via een raadsmededeling over de ontwikkelingen bij Het Palet zodra bekend is wat er gaat gebeuren.

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zaken 27 juni 2025

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2025

Toe­zeg­ging is afge­daan

Toe­zeg­ging is niet afge­daan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het [overzicht van Toezeggingen](https://www.bladel.nl/gemeenteraad) op www.bladel.nl/gemeenteraad

ID	Afge­daan	Agendapunt	Portefeuill­e­houder	Titel	Deadli­ne	Datum afdoening	Toe­zeg­ging
367	Nee	Commissie Inwoners 06-05-2025 8.1. R25.011 Integraal huisvestingsplan onderwijs 2025-2040	H. (Hanneke) van Dongen	Plannen nieuwbouw Piramide			Vanwege de afschrijvingstermijn van 40 jaar zijn bedragen in het voorstel opgenomen voor nieuwbouw voor de Piramide. Wethouder Van Dongen zegt toe de gemeenteraad te informeren over de plannen en afspraken over nieuwbouw voor De Piramide.
365	Nee	Commissie Inwoners 06-05-2025 6.2. MEDEDELINGEN	D.S.C. (Davy) Jansen	Resultaten pilot zwemonderwijs Pius-X en Wereldklas	31- 08- 2025		Wethouder Jansen geeft aan dat de kosten aan de pilot door Pius X worden gedragen en zegt toe de gemeenteraad te informeren over de resultaten rondom de pilot van Pius-X met de Wereldklas om leerlingen (zonder diploma) collectief zwemonderwijs aan te bieden.
366	Nee	Commissie Inwoners 06-05-2025 7. ACTIEVE INFORMATIE VANUIT HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER & WETHOUDERS	D.S.C. (Davy) Jansen	Uitkomst 'aanbesteding' kermisexploitant	31- 12- 2025		Wethouder Jansen geeft aan dat op dit moment de organisatie van de kermissen in de vijf kernen bij eenzelfde kermisexploitant is ondergebracht waarvan het contract loopt van 2021 tot en met 2025. Aangegeven wordt dat er een marktanalyse is gedaan en een marktconsultatie wordt gedaan. De mogelijke kermisexploitanten in de regio zijn daarbij in kaart gebracht (waaronder de huidige exploitant). Op basis van de inkoopstrategie gaat het college in gesprek met deze exploitanten en is beoogd om tussen september en december 2025 te komen tot een nieuw contract voor vier à vijf jaren. Wethouder Jansen zegt toe de gemeenteraad op de hoogte te brengen van de uitkomsten van deze "aanbesteding".
364	Nee	Gemeenteraad 03- 04-2025 6.3. Mededelingen	D.S.C. (Davy) Jansen	Planning bouw verenigingengebou w Smagtenbocht	10- 07- 2025		Behandeling Raadsmededeling: Nieuwe accommodatie korfbalvereniging KVC Hapert Portefeuillehouder Jansen geeft aan te hopen dat de oplevering van de accommodatie eerder plaatsvindt dan 1 oktober 2025. Portefeuillehouder Jansen zegt toe de raad te zullen informeren over de

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zaken 27 juni 2025

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2025

Toezegging is afgedaan

Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het [overzicht van Toezeggingen](https://www.bladel.nl/gemeenteraad) op www.bladel.nl/gemeenteraad

ID	Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
							planning van het nieuwe verenigingsgebouw op het sportpark De Smagtenbocht in Bladel.
363	Nee	Gemeenteraad 03-04-2025 6.3. Mededelingen	M.A.G. (Maurits) van den Bosch	Vuurwerk(verbod) bij Jaarwisseling 2025-2026	10-07-2025		Burgemeester Van den Bosch geeft aan eerst de definitieve regelgeving af te wachten ten aanzien van een geheel vuurwerkverbod bij de jaarwisseling 2025-2026 en zegt toe de gemeenteraad actief te informeren over de wijze waarop hierop het beleid dient te worden aangepast, wat verenigingen kunnen/mogen doen, in hoeverre hiervoor subsidie beschikbaar is, en of de APV dient te worden gewijzigd.
361	Nee	Gezamenlijke Commissie 25-03-2025 4. OMBUIGINGSTRAJECT 2026 EN VERDER	H. (Hanneke) van Dongen	Ombuigingsmaatregelen herleidbaar in Perspectiefnota	03-06-2025		Portefeuillehouder Van Dongen zegt toe de ombuigingsmaatregelen inzichtelijk en herleidbaar te maken in de perspectiefnota.
352	Nee	Commissie Middelen & Algemene zaken 06-02-2025 8.4. R24.095 Kadernota 2026 Metropoolregio Eindhoven	H.W.B.M. (Hetty) van der Hamsvoort	Meer aandacht voor Stimuleringsfonds MRE	30-06-2025		Portefeuillehouder Van der Hamsvoort zegt toe te onderzoeken hoe het stimuleringsfonds beter onder de aandacht kan worden gebracht, ook bij agrarische bedrijven, en hiervoor een plan op te stellen.
351	Nee	Commissie Middelen & Algemene zaken 06-02-2025 8.4. R24.095 Kadernota	M.A.G. (Maurits) van den Bosch	Beïnvloedingsmogelijkheden Samenwerkingsakkoord MRE	30-06-2025		De burgemeester zegt toe terug te komen op de vraag wanneer en hoe de gemeenteraad (vroegtijdig) invloed kan uitoefenen op het Samenwerkingsakkoord 2027-2030 van de MRE en hiertoe een voorstel te doen aan de nieuw op te richten werkgroep Gemeenschappelijke Regelingen.

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zaken 27 juni 2025

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2025

Toezegging is afgedaan

Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het [overzicht van Toezeggingen](https://www.bladel.nl/gemeenteraad) op www.bladel.nl/gemeenteraad

ID	Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
		2026 Metropoolregio Eindhoven					
347	Nee	Commissie Grondgebied 03-02-2025 8.2. R24.100 Grondexploitatie "De Groene Akkers" Bladel	A.P. (Fons) d'Haens	In gesprek over Koopgarant bij Groene Akkers met WSZ	30-06-2025		Portefeuillehouder d'Haens zegt toe in gesprek met Woningbouwstichting De Zaligheden (WSZ) de mogelijkheden van Koopgarant voor de ontwikkeling van De Groene Akkers te bespreken.
346	Nee	Gemeenteraad 19-12-2024 9.2. R24.077 Concept-ontwerp omgevingsvisie	H. (Hanneke) van Dongen	Oplossing Het Palet in Centrumplan Hapert en IHP	31-03-2025		Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat bij basisschool Het Palet een capaciteitsprobleem van 1 à 2 klaslokalen is en zegt toe dat hier bij zowel het Integraal Huisvestingsplan als in het centrumplan Hapert op wordt teruggekomen en dat daarmee het probleem bij de ontwikkeling van het plein in Hapert wordt opgelost.
344	Nee	Gemeenteraad 19-12-2024 9.1. R24.089 Najaarsnota 2024	H.W.B.M. (Hetty) van der Hamsvoort	Monitoring Visit Bladel	31-12-2025		Portefeuillehouder Van der Hamsvoort benadrukt het belang van de belevingsruimte en het inspiratiepunt Visit Bladel. Hierbij wordt reeds samengewerkt met 'sociale' ondernemers. Portefeuillehouder Van der Hamsvoort geeft aan dat het gevraagde budget hoog is, maar dat het beoogde ontwerp aansluit bij de ambities van de gemeenteraad. Portefeuillehouder Van der Hamsvoort zegt toe de toegevoegde waarde van het Inspiratiepunt Visit Bladel te gaan meten en aandacht te hebben voor de verlaging van het benodigde bedrag voor de inrichting van Visit Bladel.
337	Nee	Commissie Inwoners 03-12-2024 7.1. R24.080 Kadernota	D.S.C. (Davy) Jansen	Evaluatie pilot Vroegsignalering	31-01-2025		Portefeuillehouder Jansen geeft aan dat de evaluatie van de pilot inzake Vroegsignalering plaatsvindt in januari 2025 en zegt toe hierover de gemeenteraad via een raadsmededeling te informeren.

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zaken 27 juni 2025

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2025

Toezegging is afgedaan

Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het [overzicht van Toezeggingen](https://www.bladel.nl/gemeenteraad) op www.bladel.nl/gemeenteraad

ID	Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
		Geldzorgen in de Kempen 2025-2028					
338	Nee	Commissie Inwoners 03-12-2024 4.2. Lijst van toezeggingen commissie Inwoners	D.S.C. (Davy) Jansen	Opvolging deelnemers Praktijkhuis	30-06-2025		Portefeuillehouder Jansen geeft aan dat 1 deelnemer geplaatst is bij Cordaad, 3 deelnemers via WMO, 4 deelnemers via vrijwilligerswerk, 5 deelnemers bij KempenPlus, 3 deelnemers geen verdere activatie, en voor 1 deelnemer wordt nog plaatsing gezocht. Portefeuillehouder Jansen zegt toe in het komende half jaar opvolging te geven aan de drie deelnemers voor wie nu geen alternatieve plaatsing is gevonden.
334	Nee	Commissie Grondgebied 02-12-2024 8. RONDVRAAG	A.P. (Fons) d'Haens	Stand van zaken verhoging Schelpenpad	19-12-2024		Fractie CDA vraagt naar de stand van zaken van het verhogen van het schelpenpad naar de fietsbrug bij de Biezengoren in Casteren. Portefeuillehouder d'Haens zegt toe de vraag schriftelijk te beantwoorden.
342	Nee	Gemeenteraad 07-11-2024 14.2. R24.070 Woningbouwstrategie gemeente Bladel	D.S.C. (Davy) Jansen	Koppelen koopgarant wijken aan ledenlijst locatievereniging	31-03-2025		Portefeuillehouder Jansen geeft aan dat de motie overbodig is doordat het college reeds bezig is met de punten 1a, 1b en 1c in de motie van CDA inzake 'Bouwen voor eigen inwoners' en zegt toe in gesprek te gaan met Woningbouwstichting De Zaligheden over de mogelijkheden om nieuwe koopgarant wijken te koppelen aan de lijst met leden van de lokale locatievereniging (1b).
343	Nee	Gemeenteraad 07-11-2024 14.1. R24.064 Bladels toetsingskader woningbouw	A.P. (Fons) d'Haens	Voorzieningen/posten meenemen in Nota Kostenverhaal	31-07-2025		Portefeuillehouder d'Haens zegt toe de voorzieningen/posten die zijn opgenomen in de ingediende motie van BT en VHP inzake 'Nota Kostenverhaal' worden meegenomen bij de opmaak van de Nota Kostenverhaal, die in Q2 2025 ter informatie (na vaststelling door het college) aan de raad wordt gestuurd.

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zaken 27 juni 2025

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2025

Toezegging is afgedaan

Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het [overzicht van Toezeggingen](https://www.bladel.nl/gemeenteraad) op www.bladel.nl/gemeenteraad

ID	Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
331	Nee	Commissie Middelen & Algemene zaken 17-10-2024 7.3. R24.069 Ontwerpbegroting 2025	H.W.B.M. (Hetty) van der Hamsvoort	Hitteplan	30-06-2026		Van der Hamsvoort zegt toe met betrokken partners in gesprek te gaan en voortvarend met een lokaal hitteplan aan de slag te gaan.
320	Nee	Commissie Middelen & Algemene zaken 17-10-2024 7.1. R24.074 Rekenkameronderzoek Burgerinitiatieven Bladel Commissie Middelen & Algemene zaken 08-05-2025 5. LIJST VAN TOEZEGGINGEN	M.A.G. (Maurits) van den Bosch	Startnotitie participatiebeleid	25-09-2025		Burgemeester Van den Bosch zegt toe met een startnotitie naar de raad te komen voor de herijking van het participatiebeleid en terug te komen met een voortvarende doch realistische tijdsplanning.
323	Nee	Commissie Grondgebied 14-10-2024 7.1. R24.064 Bladels toetsingskader woningbouw	D.S.C. (Davy) Jansen	Nota kostenverhaal Vereveningsfonds	31-03-2025		Portefeuillehouder Jansen zegt toe dat er in Q1 2025 een raadsvoorstel over het kostenverhaal met betrekking tot het vereveningsfonds ter besluitvorming aan de gemeenteraad wordt voorgelegd. Het instrument 'Vereveningsfonds' kan pas na vaststelling van de nota kostenverhaal worden ingezet.

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zaken 27 juni 2025

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2025

Toezegging is afgedaan

Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het [overzicht van Toezeggingen](https://www.bladel.nl/gemeenteraad) op www.bladel.nl/gemeenteraad

ID	Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
319	Nee	Gemeenteraad 12-09-2024 9.4. R24.061 Scenariokeuze binnenzwembad Egyptische Poort	D.S.C. (Davy) Jansen	Kostenoverzicht recreatie- elementen binnenzwembad	19-12-2024		Portefeuillehouder Jansen geeft aan dat het college in december met een voorstel naar de raad komt voor de invulling van het binnenzwembad (een voorkeursvariant). Wethouder Jansen zegt toe in het raadsvoorstel inzichtelijk te maken wat de verschillende recreatie-elementen kosten.
318	Nee	Gemeenteraad 12-09-2024 9.4. R24.061 Scenariokeuze binnenzwembad Egyptische Poort	D.S.C. (Davy) Jansen	Overkapping buitenbad	19-12-2024		Wethouder Jansen geeft aan dat een koepel bij een eventueel buitenbad wordt afgeraden vanwege o.a. klimaatbeheersing, maar zegt toe de mogelijkheid van een overkapping mee te nemen in de uitwerking van het buitenbadscenario.
314	Nee	Gemeenteraad 27-06-2024 9.4. R24.043 Concept jaarprogramma, financiële begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 en begrotingswijziging 2024 Samenwerking Kempengemeenten (GRSK) Commissie Middelen	M.A.G. (Maurits) van den Bosch	Evaluatie project 'Opnieuw Verbinden'	12-09-2024		Portefeuillehouder Van den Bosch zegt toe de gemeenteraad te zullen informeren over de aangekondigde evaluaties rondom het traject 'Opnieuw verbinden' voor GRSK en de ambtelijke organisatie van Bladel.

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zaken 27 juni 2025

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2025

Toezeegging is afgedaan

Toezeegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het [overzicht van Toezeeggingen](https://www.bladel.nl/gemeenteraad) op www.bladel.nl/gemeenteraad

ID	Afge daan	Agendapunt	Portefeuill houder	Titel	Deadli ne	Datum afdoening	Toezeegging
		& Algemene zaken 08-05-2025 5. LIJST VAN TOEZEGGINGEN					
313	Nee	Gemeenteraad 27- 06-2024 9.2. R24.034 Businesscase Praktijkhuis	D.S.C. (Davy) Jansen	Kringloopfunctie in centrum Bladel	31- 03- 2025		Portefeuillehouder Jansen geeft aan dat de vrijwilligers minder aan bod komen in het raadsvoorstel, maar dat ook hiermee gesprekken zijn gevoerd. Portefeuillehouder Jansen geeft aan dat een kringloopfunctie voor hun een waardevolle functie kan zijn en zegt toe de kringloopfunctie voor het centrum van Bladel te gaan verkennen en aan te jagen en hier in december 2024 bij de gemeenteraad met een concreet plan op terug te komen. Portefeuillehouder Jansen benadrukt daarbij dat het voor het college geen gemeentelijke taak betreft.
312	Nee	Gemeenteraad 27- 06-2024 9.1. R24.042 Perspectiefnota 2024	D.S.C. (Davy) Jansen	Exploitatiebegroting Gemeenschapshuis aan de Markt	31- 12- 2024		Portefeuillehouder Jansen zegt toe dat een exploitatiebegroting voor het gemeenschapshuis aan de Markt dit jaar wordt opgeleverd.
311	Nee	Gemeenteraad 27- 06-2024 9.1. R24.042 Perspectiefnota 2024	A.P. (Fons) d'Haens	Ambitie Natuur & Biodiversiteit in Omgevingsvisie	31- 12- 2024		Portefeuillehouder d'Haens zegt toe met betrekking tot de motie Ecologische deskundigheid in de Omgevingsvisie met een ambitie te komen op het gebied van natuur en biodiversiteit, als vertrekpunt voor wat de gemeenteraad eventueel bovenwettelijk wenst.
309	Nee	Gemeenteraad 27- 06-2024 9.1. R24.042 Perspectiefnota 2024	H. (Hanneke) van Dongen	Aanbesteding OV concessie Zuidoost-Brabant	14- 07- 2028		Portefeuillehouder Van Dongen-Hermans zegt toe inzake de aanbesteding van het Openbaar Vervoer voor het concessiegebied Zuidoost Brabant (looptijd tot en met 2026) tijdig naar de gemeenteraad te komen met een raadsvoorstel om input te kunnen geven voor de aanbesteding in Zuidoost-Brabant.

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zaken 27 juni 2025

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2025

Toezegging is afgedaan

Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het [overzicht van Toezeggingen](https://www.bladel.nl/gemeenteraad) op www.bladel.nl/gemeenteraad

ID	Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
307	Nee	Gemeenteraad 27-06-2024 9.1. R24.042 Perspectiefnota 2024	H. (Hanneke) van Dongen	Dekking bij begroting uit Algemene reserve	24-09-2024		Portefeuillehouder Van Dongen-Hermans zegt toe om bij de begroting 2025 te kijken en te onderzoeken naar concrete voorstellen ten laste van de algemene reserve.
306	Nee	Gemeenteraad 27-06-2024 7. ACTIEVE INFORMATIE VANUIT COLLEGE VAN BURGEMEESTER & WETHOUDERS	M.A.G. (Maurits) van den Bosch	Besluitvorming bij VNG-congres 2024	29-08-2024		Burgemeester Van den Bosch deelt mede dat de afgelopen dagen het college en de griffier bij het VNG-congres in het Groene Hart (Gouda, Alphen aan de Rijn, Woerden) zijn geweest en zegt toe de gemeenteraad via een mededeling te zullen informeren over de besluiten die daar zijn genomen. Burgemeester Van den Bosch kondigt aan dat het VNG-congres in 2025 wordt georganiseerd in Brainport Eindhoven.
297	Nee	Commissie Middelen & Algemene zaken 13-06-2024 7.3. R24.042 Perspectiefnota 2024 Gezamenlijke Commissie 25-03-2025 4. OMBUIGINGSTRAJECT 2026 EN VERDER	H. (Hanneke) van Dongen	Voorstel t.a.v. ravijnjaren in Begroting 2025	06-06-2025		Wethouder Van Dongen zegt toe dat het college in de programmabegroting 2025 een voorstel doet aan de raad hoe om te gaan met de verwachte structurele tekorten vanaf 2026.
292	Nee	Commissie Middelen & Algemene zaken	M.A.G. (Maurits)	Evaluatie Vergunningsbeleid	01-07-2026		Burgemeester Van den Bosch zegt toe over ongeveer twee jaar te evalueren of het aangepaste vergunningsbeleid en de ondersteuning van

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zaken 27 juni 2025

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2025

Toe­zeg­ging is afge­daan

Toe­zeg­ging is niet afge­daan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het [overzicht van Toezeggingen](https://www.bladel.nl/gemeenteraad) op www.bladel.nl/gemeenteraad

ID	Afge daan	Agendapunt	Portefeuill houder	Titel	Deadli ne	Datum afdoening	Toe­zeg­ging
		13-06-2024 5.2. MEDEDELINGEN	van den Bosch				vergunningsaanvragers heeft bijgedragen aan de kwaliteit van de aanvragen en het gebruikersgemak.
290	Nee	Commissie Grondgebied 10-06- 2024 7.4. Discussienota "Lokale aanvulling Kempische visie op wonen 2024- 2028"	D.S.C. (Davy) Jansen	Evaluatie van gemeenten met Vereveningsfonds	07- 11- 2024		Portefeuillehouder Jansen zegt toe ten aanzien van het Vereveningsfonds te zullen kijken naar evaluaties van gemeenten die werken met een vereveningsfonds.
283	Nee	Commissie Middelen & Algemene zaken 07-03-2024 5.2. MEDEDELINGEN	H.W.B.M. (Hetty) van der Hamsvoor t	Inspiratiepunt en latende locatie Visit Bladel	15- 09- 2024		De wethouder zegt toe na de zomer een update te geven over het inspiratiepunt en de achterblijvende locatie van Visit.
269	Nee	Commissie Middelen & Algemene zaken 06-12-2023 7.6. R23.087 Verordening uitvoering en handhaving omgevingsrecht Bladel 2024	A.P. (Fons) d'Haens	Reglement ODZOB verstrekken	31- 12- 2023		Portefeuillehouder d'Haens zegt toe het reglement van de Omgevingsdienst toe te zenden aan de raad zodra deze is vastgesteld.

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zaken 27 juni 2025

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2025

Toezegging is afgedaan

Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het [overzicht van Toezeggingen](https://www.bladel.nl/gemeenteraad) op www.bladel.nl/gemeenteraad

ID	Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
249	Nee	Gemeenteraad 21-09-2023 9.1. R23.061 Scenariostudie woongebied Egyptische Poort	D.S.C. (Davy) Jansen	Verkeersafwikkeling bij uitwerking woongebied Egyptische Poort			Portefeuillehouder Jansen zegt toe bij de verdere uitwerking van het scenario nadrukkelijk rekening wordt gehouden met de verkeersafwikkeling en dat een eventuele ventweg daarin een plaats zal krijgen, indien dat nodig blijkt uit verkeerskundig onderzoek.
248	Nee	Gemeenteraad 21-09-2023 7. ACTIEVE INFORMATIE VANUIT COLLEGE VAN BURGEMEESTER & WETHOUDERS	A.P. (Fons) d'Haens	Milieustraat Bladel	31-12-2023		Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat - naar aanleiding van het amendement inzake het Grondstoffencentrum in december 2022 - vanuit de gemeente Eersel de huidige locatie van de milieustraat wil voortzetten, maar dat deze te klein voor andere gemeenten om bij aan te sluiten, en dat het huidige terrein in Bladel bij de Sleutel voor Eersel op een te grote afstand ligt. In Reusel-De Mierden heeft de gemeenteraad het college de opdracht gegeven onderzoek te doen naar een locatie voor een milieustraat in de eigen gemeente. Portefeuillehouder d'Haens geeft aan overleg te hebben gevoerd met de Roosgroep voor overname van het perceel van de huidige milieustraat en een extra perceel. Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat het niet gelukt is om hierover in overeenstemming te komen. Overeengekomen is om de locatie voor een extra jaar te huren. Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat de mogelijkheden (op de bedrijventerreinen) op dit moment voor een milieustraat in Bladel beperkt zijn en zegt toe de gemeenteraad te informeren als er wijzigingen zijn.
221	Nee	Gemeenteraad 23-03-2023 10.1. VHP inzake	D.S.C. (Davy) Jansen	Overzicht gebruikers gemeenschapshuis aan de markt	25-04-2023		Portefeuillehouder Jansen zegt toe de lijst van de partijen die gebruik gaan maken van het gemeenschapshuis aan de markt opnieuw aan de gemeenteraad te doen toezenden.

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zaken 27 juni 2025

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2025

Toezegging is afgedaan

Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het [overzicht van Toezeggingen](https://www.bladel.nl/gemeenteraad) op www.bladel.nl/gemeenteraad

ID	Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
		Gemeenschapshuis aan de markt (Art.41)					
211	Nee	Gemeenteraad 02-02-2023 9.4. Motie vreemd aan de orde van de dag: VVD inzake Parkeren en verkeer MFA Hapert	H. (Hanneke) van Dongen	Onderzoek Verkeerscirculatieplan Hapert	06-03-2023		Portefeuillehouder Van de Ven zegt toe de gemeenteraad schriftelijk te informeren over de voortgang van het onderzoek naar de verkeerscirculatie in Hapert.
202	Nee	Commissie Grondgebied 16-01-2023 8.1. R22.093 Rekenkamercommissie Onderzoek: Omgevingswet	A.P. (Fons) d'Haens	Overzicht Implementatie Omgevingswet (RKC)	28-02-2023		Portefeuillehouder d'Haens zegt toe vóór 1 maart 2023 een overzicht te maken van (1) acties die er voor de gemeenteraad en het college aankomen met betrekking tot de implementatie van de omgevingswet en (2) de wijze waarop opvolging wordt gegeven aan de aanbevelingen uit het rapport.
188	Nee	Gemeenteraad 02-11-2022 4.1. R22.046 Ontwerpbegroting 2023 gemeente Bladel	M.A.G. (Maurits) van den Bosch	Gevolgen ambtelijke capaciteit voor vergunningsaanvragen	22-12-2022		Portefeuillehouder Van de Ven zegt toe de vraag "In hoeverre de huidige ambtelijke capaciteit gevolgen heeft voor vergunningsaanvragen en bestemmingsplannen?" schriftelijk te beantwoorden.
138	Nee	Gemeenteraad 16-12-2021 9.6. Extra agendapunt: BT inzake Toename incidenten onder	M.A.G. (Maurits) van den Bosch	Mondelinge terugkoppeling voortgang overlast door jongeren in Bladel	31-03-2022		Burgemeester Bosma zegt toe de gemeenteraad in het eerste kwartaal van 2022 kwalitatief en mondeling terug te koppelen over de voortgang met betrekking tot de overlast/incidenten door jongeren in Bladel.

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zaken 27 juni 2025

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2025

Toezegging is afgedaan

Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het [overzicht van Toezeggingen](https://www.bladel.nl/gemeenteraad) op www.bladel.nl/gemeenteraad

ID	Afge daan	Agendapunt	Portefeuill houder	Titel	Deadli ne	Datum afdoening	Toezegging
		jongeren in gemeente Bladel					
137	Nee	Gemeenteraad 16- 12-2021 9.2. R21.122 Nota participatiebeleid gemeente Bladel 2021	M.A.G. (Maurits) van den Bosch	Participatie in Begroting	30- 09- 2022		Portefeuillehouder Bosma zegt toe in de Begroting in de paragraaf bedrijfsvoering het onderdeel participatie toe te voegen om inzichtelijk te maken op welke onderwerpen participatie wordt ingezet. De portefeuillehouder gaat bezien in welke mate het mogelijk is om het aspect participatie ook standaard in raads- en collegevoorstellen te verwerken.
128	Nee	Gemeenteraad 04- 11-2021 9.2. R21.106 Vaststellen Begroting 2022 gemeente Bladel	D.S.C. (Davy) Jansen	Reserve Woonfonds meenemen in lopende onderzoeken			Portefeuillehouder d'Haens zegt toe in de lopende onderzoeken (Koopgarant, evaluatie Kempische woonvisie, sociale woningbouw in bouwplannen) rekening te houden met het mogelijke instrument van een reserve woonfonds.
116	Nee	Gemeenteraad 30- 09-2021 10.1. BT inzake Hervorming brandweerstelsel (Art.41)	M.A.G. (Maurits) van den Bosch	Waardering (vrijwillige) brandweerlieden			Burgemeester Bosma zegt toe na te denken over de mogelijkheden om vrijwillige brandweerlieden jaarlijks te waarderen, hierover de gemeenteraad te informeren en geeft aan een signaal af te willen geven aan de Veiligheidsregio.
31	Nee	Gemeenteraad 14- 05-2020 10.4. CDA inzake Groot onderhoud van de provinciale weg N284	H. (Hanneke) van Dongen	Voorkeursalternati ef N284			De portefeuillehouder Van der Linden zegt toe – naar aanleiding van de vraag van fractie CDA – de raad te informeren over de tellingen van het aantal fietsers die gebruik maakt van de N284. De portefeuillehouder geeft aan – naar aanleiding van de vraag van fractie D66 – dat er binnenkort een bijeenkomst wordt georganiseerd waarin de raad wordt geïnformeerd over het voorkeursalternatief N284.

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zaken 27 juni 2025

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2025

Toe­zeg­ging is afge­daan

Toe­zeg­ging is niet afge­daan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het [overzicht van Toezeggingen](https://www.bladel.nl/gemeenteraad) op www.bladel.nl/gemeenteraad

ID	Afge daan	Agendapunt	Portefeuill houder	Titel	Deadli ne	Datum afdoening	Toe­zeg­ging
360	Ja	Gemeenteraad 20-02-2025 11.1. R24.090 Bindend advies Zorgboerderij Latestraat 13 in Netersel	A.P. (Fons) d'Haens	Faciliteren omgevingsdialoog Latestraat 13 te Netersel	11-07-2025	25-06-2025	Wethouder d'Haens zegt toe de omgevingsdialoog in het vervolg van dit initiatief te faciliteren.
369	Ja	Gemeenteraad 22-05-2025 8. ACTIEVE INFORMATIE VANUIT COLLEGE VAN BURGEMEESTER & WETHOUDERS	H.W.B.M. (Hetty) van der Hamsvoort	Informatie over onderzoeksboringen		26-05-2025	Naar aanleiding van de mededeling van wethouder Van der Hamsvoort over onderzoeksboringen geothermie, zegt de wethouder toe de gemeenteraad een website toe te sturen waarin alle informatie staat (o.a. over vergunningen).
368	Ja	Commissie Inwoners 06-05-2025 8.1. R25.011 Integraal huisvestingsplan onderwijs 2025-2040	H. (Hanneke) van Dongen	Nieuwkomersonderwijs bij Het Palet	22-05-2025	21-05-2025	Wethouder Van Dongen zegt toe voorafgaand aan de raadsvergadering (en na het overleg met het bestuur van Kempenkind) de gemeenteraad te informeren over Nieuwkomers onderwijs bij Het Palet.
157	Ja	Gemeenteraad 07-07-2022 9.1. R22.022 Uitwerkingsplan Egyptische Poort	D.S.C. (Davy) Jansen	Zwembad voor doelgroepen		19-05-2025	Bij mondelinge beantwoording van de Art.41-vragen van BT in de vergadering van 7 juli 2022 geeft portefeuillehouder Jansen aan dat: 1.Het college hiervan kennis heeft genomen en dat er mogelijk op korte termijn hierover gesprekken plaatsvinden. 2.De gevolgen zijn bij het college nog niet bekend. 3.Zodra de gemeenteraad het positieve besluit neemt over een zwembad dan kunnen de mogelijkheden onderzocht worden om de faciliteiten voor doelgroepen daarin te integreren.

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zaken 27 juni 2025

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2025

Toezegging is afgedaan

Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het [overzicht van Toezeggingen](https://www.bladel.nl/gemeenteraad) op www.bladel.nl/gemeenteraad

ID	Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
							Portefeuillehouder Jansen zegt toe de uitkomsten van het onderzoek onderdeel te laten zijn van het uitwerkingsplan ten aanzien van het zwembad. 4.Zie 3. 5.Portefeuillehouder Jansen zegt toe dat gekeken wordt welke vertegenwoordigers van de diverse doelgroepen een gesprekspartner zijn en of hiermee in gesprek gegaan kan worden.
293	Ja	Commissie Middelen & Algemene zaken 13-06-2024 7.1. R24.047 Rekenkameronderzoek Ondernijning in De Kempen Commissie Middelen & Algemene zaken 08-05-2025 5. LIJST VAN TOEZEGGINGEN	M.A.G. (Maurits) van den Bosch	Werkzaamheden en tijdsbesteding boa's	22-05-2025	16-05-2025	Burgemeester Van den Bosch zegt toe de raad over een half jaar te informeren over waar de buitengewone opsporingsambtenaren (boa's) zich zoal mee bezig houden, hoeveel tijd dit kost en waar ze in hun werk tegenaan lopen.
203	Ja	Commissie Middelen & Algemene zaken 17-01-2023 6.1. INGEKOMEN STUKKEN	H. (Hanneke) van Dongen	Consequenties behoud Hapertse molen voor ruimtelijke ordening	02-02-2023	07-05-2025	Portefeuillehouder monumenten, dhr. Bosma zegt toe schriftelijk terug te komen op wat behoud van de molen in Hapert betekent op het gebied van Ruimtelijke Ordening.

OVERZICHT VAN MOTIES

Stand van zaken 27 juni 2025

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2025

Motie is afgedaan

Motie is niet afgedaan

De wijze van afdoening per motie is te raadplegen in het [overzicht van Moties](https://www.bladel.nl/gemeenteraad) op www.bladel.nl/gemeenteraad

ID	Status	Afgedaan	Titel	Agendapunt	Toelichting
1. 123	Aangenomen	Nee	Motie_CDA, BT_11.2_R25.001 Afspraken over eigendom na 40 jaar in huurovereenkomst _20022025_AANGENOMEN	Gemeenteraad 20-02-2025 11.2. R25.001 Principeakkoord kantine VV Bladella	Verzoekt het college van burgemeester en wethouders: 1.In de huurovereenkomst duidelijke voorwaarden en waarborgen op te nemen die voorkomen dat na 40 jaar de eigendomsoverdracht van de gezamenlijke kantine kan leiden tot een onevenredig voordeel van VV Bladella ten opzichte van andere sportverenigingen; 2.In de huurovereenkomst, voor de situatie na deze 40 jaar, een eigendomssituatie te bepalen die recht doet aan de situatie waarin de gemeente de kantine gebouwd en 40 jaar onderhouden heeft; 3.In de huurovereenkomst te bepalen dat, mocht de eigendomssituatie in een verdere toekomst ooit terug gaan van VV Bladella naar de gemeente, dit te geschieden tegen voorwaarden die wederom recht doen aan de situatie waarin de gemeente de kantine gebouwd en 40 jaar onderhouden heeft, onder andere met de wijze waarop de waardebepaling van het pand dan plaatsvindt, zodat er transparantie en rechtszekerheid is over de waarde bij een eventuele terugkoop; 4.De gemeenteraad te informeren over de wijze waarop deze punten in de definitieve huurovereenkomst worden verwerkt.
2. 122	Aangenomen	Nee	Motie_CDA_11.2_R25.001 Geen financiering door gemeente van tribune VV Bladella_20022025_AANGENOMEN	Gemeenteraad 20-02-2025 11.2. R25.001 Principeakkoord kantine VV Bladella	Verzoekt het college van burgemeester en wethouders: 1.In de uitwerking van de huurovereenkomst zeker te stellen dat VV Bladella zelf verantwoordelijk is voor de volledige financiering van de tribune; 2.De gemeenteraad te informeren over de wijze waarop dit wordt verwerkt in de definitieve afspraken met VV Bladella.

OVERZICHT VAN MOTIES

Stand van zaken 27 juni 2025

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2025

Motie is afgedaan

Motie is niet afgedaan

De wijze van afdoening per motie is te raadplegen in het [overzicht van Moties](https://www.bladel.nl/gemeenteraad) op www.bladel.nl/gemeenteraad

ID	Status	Afgedaan	Titel	Agendapunt	Toelichting
3. 121	Aangenomen	Nee	Motie_BT_9.5_RM24.051_Uitbreiding mogelijkheden voor tijdelijke zorg- en woonoplossingen_19122024_AANGENOMEN	Gemeenteraad 19-12-2024 9.5. RM24.051 Beleidsregel Pré-mantelzorgwoning 2024	Verzoekt het college: 1.Te onderzoeken welke aanvullende mogelijkheden binnen de beleidsregels en omgevingsvergunningen kunnen worden ontwikkeld om tijdelijke woningen toegankelijk te maken voor diverse leeftijdsgroepen, waaronder jongeren; 2.De mogelijkheden en eventuele concrete aanpassingen van het huidige beleid in Q2 2025 te delen met de gemeenteraad,
4. 119	Aangenomen	Nee	Motie_BT_CDA_VHP_PRO5_VVD_9.4._Monitoren financiële gevolgen Kadernota Geldzorgen_19-12-2024_AANGENOMEN	Gemeenteraad 19-12-2024 9.4. R24.080 Kadernota Geldzorgen in de Kempen 2025-2028	Verzoekt het college: 1. De financiële consequenties van de kadernota Geldzorgen in de Kempen 2025-2028 halfjaarlijks te blijven monitoren en hier de gemeenteraad over te informeren,
5. 114	Aangenomen	Nee	Motie_BT, CDA, VHP, PRO5_4.1_R24.069_Begroting 2025; Kadernota's GR'en_06112024_AANGENOMEN	Gemeenteraad 06-11-2024 4.1. R24.069 Programmabegroting Bladel 2025	1.Een reactie op de kadernota van de Gemeenschappelijke Regelingen KempenPlus, GRSK en MRE per raadsvoorstel voor te bereiden; 2.Deze raadsvoorstellen ter besluitvorming aan de raad voor te leggen in het eerste kwartaal van 2025 zodat de vastgestelde reactie kan worden meegenomen in de ontwerpbegroting 2026 van de betreffende GR; 3.De gemeenteraad actief te informeren over de mate waarin en de wijze waarop de reacties op de kadernota meegenomen zijn in de ontwerpbegrotingen; 4.De kadernota's van de andere Gemeenschappelijke Regelingen als mededeling naar de gemeenteraad te sturen, met daarbij een opsomming

OVERZICHT VAN MOTIES

Stand van zaken 27 juni 2025

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2025

Motie is afgedaan

Motie is niet afgedaan

De wijze van afdoening per motie is te raadplegen in het [overzicht van Moties](https://www.bladel.nl/gemeenteraad) op www.bladel.nl/gemeenteraad

ID	Status	Afgedaan	Titel	Agendapunt	Toelichting
					van de belangrijkste bijzonderheden,
6. 113	Aangenomen	Nee	Motie_BT, VHP, CDA_4.1_R24.069_Begroting 2025; Algemeen beleidskader gemeenschapshuizen_06112024_A ANGENOMEN	Gemeenteraad 06-11- 2024 4.1. R24.069 Programmabegroting Bladel 2025	1.Een geactualiseerd beleidskader voor gemeenschapshuizen op te stellen en in 2025 ter besluitvorming aan de raad voor te leggen,
7. 112	Aangenomen	Nee	Motie_BT, VHP, CDA_4.1_R24.069_Begroting 2025; Economische toekomstvisie_06112024_AANGENO MEN	Gemeenteraad 06-11- 2024 4.1. R24.069 Programmabegroting Bladel 2025	1.De economische ambities uit de toekomstvisie van de gemeente Bladel 2009 te actualiseren op basis van de huidige tijdsgeest en economische ontwikkelingen; 2.Een integrale visie op de lokale economie ter besluitvorming aan de gemeenteraad aan te bieden in 2025,
8. 111	Aangenomen	Nee	Motie_PRO5_4.1_R24.069_Begroting 2025; Dekking scenarios zwembad_20241106_AANGENOME N	Gemeenteraad 06-11- 2024 4.1. R24.069 Programmabegroting Bladel 2025	1.Zo snel mogelijk voor de gemeenteraad inzichtelijk te maken welke keuzes en mogelijkheden er zijn om de Begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 meerjarig sluitend te maken; 2.Uiterlijk gelijktijdig met het raadsvoorstel over het (binnen)zwembad een voorstel te doen om het totale begrotingsresultaat van de jaren 2026 en verder te verbeteren ten opzichte van de 1e begrotingswijziging 2025,
9. 110	Aangenomen	Nee	Motie_CDA_9.1_R24.042_Oproep aan provincie Noord-Brabant ten aanzien van de	Gemeenteraad 27-06- 2024 9.1. R24.042 Perspectiefnota 2024	Verzoekt het college van burgemeester en wethouders: Zich optimaal in te spannen om er bij de provincie Noord-Brabant op aan te dringen Bladelse betrokken agrarische ondernemers snel uit deze situatie te halen en te zorgen dat zij hun vergunning toegewezen krijgen, zodat zij

OVERZICHT VAN MOTIES

Stand van zaken 27 juni 2025

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2025

Motie is afgedaan

Motie is niet afgedaan

De wijze van afdoening per motie is te raadplegen in het [overzicht van Moties](https://www.bladel.nl/gemeenteraad) op www.bladel.nl/gemeenteraad

ID	Status	Afgedaan	Titel	Agendapunt	Toelichting
			"stallendeadline"_27062024_AANGENOMEN		zich niet meer in een illegale situatie bevinden.
10. 106	Aangenomen	Nee	Motie_PRO5, BT, CDA_9.2 R24.021 Ontmoetingsplekken jeugd_07052024_AANGENOMEN	Gemeenteraad 07-05-2024 9.2. R24.021 Vaststellen Brede visie welzijn	Verzoekt het college van burgemeester en wethouders: 1. In het uitvoeringsplan in ieder geval op te nemen dat er de komende jaren geïnvesteerd gaat worden in ontmoetingsplekken voor jongeren waarin jongeren, naar het voorbeeld van de Overkophuizen in België, ook laagdrempelig contact kunnen hebben met een hulpverlener in brede zin (jongerenwerker, ervaringsdeskundige, CJG-medewerker etc.),
11. 104	Verworpen	Nee	Motie_VVD_9.3_R24.006_Exploitatie_Kantine_Sportpark_De_Smagtenbocht_21032024_VERWORPEN	Gemeenteraad 21-03-2024 9.3. R24.006 Uitvoeringsplan Sportpark De Smagtenbocht	De raad verzoekt het college: 1. De gemeenteraad inzicht te geven in de exploitatie van de kantine in het nieuw te bouwen sportcomplex op sportpark De Smagtenbocht; 2. In een overeenkomst met de verenigingen die gebruik maken van de kantine van sportpark De Smagtenbocht vast te leggen hoe de exploitatie van de kantine tot stand komt en de wijze waarop met tekorten en overschotten wordt omgegaan; 3. Zorg te dragen dat de gemeente Bladel uitsluitend in uitzonderlijke gevallen en na aantoonbare inspanning van de verenigingen een financiële bijdrage levert indien zich tekorten in de exploitatie voordoen. 4. De gemeenteraad hierover in de loop van 2024 te informeren,
12. 103	Verworpen	Nee	Motie_VVD_9.3_R24.006_Parkeren Sportpark De Smagtenbocht_21032024_VERWORPEN	Gemeenteraad 21-03-2024 9.3. R24.006 Uitvoeringsplan	Verzoekt het college van burgemeester en wethouders: 1. Te onderzoeken hoeveel parkeerplaatsen er nodig zijn om te zorgen dat nu en in de komende jaren er (ook op drukke momenten, zoals wedstrijddagen) voldoende parkeerplaatsen zijn, zodat veiligheid geborgd is

OVERZICHT VAN MOTIES

Stand van zaken 27 juni 2025

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2025

Motie is afgedaan

Motie is niet afgedaan

De wijze van afdoening per motie is te raadplegen in het [overzicht van Moties](https://www.bladel.nl/gemeenteraad) op www.bladel.nl/gemeenteraad

ID	Status	Afgedaan	Titel	Agendapunt	Toelichting
				Sportpark De Smagtenbocht	en niet in de straten rondom Sportpark De Smagtenbocht geparkeerd hoeft te worden; 2. Daarin de volgende aspecten mee te nemen: a. De verwachte stijging van het ledental – als gevolg van de schaalsprong en uitbreiding van het sportaanbod; b. Het groeiende gebruik van elektrische auto's; c. De parkeerdruk als gevolg van de overige bouwstenen: Wonen, zwembad, zwembad. 3. De uitkomsten van dit onderzoek ter informatie te brengen van de gemeenteraad en te verwerken in de besluitvorming rondom de overige bouwstenen van de Egyptische Poort (woningbouw, zwembad, zwembad) in december 2024.
13. 102	Aangenomen	Nee	Motie_VHP_9.3_R24.006_Veiligheid Sportpark De Smagtenbocht_21032024_AANGENOMEN	Gemeenteraad 21-03-2024 9.3. R24.006 Uitvoeringsplan Sportpark De Smagtenbocht	Verzoekt het college van burgemeester en wethouders: – De aanwonenden van de Bossingel, Egypte, Bredasebaan, Egyptische Dijk en de Leemskuilen hier bij te betrekken; – Een verkeerskundig onderzoek met betrekking tot het gehele plan Egyptische Poort uit te laten voeren door een externe partij; – Met een voorstel te komen met maatregelen die de veiligheid op en rond sportpark De Smagtenbocht borgen; – Dit voorstel zo spoedig mogelijk aan de raad ter besluitvorming voor te leggen,

OVERZICHT VAN MOTIES

Stand van zaken 27 juni 2025

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2025

Motie is afgedaan

Motie is niet afgedaan

De wijze van afdoening per motie is te raadplegen in het [overzicht van Moties](https://www.bladel.nl/gemeenteraad) op www.bladel.nl/gemeenteraad

ID	Status	Afgedaan	Titel	Agendapunt	Toelichting
14. 101	Aangenomen	Nee	Motie_BT_9.3_R24.006_Multifunctioneel gebruik sportparken gemeente Bladel_21032024_AANGENOMEN	Gemeenteraad 21-03-2024 9.3. R24.006 Uitvoeringsplan Sportpark De Smagtenbocht	Verzoekt het college van burgemeester en wethouders: 1. In gesprek te gaan met relevante organisaties zoals Click Sport en Pius X college om te peilen of er behoefte is aan gebruik van de faciliteiten op het sportpark de Smagtenbocht of andere sportparken van de gemeente Bladel om zo de multifunctionaliteit nog meer te stimuleren en vorm te geven; 2. De resultaten hiervan in het vierde kwartaal van 2024 aan de gemeenteraad te presenteren via een raadsmededeling,
15. 100	Aangenomen	Nee	Motie_PRO5_4.1_R23.057_Begroting 2024_Collectivisering aanbod armoedebestrijding_20231108_AANGENOMEN	Gemeenteraad 08-11-2023 4.1. R23.057 Programmabegroting 2024	De raad verzoekt het college van B&W: 1.Te onderzoeken: a.op welke manieren de gemeente kan voorzien in collectieve ondersteuningsmaatregelen, waar inwoners in de minimadoelgroep het meeste baat bij hebben; b.welke kosten hier per collectieve ondersteuningsmaatregel mee gemoeid zouden zijn; c.hoe deze collectieve ondersteuningsmaatregelen zouden kunnen leiden tot toeleiding tot bestaande gemeentelijke (individuele) ondersteuningsmaatregelen 2.De gemeenteraad hierover in relatie tot de evaluatie van het minimebeleid in het eerste halfjaar van 2024 te informeren.
16. 99	Aangenomen	Nee	Motie_CDA_4.1_R23.027_Begroting 2024_Toekomstbestendige	Gemeenteraad 08-11-2023 4.1. R23.057	De raad verzoekt het college van B&W: 1.Zorg te dragen dat er volwaardige kermissen zijn in alle kernen, met in ieder geval minimaal een attractie voor iedere leeftijdscategorie; 2.Meerdere opties te onderzoeken en uit te werken met betrekking tot het

OVERZICHT VAN MOTIES

Stand van zaken 27 juni 2025

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2025

Motie is afgedaan

Motie is niet afgedaan

De wijze van afdoening per motie is te raadplegen in het [overzicht van Moties](https://www.bladel.nl/gemeenteraad) op www.bladel.nl/gemeenteraad

ID	Status	Afgedaan	Titel	Agendapunt	Toelichting
			kermissen_08112023_AANGENOMEN	Programmabegroting 2024	organiseren van een volwaardige en toekomstbestendige kermis in iedere kern; 3.De resultaten hiervan ter kennisgeving aan de raad te brengen in 2024.
17. 98	Aangenomen	Nee	Motie_BT_4.1_R23.057_Begroting 2024_Versnellen nieuwbouw Korfbal en handbal_08112023_AANGENOMEN	Gemeenteraad 08-11-2023 4.1. R23.057 Programmabegroting 2024	De raad verzoekt het college van B&W: 1.De kredietaanvraag voor de (nieuwe) accommodatie voor KV Bladella en HV Saturnus op te nemen in het in Q1 geplande uitvoeringsplan sportpark de Smagtenbocht Bladel. 2.Zorg te dragen dat na het raadsbesluit over de (nieuwe) accommodatie van KV Bladella zo snel mogelijk tot aanbesteding van de accommodatie wordt over gegaan. 3.Indien geen akkoord bij het besluit direct over te gaan tot het plaatsen van noodlokalen.
18. 96	Aangenomen	Nee	Motie_PRO5, BT_9.3_R23.032 Perspectiefnota 2023_Sociaal domein_05072023_AANGENOMEN	Gemeenteraad 05-07-2023 9.3. R23.032 Perspectiefnota 2023	Verzoekt het college van burgemeester en wethouders: 1. In de doorvertaling van de perspectiefnota 2023 naar de begroting 2024 meer aandacht te hebben voor het sociaal domein; 2. In kaart te brengen of en zo ja welke extra inzet – van maatregelen en/of capaciteit – nodig is om de doelstellingen van de raad en het college in het sociaal domein te realiseren; 3. De uitkomsten hiervan aan de raad te doen toekomen; 4. Indien extra inzet benodigd is op sociaal domein, dit te verwerken in de begroting 2024.
19. 95	Aangenomen	Nee	Motie_BT, PRO5, VHP, CDA_9.3_R23.032 Perspectiefnota	Gemeenteraad 05-07-2023 9.3. R23.032 Perspectiefnota 2023	Verzoekt het college van burgemeester en wethouders: 1. In de perspectiefnota 2024 meer aandacht te hebben voor het

OVERZICHT VAN MOTIES

Stand van zaken 27 juni 2025

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2025

Motie is afgedaan

Motie is niet afgedaan

De wijze van afdoening per motie is te raadplegen in het [overzicht van Moties](https://www.bladel.nl/gemeenteraad) op www.bladel.nl/gemeenteraad

ID	Status	Afgedaan	Titel	Agendapunt	Toelichting
			2023_Ambities sociaal domein_05072023_AANGENOMEN		doorvertalen van de ambities op het sociaal domein, die voortvloeien uit het coalitieakkoord en het collegeprogramma.
20. 92	Aangenomen	Nee	Motie_9.1_VVD_R23.004_Herzien VKA N284_Toegankelijkheid tunnels_23032023_AANGENOMEN	Gemeenteraad 23-03-2023 9.1. R23.004 Herzien Voorkeursalternatief N284	Verzoekt het college van burgemeester en wethouders: 1. Er voor te zorgen dat toekomstige fietstunnel(s) waar technisch mogelijk dusdanig worden geconstrueerd zodat deze toegankelijk en bruikbaar zijn voor langzaam verkeer en mindervaliden,
21. 91	Aangenomen	Nee	Motie_9.1_VVD_R23.004_Herzien VKA N284_Bushalte De Wijer_23032023_AANGENOMEN	Gemeenteraad 23-03-2023 9.1. R23.004 Herzien Voorkeursalternatief N284	Verzoekt het college van burgemeester en wethouders: 1. De tijdelijke bushaltes bij kruispunt N284/De Wijer goed te monitoren en evalueren en de resultaten ervan ter overweging mee te nemen bij de bepaling van de locatie(s) van bushaltes in het herzien Voorkeursalternatief N284,
22. 90	Aangenomen	Nee	Motie_BT, CDA, VHP, VVD, PRO5_9.1_R23.004_Herzien Voorkeursalternatief N284_23032023_AANGENOMEN	Gemeenteraad 23-03-2023 9.1. R23.004 Herzien Voorkeursalternatief N284	Roept het college van burgemeester en wethouders op: 1. Nader in onderhandeling te gaan zodra de nieuwe gedeputeerde geïnstalleerd is om te komen tot een nadere herziening van het VKA N284 teneinde: a. De twee tunnels (Europalaan en Lange Trekken) volledig op te nemen in het VKA en hiertoe het budget voor het VKA op te hogen; b. Zorg te dragen voor een veilige inpassing van het snelfietspad bij kruispunt tankstation/Van Mossel en dit op te nemen in het VKA. 2. De uitkomsten ervan middels een nieuw raadsvoorstel in 2023 ter besluitvorming voor te leggen aan de gemeenteraad,
23. 88	Aangenomen	Nee	Motie_9.4_VHP, CDA, BT_RM22.069_Vasthouden aan	Gemeenteraad 22-12-2022 9.4. RM22.069	Roept het College van Burgemeester en wethouders op om: 1. Vast te houden aan de eerder vastgestelde uitgangspunten voor het aan

OVERZICHT VAN MOTIES

Stand van zaken 27 juni 2025

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2025

Motie is afgedaan

Motie is niet afgedaan

De wijze van afdoening per motie is te raadplegen in het [overzicht van Moties](https://www.bladel.nl/gemeenteraad) op www.bladel.nl/gemeenteraad

ID	Status	Afgedaan	Titel	Agendapunt	Toelichting
			N284 Voorkeursalternatief_22122022_AA NGENOMEN	Mededeling: Stand van zaken N284	te passen VKA waaronder verkeersveiligheid en doorstroming; 2. In overleg te treden met de provincie en de gemeente Reusel-de Mierden om te komen tot de realisatie van het verbeterde voorkeursalternatief incl. de 2 tunnels; 3. Aanvullend onderzoek uit te laten voeren naar het verbeteren van de veiligheid ter hoogte van de kruising Van Mossel; 4. De reeds in de begroting opgenomen veilige fietsverbinding te betrekken bij de werkzaamheden; 5. De N284 expliciet op te nemen in de ontwikkelstrategie met als doelstelling bereikbaarheid; 6. Om de gemeenteraad periodiek te informeren over de ontwikkelingen en (indien nodig) een raadsvoorstel wordt voorgelegd voor het beschikbaar stellen van extra krediet,
24. 81	Aangeno men	Nee	Motie_PRO5_4.1_R22.046_Begroting 2023_OverKop-huis in Bladel_02112022_AANGENOMEN	Gemeenteraad 02-11- 2022 4.1. R22.046 Ontwerpbegroting 2023 gemeente Bladel	Verzoekt het college van burgemeester en wethouders: 1. Het inzetten van een deel van het budget voor preventie in het kader van jeugdzorg om te onderzoeken of en zo ja welke elementen van het Belgische model voor het OverKop-huis overgenomen danwel toegevoegd kunnen worden aan voorzieningen zoals "de Spot" die al draaien binnen het programma "Kempenbranie",
25. 75	Aangeno men	Nee	Motie_BT_4.1_R22.046_Begroting 2023_Verduurzaming	Gemeenteraad 02-11- 2022 4.1. R22.046	Verzoekt het college van burgemeester en wethouders: 1. Inzichtelijk te maken welke financiële middelen en subsidies er ten behoefte van verduurzaming beschikbaar zijn voor bedrijven of

OVERZICHT VAN MOTIES

Stand van zaken 27 juni 2025

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2025

Motie is afgedaan

Motie is niet afgedaan

De wijze van afdoening per motie is te raadplegen in het [overzicht van Moties](https://www.bladel.nl/gemeenteraad) op www.bladel.nl/gemeenteraad

ID	Status	Afgedaan	Titel	Agendapunt	Toelichting
			bedrijventerreinen_02112022_AAN GENOMEN	Ontwerpbegroting 2023 gemeente Bladel	ondersteunde organisaties (park management of bedrijvenverenigingen) via bijvoorbeeld een energiefonds, ondernemersfonds of stimulerende regelingen; 2. Deze inzichten mee te nemen in het uitvoeringplan en kenbaar te maken aan de ondernemers/organisaties,
26. 71	Aangenomen	Nee	Motie_VVD_R22.022_Handhaving en Veiligheid_Uitwerkingsplan Egyptische Poort_07072022_AANGENOMEN	Gemeenteraad 07-07-2022 9.1. R22.022 Uitwerkingsplan Egyptische Poort	Verzoekt het college: 1. Een adequaat veiligheidsplan op het gebied van controle, toezicht en handhaving voor het gehele gebied Egyptische Poort op te stellen; 2. Deze te voegen aan het uitvoeringsplan dat uiterlijk in 2023 aan de gemeenteraad wordt voorgelegd.
27. 70	Aangenomen	Nee	Motie_VVD_R22.022_Exploitatie zwem-leisure accommodatie_Uitwerkingsplan Egyptische Poort_07072022_AANGENOMEN	Gemeenteraad 07-07-2022 9.1. R22.022 Uitwerkingsplan Egyptische Poort	Verzoekt het college: 1. Om exploitatie van het zwembad en zwembijver / buiten zwem accommodatie, bij voorkeur, integraal te contracteren bij één (1) exploitant.
28. 65	Aangenomen	Nee	Motie_VVD,D66_9.1_R21.154_Inzage in exploitatie_10022022_AANGENOMEN	Gemeenteraad 10-02-2022 9.1. R21.154 Beschikbaar stellen krediet Project Gemeenschapshuis aan de Markt (kern Bladel)	Roept het college van burgemeester en wethouders op: 1. Uiterlijk bij oplevering van het gemeenschapshuis aan de markt (volgens planning in september 2023) een globale exploitatiebegroting beschikbaar te stellen aan de gemeenteraad,
29. 60	Aangenomen	Nee	VHP, CDA_Motie_9.2_R21.106_Begroting	Gemeenteraad 04-11-2021 9.2. R21.106	Verzoekt het college van burgemeester en wethouders: 1. Het op korte termijn uitvoeren van een verkeerskundig onderzoek voor

OVERZICHT VAN MOTIES

Stand van zaken 27 juni 2025

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2025

Motie is afgedaan

Motie is niet afgedaan

De wijze van afdoening per motie is te raadplegen in het [overzicht van Moties](https://www.bladel.nl/gemeenteraad) op www.bladel.nl/gemeenteraad

ID	Status	Afgedaan	Titel	Agendapunt	Toelichting
			2022_Verkeerscirculatieplan Hapert_04112021_AANGENOMEN	Vaststellen Begroting 2022 gemeente Bladel	Hapert, waarbij de vastgestelde stedenbouwkundige visie Hapert (OD205) de basis is en waarbij bijzondere aandacht uit moet gaan naar het parkeren aan de Markt in Hapert, de bevoorrading van de winkels en de situatie bij Van Mossel; 2. Ten behoeve van dit onderzoek in goed overleg te treden met direct betrokkenen; 3. De gemeenteraad over de uitkomsten van het onderzoek te informeren en de wijze waarop het onderzoek gevolgen heeft voor de uitvoering van de stedenbouwkundige visie; 4. Indien nodig de gemeenteraad een integraal voorstel voor te leggen waarmee de verkeerscirculatie, bereikbaarheid en parkeervoorziening in de kern Hapert i.r.t. de stedenbouwkundige visie verbeterd worden,
30. 58	Aangeno men	Nee	VHP, CDA, BT_Motie_9.2_R21.106_Begroting 2022_Veiligheid kruispunt Van Mossel_04112021_AANGENOMEN	Gemeenteraad 04-11- 2021 9.2. R21.106 Vaststellen Begroting 2022 gemeente Bladel	Verzoekt het college van burgemeester en wethouders de volgende punten in te brengen bij de Stuurgroep N284: 1. Een variantenonderzoek uit te voeren naar de veiligheid rondom het kruispunt bij Van Mossel te Hapert; 2. De uitkomst aan de gemeenteraad voor te leggen, zodat het mee kan worden genomen in de uitvoeringswerkzaamheden van de voorkeursvariant van de N284
31. 57	Aangeno men	Nee	BT, CDA_Motie_9.2_R21.106_Begroting 2022_Vitaliteit sportparken_04112021_AANGENO MEN	Gemeenteraad 04-11- 2021 9.2. R21.106 Vaststellen Begroting 2022 gemeente Bladel	1. Voor de vitaliteit en leefbaarheid van de kernen in overleg te treden met de sportverenigingen om te komen tot toekomstbestendige en multifunctionele sportparken in alle kernen; 2. Daartoe een ontwikkelingsplan op te stellen,

OVERZICHT VAN MOTIES

Stand van zaken 27 juni 2025

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2025

Motie is afgedaan

Motie is niet afgedaan

De wijze van afdoening per motie is te raadplegen in het [overzicht van Moties](https://www.bladel.nl/gemeenteraad) op www.bladel.nl/gemeenteraad

ID	Status	Afgedaan	Titel	Agendapunt	Toelichting
32. 56	Aangeno men	Nee	BT, CDA, VHP_Motie_9.2_R21.106_Begroting 2022_Kunstgrasveld sportpark Hapert_04112021_AANGENOMEN	Gemeenteraad 04-11- 2021 9.2. R21.106 Vaststellen Begroting 2022 gemeente Bladel	Verzoekt het college van burgemeester en wethouders: 1. Positief te staan tegenover de realisatie van één kunstgrasveld in Hapert; 2. Het concreet uitwerken, in samenwerking met VV Hapert, van de realisatie van één voetbalkunstgrasveld op het sportpark te Hapert,
33. 54	Aangeno men	Nee	BT_Motie_9.2_R21.106_Begroting 2022_Oprichten reserve Woonfonds_04112021_AANGENOM EN	Gemeenteraad 04-11- 2021 9.2. R21.106 Vaststellen Begroting 2022 gemeente Bladel	Roept het college van burgemeester en wethouders daarom op: 1. Te onderzoeken of en op welke wijze dit zogeheten (revolverend) woonfonds kan worden gerealiseerd, en wat daarvoor nodig is (financieel (ook met andere publieke organisaties die kunnen participeren), beleidstechnisch, ambtelijk). 2. De gemeenteraad te informeren over de uitkomsten van het onderzoek en de mogelijkheden van een reserve woonfonds,
34. 53		Nee	Motie_BT_10.1_Waardering voor (vrijwillige) brandweerlieden_30092021_AANGE HOUDEN	Gemeenteraad 30-09- 2021 10.1. BT inzake Hervorming brandweerstelsel (Art.41)	Verzoekt het college van burgemeester en wethouders: 1. Er bij de VRBZO op aan te dringen om beleidskaders te stellen om vrijwillige brandweerlieden met een zekere staat van dienst te kunnen onderscheiden; 2. Met de VRBZO in overleg te treden om de mogelijkheden te onderzoeken om vrijwillige brandweerlieden die tijdens kerst en/of oud- en nieuwjaar beschikbaar en stand-by zijn, daarvoor financieel te belonen; 3. Om uitvoering te geven aan de wens om de vrijwillige brandweerlieden die werkzaam zijn in de gemeente Bladel jaarlijks te waarderen, bijvoorbeeld met een geschenk; 4. Uiterlijk in het 2e kwartaal van 2022 de gemeenteraad over de uitkomsten te informeren via een raadsmededeling,

OVERZICHT VAN MOTIES

Stand van zaken 27 juni 2025

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2025

Motie is afgedaan

Motie is niet afgedaan

De wijze van afdoening per motie is te raadplegen in het [overzicht van Moties](https://www.bladel.nl/gemeenteraad) op www.bladel.nl/gemeenteraad

ID	Status	Afgedaan	Titel	Agendapunt	Toelichting
35. 45	Aangeno men	Nee	VHP, CDA, BT_Motie_R21.071_Kosten gemeenschapshuis aan de markt_08072021_AANGENOMEN	Gemeenteraad 08-07- 2021 9.5. R21.071 Realisatie gemeenschapshuis aan de Markt in Bladel	Roept het college van burgemeester en wethouders op: 1. Het investeringsbedrag van €19,157 miljoen als taakstellend te beschouwen (behoudens reguliere loon- en prijsmutaties); 2. Te komen tot een realisatie van (1) de genoemde besparing op de huurlasten van de bibliotheek, (2) een onderzoek naar mogelijke besparingen op bouw- en stichtingskosten en/of via subsidies; 3. De gemeenteraad te informeren zodra blijkt dat bovenstaande niet gerealiseerd wordt;
36. 41	Aangeno men	Nee	Motie_BT, CDA, VHP, PRO5_9.4_R21.025_Evaluatie leerlingenvervoer met tevredenheidsonderzoek_20052021 _AANGENOMEN.pdf	Gemeenteraad 20-05- 2021 9.4. R21.025 Verordening bekostiging leerlingenvervoer gemeente Bladel 2021	Roept het college van burgemeester en wethouders op: 1. Om iedere twee jaar, te starten in september 2022, een tevredenheidsonderzoek uit te voeren, waarbij betrokken ouders en leerlingen worden bevraagd naar hun bevindingen en tevredenheid over de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan het Leerlingenvervoer in de gemeente Bladel; 2. De gemeenteraad over de resultaten van dit onderzoek te informeren; 3. Een dergelijk tevredenheidsonderzoek en de resultaten ervan mee te nemen bij de totstandkoming van een verordening Leerlingenvervoer in de toekomst,
37. 31	Aangeno men	Nee	BT_R20.098_Motie_9.2_Energieopw ekking geluidswal A67_05112020_AANGENOMEN	Gemeenteraad 05-11- 2020 9.2. R20.098 Kadernota Energie & Klimaat	1. In samenwerking met het burgerinitiatief 'De Groene Ader Dalem en het GBOH de mogelijkheid te onderzoeken voor energieopwekking in de beoogde wal in de ecozone langs de A67; 2. Aan te sluiten bij/of samen met gemeente Eersel te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om een energie- en geluidswerende voorziening langs de A67 te ontwikkelen, en daarbij de volgende punten mee te nemen:

OVERZICHT VAN MOTIES

Stand van zaken 27 juni 2025

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2025

Motie is afgedaan

Motie is niet afgedaan

De wijze van afdoening per motie is te raadplegen in het [overzicht van Moties](https://www.bladel.nl/overzicht-van-moties) op www.bladel.nl/gemeenteraad

ID	Status	Afgedaan	Titel	Agendapunt	Toelichting
					a. reductie van geluid van het (toenemende) snelwegverkeer voor de langs liggende natuur- en recreatiegebieden én voor de bewoners; b. zoveel als mogelijk energieopwekking voor de bewoners van deze gemeenschappen en aan ondernemers die gevestigd zijn op de langs liggende industrieterreinen; c. tot actieve betrokkenheid van burgers en ondernemers door hen de mogelijkheid te bieden hierin te investeren, net als bij de postcoderoos-regeling, 3. De gemeenteraad in het derde kwartaal van 2021 over de voortgang en uitkomsten van de onderzoeken te informeren;
38. 28	Aangenomen	Nee	VHP_R20.071_Motie_9.1_N284 verkeersveiligheid_05112020_AANGENOMEN	Gemeenteraad 05-11-2020 9.1. R20.071 Ontwerpbegroting 2021	Verzoekt het college van burgemeester en wethouders: 1. Bij de uitwerking van het Voorkeuralternatief bij voorrang prioriteit toe te kennen aan een veilige verkeersinrichting bij het kruispunt Oude Provincialeweg – N284 – Castersedijk en daartoe de nodige acties te ondernemen,
39. 1	Aangenomen	Nee	Motie PRO5_Halfjaarlijkse rapportage Meerjarenbeleidskader Jeugdhulp in de Kempen 2020-2024	Gemeenteraad 19-12-2019 9.1. Meerjarenbeleidskader Jeugdhulp in de Kempen 2020-2024	INGEDIEND DOOR: PRO5 STEMMING: De motie is unaniem aangenomen. DICTUM MOTIE: Verzoekt het college: 1. halfjaarlijks een rapportage op te stellen, waarbij afwisselend schriftelijk

OVERZICHT VAN MOTIES

Stand van zaken 27 juni 2025

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2025

Motie is afgedaan

Motie is niet afgedaan

De wijze van afdoening per motie is te raadplegen in het [overzicht van Moties](https://www.bladel.nl/gemeenteraad) op www.bladel.nl/gemeenteraad

ID	Status	Afgedaan	Titel	Agendapunt	Toelichting
					met een mededeling of via een presentatie aan de commissie Inwoners wordt gerapporteerd; 2. in de halfjaarlijkse rapportages ten minste aandacht te besteden aan: – de effecten zijn van de extra ingezette preventieve capaciteit. – het ophalen van ervaringen bij huisartspraktijken en zorgaanbieders.
40. 63	Aangenomen	Nee	Motie_CDA, PRO5_5.2.7_R21.181 Continueren Koopgarant-regeling_10022022_AANGENOMEN	Gemeenteraad 10-02-2022 5.2.7. Mededeling: Beantwoording motie Koopgarant-constructie in Bladel	Roept het college van burgemeester en wethouders op: 1. In gesprek te gaan met woningstichting de Zaligheden over de koopgarantregeling en daarbij: a. WSZ ertoe te bewegen dat in Hoogeloon, Casteren en Netersel het huidige aantal woningen met de koopgarantregeling gehandhaafd blijft en indien mogelijk wordt uitgebreid; b. WSZ ertoe bewegen dat er ook in Hapert en Bladel koopgarant woningen worden ontwikkeld, bijvoorbeeld bij Lange Trekken, de Biezen en op huidige plaats van Het Palet of Den Tref; c. De afspraken hierover op te nemen in de 'prestatie-afspraken'; 2. De koopgarantregeling op te nemen in de woonvisie gemeente Bladel bij de eerstvolgende actualisatie,
41. 125	Aangenomen	Nee	Motie vreemd aan de orde van de dag_BT_Mobiliteitshub in gemeente Bladel_22052025_AANGENOMEN	Gemeenteraad 22-05-2025 10.5.2. BT inzake 'Mobiliteitshub in Hapert'	Verzoekt het college: – Te onderzoeken of een mobiliteitshub in de gemeente Bladel haalbaar is en een waardevolle aanvulling vormt op de huidige infrastructuur; – Daarbij samenwerking te zoeken met de MRE, buurgemeenten, de provincie en relevante vervoerspartijen; – De raad hierover voor het einde van 2025 te informeren.

OVERZICHT VAN MOTIES

Stand van zaken 27 juni 2025

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2025

Motie is afgedaan

Motie is niet afgedaan

De wijze van afdoening per motie is te raadplegen in het [overzicht van Moties](https://www.bladel.nl/gemeenteraad) op www.bladel.nl/gemeenteraad

ID	Status	Afgedaan	Titel	Agendapunt	Toelichting
42. 120	Aangenomen	Ja	Motie_CDA VHP_9.5_RM24.051_Beleidsregel pré-mantelzorgwoning 2024_Vanaf 60 jaar pré- mantelzorgwoning_19122024_AAN GENOMEN	Gemeenteraad 19-12- 2024 9.5. RM24.051 Beleidsregel Pré- mantelzorgwoning 2024	Verzoekt het college: 1.De beleidsregel pré-mantelzorgwoning 2024 gewijzigd vast te stellen, waarbij voor de gebruiker van een pré-mantelzorgwoning de vereiste van het hebben van de AOW-gerechtigde leeftijd wordt vervangen voor het hebben van de leeftijd van minimaal 60 jaar (art. 1 lid g, artikel 5 lid b, samenvatting); 2.Dit besluit tot wijziging van de beleidsregel in 2025 te nemen en de gemeenteraad hierover actief te informeren,

MEDEDELING

Nummer : RM25.050

Onderwerp : Bestuurlijke planning huidige bestuursperiode

Aan de raad

Samenvatting

Iedere raadcycli wordt de raadsplanning geactualiseerd. Deze keer is er een doorkijk gemaakt tot aan de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2026. Daarnaast is ook indicatief in beeld gebracht welke onderwerpen van de eerder afgegeven planning doorschuiven naar de volgende bestuursperiode en welke onderwerpen kunnen vervallen.

In de voorliggende raadsmededeling wordt ingegaan op de agendering van de volgende raadscycli:

- 8 / 10 juli 2025
- 25 september 2025
- 11 / 13 november 2025
- 18 december 2025
- Q1-2026 (datum nog niet bekend)

8 / 10 juli 2025

Voor deze vergadering zijn de volgende punten aangereikt:

1. Jaarstukken (P&C5)
2. Perspectiefnota (P&C2)
3. RM: Meicirculaire
4. RM: Jaarverantwoording Kinderopvang
5. RM: Toezicht informatie- en archiefbeheer
6. Egyptische Poort: multifunctionele accommodatie met binnenzwembad
7. Verbetervoorstel Dorpsraden
8. Keuzenota Energiebeleid
9. RM: Vereveningsfonds woningbouw (n.a.v. Kostenverhaalregeling)
10. RM: stand van zaken Omgevingswet
11. RM: stand van zaken Woondeal Zuidoost-Brabant
12. Grondverwerving Kroonvensche Heide

Met betrekking tot de vorige planning zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd:

- Het *Vereveningsfonds woningbouw* (nr. 9) wordt via een raadsmededeling en niet via een raadsvoorstel aangeboden. Het betreft een instrument uit de nota Kostenverhaal die de raad in 2024 heeft vastgesteld.
- Actuele ontwikkelingen leiden tot het agenderen van de *Grondverwerving Kroonvensche Heide* (nr. 12).
- De raadsmededelingen *Omgevingswet* (nr. 11) en *Woondeal Zuidoost-Brabant* (nr.12) komen voort uit de actieve informatieplicht van het college.

Team:
ONT

Behandelend ambtenaar:
Kees van Daal

Telefoonnummer:
0497-361636

25 september 2025

Voor deze vergadering zijn de volgende punten aangereikt:

1. RM: Regionaal Jaarverslag leerplicht/Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC)
2. Parkeerbeleidsplan en nota parkeernormen
3. Bestemmingsplan Markthof Bladel
4. Wensen en bedenkingen actualisatie Woondeal Zuidoost Brabant (wordt RM)
5. Uitvoeringsplan Brede visie Welzijn (inclusief ontwikkeling Sociaal Huis)
6. Omgevingsvisie "Vitaal Bladel, alles bij de hand"
7. Aankoop Van Dissellaan 2-4 en Markt 10-11 (Project Markthof)
8. Grondexploitatie Latestraat Netersel
9. RM: evaluatie beleidsvisie erfgoed en cultuurhistorie
10. Uitvoeringsprogramma en de Kempervisie Vrijetijds Economie (VTE)
11. Bindend advies Buitenplanse Omgevingsplanactiviteit (Bopa) Alexanderhof Hapert
12. Opvang asielzoekers

Een deel van bovenstaande thema's stond wel op de lijst met nog te plannen onderwerpen, maar er ontbraken nog concrete datums. Het gaat hierbij om *Project Markthof (aankoop panden, nr. 7)*, de *grondexploitatie Latestraat in Netersel* (nr. 8) en het *uitvoeringsprogramma en Kempervisie VTE* (nr. 10) en de *Opvang asielzoekers* (nr. 12).

Daarnaast is het onderwerp *Regionale Bereikbaarheid Brainport* geherformuleerd naar *Krediet Meerjarig Multimodaal Mobiliteitspakket MRE en Korte Termijn Maatregelen*. Dit schuift door naar 2027 (volgende bestuursperiode). De *zienswijzeprocedure op het ontwerp-beleidsplan van de VRBZO* is vertraagd en schuift door naar het 1^e kwartaal van 2026.

Wegens actuele ontwikkelingen over de *Woondeal Zuidoost-Brabant* verschijnt een mededeling aan de raad (nr. 4). Er komt ook een mededeling over de *evaluatie beleidsvisie erfgoed en cultuurhistorie* (nr. 9) en een voorstel over een *bindend advies Bopa Alexanderhof* (nr. 11).

11 / 13 november 2025

Voor deze vergadering zijn de volgende punten aangereikt:

1. Programmabegroting (P&C3)
2. Belastingen- en tarievenmaatregelen: OZB, Toeristen, Afvalstoffen, Riool.
3. 1^e Begrotingswijziging
4. Septembercirculaire
5. Legesverordening
6. RM: Subsidieplafond welzijnsactiviteiten / Jaarprogramma Subsidies
7. Kadernota Energiebeleid
8. Actualiseren beleidskader Maatschappelijke Ondersteuning
9. Evaluatie visiedocument 'Ouder worden in gemeente Bladel'
10. Economische toekomstvisie

Deze planning komt grotendeels overeen met de vorige versie. Het voorstel over *Actualiseren beleidskader Maatschappelijke Ondersteuning* (nr. 8) is van september 2025 doorgeschoven naar november 2025. Dit omdat er meer voorbereidingstijd nodig is voor dit dossier.

18 december 2025

Voor deze vergadering zijn de volgende punten aangereikt:

1. Vaststellen normenkader accountantscontrole
2. Najaarsnota (P&C4)
3. RM: Leidraad Planning & Control
4. Meerjarenbeleidskader Jeugdhulp De Kempen
5. Verbetering verkeerscirculatie, bereikbaarheid en parkeervoorziening kern Hapert
6. Grondexploitatie centrum Hapert
7. Wijziging rechtsvorm vereniging Omgevingsdienst Nederland (ODNL).
8. Verordening Rechtspositie raads- en commissieleden
9. RM Evaluatie CPO-beleid
10. Groenbeleid
11. Evaluatie Gemeentelijk RioleringsPlan (GRP) 2021-2025
12. Nieuw erfgoedbeleid
13. Invulling percelen KBP maatschappelijke doelstellingen (brandweer/gemeentewerf)
14. Startnotitie Kunst- en cultuurcommissie

Ook de planning voor deze raadsvergadering komt grotendeels overeen met de vorige versie. Het voorstel over het Groenbeleid (nr. 10) is van september 2025 doorgeschoven naar november 2025. Dit omdat er meer voorbereidingstijd nodig is voor dit dossier. De *Startnotitie Kunst- en cultuur-commissie* (nr. 14) is eerder aangehouden wegens het ombuigingenvraagstuk, maar komt nu terug op de agenda.

Anders dan in eerdere planningen werd voorzien, is een voorstel over *Totaalaanpak Indicatievrije inloop* niet nodig, omdat dit al eerder is afgehecht middels een mededeling aan de raad. Dit geldt ook voor de eerder geagendeerde *Energietransitie voor de bebouwde omgeving: Wijkuitvoeringsplan*. Dit onderwerp kan vervallen wegens de kaderstellende raadsvoorstellen over energiebeleid (juli en november 2025).

Nieuw is de *evaluatie van het Gemeentelijk RioleringsPlan (GRP) 2021-2025* (nr. 11). Dit is een opmaat naar het actualiseren van het GRP dat voorzien wordt in de nieuwe bestuursperiode. Het *nieuwe erfgoedbeleid* (nr. 12) volgt op de (aan de planning in september toegevoegde) evaluatie van dit beleid. Ook het onderwerp *Invulling percelen KBP maatschappelijke doelstellingen* (nr. 13) is toegevoegd aan de planning.

Eerste kwartaal 2026

De raadsplanning voor 2026 is momenteel nog niet beschikbaar. Desalniettemin zijn er enkele onderwerpen in beeld die nog in de huidige bestuursperiode aan de raad kunnen worden voorgelegd:

1. Algemeen beleidskader Gemeenschapshuizen
2. RM: Toekomst Milieustraat gemeente Bladel
3. VRBZO Zienswijze op ontwerp-beleidsplan
4. Reactie op Kadernota VRBZO
5. Reactie op Kadernota ODZOB
6. Reactie op Kadernota GGD
7. Reactie op Kadernota MRE
8. Reactie op Kadernota GRSK
9. Reactie op Kadernota Kempen Plus

De eerste 2 onderwerpen waren tot nu toe nog niet van een concrete planning voorzien. Vanuit de VRBZO is bericht ontvangen dat de zienswijzeprocedure op het ontwerp-beleidsplan is vertraagd en daardoor doorschuift naar begin 2026. De reacties op de kadernota's gemeenschappelijke regelingen zijn in lijn met eerder hierover gemaakte afspraken en de planning van begin 2025.

Vervallen onderwerpen

In vergelijking met de vorige planning zijn er ook enkele onderwerpen die kunnen vervallen. In de meeste situaties omdat er hierover mededelingen aan de raad zijn gedaan:

1. Samenwerking Kempisch ondernemersplatform RM25.039
2. Bewust maken betaalbaar zwemonderwijs RM24.049
3. Fietspad Dominépad RM25.016
4. Fietspad Broekenseind RM25.016
5. Gemeenschapshuis aan de markt (huur- en servicekosten)
6. Herinrichtingsplannen N284

Voor wat betreft de onderwerpen *Gemeenschapshuis aan de markt* (nr. 5) en *Herinrichtingsplannen N284* (nr. 6) is onduidelijk waarom deze onderwerpen in de bestuurlijke planning zijn opgenomen. Er zijn geen voorbereidingen gaande voor raadsvoorstellen of -mededelingen over deze onderwerpen.

Onderwerpen waarvan planning nog niet duidelijk is

Het is nog niet mogelijk om alle onderwerpen die op de bestuurlijke planning zijn opgenomen van een concrete datum te voorzien. Doorgaans ligt de oorzaak hiervan buiten de directie beïnvloedingssfeer van de gemeente Bladel. Daarnaast is de voortgang van projecten bepalend voor het concreet kunnen maken van de bestuurlijke planning.

Op dit moment bestaat er nog geen duidelijkheid over de volgende onderwerpen:

1. RM: Evaluatie traject 'Opnieuw verbinden'
2. Werkprogramma MRE - zienswijze
3. Bestuursopdracht Ontwikkelstrategie De Kempen: Uitwerken voorkeursscenario
4. KempenPlus Toekomstverkenning
5. Huisvesting en opvang van asielzoekers/nieuwkomers (Wensen en bedenkingen)

6. Delegatie bevoegdheden Omgevingswet gemeente Bladel (nieuw onderwerp)
7. Gedragscode Politieke Ambtsdragers gemeente Bladel
8. Eerste wijzigingsbesluit Omgevingsplan gemeente Bladel (nieuw onderwerp)
9. Participatieverordening gemeente Bladel (nieuw onderwerp)

Nieuwe bestuursperiode

Er is inmiddels ook zicht op welke onderwerpen doorschuiven naar de volgende bestuursperiode. Waar mogelijk is aangegeven of agendering in 2026 of 2027 kan plaatsvinden:

<i>Onderwerp</i>	<i>Status</i>
Bestemmingsplan De Pan 9 Hapert	Gemeente wacht op initiatiefnemer, wordt waarschijnlijk 2026
Egyptische Poort: Infrastructurele projecten (Parkeerplaatsen, autoluwe Bossingel, Fietsverbinding De Sleutel) <i>in samenhang met</i> Veiligheidsmaatregelen Sportpark De Smagtenbocht (Motie 102 VHP 21/3/2024)	Indicatie: 2026
Bestemmingsplan Uitbreiding industrieterrein Hapert	Indicatie: 2026
Nota Grondbeleid 2025	Indicatie: 2026
Kadernota Grondstoffen (samenwerking Kempen-gemeenten)	Indicatie: 2026
Actualisatie Gemeentelijk RioleringsPlan (GRP)	Indicatie: 2026
Omgevingsplan vrijkomende locaties Bladel: Den Herd, Praktijkschool en Oude gemeentewerf	Indicatie: 2026
Wensen en bedenkingen Openbaar Vervoer concessie Zuidoost-Brabant	Indicatie: 2027
Grondexploitatie Hapert-West	Indicatie: 2027
Grondexploitatie D'n Herd Bladel	Indicatie: 2027
Egyptische Poort: Wonen (Bestemmingsplan)	Indicatie: 2027
Regionale Bereikbaarheid Brainport, <i>wordt:</i> Krediet Meerjarig Multimodaal Mobiliteitspakket MRE en Korte Termijn Maatregelen	Indicatie: 2027

Bladel, 27 mei 2025

Burgemeester en wethouders van Bladel,

de secretaris,

de burgemeester,

	Planning 2025						
	Q1		Q2		Q3	Q4	
	1	2	3	4	5	6	7
	20-feb	3-apr	22-mei	8 + 10 juli	25-sep	11 + 13 nov	18-dec
1	RM: Decemercirculaire	RM: Uitvoeringsprogramma VTH	Kaderstelling perspectiefnota en begroting (P&C1)	Jaarstukken (P&C5)	RM: Regionaal Jaarverslag leerplicht/Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC)	Programma-begroting (P&C3)	Vaststellen normenkader accountantscontrole
2	RM: Beoordeling van provincie inzake begroting gemeente Bladel	RM: Jaarverslag VTH	RM: Jaarstukken Gemeenschappelijke regelingen (MRE, GGD, ODZOB, VRBZO, KBP, KP, GRSK)	Perspectiefnota (P&C2)	Parkeerbeleidsplan en nota parkeernormen	Belastingen- en tarievenmaatregelen: OZB, Toeristen, Afvalstoffen, Riool.	Najaarsnota (P&C4)
3	RM: Prestatieafspraken woningcorporaties	Ontheffing Woonplaatsvereiste wethouder d'Haens	RM: Overheveling budgetten	RM: Meircirculaire	Bestemmingsplan Markthof Bladel	1e Begrotingswijziging	RM: Leidraad Planning & Control
4	Rekenkameronderzoek: Jeugdhulp de Kempen	Aanbesteding accountant: Aanwijzen accountant Boekjaren 2025 e.v.	RM: Verslag commissie bezwaarschriften	RM: Jaarverantwoording Kinderopvang	Uitvoeringsprogramma en de Kempensvisie Vrijetijds Economie (VTE)	Septembercirculaire	Nieuw erfgoedbeleid
5	Grondexploitatie Groene Akkers	Ombuigingsvoorstellen 2026 e.v. (Dordeelsvormend)	Ontwerp-begroting GGD	RM: Bestuurlijke verantwoording basisregistraties	Opvang asielzoekers	Legesverordening	Meerjarenbeleidskader Jeugdhulp De Kempen
6	APV 2025	Intrekken Regelgeving	Ontwerp-begroting MRE	RM: Verantwoording informatieveiligheid DigiD- en Suwinet-aansluitingen	Uitvoeringsplan Brede visie Welzijn (inclusief ontwikkeling Sociaal Huis)	RM: Subsidieplafond welzijnsactiviteiten / Jaarprogramma Subsidies	Verbetering verkeerscirculatie, bereikbaarheid en parkeervoorziening kern Hapert
7	VRBZO Zienswijze op ontwerp-risicoprofiel en mogelijk zienswijze op 1e wijziging begroting 2025		Ontwerp-begroting ODZOB	RM: Toezicht informatie- en archiefbeheer	Omgevingsvisie "Vitaal Bladel, alles bij de hand" vaststellen	Actualiseren beleidskader Maatschappelijke Ondersteuning	Nieuw Groenbeleid
8	RM: Kadernota's GGD, VRBZO, ODZOB		Ontwerp-begroting VRBZO	Egyptische Poort: multifunctionele accommodatie met binnenzwembad: Uitwerking voorkeursvariant met recreatie-elementen + financiën + Buitenopties (buitenbad/zwembad)	Grondexploitatie Latestraat Netersel	Economische toekomstvisie	Startnotitie Kunst en cultuurcommissie
9	Reactie kadernota GRSK		Ontwerp-begroting KempenPlus	Verbetervoorstel Dorpsraden	Aankoop Van Dissellaan 2-4 en Markt 10-11 (Project Markthof)	Kadernota Energiebeleid	Grondexploitatie centrum Hapert
10	Reactie kadernota MRE		Ontwerp-begroting GRSK	Keuzenota Energiebeleid	Startnotitie participatiebeleid		Wijziging rechtsvorm vereniging Omgevingsdienst Nederland (ODNL).
11	Reactie kadernota KempenPlus		Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP)	RM: Vereveningsfonds woningbouw (n.a.v. Kostenverhaalregeling)	RM: evaluatie beleidsvisie erfgoed en cultuurhistorie		Verordening Rechtspositie raads- en commissieleden
12	Krediet voor erfpacht voetbalkantine Bladella		RM: Arbeidsmarktbeleid	RM: Omgevingswet	Bindend advies Buitenplanse Omgevingsplanactiviteit (Bopa) Alexanderhof Hapert		RM Evaluatie CPO-beleid
13	Archiefverordening informatiebeheer		Uitbreiding formatie toezichthouder	Grondverwerving Kroonvense Heide			Zienswijzeprocedure wijziging GR KempenPlus inzake kostenverdeelsleutel
14	Aankoop perceel Kroonvense heide		Verbetertraject P&C-cyclus (voorstel Auditcommissie)	RM: stand van zaken Woondeal Zuidoost-Brabant			Inulling percelen KBP maatschappelijke doelstellingen (brandweer/gemeentewerf)
15	Bindend advies Zorgboerderij Latestraat 13 Netersel		Verklaring van geen bedenkingen aanvraag omgevingsvergunning in afwijking van het bestemmingsplan: Bedrijfspan Leemskullen 13				Evaluatie Gemeentelijk RioleringsPlan 2021-2025 (GRP)
16	4e Begrotingwijziging 2025						
17							
18							
19							
20							
21							
22							
23							
24							
25							

[illegible][illegible][illegible][illegible]

= Gewijzigd in de raadsplanning

= Nieuw op de raadsplanning

RM = Raadsmededeling

= Stand van zaken niet bekend

Raadsplanning 2025

Versie: 23 mei 2025 (DEF)

BESLUITENLIJST

VERGADERING COMMISSIE INWONERS

24 JUNI 2025

RAADSZAAL TE BLADEL

	Aanwezig	Verhinderd
Voorzitter	Dhr. Dick Zumker BT	
Griffier	Dhr. Jelle van der Wiel	
Raadsleden	Mevr. Nicole Bohncke BT Dhr. Niek Panjoel BT Mevr. Marieke van Gorp (vanaf 19.36 uur) PRO5 Mevr. Nathalie Baijens CDA Mevr. Helma Claassen VHP Dhr. Toon van Dun VHP Dhr. Ely van Weert VVD	Mevr. Lisa Van Hoof-Coolen BT
Burgerleden	Mevr. Diede Michiels PRO5 Mevr. Pauline van den Heuvel-Antonis CDA	Dhr. Dries Zumker BT Mevr. Corry Stoelinga VHP Dhr. Ward Kolman VVD
Collegeleden	Dhr. Davy Jansen Wethouder BT Mevr. Hanneke van Dongen-Hermans Wethouder VHP	
Ambtelijke organisatie	-	

Agendapunt	Besluiten / Uitspraken commissie	Toelichting / Toezegging college
1. OPENING VERGADERING	De voorzitter opent de vergadering om 19.30 uur. Bericht van verhindering: - Dries Zumker wordt vervangen door Niek Panjoel (BT) - Lisa Coolen-Van Hoof wordt vervangen door Nicole Bohncke (BT) - Ward Kolman (VVD) - Corry Stoelinga wordt vervangen door Toon van Dun (VHP)	Voorzitter Dick Zumker feliciteert wethouder Jansen met de aanbeveling tot burgemeester door de gemeenteraad van Loon op Zand.
2. VASTSTELLING AGENDA	De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.	
3. SPREEKRECHT OVER OP DE AGENDA VERMELDE ONDERWERPEN	Er heeft zich 1 inspreker gemeld die de inspreekbeurt op schrift heeft toegestuurd: - Mevr. Jansen voor agendapunt 8.1 Scenario's binnenzwembad en buitenzwemopties Egyptische Poort	
4. VASTSTELLING BESLUITENLIJST 6 MEI 2025	De besluitenlijst van 6 mei 2025 wordt ongewijzigd vastgesteld.	
5. LIJST VAN TOEZEGGINGEN	Er vindt geen behandeling plaats van de lijst van toezeggingen.	

BESLUITENLIJST

VERGADERING COMMISSIE INWONERS

24 JUNI 2025

RAADSZAAL TE BLADEL

Agendapunt		Besluiten / Uitspraken commissie	Toelichting / Toezegging college
6.	OVERZICHT MEDEDELINGEN EN INGEKOMEN STUKKEN TOT EN MET 5 JUNI 2025	De commissie adviseert de gemeenteraad de ingekomen stukken en mededelingen van de commissie Inwoners conform de voorgestelde wijze van afdoening vast te stellen.	
6.1	Ingekomen stukken	Er vindt behandeling van een ingekomen stuk plaats: - CDA: Het Palet m.b.t. urgentie unit 1 d.d. 02-06-2025	Wethouder Van Dongen geeft aan dat er momenteel ruimtegebrek is en dat Kempenkind en de directeur zich hiervan bewust zijn. De gesprekken hierover met de docenten vinden plaats. Wethouder Van Dongen geeft aan dat de school gaat over de invulling van Unit 1. De wethouder zegt toe dit onderwerp in het eerstvolgende overleg opnieuw onder de aandacht te brengen.
6.2	Mededelingen	De volgende mededelingen zijn ter informatie voor de gemeenteraad door het college van burgemeester & wethouders vastgesteld: - Transitieplan De Buurt als Ecosysteem - Meerjarenplan Samen voor Jeugd 2026 - 2029 - Jaarverantwoording Kinderopvang 2024 - Kwaliteit beoordeling natuurgrasvelden in de gemeente Bladel 2025 - Overleg Pius-X over maatschappelijke stage - Maatwerktaken jeugdgezondheidszorg GGD Brabant-Zuidoost	BT inzake Mededeling Kwaliteit beoordeling natuurgrasvelden in de gemeente Bladel 2025: Wethouder Jansen zegt toe de vraag uit te zetten om de kosten van het onderhoud van kunstgrasvelden versus natuurgrasvelden in kaart te brengen, om zodoende met het oog op de nieuwe velden voor Hoogeloon en Bladel (Egyptische Poort) een goed besluit te kunnen nemen.
7.	ACTIEVE INFORMATIE VANUIT HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS	Door het college wordt de mondelinge mededeling gedaan ten behoeve van actieve informatie: - Wethouder Jansen inzake Rapport Berenschot over KempenPlus - Wethouder Jansen inzake Bladel Kermis	Wethouder Jansen geeft aan de vraag van VVD over de consequenties voor de meerjarenraming 2026-2029 van Bladel van een nieuwe kostenverdeling bij KempenPlus nog niet te kunnen beantwoorden. Diverse scenario's worden nu binnen het bestuur besproken. Wethouder Jansen geeft aan dat in het maximale scenario de structurele kosten voor de gemeente Bladel 750.000 euro extra bedragen. Wethouder Jansen geeft aan dat de kermis in Bladel in het centrum plaatsvindt waarbij ook ruimte is voor horeca. Publicatie hierover door centrummanagement en de gemeente gaat plaatsvinden.

BESLUITENLIJST

VERGADERING COMMISSIE INWONERS

24 JUNI 2025

RAADSZAAL TE BLADEL

Agendapunt		Besluiten / Uitspraken commissie	Toelichting / Toezegging college
8.	RAADSVORSTELLEN		
8.1	R25.035 Uitwerking Scenario's binnenzwembad en buitenzwemopties en kredietvoorstel Sportcentrum de Egyptische Poort	De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat de volgende punten uit de commissie zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad: - De diverse scenario's - Recreatie-elementen voor het binnenbad - Randvoorwaarden (waaronder veiligheid) voor de zwembijver - Financiën De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als bespreekstuk te behandelen in de raadsvergadering van 8-10 juli 2025.	Wethouder geeft aan dat het financiële kader van €18 miljoen leidend is geweest bij het scenario dat is voorgesteld aan de gemeenteraad. In het voorstel past alles (binnen- + buitenzwemvoorziening) binnen dit budget. Wethouder Jansen geeft aan dat een buitenbad een fors extra investering vraagt met dito exploitatielasten. Wethouder Jansen geeft aan dat de kwaliteit van het water met de voorgestelde zwembijver met folie en pompsysteem (ten opzichte van een natuurlijke zwembijver) veel beter te waarborgen is. Wethouder Jansen geeft aan dat veiligheid een zeer belangrijke randvoorwaarde is voor de zwembijver. Wethouder Jansen geeft aan dat er nog veel zaken rondom de zwembijver nader uitgezocht en bepaald moeten worden, zoals de veiligheid, toegangseisen en openbaarheid. Wethouder Jansen geeft aan dat het later toevoegen van elementen (zoals een glijbaan) extra investeringskosten met zich meebrengen. Wethouder Jansen geeft aan dat voor een overkapping van het buitenbad binnen het budget geen ruimte is. Wethouder Jansen geeft aan dat op de locatie waar momenteel een zwembijver is ingetekend, er geen grond vervuild is. Wethouder Jansen geeft aan dat de huidige subsidie van 225.000 euro is verwerkt in de kosten van het huidige voorstel. Wethouder Jansen <u>zegt toe</u> de kosten van een stoombad in kaart te brengen.
8.2	Opvolging aanbevelingen Rekenkamerrapport 'Jeugdhulp in Bladel'	De commissie Inwoners doet de volgende suggesties ten aanzien van een tweetal aanbevelingen die door de gemeenteraad zijn overgenomen en betrekking hebben op de gemeenteraad. <u>Aanbeveling 5: Betrek de gemeenteraad bij het inrichten van de informatievoorziening</u>	Ten aanzien van aanbeveling 6 geeft wethouder Van Dongen aan dat 'Samen voor Jeugd' verder reikt dan de Kempengemeenten.

BESLUITENLIJST

VERGADERING COMMISSIE INWONERS

24 JUNI 2025

RAADSZAAL TE BLADEL

Agendapunt		Besluiten / Uitspraken commissie	Toelichting / Toezegging college
		De volgende suggesties worden vanuit de commissie gedaan: - Werkbezoeken zoals bij ISD Bollenstreek - Werkbezoeken zoals bij ODZOB on Tour voor alle gemeenteraden in de Kempen - Niet te groot opzetten - (Kwalitatief) inzicht creëren in cliëntervaringen <u>Aanbeveling 6: Initieer een regionaal platform voor raadsleden</u> De volgende suggesties worden vanuit de commissie gedaan: - Via Kempenbrede raadsinformatiebijeenkomst of Kempencongres - Geen nieuw platform creëren.	
9.	RONDVRAAG	PRO5 vraagt naar de signalen die zijn ontvangen vanuit verenigingen dat er geen ruimte (beschikbaar) is voor de opslag van materialen	Wethouder Jansen geeft aan dat heel veel verenigingen opslag willen, maar dat hier door het college voorzichtig mee wordt omgegaan. Wethouder Jansen geeft aan dat opslagruimte bieden aan verenigingen geen taak betreft van de gemeente en dat dit een precedent in de hand kan werken.
10.	SLUITING	Met dankzegging aan alle aanwezigen sluit de voorzitter de vergadering om 21.06 uur. Besluitvorming over de geagendeerde raadsvoorstellen vindt plaats op 10 juli 2025.	

BESLUITENLIJST

VERGADERING COMMISSIE GRONDGEBIED

23 JUNI 2025

RAADZAAL TE BLADEL

	Aanwezig	Verhinderd
Voorzitter	Dhr. Dick Zumker BT	
Griffier	Dhr. Jelle van der Wiel	
Raadsleden	Dhr. Henri van Gorp CDA Dhr. Ely van Weert VVD Dhr. Niels van der Heijden BT Dhr. Twan van Gils VHP Dhr. Hugo Maas PRO5	Dhr. Marco Schoenmakers CDA
Burgerleden	Dhr. Jordy Reijnhard VVD Dhr. Rob Beeren PRO5 Dhr. Casper Valk BT Mevr. Ghislaine Baijens CDA Dhr. Joeri van Limpt VHP	
Collegeleden	Dhr. Fons d'Haens Wethouder CDA Mevr. Hanneke van Dongen Wethouder VHP Mevr. Hetty van der Hamsvoort Wethouder BT	
Ambtelijke organisatie	Alexsej Garczynski Beleidsmedewerker Energie	

Agendapunt	Besluiten / Uitspraken commissie	Toelichting / Toezeggingen college
1. OPENING VERGADERING	De voorzitter opent de vergadering om 19.30 uur. Bericht van verhindering: – Marco Schoenmakers wordt vervangen door Henri van Gorp (CDA)	
2. VASTSTELLEN AGENDA	De conceptagenda wordt ongewijzigd vastgesteld.	
3. SPREEKRECHT OVER OP DE AGENDA VERMELDE ONDERWERPEN	Er heeft zich 1 inspreker gemeld voor agendapunt 8.2 Keuzenota Energiebeleid 2026-2030 – Dhr. Stephan Roijers (TP Solar)	
4. VASTSTELLEN BESLUITENLIJST VAN 7 MEI 2025	De besluitenlijst van de commissie Grondgebied van 7 mei 2025 wordt ongewijzigd vastgesteld.	
5. LIJST VAN TOEZEGGINGEN	CDA vraagt naar de stand van zaken rondom de fietsbrug en verhoging van het schelpenpaadje bij de Groote Beerze (toezegging 334)	Portefeuillehouder d'Haens geeft aan de huidige stand van zaken niet te weten, en <u>zegt toe</u> de stand van zaken schriftelijk terug te koppelen.

BESLUITENLIJST

VERGADERING COMMISSIE GRONDGEBIED

23 JUNI 2025

RAADZAAL TE BLADEL

Agendapunt		Besluiten / Uitspraken commissie	Toelichting / Toezeggingen college
6.	OVERZICHT MEDEDELINGEN EN INGEKOMEN STUKKEN TOT EN MET 5 JUNI 2025	De commissie adviseert de gemeenteraad de ingekomen stukken en mededelingen van de commissie Grondgebied conform de voorgestelde wijze van afdoening vast te stellen.	
6.1	Ingekomen stukken	Het volgende ingekomen stuk wordt behandeld: - CDA: MRE_Herijking Woondeal Zuidoost-Brabant MRE 2025_15052025	Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat momenteel de Impactanalyse van de Ontwikkelstrategie De Kempen en de besluitvorming die de gemeenteraden hierover hebben gemaakt wordt uitgevoerd. In september 2025 komt dit onderwerp naar de gemeenteraad. Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat Bladel met het woningbouwprogramma op de korte termijn op schema ligt. Voor de lange termijn moeten er nog nieuwe gebieden en plannen worden ontwikkeld.
6.2	Mededelingen	De volgende mededelingen zijn ter informatie voor de gemeenteraad door het college van burgemeester & wethouders vastgesteld: - Evaluatie Luchthaven Eindhoven overleg en sturingsmodel geluid - Gebiedsontwikkeling De Hoeven 26 te Reusel - Realisatie laadinfrastructuur gemeente Bladel - Ontwikkelperspectief Bladel-Zuid - Woningbouwprogramma 2025-2034 Er vindt geen behandeling van een mededeling plaats.	
7.	ACTIEVE INFORMATIE VANUIT HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER & WETHOUDERS	Door het college wordt de volgende mondelinge mededeling gedaan ten behoeve van actieve informatie: - Wethouder d'Haens inzake Omgevingsdialoog Latestraat 13 te Netersel	Portefeuillehouder d'Haens geeft aan te hebben geprobeerd om de omgevingsdialoog te faciliteren middels het inschakelen van een extern bureau. Vanwege weerstand tegen de beoogde werkvorm (emotienetwerken) zijn de ingeplande avonden niet doorgegaan. Het faciliteren van de omgevingsdialoog is daarmee niet gelukt. Het verslag van het bureau wordt aan de gemeenteraad ter informatie beschikbaar gesteld.
8.	RAADSVORSTELLEN		

BESLUITENLIJST

VERGADERING COMMISSIE GRONDGEBIED

23 JUNI 2025

RAADZAAL TE BLADEL

Agendapunt		Besluiten / Uitspraken commissie	Toelichting / Toezeggingen college
8.1	R25.034 Aankoop landbouwperceel Kroonvensche Heide Bladel	De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat de volgende punten uit de commissie zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad: - Het totale plan en kosten voor de Kroonvensche Heide; - Beantwoording van technische vragen; - Aangekondigde amendement van de VVD De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als bespreekstuk te behandelen in de raadsvergadering van 8-10 juli 2025.	Wethouder d'Haens geeft aan dat woningbouw op dit perceel is uitgesloten. Wel kan het perceel worden ingezet om woningbouw op een andere locatie mogelijk te maken (als grondruil). De technische vragen van BT zijn nog niet beantwoord doordat er informatie benodigd is vanuit de provincie Noord-Brabant. Wethouder d'Haens geeft aan dat het gebiedsproces voor de Kroonvensche Heide in het najaar bekend wordt.
8.2	R25.028 Keuzenota Energiebeleid 2026-2030	De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat de volgende punten uit de commissie zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad: - Ambitie / stip op de horizon - Energiegemeenschappen - Opwekken van duurzame energie (spoor 3) De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als bespreekstuk te behandelen in de raadsvergadering van 8-10 juli 2025.	Bij aanvang van het agendapunt spreekt dhr. Stephan Roijers (TP Solar) in. Wethouder Van der Hamsvoort geeft aan dat op 2 juli 2025 een informatieavond wordt georganiseerd over geothermie. Wethouder Van der Hamsvoort geeft aan dat er een plan van aanpak komt over het Stimuleringsfonds. Wethouder Van der Hamsvoort geeft aan dat morgen (24 juni) een brief komt vanuit de MRE over de Regionale Energie Strategie (RES). We zitten op dit moment nog ver af van de benodigde 2TW opwek aan duurzame energie. Wethouder Van der Hamsvoort geeft aan dat kernenergie geen vraagstuk is waarover het college besluit. Aangegeven wordt dat de Energiehub bij het KBP een goed voorbeeld is voor de toekomst. Hierin heeft ook Enexis (juridisch) veel geïnvesteerd. Mogelijk dat een windmolen benodigd is voor de energiehub. Grootschalige opwek van zonne-energie op land is op dit moment heel erg lastig. Van der Hamsvoort geeft aan dat de daken nog veel potentie geven voor zonnepanelen. Van der Hamsvoort geeft aan het belangrijk te vinden dit eerst te realiseren. Van der Hamsvoort geeft aan dat woensdag een webinar plaatsvindt over de voortgang van de Regionale Energie Strategie (RES). Van der Hamsvoort geeft aan dat lage inkomens gebruik kunnen maken van een leningregeling tegen 0% vanuit het nationale

BESLUITENLIJST

VERGADERING COMMISSIE GRONDGEBIED

23 JUNI 2025

RAADZAAL TE BLADEL

Agendapunt		Besluiten / Uitspraken commissie	Toelichting / Toezeggingen college
			warmtefonds. De gemeente Bladel heeft zelf geen duurzaamheidslening. Van der Hamsvoort geeft aan dat het college actief aan de slag gaat om de bestaande regelingen bekend te maken bij de inwoners. Van der Hamsvoort geeft aan dat "spoor 3" uit de keuzenota gaat over grootschalige opwek van zon- en windenergie, en dat daarom niet spoor 3 wordt voorgesteld, maar spoor 1. Dhr. Garczynski geeft aan dat aqua- en zonthermie is onderzocht en niet interessant genoeg blijkt te zijn voor de gemeente Bladel om woningen mee te verwarmen. Van der Hamsvoort geeft aan dat er een overzicht is van de status/duurzaamheidsniveau van de gemeentelijke gebouwen en dat de verduurzaming ervan wordt opgenomen in het uitvoeringsprogramma, en daarmee dus wordt gemonitord. Energiegemeenschappen zijn nog niet aangekondigd. Ook dit wordt meegenomen in het uitvoeringsprogramma. Van der Hamsvoort geeft aan dat de huidige subsidieregeling afloopt en geeft aan de stimulering van energiegemeenschappen mee te nemen in de actualisatie ervan. Van der Hamsvoort geeft aan ook actief aan de slag te gaan met energiehubs, bijvoorbeeld op industrieterrein De Sleutel. Hier zijn ook subsidies voor beschikbaar vanuit de provincie.
9.	RONDVRAAG	Er vindt geen rondvraag plaats.	
10.	SLUITING	De voorzitter sluit de vergadering van de commissie Grondgebied om 21.17 uur. Besluitvorming over de geagendeerde raadsvoorstellen vindt plaats op donderdag 10 juli 2025.	

Besluitenlijst Commissie Middelen & Algemene zaken

Datum	26-06-2025
Tijd	19:30 – 22:10
Locatie	Gemeentehuis Bladel, Raadszaal, Markt 21, 5531 BC Bladel
Voorzitter	M.C. (Marco) Schoenmakers
Griffier	N.A.J. (Nicole) Segers
Aanwezigen	N.C.H.B. (Niels) Beerens (raadslid CDA), A.J.A. (Toon) van Dun (raadslid VHP), J.A. (Jan) Evers (burgerlid PRO5), A.E. (Arnoud) van Hulst (raadslid BT), H.A.L.B. (Hugo) Maas (raadslid PRO5), J.H. (Hans) van Munster (raadslid VHP), N. (Niek) Panjoel (raadslid BT), J.B. (Jordy) Reijnhard (burgerlid VVD), L.A.M. (Lian) van Rijthoven-Craninckx (burgerlid CDA) en E. (Ely) van Weert (raadslid VVD)
Collegeleden	M.A.G. (Maurits) van den Bosch (burgemeester), J.M. (Hanneke) van Dongen – Hermans (wethouder VHP), A.P. (Fons) d'Haens (wethouder CDA), D.S.C. (Davy) Jansen (wethouder BT), H.W.B.M. (Hetty) van der Hamsvoort (wethouder BT)

1 OPENING VERGADERING

Besluit:

De voorzitter opent de vergadering om 19:30 uur.

Toelichting:

Er is bericht van verhindering binnengekomen van:

- dhr. Van Limpt (VHP) wordt vervangen door dhr. Van Dun
- dhr. Spoelstra (BT) wordt vervangen door dhr. Panjoel

2 VASTSTELLEN AGENDA

Besluit:

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

Toelichting:

De conceptagenda is op vrijdag 6 juni 2025 gepubliceerd.

3 SPREEKRECHT OVER OP DE AGENDA VERMELDE ONDERWERPEN

Besluit:

–

Toelichting:

Dhr. Van Disseldorp (regiomanager HISWA-RECRON) heeft zich aangemeld voor het spreekrecht betreffende agendapunt 8.2 Perspectiefnota 2025.

4 VASTSTELLEN BESLUITENLIJST 8 MEI 2025

Besluit:

De besluitenlijst van de commissie MAZ van 8 mei 2025 wordt ongewijzigd vastgesteld.

5 LIJST VAN TOEZEGGINGEN

Besluit:

–

Toelichting:

Er vindt geen behandeling van een toezegging plaats.

6 OVERZICHT MEDEDELINGEN EN INGEKOMEN STUKKEN TOT EN MET 5 JUNI 2025

Besluit:

De commissie adviseert de gemeenteraad de ingekomen stukken en mededelingen van de commissie MAZ conform de voorgestelde wijze van afdoening vast te stellen.

6.1 INGEKOMEN STUKKEN

Besluit:

–

Toelichting:

Er vindt geen behandeling van een ingekomen stuk plaats.

6.2 MEDEDELINGEN

Besluit:

–

Toelichting:

Er vindt geen behandeling van een mededeling plaats.

7 ACTIEVE INFORMATIE VANUIT HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER & WETHOUDERS

Besluit:

–

Toelichting:

Er vindt geen actieve informatie vanuit het college plaats.

8 RAADSVOORSTELLEN

8.1 R25.037 Jaarstukken 2024

Besluit:

De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat geen specifieke punten uit de commissie zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad.

De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als **hamerstuk** te behandelen in de raadsvergadering van 8 en 10 juli 2025, en daarmee conform het voorstel van het college te stemmen.

Toelichting:

Dhr. Van Munster, plaatsvervangend voorzitter van de auditcommissie, brengt het advies van de auditcommissie over de jaarstukken 2024 aan de raad over. Dhr. Van Munster licht een aantal bevindingen en aanbevelingen van de accountant uit. De auditcommissie adviseert de gemeenteraad zich vooral te richten op de vraag *“In hoeverre zijn de doelen behaald?”*. Daarnaast kondigt de plaatsvervangend voorzitter eind dit jaar een wijziging van de financiële verordening aan betreffende de rechtmatigheidsverantwoording.

8.2 R25.036 Perspectiefnota 2025

Besluit:

De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat de volgende punten uit de commissie zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad:

- wat te doen met de positieve effecten van de meicirculaire. En hierbij te betrekken de door het college voorgestelde scenario's, zoals geformuleerd in RM25.054 – Mededeling Meicirculaire 2025, voor aanpassing van de voorgestelde OZB-verhoging .
- VVD, dhr. Van Weert, kondigt een amendement aan om de tunnel bij de Europalaan in Bladel te schrappen (betreft plan herinrichting N284).
- Bladel Transparant, dhr. Panjoel, kondigt aan een amendement te overwegen om het voorbereidingskrediet herinrichting N284 te wijzigen van a- naar b-rubricering. BT wenst de raad invloed te geven op de uitwerking van het vastgestelde voorkeursalternatief (VKA) herinrichting N284.
- VVD, dhr. Van Weert, kondigt een amendement aan om de verhoging van de toeristenbelasting aan te passen.
- VVD, dhr. Van Weert, kondigt een amendement aan betreffende de investering van 18 miljoen voor het zwembad Egyptische Poort.
- CDA, dhr. Beerens, en Bladel Transparant, dhr. Panjoel, kondigen aan een motie te overwegen voor een kunstgrasveld in Hoogeloon.

De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als **bespreekstuk** te behandelen in de raadsvergadering van 8 en 10 juli 2025.

Toelichting:

Bestuur en ondersteuning

Wethouder Van Dongen geeft aan dat het college afgelopen dinsdag de raadsmededeling Meicirculaire 2025 heeft vastgesteld. In deze mededeling zijn een drietal voorstellen voor wijziging van de OZB-verhoging opgenomen.

Wethouder d'Haens zegt toe dat met de begroting 2026 een geactualiseerd uitvoeringsprogramma kwaliteit buitengebied beschikbaar is. Aankomende dinsdag besluit het college over het kostenverhaal bij ruimtelijke ontwikkelingen. De wethouder adviseert de woningbouwambities en kwaliteitsverbetering buitengebied in samenhang te bekijken.

Veiligheid

Portefeuillehouder Van den Bosch licht toe dat de jeugdproblematiek een

integrale aanpak vergt. Richting begroting 2026 wordt gekeken of de informatie hierover in de Planning & Control-stukken kan worden geclusterd.

De burgemeester geeft aan dat momenteel wordt onderzocht of de huidige aanpak van de jeugdproblematiek volstaat.

De burgemeester roept inwoners op om melding en/of aangifte te doen bij overlast zodat strafrechtelijk vervolgstappen genomen kunnen worden.

Verkeer en vervoer

Portefeuillehouder Van Dongen geeft aan dat het projectteam redelijk ver is met het schetsontwerp herinrichting N284. Op het voorlopig ontwerp zijn 600 reacties binnengekomen die momenteel worden verwerkt. Op 28 augustus bespreekt de stuurgroep het voorlopig ontwerp. Besluitvorming vindt plaats in de stuurgroep daarna.

De wethouder meldt dat aankomende maandag een openbare inloopavond in BRUIS plaatsvindt over het schetsontwerp N284. De wethouder geeft aan dat de raden van Bladel en Reusel – De Mierden na de zomervakantie worden bijgepraat tijdens een raadsinformatieavond. De wethouder meldt dat de gemeente in gesprek is met ondernemers en Oktober over een oplossing voor het vrachtverkeer dat niet meer over de Rondweg kan vanwege aanleg van de onderdoorgang bij de Europalaan. Wethouder Van Dongen licht toe dat het voorkeursalternatief (VKA) herinrichting N284 leidend is en het voorbereidingskrediet bedoeld is voor de ambtelijke uren.

Portefeuillehouder Jansen meldt dat de eerste schetsen voor de aanpassingen aan de Bossingel er liggen. Omwonenden en verenigingen zijn hierbij betrokken middels de klankbordgroep. De wethouder geeft aan dat een totaalbeeld van de ontwikkeling Egyptische Poort benodigd is alvorens de inrichting van de infrastructuur kan worden bepaald.

Wethouder Jansen zegt toe een doorkijk te geven in het tijdspad behorende bij de nieuwe infrastructuur bij de Egyptische Poort c.q. inrichting Bossingel.

Wethouder Jansen zegt toe, samen met de (voetbal)vereniging(en), te kijken naar de veiligheid op de Bossingel en hierover terug te koppelen.

Economie

Dhr. Van Disseldorp (HISWA-RECRON) spreekt in namens de brancheorganisaties van verblijfsaccommodaties en horecaondernemers over de voorgestelde verhoging van de toeristenbelasting. Hij uit hun zorgen over de gevolgen voor de toerisme- en recreatiesector en de leefbaarheid in grensgemeente Bladel.

Wethouder Van der Hamsvoort licht toe dat wordt voorgesteld de verhoging van de toeristenbelasting in te voeren vanaf 2027. De

portefeuillehouder geeft aan signalen te hebben ontvangen van ondernemers en via Visit over de zorgen over de verwachte btw-verhoging in combinatie met de verhoging van de toeristenbelasting. De wethouder geeft aan dat gemeente Bladel afgelopen periode veel investeringen heeft gedaan om de gemeente aantrekkelijker te maken en klaar is voor de toekomst om bezoekers te ontvangen. De wethouder stelt dat er eveneens een behoorlijk aantal zakelijke overnachtingen is. Portefeuillehouder Van der Hamsvoort geeft aan dat de economische visie naar verwachting begin 2026 naar de raad komt.

Onderwijs

Portefeuillehouder Van Dongen geeft aan dat de gemeente met KempenKind en de directie van het Palet in gesprek is over aanpassingen die nodig zijn aan de units bovenin om daar les te kunnen geven (en bijbehorende kostenverdeling). Hiertoe is een PM-post opgenomen in de perspectiefnota. De problemen in unit 1 (kleuters) zijn ook groot maar worden door KempenKind zelf aangepakt, aldus de wethouder. De wethouder geeft aan dat de beslissing op bezwaar is uitgesteld tot na de zomer, in afwachting van de (financiële) consequenties van de bezwaarprocedure.

Sport, cultuur en recreatie

Portefeuillehouder Jansen geeft aan dat uitstel van het besluit over het zwembad extra geld kost gezien de inflatie. De wethouder acht het eveneens onwenselijk richting de inwoners.

Wethouder Jansen geeft aan dat het bestuur van KempenPlus geen overeenstemming heeft bereikt over wijziging van de kostenverdeelsleutel.

Wethouder Jansen meldt dat een bedrag van € 125.000 voor het sport-/activiteitenpark in Hoogeloon is opgenomen om een snelle start te kunnen maken. Hierin dienen nog keuzes gemaakt te worden. Naar verwachting komen er nog meer kosten aan. De wethouder meldt dat St. Joris heeft aangegeven het beheer te willen gaan doen. De wethouder meldt dat er overleg is met de handboogvereniging over een buitenbaan. Wethouder Jansen geeft aan dat realisatie van een kunstgrasveld in Hoogeloon binnen het huidige beleidskader niet mogelijk is. Wethouder Jansen meldt dat er dit jaar een voorstel volgt over de cultuurcommissie.

Sociaal domein

Portefeuillehouder Jansen geeft aan dat de pilot programmamakers is ingeboekt voor twee jaar als voorliggende voorziening in het sociaal domein. De programmamakers bekijken het totaalaanbod in gemeente Bladel; naast de twee grote MFA's dus ook de andere locaties in onder meer de kleine kernen.

Wethouder Jansen geeft aan dat het college in april bij het opmaken van de afrekeningen pas werd geconfronteerd met de tekorten. Het college heeft de opening van BRUIS niet willen overschaduwen met het financiële tekort van 1,8 miljoen (8% van de totaalsom). Het college was op de hoogte van de technische aanpassingen, maar had geen totaaloverzicht. De wethouder acht een projectstructuur met checks and balances van groot belang.

Wethouder Jansen geeft aan dat er gesprekken gaande zijn met de mensen die de gemeente verantwoordelijk houdt voor (een deel van) de budgetoverschrijding over mogelijke oplossingen.

Wethouder Jansen biedt zijn excuses aan.

Portefeuillehouder Van Dongen geeft aan dat twee gemeentes een taakstelling hebben opgelegd aan de GRSK middels een zienswijze op de ontwerpbegroting 2026 van de GRSK. De nota van zienswijzen is inmiddels behandeld in het Dagelijks Bestuur; daarin wordt voorgesteld de taakstelling niet op te nemen. Op dinsdag 8 juli 2025 neemt het Algemeen Bestuur van de GRSK een definitief besluit over de begroting 2026 GRSK.

Wethouder Van Dongen geeft aan dat een besparing van € 762.000 (bezuiniging op het SSC van € 162.000 en besparing CAO ad € 600.000) naar rato over de deelnemende gemeenten wordt verdeeld. De wethouder geeft aan dat er na de zomer wordt gesproken over mogelijkheden tot verdere kostenbesparingen.

Wethouder Van Dongen zegt toe na het de Algemene Bestuursvergadering van de GRSK op 8 juli terug te koppelen over het besluit over de begroting 2026 GRSK.

Volksgezondheid en milieu

Portefeuillehouder Van Dongen geeft aan dat de gemeente steeds meer inzet op preventie. De wethouder geeft aan dat evaluaties van KempenBranie, het Ijslandsmodel en STORM per raadsmededeling volgen. Indien gewenst, eveneens een raadsinformatieavond.

Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat er niets te melden valt over de milieustraat.

Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke vernieuwing

Wethouder d'Haens geeft aan dat Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO) het uitgangspunt is bij woningbouwontwikkeling De Stuw in Hapert-West, waar de gemeente grondpositie heeft. CPO licht wordt toegepast bij woningbouwontwikkelingen door projectontwikkelaars. CPO Hapert in oprichting is reeds in gesprek met de projectontwikkelaar.

De wethouder meldt dat de ontwerpvisie voor Hapert-West voor de zomer wordt besproken in het college, na de zomer met de projectontwikkelaar

en daarna met het dorp Hapert.

Wethouder d'Haens geeft aan dat het college voor de zomer een besluit neemt over Markthof, waarna het wordt aangeboden aan de raad voor de septembercyclus.

Portefeuillehouder Van der Hamsvoort geeft aan dat de subsidieregeling duurzame energie voor particulieren afloopt. Hiervoor was jaarlijks € 350.000 beschikbaar. Ambtelijk wordt gewerkt aan een voorstel om deze regeling anders in te richten zodat de middelen ook toegankelijk worden voor inwoners die geen eigen middelen hebben om te investeren. Daarnaast wordt de behoefte aan buurt- en thuisbatterijen meegenomen.

8.3

R25.031 Beleidskader dorpsraden gemeente Bladel 2025

Besluit:

De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat geen specifieke punten uit de commissie zijn overgebleven voor bediscussieering door de gemeenteraad.

De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als **hamerstuk** te behandelen in de raadsvergadering van 8 en 10 juli 2025, en daarmee conform het voorstel van het college te stemmen.

Toelichting:

Portefeuillehouder Van den Bosch geeft aan dat het uitspreken van wederzijdse verwachtingen belangrijk is in de samenwerking tussen de gemeente en dorpsraden. De burgemeester meldt dat er één contactambtenaar is aangewezen voor de dorpsraden.

De burgemeester geeft aan dat voor het Georganiseerd Burgeroverleg Hapert (GBOH) en de dorpsraden dezelfde situatie geldt, ondanks de publiek- en privaatrechtelijke verschillen.

Van den Bosch licht toe dat de verplichting tot verkiezingen binnen de dorpsraden is komen te vervallen. Hij benadrukt dat inwoners zich bovenal vertegenwoordigd horen te voelen door de dorpsraad.

Portefeuillehouder Van den Bosch geeft aan te zullen bezien wat een logisch evaluatiemoment is.

8.4

R25.024 Verordening gemeentelijke onderscheidingen

Besluit:

De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat geen specifieke punten uit de commissie zijn overgebleven voor bediscussieering door de gemeenteraad.

De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als **hamerstuk** te behandelen in de raadsvergadering van 8 en 10 juli 2025, en daarmee conform het voorstel van het college te stemmen.

9

RONDVRAAG

Besluit:

–

Toelichting:

Er wordt geen gebruik gemaakt van de rondvraag.

10

SLUITING

Besluit:

Met dankzegging aan alle aanwezigen sluit de voorzitter de vergadering om 22:10 uur.

Toelichting:

Besluitvorming over de geagendeerde raadsvoorstellen vindt plaats op 8 en 10 juli 2025.

Besluitenlijst Presidium – Niet-openbaar

Datum	15-04-2025
Tijd	19:30 –
Locatie	Gemeentehuis Bladel, kamer 1.01 (burgemeester)
Voorzitter	A.J.A. (Toon) van Dun
Aanwezigen	N.C.H.B. (Niels) Beerens, A.J.A. (Toon) van Dun, H.A.L.B. (Hugo) Maas, E. (Ely) van Weert, J.F. (Jelle) van der Wiel en P.J.A. (Paul) Wouters
Verhinderd	M.A.G. (Maurits) van den Bosch,

1 OPENING

De plv. raadsvoorzitter opent de vergadering om 19:30 uur en heet de aanwezigen van harte welkom.

De burgemeester is als voorzitter van het presidium verhinderd en het presidium spreekt haar steun en sterkte uit naar Van den Bosch.

2 VASTSTELLEN AGENDA PRESIDIUM

Besluit:

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

3 VASTSTELLEN BESLUITEN- EN AFSPRAKENLIJST

Voorstel:

1. De volgende besluitenlijsten vast te stellen:
 - Niet-openbare besluitenlijst van 25 februari 2025
 - Openbare besluitenlijst presidiumvergadering van 25 februari 2025 (4.1 en
 - Openbare besluitenlijst extra presidiumvergadering van 18 maart 2025
2. De afsprakenlijst vast te stellen
3. Kennis te nemen van de lijst met aanbevelingen van de Rekenkamer

Afsprakenlijst:

Het presidium vraagt naar de afdoening van afspraak “Vertrouwelijkheid vergunning Diamantweg”. De griffier geeft aan hierover nog geen bericht te hebben ontvangen en geeft aan bij het college naar de status te vragen.

Besluit:

Conform voorstel.

4 AGENDACOMMISSIE

Het presidium heeft de taak de conceptagenda's vast te stellen van:

- De gemeenteraad (Besluitvorming)
- De raadscommissies Grondgebied, Inwoners en MAZ (Oordeelsvorming)
- De raadsinformatiebijeenkomsten (Beeldvorming)

4.1 Terugblik vorige vergadercyclus

Gemeenteraad:

- 3 april 2025 (aanwijzen accountant, woonplaatsvereiste d'Haens, intrekken regelgeving)

Het Presidium spreekt tevredenheid uit over de inhoud en procesgang rondom de vertrouwelijke mededeling inzake huisvesting van nieuwkomers.

Gast van de raad

- 3 april 2025

Het presidium geeft het advies om de avond met de gasten van de raad een duidelijk einde te geven door gezamenlijk (met de nog aanwezige gasten) af te sluiten in een aparte ruimte na de raadsvergadering. Eventuele vragen kunnen dan nog beantwoord worden, waarna afsluiting plaatsvindt. Gasten zijn vervolgens van harte welkom bij de borrel.

Commissies:

- 25 maart 2025: gezamenlijke vergadering raadscommissie (Ombuigingsmaatregelen)
- Het presidium merkt op dat de woordvoering nu uitsluitend plaatsvond door de fractievoorzitters, terwijl de gehele vergaderring was bemenst. De meerwaarde voor de gezamenlijkheid van de raadscommissies was daardoor beperkt. Wel wordt er verder positief teruggeblikt op de vergadering, de behandelwijze, de opzet en het voorzitterschap.

Informatiebijeenkomsten:

- 24 februari 2025: Ontwikkeling Vrijkomende locaties + Organisatie-ontwikkeling (zie bijlage)

Het kort oordeelsvormend ophalen tijdens de beeldvormende behandeling van de ontwikkeling vrijkomende locaties werd als positief ervaren.

- 27 februari 2025: Ombuigingsmaatregelen (besloten) (zie bijlage)

Het presidium geeft aan dat de verwachting was dat de 'longlist' tabelgewijs zou worden doorgenomen.

– 7 april 2025: Sociaal Domein door GRSK en KempenPlus (incl. ontwerp–begrotingen)
De toelichting op de ontwerp–begroting van KempenPlus was weinig sprankelend, maar desondanks erg goed. Ook op het juiste raadsniveau. Dit werd gemist bij de GRSK.

Kempencongres

– Jeugdhulp 26 maart 2025

Het aantal aanmeldingen was laag. De griffier kondigt een memo aan over het ontstaan en het doel van het Kempencongres. Het presidium benadrukt het belang om dit memo goed af te stemmen.

4.2 Vaststellen agenda's commissievergaderingen

De raadsvoorstellen die vanuit het college van burgemeester & wethouders en/of het presidium zijn voorbereid, worden ter advies voorgelegd aan een raadscommissie. De verdeling van onderwerpen is opgenomen in het [Reglement van Orde](#).

4.2.1 Commissie Inwoners 6 mei 2025

Voorstel:

– Bijgevoegde conceptagenda van de commissie Inwoners op 6 mei 2025 vast te stellen.

2025-04-15: een nieuwe versie van de conceptagenda is toegevoegd, waarbij het voorgesteld besluit en de stukken over het IHP en de raadsmededeling over de Toekomstverkenning KempenPlus zijn toegevoegd.

Besluit:

Het presidium besluit de conceptagenda van de commissie Inwoners op 6 mei 2025 nog niet vast te stellen.

Er zijn twijfels over de ‘volledigheid’ van het raadsvoorstel R25.011 Integrale HuisvestingsPlan. Vooral ten aanzien van financiën en de verwerking in de perspectiefnota. Concreet wordt gemist:

- Een tabel bij de paragraaf financiën met de meerjarenraming op dit onderdeel. Wat is (meerjarig) reeds begroot op dit vlak? Wat zijn de financiële consequenties van dit voorstel voor de begroting 2025 en de meerjarenraming?
- 4^e beslispoint: Het presidium meent dat de financiële consequenties gespecificeerd in het 4^e beslispoint dienen te worden opgenomen.

De griffier zal bovenstaande vragen en opmerkingen ter kennis brengen van het college. Op basis van de reactie besluit het presidium over de conceptagenda van de commissie Inwoners van 6 mei.

4.2.2 Commissie Grondgebied 7 mei 2025

Voorstel:

- Bijgevoegde conceptagenda van de commissie Grondgebied op 7 mei 2025 vast te stellen.

2025-04-15: een nieuwe versie van de conceptagenda is toegevoegd, waarbij de raadsmededeling Fietsverbindingen aan het Dominépad en Broekenseind te Hoogeloon is toegevoegd.

Besluit:

Het presidium besluit de conceptagenda van de commissie Grondgebied op 7 mei 2025 nog niet vast te stellen.

Er zijn twijfels over de ‘volledigheid’ van het raadsvoorstel Verklaring van geen bedenkingen Omgevingsvergunning Leemskuilen 13:

- Het dictum in het ontwerp-besluit en het raadsvoorstel verschillen tekstueel. Welk besluit ligt nu voor en is leidend?
- Er ontbreekt informatie. Mogelijk is het college vergeten de bijlagen bij te voegen. Denk daarbij aan de aanvraag, de ruimtelijke onderbouwing, verslag van ‘het goede gesprek’, de verbeelding, etc.

Op basis van welke informatie dient de raad te kunnen beoordelen of het wel of geen verklaring van geen bedenkingen wenst af te geven?

De griffier zal bovenstaande vragen en opmerkingen ter kennis brengen van het college. Op basis van de reactie besluit het presidium over de conceptagenda van de commissie Grondgebied op 7 mei.

4.2.3 Commissie Middelen & Algemene Zaken 8 mei 2025

Voorstel:

- Bijgevoegde conceptagenda van de commissie MAZ op 8 mei 2025 vast te stellen.

2025-04-15: een nieuwe versie van de conceptagenda is toegevoegd, waarbij voorgesteld besluit en stukken van de GGD, ODZOB en KempenPlus zijn toegevoegd. N.B. Het college besluit op 22 april 2025 over de raadsmededeling arbeidsmarktbeleid, waardoor deze een raadscyclus later komt.

Besluit:

Het presidium besluit de conceptagenda van de commissie MAZ op 8 mei 2025 overeenkomstig het voorstel vast te stellen.

4.3 Vaststellen conceptagenda vergadering Gemeenteraad op 22 mei 2025

Voorstel:

- Het advies (Hamerstuk/Bespreekstuk/Besluitrijp) van de raadscommissie over te nemen en op basis daarvan de conceptagenda van de vergadering voor de gemeenteraad van 22 mei 2025 op te stellen.

Besluit:

Conform voorstel.

4.4 Vaststellen agenda Informatiebijeenkomsten

Komende informatiebijeenkomsten deze cyclus:

22 april 2025: Ontwikkelingen Bladel–Zuid GGA Kroonvensche Heide & Veiligheid:

Uitvoeringsplan en Ondernijningsbeeld (geaccordeerd in presidium 25/2/2025)

2 juni 2025: Zwemvoorziening Egyptische Poort & Perspectiefnota (incl. verwerking van ombuigingsvoorstellen) (geaccordeerd in presidium 25/02/2025).

10 juni 2025: Energiebeleid &

Voorstel:

De volgende invulling voor de informatiebijeenkomsten vast te stellen:

- Extra bijeenkomst in raadzaal Bladel op 19 mei voor alle kempenraden: Ontwerp–begroting GRSK + KempenPlus
- 2 juni 2025 Zwemvoorziening EP overeenkomstig het sjabloon
- 10 juni 2025 onderwerp 2: Ombuigingsvoorstellen?

Besluit:

- 19 mei: Akkoord met extra kempenbrede raadsinformatiebijeenkomst op 19 mei over concept–begrotingen 2026 van GRSK en KempenPlus
 - 2 juni: Akkoord met het sjabloon voor Zwemvoorziening Egyptische Poort. Bij de toelichting op de perspectiefnota wordt ook een toelichting op de ombuigingsvoorstellen verwacht.
 - 10 juni: De ombuigingsvoorstellen te verwerken in de toelichting op de perspectiefnota op 2 juni 2025.
- In het volgende presidium wordt besloten over de invulling van het tweede onderwerp (naast Energiebeleid) voor de informatiebijeenkomst van 10 juni.

5 RAADSPLANNING

De Raadsplanning betreft een (1) overzicht van de onderwerpen die in de komende periodes ter besluitvorming aan de gemeenteraad worden aangeboden en (2) inzicht in het te verwachten besluitvormingsmoment per onderwerp.

De taak van het presidium betreft "f. Bewaken van de lange termijn agenda/raadsplanning".

Het college heeft raadsmededeling RM25.035 op 8 april 2025 vastgesteld ter duiding van de wijzigingen in de raadsplanning.

Gevraagd wordt naar het besluit rondom de organisatie-ontwikkeling.

De griffier geeft aan dat het college niet voornemens is de organisatie-ontwikkeling in een separaat raadsvoorstel aan de gemeenteraad voor te leggen en wijst daarbij het presidium op de raadsmededeling van het college over de raadsplanning in de vorige periode, RM25.023:

“De financiële consequenties van een definitief collegebesluit over organisatieontwikkeling zullen worden meegenomen in de perspectiefnota. Er komt geen separaat voorstel.”

6 OVERIGE AANGELEGENHEDEN PRESIDIUM

6.1 Memo verkiezingen en bijeenkomst partijbesturen met burgemeester en griffier

De griffier heeft een memo opgesteld met informatie over de verkiezingen 2026 en met enkele keuzes waarvoor het advies van het presidium wordt gevraagd.

Besluit:

In het memo wordt advies gevraagd van het presidium op een drietal onderdelen:

- Verkiezingsborden: Presidium adviseert positief
- Stemwijzer/Kieskompas: Presidium adviseert negatief
- Debatavond: Presidium adviseert om in beginsel 1 debatavond te organiseren en daarbij de dorpsraden (en evt. verenigingen) te betrekken bij de organisatie en invulling. Indien blijkt dat veel andere organisaties (dan de gemeente) willen meedoen in de organisatie en daardoor er teveel thema's zijn om op 1 debatavond te behandelen, kan mogelijk een tweede avond uitkomst bieden. Presidium geeft aan dat het in ieder geval belangrijk is om alle 'dorpen' aan bod te laten komen.

Uit het presidium wordt opgemerkt dat mogelijk D66 zal deelnemen aan de gemeenteraadsverkiezingen 2026 in Bladel.

6.2 Bezoek Commissaris van de Koning op 21 mei 2025

Mede naar aanleiding van bespreking in presidium van 14 januari 2025.

Op 21 mei 2025 brengt de Commissaris van de Koning Ina Adema een bezoek aan de gemeente Bladel. Het programma vindt plaats van 13.00–17.00 uur.

Onderdeel van het programma is het gesprek tussen de CdK en de fractievoorzitters van 16.00–16.45 uur.

Aan de fractievoorzitters wordt gevraagd welke gespreksonderwerpen zij willen bespreken met de CdK. Deze onderwerpen dienen voorafgaand toegestuurd te worden aan de provincie.

Vaak komen de thema's Wonen en Mobiliteit en Stikstof aan de orde. Dit is niet de portefeuille van de CdK. Ze komt immers in haar rol als rijksorgaan. Ze neemt uiteraard wel alle signalen mee naar het college.

De CdK zal zelf in algemene zin vragen aan het college en de fractievoorzitters hoe het

gaat in de gemeente (verhouding in raad) en of er aandacht is voor integriteit en weerbaarheid (de Brabantse norm weerbare overheid)

Vraag aan presidium?

Welke onderwerpen wensen de fractievoorzitters aan de orde te stellen tijdens het gesprek met de CdK?

Tijdens het vorige bezoek op 29 januari 2020 zijn de volgende onderwerpen besproken:

1. *Vitaliteit lokale democratie*
2. *Mobiliteit: A67, N284, Openbaar vervoer richting Tilburg. In welke mate is er meer urgentie benodigd om de Kempen bereikbaar te houden?*
3. *Duurzame Energie-opwekking: Afstemming van beleid tussen gemeente en provincie.*
4. *Bestuurlijke daadkracht Provincie Noord-Brabant*

Besluit:

Het presidium benoemt de volgende gespreksonderwerpen voor het bezoek met de CdK op 21 mei 2025.

- Integriteit
- Asielopvang
- Ravijnjaren en opgaven voor kleine gemeenten: Wat is de rol en standpunt van de provincie hierin?
- Mobiliteit: N284
- Samen werken aan grote opgaven, zoals schaa sprong en GGA Kempenland-West

6.3 Werkgroep GR'en

Naar aanleiding van het procesbesluit van het presidium na de aangenomen motie over GR'en is de afgelopen maanden een werkgroep enkele malen bijeen geweest om afspraken te maken over (1) Informatievoorziening, en (2) Standpuntbepaling. De werkgroep GR'en heeft afspraken gemaakt en deze ter kennis gebracht van de gemeenteraad, college en ambtelijke organisatie. Via dit [ingekomen stuk 'afspraken informatievoorziening en standpuntbepaling Gemeenschappelijke Regelingen'](#) (zie bijlage) bent u geïnformeerd over de (proces)afspraken.

Één van de afspraken (afpraak 3) is het oprichten van een nieuwe raads werkgroep Gemeenschappelijke Regelingen. Deze nieuwe (informele) raads werkgroep komt binnenkort (dinsdagavond 6 mei 2025) voor het eerst bijeen om de ontwerp begrotingen van (en ontwikkelingen bij) alle gemeenschappelijke regelingen te bespreken. Wij verzoeken jullie binnen de fractie te bespreken wie wordt afgevaardigd als lid van deze raads werkgroep.

VRAAG:

Wie vertegenwoordigt uw fractie in de werkgroep GR'en?

Besluit:

Het presidium geeft aan dat de volgende personen zitting nemen in de werkgroep GR'en:

- VHP – Hans van Munster
- CDA – Henri van Gorp
- BT – Arnoud van Hulst
- VVD – Ely van Weert
- PRO5 – is nog in beraad.

6.4 Uitbreiding van leesrechten voor alle raads- en commissieleden t.b.v. presidium en auditcommissie

Maandag 14 april wordt het memo aan dit agendapunt toegevoegd.

De griffier ligt toe dat het memo nog wat langer op zich laat wachten, om zodoende ook de bredere context te kunnen schetsen rondom vertrouwelijke, geheime en (niet-) openbare informatie en hoe hier mee wordt/kan worden/dient te worden omgegaan door raads- en commissieleden.

6.5 Hoe omgaan met nieuwsbrieven?

De gemeenteraad ontvangt veel digitale en analoge post. Denk daarbij aan e-mails, uitnodigingen, zienswijzen, vergaderstukken, nieuwsbrieven, persberichten, e.d. Alle ontvangen post (zowel digitaal als analoog) wordt in beginsel door de griffie geplaatst op de lijst van Ingekomen stukken & Mededelingen.

Ingekomen stukken kunnen gedefinieerd worden als documenten die geadresseerd zijn aan de gemeenteraad en niet afkomstig zijn van het college van Burgemeester & Wethouders. De gemeenteraad hanteert daarbij een drietal wijzen van afdoening:

1. Ter kennisgeving aannemen (lees: verder niets doen)
2. Ter afdoening in handen stellen van college B&W (lees: stuur een reactie)
3. Ter advies in handen stellen van college B&W (lees: Maak een raadsvoorstel)

Deze wijzen van afdoening wordt in de raadsvergadering bekrachtigd via het vaste agendapunt: Vaststellen van de 'Lijst van ingekomen stukken & mededelingen'.

Tot zover geen nieuws onder de zon.

Echter, in de praktijk wordt er verschillend met documenten omgegaan. Immers, de uitnodigingen worden niet opgevoerd als 'ingekomen stuk', maar worden opgevoerd als

bijeenkomst in de iBabs–kalender en daar als bijlage aan toegevoegd. Hetzelfde geldt voor Nieuwsbrieven. Deze worden (in de meeste gevallen) niet opgevoerd als 'ingekomen stuk', maar zijn opgenomen in het Raadsnieuws. Het gaat daarbij om o.a. de volgende nieuwsbrieven:

- VNG
- Nederlandse Vereniging voor Raadsleden (NVvR)
- MRE
- ODZOB
- KempenPlus
- ODZOB
- N284
- COC
- Provincie Noord-Brabant
- Vereniging Brabantse Gemeenten

Nieuwsbrieven zijn 'brieven' die niet expliciet gericht zijn aan de gemeenteraad van Bladel, maar die ter info wordt toegestuurd naar griffie@bladel.nl. Het is bovendien mogelijk voor eenieder om zich in te schrijven voor een nieuwsbrief.

Navraag bij omliggende griffiers leidt tot de constatering dat er verschillend met nieuwsbrieven wordt omgegaan. Simpelweg zijn er de volgende opties:

1. Behandelen als ingekomen stuk:

Van de nieuwsbrief wordt dan een PDF-bestand gemaakt en de nieuwsbrief komt op de lijst van Ingekomen stukken.

Voordeel: alles wordt dan gearcheeerd en is terugvindbaar. Ingekomen stukken (dus ook nieuwsbrieven) kunnen dan eenvoudig worden behandeld in een raadscommissie of raadsvergadering.

Nadeel: Kost de nodige handelingen en tijd voor de griffie. Het overzicht van ingekomen stukken wordt 'vervuild'.

2. Overzicht in iBabs: "Nieuwsbrieven".

In dat geval worden de nieuwsbrieven niet gezien als ingekomen stuk, maar wel apart verwerkt in iBabs door de hyperlinks naar de webversie van de nieuwsbrieven op te nemen in een aparte lijst in iBabs.

Voordeel: Alle nieuwsbrieven zijn dan overzichtelijk opgenomen in 1 overzicht.

Nadeel: Extra handeling voor de griffie. Webversies kunnen worden verwijderd of gewijzigd.

3. Opnemen in de eigen nieuwsbrief (huidige situatie)

In dat geval wordt melding gemaakt van een nieuwsbrief in het wekelijkse raadsnieuws.

Voordeel: Weinig werk voor de griffie. Alle raads- en commissieleden worden laagdrempelig geïnformeerd over een nieuwe nieuwsbrief

Nadeel: Griffie vraagt zich af of de nieuwsbrieven worden gezien en geopend met het Raadsnieuws.

4. Niets mee doen

Raadsleden er eenmalig (of jaarlijks) op attenderen dat zij zich kunnen aanmelden voor diverse nieuwsbrieven. In dat geval.

Voordeel: Weinig werk voor de griffie.

Nadeel: Veel verantwoordelijkheid wordt dan gelegd bij de individuele raads- en commissieleden. Mogelijk dat belangrijke informatie dan niet onder de aandacht komt van eenieder.

Vraag aan presidium:

- Hoe wenst het presidium dat de griffie omgaat met nieuwsbrieven?

Besluit:

Het presidium besluit dat er rondom Nieuwsbrieven (die niet expliciet aan de gemeenteraad is geadresseerd) niets wordt opgetuigd en besluit voor optie 4. Het presidium acht het ook de taak en verantwoordelijkheid van het individuele raadslid om zorg te dragen voor zijn eigen informatievergaring. Het is goed als de raads- en commissieleden op de mogelijkheid wordt gewezen om zich op nieuwsbrieven in te schrijven, maar vindt het niet de taak van de griffie om deze te verzamelen of op te voeren als ingekomen stuk.

Afgesproken wordt dat nieuwsbrieven die geadresseerd zijn aan de gemeenteraad wel worden behandeld als ingekomen stuk, maar overige/algemene nieuwsbrieven niet.

7 RONDVRAAG

Hugo Maas doet een mededeling.

Gevraagd wordt naar het 'beleid' rondom de organisatie van de borrel na de raadsvergadering. De griffier geeft aan dat de griffier en burgemeester de inschatting maken van de eindtijd van de raadsvergadering:

- Indien sluiting van raadsvergadering <23.00 uur, dan borrel extern
- Indien sluiting van raadsvergadering >23.00 uur, dan borrel in bovenhal gemeentehuis

Het presidium roept op om naast Liberty Foodbar, waar mogelijk ook de borrel bij Bruis en De Staet te doen plaatsvinden. Afwisseling wordt daarbij belangrijk geacht. Als de borrel op een externe locatie plaatsvindt, is de openingstijd tot minimaal 00.00 uur een vereiste.

8 SLUITING

Onder dankzegging voor ieders inbreng sluit de plv. voorzitter Van Dun de vergadering om 21.30 uur.

BESLUITENLIJST

VERGADERING AUDITCOMMISSIE

12 JUNI 2025

FRACTIEKAMER GEMEENTE BLADEL

	Aanwezig		Verhinderd	
Voorzitter/raadslid	M.C. Schoenmakers	CDA		
Raadsleden	N.H.M. Bohncke E.A.P.M. van Weert J.H. van Munster	BT VVD VHP	H.A.L.B. Maas	PRO5
Adviseurs	J.M. van Dongen - Hermans M. van Camp F. Castelijns	Wethouder financiën (VHP) Afdelingshoofd Bedrijfsvoering Medewerker financiën & control	R.C.W.C. Lathouwers	Gemeentesecretaris
Secretaris	N.A.J. Segers	Commissiegriffier		
Externen	H. Vissers	Accountant (Crowe Foederer) (<i>vanaf agendapunt 4.2</i>)		

Agendapunt		Besluiten	Toelichting
1.	OPENING	De voorzitter opent de vergadering om 19.28 uur en heet eenieder van harte welkom. Er is bericht van verhindering binnengekomen van dhr. Maas.	
2.	VASTSTELLEN AGENDA	De conceptagenda wordt ongewijzigd vastgesteld.	De agendapunten worden in een andere volgorde behandeld (i.v.m. beschikbaarheid accountant).
3.	VASTSTELLEN VERSLAG AUDITCOMMISSIE 19 FEBRUARI 2025	Het verslag van de vergadering van de auditcommissie van 19 februari 2025 wordt ongewijzigd vastgesteld.	
4.	INHOUDELIJKE ONDERWERPEN AUDITCOMMISSIE		
4.1	Verbetertraject Planning & Control	De auditcommissie spreekt zich positief uit over de stappen die zijn gezet en wordt graag geïnformeerd over de voortgang en haalbaarheid. De auditcommissie geeft aan de verdere uitwerking van de pilotprogramma's graag tegemoet te zien in de ontwerpbegroting 2026 en daarop feedback te zullen geven tijdens de volgende vergadering van de auditcommissie.	Mw. Van Camp licht het memo Voorbeeldprogramma's verbetering P&C toe. Mw. Van Camp geeft aan dat de uitwerking van de pilotprogramma's tot waardevolle inzichten heeft geleid, namelijk: - De beleidsdocumenten en financiële rapportages sluiten niet goed op elkaar aan en zijn daardoor lastig te verbinden. Concrete doelen en/of (streef)normen ontbreken in veel gevallen. Het is van belang om bij het opstellen van

BESLUITENLIJST

VERGADERING AUDITCOMMISSIE

12 JUNI 2025

FRACTIEKAMER GEMEENTE BLADEL

			beleidsdocumenten al rekening te houden met de wijze waarop gerapporteerd gaat worden. - Maatwerk per programma is vereist gezien de verschillende karakters van de programma's, onderwerpen en doelen (kwalitatieve en kwantitatieve (streef)normen). - De financiële administratie is ingericht conform BBV-norm en niet gekoppeld aan activiteiten. Een andere wijze van boekhouden is een zeer ingrijpende wijziging.
4.2	Jaarstukken 2024 en Accountantsverslag boekjaar 2024	De auditcommissie besluit de gemeenteraad te informeren over de jaarstukken 2024 middels een mededeling tijdens de commissievergadering Middelen en Algemene Zaken op 26 juni 2025. De auditcommissie wenst de gemeenteraad te adviseren zich te richten op de vraag 'in hoeverre zijn de doelen behaald?' en in de terugkoppeling de zaken die de accountant heeft uitgelicht te benoemen.	Mw. Vissers (Crowe Foederer) licht het accountantsverslag toe en geeft aan dat de accountant voornemens is een goedkeurende verklaring af te geven voorafgaand aan de raadsvergadering. Mw. Vissers licht de volgende bevindingen uit: – De vertraging in projecten, met budgetoverhevelingen tot gevolg, is een jaarlijks terugkerend fenomeen. De accountant adviseert om ambities beter af te stemmen op de ambtelijke capaciteit. – Er is externe financiering aangetrokken voor projecten. De accountant adviseert om het weerstandsvermogen te blijven monitoren in verband met de financiële risico's die gepaard gaan met (de actualisatie van) beheerplannen en (toekomstige) projecten. – Er zijn twee controle onzekerheden: één bij MD GRSK (jaarlijks terugkerend) en één bij de egalisatie riolering (er is een toevoeging i.p.v. onttrekking gedaan van € 47.000). <i>Dhr. Castelijns geeft aan dat dit laatste gecorrigeerd zal worden in 2025.</i> – De tolerantiegrens voor de rechtmatigheidsverantwoording is momenteel 3%. De accountant kondigt aan dat vanuit de BBV de grens in 2025 wordt verlaagd naar 2%. De accountant adviseert de nieuwe kadernota af te

BESLUITENLIJST

VERGADERING AUDITCOMMISSIE

12 JUNI 2025

FRACTIEKAMER GEMEENTE BLADEL

			wachten, alvorens de financiële verordening hierop aan te passen. <i>Dhr. Castelijns vult aan dat bij de wijziging van de financiële verordening ook de aanvullingen uit raadsmededeling RM25.005</i> <i>Rechtmatigheidsverantwoording jaarrekening 2024 en de evaluatieresultaten (gepland eind 2025) worden meegenomen.</i> – Het risicoprofiel neemt toe. Er dienen goede (en gedetailleerde) doorrekeningen van de grondexploitaties gemaakt te worden. De wegontsluiting bij de Egyptische Poort is (nog steeds) niet opgenomen. – Ten behoeve van de voorziening groot onderhoud is het beheerplan gebouwen inmiddels ook geactualiseerd, weliswaar voor de korte termijn (3 jaar). Een langere doorkijk is benodigd. – De kosten voor WMO en Jeugdhulp vallen hoger uit dan begroot. Die kostenstijgingstrend zal naar verwachting doorzetten. De accountant adviseert de kosten beter te monitoren en de agenda's/processen van de GRSK (rapportages) en gemeente (begrotingswijzigingen) beter op elkaar af te stemmen. – De accountant adviseert duurzaamheidsbeleid op te stellen, toetsbare doelen te maken en de informatie over duurzaamheid op één plek te bundelen.
4.3	Perspectiefnota 2025	De auditcommissie spreekt zich positief uit over de duidelijk weergave van de wijze waarop de ombuigingsmaatregelen zijn verwerkt in de perspectiefnota. De auditcommissie verzoekt de adviseurs om in de monitor majeure projecten een financieel totaalbeeld op te nemen (inclusief (gevraagde) aanvullende kredieten en verwachte kosten). De auditcommissie besluit geen advies uit te brengen aan de gemeenteraad over de perspectiefnota 2025.	De ambtelijk adviseurs lichten de wijzigingen in ombuigingsmaatregelen ten opzichte van hetgeen voorgelegd aan en besproken tijdens de gezamenlijke commissie ombuigingsmaatregelen toe.
5.	RONDVRAAG	Er vindt geen rondvraag plaats.	Mw. Bohncke informeert naar het aanvangstijdstip van de volgende vergadering. De vergadering op 21 oktober

BESLUITENLIJST

VERGADERING AUDITCOMMISSIE

12 JUNI 2025

FRACTIEKAMER GEMEENTE BLADEL

			vangt om 18 uur aan. Om 19:30 uur begint de raadsinformatiebijeenkomst.
6.	SLUITING	Om 21.00 uur sluit de voorzitter de vergadering van de auditcommissie.	

Lijst met Mededelingen en ingekomen stukken

Aan de raad – 08-07-2025

Mededelingen en ingekomen stukken 19-04-2025 t/m 05-06-2025.

Indien raadsleden agendering wenst van onderstaande documenten dienen zij dit uiterlijk 48 uur voorafgaande aan de vergadering aan de griffier kenbaar te maken.

Vanuit commissies/presidium/griffier

	Datum	Betreffende
1.	28-05-2025	[RM25.050] Raadsplanning juni-juli 2025
2.	12-06-2025	[[25.16170] - Besluitenlijst_Auditcommissie_12062025_CONCEPT
3.	12-06-2025	[25.16169] - 2025-04-15_Presidium_Besluitenlijst Openbaar
4.	27-06-2025	[25.16331] Overzicht van Toezeggingen_stand van zaken vergadering 08072025 d.d. 27-06-2025
5.	27-06-2025	[25.16338] Overzicht van Moties_Stand van zaken d.d. 27-06-2025
6.	27-06-2025	[25.16088] - Besluitenlijst_Commissie Grondgebied_23062025
7.	27-06-2025	[25.16165] - Besluitenlijst_Commissie Inwoners_24062025_CONCEPT
8.	27-06-2025	[25.16356] - Besluitenlijst_Commissie Middelen & Algemene zaken_26 juni 2025 CONCEPT

A. Mededelingen.

Een mededeling is een document waarin het college van burgemeester & wethouders de raad informeert.

	Datum	Betreffende
1.	04-06-2025	Organisatie VNG Jaarcongres 2025
2.	04-06-2025	Arbeidsmarktbeleid
3.	28-05-2025	Woningbouwprogramma 2025-2034
4.	28-05-2025	Ontwikkelperspectief Bladel-Zuid
5.	22-05-2025	Realisatie laadinfrastructuur gemeente Bladel
6.	15-05-2025	Maatwerktaken jeugdgezondheidszorg GGD Brabant-Zuidoost
7.	15-05-2025	Overleg Pius-X over maatschappelijke stage
8.	15-05-2025	Kwaliteit beoordeling natuurgrasvelden in de gemeente Bladel 2025
9.	09-05-2025	Jaarverantwoording Kinderopvang 2024
10.	09-05-2025	Samenwerking tussen de Kempengemeenten en het KOP
11.	01-05-2025	Gebiedsontwikkeling De Hoeven 26 te Reusel
12.	01-05-2025	Evaluatie Luchthaven Eindhoven overleg en sturingsmodel geluid
13.	24-04-2025	Meerjarenplan Samen voor Jeugd 2026 - 2029
14.	24-04-2025	Transitieplan De Buurt als Ecosysteem

De gemeenteraad wordt voorgesteld bovengenoemde ingekomen stukken voor kennisgeving aan te nemen.

B. Ingekomen stukken.

Een ingekomen stuk is een document, geadresseerd aan de gemeenteraad, dat niet afkomstig is van het college van burgemeester & wethouders.

	Afzender	Datum	Betreffende	Afdoening	Commissie
1.	Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)	03-06-2025	VNG_Lbr_25_027_Overwegingen voor een actief gemeentelijk grondbeleid_03062025	Ter kennisname	Commissie Grondgebied 23-06-2025 6.1. INGEKOMEN STUKKEN Gemeenteraad 08-07-2025 6.1. Ingekomen stukken
2.	Nationaal Fonds Kinderhulp	03-06-2025	Nationaal Fonds Kinderhulp_Zet in op een toekomst zonder kinderarmoede in uw gemeente_03062025	Ter kennisname	Commissie Inwoners 24-06-2025 6.1. INGEKOMEN STUKKEN Gemeenteraad 08-07-2025 6.1. Ingekomen stukken
3.	Basisschool Het Palet	02-06-2025	Palet, Het_Brief m.b.t. urgentie unit 1_02062025	Ter afdoening in handen van B&W stellen	Commissie Inwoners 24-06-2025 6.1. INGEKOMEN STUKKEN Gemeenteraad 08-07-2025 6.1. Ingekomen stukken
4.	College Bladel	02-06-2025	College Bladel_Persbericht_Legende Zwarte Kaat als manshoog beeld in centrum Bladel_02062025	Ter kennisname	Gemeenteraad 08-07-2025 6.1. Ingekomen stukken
5.	Beraad Vliegghinder Moet Minder (BVM2)	02-06-2025	BVM2_Nieuwsbrief mei 2025_01062025	Ter kennisname	Commissie Grondgebied 23-06-2025 6.1. INGEKOMEN STUKKEN Gemeenteraad 08-07-2025 6.1. Ingekomen stukken
6.	Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)	02-06-2025	VNG_Lbr_25_026_Eerste nazending ALV 18 juni 2025_28052025	Ter kennisname	Commissie MAZ 26-06-2025 6.1. INGEKOMEN STUKKEN Gemeenteraad 08-07-2025 6.1. Ingekomen stukken
7.	Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO)	28-05-2025	VRBZO_Omgevingsanalyse en presentaties VRBZO - raadsledenbijeenkomst 21 mei 2025_28052025	Ter kennisname	Commissie MAZ 26-06-2025 6.1. INGEKOMEN STUKKEN Gemeenteraad 08-07-2025 6.1. Ingekomen stukken

	Afzender	Datum	Betreffende	Afdoening	Commissie
8.	Gemeente Gemert-Bakel	28-05-2025	Gemeente Gemert-Bakel_Zienswijze op de ontwerpbegroting VRBZO_28052025	Ter kennisname	Commissie MAZ 26-06-2025 6.1. INGEKOMEN STUKKEN Gemeenteraad 08-07-2025 6.1. Ingekomen stukken
9.	Gemeente Bladel	27-05-2025	Gemeente Bladel_Nieuwsbrief Egyptische Poort mei 2025_27052025	Ter kennisname	Commissie Inwoners 24-06-2025 6.1. INGEKOMEN STUKKEN Gemeenteraad 08-07-2025 6.1. Ingekomen stukken
10.	Q-support	27-05-2025	Q-support_Leveren van maatwerk voor Q-koortspatiënten_26052025	Ter kennisname	Commissie Inwoners 24-06-2025 6.1. INGEKOMEN STUKKEN Gemeenteraad 08-07-2025 6.1. Ingekomen stukken
11.	Provincie Noord-Brabant	26-05-2025	Provincie_Aanvulling begrotingscirculaire 2025_23052025.pdf	Ter kennisname	Commissie MAZ 26-06-2025 6.1. INGEKOMEN STUKKEN Gemeenteraad 08-07-2025 6.1. Ingekomen stukken
12.	Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)	26-05-2025	VNG_Lbr_25_025_Invoering inkomensafhankelijke eigen bijdrage in de Wmo_23052025	Ter kennisname	Commissie MAZ 26-06-2025 6.1. INGEKOMEN STUKKEN Gemeenteraad 08-07-2025 6.1. Ingekomen stukken
13.	Burger	23-05-2025	Burger_Beperk uitbreiding van het stroomnetwerk_23052025	Ter kennisname	Commissie Grondgebied 23-06-2025 6.1. INGEKOMEN STUKKEN Gemeenteraad 08-07-2025 6.1. Ingekomen stukken
14.	Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE)	23-05-2025	NVDE_Introductiebrief raadsleden - Energietransitie-suggesties voor verkiezingsprogramma 2026_22052025	Ter kennisname	Commissie Grondgebied 23-06-2025 6.1. INGEKOMEN STUKKEN Gemeenteraad 08-07-2025 6.1. Ingekomen stukken

Afzender	Datum	Betreffende	Afdoening	Commissie
15. Lokaal FNV Regio Eindhoven en De Kempen	23-05-2025	FNV_Samen voor sociale rechtvaardigheid_22052025	Ter kennisname	Commissie Inwoners 24-06-2025 6.1. INGEKOMEN STUKKEN Gemeenteraad 08-07-2025 6.1. Ingekomen stukken
16. Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)	22-05-2025	VNG_Lbr_25_024_Uitnodiging ALV 18 juni 2025_21052025	Ter kennisname	Commissie MAZ 26-06-2025 6.1. INGEKOMEN STUKKEN Gemeenteraad 08-07-2025 6.1. Ingekomen stukken
17. MantelzorgNL	22-05-2025	MantelzorgNL_Verkiezingspamflet mantelzorg voor gemeenteraadsverkiezingen_21052025	Ter kennisname	Commissie Inwoners 24-06-2025 6.1. INGEKOMEN STUKKEN Gemeenteraad 08-07-2025 6.1. Ingekomen stukken
18. Metropoolregio Eindhoven (MRE)	22-05-2025	MRE_Toekenning subsidie Regiodeal "Thuis in Brainport"_21052025	Ter kennisname	Commissie MAZ 26-06-2025 6.1. INGEKOMEN STUKKEN Gemeenteraad 08-07-2025 6.1. Ingekomen stukken
19. Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)	21-05-2025	VNG_Lbr_25_023_Voorjaarsnota duiding, financiële analyse en begrotingsadvies_20052025	Ter kennisname	Commissie MAZ 26-06-2025 6.1. INGEKOMEN STUKKEN Gemeenteraad 08-07-2025 6.1. Ingekomen stukken
20. Metropoolregio Eindhoven (MRE)	19-05-2025	MRE_Afronding verkennende fase (basis- en top) voorzieningen en vervolgaanpak_19052025	Ter kennisname	Commissie MAZ 26-06-2025 6.1. INGEKOMEN STUKKEN Gemeenteraad 08-07-2025 6.1. Ingekomen stukken
21. Metropoolregio Eindhoven (MRE)	19-05-2025	MRE_Regionale reactie huurbevriezing 2025_16052025	Ter kennisname	Commissie Grondgebied 23-06-2025 6.1. INGEKOMEN STUKKEN Gemeenteraad 08-07-2025 6.1. Ingekomen stukken

	Afzender	Datum	Betreffende	Afdoening	Commissie
22.	Gemeente Achtkarspelen	16-05-2025	Gemeente Achtkarspelen_Eerlijke financiële compensatie en proportioneel beleid voor gemeentelijke taken_15052025	Ter kennisname	Commissie MAZ 26-06-2025 6.1. INGEKOMEN STUKKEN Gemeenteraad 08-07-2025 6.1. Ingekomen stukken
23.	Metropoolregio Eindhoven (MRE)	16-05-2025	MRE_Herijking Woondeal Zuidoost-Brabant MRE 2025_15052025	Ter kennisname	Commissie Grondgebied 23- 06-2025 6.1. INGEKOMEN STUKKEN Gemeenteraad 08-07-2025 6.1. Ingekomen stukken
24.	Combinatie Jeugdzorg	16-05-2025	Combinatie Jeugdzorg_Nieuwsbrief Combinatie Jeugdzorg mei 2025_15052025	Ter kennisname	Commissie Inwoners 24-06- 2025 6.1. INGEKOMEN STUKKEN Gemeenteraad 08-07-2025 6.1. Ingekomen stukken
25.	Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)	15-05-2025	VNG_Lbr_25_022_Bekendmaking voorgedragen kandidaten VNG-bestuur en -commissies_14052025	Ter kennisname	Commissie MAZ 26-06-2025 6.1. INGEKOMEN STUKKEN Gemeenteraad 08-07-2025 6.1. Ingekomen stukken
26.	Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)	15-05-2025	VNG_Lbr_25_020_Plaatsing van trafohuisjes_24042025	Ter kennisname	Commissie Grondgebied 23- 06-2025 6.1. INGEKOMEN STUKKEN Gemeenteraad 08-07-2025 6.1. Ingekomen stukken
27.	Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)	14-05-2025	VNG_Lbr_25_021_Ledenraadpleging Eindresultaat Cao Aan de slag 2025_13052025	Ter kennisname	Commissie MAZ 26-06-2025 6.1. INGEKOMEN STUKKEN Gemeenteraad 08-07-2025 6.1. Ingekomen stukken

	Afzender	Datum	Betreffende	Afdoening	Commissie
28.	21 gemeenten zuidoost Brabant (griffie Geldrop- Mierlo)	08-05-2025	21 Gemeenten Zuidoost Brabant_Matrix zienswijzen begrotingen 2026 GGD ODZOB MRE VRBZO div. versies	Ter kennisname	Gemeenteraad 22-05-2025 9.4. R25.018 Ontwerpbegroting 2026 Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost Gemeenteraad 22-05-2025 10.3. R25.019 Ontwerpbegroting 2026 Metropoolregio Eindhoven Gemeenteraad 22-05-2025 9.6. R25.020 Ontwerpbegroting 2026 GGD Brabant-Zuidoost Commissie MAZ 26-06-2025 6.1. INGEKOMEN STUKKEN Gemeenteraad 22-05-2025 9.5. R25.023 Ontwerpbegroting 2026 Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant Gemeenteraad 08-07-2025 6.1. Ingekomen stukken
29.	Koninklijke INretail	07-05-2025	Koninklijke INretail_Gemeenteraadsverkiezingen 2026_07052025	Ter kennisname	Commissie MAZ 26-06-2025 6.1. INGEKOMEN STUKKEN Gemeenteraad 08-07-2025 6.1. Ingekomen stukken
30.	113 Zelfmoordpreventie	07-05-2025	113 Zelfmoordpreventie_Gemeentelijk beleid suïcidepreventie_02052025	Ter kennisname	Commissie Inwoners 24-06- 2025 6.1. INGEKOMEN STUKKEN Gemeenteraad 08-07-2025 6.1. Ingekomen stukken
31.	Vereniging Basisinkomen Nederland	07-05-2025	Vereniging Basisinkomen Nederland_Brief aan alle gemeenten over lokale verkiezingsprogramma's_01052025	Ter kennisname	Commissie Inwoners 24-06- 2025 6.1. INGEKOMEN STUKKEN Gemeenteraad 08-07-2025 6.1. Ingekomen stukken

	Afzender	Datum	Betreffende	Afdoening	Commissie
32.	GGD Brabant Zuid-Oost (GGD)	07-05-2025	GGD_Voortgang van de heroriëntatie op de kerntaken van GGD_01052025	Ter kennisname	Commissie MAZ 26-06-2025 6.1. INGEKOMEN STUKKEN Gemeenteraad 08-07-2025 6.1. Ingekomen stukken
33.	Ouderinitiatief Smartphonevrij Opgroeien De Kempen	07-05-2025	Ouderinitiatief Smartphonevrij Opgroeien De Kempen_Brief aan gemeenteraad_30042025	Ter kennisname	Commissie Inwoners 24-06- 2025 6.1. INGEKOMEN STUKKEN Gemeenteraad 08-07-2025 6.1. Ingekomen stukken
34.	Gemeente Ridderkerk	07-05-2025	Gemeente Ridderkerk_Brief burgemeesters - Ridderkerk geeft vrijheidslied cadeau_30042025	Ter kennisname	Commissie Inwoners 24-06- 2025 6.1. INGEKOMEN STUKKEN Gemeenteraad 08-07-2025 6.1. Ingekomen stukken
35.	Gezonde Jeugd Gezonde Toekomst	07-05-2025	Gezonde Jeugd Gezonde Toekomst_Gezond opgroeien in een gezonde leefomgeving tbv Gemeenteraadsverkiezingen 2026_28042025	Ter kennisname	Commissie Inwoners 24-06- 2025 6.1. INGEKOMEN STUKKEN Gemeenteraad 08-07-2025 6.1. Ingekomen stukken
36.	KinderpardonNU	07-05-2025	Kinderpardon_actie voor kinderrechten in uw gemeente_24042025	Ter kennisname	Commissie Inwoners 24-06- 2025 6.1. INGEKOMEN STUKKEN Gemeenteraad 08-07-2025 6.1. Ingekomen stukken
37.	Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO)	02-05-2025	VRBZO_Voorlopige Jaarstukken 2024 VRBZO_02052025	Ter kennisname	Commissie MAZ 26-06-2025 6.1. INGEKOMEN STUKKEN Gemeenteraad 08-07-2025 6.1. Ingekomen stukken

Afzender	Datum	Betreffende	Afdoening	Commissie
38. Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO)	01-05-2025	VRBZO_Conceptbesluitenlijst vergadering Algemeen Bestuur op 2 april 2025_01052025	Ter kennisname	Algemeen Bestuur Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost 02-04-2025 0.1. VERGADERSTU KKEN Commissie MAZ 26-06-2025 6.1. INGEKOMEN STUKKEN Gemeenteraad 08-07-2025 6.1. Ingekomen stukken
39. Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO)	30-04-2025	VRBZO_kwartaalbericht Dagelijks Bestuur VRBZO 2025-Q1_30042025	Ter kennisname	Commissie MAZ 26-06-2025 6.1. INGEKOMEN STUKKEN Gemeenteraad 08-07-2025 6.1. Ingekomen stukken
40. GGD Brabant Zuid- Oost (GGD)	28-04-2025	GGD_Vergaderstukken Algemeen Bestuur 7 mei 2025_28042025	Ter kennisname	Algemeen Bestuur GGD Brabant-Zuidoost 07-05-2025 0.1. VERGADERSTU KKEN Commissie MAZ 26-06-2025 6.1. INGEKOMEN STUKKEN Gemeenteraad 08-07-2025 6.1. Ingekomen stukken
41. Metropoolregio Eindhoven (MRE)	25-04-2025	MRE_Jaarrekening MRE 2024_25042025	Ter kennisname	Commissie MAZ 26-06-2025 6.1. INGEKOMEN STUKKEN Gemeenteraad 08-07-2025 6.1. Ingekomen stukken
42. Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)	24-04-2025	ODZOB_Brief raden en Staten Voorlopige jaarstukken 2024 ODZOB en actuele ontwikkelingen_24042025	Ter kennisname	Commissie MAZ 26-06-2025 6.1. INGEKOMEN STUKKEN Gemeenteraad 08-07-2025 6.1. Ingekomen stukken
43. Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)	24-04-2025	VNG_Lbr_25_019_Ledenraadpleging Eindresultaat Cao Gemeenten 2025- 2027_24042025	Ter kennisname	Commissie MAZ 26-06-2025 6.1. INGEKOMEN STUKKEN Gemeenteraad 08-07-2025 6.1. Ingekomen stukken

Afzender	Datum	Betreffende	Afdoening	Commissie
44. Metropoolregio Eindhoven (MRE)	24-04-2025	MRE_Reactie gemeenteraad Bladel op Kadernota MRE 2026_14042025	Ter kennisname	Commissie MAZ 26-06-2025 6.1. INGEKOMEN STUKKEN Gemeenteraad 08-07-2025 6.1. Ingekomen stukken
45. Raden in Verzet	24-04-2025	Raden in Verzet_Persbericht Gemeenten verdienen structurele zekerheid, geen tijdelijke pleisters_22042025	Ter kennisname	Commissie MAZ 26-06-2025 6.1. INGEKOMEN STUKKEN Gemeenteraad 08-07-2025 6.1. Ingekomen stukken
46. Metropoolregio Eindhoven (MRE)	22-04-2025	MRE_Nieuwsbericht Voortgangsrapportage 2024 Regio Deal Brainport Eindhoven_22042025	Ter kennisname	Commissie MAZ 26-06-2025 6.1. INGEKOMEN STUKKEN Gemeenteraad 08-07-2025 6.1. Ingekomen stukken
47. Norminstituut Bomen	22-04-2025	Norminstituut Bomen_Investeer in bomen en boomkroonvolume_22042025	Ter kennisname	Commissie Grondgebied 23- 06-2025 6.1. INGEKOMEN STUKKEN Gemeenteraad 08-07-2025 6.1. Ingekomen stukken
48. Maatschap Meijer	22-04-2025	Maatschap Meijer_Zienswijze op Omgevingsvisie Bladel 2040_17042025	Voor advies in handen stellen van B&W	Commissie Grondgebied 23- 06-2025 6.1. INGEKOMEN STUKKEN Gemeenteraad 08-07-2025 6.1. Ingekomen stukken
49. KempenPlus	22-04-2025	KempenPlus_Notulen bestuursvergadering KempenPlus 13-02-2025_17042025	Ter kennisname	Bestuur KempenPlus 13- 02-2025 0.1. VERGADERSTU KKEN Commissie MAZ 26-06-2025 6.1. INGEKOMEN STUKKEN Gemeenteraad 08-07-2025 6.1. Ingekomen stukken

	Afzender	Datum	Betreffende	Afdoening	Commissie
50.	Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)	22-04-2025	VNG_Lbr_25_018_Uitkomsten Overhedenoverleg en Voorjaarsnota _18042025	Ter kennisname	Commissie MAZ 26-06-2025 6.1. INGEKOMEN STUKKEN Gemeenteraad 08-07-2025 6.1. Ingekomen stukken
51.	Gemeente Eindhoven	22-04-2025	Gemeente Eindhoven_Behandeladvies Proces Regionale Agenda 2027-2030 (Raadstafel21 07-05-2025)_18042025	Ter kennisname	Commissie MAZ 26-06-2025 6.1. INGEKOMEN STUKKEN MRE Raadstafel 21 07-05-2025 0.1. VERGADERSTU KKEN Gemeenteraad 08-07-2025 6.1. Ingekomen stukken
52.	ZLTO Kempengrens	22-04-2025	ZLTO_Zienswijze op Omgevingsvisie Bladel 2040_17042025	Voor advies in handen stellen van B&W	Commissie Grondgebied 23- 06-2025 6.1. INGEKOMEN STUKKEN Gemeenteraad 08-07-2025 6.1. Ingekomen stukken

De gemeenteraad wordt voorgesteld bovengenoemde ingekomen stukken op de voorgestelde wijze van afdoening vast te stellen.

Alle mededelingen en ingekomen stukken zijn voor de gemeenteraadsleden via [het digitale raadsinformatiesysteem](#) te raadplegen.

Bladel,

De griffier,

De voorzitter,

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R25.037 van burgemeester en wethouders van 27 mei 2025;

gelet op:

- de Gemeentewet;
- de Wet ruimtelijke ordening;
- de verslagleggingsvoorschriften, zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- de interne regelgeving, zoals opgenomen in de beheers- en controleverordeningen 212, 213 en 213a van de Gemeentewet;
- het verslag van het onderzoek van de jaarstukken 2024 door de auditcommissie;

overwegende dat:

- in het kader van het vastgestelde woningbouwprogramma de gemeente zowel een actief als faciliterend grondbeleid voert;
- de gemeenteraad de jaarstukken vaststelt en het resultaat van de jaarrekening bestemt;

besluit:

1. De Meerjarenprognose Grondexploitatie 2024 vast te stellen;
2. De jaarstukken 2024 vast te stellen en aan het college van burgemeester en wethouders decharge te verlenen over het gevoerde beleid en beheer;
3. In te stemmen met de begrotingsafwijkingen;
4. In te stemmen met de volgende resultaatbestemming:

definitief exploitatieresultaat		2.870.000,-
a. aanwending resultaat t.b.v. budgetoverhevelingen	1.476.000,-	
dekking door bijdragen inkomsten	-/- 291.000,-	
reservering ten laste van het resultaat 2024		1.185.000,-
b. Landelijke beëindigingsregeling veehouderijbedrijven		71.000,-
c. toevoeging algemene reserve grondexploitatie		576.000,-
d. netto resultaat 2024 te verrekenen met de algemene reserve		1.038.000,-;
5. De 5e begrotingswijziging 2025 vast te stellen ten behoeve van de over te hevelen budgetten en de bestemming van het voordelig resultaat 2024.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 8 juli 2025.

De raad voornoemd,

de griffier,

de voorzitter,

PERSOONLIJK/VERTROUWELIJK

Gemeente Bladel
T.a.v. de heer F. Castelijns
Markt 21
5531 BC BLADEL

Eindhoven, 1 juli 2025
Dos.nr. 108457
Behandeld door: T. Habets

Geachte heer Castelijns,

Inzake: controleverklaring jaarrekening 2024

Hierbij ontvangt u een gewaarmerkt exemplaar van de jaarstukken, met daarin opgenomen de jaarrekening 2024 voorzien van onze controleverklaring d.d. 1 juli 2025. Wij bevestigen u akkoord te gaan met het opnemen van deze controleverklaring in de jaarstukken, die overeenkomt met het bijgevoegde gewaarmerkte exemplaar.

De jaarstukken inclusief jaarrekening dienen te worden opgemaakt door het college van burgemeesters en wethouders en dienen te worden vastgesteld door de gemeenteraad. Wij bevestigen u ermee akkoord te gaan dat een afschrift van onze controleverklaring openbaar wordt gemaakt, mits de opgemaakte jaarstukken inclusief jaarrekening ongewijzigd worden vastgesteld.

Openbaarmaking van de controleverklaring is slechts toegestaan tezamen met deze versie van de jaarstukken inclusief jaarrekening. Indien u de jaarstukken en de controleverklaring opneemt op Internet, dient u te waarborgen dat de jaarstukken inclusief jaarrekening goed zijn afgescheiden van andere informatie op de internet-site. Afscheiding kan bijvoorbeeld plaatsvinden door de jaarstukken in niet-bewerkbare vorm als een afzonderlijk bestand op te nemen of door een waarschuwing op te nemen indien de lezer de jaarstukken verlaat ("u verlaat de beveiligde, door de accountant gecontroleerde jaarrekening").

Vertrouwende u hiermede van dienst te zijn geweest en tot het verstrekken van verdere inlichtingen ben ik gaarne bereid.

Hoogachtend,
Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

ValidSigned by H.A.C.M. Vissers RA MSc
on 01-07-2025

H.A.C.M. Vissers RA MSc

Jaarstukken 2024

Gemeente Bladel

Raadsvergadering 8 juli 2025

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1. Leeswijzer	4
2. Samenvatting financieel resultaat	5
3. Programma's	7
3.1 Bestuur en ondersteuning	7
3.2 Veiligheid	9
3.3 Verkeer en vervoer	14
3.4 Economie	17
3.5 Onderwijs	22
3.6 Sport, cultuur en recreatie	25
3.7 Sociaal domein	28
3.8 Volksgezondheid en milieu	39
3.9 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke vernieuwing	46
3.10 Overhead en ondersteuning organisatie	50
3.11 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	51
4. Paragrafen	54
4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	54
4.2 Lokale heffingen	59
4.3 Bedrijfsvoering	64
4.4 Financiering	68
4.5 Onderhoud kapitaalgoederen	73
4.6 Grondbeleid	77
4.7 Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid	88
4.8 Verbonden partijen	89
4.9 Rekenkamerrapporten	98
4.10 Monitor majeure projecten	104
5. Jaarrekening	110
5.1 Balans	110
Balans per 31 december 2024	110
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	111
Toelichting op de balans per 31 december 2024	117
Emu-saldo	132
Niet uit de balans blijken belangrijke rechten en verplichtingen	133
5.2 Overzicht van baten en lasten en toelichting	134
Het gerealiseerd resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten	134
Toelichting op het overzicht van baten en lasten	136
Toelichting op investerings- en projectbudgetten	146
Overzicht aanwending onvoorzien	155
Overzicht van incidentele baten en lasten	156
Informatie Wet normering topinkomens (WNT)	158
5.3 Begrotingsrechtmatigheid	160
5.4 Rechtmatigheidsverantwoording	167
5.5 Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen	167
5.6 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	179
6. Bijlagen	180
6.1 Overzicht afschrijvingstermijnen	180
6.2 Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld	181
6.3 Evaluatie startersleningen	183
6.4 Afkortingen	184

Voorwoord

Hierbij bieden wij u de jaarrekening en jaarverslag 2024 aan. Ook nu wederom in digitale vorm. Te vinden op <https://bladel.begrotingsapp.nl/>. De jaarstukken zijn het verantwoordingsdocument binnen de gemeentelijke planning- en controlcyclus. Waar de raad via de begroting de kaders vaststelt, stelt de raad via de jaarstukken en het daarin opgenomen jaarverslag de verantwoording vast. Dit alles is op basis van de uitvoering van de geplande activiteiten door het college in 2024. Daarmee zijn de jaarstukken niet alleen een financieel document, het bevat ook de verantwoording over het uitgevoerde beleid. Nu kent een gemeente heel veel verschillende taken. In de begroting en de jaarrekening kan nooit op alle details worden ingegaan. De toelichting spitst zicht dan ook toe op de belangrijkste prestaties en de belangrijkste (financiële) afwijkingen.

Verantwoording over de uitvoering van het beleid

Met deze jaarstukken legt het college van burgemeester en wethouders verantwoording af over de uitvoering van het gemeentelijk beleid en de daaruit voortvloeiende financiële baten en lasten in 2024. De uitwerking hiervan heeft plaatsgevonden met inachtneming van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Op 8 november 2023 stelde de gemeenteraad de begroting 2024 vast. In de bestuursrapportages over 2024 is de gemeenteraad geïnformeerd over tussentijdse financiële ontwikkelingen en bijstellingen. Deze rapportages zijn vastgesteld in de raadsvergaderingen van 27 juni 2024 en van 19 december 2024. De jaarstukken zijn het sluitstuk van de budgetcyclus van 2024.

Financieel sluiten we 2024 positief af. Het resultaat van de jaarrekening is € 2.870.000,- positief. In de najaarsnota gingen we nog uit van een geraamd positief resultaat van € 2.929.000,-. Vergeleken met de najaarsnota is dit € 59.000,- lager. Een nadere toelichting op het resultaat vindt u in het onderdeel 'Samenvatting financieel resultaat'.

Burgemeester en wethouders van Bladel

de secretaris,
R.W.C.W. Lathouwers

de burgemeester,
M.A.G. van den Bosch

1. Leeswijzer

Dit document bevat de jaarstukken 2024 van de gemeente Bladel. De jaarstukken zijn opgesteld volgens het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). De jaarstukken bestaan uit twee hoofdonderdelen: het **jaarverslag** en de **jaarrekening**. In deze leeswijzer wordt toegelicht hoe het document is opgebouwd en waar u welke informatie kan vinden.

In de jaarstukken maken we weer gebruik van smileys. Deze smileys geven in één oogopslag het resultaat weer. De algemene betekenis van een smiley is goed, matig of slecht. Het onderdeel waar de smiley voor wordt gebruikt bepaalt de verdere betekenis.

Smiley	Status
😊	Volgens planning uitgevoerd, binnen financiële kaders of geringe overschrijding, risico's worden beheerst.
😐	Niet geheel volgens planning, niet geheel binnen financiële kaders, onzekerheid over bepaalde risico's. Het onderdeel is nog in uitvoering.
😞	Niet volgens planning, overschrijding financieel budget, hoog risico. Onderdeel is niet of slechts beperkt uitgevoerd.

Hoofdstuk 2: Samenvatting financieel resultaat

Dit hoofdstuk bevat een samenvatting van financieel resultaat. De samenvatting geeft inzicht in de financiële lasten en baten op programmaniveau, een analyse van het resultaat op hoofdlijnen en een overzicht van de voorgestelde resultaatbestemming.

Hoofdstuk 3: Programma's en beleidsvelden

In dit hoofdstuk wordt uiteengezet wat van het voorgenomen beleid is gerealiseerd en welke nieuwe onderdelen in het rekeningjaar van belang zijn geweest. Het is een rapportage die ingaat op de door de raad gemaakte beleidsmatige keuzes en de mate waarin die in 2024 invulling hebben gekregen, voornamelijk evaluerend en waar nodig en zinvol vooruitkijkend. De belangrijkste beleidsmatige ontwikkelingen van 2024 worden uiteengezet in relatie tot de (gewijzigde) programmabegroting. Deze verantwoording is een belangrijk instrument waarmee de gemeenteraad zijn kaderstellende en met name controlerende rol kan uitoefenen.

Hoofdstuk 4: Paragrafen

Na de verantwoording over de programma's volgt de verantwoording van 10 paragrafen. In de paragrafen wordt verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid ten aanzien van het beheer. De paragrafen vormen een dwarsdoorsnede van het jaarverslag.

Hoofdstuk 5: Jaarrekening

De jaarrekening biedt een overzicht van de financiële situatie van de gemeente over het boekjaar 2024. Het document bevat de balans, de exploitatiebaten en -lasten, en diverse verplichte toelichtingen, zoals waarderingsgrondslagen, incidentele baten en lasten en de verantwoording volgens de Wet normering topinkomens. Daarnaast wordt de voortgang van investeringen en de reservepositie toegelicht.

De jaarrekening biedt inzicht in de financiële positie per 31 december 2024 en vergelijkt de cijfers met de begroting en de resultaten van voorgaande jaren. Het is een cijfermatige rapportage met analyses van afwijkingen en bevat de rechtmatigheidsverantwoording van het college.

Specifieke uitkeringen van het Rijk en de Provincie worden verantwoord via de SISA-systematiek, wat zorgt voor eenmalige informatieverstrekking en accountantscontrole. De bijbehorende gegevens worden verwerkt door het CBS en doorgestuurd naar de relevante ministeries.

Hoofdstuk 6: Bijlagen

In het laatste hoofdstuk zijn de volgende bijlagen bijgevoegd: overzicht afschrijvingstermijnen, overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld, evaluatie starterleningen en een overzicht van de afkortingen.

We ronden de bedragen in het jaarverslag en jaarrekening af op € 1.000,-. Het kan zijn dat er in een overzicht of tussen overzichten kleine afrondingsverschillen zijn.

2. Samenvatting financieel resultaat

De begroting 2024 van de gemeente werd op 8 november 2023 vastgesteld door de raad. Daarmee heeft de raad een financieel mandaat aan het college van burgemeester en wethouders gegeven om het vastgestelde beleid met de daarvoor beschikbare middelen uit te voeren. Gaandeweg het begrotingsjaar hebben zich ontwikkelingen voorgedaan, of werden keuzes gemaakt, die leiden tot begrotingswijzigingen. Deze worden apart of in de perspectief- of najaarsnota door uw raad vastgesteld. De primitieve begroting en deze aanpassingen vormen de referentiepunten van de jaarstukken. De bijgestelde begroting voorzagt daardoor een positief resultaat van ca.

€ 2.929.000,-. Dit was de stand van eind september 2024.

In het rekeningresultaat, dat nu voorligt, komen de afwijkingen naar voren van de laatste drie maanden van 2024, en de afwijkingen die zich over het hele jaar voordoen, maar die niet zodanig in het oog springen dat de budgetten eerder aangepast werden.

Uiteindelijk sluiten we de jaarrekening af met een positief resultaat van € 2.870.000,-. Vergeleken met de najaarsnota is dit € 59.000,- lager. Dit bedrag is een afwijking van 0,08% ten opzichte van de totale lasten. Een gedeelte van het positieve resultaat wordt veroorzaakt door de incidentele restantbudgetten voor activiteiten waar we in 2025 nog verder mee aan de slag gaan. Omdat we graag onze ambities willen voortzetten stellen we voor om netto € 1.185.000,- van het positieve resultaat naar 2025 over te hevelen. Later in dit hoofdstuk vindt u een analyse van de belangrijkste afwijkingen. In hoofdstuk "Jaarrekening" vindt u het uitgebreide financiële overzicht van baten en lasten, en toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves.

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Rekening 2024	Afwijking 2024
lasten:					
0. bestuur en ondersteuning	n -2.720	n -2.300	n -3.024	n -3.411	n -387
1. veiligheid	n -1.992	n -2.010	n -2.188	n -2.325	n -137
2. verkeer en vervoer	n -2.452	n -3.742	n -3.977	n -3.614	v 363
3. economie	n -664	n -693	n -934	n -838	v 96
4. onderwijs	n -2.343	n -2.318	n -3.547	n -3.133	v 414
5. sport, cultuur en recreatie	n -5.183	n -5.654	n -6.643	n -5.998	v 645
6. sociaal domein	n -27.103	n -26.193	n -28.972	n -29.946	n -974
7. volksgezondheid en milieu	n -7.481	n -6.881	n -8.475	n -7.308	v 1.167
8. VHROSV	n -6.637	n -4.743	n -13.423	n -11.244	v 2.179
9. overhead en ondersteuning organisatie	n -6.693	n -6.695	n -7.730	n -7.479	v 251
10. algemene dekkingsmiddelen	n -888	n -1.003	n -986	n -1.434	n -448
totaal gerealiseerde lasten	n -64.156	n -62.232	n -79.899	n -76.730	v 3.169
baten:					
0. bestuur en ondersteuning	v 603	v 554	v 1.450	v 1.501	v 51
1. veiligheid	v 108	v 89	v 103	v 99	n -4
2. verkeer en vervoer	v 235	v 76	v 461	v 525	v 64
3. economie	v 6.141	v 1.545	v 1.755	v 1.934	v 179
4. onderwijs	v 104	v 24	v 1.047	v 489	n -558
5. sport, cultuur en recreatie	v 845	v 729	v 1.671	v 1.382	n -289
6. sociaal domein	v 6.789	v 3.478	v 7.111	v 6.717	n -394
7. volksgezondheid en milieu	v 5.194	v 4.868	v 6.368	v 5.362	n -1.006
8. VHROSV	v 4.318	v 3.120	v 10.952	v 9.364	n -1.588
9. overhead en ondersteuning organisatie	v 263	v 197	v 341	v 404	v 63
10. algemene dekkingsmiddelen	v 46.381	v 47.673	v 49.497	v 50.043	v 546
totaal gerealiseerde baten	v 70.981	v 62.353	v 80.756	v 77.820	n -2.936
saldo van gerealiseerde baten en lasten	v 6.825	v 121	v 857	v 1.090	v 233
reserves:					
toevoegingen reserves	n -13.745	n -128	n -1.126	n -876	v 250
onttrekkingen reserves	v 13.334	v 1.497	v 3.198	v 2.655	n -543
totaal gerealiseerde reserves	n -411	v 1.369	v 2.072	v 1.779	n -293
gerealiseerd resultaat	v 6.414	v 1.490	v 2.929	v 2.870	n -59

(+ = voordeel en - = nadeel)

Belangrijkste afwijkingen

We hebben de belangrijkste afwijkingen in onderstaand tabel weergegeven:

Analyse op hoofdlijnen	Bedrag (€)
Rekeningresultaat 2024	2.870.000
Geraamd voordelig resultaat (najaarsnota 2024)	2.929.000
Verschil	-59.000
Belangrijkste afwijkingen:	
Budgetoverhevelingen (netto)	1.123.000
Hogere dotatie voorziening wethouderspensioenen	-615.000
Loonkosten / inhuur extern personeel	-213.000
Hogere VPB t.o.v. voorlopige aanslag 2024	-330.000
Hogere algemene uitkering	612.000
Winstuitkering KBP	203.000
Programmakosten MD	-791.000
Bijstandbesluit zelfstandigen	-136.000
Lagere onttrekking voorziening riolering	-108.000
Tussentijdse winstneming grondexploitatie 2024	368.000
Overige afwijkingen < €100K	-172.000
Totaal afwijkingen	-59.000

Resultaatbestemming

We stellen voor het resultaat in te zetten voor vier doeleinden:

1. Budgetoverhevelingen
2. Landelijke beëindigingsregeling veehouderijbedrijven
3. Toevoeging algemene reserve grondexploitatie
4. Verrekening met algemene reserve

1. Budgetoverheveling

Over de netto-budgetoverheveling ad € 1.123.000,- hebben wij u al eerder geïnformeerd in de raadsvergadering van 22 mei 2025. Voor de nadere specificatie hiervan wordt verwezen naar raadsmededeling RM25.031. Het betreffen budgetten voor zeer diverse activiteiten die in 2024 zijn vertraagd of niet geheel zijn afgerond. Afwijkend van het voorstel wordt hier voorgesteld om een netto bedrag van € 1.185.000,- middels resultaatbestemming beschikbaar te stellen in 2025. Het verschil heeft betrekking op dekking vanuit de voorziening afvalstoffenheffing t.b.v. het voorbereidingsbudget voor een nieuw grondstoffencentrum. Deze dekking is niet inzetbaar in 2025.

2. Landelijke beëindigingsregeling veehouderijbedrijven

Bij de decembercirculaire 2024 heeft de gemeente een bedrag van € 71.000,- ontvangen als compensatie voor kosten die gemaakt worden in relatie tot de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijbedrijven. Wij verwachten hiervoor extra kosten te maken, denk aan: stedenbouwkundige verkenningen, visie vorming, extra onderzoekskosten voor geur, etc. maar ook voor digitalisering. De processen, procedures en verwachten (met name juridische) kosten zullen daardoor minimaal doorlopen tot en met 2026. Vanwege het late moment van publicatie (december) konden de middelen voor 2024 niet meer worden uitgegeven of geraamd. Echter worden de inkomsten toegerekend aan 2024 en maken onderdeel uit van het rekeningresultaat. Het voorstel is om het betreffende bedrag middels resultaatbestemming in 2025 af te zonderen voor de uitgaven hiervan.

3. Toevoeging algemene reserve grondexploitatie

Een bedrag van € 576.000,- voegen we toe aan de algemene reserve grondexploitatie om aan de gewenste omvang te komen (zie toelichting paragraaf grondbeleid).

4. Verrekening met algemene reserve

Het restant van het resultaat verrekenen we met de algemene reserve tot een bedrag ad € 1.038.000,-.

3. Programma's

3.1 Bestuur en ondersteuning

Dit beleidsveld gaat over het bestuur, de ondersteuning daarvan en de relatie tussen de burger en het bestuur. Betrokkenheid en dienstverlening zijn vanuit de gemeente uitgangspunt voor deze relatie. Het beleidsveld bevat de overkoepelende taakvelden van raad en college op het terrein van het openbaar bestuur en de ondersteuning daarvan door de gemeentelijke organisatie.

Wat wilden we bereiken?

Betrokkenheid en dienstverlening zijn vanuit de gemeente uitgangspunt voor deze relatie.

Wat hebben we gedaan in 2024?

Financieel gezonde gemeente

😊 Het jaar 2024 wordt afgesloten met een positief rekeningresultaat. Bladel heeft voor 2025 een financieel structureel sluitende begroting. Echter heeft de gemeente vanaf 2026 te maken met oplopende structurele tekorten. Momenteel doorlopen raad en college een ombuigingstraject om weer te komen tot een evenwichtige balans binnen de financiële mogelijkheden, taken en ambities. De ombuigingsvoorstellen die hiervoor nodig zijn worden verwerkt in de perspectiefnota 2025.

We willen actief, duidelijk en open communiceren met iedereen die iets met de gemeente Bladel te maken heeft.

😊 In 2024 heeft team communicatie iedere week de gemeentelijke publicaties en nieuwsartikelen in de weekkrant PC55 gepubliceerd. Daarnaast hebben we de online communicatiekanalen (website en sociale mediakanalen) meerdere keren per week ingezet om onze inwoners en instellingen te informeren over gemeentelijk beleid, gemeentelijke projecten, berichten over het bestuur, informatie over inwonersavonden en nieuwsberichten.

Het bereik via sociale media groeide aanzienlijk in 2024. Instagram groei van 7%, Facebook groei van 14% en LinkedIn groei van 24%.

Ook voerden we tweewekelijks een gesprek met een journalist van het Eindhovens Dagblad. Tijdens deze gesprekken gaf het college van B&W toelichting op allerlei gemeentelijke ontwikkelingen, projecten en belangrijke thema's. In totaal stonden er over gemeente Bladel 89 keer artikelen in het Eindhovens Dagblad (in de gedrukte krant en online).

Er zijn diverse inwonersbijeenkomsten en participatiebijeenkomsten georganiseerd. Het waren er 21 in totaal. Het inwonerspanel is ingezet voor het traject van asielopvang: <https://www.bladel.nl/asielopvang>.

Beleidsindicatoren

Er zijn geen BBV-beleidsindicatoren van toepassing.

Verbonden partijen

De navolgende verbonden partijen worden betrokken bij het realiseren van de geformuleerde doelstellingen:

- Metropoolregio Eindhoven

Wat heeft het beleidsveld gekost?

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht "Wat het gekost heeft?" Voor een nadere analyse wordt verwezen naar het "Overzicht van baten en lasten en toelichting".

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Rekening 2024	Afwijking 2024
lasten:					
bestuur en ondersteuning	n -2.659	n -2.202	n -2.869	n -3.327	-458
beheer overige gebouwen en gronden	n -61	n -98	n -155	n -84	71
gerealiseerde lasten	n -2.720	n -2.300	n -3.024	n -3.411	n -387
baten:					
bestuur en ondersteuning	v 411	v 357	v 592	v 662	70
beheer overige gebouwen en gronden	v 192	v 197	v 858	v 839	-19
totaal gerealiseerde baten	v 603	v 554	v 1.450	v 1.501	v 51
toevoegingen reserves	n -13.745	n -128	n -1.126	n -876	v 250
onttrekkingen reserves	v 13.334	v 1.497	v 3.198	v 2.655	n -543
geraamd/gerealiseerd resultaat	n -2.528	n -377	v 498	n -131	n -629
bestemming van gerealiseerd resultaat	n -6.415	n -1.484	n -2.929	n -2.870	v 59
gerealiseerd resultaat	n -8.943	n -1.861	n -2.431	n -3.001	n -570

3.2 Veiligheid

Het programma veiligheid richt zich op het verbeteren van de veiligheid in de gemeente Bladel en het vergroten van het gevoel van veiligheid van de inwoners en bezoekers van de gemeente. De gemeentelijke organisatie heeft daarbij een regiefunctie en zet zelf ook instrumenten in om dit te bereiken. Voorbeelden hiervan zijn preventie, vergunningverlening, handhaving en ketenaanpak voor overlast.

Preventie en vergunningverlening

Wat wilden we bereiken?

Het sturen op een solide en effectief veiligheidsbeeld.

Wat hebben we gedaan in 2024?

Fysieke veiligheid

😊 In 2024 hebben we als gemeente Bladel actief ingezet op het vergroten van de fysieke veiligheid, door de zelfredzaamheid van burgers en ondernemers te versterken. We hebben bewustwording gecreëerd met betrekking tot de eigen handelingsmogelijkheden in risicosituaties, o.a. door aan te haken op de landelijke online campagnes.

Daarnaast is in 2024 in samenwerking met de Veiligheidsregio de website Brabant Alert gelanceerd. Deze website wordt ingezet om inwoners en ondernemers te informeren over grote incidenten, rampen en crises in Brabant. Deze website biedt actuele meldingen en informatie over hoe men zich kan voorbereiden op rampen en crises. Door deze informatie te delen, hebben we bijgedragen aan het vergroten van de weerbaarheid van onze gemeenschap. Mocht er zich een ramp of crisis voordoen, dan wordt er automatisch een koppeling gemaakt tussen Bladel.nl en de website Brabant Alert.

Daarnaast is er ook via de eigen kanalen gecommuniceerd over hoe men zich kan voorbereiden op een ramp of crisis.

Gedigitaliseerde criminaliteit

😊 In 2024 hebben we als gemeente Bladel ingezet op dit onderwerp door o.a. buurtpreventie te gebruiken om de weerbaarheid tegen gedigitaliseerde criminaliteit te vergroten. We hebben extra informatie verstrekt aan inwoners en ondernemers, onder andere door bijeenkomsten en lezingen over dit onderwerp te organiseren, flyers over nepagenten te verspreiden en nieuwsbrieven te versturen, waar dit onderwerp aan de kaart wordt gebracht. Daarnaast hebben we het thema actief onder de aandacht gebracht tijdens diverse overleggen.

Tijdens de eindejaarsbijeenkomst van de buurtpreventie hebben we een spreker uitgenodigd om specifiek in te gaan op digitale veiligheid. Dit gaf de aanwezigen waardevolle inzichten en praktische handvatten om zichzelf beter te beschermen tegen digitale criminaliteit. Daarnaast kunnen zij deze kennis verder verspreiden onder andere inwoners, zodat zij als ambassadeurs een rol spelen in het vergroten van bewustwording en digitale weerbaarheid binnen de gemeenschap.

Ook stond er een bijeenkomst gepland bij het KVO Bedrijventerreinen, om ondernemers te informeren en weerbaarder te maken tegen digitale criminaliteit. Helaas kon deze door een gebrek aan animo niet doorgaan. Dit bevestigt dat ondernemers door hun volle agenda's moeite hebben om tijd vrij te maken voor dit onderwerp. Dit inzicht nemen we mee in de verdere aanpak om bewustwording en betrokkenheid te vergroten.

High Impact Crimes (HIC)

😊 In 2024 hebben we weer ingezet op het voorkomen en terugdringen van het aantal HIC-feiten binnen het basisteam De Kempen, door in te spelen op trends en ontwikkelingen. Daarbij ligt de focus op het actief stimuleren en faciliteren van de zelfredzaamheid en bewonersinitiatieven op het gebied van buurtpreventie en WhatsApp-groepen. We hebben specifieke aandacht voor kwetsbare doelgroepen, zoals ouderen en mensen met een verhoogde slachtofferkans en aanpak van veelplegers. In gemeente Bladel is al vele jaren een volledig dekkend buurtpreventienetwerk actief, bestaande uit 23 wijken. Vanuit dit netwerk zijn de bekende 'besmettingsbrieven'

verspreid onder inwoners van een straat of buurt waar recent een woninginbraak had plaatsgevonden. Door middel van deze brieven wordt beoogd de inwoners bewust te maken van inbraakrisico's en hen te bewegen preventiemaatregelen te nemen. Daarnaast wordt in deze besmettingsbrief gevraagd om verdachte situaties te melden, om zo de politie te helpen in de opsporing.

Daarbij worden er ook ieder jaar zo'n 15 inbraakpreventieacties georganiseerd. Het doel van deze actie is bewustwording creëren, zodat men zich nog beter kan beschermen tegen inbrekers. Bij de brief die wordt uitgedeeld staat tips over inbraakpreventies en ook over het gebruik van camera's en de videodeurbel. Verder is middels de Facebookpagina van buurtpreventie gecommuniceerd over HIC-feiten.

Jeugd

 In 2024 zijn overlastmeldingen van jeugd(groepen) periodiek besproken met onder andere de politie, jongerenwerk en handhaving, met als doel overlast van jeugd(groepen) in de openbare ruimte te voorkomen, dan wel te beperken. Zowel preventieve, als repressieve maatregelen zijn genomen en waar nodig is maatwerk toegepast. Naast de gemeente en politie zijn ook de Jeugdcoaches, het Centrum Jeugd en Gezin plus (CJG+), Vluchtelingenwerk, Leerplicht en het Pius X-College betrokken.

Daarnaast werkt de gemeente sinds medio 2022 samen met een externe partij (Backbone Academy) om aanvullend jongerenwerk te verlenen en contact te krijgen met jeugdigen, met als doel om hen uit de criminaliteit te houden en tevens te begeleiden naar passende jeugdhulp waar nodig. In 2024 is ook de inzet van Backbone Academy voortgezet om de beweging van reactieve inzet naar preventieve inzet te continueren, in het bijzonder gericht op jeugdigen en jongeren waar problematiek speelt als overlast, criminaliteit, jonge aanwas en ondermijning. Tevens is Backbone nauw aangesloten op het voortgezet onderwijs in onze gemeente.

Tevens is in 2024 is het OJO (Operationeel Jeugd Overleg) in Bladel opgezet en gestart om met partijen in het veld (o.a. politie, jongerenwerk, leerplicht en voortgezet onderwijs) informatie uit te wisselen op het gebied van trends en fenomenen die leven onder de jeugd en jeugdproblematiek in onze gemeente. Deze werkwijze sluit aan bij het speerpunt 'minimale inrichting op orde' vanuit het regionale plan 'Doorontwikkeling Jeugdopgave' van politie basisteam de Kempen i.s.m. de acht gemeenten. In 2025 zal verder verkend worden of het OJO verder uitgebreid kan worden met primair onderwijs, CJG+ de Kempen en eventueel gemeente Reusel-De Mierden.

Ook is er eind 2024 een start gemaakt in het verkennen van een regionaal samenwerkingsplan Veiligheid, tussen onderwijsinstellingen en gemeenten. Binnen de acht gemeenten hebben enkele afgevaardigden een eerste brainstorm gehad over hoe gezamenlijk opgetrokken kan worden als het gaat om veiligheid. De aanleiding hiervoor is het dynamische beweegpatroon van jongeren. Zo veroorzaakt de desbetreffende jongere op meerdere plaatsen overlast. Hij/zij gaat namelijk in Bladel naar school, is woonachtig in Eersel en bevindt zich in zijn vrije tijd in Reusel. Op deze manier bezit een ieder een stukje informatie en is samenwerking vereist. De verkenning zal verder worden voortgezet in 2025.

Maatschappelijke onrust

 In 2024 hebben we als gemeente Bladel ingezet op het verkleinen van de kloof tussen verschillende bevolkingsgroepen en het bevorderen van een tolerante en respectvolle samenleving. Dit deden we onder andere door samen te werken met onze verschillende ketenpartners, om goed in beeld te krijgen wat er leeft in de wijken en buurten. Deze samenwerking zorgde ervoor dat we snel konden inspelen op maatschappelijke issues en meer begrip voor elkaar konden creëren.

Wat betreft het thema radicalisering en polarisatie is er in 2024 nagedacht over hoe we hiermee om moeten gaan. Er zijn trainingen aangeboden, zoals die van het Rijksopleidingsinstituut tegen Radicalisering (ROR), voor professionals in het publieke domein. Deze training helpt hen signalen van radicalisering te herkennen en aan te pakken. Daarnaast werden er webinars georganiseerd door het Regio-bureau Integrale Veiligheid Oost-Brabant en andere partners, gericht op het vergroten van de awareness rondom radicalisering, extremisme en jeugd.

We hebben in 2024 plannen opgesteld om deze thema's verder aan te pakken, want uit enkele incidenten is gebleken dat we binnen gemeente Bladel te maken hebben met polarisatie problematiek, met name onder de jeugd (op het Pius-X College). Er is gewerkt aan een bredere en meer gestructureerde aanpak voor radicalisering en

polarisatie, waarbij we voortbouwen op de kennis en ervaring die we in de jaren hiervoor hebben opgedaan. In 2025 zullen deze acties daadwerkelijk uitgevoerd moeten worden om uitbreiding van de problematiek te voorkomen. Waar mogelijk zullen we hierin ook de samenwerking op blijven zoeken met omliggende gemeenten, waaronder gemeente Reusel-De Mierden.

Ondermijning

😊 In 2024 was het doel om in te zetten op een verdergaande professionalisering van de aanpak van ondermijning door het op Kempenniveau beschikbaar stellen van een 'ontkleurd' basisteamprogrammaleider ondermijning. Deze doelstelling is inmiddels behaald door iemand aan te stellen. Dit heeft afgelopen jaar zijn vruchten afgeworpen.

Er is afgelopen jaar ook ingezet om de weerbaarheid van de samenleving te versterken door het vergroten van de bewustwording van de risico's en signalen van drugscriminaliteit en witwassen. Zo hebben er afgelopen jaar o.a. meerdere campagnes plaatsgevonden, waaronder de sociale media campagne 'Samen Voor Een Veilige Buurt' en de Meld Misdaad Anoniem (MMA) campagne. Deze tweede campagne was specifiek gericht op bedrijventerreinen, met als doel het vergroten van het bewustzijn van ondernemers met betrekking tot criminaliteit in panden. Daarnaast hopen we dat de drempel om signalen te melden, door een veilig handelingsperspectief te bieden via MMA, lager is geworden. Daarnaast is op een laagdrempelige manier geprobeerd om in contact te komen met mensen op de bedrijventerreinen en zijn er op industrieterrein De Sleutel tientallen preventieve gesprekken gevoerd.

Daarnaast is afgelopen jaar in Oost-Brabant de wens uitgesproken om ten behoeve van een gezamenlijke lokale aanpak en door middel van een integrale benadering, zicht en inzicht op het fenomeen jonge aanwas te krijgen. Daarom is een start gemaakt met een onderzoek dat inzicht heeft gegeven in het fenomeen van lokale jonge aanwas in de ondermijnende criminaliteit, in het gebied van basisteam De Kempen. Het beeld dat dit rapport schetst is tot stand gekomen op basis van de kennis en inzichten van respondenten die werkzaam zijn bij de politie, gemeente en overige, bij de jeugd betrokken, instanties in basisteam De Kempen. Ook op dit onderwerp is er in 2024 een sociale media campagne live gegaan gericht op (jong) volwassenen die in contact komen met jongeren. De kernboodschap luidde: 'Ga het gesprek aan. Ook als dat lastig is'.

Om ook de weerbaarheid van kwetsbare doelgroepen te vergroten (o.a. in de agrarische sector met betrekking tot de verhuur van leegstaande gebouwen) heeft gemeente Bladel in 2024 een boerenlunch georganiseerd in samenwerking met ZLTO en Taskforce-RIEC. Daarnaast heeft ook het muziektheater Eldorado plaatsgevonden, op een boerenbedrijf in Vessem, waarbij alle vijf de speeldagen waren uitverkocht.

Naast een weerbare samenleving is ook een weerbare overheid essentieel om structureel tegendruk te bieden aan ondermijning. Binnen gemeente Bladel zijn in 2024 twee drugspannen gesloten op basis van de Wet Damocles en zijn 18 toetsen uitgevoerd op basis van de Wet Bibob. Ook is er in Bladel een raadsinformatiebijeenkomst Ondermijning georganiseerd, waarin raadsleden werden meegenomen over: wat wordt verstaan onder ondermijning, hoe de politie hiertegen optreedt, hoe de gemeente hiertegen optreedt en hoe raadsleden hiermee kunnen worden geconfronteerd.

Zorg en veiligheid

😊 In 2024 is de samenwerking tussen het zorg- en veiligheidsdomein verder geïntensiveerd.

Er hebben afgelopen jaar diverse ontwikkelingen plaatsgevonden op het snijvlak zorg/veiligheid en daarmee op het gebied van complexe casuïstiek (zie 4.6 sociaal domein, WMO). Deze ontwikkelingen dragen bij aan verbetering in de zorg- en veiligheidsketen. De casusregie voor veiligheidscasuïstiek 18+ is geëvalueerd en vanaf 1 januari 2025 opnieuw belegd. Waar voorheen welzijnsorganisatie Lumens deze taak oppakte, heeft nu het Kempen-team van CJG+ dit overgenomen.

Daarnaast is de werkwijze van het Casuïstiek Overleg Bladel met de komst van een nieuwe procesregisseur, op het gebied van zorg, per 1 januari 2025 veranderd naar een vorm met themabijeenkomsten en Multidisciplinaire Overleggen (MDO's). Zo wordt casuïstiek niet meer besproken in de gezamenlijkheid van alle betrokken partners, maar enkel nog in losse MDO's. Per individuele casus wordt besproken welke partij er aan moet sluiten en welke

niet. Op deze manier kan er meer en beter maatwerk worden geleverd en nog zorgvuldiger met de privacy van de desbetreffende persoon worden omgegaan. Op deze manier wordt de juiste hulp en ondersteuning nog sneller aangeboden waardoor verdere escalatie beter kan worden voorkomen. Verder is er in 2024 verdere invulling gegeven aan de Wijk-GGz en bijbehorende evaluatie en activiteiten.

Uit het aantal gemelde incidenten bij politie is niet gebleken dat het aantal zorgmeldingen, met daarin een veiligheidsaspect, is toegenomen ten opzichte van voorgaande jaren.

Handhaving

Wat wilden we bereiken?

Veiligheidsbeleid is onlosmakelijk verbonden met een gedegen, consequente integrale handhaving.

Wat hebben we gedaan in 2024?

Repressief handhaven

😊 In 2024 hebben er in totaal 5 KIT-acties in gemeente Bladel plaatsgevonden. Naar aanleiding van deze acties zijn successen te melden. Het betreft de sluiting van een groot perceel in Casteren, wegens het aantreffen van materialen ter voorbereiding van de productie van harddrugs, en het aantreffen van een volledig ingerichte en operationele illegale sigarettenfabriek in Bladel. De hieruit voortvloeiende handhavingszaken zijn een aanvulling op de reguliere handhavingszaken die opgepakt worden vanuit de reguliere (bouw)controles.

In 2024 hebben we prioriteiten moeten stellen met betrekking tot de casussen waar we wel en niet op hebben doorgepakt. Dit is een gevolg geweest van de beperkte capaciteit. Daarnaast hebben we de ambitie om preventief te kunnen acteren op het gebied van ondermijning niet geheel waar kunnen maken in 2024, ook i.v.m. beperkte capaciteit.

Begin 2024 is gestart met de eerste controles Basisregistratie Personen (BRP) en zijn er in het kader van de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA) 20 adrescontroles geweest. Een en ander heeft geresulteerd in bijvoorbeeld het aantreffen van arbeidsmigranten (in de meeste gevallen niet ingeschreven in de gemeente Bladel), bewoning in niet voor bewoning bestemde panden of ruimtes en strijdigheden op basis van Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl).

Eind 2024 is het BOA-systeem CityControl geïmplementeerd en is er een start gemaakt met waarschuwen op diverse strafbare feiten o.a. parkeren blauwe zone. In 2025 krijgt dit een vervolg en zal er ook daadwerkelijk verbaliserend opgetreden gaan worden.

Beleidsindicatoren

Hieronder worden de meest actuele BBV-beleidsindicatoren gepresenteerd.

Naam Indicator	2020	2021	2022	2023	2024	Bron
Verwijzingen Halt per 1.000 inwoners	9	8	10	4	n.n.b.	www.waarstaatjegemeente.nl
Winkeldiefstallen per 1.000 inwoners	1	0,2	0,7	0,9	0,8*	www.waarstaatjegemeente.nl
Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	2,2	2,7	2,7	1,9	n.n.b.	www.waarstaatjegemeente.nl
Diefstallen uit woning per 1.000 inwoners	1,2	1,4	1	0,6	1,1*	www.waarstaatjegemeente.nl
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte) per 1.000 inwoners	4,4	4,9	4,1	3,6	n.n.b.	www.waarstaatjegemeente.nl

* Voorlopige cijfers

Verbonden partijen

De navolgende verbonden partijen worden betrokken bij het realiseren van de geformuleerde doelstellingen:

- Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost
- Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant

Wat heeft het beleidsveld gekost?

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht "Wat het gekost heeft?" Voor een nadere analyse wordt verwezen naar het "Overzicht van baten en lasten en toelichting".

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Rekening 2024	Afwijking 2024
lasten:					
integrale veiligheid					
preventie en vergunningverlening	n -90	n -79	n -282	n -348	n -66
handhaving	n -299	n -415	n -365	n -411	n -46
rampenbestrijding / crisisbeheersing	n -1.603	n -1.516	n -1.541	n -1.566	n -25
totaal gerealiseerde lasten	n -1.992	n -2.010	n -2.188	n -2.325	n -137
baten:					
integrale veiligheid					
preventie en vergunningverlening	v 12	v 13	v 17	v 16	n -1
handhaving					
rampenbestrijding / crisisbeheersing	v 96	v 76	v 86	v 83	n -3
totaal gerealiseerde baten	v 108	v 89	v 103	v 99	n -4
gerealiseerd resultaat	n -1.884	n -1.921	n -2.085	n -2.226	n -141

3.3 Verkeer en vervoer

De openbare ruimte is ingericht volgens de kernbegrippen veilig, functioneel en schoon, waardoor een prettige woonomgeving in stand wordt gehouden. Mensen en goederen verplaatsen zich verantwoord en veilig.

Infrastructuur

Wat wilden we bereiken?

Het verantwoord en veilig maken van het verplaatsen van mensen en goederen. Wij beheren de openbare ruimte volgens de kernbegrippen veilig, functioneel en schoon.

Wat hebben we gedaan in 2024?

Herinrichting Koolbogt

😊 In 2024 vond de omgevingsdialog plaats en hebben we het project civieltechnisch voorbereid en aanbesteed, waarna we zijn gestart met de uitvoering van de werkzaamheden. Dit met als doel om de omgeving vriendelijker in te richten voor de doelgroep die woonachtig is in de Koolbogt e.o. Hiermee ligt het herinrichtingsproject op schema.

Uitvoering geven aan de verkeersvisie 2025

😊 We hebben gewerkt op basis van het uitvoeringsprogramma. Daarin hebben we uitvoering gegeven aan de volgende projecten:

- Aanpassen schoolzones: in 2024 hebben we met directeurs van verschillende scholen gesproken om oplossingen te bekijken voor de betreffende school. In 2024 hebben we maatregelen uitgevoerd rond Het Palet in Hapert en KC Florent en De Piramide in Bladel.
- Aanpassing komgrenzen: de komgrenzen hebben we aangepast om hier een duidelijke uniforme uitstraling aan te geven zodat het geldende snelheidsregime duidelijk wordt uitgedragen. In 2024 hebben een tweetal komgrenzen uitgevoerd (Vessemseweg in Hoogeloon en De Hoeve in Netersel). De andere komgrenzen nemen we planmatig mee met andere projecten om daarmee de kosten te beperken.
- Netersel Noord: we hebben de verkeerskundige aanpak voorbereid.
- Burgemeester Van Woenseldreef: op basis van een participatietraject hebben we een plan opgesteld dat in 2025 wordt uitgevoerd.
- Fietspaden Hoogeloon: we hebben een tracéonderzoek en een participatietraject uitgevoerd. Uitvoering vindt in 2025 integraal plaats met een rioleringsaanpassing.

Uitvoering herinrichting N284

😊 Op 21 maart 2024 heeft de raad het voorkeursalternatief omtrent de N284 geaccordeerd. Nabij Egyptische Poort wordt een fietstunnel gerealiseerd. Wij hebben in 2024 samengewerkt in het projectteam bij de uitwerking van het voorkeursalternatief waarbij we ons richten op doorstroming, veiligheid en leefbaarheid. Omdat er op de N284 vanuit wegbeheer niet langer gewacht kan worden met onderhoud is op verschillende delen van de N284 dit onderhoud reeds uitgevoerd.

Verbetering/gepland onderhoud wegen

😊 In 2024 hebben we de volgende grotere onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd:

- Het Bosch te Bladel en Voorbeemden te Casteren
- Project Klimaatmaatregelen 3 te Hoogeloon (Hoofdstraat, Breestraat, Dijkstraat)
- Hemelrijken en Kerkstraat te Casteren

Verbreden fietspaden Cartierheide

😞 Eind 2023 heeft de gemeenteraad het bestemmingsplan vastgesteld en in 2024 ontving de gemeente de ontheffing op de Wet natuurbescherming, om werkzaamheden uit te voeren in het natuurgebied van de Cartierheide.

Echter, op zowel het bestemmingsplan als de ontheffing is door ons beroep/bezwaar ontvangen. Dit leidt tot vertraging en het voeren van juridische procedures. Wel hebben we voor een gedeelte van de gewenste plannen de werkzaamheden in 2024 civieltechnisch voorbereid.

Vervanging openbare verlichting

😊 Vervanging van openbare verlichting heeft, waar van toepassing, plaatsgevonden gecombineerd met uitgevoerde reconstructies in de openbare ruimte.

Gedrag/Gebruik Infrastructuur

Wat wilden we bereiken?

Het stimuleren van verantwoord, veilig en slim gebruik van de infrastructuur en openbare ruimte.

Wat hebben we gedaan in 2024?

F'kes meerijden (liftzuilen)

😊 In 2023 is de eerste liftzuil in Hoogeloon geplaatst. Dit betreft een pilotproject dat ook in 2024 door liep. Gedurende het jaar zijn vanuit het project diverse aanpassingen verricht zodat de liftzuil langere tijd gebruikt kan worden. Het project hebben we in 2024 overgedragen aan Brainport Bereikbaar. Daar is in 2024 gestart met de evaluatie waarvan de uitkomsten in 2025 zullen worden gepresenteerd.

Het uitvoeringsprogramma bij de nieuwe verkeersvisie

😊 In 2024 zijn we gestart met de opstelling van een nieuw parkeerbeleid. Het parkeerbeleid en de nota parkeernormen zal medio 2025 aan de Raad worden voorgelegd.

Regiobreed inzetten op maatregelen op het gebied van fiets, OV, auto, smart mobility en multimodaliteit/knooppunten

😊 We hebben in regionaal verband een pilot smart-mobility voorbereid rond een aantal OV punten in de gemeente.

Snelfietsroute Reusel-Bladel-Hapert-Eersel-Veldhoven aanleggen tot aan stedelijk gebied

😊 In 2024 is regionaal besloten dat het deel van de snelfietsroute, dat door gemeente Bladel loopt, gelijktijdig wordt uitgevoerd met de reconstructie van de N284.

Beleidsindicatoren

Er zijn geen BBV-beleidsindicatoren van toepassing.

Verbonden partijen

De navolgende verbonden partijen worden betrokken bij het realiseren van de geformuleerde doelstellingen:

- KempenPlus
- Metropoolregio Eindhoven

Wat heeft het beleidsveld gekost?

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht "Wat het gekost heeft?" Voor een nadere analyse wordt verwezen naar het "Overzicht van baten en lasten en toelichting".

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Rekening 2024	Afwijking 2024
lasten:					
infrastructuur:	n -1.949	n -2.833	n -3.094	n -3.147	n -53
investerings					
onderhoud					
beheer (schoon)					
parkeren	n -14	n -9	n -12	n -22	n -10
gedrag / gebruik infrastructuur					
veiligheid	n -381	n -700	n -373	n -360	v 13
doorstroming	n -108	n -149	n -498	n -85	v 413
openbaar vervoer		n -51			
totaal gerealiseerde lasten	n -2.452	n -3.742	n -3.977	n -3.614	v 363
baten:					
infrastructuur:	v 200	v 67	v 450	v 533	v 83
investerings					
onderhoud					
beheer (schoon)					
parkeren	v 5	v 4	v 4	v 5	v 1
gedrag / gebruik infrastructuur					
veiligheid	v 7	v 5	v 7	v 10	v 3
doorstroming	v 23			n -23	n -23
openbaar vervoer					
totaal gerealiseerde baten	v 235	v 76	v 461	v 525	v 64
gerealiseerd resultaat	n -2.217	n -3.666	n -3.516	n -3.089	v 427

3.4 Economie

Voldoende werkgelegenheid, een toekomstbestendig voorzieningenniveau, een goed vestigingsklimaat en zo min mogelijk leegstand. Onderwijs, ondernemers, organisaties en andere overheden in de regio worden betrokken bij veranderingen vanwege hun kennis en ervaring met hun omgeving.

Gemeente Bladel en De Kempen zijn een belangrijk onderdeel van Brainport Regio en we hebben ons in hoog tempo samen met het stedelijk gebied ontwikkeld als economische topregio. De groei van de Brainportregio heeft ons gemaakt tot de tweede economie van Nederland. Nieuwe technologieën, verdere digitalisering, maatschappelijk en duurzaam ondernemen, het creëren van een inclusieve arbeidsmarkt en de bereikbaarheid van (economische) toplocaties, zijn allemaal uitdagingen die we enkel het hoofd kunnen bieden door intensief en structureel samen te werken met onderwijs, ondernemers, organisaties en overheden binnen onze regio. Ondernemers ervaren een slagvaardige overheid en snelle uitvoering van beleid, om zo een economische sterke gemeente te zijn én blijven.

Economische ontwikkeling, infrastructuur en Organisatie

Wat wilden we bereiken?

Behoud voorzieningenniveau

Wat hebben we gedaan in 2024?

Centrum Bladel: The Next Economy

😊 Voor implementatie van het haltermodel en de Supermarktvisie (vastgesteld in 2023) hebben we (ook) in 2024 samen met de pandeigenaar van de voormalige Posthof weer gewerkt aan de beoogde realisatie van Markthof. Meer specifiek gaat het in 2024 over de voorbereidingen voor het bestemmingsplan Markthof en een subsidieaanvraag in het kader van de Impulsaanpak Winkel (inmiddels afgewezen). Eind 2024 is aannemer Van Uijthoven gestart met de herinrichting van het Marktgebied (als directe omgeving van het nieuwe Gemeenschapshuis BRUIS en de Markt).

Centrum Hapert: Een dorps huiskamer

😊 Vanuit de visie van OD205 (vastgesteld in juli 2021) hebben we gekozen voor de huiskamer van Hapert, een dorpsplein dat het multifunctionele centrum, het oude lint Kerkstraat en het parkeerplein De Markt verbindt. In de visie is ruimte opgenomen voor o.a. een commerciële plint, moderne werkplekken en een gezondheidscentrum.

Planvorming is in volle gang. We werkten in 2024 aan een plan voor een gezondheidscentrum met 30 appartementen op de locatie van Den Tref aan het Alexanderhof. Daarnaast is het voormalig schoolgebouw van het Palet gesloopt. Hier maken we een tijdelijk plein. Daarnaast zijn we in gesprek met meerdere partijen om ervoor te zorgen dat er een levendig plein komt.

Detailhandel De Kempen

😊 In De Kempen evalueren we jaarlijks de leegstand op basis van data. Ook in 2024 evalueerden we deze cijfers en constateerden we dat we nog in een gezonde situatie zitten. Daarnaast blijven we inzetten op het schrappen van detailhandelsbestemmingen buiten de kernwinkelgebieden. Zodra eigenaren van panden buiten de kernwinkelgebieden de bestemming 'detailhandel' willen wijzigen, denken we hier actief in mee. In 2024 zijn er gesprekken geweest die in 2025 verder vorm zullen krijgen. Ook als we slechts een gedeelte van de detailhandelsbestemming kunnen schrappen, proberen we dat correct vorm te geven.

Gemeentebreed: Positionering

😊 In 2024 is er een plan neergelegd voor het nieuwe inspiratiepunt voor Visit Bladel dat we in BRUIS vestigen. Het nieuwe inspiratiepunt gaat straks de bezoeker, maar ook de inwoner, op een vernieuwende manier verleiden om de gemeente, en De Kempen, te ontdekken. Daarnaast is er een werkgroep bezig met het nader invullen van 'De Vijf van Bladel' waarmee we het beste van de gemeente willen laten zien. We voeren gesprekken met ondernemers voor medewerking in het concept.

Uitvoering Centrumvisie

😊 Voor de uitvoering van de centrumvisie werken we nauw samen met Centrummanagement Bladel op basis van een meerjarenplan 2023-2027. In 2024 hebben we samen met Centrummanagement sterk ingezet op de professionalisering en uitbreiding van het activiteiten- en evenementenaanbod in Bladel Centrum. Het doel was om het centrum aantrekkelijker te maken voor zowel inwoners als bezoekers uit de regio. Een belangrijk speerpunt was het ontwikkelen van een marketing- en communicatiestrategie. Hierbij werd zowel lokaal als regionaal promotie ingezet. Denk hierbij aan gerichte sociale mediacampagnes, samenwerkingen met DPG Media, advertenties via PC55 en ED, en specifieke promotie gericht op recreatie en toerisme in de regio. Deze brede aanpak zorgde voor een grotere zichtbaarheid en herkenbaarheid van Bladel Centrum. Er is ook ingezet op de jaarlijkse aankleding van de openbare ruimte. Dit omvatte onder andere de plaatsing van bloembakken en de installatie van kerstverlichting, waarmee is bijgedragen aan een aantrekkelijke en sfeervolle omgeving voor bewoners, bezoekers en ondernemers. Om de inzet van promotionele middelen effectiever te maken, is er onderzoek gedaan naar de eventuele implementatie van een monitoringstelsel. Dit stelsel zal helpen om beter inzicht te krijgen in de impact van promotieactiviteiten, zodat toekomstige investeringen gericht en efficiënter kunnen worden ingezet. Een investering is gedaan in het versterken van de relatie tussen ondernemers en de gemeente. Door middel van overlegmomenten, en gezamenlijke initiatieven zijn stappen gezet om een constructieve samenwerking te bevorderen, wat bijdraagt aan een economisch vitaal klimaat.

Daarnaast werd geïnvesteerd in de digitale infrastructuur. Het bouwen van een nieuwe website stond centraal, met als doel de online vindbaarheid van Bladel Centrum te vergroten. Dit platform biedt bezoekers een gebruiksvriendelijke en informatieve omgeving om activiteiten, evenementen en winkels in het centrum te ontdekken.

Met deze gezamenlijke inspanningen werd er een stevige basis gelegd om Bladel Centrum nóg beter op de kaart te zetten als een levendig en aantrekkelijk centrum voor zowel bewoners als bezoekers.

Wat wilden we bereiken?

Verduurzaming bedrijven

Wat hebben we gedaan in 2024?

Energietransitie Ondersteuning verduurzaming bedrijventerreinen

😊 In 2024 hebben we in samenwerking met OBGB en Cinergie aan alle ondernemers op bedrijventerrein de Sleutel energiescans aangeboden. In totaal hebben een tiental bedrijven gebruik gemaakt van dit aanbod. Die bedrijven hebben inzicht gekregen in hun energieverbruik en concrete aanbevelingen ontvangen welke maatregelen ze kunnen nemen om aan de wettelijke informatie- en energieplicht te voldoen. Tevens hebben die bedrijven adviezen gekregen hoe ze hun energieverbruik kunnen monitoren en daar waar mogelijk verminderen.

Vanuit de MRE is er een aanjager verduurzaming aan de slag gegaan op de Sleutel, om de mogelijkheden van verduurzaming van bedrijventerreinen en energiehub's te verkennen en daar advies op te geven.

Wat wilden we bereiken?

Vestigingsklimaat en infrastructuur

Wat hebben we gedaan in 2024?

Bereikbaarheid en Mobiliteit

😊 In 2024 geven we uitvoering aan het ambitiedocument mobiliteit. In 2024 zijn we als eerste concrete project gestart met fietsstimulering. Het doel is de verkeersdruk te verminderen op lokale wegen en werkgevers en werknemers bewust te maken dat ze zelf onderdeel zijn van de oplossing, door vaker de fiets te pakken.

Talentontwikkeling

😊 Vakroute De Kempen is een samenwerking die in 2023 is opgestart tussen KOP, het onderwijs, bedrijven en gemeenten. Het doel van Vakroute De Kempen is jongeren gelijke kansen bieden door ze op een doordachte

manier in contact te brengen met lokale bedrijven. We werken hierbij nauw samen met het onderwijs en hebben een brede focus op alle sectoren. Zo leggen we een sterke basis voor leren en ontwikkelen in De Kempen en streven we naar een positief beeld van de regio als een aantrekkelijke en toekomstbestendige (werk)plek. De eerste resultaten zijn zeer bemoedigend. Zo zijn er diverse stageplekken en bijbaantjes voor scholieren gevonden bij bedrijven en meerdere workshops gegeven om bedrijven en leerlingen dichter bij elkaar te brengen.

Triple helix samenwerking

😊 We blijven investeren in een nauwe samenwerking met onze partners in De Kempen, met de Metropoolregio Eindhoven (MRE) en de Stichting Brainport Development. Door dit duurzame overleg, inclusief de lobby, verder uit te bouwen zetten we ons in om de kwalitatieve groei van onze Kempen en de totale Brainportregio te realiseren.

Belangrijke opgave was in 2024 het structureel in beeld brengen en ophalen van behoeftes en actuele stand van zaken met betrekking tot de economische ontwikkelingen in onze brede basiseconomie. Dit doen we doordat we ook in 2024 in nauw contact stonden met onze ondernemers via onder meer bedrijfsbezoeken, individuele gesprekken, ondernemersbijeenkomsten en het ondernemerscafé. Daarnaast werd er ingezet op educatie en kennisdeling, waardoor ondernemers beter geïnformeerd en ondersteund werden in hun bedrijfsvoering.

Vestigingsklimaat en infrastructuur

😊 In december 2024 heeft de gemeenteraad ingestemd met de visie regionale werklocaties MRE. In deze visie geven we in regionaal verband aan welke bedrijven we wel en niet willen faciliteren. Aangegeven is dat we enkel die bedrijven willen faciliteren die bijdragen aan het eco-systeem van de Brainportregio of bedrijven die van meerwaarde zijn op sociaal-maatschappelijk vlak. In de programmering van nieuwe terreinen hebben we op de Omgevingsdag van juli 2024 akkoord gekregen om de uitbreiding van bedrijventerrein Hapert op te pakken.

Wat wilden we bereiken?

Vitale en toekomstbestendige Kempische bedrijventerreinen

Wat hebben we gedaan in 2024?

Energielandschap de Kempen

😊 In 2024 hebben we concrete stappen gezet in de realisatie van de energiehub. Als gemeente waren we projectleider binnen dit project. We werkten intensief samen met de bedrijven op het Kempisch Bedrijvenpark (KBP), Enexis Netbeheer, Provincie Noord-Brabant, Stichting Parkmanagement en Firan. Samen werkten we aan de oplossing door middel van een energiehub om in tijden van netcongestie toch te kunnen verduurzamen en ondernemen op het bedrijventerrein. In mei 2024 tekenden Enexis en de bedrijven een van de eerste (pilot-) Groepstransportovereenkomsten van Nederland. Waar ieder bedrijf eerst een aparte aansluiting kreeg, wordt in de nieuwe situatie één groepsaansluiting met beperkte capaciteit voor afname en teruglevering gerealiseerd. De groep dient dan gezamenlijk binnen deze gestelde limieten van de netbeheerder te blijven. Na het ondertekenen van de groepsovereenkomst hebben we een uitgebreid traject doorlopen voor het vinden van een geschikt Energiemanagementsysteem (EMS). Gelijktijdig met het EMS-traject richtten we de coöperatie op. In het voorjaar van 2024 werden de concept-documenten al opgesteld. In het najaar van 2024 werden deze geformaliseerd en werd het bestuur gevormd. Met deze stappen kwamen we in 2024 tot realisatie van een van de eerste energiehub's in Nederland.

Ontwikkeling bedrijventerreinen in gemeente Bladel

😊 Op de Omgevingsdag in juli 2024 hebben we toestemming gekregen voor de uitbreiding van bedrijventerrein Hapert. In de programmering mogen we daar 9,5 ha uitgeefbare kavels realiseren. Deze uitbreiding maakt onderdeel van de vastgestelde visie werklocaties MRE. Het projectteam is gestart met de voorbereidingen voor deze uitbreiding. Gesprekken zijn gevoerd met omwonenden en grondeigenaren. Het energievraagstuk van Enexis en Tennet in het plangebied moet nog verder uitgewerkt worden.

Samenwerking OBGB en Parkmanagement

😊 In 2024 hebben we ons sterk gericht op het stimuleren van duurzame mobiliteit en verduurzaming binnen gemeente Bladel. Een van de belangrijkste initiatieven was de ontwikkeling en uitvoering van een fietsstimuleringscampagne. Als onderdeel hiervan werd een probeeractie georganiseerd, waarbij inwoners de mogelijkheid kregen om een e-bike uit te proberen. Daarnaast werd de Bladel Fiets Challenge gelanceerd, met als doel mensen te motiveren om zoveel mogelijk kilometers te fietsen. Deelnemers konden hierbij gebruikmaken van de Sjees-app, wat zorgde voor een gebruiksvriendelijke en interactieve ervaring.

Op het gebied van verduurzaming hebben we belangrijke stappen gezet. In samenwerking met Parkmanagement hebben we de handschoenen opgepakt om ondernemers te ondersteunen bij verduurzamingsinitiatieven. Hierbij is geïnventariseerd welke verduurzamingsverbeteringen ondernemers bereid zijn te realiseren. Dit vormt een solide basis voor verdere actie en samenwerking op het gebied van duurzaamheid. Met deze initiatieven dragen we bij aan een schonere, duurzamere en gezondere omgeving, en versterken we de betrokkenheid van inwoners en ondernemers in gemeente Bladel.

Promotie / Vrijtijdseconomie

Wat wilden we bereiken?

De Brabantse Kempen is in 2026 een toeristisch en recreatief onderscheidende regio met grote naamsbekendheid in Nederland, België en Duitsland.

Wat hebben we gedaan in 2024?

Kempisch uitvoeringsprogramma vrijtijdseconomie 2023-2027

😊 2024 was het eerste pilotjaar voor 'Visit de Kempen'. In deze periode hebben we een Regioboost traject gestart, in samenwerking met ondernemers en VisitBrabant, om gezamenlijk de klantenreis van onze bezoekers te optimaliseren. Denk hierbij aan het versterken van hun reputatie, vertalen van websites, reviewmanagement. Daarnaast is een merkidentiteit voor Visit de Kempen ontwikkeld die direct is opgenomen op een website. Deze identiteit zal ook bij de lokale Visits geïmplementeerd worden.

De huidige visie (en uitvoeringsprogramma) loopt tot 2026. In 2024 is gestart met het opzetten van een nieuwe visie en door ons een nieuw uitvoeringsprogramma uitgewerkt samen met Visit de Kempen, de lokale Visits en de ondernemers. In 2025 zal deze worden gepresenteerd.

Lokale uitvoering vrijtijdseconomie

😊 Samen met Visit Brabant geven we vorm aan producten waarmee de bezoeker c.q. inwoner kennis kan maken met de gemeente en ze binnen de gemeente willen laten bewegen. Het afgelopen jaar is ingezet de kwaliteit van producten (bijv. 't Snoeperke (vernieuwde vorm), verdere invulling Sagen en Legenden route (bijv. de Hoed van Zwarte Kaat bij de Tipmast), inrichting ruimte bij het Carillon en nieuwe route Boeren in Beeld (lancering voorjaar 2025), er is een start gemaakt met de invulling van het nieuwe inspiratiepunt (uitvoering 2025) en er wordt verder vorm gegeven aan de netwerkfunctie (lokaal door bedrijfsbezoeken en werven 'Vrienden van Visit' en op Kempen-niveau door o.a. netwerkbijeenkomsten). Daarnaast wordt er achter de schermen hard gewerkt aan het concept 'De Vijf van Bladel' waarbij er vooral inzet is gepleegd om het concept duidelijk(er) neer te zetten en ondernemers te betrekken.

Beleidsindicatoren

Hieronder worden de meest actuele BBV-beleidsindicatoren gepresenteerd.

Naam Indicator	2020	2021	2022	2023	2024	Bron
Aantal vestigingen bedrijven per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	174,9	180	185,3	192,2	n.n.b.	www.waarstaatiegemeente.nl
Functiemenging*	62,80%	62,90%	62,70%	62,60%	n.n.b.	www.waarstaatiegemeente.nl
Aantal overnachtingen (streefwaarde is een groei van 2% per jaar over vijf jaar in het aantal overnachtingen en/of bezoek van dagmensen)	462.723	589.565	741.367	764.535	n.n.b.	Eigen waarden

* de functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen en varieert tussen 0 (alleen wonen) tot 100 (alleen werken)

Verbonden partijen

De navolgende verbonden partijen worden betrokken bij het realiseren van de geformuleerde doelstellingen:

- Metropoolregio Eindhoven
- Kempisch Bedrijvenpark
- NV Brabant Water

Wat heeft het beleidsveld gekost?

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht "Wat het gekost heeft?" Voor een nadere analyse wordt verwezen naar het "Overzicht van baten en lasten en toelichting".

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Rekening 2024	Afwijking 2024
lasten:					
economische ontwikkeling:					
innovatie / stimulering	n -93	n -99	n -97	n -92	v 5
regionale samenwerking	n -64	n -54	n -103	n -91	v 12
infrastructuur:					
bedrijventerreinen (incl. KBP)	n -5		n -209	n -142	v 67
overige infrastructuur		n -1	n -1		v 1
organisatie:					
werkgelegenheid	n -145	n -118	n -117	n -116	v 1
overleg / beheer / samenwerking	n -211	n -288	n -222	n -236	n -14
promotie	n -146	n -133	n -185	n -161	v 24
totaal gerealiseerde lasten	n -664	n -693	n -934	n -838	v 96
baten:					
economische ontwikkeling:					
innovatie / stimulering	v 93	v 96	v 90	v 90	
regionale samenwerking					
infrastructuur:					
bedrijventerreinen (incl. KBP)	v 4.394		v 106	v 297	v 191
overige infrastructuur					
organisatie:					
werkgelegenheid	v 5				
overleg / beheer / samenwerking	v 61	v 11	v 15	v 15	
promotie	v 1.588	v 1.438	v 1.544	v 1.532	n -12
totaal gerealiseerde baten	v 6.141	v 1.545	v 1.755	v 1.934	v 179
gerealiseerd resultaat	v 5.477	v 852	v 821	v 1.096	v 275

3.5 Onderwijs

Goed onderwijs draagt bij aan de inclusie (gaat over het meedoen en erbij horen van alle kinderen en jongeren met of zonder een beperking) en participatie van onze jongeren in de samenleving. Onderwijs draagt er mede aan bij dat jongeren kennis vergaren en weerbaar zijn. Onderwijs helpt op de weg naar zelfstandigheid. Wij streven daarom naar een gevarieerd aanbod van onderwijs op verschillende niveaus.

Onderwijshuisvesting

Wat wilden we bereiken?

Zorgen voor onderwijshuisvesting in gezonde, veilige en stimulerende gebouwen. We streven ernaar dit zo dicht mogelijk in de eigen leefomgeving van het kind te bieden.

Wat hebben we gedaan in 2024?

Basisschool De Vest

😊 In 2023 is voor basisschool De Vest uit Hoogeloon een formele aanvraag tot uitbreiding van de gebouwelijke capaciteit ontvangen. Hierop hebben we begin 2024 een besluit genomen. De eerste voorbereidingen t.a.v. de uitbreiding zijn in 2024 uitgevoerd. In 2025 wordt de permanente uitbreiding gerealiseerd.

Basisschool Het Palet

😊 Voor basisschool Het Palet in Hapert is begin 2024 een aanvraag ingediend voor permanente uitbreiding van het aantal lokalen. De aanvraag is opgenomen in het IHP. Als tijdelijke huisvesting is het oude sportcafé De Puf in 2024 gereed gemaakt voor gebruik als onderwijsruimte vanaf schooljaar 2024-2025. In eerste instantie bedoeld voor nieuwkomersonderwijs.

In 2024 zijn we geconfronteerd met het inzicht dat bepaalde keuzes omtrent de vormgeving / inrichting van de lesruimten toch niet de juiste bleken te zijn, in het kader van de spraakverstaanbaarheid. De school had tot en met 2024 de regie over de voortgang en invulling van de noodzakelijke maatregelen. Met ingang van 2025 nemen we samen met de school en onderwijsstichting KempenKind de regie om te komen tot de gewenste afspraken en een oplossing.

Integraal huisvestingsplan (IHP)

😊 In 2024 hebben we samen met de schoolbesturen het proces doorlopen om te komen tot een IHP. Dit is vooruitlopend op de wet, die naar verwachting vanaf 1 augustus 2025 van kracht gaat (wetsvoorstel doelmatige aanpak onderwijshuisvesting). Eind 2024 hebben we het concept IHP opgeleverd, dat naar verwachting in de eerste helft van 2025 door de gemeenteraad zal worden vastgesteld.

Onderwijs- en leerlingzaken

Wat wilden we bereiken?

Leerlingenvervoer: We streven passend onderwijs na, zo thuisnabij mogelijk, waarbij de ondersteuningsbehoefte van de leerling leidend is. Hiervoor zetten we leerlingenvervoer in waar nodig.

Wat hebben we gedaan in 2024?

Leerlingenvervoer

😊 Met ingang van schooljaar 2022-2023 is het leerlingenvervoer opnieuw aanbesteed. Dit contract hebben we verleend voor alle Kempengemeenten (excl. Oirschot) voor een periode van 5 jaar aan een lokale partij. Deze lokale partij heeft het leerlingenvervoer in 2024 goed uitgevoerd.

Wat wilden we bereiken?

Leerplicht: We waarborgen dat jongeren in en uit gemeente Bladel onderwijs volgen en gebruik maken van hun recht op onderwijs.

Wat hebben we gedaan in 2024?

Leerplicht

😊 We voeren onze taak met betrekking tot leerplicht uit op grond van de Leerplichtwet 1969. We doen dit in nauw contact met zowel de basisscholen als met de middelbare school: het Pius-X College. Omdat het Pius-X een grote regionale school is met veel leerlingen, voeren we de leerplicht uit in samenwerking met de gemeente Reusel-De Mierden. We zetten ons in om vooral preventief te werken, om langdurig ongeoorloofd schoolverzuim zoveel mogelijk te voorkomen.

Wat wilden we bereiken?

Participatie (o.a. Onderwijs Achterstanden Beleid (OAB), volwasseneneducatie / laaggeletterdheid en voorschoolse voorzieningen)

Wat hebben we gedaan in 2024?

Laaggeletterdheid

😊 Iedere arbeidsmarktregio heeft haar eigen programma om Laaggeletterdheid aan te pakken. Zo ook de regio Zuid Oost Brabant (regionaal Programma Integrale Aanpak Laaggeletterdheid 2020-2024), waar Bladel onder valt. Eén van de lokale acties die hieruit voortgekomen is, is het versterken van het DigiTaalhuis (in 2020 gestart). In 2022 is een begin gemaakt met het versterken van het aanbod NT1 en NT2, dit is doorgezet in 2023 en 2024. Onder leiding van de coördinator DigiTaalhuis is een aantal projecten uitgevoerd met een externe partij (Yellow-Chess) met als doel de NT1 doelgroep beter te bereiken.

Nationaal Programma Onderwijs (NPO)

😊 Gemeente Bladel heeft NPO middelen ontvangen. Een steunpakket om de onderwijsachterstanden die ontstaan zijn door de coronapandemie te verminderen. Het onderwijs (PO en VO) en de VE partner hebben plannen aangeleverd voor de besteding van de NPO middelen. Op basis van de aangeleverde plannen en verdeelsleutel zijn alle NPO middelen in 2024 verstrekt. De NPO middelen kunnen tot augustus 2025 besteed worden.

Onderwijsachterstandenbeleid

😊 In 2024 is een start gemaakt met het onderwijsachterstandenbeleid (OAB) in samenwerking met basisschooldirecteuren, VE partner en de GGD. Dit als opvolging van het VVE beleid dat t/m 2023 liep. In het onderwijsachterstandenbeleid, wordt het VVE beleid opgenomen.

Voorschoolse voorziening educatie (vve)

😊 De VVE monitor met de externe partij is afgerond. In 2025 wordt een nieuwe peutermonitor aanbesteed. Het doel van de monitor is om het bereik en non-bereik van kinderen met een VE indicatie in beeld te brengen. Op basis daarvan wordt bepaald wat nodig is om de toeleiding te verstevigen. Daarnaast is de subsidieregeling peuteropvang en voorschoolse educatie gemeente Bladel van kracht gegaan medio 2024.

Beleidsindicatoren

Hieronder worden de meest actuele BBV-beleidsindicatoren gepresenteerd.

Naam Indicator	2020	2021	2022	2023	2024	Bron
Aantal leerplichtige leerlingen	2.830	2.780	2.740	2.680	2.650*	www.waarstaatjegemeente.nl
Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen	0	0	3,6	3,6	n.n.b.	www.waarstaatjegemeente.nl
Relatief (wettelijk) verzuim per 1.000 leerlingen	2	2	3	5	n.n.b.	www.waarstaatjegemeente.nl
Voortijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie	1,30%	1,10%	1,40%	2,00%	n.n.b.	www.waarstaatjegemeente.nl
Voortijdig schoolverlaters zonder start-kwalificatie RMC regio Zuidoost-Brabant	1,70%	1,80%	2,40%	2,30%	n.n.b.	www.waarstaatjegemeente.nl
Voortijdig schoolverlaters zonder start-kwalificatie landelijk	1,70%	1,90%	2,40%	2,40%	n.n.b.	www.waarstaatjegemeente.nl

* Voorlopige cijfers

Verbonden partijen

De navolgende verbonden partijen worden betrokken bij het realiseren van de geformuleerde doelstellingen:

- Gezondheidsdienst Brabant-Zuidoost
- Samenwerking Kempengemeenten

Wat heeft het beleidsveld gekost?

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht "Wat het gekost heeft?" Voor een nadere analyse wordt verwezen naar het "Overzicht van baten en lasten en toelichting".

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Rekening 2024	Afwijking 2024
lasten:					
onderwijshuisvesting	n -1.648	n -1.794	n -2.544	n -2.256	v 288
onderwijs- en leerlingenzaken:					
leerlingenvervoer	n -375	n -316	n -419	n -442	n -23
leerplicht	n -152	n -195	n -167	n -262	n -95
participatie / onderwijs achterstandenbeleid e.d.	n -168	n -13	n -417	n -173	v 244
totaal gerealiseerde lasten	n -2.343	n -2.318	n -3.547	n -3.133	v 414
baten:					
onderwijshuisvesting	n -55	v 12	v 608	v 300	n -308
onderwijs- en leerlingenzaken:					
leerlingenvervoer			v 4	v 1	n -3
leerplicht	v 9	v 12	v 31	v 31	
participatie / onderwijs achterstandenbeleid e.d.	v 150		v 404	v 157	n -247
totaal gerealiseerde baten	v 104	v 24	v 1.047	v 489	n -558
gerealiseerd resultaat	n -2.239	n -2.294	n -2.500	n -2.644	n -144

3.6 Sport, cultuur en recreatie

Binnen het programma sport, cultuur en recreatie worden activiteiten ontplooid die bijdragen aan het gewenste imago en aan de promotie van onze gemeente en activiteiten, gericht op een recreatieve, gezonde en educatieve tijdbesteding van inwoners en bezoekers van onze gemeente. Hierbij gaan we uit van de eigen kracht van inwoners en participatie en betrokkenheid hierbij van maatschappelijke organisaties en netwerken. De gemeente heeft hierbij de regierol.

Sport en bewegen

Wat wilden we bereiken?

Het mogelijk maken van een levenlang plezier aan sporten en bewegen, in een inclusieve sport- en beweegomgeving, zowel individueel als in verenigingsverband.

Wat hebben we gedaan in 2024?

Het stimuleren van burgerinitiatieven gericht op speelvoorzieningen

😊 Het afgelopen jaar zijn er meerdere initiatieven vanuit burgers gekomen met betrekking tot een verbetering van het (huidige) speelaanbod in de gemeente. Binnen de mogelijkheden hebben we gekeken of bepaalde verzoeken ingewilligd konden worden. Dit combineerden we met de reeds geplande vervangingen op die locaties. Zo vormden we een bestaande speelvoorziening om in een nieuwe speelvoorziening waarbij de buurtbewoners inspraak hebben gehad. Afgelopen jaar heeft dit geresulteerd in o.a. nieuwe/aanvullende speeltoestellen in Bladel (Dool-landpark veld), Casteren (Kerkeneind en Durkijk) en Hapert (De Voren). Buurtbewoners hebben hierbij dus zelf de wensen kenbaar gemaakt en deze hebben wij binnen de mogelijkheden veelal kunnen inwilligen.

Uitvoering van het sportakkoord (Kempenbreed)

😊 In 2023 is het Kempisch Sport en Beweegakkoord 2.0 opgeleverd. De uitvoering van het akkoord is nog steeds in handen van de vier Kempengemeenten in samenwerking met de Stichting Kempen in Beweging, maar sinds 2024 ook van een professional de 'Coördinator Sport en Preventie'. Deze coördinator is begin 2024 gestart en is in zijn eerste jaar veel bij (sport)verenigingen op bezoek gegaan om kennis te maken en input op te halen. Het budget voor uitvoering van maatregelen is nog altijd in beheer bij de Stichting Kempen in Beweging en daar zijn in 2024 ook weer verschillende projecten/evenementen van bekostigd.

Vergroten toegankelijkheid bij vervanging van speeltoestellen

😊 Tijdens de vervangingen van speeltoestellen zijn op de betreffende locaties in Casteren en Bladel bewust de familie/vogelnestschommels behouden om deze door verschillende doelgroepen (zelfs voor rolstoelgebruikers) te kunnen laten gebruiken.

Ook is er weer nadrukkelijk naar de bereikbaarheid van de nieuwe toestellen gekeken. Bij de vervangingen van de speeltoestellen in Bladel en Casteren is bewust zo min mogelijk valzand gebruikt (alleen indien noodzakelijk). Dit om de bereikbaarheid van deze toestellen zo optimaal mogelijk te houden.

Cultuur

Wat wilden we bereiken?

Beschermen van het cultuurhistorische erfgoed van Bladel

Wat hebben we gedaan in 2024?

Beschermen van het cultuurhistorisch erfgoed van Bladel

😊 In 2021 kende de Rijksoverheid aan de gemeente een financiële bijdrage toe voor de Kerkenvisie. De kerkenvisie is in samenwerking met BOEi opgesteld en in 2024 afgerond. In de visie worden de 7 kerken in de gemeente beschreven. Mogelijkheden voor herbestemming worden uiteengezet. Als gevolg daarvan is de kerk in Netersel te

koop gekomen. Dit jaar zijn ook de archeologische monumenten in de gemeente Bladel geïnspecteerd. Uit de inspecties kwamen geen bijzonderheden naar voren.

Uit het budget voor de monumenten worden onder meer het onderhoud aan monumenten en de nutsvoorzieningen betaald. Waar mogelijk en nodig zijn de monumenten onderhouden. Voor de Luchtwachtstoren (LUWA-toren) is aanvullend budget gevraagd. Deze is in dusdanige staat dat regulier onderhoud onvoldoende is voor de instandhouding.

Voor de Molen in Hapert en de Sint Pancratiustoren in Hoogeloon wordt ieder jaar een SIM-subsidie ontvangen. Wij zorgden voor de uitvoering van de werkzaamheden.

Wat wilden we bereiken?

Verbinding en samenwerking stimuleren tussen culturele organisaties en verenigingen onderling en met andere disciplines.

Wat hebben we gedaan in 2024?

Realiseren uitvoeringsprogramma cultuur

 In de cultuurnota is een uitvoeringsprogramma opgenomen dat loopt tot en met 2022. In 2024 is het uitvoeringsprogramma verder uitgevoerd, toegespitst op de pijlers Cultuur en verbinding, Cultuur en participatie, Cultuur en educatie, en Cultuur en vernieuwing.

We bewaken de voortgang van het uitvoeringsprogramma en sturen bij indien nodig. Een aantal activiteiten uit het programma lopen door naar 2025, zolang het cultuurbeleid niet geëvalueerd en (indien nodig) herzien wordt.

Cultuur en verbinding

In 2024 hebben we het volledig beschikbare budget van de Stimuleringsregeling cultuurinnovatie verstrekt aan vier initiatieven. Via deze regeling kunnen projecten worden ondersteund die een bijdrage leveren aan vernieuwing en/of cultuurdeelname en/of openbare beeldende kunst. De uitvoering van de aansturing van de combinatiefunctionaris cultuur/cultuurcoach met Art4u, onderwijsinstellingen, gemeente Eersel, Bladel en Reusel-De Mierden hebben we ook in 2024 vormgegeven. Middels het regionale kernteam stemmen we twee keer per schooljaar af en waar nodig sturen we bij voor wat betreft cultuureducatie.

Cultuur en participatie

Hieronder vallen de Visie op bibliotheekwerk en cultuurparticipatie. In 2024 zijn we gestart met het opstellen van een vernieuwde lokale visie op het bibliotheekwerk, in samenwerking met de bibliotheek. Dit sluit aan op de regionale evaluatie van de bestuursovereenkomst en de voorbereidingen rondom de zorgplicht. We hebben opgehaald wat nodig is om richting te bepalen voor zowel de regionale als lokale samenwerking. Dit wordt in 2025 verder uitgewerkt. Net als ieder jaar verstrekten we ook in 2024 subsidies voor actieve en passieve cultuurparticipatie (inclusief de subsidie voor Heemkunde Pladella Villa) in gemeente Bladel.

Cultuur en educatie

De overeenkomst voor de inzet van de cultuurcoach is door ons geëvalueerd, geactualiseerd en voor twee jaar verlengd. Zo kan de cultuurcoach in samenwerking met het onderwijs en culturele partners cultuurparticipatie en -educatie bij kinderen en jongeren verder vergroten, de kwaliteit verbeteren, en samenwerking tussen scholen en culturele instellingen stimuleren.

Cultuur en vernieuwing

In 2024 hebben we kunst en cultuur nadrukkelijk geïntegreerd in diverse beleidsstukken, zoals de Brede Visie Welzijn en het plan van aanpak GALA. Hiermee blijft cultuur een belangrijk aandachtspunt binnen ons beleid en de uitvoering daarvan, met oog voor de verbinding met andere beleidsterreinen. De borging van kunst en cultuur op lange termijn wordt hierdoor versterkt binnen gemeentelijke plannen.

Beleidsindicatoren

Hieronder worden de meest actuele BBV-beleidsindicatoren gepresenteerd.

Naam Indicator	2020	2021	2022	2023	2024	Bron
Niet-sporters	47,80%	n.b.	48,40%	n.n.b.	n.n.b.	www.waarstaatjegemeente.nl

Verbonden partijen

De navolgende verbonden partijen worden betrokken bij het realiseren van de geformuleerde doelstellingen:

- KempenPlus
- Bosgroep Zuid-Nederland

Wat heeft het beleidsveld gekost?

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht "Wat het gekost heeft?" Voor een nadere analyse wordt verwezen naar het "Overzicht van baten en lasten en toelichting".

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Rekening 2024	Afwijking 2024
lasten:					
sport en beweging:					
accommodaties	n -1.515	n -2.080	n -1.919	n -1.678	v 241
bevorderen deelname en activiteiten	n -346	n -302	n -371	n -347	v 24
cultuur:					
cultuur en verbinding	n -194	n -199	n -229	n -226	v 3
cultuur en participatie	n -306	n -305	n -425	n -504	n -79
accommodaties	n -644	n -602	n -716	n -712	v 4
erfgoed en kunst	n -67	n -76	n -133	n -73	v 60
natuur	n -2.111	n -2.090	n -2.850	n -2.458	v 392
totaal gerealiseerde lasten	n -5.183	n -5.654	n -6.643	n -5.998	v 645
baten:					
sport en beweging:					
accommodaties	v 497	v 467	v 610	v 661	v 51
bevorderen deelname en activiteiten	v 128	v 94	v 142	v 128	n -14
cultuur:					
cultuur en verbinding	v 11	v 11	v 11	v 11	
cultuur en participatie	v 2	v 2	v 3	v 3	
accommodaties	v 139	v 102	v 165	v 165	
erfgoed en kunst	v 9	v 9	v 9	v 9	
natuur	v 59	v 44	v 731	v 405	n -326
totaal gerealiseerde baten	v 845	v 729	v 1.671	v 1.382	n -289
gerealiseerd resultaat	n -4.338	n -4.925	n -4.972	n -4.616	v 356

3.7 Sociaal domein

Iedereen, ongeacht leeftijd, culturele achtergrond, fysieke of economische situatie, neemt als volwaardig lid deel aan de samenleving. Aan mensen voor wie zelfredzaamheid en meedoen niet vanzelfsprekend is, wordt ondersteuning geboden. Als gemeente dragen we hier onder meer aan bij door uitvoering van de participatiewet, Wmo en jeugdwet. Daarbij werken we samen met onder andere (vrijwilligers-)organisaties in het sociaal domein, de jeugdcoaches en ouderenconsulent.

Participatie

Wat wilden we bereiken?

Algemeen toegankelijke individuele ondersteuning, zoals cliëntondersteuning, maatjesprojecten en maatschappelijk werk.

Wat hebben we gedaan in 2024?

Toegankelijke individuele ondersteuning

😊 De toegankelijke individuele ondersteuning hebben we ingevuld door de inzet van o.a. Cordaad Welzijn, Lუმens, MEE de Meent groep en vrijwillige onafhankelijke cliëntondersteuners.

Wat wilden we bereiken?

Arbeidsparticipatie: KempenPlus & praktijkhuis

Wat hebben we gedaan in 2024?

Evaluatie Wet Inburgering

😊 De evaluatie van de wet Inburgering is in september 2024 middels een raadsmededeling (RM24.050) aan de gemeenteraad toegezonden. In overleg met de andere gemeenten worden door ons de vervolgacties opgepakt en uitgevoerd.

Praktijkhuis Bladel

😊 Medio 2024 is op basis van de opgeleverde businesscase door de gemeenteraad besloten tot beëindiging van het Praktijkhuis per 1 januari 2025 (R24.034b). In de tweede helft van het jaar is door ons stap voor stap gewerkt aan zorgvuldige communicatie richting deelnemers, persoonlijke begeleiding bij het vinden van alternatieven en de ontmanteling van het Praktijkhuis. Hierover hebben we de gemeenteraad nog aanvullend geïnformeerd tijdens de commissievergadering van 4 december. Per 1 januari 2025 is het Praktijkhuis formeel gesloten.

Toekomstverkenning KempenPlus

😊 Na oplevering van de eerste rapportage door BMC in 2023, waarbij kansen en bedreigingen in de toekomstbestendigheid van KempenPlus in beeld zijn gebracht, was er behoefte aan vervolgonderzoek. In augustus 2024 is de gemeenteraad middels een raadsmededeling (RM24.053) door ons op de hoogte gebracht van de opdrachtverstrekking hiervoor aan Berenschot. Er is opdracht verstrekt aan Berenschot om een tweeledig onderzoek te doen naar de toekomst van KempenPlus, waarbij enerzijds de interne processen van KempenPlus worden onderzocht en anderzijds een advies wordt gevraagd over de optimale dienstverlening aan inwoners op het gebied van bestaanszekerheid. Eind 2024 is het rapport nog niet opgeleverd, Berenschot levert de rapportage uiterlijk begin maart 2025 op.

Voortzetten werkwijze Social Return

😊 De werkwijze van Social Return als arbeidsmarktinstrument om sociaal ondernemen te stimuleren is door ons voortgezet, waarbij alle Bladelse contractuele Social Return verplichtingen door de gecontracteerde partijen zijn gerealiseerd.

Wetswijziging P-Wet breed offensief

☹ In afwachting van de uitkomsten van het onderzoek door BMC, en later Berenschot, hebben we hiermee nog niets gedaan in 2024. Dit wordt door ons meegenomen in de voorbereidingen op de Participatiewet in Balans, waarbij ook de uitkomsten van het onderzoek van Berenschot worden betrokken.

Wmo

Wat wilden we bereiken?

Actueel Wmo beleid

Wat hebben we gedaan in 2024?

Evaluatie Beleidskader Maatschappelijke Ondersteuning

😊 Het beleidskader MO heeft een looptijd van 2022 tot en met 2025. In 2024 is de aandacht gegaan naar het integrale beleid door het opstellen van de brede visie welzijn.

Wat wilden we bereiken?

Effectieve aanpak complexe casuïstiek

Wat hebben we gedaan in 2024?

Effectieve aanpak complexe Casuïstiek

😊 In 2024 hebben verschillende ontwikkelingen plaatsgevonden op het gebied van complexe casuïstiek.

- Veiligheidscasuïstiek 18+

In Kempisch verband is de casusregie veiligheidscasuïstiek, voor de doelgroep 18+, uitvoerig geëvalueerd en is de keuze gemaakt om deze taak opnieuw te beleggen. Het Kempenteam van CJG+ heeft jarenlange ervaring en expertise met het oppakken van veiligheidscasuïstiek voor de doelgroep 18-. Vanaf 1 januari 2025 hebben zij daarom deze taak voor de doelgroep 18+ overgenomen van welzijnsorganisatie Lumens. Gedurende 2 jaar zal deze nieuwe werkwijze samen met het CJG+ doorlopend gemonitord en geëvalueerd worden.

- Casuïstiek Overleg Bladel (COB)

Op 1 januari 2025 is een nieuwe procesregisseur gestart voor het COB (casuïstiek overleg Bladel). Met deze nieuwe procesregisseur komt een nieuwe werkwijze voor het COB. Vier maal per jaar organiseren we een themabijeenkomst voor aangesloten professionals. Casuïstiek bespreken we enkel nog in MDO's (multidisciplinaire overleggen) met betrokken professionals.

- Wijk-GGz

De functie Wijk-GGz hebben we in 2023 na een pilot van ruim een jaar structureel gemaakt. Met het structureel maken van de functie is voor 4 gemeenten gezamenlijk €300.000 subsidie van ZonMw aangevraagd en goedgekeurd voor een looptijd van 4 jaar (2023-2027), met de voorwaarde dat de functie gedurende deze 4 jaar uitgebreid geëvalueerd blijft en dat er wordt gewerkt aan samenwerking met partners in de keten. In 2024 is hiervoor een enquête uitgezet onder professionals en die is door 71 van hen ingevuld. Vervolgens is een eerste samenleidend netwerkbijeenkomst door ons georganiseerd, om de resultaten nader te bespreken. GGzE heeft daarnaast een enquête uitgezet bij cliënten, naasten en de politie. De eerste uitkomsten hiervan wijzen wederom sterk op meerwaarde van de Wijk-GGz. Alle resultaten worden gedurende de looptijd van de ZonMw-subsidie gebundeld tot een tussen- en eindevaluatie.

Wat wilden we bereiken?

Maatwerkdienstverlening 18+

Wat hebben we gedaan in 2024?

Wmo begeleiding

😊 In 2024 hebben we een nieuwe werkwijze geïmplementeerd voor het product groepsbegeleiding. Dit omdat het product groepsbegeleiding regelmatig voor discussie zorgde tussen consultant, aanbieder en cliënt. Een werkgroep met aanbieders en beleidsadviseurs (uit het kernteam begeleiding 18+) hebben samen gezocht naar de vorm en vereisten voor het product. Vanaf 1 juni 2024 dienen aanbieders hun groepsbegeleidingsproducten in bij het kernteam BG 18+. Dit kernteam beoordeelt of het product voldoet aan de vereisten. Consulanten van de diverse gemeenten kunnen daardoor zien welke producten, van welke aanbieders, zijn toegelaten en dat voor deze producten een indicatie afgegeven kan worden.

Wmo beschermd wonen

😊 Het invoeren van het woonplaatsbeginsel beschermd wonen is wederom uitgesteld, wat betekent dat gemeente Eindhoven als centrumgemeente (financieel) verantwoordelijk blijft. Bij centrumgemeente Eindhoven was het in 2023 en 2024 mogelijk om plannen in te dienen voor de regionale subsidieregeling innovatie beschermd wonen. Zorgboerderij de Hooiberg uit gemeente Bladel heeft een plan ingediend en wij hebben deze subsidie toegelaten. Met deze subsidie breiden zij de indicatievrije inloop uit met indicatievrije groepsbegeleiding en dagbesteding. Deze indicatievrije inloop dient zowel als preventiemiddel, om te voorkomen dat een inwoner op een later moment een beschermd wonen indicatie nodig heeft, als ter bevordering van uitstroom uit beschermd wonen.

Wat wilden we bereiken?

Mantelzorg

Wat hebben we gedaan in 2024?

Mantelzorg

😊 In 2024 is door ons een mantelzorgdiner en mantelzorglunch georganiseerd. De mantelzorgwaardering hebben we verhoogd van €25 naar €35. In 2025 gaan we dit verder verhogen naar €50. De vrijwilligers van het infopunt zorg- en welzijn hebben mantelzorgers uit het mantelzorgbestand gebeld met de vraag hoe het met hen gaat. Daarnaast is in 2024 de beleidsregel pré-mantelzorgwoningen in werking getreden die het plaatsen van een mantelzorgwoning makkelijker moet maken.

Wat wilden we bereiken?

Ouderenbeleid

Wat hebben we gedaan in 2024?

Evaluatie visiedocument 'Ouder worden in de gemeente Bladel'

😞 De evaluatie heeft niet plaatsgevonden. Er is door ons voorrang gegeven aan andere ontwikkelingen in het sociaal domein. De evaluatie zal plaatsvinden in het eerste halfjaar van 2025.

Wat wilden we bereiken?

Voorliggende voorzieningen zoals indicatievrije inloop en dagopvang

Wat hebben we gedaan in 2024?

Evaluatie invulling indicatievrije inloop

😊 De indicatievrije inloop van Zorgboerderij de Hooiberg is door ons in 2024 geëvalueerd. Gelijktijdig hebben we de gemeenteraad op de hoogte gebracht van de pilot die de Hooiberg momenteel uitvoert met behulp van subsidie uit regio Eindhoven (zie beschermd wonen). De indicatievrije inloop is uitgebreid met indicatievrije dagbesteding en groepsbegeleiding (herstelgroepen). Omdat de Hooiberg deze subsidie vanuit de regio ontvangt is de subsidierelatie met gemeente Bladel stopgezet. In 2025 evalueert de Hooiberg hun nieuwe werkwijze en wordt samen met de regio gekeken hoe de indicatievrije inloop er na de pilot uit gaat zien.

Wat wilden we bereiken?

Zorgloket

Wat hebben we gedaan in 2024?

Zorgloket

😊 Het zorgloket heeft in 2024 de bestaande werkwijze voortgezet. Zij hebben informatie en advies gegeven over zorg en welzijn, en inwoners geholpen die gebaat waren bij een maatwerkvoorziening.

Inkomensregelingen

Wat wilden we bereiken?

Armoedebestrijding

Wat hebben we gedaan in 2024?

Beleidsregels Bijzondere bijstand

😊 In 2024 zijn de beleidsregels bijzondere bijstand door ons geactualiseerd. Deze waren op een aantal punten verouderd en achterhaald. De beleidsregels zijn aangepast aan jurisprudentie en de uitvoeringspraktijk. Ook hebben we de paragraaf en bedragen rondom gebruiksgoederen en inrichtingskosten verduidelijkt/aangepast.

Beleidsregels Participatieregeling 18+ en de verordening Participatieregeling 18+

😊 Begin 2024 hebben we de nieuwe beleidsregels participatieregeling 18+ vastgesteld waarmee de regeling is verruimd in hoogte van bedrag (van € 150,- naar € 180,-) en voor wat betreft de bestedingsmogelijkheden. Hiermee willen we de bekendheid en het gebruik van de Participatieregeling 18+ vergroten. Ten tijde van vaststellen van de Kadernota Geldzorgen is ook de verordening Participatieregeling 18+ vastgesteld door de gemeenteraad, zodat de regeling ook juridisch op de juiste wijze geborgd is.

Collectieve zorgverzekering (CZV)

😊 Per 1 januari 2023 zijn er twee aanbieders voor de collectieve zorgverzekering binnen De Kempen, namelijk CZ en VGZ. Dit heeft als groot voordeel voor inwoners van De Kempen dat zij meer keuze hebben, zowel qua aanbieder als zorgpakket. In 2024 hebben we in samenwerking met BS&F een spreekuur bij KempenPlus georganiseerd om de CZV onder de aandacht te brengen, een Webinar voor het maatschappelijk middenveld georganiseerd, inwoners met een bijstandsuitkering, en nog geen CZV, aangeschreven per brief en flyers verspreid.

De eenmalige energietoeslag

😊 Ook in 2024 konden inwoners tot 1 juli 2024 een beroep doen op de Energietoeslag. Inmiddels is dit niet meer mogelijk.

Evalueren kadernota armoedebestrijding en opstellen Kadernota 'Geldzorgen in De Kempen'

😊 In 2024 is de nieuwe Kempische kadernota Geldzorgen gereed gekomen. De eerdere kadernota Armoedebestrijding hebben we geëvalueerd en we hebben input opgehaald bij allerlei betrokkenen. Ook is er een onderzoek uitgevoerd naar het minimeleid, door onderzoeksbureau KWIZ. De kadernota Geldzorgen is eind december 2024 vastgesteld door de gemeenteraad.

Lokaal armoedenetwerk opgezet

😊 In 2024 is door ons een lokaal Bladels netwerk 'armoedebestrijding' opgezet met als doel een aantal keer per jaar bijeen te komen. Deelnemers zijn lokale (welzijns-)partijen en vrijwilligers die inwoners ondersteunen bij geldzorgen. Doel van het netwerk is om elkaar te leren kennen, kennis en ervaring uit te wisselen, te inspireren en gezamenlijk acties uit te zetten binnen gemeente Bladel.

Menstruatie uitgiftepunten (MUP)

😊 In 2024 is er contact gezocht met lokale gemeenschapshuizen/locaties in de verschillende dorpskernen om menstruatie uitgifte punten te realiseren. Het beoogde effect van de inrichting van deze MUP's is dat alle inwoners van de gemeente Bladel laagdrempelig en gratis toegang krijgen tot menstruatieproducten. Dit draagt bij aan het verminderen van menstruatiearmoede en zorgt ervoor dat menstruatieproducten beschikbaar zijn voor diegenen die anders mogelijk in de problemen zouden komen. Het project start in 2025.

Nieuwsbrief geldzaken (preventie)

😊 De nieuwsbrief Geldzaken die eens per twee maanden werd uitgegeven is door ons tot en met mei 2023 voorgezet. In de editie van mei 2023 is een evaluatie aan de abonnees voorgelegd in de vorm van een korte digitale vragenlijst. Daarna hebben we besloten de nieuwsbrief incidenteel in te zetten. Dit hebben we dan ook gedaan in het jaar 2024 bij belangrijke wijzigingen of om minimaregelingen onder de aandacht te brengen.

Ondersteuning gedupeerden toeslagenaffaire

😊 Voor gedupeerden uit gemeente Bladel zet Maatschappelijke Dienstverlening de begeleiding en ondersteuning voort. In 2024 zijn er ook hulpvragen in het kader van de regeling brede ondersteuning voor gedupeerden ontvangen.

Pilot vroegsignalering

😊 De pilot vroegsignalering (Wgs) waarbij huisbezoeken worden afgelegd, door een consulent schuldhulpverlener en een maatschappelijk werker van Lumens, is voortgezet in 2024 en wordt eind januari 2025 geëvalueerd. We zien in de tussenevaluatie 2024 dat er op dat moment in De Kempen al meer succesvolle contactpogingen zijn behaald t.o.v. het landelijk gemiddelde.

Pilot vroegsignalering verenigingen

😊 Deze pilot is uiteindelijk minder goed van de grond gekomen. We hebben het ondersteuningsaanbod bij geldzorgen en een signaleringskaart 'armoede' op diverse wijze met verenigingen gedeeld i.s.m. Kempen in Beweging. Het blijft een uitdaging om de grote groep aan (sport)verenigingen op een goede manier te bereiken.

Project weesfietsen

😊 Het project 'Weesfietsen' hebben we ook in 2024 opgepakt, waarbij wij als gemeente een overeenkomst hebben afgesloten met het Pius X-College (opknappen van weesfietsen en fietswrakken) en de Voedselbank (uitgifte van de fietsen aan hun klanten).

Speaking Minds

😊 Met het project Speaking Minds (taboedoorbreking) zijn jongeren van het praktijkonderwijs Pius X-College aan de slag gegaan met vraagstukken in het kader van armoede en hebben zij adviezen gepresenteerd aan de gemeenten. Ook in 2024 zijn we doorgegaan met het project Speaking Minds en hebben de leerlingen van het Pius X College een kledinginzamelingsactie voor Kledingbank de Kempen opgezet.

Uitvoering geven aan de geactualiseerde kadernota armoedebestrijding

😊 We hebben uitvoering gegeven aan de geactualiseerde kadernota armoedebestrijding. Hierbij hebben wij ons verder gericht op o.a. de pilot vroegsignalering (huisbezoeken), en preventie (o.a. door inzet nieuwsbrief, lokale kanalen, aansluiting bij het Informatieplein Bladel en Webinars) en een inspiratiesessie voor het maatschappelijk middenveld.

Zwemonderwijs

😊 In het kader van de aangenomen motie om zwemonderwijs en financiële ondersteuningsmogelijkheden in de gemeente meer onder de aandacht te brengen, zijn door ons de volgende acties in 2024 uitgezet:

- Herhaaldelijke inzet via lokale krantjes, persbericht en sociale media kanalen.

- Interview met inwoner uit gemeente Bladel en kinderen die zwemonderwijs hebben gevolgd om hier via lokale kanalen aandacht aan te geven.
- Extra aandacht gevraagd voor het aanbod bij verenigingen en bij Vluchtelingenhulp en basisonderwijs.
- Initiatief vanuit de Wereldklas Pius- X College om pilot te starten rondom collectief bekostigen zwemonderwijs. Wij nemen neemt hier aan deel en deze pilot start in 2025.

Jeugd

Wat wilden we bereiken?

Kinderen en jongeren met problemen ontvangen op tijd goede en effectieve jeugdhulp zodat ze veilig, gezond en kansrijk opgroeien

Wat hebben we gedaan in 2024?

Evaluatie en actualisatie meerjarenbeleidskader jeugd

😊 In 2024 is het Meerjarenbeleidskader Jeugdhulp de Kempen (dat met twee jaar verlengd is eind 2023) geëvalueerd en is het proces opgestart op tot een nieuw Meerjarenbeleidskader de Kempen 2026-2029 te komen. In het meerjarenbeleidskader jeugdhulp in de Kempen 2020-2024 zijn per actielijn activiteiten uitgewerkt om het doel te kunnen bereiken. We zetten gedurende de verlengingsperiode (2024/2025) in op onder meer de volgende activiteiten uit het meerjarenbeleidskader jeugdhulp in de Kempen 2020-2024:

Een betere toegang voor jeugdhulp

😊 Dit is o.a. gebeurd door: spreekuur voorliggend (aan intake) voort te zetten en te investeren in samenstelling van de teams. Verder is in 2024 ingezet op versteviging van samenwerking met aanbieders, onderwijs en verwijzers.

De JIM aanpak is door ons ingezet. Jim staat voor Jouw Ingebrachte Mentor; een steunfiguur (mentor) uit het netwerk, die de jongere inspireert, energie geeft, dingen leert en als nodig ook een keer de waarheid kan zeggen. Er is een werkgroep ingericht die gaat bekijken hoe JIM beter benut en meer geborgd kan worden.

De volgende trainingen zijn voorliggend aangeboden: online training Kind& scheiding, Pubertraining en E-health modules worden doorlopend aangeboden.

Meer kinderen zo thuis mogelijk laten opgroeien (afname realiseren op verblijf)

😊 De pilot kleinschalig verblijf (jongeren verblijf in een kleinschalige woonvoorziening op kleinere groepen) vanuit Samen voor Jeugd is in 2024 geëvalueerd. Binnen de pilot hebben 2 jongeren uit de Kempen gebruik gemaakt van kleinschalig verblijf bij de betreffende aanbieder. Aanbieders willen aansluiten bij de pilot. Daarom wordt er in 2025 vanuit de regio een aanbesteding kleinschalig verblijf doorlopen. Daarnaast blijven we inzetten op het vergroten van het aanbod (intensieve) ambulante jeugdhulp dat gericht is op alle leden van het gezin.

Ook in 2024 hebben we 'Buurtgezinnen' voortgezet. Voor gemeente Bladel hebben zij in het jaar 2024 het gewenste aantal koppelingen bereikt.

Alle kinderen de kans bieden zich te ontwikkelen

😊 In 2024 hebben we de pilot 'Samen Doen' geëvalueerd waarbij op alle basisscholen en het voortgezet onderwijs een jeugd- en gezinswerker aanwezig is. Met als doel: verbeteren van de samenwerkingsrelatie tussen onderwijs en jeugdhulp en laagdrempelige ondersteuning kunnen bieden aan ouders en jeugdigen. In De Kempen zijn we in 2024 gestart met de pilot huisartsen waarbij jeugd- en gezinswerkers o.a. bij één huisartsenpraktijk in gemeente Bladel enkele dagdelen aanwezig zijn om op deze manier hulpvragen systemisch op te pakken en een afname in instroom specialistische jeugdhulp te bewerkstelligen. Tegelijkertijd is er GGZ expertise (vanuit een jeugdhulpaanbieder) beschikbaar, ter consultatie voor de toegangsmedewerkers.

Pilot Zorg in Onderwijstijd (Samen voor Jeugd). Op regionaal niveau wordt er samengewerkt in de pilot 'collectieve financiering van zorg in onderwijs'. Dit komt dit er op neer dat niet langer gewerkt wordt met individuele beschikkingen voor kinderen die zorg nodig hebben, maar dat deze zorg collectief wordt gefinancierd, ingekocht en

uitgevoerd. Een aantal SBO scholen nemen deel aan de proeftuinen in 2024 en begin 2025 wordt de evaluatie en het eindadvies opgeleverd.

NPO pilot met het Pius X-College. In 2024 is de pilot zorg en onderwijs gestart i.s.m. het Pius X-College en diverse aanbieders in De Kempen, bekostigd vanuit de NPO middelen van gemeente Bladel. Voor jongeren, die omwille van een ondersteuningsbehoefte begeleiding/behandeling nodig hebben, waarbij onderwijs wegvalt, wordt onderwijs middels de pilot op locatie aangeboden.

Kwetsbare jeugdigen beter op weg helpen zelfstandig te worden

☹ De bedoeling van deze actielijn is te komen tot integraal handelen in het sociaal domein. Met een aantal partners, onderwijs en de huisartsen, hebben we hier naar gehandeld. Er zijn echter ook nog verschillende thema's en vragen waar we dit nog moeten verbeteren. Professionals weten elkaar wel te vinden maar dat is nog geen vanzelfsprekendheid.

Binnen de regio Samen voor Jeugd zijn, vanuit het transformatieplan de overgang 18- naar 18+ en per thema in de subsidieregeling, gedragen transformatiedoelen. Helaas zien we dat er in 2024 erg weinig aanvragen zijn binnengekomen op de subsidieregeling.

Binnen de gemeente Bladel vinden we het belangrijk dat jongeren die 18 jaar worden geïnformeerd worden over wat er allemaal verandert als je 18 wordt en dat zij weten waar zij met vragen terecht kunnen. We zijn in 2024 gestart met het invullen van de app Kwikstart. In 2025 willen we hier vervolg aan geven en deze informatie verspreiden onder inwoners.

Jeugdigen beter beschermen als hun ontwikkeling gevaar loopt

😊 Vanuit het Kempenteam CJG+ is de afgelopen jaren nadrukkelijk samenwerking gezocht met de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) en de Gecertificeerde Instellingen (GI's). Beide organisaties kwamen voor de periode 2021 – 2023 door personeelsgebrek onvoldoende/niet toe aan hun reguliere taakuitvoering en de afspraken die hieromtrent gemaakt zijn. Dit heeft op twee manieren bijgedragen aan het vergroten van de druk op het team CJG+

Op basis van deze toenemende druk en de wens/noodzaak betrokken te zijn en te blijven in onderhavige casuïstiek is ingestemd met de inzet van 1 extra fte voor het Kempenteam voor 2024 en 2025.

De werkgroepen, die in het kader van de totstandkoming en uitwerking van het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming in onze regio zijn geformeerd, op diverse thema's, zijn door ons in 2024 opgestart.

Investeren in vakmanschap van de jeugdprofessionals

😊 In 2024 is er bij CJG+ de Kempen een kwaliteitsplan opgesteld, waarin beschreven wordt hoe er gewerkt kan worden naar steekproefsgewijze en/of specifieke verantwoordelijkheid voor inzet specialistische zorg. Er vindt intervisie plaats en collegiaal overleg. Door middel van het invoeren van een nieuw registratiesysteem zijn de administratieve processen tegen het licht gehouden. Rapportages zijn geïntegreerd en handelingen vereenvoudigd.

Preventie

Kempenbranie

😊 In 2024 is de nieuwe coördinator Kempenbranie voor de vier Kempengemeenten gestart. Dit heeft zijn vruchten afgeworpen en er zijn stappen gezet in de voortgang van Kempenbranie. In 2024 is het uitvoeringsplan opgesteld (welke in 2025 in B&W wordt voorgelegd) waarin nieuwe projecten een plek krijgen. De dialoogsessie Kempenbranie heeft plaatsgevonden. De pilot Triple P (positief opvoeden) is opgestart. De pilot sportverenigingen is gestart. En bestaande projecten zijn verder uitgevoerd (Mobile Spot, de Spot, Kamperen bij de boer).

STORM

😊 STORM (Strong Teens and Resilient Minds) is gestart in 2024 in samenwerking met het Pius-X College, CJG+, GGZ en de GGD.

Normaliseren

☹️ Onze (sub)regio is nog niet concreet gestart met het formuleren van een goede definitie rondom normaliseren (één van de veranderopgaven uit de Hervormingsagenda jeugd). (Het maatschappelijke debat rondom) normaliseren geven we een belangrijke plek in het Meerjarenplan Samen voor Jeugd en in het nieuwe Meerjarenbeleidskader Jeugdhulp de Kempen die in 2025 zullen worden vastgesteld.

Datagedreven werken

😊 Vanaf 2024 wordt er vanuit de afdeling MD gewerkt met Mens Centraal en worden de data via een BI Tool opgehaald en verzameld. Vanaf 2022 zijn we vanuit Samen voor Jeugd bezig met Data op Orde, waarmee we op regionale schaal inzicht verschaffen in data met betrekking tot de inkoop van specialistische jeugdhulp. In 2024 is het dashboard officieel live gegaan. Alle beschikbare data van de aangesloten gemeenten is ingelezen en is nu terug te vinden in het dashboard.

Aansluiting onderwijs- jeugdhulp

😊 In 2024 is de regionale projectleider Zorg in Onderwijstijd (ZiO) aan de slag gegaan met het in kaart brengen van alle initiatieven in de regio in het kader van collectieve financiering van ZiO en tevens zijn er diverse proeftuinen in de regio gestart. Zo ook in gemeente Bladel, bij SBO de Piramide. Begin 2025 wordt de evaluatie en het eindadvies opgeleverd.

Subsidieregeling gedragen transformatiedoelen en subsidieregeling BEN

😞 De subsidieregeling gedragen transformatiedoelen en BEN hebben doorgelopen in 2024. Helaas zijn er, ondanks blijvende inzet op communicatie, minder subsidieaanvragen binnengekomen dan gehoopt in de regio. Daarom is in 2024 besloten het budgetplafond, voor de regeling gedragen transformatiedoelen, te verlagen voor het jaar 2025, zodat middelen benut kunnen worden ten behoeve van eigen projecten in de regio en de uitvoering van het Meerjarenplan Samen voor Jeugd. Binnen de subsidieregeling BEN is bij de totstandkoming al een splitsing gemaakt tussen A, middelen t.b.v. subsidieaanvragen en B, middelen die de regio zelf kan inzetten voor projecten (bijv. projectleider ZiO en pilot kleinschalig verblijf).

Regiovisie Samen voor Jeugd

😊 In 2024 hebben we binnen de regio gewerkt aan een Meerjarenplan Samen voor Jeugd, welke in 2025 wordt vastgesteld. De uitgangspunten in het Meerjarenplan vinden hun oorsprong o.a. in de vijf leidende principes uit de Regiovisie SvJ. Dit meerjarenplan schetst de maatschappelijke opgaven waar we als Jeugdhulpregio voor aan de lat staan voor de aankomende vijf jaar (2025-2029). Het meerjarenplan is richtinggevend voor gemeentelijk beleid, inzet van gemeentelijke middelen en de opgaven waaraan we samen met onze partners uitvoering geven.

Vrijwilligers

Wat wilden we bereiken?

Stimuleren, faciliteren en ondersteunen van vrijwilligersorganisaties en de individuele vrijwilliger, om het sociale karakter van gemeente Bladel in stand te houden.

Wat hebben we gedaan in 2024?

Intergemeentelijk Kempenoverleg

😊 We zijn een samenwerking gestart met de collega's van Reusel-De Mierden, Eersel en de vrijwilligerscentrale in Bergeijk. We hebben een workshop bijgewoond en een bijeenkomst over de Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen (WBTR) georganiseerd. Verder hebben we met de gemeenten Eersel en Reusel-De Mierden een gezamenlijke bedankkaart voor Vrijwilligers gemaakt voor de Dag van de vrijwilliger in december. Hierbij zijn aan ruim 300 vrijwilligers bedankkaarten uitgedeeld.

NL Doet / incidentele inzet vrijwilligers

😊 Eind 2024 is door ons aan NLDoet aandacht besteed via de krant en sociale media om vrijwilligersorganisaties mee te laten doen aan de nationale vrijwilligersdagen op 14-15 maart 2025. Vooral organisaties die een éénmalige

klus hebben kunnen hier op intekenen. Hiermee kan een nieuwe groep vrijwilligers geprikkeld worden, namelijk de vrijwilliger die zich niet meteen wil binden voor langere tijd.

Uitvoering geven aan het vrijwilligersbeleid 2019+

😊 Via diverse gesprekken hebben we ondersteuning geboden aan vrijwilligersorganisaties en vrijwilligers die telefonisch, per mail of via een gesprek in contact zijn getreden met de Vrijwilligersondersteuner. Door de aanwezigheid op de Banenmarkt van UWW/KempenPlus en de Bijbaantjesmarkten op het Pius-X- en Rythoviuscollege promoten we vrijwilligerswerk. Ook zijn er een paar bedrijven geweest die ondersteuning hebben gekregen bij het organiseren van vrijwilligersactiviteiten voor hun personeel. Ook is er door ons ingezet om regelmatig in de PC55 een artikel te publiceren over vrijwilligerswerk.

Tot slot hebben we de contacten met de nieuwe directeur Havo/VWO op het Pius X weer opgestart. Er wordt besproken in hoeverre maatschappelijke stages, snuffelstages en maatschappelijke projecten door school meer in het onderwijsprogramma kunnen worden ingebouwd. Daarbij wordt ook gekeken hoe hier vanuit de gemeente ondersteuning aan kan worden gegeven.

We ondersteunen als gemeente vrijwilligersorganisaties door middel van het aanbieden van een vrijwilligersverzekering. Verder worden ze door ons geholpen bij en gewezen op subsidie mogelijkheden. Verder wordt er voor gezorgd dat er goede accommodaties voor vrijwilligersorganisaties zijn.

Vrijwilligersbureau Bladel (VBB)

😊 Bij het Vrijwilligersbureau zijn, naast de Vrijwilligersondersteuner en tevens de coördinator, drie vrijwilligers actief. Afgelopen jaar is wekelijks op woensdagen inloopspreekuur gehouden. Alleen tijdens de zomervakantie (de sluitingsdagen van de PC55) en de Kerstvakantie is het inloopspreekuur dicht geweest. Verder was het VBB het hele jaar per mail en telefoon bereikbaar. Door de contacten en de proactieve houding van de vrijwilligers en de coördinator, zijn veel organisaties geholpen in hun zoektocht naar vrijwilligers.

Er zijn 100 nieuwe vacatures aangemaakt en 10 nieuwe vrijwilligersorganisaties aangemeld afgelopen jaar. Via de site zijn er 92 sollicitaties gedaan. De vrijwilligersvacaturesite heeft ruim 215.000 hits gehad in 2024. Ook zijn er minimaal 15 serieuze kandidaten tijdens de inloophmomenten op gesprek geweest. Wekelijks zijn er nieuwe vacatures gepubliceerd in de PC55, op Beeldkrant TV en Facebook. Dit bevordert en onderhoudt de herkenbaarheid van het VBB.

Waarderingsubsidies

Er zijn 21 aanvragen voor de subsidie Waardering vrijwilligers ingediend. Deze subsidie geldt voor vrijwilligersorganisaties die niet-gesubsidieerd worden, waarbij deze moet zijn opgericht met als doel kwetsbare inwoners van Bladel te ondersteunen. 17 Organisaties voldeden aan deze criteria, 3 hebben we afgewezen omdat hun oprichtingsdoelstelling niet overeenkomt. Eén organisatie heeft zich teruggetrokken omdat zij een ander subsidietraject zijn ingegaan met de gemeente.

	2020	2021	2022	2023	2024
Aantal ingediend	15	21	20	24	21
Aantal toegekend	14	15	16	17	17
Aantal afgewezen	1	6	4	7	3
Teruggetrokken					1

Beleidsindicatoren

Hieronder worden de meest actuele BBV-beleidsindicatoren gepresenteerd.

Naam Indicator	2020	2021	2022	2023	2024	Bron
Banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 - 64 jaar	1.144,9	1.154,8	1.157,1	1.160,6	n.n.b.	www.waarstaatjegemeente.nl
Jongeren met een delict voor de rechter % van 12 t/m 21 jaar	1%	1%	1%	1%	n.n.b.	www.waarstaatjegemeente.nl
Kinderen in uitkeringsgezin	2%	2%	2%	2%	n.n.b.	www.waarstaatjegemeente.nl
Netto arbeidsparticipatie % werkzame beroepsbevolking	73,4%	74,1%	74,5%	75,6%	n.n.b.	www.waarstaatjegemeente.nl
Werkloze jongeren	2%	1%	1%	1%	n.n.b.	www.waarstaatjegemeente.nl
Personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners	157,0	140,5	112,00	98,5	98,1	www.waarstaatjegemeente.nl
Lopende re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners van 15 - 64 jaar	116,1	100,0	130,2	144,3	n.n.b.	www.waarstaatjegemeente.nl
Jongeren met jeugdhulp % van alle jongeren tot 18 jaar	9,8%	11,6%	9,8%	10,6%	9,1%*	www.waarstaatjegemeente.nl
Jongeren met jeugdbescherming % van alle jongeren tot 18 jaar	0,7%	0,6%	0,5%	0,7%	0,7%*	www.waarstaatjegemeente.nl
Jongeren met jeugdreclassering % jongeren van 12 - 23 jaar	nb	0,3%	0,4%	0,4%	0,4%*	www.waarstaatjegemeente.nl
Clënten met een maatwerkarrangement WMO per 10.000 inwoners	700	700	730	730	660	www.waarstaatjegemeente.nl

* Voorlopige cijfers

Verbonden partijen

De navolgende verbonden partijen worden betrokken bij het realiseren van de geformuleerde doelstellingen:

- KempenPlus
- Samenwerking Kempengemeenten
- Gezondheidsdienst Brabant-Zuidoost
- Metropoolregio Eindhoven

Wat heeft het beleidsveld gekost?

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht "Wat het gekost heeft?" Voor een nadere analyse wordt verwezen naar het "Overzicht van baten en lasten en toelichting".

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Rekening 2024	Afwijking 2024
Lasten:					
participatie:					
accommodaties	n -2.718	n -2.485	n -2.952	n -3.130	n -178
algemeen toegankelijke individuele ondersteuning	n -825	n -641	n -2.015	n -2.052	n -37
mantelzorg	n -44	n -94	n -121	n -33	v 88
voortliggende voorzieningen	n -547	n -591	n -581	n -557	v 24
arbeidsparticipatie	n -236	n -332	n -200	n -232	n -32
overige lokale initiatieven	n -464	n -473	n -887	n -717	v 170
wijk GGZ	n -2		n -15	v 8	v 23
Wmo:					
zorgloket	n -647	n -849	n -712	n -703	v 9
maatwerkdienstverlening 18+	n -5.234	n -5.868	n -5.724	n -6.035	n -311
complexe casuïstiek					
inkomensregelingen:					
inkomensvoorzieningen	n -10.498	n -10.113	n -9.784	n -9.988	n -204
minimabeleid	n -1.104	n -412	n -511	n -463	v 48
bijzondere bijstand					
schuldhelpverlening	n -10	n -7	n -10	n -14	n -4
jeugd:					
preventie	n -1.035	n -1.060	n -1.027	n -988	v 39
maatwerkdienstverlening 18-	n -3.280	n -2.865	n -3.834	n -4.308	n -474
geëscaleerde zorg 18+					
geëscaleerde zorg 18-	n -343	n -327	n -530	n -622	n -92
vrijwilligers (waardering / ondersteuning)	n -116	n -76	n -68	n -113	n -45
totaal gerealiseerde lasten	n -27.103	n -26.193	n -28.971	n -29.947	n -976

baten:										
participatie:										
accommodaties	v	532	v	137	v	312	v	414	v	102
algemeen toegankelijke individuele ondersteuning	v	1.359	v	204	v	2.550	v	2.659	v	109
mantelzorg	v	11			v	12	v	12		
voorliggende voorzieningen			v	12	v	130	v	5	n	-125
arbeidsparticipatie	v	27	v	96	v	24	v	28	v	4
overige lokale initiatieven	v	159	v	3	v	432	v	103	n	-329
wijk GGZ							n	-18	n	-18
Wmo:										
zorgloket										
maatwerkdienstverlening 18+	v	145	v	145	v	165	v	165		
complexe casuïstiek										
inkomensregelingen:										
inkomensvoorzieningen	v	4.481	v	2.811	v	3.401	v	3.256	n	-145
minimabeleid	v	31	v	30	v	40	v	49	v	9
bijzondere bijstand										
schuldhulpverlening										
jeugd:										
preventie	v	44	v	40	v	45	v	44	n	-1
maatwerkdienstverlening 18-										
geëscaleerde zorg 18+										
geëscaleerde zorg 18-										
vrijwilligers (waardering / ondersteuning)										
totaal gerealiseerde baten	v	6.789	v	3.478	v	7.111	v	6.717	n	-394
gerealiseerd resultaat	n	-20.314	n	-22.715	n	-21.860	n	-23.230	n	-1.370

3.8 Volksgezondheid en milieu

Elke inwoner krijgt een gelijke kans op een gezond leven, ongeacht zijn sociaal economische status. Het leefmilieu in onze gemeente is gezond. Als gemeente willen we een gezond leefmilieu en in het bijzonder de zorg voor milieu, reiniging, afvalstoffenverwijdering en riolering bevorderen en in stand houden. Uitgangspunt is dat de vervuiler betaalt.

Volksgezondheid

Wat wilden we bereiken?

Bladel Gezond! is kort en krachtig de ambitie van de gemeente Bladel

Wat hebben we gedaan in 2024?

Een Kansrijke Start in de Kempen

 Ook in 2024 ontvingen we middelen via de brede SPUK regeling voor Kansrijke Start. Hiermee hebben we in samenwerking met de coalitiepartners ons ingezet om kinderen gedurende de eerste 1000 dagen van hun leven een goede start te geven. Dit deden we door gesprekken te voeren met ouders en verder te bouwen aan een sterk netwerk van partijen binnen de coalitie.

We organiseerden twee coalitiebijeenkomsten: één thematische bijeenkomsten waarin een ervaringsdeskundige advies gaf aan de aanwezigen en één om, samen met de coalitie, de afgelopen 5 jaar te evalueren en voort te borduren op de professionaliseringsslag die we in 2025 en 2026 met elkaar willen gaan maken.

Binnen de werkgroepen zijn in 2024 ook stappen gezet:

- Ouderbetrokkenheid: er heeft opnieuw een gesprek met ouders in kwetsbare situaties plaatsgevonden en de nieuwsbrief werd gedeeld met ouders.
- Samenwerking: de uitdagingen in de samenwerking tussen de samenwerkingspartners zijn in kaart gebracht.
- Preconceptie: het programma Nu Niet Zwanger liep ook in 2024 door en er werd een poster ontwikkeld over Gezond Zwanger Worden, die op meerdere plekken verspreid is.

GALA/Brede SPUK

 Het jaar 2024 was het eerste voltallige jaar waarin de brede SPUK middelen uitgegeven werden. De focus lag op het versterken van bestaande activiteiten. We hebben gewerkt aan het verder uitrollen van ketenaanpakken zoals Welzijn op Recept, Valpreventie en de regionale uitrol van Kansrijke Start.

Voor Welzijn op Recept is door een Kempische coördinator gestart met verkennende gesprekken met huisartsen en praktijkondersteuners om de aanpak verder vorm te geven. Er wordt gekeken welke aanbieders kunnen fungeren als welzijnscoach en hoe de aanpak uitgerold kan worden.

Binnen de ketenaanpak Valpreventie zijn pilotmiddagen georganiseerd waarbij 65-plussers via een smartfloor op valrisico zijn gescreend. Dit gebeurde in samenwerking met fysiotherapeuten, diëtisten en KBO's/Seniorenverenigingen.

Op lokaal niveau loopt de ketenaanpak Kansrijke Start al een tijdje in De Kempen, maar regionaal moet deze nog worden opgezet. Ook hiervoor heeft de GGD verkennende gesprekken gevoerd met samenwerkingspartners en de regiogemeenten.

Daarnaast hebben we stappen gezet om een Kempische invulling te geven aan JoinUs, gericht op eenzaamheid onder jongeren, in samenwerking met regionale partners. Verder maakten partijen gebruik van subsidies op thema's zoals valpreventie, mantelzorg en overgewicht.

Uitvoeren van het project voor het tegengaan van normalisering (en bespreekbaar maken) van drugsgebruik samen met onze partners in de regio (SKIP)

😊 In 2024 hebben we het project 'SKIP' voortgezet, gericht op het tegengaan van de normalisering van drugsgebruik onder jongvolwassenen in samenwerking met 32 gemeenten en partners zoals Novadic-Kentron en de GGD. Het college stemde in 2024 in met de voortzetting van SKIP voor 2025-2028.

Duurzaam grondstoffengebruik/afval

Wat wilden we bereiken?

Zoveel mogelijk afgedankte materialen van een zo goed mogelijke kwaliteit gescheiden inzamelen en daarmee tegelijkertijd de hoeveelheid restafval (nog) verder terugdringen en dat alles tegen zo laag mogelijke kosten.

Wat hebben we gedaan in 2024?

Herijken Grondstoffen Nota Plan De Kempen

😊 In 2019 werd het Grondstoffen Nota Plan De Kempen opgesteld met als doel richting te geven aan het afvalbeheer voor grof huishoudelijk afval in de regio. Het oorspronkelijke idee was om dit plan Kempenbreed te realiseren, met de ambitie om de samenwerking tussen de gemeenten te versterken door één gezamenlijke milieustraat te creëren. Helaas is het ons in de praktijk niet gelukt om deze samenwerking tot stand te brengen, ondanks de goede intenties en gedeelde visie van de betrokken partijen.

Desondanks blijven de ambities die destijds zijn geformuleerd nog steeds overeind staan, maar passen deze niet binnen de mogelijkheden van de huidige locatie. We hebben in 2024 naar mogelijkheden gekeken om de doelstellingen van het plan te behalen binnen de nieuwe samenwerkingsstructuur met enkel gemeente Reusel-De Mierden. We zetten dit in 2025 voort.

Implementatie Mobiel Scheidingsstation

😊 De pilot met een mobiel scheidingsstation, gestart in 2021 in samenwerking met de Kempengemeenten, is positief beoordeeld. Dit station, een inzamelwagen voor grof huishoudelijk afval, staat op gezette tijden in verschillende kernen. Inwoners kunnen hier afvalstromen aanbieden die niet in de grijze container passen en normaal gesproken naar de milieustraat gebracht moeten worden. De resultaten van deze pilot, gemeten in tonnages samen met Remondis en de Kempengemeenten, worden gebruikt om de definitieve inzet van dit initiatief te evalueren in 2025.

Landelijke Opschoon Dag (LOC) & World Clean Up Day (WCD)

😊 Tijdens de Landelijke Opschoon Dag en World Clean Up Day heeft gemeente Bladel materialen beschikbaar gesteld om samen met bewoners zwerfafval in de openbare ruimte te verminderen. In samenwerking met onze contractpartner De Bries werden straten grondig schoongemaakt.

Nieuwe contracten aanbesteed

😊 In 2024 zijn diverse overeenkomsten, voor de inzameling en verwerking van grof en fijn huishoudelijk afval, vernieuwd om de gemeentelijke zorgplicht te waarborgen.

Sorteeranalyse 2024, fijn restafval en GFT

😊 In 2024 is gemiddeld 40 kilogram fijn restafval per inwoner ingezameld. Hiervan blijkt 75% (30 kilogram per inwoner) geschikt om gescheiden aan te bieden. Het gaat om afvalstromen zoals GFT, papier en karton, PMD, glas, textiel, luiers en overige herbruikbare materialen (zoals elektrische apparaten, klein chemisch afval, kunststoffen, metalen, hout en puin).

Vervangingsopgave openbare verzamelcontainers

😊 Het opzetten van een vervangingsopgave voor openbare verzamelcontainers is door ons stapsgewijs aangepakt.

Kwaliteit van de leefomgeving

Wat wilden we bereiken?

Een goed woon- en leefklimaat en een aantrekkelijke, toekomstbestendige omgeving voor onze inwoners.

Wat hebben we gedaan in 2024?

Boomfeestdag

😊 Tijdens de Boomfeestdag in 2024 hebben we samen met basisschoolleerlingen en vrijwilligers ruim 2500 bomen geplant op verschillende locaties in onze gemeente. Dit jaarlijkse evenement heeft niet alleen bijgedragen aan de vergroening van Bladel, maar ook aan bewustwording bij kinderen over het belang van bomen voor een gezonde leefomgeving en het klimaat.

De actualisatie van de monumentale bomenlijst

😊 We zijn gestart met het actualiseren van de monumentale bomenlijst. Dit omvatte het inventariseren en beoordelen van bestaande bomen die in aanmerking komen voor deze status.

Doornemen van eerder gestelde beleidsdoelen

😊 We hebben de eerder vastgestelde doelen uit ons groenbeleid geëvalueerd om te bepalen wat al is bereikt en waar aanvullende acties nodig zijn. Uitvoering van het groenbeleid komt verder aan de orde in de toelichting "Onderhoud kapitaalgoederen".

ErvanPlus

😊 Met het programma ErvenPlus hebben we eigenaren van agrarische erven ondersteund bij het vergroenen en verduurzamen van hun terrein. Dit jaar hebben we bij diverse erven in gemeente Bladel nieuwe bomen, struiken en hagen aangeplant die bijdragen aan meer biodiversiteit en een aantrekkelijker landschap.

Groene Long

😊 In 2024 werd fase 1 van de Groene Long succesvol afgerond en op 26 mei geopend met een feestelijke gebeurtenis. Het dorpspark wordt nu volop gebruikt door de gemeenschap. Daarnaast hebben we als gemeente nieuwe gronden verworven voor de Groene Long. Twee bijeenkomsten in juni boden ruimte voor de presentatie van ideeën voor de invulling van deze gronden. De eerste gesprekken met de landschapsarchitect, initiatiefnemers en andere belanghebbenden worden gepland. Dit zijn de eerste stappen richting de daadwerkelijke inrichting van Fase 2.

Soortenmanagementplan

😊 In 2024 hebben we de eerste stappen gezet richting de ontwikkeling van een soortenmanagementplan. Dit plan richt zich op het behoud en de bescherming van verschillende diersoorten. We hebben de landelijke compensatieopgave verder uitgewerkt en gesprekken gevoerd met de Provincie Noord-Brabant en diverse gemeentes. Ten slotte zijn de eerste stappen richting de aanbesteding gezet.

Klimaatadaptatie en riolering

😊 2024 was een extreem nat jaar. Omdat de gevolgen groot zijn, besteden we hier in dit verslag wat meer aandacht aan. In de periode juni 2023 tot en met mei 2024 viel 1300 mm neerslag t.o.v. het gemiddelde jaartotaal van 750 mm. Daarbovenop viel in de nacht van 21 -22 mei in één dag, in een deel van de gemeente, 70 mm met een intensiteit van 100 mm/ uur.

Effecten:

- Meer schades aan riolering als gevolg van hoge grondwaterstanden. Doorgaans hebben we +/- 2 calamiteiten/ instortingen per jaar. In 2024 hebben we 10 instortingen gehad van de riolering. Hiermee hebben we dit jaar een stuk meer kosten gemaakt voor spoedreparaties;

- De pompen en gemalen in onze gemeente voeren naast vuilwater ook regenwater af. Door de grote hoeveelheid neerslag is het energieverbruik voor de pompen en gemalen in 2024 gestegen naar 200% van de geraamde kosten;
- Klachten in mei, van bewoners en bedrijven: 6 huizen water in de woning, 1 ondergelopen bedrijfspand, 19 meldingen over sloten die niet konden afvoeren in of vanuit het stedelijk gebied, 6 meldingen van grondwateroverlast.

Maatregelen:

- Lokale (nood)aanpassingen aan het watersysteem en veel gesprekken met inwoners en bedrijven;
- Het grondwatermeetnet in Hoogeloon is verdicht door het bijplaatsen van grondwaterpeilbuizen. Ook is een sensor in het hemelwaterriool geplaatst. Hiermee kunnen we de fluctuaties in grondwaterstanden vergelijken met de waterstand in het hemelwaterriool;
- Structurele gesprekken met planvormers en beheerders van Waterschap de Dommel;
- Intensievere deelname vanuit gemeente Bladel aan samenwerkingsdagen voor het project: Groote Beerze fase 2a van Waterschap de Dommel;
- Raadsinformatiebijeenkomst Extreem weer i.r.t. watersystemen in samenwerking met Waterschap de Dommel;
- Vaste deelname medewerker klimaatadaptatie aan projectteams woningbouwprojecten.
- Omdat we als gemeente adequaat en binnen de kaders van ons beleid konden reageren achter wij een groene smiley hier op zijn plaats.

Klimaatmaatregelen fase 3 Hoogeloon

😊 Middels het aanleggen van een IT-riool, het aanbrengen van stuwen in dit riool, het aanbrengen van een drainagepakket en het aanbrengen van stuwen in sloten die afwateren naar de Kleine Beerze hebben we naar verwachting 2,05 ha van het vuilwaterriool afgekoppeld.

Hemelrijken/ Kerkstraat Casteren

😊 Als eerste stap is door ons het regenwaterriool in de Hemelrijken vergroot, zodat het regenwater vanuit het zuidelijke deel van Casteren naar een nog te ontwikkelen klimaatbuffer kan worden gebracht. In totaal wordt in Casteren 5,9 ha verharding afgekoppeld.

Klimaatbuffer de Sleutel

😊 Op het perceel aan De Hoeven 26 willen we samen met gemeente Reusel-De Mierden klimaatbuffers realiseren. Hiermee kan bij een bui van 60 mm, het hemelwater van circa 10 ha verharding op bedrijventerrein de Sleutel, naar de klimaatbuffers afstromen.

Vanwege risico's op bedrijfscalamiteiten, en daarmee afvoer van verontreinigd regenwater richting de buffer en het stroomgebied van de Reusel, zijn maatregelen nodig. Het afkoppelen van het verhardoppervlak bovenstrooms van de Raamloop draagt bij aan minder wateroverlast in Hulsel en Lage Mierde. In 2024 is een regenwaterkwaliteitsonderzoek uitgevoerd.

Klimaatbuffers Casteren

😊 Aan de westzijde van Casteren zijn twee klimaatbuffers voorzien. De klimaatbuffers vangen het regenwater uit de kern op en geven het water af aan de bodem. Het ontwerp voor de noordelijke buffer is door ons afgerond. Deze is opgenomen in het project Groote Beerze fase 2a van het Waterschap. Het vergunningstraject, aanbestedingstraject en uitvoering loopt daarom mee met project Groote Beerze fase 2a.

Systeemanalyse Stedelijk Water (SSW)

😊 Het is belangrijk om per dorpskern een visie te hebben op de waterstromen (vuilwater, regenwater, oppervlaktewater). In 2024 zijn we gestart met een verdiepingsslag op deze watervisies. Voor Netersel en Casteren zijn landmetingen verricht en hydraulische modellen voorbereid op een Systeemanalyse Stedelijk Water (SSW). Dit geeft beter inzicht in de interactie tussen stedelijk water en oppervlaktewater in het buitengebied én biedt meer inzicht in waterstromen bij extreme situaties.

Breed Bestuurlijk Grondwateroverleg (BBG)

😊 In Noord-Brabant werken we samen aan droogtebestrijding. Hiervoor is door de provincie Noord-Brabant, de Brabantse Waterschappen, Terrein Beherende Organisaties (Tbo's), ZLTO en Brabant Water in december 2022 het grondwaterconvenant gesloten. In 2023 en 2024 is gewerkt aan het laten aansluiten van de gemeenten bij dit convenant. Dit bod is in 2024 vanuit de gemeenten aangeboden over de gemeentelijke inspanning tot het besparen van 150.000 miljoen kuub water.

Klimaat-impactanalyse/ richtlijnen

😊 In 2024 zijn conceptrichtlijnen opgesteld voor bestaande gebieden. Vervolgens zijn door ons de bestaande wijken in gemeente Bladel getoetst aan deze richtlijnen en zijn de klimaatadaptatie-opgaven vertaald naar voorkeursmaatregelen.

Hitteplan

😊 Het opstellen van een hitteplan is doorgeschoven naar 2026. De provincie Noord-Brabant werkt aan een subsidieregeling voor het opstellen en uitvoeren van een gemeentelijk hitteplan. De scope, voorwaarden en budget worden pas in 2025 gepubliceerd. Daarnaast is voor het opstellen van een hitteplan de GGD een belangrijke samenwerkingspartner.

Opwaardering dienstverlening: Openbare data

😊 Goede plannen en beslissingen komen alleen tot stand bij goede analyses. Daarom is het erg belangrijk dat adviseurs, aannemers en projectontwikkelaars over dezelfde kwalitatief goede informatie beschikken. Hiermee kunnen we de juiste inhoudelijke discussies voeren over onze waterhuishouding. Daarom zijn sinds 2024 onze riooldata beschikbaar in Publieke Dienstverlening op Kaart (PDOK) en worden de meetreeksen uit ons grondwatermeetnet uitgeleverd aan de Basisregistratie Ondergrond (BRO loket).

Klimaatadaptatie door communicatie en participatie

😊 Bij reconstructie- en/of rioleringsprojecten hebben we waar mogelijk particulieren gevraagd om, op kosten van gemeente Bladel, daken en opritten aan te sluiten op het regenwaterriool. Er zijn deelname percentages tot 95% bereikt door een nieuwe manier van aanbesteden van de werkzaamheden en het aan de voorzijde goed informeren van bewoners.

Subsidieregeling (her)gebruiken regenwater

😊 In september 2023 is de subsidieregeling (her)gebruiken regenwater in werking getreden. In de laatste maanden van 2023 en 2024 zijn 26 subsidieaanvragen ingediend. Hiervan zijn op moment van schrijven nog 2 aanvragen in behandeling, 3 aanvragen afgewezen en 21 aanvragen toegewezen.

BlauwGroenBladel

😊 Vanuit BlauwGroenBladel zijn diverse projecten uitgevoerd, waar bewoners en scholieren aan deel konden nemen.

- Zonnebloemenactie
- Toffe tuinen route
- Pientere Tuinen
- NK tegelwippen
- Compostvatenactie

Klimaat en energie

Het Thema Warmte

😊 In de pilotbuurten in Hapert (noord en zuid) met moderne woningen (met energielabel A of B) hebben we een buurtactie opgezet. Het doel van deze actie was om huiseigenaren in deze buurten te ontzorgen bij de overstap naar een all-electric warmtepomp. Hierbij hebben we samengewerkt met Kempenenergie. Daarnaast is in het laatste kwartaal van 2024 de uitvoering gestart van het project de Groene Zone Isoleren (DGZI). Dit project zijn we gestart met 18 andere gemeenten uit de Metropool Regio Eindhoven (MRE).

Particuliere woningeigenaren (met uitzondering van VvE's) zijn in dit project op verschillende vlakken ontzorgd bij het isoleren van hun woning. We ontzorgen de bewoner door op te treden als contractpartner, waardoor de bewoner een aantal (wellicht lastige) hordes niet hoeft te nemen. Eind 2024 is de grootschalige communicatie over dit project gestart en zijn ook de eerste huisbezoeken ingepland.

Thema Elektriciteit: Windpark de Pals

😊 In de zomer van 2024 heeft de Raad van State de omgevingsvergunning voor de bouw van Windpark de Pals onherroepelijk verklaard. In de tweede helft van 2024 is door initiatiefnemer Renewable Factory gestart met de voorbereiding van de realisatie van het Windpark. Naar verwachting zullen de Windmolens in Q1 of Q2 van 2026 zijn geplaatst en operationeel zijn.

Thema Elektriciteit: Ecozone A67

😬 In het eerste kwartaal van 2024 leverde RoyalHaskoning een Uitvoeringsstrategie op voor de Ecozone langs de A67. In het derde kwartaal is in samenwerking met Buurtvereniging Dalem en RoyalHaskoning een vervolg gegeven aan de strategie. De samenwerking en onderzoek lopen in 2025 door. In 2024 werkten we ook samen met Rijkswaterstaat binnen het OER-project (Opwek van Energie op Rijksvastgoed). Zo ronden we in Q1 2024 de voorverkenningfase af en gingen daarna aan de slag met de verkenningfase. Uit de eerste fase bleek dat er potentie voor zonopwek is op de gronden van het Rijk langs de A67. Met Rijkswaterstaat werkten we in 2024 aan het in beeld brengen van randvoorwaarden om het OER-project kans van slagen te geven. Zo waren we bezig met thema's zoals participatie, communicatie, technische randvoorwaarden, juridische randvoorwaarden en koppelkansen (zoals de ecozone).

Samenwerking binnen de Regionale Energie Strategie (RES)

😊 Binnen de MRE hebben we met meerdere projecten en activiteiten meegedaan om de energietransitie verder te brengen. Zo namen we deel als vertegenwoordiger namens subregio De Kempen in de Stuurgroep RES en het programmateam (ambtelijke stuurgroep). Daarnaast namen we deel in het Ontwikkelteam Grootschalige Opwek & Energiesysteem. Tevens werkten we met andere gemeenten en Enexis samen aan het project UTEB (Uitvoeringsprogramma Toekomstig Energiesysteem Brainport). Het doel hiervan is om processen rondom de uitbreiding van het elektriciteitsnetwerk te versnellen. Naast het energiesysteem werken we regionaal samen binnen het project De Groene Zone Isoleren. Samen met 18 andere gemeenten ontwikkelden we een ontzorgingsaanpak waarmee particuliere woningeigenaren hun huis relatief eenvoudig kunnen isoleren.

Beleidsindicatoren

Hieronder worden de meest actuele BBV-beleidsindicatoren gepresenteerd.

Naam Indicator	2020	2021	2022	2023	2024	Bron
Omvang van huishoudelijk restafval (max. 100 kg/inwoner)	48 kg	43 kg	39 kg	40 kg	n.n.b.	www.waarstaatjegemeente.nl
Scheidingspercentage (min. 75%)	85,21%	86,23%	85,45%	85,36%	n.n.b.	Eigen data
Hernieuwbare elektriciteit	15,70%	20,90%	28,10%	n.n.b.	n.n.b.	www.waarstaatjegemeente.nl
CO2-uitstoot in ton (In 2030 49% minder CO2 t.o.v. 1990, van 262.940 ton in 1990 naar 183.227 ton in 2030)	185.893	168.900	167.700	146.400	n.n.b.	Emissieregistratie

Verbonden partijen

De navolgende verbonden partijen worden betrokken bij het realiseren van de geformuleerde doelstellingen:

- Gezondheidsdienst Brabant-Zuidoost

Wat heeft het beleidsveld gekost?

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht "Wat het gekost heeft?" Voor een nadere analyse wordt verwezen naar het "Overzicht van baten en lasten en toelichting".

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Rekening 2024	Afwijking 2024
lasten:					
volksgezondheid:					
preventie	n -1.075	n -953	n -1.213	n -1.159	v 54
acute zorg	n -2	n -2	n -3	n -3	
riolering	n -2.040	n -2.124	n -2.007	n -1.922	v 85
duurzaam grondstoffengebruik / afval	n -2.106	n -1.752	n -2.163	n -2.087	v 76
kwaliteit van de leefomgeving					
preventie	n -718	n -869	n -917	n -895	v 22
handhaving	n -130	n -68	n -92	n -73	v 19
natuur (aanleg)	n -31	n -67	n -37	n -30	v 7
klimaat	n -1.379	n -1.046	n -2.042	n -1.140	v 902
totaal gerealiseerde lasten	n -7.481	n -6.881	n -8.474	n -7.309	v 1.165
batens volksgezondheid en milieu					
volksgezondheid:					
preventie	v 176		v 234	v 223	n -11
acute zorg					
riolering	v 2.206	v 2.322	v 2.287	v 2.221	n -66
duurzaam grondstoffengebruik / afval	v 2.423	v 2.082	v 2.429	v 2.449	v 20
kwaliteit van de leefomgeving					
preventie	v 13				
handhaving					
natuur (aanleg)					
klimaat	v 376	v 464	v 1.418	v 469	n -949
totaal gerealiseerde batens	v 5.194	v 4.868	v 6.368	v 5.362	n -1.006
gerealiseerd resultaat	n -2.287	n -2.013	n -2.106	n -1.947	v 159

3.9 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke vernieuwing

Het is prettig wonen en verblijven in gemeente Bladel. De bevolking laat zien dat zij wil komen tot een duurzame samenleving.

Met volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing richten we ons op het planmatig inrichten van de leefruimte, waarbij rekening wordt gehouden met individuele- en gemeenschappelijke belangen. Wij realiseren voldoende woningen afgestemd op de behoefte. De gemeente heeft daarin een regie- en/of toetsende functie. Wij werken aan een goed woon- en leefklimaat voor onze inwoners, waarbij het kernbegrip duurzaamheid leidend is. Verzoeken om nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen, benaderen wij volgens het 'ja, tenzij principe'. Wij bewaken, behouden en verbeteren de kwaliteit van de bebouwde omgeving. Wij beheren de openbare ruimte volgens de kernbegrippen veilig, heel en schoon, met als doel een prettige woonomgeving in stand te houden. Betrokkenheid van inwoners is wezenlijk omdat zij in de betreffende wijk of het dorp wonen en omdat zij waardevolle kennis en ervaring hebben over de behoeften ter plaatse en mogelijke veranderingen daarin.

Bebouwd

Wat wilden we bereiken?

Accommodatiecarrousel

Wat hebben we gedaan in 2024?

Accommodatiecarrousel

😊 In 2024 zijn de uitgangspunten en de projectpartners voor het project Accommodatiecarrousel/vrijkomende locaties bepaald. Vervolgens heeft de gemeente gepubliceerd dat ze voornemens is om het project met die projectpartners te ontwikkelen. En met deze partners zijn we gestart met een Samenwerkingsovereenkomst en een stedenbouwkundige modellenstudie. Eind 2024 zaten beiden in de afrondende fase.

Wat wilden we bereiken?

Het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving, en een goede omgevingskwaliteit en doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften.

Wat hebben we gedaan in 2024?

Actualisatie Kempische en Bladelse woonvisie

😊 In 2024 is de Kempische visie op wonen geactualiseerd, inclusief bijbehorend uitvoeringsprogramma. Aanvullend is het 'Bladels toetsingskader woningbouw' vastgesteld. Voor de uitvoering van de woonvisie is structureel budget van € 25.000,- opgenomen.

Centrum Hapert

😊 In 2024 hebben we ons ingezet voor verdere invulling. De aandacht lag vooral op het Alexanderhof. Hiervoor hebben we een plan gemaakt voor een gezondheidscentrum met 30 sociale huurappartementen (van WLZ) voor de doelgroep senioren. De plannen worden in 2025 verder uitgewerkt. De verwachting is dat in 2027/2028 het complex gereed is.

Huisvesting statushouders

😞 De Rijksoverheid bepaalt elk half jaar het aantal statushouders dat gemeenten moeten huisvesten. De taakstelling voor huisvesting van statushouders bedroeg in 2024 in totaal 42 personen. Op 1 januari 2024 was er een achterstand van 43 personen, waardoor in totaal 85 personen gehuisvest moesten worden over het gehele jaar. De gemeente heeft in 2024 20 statushouders gehuisvest, waarmee de achterstand op 65 personen blijft staan.

Opvang Oekraïense ontheemden

😊 Voor de opvang van Oekraïense ontheemden is er ook een taakstelling/inspanningsverplichting. Deze taakstelling bedraagt 138 personen. We hebben in 2024 115 personen opgevangen op verschillende locaties in verschillende kernen.

Realisatie Gemeenschapshuis aan de Markt

😊 In 2024 zijn we nauw betrokken geweest bij de realisatie van BRUIS, waarvan we de naam in 2024 bekend hebben gemaakt. Op 31 december 2024 waren de werkzaamheden in een vergevorderd stadium. In april 2025 wordt het gebouw in gebruik genomen.

Uitvoering Omgevingswet

😊 We zijn een samenwerking gestart met het adviesbureau BRO dat de gemeente ondersteunt bij het maken van een 'regelbibliotheek'. Dat is een voorbereiding op de eerste versie van een omgevingsplan. Ook in 2025 en meerjarig daarna zal die activiteit terugkomen.

We hebben, parallel aan de landelijke implementatie, nog niet veel aandacht besteedt aan de aanpassing van de digitale systemen. We hebben de nadruk gelegd op de continuïteit van de dienstverlening. Concreet is er een informeel spreekuur geïntroduceerd. Daardoor zijn initiatiefnemers in de mogelijkheid om kort (max 15 min.) een ruimtelijk idee of initiatief te bespreken. De omgevingsvisie hebben we voorbereid en werksessies met de raad hebben plaatsgevonden. Naar verwachting vindt de vaststelling daarvan plaats in 2025.

We actualiseren het bestemmingsplan voor het buitengebied

😊 Vaststelling van het bestemmingsplan buitengebied Bladel 2014, derde herziening 2022 heeft op 27-5-2024 plaatsgevonden. Tegen het plan zijn daarna twee beroepen ingediend. Er is geen voorlopige voorziening aangevraagd, met als gevolg dat het bestemmingsplan vanaf 18 juli 2024 geheel in werking is getreden. Naar verwachting zal de behandeling bij de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State plaatsvinden in 2025 met een mogelijkheid dat dit pas in 2026 plaatsvindt.

Woningbouwprogramma

😊 Op onze website zijn kaarten per kern toegevoegd waarin de grootste woningbouwontwikkelingen te zien zijn: <https://www.bladel.nl/woningbouwprojecten-gemeente-bladel-0>. In 2024 zijn er 58 woningen gereedgekomen, 32 eengezinswoningen en 26 appartementen. In 2024 zijn er 32 koopwoningen en 26 huurwoningen gereedgekomen. Er zijn 15 sociale huurwoningen opgeleverd, hiermee is in 2024 net niet voldaan aan de eis van 30% sociale huur. Aanvullend zijn er 2 sociale koopwoningen en 9 woningen in het betaalbare segment gerealiseerd. Met 26 woningen in het betaalbare segment (sociale huur, sociale koop en betaalbare koop) is de eis van 2/3 in het betaalbare segment (waarde onder de €390.000,-) in 2024 niet behaald. Dit komt doordat in 2024 veel particuliere woningen zijn toegevoegd en dat de nieuwe eisen nog verder moeten worden verwerkt in het woningbouwprogramma.

Het aantal gereedgekomen woningen is lager dan de jaren ervoor, doordat er slechts een beperkt aantal grotere projecten zijn gestart. Wel is in 2024 het aantal harde en zachte plannen met circa 400 woningen toegenomen, het totale woningbouwprogramma komt uit op 1.764 woningen.

Starterslening

😊 In 2024 zijn 9 startersleningen verstrekt voor een totaalbedrag van € 216.000,-. Meer informatie is te vinden in bijlage 4 'evaluatie startersleningen'.

Wat wilden we bereiken?

Realiseren van 2.900 woningen in de periode tot en met 2040

Wat hebben we gedaan in 2024?

Actualiseren van het woonbeleid

😊 In 2024 is de Kempische visie op wonen geactualiseerd, inclusief bijbehorend uitvoeringsprogramma. Aanvullend is het 'Bladels toetsingskader woningbouw' vastgesteld. Voor de uitvoering van de woonvisie is structureel budget opgenomen.

Schaalsprong

😊 December 2023 is de 'Verkenning woningbouwlocaties gemeente Bladel' onder geheimhouding vastgesteld door de gemeenteraad. In 2024 zijn door een multicriteria analyse' de meest kansrijke locaties van dit onderzoek in beeld gebracht. Bij deze locaties is onderzocht of gemeente Bladel deze kon verwerven door middel van actieve grondpolitiek. Dit heeft geresulteerd in mogelijke grondposities, in alle vijf de kernen, ten behoeve van woningbouw. In september 2024 is de geheimhouding op het document opgeheven.

Onbebouwd

Wat wilden we bereiken?

We verhogen biodiversiteit door systeemherstel in het buitengebied.

Wat hebben we gedaan in 2024?

Kempenland West

😊 We nemen als gebiedspartner deel aan de Groenblauwe Gebiedsgerichte Aanpak (GGA) Kempenland West. Het gebied is opgeknipt in deelgebieden. De focus ligt nu op het deelgebied Bovenlopen de Beerze (Bladel Zuid, waarin ook de Kroonvensche heide valt), waarin partijen betrokken worden in de gebiedsinventarisatie en het opstellen van de lokale doelstellingen en ambities.

Realisatie Natuurnetwerk (NNB)

😊 We werken actief mee aan de realisatie van nieuwe natuur door externe partijen. De 60 hectare nieuwe natuur die gepland is in en rond de Kroonvensche Heide is gekoppeld aan windpark de Pals. Aangezien dit project vertraging heeft opgelopen zal ook de realisatie van de nieuwe natuur later plaatsvinden. De voorbereidingen hiervoor zijn wel gestart en aanpassingen aan de waterhuishouding hebben plaatsgevonden.

Verbinding centrum Bladel met de Groene Long

😊 We hebben gronden verworven die als basis dienen om de Groene Long uit te breiden richting dorpskern Bladel. De inrichting van deze gronden zijn in voorbereiding.

Verhogen waterstanden in natuurgebieden

😊 We waren in 2024 bezig om in het gebied rond de Kroonvennen de waterstanden te verhogen. Het Waterschap werkt samen met de gemeente om in gemeente Bladel, als onderdeel van de doelstellingen vanuit gebiedsgerichte aanpak Kempenland West, de grondwaterstanden te verhogen bij natuurgebieden.

Verminderen stikstofdepositie

😊 We werkten in 2024 mee aan de provinciale aanpak stikstof. Dat doen we onder andere samen met het Waterschap, ZLTO en andere maatschappelijke partners door de gebiedsgerichte aanpak Kempenland West. Er zijn geen cijfers beschikbaar over de totale stikstofemissies per gemeente.

Beleidsindicatoren

Hieronder worden de meest actuele BBV-beleidsindicatoren gepresenteerd.

Naam Indicator	2020	2021	2022	2023	2024	Bron
Gemiddelde WOZ waarde	€ 310.000	€ 331.000	€ 366.000	€ 406.000	€ 434.000*	www.waarstaatjegemeente.nl
Nieuw gebouwde woningen (per 1.000 woningen)	8,5	15,6	10,9	5,9	n.n.b.	www.waarstaatjegemeente.nl
Demografische druk *	75,1%	75,1%	75,5%	75,3%	75,4%	www.waarstaatjegemeente.nl
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	€ 492	€ 525	€ 558	€ 551	€ 583	www.waarstaatjegemeente.nl
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	€ 688	€ 717	€ 756	€ 758	€ 783	www.waarstaatjegemeente.nl

* Voorlopige cijfers

** De som van het aantal personen 0 tot 20 jaar en 65 jaar en ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar

Verbonden partijen

De navolgende verbonden partijen worden betrokken bij het realiseren van de geformuleerde doelstellingen:

- Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
- Samenwerking Kempengemeenten
- KempenPlus

Wat heeft het beleidsveld gekost?

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht "Wat het gekost heeft?" Voor een nadere analyse wordt verwezen naar het "Overzicht van baten en lasten en toelichting".

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Rekening 2024	Afwijking 2024
lasten:					
bebouwd:					
wonen	n -1.302	n -1.043	n -1.644	n -1.331	v 313
grondexploitaties	n -3.590	n -2.262	n -9.617	n -7.999	v 1.618
overig gebruik ruimte	n -1.745	n -1.416	n -2.131	n -1.907	v 224
onbebouwd:					
cultuurlandschap		n -22	n -30	n -8	v 22
natuur / water					
totaal gerealiseerde lasten	n -6.637	n -4.743	n -13.422	n -11.245	v 2.177
baten VHROSV					
bebouwd:					
wonen	v 541	v 669	v 1.116	v 1.096	n -20
grondexploitaties	v 3.492	v 2.225	v 9.398	v 8.011	n -1.387
overig gebruik ruimte	v 289	v 176	v 367	v 186	n -181
onbebouwd:					
cultuurlandschap	n -4	v 50	v 71	v 71	
natuur / water					
totaal gerealiseerde baten	v 4.318	v 3.120	v 10.952	v 9.364	n -1.588
gerealiseerd resultaat	n -2.319	n -1.623	n -2.470	n -1.881	v 589

3.10 Overhead en ondersteuning organisatie

Bedrijfsvoering is ondersteunend – niet ondergeschikt - en faciliterend aan ontwikkelingen (uitvoering van speerpunten) in de organisatie. Daarnaast is er een aantal speerpunten waarbij de bedrijfsvoering zelf een leidende rol heeft. In gemeente Bladel staat de mens, onderneming of maatschappelijke instelling centraal. Service en contact vinden wij belangrijk. Onze dienstverlening bestaat uit een gastvrije benadering, heldere communicatie, meedenken en het aanbieden van maatwerkoplossingen.

Wat wilden we bereiken?

De gemeentelijke bedrijfsvoering volgt en anticipeert op ontwikkelingen in de maatschappij, door de optimale ondersteuning van het primaire proces (klant-leverancier).

Wat hebben we gedaan in 2024?

Administratieve organisatie / interne financiële beheersing

😊 Ook in het boekjaar 2024 dient het college een rechtmatigheidsverantwoording op te nemen in de jaarrekening, waarmee verantwoording wordt afgelegd over het financiële reilen en zeilen van de gemeente. Hierin wordt gerapporteerd over verschillende rechtmatigheidscriteria, zoals het begrotingscriterium, het voorwaarden criterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium. De administratieve organisatie / interne financiële beheersing bevindt zich daarvoor op het juiste niveau, maar de gemeente blijft zich ontwikkelen op het gebied van administratieve organisatie / interne financiële beheersing.

Strategisch HR beleid

😊 Voor de toelichting op dit speerpunt wordt verwezen naar de paragraaf bedrijfsvoering.

Beleidsindicatoren

Hieronder worden de meest actuele BBV-beleidsindicatoren gepresenteerd.

Naam Indicator	2023	2024	Bron
Formatie per 1.000 inwoners	5,38 fte	5,75 fte	Eigen rekening
Bezetting per 1.000 inwoners	4,33 fte	5,03 fte	Eigen rekening
Apparaatskosten per inwoner	€ 571	€ 622	Eigen rekening
Externe inhuur (van de totale loonsom)	27,81%	24,63%	Eigen rekening
Overhead (van de totale lasten excl. toevoegingen aan reserves)	10,02%	9,32%	Eigen rekening

Verbonden partijen

De navolgende verbonden partijen worden betrokken bij het realiseren van de geformuleerde doelstellingen:

- Samenwerking Kempengemeenten
- Stichting Bureau Inkoop en Aanbestedingen Zuidoost-Brabant (Bizob)

Wat heeft het beleidsveld gekost?

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht "Wat het gekost heeft?" Voor een nadere analyse wordt verwezen naar het "Overzicht van baten en lasten en toelichting".

Bedragen	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Rekening 2024	Afwijking 2024
(bedragen x € 1.000,-)					
lasten:					
overhead	n -6.693	n -6.695	n -7.730	n -7.480	v 250
totaal gerealiseerde lasten	n -6.693	n -6.695	n -7.730	n -7.480	v 250
baten:					
overhead	v 263	v 197	v 341	v 404	v 63
totaal gerealiseerde baten	v 263	v 197	v 341	v 404	v 63
gerealiseerd resultaat	n -6.430	n -6.498	n -7.389	n -7.076	v 313

3.11 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Gemeente Bladel voert een solide financieel beleid. We doen geen uitgaven die we niet kunnen betalen en kiezen voor goede lange termijn investeringen. Door realistisch te begroten en regelmatig te rapporteren, houden we grip op onze financiën. We spannen ons in om de gemeentelijke lasten voor onze inwoners op een laag niveau te houden.

Gemeente Bladel heeft vanaf 2026 te maken met verwachte structurele tekorten. De gemeente bevindt zich momenteel in een ombuigingstraject om weer te komen tot een structureel sluitende begroting voor de jaren vanaf 2026. In de perspectiefnota 2025 worden concrete ombuigingsmaatregelen verwerkt.

Wat wilden we bereiken?

Voorzieningenniveau in evenwicht met beschikbare middelen.

Wat hebben we gedaan in 2024?

Belastingen en andere baten heffen om ambities waar te maken.

😊 Door de gemeente worden onroerende zaakbelastingen (OZB), afvalstoffenheffing, rioolheffing en diverse andere belastingen, zoals leges, opgelegd aan burgers en bedrijven. Het uitgangspunt hierbij is dat de OZB in beginsel wordt geïndexeerd met een nagecalculeerd inflatiepercentage. Voor 2024 bedroeg dit aanvankelijk 3,1%. Middels vaststelling van de begroting 2024 heeft de gemeenteraad besloten om naast de trendmatige verhoging de OZB extra te verhogen met 4,9% (dus totaal 8,0%). Voor de heffingen en leges gaan we uit van 100% kostendekkendheid. Zie voorts toelichting hierna en de paragraaf lokale heffingen.

Een goede risicobeheersing en een weerstandsvermogen van voldoende omvang om de risico's op te kunnen vangen.

😊 Wij beschouwen de algemene reserve als eigenstandig normkader voor de bepaling van het weerstandsvermogen. Of gemeente Bladel in staat is de gevolgen van de geactualiseerde risico's op te vangen, zonder dat het beleid of de uitvoering daarvan in gevaar komt, wordt uitgebreid weergegeven in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Een reëel en structureel sluitende begroting.

😊 Voor het jaar 2025 heeft de gemeente Bladel nog een structureel sluitende begroting. Echter slaat het perspectief vanaf 2026 om naar structurele tekorten. Momenteel doorlopen de gemeenteraad en het college van B&W een traject om weer te komen tot een evenwichtige balans tussen taken, ambities en middelen. De ombuigingsmaatregelen die volgen uit dit traject zullen worden verwerkt in de perspectiefnota 2025.

Wat heeft het beleidsveld gekost?

Toelichting algemene dekkingsmiddelen:

😊 **a. Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is**

Bladel kent twee heffingen waarvan de aanwending vrij is. Naast de onroerende zaakbelasting gaat het om de toeristenbelasting. De OZB-tarieven voor 2024 zijn bijgesteld aan de hand van de gemiddelde ontwikkeling van de nieuwe WOZ-waarden (woningen +5,0% en -1,0% voor niet-woningen) zodat er in eerste aanleg sprake is van een gelijkblijvende opbrengst. Daarna werden de tarieven aanvankelijk verhoogd met een nagecalculeerde inflatiecorrectie van 3,1%. De OZB werd extra verhoogd met 4,9%, waardoor een totale OZB-verhoging van 8,0% werd toegepast. De OZB-opbrengst was pro saldo ca € 77.000,- lager dan geraamd. De tarieven voor de toeristenbelasting werden verhoogd met € 0,05 per overnachting. De opbrengst toeristenbelasting was pro saldo ca € 10.000,- minder dan geraamd. Voor een nadere toelichting van de lokale heffingen wordt verwezen naar paragraaf Lokale heffingen.

😊 **b. Uitkeringen uit het gemeentefonds**

De algemene uitkering uit het gemeentefonds is de grootste inkomstenbron van de gemeente. De algemene

uitkering wordt door het rijk op grond van diverse verdeelsleutels (maatstaven) toegerekend aan de gemeenten. De uit te keren bedragen worden in circulaire bekendgemaakt.

In raadsmededelingen RM24.034, RM24.065 en raadsvoorstel RM24.097 is reeds uitgebreid verslag gedaan over de ontwikkelingen binnen het gemeentefonds. Deze bijstellingen zijn enerzijds gevolg van de autonome ontwikkeling in de rijksuitgaven en anderzijds door de doorwerking van de beleidsintensiveringen en/of beleidsextensiveringen door het rijk. De verantwoorde algemene uitkering is gebaseerd op de ten tijde van het opstellen van de jaarrekening bekende informatie uit de decembercircular 2024. Samengevat resulteert de uitkering uit het gemeentefonds in een positief resultaat van € 612.000,-.

c. Dividenden

De gemeente heeft deelnemingen door kapitaalinbreng bij de NV Bank voor Nederlandse Gemeenten (BNG) en NV Brabant Water. Van de BNG wordt jaarlijks dividend ontvangen. Brabant Water keert momenteel geen dividend uit. Conform regelgeving wordt de dividenduitkering verantwoord in het jaar waarin het besluit is genomen.

d. Saldo van de financieringsfunctie

Het financieringsresultaat bestaat uit het verschil tussen het totaal van de werkelijk betaalde en berekende rente over onze financieringsmiddelen en het totaal van de renteontvangsten en de doorberekende rente over de vaste activa. Voor de omslagpercentage is het uitgangspunt het bedrag van de externe rentelasten over de korte en lange financiering minus de externe rentebaten. Aan de taakvelden toe te rekenen externe rente wordt vervolgens bepaald door het saldo van de rentelasten en rentebaten te verminderen met de rente van de projectfinancieringen (MFA Hapert). Het restant wordt door middel van een rente omslagpercentage aan de verschillende taakvelden toegerekend. In Bladel is het omslagpercentage 0,75% in 2024.

Het financieringsresultaat voor 2024 was geraamd op € 30.000,- nadelig. Het gerealiseerde resultaat is € 56.000,- voordeliger. In de paragraaf Financiering wordt naast de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille ook inzicht gegeven in de rentelasten uit externe financiering, het renteresultaat en de wijze van toerekening.

e. Overige algemene dekkingsmiddelen

Aan algemene- en bestemmingsreserves wordt op grond van de "Nota reserves en voorzieningen 2021" geen rente meer bijgeschreven. Hierop maken we één uitzondering voor de dekkingsreserve kapitaallasten investeringen. Hiervan wordt de rente toegevoegd aan deze reserve, omdat naast de afschrijvingslasten ook de rentelasten van een investering (onder de noemer kapitaallasten) gedekt worden ten laste van deze reserve.

f. Vennootschapsbelasting

Jaarlijks inventariseren we de ondernemingsachtige activiteiten van de gemeente. De meeste activiteiten komen niet door de "ondernemingspoort". Dit komt omdat deze activiteiten geen winst genereren of doordat in fiscale zin de gemeente niet deelneemt aan het economische verkeer. Voor een tweetal geclusterde werkvelden wordt in principe door de ondernemingspoort gegaan, te weten: inzameling en verwerken van huishoudelijke afvalstromen en grondexploitatie.

Met betrekking tot de verwerking van de afvalstromen is intussen door de fiscus opgelegd dat normatief 1% van de restwaarde in de belastingheffing wordt betrokken. Duidelijk is dat grondexploitatie als de grootste belaste activiteit voor de vennootschapsbelasting moet worden gezien.

g. Onvoorzien en stelposten

In de primitieve begroting was een bedrag opgenomen van ca. € 13.000,-. Daarnaast waren een aantal stelposten aanwezig. Stelposten waaraan nog geen specifieke bestemming gegeven was, zoals o.a. de stelpost voor dekking van loon- en prijsmutaties, kapitaallasten en overhead e.d.. Zowel de post onvoorzien als de stelposten werden ultimo 2024 volledig aangewend, enerzijds voor de dekking van bestedingsvoorstellen en anderzijds door vrijval ten gunste van het begrotingsresultaat. Aan de hand van de risico's op onze openstaande vorderingen bepalen we hoe hoog de voorziening dubieuze debiteuren moet zijn. Op grond van de analyse hebben we deze verhoogd met € 33.000,-. In het overzicht van baten en lasten en toelichtingen wordt de aanwending van het bedrag voor

onvoorziene uitgaven en de stelposten weergegeven. Voor een nadere analyse wordt verwezen naar het "Overzicht van baten en lasten en toelichting".

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht "Wat het gekost heeft?"

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Rekening 2024	Afwijking 2024
lasten:					
algemene dekkingsmiddelen	n -888	n -1.003	n -986	n -1.432	n -446
totaal gerealiseerde lasten	n -888	n -1.003	n -986	n -1.432	n -446
baten:					
algemene dekkingsmiddelen	v 46.381	v 47.673	v 49.497	v 50.043	v 546
totaal gerealiseerde baten	v 46.381	v 47.673	v 49.497	v 50.043	v 546
gerealiseerd resultaat	v 45.493	v 46.670	v 48.511	v 48.611	v 100

4. Paragrafen

In de paragrafen worden onderwerpen die versnipperd in de begroting staan bij elkaar in beeld gebracht. Het gaat met name om de beleidslijnen voor beheersmatige aspecten, die grote financiële gevolgen kunnen hebben voor het realiseren van de (hoofd)taakvelden. Zij geven een horizontale dwarsdoorsnede van de begroting. De paragrafen zijn bedoeld om extra informatie te geven voor de beoordeling van de financiële positie op de korte en lange(re) termijn.

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Beleid voor risicomanagement

We geven u in deze paragraaf inzicht in welke mate de gemeente Bladel in staat is risico's met financiële gevolgen op te vangen zonder direct het beleid te moeten aanpassen. In de 'nota reserves en voorzieningen 2021' is het risicomanagement vastgesteld. Deze nota en de paragraaf weerstandsvermogen hebben nauw verband met elkaar. De gemeente Bladel wil risico's niet elimineren, maar wil ze aanvaardbaar en beheersbaar houden. Gezond verstand laten we de boventoon voeren bij risicobeheersing, zodat we doen wat we moeten doen. Twee maal per jaar, bij de begroting en de jaarrekening, beoordelen we ons risicoprofiel. Op deze wijze krijgt uw raad periodiek goed inzicht in de omvang en de mogelijkheden om financiële risico's op te vangen.

De ratio weerstandsvermogen c.q. algemene reserve wordt uitgedrukt als de verhouding tussen de algemene reserve en het gemiddelde van de geïnterpreteerde risico's. We sturen op de aanwezigheid van een ratio weerstandsvermogen binnen de grenzen van de waardering 3 (voldoende) in de bandbreedte van $>1,0$ tot $<1,4$. In onderstaand overzicht worden de waarderingsschalen weergegeven:

Waarderingsschaal	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
1	$x > 2,0$	Uitstekend
2	$1,4 < x < 2,0$	Ruim voldoende
3	$1,0 < x < 1,4$	Voldoende
4	$0,8 < x < 1,0$	Matig
5	$0,6 < x < 0,8$	Onvoldoende
6	$x < 0,6$	Ruim onvoldoende

Risico-inventarisatie

Indien een redelijke inschatting van het gewenste weerstandsvermogen kan worden gegeven, kan hieruit een indicatie voor de gezondheid en flexibiliteit van de gemeentelijke financiën op de korte én langere termijn worden gegeven. Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, wordt de relatie gelegd tussen de gemiddelde omvang van de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij gewenste omvang van de algemene reserve enerzijds en de omvang van de algemene reserve anderzijds. Het beschikbare weerstandsvermogen is tenminste even groot als de omvang van het bepaalde risicoprofiel.

De financiële risico's worden per programma nader toegelicht. Voor elk risico is een inschatting gemaakt van de kans dat de aangegeven gebeurtenis zou kunnen optreden. Hierbij worden drie categorieën onderscheiden, namelijk 'laag', 'midden' en 'hoog'. Gesproken wordt van een 'laag' risicoprofiel indien de kans gemiddeld voor 25% zou kunnen optreden. Een 'midden' risicoprofiel beweegt zich op 50% en een 'hoog' risicoprofiel op gemiddeld 75%. Anders gezegd, een kwalificatie met 'hoog' impliceert dat het al bijna noodzakelijk is om voor dat risico een voorziening te treffen. Vervolgens is een financiële indicatie opgenomen van de omvang van het risico door de kans te vermenigvuldigen met het gemiddelde effect en is aangegeven of het risico van incidentele dan wel structurele aard is.

Personeelsvoorzieningen (1)

In het geval van ziekte en/of arbeidsongeschiktheid moet de gemeente als werkgever maximaal twee jaar het salaris aan de betrokken werknemer doorbetalen. Wanneer zich een geval van ziekte voordoet, waarvoor vervanging nodig is, kost dit de gemeente extra geld. Daarnaast geldt dat er binnen onze organisatie ook een behoorlijke

mate van kwetsbaarheid is ten aanzien van specifieke kennis, omdat deze ingevuld worden door zgn. “éénmens-functies”. Door de gemeenteraad noodzakelijk en wenselijk geachte activiteiten (maar ook de reguliere werkzaamheden) moeten veelal (mede) worden gerealiseerd via inzet van de ambtelijke medewerkers. Om alles tijdig te realiseren moet er evenwicht zijn tussen de te leveren prestaties en de beschikbare menskracht. Het is de taak van ons college om samen met het management dit evenwicht te zoeken en te handhaven. Waar dat niet mogelijk is zullen keuzes onvermijdelijk zijn. Het financieel risico wordt ingeschat op een bandbreedte van € 50.000,- tot € 100.000,-.

Risico's op eigendommen (2)

De gemeente Bladel wordt ook steeds meer geconfronteerd met toenemende vernielingen aan de gemeentelijke eigendommen. Daar de dader(s) vaak niet meer te achterhalen zijn kunnen de kosten van herstel niet in alle gevallen verhaald worden. Op basis van uitgevoerde risico-analyses uit het verleden wordt dit incidenteel risico ingeschat op een bandbreedte van € 15.000 tot € 25.000,-.

Gevolgen waardering activa (3)

De raad heeft in zijn vergadering van 25 maart 2021 het nieuwe afschrijvingsbeleid vastgesteld, waarin uitgangspunt is dat afgeschreven wordt tot een boekwaarde van € 0,-. Voor sommige vaste activa kan echter van tevoren vastgesteld worden dat sprake dient te zijn van een restwaarde, omdat een deel van het actief geacht wordt altijd zijn waarde te behouden (tot het moment van verkoop of buitengebruikstelling natuurlijk). Het hanteren van een restwaarde kan voor de langere termijn daarentegen leiden tot onzekerheid met financiële consequenties tot gevolg. Om deze onzekerheid weg te nemen willen we hiervoor bij de bepaling van de omvang van het weerstandsvermogen een bedrag opnemen binnen een bandbreedte van € 100.000,- tot € 500.000,-. Het incidentele risico-profiel schatten wij vooralsnog als 'laag' in.

Informatiebeveiliging en privacy (4)

Als gemeente hebben we te maken met gegevens en gevoelige informatie van onze inwoners. Zij verwachten dat wij zorgvuldig met deze gegevens omgaan. Gemeente Bladel moet daarom zowel bij intern gebruik als externe uitwisseling van informatie rekening houden met beveiligings- en privacyaspecten. Dat zorgt niet alleen voor betrouwbaarheid, maar ook voor een goede kwaliteit van de bedrijfsvoerings- en dienstverleningsprocessen. Wij voeren diverse risico-beperkende maatregelen uit, zoals jaarlijkse toetsing op naleving van wet- en regelgeving middels ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit), het jaarlijks uitvoeren van een risico-inventarisatie en -evaluatie en het uitvoeren van Data Protection Impact Assessments (DPIA's) om informatiebeveiligings- en privacy risico's in kaart te brengen en waar mogelijk te verkleinen. Daarnaast stelt de Informatiebeveiligingsdienst ons op de hoogte van (acute) kwetsbaarheden, ontwikkelingen en grootschalige incidenten zodat wij passende maatregelen kunnen treffen. Ondanks deze maatregelen blijft het risico bestaan dat er een informatie-beveiligingsincident of datalek plaatsvindt. Met name de digitale dreiging is verder toegenomen door de oorlog in Oekraïne en de digitalisering en meegroeijende cybercriminaliteit. (Digitale) informatiebeveiligingsincidenten en datalekken hebben een grote impact op imago, bedrijfsvoering en kunnen behoorlijk wat tijd en geld kosten. Daarom hebben wij een bedrag van € 150.000,- als risico opgenomen in de begroting.

Gladheidbestrijding (5)

De gladheidbestrijding is middels een contract ondergebracht bij een aannemer voor de duur van vijf jaren. Gladheidbestrijding is een apart werkveld en het voorspellen van de duur en hevigheid van een winterperiode is erg moeilijk. Tijdens extreme situaties, bijvoorbeeld bij (hevige) sneeuwval in combinatie met strenge vorst, moet dan ook intensiever worden geschoven en gestrooid. Derhalve zijn naast een maandelijks vergoeding ook eenheidsprijzen in het contract opgenomen met betrekking tot het schuiven en strooien van vooraf bepaalde routes. Bij de beschikbare gestelde middelen wordt uitgegaan van normale winterse omstandigheden, wat per winterseizoen neer komt op 27 maal de vooraf bepaalde routes schuiven en strooien. Zodra sprake is van extreme situaties kunnen de meerkosten oplopen doordat vaker dan gemiddeld wordt gestrooid. Rekening houdend met extremere situaties, waarbij een toename van 35% extra werkzaamheden met betrekking tot gladheidbestrijding aannemelijk wordt geacht, is er sprake van een risico van ca. € 25.000,- aan extra kosten.

Natuurplagen (6)

Door 'natuurplagen' (processierupsen, kevers, luizen, rattenplagen, iep- en kastanje ziektes e.d.) zullen er in komende gevallen extra onderhoudswerkzaamheden verricht moeten worden aan het openbaar groen,

sportvelden en de bossen. Op basis van eerdere onderhoudswerkzaamheden wordt dit incidenteel risico bepaald binnen een bandbreedte van € 100.000,- tot € 120.000,-.

Compenserende maatregelen (7)

Bij projecten en werkzaamheden loopt de gemeente het risico op het nemen van compenserende maatregelen. Bij compenserende maatregelen kan gedacht worden aan nadeelcompensatie, planschades, compensatie voor omzetting of afkoop van contracten/overeenkomsten. Voor dit risico wordt een bedrag van € 200.000,- opgenomen in de begroting.

Actualisatie beheerplannen (8)

Elk jaar wordt naast dagelijks / correctief onderhoud ook preventief (groot) onderhoud gepleegd aan de gemeentelijke gebouwen. Hierbij is het meerjarenonderhoudsplan gemeentelijke gebouwen Bladel (MJOP) leidend. Het beheerplan geeft een doorkijk naar de geprognosticeerde onderhoudskosten voor een periode van 25 jaar. Momenteel wordt het beheerplan geactualiseerd, waarbij rekening gehouden wordt met beschikbare capaciteit en duurzaamheidskeuzes. Daarnaast zullen in 2025 nieuwe MJOP's worden opgesteld voor het MFA Hart van Hapert en het gemeenschapshuis aan de Markt te Bladel. De uit voornoemde actualisatie en nieuwe MJOP's voortvloeiende financiële consequenties zullen worden verwerkt in de perspectiefnota 2025.

Daarnaast wordt het beheerplan wegens geactualiseerd waarbij het plan beter wordt afgestemd op de beschikbare capaciteit en prioritering. In het najaar van 2024 zal een wegininspectie worden uitgevoerd. Na actualisatie zullen de financiële consequenties worden verwerkt in de begroting, naar verwachting in de perspectiefnota 2025.

In afwachting van de actualisatie en verwerking van de financiële consequenties nemen we een bedrag van € 1.000.000,- op in deze risico-inventarisatie.

Financiële indicatie risico-inventarisatie en -kwantificering

De omvang van de geïnventariseerde risico's beweegt zich tussen een bedrag van € 1.390.000,- en een bedrag van € 1.870.000,- (zie kolom c). Indien alle risico's zich tegelijk zouden voordoen, gaat het gemiddeld dus om een bedrag van € 1.630.000,-. Maar de kans hierop is niet erg groot. Uitgaande van de gemiddelde omvang en de geraamde 'kansen' bedraagt het totaal aan de nu geïnventariseerde risico's een aanzienlijk lager bedrag: gemiddeld € 915.000,-, incidenteel.

Overigens suggereren deze bedragen een nauwkeurigheid die zich absoluut niet voordoet; het is de toevallige uitkomst van een kansberekening en niet een met zekerheid te voorspellen uitkomst. In onderstaande tabel is een financiële indicatie opgenomen van de omvang van het risico door de kans te vermenigvuldigen met het gemiddelde effect en is aangegeven of het risico van incidentele dan wel structurele aard is.

nr. omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	geraamde omvang *	kans			gemiddeld effect (c : 2)	kans x effect incidenteel (d,e of f x g)	kans x effect structureel (d,e of f x g)
		25%	50%	75%			
(a) (b)	(c)	(d)	(e)	(f)	(g)	(h)	(i)
1 Personeelsvoorzieningen	50-100			x	75	56	
2 Risico's eigendommen	15-25			x	20	15	
3 Gevolgen waardering activa	100-500	x			300	75	
4 Informatiebeveiliging en privacy	150	x			150	38	
5 Gladheidbestrijding	25		x		25	13	
6 Natuurplagen	100-120		x		110	55	
7 Compenserende maatregelen	200		x		200	100	
8 Actualisatie beheerplannen	750			x	750	563	
Ondergrens risico's	1.390						
Bovengrens risico's	1.870						
Totaal gemiddelde risico's					1.630		
Totaal na kansberekening						915	

Weerstandsvermogen

In onderstaand tabel wordt de omvang van het weerstandsvermogen (algemene reserve: exclusief resultaatbestemming) weergegeven:

(bedragen x € 1.000,-)	rekening 2023	begroting 2024	rekening 2024
a. noodzakelijke omvang (voldoende)	777	770	2.282
b. geïnventariseerde risico's (gemiddeld)	555	559	1.630
c. stand algemene reserve begin van het jaar	13.719	14.543	14.255
d. stand algemene reserve eind van het jaar	14.255	15.295	18.739
e. algemene reserve (vrije ruimte eind van het jaar): d - a	13.478	14.525	16.457
f. ratio algemene reserve eind van het jaar d / c	18,35	19,86	8,21
g. betekenis	uitstekend	uitstekend	uitstekend

Kengetal en de signaleringswaarde

Het opnemen van financiële kengetallen in (de begroting en) de jaarstukken past in het streven naar meer transparantie. Ook geven de kengetallen meer inzicht in de ontwikkeling van de financiële positie en de baten en lasten van de gemeente. Het biedt de mogelijkheid om normen te stellen, net als bij de beoordeling van het weerstandsvermogen gebeurt. We relateren de normering zoveel mogelijk aan normen die door de VNG zijn voorgesteld.

Kengetallen: landelijke risico profielen	categorie A	categorie B	categorie C
1A. Netto schuldquote	< 90%	van 90% t/m 130%	> 130%
1B. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	< 90%	van 90% t/m 130%	> 130%
2. Solvabiliteitsrisico	> 30%	van 20% t/m 30%	< 20%
3. Grondexploitatie	< 20%	van 20% t/m 35%	> 35%
4. Structurele exploitatieruimte	>= 0%	0%	< 0%
5. Belastingcapaciteit	< 100%	van 100% t/m 105%	> 105%

Financiële kengetallen

Kengetallen:	streefwaarde	Rekening 2023	Begroting 2024	Rekening 2024
1A. Netto schuldquote	< 90%	85%	108%	99%
1B. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	< 90%	82%	106%	96%
2. Solvabiliteitsrisico	> 30%	34%	28%	29%
3. Grondexploitatie	< 35%	7%	4%	9%
4. Structurele exploitatieruimte	>= 0%	8%	1%	-3%
5. Belastingcapaciteit	< 105%	81%	77%	77%

Om de kengetallen te kunnen duiden is per kengetal een omschrijving opgenomen.

1A. Netto schuldquote

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten op de exploitatie. In beginsel is een zo laag mogelijke quote het meest gunstig. De netto schuldquote begeeft zich binnen de bandbreedte van categorie B.

1B. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Omdat bij leningen er onzekerheid kan bestaan of ze allemaal terug worden betaald, wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal te berekenen, zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en ook wat dat betekent voor de schuldenlast.

De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen. De netto gecorrigeerde schuldquote begeeft zich binnen de bandbreedte van categorie B.

2. De solvabiliteitsratio

Het solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin het activabezit van de gemeente is afbetaald en in staat is

aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Het betreft het eigen vermogen uitgedrukt in een percentage van het balanstotaal. In feite wordt er naar gekeken in hoeverre, in geval van nood, de verschaffers van het vreemde vermogen kunnen worden betaald.

De solvabiliteitsratio van de jaarrekening 2024 bedraagt 29% en beleeft zich in categorie B.

3. Kengetal grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft weer hoe de waarde van de in exploitatie genomen gronden zich verhoudt tot de totale (geraamde) jaarlijkse baten. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. Voor de berekening van het kengetal grondexploitatie worden bouwgronden in exploitatie gedeeld door de totale baten (exclusief de mutaties reserves) en uitgedrukt in een percentage. De boekwaarden van verliesgevende plannen zijn gebaseerd op de actuele marktwaarde en voor verwachte verliezen zijn voorzieningen getroffen. Het risicoprofiel van de gemeente ten aanzien van grondexploitaties is vrij beperkt. Dit vertaalt zich in een laag kengetal grondexploitatie.

4. Structurele exploitatieruimte

Het financiële kengetal structurele exploitatieruimte geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de vastgestelde begroting is. Daarnaast geeft dit kengetal ook aan of de gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten.

Voor de berekening van het kengetal structurele exploitatieruimte wordt het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves gedeeld door de totale baten (exclusief de mutaties reserves) en uitgedrukt in een percentage. Op basis van het kengetal blijkt dat er geen structurele ruimte is om tekorten of extra lasten binnen de huidige begroting op te vangen.

5. Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeenten zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. De ruimte die een gemeente heeft om belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Onder woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde waarde in de gemeente. Deze cijfers worden in de jaarlijkse meicirculaire bekend gemaakt. Het kengetal belastingcapaciteit wordt berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishouden in het begrotingsjaar te vergelijken met het landelijke gemiddelde in het jaar daarvoor. Het is de bevoegdheid van uw raad met welke omvang de belastingen worden aangepast.

Beoordelen samenhang kengetallen

Uit de beschrijving van de verschillende kengetallen blijkt dat een afzonderlijk kengetal op zich weinig zegt over de financiële positie. Zo hoeft een hoge schuld geen nadelig effect te hebben op de financiële positie. Afhankelijk van wat er aan eigen vermogen en baten tegenover de schuld staat, zal aflossing veel of juist weinig problemen opleveren. Zo hoeft een tegenvallende ontwikkeling geen negatieve invloed te hebben in de situatie dat de vrije structurele exploitatieruimte groot is of als men over voldoende ruimte in belastingcapaciteit beschikt. Het is dus, met andere woorden, niet mogelijk om een individueel kengetal te gebruiken voor de beoordeling van de financiële positie. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven over de financiële positie.

De gemeente Bladel beschikt tot op heden nog over een solide reservepositie en ondervindt geen problemen om aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Het structureel begrotingsevenwicht in 2024 daarentegen is onvoldoende. Daarnaast moet worden aangetekend dat we voor wat betreft de belastingcapaciteit nog extra ruimte hebben omdat we beneden het landelijk gemiddelde in 2024 zitten met een percentage van 77 (gemiddelde is 100%).

4.2 Lokale heffingen

Deze paragraaf geeft een overzicht van de diverse lokale heffingen en belastingen op hoofdlijnen. Het heffen van lokale belastingen en heffingen stelt de gemeente in staat om maatschappelijke voorzieningen op een evenwichtige wijze in stand te houden.

De wet geeft duidelijke kaders aan voor de heffing, invordering en kwijtschelding van gemeentelijke belastingen. Gemeentelijke heffingen kunnen daarnaast worden onderscheiden in ongebonden heffingen en heffingen die gebonden zijn aan bepaalde leveringen en diensten van de gemeente. Ongebonden heffingen (belastingen) behoren tot de algemene dekkingsmiddelen van de gemeente. Dit betekent dat de opbrengsten van deze belastingen niet voor een specifiek en wettelijk bepaald doel maar voor alle gemeentelijke taken en voorzieningen mogen worden ingezet.

Voor de gebonden heffingen is er wel sprake van een directe relatie tussen de heffing en de gemeentelijke taak. Onze dienstverlening dient kostendekkend te zijn. Ook de Bedrijven InvesteringsZone (BIZ) belasting beschouwen we als een gebonden heffing, omdat de opgelegde belastingen één-op-één doorbetaald worden aan de ondernemers (OVb) en de vertegenwoordiging van de eigenaren.

Ongebonden heffingen

De gemeente Bladel kent de onroerende zaakbelastingen en de toeristenbelasting als heffingen die aan de algemene middelen worden toegevoegd.

Onroerende zaakbelastingen

We heffen op grond van artikel 220 van de Gemeentewet directe belastingen op de onroerende zaken die binnen de gemeente liggen, de zogenaamde onroerendezaakbelastingen (OZB) en zijn onder te verdelen in drie categorieën:

1. Belasting op het gebruik van niet-woningen;
2. Belasting op het bezit van niet-woningen en
3. Belasting op het bezit van woningen.

De heffingsgrondslag is de vastgestelde economische waarde naar de peildatum 1 januari 2023. We rekenden, op basis van informatie van de Waarderingskamer (wettelijke toezichthouder op de uitvoering van de Wet WOZ), met een gemiddelde waardeontwikkeling van 5,0% voor woningen en -/ 1,0% voor de niet-woningen. Bij een waardestijging verlagen we het tarief OZB om niet meer dan de gewenste totaalopbrengst te genereren. Dit uitgangspunt werkt uiteraard ook andersom. Wanneer de WOZ waarde daalt, moeten we met een hoger tarief de begrote totaalopbrengst behalen. Hierna werd aanvankelijk een verhoging van 8,00% toegepast. Deze verhoging bestond enerzijds uit een trendmatige aanpassing van 3,10% (inflatiepercentage) en anderzijds een boven trendmatige verhoging van 4,90%.

Voor belastingjaar 2024 (waardepeildatum 1 januari 2023) zijn 14.593 WOZ-beschikkingen verzonden. Er werden 710 formele bezwaren tegen de WOZ-waarde van onroerende zaken ontvangen. Deze bezwaren zijn allen binnen de daarvoor gestelde termijnen afgewikkeld. In 365 (51,41%) van de gevallen betrof het bezwaren van no cure no pay bureaus. Van de bezwaarschriften tegen de WOZ-beschikking werd 19,30% (137 stuks) gegrond verklaard, waar in 2023 nog 26,09% gegrond werd verklaard. Het gevolg van een gegrond bezwaar is dat de aanslag OZB wordt aangepast. In de ramingen ten aanzien van de OZB is rekening gehouden met het toekennen van bezwaren. De navolgende opbrengsten werden gerealiseerd:

Onroerende-zaakbelasting (€)	Werkelijk 2023	Begroot 2024	Werkelijk 2024	Verschil
Eigenaar woningen	2.547.000	2.833.000	2.828.000	-5.000
Eigenaar niet-woningen	1.203.000	1.467.000	1.442.000	-25.000
Gebruiker niet-woningen	911.000	999.000	952.000	-47.000
Totaal onroerende zaakbelastingen	4.661.000	5.299.000	5.222.000	-77.000

(- = nadeel en + = voordeel)

Toeristenbelasting

Via de exploitanten van recreatieve ondernemingen wordt een toeristenbelasting geheven van personen die in de gemeente Bladel verblijven maar niet zijn ingeschreven in de gemeentelijke basisregistratie personen. De toeristenbelasting kan worden gezien als een bijdrage in de kosten van de (algemene) voorzieningen die de gemeente treft. Het tarief voor 2024 werd voor verblijf in vaste onderkomens vastgesteld op € 1,82 per overnachting (2023: € 1,77) en voor het verblijf in mobiele onderkomens op € 1,72 (2023: € 1,67). Met ingang van 2022 worden arbeidsmigranten ook betrokken in de heffing van de toeristenbelasting. In afwijking van het geldende tarief bedraagt het tarief voor verblijf langer dan twee maanden voor werkdoeleinden per persoon, per overnachting 50%, van het geldende tarief.

De opbrengst van de toeristenbelasting 2024 is gebaseerd op een ontvangen prognose van het aantal overnachtingen voor 2024 van de grootste ondernemer in onze gemeente aangevuld met een inschatting van het aantal overnachtingen voor de overige verblijfsaccommodaties en campings. Dit leidt ten opzichte van de begroting tot een hogere opbrengst van € 31.000,-. Daarnaast zijn er over 2023 nog definitieve aanslagen opgelegd hetgeen resulteerde in een lagere opbrengst van € 41.000,- ten opzichte van de geraamde opbrengst. De reden hiervoor is dat de definitieve aanslagen over 2023 die we oplegden in 2024 uiteindelijk lager uitkwamen dan de verwachting. De navolgende opbrengsten werden gerealiseerd:

Toeristenbelasting (€)	Werkelijk 2023	Begroot 2024	Werkelijk 2024	Verschil
Toeristenbelasting	1.520.000	1.519.000	1.550.000	31.000
Toeristenbelasting afwikkeling vorige jaren	47.000	4.000	-37.000	-41.000
Totaal toeristenbelasting	1.567.000	1.523.000	1.513.000	-10.000

(- = nadeel en + = voordeel)

Gebonden heffingen

Onder de gebonden heffingen worden die vergoedingen begrepen waarvoor de gemeente een individuele dienst wordt geleverd. Voor heffingen waarbij kosten worden verhaald, geldt dat de gemeente er geen winst op mag maken en alleen de daadwerkelijke kosten in rekening mag brengen. De kostendekkendheid is het percentage van de geraamde lasten ten opzichte van de geraamde baten.

Toerekening overhead aan tarieven

De grondslagen voor de toerekening van overhead zijn in de 'Financiële verordening gemeente Bladel 2023' vastgelegd. De toerekening van overhead aan de heffingen geschiedt op basis van een opslag met een vast percentage. Het percentage wordt vastgesteld met de formule: $(\text{totale kosten overhead} / \text{omvang totale personeelslasten inclusief totale kosten overhead}) \times 100\%$. Het is een eenvoudige methode om de overhead toe te rekenen aan de doorbelaste loonkosten. Op basis van de cijfers uit de begroting 2024 bedraagt deze opslag 64% (afgerond). Met deze opslag benaderen we dan de integrale kostprijs.

BTW wordt meegerekend in tarieven

De btw speelt bij de rioolheffing, de afvalstoffenheffing en de leges een speciale rol omdat wij in de kosten, die we via die heffingen verhalen, ook de te betalen btw mogen meerekenen. Die betaalde btw is weliswaar verhaalbaar via het BTW-compensatiefonds, maar omdat dat fonds wordt gevoed vanuit het gemeentefonds (uitname), is dat feitelijk een 'sigaar uit eigen doos'. Ter compensatie daarvan loopt de btw dus mee in de kosten, die via de betreffende heffingen worden verhaald. Daardoor zijn in de jaarrekening de werkelijke baten ook hoger dan de werkelijke corresponderende lasten.

Bedrijven InvesteringsZone (BIZ) belasting

Voor een toekomstbestendig koopcentrum in Bladel is behoefte aan een structurele samenwerking tussen publieke en private partijen, op basis van gelijkwaardigheid en met een gezamenlijke inzet van middelen. De BIZ belasting maakt het mogelijk voor ondernemers om gezamenlijk te investeren in een aantrekkelijke bedrijfsomgeving door het bevorderen van de leefbaarheid, veiligheid, ruimtelijke kwaliteit of een ander publiek belang in de openbare ruimte van het BIZ-gebied.

De navolgende opbrengsten en lasten worden gerealiseerd:

Bedrijven InvesteringsZone (BIZ) belasting (€)	Werkelijk 2023	Begroot 2024	Werkelijk 2024	Vershil
Bedrijven InvesteringsZone (BIZ) belasting	93.000	90.000	89.000	-1.000
Doorbetaling Bedrijven InvesteringsZone (BIZ) belasting	-93.000	-93.000	-92.000	1.000
Totaal BIZ		-3.000	-3.000	

(- = nadeel en + = voordeel)

Rioolheffing

Op grond van artikel 228a van de Gemeentewet wordt een rioolheffing geheven. De rioolheffing wordt opgelegd aan de gebruiker van een eigendom van waaruit afvalwater direct of indirect via de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd. De tarieven voor de rioolheffing zijn in 2024 voor zowel 4-persoonshuishouden als 2-persoonshuishouden gelijk gebleven ten opzichte van 2023. Het positieve resultaat wordt verrekend met de egalisatievoorziening riolering.

Kostendekkendheid rioolheffing (€)	taakveld	Werkelijk 2023	Begroot 2024	Werkelijk 2024	Vershil
Kosten taakveld riolering	7.2	-1.428.000	-1.949.000	-1.864.000	85.000
Kosten taakveld inkomensregelingen	6.3	-21.000	-24.000	-20.000	4.000
Inkomsten taakveld riolering (exclusief heffingen)	7.2	23.000	4.000	23.000	19.000
Netto kosten taakveld riolering		-1.426.000	-1.969.000	-1.861.000	108.000
<i>Toegerekende kosten:</i>					
Overhead (inclusief rente omslag)	0.4	-121.000	-57.000	-58.000	-1.000
BTW		-145.000	-256.000	-185.000	71.000
Egalisatie taakveld riolering	7.2	-490.000	156.000	-47.000	-203.000
Totale kosten taakveld riolering		-2.182.000	-2.126.000	-2.151.000	-25.000
Opbrengst heffingen	7.2	2.182.000	2.126.000	2.151.000	25.000
Dekkingspercentage		100%	100%	100%	

(- = nadeel en + = voordeel)

Afvalstoffenheffing

De kosten van inzameling en verwerking van huishoudelijk afval worden in Bladel in rekening gebracht via een afvalstoffenheffing, waarbij het tarief afhangt van de omvang van het huishouden. De opbrengst van de afvalstoffenheffing behoort niet tot de algemene middelen, maar wordt gebruikt om de kosten te dekken van de afvalinzameling en -verwerking. Het uitgangspunt hierbij is dat de tarieven voor 100% kostendekkend zijn.

De tarieven voor afvalstoffenheffing zijn in 2024 voor 4-persoonshuishouden gedaald met 1,67% en voor 2-persoonshuishouden zijn deze gelijk gebleven ten opzichte van 2023. Het negatieve resultaat wordt verrekend met de egalisatievoorziening afvalstoffenheffing.

Kostendekkendheid afvalstoffenheffing (€)	taakveld	Werkelijk 2023	Begroot 2024	Werkelijk 2024	Vershil
Kosten taakveld afval	7.3	-1.793.000	-1.942.000	-1.864.000	78.000
Inkomsten taakveld afval (exclusief heffingen)	7.3	930.000	768.000	851.000	83.000
Kosten taakveld verkeer en vervoer	2.1	-52.000	-52.000	-52.000	
Kosten taakveld inkomensregelingen	6.3	-20.000	-21.000	-22.000	-1.000
Netto kosten taakveld		-935.000	-1.247.000	-1.087.000	160.000
<i>Toegerekende kosten:</i>					
Overhead (inclusief rente omslag)	0.4	-261.000	-169.000	-171.000	-2.000
BTW		-297.000	-278.000	-367.000	-89.000
Egalisatie taakveld afval	7.3	35.000	176.000	176.000	
Totale kosten taakveld afval		-1.458.000	-1.518.000	-1.449.000	69.000
Opbrengst heffingen	7.3	1.458.000	1.485.000	1.422.000	-63.000
Dekkingspercentage		100%	98%	98%	6.000

(- = nadeel en + = voordeel)

Leges

De gemeente heft leges voor de door de gemeente verstrekte diensten. Het gaat om het verhalen van de kosten die de gemeente maakt voor de dienstverlening aan individuele burgers en bedrijven. Voorbeelden daarvan zijn

o.a. leges voor de aanvraag van vergunningen, voor aanvraag van paspoorten en rijbewijzen e.d. Ook bij de leges is het uitgangspunt dat de tarieven voor 100% kostendekkend zijn in de begroting.

De navolgende opbrengsten en lasten worden gerealiseerd:

leges (€)	taakveld	Werkelijk 2023	Begroot 2024	Werkelijk 2024	Vershil
Kosten taakveld burgerzaken	0.2	-265.000	-462.000	-414.000	48.000
Kosten taakveld burgerzaken	1.2	-21.000	-192.000	-184.000	8.000
Kosten taakveld verkeer en vervoer	2.1	-26.000	-28.000	-35.000	-7.000
Kosten taakveld samenwerking en participatie	6.1	-39.000	-5.000	-2.000	3.000
Kosten taakveld wonen en bouwen	8.3	-758.000	-284.000	-271.000	13.000
Netto kosten taakvelden		-1.109.000	-971.000	-906.000	65.000
<i>Toegerekende kosten:</i>					
Overhead (inclusief rente omslag)	0.4	-475.000	-355.000	-299.000	56.000
BTW		-48.000	-48.000	-48.000	
Totale kosten taakvelden		-1.632.000	-1.374.000	-1.253.000	121.000
Opbrengst leges titel I t/m III		871.000	1.374.000	1.414.000	40.000
Dekkingspercentage		53%	100%	113%	161.000

(- = nadeel en + = voordeel)

Leges nadere analyse

De werkelijke legesopbrengsten (inclusief rijksleges) waren in 2024 per saldo € 40.000,- hoger dan de geraamde opbrengst. De grootste afwijking betreft de meeropbrengst op taakveld 0.2 (burgerzaken). De reden hiervoor is dat de gerealiseerde opbrengst voor reisdocumenten hoger is dan geraamd. De netto opbrengst van reisdocumenten laat zich moeilijk ramen, omdat de opbrengst sterk afhankelijk is van het aantal verstrekkingen. In zijn totaliteit werden de navolgende opbrengsten gerealiseerd:

opbrengst leges (€)	taakveld	Werkelijk 2023	Begroot 2024	Werkelijk 2024	Vershil
Titel I: Secretarieleges (inclusief rijksleges)	0.2	266.000	424.000	475.000	51.000
Titel I: Secretarieleges (inclusief rijksleges)	2.1	148.000	61.000	63.000	2.000
Titel I: Secretarieleges (inclusief rijksleges)	6.1	4.000	4.000	2.000	-2.000
Titel II: Leges omgevingsvergunningen	8.1	5.000	15.000	14.000	-1.000
Titel II: Leges omgevingsvergunningen	8.3	436.000	854.000	844.000	-10.000
Titel III: Leges bijzondere wetten	1.2	12.000	16.000	16.000	
Totaal leges		871.000	1.374.000	1.414.000	40.000

(- = nadeel en + = voordeel)

Gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid

Voor de meeste inwoners van onze gemeente levert het betalen van de gemeentelijke belastingen en heffingen geen probleem op. Er zijn echter ook personen voor wie de betaling van de gemeentelijke belastingen een buitengewone inspanning betekent. Voor hen is er de mogelijkheid om een beroep te doen op de kwijtscheldingsregeling die in de gemeente wordt toegepast. De gemeente heeft beperkte beleidsvrijheid, aangezien deze sterk is gekoppeld aan normen die door het Rijk worden opgelegd. Bij besluit van 20 december 2001 heeft uw raad de "kwijtscheldingsregeling gemeentelijke belastingen" vastgesteld. Deze regeling heeft uitsluitend betrekking op de onroerende zaakbelastingen, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing.

De kwijtschelding voor de afvalstoffenheffing bedroeg in 2024 € 22.000,- en voor de rioolheffing € 20.000,-. De totale kwijtschelding bedraagt derhalve € 42.000,- (2023: € 41.000,-).

Aanslagoplegging gemeentelijke belastingen 2024

Voor belastingjaar 2024 hebben we gekozen voor één gecombineerde aanslag gemeentelijke belasting die eind februari 2024 werd opgelegd met daarop:

- de WOZ-beschikking
- de aanslag onroerende zaakbelastingen

- het vastrecht afvalstoffenheffing
- het vastrecht rioolheffing
- BIZ-belasting voor eigenaren en gebruikers
- het variabele tarief afvalstoffenheffing 2023 (diftar)

Bij het betalen van de gecombineerde aanslag via automatisch incasso wordt uitgegaan van 10 termijnen. Voor diegene die geen gebruik maken van het automatisch incasso blijft het aantal betaaltermijnen 2.

Lokale lastendruk

Gemiddeld steeg de belastingdruk voor 2-persoonshuishouden met 1,55% en voor 4-persoonshuishouden met 0,92%. Hieronder wordt de lastendruk 2024 ten opzichte van 2023 weergegeven:

Ontwikkeling belastingdruk twee persoonshuishouden (€)	Tarief 2023	Tarief 2024	perc.
Onroerende zaakbelasting	297,00	307,00	3,37%
Afvalstoffenheffing 2 persoonshuishouden	166,00	166,00	0,00%
Rioolheffing 2 persoonshuishouden	182,00	182,00	0,00%
Totaal per 2 persoonshuishouden	645,00	655,00	1,55%

Ontwikkeling belastingdruk vier persoonshuishouden (€)	Tarief 2023	Tarief 2024	perc.
Onroerende zaakbelasting	297,00	307,00	3,37%
Afvalstoffenheffing 4 persoonshuishouden	180,00	177,00	-1,67%
Rioolheffing 4 persoonshuishouden	285,00	285,00	0,00%
Totaal per 4 persoonshuishouden	762,00	769,00	0,92%

4.3 Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering heeft als doel het zo optimaal mogelijk ondersteunen en uitvoeren van de programma's. In de praktijk moet dit tot uiting komen in het goed bedienen van de klanten van onze gemeente, interne en externe processen efficiënt te laten verlopen en zorgvuldige besluitvorming te garanderen.

Concreet gaat het om een goede dienstverlening aan de inwoner, namelijk door:

- een efficiënt werkende organisatie;
- een zorgvuldig besluitvormingsproces;
- een gestructureerde planning en beheersing van de beleidsuitvoering;
- waar mogelijk op een verantwoorde manier benutten van ICT-mogelijkheden;
- de beschikbaarheid van gemotiveerd en gekwalificeerd personeel.

Het college legt verantwoording af over de rechtmatigheid van de baten, de lasten en de balansmutaties. Geconstateerde afwijkingen worden opgenomen in de jaarrekening (rechtmatigheidsverantwoording). In de paragraaf bedrijfsvoering wordt beschreven welke acties door het college ondernomen worden om deze afwijkingen in de toekomst te kunnen voorkomen. De eventuele afwijkingen worden voortaan beschreven in de paragraaf bedrijfsvoering. Zie hiervoor paragraaf 6.

Organisatiebeleid

1. Ambtelijke organisatie

Nieuwe gemeentesecretaris

Per april 2024 is Ruud Lathouwers begonnen als gemeentesecretaris. Ruud heeft zich in 2024 een beeld kunnen vormen over de wijze waarop de ambtelijke organisatie en onze processen zijn ingericht en hoe dit bijdraagt aan het realiseren van onze gezamenlijke ambities en doelstellingen. Samen met het MT heeft de gemeentesecretaris een voorstel geformuleerd om de organisatiestructuur te wijzigen.

In- door- en uitstroom

2024 is een bewogen jaar geweest als het gaat om de in-, door- en uitstroom. Er heeft veel beweging plaatsgevonden in ons personeelsbestand. Niet alleen zijn er veel mensen ingestroomd (30) en uitgestroomd (14), ook heeft de nodige doorstroom plaatsgevonden (5). Eén van de middelen om onze goede werknemers te behouden.

Opleidingen

Binden en boeien doen we ook door aandacht te besteden aan het opleiden van onze werknemers. Gedurende het jaar 2024 is totaal € 135.000,- aan cursussen besteed.

Krappe arbeidsmarkt

De arbeidsmarkt blijft een issue. Ook in 2024 waren er een aantal lastig te vervullen vacatures. We hebben veel aandacht besteed aan employer branding, oftewel aandacht voor ons werkgeversmerk. Naast een vernieuwde werken-bij pagina op onze website en een werken-bij film, hebben we ingezet op adverteren via social media en hebben we een boekje gemaakt over hoe het is om bij gemeente Bladel te werken; onze brand story.

Vitaliteit

Ook in 2024 was vitaliteit weer een belangrijk onderwerp binnen onze organisatie. Medewerkers hebben de mogelijkheid gekregen deel te nemen aan diverse workshops zoals yoga, een wielren- en een MTB clinic en een ademhalingsworkshop. Een deel van deze workshops werd door onze eigen medewerkers georganiseerd. Een mooi voorbeeld hoe we op verschillende manieren kennis kunnen uitwisselen. Daarnaast hebben we een ommetje Challenge georganiseerd om bewegen nog meer te stimuleren. Ook hebben we bedrijfsmassages gefaciliteerd. Naast deze activiteiten bleven we medewerkers de mogelijkheid bieden iedere dag een stuk fruit te pakken en gebruik te maken van ons standaard vitaliteitsaanbod; de vitaliteitslunch, Good Habitz, het dartbord, de airhockey tafel en elektrische dienstdiensten.

Het ziekteverzuim van gemeente Bladel was met een percentage van 3,78% ook in 2024 weer een stuk lager dan het gemiddelde van 6% in de branche (openbaar bestuur en overheidsdiensten, gemiddelde Q1, Q2 en Q3, bron CBS). Iets waar we trots op zijn.

2. Personeelsgegevens ambtelijke organisatie

Op 31 december 2024 bedroeg de formatieomvang van de ambtelijke organisatie (excl. raad, college van burgemeester & wethouders en buitengewoon ambtenaren van de burgerlijke stand) 120,64 FTE. Deze formatie werd bezet door 105,51 FTE (121 personen).

3. Overige bedrijfsvoeringsinformatie

Informatiebeveiligingsbeleid

Jaarlijks wordt een zelfaudit uitgevoerd op het gebied van informatiebeveiliging middels ENSIA, wat staat voor Eenduidige Normatiek Single Information Audit. Hiervoor worden vragenlijsten ingevuld voor de BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid) met als onderdeel de BRP (Basisregistratie Personen), Reisdocumenten en Suwinet. Er worden aparte vragenlijsten ingevuld voor de DigiD-aansluitingen en de basisregistraties. De basisregistraties omvatten BAG (Basisregistratie Adressen en Gebouwen), BGT (Basisregistratie Grootchalige Topografie) en BRO (Basisregistratie Ondergrond). Het verantwoorden van de zelfevaluatie wordt richting het college van B&W en gemeenteraad horizontale verantwoording genoemd. De verantwoording naar de toezichthouders van de ministeries is de verticale verantwoording. In 2024 is er aandacht besteed aan onderstaande onderwerpen:

- Het aanleveren van documentatie en bewijslast voor de ENSIA verantwoording vanuit alle aangesloten organisaties van de Kempen gaat goed. De interne beheersing is goed op orde.
- Door aanhoudende dreigingen in het digitale domein is er een nieuw Kempenbreed platform geïmplementeerd genaamd KnowBe4 dat periodiek korte opdrachten, lessen en oefeningen uitzet bij medewerkers. Dit samen met de verplichte cursussen informatiebeveiliging en privacy die GoodHabit te bieden heeft, welke men bij indiensttreding maakt.
- Er is een wachtwoordgenerator geïmplementeerd, genaamd MindYourPass. Deze zorgt ervoor dat er unieke wachtwoorden aanmaakt worden door hoofdletters, kleine letters, cijfers en speciale tekens willekeurig met elkaar te combineren. Ze genereren willekeurig unieke en sterke wachtwoorden die nooit worden herhaald en moeilijk te kraken zijn. Bij indiensttreding krijgt men een uitleg hoe men gebruik kan maken van deze wachtwoordgenerator. Deze uitleg is daarna altijd nog terug te lezen op het intranet.
- Het wachtwoordbeleid is verder aangescherpt en is er geen onderscheid meer waardoor er één wachtwoordbeleid is voor alle functies binnen alle Kempengemeenten. Er wordt geen uitzondering meer gemaakt voor raads- en commissieleden.
- De procedures voor autorisaties binnen iBurgerzaken en Shift2 en voor incidenten en datalekken zijn geactualiseerd en aangescherpt. Hier zijn bovendien interne controles op uitgevoerd.
- Alle bewijslast voor de controle op de BRP en Reisdocumenten is gecontroleerd en waar nodig aangevuld.
- De CISO voert bij indiensttreding een gesprek met de nieuwe medewerker om alle verantwoordelijkheden aan te kaarten die men heeft op het gebied van informatiebeveiliging.
- Er is een procedure opgesteld voor het verwijderen van media en een procedure voor het transporteren van media.
- De functies en taken m.b.t. informatiebeveiliging zijn uitgeschreven. Deze zijn vastgelegd in het document 'Beveiligingsrollen binnen de gemeente'.
- Er is een cryptografiebeleid opgeleverd en herzien door de CISO en vastgesteld door het MT. In dit beleid staan de eisen geformuleerd die worden gesteld aan processen en procedures rond het beheer van cryptografisch materiaal en de opslag en distributie van dit materiaal. De dataclassificaties zijn eveneens opgenomen in dit beleid. Hierin zijn alle applicaties getoetst op beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid.
- Er is een actielijst opgesteld n.a.v. BIO-rapportage. In deze actielijst staan alle punten waar actie op ondernomen dient te worden om aan de BIO te voldoen en de informatieveiligheid te verhogen binnen gemeente Bladel. Deze zal komend jaar op volgorde van prioriteit afgehandeld worden.

Digitalisering

Digitaliseren bouw- en milieudossiers

De projecten voor digitalisering blijven doorlopen. Alle bouwvergunningen tot 1996 zijn digitaal overgebracht naar het RHCe. Het blok 1997-2010 is reeds volledig gecontroleerd en wordt klaargemaakt voor overdracht. Overdracht zal in 2025 plaatsvinden. De milieudossiers zijn volledig gescand in ingelezen in het pre-depot van gemeente

Bladel. De controles van deze dossiers zullen in 2025 opgestart worden, waarna ook deze voor overdracht worden klaargemaakt.

e-Depot

Er is dit jaar verder gewerkt om de videotulen van de raads- en commissievergaderingen in het e-depot te krijgen. Op het eind van 2024 is hier een doorbraak in geweest, waardoor er nu afspraken kunnen worden gemaakt over de frequentie van het toevoegen van nieuwe vergaderingen. Er is ook aandacht gevraagd voor een koppeling tussen Powerbrowser en het e-depot. In PowerBrowser staan onder andere de omgevingsvergunningen en omgevingsplannen. Helaas bleek het nog niet mogelijk om deze archiefbescheiden met een directe koppeling in het e-depot te kunnen plaatsen. Het punt blijft op de agenda staan waarbij we in overleg blijven met de leveranciers.

Grip op informatie

In 2024 zijn we verder gegaan met het maken van het informatiebeheerplan. Dit houdt in dat we een informatieplattegrond van de organisatie hebben gemaakt. Hierop is te zien, wie wat doet, hoe we het doen en waar we het laten. Op deze manier zijn verantwoordelijkheden omtrent informatiebeheer beter in beeld gebracht. Naast de diverse inventarisaties hebben we ook een manier gevonden om het informatiebeheerplan meer inzichtelijk te maken voor aan medewerkers middels MS Access.

MS 365, gebruik van OneDrive en SharePoint

In 2024 is het project MS 365 opgestart. Dit project betekent niet alleen een andere plek om je gegevens op te slaan (van netwerkschijf naar OneDrive of SharePoint) maar ook een andere manier van digitaal werken. Samen met het SSC en de andere Kempengemeenten is het project opgestart om de overgang zo soepel mogelijk te laten lopen en om de medewerkers goed te begeleiden tijdens deze overgang. De uitvoering van het project zal in 2025 verder gaan.

Communicatie

Pers en media

Team Communicatie verzorgt iedere week de gemeentelijke publicaties en nieuwsartikelen in de weekkrant PC55. Daarnaast is er tweewekelijks een persgesprek met een journalist van het Eindhovens Dagblad (ED), waarbij het college van B&W toelichting geeft op allerlei gemeentelijke ontwikkelingen, projecten en belangrijke thema's. Indien nodig worden tussentijdse persgesprekken met het ED gehouden. Team Communicatie reageert op binnenkomende persvragen vanuit regionale en landelijke media.

De aandacht van de regionale en landelijke pers ging in 2024 voornamelijk uit naar de energiehuis op het KBP. Regionaal was dat vanuit het ED met krantenartikelen en landelijk heeft RTL Z en EenVandaag (NPO) hier aandacht aan besteed. In het ED is met enige regelmaat aandacht besteed aan de ontwikkelingen rondom de Egyptische Poort (wonen, zwembad, fietstunnel, herinrichting sportpark), wateroverlast, opvang Oekraïense vluchtelingen in Den Tref, centrum Bladel (BRUIS, positionering toeristensector, werkzaamheden marktgebied), N284 en diverse woningbouwartikelen. Verder kwamen persvragen binnen op de domeinen Welzijn, Veiligheid, Milieu, Duurzaamheid & Energie en Klimaat.

De gemeente Bladel stond 89 keer met artikelen in het Eindhovens Dagblad (in de krant en online). Elke week plaatsen we alle belangrijke gemeentelijke nieuwsartikelen via de gratis huis-aan-huiskrant PC55 (op papier of digitaal). We gebruiken dit offline communicatiemiddel om zoveel mogelijk inwoners van gemeente Bladel te kunnen bereiken. Officiële bekendmakingen publiceren we op de website van Gemeentebled.

Online media

Door de inzet van onze online communicatiekanalen; de gemeentelijke website en de gemeentelijke sociale mediakanalen, willen we onze online zichtbaarheid verbeteren, onze inwoners voorzien van relevante en betrouwbare informatie en de betrokkenheid met onze inwoners vergroten. Via onze online communicatiekanalen delen we de gemeentelijke nieuwsberichten, berichten over het bestuur, projectinformatie en informatie over inwonersavonden. Met de cross mediale benadering hebben we de ambitie om zoveel mogelijk inwoners van gemeente Bladel te bereiken.

Ons bereik via sociale media groeide aanzienlijk in 2024. Per medium is dit het aantal volgers dat we eind december hadden op onze kanalen:

- Instagram 1.491 (groei van 7% t.o.v. 31 december 2023)
- Facebook 3.746 (groei van 14% t.o.v. 31 december 2023)
- LinkedIn 2.924 (groei van 24 % t.o.v. 31 december 2023)

Projectcommunicatie

Op het gebied van projectcommunicatie werkt team communicatie veel samen met projectleiders en beleidsmedewerkers. Het creëren van draagvlak bij verschillende doelgroepen is hierbij een belangrijk thema. Team communicatie biedt daarvoor communicatieadvies en begeleidt daarvoor bijvoorbeeld Factor C-sessies, schrijft communicatieplannen, verzorgt diverse communicatiemiddelen en denkt mee in participatietrajecten.

In 2024 hebben we onder andere bijgedragen aan de volgende projecten:

- Traject asielopvang: communicatieaanpak, website, inzetten inwonerspanel, pers en organiseren inwonersbijeenkomsten. <https://www.bladel.nl/asielopvang>
- Egyptische Poort: communicatieaanpak, website, nieuwsbrieven, klankbordgroep, pers. <https://www.bladel.nl/egyptischepoort>
- BRUIS: advies en meedenken logo en naam, uitvraag inwoners voor nieuwe naam, lancering naam en logo, pers. <https://www.bladel.nl/bruis-nieuwe-naam-voor-de-ontmoetingsplek-in-bladel>
- Woningbouwprojecten De Groene Akkers en Tussen de Dycken: inwonersavonden, pers, nieuwsbrieven, communicatieadvies: <https://www.bladel.nl/de-groene-akkers> <https://www.bladel.nl/tussen-de-dycken>

Inwonersbijeenkomsten

In 2024 waren alle inwoners van gemeente Bladel welkom bij de commissie- en raadsvergaderingen en bij de dorpsraden. Ook zijn er diverse inwonersbijeenkomsten en participatiebijeenkomsten georganiseerd. Het waren er zo'n 21 in totaal.

Digitale toegankelijkheid

Onze gemeentelijke website heeft de **status A** behaald voor digitale toegankelijkheid in het uitgevoerde digitale toegankelijkheidsonderzoek dat in 2024 is uitgevoerd. Dit betekent dat onze website voldoet aan het Besluit digitale toegankelijkheid. Onze website is getoetst op vier toegankelijkheidsprincipes, die in totaal 50 succescriteria bevatten:

1. **Bedienbaarheid:** De website is eenvoudig te navigeren, niet alleen met een muis, maar ook met het toetsenbord, een schermlezer of via spraakbesturing.
2. **Waarneembaarheid:** De tekstgrootte, het lettertype en het contrast zijn zodanig gekozen dat de tekst goed leesbaar is voor alle gebruikers,
3. **Begrijpelijkheid:** De informatie is duidelijk gestructureerd en gemakkelijk te begrijpen, zodat gebruikers snel hun weg kunnen vinden en hun doel kunnen bereiken, zoals het vinden van de gewenste informatie of invullen van een formulier.
4. **Robuustheid:** De technische structuur van de website is goed opgebouwd, zodat de inhoud correct wordt weergegeven en alle functionaliteiten beschikbaar blijven, ongeacht de gebruikte browser.

Arbeidsmarktcommunicatie

In 2024 hebben we de arbeidsmarktcampagne 'Zin in Bladel' gelanceerd. Het doel hiervan is om gemeente Bladel als een sterk werkgeversmerk te positioneren en de zichtbaarheid van gemeente Bladel als werkgever te vergroten zodat we beter nieuw talent voor onze organisatie aan kunnen trekken. Hiervoor hebben we onder andere onze website verbeterd en een social media campagne ingezet. Dit heeft in ieder geval tot meer zichtbaarheid geresulteerd. In november was de 'werken bij' pagina de beste bezochte pagina van de gemeentelijke website, met zo'n 10.000 bezoeken.

Verbonden partijen

De navolgende verbonden partijen worden betrokken bij het realiseren van de geformuleerde doelstellingen:

- BIZOB
- Samenwerking Kempengemeenten

Rechtmatigheidsverantwoording

Hieronder worden de geconstateerde afwijkingen uit de jaarrekening toegelicht en worden eventuele actie- en verbeterpunten opgenomen. Feitelijk worden alleen de afwijkingen in de jaarrekening en aanvullend in deze paragraaf toegelicht indien deze de goedkeuringstolerantie overschrijdt (3% van de totale lasten inclusief reservetoevoegingen). Aangezien de geconstateerde afwijkingen niet hoger zijn dan de goedkeuringstolerantie, hoeven deze eigenlijk niet toegelicht te worden. Vanuit actieve informatieverstrekking richting de raad worden de bevinding boven de rapportagegrens van € 50.000,- hier toegelicht.

Bevindingen

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen bedrag € 2.289.000,- bedraagt. Dit is lager dan de daarvoor gestelde grens van € 2.328.000,-. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 1.905.000,- acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken. De niet-acceptabele onrechtmatigheden worden hieronder nader toegelicht.

Voorwaardencriterium

Geen bevindingen toe te lichten.

Misbruik en Oneigenlijk criterium

Geen bevindingen toe te lichten.

Begrotingscriterium

Er is een analyse gemaakt van overschrijdingen van de lasten per programma. Op programmaniveau worden de lasten bij de programma's 0, 1, 6 en 10 voor een totaalbedrag van € 1.946.000,- overschreden. Alle bestedingen boven het begrotingsbedrag zijn altijd onrechtmatig, echter kan er sprake zijn van begrotingsonrechtmatigheden die passen binnen het door de raad vastgestelde beleid. In dat geval worden de overschrijdingen aangemerkt als acceptabel. Een bedrag van € 1.905.000,- is volgens het college acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken. De afwijkingen zijn nader toegelicht in het onderdeel 'begrotingsrechtmatigheid'.

Daarnaast is een analyse gemaakt van de overschrijdingen van investeringskredieten. Het investeringskrediet voor 'aanpassing oude Provincialeweg Hapert' wordt overschreden voor een bedrag van € 57.000,-. Voor de onderbouwing van deze afwijking wordt verwezen naar het onderdeel 'begrotingsrechtmatigheid'.

Tevens is een analyse gemaakt van de overschrijdingen van baten en onderschrijdingen van baten en/of lasten per programma. Op programmaniveau worden de lasten bij de programma's 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9 en de reserves onderschreden. Op alle programma's (incl. reserves) zijn afwijkingen (over- en onderschrijdingen) op de baten te zien. Alle afwijkingen in dit onderdeel zijn in de aard niet onrechtmatig. Echter kan er sprake zijn van begrotingsonrechtmatigheden die niet tijdig aan de raad zijn gemeld. In dat geval worden de afwijkingen aangemerkt als onrechtmatig en betrokken bij de rechtmatigheidsverantwoording. Voor deze categorie wordt voor een totaalbedrag van € 286.000,- aan geconstateerde afwijkingen gemeld. Voor de onderbouwing van deze afwijkingen wordt verwezen naar het onderdeel 'begrotingsrechtmatigheid'.

Verbetermaatregelen

In zijn algemeenheid wordt de VIC-functie doorontwikkeld en blijft de gemeente inzetten op het versterken van de interne beheersing, het tijdig signaleren van risico's en het ondersteunen van afdelingen bij het naleven van wet- en regelgeving. Voor wat betreft het voorwaardencriterium wordt blijvend ingezet op onder andere de naleving van de Europese aanbestedingsregels en de inhuur van personeel. In relatie tot het M&O-criterium wordt in 2025 een fraudebeleid opgesteld en toegevoegd aan het bestaande M&O-beleid. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de richtlijnen uit de kadernota rechtmatigheid 2024. Voor wat betreft het begrotingscriterium wordt onder ander ingezet bewustwording binnen de organisatie, gemeenschappelijke regelingen en samenwerkingsverbanden. Het is van belang dat afwijkingen ten opzichte van de begroting op het eerstvolgende geschikte moment worden vertaald in de begroting. Dit geldt voor bijvoorbeeld de specifieke uitkeringen vanuit het rijk, maar ook voor de programma- en uitvoeringskosten van Maatschappelijke Dienstverlening.

In het derde kwartaal van 2025 wordt door de organisatie een evaluatie gedaan rondom de rechtmatigheidsverantwoording in de boekjaren 2023 en 2024. De rechtmatigheidsverantwoording zit nog steeds in een groeiprocés en er zijn nog continue ontwikkelingen. Hierbij wordt geanalyseerd of de 'spelregels' omtrent de rechtmatigheidsverantwoording moeten worden verduidelijkt met betrekking tot boekjaar 2025. Indien aanpassing van bepaalde beleidskaders nodig of gewenst is, zal in de periode daarna een voorstel worden gedaan voor aanpassing van de betreffende beleidskaders.

Samenvattend beeld

De uitkomsten van de toetsing van de interne beheersorganisatie geven aanleiding om te constateren dat het niveau van de interne beheersorganisatie ruim voldoende tot goed is. De significante processen zijn adequaat ingericht en uit het bestaan en de werking blijkt dat ze adequaat functioneren. Kwalitatieve beheersmaatregelen in de eerste en tweede lijn leiden tot besluitvorming die nagenoeg volledig in overeenstemming is met de geldende wet- en regelgeving, waardoor een getrouwe en rechtmatige financiële verantwoording direct is gegarandeerd. Mogelijke corrigerende maatregelen worden hiermee tevens op voorhand voorkomen, die bijdragen aan een meer efficiënte bedrijfsvoering.

Om fouten te voorkomen zal in voorkomende gevallen steeds Europees aanbesteed worden indien dat proportioneel is. Majeure projecten zullen daarom steeds met samenwerking van BIZOB (Europees) aanbesteed worden.

4.4 Financiering

Financiering is de manier waarop wij de benodigde geldmiddelen aantrekken en (tijdelijke) overtollige geldmiddelen beleggen. Dit gebeurt binnen de wettelijke kaders van het BBV en de wet Fido. Naast deze wetgeving geldt voor de gemeente een Treasurystatuut. Dit statuut bevat regels om de financieringsfunctie te sturen, beheersen en controleren. In 2019 hebben we de mogelijkheden van geld uitleenen en garanties afgeven vastgelegd in de "Beleidsnota verlenen van garanties en verstrekken van geldleningen".

Financieringsbeleid

Ons financieringsbeleid heeft de volgende doelstellingen:

- beschikbaar hebben van voldoende liquiditeiten om de door de raad vastgestelde plannen te kunnen uitvoeren;
- beheersen van de risico's die zijn verbonden aan de financieringsfunctie, zoals de kasgeldlimiet en de renterisiconorm;
- minimaliseren van de kosten van geldleningen en het beheren van de geldstromen en financiële posities;
- zo lang mogelijk de uitgaven met 'kort (goedkoper) geld' te financieren en pas vaste leningen aan te trekken (consolideren) wanneer dat noodzakelijk is;
- verkrijgen en handhaven van duurzame toegang tot de financiële markten tegen acceptabele condities.

Risicobeheer

In de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) zijn drie wettelijke normen opgenomen waaraan de gemeente moet voldoen, te weten:

- renterisico's op vlottende schuld;
- renterisico's op vaste schuld;
- liquiditeitsrisico's.

Renterisico's op vlottende schuld (kasgeldlimiet)

Het renterisico op korte termijn financiering (leningen met een looptijd korter dan één jaar) wordt in beeld gebracht via de kasgeldlimiet. Deze stelt beperkingen aan financiering van uitgaven met korte termijn leningen. Als referentiekader voor de bepaling van de kasgeldlimiet geldt het begrotingstotaal en een bij ministeriële regeling vastgesteld percentage voor gemeenten van 8,5%. De kasgeldlimiet mag maximaal twee achtereenvolgende kwartalen overschrijden. Uit onderstaand overzicht blijkt dat we binnen de kasgeldlimiet blijven.

Kasgeldlimiet (bedragen x € 1.000)	1e kwartaal 2024	2e kwartaal 2024	3e kwartaal 2024	4e kwartaal 2024
Toegestane kasgeldlimiet	5.301	5.301	5.301	5.301
Vlottende schuld (1)	15.196	22.441	12.479	9.634
Vlottende middelen (2)	16.335	19.410	11.764	7.732
Saldo (1) - (2)	-1.139	3.031	715	1.903

Overschrijding van de kasgeldlimiet				
Onderschrijding van de kasgeldlimiet	6.440	2.270	4.586	3.398

Renterisico's op vaste schuld (renterisiconorm)

Uitgangspunt van de renterisiconorm is om zoveel mogelijk spreiding in de looptijden van leningen aan te brengen. De wettelijk vastgestelde renterisiconorm van 20% houdt in dat in enig jaar de aflossing van de lange schuld niet hoger mag zijn dan 20% van het begrotingstotaal (zie tabel hieronder).

Renterisiconorm (bedragen x € 1.000)	begroot na wijziging	werkelijk 2024	verschil
1) renteherziening			
2) aflossingen	5.162	5.162	
3) renterisico (1 + 2)	5.162	5.162	
4) renterisiconorm	12.473	12.473	
5a) ruimte onderder renterisiconorm (4 > 3)	7.311	7.311	
5b) overschrijding renterisiconorm (3 > 4)			

berekening renterisiconorm			
4a) begrotingstotaal 2024	62.364	62.364	
4b) percentage regeling	20%	20%	
4) renterisiconorm	12.473	12.473	

Liquiditeitsrisico's

De liquiditeitsrisico's betreffen voornamelijk interne liquiditeitsrisico's. Dit zijn risico's ten aanzien van mogelijke afwijkingen van de liquiditeitsplanning met reguliere exploitatie, de investeringen, de grondexploitatie en de leningen als gevolg waarvan financieringskosten hoger uit kunnen vallen. Het liquiditeitsgebruik wordt beperkt door de fysieke geldstromen op gemeenteniveau op elkaar af te stemmen.

Financieringspositie / Leningenportefeuille

Financiering binnen de gemeente Bladel gaat - in beginsel - volgens het systeem van totaalfinanciering. Wij zien er continue op toe dat de liquiditeitspositie voldoende is om steeds te garanderen dat wij onze financiële verplichtingen tijdig kunnen nakomen. Tussentijdse schommelingen in de financieringspositie vangen we middels de rekeningcourantovereenkomst en kasgeldleningen op.

Onderstaand een overzicht van de totale aangetrokken lang- en kortlopende geldleningen.

Aangetrokken geldleningen (bedragen x € 1.000)	realisatie 2024	realisatie 2023
langlopende leningen	71.178	61.340
kortlopende leningen	10.000	0
rekening courant BNG	0	0

Renteresultaat

Volgens het BBV moet er bij de jaarrekening een herrekening plaatsvinden van de toegerekende rente (de zgn. omslagrente), als het financieringsresultaat meer bedraagt dan 25% van de totale toe te rekenen rente. De procentuele afwijking van de aan de taakvelden toegerekende rente bedraagt in 2024 afgerond 3,4%. Correctie is dus niet nodig. Onderstaand is het overzicht van het renteresultaat 2024 te zien.

Overzicht renteresultaat (bedragen x € 1.000,-)	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschillen 2024
Externe rentelasten over bestaande korte en lange financiering	491	976	1.004	-28
Externe rentebaten	269	205	223	-18
Saldo rentelasten en rentebaten	222	771	781	-10
Doorbelaste rente aan de facilitaire grondexploitatie (kostenverhaal)	14			
Doorbelaste rente naar projectfinanciering	92	86	86	
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	116	685	695	-10
Rente over eigen vermogen	83	62	62	
Rente over voorzieningen				
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	199	747	757	-10
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	204	717	783	-66
Renteresultaat op het taakveld Treasury	5	-30	26	-56
Procentuele afwijking aan taakvelden toegerekende rente	2,5%	-4,0%	3,4%	

Uitzettingen / beleggingen en overig liquiditeitenbeheer

De gemeente verstrekt in beginsel geen leningen aan derden. Aanvragen van derden, die geen leningen kunnen aantrekken van financiële instellingen, zonder gemeentegarantie, worden afzonderlijk aan het bestuur voorgelegd.

Uitzettingen (leningen u/g)

In de vergadering van 15 december 2016 heeft de gemeenteraad besloten om de "Verordening starterslening gemeente Bladel 2017" vast te stellen. In 2024 zijn daadwerkelijk 9 startersleningen afgehandeld en is door de SVn, namens de gemeente Bladel, een bedrag van € 216.000,- uitgeleend. Voor een totaal beeld wordt verwezen naar bijlage 6.3.

Uitzettingen op lange termijn

De gemeente heeft deelnemingen door kapitaalinbreng bij de NV Bank voor Nederlandse Gemeenten en NV Brabant Water. Van de Bank Nederlandse Gemeenten wordt jaarlijks dividend ontvangen. Brabant Water keert momenteel geen dividend uit. Conform regelgeving wordt de dividenduitkering verantwoord in het jaar waarin het besluit is genomen. De gemeente heeft geld vastgelegd in aandelen bij de volgende instanties (per 31 december 2024):

Onderneming	Aandelen aantal	Aandelen bedrag	Dividend 2024
NV Bank voor Nederlandse Gemeenten	62.790 aandelen á € 2,50 nominaal	€ 157.000,-	€ 136.000,-
Brabant Water NV	17.706 aandelen á € 0,10 nominaal	€ 2.000,-	€ 0,-

Schatkistbankieren

Schatkistbankieren houdt in dat tegoeden van decentrale overheden worden aangehouden in de Nederlandse schatkist. Hierdoor hoeft het Rijk minder geld te lenen op de financiële markten en zal de staatsschuld dalen. Een beperkte hoeveelheid geld mag de gemeente op haar eigen bankrekeningen aanhouden. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

4.5 Onderhoud kapitaalgoederen

De openbare ruimte is één van de pijlers van onze samenleving met een groot maatschappelijk rendement. Het is van belang dat de openbare ruimte goed wordt beheerd. De belangrijkste kapitaalgoederen hebben betrekking op wegen, riolering, water, groen en gebouwen. Al deze kapitaalgoederen vergen onderhoud en moeten in de exploitatie worden opgenomen. Deze paragraaf biedt inzicht in de beleidskaders voor de instandhouding van de kapitaalgoederen en de financiële consequenties daarvan. Er is bij de hierna genoemde onderdelen geen sprake van achterstallig onderhoud. Het onderhoud van de kapitaalgoederen wordt, mits mogelijk, ook zoveel mogelijk in samenhang met de diverse projecten uitgevoerd in integrale projecten.

Wegen, straten en pleinen

De gemeente is als wegbeheerder op grond van de Wegenwet verantwoordelijk voor onderhoud en beheer van gemeentelijke wegen, die op de wegenlegger als openbare weg zijn aangegeven. Onder de weg worden in dit kader ook verstaan de aanliggende bermen, sloten, zandwegen en kunstwerken zoals bruggen, tunnels en duikers. Zo verplicht de Wegenwet de gemeente tot het uitvoeren van regelmatig en duurzaam onderhoud van de openbare verharding. Tevens is de gemeente, conform het Burgerlijk Wetboek, aansprakelijk bij schade van de burger, als de gemeente heeft verzuimd zorg te dragen voor het in goede staat verkeren van de openbare weg.

Het onderhoud van wegen, straten en pleinen wordt uitgevoerd conform het wegenbeheerplan 2024-2028 gemeente Bladel. De gemeente Bladel hecht belang aan een goed functionerend wegennet en de instandhouding hiervan, echter niet tegen alle kosten. Op het gebied van wegbeheer streeft de gemeente Bladel naar een gezonde balans in kwaliteit en kosten met de focus op functionaliteit, duurzaamheid en veiligheid. Uitgangspunt van het beheerplan wegen is een planmatig beheer van de infrastructurele voorzieningen op het door uw raad vastgestelde niveau 6-. Op basis van de opgestelde meerjarenplanning en overige kosten, zoals werken voor derden, stortrechten en landmeetkundige werkzaamheden worden de werkzaamheden uitgevoerd. Door middel van rationeel wegbeheer vinden de nodige reparaties van de bestaande verhardingen plaats om schade en aansprakelijkheid te voorkomen. De reguleren onderhouds- en exploitatiekosten voor wegen bedroegen in 2024 (afgerond) € 676.000,- (exclusief ambtelijke kosten en kapitaallasten). Wegens degeneratievergoedingen werd in 2024 een bedrag van € 260.000,- ontvangen en toegevoegd aan de voorziening onderhoud wegen voor toekomstige onderhoudskosten.

Omdat het wegbeheer erg afhankelijk is van fysieke invloeden van buitenaf (herinrichtingen, omleidingen, vorstschade, verkeersbelasting etc.) wordt de benodigde storting voor het meerjarig onderhoud telkens berekend voor een periode van vijf jaar. Na elke begrotingscyclus wordt de volgende geactualiseerde jaarschijf uit het beheerplan wegen toegevoegd en de nieuwe gemiddelde storting voor de komende vijf jaren (her)-berekend. Op deze wijze wordt het wegbeheer jaarlijks geactualiseerd. Ook kan beter worden ingesprongen op tussentijdse invloeden van buitenaf en combinaties met andere werkzaamheden (riolering, herinrichtingen e.d.). In de werkplannen voor de komende jaren wordt telkens kritisch gezien welke groot onderhoud maatregelen noodzakelijk/gewenst zijn. In de meerjarenraming 2024-2028 is een structureel budget beschikbaar van € 671.000,- voor het groot onderhoud van wegen, straten en pleinen. Dit budget is toereikend ter voorkoming van achterstallig onderhoud.

Met gepland groot onderhoud (GGO) wordt een stap verder gegaan. Wanneer wegen “op” zijn en er met reparaties weinig eer meer valt te behalen, wordt de weg uit de (reparatie) planning gehaald en ingedeeld bij Gepland Groot Onderhoud planning (rehabilitatie). Bij deze planning wordt een voortschrijdende doorkijk gemaakt van 10 jaar. Er wordt in zo'n geval bekeken of de weg in zijn geheel kan worden aangepakt. De oorzaak dat de weg in een dergelijke situatie terecht is gekomen, ligt vaak in een slechte ondergrond waardoor er verzakkingen of diepe sleuven optreden. Door de weg er in zijn geheel uit te nemen en de onderliggende constructie te verbeteren (verzwaren) kan de weg er weer jaren (zonder reparaties) tegen. Ook biedt dit gelegenheid om bijvoorbeeld kleine inrichtingen en aanpassingen mogelijk te maken of verkeersmaatregelen in te passen. Ook wordt dan indien noodzakelijk het riool vernieuwd. Voor gepland groot onderhoud is in het meerjarenprogramma 2024-2028 een jaarlijks investeringskrediet van gemiddeld € 1.700.000,- beschikbaar. In 2024 is vanuit het investeringskrediet financieel bijgedragen aan de klimaatmaatregelen fase 3 (Hoofdstraat- Breestraat en Dijkstraat) in Hoogeloon, Hemelrijken en Kerkstraat in Casteren.

De wereld verandert heel snel en de ontwikkelingen volgen elkaar mogelijk nog sneller op. Om binnen deze dynamiek een stabiele koers uit te zetten is een routekaart noodzakelijk. De Verkeersvisie 2035 vertaalt onze doelen en ambities en werkt uiteindelijk toe naar een uitvoeringsplan waarmee de komende 15 jaar, ingrijpend maar noodzakelijk, onze mobiliteitsvraagstukken worden aangepakt. De Verkeersvisie 2035 volgt de systematiek van de omgevingsvisie en sluit aan op de Kempische Mobiliteitsstrategie en de regionale mobiliteit agenda's. In uw vergadering van 7 juli 2022 heeft uw raad de Verkeersvisie 2035 (gewijzigd) vastgesteld. Voor de uitvoering van de verkeersvisie is in het meerjarenprogramma vanaf 2024 een jaarlijks investeringskrediet van gemiddeld € 1.430.000,- beschikbaar.

Openbare verlichting

Onderhoud van de openbare verlichting geschiedt op basis van het Beleidsplan en het bijbehorende beheerplan Openbare Verlichting. In de gemeente Bladel is het beheer en onderhoud per 1 februari 2017 voor een periode van (maximaal) 10 jaar aanbesteed middels een geïntegreerd contract. Dit contract zal in 2026 opnieuw worden aanbesteed. Op basis hiervan zal dan ook een nieuw beheerplan Openbare Verlichting voor de jaren 2027-2036 worden opgesteld.

De huidige budgetten zijn voldoende om het in stand houden, beheren en onderhouden naar behoren te kunnen uitvoeren. Voor de jaarlijkse exploitatie van de openbare verlichting (elektriciteitsverbruik, onderhoud advieskosten en incidentele vervangingen) is er een structureel budget beschikbaar van € 282.000,- (exclusief ambtelijke kosten en kapitaallasten). De werkelijke exploitatiekosten bedroegen in 2024 circa € 333.000,-. In het meerjaren investeringsprogramma (MIP) zijn op basis van het huidige beheerplan tevens jaarlijkse kredieten voor vervangingen van masten en armaturen opgenomen van gemiddeld € 121.000,- per jaar.

Waterlossingen

Voor het onderhoud aan waterlossingen en sloten is een berm- en slootbeheerplan vastgesteld. De hiervoor benodigde onderhoudskosten zijn gebaseerd op een bestek wat in het voorjaar 2023 op de markt is gebracht. Op basis hiervan is in de meerjarenbegroting 2025-2029 een structureel budget van € 65.000,- opgenomen. Vanwege de extreem natte weersomstandigheden in het najaar 2023 en voorjaar 2024 zijn er veel extra werkzaamheden uitgevoerd, zoals het vernieuwen van duikers en het uitdiepen van sloten. Hierdoor bedroegen de totale kosten voor het onderhoud aan waterlossingen en sloten in 2024 ruim € 145.000,-.

Openbaar groen

In 2022/2023 is een Groenbeheerplan vastgesteld voor de periode 2023-2032, gebaseerd op de hierin opgenomen kaders voor de instandhouding van het groenbeheer, geactualiseerde areaal-cijfers en prijsontwikkelingen. Op basis hiervan wordt onderscheid gemaakt in:

- Kosten van regulier (jaarlijks) onderhoud van openbaar groen: hiervoor zijn in de meerjarenraming exploitatiebudgetten opgenomen tot een bedrag van circa € 635.000,-, jaarlijks oplopend met € 35.000,- voor onderhoud bomen (exclusief ambtelijke kosten en kapitaallasten).
- Kosten voor de vervanging van openbaar groen (incl. bomen): hiervoor wordt in het meerjarenprogramma (MIP) een jaarlijks krediet van € 260.000,- opgenomen.
- Kosten voor de uitvoering van het groenstructuurplan: hiervoor wordt in het meerjarenprogramma (MIP) een jaarlijks krediet van € 150.000,- opgenomen.

In het bestuurlijke overleg met gemeente Eersel, Bladel en Reusel-De Mierden is afgesproken om de samenwerkingsovereenkomst voor het reguliere groenonderhoud en beheer van de openbare ruimte met KempenPlus die eindigde op 31 december 2024 vanaf 2025 met 5 jaar te verlengen met een eenmalige verlengingsoptie van 5 jaar. De prijzen die in 2025 gehanteerd zullen worden zijn die van 2024 met geïndexeerde eenheidsprijzen. Aangezien deze tarieven gebaseerd zijn op de gemiddelde landelijke tarieven, zal er in 2025 een nieuw onderzoek worden uitgevoerd waarbij de marktconforme tarieven worden vastgesteld voor de regio Zuidoost-Brabant, welke vanaf 2026 gehanteerd zullen worden. Daarnaast zal er in 2025 een separaat traject worden opgestart om de bestekken en eenheidsprijzen van de drie gemeenten te uniformeren, zodat alle bestekken zijn gebaseerd op dezelfde basis. Zo ontstaat er uniformiteit in de afspraken en eenheidsprijzen tussen de gemeenten en KempenPlus.

Riolering

Het beleid wordt vastgelegd in een Gemeentelijk Rioleringsplan 2021-2025. Naast het feit dat een GRP een wettelijk verplicht plan is, is dit ook het middel om de gemeentelijke watertaken hierin vast te leggen. Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Doelstelling(en):

1. Anticiperen op klimaatveranderingen;
2. Participatie en communicatie;
3. Inzicht in sturing watersystemen;
4. Gebiedsgericht beheer.

De aanleg en het beheer van riolering is een gemeentelijke taak die zijn wettelijke basis vindt in de Wet Milieubeheer (Wm). Op grond van artikel 4.22 van de Wm is een gemeente verplicht een Gemeentelijk RioleringsPlan GRP (een beleidsmatig en strategisch plan voor de aanleg en het beheer van de gemeentelijke riolering) op te stellen. In 2020 is het nieuwe Gemeentelijk Rioleringsplan voor 2021 - 2025 vastgesteld. Het GRP is een beleidsplan dat op hoofdlijnen de invulling van de gemeentelijke watertaken weergeeft. Door middel van het GRP legt de gemeente vast wat zij willen bereiken en wat de rol van burgers en bedrijven is ten aanzien van afvalhemel en grondwater.

Het GRP vervult hiermee vier hoofdfuncties:

1. Kader gemeentelijke zorgplicht: overzicht beleidskeuzes ten aanzien van stedelijke afvalwater, hemelwater en grondwater voor inwoners, bedrijven en waterpartners;
2. Interne afstemming: met andere vakdisciplines binnen de gemeentelijke organisatie en als onderbouwing voor de rioolheffing;
3. Externe afstemming: met Waterschap De Dommel, Provincie Noord-Brabant en de gemeenten in het samenwerkingsverband Waterportaal Zuid-Oost Brabant, zodat het beleid van betrokken overheden is afgestemd;
4. Continuïteit en voortgangsbewaking: vanwege de relatief lange levensduur van stedelijke watervoorzieningen is een lange termijn aanpak essentieel (begroting en evaluatie). Om tussentijds te kunnen (bij)sturen wordt het beleid halverwege de planperiode geëvalueerd en worden jaarlijkse operationele uitvoeringsprogramma's bijgesteld.

Rekening houdend met het klimaatscenario 2050 zijn voor de grondwaterzorgplicht preventief een aantal acties in gang gezet. Met een gebiedsgerichte aanpak bij herinrichtingsplannen willen we toegroeien naar een klimaatbestendig Bladel 2050. Het gaat hier vooral om het tegen gaan van opwarming, wateroverlast en verdroging in de bebouwde omgeving om het inzicht in het grondwaterbeheer binnen de gemeente te vergroten. Daarbij is de nadruk komen te liggen op onderzoek en verbreden van kennis. Samen met het Waterschap en Brabant Water wordt het grondwatermeetnet verder ingericht om op potentiële locaties waar wateroverlast of droogte kan optreden beter inzichtelijker worden gemaakt.

Voor de hemelwaterzorgplicht is een zogenoemd "blauwe-ader-plan" opgesteld om voor de hele gemeente inzichtelijk te hebben waar eventueel af te koppelen regenwater naar toe kan worden afgevoerd (infiltreren, nieuwe regenwaterriolering etc.). In het plan is tevens aandacht voor eventuele knelpunten en risico's bij afkoppelen. Zodoende wordt een robuust hemelwatersysteem ontworpen om in de toekomst hemelwater vanaf verharde oppervlakken af te voeren. In 2024 is vanuit het investeringskrediet financieel bijgedragen aan de klimaatmaatregelen fase 3 (Hoofdstraat, Breestraat en Dijkstraat) in Hoogeloon, Hemelrijken en Kerkstraat in Casteren. In deze straten is de bestaande gemengde riolering vervangen worden door een gescheiden riolering.

In combinatie met de reguliere onderhouds-vervangingsmaatregelen streven we ernaar om het rioleringssysteem en bijbehorende openbare ruimte zoveel mogelijk klimaatbestendig in te richten. Het gaat dan om het zichtbaar maken van water, het verhogen van de belevingswaarde en integratie van water en groen. Ook wordt gelijktijdig met het vervangen van het oude gemengde riolering een gescheiden riolering aangelegd. Het regenwater zal indien mogelijk uitgevoerd worden als een infiltratieriool om zodoende het grondwater aan te vullen. Er zal zoveel als mogelijk ook private verhardingen (voorzijde woningen) hierop aangesloten worden. Ook zal het

regenwaterriool dienen als blauwe ader om het overtollige hemelwater af te voeren naar klimaatbuffers en/of op-pervlaktewater. In 2024 is samen met Waterschap De Dommel gezien hoe we rijksbijdrage vanuit het Deltapro-gramma Ruimtelijk Adaptatie (DPRA) gezamenlijk kunnen gaan inzetten voor het aanleggen van klimaatbuffers op bedrijventerrein De Sleutel en De Beemd (Groene Long) in Bladel. Waterschap De Dommel heeft een nieuwe kli-maatbufferregeling. Deze is bedoeld om 15% minder regenwater af te voeren naar de rioolwaterzuivering. We wil-len nagaan of we deze in kunnen zetten voor het aanleggen van klimaatbuffers (retentievijvers) in het Groote Beerze dal. Deze zullen dienen om het overtollige regenwater van de kernen Casteren en Hapert in op te vangen en daarin te infiltreren.

De gemeente heeft de ambitie uitgesproken om een actieve rol te gaan innemen met betrekking tot communicatie en burgerparticipatie. In 2021 is hiervoor de website Blauwgroen Bladel live gegaan. De website Blauwgroen Bla-del is opgezet om samen met inwoners samen met inwoners te werken aan een klimaatbestendig Bladel. Het doel van de website is tweeledig. Op de website worden inwoners geïnformeerd over klimaatadaptatie. Daarnaast wor-den inwoners gestimuleerd om klimaatadaptatieve maatregelen te nemen.

We willen inwoners bewust maken dat het klimaat verandert. Hevige regenbuien of extreme droogte hebben veel effect op ons woon- en leefklimaat. De gemeente Bladel zorgt ervoor dat de gemeente klaar is om hier ook in de toekomst fijn te wonen en leven. Maar de gemeente kan dit niet alleen. Van de grond is 75% in handen van inwo-ners.

De acties die worden gedaan via de website Blauwgroen Bladel zullen gaan over het tegengaan van droogte, wa-teroverlast en hittestress. In het GRP is de wateropgave geborgd. De restopgave wordt opgenomen in de kader-nota klimaatadaptatie.

Samen met bewoners en bedrijven, maar ook o.a. ontwikkelaars en bouwondernemingen kunnen en moeten we de leefomgeving verbeteren door bijvoorbeeld hemelwater op eigen terrein te bergen, daken te vergroenen, tegels uit de tuin te wippen en water in de straat/wijk vast te houden. De komst van de Omgevingswet stimuleert en facili-teert dit proces van samenwerking. We streven naar een open aanpak, gaan in dialoog met inwoners en onderne-mers en verstrekken informatie om het bewustzijn te vergroten.

De dekking van de rioleringszorg verloopt via de rioolheffing, waarbij het beleidsuitgangspunt geldt van volledige kostendekkendheid (hiervoor wordt verwezen naar de paragraaf lokale heffingen).

Gemeentelijke gebouwen

Elk jaar wordt naast dagelijks / correctief onderhoud ook preventief (groot) onderhoud gepleegd aan de gemeente-lijke gebouwen. Hierbij is het Duurzaam Meerjarenonderhoudsplan (DMJOP) gemeentelijke gebouwen leidend. Uitgangspunt van het beheer van de gebouwen en de daarbij behorende buitenruimten is/blijft soberheid maar doelmatigheid. Het beheerplan geeft een doorkijk naar de geprognosticeerde onderhoudskosten voor een periode van 25 jaar. Vanuit deze doorkijk zijn onder andere strategische beslispunten te genereren (renovatie – verkoop – sloop e.d.).

Voorzieningen onderhoud gemeentelijke gebouwen

Ten behoeve van het planmatig groot onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen voor het jaar 2024 een onder-houdsbudget beschikbaar gesteld van € 422.000,-. Mede als gevolg de opgelopen vertraging bij de invulling van de vacature gebouwenbeheer is van dit budget tot en met Q4 slechts een bedrag van circa € 152.000,- tot bested-ing gekomen.

In Q4 2024 is besloten tot de aanschaf van een eigen gebouwenbeheersysteem “Condor”. Dit nieuwe gebouwen-beheersysteem zal in Q1 2025 worden geïmplementeerd. In Q2 en Q3 2025 zullen alle gemeentelijke gebouwen opnieuw worden geïnspecteerd en zullen deze gegevens de basis vormen voor de huidige ramingen groot onder-houd, onderhoudscontracten, investeringen in technische installaties en verdere verduurzaming van de gebouwen. Het nieuwe MJOP 2025-2034 zal naar verwachting in Q4 2025 worden opgeleverd. De financiële consequenties voor de dotaties in de voorzieningen, de ramingen in de exploitatie en de investeringen m.b.t. de gemeentelijke gebouwen zullen alsdan in de Najaarsnota 2025 worden verwerkt.

4.6 Grondbeleid

Het grondbeleid (vastgelegd in de nota Grondbeleid 2019-2023) van de gemeente bevat uitgangspunten voor de wijze waarop en met welke middelen het grondgebied wordt ingevuld; het instrument om ruimtelijke doelstellingen te bereiken. Die doelstellingen liggen op het terrein van de volkshuisvesting, ruimtelijke ordening, economische en maatschappelijke ontwikkeling, openbare ruimte, infrastructuur, recreatie en natuur. We geven in deze paragraaf het beleid weer dat we toepassen van de lopende, af te ronden en toekomstige woningbouwprojecten, de prioritering en het instrumentarium van control en beheersing alsmede de kaders van het grondbeleid. De controlerende taakstelling van de grondexploitaties op dit beleid vindt plaats via het door de raad vast te stellen document; Meerjarenprognose grondexploitaties jaarrekening 2024 (MPG). In dit document legt het college overzichtelijk haar verantwoording af aan de raad van alle lopende woningbouwplannen. De raad kan vervolgens haar controlerende taak uitvoeren en daar waar nodig bijstellen.

Nota kostenverhaal en regeling financiële bijdragen Omgevingswet gemeente Bladel 2024

Door de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 is het verhalen van kosten bij particulieren/ontwikkelaars bij nieuwe initiatieven niet meer mogelijk via de Vwet ruimtelijke ordening. Bij de kostenverhaalsregeling gaat het om het verhalen van kosten die op de zogenaamde kostensoortenlijst staan. Gemeente zijn verplicht dergelijke kosten te verhalen op degenen die (ver)bouwmogelijkheden krijgen via een planologisch besluit. De regeling financiële bijdragen betreffen bijdragen waarbij er sprake is van een samenhang, te benoemen in de omgevingsvisie of in een programma. Het betreft de samenhang tussen enerzijds de zaken waarvoor de gemeente financiële bijdragen wil verkrijgen (bijvoorbeeld bovenwijkse voorzieningen) en anderzijds de (potentiële) locaties voor gebiedsontwikkeling (vereveningen). Bij een totale gebiedsontwikkeling, waarbij naast de gemeente als regisseur meerdere initiatiefnemers mee ontwikkelen, wordt proportioneel de te verhalen kosten en de financiële bijdragen opgenomen in de grondexploitatie. Dit gebeurt privaatrechtelijk via een anterieure overeenkomst of publiekrechtelijk via een kostenverhaalsbeschikking. De Nota Kostenverhaalsregeling en regeling Financiële bijdragen Omgevingswet gemeente Bladel 2024, vastgesteld door de gemeenteraad in september 2024, voorziet in de wijze van het verhalen van kosten en het regelen van financiële bijdragen.

Grondprijzen

Fluctuaties op onder andere de woningmarkt (vraag en aanbod) en bouwkostenstijgingen zorgen ervoor dat onze grondprijzen jaarlijks geactualiseerd dienen te worden naar marktconformiteit. De grondprijzen worden residueel berekend afhankelijk van de typologie woning en de hierbij behorende prijssegmenten. Door de bouwkosten (stichtingskosten) af te trekken van de vrij op naam prijs ontstaat er een residuele grondwaarde. Deze grondwaardes worden bij de actualisatie van de grondexploitaties opgenomen in financiële haalbaarheidsstudies en lopende grondexploitaties. In het jaar 2024 waren de volgende residuele grondprijzen exclusief btw van toepassing en opgenomen in de gemeentelijke grondexploitaties;

Dorp	Rij, goedkoop	Rij, starter	Hoekwng	2 ^a 1 Kap midden	2 ^a 1 Kap exclusief	Vrijstaand klein	Vrijstaand duur
Hoogeloon	436	360	278	331	319	457	324
Hapert	450	371	287	342	330	472	334
Bladel	474	391	302	360	347	497	352
Casteren/Netersel	389	321	248	295	285	408	289
Sociale woningbouw € 240,00 per m²							
Meergezinswoning a. dh. v. taxatie							

Grondexploitaties

Grondexploitaties zijn gronden die zich in het transformatieproces bevinden waarbij in bezit zijnde (of nog te verwerven) grond en (eventueel) aanwezige opstallen worden omgevormd naar bouwrijpe grond, met als oogmerk

(opnieuw) te worden bebouwd. Er is derhalve sprake van actief grondbeleid vanuit de gemeente. Anderzijds kunnen grondeigenaren zelfstandig zijn of haar gronden exploiteren. Indien dit zich voordoet faciliteert de gemeente de grondeigenaar. De gemeente onderscheidt zich in een tweetal soorten grondbeleid;

- Actief grondbeleid omvat alle fasen van het exploiteren van grond: van de eerste aankoop van gronden, sloop, (bodem)onderzoeken, bouwrijp- en woonrijp maken tot en met de uitgifte/verkoop van bouwgrond. De gemeente heeft de grond in eigendom, of koopt deze aan, en is actief betrokken bij de ontwikkeling van de grond. De uitvoering van de grondexploitatie en de daaraan verbonden risico's komen voor rekening van de gemeente. De gemeente is in deze gevallen verantwoordelijk voor het aanleggen van onder andere de openbare voorzieningen zoals riolering, bouwwegen, etc. Nadat de grond bouwrijp is gemaakt, worden de bouw kavels uitgegeven aan kopers die binnen de grenzen van het bestemmingsplan tot ontwikkeling kunnen overgaan. Na realisatie van de bebouwing verzorgt de gemeente het woonrijp maken, waarbij de definitieve inrichting van het openbaar gebied plaatsvindt.
- Faciliterend grondbeleid houdt in dat de gemeente het voor particulieren mogelijk maakt grond te exploiteren. Gemeentelijke kosten verbonden aan de desbetreffende grondexploitatie moet zij volgens de kostensoortenlijst Wet ruimtelijke ordening op de particuliere exploitant verhalen (vanaf 1 januari 2024 via de Omgevingswet). Deze kosten worden zo veel als mogelijk via een anterieure overeenkomst verhaald bij de initiatiefnemer. Hierdoor zijn de kosten anderszins verzekerd. De gemeente koopt dus zelf geen grond aan. De gemeente beperkt zich tot de wettelijke publieke taak. Deze taak bestaat vooral uit inspraakprocedures, het vaststellen van het omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan) en zo nodig het door de raad te laten vaststellen van een exploitatie met en zonder tijdvak (voorheen het exploitatieplan).

BBV-verslaggeving regels rondom grondexploitaties

Voor een goede uitvoering van de eventuele Vpb belastingplicht heeft de commissie Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) in maart 2016 een Notitie Grondexploitaties opgesteld. In deze Notitie Grondexploitaties worden richtlijnen gegeven over de afbakening van grondexploitaties en aan de grondexploitaties toe te rekenen kosten. Hieronder een samenvatting van de wijzigingen die gelden en daarmee van invloed zijn op gemeente.

1. Bouwgronden in Exploitatie (BIE)

Definitie Bouwgrond in exploitatie (BIE) is als volgt opgenomen in BBV: Gronden die zich in het transformatieproces bevinden waarbij in bezit zijnde grond en (eventueel) aanwezige opstallen worden omgevormd naar bouwrijpe grond, met als oogmerk (opnieuw) te worden bebouwd.

1. Het startpunt van Bouwgrond in exploitatie is het raadsbesluit met de vaststelling van het grondexploitatiecomplex. Vanaf dat moment kunnen kosten worden geactiveerd en bijgeschreven op de voorraadpositie op de balans (zie strategische gronden).
2. Richttermijn van duur grondexploitatie is 10 jaar en hier kan alleen goed gemotiveerd van worden afgeweken.
3. Bij kostentoerekening wordt het verplicht aan te sluiten op de kostenverhaalsmogelijkheden benoemd in de Omgevingswet.
4. De toegestane rente die wordt toegerekend aan grondexploitaties moet worden gebaseerd op daadwerkelijk te betalen rente over het vreemd vermogen en wordt bepaald als het gewogen gemiddelde van de totale leningenportefeuille van de gemeente naar verhouding vreemd vermogen / totaal vermogen indien niet is gekozen voor projectfinanciering.
5. De disconteringsvoet die moet worden gehanteerd in de berekening van de contante waarde ten behoeve van een verliesvoorziening van negatieve grondexploitaties is gelijk aan het maximale streefpercentage van de Europese Centrale Bank (2%).
6. De presentatie van de te verwachten resultaten in de paragraaf grondbeleid dient te gebeuren tegen de eindwaarde.
7. Het treffen van een afboeking of een voorziening gebeurt bij een geprognosticeerd verlies direct ter grootte van het volledige verlies, zoals opgenomen in de MPG.

2. Materiële vaste activa, strategische gronden

Onder de Materiële Vaste Activa worden de categorieën anticiperende-, strategische gronden en overige gronden en terreinen opgenomen. Anticiperende gronden zijn gronden waar een (vastgesteld) visie ten grondslag ligt zoals het woningbouwprogramma tot het jaar 2040. Strategische gronden worden gedefinieerd als gronden zonder vaste bestemming die (nog) geen onderdeel zijn van een transformatieproces. Overige gronden en terreinen worden gedefinieerd als gronden met een vaste bestemming die geen onderdeel zijn van een transformatieproces.

1. Afschaffing van de categorie NIEGG (niet in exploitatie genomen gronden) in het BBV. Zolang de gronden niet gekwalificeerd worden als BIE staan ze op de balans onder de Materiële Vaste Activa (MVA) als strategische gronden.
2. Toerekenen van rente en andere kosten is niet langer toegestaan voor gronden die (nog) niet in exploitatie zijn genomen.
3. Anticiperende en strategische gronden worden gewaardeerd op basis van verkrijgingsprijs of duurzaam lagere marktwaarde (onder huidige bestemming). Dit is conform de bestaande waarderingsgrondslagen voor gronden en terreinen onder de Materiële Vaste Activa (MVA).
4. Het activeren van voorbereidingskosten voor grondexploitaties als kosten van onderzoek en ontwikkeling onder de immateriële vaste activa is toegestaan onder de volgende voorwaarden: De kosten moeten passen binnen de kostenlijst bijlage XXXV en bijlage XXXVI opgenomen in hoofdstuk 13 Omgevingsregeling en mogen maximaal 5 jaar geactiveerd blijven en de plannen waarvoor de voorbereidingskosten worden gemaakt moeten bestuurlijke instemming hebben, blijkend uit een raadsbesluit.

Visie op grondbeleid

In onze nota grondbeleid 2019-2023 zijn de volgende punten opgenomen als te voeren gemeentelijke grondstrategie:

- De gemeente Bladel voert bij locatieontwikkeling altijd een regierol en zal (strategisch)proactief zijn bij de keuze van het voor haar beschikbare instrumentarium. De instrumenten die ingezet worden moeten leiden tot het gewenste ruimtelijke resultaat.
- Mocht de gemeente Bladel vanuit ruimtelijk perspectief aangewezen zijn op actieve grondpolitiek, voert zij deze uit, tenzij uit een haalbaarheidsstudie en risicoanalyse blijkt dat:
 - het grondexploitatie-risico te groot is;
 - de verwervingskosten en overige productiekosten van de locatieontwikkeling dermate hoog zijn dat een sluitende grondexploitatie niet mogelijk is waarbij wordt uitgegaan van een fasering afgestemd op de volkshuisvestelijke behoefte voortvloeiend uit de woningbouwmatrix;
 - faciliterend grondbeleid betere resultaten genereert.

Deze politiek geldt voor de ontwikkeling van woonlocaties ten behoeve van de in de (nieuwe) Woonvisie te benoemen doelgroepen van beleid en verwerving van de in de Omgevingsvisie (voorheen de structuurvisie) en het onderzoek Verhoeven de Ruiters als belangrijke ontwikkelingslocaties aangegeven gebieden/locaties.

- De gemeente Bladel kiest op strategische wijze voor een samenwerkingsvorm die past bij het project dat aan de orde is.
- De keuze van contractpartijen geschiedt met inachtneming van de nationale en Europese regelgeving, algemene beginselen van behoorlijk bestuur en voorts transparant, openbaar en non-discriminatoir.

Het uitgangspunt bij faciliterende grondpolitiek is dat de gemeente kostenverhaal moet kunnen toepassen voor de door haar gemaakte kosten in verband met de voorbereiding van het omgevingsplan, de aanleg van openbare voorzieningen, bovenwijkse voorzieningen en financiële bijdragen en het houden van toezicht. Het basis uitgangspunt in Bladel is dat de gemeente locatie-eisen volgens het woningbouwprogramma stelt en de aanleg van infrastructurele voorzieningen in eigen hand houdt met het oog op de te realiseren kwaliteit, het feit dat deze voorzieningen door de gemeente moeten worden onderhouden en vanwege het feit dat de aanleg van infrastructurele voorzieningen aanbestedingsplichtig is. Mocht een private eigenaar een beroep doen op zelfrealisatie dan zal de gemeente, voordat de private eigenaar over gaat tot de aanleg van openbare voorzieningen, eisen stellen aan het woningbouwprogramma en de inrichting van de openbare ruimte welke terug te zien zijn in bestekken die door de

private eigenaar aan de gemeente aangeboden worden ter goedkeuring. Daarnaast worden er in een anterieure overeenkomst afspraken vastgelegd ten aanzien van locatie-eisen (bouwplan), programma van eisen openbare voorzieningen, plankosten toetsing omgevingsplan, nadeelcompensatie afhandeling, natuurcompensatie, gemeentelijk toezicht, oplevering, garantietermijn (evt. met borgstelling) en fasering bouw- en woonrijp maken.

Kostenverhaalsbeschikking

Indien er met een initiatiefnemer geen vrijwillige anterieure overeenkomst kan worden afgesloten zal de gemeente, om de te verhalen kosten en financiële bijdragen te verankeren, een financiële paragraaf "Kostenverhaalsbeschikking" opnemen in het omgevingsplan. Bij verlening van een omgevingsvergunning dient de initiatiefnemer, door het opnemen van de te verhalen kosten en financiële bijdragen in het omgevingsplan, alsnog vooraf de te verhalen kosten en financiële bijdragen aan de gemeente wettelijk te voldoen.

Bevoegdheden B&W

Het college is bevoegd tot het besluiten en verrichten van privaatrechtelijke rechtshandelingen. Wel moet het college vooraf inlichtingen verstrekken over de uitoefening van deze bevoegdheden, indien de raad daarom verzoekt of indien de uitoefening ingrijpende gevolgen kan hebben voor de gemeente. Ter bevordering van een efficiënte en vlotte afdoening van zaken heeft het college respectievelijk de burgemeester, de bevoegdheid tot afdoening van een aantal zaken opgedragen aan ambtenaren (mandaat).

Woningbouwprognoses

De provincie heeft de gemeente een woningbouwcontingent toegewezen. Dit is het aantal woningen dat in een bepaalde periode in de gemeente door de gemeente, de woningbouwcorporaties en de projectontwikkelaars samen wordt gerealiseerd. Het contingent is daarmee een heel belangrijke parameter voor de woningbouwprojecten. In het door de gemeente Bladel vastgestelde woningbouwprogramma tot 2040 (raadsbesluit van december 2023) zijn de woningaantallen gebaseerd op dit contingent. De woningaantallen en de fasering hiervan zoals opgenomen in de grondexploitaties zijn afgeleid van de woningaantallen opgenomen in het woningbouwprogramma tot 2040.

Meerjarenprognose grondexploitaties (MPG)

In de MPG wordt de stand van zaken per grondexploitatie van een woningbouwplan tekstueel en cijfermatig weergegeven. De grondexploitaties zijn afgeleid van het woningbouwprogramma. Het woningbouwprogramma is derhalve opgenomen in de MPG. Hierdoor kan de raad controle uitvoeren over de grondexploitaties en daar waar nodig bijsturen. De MPG loopt mee met de planning & control cyclus en wordt drie maal per jaar geactualiseerd (begroting, perspectiefnota en jaarrekening). Het document voldoet aan de gestelde eisen vanuit de commissie Begroting en Verantwoording en is een samenvattend document voor de accountant. De MPG wordt jaarlijks, bij de jaarrekening, afzonderlijk vastgesteld door de gemeenteraad.

Bouwgrond exploitaties (BIE)

Jaarlijks geven wij, in het kader van de begroting en de jaarrekening, een toelichting op de financiële positie van de "grondexploitatie-activiteiten" per 31 december van het begrotingsjaar. Dit gebeurt op basis van de meest actuele grondexploitatieberekeningen van de complexen en de tot deze datum geraamde inkomsten en uitgaven. Tevens is rekening gehouden met de wijzigingen in de regelgeving. De belangrijkste wijzigingen met betrekking tot de BIE's zijn:

- Om de risico's op de voorraadpositie met zeer lang lopende projecten te beperken mag de looptijd van een grondexploitatiecomplex maximaal 10 jaar bedragen;
- Jaarlijks zal een herziening van de grondexploitatiebegroting moeten plaatsvinden;
- Voor de kosten die aan BIE kunnen worden gerekend tot de vervaardigingskosten wordt aangesloten op de kostensoortenlijst, zoals opgenomen in art. 13.11 en 13.15 Omgevingswet;
- De toegestane toe te rekenen rente aan BIE moet worden gebaseerd op de daadwerkelijk te betalen rente over het vreemd vermogen. Het is niet toegestaan om rente over het eigen vermogen toe te rekenen aan BIE. De toe te rekenen rente voor het jaar 2024 betrof 0.75%

In de MPG worden de in grondexploitatie lopende en (eventueel af te sluiten) woningbouwplannen in 2024 weer-gegeven voorzien van een tekstuele toelichting over de stand van zaken per project en cijfermatig over het ver-loop, boekwaarde, tussentijdse winstneming, resultaten, risicoanalyse en weerstandvermogen (algemene reserve grondexploitaties) van de grondexploitatie. In het jaar 2024 zijn twee (2) grondexploitaties als BIE vastgesteld door de gemeenteraad. Dit zijn de grondexploitaties De Stuw te Hapert en Wagenbroeken in Casteren. Deze twee BIE's zijn, naast de lopende BIE's, opgenomen in de P&C cyclus.

In het kort de stand van zaken per lopende BIE met betrekking tot het boekjaar 2024.

Akkerstraat Hoogeloon

BIE Akkerstraat heeft in het jaar 2024 een budgetoverschrijding van afgerond € 344.000,- op het woonrijp maken. Dit had te maken met de rioleringscapaciteit dat opnieuw diende te worden aangepakt. Door deze overschrijding is er een verliesvoorziening opgenomen van afgerond € 294.000,- en een uitname winst teruggebracht naar afge-rond € 30.000,-. Voor de aanleg van een Wadi, Groen en straten verwachten we nog aan kosten afgerond € 37.000,-. Groenaanleg stond ruim afgerond € 100.000,- te veel begroot. Alle bouwkvavels zijn verkocht. Wat res-teert aan opbrengsten zijn de opbrengsten vanuit de anterieure overeenkomsten (exploitatiebijdragen).

Beemd Bladel

Voor BIE Beemd wordt winst genomen van € 39.000,-. Dit heeft onder andere te maken met de nieuwe ramingen in het bouw- en woonrijp maken. Deze kosten vallen lager uit. Alle bouwkvavels zijn reeds uitgegeven. De laatste kosten voor het bouw- en woonrijp maken verwachten we in 2025.

Beemd/paardensportterrein Bladel

BIE Beemd/paardensportterrein heeft voor boekjaar 2024 een uitname winst van € 7.000,-. Alle bouwkvavels zijn reeds uitgegeven. Voor het jaar 2025 en 2026 worden kosten verwacht voor het woonrijp maken, waarna de BIE naar verwachting eind 2026 wordt afgesloten. We verwachten een positief resultaat in eindwaarde van afgerond € 62.000,-.

Lange Trekken Bladel

De kosten bouwrijp maken zijn met € 275.000,- naar beneden bijgesteld, op basis van de aanbesteding. Hierdoor vallen de plankosten en de kosten voorbereiding en toezicht tevens lager uit. De opbrengst van bouwkvavels in 2024 bedraagt € 2.753.000,-. Dit resulteert in tussentijdse winstuitame € 301.000,-. Er worden nog opbrengsten verwacht voor de verkoop van bouwkvavels van € 3.324.000,-. Daarnaast nog te ontvangen exploitatiebijdragen van € 424.000. Naar verwachting wordt BIE Lange Trekken in 2030 afgesloten met een positief eindresultaat van € 728.000,-.

Kerkeneind Casteren (Vurste Putten)

BIE Kerkeneind is het aantal woningen teruggebracht naar 6 woningen, waarvan 4 rijwoningen en 2 hoekwonin-gen. De woningen worden verkocht aan de CPO leden en loopt via Locatievereniging Casteren. De te maken kos-ten bouw- en woonrijp maken vallen lager uit dan geraamd. We verwachten de start bouwrijp maken en de uitgif-ten van de bouwkvavels in 2026. We verwachten BIE Kerkeneind in het jaar 2028 af te sluiten met een verwacht positief eindresultaat van € 315.000,-.

Hoeve 11-13 Netersel

BIE Hoeve 11-13 is afgesloten op 31 december 2024. Er zijn geen kosten of opbrengsten meer te verwachten. Hierdoor is er winst genomen van € 51.000,-.

Kerkstraat Casteren

In BIE Kerkstraat zijn alle bouwkvavels verkocht (CPO project). De opbrengsten zijn met € 57.000,- naar beneden bijgesteld. Dit heeft te maken met de grondprijs per m2 van 2 uit te geven bouwkvavels. Abusievelijk waren deze uitgifteprijsen verhoogd aan de hand van de residuele grondwaarde terwijl er met de Locatievereniging Casteren een grondprijs is afgesproken dat lager lag dan de opgenomen gronduitgifteprijs van de laatste 2 bouwkvavels. De kosten voor het bouw- en woonrijp maken vallen lager uit waardoor er een verliesvoorziening wordt genomen van afgerond € 12.000,-.

Egyptische Poort Bladel

Er zijn onderzoeken uitgevoerd zoals opgenomen in BIE Egyptische Poort. De kosten zijn geïndexeerd en de grondprijzen zijn geactualiseerd aan de hand van het adviesrapport grondprijzen. We verwachten in 2025 een eerste start te maken met het bouwrijp maken van de grond. Gronduitgifte staat gepland in 2025. Uitgifte van de grondprijzen geschied aan de hand van het woningbouwprogramma. Er zijn nog geen overeenkomsten afgesloten. De kosten van een weg naar de Bossingel wordt nog nader onderzocht. Op het moment dat dat deze kosten worden opgenomen zal dit ten koste gaan van de verwachte winst. Eindwaarde is geraamd op een positieve waarde van € 3.400.000,- in 2032.

Dennenoord fase 2 Hapert

BIE Dennenoord fase 2 wordt naar verwachting in 2025 ter uitvoer gebracht. De te maken kosten zijn geïndexeerd. De grondprijs van de bouwkaavel is afgesproken met een ontwikkelaar en in een overeenkomst vastgelegd. We verwachten in 2025 de BIE Dennenoord fase 2 af te sluiten met een positieve eindwaarde van € 65.000,-.

Tussen de Dycken (Hoofdstraat) Hoogeloon

BIE Tussen de Dycken zal naar verwachting in 2025 ter uitvoering worden gebracht. De kosten zijn geïndexeerd en de grondprijzen zijn geactualiseerd aan de hand van het adviesrapport grondprijzen. We verwachten in 2025 een stedenbouwkundig plan, waarna de bouwkaavels kunnen worden verkocht volgens het woningbouwprogramma. Eindwaarde in 2029 is naar verwachting € 2.819.000,- positief.

Wagenbroeken Casteren

De gronden die worden ingebracht in de BIE Wagenbroeken zijn in eigendom van de gemeente. In 2024 zijn de eerste verkennende onderzoeken uitgevoerd, deze lopen nog. De kosten zijn geïndexeerd en de grondprijzen zijn geactualiseerd aan de hand van het adviesrapport grondprijzen. We verwachten in 2025 een aanvang te maken met het bouwrijp maken van de bouwkaavels waarna naar verwachting in 2026 de eerste bouwkaavels volgens het woningbouwprogramma kunnen worden uitgegeven. Naar verwachting zal BIE Wagenbroeken in 2029 worden afgesloten met een positieve eindwaarde van € 1.966.000,-.

De Stuw Hapert

BIE De Stuw is gelegen in Hapert West en zal mogelijkereits uitgebreid worden tot een gebiedsontwikkeling Hapert West noordzijde. De kosten zijn geïndexeerd en de grondprijzen zijn geactualiseerd aan de hand van het adviesrapport grondprijzen. Uitgifte van de bouwkaavels vindt plaats zoals opgenomen in het woningbouwprogramma. We verwachten in 2025 te starten met onderzoeken en het bouwrijp maken van de gronden. De looptijd van BIE de Stuw is geraamd tot eind 2030 met een verwacht positief resultaat van € 1.125.000,-.

In onderstaand overzicht wordt het verloop van de in exploitatie genomen plannen weergegeven:

verloop in exploitatie genomen bouwgronden (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2023	overheveling vanuit (IM)MVA	vermeerde- ringen	verminder- ringen	winst- uitname	boekwaarde 31-12-2024	voorziening	balanswaarde 31-12-2024
-bp Akkerstraat Hoogeloon	141		599		-30	710	294	416
-bp Beemd	-144		14		39	-91		-91
-Beemd / paardensportterrein	-110		3		7	-99		-99
-bp Lange Trekken	2.895		873	2.759	301	1.310		1.310
-locatie Kerkeneind wagenbroeken	-90		50			-40		-40
-Hoeve 11 en 13 Netersel	-54		3		51			
-Kerkstraat Casteren	251		9	254		6	237	-231
-Egyptische Poort	1.159		119	11		1.267		1.267
-Dennenoord fase 2	708		21	207		522		522
-Tussen de Dycken (Hoofdstraat)	385		1.831			2.216		2.216
-Wagenbroeken			51			51		51
-De Stuw			1.614			1.614		1.614
totaal	5.141		5.187	3.231	368	7.466	531	6.935

Grondexploitaties in voorbereiding

Locatie Het Palet Hapert

Samen met stedenbouwkundig bureau OD205 en de initiatiefnemers van het gezondheidscentrum hebben we kaders voor een cascoplan en kwaliteitsplan opgezet. Om dit plan te vervolmaken moet ook de invulling van het

nieuw te vormen ontmoetingsplein bekend zijn. Diverse scenario's passeren hierbij de revue. De scenario's worden financieel vertaald. Aan de hand van de diverse scenario's en financiële vertaling volgt naar verwachting in Q3/Q4 2025 een voorontwerp omgevingsplan voorzien van een concept grondexploitatie ter vaststelling.

Locatie Den Tref Hapert

Dit gebied is volgend op de ontwikkelingen binnen het Palet. De totale opgave voor het centrum Hapert moet voldoen aan ons woonbeleid. Dat betekent dat 30% sociaal gerealiseerd moet worden. Aangezien de richting van het Palet meer commercieel gericht is, is de verwachting dat aan het Alexanderhof veelal sociaal gebouwd gaat worden (begane grond een gezondheidscentrum met daarboven op sociale huurappartementen. Voor het hele project ligt er een flinke financiële opgave (beide locaties samen moeten naar huidig inzicht ca € 1,554 miljoen genereren). Vanwege de diep aangrenzende tuinen van grondeigenaren worden deze grondeigenaren benaderd om mee te nemen in de totaal ontwikkeling. Vooralsnog wordt locatie Den Tref ingezet voor het huisvesten van Oekraïners tot het moment van zelfontwikkeling, naar verwachting in Q2 2026.

Groene Akkers Bladel (voorheen “De Biezen fase 2”)

Door een eminente grondpositie van Woningbouwstichting De Zaligheden (kortweg; WSZ) is het woningbouwontwikkelingsplan “Groene Akkers” oorspronkelijk ontstaan (het plan is gelegen aan de Zwartakkers en is voorzien in 134 woningen). Het plan grenst aan diverse grondeigenaren met een diepe tuin met de mogelijkheid om daarop een woning te realiseren en aan partijen die gezien hun aanvankelijke grondpositie zelfrealisatie door het plan mogelijk kunnen maken. In eerste instantie een plan waarin onze gemeente faciliteert. Tijdens onderhandelingen in een anterieure fase is gebleken dat het voor WSZ een moeilijke opgave wordt om met alle partijen (financiële) contractuele afspraken te maken waardoor het plan voor WSZ financieel haalbaar en uitvoerbaar is. WSZ heeft niet de publiekrechtelijke mogelijkheden zoals een (lokale) overheid heeft in uitvoering van het te ontwikkelen plan. Aangezien het plan van WSZ een welkome plan is m.b.t. het woningbouwprogrammering wordt de grond van WSZ aangekocht. Een eerste mogelijke stedenbouwkundige schets is door WSZ in het verleden opgesteld. Aan de hand van de mogelijke stedenbouwkundige schets is er in concept een grondexploitatie opgesteld. Deze grondexploitatie is in februari 2025 vastgesteld en zal meelopen in de planning & Controlcyclus vanaf het jaar 2025. Momenteel volgen er gesprekken met aangrenzende grondeigenaren om te komen tot overeenstemming met betrekking tot het kostenverhaal dat vervolgens opgenomen wordt in een anterieure overeenkomst.

Locatie Latestraat Netersel

In voorbereiding is de verwerving van gronden locatie Latestraat/De Mullen in Netersel. Het gaat over een mogelijke verwerving van circa 3.6 hectare (circa 70 woningen). Deze mogelijke ontwikkeling zal gefaseerd uitgegeven worden. Naar verwachting zal in Q3 2025 de grondexploitatie ter vaststelling voorgelegd gaan worden aan de gemeenteraad.

Tussentijdse winsten

Indien er sprake is van (tussentijdse) winsten in de grondexploitatie, dan komen deze over het algemeen tot uitdrukking in het begrotings- of jaarrekeningresultaat. Veelal worden de batige saldi uit grondexploitatie tussentijds reeds toegevoegd aan de algemene reserve grondexploitaties. Indien het zich voordoen zijn de tussentijdse winsten opgenomen in de MPG.

In het BBV (notitie grondexploitatie) zijn ook regels vastgelegd over de wijze van winstnemingen. In deze notitie is aangegeven dat bij tussentijdse winstnemingen de percentage of completion methode (POC) dient te worden gevolgd: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd moet tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Er bestaat voldoende zekerheid om winst te nemen als aan de volgende voorwaarden is voldaan:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
2. De grond (of deelperceel) moet zijn verkocht; én
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

In 2024 zijn volgens deze methode de volgende (tussentijdse) winstuitnames genomen:

plan	winstuitname geraamd	winstuitname tussentijds	winstuitname afroning	winstuitname totaal	winstuitname verschil
bedragen x € 1.000					
Beemd		39		39	39
Beemd paardensportterrein		7		7	7
Kerkstraat Casteren					
Hoeve 11-13		51		51	51
Akkerstraat Hoogeloon		-30		-30	-30
Lange Trekken		301		301	301
Egyptische Poort					
Dennenoord fase 2					
totaal		368		368	368

Voorziening tekorten grondexploitatie

Voor een aantal plannen hebben we een voorziening moeten vormen om het gecalculeerde exploitatietekort hiermee op te kunnen vangen. In 2024 heeft een mutatie op de voorziening plaatsgevonden voor de plannen Kerkstraat, Akkerstraat en De Hoeve 11- 13 . Het verloop van de voorziening is als volgt:

plan	saldo 1-1-2024	vermeerdering 2024	vrijval 2024	vermindering 2024	saldo 31-12-2024
bedragen x € 1.000					
Hoeve 11 - 13	11	-11			
Kerkstraat Casteren	226	12			238
Akkerstraat Hoogeloon		294			294
totaal	237	295			532

Algemene reserve grondexploitaties

Op basis van artikel 16 van het BBV moeten de beleidsuitgangspunten omtrent de algemene reserve grondexploitatie in relatie tot de risico's van de grondzaken toegelicht worden. Voor het berekenen van de benodigde hoogte van het weerstandsvermogen middels het kwantificeren van de risico's gebruiken we op grond van de vastgestelde grondnota 2019 de veelgebruikte IFLO-methode. Volgens deze methode wordt het weerstandsvermogen berekend aan de hand van een % van het geïnvesteerd vermogen en een % van de nog te realiseren opbrengsten. Met het hanteren van een percentage van 5% van het geïnvesteerd vermogen en 5% van de nog te realiseren opbrengsten is ons inziens een toereikende omvang opgenomen, gelet op het relatief laag geïnvesteerd vermogen. Het risico-bedrag dat wordt bepaald middels de zogenaamde IFLO-methode wordt gezien als de (onder)grens van het benodigde weerstandsvermogen.

De financiële positie (op langere termijn) van grondexploitaties moet worden beoordeeld vanuit de som van de gerealiseerde en nog te realiseren opbrengsten in relatie tot de aanwezige risico's bij de grondexploitatie. Deze norm toegepast op de Bladelse situatie resulteert in het volgende bedrag voor 2024:

	Bedrag
5% van de netto boekwaarde (exclusief aftrek voorziening) ad € 7,465 miljoen	€ 373.000,-
5% van de nog te realiseren opbrengsten ad € 30,108 miljoen	€ 1.505.000,-
Totaal benodigd weerstandsvermogen grondexploitaties	€ 1.879.000,-

De omvang van de reserve bedraagt € 1.303.000,- zodat de reserve per saldo met een bedrag van € 576.000,- aangevuld moet worden. Dat doen we via het voorstel tot resultaatbestemming.

Onttrekkingen en toevoegingen aan de "algemene reserve grondexploitaties" vinden plaats bij het treffen van een voorziening voor een grondexploitatie met een begroot verlies of indien een grondexploitatie met positief resultaat wordt afgesloten. Indien het niveau van de "algemene reserve grondexploitaties" wordt bereikt kan worden besloten een overheveling naar de algemene reserve te laten plaatsvinden. Indien het niveau van de "algemene

reserve grondexploitaties” onderschreden wordt, dan dient in dat geval voeding uit de algemene reserve plaats te vinden of door andere dekkingsbronnen. Anderzijds kan dit aanleiding zijn de gemeentelijke grondexploitaties te her-prioriteren zodat een gezond niveau van de “algemene reserve grondexploitaties” blijft gewaarborgd.

De grondexploitatie is binnen de gemeentelijke begroting een gesloten circuit en de “algemene reserve grondexploitatie” heeft feitelijk dezelfde functie als de algemene reserve die heeft binnen de algemene dienst. Via de “algemene reserve grondexploitaties” worden de financiële resultaten en risico's van de grondexploitaties expliciet gescheiden van de financiële huishouding voor de overige gemeentelijke taken. De “algemene reserve grondexploitaties” vormt ook een buffer voor de financiële risico's die samenhangen met de grondexploitaties.

Gevoeligheidsanalyse

😊 De toepassing van grondpolitiek is afhankelijk van vastgestelde ambities in beleidsvisies en de marktomstandigheden en is locatie gebonden. In het (verre en korte) verleden heeft de gemeente via actieve grondpolitiek enkele grondaankopen gedaan om strategische grondposities te kunnen bezitten. Inmiddels is de wet gewijzigd (gemeente kan faciliterend kwantiteit mee bepalen) en zijn de marktomstandigheden drastisch gewijzigd en zijn bij ruimtelijke projecten aanpassingen aan bouwprogramma's, afzettempo, herinrichtingen en uitstel van planontwikkeling aan de orde geweest.

Wel kan geconstateerd worden dat de markt nog steeds in de lift zit, ondanks de afgelopen coronacrisis en de huidige stikstofproblematiek. De economische uitwerkingen hiervan zijn enigszins nog niet te voorspellen, zodoende blijven we voorzichtig begroten. De financiële effecten van deze ontwikkelingen zijn zoveel mogelijk verwerkt in de grondexploitatie.

De grondexploitatie (bouwgrond in exploitatie, kortweg BIE) is gevoelig voor wijzigingen in economische ontwikkelingen en haar onderliggende parameters, zoals rente, inflatie, kostprijsstijgingen en uitgifteprijsen alsmede de looptijd van een project. De gemeente acht het van belang de ontwikkelingen en de impact daarvan op de verwachte resultaten nauwlettend te volgen. Om inzicht te krijgen in de actuele financiële positie van de grondexploitatie herijkt de gemeente de grondexploitaties, daar waar noodzakelijk, daarom driemaal per jaar. Voor de bepaling van de verwachte winst gaat de gemeente uit van de zogenaamde voorzichtige variant.

Gezien de complexiteit van ruimtelijke vastgoedontwikkelingen en de aannames en uitgangspunten in grondexploitaties kunnen grondexploitatieresultaten volatiel zijn. In financiële markten wordt de term volatiliteit gehanteerd in de zin van beweeglijkheid van aandelenkoersen. In het kader van grondexploitaties kan het variëren van parameters, uitgangspunten en aannames de volatiliteit van het grondexploitatieresultaat zichtbaar worden gemaakt in een netto contante waarde (kasstroom). Een manier om een indicatie van deze volatiliteit te krijgen is een worst-case scenario-analyse of gevoeligheidsanalyse (risicoanalyse) uit te voeren. Het verschil tussen het verwachte vast te stellen grondexploitatieresultaat en de uitkomst van de berekening van het worstcase scenario geeft een indicatie van de aan te houden risicobuffer in de algemene reserve grondexploitaties.

De worstcase scenario wordt uitgevoerd door enkele parameters en uitgangspunten in de grondexploitatie te wijzigen. Deze analyse is op drie punten uitgevoerd: aanpassing parameters, aanpassing in bepaalde kosten (kostenstijgingen) en opbrengsten (marktconjunctuur), en fasering (vertraging). Hier is wel “meegespeeld” voor de doorkijk, maar uiteindelijk zijn de parameters gehanteerd zoals deze in de paragraaf vermeldt staan.

Voor de grondexploitaties 2024 zijn de volgende parameters gehanteerd en toegepast in de MPG:

Parameter	Gehanteerd
Inflatiecorrectie	Correctie toegepast (raming verhoging constante prijzen in percentage).
Rente	Het BBV schrijft voor dat de rentetoerekening aansluit bij de fiscale grondslagen. Dat betekent dat alleen de daadwerkelijke rente toegerekend kan worden en dat er geen rente over het eigen vermogen mag worden toegerekend. Voor 2024 en verder is dat een 0,75% van de boekwaarde de BIE's. Voor toekomstige boekwaarden als gevolg van nog te maken kosten en te verwachten opbrengsten wordt

	een gemiddelde rente vreemd vermogen gehanteerd van 1,15% voor de jaren 2025 en verder.
Fasering	Er is rekening gehouden met een reële fasering in tijd op basis van de woningbouwbehoefte per kern gebaseerd op migratiesaldo 0.
Resultaat	Gebaseerd op eindwaarde van het project.
Kosten	Alle kosten zijn gebaseerd op geactualiseerde kostenramingen per januari 2025 van een deskundig bureau.
Opbrengsten	Voor de opbrengsten wordt rekening gehouden met grondprijzen voorzien van een residuele grondwaarde. Jaarlijks worden de grondprijzen door een onafhankelijke taxateur herzien en weergegeven in een adviesrapport. Deze residuele grondprijzen gelden vanaf 1 januari 2025 en zijn opgenomen in de grondexploitaties.
Disconteringsvoet	De disconteringsvoet die is gehanteerd in de berekening van de contante waarde ten behoeve van het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties is voor alle gemeenten gelijk gesteld aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor de inflatie binnen de Eurozone en bedraagt 2,0%.

Risicobeheer

Ten aanzien van de grondexploitatie worden er twee soorten risico's onderscheiden, namelijk:

- Onvoorzienbare risico's;
- Voorzienbare risico's.

Onvoorzienbare risico's

Marktontwikkelingen, zoals stagnatie van de gronduitgifte, kan leiden tot hogere voorraden van de "in exploitatie genomen gronden". De hogere voorraden leiden tot hogere kosten als gevolg van rentetoerekening. Naast dit kostenstijgende effect is het ook mogelijk dat de opbrengsten van grondverkoop dalen. Indien één of beide situaties zich voordoen kan kostendekkendheid van complexen onder druk komen te staan. Voor deze onvoorzienbare risico's is een "algemene reserve grondexploitatie" aanwezig, waarmee ook de financiële verwevenheid van de diverse grondexploitaties versterkt wordt.

Voorzienbare risico's

We kennen twee soorten waarderingsvoorschriften conform het BBV voor grondexploitaties. Op het moment dat voor een grondexploitatie het omgevingsplan nog niet is vastgesteld moet deze opgenomen worden onder de post (im)materiële vaste activa. Op het moment dat voor een grondexploitatie het omgevingsplan is vastgesteld is er sprake van een voorziening die gevormd moet worden op het moment dat er sprake is van het tekort aan het einde van de looptijd en mits er een reëel en stellig voornemen is dat deze locatie ontwikkeld gaat worden, blijvende uit een raadsbesluit. Als het reëel en stellig voornemen ontbreekt moet de boekwaarde aan het einde van het jaar afgeboekt worden ten laste van het resultaat. De voorzienbare risico's blijken uit de jaarlijks geactualiseerde kostenbegrotingen van de grondexploitaties. Een tekort aan het einde van de looptijd betekent dat er een afwaardering moet plaats vinden of dat er een voorziening gevormd moet worden waarbij de hoogte van het bedrag van deze afwaardering/voorziening de contante waarde van het verwachte verlies is, zoals dit naar voren komt in de kostenbegrotingen. De voorzienbare risico's zijn opgenomen in de MPG.

Maatregelen i.v.m. risico's en risicomanagement

Bij het in ontwikkeling/uitvoering nemen van nieuwe exploitatiegebieden wordt aan de hand van risicoanalyses gestreefd naar sluitende grondexploitaties. Toetsing van de uitkomst van deze analyse op een rendementsuitkomst van de "cashflow" zal een beslissing tot het in exploitatie nemen van een gebied ondersteunen.

In de afgelopen jaren zijn (forse) maatregelen getroffen om de risico's van de grondexploitatie te dekken. Deze maatregelen betroffen:

- het vormen van een voorziening afwaardering boekwaarden voor het dekken van het verschil tussen de boekwaarde en actuele marktwaarde en
- het vormen van een voorziening voor te verwachten verliezen.

Om de risico's zoveel mogelijk beheersbaar te houden worden, daar waar noodzakelijk, driemaal per jaar de grondexploitatieberekeningen van de diverse exploitaties bijgesteld. Eventuele verliezen worden hiermee tijdig inzichtelijk gemaakt waardoor passende maatregelen kunnen worden getroffen.

4.7 Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid

In artikel 3.5 van de Wet open overheid (Woo) wordt voorgeschreven dat bestuursorganen in hun jaarlijkse verantwoording verslag doen van de uitvoering van deze wet. Dit artikel beoogt de actieve openbaarheid te bevorderen door bestuursorganen te verplichten in hun begroting en verantwoording aan te geven hoe zij de bepalingen van de Woo naleven.

In deze paragraaf doen wij verslag van onze beleidsvoornemens. Daarbij richten wij ons op 3 pijlers van de Woo:

- Actieve openbaarmaking
- Passieve openbaarmaking
- Verbetering van de informatiehuishouding

Wat wilden we bereiken?

Wet open overheid

Wat hebben we gedaan in 2024?

Verantwoording Woo

Actieve openbaarmaking

De Woo benoemt 11 categorieën informatie die actief openbaar moeten worden gemaakt. Het overgangsrecht van de Woo bepaalt dat de start van deze actieve openbaarmaking wordt geregeld via een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB), waarin een gefaseerde implementatie is vastgelegd. Ter ondersteuning hiervan is de 'Woo-index' ontwikkeld, een verwijzindex, en een zoekfunctie op overheid.nl.

Onze gemeente is reeds begonnen met de actieve openbaarmaking van diverse documenten, zoals raadsstukken, vastgestelde verordeningen, beleidsregels, organisatiegegevens en jaarverslagen. Daarnaast treffen wij voorbereidingen voor het moment dat ook andere categorieën documenten openbaar gemaakt moeten worden. Daarvoor moet een online portaal ingericht worden. Daarnaast vraagt het organisatorische aanpassingen, het is bijvoorbeeld essentieel dat bij het opstellen van documenten rekening wordt gehouden met deze verplichting. Dit vereist aanpassingen in onze werkprocessen. Om deze veranderingen effectief door te voeren, hebben we onze formatie in 2023 uitgebreid met 1 fte.

Passieve openbaarmaking

Naast actieve openbaarmaking heeft iedereen het recht om een verzoek in te dienen, voor openbaarmaking van specifieke informatie. Voorheen gebeurde dit op basis van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob); tegenwoordig is de Woo van toepassing. De Woo gaat uit van het principe dat openbaarheid de norm is en dat alleen in uitzonderingsgevallen, wanneer een beschermd belang in het geding is, openbaarmaking kan worden geweigerd.

Verbetering van de informatiehuishouding

Een kernprincipe van de Woo is het op orde hebben van de informatiehuishouding. Dit onderwerp heeft voortdurend onze aandacht. Aangezien documenten op verschillende afdelingen worden geproduceerd, raakt de Woo vrijwel alle afdelingen en diverse werkprocessen binnen onze gemeente. In 2024 hebben we verdere stappen gezet, zoals het bevorderen van het gebruik van het documentmanagementsysteem voor het registreren van zaken, het registreren van e-mailberichten in zaakgericht archiveren, het beveiligen van toegang tot specifieke mappen op de centrale schijf en het opschonen van bestanden met oog op informatieveiligheid en privacy. De uitbreiding van onze formatie ondersteunt deze verbeteringen. Daarnaast hebben we software aangeschaft en geïmplementeerd voor het anonimiseren van documenten.

Door deze maatregelen streven we ernaar de transparantie en toegankelijkheid van onze gemeentelijke informatie te vergroten, in lijn met de doelstellingen van de Wet open overheid.

4.8 Verbonden partijen

De paragraaf verbonden partijen moet inzicht geven in de relaties van de gemeente in rechtspersonen waarin bestuurlijke invloed wordt uitgeoefend én financiële belangen gemoeid zijn. Verbonden partijen zijn een manier om een bepaald beleidsvoornemen uit te voeren; het aangaan van verbonden partijen komt altijd voort uit het publiek belang.

Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht. Onder financieel belang wordt verstaan: een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichting niet nakomt.

Visie op verbonden partijen

Bladel heeft een positieve grondhouding ten opzichte van samenwerking: regionaal of nog breder. De verbonden partijen ontwikkelen beleid of voeren beleid uit voor de gemeente. Beleidsmatig blijft de gemeente uiteraard verantwoordelijk voor het realiseren van de beoogde doelstellingen van de programma's. De verbonden partijen zijn onderverdeeld in publiekrechtelijke en privaatrechtelijke partijen. Monitoren en toezicht houden doen we enerzijds door bestuurlijke vertegenwoordiging in diverse overlegstructuren, anderzijds door de raad jaarstukken aan te bieden waarop zij haar zienswijze kan baseren. Partijen met een publiekrechtelijk karakter hebben hun eigen P&C-cyclus. Bij de behandeling van de begrotingen en jaarrekeningen van de verbonden partijen neemt de gemeenteraad haar kaderstellende en controlerende taak.

Gemeenschappelijke regelingen / Stichtingen

In onderstaand overzicht worden de verbonden partijen nader toegelicht. Bij het onderdeel "financieel belang" wordt, daar waar bekend, de omvang van het resultaat, het gerealiseerde eigen en vreemd vermogen per eind 2024 weergegeven. Van een aantal verbonden partijen zijn deze "nog niet bekend" (nnb).

Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost: Zorg voor veiligheid (VRBZO)					
<i>Vestigingsplaats: Eindhoven</i>					
<i>Relatie taakveld: Veiligheid</i>					
Openbaar belang					
Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) is een organisatie waarin de brandweer en de geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR) samenwerken om incidenten en rampen te voorkomen, te beperken en te bestrijden. VRBZO is een samenwerkingsverband tussen 21 gemeenten in de regio Zuidoost-Brabant.					
Bestuurlijk belang					
Gezien de wettelijke taken van burgemeesters op deze terreinen is ervoor gekozen alleen vertegenwoordiging van burgemeesters in het bestuur toe te staan.					
Financieel belang					
Resultaat 2024	Eigen vermogen begin 2024	Eigen vermogen eind 2024	Vreemd vermogen begin 2024	Vreemd vermogen eind 2024	Gemeentelijke bijdrage 2024
-€ 705.000	€ 2.251.000	€ 3.262.000	€ 29.829.000	€ 30.215.000	€ 1.406.000
Ontwikkelingen & risico's					
<u>Risico die niet afgedekt zijn in de algemene reserve:</u> De huidige omvang van de algemene reserve is onvoldoende t.o.v. het gewenste weerstandsvermogen op basis van de analyse van de risico's. Het is echter niet reëel dat alle benoemde risico's zich gelijktijdig én in de geraamde omvang voordoen. Daarmee achten we het acceptabel dat niet alle risico's via de algemene reserve zijn afgedekt. Voor de uitvoering van bestuurlijke opdracht om te voldoen aan wet- en regelgeving wordt in 2025 de gemeentelijke bijdrage structureel verhoogd. Om de verhoging van de gemeentelijke bijdrage in 2026 en 2027 te dempen, doen we in deze jaren een onttrekking uit de algemene reserve. Door deze onttrekkingen loopt de algemene reserve vrijwel leeg in 2027. De algemene reserve gebruiken we ook als weerstandsvermogen voor risico's. Dat betekent dat we tzt mogelijk onvoldoende reserve hebben om onverwachte grote incidentele tegenvallers op te vangen binnen de organisatie.					

Belangrijkste ontwikkelingen 2024:

- VRBZO constateerde dat zij al enige tijd niet kan voldoen aan eisen en verwachtingen, die aan een veiligheidsregio mogen worden gesteld. De organisatie heeft lange tijd met moeite kunnen en willen voldoen aan deze vereisten en verwachtingen. Er zijn grote zorgen over de bedrijfscontinuïteit, op onderdelen wordt niet of onvoldoende voldaan aan wettelijke vereisten en er is onvoldoende slagkracht voor het uitvoeren van reguliere werkzaamheden. Het gaat hierbij met name om de vakbekwaamheid bij de brandweer, capaciteit bij de brandweer (zowel vrijwillige als beroepskrachten) en om taken op het gebied van ICT in de bedrijfsvoering. Lange tijd is getracht om binnen de bestaande middelen te voldoen aan de minimale vereisten. Maar blijven zoeken naar nog enige ruimte in de begroting is niet langer mogelijk en verantwoord. Deze constateringendeelden we met het Algemeen Bestuur en ook met de raden. Via o.a. raadsinformatie bijeenkomsten werden zij over de situatie geïnformeerd. Het bestuur gaf opdracht om het beeld te concretiseren. Deze bestuurlijke opdracht is uitgewerkt, waarvan de 1e deelopdracht (voldoen aan wet- en regelgeving) door het Algemeen Bestuur is vastgesteld en verwerkt in een begrotingswijziging, welke ter zienswijze is aangeboden aan de raden.
- Eind 2022 gaf het Rijk aan dat zij extra BDuR gelden beschikbaar stellen voor veiligheidsregio voor de versterking van het domein van crisisbeheersing en informatiemanagement. Voor VRBZO was dat een extra structureel bedrag van € 1,75 miljoen in 2024. Op basis van de Landelijke Agenda Crisisbeheersing werken we aan de versteviging van crisisbeheersing en informatiemanagement. Zo hebben we in 2024 diverse nieuwe medewerkers aangenomen op deze vakgebieden. Ook in 2025 gaan we verder met de uitvoering van de landelijke agenda.- In 2024 is het regionaal risicoprofiel in concept opgeleverd en ter zienswijze aan de gemeenteraden voorgelegd. Daarnaast hebben we in diverse trainingen en informatiesessies het nieuwe regionale crisisplan geïmplementeerd.
- In oktober 2024 startte Marijke Wilms als nieuwe directeur bij VRBZO.
- Vooruitkijkend naar 2025 zijn we vooral bezig met de uitvoering van de bestuurlijke deelopdracht 1: het voldoen aan wet- en regelgeving. We moeten we hierbij stappen zetten in het op orde brengen van de brandweer en bedrijfsvoering.

Gezondheidsdienst Brabant-Zuidoost (GGD)

Vestigingsplaats: Eindhoven (samenwerking 21 regiogemeenten)

Relatie taakveld: Volksgezondheid en milieu

Openbaar belang

De GGD heeft tot doel een bijdrage te leveren aan de publieke gezondheidszorg en de ambulancezorg.

Bestuurlijk belang

De gemeente is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.

Financieel belang

Resultaat 2024	Eigen vermogen begin 2024	Eigen vermogen eind 2024	Vreemd vermogen begin 2024	Vreemd vermogen eind 2024	Gemeentelijke bijdrage 2024
€ 1.464.000	€ 6.957.000	€ 7.746.000	€ 35.036.000	€ 29.551.000	€ 819.000

Ontwikkelingen & risico's

Het jaar 2024 is een bewogen jaar geweest. De impact van Covid-19 was in 2024 veel kleiner dan in de vier jaren ervoor maar dat neemt niet weg dat de GGD ook in 2024 een substantiële inspanning heeft verricht om de effecten van Covid-19 te minimaliseren door de Covid-19 vaccinatiecampagne uit te voeren en de pandemische paraatheid van de GGD te versterken voor toekomstige grote uitbraken van infectieziekten. Bij de meeste reguliere diensten van de GGD is de productiviteit weer op het niveau gekomen van de periode voor Covid-19. Het volume contracttaken is gestegen t.o.v. voorgaande jaren onder andere door de inspanningen die de GGD verricht in het kader van IZA & GALA en de start van STORM. De komende jaren heeft de GGD meer ruimte voor procesverbeteringen en vernieuwingen. Het opgebouwde wendbaarheidsbudget zal de komende jaren met name ingezet worden voor de noodzakelijke vernieuwing van de Jeugdgezondheidszorg.

Metropoolregio Eindhoven (MRE)

Vestigingsplaats: Eindhoven (samenwerking 21 regiogemeenten)

Relatie taakveld: Bestuur en ondersteuning, Verkeer en vervoer, Economie en Sociaal domein

Openbaar belang

De regio moet voorzien in de behoefte aan werken, wonen, recreëren, maatschappelijke participatie en een veilige leefomgeving zonder dat daarmee kansen voor toekomstige generaties verloren gaan. Het MRE wil een organisatie zijn die op een flexibele wijze kan inspelen op de behoeften van de gemeenten en op doelmatige wijze mede inhoud geven aan de regionale vraagstukken.

Bestuurlijk belang

De gemeente is vertegenwoordigd in het algemeen en dagelijks bestuur.

Financieel belang

Resultaat 2024	Eigen vermogen begin 2024	Eigen vermogen eind 2024	Vreemd vermogen begin 2024	Vreemd vermogen eind 2024	Gemeentelijke bijdrage 2024
€ 629.000	€ 13.903.000	€ 20.597.000	€ 21.121.000	€ 21.827.000	€ 305.000

Ontwikkelingen & risico's

Risico's: Op basis van de nota Risicomanagement en weerstandsvermogen Metropoolregio Eindhoven (vastgesteld AB juli 2018) wordt bepaald wat de organisatie onder risicomanagement verstaat en welke uitgangspunten hierbij worden gehanteerd. Tevens is bepaald welke risico's door de Metropoolregio Eindhoven worden gedragen en welke door de deelnemende gemeenten. Als uitwerking van de nota zijn voor de organisatie de risico's in beeld gebracht, geclassificeerd en financieel inzichtelijk gemaakt. Jaarlijks worden bij het opstellen van de begroting en jaarrekening deze risico's opnieuw beoordeeld. De huidige stand van de algemene reserves is voldoende om deze risico's af te dekken.

Ontwikkelingen algemeen:

- Met het besluit de organisatieonderdelen niet te ontvlechten is in 2024 gestart met het samenvoegen en opnieuw inrichten van de ondersteuning binnen de organisatie. Hiermee wordt op termijn een efficiëncyslag beoogd die nodig is om alle taken uit te kunnen voeren. In 2024 is een kwartiermaker aangesteld om deze herinrichting vorm te geven. Dit project wordt in 2025 verder afgerond.
- Vanwege de komst van meerdere fondsen naar de Regio is er een toegenomen vraag naar fondsmanagement. In 2024 is daarom besloten hier extra middelen voor vrij te maken en een verzwaring aan te brengen. Er is een extra administratief medewerker geworven en de functies in de financiële kolom zijn herzien en verzwakt. De invulling hiervan zal in 2025 worden afgerond.

Ontwikkelingen Dienst Metropoolregio Eindhoven

- De capaciteitsuitbreiding van de werkorganisatie MRE met 12 fte is in 2024 afgerond op een enkele moeilijk vervulbare functie na. In 2024 is daarnaast een nieuw management gestart. Naar aanleiding van de groei en het niet ontvlechten van de organisatie is een nieuw organisatiemodel ingevoerd met een algemeen directeur met daaronder 3 managers voor de verschillende organisatie-onderdelen, MRE, RHC-e en bedrijfsbureau.
- Met de groei van de organisatie en de werkzaamheden is goed inkopen belangrijker geworden. We komen gemakkelijker aan aanbestedingsgrenzen. Hiervoor zijn workshops georganiseerd om de kennis van aanbesteden in de organisatie te vergroten.
- In 2024 zijn voorbereidingen getroffen, onder andere door aanbestedingen uit te voeren, om begin 2025 het printerpark en de hardware te vervangen.

Ontwikkelingen Dienst Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE)

- Het Programma 2024 is beleidsmatig uitgevoerd volgens planning.

Ontwikkelingen Gulbergen

- Het golfterrein op Landgoed Gulbergen is per 1 maart 2024 in erfpacht uitgegeven aan Libéma, de nieuwe eigenaar van Gulbergen BV. Onderdeel van deze overeenkomst is de verkoop van de opstallen op het golfterrein. Dit resulteert in een desinvestering op van € 561.155. Onder aftrek van de boekwaarde levert dit een incidentele opbrengst op van € 2,8 miljoen.

KempenPlus

Vestigingsplaats: Bladel

Relatie taakveld: Verkeer en vervoer, Sport, cultuur en recreatie en Sociaal domein

Openbaar belang

KempenPlus is het participatiebedrijf van de Kempengemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden. Ook wordt bepaalde dienstverlening uitgevoerd voor de inwoners van de gemeente Oirschot.

Bestuurlijk belang

De gemeente is vertegenwoordigd in het bestuur.

Financieel belang

Resultaat 2024	Eigen vermogen begin 2024	Eigen vermogen eind 2024	Vreemd vermogen begin 2024	Vreemd vermogen eind 2024	Gemeentelijke bijdrage 2024
€ 873.000	€ 8.378.000	€ 4.512.000	€ 12.362.000	€ 17.569.000	€ 7.691.000

Ontwikkelingen & risico's

- Het afgelopen jaar stond in het teken van samenwerking, innovatie en veerkracht. Samen met de partners, waaronder gemeenten, werkgevers en maatschappelijke organisaties, heeft KempenPlus zich ingezet om kansen te creëren voor mensen die extra ondersteuning nodig hebben. Dit deden ze door maatwerk te leveren, verbindingen te leggen en concrete oplossingen te bieden voor de uitdagingen waar onze doelgroep voor staat.
- Terugkijken op 2024 is te zien dat KempenPlus aan meer cliënten dienstverlening heeft geleverd dan in het jaar daarvoor. De toename wordt voor een belangrijk deel verklaard door de groei op inburgering. Het aantal Buig cliënten steeg met 2% en blijft daarmee nog steeds significant onder de landelijke gemiddelden.
- Nieuwe taken voor KempenPlus waren de uitvoering van de Bijzondere Bijstand en de Regeling 18+. In samenwerking met de GRSK werd de uitvoering georganiseerd. In 2024 werd besloten om de GR te wijzigen, waardoor de Leefgeldregeling Oekraïne en de inning van de eigen bijdragen van Oekraïners met ingang van 2025 als taken zijn belegd bij KempenPlus.
- Het aantal personen uit doelgroepen, dat in dienst is bij KempenPlus blijft stabiel, doordat de uitstroom op Sw wordt gecompenseerd door instroom van andere doelgroepen.
- Volgens benchmarks die in 2024 werden uitgevoerd door Cedris en door Divosa presteert KempenPlus zonder meer goed. Doorontwikkeling van de dienstverlening is een continu proces bij KempenPlus.
- In 2024 werd invulling gegeven aan de verdere ontwikkeling van de organisatie. KempenPlus investeerde in medewerkers, relaties met gemeenten, raden, partners, organisatie en in systemen.
- In 2024 belooft het bestuur van KempenPlus om met advisering door Berenschot een vervolg te geven aan de strategische verkenning die een jaar eerder was ingezet. De opdracht aan Berenschot is gericht op de vraag op welke wijze de dienstverlening door KempenPlus kan worden geoptimaliseerd. Oplevering van advies en besluitvorming door het bestuur wordt in het eerste kwartaal van 2025 verwacht.
- De deelnemende gemeenten hebben ook een adviesvraag uitgezet bij Berenschot. Deze vraag, genaamd scope 2, gaat over de optimale uitvoering van de taken in het sociale domein. Daarmee gaat deze vraag ook over detaken die nu door GRSK worden uitgevoerd.
- Voor het opvangen van eventuele risico's houdt KempenPlus een weerstandsvermogen aan.

Samenwerking Kempengemeenten (SK)

Vestigingsplaats: Reusel

Relatie taakveld: Overhead, Sociaal domein en VHROSV

Openbaar belang

De Gemeenschappelijk Regeling Samenwerking Kempengemeenten (GRSK) werkt voor de gemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel, Reusel-De Mierden en Oirschot en voert voor de gemeente Bladel taken uit op de vakgebieden maatschappelijke dienstverleningen en ICT.

Bestuurlijk belang

De gemeente is vertegenwoordigd in het algemeen en dagelijks bestuur.

Financieel belang

Resultaat 2024	Eigen vermogen begin 2024	Eigen vermogen eind 2024	Vreemd vermogen begin 2024	Vreemd vermogen eind 2024	Gemeentelijke bijdrage 2024
-€ 606.000	€ 20.000	-€ 382.000	€ 15.336.000	€ 14.386.000	€ 4.726.000

Ontwikkelingen & risico's

De focus lag in 2024 op goed werkgeverschap en organisatieontwikkeling tot een blijvende goede en professionele dienstverlening. De arbeidsmarkt blijft krap en het ziekteverzuim was relatief hoog. Voor SSC lag de nadruk op veiligheid, datagedreven werken, open overheid en kantoorautomatisering (Microsoft365). Voor MD was dat de voorbereiding inkomensafhankelijke bijdrage Wmo, introductie Pgb 2.0, eenmalige energietoeslag, schuldhulpverlening, het beleggen van uitvoering bijzondere bijstand en beschikbaarheid van meer sturingsinformatie. Daarbij waren de stijgende programmakosten (Wmo, jeugdhulp en schuldhulpverlening) een belangrijk aandachtspunt.

Risico's

Afdeling MD ziet een toenemend aantal aanvragen Wmo en toenemende complexiteit en aantal schuldhulp- en jeugddossiers. Vacatures bij zowel MD als SSC zijn moeilijk in te vullen.

Kempisch Bedrijvenpark (KBP)

Vestigingsplaats: Bladel

Relatie taakveld: Economie

Openbaar belang

Het ontwikkelen en realiseren van een kwalitatief hoogwaardig en uit financieel-economisch oogpunt aanvaardbaar bedrijvenpark gelegen binnen het rechtsgebied, binnen de door het bevoegd gezag te stellen ruimtelijke en andere publiekrechtelijke randvoorwaarden en met inachtneming van de nader te formuleren sectorale doelstellingen en uitgangspunten.

Bestuurlijk belang

De gemeente is vertegenwoordigd in het algemeen en dagelijks bestuur.

Financieel belang

Resultaat 2024	Eigen vermogen begin 2024	Eigen vermogen eind 2024	Vreemd vermogen begin 2024	Vreemd vermogen eind 2024	Gemeentelijke winstuitkering 2024
€ 810.000	€ 456.000	€ 0	€ 12.995.000	€ 0	€ 203.000

Ontwikkelingen & risico's

In 2023 zijn de laatste kavels op het KBP verkocht. Eén levering van een bedrijfskavel vond nog plaats in 2024. In december 2023 heeft het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling KBP het liquidatieplan en liquidatiebegroting vastgesteld. Op basis van de eindverantwoording zal het KBP in 2025 een laatste winstuitkering uitbetalen, waarvan de gemeente Bladel naar verwachting € 203.000,- ontvangt. De winstuitkering is als baat opgenomen in de jaarrekening 2024 van de gemeente Bladel.

Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (ODZOB)

Vestigingsplaats: Eindhoven (samenwerking 21 regiogemeenten en provincie)

Relatie taakveld: Veiligheid en VHROSV

Openbaar belang

De ODZOB voert werkzaamheden uit op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Daarnaast worden er specialistische (advies)taken uitgevoerd. De ODZOB werkt samen met de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling en met andere organisaties op het gebied van de fysieke leefomgeving. Gezamenlijk verbeteren we de kwaliteit van de fysieke leefomgeving: veiliger, gezonder en minder overlast.

Bestuurlijk belang

De gemeente is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur.

Financieel belang

Ingeschat resultaat 2024	Eigen vermogen begin 2024*	Eigen vermogen eind 2024*	Vreemd vermogen begin 2024*	Vreemd vermogen eind 2024*	Gemeentelijke bijdrage 2024
€ 522.000	€ 2.481.000	€ 4.183.000	€ 7.806.000	€ 4.907.000	€ 681.000

**Geprognosticeerde balans*

Ontwikkelingen & risico's

Ontwikkelingen

Op 16 januari 2025 hebben Rijk, VNG, IPO, Unie van Waterschappen en Omgevingsdienst NL de Samenwerkingsafspraken ondertekend die er toe strekken dat opvolging wordt gegeven aan de producten en aanbevelingen die in het Interbestuurlijk Programma Versterking stelsel VTH zijn vastgesteld. Het ministerie van I&W heeft de Tweede Kamer daarnaast toegezegd wetgeving voor te bereiden om die afspraken minder vrijblijvend te maken. Op 19 december 2024 heeft het algemeen bestuur opdracht gegeven om hiervoor concrete voorstellen te doen.

Op 19 december 2024 heeft het algemeen bestuur ook ingestemd met de Meerjaren ontwikkelaanpak Dit is de uitwerking van de Meerjarenvisie 2023-2027. Naast de producten en aanbevelingen uit het IBP VTH gaat het om ontwikkelopgaven die moeten leiden tot een kwaliteitsverbetering op de uitvoering van de VTHA inclusief de bedrijfsvoering die daarvoor nodig is. De stikstofproblematiek en alle (juridische) ontwikkelingen daaromtrent hebben invloed gehad op de cijfers 2024. Mogelijke effecten van de recente jurisprudentie voor de uitvoering van de VTH-taken worden in beeld gebracht, het is nog niet helemaal duidelijk welk effect deze ontwikkelingen in 2025 en de jaren daarna hebben.

Risico's

Ten behoeve van Ontwerpbegroting 2026 en jaarrekening 2024 zijn de risico's opnieuw geïnventariseerd. Deze inventarisatie is opgenomen in bijlage C. Uit deze inventarisatie blijkt dat de verwachtingswaarde van de risico's met de grootste potentiële impact € 1.594.000 bedraagt. De algemene reserve van de ODZOB bedraagt per ultimo 2024 € 1.500.000. Dat is minder dan bovenstaande verwachtingswaarde van de risico's. Dit is een aandachtspunt dat zal worden meegenomen in de besluitvorming rondom de jaarstukken 2024.

Bizob

Vestigingsplaats: Oirschot

Relatie taakveld: Overhead

Openbaar belang

Bizob zet zich in voor ruim 35 gemeenten en publieke organisaties als strategisch partner voor inkoop en aanbestedingen. In nauwe samenwerking met gemeente Bladel regelt Bizob inkoop, aanbestedingen, contractmanagement en contractbeheer voor het sociaal domein, openbare ruimte, bedrijfsvoering en ICT. Het doel is het behalen van voordeel voor alle bij Bizob aangesloten organisaties. De inkoop samenwerking gaat verder dan het bundelen van inkoopvolumes. Door samenwerking wordt kennis opgebouwd van producten, markten en bedrijven, waardoor transactiekosten en inkooprisico's verminderen en de professionaliteit van de inkoopfunctie toeneemt.

Bestuurlijk belang

De gemeente is vertegenwoordigd in de algemene leden vergadering.

Financieel belang

Resultaat 2024	Eigen vermogen begin 2024	Eigen vermogen eind 2024	Vreemd vermogen begin 2024	Vreemd vermogen eind 2024	Gemeentelijke bijdrage 2024
€ 1.344.000	€ 1.302.000	€ 600.000	€ 1.973.000	€ 1.832.000	€ 168.000

Ontwikkelingen & risico's

In 2024 werkte Bizob samen met onze aangesloten organisaties aan meer dan 1.450 aanbestedingstrajecten. Bizob blijft sterk inzetten op collectieve inkoop, omdat we samen aanzienlijke voordelen kunnen behalen en inkoopkosten kunnen verlagen. In totaal zijn er 42 trajecten collectief opgepakt en 330 collectieve contracten afgesloten met een waarde van € 223 miljoen. Daarnaast hebben Bizob en VNG Realisatie de handen ineengeslagen voor een landelijke collectieve aanbesteding voor Cyberweerbaarheid, voortbouwend op de succesvolle aanbesteding voor Monitoring en Responsediensten in 2023 voor 127 gemeenten en gemeentelijke organisaties in Nederland.

De structurele krapte op de arbeidsmarkt, ook voor gemeenten en publieke organisaties, maakt het lastig om op alle gebieden specialisten in huis te halen. In 2024 ondersteunde Bizob de aangesloten organisaties met vakspecialisten voor de inkoop van specifieke producten of gebieden en leverde waar nodig tijdelijke ondersteuning. Om partners op de hoogte te houden van actuele ontwikkelingen op het gebied van inkoop, organiseerde het Bizob Expertise Centrum regelmatig korte informatiesessies (Uurtje over...).

MVOI staat bij Bizob, net als in vele coalitieakkoorden, hoog op de ambitieladder. In 2024 werd bij 81% van de aanbestedingen rekening gehouden met het milieu (o.a. circulaire inkoop) en bij 69% werd social return toegepast. Samen met de regiogemeenten is een zeroemissie gunningsmethodiek geïmplementeerd. Bij bijna 75% van de bij Bizob aangesloten organisaties is er een aanbesteding in de markt gezet waarin deze methodiek is toegepast. Tot slot organiseerde Bizob, samen met VNG, twee bijeenkomsten over het versnellen van de verduurzaming van maatschappelijk vastgoed.

Om de positie van het lokale en regionale MKB te verbeteren, organiseerde Bizob in 2024 verschillende ondernemersbijeenkomsten waarin aandacht werd besteed aan de mogelijkheden voor lokale ondernemers om zaken te doen met de gemeente. Daarnaast organiseerde Bizob kwartaalsessies met Bouwend Nederland, waar opdrachtgevers en -nemers in de bouwsector elkaar ontmoetten om over actuele thema's te praten, zoals contractvormen, het afstemmen van vraag en aanbod en het borgen van duurzaamheid binnen een aanbesteding. In 2024 werd 67% van de aanbestedingen die door Bizob zijn begeleid, gegund aan het MKB en 44% aan lokale of regionale bedrijven.

Stichting Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost (ZVHBZO)					
<i>Vestigingsplaats: Helmond</i> <i>Relatie taakveld: Veiligheid</i>					
Openbaar belang					
De veiligheid en leefbaarheid in Zuidoost-Brabant te verbeteren door integrale aanpak van complexere problemen waar de reguliere zorg- en veiligheidsprocessen geen -afdoende- oplossing bereiken.					
Bestuurlijk belang					
De gemeente is vertegenwoordigd in de algemene leden vergadering.					
Financieel belang					
Resultaat 2024	Eigen vermogen begin 2024	Eigen vermogen eind 2024	Vreemd vermogen begin 2024	Vreemd vermogen eind 2024	Gemeentelijke bijdrage 2024
nog niet besch.	nog niet besch.	nog niet besch.	nog niet besch.	nog niet besch.	€ 7.000
Ontwikkelingen & risico's					
Er zijn geen materiele risico's aanwezig.					

Privaatrechtelijke verbondenheden

NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)					
<i>Vestigingsplaats: 's-Gravenhage</i> <i>Relatie taakveld: Algemene dekkingsmiddelen</i>					
Openbaar belang					
BNG is de bank van en voor overheden en voor instellingen met een maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Ze verstrekt kredieten tegen lage tarieven aan of onder garantie van Nederlandse overheden. De klanten zijn overwegend overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs en openbaar nut. Onze gemeente neemt deel in het aandelenkapitaal van de BNG vanwege dit maatschappelijke belang en dus niet primair uit een oogpunt van geldbelegging. Daarmee is de bank essentieel voor de publieke taak.					
Bestuurlijk belang					
De gemeente is aandeelhouder (62.790 aandelen á € 2,50)					
Financieel belang					
Resultaat 2024	Eigen vermogen begin 2024	Eigen vermogen eind 2024	Vreemd vermogen begin 2024	Vreemd vermogen eind 2024	Dividend 2024
€ 294.000.000	€ 4.721 mln	€ 4.777 mln	€ 107.459.000	€ 110.819.000	€ 136.000
Ontwikkelingen & risico's					
Wij verwachten dat gedurende het begrotingsjaar zich geen veranderingen voordoen in de belangen van aandeelhouders in BNG Bank. De BNG wordt door beleggers onverminderd als één van de veiligste banken ter wereld beschouwd. Het uit te keren dividend blijft een prognose, omdat de bank geen voorspelling kan doen over de ontwikkeling van de ongerealiseerde marktwaardeontwikkelingen.					

NV Brabant Water					
<i>Vestigingsplaats: 's-Hertogenbosch</i> <i>Relatie taakveld: Economische zaken</i>					
Openbaar belang					
De uitoefening van een bedrijf op het gebied van de watervoorziening en het verrichten van alle werkzaamheden die verband houden met de waterketen in de ruimste zin van het woord.					
Bestuurlijk belang					
De gemeente is aandeelhouder (17.706 aandelen á € 0,10)					
Financieel belang					
Resultaat 2024	Eigen vermogen begin 2024	Eigen vermogen eind 2024	Vreemd vermogen begin 2024	Vreemd vermogen eind 2024	Dividend 2024
nog niet besch.	€ 699.000	nog niet besch.	€ 619.000	nog niet besch.	€ 0

4.9 Rekenkamerrapporten

De rekenkamer Kempengemeenten (hierna rekenkamer) voert onderzoeken uit om inzicht te bieden in de prestaties van de gemeente als geheel en waar nodig het formuleren van aanbevelingen voor de toekomst. De taak van de rekenkamer is het toetsen van het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur op drie onderdelen:

1. rechtmatigheid: voldoet de uitvoering aan de wettelijke kaders en regelgeving?
2. doelmatigheid: is de voorbereiding en uitvoering van beleid efficiënt verlopen?
3. doeltreffendheid: zijn de beoogde effecten van het beleid ook daadwerkelijk behaald?

De rekenkamer spreekt de ambitie uit dat zij door middel van haar (benchmark)onderzoeken een positieve bijdrage levert aan de kwaliteit van het bestuur van Bladel en dat de resultaten van rekenkameronderzoek een bijdrage leveren aan de versterking van de controlerende, kaderstellende en volksvertegenwoordigende rol van de gemeenteraad. De richtlijnen die de rekenkamer hanteert zijn vastgelegd in het 'Onderzoeksprotocol Rekenkamer Kempengemeenten 2024'. Het doel van dit protocol is om waarborg te bieden voor de kwaliteit van de onderzoeken en voor een goed verloop van het gehele onderzoeksproces. In dit protocol is ook vastgelegd dat de voortgang van de adviezen en conclusies van de rekenkamerrapporten worden meegenomen in de documenten van de planning en controlcyclus (tussenrapportages en jaarrekening), zodat de gemeenteraad jaarlijks kan controleren wat de stand van zaken is. In deze rapportage wordt gerapporteerd over de stand van zaken van de volgende rekenkamerrapporten:

- Woonbeleid
- Implementatie van de Omgevingswet
- De staat van de ondersteuning van de volksvertegenwoordiging in het decentraal bestuur
- Ondernijning in de Kempen
- Burgerinitiatieven

Woonbeleid

De rekenkamer heeft een onderzoek uitgevoerd in de gemeente Bladel naar het woonbeleid. Met dit onderzoek beantwoordt de rekenkamer de vraag: "Is het woonbeleid van Bladel doeltreffend? Met andere woorden heeft het door de raad vastgestelde beleid bijgedragen aan de ambities en doelen die de raad heeft vastgesteld ten aanzien van wonen, zowel zoals opgenomen in het vigerende (regionale) beleid als in het inmiddels afgeronde beleid?"

Geconcludeerd wordt dat:

- huishoudensprognoses en hoge marktdruk de uitvoering van het woonbeleid beïnvloeden;
- de lokale en regionale woonvisies zich richten op dezelfde doelen;
- de helft van de doelen niet meetbaar zijn en de resultaten vooral behaald zijn op 'nieuwbouw-doelen';
- 'korte lijntjes' een groot voordeel is van een kleine gemeente;
- belemmering in de uitvoering vooral voorkomt uit beperkte capaciteit en financiële middelen;
- monitoren van resultaten en bijsturen van doelstellingen om aandacht vragen.

De rekenkamer doet op basis van de conclusies een vijftal aanbevelingen. De gemeenteraad besluit deze aanbevelingen over te nemen en het college is verzocht hieraan invulling te geven.

1. Bepaal visie om gemeenteraad en ambtenaren in positie te brengen.
2. Practice what you preach: zet kernkeuzes om in uitvoering en monitoring.
3. Programmeer adaptief en zet in op no-regret plannen.
4. Heb meer aandacht voor middenhuur en het betaalbaar houden van woningen.
5. Maak meer werk van structurele monitoring inzake de toekomstbestendigheid van de woningvoorraad.

Voortgang adviezen & conclusies

Zomer 2024 is de Kempische visie op wonen 2024-2028 vastgesteld door de raad. In het najaar van 2024 zijn bijbehorend uitvoeringsplan en lokale aanvulling (Bladels toetsingskader woningbouw) aangeboden. In de nieuwe woonvisie is aandacht voor het betaalbaar houden van woningen. Inzetten op verbeteren van de monitoring is één

van de punten uit het uitvoeringsprogramma. Ondertussen werken we met een online programma voor het woningbouwprogramma. Dit kan een positieve bijdrage leveren in de monitoring.

Ook heeft er een verkenning woningbouwlocaties plaatsgevonden. Dit heeft geresulteerd in mogelijke woningbouwlocaties in alle vijf de kernen waar de gemeente zelf aan zet is. Dit zijn no-regret locaties waar we zelf de regie over hebben.

Implementatie van de omgevingswet

De rekenkamer heeft een onderzoek uitgevoerd in de Kempengemeenten naar de mate waarin de gemeente klaar is voor de Omgevingswet. Met dit onderzoek beantwoordt de rekenkamer de vraag: "Zijn de Kempengemeenten klaar voor de Omgevingswet?"

Geconcludeerd wordt dat:

- de gemeente Bladel is niet klaar voor de invoering van de Omgevingswet;
- de Omgevingswet is onvoldoende bekend bij bestuurders en raad waar het gaat om de praktische consequenties en de bedoeling van de wet;
- de gemeente(raad) wil beleidsneutraal overgaan;
- de raad wordt (door het college) in staat gesteld om te kaderstellen en controleren, maar voelt zich nog niet senang in die rol;
- de informatievoorziening is op orde, maar het implementatieproces blijft lastig te volgen;
- er is op dit moment geen regionale samenwerking tussen de gemeenteraden.

De rekenkamer doet op basis van de conclusies acht aanbevelingen. De gemeenteraad besluit deze aanbevelingen over te nemen en het college is verzocht hieraan invulling te geven en de raad over de voortgang ervan te informeren.

1. College en raad: Maak twee parallelle projectplannen voor het inrichten van de VTH-taken binnen de gemeente in nauwe samenwerking met de VTH De Kempen. Eén plan voor de basisinrichting van het proces binnen de gemeente én een plan voor de borging van de Omgevingswet in het proces.
2. College en raad: Investeer in het verwerven van kennis en inzichten ten aanzien van de bedoeling van de Omgevingswet en de impact van de wet op de gemeentelijke organisatie.
3. College: Ga uit van "het hoeft niet af te zijn om klaar te zijn".
4. College: Stel een handboek "werken met het omgevingsplan" op.
5. College en raad: Heb aandacht voor het capaciteitsprobleem.
6. College en raad: Zorg voor een meerjarenplanning met doelstellingen voor de komende drie tot vijf jaar.
7. College en raad: Zorg voor een regionaal platform of meer samenwerking voor raadsleden.
8. College en raad: Laat de gemeenteraad beter informeren over de Omgevingswet en de implicaties van de keuzes die de raad op het punt staat te maken, bijvoorbeeld via expertsessies.

Voortgang adviezen & conclusies

De gemeente voldoet aan de wettelijke eisen voor de uitvoering van de Omgevingswet. Dit is in oktober 2024 ook in het kader van het Interbestuurlijk Toezicht (IBT) door de Provincie vastgesteld. De raads werkgroep is in 2024 tweemaal bijeen gekomen. Er is in 2024 een start gemaakt met het proces om te komen tot een Omgevingsplan voor de gemeente. In december 2024 is de concept Omgevingsvisie aan de Raad worden voorgelegd; definitieve vaststelling zal in de loop van 2025 plaatsvinden.

De staat van de ondersteuning van de volksvertegenwoordiging in het decentraal bestuur

De rekenkamer heeft deelgenomen aan het NVRD DoeMeeonderzoek over de staat van de ondersteuning van de volksvertegenwoordiging in het decentraal bestuur. Met dit onderzoek beantwoordt de rekenkamer de vraag: "hoeveel is de raad bereid voor haar eigen ondersteuning uit te geven? Het gaat hierbij om vragen als: wat is het

budget waarover de decentrale volksvertegenwoordiging beschikt? Wat wordt daaruit gefinancierd? Worden alle middelen besteed of blijft er geld liggen? Is dit de afgelopen jaren veranderd en wat zijn de redenen daarvan?"

Geconcludeerd wordt dat:

- het voor de raadsgriffie beschikbare budget is, met 55% van het gemiddelde budget, erg laag;
- de omvang van de raadsgriffie is de afgelopen jaren weliswaar gegroeid maar is, met een formatieomvang van 1,4 formatieplaats en daarmee 64% van het gemiddelde van de grootteklasse, nog steeds erg laag;
- de omvang van uw raadsgriffie lijkt kwetsbaar, zeker gegeven de constatering dat deze 1,4 formatieplaats voor 0,4 fte bestaat uit secretariële ondersteuning;
- Bladel kent een (erg) hoog budget voor training en opleiding, daarentegen geen budget voor onderzoek en advies;
- Bladel kent een zeer hoog bedrag voor communicatie, dat alleen beschikbaar is in (lokale) verkiezingsjaren;
- de middelen voor fractie-ondersteuning zijn vergelijkbaar met de andere gemeenten in dezelfde grootteklasse;
- de middelen ten behoeve van de rekenkamercommissie zijn iets hoger dan gemiddeld;
- net als in de meeste andere gemeenten bestaan er in Bladel geformaliseerde afspraken over het verlenen aan ambtelijke bijstand aan gemeenteraadsleden;
- de gemeente Bladel kent een voor deze gemeentegrootte gemiddeld aantal informatiebijeenkomsten en werkbezoeken per jaar.

De rekenkamer doet op basis van de conclusies twee aanbevelingen. De gemeenteraad besluit deze aanbevelingen over te nemen en de werkgeverscommissie is verzocht hieraan invulling te geven en de raad over de voortgang ervan te informeren.

1. Ga met u zelf en met uw raadsgriffier in gesprek over de door u gewenste ondersteuning en pas daarop (desgewenst) de formatieomvang en middelen aan.
2. Onderzoek in hoeverre er binnen het voor de griffie en raad beschikbare budget verschuivingen gewenst en mogelijk zijn. Overweeg om aanvullend de voor de raadsondersteuning beschikbare middelen te verhogen. Neem daarbij de in de factsheet opgenomen data als oriëntatiepunt.

Voortgang adviezen & conclusies

1. Formatie

Deze aanbevelingen zijn geagendeerd in de vergadering van de werkgeverscommissie op 23 mei 2023. De werkgeverscommissie heeft voorts vergaderd op 5 oktober en 31 augustus 2023 waarbij aandacht is geweest voor de ondersteuning en formatie.

Extra budget is opgenomen in de perspectiefnota 2024 voor formatie, cursussen en lidmaatschappen. Ook is de verordening op Ambtelijke bijstand en fractieondersteuning geactualiseerd in 2024. De griffie is uitgebreid met een griffiemedewerker per 1 oktober 2024. Al deze aspecten maken onderdeel uit van het Griffiejaarplan dat jaarlijks is opgesteld en vastgesteld door de werkgeverscommissie en griffier.

2. Raadsbudget

In de vergadering van de werkgeverscommissie van 14 mei 2024 is besloten de budgetten van de griffie en gemeenteraad structureel in de vergaderingen van de werkgeverscommissie te behandelen en te monitoren. Tot op heden oordeelt de werkgeverscommissie dat de huidige budgetten volstaan.

Met deze activiteiten is aan alle aanbevelingen die gericht zijn aan de gemeenteraad opvolging gegeven en/of zijn werkafspraken vastgesteld. Rapportage over dit rekenkamerrapport in P&C-documenten kan daarmee in het vervolg komen te vervallen.

Ondermijning in de Kempen

De Rekenkamer Kempengemeenten heeft een onderzoek uitgevoerd naar de gemeentelijke aanpak van ondermijning in De Kempen. Met dit onderzoek beantwoordt de rekenkamer de vraag: Wat is nu precies de gemeentelijke taak bij de aanpak van ondermijning en hoe gaat dat in de vier Kempengemeenten?

Het onderzoek is uitgevoerd door Lokale Zaken. Geconcludeerd wordt dat:

- De ondermijningaanpak bestuurlijk gezien meer opvolging en aandacht verdient.
- Het idee dat de strafrechtelijke aanpak van de georganiseerde misdaad – waar nodig - dient te worden gecombineerd met gemeentelijke inspanningen om de ondermijning aan te pakken, in de vier Kempengemeenten onvoldoende uit de verf komt.
- De ondermijningsaanpak stagneert door een (over)complexe werkomgeving en een optelsom van een groot aantal normen en prioriteiten die niet vallen uit te voeren door de dun bezette ambtelijke veiligheidsorganisaties.
- De huidige schaal van de vier gemeenten grenzen stelt aan de beschikbare (specialistische) veiligheids-capaciteit en aan de personele ruimte op andere afdelingen om een bijdrage te leveren aan de ondermijningsaanpak.

De rekenkamer doet op basis van de conclusies aanbevelingen. De gemeenteraad besluit 6 aanbevelingen over te nemen. Het college is verzocht hieraan invulling te geven en de raad over de voortgang ervan te informeren.

1. Zorg dat duidelijk is dat de aanpak van ondermijning een gemeentelijke taak is; er dient geen ruimte voor twijfel te bestaan ten aanzien van de ondermijningsaanpak als gemeentelijke taak.
2. Stel een actueel en openbaar (dus niet herleidbaar) ondermijningsbeeld op gemeenteniveau op, met behulp van informatie die beschikbaar is bij onder andere politie, justitie en RIEC. Informeer gemeenteraden periodiek over de stand van zaken; zo nodig deels vertrouwelijk, maar maak openbaar wat belangrijke ondermijnende fenomenen zijn en waaruit dat blijkt. Wacht niet op een perfect ondermijningsbeeld; dat ontstaat al doende. Maak een shortlist van signalen en vermoedens en ga aan de slag.
3. In de ambtelijke veiligheidsorganisatie is groei noodzakelijk: kwantitatief en kwalitatief, met de materieken-nis en organisatorische positionering om de ondermijningsaanpak aan te jagen.
4. Verminder het aantal veiligheidsprioriteiten en normen t.b.v. de ondermijningsaanpak. Benoem een maxi-maal aantal normen die er écht toe doen bij de gemeentelijke ondermijningsaanpak; stel échte prioriteiten op.
5. De gemeenten maken werk van de preventie van drugsgebruik. Het logische spiegelbeeld is dat de drugshandel lokaal in kaart wordt gebracht en primair strafrechtelijk wordt aangepakt door politie en justi-tie.
6. Overweeg binnen het geheel aan gemeentelijke prioriteiten, eventueel in afstemming binnen de Kempen, capaciteitsuitbreiding ten aanzien van de boa-capaciteit. Ze dienen dan o.a. vaker in de avonden te werken en risicolocaties of hotspots te bezoeken en daar gesprekken te voeren met (goed geïnfor-meerde) burgers.

Voortgang adviezen & conclusies

Per aanbeveling wordt een toelichting gegeven.

1. Dit is meegenomen in het nieuwe UVP. Het UVP is op 21 januari 2025 vastgesteld door het College waarin deze aanbeveling is opgenomen.
2. Verzoek aan het RIEC om een algemeen ondermijningsbeeld op gemeentelijk niveau, voor de 4 gemeen-ten waar het rekenkameronderzoek betrekking op heeft, op te stellen. Op dit moment wordt door het RIEC de laatste hand gelegd aan het ondermijningsbeeld op gemeente Bladel niveau. Daarbij heeft er eind ja-nuari 2025 op ambtelijk niveau een groepsgesprek plaatsgevonden met een diverse groep ambtenaren vanuit verschillende disciplines. De opgehaalde input uit dit gesprek zal toegevoegd worden aan het on-dermijningsbeeld. Op 22 april 2025 zal de Raad in vertrouwen bijgepraat worden op het thema veiligheid en ondermijning en zal dus ook het ondermijningsbeeld gepresenteerd worden.
3. Nadruk leggen op kwaliteit/scholing/trainingen en minder op kwantiteit. De capaciteit moet in overeen-stemming zijn met de ambities. Er zijn de afgelopen periode verschillende trainingen en opleidingen

geweest: gericht op financiën, gericht op de Boa's, summer school, mensenhandel, vitale vakantieparken, Bibob, kick off buitengebied. Iedere gemeente bepaalt voor zich of hier iets aan wordt toegevoegd met betrekking tot de kwantiteit, zoals bijvoorbeeld de procesregisseur voor jeugd/ondermijning. Ook voor 2025 is er een nieuw opleidingsplan opgesteld wat met ons als gemeenten gedeeld zal worden. Zo kunnen alle ambtenaren die mogelijk te maken krijgen met de aanpak van ondermijning deze trainingen vanuit het RIEC volgen.

4. Het UVP wordt momenteel hierop aangepast. Het UVP is op 21 januari 2025 vastgesteld door het College waarin deze aanbeveling is opgenomen.
5. De aanbevelingen worden overgenomen en opgevolgd.
6. Dit wordt besproken en gecommuniceerd zodra meer bekend is over de voortgang. Het ziet er op dit moment niet naar uit dat er binnen gemeente Bladel meer boa's aangesteld zullen gaan worden. Wel wordt er op dit moment verkend of er meer integrale samenwerking plaats kan vinden tussen de boa's van de 8 Kempengemeenten, bijvoorbeeld themagericht.

Burgerinitiatieven

De rekenkamer heeft een onderzoek uitgevoerd naar de gemeentelijke ervaringen met burgerinitiatieven. Met dit onderzoek beantwoordt de rekenkamer de vraag: "Welke ervaringen heeft de gemeente Bladel sinds de vaststelling van de vigerende nota opgedaan met overheidsparticipatie en welke lessen zijn daaruit te trekken voor de komende jaren?"

Geconcludeerd wordt dat:

"Met het vaststellen van de Participatienota in 2021 heeft Bladel een belangrijke stap gezet naar een goed onderbouwd en volwassen participatiebeleid. Binnen dit beleid is ook aandacht voor het ondersteunen van initiatieven uit de samenleving. Na 2021 is er weinig aandacht geweest voor de doorontwikkeling van het beleid. De participatieverordening in het kader van de omgevingswet is nog niet vastgesteld. Uitwerking in randvoorwaarden en procedures ontbreekt. Er zit nog veel ruimte in het beleid, ruimte die door betrokken ambtenaren naar eigen inzicht ingevuld kan worden. Over het algemeen zijn de ervaringen van zowel medewerkers van de gemeente als inwoners van Bladel die betrokken zijn bij initiatieven overigens wel positief. Verschillende initiatiefnemers zien ruimte voor verbetering, met name als het gaat om het missen van een gestructureerde werkwijze als om het ondersteunen van burgerinitiatieven. De algemene indruk is dat de gemeente Bladel openstaat voor initiatieven uit de samenleving, maar dat de werkwijze voor ondersteuning burgerinitiatieven binnen de gemeente Bladel niet is geformaliseerd. Eventuele ondersteuning hangt van verschillende, soms toevallige omstandigheden af. Er is sprake van zowel bestuurlijke als politieke steun voor een participatiebeleid waarin de ruimte wordt geboden aan initiatieven uit de samenleving. Er is een grote bereidheid om die vanuit de gemeente actief te ondersteunen, mits de doelen van die initiatieven aansluiten bij die van de gemeente. Omdat duidelijke kaders en richtlijnen ontbreken, is dit niet altijd duidelijk. Bovendien is er geen sprake van geregelde en vastgelegde evaluaties van de ondersteuning van initiatieven. De raad ontvangt geen algemene overzichten van de bijdrage van de gemeente en de opbrengsten daarvan. Om te waken tegen willekeur of ondersteuning van 'the usual suspects' zou er mee kunnen worden volstaan dat het college de raad met enige regelmaat informeert over aanvragen voor ondersteuning en de opvolging daarvan. Op die manier kunnen raadsleden zelf een beeld vormen van de veelzijdigheid in aanvragen, of het eventuele gebrek daaraan. Een betere vastlegging kan ook bijdragen aan het interne leervermogen van de organisatie om het beleid en de praktijk met burgerinitiatieven in de toekomst te versterken. De rekenkamer stelt vast dat een nauwgezette en gedocumenteerde toetsing van initiatiefaanvragen nauwelijks plaatsvindt. De rekenkamer heeft vastgesteld dat bij gebrek aan algemene kaders en richtlijnen ook nauwelijks toetsing kan plaatsvinden."

De rekenkamer doet op basis van de conclusies aanbevelingen. De gemeenteraad besluit 6 aanbevelingen over te nemen waarbij het college is verzocht hieraan invulling te geven, en de raad over de voortgang ervan te informeren.

Aanbevelingen aan het college van B&W

1. Geef aandacht aan de verdere uitwerking van de Nota Participatiebeleid. Stel op basis daarvan kaders en richtlijnen vast voor het ondersteunen van initiatieven in de samenleving en maak deze eenvoudig toegankelijk. Gebruik de nota mede om een participatieverordening voor te bereiden.
2. Geef het ambtelijk apparaat een duidelijke werkwijze en kaders mee bij het ondersteunen van burgerinitiatieven om de afhankelijkheid van de specifieke betrokken ambtenaar kleiner te maken.
3. Zorg voor een duidelijke (formele) ingang voor burgers met ideeën bij de gemeente, dit om willekeur welke burgerinitiatieven wel en niet ondersteund worden te voorkomen.
4. Ga over de kaders en richtlijnen vooraf ook het gesprek met de raad aan.
5. Besteed binnen de organisatie meer aandacht aan het vastleggen van ervaringen met initiatieven en gebruik deze inzichten om het beleid te evalueren en zo nodig te versterken.
6. Versterk de informatievoorziening door een jaarlijks overzicht aan de gemeenteraad te verstrekken van de aangevraagde en ondersteunde initiatieven en de gerealiseerde opbrengsten.

Aanbevelingen aan de gemeenteraad

1. Voer in de raad het gesprek over de uitwerking van de Nota Participatiebeleid en de daaruit af te leiden kaders en richtlijnen voor concrete initiatieven.
2. Benut het jaarlijks overzicht van aangevraagde en ondersteunde initiatieven om tot een oordeel te komen of de bijdragen van de gemeente voldoende aansluiten bij de wensen in de gemeenschap.

Voortgang adviezen & conclusies (college van B&W)

In de loop van 2025 zal een startnotitie worden gemaakt voor de herijking van het participatiebeleid inclusief tijdsplanning, zoals is toegezegd door de portefeuillehouder. De startnotitie wordt een opzet om aan de slag te gaan met het participatiebeleid en de -verordening. Hierin zal een globale planning worden opgenomen. De adviezen van de rekenkamer zullen hierin mee worden genomen. Er wordt ook een jaarrapportage participatie voor 2024 opgesteld. Deze zal bij de startnotitie worden gevoegd.

Sinds 1 januari 2025 is eveneens de Wet versterking participatie op decentraal niveau van kracht. Deze wet wijzigt artikel 150 van de Gemeentewet en stelt een participatieverordening per 1 januari 2027 verplicht. Het uitdaagrecht wordt door deze wijziging ook wettelijk verankerd.

4.10 Monitor majeure projecten

Egyptische Poort

Projectwebsite: <https://www.bladel.nl/egyptischepoort>

Basisinformatie

De Egyptische Poort is het gebied dat grofweg gelegen is tussen N284, Bossingel, Egyptischedijk en Leemskuilen in Bladel. Hier vindt een gebiedsontwikkeling plaats waarin ruimte gecreëerd wordt voor bestaande en nieuwe functies zoals recreatie, sport en wonen. Het plan bestaat uit vijf onderdelen, die noemen we bouwstenen:

1. Sportcentrum
2. Buitenzwemmen
3. Sportpark
4. Woongebied
5. Infrastructuur

Recente besluitvorming

In dit onderdeel wordt inzicht gegeven in recentelijk door de raad genomen/te nemen besluiten m.b.t. dit project.

Stand van zaken

Per bouwsteen wordt een korte update gegeven van de stand van zaken.

1. Sportcentrum

In de buurt van het huidige binnenzwembad komt een nieuw sportcentrum met daarin een binnenzwembad, sport-schoon, fysiotherapie, kinderopvang, buitenschoolse opvang en gerelateerde horeca.

In 2024 is een variantenonderzoek voor het binnenzwembad uitgevoerd. In september 2024 kreeg de raad de drie varianten uit dit onderzoek voorgelegd. De raad sprak haar voorkeur uit voor een binnenzwembad met recreatiewater en recreatie-elementen voor de doelgroep gezinnen en jongeren. Ze vroeg om deze variant verder uit te werken en in december 2024 ter besluitvorming voor te leggen. In het najaar van 2024 bleek het niet haalbaar om deze uitwerking in december gereed te hebben. Daarom is besloten om deze besluitvorming door te schuiven naar juli 2025.

De gemeente heeft een doorlopende overeenkomst met de exploitant van het huidige zwembad. Met deze exploitant heeft de gemeente een intentieovereenkomst voorbereid. In deze intentieovereenkomst staan afspraken over het te doorlopen proces met als doel om tot een concessieovereenkomst voor het nieuwe zwembad te komen. Eind 2024 was deze intentieovereenkomst zover dat hij ter vaststelling aan college voorgelegd kon worden.

Met de andere beoogde partners van het sportcentrum (sportschool, fysiotherapie en kinderopvang) heeft de gemeente ook een intentieovereenkomst gesloten. In deze overeenkomst is de intentie vastgelegd om het sportcentrum in samenwerking te ontwikkelen en te gaan gebruiken.

2. Buitenzwemmen

Toen de gemeenteraad op 12 september haar voorkeursvariant voor het binnenzwembad bepaalde en vroeg om deze voorkeursvariant verder uit te werken, vroeg ze om in deze uitwerking ook 2 verschillende mogelijkheden voor buitenzwemmen mee te nemen; een zwembad en een buitenzwembad met spraypark. De uitwerking van de buitenzwemopties wordt meegenomen in de besluitvorming voor het zwembad dat voor juli 2025 op de planning staat.

3. Sportpark

Op 21 maart 2024 heeft de gemeenteraad unaniem besloten om het uitvoeringsplan Sportpark de Smagtenbocht vast te stellen. Het sportparkplan bestaat onder andere uit de volgende onderdelen:

Verenigingsgebouw: centraal op het sportpark komt een nieuw verenigingsgebouw. Op de begane grond komt de kleedaccommodatie van de korfbal-, handbal en volleybalvereniging. Op de eerste verdieping komt het gezamenlijke sportcafé van deze verenigingen en de voetbalvereniging. In 2024 is samen met de verenigingen een ontwerp voor dit verenigingsgebouw gemaakt. Eind 2024 stelde de partners het voorlopig ontwerp vast. In 2024 is verder veelvuldig met de voetbalvereniging gesproken over het beëindigen van de huidige voetbalkantine en de financiering van de nieuwe kantine. De uitkomsten van deze gesprekken zijn vastgelegd in een principeovereenkomst.

Schutterslocatie: op het landbouwperceel aan de andere kant van de Egyptischedijk komt de schutterslocatie. Het gilde wordt naar deze locatie verplaatst om op de huidige plek ruimte te maken voor woningbouw. Ook komt op de schutterslocatie het buitenschieterrein van de handboogsportvereniging. Hoewel in 2024 veelvuldig met het gilde gesproken is om tot financiële afspraken voor de verplaatsing te komen, is hier nog geen overeenstemming over.

Velden: op een gedeelte van het huidige korfbalveld komt een beachveld. Hier komt een aantal beachvolleybalvelden. Maar het kan ook gebruikt worden voor beachkorfbal, -handbal en -voetbal. Naast dit veld komen kunstgras-korfbalvelden. Centraal op het sportpark komen de padelbanen. We verplaatsen een aantal natuurgrasvoetbalvelden van natuurgras om ruimte te maken voor deze padelbanen. Verder zal het noordelijkste voetbalveld verdwijnen om aan de noordkant van de Egyptische Poort ruimte te maken voor andere functies. In 2024 zijn vele onderzoeken opgestart die noodzakelijk zijn om deze plannen uit te voeren, denk aan archeologie, flora&fauna en geluid.

4. Woongebied

In september 2023 besloot de gemeenteraad om in het noordwestelijk deel van de Egyptische Poort 50 woningen te gaan bouwen, bij voorkeur ontsloten via een rechtstreekse ontsluitingsweg richting kruising Bredasebaan/Bos-singel. Om ruimte te maken voor deze woningen moet het gilde en de radiovereniging verplaatst worden en moeten de stallen van de voormalige boerderij aan de Leemskuilen 16 gesloopt worden. In 2024 zijn de onderzoeken die nodig zijn voor deze sloop opgestart.

De 50 woningen in het woongebied zullen bestaan uit 15 sociale huurwoningen ontwikkeld door WSZ. Daarnaast komen er 35 koopwoningen ontwikkeld via Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO). In het najaar van 2024 is een publicatie gedaan waarin geïnteresseerde CPO-vereniging opgeroepen werden om zich in te schrijven. Binnen de inschrijftermijn die eind 2024 eindigde, ontvingen we 2 inschrijvingen. Na het doorlopen van een beoordelingsprocedure zal begin 2025 een keus gemaakt worden voor één van deze twee verenigingen.

Naast de 50 woningen komen er op het erf van de voormalige boerderij ook nog 6 tijdelijke woningen. In 2024 verleende de gemeente een vergunning voor het plaatsen van deze units gedurende maximaal 15 jaar.

5. Infrastructuur

Met de veranderingen in het gebied, zal ook de intensiteit van het verkeer in het gebied veranderen. Daarom moeten de wegen in en rondom het gebied zo ingericht worden dat het verkeer er op een veilige manier doorheen kan. De infrastructurele werkzaamheden dienen voor een verkeersveilige en adequate ontsluiting van het plangebied. Op 21 maart 2024 heeft de raad ingestemd met de extra bijdrage aan de fietstunnel Europalaan ad. € 2.295.000,-. Deze tunnel is formeel onderdeel van het project N284, maar doordat hij het plangebied gaat verbinden met de

kern Bladel is er een zeer grote relatie met het gebied en vraagt de tunnel ruimtebeslag in het plangebied. In 2024 is met de projectgroep N284 gewerkt aan het inkaderen van het zoekgebied voor de tunnel. Ook is in 2024 een klankbordgroep verkeer opgericht. In deze klankbordgroep zitten omwonenden van de Egyptische Poort. We werken samen met de klankbordgroep een voorstel uit hoe de wegen, parkeerplaatsen en paden het best ingericht kunnen worden. De klankbordgroep is in 2024 veelvuldig bij elkaar gekomen.

Financiën

In dit onderdeel wordt inzicht gegeven in de financiën m.b.t. dit project.

Bouwsteen	Financiën	Toelichting
1. Sportcentrum	☹️	Investering geraamd in MIP
2. Buitenzwemmen	☹️	Investering geraamd in MIP
3. Sportpark	😊	Deel beschikbaar gesteld / deel geraamd in MIP
4. Woongebied	😊	Grondexploitatie vastgesteld
5. Infrastructuur	☹️	Investerings geraamd in MIP (gedeelte op pm)

1. Sportcentrum + 2. Buitenzwemmen

In het meerjarenprogramma is voor de bouw van het nieuwe binnenbad en buitenwater een geraamde investering opgenomen van in totaal € 18.000.000,- exclusief BTW. Dit bedrag is inclusief alle voorbereidings- en begeleidingskosten. De investering is opgenomen met een B-rubricering, dat wil zeggen dat nog steeds afzonderlijke besluitvorming door uw raad plaats zal moeten vinden. Naast de investering van € 18.000.000,- is rekening gehouden met een exploitatie subsidie van € 225.000,- per jaar. In onderstaande tabel staan de actuele cijfers uit december 2024 ten opzichte van de meerjarenbegroting.

omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	investeringen					budgettaire lasten / baten				
	2024	2025	2026	2027	2028	2024	2025	2026	2027	2028
Multifunctionele accommodatie met binnenzwembad, zwembad en loopparcours		-7.500	-10.000				-324	-757	-757	-757
Multifunctionele accommodatie met binnenzwembad: exploitatie subsidie								-225	-225	-225
Multifunctionele accommodatie met binnenzwembad: installaties			-500					-18	-34	-34
Multifunctionele accommodatie met binnenzwembad: kostendeekkende huur							pm	pm	pm	pm
totaal lasten sport, cultuur en recreatie		-7.500	-10.500				-324	-1.000	-1.016	-1.016

3. Sportpark

Op 21 maart 2024 heeft de gemeenteraad een krediet van € 3,019 miljoen beschikbaar gesteld voor de realisatie van het sportcomplex de Smagtenbocht voor voetbal/korfbal/handbal/volleybal met gezamenlijke kantine, waarvan € 1,307 miljoen ter voorfinanciering van de gezamenlijke kantine. In dit besluit waren de bedragen voor het beëindigen van de huidige voetbalkantine en de huurinkomsten voor de nieuwe kantine als PM-post opgenomen. Daarnaast heeft de gemeenteraad op 21 maart 2024 besloten om een bedrag van € 5,172 miljoen op te nemen in de perspectiefnota 2024 voor de herinrichting van de overige onderdelen van het sportpark de Smagtenbocht. Deze bedragen zijn overgenomen in de begroting 2025 die eind 2024 vastgesteld is.

4. Woongebied

De gemeenteraad heeft op 21 september 2023 de grondexploitatie vastgesteld die hoort bij de bouw van 50 woningen.

5. Infrastructuur

Op 21 maart 2024 heeft de raad ingestemd met de extra bijdrage aan de fietstunnel Europalaan ad. € 2.295.000,-. Deze tunnel gaat het plangebied verbinden met de kern Bladel. De bijdrage is opgenomen in het meerjarenprogramma.

De andere infrastructurele werkzaamheden en bijbehorende kosten zijn op dit moment nog niet bekend, daarom ramen we deze vooralsnog op pm.

Uitputting reeds beschikbaar gestelde kredieten

Onderstaand een overzicht van de reeds beschikbaar gestelde kredieten.

Krediet (bedragen x € 1.000,-)	Beschikbaar gesteld	Beschikbaar per 1-1-2024	Uitgaven t/m 31-12-2024	Restant per 1-1-2025	Indicator
Nieuwbouw kleedlokalen sportpark De Smagtenbocht	1.712	1.712	7	1.705	😊
Nieuwbouw kantine sportpark De Smagtenbocht	1.307	1.307	2	1.305	😊

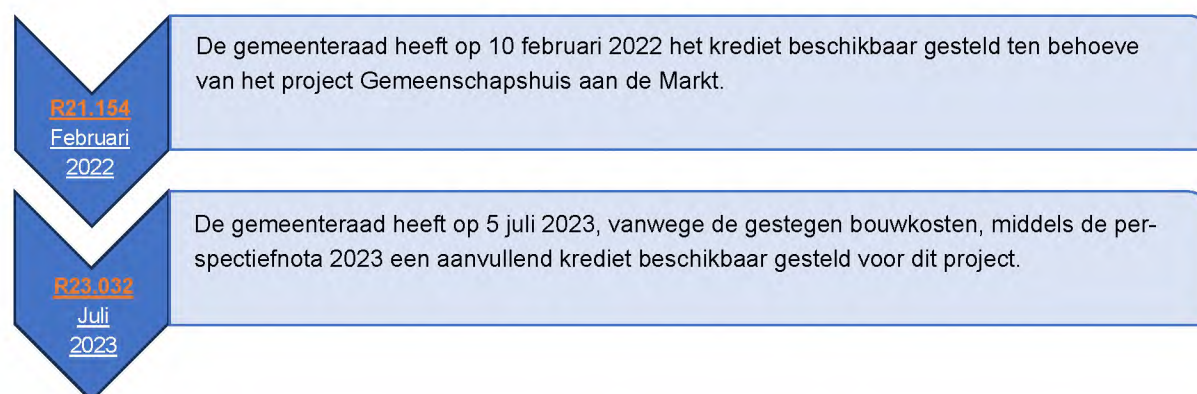
BRUIS

Basisinformatie

In opdracht van Gemeente Bladel realiseert Moeskops' Bouwbedrijf de renovatie, transformatie en uitbreiding van een nieuwe gemeenschapsaccommodatie voor de kern van Bladel. De renovatie van de voormalige Rabobank en de uitbreiding biedt straks ruimte aan onder andere de bibliotheek, Visit Bladel, een theaterzaal, vergaderzalen en multifunctionele ruimtes voor lokale verenigingen en allerlei activiteiten voor jong en oud zoals muziek maken en schilderen. De werkzaamheden bestaan overwegend uit sloop, bouwkundige, constructieve en installatietechnische werkzaamheden.

Recente besluitvorming

In dit onderdeel wordt inzicht gegeven in recentelijk door de raad genomen/te nemen besluiten m.b.t. dit project.

Stand van zaken

In 2023 is aannemer Moeskops' Bouwbedrijf gestart met realisatie van een gemeenschapshuis(functie) aan de Markt (in de voormalige Rabobank). Per 1 april 2025 wordt gestart met alle activiteiten in BRUIS. In november 2024 is gestart met de herinrichting van de omgeving van het gemeenschapshuis en het Marktgebied met een afrondding hiervan in april 2025.

Financiën

In dit onderdeel wordt inzicht gegeven in de financiën m.b.t. dit project.

Investing	Financiën	Toelichting
BRUIS	😊	Krediet beschikbaar gesteld

Gemeenschapshuis aan de Markt

Op 10 februari 2022 heeft de gemeenteraad een krediet van € 18.759.000,- beschikbaar gesteld. Dit bedrag is exclusief de voorbereidingskredieten van € 800.000,- die al voor 10 februari 2022 beschikbaar zijn gesteld. Het totaal beschikbaar gesteld krediet tot en met de besluitvorming op 10 februari 2022 is € 19.559.000,-. Op 5 juli 2023 is, vanwege de gestegen bouwkosten, een aanvullend krediet beschikbaar gesteld van € 2.543.000,-. Het totaal beschikbaar gestelde krediet komt daarmee op € 22.102.000,-.

Uitputting reeds beschikbaar gestelde kredieten

Onderstaand een overzicht van de reeds beschikbaar gestelde kredieten.

Krediet (bedragen x € 1.000,-)	Beschikbaar gesteld	Beschikbaar per 1-1-2024	Uitgaven t/m 31-12-2024	Restant per 1-1-2025	Indicator
BRUIS	22.102	11.471	10.295	1.176	☹️

Herinrichting N284

Projectwebsite: <https://n284.nl/>

Basisinformatie

De aanpak van de provinciale weg N284 tussen Reusel en de A67 bij Hapert is een gezamenlijk project van de provincie Noord-Brabant, gemeente Bladel en gemeente Reusel- De Mierden. De drie partners streven samen met de omgeving naar een ontwerp dat voor iedereen leefbaar en veilig is, en bijdraagt aan zowel een goede bereikbaarheid van dorpen als aan een betere verkeersdoorstroming.

Recente besluitvorming

In dit onderdeel wordt inzicht gegeven in recentelijk door de raad genomen/te nemen besluiten m.b.t. dit project.

R24.007
 Maart
 2024

Op 21 maart 2024 heeft de gemeenteraad ingestemd met het Voorkeursalternatief N284, met uitzondering van de fietstunnel bij de Lange Trekken. De gemeenteraad heeft ingestemd met de extra bijdrage aan de fietstunnel Europlaan.

Stand van zaken

De gemeenteraad van Bladel is op 21 maart 2024 akkoord gegaan met het voorkeursalternatief voor de reconstructie van de N284, met uitzondering van de realisatie van de fietstunnel bij de Lange Trekken. De raad heeft ingestemd met de extra bijdrage aan de fietstunnel nabij Europalaan ad € 2.295.000,-.

Planning reconstructie

De komende periode gaan provincie, gemeenten en ingenieursbureau Royal HaskoningDHV het ontwerp definitief maken. Hierbij worden ook omwonenden en andere belanghebbenden betrokken middels meedenk sessies die plaatsvinden in maart en april.

Inmiddels is de ruimtelijke procedure (projectbesluit) gestart. Deze processen vragen tijd en aandacht. Zeker omdat het voorkeursalternatief alleen kan worden uitgevoerd als het binnen de stikstofnormen past. De uitvoering van de reconstructie kan daarom nog een paar jaar op zich laten wachten. De realisatie staat vooralsnog gepland voor 2028 tot 2030.

Planning groot onderhoud

De provincie kon echter geen jaren wachten met het groot onderhoud aan de weg. De technische staat van de weg verslechtert en de verkeersveiligheid komt in het geding. Ook neemt de geluidsoverlast steeds verder toe. Daarom heeft de provincie het groot onderhoud alvast opgestart en de laatste werkzaamheden worden in mei afgerond. Als de stikstofregels het toelaten wordt er in mei ook een proef gedaan met een nieuwe fundering om trillingsoverlast tegen te gaan.

Financiën

In dit onderdeel wordt inzicht gegeven in de financiën m.b.t. dit project.

	Financiën	Toelichting
Bijdrage voorbereiding/ uitvoering herinrichting N284	😊	Deel beschikbaar gesteld / deel geraamd in MIP
Extra financiële bijdrage fietstunnel Europalaan	😊	Investering geraamd in MIP

Bijdrage uitvoering herinrichting N284

Tot op heden is er een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld van € 450.000,-. Daarnaast zijn in het meerjarenprogramma investeringen opgenomen vanaf 2025. In de jaren 2025 en 2026 zijn ramingen opgenomen voor de voorbereiding van respectievelijk € 86.000,- en € 150.000,-. Voor de jaren 2027 tot en met 2030 is een jaarlijkse investering opgenomen van € 1.150.000,- voor de uitvoering (2029 en 2030 vallen buiten de planperiode). In deze ramingen is reeds rekening gehouden met opgenomen indexatiekosten ad € 832.000,- zoals aangegeven in raadsvoorstel R23.004 met betrekking tot het Herzien VKA 2022.

Extra financiële bijdrage fietstunnel Europalaan

Op 21 maart 2024 heeft de gemeenteraad ingestemd met een extra bijdrage ad € 2.295.000,- voor de fietstunnel nabij Europalaan. Voor deze investering wordt ten laste van de algemene reserve een dekkingsreserve kapitaallasten gevormd. Ten laste van deze dekkingsreserve worden dan de kapitaallasten budgettair opgevangen.

Uitputting reeds beschikbaar gestelde kredieten

Onderstaand een overzicht van de reeds beschikbaar gestelde kredieten.

Krediet (bedragen x € 1.000,-)	Beschikbaar gesteld	Beschikbaar per 1-1-2024	Uitgaven t/m 31-12-2024	Restant per 1-1-2025	Indicator
Vorbereiding herinrichting N284	450	326	261	65	😊

5. Jaarrekening

5.1 Balans

Balans per 31 december 2024

Balans activa

ACTIVA (bedragen x € 1.000,-)	Ultimo 2024	Ultimo 2023
Vaste activa		
<i>Immateriële vaste activa</i>	8.570	7.346
<i>Materiële vaste activa</i>	114.482	97.961
<i>Financiële vaste activa</i>	1.918	1.938
Totaal vaste activa	124.970	107.245
Vlottende activa		
<i>Vorraden</i>	6.935	4.905
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>	19.558	10.895
<i>Liquide middelen</i>	204	148
<i>Overlopende activa</i>	3.464	5.134
Totaal vlottende activa	30.161	21.082
Totaal activa	155.131	128.327
Verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 (art 40b)		112

Balans passiva

PASSIVA (bedragen x € 1.000,-)	Ultimo 2024	Ultimo 2023
Vaste passiva		
<i>Eigen vermogen</i>	45.215	44.124
<i>Voorzieningen</i>	9.825	7.974
<i>Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer</i>	71.188	61.350
Totaal vaste passiva	126.228	113.448
Vlottende passiva		
<i>Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>	18.145	6.979
<i>Overlopende passiva</i>	10.758	7.900
Totaal vlottende passiva	28.903	14.879
Totaal passiva	155.131	128.327
Gew aarborgde geldleningen	48.021	48.377

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de “Financiële verordening gemeente Bladel 2023”, waarin door de gemeenteraad op 23 maart 2023 en gewijzigd op 21 december 2023 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de gemeente.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

Waardering van passiva en activa alsmede de bepaling van het resultaat vinden in principe plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde, tenzij in deze grondslagen anders is vermeld. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar hebben geleid. Baten en lasten, waaronder ook begrepen de heffing van de vennootschapsbelasting, worden daarbij verantwoord tot hun brutobedrag. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Deelnemingen worden tegen de verkrijgingsprijs gewaardeerd. Dividenden zijn verantwoord in het jaar waarin het besluit tot toekenning van het dividend door de Algemene vergadering van de vennootschap is genomen.

Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het laatst gepubliceerde accresmededeling, die doorgaans is opgenomen in de septembercirculaire van het boekjaar.

Met betrekking tot de eigen bijdragen die het CAK int en aan de gemeenten afdraagt geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2024 van de commissie BBV het volgende. Een aanvrager van een voorziening, zoals hulp in de huishouding, ondersteuning of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de Wmo 2015 een eigen bijdrage verschuldigd. Het CAK is het publiekrechtelijk zelfstandig bestuursorgaan (zbo) dat door de wetgever is belast met de berekening, oplegging en incasso van de eigen bijdrage. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid, volledigheid van en het naleven van het voorwaarden criterium bij de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat de gemeente bij de verantwoording van deze eigen bijdragen steunt op de informatie van het CAK en niet zelfstandig geheel sluitend de juistheid, volledigheid en rechtmatigheid van de eigen bijdragen hoeft te controleren.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen casu quo schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaats vindt. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt dan ook geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. Omdat er voor verlofsparen sprake is van arbeidskosten gerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen, dient daarentegen wel een voorziening gevormd te worden.

De algemene uitkering is opgenomen conform de best mogelijke schatting gebaseerd op basis van de laatst beschikbare informatie. Ten aanzien van het component aangaande de accresmededeling wordt deze opgenomen conform de in verslagjaar t laatst gepubliceerde accresmededeling. Doorgaans is deze accresmededeling opgenomen in de septembercirculaire.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn opgenomen in de nota “waarderen, activeren en afschrijven van vaste activa 2021”, zoals door de raad vastgesteld in zijn vergadering van 25 maart 2021. Voor de gehanteerde afschrijvingstermijnen en restwaardes wordt verwezen naar bijlage 1. Slijtende investeringen worden met ingang van 1 januari volgend op het moment van ingebruikneming in beginsel lineair afgeschreven in de verwachte

gebruiksduur. Bij woningen, (sommige) bedrijfsgebouwen en vervoersmiddelen wordt een restwaarde gehanteerd en er worden geen financiële derivaten gehanteerd. Afschrijvingen geschieden daarnaast onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar. Op gronden wordt niet afgeschreven, tenzij de grond deel uitmaakt van een investering in de openbare ruimte met maatschappelijk nut. Eventuele boekwinsten bij inruil of afstoting van een kapitaalgoed zijn als incidentele baten in de jaarrekening verwerkt.

De lasten samenhangend met de uitvoering van klein en groot onderhoud, bodemsaneringen en het baggeren van watergangen zijn niet levensduur verlengend en zijn daarom niet geactiveerd, maar direct ten laste van de exploitatie of de gevormde voorziening gebracht.

In het overzicht van incidentele baten en lasten zijn per programma de bedragen > € 25.000,- opgenomen, welke een incidenteel karakter hebben.

Algemene grondslagen voor de Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaarden criterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
 - Voor het voorwaarden criterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 19 december 2024 door de raad is vastgesteld;
 - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderschrijdingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.
 - Ten aanzien van het M&O criterium is de (concept) nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
 - Een verantwoordingsgrens van 3% (zijnde € 2.328.000,-) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
 - Een rapporteringstolerantie van € 50.000,- is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Stelsel- of schattingswijziging

In 2024 heeft er geen stelsel- dan wel schattingswijziging plaatsgevonden ten opzichte van 2023.

Duurzame waardevermindering van vaste activa

Afwaardering van bedrijfseconomisch vastgoed vindt plaats indien de directe opbrengstwaarde lager is dan de boekwaarde. Lagere taxatiewaarden dan de boekwaarden van onroerende zaken zijn hierbij als duurzame waardedaling in aanmerking genomen. Afwaardering van maatschappelijk vastgoed vindt plaats indien de directe opbrengstwaarde lager is dan de boekwaarde en er ten opzichte van de huidige functie geen (bestuurlijke) intentie is voor duurzame exploitatie.

Buiten gebruik gestelde vaste activa

Indien een vast actief buiten gebruik is gesteld, heeft op het moment van buitengebruikstelling een afwaardering van de boekwaarde plaatsgevonden naar de lagere restwaarde.

Hieronder is bij de diverse onderdelen van de vaste activa een toelichting gegeven.

Balans

A. Vaste Activa

Vaste activa zijn voor langere tijd vastgelegde vermogensbestanddelen die niet op korte termijn in liquide middelen zijn om te zetten en die bedoeld zijn om de uitoefening van de werkzaamheid van de gemeente duurzaam te dienen. De vaste activa worden onderscheiden in de immateriële, de materiële en de financiële vaste activa.

I. Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen van derden, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

De kosten van het sluiten van geldleningen (inclusief de betaalde boeterente) en het saldo van agio en disagio worden afgeschreven gedurende de restant looptijd van de betrokken lening.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief zijn onder de volgende voorwaarden geactiveerd:

- Het voornemen bestaat het actief te gebruiken of te verkopen.
- De technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien staat vast.
- Het actief in de toekomst economisch of maatschappelijk nut genereert.
- De uitgaven die aan het actief toe te rekenen zijn, zijn betrouwbaar vast te stellen.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden volledig afgeschreven in maximaal vijf jaar (artikel 64 lid 5 BBV).

De onder de kosten van onderzoek en ontwikkeling geactiveerde voorbereidingskosten voor grondexploitaties voldoen aan de volgende voorwaarden:

- o de kosten passen binnen de kostensoortenlijst (artikel 6.2.4) van het Bro en
- o de kosten blijven maximaal vijf jaar geactiveerd staan onder de immateriële vaste activa. Na maximaal vijf jaar hebben de kosten geleid tot een actieve grondexploitatie, dan wel worden deze afgeboekt ten laste van het jaarresultaat en
- o plannen tot ontwikkeling van de grond waarvoor de voorbereidingskosten worden gemaakt, hebben bestuurlijke instemming, blijkend uit een raads- of – indien gedelegeerd – collegebesluit.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd indien aan de volgende vereisten is voldaan:

- o Er is sprake van een investering door een derde.
- o De investering draagt bij aan de publieke taak.
- o De derde heeft zich verplicht tot het daadwerkelijk investeren op een wijze zoals is overeengekomen.
- o De bijdrage kan door de gemeente worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Op de geactiveerde bijdragen aan activa in eigendom van derden wordt afgeschreven, waarbij de afschrijvingsduur maximaal gelijk is aan de verwachte gebruiksduur van de activa (bij derden) waarvoor de bijdrage aan derden is verstrekt.

II. Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn fysiek aanwezige activa. Alle materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten (waaronder overheadkosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen die direct gerelateerd zijn aan het actief, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Het BBV kent de volgende soorten materiële vaste activa:

- Investerings economisch nut

Investerings hebben een economisch nut indien ze verhandelbaar zijn en/of indien ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut worden geactiveerd en over de gebruiksduur afgeschreven. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

- Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Ten aanzien van investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven geldt dat vanuit de spaarcomponent van heffingen gevormde voorzieningen voor toekomstige vervangingsinvesterings met economisch nut in mindering zijn gebracht op de in het boekjaar gepleegde investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing is geheven. Over het resterende bedrag wordt afgeschreven.

- Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Ten aanzien van investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut geldt tot aan investeringsdatum 31 december 2016 dat eventuele bijdragen uit de reserves in mindering zijn gebracht op deze investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

De op de oorspronkelijke verkrijgings- of vervaardigingsprijs toegepaste jaarlijkse afschrijvingen corresponderen met een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur (kortste van de geschatte economische levensduur óf technische gebruiksduur) van de geactiveerde objecten en voorzieningen.

Investerings met een maatschappelijk nut worden, evenals investerings met een economisch nut, geactiveerd en over de verwachte gebruiksduur afgeschreven.

- In erfpacht uitgegeven gronden

In erfpacht uitgegeven gronden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, waarbij de uitgifteprijs van eerste uitgifte geldt als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde. Eventuele afkoopsommen voor voortdurende contracten zijn verwerkt onder de langlopende schulden en vervallen naar rato van afkoopperiode vrij ten gunste van het resultaat. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

III. Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) verminderd met de jaarlijkse aflossingen, afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid op de boekwaarde in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de marktwaarde van de aandelen daalt tot onder de verkrijgingsprijs, vindt afwaardering naar deze lagere marktwaarde plaats.

B. Vlottende activa

Vlottende activa zijn voor korte(re) tijd vastgelegde vermogensbestanddelen die wel op korte termijn in liquide middelen zijn om te zetten. Onder vlottende activa worden afzonderlijk opgenomen de voorraden, de uitzettingen met rentetypische looptijd korter dan één jaar, de liquide middelen en de overlopende activa.

I. Voorraden

Grond- en hulpstoffen

Grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs worden de grond- en hulpstoffen tegen deze lagere marktwaarde gewaardeerd.

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

Het startpunt van een grondexploitatie is het raadsbesluit met de vaststelling van het grondexploitatiecomplex,

inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de grondexploitatie geopend en kunnen vervaardigingskosten worden geactiveerd.

De onderhanden werken grondexploitatie zijn opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, vermindert met de opbrengst wegens verkopen. Indien de boekwaarde de marktwaarde van de grond overschrijdt, wordt een afwaardering naar de lagere marktwaarde verantwoord/wordt een voorziening voor het verwachte negatieve resultaat getroffen. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten (limitatief opgesomd in de kostensoortenlijst zoals opgenomen artikel 6.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening), welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs worden daarnaast een redelijk deel van de indirecte kosten opgenomen en is de werkelijk over vreemd vermogen betaalde rente over het boekjaar toegerekend. De rente is toegerekend over de boekwaarde van de grondexploitatie per 1 januari van het betreffende boekjaar.

Voor winstneming geldt de percentage of completion (POC) methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat.
2. de grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht.
3. de kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

De verliezen op grondexploitaties worden voorzien zodra deze bekend zijn. De voorziening wordt gewaardeerd op nominale waarde. Voor een nadere toelichting op onderhanden werk en winstnemingen met betrekking tot grondexploitatie wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid en de Meerjarenprognose grondexploitaties (MPG).

Gereed product en handelsgoederen

Gerede producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs. Dat laatste doet zich vooral voor indien voorraden incourant worden. De kostprijs bestaat uit de verrekenprijzen van grond- en hulpstoffen en de loon- en machinekosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

II. Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt statisch bepaald.

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt jaarlijks bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Buiten de balans opgenomen recht op verliescompensatie Vpb

Artikel 40 b bepaalt dat aan de actiefzijde van de balans buiten de balanstelling het bedrag wordt opgenomen waarvan het recht bestaat op verliescompensatie krachtens Wet op de vennootschapsbelasting.

A. Vaste passiva

Onder vaste passiva worden afzonderlijk opgenomen het eigen vermogen, het gerealiseerde resultaat zoals dat volgt uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening, de voorzieningen en de vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer. De waardering van passiva geschiedt tegen nominale waarde. Uitzonderingen hierop betreffen voorzieningen die tegen contante waarde zijn gewaardeerd.

I. Eigen vermogen

In het BBV worden reserves omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij te besteden zijn. De vaststelling van de noodzakelijke omvang van reserves is een zaak van de gemeenteraad. Daarom worden reserves ook wel onderverdeeld in algemene en

bestemmingsreserves. Zodra de raad aan een reserve een bepaalde bestemming heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve. Om die reden kunnen bestemmingsreserves naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Heeft een reserve geen bestemming dan wordt het een algemene reserve genoemd. Mutaties in reserves zijn enkel mogelijk op basis van een raadsbesluit genomen voor het einde van het betreffende begrotingsjaar. De reserves worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

II. Voorzieningen

Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen (schulden) van de gemeente. Om die reden kunnen voorzieningen naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. Voorzieningen worden gevormd indien er sprake is van:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten.
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten.
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
- Bijdragen (spaarcomponent) aan toekomstige vervangingsinvesteringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing wordt geheven.
- Middelen verkregen van derden, die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen verkregen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

De voorziening in het kader van de algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Wet APPA) is gebaseerd op de actuariële berekeningen per 31 december van het kalenderjaar. Aan voorzieningen ter egalisatie van (onderhouds)lasten van kapitaalgoederen over meerdere begrotingsjaren ligt een actueel (beheer)plan ten grondslag. Uitgevoerd achterstallig onderhoud is daarbij ten laste van de exploitatie verantwoord. Deze lasten zijn niet ten laste van de gevormde voorziening gebracht. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid ter zake nader uiteengezet.

III. Vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan 1 jaar

De vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde (hoofdsom) verminderd met het totaal van de gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

B. Vlottende passiva

Onder vlottende passiva worden afzonderlijk opgenomen de netto-vlottende schulden met rentetypische looptijd korter dan één jaar en de overlopende passiva. De waardering van passiva geschiedt tegen nominale waarde.

I. Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Onder de netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar zijn de betalingsverplichtingen opgenomen die de gemeente binnen één jaar moet voldoen. De vlottende schulden zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

II. Overlopende passiva

De waardering van overlopende passiva geschiedt tegen nominale waarde. De niet bestede middelen van uitkeringen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel worden als vooruit ontvangen middelen op de balans verantwoord onder de overlopende passiva. De besteding van deze middelen vindt op een later tijdstip plaats.

Borg- en Garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

Toelichting op de balans per 31 december 2024

Vaste activa

Vaste activa zijn bezittingen van de gemeente, waarin het vermogen voor een periode langer dan één jaar is vastgelegd. De vaste activa bestaan uit de immateriële, de materiële en de financiële vaste activa.

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa betreffen activa die niet tot een tastbaar bezit voor de gemeente leiden. Het betreft voorbereidings- en onderzoekskosten. Voorbereidings- en onderzoekskosten worden in beginsel gedekt uit toekomstige projecten /grondexploitaties, uit interne bijdragen of inkomsten van derden. De post immateriële vaste activa wordt onderscheiden in:

immateriële vaste activa (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2024	boekwaarde 31-12-2023
a. Kosten verbonden aan het afsluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio		
b. Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	1.540	393
c. Bijdragen aan activa in eigendom van derden	7.030	6.953
totaal immateriële vaste activa	8.570	7.346

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa gedurende het jaar 2024.

verloop immateriële vaste activa (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2023	Balans- correctie	overheve- lingen	investe- ringen	afschrij- vingen	bijdragen van derden	afwaarde- ringen	boekwaarde 31-12-2024
a. Kosten verbonden aan het afsluiten van geldleningen en het								
b. Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald	393			1.167	20			1.540
c. Bijdragen aan activa in eigendom van derden	6.953			400	323			7.030
totaal verloop immateriële vaste activa	7.346			1.567	343			8.570

In 2024 zijn voorbereidingskosten gemaakt ten behoeve van de gebiedsontwikkeling van een aantal exploitaties (de zgn "warme gronden"), alsmede voor de voorbereiding van de herinrichting N284.

Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering. Onder de afwaarderingen staan, indien van toepassing, de afwaarderingen vermeld wegens schattingswijzingen van de verwachte toekomstige gebruiksduur c.q. (rest)gebruikswaarden.

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in onderstaand overzicht vermeld.

belangrijkste investeringen immateriële vaste activa (x € 1.000,-)	besteed in 2024	
<u>b. Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief</u>		
Vorbereidingskosten Centrumplan Hapert	216	
Vorbereidingskosten herinrichting N284	262	
Vorbereidingskosten Groene akkers	512	
Vorbereidingskosten Den Herd	40	
Vorbereidingskosten Praktijkschool	24	
Bedrijventerrein KBP percelen	74	
totaal		1.128
<u>c. Bijdragen aan activa in eigendom aan derden</u>		
Uitbreiding basisschool De Vest	400	
totaal		400

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa met een economisch nut betreffen activa die verhandelbaar zijn en/of opbrengsten (kunnen) genereren. Materiële vaste activa wordt onderscheiden in 'investeringen met een economisch nut' en 'investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven'. Materiële vaste activa met een maatschappelijk nut zijn investeringen in de openbare ruimte en hebben uitsluitend een maatschappelijk nut. De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

materiële vaste activa (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2024	boekwaarde 31-12-2023
a. investeringen met een economisch nut	61.469	49.589
b. investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	25.981	24.207
c. investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	26.880	24.013
d. in erfpacht uitgegeven gronden	152	152
totaal materiële vaste activa	114.482	97.961

De investeringen met een economisch nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

investeringen met een economisch nut (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2024	boekwaarde 31-12-2023
a. gronden en terreinen	11.039	8.627
b. woonruimten	2.332	1.877
c. bedrijfsgebouwen	34.259	30.284
d. grond-, weg- en waterbouwkundige werken	1.625	1.614
e. vervoermiddelen		
f. machines, apparaten en installaties	12.366	7.340
g. overige materiële vaste activa		
totaal investeringen met een economisch nut	61.621	49.742

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met economisch nut weer:

verloop investeringen met een economisch nut (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2023	Balans- correctie	overheve- lingen	investe- ringen	afschrij- vingen	bijdragen van derden	afwaar- deringen	boekwaarde 31-12-2024
a. gronden en terreinen	8.627			2.412				11.039
b. woonruimten	1.877			477	22			2.332
c. bedrijfsgebouwen	30.284			4.737	757	6		34.258
d. grond-, weg- en waterbouwkundige werken	1.614			175	134	30		1.625
e. vervoermiddelen								
f. machines, apparaten en installaties	7.340			5.824	569	228		12.367
g. overige materiële vaste activa								
totaal verloop investeringen	49.742			13.625	1.482	264		61.621

Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering. Onder de afwaarderingen staan, indien van toepassing, de afwaarderingen vermeld wegens schattingswijzingen van de verwachte toekomstige gebruiksduur c.q. (rest)gebruikswaarden.

In onderstaand overzicht is het verloop van de "warme gronden" die in de toekomst getransformeerd gaan worden naar bouwrijpe grond weergegeven:

Complex	boek- waarde 31-12-2023	overheve- ling naar voorraad	vermeerde- ringen	verminder- ingen	boek- waarde 31-12-2024	voorzie- ning	balans- waarde 31-12-2024
bedragen x € 1.000,-							
Den Herd							
Praktijkschool							
Groene akkers			1.615		1.615		1.615
Oude gemeentewerf							
Centrumplan Hapert	420		28		448		448
Strategische aankopen	1.972				1.972		1.972
Totaal	2.392		1.643		4.035		4.035

Strategische aankopen

Volgens de Nota Grondbeleid 2019 wordt er jaarlijks een budget beschikbaar gesteld voor randaankopen die vallen onder de noemer anticiperende verwervingen. Jaarlijks bij de begrotingsbehandeling wordt de hoogte van het krediet geactualiseerd. De hoogte van dit krediet is zo globaal mogelijk gehouden zodat daaruit door potentiële contractpartijen niet kan worden geconcludeerd wat per transactie de onderhandelingsruimte van de gemeente is. Er zijn in de meeste kernen voldoende ontwikkellocaties die kunnen voorzien in de woningbouwbehoefte voor de korte en middellange termijn. In de nabije toekomst kampt onze gemeente met ruimtegebrek om gewenste maatschappelijke ontwikkelingen te waarborgen.

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in onderstaand overzicht vermeld.

belangrijkste investeringen met een economisch nut (x € 1.000,-)	besteed in 2024	
<u>a. gronden en terreinen</u>		
anticiperende verwerving	2.412	2.412
<u>b. woonruimten</u>		
aankoop woning statushouders	477	477
<u>c. bedrijfsgebouwen</u>		
gemeenschapshuis aan de Markt	4.691	4.691
<u>d. grond-, weg- en waterbouwkundige werken</u>		
Kunstgrasvelden Bladel/Hapert	176	176
<u>f. machines, apparaten en installaties:</u>		
Inrichtingskosten MFA Hapert	44	
Gemeenschapshuis aan de Markt	5.481	
Energie neutraal maken gemeentehuis	221	
		5.790
totaal		13.545

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven weer:

verloop investeringen met een economisch nut, waarvoor een heffing kan worden geheven (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2023	investeringen	des-investeringen	afschrijvingen	bijdragen van derden	afwaarderingen	boekwaarde 31-12-2024
a. gronden en terreinen							
b. woonruimten							
c. bedrijfsgebouwen							
d. grond-, weg- en waterbouwkundige werken	24.133	2.642		715	134		25.926
e. vervoermiddelen							
f. machines, apparaten en installaties	75			20			55
g. overige materiële vaste activa							
totaal verloop investeringen	24.208	2.642		735	134		25.981

Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering. Onder de afwaarderingen staan, indien van toepassing, de afwaarderingen vermeld wegens duurzame waardeverminderingen. Voorts wordt verwezen naar de toelichting hiervoor.

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in onderstaand overzicht vermeld.

belangrijkste investeringen met een economisch nut, waarvoor een heffing kan worden geheven (x € 1.000,-)	besteed in 2024	
<u>d. grond-, weg- en waterbouwkundige werken:</u>		
Uitvoering GRP 2022: vervanging riolering	545	
Uitvoering GRP 2023: vervanging riolering	329	
Uitvoering GRP 2024: klimaatmaatregelen	154	
Uitvoering GRP 2024: vervanging gemalen	43	
Uitvoering GRP 2024: vervanging riolering	59	
Klimaatmaatregelen Hoogeloon fase 3 2024	877	
Klimaatmaatregelen Casteren 2024	226	
		2.645
totaal		2.645

Om inzicht te geven in het deel van de activa dat wel vergelijkbaar is qua systematiek wordt in het verloopoverzicht een scheiding aangebracht tussen welk bedrag volgens de nieuwe systematiek is verantwoord en welk deel volgens een andere systematiek. De boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut had het volgende verloop:

verloop investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2023	Balans- correctie	investe- ringen	des-investe- ringen	afschrij- vingen	bijdragen van derden	afwaar- deringen	boekwaarde 31-12-2024
Maatschappelijk vóór 2017:								
a. gronden en terreinen								
b. grond-, weg- en waterbouwkundige werken	4.984				139			4.845
c. machines, apparaten en installaties	104				18			86
d. overige materiële vaste activa								
subtotaal	5.088				157			4.931
Maatschappelijk vanaf 2017:								
a. gronden en terreinen								
b. grond-, weg- en waterbouwkundige werken	18.659		3.555		519	77		21.618
c. machines, apparaten en installaties	266		128		46	16		331
d. overige materiële vaste activa								
subtotaal	18.925		3.683		565	93		21.949
totaal verloop investeringen	24.013		3.683		722	93		26.880

Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering. Onder de afwaarderingen staan, indien van toepassing, de afwaarderingen vermeld wegens duurzame waardeverminderingen. Voorts wordt verwezen naar de toelichting hiervoor.

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in onderstaand overzicht vermeld.

belangrijkste investeringen met een maatschappelijk nut(x € 1.000,-)	bested in 2024	
<u>b. grond-, weg- en waterbouwkundige werken:</u>		
Verkeersvisie Hapert: aanp. Oude Provincialeweg	421	
Gemeenschapshuis aan de Markt: buitenruimte	123	
Herinrichting Hofplein Bladel	170	
Uitvoering verkeersvisie 2023	118	
Verbetering/ gepland onderhoud wegen 2023	651	
Verbetering/ gepland onderhoud wegen 2024	1.269	
Uitvoering verkeersvisie 2024	368	
Herstructurering Koolbogt Bladel	67	
Vervanging openbare verlichting 2024: masten	51	
Vervanging openbaar groen 2023	133	
Vervanging openbaar groen 2024	83	
		3.454
<u>c. machines, apparaten en installaties:</u>		
vervangen speeltoestellen 2024	88	
		88
totaal		3.542

Financiële vaste activa

Financiële vaste activa zijn in geld uitgedrukte vorderingen op derden of deelnemingen in andere organisaties. De financiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen.

Financiële vaste activa (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2024	boekwaarde 31-12-2023
a. Kapitaalverstrekkingen aan:		
- deelnemingen	159	159
- gemeenschappelijke regelingen		
- overige verbonden partijen		
b. Leningen aan:		
- openbare lichamen art.1, onderdeel a, Wet fido		
- woningbouwcorporaties		
- deelnemingen		
- overige verbonden partijen		
c. Overige langlopende leningen	1.759	1.779
d. Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		
e. Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		
f. Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		
totaal financieel vaste activa	1.918	1.938

Tot de financiële vaste activa behoren de kapitaalverstrekking aan deelnemingen, verstrekte leningen en overige kapitaalverstrekkingen. Deze uitzettingen zijn uitsluitend voor het uitoefenen van de publieke taak.

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2024 weer.

financiële vaste activa (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2023	investe- ringen	de investe- ringen	afschrijvingen / aflossing	afwaarde- ringen	boekwaarde 31-12-2024
a. Kapitaalverstrekkingen aan:						
- deelnemingen	159					159
- gemeenschappelijke regelingen						
- overige verbonden partijen						
b. Leningen aan:						
- openbare lichamen art.1, onderdeel a, Wet fido						
- woningbouwcorporaties						
- deelnemingen						
- overige verbonden partijen						
c. Overige langlopende leningen	1.779	216		235		1.760
d. Uitzettingen in 's Rijks schatkist > 1 jaar						
e. Uitzettingen van Nederlands schuld papier > 1 jaar						
f. Overige uitzettingen met een looptijd > 1 jaar						
totaal financieel vaste activa	1.938	216		235		1.919

Onder de afwaarderingen staan, indien van toepassing, de afwaarderingen vermeld wegens schattingswijzingen van de verwachte toekomstige gebruiksduur c.q. (rest)gebruikswaarden. De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in onderstaand overzicht vermeld.

belangrijkste investeringen (x € 1.000,-)	besteed in 2024	
c. overige langlopende leningen		
startersleningen	216	
totaal	216	

In de post overige langlopende leningen zitten de gelden die we hebben verstrekt aan het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland (SVN) voor het verstrekken van startersleningen. De rekening-courant wordt ook in de totaalopstelling opgenomen, zodat het totaal aan startersleningen inzichtelijk is.

startersleningen (x € 1.000,-)		boekwaarde 31-12-2024	boekwaarde 31-12-2023
De waarde van de beleggingen bij het SVN per 31 december 2023 is in totaal	3.016		
Dit bedrag is als volgt samengesteld:			
a. saldo rekening-courant (vlottende activa)		264	222
b. saldo verstrekte startersleningen, revolverend (vaste activa)		1.759	1.779
c. saldo verstrekte geldleningen via Gembank (niet revolverend)		994	826
totaal	3.016	3.017	2.827

Vlottende activa

Vlottende activa zijn bezittingen waarvan het daarin geïnvesteerde vermogen binnen één jaar vrijkomt. De vlottende activa bestaan uit voorraden, debiteuren (uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar), liquide middelen en overlopende activa.

Voorraden

Dit betreft de goederen die in de organisatie voorhanden zijn om te bewerken, verkopen of te leveren. Een belangrijke categorie bij de gemeente is de gronden en onderhanden werk binnen een grondexploitatie. De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

voorraden (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2024	boekwaarde 31-12-2023
a. Grond- en hulpstoffen		
b. Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	6.935	4.905
c. Gereed product en handelsgoederen		
d. Vooruitbetalingen		
totaal voorraden	6.935	4.905

Van de in exploitatie genomen bouwgronden kan het volgende overzicht worden weergegeven:

verloop in exploitatie genomen bouwgronden (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2023	overheveling vanuit (IM)MVA	vermeerde- ringen	verminder- ringen	winst- uitname	boekwaarde 31-12-2024	voorziening	balanswaarde 31-12-2024
-bp Akkerstraat Hoogeloon	141		599		-30	710	294	416
-bp Beemd	-144		14		39	-91		-91
-Beemd / paardensportterrein	-110		3		7	-99		-99
-bp Lange Trekken	2.895		873	2.759	301	1.310		1.310
-locatie Kerkeneind wagenbroeken	-90		50			-40		-40
-Hoeve 11 en 13 Netersel	-54		3		51			
-Kerkstraat Casteren	251		9	254		6	237	-231
-Egyptische Poort	1.159		119	11		1.267		1.267
-Dennenoord fase 2	708		21	207		522		522
-Tussen de Dycken (Hoofdstraat)	385		1.831			2.216		2.216
-Wagenbroeken			51			51		51
-De Stuw			1.614			1.614		1.614
totaal	5.141		5.187	3.231	368	7.466	531	6.935

Zie paragraaf grondbeleid voor nadere toelichting.

De marktwaarde van bouwrijpe grond is van veel factoren afhankelijk. Deze factoren zijn per uitvoeringsproject verschillend. De gemeente stelt daarom per uitvoeringsproject een marktconforme uitgifteprijs vast op basis van een deskundigenrapportage (taxatie), zoals geregeld in de op 9 mei 2019 vastgestelde nota Grondbeleid 2019.

In onderstaand overzicht worden per exploitatie de geraamde nog te maken kosten en de geraamde nog te realiseren opbrengsten weergegeven.

prognose in exploitatie genomen bouwgronden (x € 1.000,-)	balanswaarde 31-12-2024	geraamde nog te maken kosten	geraamde nog te realiseren opbrengsten	geraamd (nominale waarde)
-bp Akkerstraat Hoogeloon	416	257	673	
-bp Beemd	-91	65	1	-27
-Beemd / paardensportterrein	-99	51	12	-60
-bp Lange Trekken	1.310	1.757	3.810	-743
-locatie Kerkeneind wagenbroeken	-40	351	626	-315
-Hoeve 11 en 13 Netersel				
-Kerkstraat Casteren	-231	232	59	-58
-Egyptische Poort	1.267	2.080	6.771	-3.424
-Dennenoord fase 2	522	113	700	-65
-Tussen de Dycken (Hoofdstraat)	2.216	2.068	7.103	-2.819
-Wagenbroeken	51	3.591	5.608	-1.966
-De Stuw	1.614	2.033	4.745	-1.098
totaal	6.935	12.598	30.108	-10.575

Om een project te kunnen realiseren moeten er investeringen worden gedaan en opbrengsten worden gegeneerd. Elk jaar worden de exploitatieplannen geactualiseerd. Verwacht wordt dat er per 1 januari 2025 nog € 12,598 miljoen moet worden geïnvesteerd en voor € 30,108 miljoen aan opbrengsten moet worden gegeneerd. Het verwachte positief eindresultaat bedraagt daarmee € 10,575 miljoen.

De geprognosticeerde eindresultaat van de grondexploitatie geschiedt tegen eindwaarde. Voor de aannames die ten grondslag liggen aan de prognoses van het eindresultaat van de grondexploitaties, zoals rente, fasering, gehanteerde kosten- en opbrengstenontwikkeling (art 52 lid 3 BBV nieuw) wordt verwezen naar de hiervoor weergegeven parameters.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Uitzettingen met looptijd < 1 jaar (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2024	voorziening oninbaarheid	balanswaarde 31-12-2024	balanswaarde 31-12-2023
a. Vorderingen op openbare lichamen	7.085		7.085	5.768
- Vorderingen op openbare lichamen Maatschappelijke Dienstverlening	1.945		1.945	1.892
- KempenPlus nog te ontvangen van gemeente				
b. Verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen art. 1, onderdeel a. Wet				
c. Overige verstrekte kasgeldleningen				
d. Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd < 1 jaar				
e. Rekening-courantverhoudingen met het Rijk	6.911		6.911	556
f. Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen				
g. Uitzettingen in Nederlands schuldpapier met een rentetypische looptijd < 1 jaar				
d. Overige vorderingen	2.854	315	2.539	1.274
- Overige vorderingen KempenPlus	1.067		1.067	1.395
e. Overige uitzettingen	10		10	10
totaal uitzettingen met rentetypische looptijd < 1 jaar	19.872	315	19.557	10.895

Er is een voorziening van € 192.000,- opgenomen voor algemene dubieuze debiteuren en € 123.000,- voor dubieuze debiteuren sociale zaken die vermoedelijk niet invorderbaar zijn.

Schatkistbankieren / Drempelbedrag

In het onderste deel van de tabel is de berekening weergegeven van het gemiddelde dag saldi. Achter (5a) staat per kwartaal een optelling van de dag saldi. Dat bedrag wordt gedeeld door het aantal dagen in dat kwartaal (5b) en de uitkomst daarvan is dan het bedrag (2).

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar			
(1)	Drempelbedrag	1.247	0	0	0
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	249	237	234	209
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	998	1.010	1.013	1.038
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	62.364			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	62.364			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	0			
(1)	Drempelbedrag	1.247	0	0	0
		(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotings-totaal kleiner of gelijk is aan € 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen		Kwartaal 1 Kwartaal 2 Kwartaal 3 Kwartaal 4			
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve	22.658	21.586	21.519	19.246
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	249	237	234	209

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

liquide middelen (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2024	boekwaarde 31-12-2023
a. Kasgelden	7	7
b. Banksaldi	197	141
totaal liquide middelen	204	148

Met de Bank Nederlandse Gemeenten is een raamovereenkomst geïntegreerde dienstverlening gesloten. Binnen de overeenkomst worden afspraken vastgelegd ten aanzien van het krediet in rekening-courant, alsmede de voorwaarden ten aanzien van het afsluiten van kasgeldleningen, deposito's en vaste geldleningen. Hierdoor houden de gemeente financiële armslag tegen lage kosten.

Overlopende activa

De overlopende activa bestaat uit nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde kosten. De post overlopende activa kan als volgt worden onderscheiden:

overlopende activa (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2024	boekwaarde 31-12-2023
a. Voorschotbedragen ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, te ontvangen van:		
- Europese overheidslichamen		
- het Rijk		
- overige Nederlandse overheidslichamen		
b. Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die t.l.v. volgende	3.448	5.103
- Nog te ontvangen bedragen Maatschappelijke Dienstverlening	16	31
totaal overlopende activa	3.464	5.134

Recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969

Buiten de balanstelling wordt het bedrag opgenomen waarvan het recht bestaat op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969.

recht op verliescompensatie Vpb bedragen (x € 1.000,-)	saldo per 31-12-2023	toevoegingen	ontvangen bedragen	saldo per 31-12-2024
VPB aangifte te verrekenen verlies	112		112	
totaal	112		112	

Vaste passiva

De vaste passiva bestaat uit eigen vermogen, voorzieningen en vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen is het verschil tussen de activa en het vreemd vermogen. Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

eigen vermogen (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2024	boekwaarde 31-12-2023
a. algemene reserve	18.739	14.255
b. bestemmingsreserves	23.606	23.454
c. gerealiseerd resultaat blijvend uit het overzicht van baten en lasten in jaarrekening	2.870	6.415
totaal eigen vermogen	45.215	44.124

Onder het eigen vermogen zijn opgenomen de algemene reserves, de bestemmingsreserves en het saldo van de rekening van baten en lasten. De algemene reserves zijn alle reserves die primair dienen als weerstandsvermogen om incidentele tegenvallers in de exploitatie op te vangen. De bestemmingsreserves zijn reserves waaraan de gemeenteraad een bepaalde bestemming heeft meegegeven. Dit zijn vermogensbestanddelen die alleen in de aangegeven richting zijn aan te wenden. Het verloop in 2024 wordt in onderstaand overzicht per reserve weergegeven:

verloop eigen vermogen (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2023	toevoegingen 2024	onttrekkingen 2024	bestemming resultaat 2023	onttrekking dekking van kap.goed	boekwaarde 31-12-2024
a. algemene reserve:						
- minimale omvang (ijzeren voorraad)	777					777
- noodzakelijke omvang (voldoende)	13.478		1.931	6.415		17.962
- vrij besteedbaar deel						
totaal algemene reserve	14.255		1.931	6.415		18.739
b. bestemmingsreserves						
- dekkingsreserves						
- afschrijving geactiveerde investering	20.221	62			676	19.607
totaal dekkingsreserves	20.221	62			676	19.607
- overige bestemmingsreserves						
- reserve ruimtelijke kwaliteit buitengebied	2.478	71	8			2.541
- reserve duurzaamheid	133					133
- reserve bovenwijkse voorzieningen						
- algemene reserve grondexploitatie	560	743				1.303
- reserve uitvoering generatiepact	62		41			21
totaal overige bestemmingsreserves	3.233	814	49			3.998
totaal bestemmingsreserves	23.454	876	49		676	23.605
c. gerealiseerd resultaat in jaarrekening	6.415	2.870		-6.415		2.870
totaal verloop eigen vermogen	44.124	3.746	1.980		676	45.214

In de 'nota reserves en voorzieningen 2021' is de normering van de omvang van de algemene reserve bepaald. De boekwaarde is daarop gecorrigeerd.

Hieronder worden de aard en reden van de reserves en de toevoegingen en onttrekkingen toegelicht.

Algemene reserve

De algemene reserve maakt deel uit van het weerstandsvermogen van de gemeente en heeft als doel de gemeente de mogelijkheid te bieden om niet-structurele financiële risico's op te kunnen vangen, zonder dat dit betekent dat het beleid veranderd moet worden. De omvang van de algemene reserve is gebaseerd op het risicoprofiel van de gemeente. In de 'nota reserves en voorzieningen 2021' wordt de algemene reserve als normatief kader beschouwd voor het weerstandsvermogen: het eigenstandig normkader is bepaald op de gemiddelde omvang van de geïnventariseerde risico's.

Algemene reserve onderverdeeld in:	Stand 01-01-2024	Stand 31-12-2024
1. noodzakelijke omvang	€ 777.000	€ 777.000
2. vrij aanwendbaar deel	€ 13.478.000	€ 17.962.000

De voornaamste vermeerdering betreft: het rekeningresultaat blijkend uit de jaarrekening over het jaar 2023 (€ 6.414.000,-).

De voornaamste verminderingen betreffen: budgetoverheveling 2023 (€ 707.000,-), aanvulling algemene reserve grondexploitatie € 743.000,-, dekking voorziening onderhoud MFA Hart van Hapert € 167.000,- en dekking subsidie duurzame energie particulieren (€ 298.000,-).

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves worden onderverdeeld in dekkingsreserves en reserves ingesteld voor een bepaald doel.

Dekkingsreserves

Deze reserves zijn ingesteld ter (gedeeltelijke) dekking van de kapitaallasten van investeringen met een economisch nut.

Reserve afschrijving geactiveerde investeringen

Afdekken van de kapitaallasten van diverse investeringen. Er is € 675.000,- ten gunste van de exploitatie verantwoord en € 62.000,- rente bijgeschreven over de stand van de reserve per 1 januari.

Stand 01-01-2024	€ 20.221.000
Stand 31-12-2024	€ 19.607.000

Overige bestemmingsreserves

Deze reserves zijn ingesteld voor een bepaald doel.

Reserve ruimtelijke kwaliteit buitengebied

Verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van het landschap, gekoppeld aan gemeentelijke projecten. In 2024 is per saldo € 63.000,- toegevoegd aan de reserve.

Stand 01-01-2024	€ 2.478.000
Stand 31-12-2024	€ 2.541.000

Reserve duurzaamheid

Dekking van maatregelen om in de directe omgeving van windpark de Pals duurzaamheid te bevorderen of voor de dekking van maatregelen ter bevordering van duurzaamheid. Bij nieuwe ontwikkelingen, plannen en activiteiten zoeken we daarbij naar een optimale balans tussen de sociale, ecologische en economische gevolgen. In 2024 zijn er geen toevoegingen of onttrekkingen geweest.

Stand 01-01-2024	€ 133.000
Stand 31-12-2024	€ 133.000

Algemene reserve grondexploitaties

Met de reserve worden algemene risico's op het gebied van grondexploitaties opgevangen. In 2024 is € 743.000,- toegevoegd. Voor een nadere toelichting verwezen naar de paragraaf grondbeleid en voorstel resultaatbestemming. Daarnaast zal op basis van IFLO-methode via resultaatbestemming nog € 576.000,- toegevoegd worden (zie paragraaf grondbeleid).

Stand 01-01-2024	€ 560.000
Stand 31-12-2024	€ 1.303.000

Reserve generatiepact

Door het inzetten van strategische personeelsplanning wordt instroom, doorstroom en uitstroom in de organisatie bevorderd. Als ouderen minder willen werken, waarvoor zij deels gecompenseerd worden, ontstaat ruimte in de formatie en financiën om nieuwe, jongere medewerkers te werven. In 2024 is er € 41.000,- onttrokken ten gevolge van de loonverschillen in 2024.

Stand 01-01-2024	€ 62.000
Stand 31-12-2024	€ 21.000

Resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Voor een toelichting op het saldo van het overzicht van lasten en baten verwijzen wij u naar de toelichting op de resultatenrekening.

Stand 01-01-2024	€ 6.145.000
Stand 31-12-2024	€ 2.870.000

Voorzieningen

Het verloop van de boekwaarde van voorzieningen is gespecificeerd in onderstaande tabel. Hierbij zijn de voorzieningen grondexploitatie en dubieuze debiteuren opgenomen onder de activa, conform de regels.

voorzieningen (x € 1.000,-)	boekwaarde 2024	boekwaarde 2023
a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang onzeker is, maar redelijkerwijs in te schatten is		
b. risico's van te verwachten verplichtingen of verliezen, waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten	3.336	2.596
c. te maken kosten welke strekken tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren	3.998	2.664
d. bijdragen van toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven		
e. van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	2.491	2.714
totaal voorzieningen	9.825	7.974

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de voorzieningen gedurende het jaar 2024:

verloop voorzieningen (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2023	toevoegingen	vrijval tgv exploitatie	aanwendingen	boekwaarde 31-12-2024
a. te schatten verplichtingen en verliezen:					
- claim Attero					
sub-totaal					
b. te schatten risico's voor verplichtingen en verliezen					
- wethouderspensioenen	2.455	615		99	2.971
- wachtgeld voormalige wethouders	25	209		63	171
- wachtgeld voormalig personeel					
- verlofsparen		82		44	38
- risico's grondexploitatie	79	21			100
- risico's grondexploitatie	36	18			55
sub-totaal	2.595	945		206	3.335
c. gelijkmatige verdeling van lasten:					
- onderhoud gemeentelijke gebouwen	2.368	812		152	3.028
- onderhoud wegen	296	1.066		392	970
- voorziening renovatie riolering					
sub-totaal	2.664	1.878		544	3.998
d. vervangingsinvesteringen met heffingen:					
niet van toepassing					
sub-totaal					
e. van derden verkregen middelen					
- afvalstoffenheffing	177			177	
- onderhoud riolering	2.538			47	2.491
sub-totaal	2.715			224	2.491
totaal verloop voorzieningen	7.974	2.823		974	9.824

In de kolom "vrijval t.g.v. exploitatie" zijn de bedragen opgenomen welke enerzijds ten gunste van de rekening van baten en lasten zijn vrijgevallen en anderzijds dienen ter egalisatie van kosten.

In te schatten verplichtingen en verliezen

Dit betreft voorzieningen wegens verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch wel redelijkerwijs is in te schatten.

Risicovoorziening

Dit betreft voorzieningen wegens op balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of risico's. Tevens is er sprake van voorzieningen op oninbare vorderingen en voorziene exploitatierisico's voor de grondexploitatie. De voorziening exploitatierisico's grondexploitatie is ten gunste van de betreffende grondexploitatie gebracht.

Voorziening wethouderspensioenen

Deze voorziening dient ter dekking van de pensioenuitkeringen van (voormalig) wethouders en hun nabestaanden, die recht hebben op een pensioenuitkering. Jaarlijks wordt door een gespecialiseerd bureau een actuariële berekening van het benodigde bedrag gemaakt. Voor gepensioneerd en niet-gepensioneerd zijn dezelfde grondslagen gehanteerd. In de berekeningen zijn de niet ingegane pensioenen herrekend naar de huidige AOW-leeftijd. De niet ingegane pensioenen zijn herrekend naar de huidige AOW-leeftijden. Dit

heeft geleid tot een eenmalige dotatie van € 615.000,-. Ten laste van de voorziening werd € 99.000,- pensioen verstrekt.

Stand 01-01-2024	€ 2.455.000
Stand 31-12-2024	€ 2.971.000

Voorziening wachtgeldverplichtingen voormalige wethouders

Het opbouwen van vermogen voor het kunnen dekken van de kosten verbonden aan de rechtspositie van voormalige wethouders in termen van wachtgeld. In 2024 is eenmalig € 63.000,- onttrokken en is er € 208.000,- toegevoegd aan de voorziening.

Stand 01-01-2024	€ 25.000
Stand 31-12-2024	€ 171.000

Voorziening wachtgeldverplichtingen voormalig personeel

De gemeente is eigen risicodragers ten aanzien van het wachtgeld. Het opbouwen van vermogen voor het kunnen dekken van de wachtgeldverplichtingen van voormalige medewerker(s). In 2024 zijn er geen verplichtingen geweest.

Stand 01-01-2024	€ 0
Stand 31-12-2024	€ 0

Voorziening verlofsparen

Medewerkers kunnen vanaf 1 januari 2022 conform cao 'verlofsparen'. Met dit 'verlofsparen' kunnen medewerkers passend bij hun levensfase hun bovenwettelijke vakantie-uren inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning en uw vitaliteitsbeeld. Aangezien er bij verlofsparen sprake is van arbeidskosten gerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen, dient hier op grond van het BBV een voorziening voor gevormd te worden. In 2024 is er € 21.000,- gedoteerd.

Stand 01-01-2024	€ 80.000
Stand 31-12-2024	€ 101.000

Voorziening nog te maken kosten Wijer-De Kuil

Nog te maken kosten van het financieel afgewikkeld plan Wijer-De Kuil. In 2024 is er vanwege actualisatie € 18.000,- gedoteerd.

Stand 01-01-2024	€ 36.000
Stand 31-12-2024	€ 54.000

Egalisatievoorzieningen

Deze voorzieningen worden gevormd wegens kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of daaraan voorafgaand en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal jaren. Het betreft voorzieningen waaraan beheerplannen zijn gekoppeld. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen wordt de stand van de beheerplannen toegelicht.

Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen

Deze voorziening is gevormd ten behoeve van een gelijkmatige verdeling van de lasten van groot onderhoud van de gemeentelijke gebouwen over een aantal begrotingsjaren. Vanuit de exploitatie is € 812.000,- toegevoegd en zijn de onderhoudsuitgaven van € 152.000,- direct ten laste van de voorziening geboekt.

Stand 01-01-2024	€ 2.368.000
Stand 31-12-2024	€ 3.028.000

Op basis van een voortschrijdende onderhoudscyclus van 10 jaar zijn de financiële consequenties in beeld gebracht en vertaald in de jaarrekening.

Voorziening onderhoud wegen

Deze voorziening is gevormd ten behoeve van een gelijkmatige verdeling van de (groot) onderhoudslasten van wegen, straten en pleinen over een aantal begrotingsjaren. Vanuit de exploitatie is € 1.066.000,- toegevoegd en zijn de onderhoudsuitgaven van € 392.000,- direct ten laste van de voorziening gebracht.

Stand 01-01-2024	€ 295.000
Stand 31-12-2024	€ 969.000

Van derden verkregen middelen

Voorziening egalisatie afvalstoffenheffing

Het egaliseren van het saldo lasten/baten dat in een bepaald jaar ontstaat in de afvalverwijdering, alsmede het meerjarig opvangen van schommelingen in de tarieven voor de afvalstoffenheffing. De vermeerdering betreft de verrekening van het negatieve exploitatieresultaat op het taakveld afvalverwijdering (€ 177.000,-).

Stand 01-01-2024	€ 177.000
Stand 31-12-2024	€ 0

Voorziening egalisatie riolering

Het egaliseren van het saldo lasten/baten dat in een bepaald jaar ontstaat in de riolering, alsmede het meerjarig opvangen van schommelingen in de tarieven voor de rioolheffingen. Het negatieve exploitatiesaldo van € 47.000,- van het taakveld riolering is onttrokken aan de voorziening. Ingevolge art 44 lid 2 van het BBV wordt de voorziening verplicht gevormd uit geheven / ontvangen specifieke bijdragen van de burger. Het zijn gelden die aan betreffende taak moeten worden besteed dan wel aan de burger moeten worden teruggegeven.

Stand 01-01-2024	€ 2.538.000
Stand 31-12-2024	€ 2.491.000

Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar

Dit betreft schulden aan derden met een looptijd langer dan één jaar en waarborgsommen. De onderverdeling van de in de balans opgenomen vaste schulden is als volgt:

vaste schulden (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2024	boekwaarde 31-12-2023
a. Obligatieleningen		
b. Onderhandse leningen:		
- binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	71.178	61.340
- binnenlandse bedrijven		
- openbare lichamen als bedoeld in art. 1, ond.a , van de Wet financiering decentrale overheden		
- overige binnenlandse sectoren		
- buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren		
	71.178	61.340
c. Door derden belegde leningen		
d. Waarborgsommen	10	10
e. Overige leningen		
totaal vaste schulden	71.188	61.350

In onderstaand overzicht wordt het verloop van de vaste schulden in 2024 aangegeven.

verloop vaste schulden (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2023	vermeerde- ringen	aflossingen	boekwaarde 31-12-2024
a. Obligatieleningen				
b. Onderhandse leningen:				
- binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen				
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	61.340	15.000	5.162	71.178
- binnenlandse bedrijven				
- openbare lichamen als bedoeld in art. 1, onderdeel a , van de Wet financiering decentrale overheden				
- overige binnenlandse sectoren				
- buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren				
	61.340	15.000	5.162	71.178
c. Door derden belegde gelden:				
d. Waarborgsommen	10			10
e. Overige leningen				
totaal verloop vaste schulden	61.350	15.000	5.162	71.188

Het gemiddelde rentepercentage over het leningsaldo aan het einde van 2024 bedraagt 0,87% (2023: 0,76%) .
De rentelast over alle onderhandse leningen bedraagt € 621.000,- (2023: € 465.000,-).

Flottende passiva

De vlottende passiva bestaan uit crediteuren (netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar) en overlopende passiva. Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

vlottende passiva (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2024	boekwaarde 31-12-2023
a. Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	18.145	6.979
b. Overlopende passiva	10.758	7.900
totaal vlottende passiva	28.903	14.879

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

verloop netto-vlottende schulden (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2024	boekwaarde 31-12-2023
a. Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen als bedoeld in art.1, ond. a. van de Wet fido		
b. Overige kasgeldleningen	10.000	
c. Banksaldi		
d. Overige schulden	8.131	6.525
- Maatschappelijke Dienstverlening overige schulden	15	454
totaal verloop netto-vlottende schulden	18.146	6.979

Bij de post overige schulden is het crediteurensaldo (inclusief sociale zaken / rijk) van € 8.131.000,- (2023: € 6.525.000,-) begrepen. Het betreft bedragen die de gemeente nog moet betalen aan verschillende leveranciers.

Overlopende passiva

De overlopende passiva zijn verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn ontstaan en die in het volgend begrotingsjaar tot een betaling komen. Daarnaast is dit het saldo van ontvangen en bestede bedragen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten in het volgend begrotingsjaar. De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

overlopende passiva (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2024	boekwaarde 31-12-2023
a. Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbare volume	2.220	1.216
- Maatschappelijke Dienstverlening nog te betalen	3.013	2.864
- Gemeente nog te betalen aan MD / KempenPlus	5.233	4.080
b. De voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van (art 49, lid 2):		
- Europese overheidslichamen		
- het Rijk	3.293	2.370
c. Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	2.231	1.450
Totaal	10.757	7.900

De in de balans opgenomen van EU, Rijk en provincies ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren kunnen als volgt worden gespecificeerd:

specificatie van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen bedragen voor specifieke uitkeringen (x € 1.000,-)	saldo per 31-12-2023	ontvangen bedragen	bestede bedragen	vrijgevallen bedragen	saldo per 31-12-2024
1. Europes overheidslichamen					
2. het Rijk	2.371	3.819	2.896		3.293
3. overige Nederlandse overheidslichamen					
totaal	2.371	3.819	2.896		3.293

Specificatie van de specifieke uitkeringen van het Rijk.

Ministerie (x € 1.000,-)	Specifieke uitkering	boekwaarde 31-12-2024
Gem Eindhoven	E44b SPUK 2024 Klimaatmtr Netersel	136
Ministerie VWS	D23 SPUK 2024 bib	24
Ministerie OCW	D8 SPUK 2024 GOAB	239
Ministerie SZW	G10 SPUK 2024 Wet inburgering	329
Ministerie OCW	G13 SPUK 2024 onderwijsroute	19
Ministerie VWS	H12 Preventieakkoorden afrekening 2021-2023	15
Ministerie BZK	J105 SPUK 2024 startbouwimpuls	165
Dienst ondernemend Nederland	J32 SPUK 2024 ventilatie scholen Pius X	151
Ministerie BZK	J55 SPUK 2024 Energiearmoede	174
Dienst ondernemend Nederland	J94 SPUK 2024 LAI	1.486
Dienst ondernemend Nederland	K28 2024 CDOKE	377
Ministerie OCW	D14 SPUK 2024 onderwijsvertragingen	166
Ministerie VWS	D23 SPUK 2024 bib verschil beschikking/aanvraag	12
Totaal		3.293

Aan natuurlijke en rechtspersonen verstrekte borgstellingen of garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. In het kader van de verleende borg- en garantstellingen is

in 2024 geen beroep gedaan op Bladel als gevolg van verleende borg- en garantstellingen. De borgstellingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

verloop garantstellingen (x € 1.000,-)	oorspronkelijk bedrag	percentage borgstelling	restant 31-12-2024	restant 31-12-2023
1. Woningstichting de Zaligheden	48.510	achtervang	47.785	48.121
2. Wooninc.	315	achtervang	196	212
3. Stichting Open Muziekcentrum Bladel	100	100%	40	44
totaal verloop garantstellingen	48.925		48.021	48.377

Emu-saldo

Bij de invoering van de euro in de Europese Unie is afgesproken dat het begrotingstekort per deelnemend land beperkt moet blijven tot 3%. De overheidsschuld (EMU-schuld) van een land is de totale schuld (uitstaande leningen) van de overheid (de Rijksoverheid, de sociale fondsen en de decentrale overheden zoals gemeenten en provincies). Het begrotingssaldo (EMU-saldo) is het verschil tussen de inkomsten en de uitgaven van de overheid in een bepaald jaar. Er kan een tekort of een overschot op de begroting zijn. De EMU-schuld wordt aangeduid in een percentage van het bruto binnenlands product (BBP): de zogenaamde EMU-schuldquote. De EMU-tekortruimte voor gemeenten in 2024 is vastgesteld op -/- 0,5% BBP. De individuele EMU-referentiewaarde is geen norm, maar een indicatie van het aandeel dat de gemeente in de gezamenlijke tekortnorm heeft.

Omschrijving	x € 1000,-
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	1.091 +
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	17.725 -
3. Mutatie voorzieningen	1.849 +
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	2.030 -
5. Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0 -
Berekend EMU-saldo	-16.815

Niet uit de balans blijkende belangrijke rechten en verplichtingen

De gemeente heeft diverse verplichtingen, die niet in de balans mogen / kunnen worden opgenomen. De belangrijkste geven we hieronder aan. Wat belangrijke verplichtingen zijn is primair ter beoordeling van de gemeente.

De gemeente is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijkende, financiële verplichtingen. Artikel 53 van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) verplicht de gemeente daarom in de toelichting op de balans inzicht te geven in de onderstaande financiële verplichtingen waaraan de gemeente is verbonden:

- financiële verplichtingen die consequenties hebben voor toekomstige jaren;
- specificaties van de eventueel gehanteerde financiële derivaten.

Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste van deze toekomstige rechten en verplichtingen:

Meerjaren (welzijns)subsidies en huurovereenkomsten:

De gemeente heeft met diverse partijen meerjarige contracten en overeenkomsten afgesloten waaruit financiële verplichtingen kunnen voortvloeien die niet uit de balans blijken. De financiële consequenties van al deze verplichtingen zijn structureel gedekt in de meerjarenbegroting.

Participatiewet

De uitvoering van de Participatiewet blijft ondergebracht bij KempenPlus. De financiële consequenties van al deze verplichtingen zijn structureel gedekt in de meerjarenbegroting.

Eigen bijdrage op grond van de Wmo

Een aanvrager van een voorziening op grond van de WLZ en de WMO (zoals hulp in de huishouding, begeleiding, hulp- en vervoersmiddelen of beschermd wonen) is op grond van de Wmo een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacyredenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen.

Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Voor de arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van gelijke omvang heeft de gemeente geen voorziening getroffen. Uitgangspunt is het BBV waarin staat voorgeschreven dat voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen met een jaarlijks vergelijkbaar volume geen verplichting mag worden opgenomen. Jaarlijks wordt een inventarisatie gemaakt van de arbeidskosten gerelateerde verplichtingen en wordt bezien of deze verplichtingen van vergelijkbaar of niet-vergelijkbaar volume zijn. Voor de arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van niet-gelijke omvang en overmatige verlofsaldi heeft de gemeente wel voorzieningen getroffen.

Juridische procedures

Inzake de lopende juridische procedures is een inschatting gedaan van de mogelijke financiële impact voor de gemeente. Op basis van deze inschatting worden geen materiele nadelige effecten verwacht en is er geen voorziening gevormd.

5.2 Overzicht van baten en lasten en toelichting

Het gerealiseerd resultaat volgens uit het overzicht van baten en lasten

Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening wordt vastgesteld met inachtneming van hetgeen omtrent de financiële positie op de balansdatum is gebleken tussen het moment van opmaken van de jaarstukken en het tijdstip van vaststelling daarvan, voor zover deze aanvullende informatie onontbeerlijk is voor het bedoelde inzicht.

Het jaar 2024 is afgesloten met een voordelig resultaat van € 2.870.000,-. In het voordelig resultaat is rekening gehouden met per saldo circa € 1.779.000,- onttrekking aan de reserves. In onderstaand overzicht van baten en lasten vindt u per hoofdtakveld een financiële analyse van de grotere over- en onderschrijdingen. Voor een nadere analyse wordt verwezen naar de 'toelichting op het overzicht van baten en lasten'.

Hoofdtakveld	saldo rekening 2023	primaire begroting 2024 lasten	baten	saldo	gewijzigde begroting 2024 lasten	baten	saldo	jaarrekening 2024 lasten	baten	saldo	afwijking 2024
(bedragen x € 1.000,-)											
Bestuur	-2.116	-2.300	554	-1.746	-3.024	1.450	-1.574	-3.411	1.501	-1.910	-336
Veiligheid	-1.884	-2.011	89	-1.922	-2.188	102	-2.086	-2.325	99	-2.226	-140
Verkeer en vervoer	-2.216	-3.743	76	-3.667	-3.977	461	-3.516	-3.614	525	-3.089	427
Economie	5.478	-694	1.545	851	-934	1.754	820	-838	1.934	1.096	276
Onderwijs	-2.239	-2.318	24	-2.294	-3.547	1.047	-2.500	-3.134	489	-2.645	-145
Sport, cultuur en recreatie	-4.339	-5.655	728	-4.927	-6.643	1.671	-4.972	-5.998	1.382	-4.616	356
Sociaal domein	-20.315	-26.193	3.477	-22.716	-28.972	7.111	-21.861	-29.945	6.717	-23.228	-1.367
Volksgezondheid en milieu	-2.287	-6.881	4.868	-2.013	-8.475	6.369	-2.106	-7.308	5.362	-1.946	160
VHROSV	-2.320	-4.743	3.119	-1.624	-13.423	10.953	-2.470	-11.244	9.364	-1.880	590
Overhead	-6.430	-6.695	197	-6.498	-7.730	341	-7.389	-7.479	404	-7.075	314
Sub-totaal saldo van baten en lasten	-38.668	-61.233	14.677	-46.556	-78.913	31.259	-47.654	-75.296	27.777	-47.518	135
Algemene dekkingsmiddelen:											
Treasury	244	-656	873	217	-491	657	166	-452	675	223	57
OZB woningen	2.242	-202	2.809	2.607	-282	2.853	2.571	-408	2.840	2.432	-139
OZB niet woningen	2.104	-33	2.436	2.403	-26	2.470	2.444	-6	2.399	2.393	-51
Algemene uitkering en overige uitk.	40.889	-6	41.555	41.549	-6	43.517	43.511	-6	44.128	44.122	611
Overige baten en lasten	-11	-93		-93				-33		-33	-33
Vennootschapsbelasting	26	-14		-14	-181		-181	-528		-528	-347
Sub-totaal algemene dekkingsmiddelen	45.494	-1.004	47.673	46.669	-986	49.497	48.511	-1.434	50.043	48.610	98
Saldo van baten en lasten	6.826	-62.237	62.350	113	-79.899	80.756	857	-76.730	77.820	1.090	233
Toevoeging/onttrekking aan reserves:											
Bestuur	-411	-128	1.497	1.369	-1.126	3.198	2.072	-876	2.655	1.779	-293
Totaal mutaties reserves	-411	-128	1.497	1.369	-1.126	3.198	2.072	-876	2.655	1.779	-293
Gerealiseerd resultaat	6.415	-62.365	63.847	1.482	-81.025	83.954	2.929	-77.606	80.475	2.869	-59

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Het aanwenden van een reserve vereist een raadsbesluit waarin de reden van aanwending wordt aangegeven, die correspondeert met het doel van de reserve. In de rekening zijn alleen toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves verwerkt tot maximaal het bedrag dat via de begroting (swijzigingen) door de raad is goedgekeurd. Hieronder zijn de mutaties binnen de reserves nader toegelicht:

Onttrekking aan de reserves (baten):		(x € 1.000,-)	
Algemeen reserve	dekking KTM randweg Eindhoven	16	inc.
	budgetoverhevelingen 2023	707	inc.
	voorziening onderhoud Hart van Hapert	167	inc.
	subsidie duurzame energie particulieren	298	inc.
	aavulling algemene reserve grondexploitatie	743	inc.
Reserve geactiveerde kapitaaluitgaven	dekking kapitaallasten	675	str.
Reserve ruimtelijke kw.buitengebied	dekking deelname programma Ervenplus	8	inc.
Reserve generatiepact	dekking generatiepact 2024	41	inc.
Totaal onttrekkingen		2.655	a.

toevoeging aan de reserves (lasten):		(x € 1.000,-)	
Algemene reserve grondexploitatie	aanvulling gewenste omvang	743	inc.
Reserve ruimtelijke kw.buitengebied	dekking regeling uitb. bijgebouwen en woningen	71	inc.
Reserve geactiveerde kapitaaluitgaven	rentebijbeschrijvingen	62	str.
Totaal toevoegingen		876	b.

Per saldo mutaties t.gv. reserves		-1.779	a - b
--	--	---------------	--------------

Mutaties reserves

In onderstaand overzicht worden de mutaties van de reserves op basis van artikel 28 onderdeel d van het BBV gespecificeerd naar structurele toevoegingen en onttrekkingen:

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)	raming mutaties reserves 2024				realisatie mutaties reserves 2024			
	baten (onttrekking reserve)	waarvan structureel	lasten (toevoeging reserve)	waarvan structureel	baten (onttrekking reserve)	waarvan structureel	lasten (toevoeging reserve)	waarvan structureel
Algemene reserve	2.474		-125		1.931			
Reserve afschrijving geact. investeringen	675	675	-187	-62	675	675	-62	-62
Reserve generatiepact	41				41			
Algemene reserve grondexploitatie			-743				-743	
Reserve ruimtelijke kwaliteit buitengebied	8		-71		8		-71	
totaal	3.198	675	-1.126	-62	2.655	675	-876	-62
		waarvan incidenteel		waarvan incidenteel		waarvan incidenteel		waarvan incidenteel
		2.523		-1.064		1.980		-814

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Hierna is per onderdeel zoals opgenomen in het overzicht van baten en lasten een analyse opgenomen van de belangrijkste afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de jaarstukken. De analyse is gebaseerd op een analyse op hoofdlijnen, waarbij iedere over- of onderschrijding groter dan € 25.000,- van een verklaring is voorzien.

Bestuur

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Rekening 2024	Afwijking 2024
lasten:					
bestuur en ondersteuning	n -2.659	n -2.202	n -2.869	n -3.327	-458
beheer overige gebouwen en gronden	n -61	n -98	n -155	n -84	71
gerealiseerde lasten	n -2.720	n -2.300	n -3.024	n -3.411	n -387
baten:					
bestuur en ondersteuning	v 411	v 357	v 592	v 662	70
beheer overige gebouwen en gronden	v 192	v 197	v 858	v 839	-19
totaal gerealiseerde baten	v 603	v 554	v 1.450	v 1.501	v 51
toevoegingen reserves	n -13.745	n -128	n -1.126	n -876	v 250
onttrekkingen reserves	v 13.334	v 1.497	v 3.198	v 2.655	n -543
geraamd/gerealiseerd resultaat	n -2.528	n -377	v 498	n -131	n -629
bestemming van gerealiseerd resultaat	n -6.415	n -1.484	n -2.929	n -2.870	v 59
gerealiseerd resultaat	n -8.943	n -1.861	n -2.431	n -3.001	n -570

Toelichting afwijkingen bestuur en ondersteuning

(bedragen x € 1.000,-)	Afwijking	Toelichting
Verrekening loonkosten, overhead en inhuur	157	De loonkosten worden toegerekend aan de diverse taakvelden. Doorbelasting geschiedt op basis van werkelijke tijdsbesteding.
Samenwerking Kempengemeenten	27	Lagere projectkosten en lasten Ontwikkelstrategie (budgetoverheveling)
Pilot snippergroenproject Casteren	65	Geen lasten pilotproject Snippergroen (budgetoverheveling)
Voorziening wethouderspensioenen	-615	Aanvullende dotatie wethouderspensioenen, m.n. vanwege lagere rentevoet
Afdracht rijksleges reisdocumenten	-32	Hogere opbrengsten reisdocumenten, daardoor hogere afdracht rijksleges
Diverse afwijkingen	11	Diverse afwijkingen
Totale afwijking lasten	-387	
Leges reisdocumenten	52	Hogere opbrengsten reisdocumenten
Diverse afwijkingen	-1	Diverse afwijkingen
Totale afwijking baten	51	
Totale afwijking resultaat	-336	

Toevoeging reserves	Afwijking	Toelichting
Toevoeging algemene reserve	125	Verkoopopbrengst Kloostertuin niet plaatsgevonden in 2024 (naar 2025)
Toevoeging dekkingsreserve kapitaallasten	125	Verkoopopbrengst Kloostertuin niet plaatsgevonden in 2024 (naar 2025)
Totale afwijking toevoeging reserves	250	

Onttrekking reserves	Afwijking	Toelichting
Dekking algemene reserve KTM/brainport	-366	Lagere dekking vanuit algemene reserve (zie verkeer en vervoer)
Dekking subs. duurzame energie particulieren	-52	Lagere dekking vanuit algemene reserve (zie volksgezondheid en milieu)
Onttrekking algemene reserve t.b.v. dekkingsreserve kapitaallasten	-125	Verkoopopbrengst Kloostertuin niet plaatsgevonden in 2024 (naar 2025)
Totale afwijking onttrekking reserves	-543	

Veiligheid

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Rekening 2024	Afwijking 2024
lasten:					
integrale veiligheid					
preventie en vergunningverlening	n -90	n -79	n -282	n -348	n -66
handhaving	n -299	n -415	n -365	n -411	n -46
rampenbestrijding / crisisbeheersing	n -1.603	n -1.516	n -1.541	n -1.566	n -25
totaal gerealiseerde lasten	n -1.992	n -2.010	n -2.188	n -2.325	n -137
baten:					
integrale veiligheid					
preventie en vergunningverlening	v 12	v 13	v 17	v 16	n -1
handhaving					
rampenbestrijding / crisisbeheersing	v 96	v 76	v 86	v 83	n -3
totaal gerealiseerde baten	v 108	v 89	v 103	v 99	n -4
gerealiseerd resultaat	n -1.884	n -1.921	n -2.085	n -2.226	n -141

Toelichting afwijkingen veiligheid

(bedragen x € 1.000,-)	Afwijking	Toelichting
Verrekening loonkosten, overhead en inhuur	-125	De loonkosten worden toegerekend aan de diverse taakvelden. Doorbelasting geschiedt op basis van werkelijke tijdsbesteding.
Diverse afwijkingen	-12	Diverse afwijkingen
Totale afwijking lasten	-137	
Diverse afwijkingen	-4	Diverse afwijkingen
Totale afwijking baten	-4	
Totale afwijking resultaat	-141	

Verkeer en vervoer

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Rekening 2024	Afwijking 2024
lasten:					
infrastructuur:	n -1.949	n -2.833	n -3.094	n -3.147	n -53
investeringen					
onderhoud					
beheer (schoon)					
parkeren	n -14	n -9	n -12	n -22	n -10
gedrag / gebruik infrastructuur					
veiligheid	n -381	n -700	n -373	n -360	v 13
doorstroming	n -108	n -149	n -498	n -85	v 413
openbaar vervoer		n -51			
totaal gerealiseerde lasten	n -2.452	n -3.742	n -3.977	n -3.614	v 363
baten:					
infrastructuur:	v 200	v 67	v 450	v 533	v 83
investeringen					
onderhoud					
beheer (schoon)					
parkeren	v 5	v 4	v 4	v 5	v 1
gedrag / gebruik infrastructuur					
veiligheid	v 7	v 5	v 7	v 10	v 3
doorstroming	v 23			n -23	n -23
openbaar vervoer					
totaal gerealiseerde baten	v 235	v 76	v 461	v 525	v 64
gerealiseerd resultaat	n -2.217	n -3.666	n -3.516	n -3.089	v 427

Toelichting afwijkingen verkeer en vervoer

(bedragen x € 1.000,-)	Afwijking	Toelichting
Verrekening loonkosten, overhead en inhuur	-28	De loonkosten worden toegerekend aan de diverse taakvelden. Doorbelasting geschiedt op basis van werkelijke tijdsbesteding.
Wegen, straten en pleinen - voorzieningen	-105	Hogere dotatie voorziening Wijer-De Kuil & degeneratievergoeding (zie baten)
Wegen, straten en pleinen - divers	25	Lagere kosten diverse uitbestede werkzaamheden, stortrechten, beheer wegen en overige
Kabels en leidingen	34	Herstelwerkzaamheden/project Glaspoort (budgetoverheveling)
Verkeersregelingen	12	Lagere advies- en projectkosten
BTW brainport bereikbaar	23	Zie toelichting bijdrage KTM Randweg Eindhoven & bereikbaarheid Brainport
Bijdrage KTM Randweg Eindhoven	194	Bij de bijdrage KTM Randweg Eindhoven & bijdrage regionale bereikbaarheid Brainport is rekening gehouden met een bijdrage voor 2024. Omdat deze bijdrage al is meegenomen bij het project N284 is deze komen te vervallen.
Bijdrage regionale bereikbaarheid brainport	172	
Project kleinschalig vervoer (liftzuilen)	10	Geen projectkosten in 2024 (budgetoverheveling)
Diverse afwijkingen	26	Diverse afwijkingen
Totale afwijking lasten	363	
Wegen, straten en pleinen - degeneratie	86	Hogere inkomsten degeneratievergoeding
BTW brainport bereikbaar	-22	Zie toelichting bijdrage KTM Randweg Eindhoven & bereikbaarheid Brainport
Totale afwijking baten	64	
Totale afwijking resultaat	427	

Economie

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Rekening 2024	Afwijking 2024
lasten:					
economische ontwikkeling:					
innovatie / stimulering	n -93	n -99	n -97	n -92	v 5
regionale samenwerking	n -64	n -54	n -103	n -91	v 12
infrastructuur:					
bedrijventerreinen (incl. KBP)	n -5		n -209	n -142	v 67
overige infrastructuur		n -1	n -1		v 1
organisatie:					
werkgelegenheid	n -145	n -118	n -117	n -116	v 1
overleg / beheer / samenwerking	n -211	n -288	n -222	n -236	n -14
promotie	n -146	n -133	n -185	n -161	v 24
totaal gerealiseerde lasten	n -664	n -693	n -934	n -838	v 96
baten:					
economische ontwikkeling:					
innovatie / stimulering	v 93	v 96	v 90	v 90	
regionale samenwerking					
infrastructuur:					
bedrijventerreinen (incl. KBP)	v 4.394		v 106	v 297	v 191
overige infrastructuur					
organisatie:					
werkgelegenheid	v 5				
overleg / beheer / samenwerking	v 61	v 11	v 15	v 15	
promotie	v 1.588	v 1.438	v 1.544	v 1.532	n -12
totaal gerealiseerde baten	v 6.141	v 1.545	v 1.755	v 1.934	v 179
gerealiseerd resultaat	v 5.477	v 852	v 821	v 1.096	v 275

Toelichting afwijkingen economie

(bedragen x € 1.000,-)	Afwijking	Toelichting
Verrekening loonkosten, overhead en inhuur	-10	De loonkosten worden toegerekend aan de diverse taakvelden. Doorbelasting geschiedt op basis van werkelijke tijdsbesteding.
Uitbreiding bedrijventerrein Hapert Noord	66	Lagere projectkosten (budgetoverheveling)
Bedrijventerrein KBP	-29	Hogere advieskosten i.v.m. ambulancepost GGD (verrekening met inkomst)
Bevordering toerisme	49	Lagere kosten Uitvoeringsprogramma vrijetijdseconomie (budgetoverheveling)
Diverse afwijkingen	20	Diverse afwijkingen
Totale afwijking lasten	96	
Winstuitkering KBP	203	Winstuitkering 2024 van Kempisch BedrijvenPark
Bedrijventerrein KBP	-11	Lagere mutatie voorbereidingskosten grondbeleid
Toeristenbelasting	-10	Lagere toeristenbelasting voorgaande jaren
Diverse afwijkingen	-3	Diverse afwijkingen
Totale afwijking baten	179	
Totale afwijking resultaat	275	

Onderwijs

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Rekening 2024	Afwijking 2024
lasten:					
onderwijshuisvesting	n -1.648	n -1.794	n -2.544	n -2.256	v 288
onderwijs- en leerlingenzaken:					
leerlingenvervoer	n -375	n -316	n -419	n -442	n -23
leerplicht	n -152	n -195	n -167	n -262	n -95
participatie / onderwijs achterstandenbeleid e.d.	n -168	n -13	n -417	n -173	v 244
totaal gerealiseerde lasten	n -2.343	n -2.318	n -3.547	n -3.133	v 414
baten:					
onderwijshuisvesting	n -55	v 12	v 608	v 300	n -308
onderwijs- en leerlingenzaken:					
leerlingenvervoer			v 4	v 1	n -3
leerplicht	v 9	v 12	v 31	v 31	
participatie / onderwijs achterstandenbeleid e.d.	v 150		v 404	v 157	n -247
totaal gerealiseerde baten	v 104	v 24	v 1.047	v 489	n -558
gerealiseerd resultaat	n -2.239	n -2.294	n -2.500	n -2.644	n -144

Toelichting afwijkingen onderwijs

(bedragen x € 1.000,-)	Afwijking	Toelichting
Verrekening loonkosten, overhead en inhuur	-109	De loonkosten worden toegerekend aan de diverse taakvelden. Doorbelasting geschiedt op basis van werkelijke tijdsbesteding.
Bijzonder basisonderwijs	-27	Hogere overdrachten aan scholen (gymvergoedingen, huur sportzalen, buitenonderhoud en overige)
Voortgezet onderwijs	151	Lagere lasten SPUK ventilatie scholen (zie ook afwijking baten)
Leerlingenvervoer	-23	Hogere reiskosten en kosten leerlingenvervoer
WE/GOA	247	Lagere lasten SPUK onderwijsachterstandenbeleid (zie ook afwijking baten)
Onderwijsvertraging	166	Lagere lasten SPUK onderwijsvertraging (zie ook afwijking baten)
Diverse afwijkingen	9	Diverse afwijkingen
Totale afwijking lasten	414	
Voortgezet onderwijs	-151	Lagere inkomsten SPUK ventilatie scholen (zie ook afwijking lasten)
WE/GOA	-247	Lagere inkomsten SPUK onderwijsachterstandenbeleid (zie ook afwijking lasten)
Onderwijsvertraging	-166	Lagere inkomsten SPUK onderwijsvertraging (zie ook afwijking lasten)
Diverse afwijkingen	6	Diverse afwijkingen
Totale afwijking baten	-558	
Totale afwijking resultaat	-144	

Sport, cultuur en recreatie

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Rekening 2024	Afwijking 2024
lasten:					
sport en beweging:					
accommodaties	n -1.515	n -2.080	n -1.919	n -1.678	v 241
bevorderen deelname en activiteiten	n -346	n -302	n -371	n -347	v 24
cultuur:					
cultuur en verbinding	n -194	n -199	n -229	n -226	v 3
cultuur en participatie	n -306	n -305	n -425	n -504	n -79
accommodaties	n -644	n -602	n -716	n -712	v 4
erfgoed en kunst	n -67	n -76	n -133	n -73	v 60
natuur	n -2.111	n -2.090	n -2.850	n -2.458	v 392
totaal gerealiseerde lasten	n -5.183	n -5.654	n -6.643	n -5.998	v 645
baten:					
sport en beweging:					
accommodaties	v 497	v 467	v 610	v 661	v 51
bevorderen deelname en activiteiten	v 128	v 94	v 142	v 128	n -14
cultuur:					
cultuur en verbinding	v 11	v 11	v 11	v 11	
cultuur en participatie	v 2	v 2	v 3	v 3	
accommodaties	v 139	v 102	v 165	v 165	
erfgoed en kunst	v 9	v 9	v 9	v 9	
natuur	v 59	v 44	v 731	v 405	n -326
totaal gerealiseerde baten	v 845	v 729	v 1.671	v 1.382	n -289
gerealiseerd resultaat	n -4.338	n -4.925	n -4.972	n -4.616	v 356

Toelichting afwijkingen sport, cultuur en recreatie

(bedragen x € 1.000,-)	Afwijking	Toelichting
Verrekening loonkosten, overhead en inhuur	-76	De loonkosten worden toegerekend aan de diverse taakvelden. Doorbelasting geschiedt op basis van werkelijke tijdsbesteding.
Combinatiefuncties/ buurtsportcoaches	27	Lagere lasten door inzet Brede Spuk GALA
Sportthal X-sport	-26	Hogere lasten: elektriciteitsverbruik & onderhoud
Sportvelden de Groesbocht Netersel	63	Geen projectkosten renovatie sportveld & plan herontwikkeling (budgetoverheveling)
Sportvelden de Lemelvelden Hapert	136	Lagere projectkosten parkeerplaats & herontwikkeling sportpark (budgetoverheveling) en lagere lasten onderhoud
Sportvelden de Smagtenbocht	16	Lagere lasten onderhoud en structureel uitsbestede werkzaamheden
Sportvelden de Roetwijer Hoogeloon	10	Geen projectkosten voorbereiding herinrichting sportpark (budgetoverheveling)
Berekening sportvelden	75	Geen projectkosten onderzoek en vervanging berekening sportvelden (budgetoverheveling)
Natuurbescherming	124	Lagere lasten voor natuurbescherming, staan gedeeltelijk lagere houtopbrengsten tegenover (zie afwijking baten)
Gebiedsontwikkeling Kroonvensche Heide	239	Lagere lasten gebiedsontwikkeling Kroonvensche Heide (budgetoverheveling), zie ook afwijking baten
Groenbeleidsplan en soorten management	141	Lagere lasten Groenbeleidsplan (budgetoverheveling) en geen projectkosten soorten managementplan (budgetoverheveling)
Openbaar groen	-95	Hogere lasten boomonderhoud. Door projectmatige aanbesteding zijn meer lasten gemaakt dan gebudgeteerd in 2024.
Gebiedsplan de Groene Long	50	Geen projectkosten fase 2 project Groene Long (budgetoverheveling)
Gebouwlijke voorziening molen te Hapert	46	Geen projectkosten geb.voorziening molen te Hapert (budgetoverheveling)
Egyptische Poort: overall-visie	-39	Hogere advieskosten
Egyptische Poort: sportgebied	-45	Hogere advieskosten
Egyptische Poort: recreatiegebied	-55	Hogere advieskosten
Werkbudget tegemoetkoming vrijwilligers	10	Geen projectkosten werkbudget vrijwilligers (budgetoverheveling)
Speelvoorzieningen	13	Lagere onderhouds- en overige kosten
Onderhoud recreatieve voorzieningen	11	Lagere projectkosten buitenruimte omgeving Carillon (budgetoverheveling)
Diverse afwijkingen	20	Diverse afwijkingen
Totale afwijking lasten	645	

Gebiedsontwikkeling Kroonvensche heide	-239	Lagere baten gebiedsontwikkeling Kroonvensche Heide (budgetoverheveling), zie ook afwijking lasten
Natuurbescherming	-89	Lagere houtopbrengsten (ook lagere lasten bij natuurbescherming, zie afwijking lasten). Houtopbrengsten volgen in 2025
Sportpark Lemelvelden Hapert	20	Hogere baten door m.n. huuropbrengsten en terugontvangst energiekosten
SPUK sport uitkering	20	Hogere uitkering dan geraamd o.b.v. definitieve verantwoording SiSa
Diverse afwijkingen	-1	Diverse afwijkingen
Totale afwijking baten	-289	
Totale afwijking resultaat	356	

Sociaal domein

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Rekening 2024	Afwijking 2024
Lasten:					
participatie:					
accommodaties	n -2.718	n -2.485	n -2.952	n -3.130	n -178
algemeen toegankelijke individuele ondersteuning	n -825	n -641	n -2.015	n -2.052	n -37
mantelzorg	n -44	n -94	n -121	n -33	v 88
voorliggende voorzieningen	n -547	n -591	n -581	n -557	v 24
arbeidsparticipatie	n -236	n -332	n -200	n -232	n -32
overige lokale initiatieven	n -464	n -473	n -887	n -717	v 170
wijk GGZ	n -2		n -15	v 8	v 23
Wmo:					
zorgloket	n -647	n -849	n -712	n -703	v 9
maatwerkdienstverlening 18+	n -5.234	n -5.868	n -5.724	n -6.035	n -311
complexe cacuïstiek					
inkomensregelingen:					
inkomensvoorzieningen	n -10.498	n -10.113	n -9.784	n -9.988	n -204
minimabeleid	n -1.104	n -412	n -511	n -463	v 48
bijzondere bijstand					
schuldhulpverlening	n -10	n -7	n -10	n -14	n -4
jeugd:					
preventie	n -1.035	n -1.060	n -1.027	n -988	v 39
maatwerkdienstverlening 18-	n -3.280	n -2.865	n -3.834	n -4.308	n -474
geëscaleerde zorg 18+					
geëscaleerde zorg 18-	n -343	n -327	n -530	n -622	n -92
vrijwilligers (waardering / ondersteuning)	n -116	n -76	n -68	n -113	n -45
totaal gerealiseerde lasten	n -27.103	n -26.193	n -28.971	n -29.947	n -976
baten:					
participatie:					
accommodaties	v 532	v 137	v 312	v 414	v 102
algemeen toegankelijke individuele ondersteuning	v 1.359	v 204	v 2.550	v 2.659	v 109
mantelzorg	v 11		v 12	v 12	
voorliggende voorzieningen		v 12	v 130	v 5	n -125
arbeidsparticipatie	v 27	v 96	v 24	v 28	v 4
overige lokale initiatieven	v 159	v 3	v 432	v 103	n -329
wijk GGZ				n -18	n -18
Wmo:					
zorgloket					
maatwerkdienstverlening 18+	v 145	v 145	v 165	v 165	
complexe cacuïstiek					
inkomensregelingen:					
inkomensvoorzieningen	v 4.481	v 2.811	v 3.401	v 3.256	n -145
minimabeleid	v 31	v 30	v 40	v 49	v 9
bijzondere bijstand					
schuldhulpverlening					
jeugd:					
preventie	v 44	v 40	v 45	v 44	n -1
maatwerkdienstverlening 18-					
geëscaleerde zorg 18+					
geëscaleerde zorg 18-					
vrijwilligers (waardering / ondersteuning)					
totaal gerealiseerde baten	v 6.789	v 3.478	v 7.111	v 6.717	n -394
gerealiseerd resultaat	n -20.314	n -22.715	n -21.860	n -23.230	n -1.370

Toelichting afwijkingen sociaal domein

(bedragen x € 1.000,-)	Afwijking	Toelichting
Verrekening loonkosten, overhead en inhuur	-59	De loonkosten worden toegerekend aan de diverse taakvelden. Doorbelasting geschiedt op basis van werkelijke tijdsbesteding.
Programmakosten MD	-791	Op basis van de voorlopige cijfers zijn de totale programmakosten 2024 Maatschappelijke Dienstverlening fors hoger dan begroot bij de 2e Marap
Exploiatieresultaat 2024 MD	-149	Exploiatieresultaat 2024 MD
Programmakosten Kempenplus	-38	Hogere programmakosten Kempenplus
Wet inburgering nieuwkomers	277	Lagere lasten wet inburgering nieuwkomers (zie ook afwijking baten)
Opvang ontheemden Oekraïne	-138	Hogere lasten beveiliging & beheer (zie ook hogere baten hieronder)
Uitvoering diverse taken ihkv Wmo	30	Lagere kosten voor ondersteuning, onderzoeken, maatwerkvoorzieningen en initiatieven
Mantelzorgondersteuning	24	Lagere lasten door inzet Brede Spuk GALA
MFA Hart van Hapert - onderhoudsvoorziening	-99	Hogere dotatie onderhoudsvoorziening (zie ook afwijking baten)
MFA Hart van Hapert - gem. belastingen	50	Lagere lasten OZB 2023 en 2024 dan verwacht
MFA D'n Anloop	-41	Hogere dotatie onderhoudsvoorziening
Gemeenschapshuis aan de Markt	-36	Hogere kapitaallasten
Diverse afwijkingen	-6	Diverse afwijkingen
Totale afwijking lasten	-976	
Bijstandsbesluit zelfstandigen	-136	Mutatie dubieuze debiteuren SOZA aansluiting balans Kempenplus
Wet inburgering nieuwkomers	-334	Lagere baten wet inburgering nieuwkomers (zie ook afwijking lasten)
Opvang ontheemde Oekraïners	83	Hogere rijksbijdrage o.b.v. definitieve verantwoording SPUK
Kinderopvang	47	Hoger SPUK-uitkering gedupeerden toesalgenaffaire (o.b.v. verantwoording)
Ouderenbeleid	-125	Verkoopopbrengst Kloostertuin niet gerealiseerd in 2024 (volgt in 2025)
MFA Hart van Hapert - onderhoudsvoorziening	99	Hogere bijdragen t.b.v. onderhoudsvoorziening (zie ook afwijking lasten)
Diverse afwijkingen	-28	Diverse afwijkingen
Totale afwijking baten	-394	
Totale afwijking resultaat	-1.370	

Volksgezondheid

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Rekening 2024	Afwijking 2024
lasten:					
volksgezondheid:					
preventie	n -1.075	n -953	n -1.213	n -1.159	v 54
acute zorg	n -2	n -2	n -3	n -3	
riolering	n -2.040	n -2.124	n -2.007	n -1.922	v 85
duurzaam grondstoffengebruik / afval	n -2.106	n -1.752	n -2.163	n -2.087	v 76
kwaliteit van de leefomgeving					
preventie	n -718	n -869	n -917	n -895	v 22
handhaving	n -130	n -68	n -92	n -73	v 19
natuur (aanleg)	n -31	n -67	n -37	n -30	v 7
klimaat	n -1.379	n -1.046	n -2.042	n -1.140	v 902
totaal gerealiseerde lasten	n -7.481	n -6.881	n -8.474	n -7.309	v 1.165
baten volksgezondheid en milieu					
volksgezondheid:					
preventie	v 176		v 234	v 223	n -11
acute zorg					
riolering	v 2.206	v 2.322	v 2.287	v 2.221	n -66
duurzaam grondstoffengebruik / afval	v 2.423	v 2.082	v 2.429	v 2.449	v 20
kwaliteit van de leefomgeving					
preventie	v 13				
handhaving					
natuur (aanleg)					
klimaat	v 376	v 464	v 1.418	v 469	n -949
totaal gerealiseerde baten	v 5.194	v 4.868	v 6.368	v 5.362	n -1.006
gerealiseerd resultaat	n -2.287	n -2.013	n -2.106	n -1.947	v 159

Toelichting afwijkingen volksgezondheid

(bedragen x € 1.000,-)	Afwijking	Toelichting
Projectkosten basisgezondheidszorg	56	Lagere kosten door inzet van Brede Spuk GALA middelen
Dienstverleningsovereenkomst Difar	28	Lagere lasten milieustraat
Projectkosten milieustraat	62	Lagere kosten voorbereiding nieuw grondstoffencentrum (budgetoverheveling)
Zwerfafval	12	Lagere kosten opruimen zwerfafval
Communicatie riolering	30	Lagere communicatiekosten i.h.k.v. riolering
Capaciteit energietransitie	152	Lagere lasten SPUK capaciteit energietransitie (zie ook afwijking baten)
Lokaal isolatieprogramma	554	Lagere lasten SPUK lokaal isolatieprogramma (zie ook afwijking baten)
Subsidieregeling duurzame energie particulier	52	Lagere lasten subsidie duurzame energie (budgetoverheveling)
Aanpak energiearmoede	191	Lagere kosten SPUK aanpak energiearmoede (zie ook afwijking baten)
Project Kempenbranie	17	Lagere projectkosten Kempenbranie (budgetoverheveling)
Energietransitie	18	Lagere projectkosten en uitbestede werkzaamheden energietransitie
Klimaatadaptatie	15	Lagere kosten klimaatadaptatie
Energiehub KBP	-36	Hogere kosten
Diverse afwijkingen	14	Diverse afwijkingen
Totale afwijking lasten	1.165	
PMD	36	Hogere vergoeding inzameling PMD
Papier	15	Hogere opbrengsten oud papier
Milieustraat	37	Hogere bijdrage buurgemeente Reusel-De Mierden
Voorziening riolering	-108	Lagere onttrekking uit voorziening dan geraamd
Afalstoffenheffing	-63	Lagere inkomsten afvalstoffenheffing
Rioolheffing	24	Hogere inkomsten rioolheffing
Capaciteit energietransitie	-260	Lagere baten SPUK capaciteit energietransitie (zie ook afwijking baten)
Lokaal isolatieprogramma	-554	Lagere baten SPUK lokaal isolatieprogramma (zie ook afwijking baten)
Aanpak energiearmoede	-173	Lagere baten SPUK aanpak energiearmoede (zie ook afwijking baten)
Energiehub KBP	36	Hogere baten C-DOKE
Diverse afwijkingen	4	Diverse afwijkingen
Totale afwijking baten	-1.006	
Totale afwijking resultaat	159	

Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Stedelijke vernieuwing

Bedragen	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Rekening 2024	Afwijking 2024
(bedragen x € 1.000,-)					
lasten:					
bebouwd:					
wonen	n -1.302	n -1.043	n -1.644	n -1.331	v 313
grondexploitaties	n -3.590	n -2.262	n -9.617	n -7.999	v 1.618
overig gebruik ruimte	n -1.745	n -1.416	n -2.131	n -1.907	v 224
onbebouwd:					
cultuurlandschap		n -22	n -30	n -8	v 22
natuur / water					
totaal gerealiseerde lasten	n -6.637	n -4.743	n -13.422	n -11.245	v 2.177
baten VHROSV					
bebouwd:					
wonen	v 541	v 669	v 1.116	v 1.096	n -20
grondexploitaties	v 3.492	v 2.225	v 9.398	v 8.011	n -1.387
overig gebruik ruimte	v 289	v 176	v 367	v 186	n -181
onbebouwd:					
cultuurlandschap	n -4	v 50	v 71	v 71	
natuur / water					
totaal gerealiseerde baten	v 4.318	v 3.120	v 10.952	v 9.364	n -1.588
gerealiseerd resultaat	n -2.319	n -1.623	n -2.470	n -1.881	v 589

Toelichting afwijkingen VHROSV

(bedragen x € 1.000,-)	Afwijking	Toelichting
Verrekening loonkosten, overhead en inhuur	-36	De loonkosten worden toegerekend aan de diverse taakvelden. Doorbelasting geschiedt op basis van werkelijke tijdsbesteding.
Uitvoering Omgevingswet	301	Lagere projectkosten (budgetoverheveling)
Vastgoedbeheer	22	Lagere projectkosten nieuwe MJOP (budgetoverheveling)
Projectplan Posthof	37	Lagere advieskosten (budgetoverheveling)
Ov. aangelegenheden volkshuisvesting	165	Lagere projectkosten startbouwimpuls Pius-hof Bladel (budgetoverheveling)
Diverse exploitaties - doorbelasting grex	79	Lagere projectkosten en rente - lasten toegerekend aan grondexploitaties
Diverse exploitaties	108	Lasten toegerekend aan grondexploitaties (zie ook afwijking baten)
Anticiperende grondverwerving	125	Lagere project-/plankosten uitbreidingslocaties (budgetoverheveling)
Grondexploitatie	1.356	Mutaties onderhanden werk & mutatie voorbereidingskosten (zie afwijking baten)
Diverse afwijkingen	20	Diverse afwijkingen
Totale afwijking lasten	2.177	
Diverse exploitaties - doorbelasting grex	-108	Lasten toegerekend aan grondexploitaties (zie ook afwijking lasten)
Grondexploitatie	-1.647	Mutaties onderhanden werk & mutatie voorbereidingskosten (zie afwijking lasten)
Grondexploitatie winstuitnames	368	Tussentijdse winstnemering grondexploitaties 2024
Ov. aangelegenheden volkshuisvesting	-165	Lagere projectbaten startbouwimpuls Pius-hof Bladel (budgetoverheveling)
Ruimtelijke ordening	-16	Lagere advieskosten
Diverse afwijkingen	-20	Diverse afwijkingen
Totale afwijking baten	-1.588	
Totale afwijking resultaat	589	

Overhead

Bedragen	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Rekening 2024	Afwijking 2024
(bedragen x € 1.000,-)					
lasten:					
overhead	n -6.693	n -6.695	n -7.730	n -7.480	v 250
totaal gerealiseerde lasten	n -6.693	n -6.695	n -7.730	n -7.480	v 250
baten:					
overhead	v 263	v 197	v 341	v 404	v 63
totaal gerealiseerde baten	v 263	v 197	v 341	v 404	v 63
gerealiseerd resultaat	n -6.430	n -6.498	n -7.389	n -7.076	v 313

Toelichting afwijkingen overhead

(bedragen x € 1.000,-)	Afwijking	Toelichting
Verrekening loonkosten, overhead en inhuur	96	De loonkosten worden toegerekend aan de diverse taakvelden. Doorbelasting geschiedt op basis van werkelijke tijdsbesteding.
Gemeentehuis - nieuw meubilair	21	Project niet uitgevoerd in 2024 (budgetoverheveling)
Gemeentehuis - gasverbruik	17	Lagere kosten gasverbruik
Kosten automatisering	40	Diverse lagere kosten zoals contacten, abonnementen, licenties en aanschaf bodycamera's voor de BOA's (budgetoverheveling)
Exploitatieresultaat SSC	34	Lagere lasten
Huisvesting en tractie OW	17	Voornamelijk lagere huurkosten
Dienstverlening en bedrijfsvoering	15	Diverse lagere lasten binnen de afdeling dienstverlening en bedrijfsvoering
Diverse afwijkingen	10	Diverse afwijkingen
Totale afwijking lasten	250	
Inhuur i.v.m. overlastgevende jeugd	52	Hogere doorbelasting gedeelte gemeente Reusel-De Mierden
Diverse afwijkingen	11	Diverse afwijkingen
Totale afwijking baten	63	
Totale afwijking resultaat	313	

Algemene dekkingsmiddelen

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Rekening 2024	Afwijking 2024
lasten:					
algemene dekkingsmiddelen	n -888	n -1.003	n -986	n -1.434	n -448
totaal gerealiseerde lasten	n -888	n -1.003	n -986	n -1.434	n -448
baten:					
algemene dekkingsmiddelen	v 46.381	v 47.673	v 49.497	v 50.043	v 546
totaal gerealiseerde baten	v 46.381	v 47.673	v 49.497	v 50.043	v 546
gerealiseerd resultaat	v 45.493	v 46.670	v 48.511	v 48.609	v 98

Toelichting afwijkingen algemene dekkingsmiddelen

(bedragen x € 1.000,-)	Afwijking	Toelichting
Verrekening loonkosten, overhead en inhuur	-79	De loonkosten worden toegerekend aan de diverse taakvelden. Doorbelasting geschiedt op basis van werkelijke tijdsbesteding.
Geldleningen	38	Renteresultaat 2024, nadere toelichting in paragraaf treasury
Voorziening dubieuze debiteuren	-32	Hogere dotatie door bepaling bij jaarrekening
Vennootschapsbelasting	-340	Hogere VPB-last 2024 dan geraamd
Uitvoering Wet Woz	-35	Hogere lasten bezwaarschriften
Totale afwijking lasten	-448	
Geldleningen	18	Renteresultaat 2024, nadere toelichting in paragraaf treasury
Algemene uitkering	612	Hogere algemene uitkering
Onroerende zaakbelasting	-77	Lagere onroerendezaakbelastingen dan geraamd
Diverse afwijkingen	-7	Diverse afwijkingen
Totale afwijking baten	546	
Totale afwijking resultaat	98	

Toelichting op investerings- en projectbudgetten

In deze paragraaf lichten we de lopende investeringen en projecten per hoofdtaakveld toe door middel van de zgn. smileys. Bij een groene smiley is de investering of project afgerond, bij een gele smiley is de investering of project in uitvoering en bij een rode smiley is de investering of project nog niet in uitvoering.

Van de begrote investeringsuitgaven van € 85,158 miljoen is in vorige jaren een totaalomvang gerealiseerd van € 40,257 miljoen en in 2024 € 19,279 miljoen. We stellen voor om restantkredieten tot een bedrag van € 23,271 miljoen door te schuiven naar het volgende jaar. Daarnaast kunnen een aantal kredieten worden afgesloten. Als de uitvoering van een investering of project met meer dan € 50.000,- overschreden wordt lichten we dat voor die investering of project nader toe in het onderdeel "Begrotingsrechtmatigheid". Hieronder volgt een toelichting van de geplande/uitgevoerde investeringen per programma.

Toelichting Bestuur en ondersteuning

(bedragen x € 1.000,-)	beschikbaar krediet	uitgaven t/m 2023	uitgaven 2024	restant krediet	overschr. > € 50.000,-	over te boeken
Aankoop grond Hamelendijk Reusel	588			588		588
totaal	588			588		588

☹️ Aankoop grond Hamelendijk

Voor de beoogde aankoop van een perceel landbouwgrond aan de Hamelendijk te Reusel- De Mierden is bij de Najaarsnota 2023 een krediet geraamd van € 588.000,-. Dit krediet is bij de jaarrekening 2023 overgebracht naar het dienstjaar 2024. Momenteel wordt gewerkt aan de hiervoor benodigde grondstrategie die in Q2 aan de gemeenteraad zal worden voorgelegd. Afhankelijk van de besluitvorming hierover wordt een notarieel transport van het perceel landbouwgrond aan de Hamelendijk te Reusel- de Mierden voorzien in Q2 of Q3 2025.

Toelichting Veiligheid

(bedragen x € 1.000,-)	beschikbaar krediet	uitgaven t/m 2023	uitgaven 2024	restant krediet	overschr. > € 50.000,-	over te boeken
Renovatie dak brandweerkazerne Bladel	25			25		
totaal	25			25		

😊 Renovatie dak brandweerkazerne Bladel

Voor de renovatie van het dak van de brandweerkazerne Bladel is in 2023 een krediet van € 25.000,- beschikbaar gesteld. Uit inspecties is gebleken dat deze renovatie kan worden doorgeschoven naar het jaar 2027. In het meerjareninvesteringsprogramma (MIP) is hiervoor in de jaarschijf 2027 een raming van € 32.000,- opgenomen. Het huidige krediet van € 25.000,- kan hiermee bij de jaarrekening 2024 komen te vervallen.

Toelichting Verkeer en vervoer

(bedragen x € 1.000,-)	beschikbaar krediet	uitgaven t/m 2023	uitgaven 2024	restant krediet	overschr. > € 50.000,-	over te boeken
Verb. bereikbh. bedr.terrein Sleutel & Kl. Hoeven	100	52		48		48
Gepland groot onderhoud wegen 2023	1.502	863	651	-12		
Gepland groot onderhoud wegen 2024	1.578		1.269	308		308
Voorbereiding herinrichting N284	450	123	262	65		65
Verkeersvisie Hapert: aanp. Oude Provinciale weg	3.217	2.853	421	-57	-57	
Gemeenschapshuis aan de Markt: buitenruimte	429	27	123	279		279
Verbindingsweg en waterberging Hoeven 26	270		14	256		256
Herinrichting Hofplein Bladel	300	150	170	-20		
Uitvoeren verkeersvisie 2023	130	16	118	-4		
Uitvoeren verkeersvisie 2024	1.630		368	1.262		1.262
Aanpassing omgeving de Vest	45	5		40		40
Verbreden fietspaden Cartierheide	600	121	24	455		455
Herstructurering Koolbogt Bladel	1.315	33	67	1.215		1.215

Herinrichting marktgebied Bladel	648			648		648
Vervanging openbare verlichting 2024: armaturen	58		36	22		22
Vervanging openbare verlichting 2024: masten	63		51	12		11
totaal	12.335	4.243	3.574	4.517	-57	4.609

☹️ **Verbetering bereikbaarheid bedrijventerrein de Sleutel & Kleine Hoeve**

Het restantkrediet 2024 ad € 48.000,- zal nog worden ingezet ten behoeve van de verdere voorbereiding van de aanleg van de verbindingsweg en waterberging Hoeven 26 en de aanpassing van Hallenstraat en Raambrug. De voorbereiding wordt samen met Reusel-De Mierden verder uitgewerkt richting de uitvoering. Dit restantkrediet zal bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

😊 **Gepland groot onderhoud wegen 2023**

Het restantkrediet 2024 ad € 639.000,- is geheel ingezet voor Klimaatmaatregelen fase 3 (Hoofdstraat, Breestraat en Dijkstraat) Hoogeloon, asfaltonderhoud Dalem en de Pan, Het Bosch Bladel en herinrichting Hemelrijken en Kerkstraat Casteren. Dit krediet kan bij de jaarrekening 2024 worden afgewikkeld met een geringe overschrijding van € 12.000,-.

☹️ **Gepland groot onderhoud wegen 2024**

Voor de uitvoering van het gepland groot onderhoud 2024 is een krediet van € 1.578.000,- beschikbaar gesteld. Dit krediet is vooralsnog gedeeltelijk ingezet voor de projecten Klimaatmaatregelen fase 3 Hoogeloon (Hoofdstraat, Breestraat en Dijkstraat), Hemelrijken/Kerkstraat in Casteren en het Gepland Groot Onderhoud (GGO) aan de rijbaan op Het Bosch / De Voorbeemden. Verder zijn de voorbereidingskosten voor de reconstructiewerkzaamheden Fons van der Heijdenstraat/ De Lei (binnen de bebouwde kom) hieruit betaald. De uitvoering van dit project zal medio 2025 zijn. Het restantkrediet 2024 ad € 308.000,- zal bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

☹️ **Voorbereiding herinrichting N284**

Ten laste van het restantkrediet 2024 ad € 327.000,- zijn in 2024 advieskosten, salariskosten en een verrekening van aangekochte grond gebracht. Het restantkrediet ultimo 2024 ad € 65.000,- zal bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025 en worden ingezet voor de verdere uitwerking van het voorkeursalternatief 2024 inclusief de ruimtelijke gevolgen.

😊 **Verkeersvisie Hapert / aanpassing Oude Provincialeweg**

Het restantkrediet 2024 ad € 364.000,- is in 2024 afgerond met een overschrijding van € 57.000,- wegens extra uitgevoerde asfalteringswerkzaamheden en de toerekening van salaris- en apparaatskosten Openbare Werken.

☹️ **Gemeenschapshuis aan de Markt: buitenruimte**

Voor de realisatie van de functionele buitenruimte van BRUIS is een totale projectbegroting opgesteld van € 1.400.000,-. Met de werkzaamheden is medio november 2024 begonnen en de oplevering is voorzien omstreeks mei/juni 2025. Dit restantkrediet van € 279.000,- zal bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

☹️ **Verbindingsweg en waterberging Hoeven 26**

Voor het aandeel van de gemeente Bladel in de aanleg van een nieuwe verbindingsweg tussen bedrijventerrein De Sleutel en Kleine Hoeve (Reusel) is in 2022 krediet van € 270.000,- beschikbaar gesteld. Daarnaast is een krediet beschikbaar gesteld voor de aanleg van een waterbergingsgebied nabij Hoeve 26 te Reusel (programma volksgezondheid en milieu). Met de voorbereiding hiervan is medio 2023 gestart. De uitvoering van de werkzaamheden wacht nog op de benodigde omgevingsplanprocedure. In afwachting daarvan wordt het restantkrediet voor een bedrag van € 256.000,- bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

😊 **Herinrichting Hofplein**

De herinrichting van het Hofplein is in 2024 geheel afgerond. Het restantkrediet 2024 ad € 150.000,- is met een bedrag van € 20.000,- overschreden en zal bij de jaarrekening 2024 financieel worden afgewikkeld. Echter is

binnen het krediet een extra opbrengst van € 11.000,- ten opzichte van de begroting, waardoor de overschrijding per saldo € 9.000,- bedraagt.

Uitvoeren Verkeersvisie 2023

Het restantkrediet ad € 114.000,- voor het uitvoeren van kleinschalige infrastructurele verkeerskundige maatregelen en/of projecten is in 2024 ingezet ten behoeve van het aanpassen van de komgrenzen Netersel en Hoogeloon en kan bij de jaarrekening 2024 worden afgewikkeld met een geringe overschrijding van € 4.000,-.

Uitvoeren Verkeersvisie 2024

Het krediet voor de uitvoering van de verkeersvisie 2024 ad € 1.430.000,- is bij de Perspectiefnota 2024 verhoogd met € 200.000,- ten behoeve van het treffen van duurzame verkeersmaatregelen aan de Casterseweg (binnen de bebouwde kom) ter voorkoming van overlast door trillingen en geluid en het beperken van de hoge snelheden ter plaatse. Naast de Casterseweg zijn diverse verkeersprojecten in voorbereiding, waaronder Fons van der Heijdenstraat, Burgemeester Woenseldreef en Lemel/Dijkstraat. Het restantkrediet 2024 ad € 1.262.000,- zal bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

Aanpassing omgeving De Vest

Het restantkrediet ultimo 2024 ad € 40.000,- zal bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025 en worden ingezet voor de herstelkosten van de omgeving na de oplevering van de uitbreiding van basisschool De Vest te Hoogeloon in 2025.

Verbreden fietspaden Cartierheide

Voor een nadere toelichting op dit project wordt verwezen naar raadsmededeling RM24.059. Ten laste van het restantkrediet 2024 ad € 479.000,- zijn dit jaar enkel minimale voorbereidingskosten gebracht. Het restantkrediet ad € 455.000,- en het nog openstaande subsidiebedrag van € 234.000,- zullen worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

Herstructurering Koolbogt

Voor de herinrichting van de omgeving van de Koolbogt in Bladel is bij de Perspectiefnota 2024 een totaalkrediet van € 1.215.000,- beschikbaar gesteld. Daarnaast is nog een restantkrediet 2023 ad € 67.000,- wegens voorbereidingskosten. De kosten voor het nieuwe inrichtingsplan inclusief Spieveld zijn geraamd op € 1.800.000,-, waarvan € 500.000,- gedekt kan worden uit het reguliere rioolkrediet en € 85.000,- uit het reguliere groenkrediet. De oplevering is gepland omstreeks mei 2025. Het restantkrediet 2024 ad € 1.215.000,- zal bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

Herinrichting marktgebied Bladel

Voor de realisatie van de functionele buitenruimte van BRUIS is een totale projectbegroting opgesteld van € 1.400.000,-. Ten opzichte van de hiervoor binnen de huidige begroting reeds beschikbare middelen is bij de Perspectiefnota 2024 nog een aanvullende krediet van € 648.000,- beschikbaar gesteld. Met de werkzaamheden is medio november 2024 begonnen en de oplevering is voorzien omstreeks mei/juni 2025. Dit aanvullend krediet van € 648.000,- zal bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

Vervanging openbare verlichting 2024

De kredieten 2024 voor de vervanging van de openbare verlichting ad resp. € 58.000,- (armaturen) en € 63.000,- (masten) zijn in 2024 voor een bedrag van € 87.000,- ingezet ten behoeve van onderhoud, beheer en vervanging 2024 conform de meerjarig gesloten overeenkomst met Heijmans Wegen B.V. te Eindhoven en de herinrichting van de openbare verlichting Hemelrijken Casteren. De resterende kredieten ad € 33.000,- zullen worden overgeheveld naar het dienstjaar 2025 en kunnen zo nodig worden ingezet voor het verlichtingsplan herinrichting Marktgebied Bladel.

Toelichting Economie

(bedragen x € 1.000,-)	beschikbaar krediet	uitgaven t/m 2023	uitgaven 2024	restant krediet	overschr. > € 50.000,-	over te boeken
Bouwrijp maken perceel KBP	3.507	2.802	696	9		
Vorbereiding realisatie nieuwbouw GGD	132		19	113		113
Bedrijventerrein KBP percelen 1.1 en 1.3	85		74	11		11
totaal	3.724	2.802	789	133		124

😊 Bouwrijp maken perceel Kempisch Bedrijvenpark

Eind 2023 is binnen het hiervoor beschikbaar gestelde krediet een perceel grond op het Kempisch Bedrijvenpark aangekocht voor een bedrag van ca. € 2,8 miljoen. In de raadsvergadering van 27 juni 2024 is een krediet van € 697.000,- beschikbaar gesteld voor het bouwrijp maken van een perceel op het KBP voor onder meer de vestiging van de ambulancepost GGD. De werkzaamheden zijn in september 2024 gestart en in Q4 binnen het krediet afgerond.

😊 Vorbereiding realisatie nieuwbouw GGD

Voor de realisatie van de nieuwbouw GGD op het Kempisch Bedrijvenpark is bij de Perspectiefnota 2024 een voorbereidingskrediet van € 132.000,- geraamd. In Q4 zijn de eerste kosten gemaakt in het kader van de benodigde omgevingsvergunning. Het restantkrediet ad € 113.000,- zal worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

😊 Bedrijventerrein KBP inrichting percelen 1.1. en 1.3

De gemeenteraad heeft op 21 september 2023 ingestemd met voorstel R23.058 om een tweetal kavels strategisch aan te kopen op het KBP achter de Subway met het oog daar maatschappelijke voorzieningen te vestigen. Om de planvorming voor de grondexploitatie verder uit te werken is bij de Perspectiefnota 2024 een voorbereidingsbudget van € 85.000,- voor het jaar 2024 beschikbaar gesteld en € 12.000,- voor het jaar 2025. De voorbereidingskosten worden t.z.t. toegerekend aan de diverse te realiseren voorzieningen. In 2024 zijn voorbereidingskosten gemaakt voor een bedrag van € 74.000,-. Het restantkrediet ad € 11.000,- zal bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

Toelichting Onderwijs

(bedragen x € 1.000,-)	beschikbaar krediet	uitgaven t/m 2023	uitgaven 2024	restant krediet	overschr. > € 50.000,-	over te boeken
Uitbreiding basisschool de Vest Hoogeloon 2024	1.090		400	690		690
Onderwijsleerpakket uitbr. De Vest Hoogeloon	98			98		98
totaal	1.188		400	788		788

😊 Uitbreiding basisschool en onderwijsleerpakket de Vest Hoogeloon

Voor de uitbreiding van basisschool de Vest en het daarbij behorende onderwijsleerpakket zijn bij de Perspectiefnota 2024 kredieten van resp. € 1.090.000,- en € 98.000,- beschikbaar gesteld. De voorbereidingen zijn medio 2024 gestart en de oplevering is gepland in juni 2025. De uitgaven in 2024 blijven beperkt tot € 400.000,- wegens bouwvoorschotten. Het krediet voor het onderwijsleerpakket zal worden uitgekeerd in mei 2025. De restantkredieten zullen bij de jaarrekening 2024 worden overgeheveld naar het dienstjaar 2025.

Toelichting Sport, cultuur en recreatie

(bedragen x € 1.000,-)	beschikbaar krediet	uitgaven t/m 2023	uitgaven 2024	restant krediet	overschr. > € 50.000,-	over te boeken
Uitvoering groenstructuurplan 2023	150	64	26	60		60
Uitvoering groenstructuurplan 2024	150			150		150
Vervanging openbaar groen 2023	260	127	133			
Vervanging openbaar groen 2024	260		83	177		177
LUWA-toren Bladel: renovatie	50			50		50
Aankoop grond Beemdstraat/ Groene Long	74		74			
Verduurzaming sportpark De Lemelvelden	184			184		184

Verduurzaming sportpark De Roetweijer	31			31	31
Sportpark de Roetweijer: renovatie dak KV Klimroos	14			14	14
Sportpark de Roetweijer: verv. Install. KV Klimroos	53			53	53
Technische installaties voetbal/ korfbal Casteren	228			228	228
Herontwikkeling sportpark Casteren	1.386		15	1.371	1.371
Vervanging installaties tennis/ korfbal Lemelvelden	37			37	37
Vervanging installaties sporthal Eureka	160	8	44	108	108
Verduurzaming sporthal Eureka (ivm MFA)	277			277	277
Traject kunstgrasvelden Bladel/ Hapert	2.100	1.587	176	337	
Fusie korfbalvereniging Hapert Hoogeloon: nieuwbouw	908		13	895	894
Fusie korfbalvereniging Hapert Hoogeloon: verbouwing	303			303	303
Sportpark de Lemelvelden: renovatie tribune w Hapert	20			20	
Sportpark Smagtenbocht: techn install tennispavilij	15			15	
Nieuwbouw kleedlokalen de Smagtenbocht	1.712		7	1.705	1.705
Nieuwbouw kantine de Smagtenbocht	1.307		2	1.305	1.304
Vervanging veldafstering hekwerken sportvelden	15			15	15
Vervanging speeltoestellen 2022	46	40	5	1	
Vervanging speeltoestellen 2024	89		88	1	
totaal	9.829	1.826	666	7.337	6.961

😊 Uitvoering groenstructuurplan 2023

Voor de uitvoering van het groenstructuurplan is in 2023 een krediet van € 150.000,- beschikbaar gesteld. Het restantkrediet ad € 86.000,- is in 2024 deels ingezet voor het inrichten van plantvakken Hofplein Bladel, het verfraaien van groeiplaatsen monumentale bomen en de afronding van de groenvoorziening de Hoeve in Netersel. Het restantkrediet ad € 60.000,- worden overgebracht naar het dienstjaar 2025 voor de afrekening van de groenvoorziening ten behoeve van Klimaatmaatregelen 3^e fase Hoogeloon. Door vertragingen van het project zijn de betreffende werkzaamheden niet eerder uitgevoerd kunnen worden.

😊 Uitvoering groenstructuurplan 2024

Voor de uitvoering van het groenstructuurplan is in 2024 een krediet van € 150.000,- beschikbaar gesteld. In 2024 is gestart met de reconstructie van de Koolbogt en inrichting van de buitenruimte van MFA Bruis die vanuit dit krediet zal worden betaald. Het krediet 2024 ad € 150.000,- zal daarom worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

😊 Vervanging openbaar groen 2023

Het restantkrediet 2023 ad € 133.000,- is in 2024 geheel ingezet voor plantvakken Hofplein Bladel, diverse overige aanplantwerkzaamheden binnen de gemeente en groenplan klimaatmaatregelen Hoogeloon. Het restantkrediet kan bij de jaarrekening 2024 worden afgewikkeld.

😊 Vervanging openbaar groen 2024

Voor de vervanging van openbaar groen is in 2024 een krediet van € 260.000,- beschikbaar gesteld. Dit krediet is gedeeltelijk ingezet voor het vervangen van bomen in de kern van Bladel en het buitengebied van Casteren/ Hoogeloon. Het restantkrediet ad € 177.447,- zal worden overgebracht naar het dienstjaar 2025 en worden ingezet voor inboetwerkzaamheden en renovatiewerkzaamheden. Deze werkzaamheden zouden in het najaar 2024 uitgevoerd worden, maar door de natte weersomstandigheden is dit uitgesteld naar het voorjaar 2025.

😊 Luwa-toren Bladel

Voor de renovatie van de LUWA-toren is in 2024 een krediet van € 50.000,- beschikbaar gesteld. De uitvoering van de benodigde maatregelen is afhankelijk van de uiteindelijke keuze voor de locatie van deze toren in relatie met de ontwikkelingen rondom het uitvoeringsplan Egyptische Poort. Het krediet zal in afwachting hiervan bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

😊 Aankoop grond Beemdstraat

In 2024 is de aankoop van het perceel aan de Beemdstraat te Bladel gerealiseerd voor een bedrag van € 74.000,-. Dit krediet kan hiermee bij de jaarrekening 2024 worden afgewikkeld.

Verduurzaming en vervanging installaties gemeentelijke gebouwen

De afgelopen jaren zijn diverse kredieten beschikbaar gesteld voor de verduurzaming, renovaties en de vervanging van technische installaties van de gemeentelijke gebouwen. Een aantal van deze investeringen hebben door zowel interne als externe oorzaken de nodige vertraging opgelopen. De uitvoering hiervan is afhankelijk van bestuurlijke besluitvorming en nadere prioritering van werkzaamheden binnen het gemeentelijk gebouwenbeheer als gevolg van de huidige personele bezetting. Op dit moment resteren voor de betreffende projecten onderstaande (restant)kredieten met bijbehorende resterende ramingen voor SPUK-uitkeringen. Deze kredieten zullen in afwachting van nadere besluitvorming worden overgebracht naar het dienstjaar 2025. Het betreft de volgende investeringen:

- Renovatie dak KV Klimroos sportpark De Roetwijer | € 14.000,-
- Vervanging installaties tennis/korfbal De Lemelvelden | € 37.000,-
- Vervanging installaties sporthal Eureka | € 108.000,-
- Vervanging installaties korfbal Klimroos De Roetwijer | € 53.000,-
- Verduurzaming sportpark De Lemelvelden | € 184.000,-
- Verduurzaming sportpark De Roetwijer | € 31.000,-
- Verduurzaming sporthal Eureka (i.v.m. MFA) | € 277.000,-

Herontwikkeling sportpark Casteren (+technische installaties) / Fusie korfbal Hapert en Hoogeloon

Voor de herontwikkeling van sportpark Casteren en de technische installaties is een totaalkrediet van € 1.614.000,- beschikbaar gesteld. Voor de nieuwbouw en verbouw ten behoeve van de fusie korfbalvereniging Hapert-Hoogeloon is een totaalkrediet van € 1.210.000,- beschikbaar gesteld. Voor zowel de nieuwbouw van het onderkomen van de nieuwe korfbalvereniging KVC te Hapert als voor de nieuwbouw van het onderkomen van vv Casteren heeft medio 2024 een aanbesteding plaatsgevonden. Met beide aannemers is een bouwteamovereenkomst gesloten. Met vereniging, architect, gemeente én aannemer zijn eind 2024 aan de hand van de inschrijfbegroting de plannen gefinetuned en in bouwteamverband nader uitgewerkt. De definitieve opdracht zal plaatsvinden in Q1 2025. De start uitvoering is voorzien in maart 2025. In 2024 hebben zich enkel geringe advies- en voorbereidingskosten voorgedaan. De betreffende restantkredieten zullen worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

Traject kunstgrasvelden Bladel/Hapert

Voor de aanleg van 3 kunstgrastrajecten in Bladel en Hapert is in 2023 een totaalkrediet van € 2.100.000,- beschikbaar gesteld. De realisatie heeft plaatsgevonden in het 2^e halfjaar 2023. Bij de jaarrekening 2023 is een bedrag van € 340.000,- inclusief BTW overgebracht naar het dienstjaar 2024 ten behoeve van de oplevering en afrekening van de kunstgrasvelden en de nieuwe sportveldverlichting op de betreffende sportparken. In Q3 is de sportveldverlichting afgerekend voor een bedrag van € 77.000,-. In Q4 heeft de afrekening van de kunstgrasvelden plaatsgevonden een bedrag van € 83.000,-. Daarnaast is aan een drietal verenigingen een tegemoetkoming verstrekt in de aanschafkosten van een bladblazer. Het restantkrediet kan bij de jaarrekening 2024 met een onderschrijving van per saldo € 147.000,- worden afgerond.

Nieuwbouw kleedlokalen en kantine de Smagtenbocht

In de raadsvergadering van 21 maart 2024 is een krediet van € 3.019.000,- beschikbaar gesteld voor de nieuwbouw van kleedlokalen voor voetbal/korfbal/handbal/volleybal met een gezamenlijke kantine, waarvan € 1.307.000,- ter voorfinanciering van de gezamenlijke kantine. Hierna is voortvarend begonnen met het proces wat moet leiden tot daadwerkelijke realisatie: onderzoeken, functioneel en technisch programma van eisen, aanbesteding, vergunning en bouw. Dat geldt zowel voor het sportcomplex als voor het totale sportpark. Werkzaamheden kunnen gedeeltelijk parallel aan elkaar lopen. Voor beide trajecten is een planning gemaakt. De doorlooptijd van het sportcomplex is ingeschat op 1,5 jaar met een streefdatum oplevering 1-8-2025, voor het totale sportpark ruim 3 jaar met een streefdatum oplevering 1-6-2027. Het krediet zal bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

Vervanging veldafrostering hekwerken sportvelden

Bij de Perspectiefnota 2024 is met ingang van 2024 een jaarlijks krediet beschikbaar van € 15.000,- voor de vervanging van veldafrostering en bestaande hekwerken rondom de sportvelden. Geconstateerd is dat we

stapsgewijs de (vanuit de bond verplichte) leunhekwerken rondom de hoofdvelden moeten gaan vervangen. Deze zijn veelal 50 jaar of ouder. We zijn voornemens om het hoofdveld van vv Netersel grondig te renoveren. Bij die exercitie zal tevens worden geïnvesteerd in drainage, beregening en nieuwe opstellen zoals goals, ballenvangers én leunhekwerk. Op grond van het bepaalde in ons sportbeleid komen de kosten van een nieuw leunhekwerk voor rekening van de gemeente. Q4 2024 is het wachten op de offerte voor de totale aanpak, waaronder het leunhekwerk. Totale renovatie hoofdveld inclusief vervangen leunhekwerk zal voorjaar 2025 plaatsvinden. Het krediet 2024 ad € 15.000,- zal daarom worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

😊 Vervanging speeltoestellen 2022

Het restantkrediet 2022 ad € 6.000,- is in 2024 ingezet voor speeltoestellen in de Vogelwikke en het Hofveld te Bladel. Het krediet kan bij de jaarrekening 2024 worden afgewikkeld.

😊 Vervanging speeltoestellen 2024

Het krediet 2024 ad € 89.000,- is geheel ingezet voor de vervanging van speeltoestellen in de Doornekker Bladel, Kerkeneind Casteren en speeltoestellen in Hapert. Het krediet kan bij de jaarrekening 2024 worden afgewikkeld.

Toelichting Sociaal domein

(bedragen x € 1.000,-)	beschikbaar krediet	uitgaven t/m 2023	uitgaven 2024	restant krediet	overschr. > € 50.000,-	over te boeken
Realisatie MFA Hapert	20.189	19.734	28	427		152
Gemeenschapshuis aan de Markt	21.673	10.604	10.172	897		897
Realisatie inspiratiepunt Bladel	237		14	223		223
totaal	42.099	30.338	10.214	1.547		1.272

😐 Realisatie MFA Hapert

Eind 2023 is met een raadsmededeling eindverslag gedaan van het project MFA-Hapert. Het restantkrediet 2024 ad € 172.000,- zal worden overgebracht naar het dienstjaar 2025 voor de afwikkeling van kosten met de aan- nemer en het gemeentelijk aandeel in de aanpassingskosten de akoestiek met betrekking tot de onder-wijsruim- ten.

In het raadsvoorstel voor kredietverlening van de MFA Hart van Hapert (uit 2019) is rekening gehouden met (in- vesterings)bijdragen van de MFA gebruikers zoals Den Tref, Onderwijsstichting Kempenkind en Steunpunt De Kloostertuin. Voor Steunpunt De Kloostertuin (nu D'Ouwe Pastorie) is toen uitgegaan van een bijdrage uit het ei- gen vermogen van in totaal € 145.000,-. Na intensief gevoerd overleg met Steunpunt D'Ouwe Pastorie is vast ko- men te staan dat hun eigen vermogen fors is gedaald tot het niveau van een minimaal weerstandsvermogen als gevolg van steeds hogere exploitatielasten bij een gelijkblijvende (budget)subsidie en de eigen investering in de inrichting, aankleding en verhuizing naar de nieuwe accommodatie MFA Hart van Hapert (incl. oplevering van huurpand D'n Overkant). Omdat ook een andere financiële (afbetalings)regeling weer zou leiden tot een hogere (budget)subsidie om tot een sluitende exploitatie van D'Oude Pastorie is uiteindelijk besloten om af te zien van de eigen bijdrage ad € 145.000,-. De hieruit voortvloeiende hogere jaarlijkse kapitaallasten ad circa € 6.000,- zullen worden verwerkt in de Perspectiefnota 2025.

😐 BRUIS

Voor de realisatie van het gemeenschapshuis aan de Markt is een totaalkrediet van € 21.673.000 (excl. buiten- ruimte) beschikbaar gesteld. Bij de jaarrekening 2023 zijn de restantkredieten 2023 ad € 11.069.000,- overge- bracht naar het dienstjaar 2024. De realisatie van het beoogde Gemeenschapshuis aan de Markt verloopt volgens planning. Oplevering zal plaatsvinden in april 2025. De restantkredieten ultimo 2024 ad € 897.000 voor de afron- ding van de verbouwing en met name de inrichtingskosten zullen worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

😐 Realisatie inspiratiepunt Visit

Bij de najaarsnota 2024 is een krediet van € 237.000,- beschikbaar gesteld voor het inspiratiepunt Visit Bladel. Het restant ad € 223.000,- wordt overgebracht naar dienstjaar 2025.

Toelichting Volksgezondheid en milieu

(bedragen x € 1.000,-)	beschikbaar krediet	uitgaven t/m 2023	uitgaven 2024	restant krediet	overschr. > € 50.000,-	over te boeken
Uitvoering GRP 2022: vervanging riolering	1.176	634	545	-3		
Waterbergingsgebied nabij industrieterrein Bladel	464	3	-3	464		464
Uitvoering GRP 2023: klimaatmaatregelen	535	129	411	-5		
Uitvoering GRP 2023: vervanging riolering	1.044	9	329	706		707
Uitvoering GRP 2024: klimaatmaatregelen	532		154	312		378
Uitvoering GRP 2024: vervanging gemalen	80		43	37		36
Uitvoering GRP 2024: vervanging riolering	1.559		59	1.500		1.500
Klimaatmaatregelen Hoogeloon fase 3-2024	811		877			
Klimaatmaatregelen Netersel 2024	136			136		136
Klimaatmaatregelen Casteren 2024	226		226			
totaal	6.563	775	2.641	3.147		3.221

😊 Uitvoering GRP 2022

Het restantkrediet 2022 ad € 542.000,- is in 2024 geheel ingezet voor de Klimaatmaatregelen fase 3 Hoogeloon (Hoofdstraat, Breestraat en Dijkstraat) en de aanleg van een "Blauwe ader" in de Hemelrijken in Casteren. Dit krediet kan bij de jaarrekening 2024 worden afgewikkeld

😐 Uitvoering GRP 2023

Het restantkrediet uitvoering GRP 2023 ad € 1.035.000,- is vooralsnog gedeeltelijk ingezet voor de projecten Klimaatmaatregelen Hoogeloon fase 3 en de vervanging van de riolering op de Hemelrijken/Kerkstraat te Casteren. Daarnaast is het vrij-vervalriool Durkijk in Casteren verbeterd. Hier is het vuilwaterriool losgekoppeld van het vrij vervalriool van Casteren en is een nieuwe pompgemaal geplaatst om de wateroverlast in deze straat te verminderen. Het restantkrediet ad € 707.000,- zal bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

😐 Uitvoering GRP 2024

Voor de uitvoering van het GRP 2024 is een krediet beschikbaar van € 1.559.000,-. Hieruit zijn gedeeltelijk de voorbereidingskosten voor de reconstructiewerkzaamheden Fons van der Heijdenstraat/ De Lei (binnen de bebouwde kom) uit betaald. De uitvoering van dit project zal medio 2025 zijn. Het restantkrediet ad € 1.500.000,- zal bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

Het krediet voor klimaatmaatregelen 2024 ad € 532.000,- is deels ingezet het oplossen van de waterproblematiek op het KBP en zal verder worden ingezet voor het project Laaibeemden en Dorpsplein, het afkoppelen van woningen Kerkstraat Casteren en aanleg klimaatbuffers in Casteren. Het restantkrediet ad € 378.000,- zal bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

Voor de kredieten klimaatmaatregelen Hoogeloon, Netersel en Casteren was in 2024 een krediet beschikbaar van € 1.173.000,-. Voor deze projecten is in 2024 een subsidie van € 273.000,- ontvangen in het kader van de impulsregeling klimaatadaptatie. Het restantkrediet ad € 136.000,- zal bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

Voor het uitvoeren van het GRP 2024 vervanging gemalen is een krediet beschikbaar van € 80.000,-.

In 2024 is hiervan € 43.000,- geïnvesteerd in het vervangen alle modems van de gemalen zodat deze voorbereid zijn voor het overgaan naar 5G netwerk. Het restantkrediet ad € 36.000,- zal worden gereserveerd voor het plaatsen van flowmeters op pompgemalen op het bedrijventerrein in Hapert.

Toelichting VHROSV

(bedragen x € 1.000,-)	beschikbaar krediet	uitgaven t/m 2023	uitgaven 2024	restant krediet	overschr. > € 50.000,-	over te boeken
Startersleningen	375		216	159		
Anticiperende verwervingen	6.215			6.215		6.215
Aankoop woningen statushouders	709		477	232		232
totaal	7.299		693	6.606		6.447

😊 Startersleningen

In 2024 is voor startersleningen een krediet van € 375.000,- beschikbaar. Tot en met Q4 zijn 8 startersleningen verstrekt voor een totaalbedrag van € 216.000,-. Het krediet 2024 kan hiermee bij de jaarrekening 2024 worden afgewikkeld. In 2025 is wederom een krediet van € 375.000,- beschikbaar.

😊 Anticiperende verwervingen

Voor grondaankopen die vallen onder anticiperende verwervingen is 2024 een krediet van € 2.000.000,- beschikbaar gesteld. Daarnaast is bij de Perspectiefnota 2024 een aanvullend krediet van € 2.590.000,- beschikbaar gesteld voor grondaankopen om uitvoering te geven aan het vastgestelde woningbouwprogramma. In 2024 hebben, naast de aankoop van percelen grond voor het plan Groene Akkers ad € 1.625.000,- nog geen andere grondaankopen plaatsgevonden die in 2024 notarieel zijn gepasseerd. Het restantkrediet van € 4.590.000,- zal bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

😊 Aankoop woningen statushouders

In 2024 is binnen het krediet van € 300.000,- de woning Saturnus 15 te Hapert aangekocht voor de huisvesting van statushouders. Voor de aankoop van een nieuwbouw appartement binnen het project Kempenstede in de Kerkstraat te Hapert is in 2024 een krediet van € 409.000,- beschikbaar gesteld. Het restantkrediet ultimo 2024 ad € 232.000,- zal bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025. Na de oplevering van het appartement in 2025 worden nog kosten verwacht voor de afwerking en inrichting. Deze kosten zullen bij de Perspectiefnota 2025 in beeld worden gebracht.

Toelichting Overhead

(bedragen x € 1.000,-)	beschikbaar krediet	uitgaven t/m 2023	uitgaven 2024	restant krediet	overschr. > € 50.000,-	over te boeken
Energieneutraal maken gemeentehuis	241	195	45	1		
Vervangen installaties gemeentehuis	1.065	78	221	766		766
Revitalisering carillon gemeentehuis	82		36	46		46
Opbouw en afbouw bedrijfsvoertuigen	120			120		120
totaal	1.608	273	302	933		932

😊 Energieneutraal maken / vervanging installaties gemeentehuis

Het restantkrediet 2024 ad € 45.000,- is geheel ingezet voor de vervanging van verlichting en noodverlichting in het gemeentehuis en kan bij de jaarrekening 2024 worden afgewikkeld.

😊 Opbouw en afbouw bedrijfsvoertuigen

De nieuwe bedrijfsvoertuigen van de buitendienst gaan we leasen. Voor de opbouw en afbouw van deze voertuigen (takelmaterieel) is in 2024 een krediet van € 120.000,- beschikbaar gesteld. De Europese aanbesteding van dit project vindt plaats in Q4 2024 waarna eind 2024 een raamovereenkomst kan worden opgesteld op basis waarvan de uitvoering van de betreffende werkzaamheden in Q1/Q2 2025 zal plaatsvinden. Het krediet zal bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

😊 Revitalisering carillon nabij gemeentehuis

Voor de revisie van de uurwerken, verlichting en de beide figurenomlopen en de reiniging en behandeling van de natuurstenen geveldelen is bij de Perspectiefnota 2024 een krediet beschikbaar gesteld van € 82.000,-. De werkzaamheden zijn inmiddels gestart en de eindoplevering is voorzien in Q1/Q2 2025. Het restantkrediet ad € 46.000,- zal worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

😊 Vervanging warmte- en koelinstallatie en de luchtbehandelingskasten gemeentehuis

Voor de vervanging van deze installaties is bij de Perspectiefnota 2024 een totaalkrediet van € 987.000,- geraamd met een dekking van € 461.000,- vanuit een in 2023 ontvangen DUMAVA subsidie voor het gemeentehuis. De werkzaamheden zijn medio 2024 gestart en de oplevering is voorzien in Q2 2025. Het restantkrediet ad € 767.000,- en het restant DUMAVA subsidie ad € 241.000,- zullen worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

Overzicht aanwending onvoorzien

Op de post onvoorzien staat het algemene budget voor onvoorziene uitgaven. Op de post beleidsvoornemens staan een aantal stelposten die vanwege hun algemene karakter niet zo makkelijk functioneel op één van de andere programma's geraamd/verantwoord kunnen worden. In onderstaand overzicht wordt de specificatie van de aanwending van het bedrag voor onvoorzien weergegeven.

onvoorziene uitgaven en stelposten (€)	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Raming 2024 na wijziging	Raming 2024 voor wijziging
<i>Begroting 2024: onvoorziene uitgaven</i>			-13.000	-13.000
BW 5-2024 perspectiefnota 2024			7.000	
BW 7-2024 najaarsnota 2024			6.000	
Totaal onvoorziene uitgaven			0	-13.000
<i>Begroting 2024: stelpost loon- en prijsmutatie</i>			-523.000	-523.000
- BW 1-2024 mutaties gem. belastingen			-49.000	
- BW 2-2024 najaarsnota 2023			2.000	
- BW 5-2024 perspectiefnota 2024			570.000	
<i>Begroting 2024: door te belasten rente en afschrijvingen</i>			111.000	111.000
- BW 2-2024 najaarsnota 2023			-117.000	
- BW 7-2024 najaarsnota 2024			3.000	
- BW 5-2024 perspectiefnota 2024			3.000	
<i>Begroting 2024: stelpost dekkingsmaatregelen</i>			333.000	333.000
- BW 1-2024 mutatie stofkammaatregelen			-333.000	
<i>Begroting 2024: stelpost verr. overhead</i>			-1.000	
- BW 5-2024 perspectiefnota 2024			1.000	
Vrijval / dotatie voorziening dubieuze debiteuren	-11.000	-33.000		
Totaal stelposten	-11.000	-33.000		-79.000
Totaal onvoorzien en stelposten	-11.000	-33.000		-92.000

Overzicht van incidentele baten en lasten

Op grond van artikel 28 van het BBV wordt onderstaand overzicht van de incidentele baten en lasten 2024 gepresenteerd. Bedragen > € 25.000,- worden afzonderlijk vermeld met een toelichting. De kleinere bedragen worden in totaal per programma vermeld.

Programma (x €1.000,-)	begroting voor wijziging			begroting na wijziging			realisatie 2024		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Bestuur en ondersteuning									
bestuursopdracht Ontwikkelstrategie				-44		-44			
Snippergroen project				-29		-29			
actualisatie voorziening wethouderspensioen				-210		-210	-615		-615
Voorziening wachtgeldten voormalige wethouders				-210		-210	-208		-208
grondverkoop algemene dienst		100	100	-10	760	750		752	752
Divers				-4		-4			
totaal bestuur en ondersteuning		100	100	-297	760	463	-823	752	-71
Overhead									
Voorbereiding Wet open overheid	-54		-54	-54		-54			
dotatie RVU-voorziening				-101		-101	-82		-82
voorziening verlofsparen							-21		-21
Gemeentehuis: meubilair & DVO				-21	87	66		54	54
Huisvesting en tractie OW buitendienst				-22		-22			
Bijdrage SK:afwikkeling vorig jaar							-17		-17
Ondersteuning BMC				-12		-12	-12		-12
Overig	2		2	2		2			
totaal overhead en ondersteuning organisatie	-52		-52	-208	87	-121	-132	54	-78
Algemene dekkingsmiddelen									
Algemene uitkering vorig jaar								120	120
totaal algemene dekkingsmiddelen								120	120
Veiligheid									
inhuur jeugdcoach/ overlast jeugd	-92		-92	-92		-92	-74		-74
totaal veiligheid	-92		-92	-92		-92	-74		-74
Verkeer en vervoer									
bijdrage kortetermijnmaatregelenpakket Randweg N2 Eindhoven	-210		-210	-210		-210	-16		-16
Wegen, straten en pleinen				-25	20	-5			
Ondersteuning mobiliteit in de Kempen				-30		-30			
Afkoopsom KBP					145	145		145	145
Subs cofinanc regionale bereikbaar proj							-22		-22
Bijdr regionale proceskstn Bereikbaarheids agenda							-38		-38
regionale bereikbaarheid Brainport	-172		-172	-172		-172			
totaal verkeer en vervoer	-382		-382	-437	165	-272	-76	145	69
Economie									
uitbreiding industrieterrein Hapert				-75		-75	-37		-37
uitkering KBP								203	203
vergoeding KBP administratie					21	21			
Toersitenbelasting: afrekeningen 2023							-37		-37
totaal economie				-75	21	-54	-37	166	129
Onderwijs									
Sportcafe de Puf				-30		-30	-18		-18
Opstellen IHP				-25		-25	-30		-30
NPO-gelden				-425	410	-15	-163	253	90
Onderwijsroute				-19	19				
Tijdelijke huisvesting de Vest				-17		-17			
Ventilatie in scholen				-186	186		-186	186	
Overig				-19		-19			
totaal onderwijs				-721	615	-106	-397	439	42
Sport, cultuur en recreatie									
compensatievergoeding Optisport	-34		-34	-42		-42			
Krediet uitvoering sportpark de Smagtenbocht				-9	40	31			
tijdelijke voorziening onderkomen korfbal Bladella	-40		-40	-40		-40			
Sportparken gemeente Bladel				-170		-170	-38		-38
Onderhoud sportvelden				-75		-75			
projectkosten cofinanciering leerlijn muziek in de klas				-55		-55			
Groenbeleidsplan / soortenmanagementplan				-65		-65			
Natuurbescherming				-105	309	204		309	309
totaal sport, cultuur en recreatie	-74		-74	-561	349	-212	-38	309	271
Sociaal domein									
Verkoop kloostertuin					125	125			
Airco's MFA den Anloop				-20		-20	-27		-27
Opvang Oekraïners				-1.308	2.219	911	-1.617	2.500	883
Gemeenschapshuis Den Tref				-69	3	-66	-70		-70
Toeslagenaffaire				-18		-18	-35		-35
totaal sociaal domein				-1.415	2.347	932	-1.749	2.500	751

<u>Volksgesondheid en milieu</u>								
inhuur jeugdcoach/ overlast jeugd	-93	-93	-93		-93	-36		-36
klimaatbeleid: uitvoeringskosten	-14	-14	-7		-7			
Digitaliseren milieuvergunningen			-30		-30	-23		-23
Lokaal isolatieprogramma			-428	428				
uitvoering duurzaamheid			50	-50				
Riolering en waterzuivering			-4	-20	-24			
Subsidie waterschap			400	-400				
Aanpak energiearmoede			-189	189				
Duurzame energie particulieren	-350	-350	-350		-350	-298		-298
totaal volksgezondheid en milieu	-457	-457	-651	147	-504	-357		-357
<u>Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing</u>								
Gebiedsplan de Groene Long			-50		-50			
Vastgoedbeheer			-60		-60	-44		-44
Projectplan posthof			-200	167	-33	-163	167	4
Centrumvisie Bladel			-25		-25	-42		-42
Monumenten			-45		-45			
Woningexploitatie			-101		-101	-136		-136
kwaliteit buitengebied	50	50	-8	71	64	-8	71	64
Ruimtelijke ordening			-201	30	-171	-67		-67
Invoering omgevingswet			-122		-122	-53		-53
Startbouwsubsidie Piushof			-165	165				
Woonwagencentra			-11		-11	-9		-9
Projectkosten grex			-28		-28			
Plankosten uitbreidingslocaties			-125		-125			
Centrumplan Hapert			-183	129	-54			
Egyptische poort BIE			-20	86	66			
grondexploitaties: winstuitnames							368	368
totaal ruimtelijke ontwikkeling en beheer	50	50	-1.344	648	-695	-522	606	85
<u>Reserves</u>								
AR: dekking KTM Randweg / regionale bereikbaarheid Brainport	382	382		382	382		16	16
AR: subsidie duurzame energie particulieren	350	350		350	350		298	298
AR: voorziening onderhoud MFA Hapert							167	167
AR: aanvulling grondexploitatie							743	743
AR: opbrengst Kloostertuin			-125	125				
AR: budgetoverhevelingen							707	707
AR: toevoeging AR grondexploitatie/resultaatbestemming 2023						-743		-743
reserve duurzaamheid			50	-50				
reserve kwaliteit buitengebied: diverse projecten			-21	8	-14	-71	8	-64
reserve kapitaallasten investeringen: kloostertuin			-125		-125			
reserve kwaliteit buitengebied: diverse projecten	-50	-50	-50		-50			
reserve generatiepact: beschikking				41	41		41	41
totaal reserves	-50	773	723	-271	855	584	-814	1.980
totaal incidentele lasten en baten	-1.106	923	-183	-6.071	5.994	-76	-5.019	7.071
(- = nadeel en + = voordeel)								
saldo geraamde incidentele baten en lasten								-260

Informatie Wet normering topinkomens (WNT)

Verantwoordingsinformatie WNT

De Wet normering topinkomens (WNT) is van toepassing op gemeente Bladel. Het doel van de WNT is het tegengaan van excessieve beloningen en ontslagvergoedingen bij instellingen in de (semi) publieke sector. Het voor gemeente Bladel toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 € 233.000,-. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Bij een gemeente zijn de topfunctionarissen gedefinieerd zoals de (wnd) gemeentesecretaris en de (wnd) griffier. Hieronder staan de verplichte gegevens rond deze topfunctionarissen opgenomen.

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf 13e maand van de functievervulling

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt. In het verslagjaar hebben er bij de gemeente Bladel geen beloningen plaatsgevonden die hoger zijn dan de algemene maximale bezoldiging. De WNT voor de leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking wordt in navolgende onderverdeling toegelicht:

bedragen x € 1,-	R. Lathouwers	J.v.d.Wiel	N. Segers
functiegegevens	secretaris	griffier	plv griffier
aanvang en einde functievervulling in 2024	1/4 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
omvang dienstverband (als deelfactor in fte)	1,00	1,00	0,89
dienstbetrekking	ja	ja	ja
bezoldiging:			
- beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	85.308	89.909	61.810
- beloningen betaalbaar op termijn	13.802	13.882	9.637
subtotaal	99.110	103.791	71.447
individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum 2024	175.068	233.000	207.114
-/- onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
bezoldiging	99.110	103.791	71.447
het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
gegevens 2023			
aanvang en einde functievervulling in 2023		1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
omvang dienstverband (als deelfactor in fte)		1,00	0,89
dienstbetrekking		ja	ja
bezoldiging:			
- beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		81.172	57.125
- beloningen betaalbaar op termijn		12.275	8.291
subtotaal		93.447	65.416
individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum 2023		223.000	198.470
bezoldiging		93.447	65.416

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaanden 1 t/m 12

De WNT voor de leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking wordt in navolgende onderverdeling toegelicht:

bedragen x € 1,-	Th.M.M. Hoex	
functiegegevens	wnd secretaris	
kalenderjaar	2024	2023
periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang - einde)	1/1 - 29/3	17/7 - 31/12
aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	3	6
omvang dienstverband in uren per kalenderjaar	32	32
individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
maximum uurtarief in het kalenderjaar	221	212
maxima op basis van de normbedragen per maand	92.400	177.000
individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	154.258	242.952
bezoldiging		
werkelijk uurtarief lager dan het (gemiddeld) maximum uurtarief?	ja	ja
bezoldiging in de betreffende periode	45.370	74.490
totale bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	45.370	74.490
minus onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.
totaal bezoldiging, exclusief btw	45.370	74.490
reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.

Overige rapportageverplichtingen op grond de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2024 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2024 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden gemeld, of die in eerdere jaren op grond van de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

5.3 Begrotingsrechtmatigheid

De rechtmatigheidsverantwoording legt de verantwoordelijkheid voor het naleven van financiële regels bij het college, dat hierover direct verantwoording aflegt aan de gemeenteraad. De raad stelt kaders zoals de verantwoordingsgrens vast, terwijl de accountant toetst of de verantwoording in de jaarrekening juist is opgenomen. De belangrijkste criteria zijn dat uitgaven binnen de goedgekeurde begroting passen (begrotingscriterium), voldoen aan regelgeving (voorwaardencriterium), en misbruik of oneigenlijk gebruik wordt voorkomen (M&O-criterium). In dit onderdeel wordt ingegaan op het begrotingscriterium.

Het is van belang dat de gemeenteraad op voorhand duidelijke kaders meegeeft, zodat duidelijk is wat belangrijk is en waar de discussie over zou moeten gaan. Deze kaders helpen de raad om gericht toezicht te houden, en het college om effectief verantwoording af te leggen. Er moeten heldere afspraken zijn over de interpretatie van afwijkingen, inclusief hoe begrotingsonrechtmatigheden worden behandeld. De afspraken zien met name toe op het criterium begrotingsrechtmatigheid. Wanneer worden afwijkingen als onrechtmatig beschouwd en wanneer worden onrechtmatigheden als acceptabel aangemerkt?

1. Overschrijdingen van lasten en investeringen

Begrotingsafwijkingen zijnde overschrijdingen van lasten en investeringen zijn altijd onrechtmatig, maar kunnen wel als acceptabel worden aangemerkt op basis van vastgelegde afspraken tussen de gemeenteraad en het college van B&W. Zowel de acceptabele als niet-acceptabele afwijkingen worden betrokken bij de rechtmatigheidsverantwoording.

Bij de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording in boekjaar 2023 zijn afspraken gemaakt tussen de gemeenteraad en college van B&W welke begrotingsrechtmatigheden als gevolg van overschrijding van lasten en/of investeringen als acceptabel (passend binnen het beleid) worden beschouwd (dus wel onrechtmatig, maar acceptabel). Deze afspraken zijn in de 'Financiële verordening 2023 Bladel' vastgelegd (artikel 12, lid 4):

"Afwijkingen worden als acceptabel aangemerkt in de volgende situaties:

- a. Er is sprake van een overschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren.*
- b. Er is sprake van een overschrijding op een open-einde regeling.*
- c. De overschrijding is geautoriseerd door middel van de vaststelling van een tussentijdse rapportage (begrotingswijziging).*
- d. Overschrijding of onderschrijding veroorzaakt door zaken die niet konden of zijn meegenomen in de tussentijdse rapportages, doordat de informatie te laat is binnen gekomen of nog niet bekend was."*

2. Overschrijdingen van baten en/of onderschrijdingen van lasten, investeringen en baten

Begrotingsafwijkingen zijnde overschrijdingen van baten en/of onderschrijdingen van lasten, investeringen en baten, zijn op zichzelf niet onrechtmatig. Deze kunnen alleen onrechtmatig zijn als die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld. De afwijkingen die worden aangemerkt als onrechtmatig worden betrokken bij de rechtmatigheidsverantwoording.

Overschrijdingen van baten en/of onderschrijdingen van lasten, investeringen en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld worden aangemerkt als onrechtmatig. Dit betreffen afwijkingen die niet (uiterlijk) gemeld zijn bij de 2e tussentijdse rapportage c.q. de najaarsnota, maar wel gemeld hadden moeten worden door het college, omdat deze al bekend waren. Als informatie nog niet bekend was ten tijde van het opstellen van de najaarsnota, en het college dit dus niet had kunnen melden, wordt de afwijking verantwoord in de jaarrekening en wordt dit alsnog aangemerkt als tijdig. Actieve informatievoorziening door het college of een raadsmededeling kan ook kwalificeren als tijdige melding van de afwijking. Sub d van bovenstaand artikel 12, lid 4 ziet toe op de afspraak wanneer een afwijking als acceptabel wordt aangemerkt.

De onrechtmatigheden worden - indien boven de verantwoordingsgrens - opgenomen in de "Rechtmatigheidsverantwoording". Vallen ze onder de grens, volstaat een toelichting in de paragraaf bedrijfsvoering.

De afspraken en spelregels rondom de rechtmatigheidsverantwoording zijn in raadsmededeling RM25.005 verduidelijkt.

Onderstaand volgt de analyse voor het begrotingscriterium voor zowel de exploitatie als de investeringskredieten.

Analyse begrotingsrechtmatigheid / exploitatie

omschrijving programma's (bedragen x € 1.000,-)	begroting 2024 na wijz.			rekening 2024			begrotingsafwijking		
	totaal lasten	totaal baten	saldo	totaal lasten	totaal baten	saldo	totaal lasten	totaal baten	saldo
0. bestuur en ondersteuning	-3.024	1.450	-1.574	-3.411	1.501	-1.910	-387	51	-336
1. veiligheid	-2.188	103	-2.085	-2.325	99	-2.226	-137	-4	-141
2. verkeer en vervoer	-3.977	461	-3.516	-3.614	525	-3.089	363	64	427
3. economie	-934	1.755	821	-838	1.934	1.096	96	179	275
4. onderwijs	-3.547	1.047	-2.500	-3.133	489	-2.644	414	-558	-144
5. sport, cultuur en recreatie	-6.643	1.671	-4.972	-5.998	1.382	-4.616	645	-289	356
6. sociaal domein	-28.972	7.111	-21.861	-29.946	6.717	-23.229	-974	-394	-1.368
7. volksgezondheid en milieu	-8.475	6.368	-2.107	-7.308	5.362	-1.946	1.167	-1.006	161
8. VHROSV	-13.423	10.952	-2.471	-11.244	9.364	-1.880	2.179	-1.588	591
9. overhead en ondersteuning organisatie	-7.730	341	-7.389	-7.479	404	-7.075	251	63	314
10. algemene dekkingsmiddelen	-986	49.497	48.511	-1.434	50.043	48.609	-448	546	98
Totaal (exclusief reserves)	-79.899	80.756	857	-76.730	77.820	1.090	3.169	-2.936	233
toevoeging reserves	-1.126		-1.126	-876		-876	250		250
onttrekking reserves		3.198	3.198		2.655	2.655		-543	-543
Totaal (inclusief reserves)	-81.025	83.954	2.929	-77.606	80.475	2.869	3.419	-3.479	-59

Tijdens het samenstellen van de jaarrekening is geconstateerd dat er afwijkingen zijn opgetreden ten opzichte van de begroting na wijziging. Hieronder wordt per programma toegelicht welke afwijkingen worden opgenomen bij het begrotingscriterium (vanaf € 50.000,-) t.b.v. de rechtmatigheidsverantwoording.

1. Overschrijding van de lasten

Op programmaniveau worden de lasten bij de programma's 0, 1, 6 en 10 overschreden. Alle bestedingen boven het begrotingsbedrag zijn altijd onrechtmatig, echter kan er sprake zijn van begrotingsonrechtmatigheden die passen binnen het door de raad vastgestelde beleid. In dat geval worden de overschrijdingen aangemerkt als acceptabel. In deze categorie is een bedrag van € 1.946.000,- onrechtmatig, waarvan € 1.905.000,- acceptabel.

Programma (bedragen x € 1.000,-)	Omschrijving	Overschrijding last	Onrechtmatig	Acceptabel	Niet-acceptabel
Overschrijding lasten programma's					
0. bestuur en ondersteuning	Dotatie wethouderspensioenen	387	387	387	
Totaal bestuur en ondersteuning		387	387	387	
1. veiligheid	Salariskosten	125	125	125	
1. veiligheid	Overig	12	12		12
Totaal veiligheid		137	137	125	12
6. sociaal domein	Programmakosten MD	791	791	791	
6. sociaal domein	Exploitatieresultaat 2024 MD	149	149	149	
6. sociaal domein	Voorziening MFA Hapert	34	34	34	
Totaal sociaal domein		974	974	974	
10. algemene dekkingsmiddelen	Vennootschapsbelasting	340	340	340	
10. algemene dekkingsmiddelen	Salariskosten	79	79	79	
10. algemene dekkingsmiddelen	Overig	29	29		29
Totaal algemene dekkingsmiddelen		448	448	419	29
Totaal overschrijding van de lasten		1.946	1.946	1.905	41

Onderstaand zijn per programma de afwijkingen groter dan € 50.000,- op hoofdlijnen toegelicht.

Programma 0. Bestuur en ondersteuning

- De meest substantiële overschrijding binnen dit programma is een hogere dotatie aan de voorziening wethouderspensioenen ad € 615.000,-. Het vormen van deze voorziening is een wettelijke verplichting. Op basis van

nieuwe actuariële berekeningen is de stand van de getroffen voorziening opnieuw berekend, wat heeft geleid tot een hogere dotatie aan de voorziening. Nieuwe actuariële berekeningen zijn ontvangen in december 2024. Overschrijding kon niet zijn meegenomen in de najaarsnota, doordat de informatie nog niet bekend was (acceptabel).

Het bedrag waarmee de lasten van het programma worden overschreden (€ 387.000,-) worden aangemerkt als onrechtmatigheid (acceptabel) en betrokken bij de rechtmatigheidsverantwoording.

Programma 1. Veiligheid

- De meest substantiële overschrijding zijn hogere toegerekende salariskosten en kosten personeel van derden ad € 125.000,- binnen dit programma. De doorbelasting/verdeling van personeels- en salariskosten geschiedt op basis van werkelijke tijdsbesteding, die na afloop van het jaar wordt doorberekend. De werkelijke salariskosten worden dan, op basis van tijdsbesteding, over de verschillende programma's verdeeld. Door het moment van de doorberekening kon de afwijking niet zijn meegenomen in de najaarsnota (acceptabel).

Het bedrag waarmee de lasten van het programma worden overschreden (€ 137.000,-) worden aangemerkt als onrechtmatigheid en betrokken bij de rechtmatigheidsverantwoording. Hiervan wordt een bedrag van € 125.000,- aangemerkt als acceptabel en € 12.000,- als niet-acceptabel.

Programma 6. Sociaal domein

- De meest substantiële overschrijding binnen dit programma zijn de hogere programmakosten Maatschappelijke Dienstverlening ad € 791.000,-. De afrekening van de programmakosten MD leidt tot een forse overschrijding van de geraamde lasten. Er is sprake van een overschrijding op een open-einde regeling. Derhalve wordt de onrechtmatigheid aangemerkt als acceptabel.

- Daarnaast zijn er hogere exploitatielasten Maatschappelijke Dienstverlening ad € 149.000,-. De afwijking werd pas bekend bij de jaarafrekening van de GRSK. De afwijking was daarom nog niet bekend bij de najaarsnota. Derhalve wordt de onrechtmatigheid aangemerkt als acceptabel.

- Tevens vond een hogere dotatie onderhoudsvoorziening Hart van Hapert plaats ad € 99.000,-. Alle huurders van de MFA Hart van Hapert én de basisschool betalen aan de gemeente een afzonderlijke bijdrage voor de "materiele instandhouding" van de MFA. De bijdrage dient ter voeding van de voorziening groot onderhoud en wordt daarnaast door de gemeente aangewend ten behoeve van het onderhoud van de diverse installaties in de MFA. De afwijking betreft een afwijking op zowel de lasten als de baten van de gemeentelijke begroting. Er is sprake van een overschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren (acceptabel).

Het bedrag waarmee de lasten van het programma worden overschreden (€ 974.000,-) worden aangemerkt als onrechtmatigheid (acceptabel) en betrokken bij de rechtmatigheidsverantwoording.

Programma 10. Algemene dekkingsmiddelen

- De meest substantiële overschrijding is een hogere vennootschapsbelasting ad € 340.000,-. De voorlopige aangifte VPB wordt pas na afloop van het dienstjaar 2024 ingediend. De afwijking was daarom nog niet bekend bij de najaarsnota. Onrechtmatigheid wordt derhalve aangemerkt als acceptabel.

- Tevens waren er hogere toegerekende salariskosten en kosten personeel van derden ad € 79.000,-. De doorbelasting/verdeling van personeels- en salariskosten geschiedt op basis van werkelijke tijdsbesteding, die na afloop van het jaar wordt doorberekend. De werkelijke salariskosten worden dan, op basis van tijdsbesteding, over de verschillende programma's verdeeld. Door het moment van de doorberekening kon de afwijking niet zijn meegenomen in de najaarsnota (acceptabel).

Het bedrag waarmee de lasten van het programma worden overschreden (€ 448.000,-) worden aangemerkt als onrechtmatigheid en betrokken bij de rechtmatigheidsverantwoording. Hiervan wordt een bedrag van € 419.000,- aangemerkt als acceptabel en € 29.000,- als niet-acceptabel.

2. Overschrijdingen van baten en/of onderschrijdingen van lasten en baten

Op programmaniveau worden de lasten bij de programma's 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9 en de reserves onderschreden. Op alle programma's (incl. reserves) zijn afwijkingen (over- en onderschrijdingen) op de baten te zien. Alle afwijkingen in dit onderdeel zijn in de aard niet onrechtmatig. Echter kan er sprake zijn van begrotingsonrechtmatigheden die

niet tijding aan de raad zijn gemeld. In dat geval worden de afwijkingen aangemerkt als onrechtmatig en betrokken bij de rechtmatigheidsverantwoording. In deze categorie is een bedrag van € 286.000,- onrechtmatig, welke per definitie worden aangemerkt als niet-acceptabel.

Programma (bedragen x € 1.000,-)	Onderschr. last	Rechtmatig (tijdig)	Onrechtmatig (niet tijdig)	Overschr. baat	Onderschr. baat	Rechtmatig (tijdig)	Onrechtmatig (niet tijdig)
Onderschrijding lasten				Overschrijding en/of onderschrijding van baten			
0. bestuur en ondersteuning				51			51
1. veiligheid					4	4	
2. verkeer en vervoer	363	363		64			64
3. economie	96	96		179		179	
4. onderwijs	414	414			558	558	
5. sport, cultuur en recreatie	645	645			289	289	
6. sociaal domein					392	392	
7. volksgezondheid en milieu	1.167	1.111	56		1.006	1.006	
8. VHROSV	2.179	2.179			1.588	1.525	63
9. overhead en ond. organisatie	251	251		63		11	52
10. algemene dekkingsmiddelen				546		546	
Totaal	5.115	5.059	56	903	3.837	4.510	230

Totaal onderschrijding van lasten (56) + overschrijding en/of onderschrijding van baten (230) = 286 niet-acceptabele onrechtmatigheden.

Onderstaand zijn per programma de afwijkingen groter dan € 50.000,- op hoofdlijnen toegelicht.

Programma 0. Bestuur en ondersteuning (overschrijding van de baten)

- Hogere leges reisdocumenten ad € 52.000,-. Overschrijding van de baat had gemeld moeten worden bij de najaarsnota 2024 en wordt derhalve aangemerkt als onrechtmatig en betrokken bij de rechtmatigheidsverantwoording, voor het bedrag dat de baten worden overschreden (€ 51.000,-).

Programma 2. Verkeer en vervoer (onderschrijding van de lasten)

- Bijdrage KTM Randweg Eindhoven en bijdrage regionale bereikbaarheid Brainport ad € 366.000,-. In de gewijzigde begroting is een bijdrage geraamd ten behoeve van de KTM Randweg Eindhoven en bijdrage regionale bereikbaarheid Brainport. Omdat deze bijdrage al is meegenomen in het project N284 kan deze bijdrage komen te vervallen. Eind 2024 (na de najaarsnota) werd bekend dat deze bijdrage kon komen te vervallen. Verantwoording in de jaarrekening wordt aangemerkt als tijdig.

Programma 2. Verkeer en vervoer (overschrijding van de baten)

- Hogere baten degeneratievergoeding ad € 86.000,-. De hogere baat had gemeld moeten worden bij de najaarsnota en wordt derhalve aangemerkt als onrechtmatig en betrokken bij de rechtmatigheidsverantwoording.

Programma 3. Economie (onderschrijding van de lasten)

- Lagere projectkosten uitbreiding bedrijventerrein Hapert Noord ad € 66.000,-. Onderschrijding is onderdeel van de budgetoverhevelingen, welke onderdeel uitmaakt van het voorstel voor resultaatbestemming. In raadsmededeling RM25.031 is de raad reeds geïnformeerd over deze afwijking, en is aanvullende toelichting te raadplegen over deze afwijking. Verantwoording in de jaarrekening wordt aangemerkt als tijdig en derhalve niet opgenomen als afwijking bij het begrotingscriterium van de rechtmatigheidsverantwoording.

Programma 3. Economie (overschrijding van de baten)

- Hogere baten winstuitkering KBP ad € 203.000,-. De winstuitkering was tijdens opstelling van de najaarsnota nog niet bekend. Verantwoording in de jaarrekening wordt aangemerkt als tijdig.

Programma 4. Onderwijs (onderschrijding van de lasten)

- Lagere kosten voor de specifieke uitkeringen ventilatie scholen, onderwijsachterstandenbeleid en onderwijsvertraging ad € 490.000,-. Afwijkingen zijn pas bekend bij het opstellen van de definitieve verantwoording bij de jaarafsluiting. Verantwoording in de jaarrekening wordt derhalve aangemerkt als tijdig.

Programma 4. Onderwijs (overschrijding van de baten)

- Lagere baten voor de specifieke uitkeringen ventilatie scholen, onderwijsachterstandenbeleid en

onderwijsvertraging ad € 490.000,-. Afwijkingen zijn pas bekend bij het opstellen van de definitieve verantwoording bij de jaarafsluiting. Verantwoording in de jaarrekening wordt derhalve aangemerkt als tijdig.

Programma 5. Sport, cultuur en recreatie (onderschrijding van de lasten)

- Lagere projectkosten renovatie sportveld Groesbocht (€ 66.000,-), parkeerplaatsen & herontwikkeling sportpark de Lemelvelden (€ 136.000,-), berekening sportvelden (€ 75.000,-), gebiedsontwikkeling Kroonvensche Heide (€ 239.000,-) en Groenbeleidsplan & soorten managementplan (€ 141.000,-). Onderschrijdingen zijn onderdeel van de budgetoverhevelingen, welke onderdeel uitmaakt van het voorstel voor resultaatbestemming. In raadsmededeling RM25.031 is de raad reeds geïnformeerd over deze afwijkingen, en is aanvullende toelichting te raadplegen over deze afwijkingen. Verantwoording in de jaarrekening wordt aangemerkt als tijdig en derhalve niet opgenomen als afwijking bij het begrotingscriterium van de rechtmatigheidsverantwoording.

Programma 5. Sport, cultuur en recreatie (onderschrijding van de baten)

- Lagere baten voor gebiedsontwikkeling Kroonvensche Heide ad € 239.000,-. Onderschrijding is onderdeel van de budgetoverhevelingen, welke onderdeel uitmaakt van het voorstel voor resultaatbestemming. In raadsmededeling RM25.031 is de raad reeds geïnformeerd over deze afwijking, en is aanvullende toelichting te raadplegen over deze afwijking. Verantwoording in de jaarrekening wordt aangemerkt als tijdig en derhalve niet opgenomen als afwijking bij het begrotingscriterium van de rechtmatigheidsverantwoording.

Programma 6. Sociaal domein (onderschrijding van de baten)

- Lagere baten ad 334.000 door minder kosten ten laste van de specifieke uitkering Wet inburgering Nieuwkomers. Afwijkingen zijn pas bekend bij het opstellen van de definitieve verantwoording bij de jaarafsluiting. Verantwoording in de jaarrekening wordt derhalve aangemerkt als tijdig.

- Lagere baten ad 125.000 in verband met uitgestelde verkoopopbrengst Kloostertuin naar 2025. Afwijking was nog niet bekend ten tijde van het opstellen van de najaarsnota 2024. Verantwoording in de jaarrekening wordt derhalve aangemerkt als tijdig.

- Lagere baten in het kader van dubieuze debiteuren SOZA aansluiting balans Kempenplus. Afwijking was pas bekend bij de afrekening programmakosten Kempenplus (na tussentijdse rapportages). Verantwoording in de jaarrekening wordt derhalve aangemerkt als tijdig.

Programma 7. Volksgezondheid en milieu (onderschrijding van de lasten)

- Lagere kosten voor de specifieke uitkeringen capaciteit energietransitie, lokaal isolatieprogramma en aanpak energiearmoede ad € 897.000,-. Afwijkingen zijn pas bekend bij het opstellen van de definitieve verantwoording bij de jaarafsluiting. Verantwoording in de jaarrekening wordt derhalve aangemerkt als tijdig.

- Lagere projectkosten voorbereiding nieuw grondstoffencentrum (€ 62.000,-) en subsidieregeling duurzame energie particulieren (€ 52.000,-). Onderschrijdingen zijn onderdeel van de budgetoverhevelingen, welke onderdeel uitmaakt van het voorstel voor resultaatbestemming. In raadsmededeling RM25.031 is de raad reeds geïnformeerd over deze afwijkingen, en is aanvullende toelichting te raadplegen over deze afwijkingen. Verantwoording in de jaarrekening wordt aangemerkt als tijdig en derhalve niet opgenomen als afwijking bij het begrotingscriterium van de rechtmatigheidsverantwoording.

- Lagere projectkosten door inzet van de Brede Spuk GALA middelen ad € 56.000,-. De afwijking had uiterlijk bij de najaarsnota 2024 gemeld moeten worden en wordt derhalve betrokken bij de rechtmatigheidsverantwoording.

Programma 7. Volksgezondheid en milieu (onderschrijding van de baten)

- Lagere baat vanuit de voorziening riolering ad € 108.000,-. Afwijking was niet bekend ten tijde van het opstellen van de najaarsnota 2024. Verantwoording in de jaarrekening wordt aangemerkt als tijdig.

- Lagere inkomsten afvalstoffenheffing ad € 63.000,-. De afwijking had uiterlijk bij de najaarsnota 2024 gemeld moeten worden en wordt derhalve betrokken bij de rechtmatigheidsverantwoording.

- Lagere baten voor de specifieke uitkeringen capaciteit energietransitie, lokaal isolatieprogramma en aanpak energiearmoede ad € 987.000,-. Afwijkingen zijn pas bekend bij het opstellen van de definitieve verantwoording bij de jaarafsluiting. Verantwoording in de jaarrekening wordt derhalve aangemerkt als tijdig.

Programma 8. VHROSV (onderschrijding van de lasten)

- Lagere kosten voor mutaties onderhanden werk, mutatie voorbereidingskosten en doorbelasting grondexploitatie ad € 1.543.000,-. Doorrekeningen voor de grondexploitaties worden twee keer per jaar uitgevoerd, bij de begroting en bij de jaarrekening. Afwijking was nog niet bekend ten tijde van het opstellen van de najaarsnota 2024. Verantwoording in de jaarrekening wordt aangemerkt als tijdig.
- Lagere projectkosten uitvoering omgevingswet (€ 301.000,-), startbouwimpuls Piushof Bladel (€ 165.000,-) en plankosten uitbreidinglocaties (€ 125.000,-). Onderschrijdingen zijn onderdeel van de budgetoverhevelingen, welke onderdeel uitmaakt van het voorstel voor resultaatbestemming. In raadsmededeling RM25.031 is de raad reeds geïnformeerd over deze afwijkingen, en is aanvullende toelichting te raadplegen over deze afwijkingen. Verantwoording in de jaarrekening wordt aangemerkt als tijdig en derhalve niet opgenomen als afwijking bij het begrotingscriterium van de rechtmatigheidsverantwoording.

Programma 8. VHROSV (onderschrijding van de baten)

- Lagere baten voor mutaties onderhanden werk & mutatie voorbereidingskosten grondexploitatie ad € 1.755.000,-. Doorrekeningen voor de grondexploitaties worden twee keer per jaar uitgevoerd, bij de begroting en bij de jaarrekening. Afwijking was nog niet bekend ten tijde van het opstellen van de najaarsnota 2024. Verantwoording in de jaarrekening wordt aangemerkt als tijdig.
- Lagere inkomsten afvalstoffenheffing ad € 63.000,-. De afwijking had uiterlijk bij de najaarsnota 2024 gemeld moeten worden en wordt derhalve betrokken bij de rechtmatigheidsverantwoording.

Programma 9. Overhead en ondersteuning organisatie (onderschrijding van de lasten)

- Lagere toegerekende salariskosten en kosten personeel van derden ad € 96.000,-. De doorbelasting/verdeling van personeels- en salariskosten geschiedt op basis van werkelijke tijdsbesteding. De overschrijding was daarom niet bekend tijdens het opstellen van de najaarsnota en dus wordt de afwijking gemeld in de jaarrekening.

Programma 9. Overhead en ondersteuning organisatie (overschrijding van de baten)

- Hogere baten doorbelasting gedeelte gemeente Reusel-De Mierden in verband met inhuur overlastgevende jeugd ad € 52.000,-. De afwijking had uiterlijk bij de najaarsnota 2024 gemeld moeten worden en wordt derhalve betrokken bij de rechtmatigheidsverantwoording.

Programma 10. Algemene dekkingsmiddelen (overschrijding van de baten)

- Hogere baten algemene uitkering ad € 612.000,-. De grootste oorzaak hiervan is de afwijking van de december-circulaire 2024. Afwijking was nog niet bekend ten tijde van het opstellen van de najaarsnota 2024. Verantwoording in de jaarrekening wordt aangemerkt als tijdig.

Analyse begrotingsrechtmatigheid / investeringen

omschrijving krediet (bedragen x € 1.000,-)	krediet	uitgaven t/m 2023	uitgaven 2024	saldo krediet	overschr. > € 50.000,-
bestuur en ondersteuning	588			588	
veiligheid	25			25	
verkeer en vervoer	12.335	4.243	3.574	4.517	-57
economie	3.724	2.802	789	133	
onderwijs	1.188		400	788	
sport, cultuur en recreatie	9.829	1.826	666	7.337	
sociaal domein	42.099	30.338	10.214	1.547	
volksgezondheid en milieu	6.563	775	2.641	3.147	
VHROSV	7.299		693	6.606	
overhead en ondersteuning organisatie	1.508	273	302	933	
algemene dekkingsmiddelen					
Totaal	85.158	40.257	19.279	25.621	-57

Op basis van de verordening op het financieel beheer ex. artikel 212 van de Gemeentewet wordt gerapporteerd over kredietoverschrijdingen boven de € 50.000,-. Nadere toelichting van de onderliggende kredieten binnen de programma's is te vinden onder 'Toelichting op investerings- en projectbudgetten'.

Verkeersvisie Hapert / aanpassing Oude Provincialeweg

Het restantkrediet 2024 ad € 364.000,- is in 2024 afgerond met een overschrijding van € 57.000,- wegens extra uitgevoerde asfalteringswerkzaamheden en de toerekening van salaris- en apparaatskosten Openbare Werken. De overschrijding wordt betrokken bij de rechtmatigheidsverantwoording.

Concluderend

Op basis van de uitgevoerde analyse begrotingsrechtmatigheid wordt een bedrag van € 2.289.000,- betrokken in het onderdeel begrotingsrechtmatigheid van de rechtmatigheidsverantwoording. Hiervan worden een bedrag van € 1.905.000,- aangemerkt als acceptabel en € 384.000,- als niet-acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken. In hoofdstuk 5.4 'Rechtmatigheidsverantwoording' zijn de bevindingen in schematische wijze weergegeven.

5.4 Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 19 december 2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 2.328.000,-. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevinding

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen bedrag € 2.289.000,- bedraagt. Dit is lager dan de daarvoor gestelde grens van € 2.328.000,-. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 1.905.000,- acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

Begrotingscriterium	bedragen x € 1.000,-
1A. Overschrijding lasten programma's	-1.946
1B. Overschrijding investeringskredieten	-57
2. Ongeautoriseerde reservemutatie	0
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan de raad zijn gemeld.	-286
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	-2.289
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid.	-1.905
De niet-acceptabele begrotingsonrechtmatigheden worden inhoudelijk in de rechtmatigheidsverantwoording en in de paragraaf bedrijfsvoering toegelicht.	-384
Voorwaardencriterium	
5. Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	0
M&O criterium	
6. Geen bevindingen	0
Totaal onrechtmatigheden	-2.289
Waarvan acceptabel	-1.905
Waarvan niet-acceptabel	-384

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden Gemeenten	Aantal uitgeverkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2	Normbedragen voor e (ja/nee) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle D2 Indicator: B2/01	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/03	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05	
			0	4	Ja	Ja	Nee	
			Reeks 1	Reeks 1				
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/06	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07				
			Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/08	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/09	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/10	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/11	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/12	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/13
€35.344	€ 45.106			€0	€0			

			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/14</i> €1.564	Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/15</i> €10.684	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/16</i> €0	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/17</i> €13.872	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/18</i> €0	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/19</i> €8.078
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/20</i> €12.348	Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/21</i> €24.348	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driesprekken (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/22</i> €0	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/23</i> €0	Totaal Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/24</i> €49.256	
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C62/01</i> € 158	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C62/02</i> Nee				
BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C92/01</i> € 20.696	Bedrag doorgeschoven naar t+1 <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C92/02</i> € 0	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C92/03</i> 3	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C92/04</i> 80	Aantal gebruikte leermiddelen <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C92/05</i> 85	
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB) Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D8/01</i> € 147.959	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D8/02</i> € 0	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D8/03</i> € 9.256	Correctie besteding (jaar T-1) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D8/04</i> € 0 <i>Let op bij correctie verder verwerken bij indicator 05</i>	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D8/05</i> € 153.000	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D8/06</i> € 238.711

			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid		
			Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07	Aard controle R Indicator: D8/08	Aard controle n.v.t. Indicator: D8/09	Aard controle R Indicator: D8/10		
		1						
		2						
		100						
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs			
			Aard controle R Indicator: D14/01	Aard controle R Indicator: D14/02	Aard controle R Indicator: D14/03			
			€ 253.082	€ 0	€ 0			
			Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve (jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			Aard controle R Indicator: D14/04	Aard controle R Indicator: D14/05	Aard controle R Indicator: D14/06	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/07		
			€ 0	€ 418.635	€ 165.553	Nee		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
			Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08	Aard controle R Indicator: D14/09	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/10	Aard controle R Indicator: D14/11		
		1						
		2						
		10						
OCW	D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	Beschikingsnummer/referentienu mmer	Aard van de activiteit besteding (jaar T)	Besteding (jaar T)	Indien van toepassing: bedrag dat wordt meegenomen van 2024 naar 2025.	Aard van de activiteit Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: D23/01	Aard controle n.v.t. Indicator: D23/02	Aard controle R Indicator: D23/03	Aard controle n.v.t. Indicator: D23/04	Aard controle n.v.t. Indicator: D23/05	Aard controle n.v.t. Indicator: D23/06
		1	SB240076	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 29.000	€ 36.300	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 29.000
		2						
		100						
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: D23/07					
		1	Nee					
		2						
		100						

lenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: E44B/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: E44B/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/06</i>
			1 060772 Gemeente Eindhoven	IENW/BSK-2023/375806	€ 136.312	€ 136.312	€ 712.291	€ 712.291
			2 060772 Gemeente Eindhoven	IENW/BSK-2023/375806	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			15					
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/09</i>			
			1 060772 Gemeente Eindhoven	IENW/BSK-2023/375806	Nee			
			2 060772 Gemeente Eindhoven	IENW/BSK-2023/375806	Nee			
			15					
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/12</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/13</i>		
			1 060772 Gemeente Eindhoven	IENW/BSK-2023/375806	Kern Hoogeloon	Ja		
			2 060772 Gemeente Eindhoven	IENW/BSK-2023/375806	Kern Netersel	Nee		
			15					
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/01</i>	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/02</i>	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R Indicator: G2/03</i>	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R Indicator: G2/04</i>	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R Indicator: G2/05</i>	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R Indicator: G2/06</i>
			€ 1.901.670	€ 37.316	€ 93.216	€ 0	€ 31.329	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW)
			Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle R Indicator: G2/07</i>	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle R Indicator: G2/08</i>	Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) <i>Aard controle R Indicator: G2/09</i>	Gemeente I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/10</i>	Gemeente I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/11</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/12</i>
			€ 4.559	€ 429	€ 0	€ 1.001.379	€ 745	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) <i>Aard controle D2 Indicator: G2/13</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14</i>				
			€ 0	Ja				

SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2024 Besluit bijstandverlening zelfstandigen Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/01</i>	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/02</i>	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/03</i>	Besteding (jaar T) Bob Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/04</i>	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/05</i>	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/06</i>
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 3.237
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/07</i>	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/08</i>	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/09</i>	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/10</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11</i>	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01</i>	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G4/02</i>	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G4/03</i>	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G4/04</i>	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G4/05</i>
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	-€ 275	€ 0	€ 612	€ 12.907	€ 0
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 2.870	€ 8.492	€ 0
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 700	€ 23.373	€ 0
			6 Totaal	-€ 275	€ 0	€ 4.182	€ 44.772	€ 0
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Gemeente <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07</i>	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G4/08</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G4/09</i>	Gemeente <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10</i>	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja		
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja		
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja		
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja		
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja		
			6 Totaal	0	0	N.v.t.		

			Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/12</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/13</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/14</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/15</i>
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/17</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: G4/18</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/19</i>	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	
SZW	G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2024 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft	Besteding (jaar T) Gemeente	Baten (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente		
			<i>Aard controle R Indicator: G10/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G10/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G10/03</i>		
			€ 142.541	€ 0	Ja		
SZW	G12	Kijtschelden publieke schulden SZW- domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2024 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar	Gederfde baten die voortvloeien uit kijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	Gederfde baten die voortvloeien uit kijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente		
			<i>Aard controle R Indicator: G12/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G12/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G12/03</i>		
			€ 0	€ 0	Ja		

SZW	G13	Onderwijsroute_ deel gemeente 2024 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			Aard controle R Indicator: G13/01	Aard controle R Indicator: G13/02	Aard controle R Indicator: G13/03	Aard controle R Indicator: G13/04	Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025 Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende uitkering				
			Aard controle n.v.t. Indicator: H4/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02				
			€ 147.419	€ 232.570				
			Activiteiten	Totale werkelijke berekende uitkering per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Dienstverlening door derden	Toelichting
			Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/04	Aard controle R Indicator: H4/05	Aard controle R Indicator: H4/06	Aard controle R Indicator: H4/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08
			1 Nieuwbouw	€ 2.977	€ 2.977			
			2 Renovatie	€ 2.719	€ 2.719			
			3 Onderhoud	€ 124.397	€ 124.397			
			4 Aankoop	€ 13.623		€ 13.623		
			5 Dienstverlening door derden	€ 53.875			€ 53.875	
			6 Beheer en exploitatie	€ 34.979		€ 34.979		
			7					
			100					
VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering,	Naam onderdeel	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) per onderdeel	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) per onderdeel	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)?	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)?
			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/02	Aard controle R Indicator: H30/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/06
			1 Lokaal Sportakkoord	€ 15.487	€ 29.815	€ 44.420	Ja	N.v.t.
			2 Brede regeling combinatiefuncties	€ 106.026	€ 112.256	€ 194.314	Ja	Ja
			3 Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 23.826	€ 26.252	€ 49.181		
			4 Kansrijke Start	€ 19.062	€ 22.493	€ 33.666	Ja	Ja
			5 Mentale Gezondheid	€ 5.957	€ 11.345	€ 14.558	Ja	Ja
			6 Aanpak overgewicht en obesitas	€ 20.848	€ 23.680	€ 40.766	Ja	Ja
			7 Valpreventie	€ 56.588	€ 62.248	€ 104.285	Ja	Ja
			8 Leefomgeving	€ 11.913	€ 13.783	€ 23.349	Ja	Ja
			9 OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 2.978	€ 3.550	€ 5.833		
							Ja	Ja
			10 Versterken sociale basis	€ 42.887	€ 42.887	€ 85.407	Ja	Ja
			11 Mantelzorg	€ 11.913	€ 13.611	€ 26.758	Ja	Ja
			12 Een tegen eenzaamheid	€ 0	€ 0	€ 0	N.v.t.	N.v.t.
			13 Welzijn op recept	€ 11.317	€ 5.570	€ 5.570	Ja	Ja
			14 Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 2.978	€ 2.978	€ 5.837		
							Ja	Ja
			15 Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 8.696	€ 6.899	€ 6.899		
							Ja	Ja

			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/07					
			Nee					
VRO	J32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	Beschikingsnummer /naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 december 2023 (Ja/Nee)	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
		Gemeenten	Aard controle n.v.t. Indicator: J32/01	Aard controle R Indicator: J32/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J32/03	Aard controle D2 Indicator: J32/04	Aard controle n.v.t. Indicator: J32/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J32/06
			1 SUVIS21-011311406	€ 118.158	€ 2.831.455	Ja		Nee
			2					
			100					
			Kopie Beschikingsnummer/Naam	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.t.)	Toelichting (verplicht als bij indicator 08 nee is ingevuld)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: J32/07	Aard controle D2 Indicator: J32/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J32/09			
			1 SUVIS21-011311406	Ja				
			2					
			100					
VRO	J41B	Regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw	Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen	Besteding (jaar T) aan flexibele ondersteuning, capaciteit en expertise	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Aantal projecten dat (in jaar T) is geholpen met middelen	Aantal projecten dat cumulatief (t/m jaar T) is geholpen met middelen
		SiSa tussen medeoverheden	Aard controle n.v.t. Indicator: J41B/01	Aard controle R Indicator: J41B/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J41B/03	Aard controle R Indicator: J41B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: J41B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J41B/06
			1 030010 Provincie Noord-Brabant	€ 0	€ 31.449	€ 2.213	0	1
			2					
			3					
			4					
			5					
			Kopie provinciecode	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: J41B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J41B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J41B/09			
			1 030010 Provincie Noord-Brabant	0	Ja			
			2					
			3					
			4					
			5					

VRO	J55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: J55/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: J55/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/06</i>
			29	€ 4.050	€ 92.180	103	€ 14.386	€ 116.166
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten			
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: J55/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/09</i>			
			11	€ 886	€ 2.092			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/12</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/13</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/14</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/15</i>
			0	0	0	0	0	0
VRO	J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T), in C94/06 t/m C94/08 opgesplitst	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2).	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J94/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: J94/02</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: J94/03</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: J94/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: J94/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: J94/06</i>
			1 LAI/23-03494457	€ 1.154	0	0	0	€ 1.154
			2 LAI/24-03723809	€ 0	0	0	0	€ 0
			100					
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (ja/nee)			
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J94/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J94/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J94/09</i>			
			1	€ 0	€ 0	Nee		
			2	€ 0	€ 0	Nee		
			100					

VRO	J105	Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls	Projectnummer	Aantal woningen waarvan de bouw is gestart cumulatief (t/m jaar T)	Afgesproken datum van start bouw gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Aantal woningen dat is gerealiseerd cumulatief (t/m jaar T)	Afgesproken datum van oplevering gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J105/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J105/02</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: J105/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J105/04</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: J105/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: J105/06</i>
			1 2023-0000096152	0	Nee	0	Nee	€ 0
			2					
			20					
VRO	J210B	Meerjarige regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw	Kopie projectnummer	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Toelichting afwijking(en) van datum start bouw, datum van oplevering en/of prijscategorieën woningen	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Afgesproken aandeel van betaalbare woningen gehaald? (Ja/Nee)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J105/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J105/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J105/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J105/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J105/11</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: J105/12</i>
			1 2023-0000096152	€ 0	Ja	Startbouw is Q1 2025 verwachte oplevering woningen verwacht Q2 2027	0	Nee
			2					
			20					
VRO	J210B	Meerjarige regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw	Kopie projectnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J105/13</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J105/14</i>				
			1 2023-0000096152	Nee				
			2					
			20					
VRO	J210B	Meerjarige regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw	Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Aantal projecten dat in (jaar T) is geholpen met middelen	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J210B/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: J210B/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: J210B/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J210B/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J210B/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J210B/06</i>
			1 030010 Provincie Noord-Brabant	€ 24.466	€ 24.466	1	1	Nee
			2					
			3					
			4					
			5					
KGG	K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten
			<i>Aard controle R Indicator: K28/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: K28/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: K28/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: K28/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: K28/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: K28/06</i>
			€ 106.822	€ 0	€ 152.272	€ 540.556	€ 0	€ 0
KGG	K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: K28/07</i>					
			Nee					

LVVN	L7B	Regeling specifieke uitkering IBP-Vitaal Platteland	Gebiedsnaam/nummer	Hieronder per regel één provincie(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen	Totale besteding (jaar T)	Totale cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Toelichting
		SiSa tussen medeoverheden						Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L7B/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L7B/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: L7B/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: L7B/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L7B/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L7B/06</i>
		1	Kroonvensch Heide e.o.	030010 Provincie Noord-Brabant	€ 2.680	€ 61.043	Nee	
		2						
		10						
AenM	M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO)
		Gemeenten	<i>Aard controle R Indicator: M16/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: M16/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/06</i>
			€ 2.186.911			€ 141.296	€ 0	€ 121.615
		Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T)		Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T)	Berekening totale besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	
			<i>Aard controle R Indicator: M16/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/09</i>	Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 verminderd met 09 <i>Aard controle n.v.t. Indicator: M16/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: M16/11</i>	
			€ 0	€ 47.380	€ 0	€ 2.497.202	€ 5.007.567	

5.6 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Verklaring over de jaarstukken

Nog niet beschikbaar

6. Bijlagen

6.1 Overzicht afschrijvingstermijnen

Balansrubriek		Betreft	Afschrijvings termijn
Algemeen			
- Activa met economisch nut en een verkrijgingsprijs van minder dan € 10.000,- worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. - Gronden en terreinen worden altijd geactiveerd.			
Immateriële vaste activa	a.	kosten sluiten geldleningen	tlv resultaat
	b.	onderzoek en ontwikkeling bepaald actief (onder voorwaarden)	max. 5 jaar
Materiële vaste activa			
Gronden en terreinen	a.	gronden en terreinen	niet
	b.	renovatie sportterreinen	25 jaar
	c.	aanleg sportvelden	40 jaar
	d.	aanleg gravelbanen	25 jaar
	e.	aanleg kunstgras sportvelden	10 jaar
Woonruimten *	a.	woningen	40 jaar
	b.	renovatie, restauratie, uitbreiding en aankoop woonruimten	25 jaar
	c.	semi-permanente woningen	15 jaar
Bedrijfsgebouwen	a.	nieuwbouw bedrijfs- en schoolgebouwen	40 jaar
	b.	kleedlokalen sportvoorzieningen	40 jaar
	c.	renovatie, restauratie, uitbreiding en aankoop bedrijfs- en schoolgebouwen	25 jaar
	d.	semi-permanente gebouwen/ noodlokalen/ loodsen/ opslagplaatsen	15 jaar
	e.	dierenverblijf	25 jaar
Grond- weg- en waterbouw- kundige werken	a.	bergbezinkbassins, vrijval en druk rioleringen	50 jaar
	b.	rioolgemalen bouwkundig	50 jaar
	c.	rioolgemalen mechanisch en electrisch	20 jaar
	d.	aanleg wegen, pleinen en rotondes	50 jaar
	e.	aanleg tunnels, viaducten en bruggen	50 jaar
	f.	aanleg plantsoenen, parken en groenvoorzieningen	40 jaar
	g.	reconstructie plantsoenen, parken en groenvoorzieningen	25 jaar
	h.	reconstructie / rehabilitatie wegen, pleinen en rotondes	50 jaar
	i.	straatmeubilair (abri's, bewegwijzering, straatnaamborden, verkeersborden)	10 jaar
	j.	verkeersregelinstallaties	12 jaar
	k.	lichtmasten openbare verlichting	40 jaar
	l.	armaturen openbare verlichting	20 jaar
	m.	aanleg speelterreinen	20 jaar
	n.	speeltoestellen	10 jaar
Vervoersmiddelen	a.	vrachtwagens en tractoren	12 jaar
	b.	bedrijfswagens	8 jaar
Machines, apparaten en installaties	a.	automatiseringsmiddelen	3-5 jaar
	b.	kantoormeubilair	10 jaar
	c.	meubilair scholen en gemeenschapshuizen	15 jaar
	d.	strooibehoudingen	10 jaar
	e.	technische installaties	15 jaar
	f.	veiligheidsvoorzieningen	10 jaar
	g.	bij (eerste) inrichtingen e.d., waarbij de zgn. componentenbenadering niet is en ook niet zal worden toegepast, wordt een forfaitaire afschrijvingstermijn gehanteerd van	25 jaar
Overige materiële vaste activa	a.	hekwerken, terreinafsluiting/afscheiding	15 jaar
	b.	buitenterreinen	25 jaar
	c.	rijwielstalling/berging	15 jaar
	d.	schuilhutten	25 jaar
	e.	luchtfoto's	5 jaar
Financiële vaste activa	a.	bijdragen in activa van derden (als ware het actief in bezit van de gemeente)	variabel
Restwaarde **	a.	bedrijfsgebouwen: gemeentehuis	25% WOZ-waarde
	b.	bedrijfsgebouwen: overig	10% WOZ-waarde
	c.	woningen	50% WOZ-waarde
	d.	vervoersmiddelen	5% aanschafwaarde
	e.	overige activa	geen
Vorengenoemde opsomming is niet uitputtend. Voorts blijft het in incidentele gevallen, bijvoorbeeld indien de werkelijke levensduur sterk afwijkt, mogelijk af te wijken van de in deze bijlage genoemde afschrijvingstermijnen.			
* In het algemeen wordt de lineaire afschrijvingsmethode toegepast. Bij woningen hanteren we daarentegen de annuitaire afschrijvingsmethode.			
** Normaal gesproken wordt de boekwaarde van een activum aan het eind van de afschrijvingstermijn tot € 0 gereduceerd. Voor sommige vaste activa wordt echter van tevoren vastgesteld dat sprake dient te zijn van een restwaarde, omdat een deel van het actief geacht wordt altijd zijn waarde te behouden (tot het moment van verkoop of buitengebruikstelling). De reden voor het hanteren van een restwaarde dient goed te zijn onderbouwd. De restwaarde moet gebaseerd zijn tegen 'het prijspeil op moment van ingebruikname'.			

6.2 Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld

omschrijving hoofdtakveld	taakveld BBV	omschrijving taakveld BBV	Waarden		R 2023-U	R 2023-I	Pr-B 2024-U	Pr-B 2024-I	B 2024-U	B 2024-I	R 2024-U	R 2024-I	verschil last	verschil baat
Bestuur en ondersteuning	0.1	Bestuur	-2.147.544	145.108	-1.581.072	79.127	-2.145.622	168.278	-2.671.518	186.284	-525.896	18.006		
	0.10	Mutaties reserves	-13.745.131	13.333.934	-127.530	1.497.448	-1.125.782	3.198.089	-875.782	2.654.923	250.000	-543.166		
	0.2	Burgerzaken	-511.315	266.272	-621.102	277.517	-723.740	423.665	-655.410	474.960	68.330	51.295		
	0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-61.207	192.287	-98.247	197.418	-155.300	858.143	-84.346	839.202	70.954	-18.941		
			-16.465.197	13.937.602	-2.427.951	2.051.510	-4.150.444	4.648.175	-4.287.056	4.155.369	-136.612	-492.806		
Veiligheid	1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-1.494.238	89.143	-1.468.226	76.330	-1.472.869	85.660	-1.490.097	82.970	-17.228	-2.690		
	1.2	Openbare orde en veiligheid	-497.571	18.579	-542.734	12.569	-715.963	16.500	-834.416	15.811	-118.453	-689		
			-1.991.809	107.723	-2.010.960	88.899	-2.188.832	102.160	-2.324.513	98.782	-135.681	-3.378		
Algemene dekkingsmiddelen	0.5	Treasury	-563.572	807.579	-655.705	873.099	-490.847	656.835	-452.351	674.769	38.496	17.934		
	0.61	OZB woningen	-317.274	2.559.029	-201.660	2.808.786	-281.976	2.853.369	-408.232	2.840.167	-126.256	-13.202		
	0.62	OZB niet-woningen	-15.547	2.119.675	-33.115	2.436.055	-26.308	2.469.747	-6.133	2.399.075	20.175	-70.672		
	0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-5.675	40.894.866	-5.675	41.554.806	-5.976	43.516.605	-5.976	44.128.205	0	611.600		
	0.8	Overige baten en lasten	-11.144	0	-93.065	0	1	0	-32.966	0	-32.967	0		
	0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	25.638	0	-13.814	0	-180.967	0	-528.252	0	-347.285	0		
			-887.574	46.381.149	-1.003.034	47.672.746	-986.073	49.496.556	-1.433.911	50.042.217	-447.838	545.661		
Verkeer en vervoer	2.1	Verkeer en vervoer	-2.437.707	230.500	-3.682.928	71.759	-3.964.232	456.728	-3.591.831	519.229	372.401	62.501		
	2.2	Parkeren	-14.148	5.226	-9.280	4.310	-12.280	4.310	-21.649	4.684	-9.369	374		
	2.5	Openbaar vervoer	0	0	-50.570	0	0	0	0	0	0	0		
			-2.451.855	235.726	-3.742.778	76.069	-3.976.512	461.038	-3.613.479	523.913	363.033	62.875		
Economie	0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	0	9.876	0	11.340	0	15.248	0	15.248	0	0		
	3.1	Economische ontwikkeling	-356.290	56.501	-406.434	0	-339.523	0	-351.387	0	-11.864	0		
	3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-4.706	4.393.893	-1.204	0	-210.280	105.809	-142.291	297.071	67.989	191.262		
	3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-92.700	93.400	-99.454	95.500	-96.554	89.800	-92.150	89.400	4.404	-400		
	3.4	Economische promotie	-210.072	1.588.120	-186.862	1.438.441	-287.642	1.543.506	-251.856	1.531.804	35.786	-11.702		
			-663.767	6.141.791	-693.954	1.545.281	-933.999	1.754.363	-837.684	1.933.522	96.315	179.159		
Onderwijs	4.2	Onderwijshuisvesting	-1.647.921	-55.237	-1.793.506	11.905	-2.544.486	608.418	-2.255.719	300.481	288.767	-307.937		
	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-695.197	159.671	-524.579	11.623	-1.003.550	439.029	-876.782	189.179	126.768	-249.850		
			-2.343.118	104.433	-2.318.085	23.528	-3.548.036	1.047.447	-3.132.501	489.660	415.535	-557.787		
Sport, cultuur en recreatie	3.4	Economische promotie	-19.560	0	-19.000	0	-19.949	0	-20.721	0	-772	0		
	5.1	Sportbeleid en activering	-346.469	127.689	-302.383	94.000	-371.467	142.072	-346.530	128.058	24.937	-14.014		
	5.2	Sportaccommodaties	-1.515.318	496.750	-2.080.176	467.399	-1.919.101	610.271	-1.678.268	660.641	240.833	50.370		
	5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-257.887	11.096	-291.622	11.096	-400.402	11.096	-391.503	11.096	8.899	0		
	5.4	Musea	-9.000	0	-9.000	0	-10.000	0	-10.000	0	0	0		
	5.5	Cultureel erfgoed	-57.825	8.862	-67.410	8.862	-123.331	8.862	-63.436	8.862	59.895	0		
	5.6	Media	-644.388	138.782	-602.244	101.521	-715.638	165.365	-711.805	165.339	3.833	-26		
	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-2.332.196	60.794	-2.283.553	45.472	-3.083.904	733.711	-2.775.943	407.853	307.961	-325.858		
			-5.182.643	843.974	-5.655.388	728.350	-6.643.792	1.671.377	-5.998.206	1.381.849	645.586	-289.528		

Sociaal domein	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-5.237.318	2.060.577	-4.948.751	355.317	-7.193.580	3.436.364	-7.161.570	3.175.047	32.010	-261.317
	6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-1.357.490	44.383	-1.425.330	40.000	-1.397.752	45.000	-1.349.484	44.445	48.268	-555
	6.3	Inkomensregelingen	-5.503.033	4.524.043	-4.935.655	2.925.019	-4.370.330	3.453.532	-4.433.285	3.318.543	-62.955	-134.989
	6.4	WSW en beschutwerk	-6.493.372	14.599	-6.166.073	11.500	-6.279.225	11.500	-6.382.995	15.082	-103.770	3.582
	6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-797.202	145.000	-734.219	145.163	-988.398	165.000	-965.151	165.000	23.247	0
	6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	0	0	0	0	0	0	0	-8	0	-8
	6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	6.82	Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	6.71d	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	-251.005	0	-250.218	0	-283.413	0	-288.648	0	-5.235	0
	6.71a	Hulp bij het huishouden (WMO)	-1.919.769	0	-1.855.005	0	-2.074.611	0	-2.213.733	0	-139.122	0
	6.71b	Begeleiding (WMO)	-1.682.306	0	-2.857.000	0	-1.747.318	0	-1.837.171	0	-89.853	0
	6.71c	Dagbesteding (WMO)	-607.585	0	-147.774	0	-635.708	0	-738.319	0	-102.611	0
	6.72a	Jeugdhulp begeleiding	-424.473	0	-466.015	0	-514.865	0	-591.063	0	-76.198	0
	6.72b	Jeugdhulp behandeling	-1.231.787	0	-1.033.022	0	-1.539.925	0	-1.631.581	0	-91.656	0
	6.72c	Jeugdhulp dagbesteding	-28.726	0	-16.614	0	-61.526	0	-85.190	0	-23.664	0
	6.72d	Jeugdhulp zonder verblijf overig	-317.346	0	-187.900	0	-313.912	0	-424.442	0	-110.530	0
	6.73a	Pleegzorg	-123.434	0	-115.913	0	-115.316	0	-148.926	0	-33.610	0
	6.73b	Gezinsgericht	-41.365	0	-60.502	0	-104.654	0	-134.697	0	-30.043	0
	6.73c	Jeugdhulp met verblijf overig	-435.512	0	-501.678	0	-497.210	0	-508.563	0	-11.353	0
	6.74b	Jeugdhulp crisis/LTAGGZ-verblijf	-433.653	0	-288.870	0	-449.758	0	-552.972	0	-103.214	0
	6.74c	Gesloten plaatsing	-47.288	0	-25.000	0	-100.000	0	-163.954	0	-63.954	0
	6.82b	Jeugdreclassering	-69.943	0	-75.140	0	-98.765	0	-109.825	0	-11.060	0
	6.82a	Jeugdbescherming	-100.855	0	-101.961	0	-206.580	0	-224.108	0	-17.528	0
			-27.103.463	6.788.602	-26.192.640	3.476.999	-28.972.846	7.111.396	-29.945.678	6.718.109	-972.832	-393.287
Volksgezondheid en milieu	7.1	Volksgezondheid	-1.076.780	176.413	-955.008	0	-1.215.734	234.024	-1.161.416	222.905	54.319	-11.119
	7.2	Riolering	-2.039.526	2.205.737	-2.124.334	2.322.238	-2.006.525	2.286.782	-1.921.569	2.221.155	84.956	-65.627
	7.3	Afval	-2.106.401	2.422.804	-1.751.618	2.082.426	-2.163.391	2.429.222	-2.086.810	2.449.227	76.581	20.005
	7.4	Milieubeheer	-2.257.779	388.731	-2.049.930	463.779	-3.086.816	1.418.487	-2.137.583	469.413	949.233	-949.074
			-7.480.486	5.193.686	-6.880.890	4.868.443	-8.472.466	6.368.515	-7.307.378	5.362.700	1.165.088	-1.005.815
Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke	8.1	Ruimte en leefomgeving	-1.769.215	298.555	-1.368.266	200.471	-2.121.866	379.000	-1.960.951	353.388	160.915	-25.612
	8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-3.589.787	3.491.645	-2.261.777	2.224.546	-9.617.015	9.398.274	-7.999.113	8.010.931	1.617.902	-1.387.343
	8.3	Wonen en bouwen	-1.278.082	527.055	-1.113.311	693.822	-1.683.656	1.175.331	-1.284.564	999.952	399.092	-175.379
			-6.637.083	4.317.255	-4.743.354	3.118.839	-13.422.537	10.952.605	-11.244.628	9.364.271	2.177.909	-1.588.334
Overhead en ondersteuning organisatie	0.4	Overhead	-6.693.161	262.839	-6.694.676	196.850	-7.729.584	340.888	-7.479.998	404.271	249.586	63.383
			-6.693.161	262.839	-6.694.676	196.850	-7.729.584	340.888	-7.479.998	404.271	249.586	63.383
Resultaat	0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-6.414.624	0	-1.483.804	0	-2.929.399	0	-2.869.632	0	59.767	0
			-6.414.624	0	-1.483.804	0	-2.929.399	0	-2.869.632	0	59.767	0
			-84.314.778	84.314.778	-63.847.514	63.847.514	-83.954.520	83.954.520	-80.474.664	80.474.664	3.479.856	-3.479.856

6.3 Evaluatie startersleningen

Op 15 december 2016 heeft de gemeenteraad besloten om de “Verordening starterslening gemeente Bladel 2017” vast te stellen. Ieder jaar volgt een monitor en tussentijdse rapportage van het instrument via de P&C-cyclus. Medio 2015 hebben het Rijk en de Provincie Noord-Brabant besloten hun aandeel in de starterslening te stoppen, waardoor sindsdien het volledige bedrag van de starterslening voor rekening van de gemeente Bladel komt. In 2024 zijn 9 startersleningen afgehandeld en is door de SVn, namens de gemeente Bladel, een bedrag van € 216.000,- uitgeleend.

Betreft	Categorien	Aantal
De aanvragers zijn afkomstig uit:	Gemeente Bladel	6
	Overige Kempengemeenten	1
	Elders	2
	Totaal	9
De aanvragers zijn/komen:	Echte starter (van huis uit)	4
	Vanuit woning in gemeente Bladel	3
	Vanuit huurwoning elders	2
	Totaal	9
De aangekochte woningen liggen in de kern:	Bladel	6
	Hapert	2
	Hoogeloon	1
	Casteren	0
	Netersel	0
	Totaal	9
De leningen zijn bestemd voor aankoop van:	Bestaande woning	9
	Nieuwbouwwoning	0
	Totaal	9

Financiering startersleningen

Het instrument Starterslening loopt nu 11 jaar en in deze jaren zijn de navolgende startersleningen verstrekt. De starterslening wordt vanuit de eigen middelen van de gemeente gefinancierd.

Jaar	Aantal startersleningen	Uitgeleend bedrag
2014	21	€ 132.000
2015	11	€ 181.000
2016	14	€ 335.000
2017	17	€ 404.000
2018	16	€ 274.000
2019	9	€ 186.000
2020	18	€ 428.000
2021	17	€ 410.000
2022	10	€ 250.000
2023	12	€ 325.000
2024	9	€ 216.000
Totaal	154	€ 3.141.000

6.4 Afkortingen

Afktorting	Betekenis	Afktorting	Betekenis
AVG	- Algemene verordening gegevensbescherming	MD	- Maatschappelijke dienstverlening
AWB	- Algemene wet bestuursrecht	MFA	- Multifunctionele Accommodatie
AWBZ	- Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten	MJOP	- Meerjarenonderhoudsplan
AWR	- Algemene wet inzake rijksbelastingen	MRE	- Metropoolregio Eindhoven
B&W	- Burgemeester en wethouders	MVA	- Materiële vaste activa
BBV	- Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten	NAI	- Nederlands Arbitrage Instituut
Bbz	- Besluit bijstandverlening zelfstandigen	Nnb	- Nog niet bekend
BIE	- Bouwgrond in exploitatie	NNB	- Natuurnetwerk Brabant
Bizob	- Bureau Inkoop en Aanbestedingen Zuidoost-Brabant	NPO	- Nationaal Programma Onderwijs
BNG	- Bank Nederlandse Gemeenten	OAB	- Onderwijs Achterstanden Beleid
BT	- Bladel Transparant	OBGB	- Ondernemersvereniging Bedrijventerreinen Gemeente Bladel
BTW	- Belasting Toegevoegde Waarde	ODZOB	- Omgevingsdienst Zuidoost Brabant
BV	- Besloten vennootschap	OV	- Openbaar Vervoer
BZK	- Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	OZB	- Onroerende zaakbelasting
CAO	- Collectieve Arbeids Overeenkomst	P&C	- Planning & Control
CC	- Cultureel centrum	P&O	- Personeel & Organisatie
CDA	- Christen Democratisch Appèl	p.m.	- pro memorie
CJG+	- Centrum Jeugd en Gezin plus	PAS	- Programma Aanpak Stikstof
COELO	- Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden	PFAS	- Poly- en perfluoralkylstoffen
CPO	- Collectief Particulier Opdrachtgeverschap	PGA	- Persoonsgerichte aanpak
DB	- Dagelijks bestuur	PMD	- Plastic verpakkingen, metalen verpakkingen en drankkartons
DV & BV	- Dienstverlening & Bedrijfsvoering	POC	- Percentage of completion methode
EMU	- Economische en Monetaire Unie	RhcE	- Regionaal historisch centrum Eindhoven
ENSIA	- Eenduidige Normatiek Single Information Audit	RO	- Ruimtelijke ontwikkeling
EPA-U	- Energielabel utiliteit	SK	- Samenwerking Kempengemeenten
EU	- Europese Unie	SMART	- Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden
FIDO	- Financiering Decentrale Overheden	SMI	- Sociaal medische indicatie
Fte	- Fulltime equivalent	SNL	- Subsidiestelsel Natuur en Landschap
GGD	- Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst	SO	- Speciaal onderwijs
GGO	- Gepland groot onderhoud	SPUK	- Specifieke Uitkering
GOB	- Groen Ontwikkelfonds Brabant	SRE	- Samenwerkingsverband Regio Eindhoven
GR	- Gemeenschappelijke Regeling	SSC	- Shared Service Center
GRP	- Gemeentelijk Rioleringsplan	SW	- Sociale Werkvoorziening
GRSK	- Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Kempengemeenten	Tozo	- Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers
GTK	- Gemeentelijk Toezichtkader	TVW	- Transitie Visie Warmte
GVVP	- Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan	UA	- Uitgesloten van Aansprakelijkheid
HAS	- Hogere Agrarische School	VGRP	- Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan
HR	- Human Resource	VHP	- Vrije Hapertse Partij
ICT	- Informatie- en communicatietechnologie	VHROSV	- Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing
IFLO	- Inspectie Financiën Lokale Overheden	VNG	- Vereniging van Nederlandse Gemeenten
loaw	- Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Werknemers	VO	- Voortgezet Onderwijs
loaz	- Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Zelfstandigen	Vpb	- Vennootschapsbelasting
IPB	- Informatie- en Procesbeheer	VRBZO	- Veiligheidsregio Brabant Zuidoost
IPO	- Interprovinciaal Overleg	VTE	- Vrijtijdsconomie
ISMS	- Information Security Management System	VTH	- Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
KBP	- Kempisch Bedrijvenpark	VvC	- Vereniging voor Contractanten
KCC	- Klant Contact Centrum	VVD	- Volkspartij voor Vrijheid en Democratie
KNVB	- Koninklijke Nederlandse Voetbalbond	Vve	- Vereniging van eigenaars
KOP	- Kempisch Ondernemers Platform	VWS	- Volksgezondheid Welzijn Sport
KVO-W	- Keurmerk Veilig Ondernemen - Winkelgebieden	Wmo	- Wet maatschappelijke ondersteuning
KVO-B	- Keurmerk Veilig Ondernemen - Bedrijventerreinen	Woo	- Wet open overheid
LED	- Light Emitting Diode	WOZ	- Wet Waardering Onroerende zaken
LKCA	- Landelijk Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst	Wsw	- Wet Sociale Werkvoorziening
LKS	- Loonkostensubsidie	WSW	- Waarborgfonds Sociale Woningbouw
LOT	- Lokale Ondersteuningsteams	Wvggz	- Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg
LUWA-toren	- Luchtwachttorens	ZLTO	- Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie
		ZZP	- Zelfstandige Zonder Personeel

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de gemeenteraad van de gemeente Bladel.

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2024

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2024 van de gemeente Bladel te Bladel gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2024 en van het vermogen van de gemeente Bladel op 31 december 2024 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 het overzicht van baten en lasten over 2024;
- 2 de balans per 31 december 2024;
- 3 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, waaronder de rechtmatigheidsverantwoording van het college van burgemeester en wethouders over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2024;
- 4 de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en
- 5 de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 23 maart 2023 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2024 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Bladel zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 776.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2024. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de gemeenteraad overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 50.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

Controleaanpak frauderisico's

Wij hebben de risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang op de jaarrekening die het gevolg is van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in gemeente Bladel en haar omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het college van burgemeester en wethouders inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort, alsmede de uitkomsten daarvan.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem geëvalueerd. Bovendien hebben wij inlichtingen ter zake ingewonnen bij het management, de auditcommissie en anderen binnen de entiteit en bijbehorende verslagen en registraties beoordeeld. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van frauderisico's, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude. De door ons geïdentificeerde frauderisico's en uitgevoerde specifieke werkzaamheden zijn als volgt:

- Het risico dat het management en het college van burgemeester en wethouders maatregelen van interne beheersing doorbreekt. Zij hebben de gelegenheid om schattingen te kunnen beïnvloeden. De belangrijkste schattingsposten in de jaarrekening betreffen de waardering van de grondexploitatie en de waardering van de voorzieningen groot onderhoud. Wij hebben getoetst of de gekozen methode en gehanteerde significante veronderstellingen passend zijn. Wij hebben daarnaast journaalposten geselecteerd op basis van risicocriteria en hierop specifieke controlewerkzaamheden verricht, waarbij wij tevens aandacht hebben besteed aan het identificeren van significante transacties buiten de normale bedrijfsvoering.
- Het risico van fraude in de uitgaande betalingen. Wij hebben controlewerkzaamheden uitgevoerd die inspelen op dit frauderisico waaronder het beoordelen van de rechten in de financiële administratie en de bankapplicatie en daarnaast hebben wij een analyse op de betaalbestanden uitgevoerd gericht op de uitgaande betalingen in het boekjaar. Op basis hiervan hebben wij de meest risicovolle betalingen getoetst.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van bovengenoemde risico's.

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Het college van burgemeester en wethouders heeft in de paragraaf weerstandsvermogen een analyse opgenomen inzake het opvangen van geschatte financiële risico's in relatie tot de financiële positie. Onze werkzaamheden ten aanzien van deze analyse bestaan onder andere uit:

- Het inspecteren van de meerjarenbegroting en de beoordeling van de provincie als toezichthouder hierop;
- Het inspecteren van de wijze waarop een risico inventarisatie is uitgevoerd en hoe het weerstandsvermogen wordt bepaald;
- Het evalueren en bespreken van de financiële risico's en belangrijke veronderstellingen en uitgangspunten met het management en college van burgemeester en wethouders;
- Het overwegen of alle relevante informatie die wij als gevolg van onze controle hebben verkregen op een juiste wijze is opgenomen en toegelicht in de analyse.
- Het analyseren of de huidige en de benodigde financiering voor het kunnen continueren van het geheel van gemeentelijke taken is gewaarborgd, inclusief het voldoen aan relevante convenanten.

Onze controlewerkzaamheden hebben geen informatie opgeleverd die strijdig is met de opgenomen analyse en de uitkomsten hiervan op de inschatting van de weerbaarheid door het college van burgemeester en wethouders. Voor de volledigheid merken wij op dat de daadwerkelijke uitkomsten

van gebeurtenissen kunnen afwijken van de gedane aannames en veronderstellingen in de risico analyse.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2024 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen; en
- de overige bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet hebben wij onderzocht of de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 Financiële-verhoudingswet (hierna: de specifieke uitkeringen) rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordingsinformatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen (de SiSa-bijlage).

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2024 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet ('Regeling Informatieverstreking SiSa').

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - de Regeling Informatieverstreking SiSa. In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2024, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering SiSa-verantwoordingsinformatie 2024 in bijlage 2 van de Regeling Informatieverstreking SiSa. Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad voor de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het door de raad op 19 december 2024 vastgestelde normenkader voor de financiële rechtmatigheid en voor het getrouw toelichten van de financiële rechtmatigheid in de jaarrekening.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door de gemeenteraad, het Controleprotocol WNT 2024, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeente in staat is haar financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeente;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeente, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeente. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met de gemeenteraad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 1 juli 2025

Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

ValidSigned by H.A.C.M. Vissers RA MSc
on 01-07-2025

H.A.C.M. Vissers RA MSc

Meerjarenprognose Grondexploitaties

Jaarrekening 2024

Gemeente Bladel

Bladel, 17 maart 2025

Inhoud

1. Inleiding	3
1.1. Doelstelling MPG	4
1.2. Relatie met de planning en control cyclus	4
1.3. Afbakening van de MPG	4
2. Landelijk beeld van de marktontwikkelingen	5
2.1. Prijzen van koopwoningen.....	5
2.2. Bouwkosten	5
2.3. Aantal nieuw opgeleverde nieuwbouwwoningen	6
2.4. Bepalende factor	6
2.5. Woningbouwprogramma (inclusief mogelijke zelfrealisaties)	6
3. Algemene uitgangspunten en parameters	8
3.1. Algemene uitgangspunten.....	8
3.2. Verslagregelgeving in het BBV	8
3.3. Rente	8
3.4. Kostenstijging	8
3.5. Opbrengsten	8
3.6. Disconteringsvoet.....	11
4. De grondexploitaties	12
4.1. Lopende grondexploitaties (omgevingsplan vastgesteld en onherroepelijk)	12
4.2. Lopende grondexploitaties (omgevingsplan nog niet vastgesteld)	17
4.3. Grondexploitaties in voorbereiding.	20
4.4. Financiële vertaling grondexploitaties.....	24
4.5. Boek en balanswaarde	24
4.6. Nog te realiseren kosten (inclusief kostenstijging)	25
4.7. Nog te realiseren opbrengsten	26
4.8. Resultaat.....	26
4.9. Winstneming en Voorziening in verliezen	27
5. Risico's en weerstandsvermogen	28
5.1. Soorten risico's.....	28
5.2. Inventarisatie van de risico's	28
5.3. Algemene risico's	28
5.4. Specifieke risico's.....	28
5.5. Benodigd weerstandsvermogen (volgens de IFLO methode)	28

1. Inleiding

In de Meerjarenprognose grondexploitaties (kortweg MPG) verantwoordt het college alle lopende en in voorbereiding zijnde grondexploitaties binnen onze gemeente zowel tekstueel als financieel per woningbouwproject aan de raad. Hierbij is de vastgestelde Nota Grondbeleid 2019 Gemeente Bladel leidraad in het tot stand komen van de MPG. De MPG wordt jaarlijks, samen met de jaarrekening door de raad vastgesteld en loopt mee met de planning- en control cyclus.

Door de invoering van de Omgevingswet op 1 januari 2024 wordt in dit document de bewoording “bestemmingsplan(nen)” gewijzigd in “omgevingsplan(nen)”. Hierdoor raakt de raad vertrouwd in de terminologie in het kader van de Omgevingswet.

Eén van de primaire doelstellingen van de gemeente Bladel heeft betrekking op het bouwen van woningen in elk dorp voor doelgroepen zoals starters, senioren, etc. in diverse woningsegmenten. Om deze primaire doelstelling kracht bij te zetten heeft de raad in december 2022 de woningbouwprogrammering tot het jaar 2040 vastgesteld. Het woningbouwprogramma is door de vaststelling opgeschaald van 1.100 woningen naar 2.900 woningen tot het jaar 2040 (dit aantal is verwerkt en opgenomen in hoofdstuk 2.5 van dit document).

Dit maken we enerzijds mogelijk door;

- het strategisch verwerven van gronden
- onze voorraad gronden zoveel als mogelijk in te zetten en deze gronden zelf bouw-, en woonrijp te maken om vervolgens als bouwkvavels te verkopen.
- het revitaliseren en transformeren van gebiedsontwikkeling door panden te verwerven, te slopen en vervolgens als bouwkvavels uit te geven.
- anderzijds door het faciliteren van initiatiefnemers, die zelf grond in eigendom hebben om er een woning of woningen op te bouwen.

De hiervoor genoemde mogelijkheden doen we voortvarend. We willen de komende jaren dat er in elk dorp binnen de gemeente Bladel gebouwd gaat worden. Daar waar mogelijk doen we dat zelf of laten we het over aan initiatiefnemers.

Het voorliggend document heeft betrekking op de wijze waarop onze gemeente ten behoeve van het gewenste woningbouwprogramma haar gronden inzet, zelf bouw- en woonrijp maakt en vervolgens uitgeeft als bouwkvavels. Al deze gronden zijn (financieel) opgenomen onder de vlottende activa.

In dit document zijn als bijlage tevens opgenomen de nieuwe grondprijzen met ingang van 1 januari 2025. Deze grondprijzen worden vóór de vaststelling van de jaarrekening 2024 per raadsinformatiebrief aan de raad toegezonden. De vaststelling van de grondprijzen lopen mee in de vaststelling van de jaarrekening 2024, in casu de MPG jaarrekening 2024. In hoofdstuk 3.5 wordt uitgebreider ingegaan op de herziene grondprijzen.

In dit document wordt tevens onder meer tekstueel en cijfermatig ingegaan op:

- Lopende grondexploitaties (grondexploitatie en omgevingsplan vastgesteld en onherroepelijk). De zogenaamd “bouwgrond in exploitatie” gronden, kortweg BIE genoemd.

- Projecten waarvan de grondexploitatie en het omgevingsplan is vastgesteld maar het omgevingsplan nog niet onherroepelijk is.
- Grondexploitaties in voorbereiding.

Dit proces wordt financieel vastgelegd in een grondexploitatie voorzien van onder andere: parameters, een kosten- en opbrengstenkant, een looptijd en het verwachte resultaat bij einde van de looptijd per project. Het is de gemeenteraad die de grondexploitaties vaststelt en vervolgens jaarlijks controleert en daar waar nodig bijstuurt.

1.1. Doelstelling MPG

Met deze MPG willen we allereerst overzichtelijk terugkijken naar de geprognostiseerde resultaten van alle grondexploitaties genoemd in de jaarrekening 2024. Vervolgens wordt op een transparante wijze inzicht gegeven in de voortgang van de gemeentelijke grondexploitaties per 1 januari 2025. We kiezen ervoor om op hoofdlijnen informatie te geven over de ontwikkelingen in de voorliggende gemeentelijke grondexploitaties. Die informatie sluit aan bij de kader stellende- en controlerende rol van de raad. De informatie heeft voornamelijk betrekking op de waarde van bepalende factoren in de grondexploitaties: programma, planning, parameters en prijs. Op basis van deze factoren wordt een prognose gemaakt van kosten, opbrengsten en het resultaat per 1 januari van het boekjaar. Daarnaast geven we ook inzicht in de risico's in de grondexploitaties en de dekking daarvan.

1.2. Relatie met de planning en control cyclus

De MPG heeft een relatie met diverse documenten uit de planning- en control cyclus en wordt aan de raad aangeboden. De werkelijke cijfers 2024 liggen ten grondslag aan de jaarrekening 2023. Op de tweede plaats heeft de MPG een relatie met de begroting. De geactualiseerde prognoses van kosten en opbrengsten, positieve resultaten en risico's zijn of worden verwerkt in de begroting 2025 en in de meerjarenraming. Voor plannen met negatieve resultaten is in de jaarrekening 2024 een voorziening gevormd. Hiervoor stelt de raad, op basis van de vastgestelde exploitatiebegrotingen, de benodigde budgetten beschikbaar voor de uitvoering van de plannen. Zo worden de grondexploitaties via de begroting betrokken bij de integrale afweging van de allocatie van middelen. Alle lopende grondexploitaties zijn in de MPG geactualiseerd op basis van gerealiseerde kosten en opbrengsten per 1 januari 2024. De geactualiseerde ramingen uit de MPG worden verwerkt in de perspectiefnota 2025, alsmede in de meerjarenbegroting 2025-2029. Op deze wijze ontstaat een geactualiseerd controlebaar dynamisch document.

1.3. Afbakening van de MPG

Dit document heeft geen betrekking op de financiën van het faciliterend grondbeleid van de gemeente. Van faciliterend grondbeleid is sprake wanneer bouwplannen worden gerealiseerd op gronden van (particuliere) eigenaren. De gemeente heeft een faciliterende rol indien een omgevingswijziging bij gebiedsontwikkeling vanuit een initiatiefnemer noodzakelijk is. Op grond van de Omgevingswet moet de gemeente de kosten die zij hiervoor maken op de initiatiefnemer verhalen. Het faciliterend grondbeleid is voor de gemeente daarom budgettair neutraal. Er is geen sprake van bouwgrond in exploitatie of een voorraad grond in eigendom van de gemeente, maar er is sprake van een vordering op een derde partij. Naast de verplichte te

verhalen kosten uit de Omgevingswet, heeft de gemeenteraad in 2024 de “Nota Kostenverhaalsregeling en regeling Financiële bijdragen Omgevingswet gemeente Bladel 2024” vastgesteld. Hierin is tevens opgenomen dat particuliere inactieven een bijdrage dienen te betalen voor bovenwijkse voorzieningen en een financiële bijdrage voor compensatie sociale huur via een vereveningsfonds.

Conform het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) moet het faciliterend grondbeleid administratief gescheiden worden van het actief grondbeleid. Overigens kan er wel sprake zijn van gebieden waarbinnen zowel sprake is van grondexploitaties als anterieure overeenkomsten waarin de te maken kosten anderszins zijn verzekerd. Conform het BBV mogen deze naast elkaar bestaan in een gebied en, indien dit zich voordoet, opgenomen worden in een grondexploitatie.

2. Landelijk beeld van de marktontwikkelingen

2.1. Prijzen van koopwoningen

De prijsontwikkeling van woningen is een belangrijke indicatie van de waarde van de grond en is daarom van belang voor gemeentelijke grondexploitaties.

Onder andere door:

- een aantrekkende economie
- de al dan niet stijgende rente
- een toenemende vraag naar woningen in combinatie met een krapte op de woningmarkt
- de bouwkosten

Door voornoemde indicaties/factoren komen de vrij op naam (VON) prijzen van de soorten typologieën woningen tot stand.

Door de factoren zijn de afgelopen jaren de huizenprijzen sterk gestegen. De hierbij behorende grondprijzen van lopende projecten worden jaarlijks middels een taxatie herzien via de residuële grondprijsmethode en ter besluitvorming voorgelegd aan het college van burgemeester en wethouders. De raad wordt geïnformeerd door een raadsmededeling.

De grondprijzen zijn opgenomen in de grondexploitaties aan de opbrengstenkant. Er wordt (in beginsel) niet gerekend met een jaarlijks opbrengstenstijgingspercentage in de grondexploitatie. Dit is logisch omdat de “markt” jaarlijks de prijzen bepaald.

Hierdoor fluctueren de grondprijzen van jaar tot jaar. Het tot stand komen van grondprijzen is dus geen wetenschap maar het leveren van soortgelijke verkochte (nieuwbouw)woningen gebaseerd op de vrij op naam prijzen.

2.2. Bouwkosten

In 2024 zijn de bouwkosten ten opzichte van 2023 landelijk toegenomen met circa 3.5% (bron Grond- water en wegenbouw, kortweg GWW). Deze toename is voornamelijk te wijten aan de oorlog in Oekraïne, de energie (gas)prijsstijgingen, de loonkosten etc.. Voor de ontwikkeling van de grondwaarde van gemeenten is de ontwikkeling van de bouwkosten relevant. Als de

bouwkosten van een woning stijgen, kan het aandeel van de grondkosten in de kostprijs van een woning onder druk komen te staan.. Wij verwachten dat de woningbouwkosten in 2025 oplopen naar 5%, omdat de toename in bouwkosten naar verwachting nog niet zijn hoogste punt heeft bereikt.

2.3. Aantal nieuw opgeleverde nieuwbouwwoningen

In 2024 is de woningvoorraad in de gemeente Bladel toegenomen met 58 woningen. Hierdoor bedraagt de stand op 1 januari 2025 9.228 woningen; Het woningbouwprogramma is van 1.444 woningen in 2023 toegenomen tot 1.764 woningen in 2024 van de in totaal 2.900 woningen tot het jaar 2040.

2.4. Bepalende factor

De invulling van het woningbouwprogramma wordt bepaald aan de hand van de beschikbaarheid van capaciteit in omgevingsplannen en de ambitie om aan verschillende beleidsuitgangspunten invulling te geven. Momenteel (strategie) wordt dit, onder andere door het herijken van de nota Grondbeleid 2019, nader onderzocht en op een later tijdstip in het jaar 2025 voorgelegd aan de gemeenteraad.

2.5. Woningbouwprogramma (inclusief mogelijke zelfrealisaties)

Het woningbouwprogramma is voorzien in een looptijd 2024 – 2040. Het woningbouwprogramma is onderverdeeld in onze kernen. Hierbij zijn voor de woningbouwprojecten met betrekking tot het jaar 2024 een eindstand met een gereedheidstand weergegeven. Vervolgens wordt onderscheid gemaakt tussen woningen in het sociale segment (zowel huur als koop) en het (middel)dure segment. Het laatste deel van het woningbouwprogramma bestaat uit een geschatte oplevering van woningen per jaar. Hierna volgt schematisch het woningbouwprogramma. Allereerst wordt er onderscheid gemaakt tussen harde en zachte plancapaciteit.

Harde plancapaciteit

ONH = woningbouwcapaciteit in onherroepelijke omgevingsplannen of buitenplanse omgevingsplan activiteiten (Bopa).

1. Capaciteit in vigerende (onherroepelijke) omgevingsplannen of Bopa.
2. Capaciteit in plannen in procedure, op basis waarvan via een verleende en niet geschorste verklaring van geen bezwaar kan worden gebouwd.

VST = woningbouwcapaciteit in vastgestelde omgevingsplannen of Bopa

Capaciteit in omgevingsplannen of Bopa die door de gemeenteraad zijn vastgesteld.

Zachte plancapaciteit

OTW = woningbouwcapaciteit in ontwerp- omgevingsplannen of ontwerp- Bopa

Capaciteit waarvoor een ontwerp-omgevingsplan of ontwerp-Bopa ter visie is gelegd.

PLV = woningbouwcapaciteit in planologische voorbereiding

Capaciteit in een voorontwerp-omgevingsplan of voorontwerp-Bopa en capaciteit waarvoor de gemeente een (voorontwerp-)omgevingsplan of (voorontwerp-)Bopa ter visie voor wil leggen.

POC = potentiële woningbouwcapaciteit

Capaciteit in gebieden die nu nog niet voor woningbouw bestemd zijn en waarvoor nog geen Omgevingsplan of Bopa wordt voorbereid, maar die volgens de huidige, gemeentelijke inzichten in de toekomst wellicht voor woningbouw in aanmerking komen.

De zachte plancapaciteit bestaat uit de categorieën 'plannen in planvorming' en 'potentiële woningbouwcapaciteit' (POC). Tot op heden kwam de categorie POC bijna niet voor in ons woningbouwprogramma. Vanwege het vastgestelde woningbouwprogrammering tot 2040 zal deze categorie de komende jaren wel een nadrukkelijker onderdeel worden van het woningbouwprogramma.

Kern	Eindstand 2024	Gereed 2024	Mutaties	Stand 1 jan 2025	Hard	Zacht	Prognose 2025-2034	Aantal soci. Huur woning	Aantal mid. en duur woningen
Bladel	800	18	51	833	265	568	833	358	475
Hapert	405	22	278	661	170	491	661	245	416
Hoogeloon	132	4	16	144	11	133	144	52	92
Casteren	41	13	53	81	7	74	81	26	55
Netersel	30	1	16	45	35	10	45	3	42
*overige mutaties	-36								
Totaal	1408	58	414	1764	488	1276	1764	684	1080

In het woningbouwprogramma is ca 30% opgenomen voor sociale huurwoningen.

3. Algemene uitgangspunten en parameters

3.1. Algemene uitgangspunten

Als vertrekpunt voor de actualisatie is uitgegaan van de boekwaarde per 1 januari 2024. De verantwoorde kosten en opbrengsten van het jaar 2023 zijn hierin verwerkt. In nauw overleg met de projectleiders ruimtelijke ordening en de benodigde civiele werkzaamheden zijn nieuwe feiten en omstandigheden financieel vertaald en verwerkt in de berekeningen van het jaar 2024. Vervolgens zijn de kasstromen van de projecten opgesteld waaruit de eindwaarde is berekend bij einde looptijd. Dit resultaat geeft aan of een grondexploitatie winst- of verliesgevend is.

3.2. Verslagregelgeving in het BBV

In 2023 is een hernieuwde Notitie Grondexploitaties van de commissie BBV verschenen. Bij de actualisering van de grondexploitaties is met deze nieuwste notitie (vooral gebaseerd op de invoering van de Omgevingswet en het kostenverhaal bij particuliere initiatieven) rekening gehouden.

3.3. Rente

De berekeningswijze van de aan de grondexploitaties toe te rekenen rente is verplicht voorgeschreven in de 'Notitie grondexploitatie 2019' van de commissie BBV. De rente moet worden gebaseerd op de daadwerkelijk te betalen rente over het vreemd vermogen. Hierop moet een vermenigvuldigingsfactor worden losgelaten van Vreemd Vermogen/Totaal Vermogen. Voor Bladel resulteert deze berekeningswijze in 0,75% (afgerond). Het rentepercentage wordt bij de actualisatie toegepast voor de gehele looptijd van de grondexploitatie. Uiteraard zal het toe te rekenen rentepercentage jaarlijks bij het opstellen van de begroting worden herzien.

3.4. Kostenstijging

De geraamde kosten binnen de grondexploitaties van 2024 zijn middels een geïndexeerd cijfer vanuit de GWW geïndexeerd (3.5%) naar prijspeil 1 januari 2025 (slopen, bouw- en woonrijp maken). Vanaf 2025 wordt uitgegaan van een geprognosticeerde kostenstijging van 5%. Vervolgens wordt uitgegaan van een indexatie van de kosten met 2%. Reden hiervoor is de verwachting van de stabiliteit in de kostprijsstijgingen door het wederom kunnen beschikken over voorraad materialen en stabiliteit op onder andere de energie,- en arbeidsmarkt.

3.5. Opbrengsten

De uitgifteprijzen van bouwgronden worden per project jaarlijks marktconform getaxeerd, op basis van de residuele methode van soort gelijke verkochte (nieuwbouw) woningen, door een onafhankelijke taxateur. Met de herziene grondprijzen worden de opbrengsten berekend in de grondexploitaties.

Voor projectmatige sociale woningbouw wordt in de grondexploitatie in beginsel gerekend met de grondprijs voor vrije sector kavels. Dit geldt zowel voor sociale huur als voor sociale koop. Het college heeft de bevoegdheid om een korting te hanteren voor sociale huur en voor sociale koop indien een initiatiefnemer aantoonbaar maakt dat zij een onrendabele top heeft. Hierbij wordt rekening gehouden met een restwaarde van de woning op het einde van de looptijd tegen een geïndexeerde marktwaarde (Grondnota 2019). In onderstaand tabel wordt de grondprijzen sociale huur-, of koopwoningen exclusief btw voor het jaar 2024 weergegeven alsmede voor het jaar 2025.

Soc. Woningbouw	Prijs p/m ² 2024	Prijs p/m ² 2025	Vershil 2025-/- 2024	Vershil in % jaar 2025-/- 2024
Bruto prijs	300,00	312,50	12,50	4,17%
Korting 20%	60,00	62,50	2,50	4,17%
Prijs per m ²	240,00	250,00	10,00	4,17%
Kavelprijs gemiddeld	24.000,00	25.000,00	1.000,00	4,17%

Tabel getaxeerde grondprijzen exclusief btw opgenomen in de grondexploitaties

Onderstaande getaxeerde grondprijzen zijn “vanaf tot prijzen en afhankelijk van kern, ligging, vorm, voorzieningen etc. en gebaseerd op onderstaande vrij op naamprijzen per woningbouw-segment.

Woningbouwsegment	v.o.n. prijs 2024 maximaal	v.o.n. prijs 2025 maximaal
Sociale woningbouw huur, 30% van de ontwikkeling	230.000 - 275.000	<285.000
Sociale woningbouw koop, 10% van de ontwik- keling	230.000 - 275.000	<285.000
Betaalbaar koop	<390.000	< 405.000
Vrije sector	> 390.000	> 405.000

Aan de hand van bovenstaande vrij op naamprijzen worden residueel per kern de volgende grondprijzen gehanteerd.

Bladel				
Type	Grondprijzen van tot 2024	Grondprijzen van tot 2025	Vershil van tot	% van tot
Goedkoop	550 - 650	650-750	100-100	18,2 - 15,4
Starters	375 - 410	500 - 535	125 - 125	33,3 - 30,5
Middenduur 1	365 - 450	400 - 480	35 - 30	9,6 - 6,7
Middenduur 2	365 - 450	400 - 480	35 - 30	9,6 - 6,7
Duur 1	365 - 450	400 - 480	35 - 30	9,6 - 6,7
Duur 2	365 - 400	400 - 430	35 - 30	9,6 - 7,5

Hapert				
Type	Grondprijzen van tot 2024	Grondprijzen van tot 2025	Verschil van tot	% van tot
Goedkoop	540 - 640	640 - 740	100-100	18,5 - 15,6
Starters	365 - 400	490 - 525	125 - 125	34,2 - 31,3
Middenduur 1	355 - 440	390 -470	35 - 30	9,9 - 6,8
Middenduur 2	355 - 440	390 -470	35 - 30	9,9 - 6,8
Duur 1	355 - 440	390 -470	35 - 30	9,9 - 6,8
Duur 2	355 - 390	390 - 420	35 - 30	9,9 - 7,7

Casteren/Netersel				
Type	Grondprijzen van tot 2024	Grondprijzen van tot 2025	Verschil van tot	% van tot
Goedkoop	520 - 620	620 - 720	100-100	19,2 - 16,1
Starters	345 - 380	470 - 505	125 - 125	36,2 - 32,9
Middenduur 1	335 - 420	370 - 450	35 - 30	10,4 - 7,1
Middenduur 2	335 - 420	370 - 450	35 - 30	10,4 - 7,1
Duur 1	335 - 420	370 - 450	35 - 30	10,4 - 7,1
Duur 2	335 - 370	370 - 400	35 - 30	10,4 - 8,1

Hoogeloon				
Type	Grondprijzen van tot 2024	Grondprijzen van tot 2025	Verschil van tot	% van tot
Goedkoop	530 - 630	630 - 730	100-100	18,9 - 15,9
Starters	350 - 390	480 - 515	130 - 125	37,1 - 32,1
Middenduur 1	345 - 430	380 - 460	35 - 30	10,1 - 7,0
Middenduur 2	345 - 430	380 - 460	35 - 30	10,1 - 7,0
Duur 1	345 - 430	380 - 460	35 - 30	10,1 - 7,0
Duur 2	345 - 380	380 - 410	35 - 30	10,1 - 7,9

Bovengenoemde getaxeerde grondprijzen zijn herzien in de grondexploitaties. De grondprijzen zijn in december 2024 voor het jaar 2025 bij taxatie herzien door onze grondprijzen te herrekenen aan de hand van diverse woningbouwtypologieën, de kaveloppervlakte en een vrij op naam prijs aan de woningbouwtypologieën toe te kennen. Aan de hand van deze vrij op naam prijzen is per typologie en per kern een residuele grondprijs toegepast in onze grondexploitaties. De reden hiervoor is om de grondprijzen per kern realistischer te kunnen bepalen. De raad kan hierbij sturing geven aan het gewenst woningbouwprogramma met betrekking tot de vrij op naam prijzen per woningbouwtypologieën per grondexploitatie alwaar bouw kavels (zonder prijsafspraken) worden uitgegeven¹.

3.6. Disconteringsvoet

De disconteringsvoet wordt gebruikt om het resultaat van de grondexploitatie op contante waarde te berekenen. In de 'Notitie grondexploitatie 2023' van de commissie BBV is de hoogte van de discoteringsvoet voor alle gemeenten voorgeschreven op 2%. Dit is gerelateerd aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor de inflatie binnen de Eurozone.

4. De grondexploitaties

In 2024 had de gemeente Bladel twaalf vastgestelde grondexploitaties. Er wordt in 2024 één (1) grondexploitatie administratief afgesloten omdat alle bouw kavels zijn verkocht en het plan woonrijp is opgeleverd (De Hoeve 11-13 Netersel).

Opvallend is dat bij uitzondering van het plan Lange Trekken, bij de overige lopende grondexploitaties, waarbij het omgevingsplan onherroepelijk is, zo goed als geen bouw kavels meer uit te geven zijn om aan de vraag van diverse doelgroepen te kunnen voldoen (senioren, starters, huurwoningen, etc.). Om alsnog aan deze vraag te voldoen worden strategische gronden ingezet - gronden en panden aangekocht - voor nieuwe grondexploitaties op diverse toekomstige woningbouwlocaties binnen de 5 kernen van de gemeente Bladel.

In 2024 zijn door de raad twee nieuwe grondexploitaties vastgesteld: De Stuw te Hapert en het plan Wagenbroeken te Casteren. De plannen betreffen een diversiteit aan woningbouwprogramma. Momenteel wordt onderzocht of het plan De Stuw te Hapert ingezet kan worden bij een totale gebiedsontwikkeling; Hapert West. In 2024 heeft de Raad van State het plan Lange Trekken onherroepelijk verklaard en zijn bouw kavels verkocht aan Locatievereniging Bladel, Woningstichting de Zaligheden en aan een aannemer vanuit een bouwclaimovereenkomst.

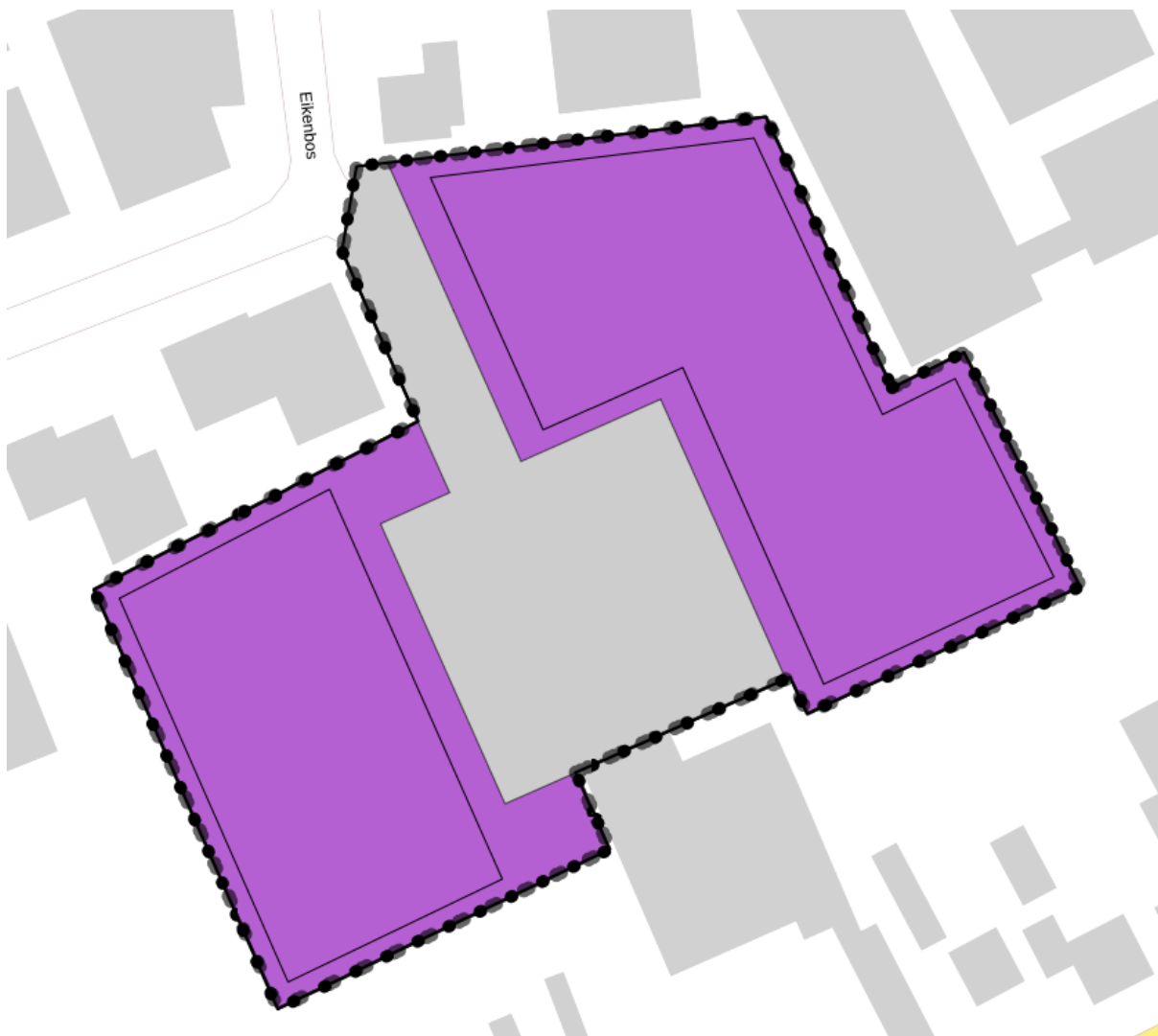
Onderstaand worden de grondexploitaties met betrekking tot de stand van zaken op 1 januari 2025 beschreven. Hierbij is onderscheid gemaakt in;

- Lopende grondexploitaties (omgevingsplan vastgesteld en onherroepelijk),
- Grondexploitaties vastgesteld (omgevingsplan vastgesteld maar niet onherroepelijk)
- Grondexploitaties vastgesteld (omgevingsplan nog niet vastgesteld)
- Grondexploitaties in voorbereiding

4.1. Lopende grondexploitaties (omgevingsplan vastgesteld en onherroepelijk)

Beemd Bladel

Het plan Beemd Bladel is voorzien in de realisatie van het werken en wonen. Voor het jaar 2025 staat alleen nog wat woonrijp maken met civiele kosten op de planning. Een gedeelte openbare voorziening dient nog over gedragen te worden naar de gemeente. We verwachten het plan op 31 december 2025 af te kunnen sluiten. Het plan heeft een verwacht eindresultaat van afgerond ca € 26.000 positief.

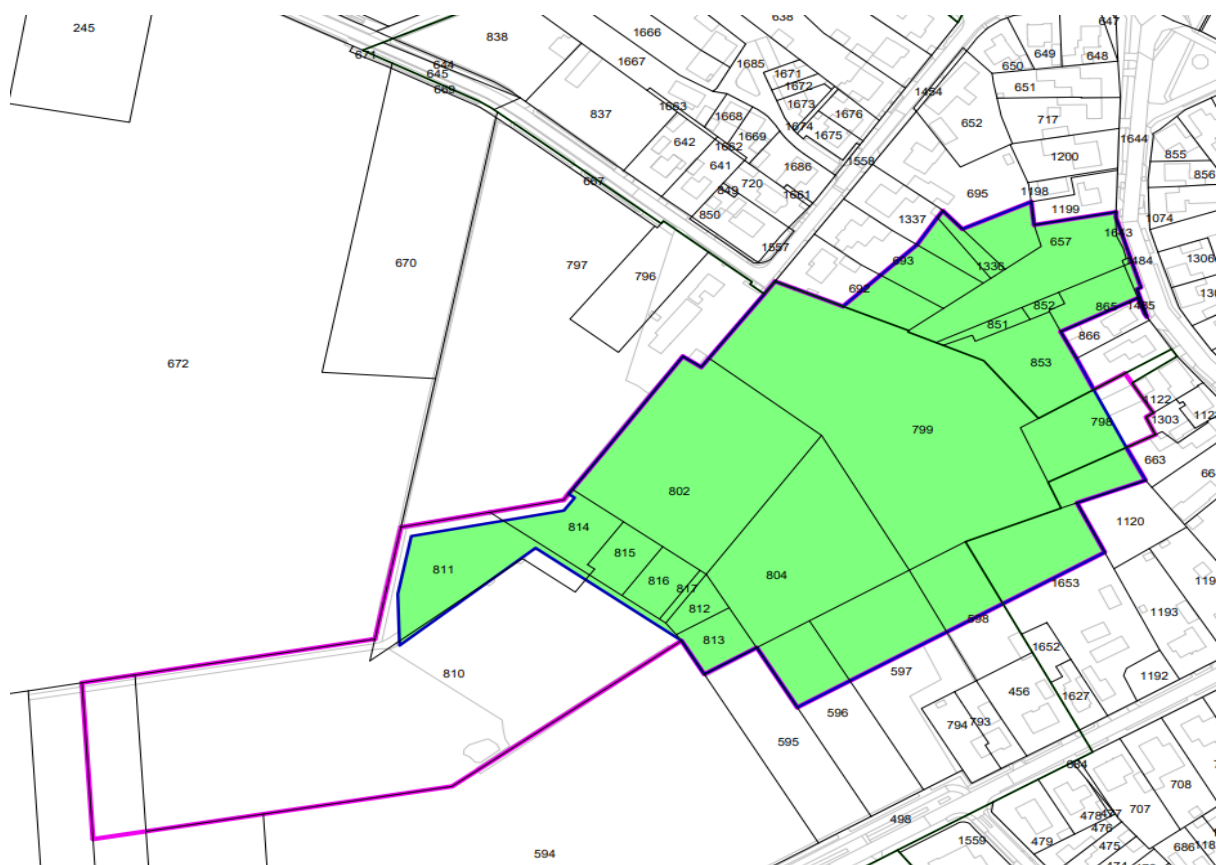

De Beemd paardensportterrein

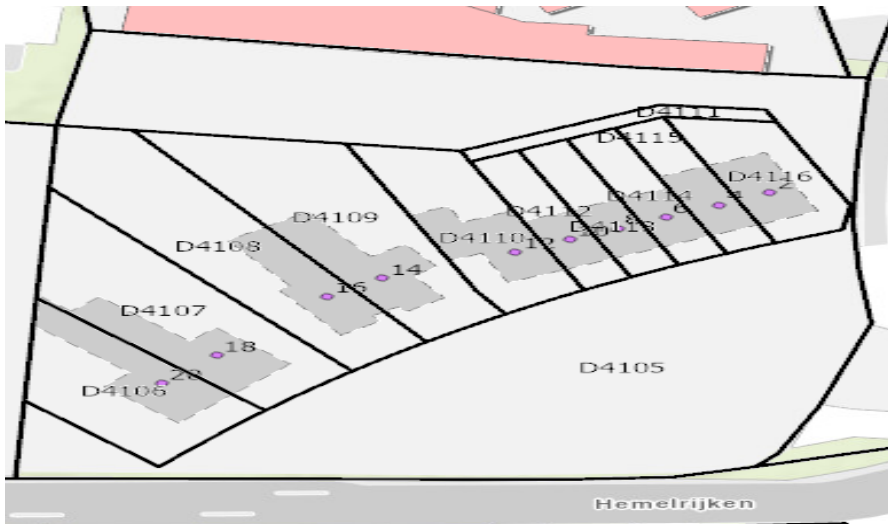
Alle vijf kavels zijn verkocht. Zodra alle kavels bebouwd zijn wordt de openbare ruimte deels nog woonrijp gemaakt. Met één grondeigenaar is nog een anterieure overeenkomst afgesloten. Deze opbrengsten worden naar verwachting in 2025 gerealiseerd. We verwachten dat het plan De Beemd paardensportterrein eind 2026 administratief en financieel met een batig resultaat van ca € 62.000 (afgerond) kan worden afgesloten.

Tijdens de hevige regenval in 2023 kwam het hemelwater in het plan Akkerstraat bijna bij de bewoners in huis. Na onderzoek is gebleken dat er in onvoldoende mate rekening is gehouden met de afwatering in het plangebied. Hiervoor is er een riool verbeter plan gemaakt en is in het jaar 2024 het rioleringsstelsel uitgebreid. Hierdoor heeft er in 2024 een budgetoverschrijding plaatsgevonden van € 450.000. Daarnaast is er afgerond voor € 30.000 aan winst terug te draaien en € 294.000 aan verliesvoorziening te treffen. Het plan wordt naar verwachting in het jaar 2030 administratief afgesloten met een resultaat op eindwaarde van afgerond € 15.000.

Het plangebied Kerkstraat in Casteren is volledig bouwrijp gemaakt. In 2022 is er een bouw­kavel verkocht dat tevens in 2022 notarieel in eigendom is overgedragen. In 2024 zijn de res­terende bouw­kavels (2) verkocht. Zodra de woningen gerealiseerd zijn wordt het plangebied woonrijp gemaakt. Binnen dit plan heeft onze gemeente te maken gehad met wateroverlast. Hiervoor is de riolering opengebroken en opnieuw aangelegd. De geraamde kosten vallen iets lager uit dan oorspronkelijk geraamd was waardoor er een verliesvoorziening wordt genomen van afgerond € 12.000. Alle herstelwerkzaamheden verwachten wij in 2026 af te kunnen ron­den waardoor administratief op 31 december 2026 de grondexploitatie kan worden afgesloten met een positieve eindwaarde van € 1.000 .

Kerkeneind Fase 2 (De Vurste Putten) Casteren

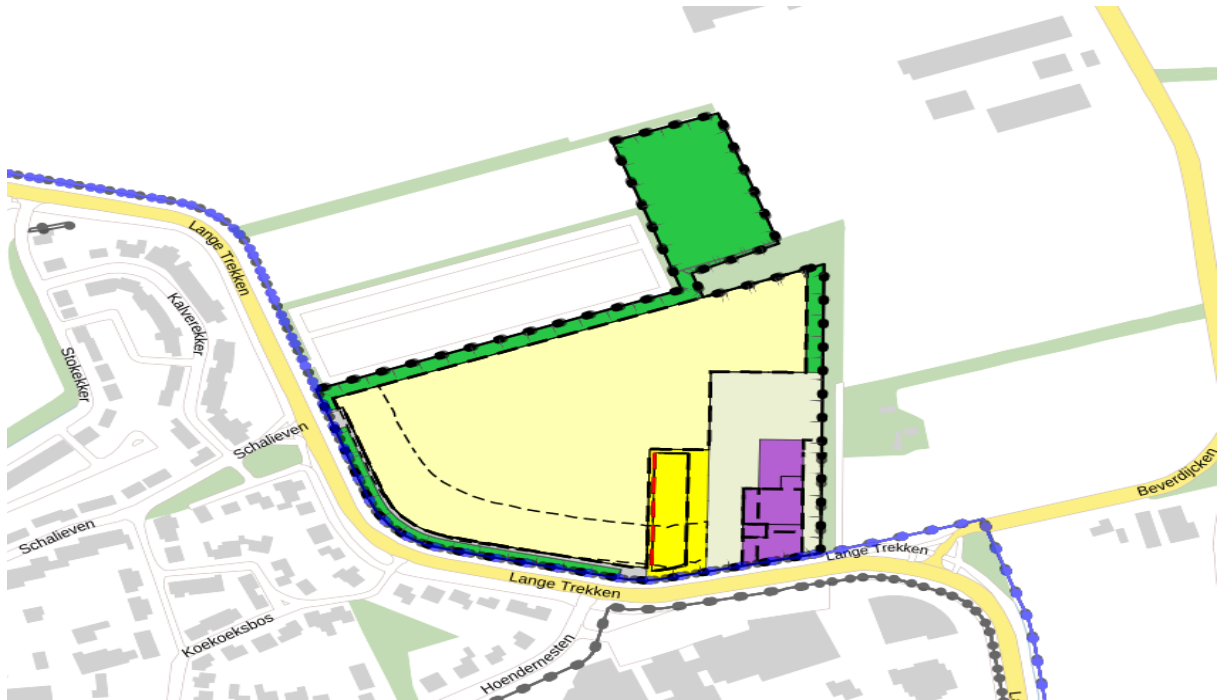
De Vurste Putten betreft een inbreidingslocatie vanuit het afgesloten plan Kerkeneind in Casteren. Op deze locatie worden 6 bouwkvavels uitgegeven aan Locatievereniging Casteren. Wij verwachten in het jaar 2027 het plan administratief te kunnen afsluiten met een geraamd eindwaarde van € 315.000 afgerond.

Lange Trekken Bladel

Na het vaststellen van het omgevingsplan Lange Trekken in 2022 (bouw van 105 woningen) is er beroep aangetekend bij de raad van State tegen het plan. Op 27 maart 2024 heeft de Raad van State uitspraak gedaan en is het omgevingsplan alsnog inhoudelijk geheel goedgekeurd. Er is gestart met het bouwrijp maken van het plan en zijn de koopovereenkomsten ter ondertekening aangeboden en zijn er diverse bouwkvavels in eigendom overgegaan. Wij

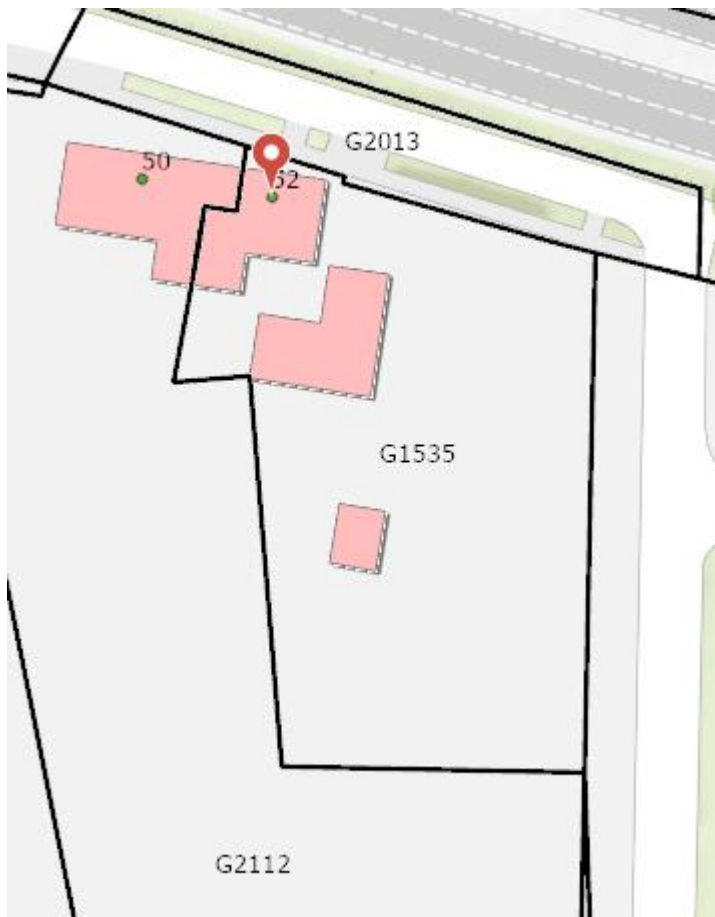
verwachten dat het plan na het woonrijp maken in 2028/2029 op 31 december 2030 kan worden afgesloten met een positieve eindwaarde van afgerond € 728.000

Dennenoord fase 2 Hapert

De raad heeft ontwikkelingsplan Dennenoord fase 2 te Hapert in 2023 vastgesteld. Er is geen beroep tegen het plan ingesteld waardoor Dennenoord fase 2 in november 2024 onherroepelijk is geworden.

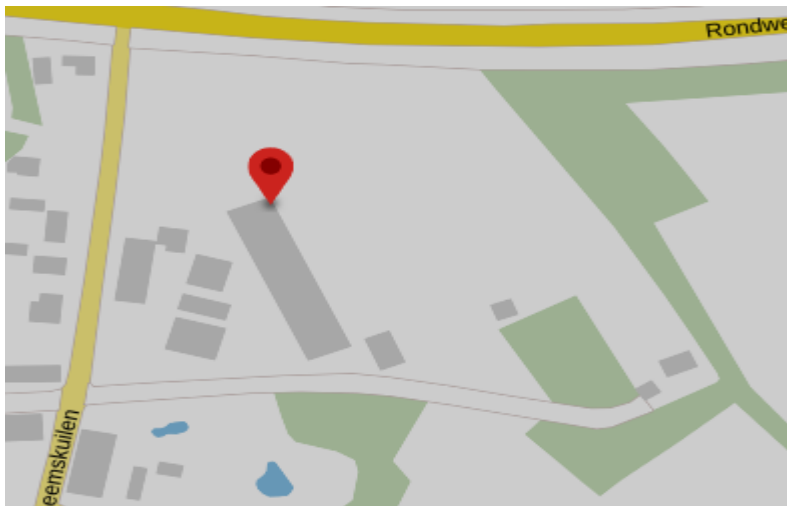
De gemeente heeft in december 2022 het perceel De Wijer 52 te Hapert verworven. De reden hiervoor is tweezijdig. Enerzijds dat we een gedeelte van het perceel nodig hebben voor de reconstructie van de N284 en anderzijds om een particuliere woningbouwontwikkeling van 121 woningen mogelijk te maken. Het gedeelte van het perceel dat ondergebracht wordt in de grondexploitatie zal als bouwrijpe grond worden verkocht aan een particuliere ontwikkelaar. Door deze constructie kan de ontwikkelaar 23 woningen (appartementen) meer bouwen. Zodra het pand De Wijer 52 gesloopt is volgt de grondoverdracht aan de ontwikkelaar. Dit is naar verwachting in Q2/Q3 van het jaar 2025. Vervolgens wordt het plan woonrijp door een ontwikkelaar gemaakt waarna het naar verwachting eind 2025 administratief afgesloten kan worden met een verwachte eindwaarde van afgerond € 65.000

4.2. Lopende grondexploitaties (omgevingsplan nog niet vastgesteld)

Egyptische Poort Bladel

Woningbouwontwikkeling Egyptische Poort is qua woningbouwaantallen definitief in 2023 vastgesteld door de raad. Het aantal te realiseren woningen binnen het plangebied bedraagt 50, en bestaat uit verschillende woningbouwtypologieën. Momenteel wordt bestudeert hoe vanuit het plangebied verkeersontsluitingen naar de Bosweg aangelegd kunnen worden. De aanleg van deze toekomstige verkeersontsluiting is een wens van de raad en is niet opgenomen in de vastgestelde grondexploitatie. Echter de grondexploitatie verwacht een dusdanig positief resultaat op 31-12-2032 van afgerond € 3.423.000 dat de kosten voor de extra ontsluiting uit de grondexploitatie gedekt kan worden.

Tussen de Dycken Hoogeloon

De grondexploitatie "Tussen de Dycken" is in 2023 vastgesteld. De gronden zijn in eigendom overgedragen naar de gemeente. Momenteel wordt onderzocht of de aangrenzende grondeigenaren Valensplein in hun achtertuinen een woning kunnen realiseren dat meegenomen kan worden in het omgevingsplan. Het plan voorziet, naast de eventueel 7 woningen van de aangrenzende grondeigenaren, in 85 verschillende typologieën woningen. Het voorontwerp omgevingsplan wordt momenteel in procedure gebracht. De verwachting is dat het plan "Tussen de Dycken" eind 2029 gerealiseerd zal zijn. De Hoge Raad heeft in haar uitspraak een spuitzone van 50 meter aangehouden vanaf de perceelsgrens agrarische gebieden. Dit wil zeggen dat er geen woningbouw of tuin binnen deze zone gerealiseerd mag worden. Momenteel zijn we aan het onderzoeken of er een alternatief is om de 50 meter terug te brengen naar nul (0) meter zodat woningbouw binnen deze zone van toepassing blijft. Verwachte eindwaarde, zonder zonebelemmering, op 31 december 2029 afgerond € 2.819.000.

De Stuw Hapert

Ter uitvoering aan het vastgestelde woningbouwprogramma tot 2040 zijn er gronden met een woning verworven aan De Stuw te Hapert. Hierbij gaat het om totaal 24.210 m² grond. De grondexploitatie voorziet in een uitgifte van 48 bouw kavels in verschillende woningbouwsegmenten. De verwerving is vanuit strategisch oogpunt tot stand gekomen omdat een ontwikkelaar met een aangrenzend grondeigenaar (agrariër) overeenstemming heeft om zijn perceel te verwerven voor woningbouwdoeleinden waarbij zijn geurcirkel ingetrokken dient te worden.

Door de aankoop van het plangebied De Stuw heeft de gemeente naast de aangrenzende grondeigenaren een regisserende rol zichzelf toebedeeld. De Stuw is in 2024 vastgesteld door de gemeenteraad en voorziet in een verwachte eindwaarde op 31 december 2030 van afgerond € 1.125.000.

Momenteel zijn wij aan het onderzoeken of er een totale gebiedsontwikkeling kan plaatsvinden met overige grondeigenaren, grenzend aan de Dalweg – De Stuw (noordelijk gedeelte) en aan de Dalweg – De Steenakker (zuidelijk gedeelte), kortweg gebiedsontwikkeling Hapert West. Bepalend bij de gewenste gebiedsontwikkeling is de conclusie van het molenonderzoek met betrekking tot de windvang van de molen dat is gelegen aan de Molenstraat. De molen heeft vooralsnog vanaf de wieden van de molen een zonering van 400 meter waarbinnen woningbouwhoogtes geldt. In het ergste geval kan men binnen de zonering van 400 meter alwaar de molen wind vangt geen woningbouw realiseren (woning met zadeldak). Indien dit zich voordoet zal bezien worden of er een alternatieve gebiedsontwikkeling kan plaatsvinden. Indien er geen alternatief kan worden gevonden zal de gemeente zelfstandig De Stuw in het ruimtelijk proces voortzetten.

Wagenbroeken Casteren

Wagenbroeken te Casteren is een woningbouwontwikkeling van een uitgifte van bouwkvavels voor 53 verschillende woningbouwsegmenten. De gronden waren reeds in eigendom van de gemeente. De te ontwikkelen gronden bedragen in totaal 29.835 m2. De grondexploitatie is in 2024 vastgesteld door de gemeenteraad. De te nemen planmaatregelen zijn in uitvoering gebracht waarna naar verwachting eind 2025 de gronden bouwrijp kan worden gemaakt. Afsluiting van het plangebied is naar verwachting eind 2029.

Momenteel is de gemeente in gesprek met een aangrenzende grondeigenaar (initiatiefnemer) die op zijn perceel aansluitend woningbouw wil realiseren. Indien dit mogelijk wordt geacht zal het plangebied uitgebreid gaan worden in het aantal m² en in het aantal woningen. Voor de woningen die de initiatiefnemer op zijn grond wil realiseren zal een kostenverhaalsbeschikking worden opgenomen in het omgevingsplan. Naar verwachting zal de grondexploitatie op 31 december 2029 afgesloten worden met een positieve eindwaarde van afgerond € 1.966.000

4.3. Grondexploitaties in voorbereiding.

Locatie Het Palet Hapert

Samen met stedenbouwkundig bureau OD205 en de initiatiefnemers van het gezondheidscentrum hebben we kaders voor een cascoplan en kwaliteitsplan opgezet. Om dit plan te vervolmaken moet ook de invulling van het nieuw te vormen ontmoetingsplein bekend zijn. Diverse scenario's passeren hierbij de revue en worden met aangrenzende grondeigenaren besproken. De scenario's worden financieel vertaald. Aan de hand van de diverse scenario's en financiële vertaling volgt naar verwachting in Q2/Q3 2025 een voorontwerp omgevingsplan voorzien van een concept grondexploitatie ter vaststelling.

Locatie Den Tref Hapert

Dit gebied is volgend op de ontwikkelingen binnen het Palet. De totale opgave voor het centrum Hapert moet voldoen aan ons woonbeleid. Dat betekent dat 30% sociaal gerealiseerd moet worden. Aangezien de richting van het Palet meer commercieel gericht is, is de verwachting dat aan het Alexanderhof veelal sociaal gebouwd gaat worden. Voor het hele project ligt er een flinke financiële opgave (beide locaties samen moeten naar huidig inzicht ca € 1,6 miljoen genereren). Met de vaststelling van de Raad dat we vooral binnenstedelijk willen ontwikkelen en er hoger gebouwd mag worden, is de verwachting dat we richting een (kleinschalig) appartementencomplex gaan waarbij de begane grond ingericht zal worden voor een gezondheidscentrum. Vanwege de diep aangrenzende tuinen van grondeigenaren worden deze grondeigenaren benaderd om mee te nemen in de totale ontwikkeling.

Vooralsnog wordt locatie Den Tref ingezet voor het huisvesten van Oekraïners tot het moment van zelfontwikkeling, naar verwachting in Q2 2026.

Groene Akkers Bladel (voorheen “De Biezen fase 2”)

Door een eminente grondpositie van Woningbouwstichting De Zaligheden (kortweg; WSZ) is het woningbouwontwikkelingsplan “Groene Akkers” oorspronkelijk ontstaan (het plan is gelegen aan de Zwartakkers en is voorzien in circa 154 woningen. Het bruto plangebied bedraagt 46.407 m²). Het plan grenst aan diverse grondeigenaren met een diepe tuin met de mogelijkheid om daarop een woning te realiseren en aan partijen die gezien hun aanvankelijke grondpositie zelfrealisatie door het plan mogelijk kunnen maken. In eerste instantie een plan waarin onze gemeente faciliteert. Tijdens onderhandelingen in een anterieure fase is gebleken dat het voor WSZ een moeilijke opgave wordt om met alle partijen (financiële) contractuele afspraken te maken waardoor het plan voor WSZ zo goed als niet financieel haalbaar en uitvoerbaar is. WSZ heeft niet de publiekrechtelijke mogelijkheden zoals een (lokale) overheid heeft in uitvoering van het te ontwikkelen plan (met name het kostenverhaal). Aangezien het plan van WSZ een welkome plan is m.b.t. het woningbouwprogrammering is de grond van WSZ aangekocht. Een eerste mogelijke stedenbouwkundige schets is door WSZ in het verleden opgesteld. Aan de hand van de mogelijke stedenbouwkundige schets is er in concept een grondexploitatie opgesteld. Deze grondexploitatie is in februari 2025 door de raad vastgesteld. Momenteel vinden er gesprekken plaats met aangrenzende grondeigenaren, die zelf op haar/zijn perceel woningbouw wenst te ontwikkelen, om de locatie eisen en kostenverhaal vast te leggen in anterieure overeenkomsten.. Daarnaast vinden er omgevingsdialogen plaats. Wij verwachten dat in het jaar 2027 de te nemen planologische maatregel genomen en onherroepelijk is zodat het plangebied bouwrijp kan worden gemaakt.

Latestraat Netersel

Voor een toekomstige woningbouwontwikkeling in Netersel vinden er gesprekken plaats met grondeigenaren. Hierbij gaat het over een woningbouwontwikkeling waarbij het plangebied een oppervlakte heeft van circa 36.000 m². De gesprekken lopen constructief en naderd zijn eindfase in verwerving. wij verwachten in Q2 2025 de overeenkomsten te hebben ondertekend. Hierna volgt naar verwachting in Q3 2025 de vaststelling van de grondexploitatie door de raad.

4.4. Financiële vertaling grondexploitaties

Deze paragraaf geeft een overzicht van alle lopende grondexploitaties vanaf 1 januari 2024 tot en met het verwachte resultaat bij verwachte einde looptijd die zijn opgenomen als vlottende activa. Per onderdeel is het totaal van alle lopende grondexploitaties weergegeven en geprognostiseerd naar einde looptijd.

4.5. Boek en balanswaarde

Onderstaande de boekwaarde * (kosten minus opbrengsten en rekening houdend met de parameters) per lopende grondexploitatie per 1 januari 2025 (bedragen x € 1.000 en zijn afgerond).

Grondexploitatie	Verwachte einde Looptijd	Boekwaarde 1-1-2025	Voordeel/ Nadeel	Voor- ziening	Balans- Waarde 1-1-2025
Beemd	31-12-2025	-91	V		-91
Paardensportterrein de Beemd	31-12-2026	-99	V		-99
Kerkeneind Fase 2	31-12-2028	-40	V		-40
Kerkstraat	31-12-2026	6	N	237	-231
De Hoeve 11-13	31-12-2024	0			0
Akkerstraat	31-12-2031	710	N	294	416
Lange Trekken	31-12-2030	1.310	N		1.310
Egyptische Poort	31-12-2032	1.267	N		1.267
Dennenoord	31-12-2025	522	N		-522
Tussen de Dycken	31-12-2029	2.216	N		2.216
Wagenbroeken	31-12-2029	51	N		51
De Stuw	31-12-2030	1.614	N		1.614
Totalen		7.466	N	531	6.935

*Deze tabel sluit aan met de balans per 31-12-2024.

4.6. Nog te realiseren kosten (inclusief kostenstijging)

Per grondexploitatie zijn vanaf 1 januari 2025 tot en met einde looptijd de nog te maken kosten weergegeven. Alle bedragen x € 1.000 en zijn afgerond.

Grondexploitatie	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Kosten stij- ging	Totaal
Beemd	-64									-2	-66
Paardensportterrein de Beemd	-25	-24								-2	-51
Kerkeneind Fase 2	-85	-79	-79	-81						-26	-350
Kerkstraat	-206	-20								-7	-233
De Hoeve 11-13	0										0
Akkerstraat	-173	-33	-18							-8	-232
Lange Trekken	-192	-69	-822	-283	-221					-162	-1.749
Egyptische Poort	-804	-203	-84	-167	-156	-156	-167	-145		-177	-2.059
Dennenoord	-107									-3	-110
Tussen de Dycken	-803	-42	-539		-500					-152	-2.036
Wagenbroeken	-1.851	-333	-63	-63	-1023					-235	-3.568
De Stuw	-1.024	-53	-53	-53	-53	-574				-147	-1.957
Totalen	-5.334	-856	-1.658	-647	-1953	-730	-167	-145		-923	-12.413

4.7. Nog te realiseren opbrengsten

Naast kosten zijn er per grondexploitatie opbrengsten. In alle lopende grondexploitaties worden geen opbrengststijgingen meegenomen. Onderstaand worden de verwachte opbrengsten in jaartal weergegeven tot en met einde looptijd per grondexploitatie. Alle bedragen x € 1.000 en zijn afgerond.

Grondexploitatie	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Opbrengststijging	Totaal
Beemd	0									0	0
Paardensportterrein de Beemd	11									0	11
Kerkeneind Fase 2	0	517	103							0	620
Kerkstraat	0									0	0
De Hoeve 11-13	0									0	0
Akkerstraat	192	83	280	28	12	78				0	673
Lange Trekken	3.223	190	85	85	85	85				0	3.753
Egyptische Poort	901	826	826	826	826	826	826	826		0	6.683
Dennenoord	700									0	700
Tussen de Dycken	1.417	1.417	1.417	1.417	1.417					0	7.085
Wagenbroeken	0	1.398	1.398	1.398	1.398					0	5.592
De Stuw	0	1.182	1.182	1.182	1.182					0	4.728
Totalen	6.434	5.613	5.291	4.936	4.920	989	826	826		0	29.853

4.8. Resultaat

Uit onderstaande tabel (bedragen x € 1.000 en afgerond) blijkt een verwacht positief resultaat van € 10.544.000,- (balanswaarde + kosten – opbrengsten weggezet in een kasstroom voor zien van verwachte kostenstijgingen met negatieve en positieve rente bij einde looptijd).

Grondexploitatie	Balans-Waarde 1-1-2025	Einde looptijd	Te maken kosten tot einde looptijd	Te realiseren opbrengsten tot einde looptijd	Eindwaarde resultaat bij einde looptijd
Beemd	91	31-12-2025	-66	0	26
Paardensportterrein de Beemd	99	31-12-2025	-51	11	62
Kerkeneind Fase 2	40	31-12-2028	-350	620	315
Kerkstraat	-231	31-12-2026	-233	0	0
De Hoeve 11-13	0		0	0	0
Akkerstraat	-416	31-12-2030	-232	673	15
Lange Trekken	-1.310	31-12-2030	-1.749	3.753	728
Egyptische Poort	-1.267	31-12-2032	-2.059	6.685	3.423
Dennenoord	-521	31-12-2025	-110	700	65
Tussen de Dycken	-2.216	31-12-2029	-2.036	7.084	2.819

Wagenbroeken	-51	31-12-2029	-3.568	5.592	1.966
De Stuw	-1.614	31-12-2030	-1.957	4.727	1.125
Totalen	-7.396		-12.411	29.848	10.544

4.9. Winstneming en Voorziening in verliezen

Om te voorkomen dat de gemeente in de toekomst wordt geconfronteerd met grote verliezen is er sprake van een strenge regelgeving omtrent verliezen en winsten. Winsten kunnen pas genomen worden als die gerealiseerd zijn, tussentijdse winstneming (resultaat complexen) is mogelijk maar dan op basis *percentage of completion* (POC-methode). Afhankelijk van de voortgang van kosten en opbrengsten kan een deel van de gecalculeerde winst genomen worden. In de jaarrekening 2024 is een winstneming verwerkt. Op basis van de huidige cijfers zal die afgerond € 368.000,- bedragen. Deze winstneming heeft voor het volledige bedrag een positieve invloed op het jaarresultaat 2024, omdat we geen geraamd² resultaat toegevoegd hebben aan de algemene reserve.

Daar staat tegenover dat verlies direct genomen moet worden als dat zich voordoet. Als uit de jaarlijks verplichte actualisatie van de grondexploitatie een verlies blijkt dan moet dat verlies (direct) genomen worden. Dat kan op 2 manieren, meteen afboeken ten laste van de exploitatie (al dan niet gedekt door een onttrekking ten laste van de algemene reserve) of door het treffen van een voorziening ter grootte van het gecalculeerde verlies.

In Bladel is gekozen voor de verliesvoorziening, dat heeft als voordeel dat als op termijn het verlies lager is dan verwacht, de voorziening weer (voor een deel) kan vrijvallen ten gunste van het exploitatieresultaat. Een afboeking daarentegen is nooit te corrigeren. Voor de complexen Kerkstraat en De Hoeve 11-13 hebben we een correctie moeten uitvoeren op een eerder genomen verliesvoorziening. Voor het complex Akkerstraat hebben we een verliesvoorziening in de jaarrekening 2024 gevormd.

Verplichte winstneming en de te nemen voorziening verliezen (x €1.000)

	Winstneming	Voorziening verlies
Beemd	39	
Paardensportterrein de Beemd	7	
Kerkstraat	0	-237
De Hoeve 11-13	51	
Akkerstraat	-30	-294
Lange Trekken	301	
Totalen	368	531

² Op grond van een stellige uitspraak van de commissie BBV mogen mutaties ten laste of ten gunste van reserves tot maximaal de geraamde bedragen gemuteerd worden in de jaarrekening. De overige mutaties lopen via het exploitatieresultaat.

5. Risico's en weerstandsvermogen

5.1. Soorten risico's

Een risico kan worden gedefinieerd als een mogelijke gebeurtenis die een negatieve of een positieve invloed kan hebben op het realiseren van een grondexploitatie. Dus risico's zijn zowel 'bedreigingen' als 'kansen'. Aan grondexploitaties zijn diverse soorten risico's verbonden.

5.2. Inventarisatie van de risico's

In het kader van risicomanagement inventariseren wij periodiek de risico's die verbonden zijn aan de gemeentelijke grondexploitaties. Vanuit een veelheid van mogelijke risico's moet worden ingeschat welke kunnen optreden in de gemeentelijke grondexploitaties. De risico's schatten wij in op basis van de IFLO-methode. Zo ontstaat een beeld van het benodigde weerstandsvermogen.

5.3. Algemene risico's

Er is wat risico's betreft een tweedeling gemaakt. Ten eerste is voor alle complexen een risico-inschatting gemaakt op basis van de parameters; rente, kostenstijging en uitgifte. Daarnaast wordt aangenomen dat de uitgifte van de kavels (gemeten in jaren) niet eerder zal kunnen plaatsvinden dan de huidige stand van zaken laat zien. Deze tweedeling hebben wij vertaald in de benodigde omvang van het weerstandsvermogen (zie § 5.5).

5.4. Specifieke risico's

Er zijn geen specifieke risico's dat bij een van de grondexploitaties kan worden verwacht.

5.5. Benodigd weerstandsvermogen (volgens de IFLO methode)

Voor het berekenen van de benodigde hoogte van het weerstandsvermogen middels het kwantificeren van de risico's maken we, zoals aangegeven in de Nota Grondbeleid 2019, gebruik van de veelgebruikte IFLO-methode (IFLO staat voor: Inspectie Financiën Lagere Overheden). Volgens deze methode wordt het weerstandsvermogen voor grondexploitaties berekend aan de hand van een % van het geïnvesteerd vermogen en een % van de nog te realiseren opbrengsten. Met het hanteren van een percentage van 5% van het geïnvesteerd vermogen en 5% van de nog te realiseren opbrengsten is ons inziens een toereikende omvang opgenomen. De IFLO-methode zelf gaat uit van 10%. Op basis van ervaringen uit het verleden is een percentage van 5% voldoende, gelet op het relatief laag geïnvesteerd vermogen en dus een relatief laag risicoprofiel. Het risicobedrag dat wordt bepaald middels de IFLO-methode wordt gezien als de (onder)grens van het benodigde weerstandsvermogen voor grondexploitaties.

De financiële positie (op langere termijn) van grondexploitaties moet worden beoordeeld vanuit de som van de gerealiseerde en nog te realiseren opbrengsten in relatie tot de aanwezige risico's bij de grondexploitatie. Deze norm toegepast op de Bladelse situatie (o.b.v. jaarstukken 2024) resulteert in het volgende bedrag:

5% van de netto boekwaarde ad € 7,465 miljoen (exclusief voorziening)	€ 373.000,-
5% van de nog te realiseren opbrengsten ad € 30,108 miljoen	<u>€ 1.505.000,-</u>
Totaal benodigd weerstandsvermogen grondexploitaties	€ 1.879.000,-

Dit betekent dat de benodigde omvang van de "algemene reserve grondexploitatie" zich in beginsel minimaal rond deze omvang moet begeven.

Als het weerstandsvermogen in de "algemene reserve grondexploitaties" hoger is dan benodigd op basis van de IFLO norm dan wordt het meerdere uit deze reserve afgeroomd naar de algemene dienst (c.q. ten gunste van de algemene reserve).

Nummer : R25.037
Onderwerp : Vaststellen jaarstukken 2024

Aan de raad

Inleiding

Op grond van artikel 197 Gemeentewet legt het college van burgemeester en wethouders verantwoording af aan de raad over het gevoerde bestuur, onder overlegging van de jaarrekening en het jaarverslag. De verslaglegging over 2024 is in de digitale vorm te vinden op <https://bladel.begrotingsapp.nl/>.

In de begroting 2024 heeft de raad de kaders vastgesteld. Met deze kaders is het college de opdracht gegeven om uitvoering te geven aan de voorstellen die zijn opgenomen in de begroting. Op sommige onderdelen zijn tussentijds bijstellingen doorgevoerd. Deze zijn financieel doorvertaald in separate begrotingswijzigingen of in bestuursrapportages. In deze jaarstukken wordt duidelijk of we de plannen ook hebben gerealiseerd en of we binnen de budgetten zijn gebleven.

Ten tijde van het opstellen van dit raadsvoorstel is de accountant bezig met de (afrondende) controle.

We verwachten dat we eind mei 2025 het (concept) accountantsverslag ontvangen. De accountant licht zijn bevindingen mondeling toe aan de auditcommissie van 12 juni 2025. Het definitieve accountantsverslag en de accountantsverklaring worden, na ontvangst, toegevoegd aan de definitieve stukken en voor u ter inzage gelegd.

Voorstel

1. de Meerjarenprognose Grondexploitaties 2024 vast te stellen;
2. de jaarstukken 2024 vast te stellen en aan het college van burgemeester en wethouders decharge te verlenen over het gevoerde beleid en beheer;
3. in te stemmen met de begrotingsafwijkingen;
4. in te stemmen met de volgende resultaatbestemming:

definitief exploitatieresultaat	2.870.000,-
a. aanwending resultaat t.b.v. budgetoverhevelingen	1.476.000,-
dekking door bijdragen inkomsten	-/- 291.000,-
reservering ten laste van het resultaat 2024	1.185.000,-
b. Landelijke beëindigingsregeling veehouderijbedrijven	71.000,-
c. toevoeging algemene reserve grondexploitatie	576.000,-
d. netto resultaat 2024 te verrekenen met de algemene reserve	1.038.000,-
5. de 5^e begrotingswijziging 2025 vast te stellen ten behoeve van de over te hevelen budgetten en de bestemming van het voordelig resultaat 2024.

Beoogd effect

De jaarstukken maken onderdeel uit van de planning- en controlcyclus. In dit document wordt verantwoording afgelegd over het financieel beheer van de gemeente (= de jaarrekening) en het gerealiseerde beleid (= jaarverslag). Samen vormen deze de jaarstukken. In de jaarrekening zijn onder meer de balans, toelichting op de balans, overzicht van baten en lasten, Wet

Normering Topinkomens en de Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen opgenomen. In het jaarverslag staan de programmaverantwoording en de paragrafen vermeld.

De accountant geeft een getrouwheidsoordeel over de weergave van alle baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening. Dit getrouwheidsoordeel ziet ook toe op de rechtmatigheidsverantwoording. De vastgestelde jaarstukken dienen op basis van artikel 200 van de Gemeentewet vóór 15 juli 2025 aan Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant aangeboden te worden.

Argumenten

1.1 Het vaststellen van grondexploitaties is een bevoegdheid van de raad

De bijgevoegde 'Meerjarenprognose Grondexploitaties 2024' (MPG) wordt ter vaststelling voorgelegd aan de raad. De MPG bevat alle actuele grondexploitaties van de gemeente Bladel. Besluiten binnen de vastgestelde exploitaties zijn een bevoegdheid van het college. Uit de herziene grondexploitaties volgen de geraamde kosten en opbrengsten voor de jaarschijven 2025-2029.

In het MPG verantwoorden wij op welke wijze de (lopende) grondexploitaties (financieel met de stand van zaken) zijn uitgevoerd van het afgelopen dienstjaar. De geactualiseerde kostenbegrotingen van de lopende grondexploitaties worden daarnaast voor de komende jaren meerjarig verwerkt in de perspectiefnota 2025, zodat de meerjarenraming een actueel beeld geeft. In de herziene grondexploitaties zijn alle actuele inzichten verwerkt. Een vastgestelde exploitatie is de basis voor de verdere planontwikkeling en budgetverlening.

2.1 Vaststelling van de (definitieve) jaarstukken 2024 en het college decharge te verlenen

De jaarstukken zijn inmiddels gecontroleerd door de accountant, maar zijn nog niet (administratief) afgerond. We verwachten dat we het definitieve accountantsverslag en de accountantsverklaring eind juni/begin juli 2025 ontvangen. Deze zullen, na ontvangst, nagezonden worden voor de behandeling in de raad van 8 juli a.s.

Als raad bent u opdrachtgever van de accountant en brengt deze derhalve verslag uit aan u. Er is vastgesteld dat de accountant via de Auditcommissie met u communiceert. Dit betekent dat de Auditcommissie overleg zal hebben met de accountant en uw raad van advies zal dienen met betrekking tot de bevindingen van de accountant. Een advies van het college op dit punt zal daarom, in eerste instantie, achterwege blijven. Het (concept) accountsverslag zal op 12 juni 2025 door de accountant worden besproken met de Auditcommissie.

Voorgesteld wordt om de (definitieve) jaarstukken 2024 vast te stellen, zodat daarmee het college van burgemeester en wethouders decharge verleend wordt over het door hen gevoerde beleid en beheer.

3.1 Instemmen met uitgaven boven de begroting per hoofdstaakveld onderdeel

Bij het opstellen van de jaarstukken is geconstateerd dat er op vier hoofdstaakvelden een budgetoverschrijding is gemaakt.

4.1 Uw raad wordt verzocht een bestemming te geven aan het resultaat

Met het opmaken van de jaarstukken en het geven van een analyse op het cijfermateriaal wordt de budgetcyclus van enig jaar afgesloten. In relatie tot de vastgestelde begroting en begrotingswijzigingen zijn de jaarstukken een goed instrument voor de gemeenteraad om het gevoerde beheer van ons college te beoordelen.

Het saldo van de jaarrekening kent een positieve uitkomst van € 2.870.000,-. Deze uitkomst wordt in de bestuurlijke toelichting geanalyseerd. Wij stellen uw raad voor om het rekeningresultaat als volgt te bestemmen:

definitief exploitatieresultaat		2.870.000,-
a. aanwending resultaat t.b.v. budgetoverhevelingen	1.476.000,-	
dekking door bijdragen inkomsten	<u>-/- 291.000,-</u>	
reservering ten laste van het resultaat 2024		1.185.000,-
b. Landelijke beëindigingsregeling veehouderijbedrijven		71.000,-
c. toevoeging algemene reserve grondexploitatie		<u>576.000,-</u>
d. netto resultaat 2024 te verrekenen met de algemene reserve		1.038.000,-

Toelichting

- ad a. budgetoverhevelingen

In de raadsvergadering van 22 mei 2025 heeft uw raad reeds kennis genomen van de voorstellen voor deze budgetoverhevelingen. Voor de nadere specificatie hiervan wordt verwezen naar raadsmededeling RM25.034. In de raadsmededeling wordt medegedeeld dat € 1.123.000,- van het resultaat wordt gereserveerd t.b.v. de budgetoverheveling. Afwijkend van de mededeling wordt hier voorgesteld om een netto bedrag van € 1.185.000,- middels resultaatbestemming beschikbaar te stellen in 2025. Het verschil heeft betrekking op dekking vanuit de voorziening afvalstoffenheffing t.b.v. het voorbereidingsbudget voor een nieuw grondstoffencentrum. Deze dekking is niet inzetbaar in 2025.

- ad b. Landelijke beëindigingsregeling veehouderijbedrijven

Bij de decembercirculaire 2024 heeft de gemeente een bedrag van € 71.000,- ontvangen als compensatie voor kosten die gemaakt worden in relatie tot de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijbedrijven. Wij verwachten hiervoor extra kosten te maken, denk aan: stedenbouwkundige verkenningen, visie vorming, extra onderzoekskosten voor geur, etc. maar ook voor digitalisering. De processen, procedures en te verwachte (met name juridische) kosten zullen daardoor minimaal doorlopen tot en met 2026. Vanwege het late moment van publicatie (december) konden de middelen voor 2024 niet meer worden uitgegeven of geraamd. Echter worden de inkomsten toegerekend aan 2024 en maken onderdeel uit van het rekeningresultaat. Het voorstel is om het betreffende bedrag middels resultaatbestemming in 2025 af te zonderen voor de uitgaven hiervan.

- ad c. toevoeging algemene reserve grondexploitatie

Een bedrag van € 576.000,- toevoegen aan de algemene reserve grondexploitatie om aan de gewenste omvang te komen.

- ad d. verrekening met algemene reserve

Het restant van het resultaat verrekenen we met de algemene reserve tot een bedrag ad € 1.038.000,-.

5.1 Door vaststelling van begrotingswijziging wordt de resultaatbestemming geautoriseerd door de raad

De resultaatbestemming zal middels vaststelling van de 5^e begrotingswijziging 2025 worden geautoriseerd.

Kanttekeningen

1.1 Begrotingssaldo had een positief resultaat van € 2.929.000,-.

Na verwerking van alle begrotingswijzigingen over 2024 resteerde er een positief begrotingssaldo van € 2.929.000,-. Het rekeningssaldo bedraagt € 2.870.000,-. In de jaarrekening wordt gemotiveerd en toegelicht hoe dit resultaat ontstaan is.

1.2 Accountantscontrole

Momenteel is de accountantscontrole nog niet geheel afgerond en is nog geen definitieve accountantsverklaring en accountantsverslag beschikbaar.

Financiën

De jaarrekening over 2024, blijkend uit het overzicht van baten en lasten, sluit met een (definitief) voordelig saldo van € 1.090.000,-. In de jaarrekening hebben er daarnaast reeds tot een bedrag van per saldo € 1.780.000,- mutaties ten laste van reserves plaatsgevonden, zodat het uiteindelijke jaarresultaat € 2.870.000,- positief bedraagt. Dit bedrag is afzonderlijk vermeld onder het eigen vermogen in de balans onder 'gerealiseerd resultaat blijkend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening'.

Aan de mutaties ten laste van de reserves liggen raadsbesluiten en een bestendige gedragslijn ten grondslag, hetzij bij vaststelling van de oorspronkelijke begroting, hetzij bij vaststelling van de bestuursrapportages.

Het feitelijke resultaat van de jaarrekening 2024 komt ook overeen met de mutatie in het eigen vermogen in het boekjaar en heeft het navolgende verloop:

ontwikkeling eigen vermogen (bedragen x € 1.000,-)	2024
Eigen vermogen 1 januari 2024	44.124
Eigen vermogen 31 december 2024	45.214
Voordelige vermogenstoename voor bestemming	1.090
In de exploitatie zijn resultaatbestemmingen verwerkt volgens bestaand beleid:	
- het saldo van toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves bedraagt	1.780
Per saldo voordelig resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten	2.870

Analyse van het bepaalde jaarresultaat

De begroting van 2024 sloot met een begrotingsoverschot. In 2024 zijn middels tussentijdse rapportages de budgetten geactualiseerd. De doorwerking van de mutaties van de najaarsnota 2023, de perspectiefnota 2024 en de najaarsnota van 2024 op het uiteindelijke resultaat van de begroting 2024 leidde uiteindelijk tot een geraamd positief exploitatiesaldo van € 2.929.000,-.

De najaarsnota was opgesteld naar de stand per eind september 2024. Alle overige afwijkingen die zich in de loop van het jaar voordoen komen hierdoor tot uitdrukking in het rekeningresultaat. In totaliteit bedraagt het verschil tussen de vastgestelde begroting na de najaarsnota en de jaarrekening € 59.000,- (of 0,08% van de totale lasten) nadelig.

omschrijving	saldo najaarsnota	saldo jaarrekening
exploitatieresultaat	2.929.000,- V	2.870.000,- V
verschil najaarsnota versus jaarrekening	59.000,- N	

In de toelichting op het overzicht van baten en lasten van de jaarrekening is dit verschil op hoofdlijnen geanalyseerd.

Communicatie

De communicatie over de jaarstukken 2024 geschiedt conform de reguliere kanalen. De jaarstukken worden voor een ieder ter inzage gelegd en worden digitaal via de website gepubliceerd.

Uitvoering

Ten tijde van het opstellen van dit raadsvoorstel is de accountant bezig met de (afrondende) controle. Nadat we het (concept) accountantsverslag ontvangen hebben zal het verslag nog op 12 juni 2025 besproken worden in de Auditcommissie.

Nadat uw raad de jaarstukken heeft vastgesteld sturen we deze uiterlijk 15 juli 2025 naar het college van gedeputeerde staten van de provincie en naar het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Aan het CBS versturen we ook de documenten in het kader van de Verantwoording Informatie voor derden (IV3) en Single Information, Single Audit (SiSa).

Bladel, 27 mei 2025

Burgemeester en wethouders van Bladel,

de secretaris,

de burgemeester,

Bijlagen

01. 25.12978 Ontwerp-raadsbesluit
02. 25.13018 Meerjarenprognose Grondexploitaties 2024
03. 25.12982 Jaarstukken 2024
04. Accountantsverslag en accountantsverklaring 2024

Ontwerp-raadsbesluit

25.12978

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R25.037 van burgemeester en wethouders van 27 mei 2025;

gelet op:

- de Gemeentewet;
- de Wet ruimtelijke ordening;
- de verslagleggingsvoorschriften, zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- de interne regelgeving, zoals opgenomen in de beheers- en controleverordeningen 212, 213 en 213a van de Gemeentewet;
- het verslag van het onderzoek van de jaarstukken 2024 door de auditcommissie;

Overwegende dat:

- in het kader van het vastgestelde woningbouwprogramma de gemeente zowel een actief als faciliterend grondbeleid voert;
- de gemeenteraad de jaarstukken vaststelt en het resultaat van de jaarrekening bestemt;

besluit:

1. de Meerjarenprognose Grondexploitaties 2024 vast te stellen;
2. de jaarstukken 2024 vast te stellen en aan het college van burgemeester en wethouders decharge te verlenen over het gevoerde beleid en beheer;
3. in te stemmen met de begrotingsafwijkingen;
4. in te stemmen met de volgende resultaatbestemming:

definitief exploitatieresultaat	2.870.000,-
a. aanwending resultaat t.b.v. budgetoverhevelingen	1.476.000,-
dekking door bijdragen inkomsten	-/- 291.000,-
reservering ten laste van het resultaat 2024	1.185.000,-
b. Landelijke beëindigingsregeling veehouderijbedrijven	71.000,-
c. toevoeging algemene reserve grondexploitatie	576.000,-
d. netto resultaat 2024 te verrekenen met de algemene reserve	1.038.000,-
5. de 5^e begrotingswijziging 2025 vast te stellen ten behoeve van de over te hevelen budgetten en de bestemming van het voordelig resultaat 2024.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 8 juli 2025.

De raad voornoemd,

de griffier,

de voorzitter,

signature-size(200,50)

Jaarstukken 2024

Gemeente Bladel

Raadsvergadering 8 juli 2025

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1. Leeswijzer	4
2. Samenvatting financieel resultaat	5
3. Programma's	7
3.1 Bestuur en ondersteuning	7
3.2 Veiligheid	9
3.3 Verkeer en vervoer	14
3.4 Economie	17
3.5 Onderwijs	22
3.6 Sport, cultuur en recreatie	25
3.7 Sociaal domein	28
3.8 Volksgezondheid en milieu	39
3.9 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke vernieuwing	46
3.10 Overhead en ondersteuning organisatie	50
3.11 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	51
4. Paragrafen	54
4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	54
4.2 Lokale heffingen	59
4.3 Bedrijfsvoering	64
4.4 Financiering	68
4.5 Onderhoud kapitaalgoederen	73
4.6 Grondbeleid	77
4.7 Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid	88
4.8 Verbonden partijen	89
4.9 Rekenkamerrapporten	98
4.10 Monitor majeure projecten	104
5. Jaarrekening	110
5.1 Balans	110
Balans per 31 december 2024	110
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	111
Toelichting op de balans per 31 december 2024	117
Emu-saldo	132
Niet uit de balans blijkende belangrijke rechten en verplichtingen	133
5.2 Overzicht van baten en lasten en toelichting	134
Het gerealiseerd resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten	134
Toelichting op het overzicht van baten en lasten	136
Toelichting op investerings- en projectbudgetten	146
Overzicht aanwending onvoorzien	155
Overzicht van incidentele baten en lasten	156
Informatie Wet normering topinkomens (WNT)	158
5.3 Begrotingsrechtmatigheid	160
5.4 Rechtmatigheidsverantwoording	167
5.5 Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen	167
5.6 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	179
6. Bijlagen	180
6.1 Overzicht afschrijvingstermijnen	180
6.2 Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld	181
6.3 Evaluatie startersleningen	183
6.4 Afkortingen	184

Voorwoord

Hierbij bieden wij u de jaarrekening en jaarverslag 2024 aan. Ook nu wederom in digitale vorm. Te vinden op <https://bladel.begrotingsapp.nl/>. De jaarstukken zijn het verantwoordingsdocument binnen de gemeentelijke planning- en controlcyclus. Waar de raad via de begroting de kaders vaststelt, stelt de raad via de jaarstukken en het daarin opgenomen jaarverslag de verantwoording vast. Dit alles is op basis van de uitvoering van de geplande activiteiten door het college in 2024. Daarmee zijn de jaarstukken niet alleen een financieel document, het bevat ook de verantwoording over het uitgevoerde beleid. Nu kent een gemeente heel veel verschillende taken. In de begroting en de jaarrekening kan nooit op alle details worden ingegaan. De toelichting spitst zicht dan ook toe op de belangrijkste prestaties en de belangrijkste (financiële) afwijkingen.

Verantwoording over de uitvoering van het beleid

Met deze jaarstukken legt het college van burgemeester en wethouders verantwoording af over de uitvoering van het gemeentelijk beleid en de daaruit voortvloeiende financiële baten en lasten in 2024. De uitwerking hiervan heeft plaatsgevonden met inachtneming van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Op 8 november 2023 stelde de gemeenteraad de begroting 2024 vast. In de bestuursrapportages over 2024 is de gemeenteraad geïnformeerd over tussentijdse financiële ontwikkelingen en bijstellingen. Deze rapportages zijn vastgesteld in de raadsvergaderingen van 27 juni 2024 en van 19 december 2024. De jaarstukken zijn het sluitstuk van de budgetcyclus van 2024.

Financieel sluiten we 2024 positief af. Het resultaat van de jaarrekening is € 2.870.000,- positief. In de najaarsnota gingen we nog uit van een geraamd positief resultaat van € 2.929.000,-. Vergeleken met de najaarsnota is dit € 59.000,- lager. Een nadere toelichting op het resultaat vindt u in het onderdeel 'Samenvatting financieel resultaat'.

Burgemeester en wethouders van Bladel

de secretaris,
R.W.C.W. Lathouwers

de burgemeester,
M.A.G. van den Bosch

1. Leeswijzer

Dit document bevat de jaarstukken 2024 van de gemeente Bladel. De jaarstukken zijn opgesteld volgens het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). De jaarstukken bestaan uit twee hoofdonderdelen: het **jaarverslag** en de **jaarrekening**. In deze leeswijzer wordt toegelicht hoe het document is opgebouwd en waar u welke informatie kan vinden.

In de jaarstukken maken we weer gebruik van smileys. Deze smileys geven in één oogopslag het resultaat weer. De algemene betekenis van een smiley is goed, matig of slecht. Het onderdeel waar de smiley voor wordt gebruikt bepaalt de verdere betekenis.

Smiley	Status
	Volgens planning uitgevoerd, binnen financiële kaders of geringe overschrijding, risico's worden beheerst.
	Niet geheel volgens planning, niet geheel binnen financiële kaders, onzekerheid over bepaalde risico's. Het onderdeel is nog in uitvoering.
	Niet volgens planning, overschrijding financieel budget, hoog risico. Onderdeel is niet of slechts beperkt uitgevoerd.

Hoofdstuk 2: Samenvatting financieel resultaat

Dit hoofdstuk bevat een samenvatting van financieel resultaat. De samenvatting geeft inzicht in de financiële lasten en baten op programmaniveau, een analyse van het resultaat op hoofdlijnen en een overzicht van de voorgestelde resultaatbestemming.

Hoofdstuk 3: Programma's en beleidsvelden

In dit hoofdstuk wordt uiteengezet wat van het voorgenomen beleid is gerealiseerd en welke nieuwe onderdelen in het rekeningjaar van belang zijn geweest. Het is een rapportage die ingaat op de door de raad gemaakte beleidsmatige keuzes en de mate waarin die in 2024 invulling hebben gekregen, voornamelijk evaluerend en waar nodig en zinvol vooruitkijkend. De belangrijkste beleidsmatige ontwikkelingen van 2024 worden uiteengezet in relatie tot de (gewijzigde) programmabegroting. Deze verantwoording is een belangrijk instrument waarmee de gemeenteraad zijn kaderstellende en met name controlerende rol kan uitoefenen.

Hoofdstuk 4: Paragrafen

Na de verantwoording over de programma's volgt de verantwoording van 10 paragrafen. In de paragrafen wordt verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid ten aanzien van het beheer. De paragrafen vormen een dwarsdoorsnede van het jaarverslag.

Hoofdstuk 5: Jaarrekening

De jaarrekening biedt een overzicht van de financiële situatie van de gemeente over het boekjaar 2024. Het document bevat de balans, de exploitatiebaten en -lasten, en diverse verplichte toelichtingen, zoals waarderingsgrondslagen, incidentele baten en lasten en de verantwoording volgens de Wet normering topinkomens. Daarnaast wordt de voortgang van investeringen en de reservepositie toegelicht.

De jaarrekening biedt inzicht in de financiële positie per 31 december 2024 en vergelijkt de cijfers met de begroting en de resultaten van voorgaande jaren. Het is een cijfermatige rapportage met analyses van afwijkingen en bevat de rechtmatigheidsverantwoording van het college.

Specifieke uitkeringen van het Rijk en de Provincie worden verantwoord via de SISA-systematiek, wat zorgt voor eenmalige informatieverstrekking en accountantscontrole. De bijbehorende gegevens worden verwerkt door het CBS en doorgestuurd naar de relevante ministeries.

Hoofdstuk 6: Bijlagen

In het laatste hoofdstuk zijn de volgende bijlagen bijgevoegd: overzicht afschrijvingstermijnen, overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld, evaluatie starterleningen en een overzicht van de afkortingen.

We ronden de bedragen in het jaarverslag en jaarrekening af op € 1.000,-. Het kan zijn dat er in een overzicht of tussen overzichten kleine afrondingsverschillen zijn.

2. Samenvatting financieel resultaat

De begroting 2024 van de gemeente werd op 8 november 2023 vastgesteld door de raad. Daarmee heeft de raad een financieel mandaat aan het college van burgemeester en wethouders gegeven om het vastgestelde beleid met de daarvoor beschikbare middelen uit te voeren. Gaandeweg het begrotingsjaar hebben zich ontwikkelingen voorgedaan, of werden keuzes gemaakt, die leiden tot begrotingswijzigingen. Deze worden apart of in de perspectief- of najaarsnota door uw raad vastgesteld. De primitieve begroting en deze aanpassingen vormen de referentiepunten van de jaarstukken. De bijgestelde begroting voorzagt daardoor een positief resultaat van ca.

€ 2.929.000,-. Dit was de stand van eind september 2024.

In het rekeningresultaat, dat nu voorligt, komen de afwijkingen naar voren van de laatste drie maanden van 2024, en de afwijkingen die zich over het hele jaar voordoen, maar die niet zodanig in het oog springen dat de budgetten eerder aangepast werden.

Uiteindelijk sluiten we de jaarrekening af met een positief resultaat van € 2.870.000,-. Vergeleken met de najaarsnota is dit € 59.000,- lager. Dit bedrag is een afwijking van 0,08% ten opzichte van de totale lasten. Een gedeelte van het positieve resultaat wordt veroorzaakt door de incidentele restantbudgetten voor activiteiten waar we in 2025 nog verder mee aan de slag gaan. Omdat we graag onze ambities willen voortzetten stellen we voor om netto € 1.185.000,- van het positieve resultaat naar 2025 over te hevelen. Later in dit hoofdstuk vindt u een analyse van de belangrijkste afwijkingen. In hoofdstuk "Jaarrekening" vindt u het uitgebreide financiële overzicht van baten en lasten, en toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves.

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Rekening 2024	Afwijking 2024
lasten:					
0. bestuur en ondersteuning	n -2.720	n -2.300	n -3.024	n -3.411	n -387
1. veiligheid	n -1.992	n -2.010	n -2.188	n -2.325	n -137
2. verkeer en vervoer	n -2.452	n -3.742	n -3.977	n -3.614	v 363
3. economie	n -664	n -693	n -934	n -838	v 96
4. onderwijs	n -2.343	n -2.318	n -3.547	n -3.133	v 414
5. sport, cultuur en recreatie	n -5.183	n -5.654	n -6.643	n -5.998	v 645
6. sociaal domein	n -27.103	n -26.193	n -28.972	n -29.946	n -974
7. volksgezondheid en milieu	n -7.481	n -6.881	n -8.475	n -7.308	v 1.167
8. VHROSV	n -6.637	n -4.743	n -13.423	n -11.244	v 2.179
9. overhead en ondersteuning organisatie	n -6.693	n -6.695	n -7.730	n -7.479	v 251
10. algemene dekkingsmiddelen	n -888	n -1.003	n -986	n -1.434	n -448
totaal gerealiseerde lasten	n -64.156	n -62.232	n -79.899	n -76.730	v 3.169
baten:					
0. bestuur en ondersteuning	v 603	v 554	v 1.450	v 1.501	v 51
1. veiligheid	v 108	v 89	v 103	v 99	n -4
2. verkeer en vervoer	v 235	v 76	v 461	v 525	v 64
3. economie	v 6.141	v 1.545	v 1.755	v 1.934	v 179
4. onderwijs	v 104	v 24	v 1.047	v 489	n -558
5. sport, cultuur en recreatie	v 845	v 729	v 1.671	v 1.382	n -289
6. sociaal domein	v 6.789	v 3.478	v 7.111	v 6.717	n -394
7. volksgezondheid en milieu	v 5.194	v 4.868	v 6.368	v 5.362	n -1.006
8. VHROSV	v 4.318	v 3.120	v 10.952	v 9.364	n -1.588
9. overhead en ondersteuning organisatie	v 263	v 197	v 341	v 404	v 63
10. algemene dekkingsmiddelen	v 46.381	v 47.673	v 49.497	v 50.043	v 546
totaal gerealiseerde baten	v 70.981	v 62.353	v 80.756	v 77.820	n -2.936
saldo van gerealiseerde baten en lasten	v 6.825	v 121	v 857	v 1.090	v 233
reserves:					
toevoegingen reserves	n -13.745	n -128	n -1.126	n -876	v 250
onttrekkingen reserves	v 13.334	v 1.497	v 3.198	v 2.655	n -543
totaal gerealiseerde reserves	n -411	v 1.369	v 2.072	v 1.779	n -293
gerealiseerd resultaat	v 6.414	v 1.490	v 2.929	v 2.870	n -59

(+ = voordeel en - = nadeel)

Belangrijkste afwijkingen

We hebben de belangrijkste afwijkingen in onderstaand tabel weergegeven:

Analyse op hoofdlijnen	Bedrag (€)
Rekeningresultaat 2024	2.870.000
Geraamd voordelig resultaat (najaarsnota 2024)	2.929.000
Verschil	-59.000
Belangrijkste afwijkingen:	
Budgetoverhevelingen (netto)	1.123.000
Hogere dotatie voorziening wethouderspensioenen	-615.000
Loonkosten / inhuur extern personeel	-213.000
Hogere VPB t.o.v. voorlopige aanslag 2024	-330.000
Hogere algemene uitkering	612.000
Winstuitkering KBP	203.000
Programmakosten MD	-791.000
Bijstandbesluit zelfstandigen	-136.000
Lagere onttrekking voorziening riolering	-108.000
Tussentijdse winstneming grondexploitatie 2024	368.000
Overige afwijkingen < €100K	-172.000
Totaal afwijkingen	-59.000

Resultaatbestemming

We stellen voor het resultaat in te zetten voor vier doeleinden:

1. Budgetoverhevelingen
2. Landelijke beëindigingsregeling veehouderijbedrijven
3. Toevoeging algemene reserve grondexploitatie
4. Verrekening met algemene reserve

1. Budgetoverheveling

Over de netto-budgetoverheveling ad € 1.123.000,- hebben wij u al eerder geïnformeerd in de raadsvergadering van 22 mei 2025. Voor de nadere specificatie hiervan wordt verwezen naar raadsmededeling RM25.031. Het betreffen budgetten voor zeer diverse activiteiten die in 2024 zijn vertraagd of niet geheel zijn afgerond. Afwijkend van het voorstel wordt hier voorgesteld om een netto bedrag van € 1.185.000,- middels resultaatbestemming beschikbaar te stellen in 2025. Het verschil heeft betrekking op dekking vanuit de voorziening afvalstoffenheffing t.b.v. het voorbereidingsbudget voor een nieuw grondstoffencentrum. Deze dekking is niet inzetbaar in 2025.

2. Landelijke beëindigingsregeling veehouderijbedrijven

Bij de decembercirculaire 2024 heeft de gemeente een bedrag van € 71.000,- ontvangen als compensatie voor kosten die gemaakt worden in relatie tot de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijbedrijven. Wij verwachten hiervoor extra kosten te maken, denk aan: stedenbouwkundige verkenningen, visie vorming, extra onderzoekskosten voor geur, etc. maar ook voor digitalisering. De processen, procedures en verwachten (met name juridische) kosten zullen daardoor minimaal doorlopen tot en met 2026. Vanwege het late moment van publicatie (december) konden de middelen voor 2024 niet meer worden uitgegeven of geraamd. Echter worden de inkomsten toegerekend aan 2024 en maken onderdeel uit van het rekeningresultaat. Het voorstel is om het betreffende bedrag middels resultaatbestemming in 2025 af te zonderen voor de uitgaven hiervan.

3. Toevoeging algemene reserve grondexploitatie

Een bedrag van € 576.000,- voegen we toe aan de algemene reserve grondexploitatie om aan de gewenste omvang te komen (zie toelichting paragraaf grondbeleid).

4. Verrekening met algemene reserve

Het restant van het resultaat verrekenen we met de algemene reserve tot een bedrag ad € 1.038.000,-.

3. Programma's

3.1 Bestuur en ondersteuning

Dit beleidsveld gaat over het bestuur, de ondersteuning daarvan en de relatie tussen de burger en het bestuur. Betrokkenheid en dienstverlening zijn vanuit de gemeente uitgangspunt voor deze relatie. Het beleidsveld bevat de overkoepelende taakvelden van raad en college op het terrein van het openbaar bestuur en de ondersteuning daarvan door de gemeentelijke organisatie.

Wat wilden we bereiken?

Betrokkenheid en dienstverlening zijn vanuit de gemeente uitgangspunt voor deze relatie.

Wat hebben we gedaan in 2024?

Financieel gezonde gemeente

😊 Het jaar 2024 wordt afgesloten met een positief rekeningresultaat. Bladel heeft voor 2025 een financieel structureel sluitende begroting. Echter heeft de gemeente vanaf 2026 te maken met oplopende structurele tekorten. Momenteel doorlopen raad en college een ombuigingstraject om weer te komen tot een evenwichtige balans binnen de financiële mogelijkheden, taken en ambities. De ombuigingsvoorstellen die hiervoor nodig zijn worden verwerkt in de perspectiefnota 2025.

We willen actief, duidelijk en open communiceren met iedereen die iets met de gemeente Bladel te maken heeft.

😊 In 2024 heeft team communicatie iedere week de gemeentelijke publicaties en nieuwsartikelen in de weekkrant PC55 gepubliceerd. Daarnaast hebben we de online communicatiekanalen (website en sociale mediakanalen) meerdere keren per week ingezet om onze inwoners en instellingen te informeren over gemeentelijk beleid, gemeentelijke projecten, berichten over het bestuur, informatie over inwonersavonden en nieuwsberichten.

Het bereik via sociale media groeide aanzienlijk in 2024. Instagram groei van 7%, Facebook groei van 14% en LinkedIn groei van 24%.

Ook voerden we tweewekelijks een gesprek met een journalist van het Eindhovens Dagblad. Tijdens deze gesprekken gaf het college van B&W toelichting op allerlei gemeentelijke ontwikkelingen, projecten en belangrijke thema's. In totaal stonden er over gemeente Bladel 89 keer artikelen in het Eindhovens Dagblad (in de gedrukte krant en online).

Er zijn diverse inwonersbijeenkomsten en participatiebijeenkomsten georganiseerd. Het waren er 21 in totaal. Het inwonerspanel is ingezet voor het traject van asielopvang: <https://www.bladel.nl/asielopvang>.

Beleidsindicatoren

Er zijn geen BBV-beleidsindicatoren van toepassing.

Verbonden partijen

De navolgende verbonden partijen worden betrokken bij het realiseren van de geformuleerde doelstellingen:

- Metropoolregio Eindhoven

Wat heeft het beleidsveld gekost?

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht "Wat het gekost heeft?" Voor een nadere analyse wordt verwezen naar het "Overzicht van baten en lasten en toelichting".

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Rekening 2024	Afwijking 2024
lasten:					
bestuur en ondersteuning	n -2.659	n -2.202	n -2.869	n -3.327	-458
beheer overige gebouwen en gronden	n -61	n -98	n -155	n -84	71
gerealiseerde lasten	n -2.720	n -2.300	n -3.024	n -3.411	n -387
baten:					
bestuur en ondersteuning	v 411	v 357	v 592	v 662	70
beheer overige gebouwen en gronden	v 192	v 197	v 858	v 839	-19
totaal gerealiseerde baten	v 603	v 554	v 1.450	v 1.501	v 51
toevoegingen reserves	n -13.745	n -128	n -1.126	n -876	250
onttrekkingen reserves	v 13.334	v 1.497	v 3.198	v 2.655	-543
geraamd/erealiseerd resultaat	n -2.528	n -377	v 498	n -131	n -629
bestemming van gerealiseerd resultaat	n -6.415	n -1.484	n -2.929	n -2.870	v 59
gerealiseerd resultaat	n -8.943	n -1.861	n -2.431	n -3.001	n -570

3.2 Veiligheid

Het programma veiligheid richt zich op het verbeteren van de veiligheid in de gemeente Bladel en het vergroten van het gevoel van veiligheid van de inwoners en bezoekers van de gemeente. De gemeentelijke organisatie heeft daarbij een regiefunctie en zet zelf ook instrumenten in om dit te bereiken. Voorbeelden hiervan zijn preventie, vergunningverlening, handhaving en ketenaanpak voor overlast.

Preventie en vergunningverlening

Wat wilden we bereiken?

Het sturen op een solide en effectief veiligheidsbeeld.

Wat hebben we gedaan in 2024?

Fysieke veiligheid

😊 In 2024 hebben we als gemeente Bladel actief ingezet op het vergroten van de fysieke veiligheid, door de zelfredzaamheid van burgers en ondernemers te versterken. We hebben bewustwording gecreëerd met betrekking tot de eigen handelingsmogelijkheden in risicosituaties, o.a. door aan te haken op de landelijke online campagnes.

Daarnaast is in 2024 in samenwerking met de Veiligheidsregio de website Brabant Alert gelanceerd. Deze website wordt ingezet om inwoners en ondernemers te informeren over grote incidenten, rampen en crises in Brabant. Deze website biedt actuele meldingen en informatie over hoe men zich kan voorbereiden op rampen en crises. Door deze informatie te delen, hebben we bijgedragen aan het vergroten van de weerbaarheid van onze gemeenschap. Mocht er zich een ramp of crisis voordoen, dan wordt er automatisch een koppeling gemaakt tussen Bladel.nl en de website Brabant Alert.

Daarnaast is er ook via de eigen kanalen gecommuniceerd over hoe men zich kan voorbereiden op een ramp of crisis.

Gedigitaliseerde criminaliteit

😊 In 2024 hebben we als gemeente Bladel ingezet op dit onderwerp door o.a. buurtpreventie te gebruiken om de weerbaarheid tegen gedigitaliseerde criminaliteit te vergroten. We hebben extra informatie verstrekt aan inwoners en ondernemers, onder andere door bijeenkomsten en lezingen over dit onderwerp te organiseren, flyers over nepagenten te verspreiden en nieuwsbrieven te versturen, waar dit onderwerp aan de kaart wordt gebracht. Daarnaast hebben we het thema actief onder de aandacht gebracht tijdens diverse overleggen.

Tijdens de eindejaarsbijeenkomst van de buurtpreventie hebben we een spreker uitgenodigd om specifiek in te gaan op digitale veiligheid. Dit gaf de aanwezigen waardevolle inzichten en praktische handvatten om zichzelf beter te beschermen tegen digitale criminaliteit. Daarnaast kunnen zij deze kennis verder verspreiden onder andere inwoners, zodat zij als ambassadeurs een rol spelen in het vergroten van bewustwording en digitale weerbaarheid binnen de gemeenschap.

Ook stond er een bijeenkomst gepland bij het KVO Bedrijventerreinen, om ondernemers te informeren en weerbaarder te maken tegen digitale criminaliteit. Helaas kon deze door een gebrek aan animo niet doorgaan. Dit bevestigt dat ondernemers door hun volle agenda's moeite hebben om tijd vrij te maken voor dit onderwerp. Dit inzicht nemen we mee in de verdere aanpak om bewustwording en betrokkenheid te vergroten.

High Impact Crimes (HIC)

😊 In 2024 hebben we weer ingezet op het voorkomen en terugdringen van het aantal HIC-feiten binnen het basisteam De Kempen, door in te spelen op trends en ontwikkelingen. Daarbij ligt de focus op het actief stimuleren en faciliteren van de zelfredzaamheid en bewonersinitiatieven op het gebied van buurtpreventie en WhatsApp-groepen. We hebben specifieke aandacht voor kwetsbare doelgroepen, zoals ouderen en mensen met een verhoogde slachtofferkans en aanpak van veelplegers. In gemeente Bladel is al vele jaren een volledig dekkend buurtpreventienetwerk actief, bestaande uit 23 wijken. Vanuit dit netwerk zijn de bekende 'besmettingsbrieven'

verspreid onder inwoners van een straat of buurt waar recent een woninginbraak had plaatsgevonden. Door middel van deze brieven wordt beoogd de inwoners bewust te maken van inbraakrisico's en hen te bewegen preventiemaatregelen te nemen. Daarnaast wordt in deze besmettingsbrief gevraagd om verdachte situaties te melden, om zo de politie te helpen in de opsporing.

Daarbij worden er ook ieder jaar zo'n 15 inbraakpreventieacties georganiseerd. Het doel van deze actie is bewustwording creëren, zodat men zich nog beter kan beschermen tegen inbrekers. Bij de brief die wordt uitgedeeld staat tips over inbraakpreventies en ook over het gebruik van camera's en de videodeurbel. Verder is middels de Facebookpagina van buurtpreventie gecommuniceerd over HIC-feiten.

Jeugd

😊 In 2024 zijn overlastmeldingen van jeugd(groepen) periodiek besproken met onder andere de politie, jongerenwerk en handhaving, met als doel overlast van jeugd(groepen) in de openbare ruimte te voorkomen, dan wel te beperken. Zowel preventieve, als repressieve maatregelen zijn genomen en waar nodig is maatwerk toegepast. Naast de gemeente en politie zijn ook de Jeugdcoaches, het Centrum Jeugd en Gezin plus (CJG+), Vluchtelingenwerk, Leerplicht en het Pius X-College betrokken.

Daarnaast werkt de gemeente sinds medio 2022 samen met een externe partij (Backbone Academy) om aanvullend jongerenwerk te verlenen en contact te krijgen met jeugdigen, met als doel om hen uit de criminaliteit te houden en tevens te begeleiden naar passende jeugdhulp waar nodig. In 2024 is ook de inzet van Backbone Academy voortgezet om de beweging van reactieve inzet naar preventieve inzet te continueren, in het bijzonder gericht op jeugdigen en jongeren waar problematiek speelt als overlast, criminaliteit, jonge aanwas en ondermijning. Tevens is Backbone nauw aangesloten op het voortgezet onderwijs in onze gemeente.

Tevens is in 2024 is het OJO (Operationeel Jeugd Overleg) in Bladel opgezet en gestart om met partijen in het veld (o.a. politie, jongerenwerk, leerplicht en voortgezet onderwijs) informatie uit te wisselen op het gebied van trends en fenomenen die leven onder de jeugd en jeugdproblematiek in onze gemeente. Deze werkwijze sluit aan bij het speerpunt 'minimale inrichting op orde' vanuit het regionale plan 'Doorontwikkeling Jeugdopgave' van politie basisteam de Kempen i.s.m. de acht gemeenten. In 2025 zal verder verkend worden of het OJO verder uitgebreid kan worden met primair onderwijs, CJG+ de Kempen en eventueel gemeente Reusel-De Mierden.

Ook is er eind 2024 een start gemaakt in het verkennen van een regionaal samenwerkingsplan Veiligheid, tussen onderwijsinstellingen en gemeenten. Binnen de acht gemeenten hebben enkele afgevaardigden een eerste brainstorm gehad over hoe gezamenlijk opgetrokken kan worden als het gaat om veiligheid. De aanleiding hiervoor is het dynamische beweegpatroon van jongeren. Zo veroorzaakt de desbetreffende jongere op meerdere plaatsen overlast. Hij/zij gaat namelijk in Bladel naar school, is woonachtig in Eersel en bevindt zich in zijn vrije tijd in Reusel. Op deze manier bezit een ieder een stukje informatie en is samenwerking vereist. De verkenning zal verder worden voortgezet in 2025.

Maatschappelijke onrust

😊 In 2024 hebben we als gemeente Bladel ingezet op het verkleinen van de kloof tussen verschillende bevolkingsgroepen en het bevorderen van een tolerante en respectvolle samenleving. Dit deden we onder andere door samen te werken met onze verschillende ketenpartners, om goed in beeld te krijgen wat er leeft in de wijken en buurten. Deze samenwerking zorgde ervoor dat we snel konden inspelen op maatschappelijke issues en meer begrip voor elkaar konden creëren.

Wat betreft het thema radicalisering en polarisatie is er in 2024 nagedacht over hoe we hiermee om moeten gaan. Er zijn trainingen aangeboden, zoals die van het Rijksopleidingsinstituut tegen Radicalisering (ROR), voor professionals in het publieke domein. Deze training helpt hen signalen van radicalisering te herkennen en aan te pakken. Daarnaast werden er webinars georganiseerd door het Regio-bureau Integrale Veiligheid Oost-Brabant en andere partners, gericht op het vergroten van de awareness rondom radicalisering, extremisme en jeugd.

We hebben in 2024 plannen opgesteld om deze thema's verder aan te pakken, want uit enkele incidenten is gebleken dat we binnen gemeente Bladel te maken hebben met polarisatie problematiek, met name onder de jeugd (op het Pius-X College). Er is gewerkt aan een bredere en meer gestructureerde aanpak voor radicalisering en

polarisatie, waarbij we voortbouwen op de kennis en ervaring die we in de jaren hiervoor hebben opgedaan. In 2025 zullen deze acties daadwerkelijk uitgevoerd moeten worden om uitbreiding van de problematiek te voorkomen. Waar mogelijk zullen we hierin ook de samenwerking op blijven zoeken met omliggende gemeenten, waaronder gemeente Reusel-De Mierden.

Ondermijning

😊 In 2024 was het doel om in te zetten op een verdergaande professionalisering van de aanpak van ondermijning door het op Kempenniveau beschikbaar stellen van een 'ontkleurd' basisteamprogrammaleider ondermijning. Deze doelstelling is inmiddels behaald door iemand aan te stellen. Dit heeft afgelopen jaar zijn vruchten afgeworpen.

Er is afgelopen jaar ook ingezet om de weerbaarheid van de samenleving te versterken door het vergroten van de bewustwording van de risico's en signalen van drugscriminaliteit en witwassen. Zo hebben er afgelopen jaar o.a. meerdere campagnes plaatsgevonden, waaronder de sociale media campagne 'Samen Voor Een Veilige Buurt' en de Meld Misdaad Anoniem (MMA) campagne. Deze tweede campagne was specifiek gericht op bedrijventerreinen, met als doel het vergroten van het bewustzijn van ondernemers met betrekking tot criminaliteit in panden. Daarnaast hopen we dat de drempel om signalen te melden, door een veilig handelingsperspectief te bieden via MMA, lager is geworden. Daarnaast is op een laagdrempelige manier geprobeerd om in contact te komen met mensen op de bedrijventerreinen en zijn er op industrieterrein De Sleutel tientallen preventieve gesprekken gevoerd.

Daarnaast is afgelopen jaar in Oost-Brabant de wens uitgesproken om ten behoeve van een gezamenlijke lokale aanpak en door middel van een integrale benadering, zicht en inzicht op het fenomeen jonge aanwas te krijgen. Daarom is een start gemaakt met een onderzoek dat inzicht heeft gegeven in het fenomeen van lokale jonge aanwas in de ondermijnende criminaliteit, in het gebied van basisteam De Kempen. Het beeld dat dit rapport schetst is tot stand gekomen op basis van de kennis en inzichten van respondenten die werkzaam zijn bij de politie, gemeente en overige, bij de jeugd betrokken, instanties in basisteam De Kempen. Ook op dit onderwerp is er in 2024 een sociale media campagne live gegaan gericht op (jong) volwassenen die in contact komen met jongeren. De kernboodschap luidde: 'Ga het gesprek aan. Ook als dat lastig is'.

Om ook de weerbaarheid van kwetsbare doelgroepen te vergroten (o.a. in de agrarische sector met betrekking tot de verhuur van leegstaande gebouwen) heeft gemeente Bladel in 2024 een boerenlunch georganiseerd in samenwerking met ZLTO en Taskforce-RIEC. Daarnaast heeft ook het muziektheater Eldorado plaatsgevonden, op een boerenbedrijf in Vessem, waarbij alle vijf de speeldagen waren uitverkocht.

Naast een weerbare samenleving is ook een weerbare overheid essentieel om structureel tegendruk te bieden aan ondermijning. Binnen gemeente Bladel zijn in 2024 twee drugspannen gesloten op basis van de Wet Damocles en zijn 18 toetsen uitgevoerd op basis van de Wet Bibob. Ook is er in Bladel een raadsinformatiebijeenkomst Ondermijning georganiseerd, waarin raadsleden werden meegenomen over: wat wordt verstaan onder ondermijning, hoe de politie hiertegen optreedt, hoe de gemeente hiertegen optreedt en hoe raadsleden hiermee kunnen worden geconfronteerd.

Zorg en veiligheid

😊 In 2024 is de samenwerking tussen het zorg- en veiligheidsdomein verder geïntensiveerd.

Er hebben afgelopen jaar diverse ontwikkelingen plaatsgevonden op het snijvlak zorg/veiligheid en daarmee op het gebied van complexe casuïstiek (zie 4.6 sociaal domein, WMO). Deze ontwikkelingen dragen bij aan verbetering in de zorg- en veiligheidsketen. De casusregie voor veiligheidscasuïstiek 18+ is geëvalueerd en vanaf 1 januari 2025 opnieuw belegd. Waar voorheen welzijnsorganisatie Lumens deze taak oppakte, heeft nu het Kempen-team van CJG+ dit overgenomen.

Daarnaast is de werkwijze van het Casuïstiek Overleg Bladel met de komst van een nieuwe procesregisseur, op het gebied van zorg, per 1 januari 2025 veranderd naar een vorm met themabijeenkomsten en Multidisciplinaire Overleggen (MDO's). Zo wordt casuïstiek niet meer besproken in de gezamenlijkheid van alle betrokken partners, maar enkel nog in losse MDO's. Per individuele casus wordt besproken welke partij er aan moet sluiten en welke

niet. Op deze manier kan er meer en beter maatwerk worden geleverd en nog zorgvuldiger met de privacy van de desbetreffende persoon worden omgegaan. Op deze manier wordt de juiste hulp en ondersteuning nog sneller aangeboden waardoor verdere escalatie beter kan worden voorkomen. Verder is er in 2024 verdere invulling gegeven aan de Wijk-GGz en bijbehorende evaluatie en activiteiten.

Uit het aantal gemelde incidenten bij politie is niet gebleken dat het aantal zorgmeldingen, met daarin een veiligheidsaspect, is toegenomen ten opzichte van voorgaande jaren.

Handhaving

Wat wilden we bereiken?

Veiligheidsbeleid is onlosmakelijk verbonden met een gedegen, consequente integrale handhaving.

Wat hebben we gedaan in 2024?

Repressief handhaven

😊 In 2024 hebben er in totaal 5 KIT-acties in gemeente Bladel plaatsgevonden. Naar aanleiding van deze acties zijn successen te melden. Het betreft de sluiting van een groot perceel in Casteren, wegens het aantreffen van materialen ter voorbereiding van de productie van harddrugs, en het aantreffen van een volledig ingerichte en operationele illegale sigarettenfabriek in Bladel. De hieruit voortvloeiende handhavingszaken zijn een aanvulling op de reguliere handhavingszaken die opgepakt worden vanuit de reguliere (bouw)controles.

In 2024 hebben we prioriteiten moeten stellen met betrekking tot de casussen waar we wel en niet op hebben doorgepakt. Dit is een gevolg geweest van de beperkte capaciteit. Daarnaast hebben we de ambitie om preventief te kunnen acteren op het gebied van ondermijning niet geheel waar kunnen maken in 2024, ook i.v.m. beperkte capaciteit.

Begin 2024 is gestart met de eerste controles Basisregistratie Personen (BRP) en zijn er in het kader van de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA) 20 adrescontroles geweest. Een en ander heeft geresulteerd in bijvoorbeeld het aantreffen van arbeidsmigranten (in de meeste gevallen niet ingeschreven in de gemeente Bladel), bewoning in niet voor bewoning bestemde panden of ruimtes en strijdigheden op basis van Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl).

Eind 2024 is het BOA-systeem CityControl geïmplementeerd en is er een start gemaakt met waarschuwen op diverse strafbare feiten o.a. parkeren blauwe zone. In 2025 krijgt dit een vervolg en zal er ook daadwerkelijk verbaalserend optreden gaan worden.

Beleidsindicatoren

Hieronder worden de meest actuele BBV-beleidsindicatoren gepresenteerd.

Naam Indicator	2020	2021	2022	2023	2024	Bron
Verwijzingen Halt per 1.000 inwoners	9	8	10	4	n.n.b.	www.waarstaatjegemeente.nl
Winkeldiefstallen per 1.000 inwoners	1	0,2	0,7	0,9	0,8*	www.waarstaatjegemeente.nl
Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	2,2	2,7	2,7	1,9	n.n.b.	www.waarstaatjegemeente.nl
Diefstallen uit woning per 1.000 inwoners	1,2	1,4	1	0,6	1,1*	www.waarstaatjegemeente.nl
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte) per 1.000 inwoners	4,4	4,9	4,1	3,6	n.n.b.	www.waarstaatjegemeente.nl

* Voorlopige cijfers

Verbonden partijen

De navolgende verbonden partijen worden betrokken bij het realiseren van de geformuleerde doelstellingen:

- Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost
- Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant

Wat heeft het beleidsveld gekost?

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht "Wat het gekost heeft?" Voor een nadere analyse wordt verwezen naar het "Overzicht van baten en lasten en toelichting".

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Rekening 2024	Afwijking 2024
lasten:					
integrale veiligheid					
preventie en vergunningverlening	n -90	n -79	n -282	n -348	n -66
handhaving	n -299	n -415	n -365	n -411	n -46
rampenbestrijding / crisisbeheersing	n -1.603	n -1.516	n -1.541	n -1.566	n -25
totaal gerealiseerde lasten	n -1.992	n -2.010	n -2.188	n -2.325	n -137
baten:					
integrale veiligheid					
preventie en vergunningverlening	v 12	v 13	v 17	v 16	n -1
handhaving					
rampenbestrijding / crisisbeheersing	v 96	v 76	v 86	v 83	n -3
totaal gerealiseerde baten	v 108	v 89	v 103	v 99	n -4
gerealiseerd resultaat	n -1.884	n -1.921	n -2.085	n -2.226	n -141

3.3 Verkeer en vervoer

De openbare ruimte is ingericht volgens de kernbegrippen veilig, functioneel en schoon, waardoor een prettige woonomgeving in stand wordt gehouden. Mensen en goederen verplaatsen zich verantwoord en veilig.

Infrastructuur

Wat wilden we bereiken?

Het verantwoord en veilig maken van het verplaatsen van mensen en goederen. Wij beheren de openbare ruimte volgens de kernbegrippen veilig, functioneel en schoon.

Wat hebben we gedaan in 2024?

Herinrichting Koolbogt

😊 In 2024 vond de omgevingsdialog plaats en hebben we het project civieltechnisch voorbereid en aanbesteed, waarna we zijn gestart met de uitvoering van de werkzaamheden. Dit met als doel om de omgeving vriendelijker in te richten voor de doelgroep die woonachtig is in de Koolbogt e.o. Hiermee ligt het herinrichtingsproject op schema.

Uitvoering geven aan de verkeersvisie 2025

😊 We hebben gewerkt op basis van het uitvoeringsprogramma. Daarin hebben we uitvoering gegeven aan de volgende projecten:

- Aanpassen schoolzones: in 2024 hebben we met directeurs van verschillende scholen gesproken om oplossingen te bekijken voor de betreffende school. In 2024 hebben we maatregelen uitgevoerd rond Het Palet in Hapert en KC Florent en De Piramide in Bladel.
- Aanpassing komgrenzen: de komgrenzen hebben we aangepast om hier een duidelijke uniforme uitstraling aan te geven zodat het geldende snelheidsregime duidelijk wordt uitgedragen. In 2024 hebben een tweetal komgrenzen uitgevoerd (Vessemseweg in Hoogeloon en De Hoeve in Netersel). De andere komgrenzen nemen we planmatig mee met andere projecten om daarmee de kosten te beperken.
- Netersel Noord: we hebben de verkeerskundige aanpak voorbereid.
- Burgemeester Van Woenseldreef: op basis van een participatietraject hebben we een plan opgesteld dat in 2025 wordt uitgevoerd.
- Fietspaden Hoogeloon: we hebben een tracéonderzoek en een participatietraject uitgevoerd. Uitvoering vindt in 2025 integraal plaats met een rioleringsaanpassing.

Uitvoering herinrichting N284

😊 Op 21 maart 2024 heeft de raad het voorkeursalternatief omtrent de N284 geaccordeerd. Nabij Egyptische Poort wordt een fietstunnel gerealiseerd. Wij hebben in 2024 samengewerkt in het projectteam bij de uitwerking van het voorkeursalternatief waarbij we ons richten op doorstroming, veiligheid en leefbaarheid. Omdat er op de N284 vanuit wegbeheer niet langer gewacht kan worden met onderhoud is op verschillende delen van de N284 dit onderhoud reeds uitgevoerd.

Verbetering/gepland onderhoud wegen

😊 In 2024 hebben we de volgende grotere onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd:

- Het Bosch te Bladel en Voorbeemden te Casteren
- Project Klimaatmaatregelen 3 te Hoogeloon (Hoofdstraat, Breestraat, Dijkstraat)
- Hemelrijken en Kerkstraat te Casteren

Verbreden fietspaden Cartierheide

😞 Eind 2023 heeft de gemeenteraad het bestemmingsplan vastgesteld en in 2024 ontving de gemeente de ontheffing op de Wet natuurbescherming, om werkzaamheden uit te voeren in het natuurgebied van de Cartierheide.

Echter, op zowel het bestemmingsplan als de ontheffing is door ons beroep/bezwaar ontvangen. Dit leidt tot vertraging en het voeren van juridische procedures. Wel hebben we voor een gedeelte van de gewenste plannen de werkzaamheden in 2024 civieltechnisch voorbereid.

Vervanging openbare verlichting

😊 Vervanging van openbare verlichting heeft, waar van toepassing, plaatsgevonden gecombineerd met uitgevoerde reconstructies in de openbare ruimte.

Gedrag/Gebruik Infrastructuur

Wat wilden we bereiken?

Het stimuleren van verantwoord, veilig en slim gebruik van de infrastructuur en openbare ruimte.

Wat hebben we gedaan in 2024?

F'kes meerijden (liftzuilen)

😊 In 2023 is de eerste liftzuil in Hoogeloon geplaatst. Dit betreft een pilotproject dat ook in 2024 door liep. Gedurende het jaar zijn vanuit het project diverse aanpassingen verricht zodat de liftzuil langere tijd gebruikt kan worden. Het project hebben we in 2024 overgedragen aan Brainport Bereikbaar. Daar is in 2024 gestart met de evaluatie waarvan de uitkomsten in 2025 zullen worden gepresenteerd.

Het uitvoeringsprogramma bij de nieuwe verkeersvisie

😊 In 2024 zijn we gestart met de opstelling van een nieuw parkeerbeleid. Het parkeerbeleid en de nota parkeernormen zal medio 2025 aan de Raad worden voorgelegd.

Regiobreed inzetten op maatregelen op het gebied van fiets, OV, auto, smart mobility en multimodaliteit/knooppunten

😊 We hebben in regionaal verband een pilot smart-mobility voorbereid rond een aantal OV punten in de gemeente.

Snelfietsroute Reusel-Bladel-Hapert-Eersel-Veldhoven aanleggen tot aan stedelijk gebied

😊 In 2024 is regionaal besloten dat het deel van de snelfietsroute, dat door gemeente Bladel loopt, gelijktijdig wordt uitgevoerd met de reconstructie van de N284.

Beleidsindicatoren

Er zijn geen BBV-beleidsindicatoren van toepassing.

Verbonden partijen

De navolgende verbonden partijen worden betrokken bij het realiseren van de geformuleerde doelstellingen:

- KempenPlus
- Metropoolregio Eindhoven

Wat heeft het beleidsveld gekost?

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht "Wat het gekost heeft?" Voor een nadere analyse wordt verwezen naar het "Overzicht van baten en lasten en toelichting".

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Rekening 2024	Afwijking 2024
lasten:					
infrastructuur:	n -1.949	n -2.833	n -3.094	n -3.147	n -53
investerings					
onderhoud					
beheer (schoon)					
parkeren	n -14	n -9	n -12	n -22	n -10
gedrag / gebruik infrastructuur					
veiligheid	n -381	n -700	n -373	n -360	v 13
doorstroming	n -108	n -149	n -498	n -85	v 413
openbaar vervoer		n -51			
totaal gerealiseerde lasten	n -2.452	n -3.742	n -3.977	n -3.614	v 363
baten:					
infrastructuur:	v 200	v 67	v 450	v 533	v 83
investerings					
onderhoud					
beheer (schoon)					
parkeren	v 5	v 4	v 4	v 5	v 1
gedrag / gebruik infrastructuur					
veiligheid	v 7	v 5	v 7	v 10	v 3
doorstroming	v 23			n -23	n -23
openbaar vervoer					
totaal gerealiseerde baten	v 235	v 76	v 461	v 525	v 64
gerealiseerd resultaat	n -2.217	n -3.666	n -3.516	n -3.089	v 427

3.4 Economie

Voldoende werkgelegenheid, een toekomstbestendig voorzieningenniveau, een goed vestigingsklimaat en zo min mogelijk leegstand. Onderwijs, ondernemers, organisaties en andere overheden in de regio worden betrokken bij veranderingen vanwege hun kennis en ervaring met hun omgeving.

Gemeente Bladel en De Kempen zijn een belangrijk onderdeel van Brainport Regio en we hebben ons in hoog tempo samen met het stedelijk gebied ontwikkeld als economische topregio. De groei van de Brainportregio heeft ons gemaakt tot de tweede economie van Nederland. Nieuwe technologieën, verdere digitalisering, maatschappelijk en duurzaam ondernemen, het creëren van een inclusieve arbeidsmarkt en de bereikbaarheid van (economische) toplocaties, zijn allemaal uitdagingen die we enkel het hoofd kunnen bieden door intensief en structureel samen te werken met onderwijs, ondernemers, organisaties en overheden binnen onze regio. Ondernemers ervaren een slagvaardige overheid en snelle uitvoering van beleid, om zo een economische sterke gemeente te zijn én blijven.

Economische ontwikkeling, infrastructuur en Organisatie

Wat wilden we bereiken?

Behoud voorzieningenniveau

Wat hebben we gedaan in 2024?

Centrum Bladel: The Next Economy

😊 Voor implementatie van het haltermodel en de Supermarktvisie (vastgesteld in 2023) hebben we (ook) in 2024 samen met de pandeigenaar van de voormalige Posthof weer gewerkt aan de beoogde realisatie van Markthof. Meer specifiek gaat het in 2024 over de voorbereidingen voor het bestemmingsplan Markthof en een subsidieaanvraag in het kader van de Impulsaanpak Winkel (inmiddels afgewezen). Eind 2024 is aannemer Van Uijthoven gestart met de herinrichting van het Marktgebied (als directe omgeving van het nieuwe Gemeenschapshuis BRUIS en de Markt).

Centrum Hapert: Een dorpse huiskamer

😊 Vanuit de visie van OD205 (vastgesteld in juli 2021) hebben we gekozen voor de huiskamer van Hapert, een dorpsplein dat het multifunctionele centrum, het oude lint Kerkstraat en het parkeerplein De Markt verbindt. In de visie is ruimte opgenomen voor o.a. een commerciële plint, moderne werkplekken en een gezondheidscentrum.

Planvorming is in volle gang. We werkten in 2024 aan een plan voor een gezondheidscentrum met 30 appartementen op de locatie van Den Tref aan het Alexanderhof. Daarnaast is het voormalig schoolgebouw van het Palet gesloopt. Hier maken we een tijdelijk plein. Daarnaast zijn we in gesprek met meerdere partijen om ervoor te zorgen dat er een levendig plein komt.

Detailhandel De Kempen

😊 In De Kempen evalueren we jaarlijks de leegstand op basis van data. Ook in 2024 evalueerden we deze cijfers en constateerden we dat we nog in een gezonde situatie zitten. Daarnaast blijven we inzetten op het schrappen van detailhandelsbestemmingen buiten de kernwinkelgebieden. Zodra eigenaren van panden buiten de kernwinkelgebieden de bestemming 'detailhandel' willen wijzigen, denken we hier actief in mee. In 2024 zijn er gesprekken geweest die in 2025 verder vorm zullen krijgen. Ook als we slechts een gedeelte van de detailhandelsbestemming kunnen schrappen, proberen we dat correct vorm te geven.

Gemeentebreed: Positionering

😊 In 2024 is er een plan neergelegd voor het nieuwe inspiratiepunt voor Visit Bladel dat we in BRUIS vestigen. Het nieuwe inspiratiepunt gaat straks de bezoeker, maar ook de inwoner, op een vernieuwende manier verleiden om de gemeente, en De Kempen, te ontdekken. Daarnaast is er een werkgroep bezig met het nader invullen van 'De Vijf van Bladel' waarmee we het beste van de gemeente willen laten zien. We voeren gesprekken met ondernemers voor medewerking in het concept.

Uitvoering Centrumvisie

😊 Voor de uitvoering van de centrumvisie werken we nauw samen met Centrummanagement Bladel op basis van een meerjarenplan 2023-2027. In 2024 hebben we samen met Centrummanagement sterk ingezet op de professionalisering en uitbreiding van het activiteiten- en evenementenaanbod in Bladel Centrum. Het doel was om het centrum aantrekkelijker te maken voor zowel inwoners als bezoekers uit de regio. Een belangrijk speerpunt was het ontwikkelen van een marketing- en communicatiestrategie. Hierbij werd zowel lokaal als regionaal promotie ingezet. Denk hierbij aan gerichte sociale mediacampagnes, samenwerkingen met DPG Media, advertenties via PC55 en ED, en specifieke promotie gericht op recreatie en toerisme in de regio. Deze brede aanpak zorgde voor een grotere zichtbaarheid en herkenbaarheid van Bladel Centrum. Er is ook ingezet op de jaarlijkse aankleding van de openbare ruimte. Dit omvatte onder andere de plaatsing van bloembakken en de installatie van kerstverlichting, waarmee is bijgedragen aan een aantrekkelijke en sfeervolle omgeving voor bewoners, bezoekers en ondernemers. Om de inzet van promotionele middelen effectiever te maken, is er onderzoek gedaan naar de eventuele implementatie van een monitoringsysteem. Dit systeem zal helpen om beter inzicht te krijgen in de impact van promotieactiviteiten, zodat toekomstige investeringen gericht en efficiënter kunnen worden ingezet. Een investering is gedaan in het versterken van de relatie tussen ondernemers en de gemeente. Door middel van overlegmomenten, en gezamenlijke initiatieven zijn stappen gezet om een constructieve samenwerking te bevorderen, wat bijdraagt aan een economisch vitaal klimaat.

Daarnaast werd geïnvesteerd in de digitale infrastructuur. Het bouwen van een nieuwe website stond centraal, met als doel de online vindbaarheid van Bladel Centrum te vergroten. Dit platform biedt bezoekers een gebruiksvriendelijke en informatieve omgeving om activiteiten, evenementen en winkels in het centrum te ontdekken.

Met deze gezamenlijke inspanningen werd er een stevige basis gelegd om Bladel Centrum nóg beter op de kaart te zetten als een levendig en aantrekkelijk centrum voor zowel bewoners als bezoekers.

Wat wilden we bereiken?

Verduurzaming bedrijven

Wat hebben we gedaan in 2024?

Energietransitie Ondersteuning verduurzaming bedrijventerreinen

😊 In 2024 hebben we in samenwerking met OBGB en Cinergie aan alle ondernemers op bedrijventerrein de Sleutel energiescans aangeboden. In totaal hebben een tiental bedrijven gebruik gemaakt van dit aanbod. Die bedrijven hebben inzicht gekregen in hun energieverbruik en concrete aanbevelingen ontvangen welke maatregelen ze kunnen nemen om aan de wettelijke informatie- en energieplicht te voldoen. Tevens hebben die bedrijven adviezen gekregen hoe ze hun energieverbruik kunnen monitoren en daar waar mogelijk verminderen.

Vanuit de MRE is er een aanjager verduurzaming aan de slag gegaan op de Sleutel, om de mogelijkheden van verduurzaming van bedrijventerreinen en energiehubs te verkennen en daar advies op te geven.

Wat wilden we bereiken?

Vestigingsklimaat en infrastructuur

Wat hebben we gedaan in 2024?

Bereikbaarheid en Mobiliteit

😊 In 2024 geven we uitvoering aan het ambitiedocument mobiliteit. In 2024 zijn we als eerste concrete project gestart met fietsstimulering. Het doel is de verkeersdruk te verminderen op lokale wegen en werkgevers en werknemers bewust te maken dat ze zelf onderdeel zijn van de oplossing, door vaker de fiets te pakken.

Talentontwikkeling

😊 Vakroute De Kempen is een samenwerking die in 2023 is opgestart tussen KOP, het onderwijs, bedrijven en gemeenten. Het doel van Vakroute De Kempen is jongeren gelijke kansen bieden door ze op een doordachte

manier in contact te brengen met lokale bedrijven. We werken hierbij nauw samen met het onderwijs en hebben een brede focus op alle sectoren. Zo leggen we een sterke basis voor leren en ontwikkelen in De Kempen en streven we naar een positief beeld van de regio als een aantrekkelijke en toekomstbestendige (werk)plek. De eerste resultaten zijn zeer bemoedigend. Zo zijn er diverse stageplekken en bijbaantjes voor scholieren gevonden bij bedrijven en meerdere workshops gegeven om bedrijven en leerlingen dichter bij elkaar te brengen.

Triple helix samenwerking

😊 We blijven investeren in een nauwe samenwerking met onze partners in De Kempen, met de Metropoolregio Eindhoven (MRE) en de Stichting Brainport Development. Door dit duurzame overleg, inclusief de lobby, verder uit te bouwen zetten we ons in om de kwalitatieve groei van onze Kempen en de totale Brainportregio te realiseren.

Belangrijke opgave was in 2024 het structureel in beeld brengen en ophalen van behoeftes en actuele stand van zaken met betrekking tot de economische ontwikkelingen in onze brede basiseconomie. Dit doen we doordat we ook in 2024 in nauw contact stonden met onze ondernemers via onder meer bedrijfsbezoeken, individuele gesprekken, ondernemersbijeenkomsten en het ondernemerscafé. Daarnaast werd er ingezet op educatie en kennisdeling, waardoor ondernemers beter geïnformeerd en ondersteund werden in hun bedrijfsvoering.

Vestigingsklimaat en infrastructuur

😊 In december 2024 heeft de gemeenteraad ingestemd met de visie regionale werklocaties MRE. In deze visie geven we in regionaal verband aan welke bedrijven we wel en niet willen faciliteren. Aangegeven is dat we enkel die bedrijven willen faciliteren die bijdragen aan het eco-systeem van de Brainportregio of bedrijven die van meerwaarde zijn op sociaal-maatschappelijk vlak. In de programmering van nieuwe terreinen hebben we op de Omgevingsdag van juli 2024 akkoord gekregen om de uitbreiding van bedrijventerrein Hapert op te pakken.

Wat wilden we bereiken?

Vitale en toekomstbestendige Kempische bedrijventerreinen

Wat hebben we gedaan in 2024?

Energielandschap de Kempen

😊 In 2024 hebben we concrete stappen gezet in de realisatie van de energiehub. Als gemeente waren we projectleider binnen dit project. We werkten intensief samen met de bedrijven op het Kempisch Bedrijvenpark (KBP), Enexis Netbeheer, Provincie Noord-Brabant, Stichting Parkmanagement en Firan. Samen werkten we aan de oplossing door middel van een energiehub om in tijden van netcongestie toch te kunnen verduurzamen en ondernemen op het bedrijventerrein. In mei 2024 tekenden Enexis en de bedrijven een van de eerste (pilot-) Groepstransportovereenkomsten van Nederland. Waar ieder bedrijf eerst een aparte aansluiting kreeg, wordt in de nieuwe situatie één groepsaansluiting met beperkte capaciteit voor afname en teruglevering gerealiseerd. De groep dient dan gezamenlijk binnen deze gestelde limieten van de netbeheerder te blijven. Na het ondertekenen van de groepsovereenkomst hebben we een uitgebreid traject doorlopen voor het vinden van een geschikt Energiemanagementsysteem (EMS). Gelijktijdig met het EMS-traject richtten we de coöperatie op. In het voorjaar van 2024 werden de concept-documenten al opgesteld. In het najaar van 2024 werden deze geformaliseerd en werd het bestuur gevormd. Met deze stappen kwamen we in 2024 tot realisatie van een van de eerste energiehubbs in Nederland.

Ontwikkeling bedrijventerreinen in gemeente Bladel

😊 Op de Omgevingsdag in juli 2024 hebben we toestemming gekregen voor de uitbreiding van bedrijventerrein Hapert. In de programmering mogen we daar 9,5 ha uitgeefbare kavels realiseren. Deze uitbreiding maakt onderdeel van de vastgestelde visie werklocaties MRE. Het projectteam is gestart met de voorbereidingen voor deze uitbreiding. Gesprekken zijn gevoerd met omwonenden en grondeigenaren. Het energievraagstuk van Enexis en Tennet in het plangebied moet nog verder uitgewerkt worden.

Samenwerking OBGB en Parkmanagement

😊 In 2024 hebben we ons sterk gericht op het stimuleren van duurzame mobiliteit en verduurzaming binnen gemeente Bladel. Een van de belangrijkste initiatieven was de ontwikkeling en uitvoering van een

fietsstimuleringscampagne. Als onderdeel hiervan werd een probeeractie georganiseerd, waarbij inwoners de mogelijkheid kregen om een e-bike uit te proberen. Daarnaast werd de Bladel Fiets Challenge gelanceerd, met als doel mensen te motiveren om zoveel mogelijk kilometers te fietsen. Deelnemers konden hierbij gebruikmaken van de Sjees-app, wat zorgde voor een gebruiksvriendelijke en interactieve ervaring.

Op het gebied van verduurzaming hebben we belangrijke stappen gezet. In samenwerking met Parkmanagement hebben we de handschoen opgepakt om ondernemers te ondersteunen bij verduurzamingsinitiatieven. Hierbij is geïnventariseerd welke verduurzamingsverbeteringen ondernemers bereid zijn te realiseren. Dit vormt een solide basis voor verdere actie en samenwerking op het gebied van duurzaamheid. Met deze initiatieven dragen we bij aan een schonere, duurzamere en gezondere omgeving, en versterken we de betrokkenheid van inwoners en ondernemers in gemeente Bladel.

Promotie / Vrijtijdseconomie

Wat wilden we bereiken?

De Brabantse Kempen is in 2026 een toeristisch en recreatief onderscheidende regio met grote naamsbekendheid in Nederland, België en Duitsland.

Wat hebben we gedaan in 2024?

Kempisch uitvoeringsprogramma vrijtijdseconomie 2023-2027

😊 2024 was het eerste pilotjaar voor 'Visit de Kempen'. In deze periode hebben we een Regioboost traject gestart, in samenwerking met ondernemers en VisitBrabant, om gezamenlijk de klantenreis van onze bezoekers te optimaliseren. Denk hierbij aan het versterken van hun reputatie, vertalen van websites, reviewmanagement. Daarnaast is een merkidentiteit voor Visit de Kempen ontwikkeld die direct is opgenomen op een website. Deze identiteit zal ook bij de lokale Visits geïmplementeerd worden.

De huidige visie (en uitvoeringsprogramma) loopt tot 2026. In 2024 is gestart met het opzetten van een nieuwe visie en door ons een nieuw uitvoeringsprogramma uitgewerkt samen met Visit de Kempen, de lokale Visits en de ondernemers. In 2025 zal deze worden gepresenteerd.

Lokale uitvoering vrijtijdseconomie

😊 Samen met Visit Brabant geven we vorm aan producten waarmee de bezoeker c.q. inwoner kennis kan maken met de gemeente en ze binnen de gemeente willen laten bewegen. Het afgelopen jaar is ingezet de kwaliteit van producten (bijv. 't Snoeperke (vernieuwde vorm), verdere invulling Sagen en Legenden route (bijv. de Hoed van Zwarte Kaat bij de Tipmast), inrichting ruimte bij het Carillon en nieuwe route Boeren in Beeld (lancering voorjaar 2025), er is een start gemaakt met de invulling van het nieuwe inspiratiepunt (uitvoering 2025) en er wordt verder vorm gegeven aan de netwerkfunctie (lokaal door bedrijfsbezoeken en werven 'Vrienden van Visit' en op Kempen-niveau door o.a. netwerkbijeenkomsten). Daarnaast wordt er achter de schermen hard gewerkt aan het concept 'De Vijf van Bladel' waarbij er vooral inzet is gepleegd om het concept duidelijk(er) neer te zetten en ondernemers te betrekken.

Beleidsindicatoren

Hieronder worden de meest actuele BBV-beleidsindicatoren gepresenteerd.

Naam Indicator	2020	2021	2022	2023	2024	Bron
Aantal vestigingen bedrijven per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	174,9	180	185,3	192,2	n.n.b.	www.waarstaatjegemeente.nl
Functiemenging*	62,80%	62,90%	62,70%	62,60%	n.n.b.	www.waarstaatjegemeente.nl
Aantal overnachtingen (streefwaarde is een groei van 2% per jaar over vijf jaar in het aantal overnachtingen en/of bezoek van dagmensen)	462.723	589.565	741.367	764.535	n.n.b.	Eigen waarden

* de functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen en varieert tussen 0 (alleen wonen) tot 100 (alleen werken)

Verbonden partijen

De navolgende verbonden partijen worden betrokken bij het realiseren van de geformuleerde doelstellingen:

- Metropoolregio Eindhoven
- Kempisch Bedrijvenpark
- NV Brabant Water

Wat heeft het beleidsveld gekost?

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht "Wat het gekost heeft?" Voor een nadere analyse wordt verwezen naar het "Overzicht van baten en lasten en toelichting".

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Rekening 2024	Afwijking 2024
lasten:					
economische ontwikkeling:					
innovatie / stimulering	n -93	n -99	n -97	n -92	v 5
regionale samenwerking	n -64	n -54	n -103	n -91	v 12
infrastructuur:					
bedrijventerreinen (incl. KBP)	n -5		n -209	n -142	v 67
overige infrastructuur		n -1	n -1		v 1
organisatie:					
werkgelegenheid	n -145	n -118	n -117	n -116	v 1
overleg / beheer / samenwerking	n -211	n -288	n -222	n -236	n -14
promotie	n -146	n -133	n -185	n -161	v 24
totaal gerealiseerde lasten	n -664	n -693	n -934	n -838	v 96
baten:					
economische ontwikkeling:					
innovatie / stimulering	v 93	v 96	v 90	v 90	
regionale samenwerking					
infrastructuur:					
bedrijventerreinen (incl. KBP)	v 4.394		v 106	v 297	v 191
overige infrastructuur					
organisatie:					
werkgelegenheid	v 5				
overleg / beheer / samenwerking	v 61	v 11	v 15	v 15	
promotie	v 1.588	v 1.438	v 1.544	v 1.532	n -12
totaal gerealiseerde baten	v 6.141	v 1.545	v 1.755	v 1.934	v 179
gerealiseerd resultaat	v 5.477	v 852	v 821	v 1.096	v 275

3.5 Onderwijs

Goed onderwijs draagt bij aan de inclusie (gaat over het meedoen en erbij horen van alle kinderen en jongeren met of zonder een beperking) en participatie van onze jongeren in de samenleving. Onderwijs draagt er mede aan bij dat jongeren kennis vergaren en weerbaar zijn. Onderwijs helpt op de weg naar zelfstandigheid. Wij streven daarom naar een gevarieerd aanbod van onderwijs op verschillende niveaus.

Onderwijshuisvesting

Wat wilden we bereiken?

Zorgen voor onderwijshuisvesting in gezonde, veilige en stimulerende gebouwen. We streven ernaar dit zo dicht mogelijk in de eigen leefomgeving van het kind te bieden.

Wat hebben we gedaan in 2024?

Basisschool De Vest

😊 In 2023 is voor basisschool De Vest uit Hoogeloon een formele aanvraag tot uitbreiding van de gebouwelijke capaciteit ontvangen. Hierop hebben we begin 2024 een besluit genomen. De eerste voorbereidingen t.a.v. de uitbreiding zijn in 2024 uitgevoerd. In 2025 wordt de permanente uitbreiding gerealiseerd.

Basisschool Het Palet

😊 Voor basisschool Het Palet in Hapert is begin 2024 een aanvraag ingediend voor permanente uitbreiding van het aantal lokalen. De aanvraag is opgenomen in het IHP. Als tijdelijke huisvesting is het oude sportcafé De Puf in 2024 gereed gemaakt voor gebruik als onderwijsruimte vanaf schooljaar 2024-2025. In eerste instantie bedoeld voor nieuwkomersonderwijs.

In 2024 zijn we geconfronteerd met het inzicht dat bepaalde keuzes omtrent de vormgeving / inrichting van de les-ruimten toch niet de juiste bleken te zijn, in het kader van de spraakverstaanbaarheid. De school had tot en met 2024 de regie over de voortgang en invulling van de noodzakelijke maatregelen. Met ingang van 2025 nemen we samen met de school en onderwijsstichting KempenKind de regie om te komen tot de gewenste afspraken en een oplossing.

Integraal huisvestingsplan (IHP)

😊 In 2024 hebben we samen met de schoolbesturen het proces doorlopen om te komen tot een IHP. Dit is vooruitlopend op de wet, die naar verwachting vanaf 1 augustus 2025 van kracht gaat (wetsvoorstel doelmatige aanpak onderwijshuisvesting). Eind 2024 hebben we het concept IHP opgeleverd, dat naar verwachting in de eerste helft van 2025 door de gemeenteraad zal worden vastgesteld.

Onderwijs- en leerlingzaken

Wat wilden we bereiken?

Leerlingenvervoer: We streven passend onderwijs na, zo thuisnabij mogelijk, waarbij de ondersteuningsbehoefte van de leerling leidend is. Hiervoor zetten we leerlingenvervoer in waar nodig.

Wat hebben we gedaan in 2024?

Leerlingenvervoer

😊 Met ingang van schooljaar 2022-2023 is het leerlingenvervoer opnieuw aanbesteed. Dit contract hebben we verleend voor alle Kempengemeenten (excl. Oirschot) voor een periode van 5 jaar aan een lokale partij. Deze lokale partij heeft het leerlingenvervoer in 2024 goed uitgevoerd.

Wat wilden we bereiken?

Leerplicht: We waarborgen dat jongeren in en uit gemeente Bladel onderwijs volgen en gebruik maken van hun recht op onderwijs.

Wat hebben we gedaan in 2024?

Leerplicht

😊 We voeren onze taak met betrekking tot leerplicht uit op grond van de Leerplichtwet 1969. We doen dit in nauw contact met zowel de basisscholen als met de middelbare school: het Pius-X College. Omdat het Pius-X een grote regionale school is met veel leerlingen, voeren we de leerplicht uit in samenwerking met de gemeente Reusel-De Mierden. We zetten ons in om vooral preventief te werken, om langdurig ongeoorloofd schoolverzuim zoveel mogelijk te voorkomen.

Wat wilden we bereiken?

Participatie (o.a. Onderwijs Achterstanden Beleid (OAB), volwasseneneducatie / laaggeletterdheid en voorschoolse voorzieningen)

Wat hebben we gedaan in 2024?

Laaggeletterdheid

😊 Iedere arbeidsmarktregio heeft haar eigen programma om Laaggeletterdheid aan te pakken. Zo ook de regio Zuid Oost Brabant (regionaal Programma Integratie Aanpak Laaggeletterdheid 2020-2024), waar Bladel onder valt. Eén van de lokale acties die hieruit voortgekomen is, is het versterken van het DigiTaalhuis (in 2020 gestart). In 2022 is een begin gemaakt met het versterken van het aanbod NT1 en NT2, dit is doorgezet in 2023 en 2024. Onder leiding van de coördinator DigiTaalhuis is een aantal projecten uitgevoerd met een externe partij (Yellow-Chess) met als doel de NT1 doelgroep beter te bereiken.

Nationaal Programma Onderwijs (NPO)

😊 Gemeente Bladel heeft NPO middelen ontvangen. Een steunpakket om de onderwijsachterstanden die ontstaan zijn door de coronapandemie te verminderen. Het onderwijs (PO en VO) en de VE partner hebben plannen aangeleverd voor de besteding van de NPO middelen. Op basis van de aangeleverde plannen en verdeelsleutel zijn alle NPO middelen in 2024 verstrekt. De NPO middelen kunnen tot augustus 2025 besteed worden.

Onderwijsachterstandenbeleid

😊 In 2024 is een start gemaakt met het onderwijsachterstandenbeleid (OAB) in samenwerking met basisschooldirecteuren, VE partner en de GGD. Dit als opvolging van het VVE beleid dat t/m 2023 liep. In het onderwijsachterstandenbeleid, wordt het VVE beleid opgenomen.

Voorschoolse voorziening educatie (vve)

😊 De VVE monitor met de externe partij is afgerond. In 2025 wordt een nieuwe peutermonitor aanbesteed. Het doel van de monitor is om het bereik en non-bereik van kinderen met een VE indicatie in beeld te brengen. Op basis daarvan wordt bepaald wat nodig is om de toeleiding te verstevigen. Daarnaast is de subsidieregeling peuteropvang en voorschoolse educatie gemeente Bladel van kracht gegaan medio 2024.

Beleidsindicatoren

Hieronder worden de meest actuele BBV-beleidsindicatoren gepresenteerd.

Naam Indicator	2020	2021	2022	2023	2024	Bron
Aantal leerplichtige leerlingen	2.830	2.780	2.740	2.680	2.650*	www.waarstaatjegemeente.nl
Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen	0	0	3,6	3,6	n.n.b.	www.waarstaatjegemeente.nl
Relatief (wettelijk) verzuim per 1.000 leerlingen	2	2	3	5	n.n.b.	www.waarstaatjegemeente.nl
Voortijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie	1,30%	1,10%	1,40%	2,00%	n.n.b.	www.waarstaatjegemeente.nl
Voortijdig schoolverlaters zonder start-kwalificatie RMC regio Zuidoost-Brabant	1,70%	1,80%	2,40%	2,30%	n.n.b.	www.waarstaatjegemeente.nl
Voortijdig schoolverlaters zonder start-kwalificatie landelijk	1,70%	1,90%	2,40%	2,40%	n.n.b.	www.waarstaatjegemeente.nl

* Voorlopige cijfers

Verbonden partijen

De navolgende verbonden partijen worden betrokken bij het realiseren van de geformuleerde doelstellingen:

- Gezondheidsdienst Brabant-Zuidoost
- Samenwerking Kempengemeenten

Wat heeft het beleidsveld gekost?

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht "Wat het gekost heeft?" Voor een nadere analyse wordt verwezen naar het "Overzicht van baten en lasten en toelichting".

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Rekening 2024	Afwijking 2024
lasten:					
onderwijshuisvesting	n -1.648	n -1.794	n -2.544	n -2.256	v 288
onderwijs- en leerlingenzaken:					
leerlingenvervoer	n -375	n -316	n -419	n -442	n -23
leerplicht	n -152	n -195	n -167	n -262	n -95
participatie / onderwijs achterstandenbeleid e.d.	n -168	n -13	n -417	n -173	v 244
totaal gerealiseerde lasten	n -2.343	n -2.318	n -3.547	n -3.133	v 414
baten:					
onderwijshuisvesting	n -55	v 12	v 608	v 300	n -308
onderwijs- en leerlingenzaken:					
leerlingenvervoer			v 4	v 1	n -3
leerplicht	v 9	v 12	v 31	v 31	
participatie / onderwijs achterstandenbeleid e.d.	v 150		v 404	v 157	n -247
totaal gerealiseerde baten	v 104	v 24	v 1.047	v 489	n -558
gerealiseerd resultaat	n -2.239	n -2.294	n -2.500	n -2.644	n -144

3.6 Sport, cultuur en recreatie

Binnen het programma sport, cultuur en recreatie worden activiteiten ontplooid die bijdragen aan het gewenste imago en aan de promotie van onze gemeente en activiteiten, gericht op een recreatieve, gezonde en educatieve tijdbesteding van inwoners en bezoekers van onze gemeente. Hierbij gaan we uit van de eigen kracht van inwoners en participatie en betrokkenheid hierbij van maatschappelijke organisaties en netwerken. De gemeente heeft hierbij de regierol.

Sport en bewegen

Wat wilden we bereiken?

Het mogelijk maken van een levenlang plezier aan sporten en bewegen, in een inclusieve sport- en bewegingsomgeving, zowel individueel als in verenigingsverband.

Wat hebben we gedaan in 2024?

Het stimuleren van burgerinitiatieven gericht op speelvoorzieningen

😊 Het afgelopen jaar zijn er meerdere initiatieven vanuit burgers gekomen met betrekking tot een verbetering van het (huidige) speelaanbod in de gemeente. Binnen de mogelijkheden hebben we gekeken of bepaalde verzoeken ingewilligd konden worden. Dit combineerden we met de reeds geplande vervangingen op die locaties. Zo vormden we een bestaande speelvoorziening om in een nieuwe speelvoorziening waarbij de buurtbewoners inspraak hebben gehad. Afgelopen jaar heeft dit geresulteerd in o.a. nieuwe/aanvullende speeltoestellen in Bladel (Doollandpark veld), Casteren (Kerkeneind en Durkijk) en Hapert (De Voren). Buurtbewoners hebben hierbij dus zelf de wensen kenbaar gemaakt en deze hebben wij binnen de mogelijkheden veelal kunnen inwilligen.

Uitvoering van het sportakkoord (Kempenbreed)

😊 In 2023 is het Kempisch Sport en Beweegakkoord 2.0 opgeleverd. De uitvoering van het akkoord is nog steeds in handen van de vier Kempengemeenten in samenwerking met de Stichting Kempen in Beweging, maar sinds 2024 ook van een professional de 'Coördinator Sport en Preventie'. Deze coördinator is begin 2024 gestart en is in zijn eerste jaar veel bij (sport)verenigingen op bezoek gegaan om kennis te maken en input op te halen. Het budget voor uitvoering van maatregelen is nog altijd in beheer bij de Stichting Kempen in Beweging en daar zijn in 2024 ook weer verschillende projecten/evenementen van bekostigd.

Vergroten toegankelijkheid bij vervanging van speeltoestellen

😊 Tijdens de vervangingen van speeltoestellen zijn op de betreffende locaties in Casteren en Bladel bewust de familie/vogelnestschommels behouden om deze door verschillende doelgroepen (zelfs voor rolstoelgebruikers) te kunnen laten gebruiken.

Ook is er weer nadrukkelijk naar de bereikbaarheid van de nieuwe toestellen gekeken. Bij de vervangingen van de speeltoestellen in Bladel en Casteren is bewust zo min mogelijk valzand gebruikt (alleen indien noodzakelijk). Dit om de bereikbaarheid van deze toestellen zo optimaal mogelijk te houden.

Cultuur

Wat wilden we bereiken?

Beschermen van het cultuurhistorische erfgoed van Bladel

Wat hebben we gedaan in 2024?

Beschermen van het cultuurhistorisch erfgoed van Bladel

😊 In 2021 kende de Rijksoverheid aan de gemeente een financiële bijdrage toe voor de Kerkenvisie. De kerkenvisie is in samenwerking met BOEi opgesteld en in 2024 afgerond. In de visie worden de 7 kerken in de gemeente beschreven. Mogelijkheden voor herbestemming worden uiteengezet. Als gevolg daarvan is de kerk in Netersel te

koop gekomen. Dit jaar zijn ook de archeologische monumenten in de gemeente Bladel geïnspecteerd. Uit de inspecties kwamen geen bijzonderheden naar voren.

Uit het budget voor de monumenten worden onder meer het onderhoud aan monumenten en de nutsvoorzieningen betaald. Waar mogelijk en nodig zijn de monumenten onderhouden. Voor de Luchtwachtstoren (LUWA-toren) is aanvullend budget gevraagd. Deze is in dussdanige staat dat regulier onderhoud onvoldoende is voor de instandhouding.

Voor de Molen in Hapert en de Sint Pancratiustoren in Hoogeloon wordt ieder jaar een SIM-subsidie ontvangen. Wij zorgden voor de uitvoering van de werkzaamheden.

Wat wilden we bereiken?

Verbinding en samenwerking stimuleren tussen culturele organisaties en verenigingen onderling en met andere disciplines.

Wat hebben we gedaan in 2024?

Realiseren uitvoeringsprogramma cultuur

 In de cultuurnota is een uitvoeringsprogramma opgenomen dat loopt tot en met 2022. In 2024 is het uitvoeringsprogramma verder uitgevoerd, toegespitst op de pijlers Cultuur en verbinding, Cultuur en participatie, Cultuur en educatie, en Cultuur en vernieuwing.

We bewaken de voortgang van het uitvoeringsprogramma en sturen bij indien nodig. Een aantal activiteiten uit het programma lopen door naar 2025, zolang het cultuurbeleid niet geëvalueerd en (indien nodig) herzien wordt.

Cultuur en verbinding

In 2024 hebben we het volledig beschikbare budget van de Stimuleringsregeling cultuurinnovatie verstrekt aan vier initiatieven. Via deze regeling kunnen projecten worden ondersteund die een bijdrage leveren aan vernieuwing en/of cultuurdeelname en/of openbare beeldende kunst. De uitvoering van de aansturing van de combinatiefunctionaris cultuur/cultuurcoach met Art4u, onderwijsinstellingen, gemeente Eersel, Bladel en Reusel-De Mierden hebben we ook in 2024 vormgegeven. Middels het regionale kernteam stemmen we twee keer per schooljaar af en waar nodig sturen we bij voor wat betreft cultuureducatie.

Cultuur en participatie

Hieronder vallen de Visie op bibliotheekwerk en cultuurparticipatie. In 2024 zijn we gestart met het opstellen van een vernieuwde lokale visie op het bibliotheekwerk, in samenwerking met de bibliotheek. Dit sluit aan op de regionale evaluatie van de bestuursovereenkomst en de voorbereidingen rondom de zorgplicht. We hebben opgehaald wat nodig is om richting te bepalen voor zowel de regionale als lokale samenwerking. Dit wordt in 2025 verder uitgewerkt. Net als ieder jaar verstrekten we ook in 2024 subsidies voor actieve en passieve cultuurparticipatie (inclusief de subsidie voor Heemkunde Pladella Villa) in gemeente Bladel.

Cultuur en educatie

De overeenkomst voor de inzet van de cultuurcoach is door ons geëvalueerd, geactualiseerd en voor twee jaar verlengd. Zo kan de cultuurcoach in samenwerking met het onderwijs en culturele partners cultuurparticipatie en -educatie bij kinderen en jongeren verder vergroten, de kwaliteit verbeteren, en samenwerking tussen scholen en culturele instellingen stimuleren.

Cultuur en vernieuwing

In 2024 hebben we kunst en cultuur nadrukkelijk geïntegreerd in diverse beleidsstukken, zoals de Brede Visie Welzijn en het plan van aanpak GALA. Hiermee blijft cultuur een belangrijk aandachtspunt binnen ons beleid en de uitvoering daarvan, met oog voor de verbinding met andere beleidsterreinen. De borging van kunst en cultuur op lange termijn wordt hierdoor versterkt binnen gemeentelijke plannen.

Beleidsindicatoren

Hieronder worden de meest actuele BBV-beleidsindicatoren gepresenteerd.

Naam Indicator	2020	2021	2022	2023	2024	Bron
Niet-sporters	47,80%	n.b.	48,40%	n.n.b.	n.n.b.	www.waarstaatjegemeente.nl

Verbonden partijen

De navolgende verbonden partijen worden betrokken bij het realiseren van de geformuleerde doelstellingen:

- KempenPlus
- Bosgroep Zuid-Nederland

Wat heeft het beleidsveld gekost?

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht "Wat het gekost heeft?" Voor een nadere analyse wordt verwezen naar het "Overzicht van baten en lasten en toelichting".

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Rekening 2024	Afwijking 2024
lasten:					
sport en beweging:					
accommodaties	n -1.515	n -2.080	n -1.919	n -1.678	v 241
bevorderen deelname en activiteiten	n -346	n -302	n -371	n -347	v 24
cultuur:					
cultuur en verbinding	n -194	n -199	n -229	n -226	v 3
cultuur en participatie	n -306	n -305	n -425	n -504	n -79
accommodaties	n -644	n -602	n -716	n -712	v 4
erfgoed en kunst	n -67	n -76	n -133	n -73	v 60
natuur	n -2.111	n -2.090	n -2.850	n -2.458	v 392
totaal gerealiseerde lasten	n -5.183	n -5.654	n -6.643	n -5.998	v 645
baten:					
sport en beweging:					
accommodaties	v 497	v 467	v 610	v 661	v 51
bevorderen deelname en activiteiten	v 128	v 94	v 142	v 128	n -14
cultuur:					
cultuur en verbinding	v 11	v 11	v 11	v 11	
cultuur en participatie	v 2	v 2	v 3	v 3	
accommodaties	v 139	v 102	v 165	v 165	
erfgoed en kunst	v 9	v 9	v 9	v 9	
natuur	v 59	v 44	v 731	v 405	n -326
totaal gerealiseerde baten	v 845	v 729	v 1.671	v 1.382	n -289
gerealiseerd resultaat	n -4.338	n -4.925	n -4.972	n -4.616	v 356

3.7 Sociaal domein

Iedereen, ongeacht leeftijd, culturele achtergrond, fysieke of economische situatie, neemt als volwaardig lid deel aan de samenleving. Aan mensen voor wie zelfredzaamheid en meedoen niet vanzelfsprekend is, wordt ondersteuning geboden. Als gemeente dragen we hier onder meer aan bij door uitvoering van de participatiewet, Wmo en jeugdwet. Daarbij werken we samen met onder andere (vrijwilligers-)organisaties in het sociaal domein, de jeugdcoaches en ouderenconsulent.

Participatie

Wat wilden we bereiken?

Algemeen toegankelijke individuele ondersteuning, zoals cliëntondersteuning, maatjesprojecten en maatschappelijk werk.

Wat hebben we gedaan in 2024?

Toegankelijke individuele ondersteuning

😊 De toegankelijke individuele ondersteuning hebben we ingevuld door de inzet van o.a. Cordaad Welzijn, Lumens, MEE de Meent groep en vrijwillige onafhankelijke cliëntondersteuners.

Wat wilden we bereiken?

Arbeidsparticipatie: KempenPlus & praktijkhuis

Wat hebben we gedaan in 2024?

Evaluatie Wet Inburgering

😊 De evaluatie van de wet Inburgering is in september 2024 middels een raadsmededeling (RM24.050) aan de gemeenteraad toegezonden. In overleg met de andere gemeenten worden door ons de vervolgacties opgepakt en uitgevoerd.

Praktijkhuis Bladel

😊 Medio 2024 is op basis van de opgeleverde businesscase door de gemeenteraad besloten tot beëindiging van het Praktijkhuis per 1 januari 2025 (R24.034b). In de tweede helft van het jaar is door ons stap voor stap gewerkt aan zorgvuldige communicatie richting deelnemers, persoonlijke begeleiding bij het vinden van alternatieven en de ontmanteling van het Praktijkhuis. Hierover hebben we de gemeenteraad nog aanvullend geïnformeerd tijdens de commissievergadering van 4 december. Per 1 januari 2025 is het Praktijkhuis formeel gesloten.

Toekomstverkenning KempenPlus

😊 Na oplevering van de eerste rapportage door BMC in 2023, waarbij kansen en bedreigingen in de toekomstbestendigheid van KempenPlus in beeld zijn gebracht, was er behoefte aan vervolgonderzoek. In augustus 2024 is de gemeenteraad middels een raadsmededeling (RM24.053) door ons op de hoogte gebracht van de opdrachtverstrekking hiervoor aan Berenschot. Er is opdracht verstrekt aan Berenschot om een tweeledig onderzoek te doen naar de toekomst van KempenPlus, waarbij enerzijds de interne processen van KempenPlus worden onderzocht en anderzijds een advies wordt gevraagd over de optimale dienstverlening aan inwoners op het gebied van bestaanszekerheid. Eind 2024 is het rapport nog niet opgeleverd, Berenschot levert de rapportage uiterlijk begin maart 2025 op.

Voortzetten werkwijze Social Return

😊 De werkwijze van Social Return als arbeidsmarktinstrument om sociaal ondernemen te stimuleren is door ons voortgezet, waarbij alle Bladelse contractuele Social Return verplichtingen door de gecontracteerde partijen zijn gerealiseerd.

Wetswijziging P-Wet breed offensief

🔴 In afwachting van de uitkomsten van het onderzoek door BMC, en later Berenschot, hebben we hiermee nog niets gedaan in 2024. Dit wordt door ons meegenomen in de voorbereidingen op de Participatiewet in Balans, waarbij ook de uitkomsten van het onderzoek van Berenschot worden betrokken.

Wmo

Wat wilden we bereiken?

Actueel Wmo beleid

Wat hebben we gedaan in 2024?

Evaluatie Beleidskader Maatschappelijke Ondersteuning

😊 Het beleidskader MO heeft een looptijd van 2022 tot en met 2025. In 2024 is de aandacht gegaan naar het integrale beleid door het opstellen van de brede visie welzijn.

Wat wilden we bereiken?

Effectieve aanpak complexe casuïstiek

Wat hebben we gedaan in 2024?

Effectieve aanpak complexe Casuïstiek

😊 In 2024 hebben verschillende ontwikkelingen plaatsgevonden op het gebied van complexe casuïstiek.

- Veiligheidscasuïstiek 18+

In Kempisch verband is de casusregie veiligheidscasuïstiek, voor de doelgroep 18+, uitvoerig geëvalueerd en is de keuze gemaakt om deze taak opnieuw te beleggen. Het Kempenteam van CJG+ heeft jarenlange ervaring en expertise met het oppakken van veiligheidscasuïstiek voor de doelgroep 18-. Vanaf 1 januari 2025 hebben zij daarom deze taak voor de doelgroep 18+ overgenomen van welzijnsorganisatie Lumens. Gedurende 2 jaar zal deze nieuwe werkwijze samen met het CJG+ doorlopend gemonitord en geëvalueerd worden.

- Casuïstiek Overleg Bladel (COB)

Op 1 januari 2025 is een nieuwe procesregisseur gestart voor het COB (casuïstiek overleg Bladel). Met deze nieuwe procesregisseur komt een nieuwe werkwijze voor het COB. Vier maal per jaar organiseren we een themabijeenkomst voor aangesloten professionals. Casuïstiek bespreken we enkel nog in MDO's (multidisciplinaire overleggen) met betrokken professionals.

- Wijk-GGz

De functie Wijk-GGz hebben we in 2023 na een pilot van ruim een jaar structureel gemaakt. Met het structureel maken van de functie is voor 4 gemeenten gezamenlijk €300.000 subsidie van ZonMw aangevraagd en goedgekeurd voor een looptijd van 4 jaar (2023-2027), met de voorwaarde dat de functie gedurende deze 4 jaar uitgebreid geëvalueerd blijft en dat er wordt gewerkt aan samenwerking met partners in de keten. In 2024 is hiervoor een enquête uitgezet onder professionals en die is door 71 van hen ingevuld. Vervolgens is een eerste samenleidend netwerkbijeenkomst door ons georganiseerd, om de resultaten nader te bespreken. GGzE heeft daarnaast een enquête uitgezet bij cliënten, naasten en de politie. De eerste uitkomsten hiervan wijzen wederom sterk op meerwaarde van de Wijk-GGz. Alle resultaten worden gedurende de looptijd van de ZonMw-subsidie gebundeld tot een tussen- en eindevaluatie.

Wat wilden we bereiken?

Maatwerkdienstverlening 18+

Wat hebben we gedaan in 2024?

Wmo begeleiding

😊 In 2024 hebben we een nieuwe werkwijze geïmplementeerd voor het product groepsbegeleiding. Dit omdat het product groepsbegeleiding regelmatig voor discussie zorgde tussen consulent, aanbieder en cliënt. Een werkgroep met aanbieders en beleidsadviseurs (uit het kernteam begeleiding 18+) hebben samen gezocht naar de vorm en vereisten voor het product. Vanaf 1 juni 2024 dienen aanbieders hun groepsbegeleidingsproducten in bij het kernteam BG 18+. Dit kernteam beoordeelt of het product voldoet aan de vereisten. Consulenten van de diverse gemeenten kunnen daardoor zien welke producten, van welke aanbieders, zijn toegelaten en dat voor deze producten een indicatie afgegeven kan worden.

Wmo beschermd wonen

😊 Het invoeren van het woonplaatsbeginsel beschermd wonen is wederom uitgesteld, wat betekent dat gemeente Eindhoven als centrumgemeente (financieel) verantwoordelijk blijft. Bij centrumgemeente Eindhoven was het in 2023 en 2024 mogelijk om plannen in te dienen voor de regionale subsidieregeling innovatie beschermd wonen. Zorgboerderij de Hooiberg uit gemeente Bladel heeft een plan ingediend en wij hebben deze subsidie toegekend. Met deze subsidie breiden zij de indicatievrije inloop uit met indicatievrije groepsbegeleiding en dagbesteding. Deze indicatievrije inloop dient zowel als preventiemiddel, om te voorkomen dat een inwoner op een later moment een beschermd wonen indicatie nodig heeft, als ter bevordering van uitstroom uit beschermd wonen.

Wat wilden we bereiken?

Mantelzorg

Wat hebben we gedaan in 2024?

Mantelzorg

😊 In 2024 is door ons een mantelzorgdiner en mantelzorglunch georganiseerd. De mantelzorgwaardering hebben we verhoogd van €25 naar €35. In 2025 gaan we dit verder verhogen naar €50. De vrijwilligers van het infopunt zorg- en welzijn hebben mantelzorgers uit het mantelzorgbestand gebeld met de vraag hoe het met hen gaat. Daarnaast is in 2024 de beleidsregel pré-mantelzorgwoningen in werking getreden die het plaatsen van een mantelzorgwoning makkelijker moet maken.

Wat wilden we bereiken?

Ouderenbeleid

Wat hebben we gedaan in 2024?

Evaluatie visiedocument 'Ouder worden in de gemeente Bladel'

😞 De evaluatie heeft niet plaatsgevonden. Er is door ons voorrang gegeven aan andere ontwikkelingen in het sociaal domein. De evaluatie zal plaatsvinden in het eerste halfjaar van 2025.

Wat wilden we bereiken?

Voorliggende voorzieningen zoals indicatievrije inloop en dagopvang

Wat hebben we gedaan in 2024?

Evaluatie invulling indicatievrije inloop

😊 De indicatievrije inloop van Zorgboerderij de Hooiberg is door ons in 2024 geëvalueerd. Gelijktijdig hebben we de gemeenteraad op de hoogte gebracht van de pilot die de Hooiberg momenteel uitvoert met behulp van subsidie uit regio Eindhoven (zie beschermd wonen). De indicatievrije inloop is uitgebreid met indicatievrije dagbesteding en groepsbegeleiding (herstelgroepen). Omdat de Hooiberg deze subsidie vanuit de regio ontvangt is de subsidierelatie met gemeente Bladel stopgezet. In 2025 evalueert de Hooiberg hun nieuwe werkwijze en wordt samen met de regio gekeken hoe de indicatievrije inloop er na de pilot uit gaat zien.

Wat wilden we bereiken?

Zorgloket

Wat hebben we gedaan in 2024?

Zorgloket

😊 Het zorgloket heeft in 2024 de bestaande werkwijze voortgezet. Zij hebben informatie en advies gegeven over zorg en welzijn, en inwoners geholpen die gebaat waren bij een maatwerkvoorziening.

Inkomensregelingen

Wat wilden we bereiken?

Armoedebestrijding

Wat hebben we gedaan in 2024?

Beleidsregels Bijzondere bijstand

😊 In 2024 zijn de beleidsregels bijzondere bijstand door ons geactualiseerd. Deze waren op een aantal punten verouderd en achterhaald. De beleidsregels zijn aangepast aan jurisprudentie en de uitvoeringspraktijk. Ook hebben we de paragraaf en bedragen rondom gebruiksgoederen en inrichtingskosten verduidelijkt/aangepast.

Beleidsregels Participatieregeling 18+ en de verordening Participatieregeling 18+

😊 Begin 2024 hebben we de nieuwe beleidsregels participatieregeling 18+ vastgesteld waarmee de regeling is verruimd in hoogte van bedrag (van € 150,- naar € 180,-) en voor wat betreft de bestedingsmogelijkheden. Hiermee willen we de bekendheid en het gebruik van de Participatieregeling 18+ vergroten. Ten tijde van vaststellen van de Kadernota Geldzorgen is ook de verordening Participatieregeling 18+ vastgesteld door de gemeenteraad, zodat de regeling ook juridisch op de juiste wijze geborgd is.

Collectieve zorgverzekering (CZV)

😊 Per 1 januari 2023 zijn er twee aanbieders voor de collectieve zorgverzekering binnen De Kempen, namelijk CZ en VGZ. Dit heeft als groot voordeel voor inwoners van De Kempen dat zij meer keuze hebben, zowel qua aanbieder als zorgpakket. In 2024 hebben we in samenwerking met BS&F een spreekuur bij KempenPlus georganiseerd om de CZV onder de aandacht te brengen, een Webinar voor het maatschappelijk middenveld georganiseerd, inwoners met een bijstandsuitkering, en nog geen CZV, aangeschreven per brief en flyers verspreid.

De eenmalige energietoeslag

😊 Ook in 2024 konden inwoners tot 1 juli 2024 een beroep doen op de Energietoeslag. Inmiddels is dit niet meer mogelijk.

Evalueren kadernota armoedebestrijding en opstellen Kadernota 'Geldzorgen in De Kempen'

😊 In 2024 is de nieuwe Kempische kadernota Geldzorgen gereed gekomen. De eerdere kadernota Armoedebestrijding hebben we geëvalueerd en we hebben input opgehaald bij allerlei betrokkenen. Ook is er een onderzoek uitgevoerd naar het minimeleiders, door onderzoeksbureau KWIZ. De kadernota Geldzorgen is eind december 2024 vastgesteld door de gemeenteraad.

Lokaal armoedenetwerk opgezet

😊 In 2024 is door ons een lokaal Bladels netwerk 'armoedebestrijding' opgezet met als doel een aantal keer per jaar bijeen te komen. Deelnemers zijn lokale (welzijns-)partijen en vrijwilligers die inwoners ondersteunen bij geldzorgen. Doel van het netwerk is om elkaar te leren kennen, kennis en ervaring uit te wisselen, te inspireren en gezamenlijk acties uit te zetten binnen gemeente Bladel.

Menstruatie uitgiftepunten (MUP)

😊 In 2024 is er contact gezocht met lokale gemeenschapshuizen/locaties in de verschillende dorpskernen om menstruatie uitgifte punten te realiseren. Het beoogde effect van de inrichting van deze MUP's is dat alle inwoners van de gemeente Bladel laagdrempelig en gratis toegang krijgen tot menstruatieproducten. Dit draagt bij aan het verminderen van menstruatiearmoede en zorgt ervoor dat menstruatieproducten beschikbaar zijn voor diegenen die anders mogelijk in de problemen zouden komen. Het project start in 2025.

Nieuwsbrief geldzaken (preventie)

😊 De nieuwsbrief Geldzaken die eens per twee maanden werd uitgegeven is door ons tot en met mei 2023 voortgezet. In de editie van mei 2023 is een evaluatie aan de abonnees voorgelegd in de vorm van een korte digitale vragenlijst. Daarna hebben we besloten de nieuwsbrief incidenteel in te zetten. Dit hebben we dan ook gedaan in het jaar 2024 bij belangrijke wijzigingen of om minimeerregelingen onder de aandacht te brengen.

Ondersteuning gedupeerden toeslagenaffaire

😊 Voor gedupeerden uit gemeente Bladel zet Maatschappelijke Dienstverlening de begeleiding en ondersteuning voort. In 2024 zijn er ook hulpvragen in het kader van de regeling brede ondersteuning voor gedupeerden ontvangen.

Pilot vroegsignalering

😊 De pilot vroegsignalering (Wgs) waarbij huisbezoeken worden afgelegd, door een consulent schuldhulpverlener en een maatschappelijk werker van Lumens, is voortgezet in 2024 en wordt eind januari 2025 geëvalueerd. We zien in de tussenevaluatie 2024 dat er op dat moment in De Kempen al meer succesvolle contactpogingen zijn behaald t.o.v. het landelijk gemiddelde.

Pilot vroegsignalering verenigingen

😊 Deze pilot is uiteindelijk minder goed van de grond gekomen. We hebben het ondersteuningsaanbod bij geldzorgen en een signaleringskaart 'armoede' op diverse wijze met verenigingen gedeeld i.s.m. Kempen in Beweging. Het blijft een uitdaging om de grote groep aan (sport)verenigingen op een goede manier te bereiken.

Project weesfietsen

😊 Het project 'Weesfietsen' hebben we ook in 2024 opgepakt, waarbij wij als gemeente een overeenkomst hebben afgesloten met het Pius X-College (opknappen van weesfietsen en fietswrakken) en de Voedselbank (uitgifte van de fietsen aan hun klanten).

Speaking Minds

😊 Met het project Speaking Minds (taboedoorbreking) zijn jongeren van het praktijkonderwijs Pius X-College aan de slag gegaan met vraagstukken in het kader van armoede en hebben zij adviezen gepresenteerd aan de gemeenten. Ook in 2024 zijn we doorgegaan met het project Speaking Minds en hebben de leerlingen van het Pius X College een kledinginzamelingsactie voor Kledingbank de Kempen opgezet.

Uitvoering geven aan de geactualiseerde kadernota armoedebestrijding

😊 We hebben uitvoering gegeven aan de geactualiseerde kadernota armoedebestrijding. Hierbij hebben wij ons verder gericht op o.a. de pilot vroegsignalering (huisbezoeken), en preventie (o.a. door inzet nieuwsbrief, lokale kanalen, aansluiting bij het Informatieplein Bladel en Webinars) en een inspiratiesessie voor het maatschappelijk middenveld.

Zwemonderwijs

😊 In het kader van de aangenomen motie om zwemonderwijs en financiële ondersteuningsmogelijkheden in de gemeente meer onder de aandacht te brengen, zijn door ons de volgende acties in 2024 uitgezet:

- Herhaaldelijke inzet via lokale krantjes, persbericht en sociale media kanalen.

- Interview met inwoner uit gemeente Bladel en kinderen die zwemonderwijs hebben gevolgd om hier via lokale kanalen aandacht aan te geven.
- Extra aandacht gevraagd voor het aanbod bij verenigingen en bij Vluchtelingenhulp en basisonderwijs.
- Initiatief vanuit de Wereldklas Pius- X College om pilot te starten rondom collectief bekostigen zwemonderwijs. Wij nemen neemt hier aan deel en deze pilot start in 2025.

Jeugd

Wat wilden we bereiken?

Kinderen en jongeren met problemen ontvangen op tijd goede en effectieve jeugdhulp zodat ze veilig, gezond en kansrijk opgroeien

Wat hebben we gedaan in 2024?

Evaluatie en actualisatie meerjarenbeleidskader jeugd

😊 In 2024 is het Meerjarenbeleidskader Jeugdhulp de Kempen (dat met twee jaar verlengd is eind 2023) geëvalueerd en is het proces opgestart op tot een nieuw Meerjarenbeleidskader de Kempen 2026-2029 te komen. In het meerjarenbeleidskader jeugdhulp in de Kempen 2020-2024 zijn per actielijn activiteiten uitgewerkt om het doel te kunnen bereiken. We zetten gedurende de verlengingsperiode (2024/2025) in op onder meer de volgende activiteiten uit het meerjarenbeleidskader jeugdhulp in de Kempen 2020-2024:

Een betere toegang voor jeugdhulp

😊 Dit is o.a. gebeurd door: spreekuur voorliggend (aan intake) voort te zetten en te investeren in samenstelling van de teams. Verder is in 2024 ingezet op versteviging van samenwerking met aanbieders, onderwijs en verwijzers.

De JIM aanpak is door ons ingezet. Jim staat voor Jouw Ingebrachte Mentor; een steunfiguur (mentor) uit het netwerk, die de jongere inspireert, energie geeft, dingen leert en als nodig ook een keer de waarheid kan zeggen. Er is een werkgroep ingericht die gaat bekijken hoe JIM beter benut en meer geborgd kan worden.

De volgende trainingen zijn voorliggend aangeboden: online training Kind& scheiding, Pubertraining en E-health modules worden doorlopend aangeboden.

Meer kinderen zo thuis mogelijk laten opgroeien (afname realiseren op verblijf)

😊 De pilot kleinschalig verblijf (jongeren verblijf in een kleinschalige woonvoorziening op kleinere groepen) vanuit Samen voor Jeugd is in 2024 geëvalueerd. Binnen de pilot hebben 2 jongeren uit de Kempen gebruik gemaakt van kleinschalig verblijf bij de betreffende aanbieder. Aanbieders willen aansluiten bij de pilot. Daarom wordt er in 2025 vanuit de regio een aanbesteding kleinschalig verblijf doorlopen. Daarnaast blijven we inzetten op het vergroten van het aanbod (intensieve) ambulante jeugdhulp dat gericht is op alle leden van het gezin.

Ook in 2024 hebben we 'Buurtgezinnen' voortgezet. Voor gemeente Bladel hebben zij in het jaar 2024 het gewenste aantal koppelingen bereikt.

Alle kinderen de kans bieden zich te ontwikkelen

😊 In 2024 hebben we de pilot 'Samen Doen' geëvalueerd waarbij op alle basisscholen en het voortgezet onderwijs een jeugd- en gezinswerker aanwezig is. Met als doel: verbeteren van de samenwerkingsrelatie tussen onderwijs en jeugdhulp en laagdrempelige ondersteuning kunnen bieden aan ouders en jeugdigen. In De Kempen zijn we in 2024 gestart met de pilot huisartsen waarbij jeugd- en gezinswerkers o.a. bij één huisartsenpraktijk in gemeente Bladel enkele dagdelen aanwezig zijn om op deze manier hulpvragen systemisch op te pakken en een afname in instroom specialistische jeugdhulp te bewerkstelligen. Tegelijkertijd is er GGZ expertise (vanuit een jeugdhulpaanbieder) beschikbaar, ter consultatie voor de toegangsmedewerkers.

Pilot Zorg in Onderwijstijd (Samen voor Jeugd). Op regionaal niveau wordt er samengewerkt in de pilot 'collectieve financiering van zorg in onderwijs'. Dit komt dit er op neer dat niet langer gewerkt wordt met individuele beschikkingen voor kinderen die zorg nodig hebben, maar dat deze zorg collectief wordt gefinancierd, ingekocht en

uitgevoerd. Een aantal SBO scholen nemen deel aan de proeftuinen in 2024 en begin 2025 wordt de evaluatie en het eindadvies opgeleverd.

NPO pilot met het Pius X-College. In 2024 is de pilot zorg en onderwijs gestart i.s.m. het Pius X-College en diverse aanbieders in De Kempen, bekostigd vanuit de NPO middelen van gemeente Bladel. Voor jongeren, die omwille van een ondersteuningsbehoefte begeleiding/behandeling nodig hebben, waarbij onderwijs wegvalt, wordt onderwijs middels de pilot op locatie aangeboden.

Kwetsbare jeugdigen beter op weg helpen zelfstandig te worden

☹️ De bedoeling van deze actielijn is te komen tot integraal handelen in het sociaal domein. Met een aantal partners, onderwijs en de huisartsen, hebben we hier naar gehandeld. Er zijn echter ook nog verschillende thema's en vragen waar we dit nog moeten verbeteren. Professionals weten elkaar wel te vinden maar dat is nog geen vanzelfsprekendheid.

Binnen de regio Samen voor Jeugd zijn, vanuit het transformatieplan de overgang 18- naar 18+ en per thema in de subsidieregeling, gedragen transformatiedoelen. Helaas zien we dat er in 2024 erg weinig aanvragen zijn binnengekomen op de subsidieregeling.

Binnen de gemeente Bladel vinden we het belangrijk dat jongeren die 18 jaar worden geïnformeerd worden over wat er allemaal verandert als je 18 wordt en dat zij weten waar zij met vragen terecht kunnen. We zijn in 2024 gestart met het invullen van de app Kwikstart. In 2025 willen we hier vervolg aan geven en deze informatie verspreiden onder inwoners.

Jeugdigen beter beschermen als hun ontwikkeling gevaar loopt

😊 Vanuit het Kempenteam CJG+ is de afgelopen jaren nadrukkelijk samenwerking gezocht met de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) en de Gecertificeerde Instellingen (GI's). Beide organisaties kwamen voor de periode 2021 – 2023 door personeelsgebrek onvoldoende/niet toe aan hun reguliere taakuitvoering en de afspraken die hieromtrent gemaakt zijn. Dit heeft op twee manieren bijgedragen aan het vergroten van de druk op het team CJG+

Op basis van deze toenemende druk en de wens/noodzaak betrokken te zijn en te blijven in onderhavige casuïstiek is ingestemd met de inzet van 1 extra fte voor het Kempenteam voor 2024 en 2025.

De werkgroepen, die in het kader van de totstandkoming en uitwerking van het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming in onze regio zijn geformeerd, op diverse thema's, zijn door ons in 2024 opgestart.

Investeren in vakmanschap van de jeugdprofessionals

😊 In 2024 is er bij CJG+ de Kempen een kwaliteitsplan opgesteld, waarin beschreven wordt hoe er gewerkt kan worden naar steekproefsgewijze en/of specifieke verantwoordelijkheid voor inzet specialistische zorg. Er vindt intervisie plaats en collegiaal overleg. Door middel van het invoeren van een nieuw registratiesysteem zijn de administratieve processen tegen het licht gehouden. Rapportages zijn geïntegreerd en handelingen vereenvoudigd.

Preventie

Kempenbranie

😊 In 2024 is de nieuwe coördinator Kempenbranie voor de vier Kempengemeenten gestart. Dit heeft zijn vruchten afgeworpen en er zijn stappen gezet in de voortgang van Kempenbranie. In 2024 is het uitvoeringsplan opgesteld (welke in 2025 in B&W wordt voorgelegd) waarin nieuwe projecten een plek krijgen. De dialoogsessie Kempenbranie heeft plaatsgevonden. De pilot Triple P (positief opvoeden) is opgestart. De pilot sportverenigingen is gestart. En bestaande projecten zijn verder uitgevoerd (Mobile Spot, de Spot, Kamperen bij de boer).

STORM

😊 STORM (Strong Teens and Resilient Minds) is gestart in 2024 in samenwerking met het Pius-X College, CJG+, GGZ en de GGD.

Normaliseren

☹️ Onze (sub)regio is nog niet concreet gestart met het formuleren van een goede definitie rondom normaliseren (één van de veranderopgaven uit de Hervormingsagenda jeugd). (Het maatschappelijke debat rondom) normaliseren geven we een belangrijke plek in het Meerjarenplan Samen voor Jeugd en in het nieuwe Meerjarenbeleidskader Jeugdhulp de Kempen die in 2025 zullen worden vastgesteld.

Datagedreven werken

😊 Vanaf 2024 wordt er vanuit de afdeling MD gewerkt met Mens Centraal en worden de data via een BI Tool opgehaald en verzameld. Vanaf 2022 zijn we vanuit Samen voor Jeugd bezig met Data op Orde, waarmee we op regionale schaal inzicht verschaffen in data met betrekking tot de inkoop van specialistische jeugdhulp. In 2024 is het dashboard officieel live gegaan. Alle beschikbare data van de aangesloten gemeenten is ingelezen en is nu terug te vinden in het dashboard.

Aansluiting onderwijs- jeugdhulp

😊 In 2024 is de regionale projectleider Zorg in Onderwijstijd (ZiO) aan de slag gegaan met het in kaart brengen van alle initiatieven in de regio in het kader van collectieve financiering van ZiO en tevens zijn er diverse proeftuinen in de regio gestart. Zo ook in gemeente Bladel, bij SBO de Piramide. Begin 2025 wordt de evaluatie en het eindadvies opgeleverd.

Subsidieregeling gedragen transformatiedoelen en subsidieregeling BEN

😞 De subsidieregeling gedragen transformatiedoelen en BEN hebben doorgelopen in 2024. Helaas zijn er, ondanks blijvende inzet op communicatie, minder subsidieaanvragen binnengekomen dan gehoopt in de regio. Daarom is in 2024 besloten het budgetplafond, voor de regeling gedragen transformatiedoelen, te verlagen voor het jaar 2025, zodat middelen benut kunnen worden ten behoeve van eigen projecten in de regio en de uitvoering van het Meerjarenplan Samen voor Jeugd. Binnen de subsidieregeling BEN is bij de totstandkoming al een splitsing gemaakt tussen A, middelen t.b.v. subsidieaanvragen en B, middelen die de regio zelf kan inzetten voor projecten (bijv. projectleider ZiO en pilot kleinschalig verblijf).

Regiovisie Samen voor Jeugd

😊 In 2024 hebben we binnen de regio gewerkt aan een Meerjarenplan Samen voor Jeugd, welke in 2025 wordt vastgesteld. De uitgangspunten in het Meerjarenplan vinden hun oorsprong o.a. in de vijf leidende principes uit de Regiovisie SvJ. Dit meerjarenplan schetst de maatschappelijke opgaven waar we als Jeugdhulpregio voor aan de lat staan voor de aankomende vijf jaar (2025-2029). Het meerjarenplan is richtinggevend voor gemeentelijk beleid, inzet van gemeentelijke middelen en de opgaven waaraan we samen met onze partners uitvoering geven.

Vrijwilligers

Wat wilden we bereiken?

Stimuleren, faciliteren en ondersteunen van vrijwilligersorganisaties en de individuele vrijwilliger, om het sociale karakter van gemeente Bladel in stand te houden.

Wat hebben we gedaan in 2024?

Intergemeentelijk Kempenoverleg

😊 We zijn een samenwerking gestart met de collega's van Reusel-De Mierden, Eersel en de vrijwilligerscentrale in Bergeijk. We hebben een workshop bijgewoond en een bijeenkomst over de Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen (WBTR) georganiseerd. Verder hebben we met de gemeenten Eersel en Reusel-De Mierden een gezamenlijke bedankkaart voor Vrijwilligers gemaakt voor de Dag van de vrijwilliger in december. Hierbij zijn aan ruim 300 vrijwilligers bedankkaarten uitgedeeld.

NL Doet / incidentele inzet vrijwilligers

😊 Eind 2024 is door ons aan NLDoet aandacht besteed via de krant en sociale media om vrijwilligersorganisaties mee te laten doen aan de nationale vrijwilligersdagen op 14-15 maart 2025. Vooral organisaties die een éénmalige

klus hebben kunnen hier op intekenen. Hiermee kan een nieuwe groep vrijwilligers geprikkeld worden, namelijk de vrijwilliger die zich niet meteen wil binden voor langere tijd.

Uitvoering geven aan het vrijwilligersbeleid 2019+

😊 Via diverse gesprekken hebben we ondersteuning geboden aan vrijwilligersorganisaties en vrijwilligers die telefonisch, per mail of via een gesprek in contact zijn getreden met de Vrijwilligersondersteuner. Door de aanwezigheid op de Banenmarkt van UWV/KempensPlus en de Bijbaantjesmarkten op het Pius-X- en Rythoviuscollege promoten we vrijwilligerswerk. Ook zijn er een paar bedrijven geweest die ondersteuning hebben gekregen bij het organiseren van vrijwilligersactiviteiten voor hun personeel. Ook is er door ons ingezet om regelmatig in de PC55 een artikel te publiceren over vrijwilligerswerk.

Tot slot hebben we de contacten met de nieuwe directeur Havo/VWO op het Pius X weer opgestart. Er wordt besproken in hoeverre maatschappelijke stages, snuffelstages en maatschappelijke projecten door school meer in het onderwijsprogramma kunnen worden ingebouwd. Daarbij wordt ook gekeken hoe hier vanuit de gemeente ondersteuning aan kan worden gegeven.

We ondersteunen als gemeente vrijwilligersorganisaties door middel van het aanbieden van een vrijwilligersverzekering. Verder worden ze door ons geholpen bij en gewezen op subsidie mogelijkheden. Verder wordt er voor gezorgd dat er goede accommodaties voor vrijwilligersorganisaties zijn.

Vrijwilligersbureau Bladel (VBB)

😊 Bij het Vrijwilligersbureau zijn, naast de Vrijwilligersondersteuner en tevens de coördinator, drie vrijwilligers actief. Afgelopen jaar is wekelijks op woensdagen inloopspreekuur gehouden. Alleen tijdens de zomervakantie (de sluitingsdagen van de PC55) en de Kerstvakantie is het inloopspreekuur dicht geweest. Verder was het VBB het hele jaar per mail en telefoon bereikbaar. Door de contacten en de proactieve houding van de vrijwilligers en de coördinator, zijn veel organisaties geholpen in hun zoektocht naar vrijwilligers.

Er zijn 100 nieuwe vacatures aangemaakt en 10 nieuwe vrijwilligersorganisaties aangemeld afgelopen jaar. Via de site zijn er 92 sollicitaties gedaan. De vrijwilligersvacaturesite heeft ruim 215.000 hits gehad in 2024. Ook zijn er minimaal 15 serieuze kandidaten tijdens de inloophmomenten op gesprek geweest. Wekelijks zijn er nieuwe vacatures gepubliceerd in de PC55, op Beeldkrant TV en Facebook. Dit bevordert en onderhoudt de herkenbaarheid van het VBB.

Waarderingsubsidies

Er zijn 21 aanvragen voor de subsidie Waardering vrijwilligers ingediend. Deze subsidie geldt voor vrijwilligersorganisaties die niet-gesubsidieerd worden, waarbij deze moet zijn opgericht met als doel kwetsbare inwoners van Bladel te ondersteunen. 17 Organisaties voldeden aan deze criteria, 3 hebben we afgewezen omdat hun oprichtingsdoelstelling niet overeenkomt. Eén organisatie heeft zich teruggetrokken omdat zij een ander subsidietraject zijn ingegaan met de gemeente.

	2020	2021	2022	2023	2024
Aantal ingediend	15	21	20	24	21
Aantal toegekend	14	15	16	17	17
Aantal afgewezen	1	6	4	7	3
Teruggetrokken					1

Beleidsindicatoren

Hieronder worden de meest actuele BBV-beleidsindicatoren gepresenteerd.

Naam Indicator	2020	2021	2022	2023	2024	Bron
Banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 - 64 jaar	1.144,9	1.154,8	1.157,1	1.160,6	n.n.b.	www.waarstaatjegemeente.nl
Jongeren met een delict voor de rechter % van 12 t/m 21 jaar	1%	1%	1%	1%	n.n.b.	www.waarstaatjegemeente.nl
Kinderen in uitkeringsgezin	2%	2%	2%	2%	n.n.b.	www.waarstaatjegemeente.nl
Netto arbeidsparticipatie % werkzame beroepsbevolking	73,4%	74,1%	74,5%	75,6%	n.n.b.	www.waarstaatjegemeente.nl
Werkloze jongeren	2%	1%	1%	1%	n.n.b.	www.waarstaatjegemeente.nl
Personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners	157,0	140,5	112,00	98,5	98,1	www.waarstaatjegemeente.nl
Lopende re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners van 15 - 64 jaar	116,1	100,0	130,2	144,3	n.n.b.	www.waarstaatjegemeente.nl
Jongeren met jeugdhulp % van alle jongeren tot 18 jaar	9,8%	11,6%	9,8%	10,6%	9,1%*	www.waarstaatjegemeente.nl
Jongeren met jeugdbescherming % van alle jongeren tot 18 jaar	0,7%	0,6%	0,5%	0,7%	0,7%*	www.waarstaatjegemeente.nl
Jongeren met jeugdreclassering % jongeren van 12 - 23 jaar	nb	0,3%	0,4%	0,4%	0,4%*	www.waarstaatjegemeente.nl
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO per 10.000 inwoners	700	700	730	730	660	www.waarstaatjegemeente.nl

* Voorlopige cijfers

Verbonden partijen

De navolgende verbonden partijen worden betrokken bij het realiseren van de geformuleerde doelstellingen:

- KempenPlus
- Samenwerking Kempengemeenten
- Gezondheidsdienst Brabant-Zuidoost
- Metropoolregio Eindhoven

Wat heeft het beleidsveld gekost?

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht "Wat het gekost heeft?" Voor een nadere analyse wordt verwezen naar het "Overzicht van baten en lasten en toelichting".

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Rekening 2024	Afwijking 2024
Lasten:					
participatie:					
accommodaties	n -2.718	n -2.485	n -2.952	n -3.130	n -178
algemeen toegankelijke individuele ondersteuning	n -825	n -641	n -2.015	n -2.052	n -37
mantelzorg	n -44	n -94	n -121	n -33	v 88
voorliggende voorzieningen	n -547	n -591	n -581	n -557	v 24
arbeidsparticipatie	n -236	n -332	n -200	n -232	n -32
overige lokale initiatieven	n -464	n -473	n -887	n -717	v 170
wijk GGZ	n -2		n -15	v 8	v 23
Wmo:					
zorgloket	n -647	n -849	n -712	n -703	v 9
maatwerkdienstverlening 18+	n -5.234	n -5.868	n -5.724	n -6.035	n -311
complexe cacuïstiek					
inkomensregelingen:					
inkomensvoorzieningen	n -10.498	n -10.113	n -9.784	n -9.988	n -204
minimabeleid	n -1.104	n -412	n -511	n -463	v 48
bijzondere bijstand					
schuldhelpverlening	n -10	n -7	n -10	n -14	n -4
jeugd:					
preventie	n -1.035	n -1.060	n -1.027	n -988	v 39
maatwerkdienstverlening 18-	n -3.280	n -2.865	n -3.834	n -4.308	n -474
geëscaleerde zorg 18+					
geëscaleerde zorg 18-	n -343	n -327	n -530	n -622	n -92
vrijwilligers (waardering / ondersteuning)	n -116	n -76	n -68	n -113	n -45
totaal gerealiseerde lasten	n -27.103	n -26.193	n -28.971	n -29.947	n -976

baten:											
participatie:											
accommodaties		v	532	v	137	v	312	v	414	v	102
algemeen toegankelijke individuele ondersteuning		v	1.359	v	204	v	2.550	v	2.659	v	109
mantelzorg		v	11			v	12	v	12		
voorliggende voorzieningen				v	12	v	130	v	5	n	-125
arbeidsparticipatie		v	27	v	96	v	24	v	28	v	4
overige lokale initiatieven		v	159	v	3	v	432	v	103	n	-329
wijk GGZ								n	-18	n	-18
Wmo:											
zorgloket											
maatwerkdienstverlening 18+		v	145	v	145	v	165	v	165		
complexe cacuïstiek											
inkomensregelingen:											
inkomensvoorzieningen		v	4.481	v	2.811	v	3.401	v	3.256	n	-145
minimabeleid		v	31	v	30	v	40	v	49	v	9
bijzondere bijstand											
schuldhulpverlening											
jeugd:											
preventie		v	44	v	40	v	45	v	44	n	-1
maatwerkdienstverlening 18-											
geëscaleerde zorg 18+											
geëscaleerde zorg 18-											
vrijwilligers (waardering / ondersteuning)											
totaal gerealiseerde baten		v	6.789	v	3.478	v	7.111	v	6.717	n	-394
gerealiseerd resultaat		n	-20.314	n	-22.715	n	-21.860	n	-23.230	n	-1.370

3.8 Volksgezondheid en milieu

Elke inwoner krijgt een gelijke kans op een gezond leven, ongeacht zijn sociaal economische status. Het leefmilieu in onze gemeente is gezond. Als gemeente willen we een gezond leefmilieu en in het bijzonder de zorg voor milieu, reiniging, afvalstoffenverwijdering en riolering bevorderen en in stand houden. Uitgangspunt is dat de vervuiler betaalt.

Volksgezondheid

Wat wilden we bereiken?

Bladel Gezond! is kort en krachtig de ambitie van de gemeente Bladel

Wat hebben we gedaan in 2024?

Een Kansrijke Start in de Kempen

😊 Ook in 2024 ontvingen we middelen via de brede SPUK regeling voor Kansrijke Start. Hiermee hebben we in samenwerking met de coalitiepartners ons ingezet om kinderen gedurende de eerste 1000 dagen van hun leven een goede start te geven. Dit deden we door gesprekken te voeren met ouders en verder te bouwen aan een sterk netwerk van partijen binnen de coalitie.

We organiseerden twee coalitiebijeenkomsten: één thematische bijeenkomsten waarin een ervaringsdeskundige advies gaf aan de aanwezigen en één om, samen met de coalitie, de afgelopen 5 jaar te evalueren en voort te borduren op de professionaliseringsslag die we in 2025 en 2026 met elkaar willen gaan maken.

Binnen de werkgroepen zijn in 2024 ook stappen gezet:

- Ouderbetrokkenheid: er heeft opnieuw een gesprek met ouders in kwetsbare situaties plaatsgevonden en de nieuwsbrief werd gedeeld met ouders.
- Samenwerking: de uitdagingen in de samenwerking tussen de samenwerkingspartners zijn in kaart gebracht.
- Preconceptie: het programma Nu Niet Zwanger liep ook in 2024 door en er werd een poster ontwikkeld over Gezond Zwanger Worden, die op meerdere plekken verspreid is.

GALA/Brede SPUK

😊 Het jaar 2024 was het eerste voltallige jaar waarin de brede SPUK middelen uitgegeven werden. De focus lag op het versterken van bestaande activiteiten. We hebben gewerkt aan het verder uitrollen van ketenaanpakken zoals Welzijn op Recept, Valpreventie en de regionale uitrol van Kansrijke Start.

Voor Welzijn op Recept is door een Kempische coördinator gestart met verkennende gesprekken met huisartsen en praktijkondersteuners om de aanpak verder vorm te geven. Er wordt gekeken welke aanbieders kunnen fungeren als welzijnscoach en hoe de aanpak uitgerold kan worden.

Binnen de ketenaanpak Valpreventie zijn pilotmiddagen georganiseerd waarbij 65-plussers via een smartfloor op valrisico zijn gescreend. Dit gebeurde in samenwerking met fysiotherapeuten, diëtisten en KBO's/Seniorenverenigingen.

Op lokaal niveau loopt de ketenaanpak Kansrijke Start al een tijdje in De Kempen, maar regionaal moet deze nog worden opgezet. Ook hiervoor heeft de GGD verkennende gesprekken gevoerd met samenwerkingspartners en de regiogemeenten.

Daarnaast hebben we stappen gezet om een Kempische invulling te geven aan JoinUs, gericht op eenzaamheid onder jongeren, in samenwerking met regionale partners. Verder maakten partijen gebruik van subsidies op thema's zoals valpreventie, mantelzorg en overgewicht.

Uitvoeren van het project voor het tegengaan van normalisering (en bespreekbaar maken) van drugsgebruik samen met onze partners in de regio (SKIP)

😊 In 2024 hebben we het project 'SKIP' voortgezet, gericht op het tegengaan van de normalisering van drugsgebruik onder jongvolwassenen in samenwerking met 32 gemeenten en partners zoals Novadic-Kentron en de GGD. Het college stemde in 2024 in met de voortzetting van SKIP voor 2025-2028.

Duurzaam grondstoffengebruik/afval

Wat wilden we bereiken?

Zoveel mogelijk afgedankte materialen van een zo goed mogelijke kwaliteit gescheiden inzamelen en daarmee tegelijkertijd de hoeveelheid restafval (nog) verder terugdringen en dat alles tegen zo laag mogelijke kosten.

Wat hebben we gedaan in 2024?

Herijken Grondstoffen Nota Plan De Kempen

😊 In 2019 werd het Grondstoffen Nota Plan De Kempen opgesteld met als doel richting te geven aan het afvalbeheer voor grof huishoudelijk afval in de regio. Het oorspronkelijke idee was om dit plan Kempenbreed te realiseren, met de ambitie om de samenwerking tussen de gemeenten te versterken door één gezamenlijke milieustraat te creëren. Helaas is het ons in de praktijk niet gelukt om deze samenwerking tot stand te brengen, ondanks de goede intenties en gedeelde visie van de betrokken partijen.

Desondanks blijven de ambities die destijds zijn geformuleerd nog steeds overeind staan, maar passen deze niet binnen de mogelijkheden van de huidige locatie. We hebben in 2024 naar mogelijkheden gekeken om de doelstellingen van het plan te behalen binnen de nieuwe samenwerkingsstructuur met enkel gemeente Reusel-De Mierden. We zetten dit in 2025 voort.

Implementatie Mobiel Scheidingsstation

😊 De pilot met een mobiel scheidingsstation, gestart in 2021 in samenwerking met de Kempengemeenten, is positief beoordeeld. Dit station, een inzamelwagen voor grof huishoudelijk afval, staat op gezette tijden in verschillende kernen. Inwoners kunnen hier afvalstromen aanbieden die niet in de grijze container passen en normaal gesproken naar de milieustraat gebracht moeten worden. De resultaten van deze pilot, gemeten in tonnages samen met Remondis en de Kempengemeenten, worden gebruikt om de definitieve inzet van dit initiatief te evalueren in 2025.

Landelijke Opschoon Dag (LOC) & World Clean Up Day (WCD)

😊 Tijdens de Landelijke Opschoon Dag en World Clean Up Day heeft gemeente Bladel materialen beschikbaar gesteld om samen met bewoners zwerfafval in de openbare ruimte te verminderen. In samenwerking met onze contractpartner De Bries werden straten grondig schoongemaakt.

Nieuwe contracten aanbesteed

😊 In 2024 zijn diverse overeenkomsten, voor de inzameling en verwerking van grof en fijn huishoudelijk afval, vernieuwd om de gemeentelijke zorgplicht te waarborgen.

Sorteeranalyse 2024, fijn restafval en GFT

😊 In 2024 is gemiddeld 40 kilogram fijn restafval per inwoner ingezameld. Hiervan blijkt 75% (30 kilogram per inwoner) geschikt om gescheiden aan te bieden. Het gaat om afvalstromen zoals GFT, papier en karton, PMD, glas, textiel, luiers en overige herbruikbare materialen (zoals elektrische apparaten, klein chemisch afval, kunststoffen, metalen, hout en puin).

Vervangingsopgave openbare verzamelcontainers

😊 Het opzetten van een vervangingsopgave voor openbare verzamelcontainers is door ons stapsgewijs aangepakt.

Kwaliteit van de leefomgeving

Wat wilden we bereiken?

Een goed woon- en leefklimaat en een aantrekkelijke, toekomstbestendige omgeving voor onze inwoners.

Wat hebben we gedaan in 2024?

Boomfeestdag

😊 Tijdens de Boomfeestdag in 2024 hebben we samen met basisschoolleerlingen en vrijwilligers ruim 2500 bomen geplant op verschillende locaties in onze gemeente. Dit jaarlijkse evenement heeft niet alleen bijgedragen aan de vergroening van Bladel, maar ook aan bewustwording bij kinderen over het belang van bomen voor een gezonde leefomgeving en het klimaat.

De actualisatie van de monumentale bomenlijst

😊 We zijn gestart met het actualiseren van de monumentale bomenlijst. Dit omvatte het inventariseren en beoordelen van bestaande bomen die in aanmerking komen voor deze status.

Doornemen van eerder gestelde beleidsdoelen

😊 We hebben de eerder vastgestelde doelen uit ons groenbeleid geëvalueerd om te bepalen wat al is bereikt en waar aanvullende acties nodig zijn. Uitvoering van het groenbeleid komt verder aan de orde in de toelichting “Onderhoud kapitaalgoederen”.

ErvanPlus

😊 Met het programma ErvenPlus hebben we eigenaren van agrarische erven ondersteund bij het vergroenen en verduurzamen van hun terrein. Dit jaar hebben we bij diverse erven in gemeente Bladel nieuwe bomen, struiken en hagen aangeplant die bijdragen aan meer biodiversiteit en een aantrekkelijker landschap.

Groene Long

😊 In 2024 werd fase 1 van de Groene Long succesvol afgerond en op 26 mei geopend met een feestelijke gebeurtenis. Het dorpspark wordt nu volop gebruikt door de gemeenschap. Daarnaast hebben we als gemeente nieuwe gronden verworven voor de Groene Long. Twee bijeenkomsten in juni boden ruimte voor de presentatie van ideeën voor de invulling van deze gronden. De eerste gesprekken met de landschapsarchitect, initiatiefnemers en andere belanghebbenden worden gepland. Dit zijn de eerste stappen richting de daadwerkelijke inrichting van Fase 2.

Soortenmanagementplan

😊 In 2024 hebben we de eerste stappen gezet richting de ontwikkeling van een soortenmanagementplan. Dit plan richt zich op het behoud en de bescherming van verschillende diersoorten. We hebben de landelijke compensatieopgave verder uitgewerkt en gesprekken gevoerd met de Provincie Noord-Brabant en diverse gemeentes. Ten slotte zijn de eerste stappen richting de aanbesteding gezet.

Klimaatadaptatie en riolering

😊 2024 was een extreem nat jaar. Omdat de gevolgen groot zijn, besteden we hier in dit verslag wat meer aandacht aan. In de periode juni 2023 tot en met mei 2024 viel 1300 mm neerslag t.o.v. het gemiddelde jaartotaal van 750 mm. Daarbovenop viel in de nacht van 21 -22 mei in één dag, in een deel van de gemeente, 70 mm met een intensiteit van 100 mm/ uur.

Effecten:

- Meer schades aan riolering als gevolg van hoge grondwaterstanden. Doorgaans hebben we +/- 2 calamiteiten/ instortingen per jaar. In 2024 hebben we 10 instortingen gehad van de riolering. Hiermee hebben we dit jaar een stuk meer kosten gemaakt voor spoedreparaties;

- De pompen en gemalen in onze gemeente voeren naast vuilwater ook regenwater af. Door de grote hoeveelheid neerslag is het energieverbruik voor de pompen en gemalen in 2024 gestegen naar 200% van de geraamde kosten;
- Klachten in mei, van bewoners en bedrijven: 6 huizen water in de woning, 1 ondergelopen bedrijfspand, 19 meldingen over sloten die niet konden afvoeren in of vanuit het stedelijk gebied, 6 meldingen van grondwateroverlast.

Maatregelen:

- Lokale (nood)aanpassingen aan het watersysteem en veel gesprekken met inwoners en bedrijven;
- Het grondwatermeetnet in Hoogeloon is verdicht door het bijplaatsen van grondwaterpeilbuizen. Ook is een sensor in het hemelwaterriool geplaatst. Hiermee kunnen we de fluctuaties in grondwaterstanden vergelijken met de waterstand in het hemelwaterriool;
- Structurele gesprekken met planvormers en beheerders van Waterschap de Dommel;
- Intensievere deelname vanuit gemeente Bladel aan samenwerkingsdagen voor het project: Groote Beerze fase 2a van Waterschap de Dommel;
- Raadsinformatiebijeenkomst Extreem weer i.r.t. watersystemen in samenwerking met Waterschap de Dommel;
- Vaste deelname medewerker klimaatadaptatie aan projectteams woningbouwprojecten.
- Omdat we als gemeente adequaat en binnen de kaders van ons beleid konden reageren achter wij een groene smiley hier op zijn plaats.

Klimaatmaatregelen fase 3 Hoogeloon

😊 Middels het aanleggen van een IT-riool, het aanbrengen van stuwen in dit riool, het aanbrengen van een drainagepakket en het aanbrengen van stuwen in sloten die afwateren naar de Kleine Beerze hebben we naar verwachting 2,05 ha van het vuilwaterriool afgekoppeld.

Hemelrijken/ Kerkstraat Casteren

😊 Als eerste stap is door ons het regenwaterriool in de Hemelrijken vergroot, zodat het regenwater vanuit het zuidelijke deel van Casteren naar een nog te ontwikkelen klimaatbuffer kan worden gebracht. In totaal wordt in Casteren 5,9 ha verharding afgekoppeld.

Klimaatbuffer de Sleutel

😊 Op het perceel aan De Hoeven 26 willen we samen met gemeente Reusel-De Mierden klimaatbuffers realiseren. Hiermee kan bij een bui van 60 mm, het hemelwater van circa 10 ha verharding op bedrijventerrein de Sleutel, naar de klimaatbuffers afstromen.

Vanwege risico's op bedrijfscalamiteiten, en daarmee afvoer van verontreinigd regenwater richting de buffer en het stroomgebied van de Reusel, zijn maatregelen nodig. Het afkoppelen van het verhardoppervlak bovenstrooms van de Raamloop draagt bij aan minder wateroverlast in Hulsel en Lage Mierde. In 2024 is een regenwaterkwaliteitsonderzoek uitgevoerd.

Klimaatbuffers Casteren

😊 Aan de westzijde van Casteren zijn twee klimaatbuffers voorzien. De klimaatbuffers vangen het regenwater uit de kern op en geven het water af aan de bodem. Het ontwerp voor de noordelijke buffer is door ons afgerond. Deze is opgenomen in het project Groote Beerze fase 2a van het Waterschap. Het vergunningstraject, aanbestedingstraject en uitvoering loopt daarom mee met project Groote Beerze fase 2a.

Systeemanalyse Stedelijk Water (SSW)

😊 Het is belangrijk om per dorpskern een visie te hebben op de waterstromen (vuilwater, regenwater, oppervlaktewater). In 2024 zijn we gestart met een verdiepingsslag op deze watervisies. Voor Netersel en Casteren zijn landmetingen verricht en hydraulische modellen voorbereid op een Systeemanalyse Stedelijk Water (SSW). Dit geeft beter inzicht in de interactie tussen stedelijk water en oppervlaktewater in het buitengebied én biedt meer inzicht in waterstromen bij extreme situaties.

Breed Bestuurlijk Grondwateroverleg (BBG)

😊 In Noord-Brabant werken we samen aan droogtebestrijding. Hiervoor is door de provincie Noord-Brabant, de Brabantse Waterschappen, Terrein Beherende Organisaties (Tbo's), ZLTO en Brabant Water in december 2022 het grondwaterconvenant gesloten. In 2023 en 2024 is gewerkt aan het laten aansluiten van de gemeenten bij dit convenant. Dit bod is in 2024 vanuit de gemeenten aangeboden over de gemeentelijke inspanning tot het besparen van 150.000 miljoen kuub water.

Klimaat-impactanalyse/ richtlijnen

😊 In 2024 zijn conceptrichtlijnen opgesteld voor bestaande gebieden. Vervolgens zijn door ons de bestaande wijken in gemeente Bladel getoetst aan deze richtlijnen en zijn de klimaatadaptatie-opgaven vertaald naar voorkeursmaatregelen.

Hitteplan

😊 Het opstellen van een hitteplan is doorgeschoven naar 2026. De provincie Noord-Brabant werkt aan een subsidieregeling voor het opstellen en uitvoeren van een gemeentelijk hitteplan. De scope, voorwaarden en budget worden pas in 2025 gepubliceerd. Daarnaast is voor het opstellen van een hitteplan de GGD een belangrijke samenwerkingspartner.

Opwaardering dienstverlening: Openbare data

😊 Goede plannen en beslissingen komen alleen tot stand bij goede analyses. Daarom is het erg belangrijk dat adviseurs, aannemers en projectontwikkelaars over dezelfde kwalitatief goede informatie beschikken. Hiermee kunnen we de juiste inhoudelijke discussies voeren over onze waterhuishouding. Daarom zijn sinds 2024 onze riooldata beschikbaar in Publieke Dienstverlening op Kaart (PDOK) en worden de meetreeksen uit ons grondwatermeetnet uitgeleverd aan de Basisregistratie Ondergrond (BRO loket).

Klimaatadaptatie door communicatie en participatie

😊 Bij reconstructie- en/of rioleringsprojecten hebben we waar mogelijk particulieren gevraagd om, op kosten van gemeente Bladel, daken en opritten aan te sluiten op het regenwaterriool. Er zijn deelname percentages tot 95% bereikt door een nieuwe manier van aanbesteden van de werkzaamheden en het aan de voorzijde goed informeren van bewoners.

Subsidieregeling (her)gebruiken regenwater

😊 In september 2023 is de subsidieregeling (her)gebruiken regenwater in werking getreden. In de laatste maanden van 2023 en 2024 zijn 26 subsidieaanvragen ingediend. Hiervan zijn op moment van schrijven nog 2 aanvragen in behandeling, 3 aanvragen afgewezen en 21 aanvragen toegewezen.

BlauwGroenBladel

😊 Vanuit BlauwGroenBladel zijn diverse projecten uitgevoerd, waar bewoners en scholieren aan deel konden nemen.

- Zonnebloemenactie
- Toffe tuinen route
- Pientere Tuinen
- NK tegelwippen
- Compostvatenactie

Klimaat en energie

Het Thema Warmte

😊 In de pilotbuurten in Hapert (noord en zuid) met moderne woningen (met energielabel A of B) hebben we een buurtactie opgezet. Het doel van deze actie was om huiseigenaren in deze buurten te ontzorgen bij de overstap naar een all-electric warmtepomp. Hierbij hebben we samengewerkt met Kempenenergie. Daarnaast is in het laatste kwartaal van 2024 de uitvoering gestart van het project de Groene Zone Isoleren (DGZI). Dit project zijn we gestart met 18 andere gemeenten uit de Metropool Regio Eindhoven (MRE).

Particuliere woningeigenaren (met uitzondering van VvE's) zijn in dit project op verschillende vlakken ontzorgd bij het isoleren van hun woning. We ontzorgen de bewoner door op te treden als contractpartner, waardoor de bewoner een aantal (wellicht lastige) hordes niet hoeft te nemen. Eind 2024 is de grootschalige communicatie over dit project gestart en zijn ook de eerste huisbezoeken ingepland.

Thema Elektriciteit: Windpark de Pals

😊 In de zomer van 2024 heeft de Raad van State de omgevingsvergunning voor de bouw van Windpark de Pals onherroepelijk verklaard. In de tweede helft van 2024 is door initiatiefnemer Renewable Factory gestart met de voorbereiding van de realisatie van het Windpark. Naar verwachting zullen de Windmolens in Q1 of Q2 van 2026 zijn geplaatst en operationeel zijn.

Thema Elektriciteit: Ecozone A67

😊 In het eerste kwartaal van 2024 leverde RoyalHaskoning een Uitvoeringsstrategie op voor de Ecozone langs de A67. In het derde kwartaal is in samenwerking met Buurtvereniging Dalem en RoyalHaskoning een vervolg gegeven aan de strategie. De samenwerking en onderzoek lopen in 2025 door. In 2024 werkten we ook samen met Rijkswaterstaat binnen het OER-project (Opwek van Energie op Rijksvastgoed). Zo rondten we in Q1 2024 de voorverkenningfase af en gingen daarna aan de slag met de verkenningfase. Uit de eerste fase bleek dat er potentie voor zonopwek is op de gronden van het Rijk langs de A67. Met Rijkswaterstaat werkten we in 2024 aan het in beeld brengen van randvoorwaarden om het OER-project kans van slagen te geven. Zo waren we bezig met thema's zoals participatie, communicatie, technische randvoorwaarden, juridische randvoorwaarden en koppelkansen (zoals de ecozone).

Samenwerking binnen de Regionale Energie Strategie (RES)

😊 Binnen de MRE hebben we met meerdere projecten en activiteiten meegedaan om de energietransitie verder te brengen. Zo namen we deel als vertegenwoordiger namens subregio De Kempen in de Stuurgroep RES en het programmateam (ambtelijke stuurgroep). Daarnaast namen we deel in het Ontwikkelteam Grootschalige Opwek & Energiesysteem. Tevens werkten we met andere gemeenten en Enexis samen aan het project UTEB (Uitvoeringsprogramma Toekomstig Energiesysteem Brainport). Het doel hiervan is om processen rondom de uitbreiding van het elektriciteitsnetwerk te versnellen. Naast het energiesysteem werken we regionaal samen binnen het project De Groene Zone Isoleren. Samen met 18 andere gemeenten ontwikkelden we een ontzorgingsaanpak waarmee particuliere woningeigenaren hun huis relatief eenvoudig kunnen isoleren.

Beleidsindicatoren

Hieronder worden de meest actuele BBV-beleidsindicatoren gepresenteerd.

Naam Indicator	2020	2021	2022	2023	2024	Bron
Omvang van huishoudelijk restafval (max. 100 kg/inwoner)	48 kg	43 kg	39 kg	40 kg	n.n.b.	www.waarstaatjegemeente.nl
Scheidingspercentage (min. 75%)	85,21%	86,23%	85,45%	85,36%	n.n.b.	Eigen data
Hernieuwbare elektriciteit	15,70%	20,90%	28,10%	n.n.b.	n.n.b.	www.waarstaatjegemeente.nl
CO2-uitstoot in ton (In 2030 49% minder CO2 t.o.v. 1990, van 262.940 ton in 1990 naar 183.227 ton in 2030)	185.893	168.900	167.700	146.400	n.n.b.	Emissieregistratie

Verbonden partijen

De navolgende verbonden partijen worden betrokken bij het realiseren van de geformuleerde doelstellingen:

- Gezondheidsdienst Brabant-Zuidoost

Wat heeft het beleidsveld gekost?

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht "Wat het gekost heeft?" Voor een nadere analyse wordt verwezen naar het "Overzicht van baten en lasten en toelichting".

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Rekening 2024	Afwijking 2024
lasten:					
volksgezondheid:					
preventie	n -1.075	n -953	n -1.213	n -1.159	v 54
acute zorg	n -2	n -2	n -3	n -3	
riolering	n -2.040	n -2.124	n -2.007	n -1.922	v 85
duurzaam grondstoffengebruik / afval	n -2.106	n -1.752	n -2.163	n -2.087	v 76
kwaliteit van de leefomgeving					
preventie	n -718	n -869	n -917	n -895	v 22
handhaving	n -130	n -68	n -92	n -73	v 19
natuur (aanleg)	n -31	n -67	n -37	n -30	v 7
klimaat	n -1.379	n -1.046	n -2.042	n -1.140	v 902
totaal gerealiseerde lasten	n -7.481	n -6.881	n -8.474	n -7.309	v 1.165
batens volksgezondheid en milieu					
volksgezondheid:					
preventie	v 176		v 234	v 223	n -11
acute zorg					
riolering	v 2.206	v 2.322	v 2.287	v 2.221	n -66
duurzaam grondstoffengebruik / afval	v 2.423	v 2.082	v 2.429	v 2.449	v 20
kwaliteit van de leefomgeving					
preventie	v 13				
handhaving					
natuur (aanleg)					
klimaat	v 376	v 464	v 1.418	v 469	n -949
totaal gerealiseerde batens	v 5.194	v 4.868	v 6.368	v 5.362	n -1.006
gerealiseerd resultaat	n -2.287	n -2.013	n -2.106	n -1.947	v 159

3.9 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke vernieuwing

Het is prettig wonen en verblijven in gemeente Bladel. De bevolking laat zien dat zij wil komen tot een duurzame samenleving.

Met volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing richten we ons op het planmatig inrichten van de leefruimte, waarbij rekening wordt gehouden met individuele- en gemeenschappelijke belangen. Wij realiseren voldoende woningen afgestemd op de behoefte. De gemeente heeft daarin een regie- en/of toetsende functie. Wij werken aan een goed woon- en leefklimaat voor onze inwoners, waarbij het kernbegrip duurzaamheid leidend is. Verzoeken om nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen, benaderen wij volgens het 'ja, tenzij principe'. Wij bewaken, behouden en verbeteren de kwaliteit van de bebouwde omgeving. Wij beheren de openbare ruimte volgens de kernbegrippen veilig, heel en schoon, met als doel een prettige woonomgeving in stand te houden. Betrokkenheid van inwoners is wezenlijk omdat zij in de betreffende wijk of het dorp wonen en omdat zij waardevolle kennis en ervaring hebben over de behoeften ter plaatse en mogelijke veranderingen daarin.

Bebouwd

Wat wilden we bereiken?

Accommodatiecarrousel

Wat hebben we gedaan in 2024?

Accommodatiecarrousel

😊 In 2024 zijn de uitgangspunten en de projectpartners voor het project Accommodatiecarrousel/vrijkomende locaties bepaald. Vervolgens heeft de gemeente gepubliceerd dat ze voornemens is om het project met die projectpartners te ontwikkelen. En met deze partners zijn we gestart met een Samenwerkingsovereenkomst en een stedenbouwkundige modellenstudie. Eind 2024 zaten beiden in de afrondende fase.

Wat wilden we bereiken?

Het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving, en een goede omgevingskwaliteit en doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften.

Wat hebben we gedaan in 2024?

Actualisatie Kempische en Bladelse woonvisie

😊 In 2024 is de Kempische visie op wonen geactualiseerd, inclusief bijbehorend uitvoeringsprogramma. Aanvullend is het 'Bladels toetsingskader woningbouw' vastgesteld. Voor de uitvoering van de woonvisie is structureel budget van € 25.000,- opgenomen.

Centrum Hapert

😊 In 2024 hebben we ons ingezet voor verdere invulling. De aandacht lag vooral op het Alexanderhof. Hiervoor hebben we een plan gemaakt voor een gezondheidscentrum met 30 sociale huurappartementen (van WLZ) voor de doelgroep senioren. De plannen worden in 2025 verder uitgewerkt. De verwachting is dat in 2027/2028 het complex gereed is.

Huisvesting statushouders

😞 De Rijksoverheid bepaalt elk half jaar het aantal statushouders dat gemeenten moeten huisvesten. De taakstelling voor huisvesting van statushouders bedroeg in 2024 in totaal 42 personen. Op 1 januari 2024 was er een achterstand van 43 personen, waardoor in totaal 85 personen gehuisvest moesten worden over het gehele jaar. De gemeente heeft in 2024 20 statushouders gehuisvest, waarmee de achterstand op 65 personen blijft staan.

Opvang Oekraïense ontheemden

☹️ Voor de opvang van Oekraïense ontheemden is er ook een taakstelling/inspanningsverplichting. Deze taakstelling bedraagt 138 personen. We hebben in 2024 115 personen opgevangen op verschillende locaties in verschillende kernen.

Realisatie Gemeenschapshuis aan de Markt

😊 In 2024 zijn we nauw betrokken geweest bij de realisatie van BRUIS, waarvan we de naam in 2024 bekend hebben gemaakt. Op 31 december 2024 waren de werkzaamheden in een vergevorderd stadium. In april 2025 wordt het gebouw in gebruik genomen.

Uitvoering Omgevingswet

☹️ We zijn een samenwerking gestart met het adviesbureau BRO dat de gemeente ondersteunt bij het maken van een 'regelbibliotheek'. Dat is een voorbereiding op de eerste versie van een omgevingsplan. Ook in 2025 en meerjarig daarna zal die activiteit terugkomen.

We hebben, parallel aan de landelijke implementatie, nog niet veel aandacht besteedt aan de aanpassing van de digitale systemen. We hebben de nadruk gelegd op de continuïteit van de dienstverlening. Concreet is er een informeel spreekuur geïntroduceerd. Daardoor zijn initiatiefnemers in de mogelijkheid om kort (max 15 min.) een ruimtelijk idee of initiatief te bespreken. De omgevingsvisie hebben we voorbereid en werksessies met de raad hebben plaatsgevonden. Naar verwachting vindt de vaststelling daarvan plaats in 2025.

We actualiseren het bestemmingsplan voor het buitengebied

😊 Vaststelling van het bestemmingsplan buitengebied Bladel 2014, derde herziening 2022 heeft op 27-5-2024 plaatsgevonden. Tegen het plan zijn daarna twee beroepen ingediend. Er is geen voorlopige voorziening aangevraagd, met als gevolg dat het bestemmingsplan vanaf 18 juli 2024 geheel in werking is getreden. Naar verwachting zal de behandeling bij de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State plaatsvinden in 2025 met een mogelijkheid dat dit pas in 2026 plaatsvindt.

Woningbouwprogramma

☹️ Op onze website zijn kaarten per kern toegevoegd waarin de grootste woningbouwontwikkelingen te zien zijn: <https://www.bladel.nl/woningbouwprojecten-gemeente-bladel-0>. In 2024 zijn er 58 woningen gereedgekomen, 32 eengezinswoningen en 26 appartementen. In 2024 zijn er 32 koopwoningen en 26 huurwoningen gereedgekomen. Er zijn 15 sociale huurwoningen opgeleverd, hiermee is in 2024 net niet voldaan aan de eis van 30% sociale huur. Aanvullend zijn er 2 sociale koopwoningen en 9 woningen in het betaalbare segment gerealiseerd. Met 26 woningen in het betaalbare segment (sociale huur, sociale koop en betaalbare koop) is de eis van 2/3 in het betaalbare segment (waarde onder de €390.000,-) in 2024 niet behaald. Dit komt doordat in 2024 veel particuliere woningen zijn toegevoegd en dat de nieuwe eisen nog verder moeten worden verwerkt in het woningbouwprogramma.

Het aantal gereedgekomen woningen is lager dan de jaren ervoor, doordat er slechts een beperkt aantal grotere projecten zijn gestart. Wel is in 2024 het aantal harde en zachte plannen met circa 400 woningen toegenomen, het totale woningbouwprogramma komt uit op 1.764 woningen.

Starterslening

😊 In 2024 zijn 9 startersleningen verstrekt voor een totaalbedrag van € 216.000,-. Meer informatie is te vinden in bijlage 4 'evaluatie startersleningen'.

Wat wilden we bereiken?

Realiseren van 2.900 woningen in de periode tot en met 2040

Wat hebben we gedaan in 2024?

Actualiseren van het woonbeleid

😊 In 2024 is de Kempische visie op wonen geactualiseerd, inclusief bijbehorend uitvoeringsprogramma. Aanvullend is het 'Bladels toetsingskader woningbouw' vastgesteld. Voor de uitvoering van de woonvisie is structureel budget opgenomen.

Schaalsprong

😊 December 2023 is de 'Verkenning woningbouwlocaties gemeente Bladel' onder geheimhouding vastgesteld door de gemeenteraad. In 2024 zijn door een multicriteria analyse' de meest kansrijke locaties van dit onderzoek in beeld gebracht. Bij deze locaties is onderzocht of gemeente Bladel deze kon verwerven door middel van actieve grondpolitiek. Dit heeft geresulteerd in mogelijke grondposities, in alle vijf de kernen, ten behoeve van woningbouw. In september 2024 is de geheimhouding op het document opgeheven.

Onbebouwd

Wat wilden we bereiken?

We verhogen biodiversiteit door systeemherstel in het buitengebied.

Wat hebben we gedaan in 2024?

Kempenland West

😊 We nemen als gebiedspartner deel aan de Groenblauwe Gebiedsgerichte Aanpak (GGA) Kempenland West. Het gebied is opgeknipt in deelgebieden. De focus ligt nu op het deelgebied Bovenlopen de Beerze (Bladel Zuid, waarin ook de Kroonvensche heide valt), waarin partijen betrokken worden in de gebiedsinventarisatie en het opstellen van de lokale doelstellingen en ambities.

Realisatie Natuurnetwerk (NNB)

😊 We werken actief mee aan de realisatie van nieuwe natuur door externe partijen. De 60 hectare nieuwe natuur die gepland is in en rond de Kroonvensche Heide is gekoppeld aan windpark de Pals. Aangezien dit project vertraging heeft opgelopen zal ook de realisatie van de nieuwe natuur later plaatsvinden. De voorbereidingen hiervoor zijn wel gestart en aanpassingen aan de waterhuishouding hebben plaatsgevonden.

Verbinding centrum Bladel met de Groene Long

😊 We hebben gronden verworven die als basis dienen om de Groene Long uit te breiden richting dorpskern Bladel. De inrichting van deze gronden zijn in voorbereiding.

Verhogen waterstanden in natuurgebieden

😊 We waren in 2024 bezig om in het gebied rond de Kroonvennen de waterstanden te verhogen. Het Waterschap werkt samen met de gemeente om in gemeente Bladel, als onderdeel van de doelstellingen vanuit gebiedsgerichte aanpak Kempenland West, de grondwaterstanden te verhogen bij natuurgebieden.

Verminderen stikstofdepositie

😊 We werkten in 2024 mee aan de provinciale aanpak stikstof. Dat doen we onder andere samen met het Waterschap, ZLTO en andere maatschappelijke partners door de gebiedsgerichte aanpak Kempenland West. Er zijn geen cijfers beschikbaar over de totale stikstofemissies per gemeente.

Beleidsindicatoren

Hieronder worden de meest actuele BBV-beleidsindicatoren gepresenteerd.

Naam Indicator	2020	2021	2022	2023	2024	Bron
Gemiddelde WOZ waarde	€ 310.000	€ 331.000	€ 366.000	€ 406.000	€ 434.000*	www.waarstaatjegemeente.nl
Nieuw gebouwde woningen (per 1.000 woningen)	8,5	15,6	10,9	5,9	n.n.b.	www.waarstaatjegemeente.nl
Demografische druk *	75,1%	75,1%	75,5%	75,3%	75,4%	www.waarstaatjegemeente.nl
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	€ 492	€ 525	€ 558	€ 551	€ 583	www.waarstaatjegemeente.nl
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	€ 688	€ 717	€ 756	€ 758	€ 783	www.waarstaatjegemeente.nl

* Voorlopige cijfers

** De som van het aantal personen 0 tot 20 jaar en 65 jaar en ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar

Verbonden partijen

De navolgende verbonden partijen worden betrokken bij het realiseren van de geformuleerde doelstellingen:

- Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
- Samenwerking Kempengemeenten
- KempenPlus

Wat heeft het beleidsveld gekost?

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht "Wat het gekost heeft?" Voor een nadere analyse wordt verwezen naar het "Overzicht van baten en lasten en toelichting".

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Rekening 2024	Afwijking 2024
lasten:					
bebouwd:					
wonen	n -1.302	n -1.043	n -1.644	n -1.331	v 313
grondexploitatie	n -3.590	n -2.262	n -9.617	n -7.999	v 1.618
overig gebruik ruimte	n -1.745	n -1.416	n -2.131	n -1.907	v 224
onbebouwd:					
cultuurlandschap		n -22	n -30	n -8	v 22
natuur / water					
totaal gerealiseerde lasten	n -6.637	n -4.743	n -13.422	n -11.245	v 2.177
baten VHROSV					
bebouwd:					
wonen	v 541	v 669	v 1.116	v 1.096	n -20
grondexploitatie	v 3.492	v 2.225	v 9.398	v 8.011	n -1.387
overig gebruik ruimte	v 289	v 176	v 367	v 186	n -181
onbebouwd:					
cultuurlandschap	n -4	v 50	v 71	v 71	
natuur / water					
totaal gerealiseerde baten	v 4.318	v 3.120	v 10.952	v 9.364	n -1.588
gerealiseerd resultaat	n -2.319	n -1.623	n -2.470	n -1.881	v 589

3.10 Overhead en ondersteuning organisatie

Bedrijfsvoering is ondersteunend – niet ondergeschikt - en faciliterend aan ontwikkelingen (uitvoering van speerpunten) in de organisatie. Daarnaast is er een aantal speerpunten waarbij de bedrijfsvoering zelf een leidende rol heeft. In gemeente Bladel staat de mens, onderneming of maatschappelijke instelling centraal. Service en contact vinden wij belangrijk. Onze dienstverlening bestaat uit een gastvrije benadering, heldere communicatie, meedenken en het aanbieden van maatwerkoplossingen.

Wat wilden we bereiken?

De gemeentelijke bedrijfsvoering volgt en anticipeert op ontwikkelingen in de maatschappij, door de optimale ondersteuning van het primaire proces (klant-leverancier).

Wat hebben we gedaan in 2024?

Administratieve organisatie / interne financiële beheersing

😊 Ook in het boekjaar 2024 dient het college een rechtmatigheidsverantwoording op te nemen in de jaarrekening, waarmee verantwoording wordt afgelegd over het financiële reilen en zeilen van de gemeente. Hierin wordt gerapporteerd over verschillende rechtmatigheidscriteria, zoals het begrotingscriterium, het voorwaardencriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium. De administratieve organisatie / interne financiële beheersing bevindt zich daarvoor op het juiste niveau, maar de gemeente blijft zich ontwikkelen op het gebied van administratieve organisatie / interne financiële beheersing.

Strategisch HR beleid

😊 Voor de toelichting op dit speerpunt wordt verwezen naar de paragraaf bedrijfsvoering.

Beleidsindicatoren

Hieronder worden de meest actuele BBV-beleidsindicatoren gepresenteerd.

Naam Indicator	2023	2024	Bron
Formatie per 1.000 inwoners	5,38 fte	5,75 fte	Eigen rekening
Bezetting per 1.000 inwoners	4,33 fte	5,03 fte	Eigen rekening
Apparaatskosten per inwoner	€ 571	€ 622	Eigen rekening
Externe inhuur (van de totale loonsom)	27,81%	24,63%	Eigen rekening
Overhead (van de totale lasten excl. toevingen aan reserves)	10,02%	9,32%	Eigen rekening

Verbonden partijen

De navolgende verbonden partijen worden betrokken bij het realiseren van de geformuleerde doelstellingen:

- Samenwerking Kempengemeenten
- Stichting Bureau Inkoop en Aanbestedingen Zuidoost-Brabant (Bizob)

Wat heeft het beleidsveld gekost?

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht "Wat het gekost heeft?" Voor een nadere analyse wordt verwezen naar het "Overzicht van baten en lasten en toelichting".

Bedragen	Rekening		Primitieve	Gewijzigde	Rekening	Afwijking				
(bedragen x € 1.000,-)	2023		begroting	begroting	2024	2024				
lasten:										
overhead	n	-6.693	n	-6.695	n	-7.480	v	250		
totaal gerealiseerde lasten	n	-6.693	n	-6.695	n	-7.480	v	250		
baten:										
overhead	v	263	v	197	v	341	v	63		
totaal gerealiseerde baten	v	263	v	197	v	341	v	63		
gerealiseerd resultaat	n	-6.430	n	-6.498	n	-7.389	n	-7.076	v	313

3.11 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Gemeente Bladel voert een solide financieel beleid. We doen geen uitgaven die we niet kunnen betalen en kiezen voor goede lange termijn investeringen. Door realistisch te begroten en regelmatig te rapporteren, houden we grip op onze financiën. We spannen ons in om de gemeentelijke lasten voor onze inwoners op een laag niveau te houden.

Gemeente Bladel heeft vanaf 2026 te maken met verwachte structurele tekorten. De gemeente bevindt zich momenteel in een ombuigingstraject om weer te komen tot een structureel sluitende begroting voor de jaren vanaf 2026. In de perspectiefnota 2025 worden concrete ombuigingsmaatregelen verwerkt.

Wat wilden we bereiken?

Voorzieningenniveau in evenwicht met beschikbare middelen.

Wat hebben we gedaan in 2024?

Belastingen en andere baten heffen om ambities waar te maken.

😊 Door de gemeente worden onroerende zaakbelastingen (OZB), afvalstoffenheffing, rioolheffing en diverse andere belastingen, zoals leges, opgelegd aan burgers en bedrijven. Het uitgangspunt hierbij is dat de OZB in beginsel wordt geïndexeerd met een nagecalculeerd inflatiepercentage. Voor 2024 bedroeg dit aanvankelijk 3,1%. Middels vaststelling van de begroting 2024 heeft de gemeenteraad besloten om naast de trendmatige verhoging de OZB extra te verhogen met 4,9% (dus totaal 8,0%). Voor de heffingen en leges gaan we uit van 100% kostendekkendheid. Zie voorts toelichting hierna en de paragraaf lokale heffingen.

Een goede risicobeheersing en een weerstandsvermogen van voldoende omvang om de risico's op te kunnen vangen.

😊 Wij beschouwen de algemene reserve als eigenstandig normkader voor de bepaling van het weerstandsvermogen. Of gemeente Bladel in staat is de gevolgen van de geactualiseerde risico's op te vangen, zonder dat het beleid of de uitvoering daarvan in gevaar komt, wordt uitgebreid weergegeven in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Een reëel en structureel sluitende begroting.

😊 Voor het jaar 2025 heeft de gemeente Bladel nog een structureel sluitende begroting. Echter slaat het perspectief vanaf 2026 om naar structurele tekorten. Momenteel doorlopen de gemeenteraad en het college van B&W een traject om weer te komen tot een evenwichtige balans tussen taken, ambities en middelen. De ombuigingsmaatregelen die volgen uit dit traject zullen worden verwerkt in de perspectiefnota 2025.

Wat heeft het beleidsveld gekost?

Toelichting algemene dekkingsmiddelen:

😊 **a. Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is**

Bladel kent twee heffingen waarvan de aanwending vrij is. Naast de onroerende zaakbelasting gaat het om de toeristenbelasting. De OZB-tarieven voor 2024 zijn bijgesteld aan de hand van de gemiddelde ontwikkeling van de nieuwe WOZ-waarden (woningen +5,0% en -1,0% voor niet-woningen) zodat er in eerste aanleg sprake is van een gelijkblijvende opbrengst. Daarna werden de tarieven aanvankelijk verhoogd met een nagecalculeerde inflatiecorrectie van 3,1%. De OZB werd extra verhoogd met 4,9%, waardoor een totale OZB-verhoging van 8,0% werd toegepast. De OZB-opbrengst was pro saldo ca € 77.000,- lager dan geraamd. De tarieven voor de toeristenbelasting werden verhoogd met € 0,05 per overnachting. De opbrengst toeristenbelasting was pro saldo ca € 10.000,- minder dan geraamd. Voor een nadere toelichting van de lokale heffingen wordt verwezen naar paragraaf Lokale heffingen.

😊 **b. Uitkeringen uit het gemeentefonds**

De algemene uitkering uit het gemeentefonds is de grootste inkomstenbron van de gemeente. De algemene

uitkering wordt door het rijk op grond van diverse verdeelsleutels (maatstaven) toegerekend aan de gemeenten. De uit te keren bedragen worden in circulaire bekendgemaakt.

In raadsmededelingen RM24.034, RM24.065 en raadsvoorstel RM24.097 is reeds uitgebreid verslag gedaan over de ontwikkelingen binnen het gemeentefonds. Deze bijstellingen zijn enerzijds gevolg van de autonome ontwikkeling in de rijksuitgaven en anderzijds door de doorwerking van de beleidsintensiveringen en/of beleidsextensiveringen door het rijk. De verantwoorde algemene uitkering is gebaseerd op de ten tijde van het opstellen van de jaarrekening bekende informatie uit de decembercircular 2024. Samengevat resulteert de uitkering uit het gemeentefonds in een positief resultaat van € 612.000,-.

c. Dividenden

De gemeente heeft deelnemingen door kapitaalinbreng bij de NV Bank voor Nederlandse Gemeenten (BNG) en NV Brabant Water. Van de BNG wordt jaarlijks dividend ontvangen. Brabant Water keert momenteel geen dividend uit. Conform regelgeving wordt de dividenduitkering verantwoord in het jaar waarin het besluit is genomen.

d. Saldo van de financieringsfunctie

Het financieringsresultaat bestaat uit het verschil tussen het totaal van de werkelijk betaalde en berekende rente over onze financieringsmiddelen en het totaal van de renteontvangsten en de doorberekende rente over de vaste activa. Voor de omslagpercentage is het uitgangspunt het bedrag van de externe rentelasten over de korte en lange financiering minus de externe rentebaten. Aan de taakvelden toe te rekenen externe rente wordt vervolgens bepaald door het saldo van de rentelasten en rentebaten te verminderen met de rente van de projectfinancieringen (MFA Hapert). Het restant wordt door middel van een rente omslagpercentage aan de verschillende taakvelden toegerekend. In Bladel is het omslagpercentage 0,75% in 2024.

Het financieringsresultaat voor 2024 was geraamd op € 30.000,- nadelig. Het gerealiseerde resultaat is € 56.000,- voordeliger. In de paragraaf Financiering wordt naast de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille ook inzicht gegeven in de rentelasten uit externe financiering, het renteresultaat en de wijze van toerekening.

e. Overige algemene dekkingsmiddelen

Aan algemene- en bestemmingsreserves wordt op grond van de "Nota reserves en voorzieningen 2021" geen rente meer bijgeschreven. Hierop maken we één uitzondering voor de dekkingsreserve kapitaallasten investeringen. Hiervan wordt de rente toegevoegd aan deze reserve, omdat naast de afschrijvingslasten ook de rentelasten van een investering (onder de noemer kapitaallasten) gedekt worden ten laste van deze reserve.

f. Vennootschapsbelasting

Jaarlijks inventariseren we de ondernemingsachtige activiteiten van de gemeente. De meeste activiteiten komen niet door de "ondernemingspoort". Dit komt omdat deze activiteiten geen winst genereren of doordat in fiscale zin de gemeente niet deelneemt aan het economische verkeer. Voor een tweetal geclusterde werkvelden wordt in principe door de ondernemingspoort gegaan, te weten: inzameling en verwerken van huishoudelijke afvalstromen en grondexploitatie.

Met betrekking tot de verwerking van de afvalstromen is intussen door de fiscus opgelegd dat normatief 1% van de restwaarde in de belastingheffing wordt betrokken. Duidelijk is dat grondexploitatie als de grootste belaste activiteit voor de vennootschapsbelasting moet worden gezien.

g. Onvoorzien en stelposten

In de primitieve begroting was een bedrag opgenomen van ca. € 13.000,-. Daarnaast waren een aantal stelposten aanwezig. Stelposten waaraan nog geen specifieke bestemming gegeven was, zoals o.a. de stelpost voor dekking van loon- en prijsmutaties, kapitaallasten en overhead e.d.. Zowel de post onvoorzien als de stelposten werden ultimo 2024 volledig aangewend, enerzijds voor de dekking van bestedingsvoorstellen en anderzijds door vrijval ten gunste van het begrotingsresultaat. Aan de hand van de risico's op onze openstaande vorderingen bepalen we hoe hoog de voorziening dubieuze debiteuren moet zijn. Op grond van de analyse hebben we deze verhoogd met € 33.000,-. In het overzicht van baten en lasten en toelichtingen wordt de aanwending van het bedrag voor

onvoorziene uitgaven en de stelposten weergegeven. Voor een nadere analyse wordt verwezen naar het "Overzicht van baten en lasten en toelichting".

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht "Wat het gekost heeft?"

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Rekening 2024	Afwijking 2024
lasten:					
algemene dekkingsmiddelen	n -888	n -1.003	n -986	n -1.432	n -446
totaal gerealiseerde lasten	n -888	n -1.003	n -986	n -1.432	n -446
baten:					
algemene dekkingsmiddelen	v 46.381	v 47.673	v 49.497	v 50.043	v 546
totaal gerealiseerde baten	v 46.381	v 47.673	v 49.497	v 50.043	v 546
gerealiseerd resultaat	v 45.493	v 46.670	v 48.511	v 48.611	v 100

4. Paragrafen

In de paragrafen worden onderwerpen die versnipperd in de begroting staan bij elkaar in beeld gebracht. Het gaat met name om de beleidslijnen voor beheersmatige aspecten, die grote financiële gevolgen kunnen hebben voor het realiseren van de (hoofd)taakvelden. Zij geven een horizontale dwarsdoorsnede van de begroting. De paragrafen zijn bedoeld om extra informatie te geven voor de beoordeling van de financiële positie op de korte en lange(re) termijn.

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Beleid voor risicomanagement

We geven u in deze paragraaf inzicht in welke mate de gemeente Bladel in staat is risico's met financiële gevolgen op te vangen zonder direct het beleid te moeten aanpassen. In de 'nota reserves en voorzieningen 2021' is het risicomanagement vastgesteld. Deze nota en de paragraaf weerstandsvermogen hebben nauw verband met elkaar. De gemeente Bladel wil risico's niet elimineren, maar wil ze aanvaardbaar en beheersbaar houden. Gezond verstand laten we de boventoon voeren bij risicobeheersing, zodat we doen wat we moeten doen. Twee maal per jaar, bij de begroting en de jaarrekening, beoordelen we ons risicoprofiel. Op deze wijze krijgt uw raad periodiek goed inzicht in de omvang en de mogelijkheden om financiële risico's op te vangen.

De ratio weerstandsvermogen c.q. algemene reserve wordt uitgedrukt als de verhouding tussen de algemene reserve en het gemiddelde van de geïnterpreteerde risico's. We sturen op de aanwezigheid van een ratio weerstandsvermogen binnen de grenzen van de waardering 3 (voldoende) in de bandbreedte van $>1,0$ tot $<1,4$. In onderstaand overzicht worden de waarderingsschalen weergegeven:

Waarderingsschaal	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
1	$x > 2,0$	Uitstekend
2	$1,4 < x < 2,0$	Ruim voldoende
3	$1,0 < x < 1,4$	Voldoende
4	$0,8 < x < 1,0$	Matig
5	$0,6 < x < 0,8$	Onvoldoende
6	$x < 0,6$	Ruim onvoldoende

Risico-inventarisatie

Indien een redelijke inschatting van het gewenste weerstandsvermogen kan worden gegeven, kan hieruit een indicatie voor de gezondheid en flexibiliteit van de gemeentelijke financiën op de korte én langere termijn worden gegeven. Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, wordt de relatie gelegd tussen de gemiddelde omvang van de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij gewenste omvang van de algemene reserve enerzijds en de omvang van de algemene reserve anderzijds. Het beschikbare weerstandsvermogen is tenminste even groot als de omvang van het bepaalde risicoprofiel.

De financiële risico's worden per programma nader toegelicht. Voor elk risico is een inschatting gemaakt van de kans dat de aangegeven gebeurtenis zou kunnen optreden. Hierbij worden drie categorieën onderscheiden, namelijk 'laag', 'midden' en 'hoog'. Gesproken wordt van een 'laag' risicoprofiel indien de kans gemiddeld voor 25% zou kunnen optreden. Een 'midden' risicoprofiel beweegt zich op 50% en een 'hoog' risicoprofiel op gemiddeld 75%. Anders gezegd, een kwalificatie met 'hoog' impliceert dat het al bijna noodzakelijk is om voor dat risico een voorziening te treffen. Vervolgens is een financiële indicatie opgenomen van de omvang van het risico door de kans te vermenigvuldigen met het gemiddelde effect en is aangegeven of het risico van incidentele dan wel structurele aard is.

Personeelsvoorzieningen (1)

In het geval van ziekte en/of arbeidsongeschiktheid moet de gemeente als werkgever maximaal twee jaar het salaris aan de betrokken werknemer doorbetalen. Wanneer zich een geval van ziekte voordoet, waarvoor vervanging nodig is, kost dit de gemeente extra geld. Daarnaast geldt dat er binnen onze organisatie ook een behoorlijke

mate van kwetsbaarheid is ten aanzien van specifieke kennis, omdat deze ingevuld worden door zgn. “éénmensfuncties”. Door de gemeenteraad noodzakelijk en wenselijk geachte activiteiten (maar ook de reguliere werkzaamheden) moeten veelal (mede) worden gerealiseerd via inzet van de ambtelijke medewerkers. Om alles tijdig te realiseren moet er evenwicht zijn tussen de te leveren prestaties en de beschikbare menskracht. Het is de taak van ons college om samen met het management dit evenwicht te zoeken en te handhaven. Waar dat niet mogelijk is zullen keuzes onvermijdelijk zijn. Het financieel risico wordt ingeschat op een bandbreedte van € 50.000,- tot € 100.000,-.

Risico's op eigendommen (2)

De gemeente Bladel wordt ook steeds meer geconfronteerd met toenemende vernielingen aan de gemeentelijke eigendommen. Daar de dader(s) vaak niet meer te achterhalen zijn kunnen de kosten van herstel niet in alle gevallen verhaald worden. Op basis van uitgevoerde risico-analyses uit het verleden wordt dit incidenteel risico ingeschat op een bandbreedte van € 15.000 tot € 25.000,-.

Gevolgen waardering activa (3)

De raad heeft in zijn vergadering van 25 maart 2021 het nieuwe afschrijvingsbeleid vastgesteld, waarin uitgangspunt is dat afgeschreven wordt tot een boekwaarde van € 0,-. Voor sommige vaste activa kan echter van tevoren vastgesteld worden dat sprake dient te zijn van een restwaarde, omdat een deel van het actief geacht wordt altijd zijn waarde te behouden (tot het moment van verkoop of buitengebruikstelling natuurlijk). Het hanteren van een restwaarde kan voor de langere termijn daarentegen leiden tot onzekerheid met financiële consequenties tot gevolg. Om deze onzekerheid weg te nemen willen we hiervoor bij de bepaling van de omvang van het weerstandsvermogen een bedrag opnemen binnen een bandbreedte van € 100.000,- tot € 500.000,-. Het incidentele risico-profiel schatten wij vooralsnog als 'laag' in.

Informatiebeveiliging en privacy (4)

Als gemeente hebben we te maken met gegevens en gevoelige informatie van onze inwoners. Zij verwachten dat wij zorgvuldig met deze gegevens omgaan. Gemeente Bladel moet daarom zowel bij intern gebruik als externe uitwisseling van informatie rekening houden met beveiligings- en privacyaspecten. Dat zorgt niet alleen voor betrouwbaarheid, maar ook voor een goede kwaliteit van de bedrijfsvoerings- en dienstverleningsprocessen. Wij voeren diverse risico-beperkende maatregelen uit, zoals jaarlijkse toetsing op naleving van wet- en regelgeving middels ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit), het jaarlijks uitvoeren van een risico-inventarisatie en -evaluatie en het uitvoeren van Data Protection Impact Assessments (DPIA's) om informatiebeveiligings- en privacy risico's in kaart te brengen en waar mogelijk te verkleinen. Daarnaast stelt de Informatiebeveiligingsdienst ons op de hoogte van (acute) kwetsbaarheden, ontwikkelingen en grootschalige incidenten zodat wij passende maatregelen kunnen treffen. Ondanks deze maatregelen blijft het risico bestaan dat er een informatiebeveiligingsincident of datalek plaatsvindt. Met name de digitale dreiging is verder toegenomen door de oorlog in Oekraïne en de digitalisering en meegroeïende cybercriminaliteit. (Digitale) informatiebeveiligingsincidenten en datalekken hebben een grote impact op imago, bedrijfsvoering en kunnen behoorlijk wat tijd en geld kosten. Daarom hebben wij een bedrag van € 150.000,- als risico opgenomen in de begroting.

Gladheidbestrijding (5)

De gladheidbestrijding is middels een contract ondergebracht bij een aannemer voor de duur van vijf jaren. Gladheidbestrijding is een apart werkveld en het voorspellen van de duur en hevigheid van een winterperiode is erg moeilijk. Tijdens extreme situaties, bijvoorbeeld bij (hevige) sneeuwval in combinatie met strenge vorst, moet dan ook intensiever worden geschoven en gestrooid. Derhalve zijn naast een maandelijkse vergoeding ook eenheidsprijzen in het contract opgenomen met betrekking tot het schuiven en strooien van vooraf bepaalde routes. Bij de beschikbare gestelde middelen wordt uitgegaan van normale winterse omstandigheden, wat per winterseizoen neer komt op 27 maal de vooraf bepaalde routes schuiven en strooien. Zodra sprake is van extreme situaties kunnen de meerkosten oplopen doordat vaker dan gemiddeld wordt gestrooid. Rekening houdend met extremere situaties, waarbij een toename van 35% extra werkzaamheden met betrekking tot gladheidbestrijding aannemelijk wordt geacht, is er sprake van een risico van ca. € 25.000,- aan extra kosten.

Natuurplagen (6)

Door 'natuurplagen' (processierupsen, kevers, luizen, rattenplagen, iep- en kastanje ziektes e.d.) zullen er in komende gevallen extra onderhoudswerkzaamheden verricht moeten worden aan het openbaar groen,

sportvelden en de bossen. Op basis van eerdere onderhoudswerkzaamheden wordt dit incidenteel risico bepaald binnen een bandbreedte van € 100.000,- tot € 120.000,-.

Compenserende maatregelen (7)

Bij projecten en werkzaamheden loopt de gemeente het risico op het nemen van compenserende maatregelen. Bij compenserende maatregelen kan gedacht worden aan nadeelcompensatie, planschades, compensatie voor omzetting of afkoop van contracten/overeenkomsten. Voor dit risico wordt een bedrag van € 200.000,- opgenomen in de begroting.

Actualisatie beheerplannen (8)

Elk jaar wordt naast dagelijks / correctief onderhoud ook preventief (groot) onderhoud gepleegd aan de gemeentelijke gebouwen. Hierbij is het meerjarenonderhoudsplan gemeentelijke gebouwen Bladel (MJOP) leidend. Het beheerplan geeft een doorkijk naar de geprognosticeerde onderhoudskosten voor een periode van 25 jaar. Momenteel wordt het beheerplan geactualiseerd, waarbij rekening gehouden wordt met beschikbare capaciteit en duurzaamheidskeuzes. Daarnaast zullen in 2025 nieuwe MJOP's worden opgesteld voor het MFA Hart van Hapert en het gemeenschapshuis aan de Markt te Bladel. De uit voornoemde actualisatie en nieuwe MJOP's voortvloeiende financiële consequenties zullen worden verwerkt in de perspectiefnota 2025.

Daarnaast wordt het beheerplan wegens geactualiseerd waarbij het plan beter wordt afgestemd op de beschikbare capaciteit en prioritering. In het najaar van 2024 zal een wegininspectie worden uitgevoerd. Na actualisatie zullen de financiële consequenties worden verwerkt in de begroting, naar verwachting in de perspectiefnota 2025.

In afwachting van de actualisatie en verwerking van de financiële consequenties nemen we een bedrag van € 1.000.000,- op in deze risico-inventarisatie.

Financiële indicatie risico-inventarisatie en -kwantificering

De omvang van de geïnventariseerde risico's beweegt zich tussen een bedrag van € 1.390.000,- en een bedrag van € 1.870.000,- (zie kolom c). Indien alle risico's zich tegelijk zouden voordoen, gaat het gemiddeld dus om een bedrag van € 1.630.000,-. Maar de kans hierop is niet erg groot. Uitgaande van de gemiddelde omvang en de geraamde 'kansen' bedraagt het totaal aan de nu geïnventariseerde risico's een aanzienlijk lager bedrag: gemiddeld € 915.000,-, incidenteel.

Overigens suggereren deze bedragen een nauwkeurigheid die zich absoluut niet voordoet; het is de toevallige uitkomst van een kansberekening en niet een met zekerheid te voorspellen uitkomst. In onderstaande tabel is een financiële indicatie opgenomen van de omvang van het risico door de kans te vermenigvuldigen met het gemiddelde effect en is aangegeven of het risico van incidentele dan wel structurele aard is.

nr. omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	geraamde omvang *	kans			gemiddeld effect (c : 2)	kans x effect incidenteel (d,e of f x g)	kans x effect structureel (d,e of f x g)
		25%	50%	75%			
(a) (b)	(c)	(d)	(e)	(f)	(g)	(h)	(i)
1 Personeelsvoorzieningen	50-100			x	75	56	
2 Risico's eigendommen	15-25			x	20	15	
3 Gevolgen waardering activa	100-500	x			300	75	
4 Informatiebeveiliging en privacy	150	x			150	38	
5 Gladheidbestrijding	25		x		25	13	
6 Natuurplagen	100-120		x		110	55	
7 Compenserende maatregelen	200		x		200	100	
8 Actualisatie beheerplannen	750			x	750	563	
Ondergrens risico's	1.390						
Bovengrens risico's	1.870						
Totaal gemiddelde risico's					1.630		
Totaal na kansberekening						915	

Weerstandsvermogen

In onderstaand tabel wordt de omvang van het weerstandsvermogen (algemene reserve: exclusief resultaatbestemming) weergegeven:

(bedragen x € 1.000,-)	rekening 2023	begroting 2024	rekening 2024
a. noodzakelijke omvang (voldoende)	777	770	2.282
b. geïnventariseerde risico's (gemiddeld)	555	559	1.630
c. stand algemene reserve begin van het jaar	13.719	14.543	14.255
d. stand algemene reserve eind van het jaar	14.255	15.295	18.739
e. algemene reserve (vrije ruimte eind van het jaar): d - a	13.478	14.525	16.457
f. ratio algemene reserve eind van het jaar d / c	18,35	19,86	8,21
g. betekenis	uitstekend	uitstekend	uitstekend

Kengetal en de signaleringswaarde

Het opnemen van financiële kengetallen in (de begroting en) de jaarstukken past in het streven naar meer transparantie. Ook geven de kengetallen meer inzicht in de ontwikkeling van de financiële positie en de baten en lasten van de gemeente. Het biedt de mogelijkheid om normen te stellen, net als bij de beoordeling van het weerstandsvermogen gebeurt. We relateren de normering zoveel mogelijk aan normen die door de VNG zijn voorgesteld.

Kengetallen: landelijke risico profielen	categorie A	categorie B	categorie C
1A. Netto schuldquote	< 90%	van 90% t/m 130%	> 130%
1B. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	< 90%	van 90% t/m 130%	> 130%
2. Solvabiliteitsrisico	> 30%	van 20% t/m 30%	< 20%
3. Grondexploitatie	< 20%	van 20% t/m 35%	> 35%
4. Structurele exploitatieruimte	>= 0%	0%	< 0%
5. Belastingcapaciteit	< 100%	van 100% t/m 105%	> 105%

Financiële kengetallen

Kengetallen:	streefwaarde	Rekening 2023	Begroting 2024	Rekening 2024
1A. Netto schuldquote	< 90%	85%	108%	99%
1B. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	< 90%	82%	106%	96%
2. Solvabiliteitsrisico	> 30%	34%	28%	29%
3. Grondexploitatie	< 35%	7%	4%	9%
4. Structurele exploitatieruimte	>= 0%	8%	1%	-3%
5. Belastingcapaciteit	< 105%	81%	77%	77%

Om de kengetallen te kunnen duiden is per kengetal een omschrijving opgenomen.

1A. Netto schuldquote

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten op de exploitatie. In beginsel is een zo laag mogelijke quote het meest gunstig. De netto schuldquote begeeft zich binnen de bandbreedte van categorie B.

1B. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Omdat bij leningen er onzekerheid kan bestaan of ze allemaal terug worden betaald, wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal te berekenen, zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en ook wat dat betekent voor de schuldenlast.

De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen. De netto gecorrigeerde schuldquote begeeft zich binnen de bandbreedte van categorie B.

2. De solvabiliteitsratio

Het solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin het activabezit van de gemeente is afbetaald en in staat is

aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Het betreft het eigen vermogen uitgedrukt in een percentage van het balanstotaal. In feite wordt er naar gekeken in hoeverre, in geval van nood, de verschaffers van het vreemde vermogen kunnen worden betaald.

De solvabiliteitsratio van de jaarrekening 2024 bedraagt 29% en beleeft zich in categorie B.

3. Kengetal grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft weer hoe de waarde van de in exploitatie genomen gronden zich verhoudt tot de totale (geraamde) jaarlijkse baten. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. Voor de berekening van het kengetal grondexploitatie worden bouwgronden in exploitatie gedeeld door de totale baten (exclusief de mutaties reserves) en uitgedrukt in een percentage. De boekwaarden van verliesgevende plannen zijn gebaseerd op de actuele marktwaarde en voor verwachte verliezen zijn voorzieningen getroffen. Het risicoprofiel van de gemeente ten aanzien van grondexploitaties is vrij beperkt. Dit vertaalt zich in een laag kengetal grondexploitatie.

4. Structurele exploitatieruimte

Het financiële kengetal structurele exploitatieruimte geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de vastgestelde begroting is. Daarnaast geeft dit kengetal ook aan of de gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten.

Voor de berekening van het kengetal structurele exploitatieruimte wordt het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves gedeeld door de totale baten (exclusief de mutaties reserves) en uitgedrukt in een percentage. Op basis van het kengetal blijkt dat er geen structurele ruimte is om tekorten of extra lasten binnen de huidige begroting op te vangen.

5. Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeenten zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. De ruimte die een gemeente heeft om belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Onder woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde waarde in de gemeente. Deze cijfers worden in de jaarlijkse meicirculaire bekend gemaakt. Het kengetal belastingcapaciteit wordt berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishouden in het begrotingsjaar te vergelijken met het landelijke gemiddelde in het jaar daarvoor. Het is de bevoegdheid van uw raad met welke omvang de belastingen worden aangepast.

Beoordelen samenhang kengetallen

Uit de beschrijving van de verschillende kengetallen blijkt dat een afzonderlijk kengetal op zich weinig zegt over de financiële positie. Zo hoeft een hoge schuld geen nadelig effect te hebben op de financiële positie. Afhankelijk van wat er aan eigen vermogen en baten tegenover de schuld staat, zal aflossing veel of juist weinig problemen opleveren. Zo hoeft een tegenvallende ontwikkeling geen negatieve invloed te hebben in de situatie dat de vrije structurele exploitatieruimte groot is of als men over voldoende ruimte in belastingcapaciteit beschikt. Het is dus, met andere woorden, niet mogelijk om een individueel kengetal te gebruiken voor de beoordeling van de financiële positie. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven over de financiële positie.

De gemeente Bladel beschikt tot op heden nog over een solide reservepositie en ondervindt geen problemen om aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Het structureel begrotingsevenwicht in 2024 daarentegen is onvoldoende. Daarnaast moet worden aangetekend dat we voor wat betreft de belastingcapaciteit nog extra ruimte hebben omdat we beneden het landelijk gemiddelde in 2024 zitten met een percentage van 77 (gemiddelde is 100%).

4.2 Lokale heffingen

Deze paragraaf geeft een overzicht van de diverse lokale heffingen en belastingen op hoofdlijnen. Het heffen van lokale belastingen en heffingen stelt de gemeente in staat om maatschappelijke voorzieningen op een evenwichtige wijze in stand te houden.

De wet geeft duidelijke kaders aan voor de heffing, invordering en kwijtschelding van gemeentelijke belastingen. Gemeentelijke heffingen kunnen daarnaast worden onderscheiden in ongebonden heffingen en heffingen die gebonden zijn aan bepaalde leveringen en diensten van de gemeente. Ongebonden heffingen (belastingen) behoren tot de algemene dekkingsmiddelen van de gemeente. Dit betekent dat de opbrengsten van deze belastingen niet voor een specifiek en wettelijk bepaald doel maar voor alle gemeentelijke taken en voorzieningen mogen worden ingezet.

Voor de gebonden heffingen is er wel sprake van een directe relatie tussen de heffing en de gemeentelijke taak. Onze dienstverlening dient kostendekkend te zijn. Ook de Bedrijven InvesteringsZone (BIZ) belasting beschouwen we als een gebonden heffing, omdat de opgelegde belastingen één-op-één doorbetaald worden aan de ondernemers (OVb) en de vertegenwoordiging van de eigenaren.

Ongebonden heffingen

De gemeente Bladel kent de onroerende zaakbelastingen en de toeristenbelasting als heffingen die aan de algemene middelen worden toegevoegd.

Onroerende zaakbelastingen

We heffen op grond van artikel 220 van de Gemeentewet directe belastingen op de onroerende zaken die binnen de gemeente liggen, de zogenaamde onroerendezaakbelastingen (OZB) en zijn onder te verdelen in drie categorieën:

1. Belasting op het gebruik van niet-woningen;
2. Belasting op het bezit van niet-woningen en
3. Belasting op het bezit van woningen.

De heffingsgrondslag is de vastgestelde economische waarde naar de peildatum 1 januari 2023. We rekenden, op basis van informatie van de Waarderingskamer (wettelijke toezichthouder op de uitvoering van de Wet WOZ), met een gemiddelde waardeontwikkeling van 5,0% voor woningen en -/- 1,0% voor de niet-woningen. Bij een waardestijging verlagen we het tarief OZB om niet meer dan de gewenste totaalopbrengst te genereren. Dit uitgangspunt werkt uiteraard ook andersom. Wanneer de WOZ waarde daalt, moeten we met een hoger tarief de begrote totaalopbrengst behalen. Hierna werd aanvankelijk een verhoging van 8,00% toegepast. Deze verhoging bestond enerzijds uit een trendmatige aanpassing van 3,10% (inflatiepercentage) en anderzijds een boven trendmatige verhoging van 4,90%.

Voor belastingjaar 2024 (waardepeildatum 1 januari 2023) zijn 14.593 WOZ-beschikkingen verzonden. Er werden 710 formele bezwaren tegen de WOZ-waarde van onroerende zaken ontvangen. Deze bezwaren zijn allen binnen de daarvoor gestelde termijnen afgewikkeld. In 365 (51,41%) van de gevallen betrof het bezwaren van no cure no pay bureaus. Van de bezwaarschriften tegen de WOZ-beschikking werd 19,30% (137 stuks) gegrond verklaard, waar in 2023 nog 26,09% gegrond werd verklaard. Het gevolg van een gegrond bezwaar is dat de aanslag OZB wordt aangepast. In de ramingen ten aanzien van de OZB is rekening gehouden met het toekennen van bezwaren. De navolgende opbrengsten werden gerealiseerd:

Onroerende-zaakbelasting (€)	Werkelijk 2023	Begroot 2024	Werkelijk 2024	Verskil
Eigenaar woningen	2.547.000	2.833.000	2.828.000	-5.000
Eigenaar niet-woningen	1.203.000	1.467.000	1.442.000	-25.000
Gebruiker niet-woningen	911.000	999.000	952.000	-47.000
Totaal onroerende zaakbelastingen	4.661.000	5.299.000	5.222.000	-77.000

(- = nadeel en + = voordeel)

Toeristenbelasting

Via de exploitanten van recreatieve ondernemingen wordt een toeristenbelasting geheven van personen die in de gemeente Bladel verblijven maar niet zijn ingeschreven in de gemeentelijke basisregistratie personen. De toeristenbelasting kan worden gezien als een bijdrage in de kosten van de (algemene) voorzieningen die de gemeente treft. Het tarief voor 2024 werd voor verblijf in vaste onderkomens vastgesteld op € 1,82 per overnachting (2023: € 1,77) en voor het verblijf in mobiele onderkomens op € 1,72 (2023: € 1,67). Met ingang van 2022 worden arbeidsmigranten ook betrokken in de heffing van de toeristenbelasting. In afwijking van het geldende tarief bedraagt het tarief voor verblijf langer dan twee maanden voor werkdoeleinden per persoon, per overnachting 50%, van het geldende tarief.

De opbrengst van de toeristenbelasting 2024 is gebaseerd op een ontvangen prognose van het aantal overnachtingen voor 2024 van de grootste ondernemer in onze gemeente aangevuld met een inschatting van het aantal overnachtingen voor de overige verblijfsaccommodaties en campings. Dit leidt ten opzichte van de begroting tot een hogere opbrengst van € 31.000,-. Daarnaast zijn er over 2023 nog definitieve aanslagen opgelegd hetgeen resulteerde in een lagere opbrengst van € 41.000,- ten opzichte van de geraamde opbrengst. De reden hiervoor is dat de definitieve aanslagen over 2023 die we oplegden in 2024 uiteindelijk lager uitkwamen dan de verwachting. De navolgende opbrengsten werden gerealiseerd:

Toeristenbelasting (€)	Werkelijk 2023	Begroot 2024	Werkelijk 2024	Vershil
Toeristenbelasting	1.520.000	1.519.000	1.550.000	31.000
Toeristenbelasting afwikkeling vorige jaren	47.000	4.000	-37.000	-41.000
Totaal toeristenbelasting	1.567.000	1.523.000	1.513.000	-10.000

(- = nadeel en + = voordeel)

Gebonden heffingen

Onder de gebonden heffingen worden die vergoedingen begrepen waarvoor de gemeente een individuele dienst wordt geleverd. Voor heffingen waarbij kosten worden verhaald, geldt dat de gemeente er geen winst op mag maken en alleen de daadwerkelijke kosten in rekening mag brengen. De kostendekkendheid is het percentage van de geraamde lasten ten opzichte van de geraamde baten.

Toerekening overhead aan tarieven

De grondslagen voor de toerekening van overhead zijn in de 'Financiële verordening gemeente Bladel 2023' vastgelegd. De toerekening van overhead aan de heffingen geschiedt op basis van een opslag met een vast percentage. Het percentage wordt vastgesteld met de formule: $(\text{totale kosten overhead} / \text{omvang totale personeelslasten inclusief totale kosten overhead}) \times 100\%$. Het is een eenvoudige methode om de overhead toe te rekenen aan de doorbelaste loonkosten. Op basis van de cijfers uit de begroting 2024 bedraagt deze opslag 64% (afgerond). Met deze opslag benaderen we dan de integrale kostprijs.

BTW wordt meegerekend in tarieven

De btw speelt bij de rioolheffing, de afvalstoffenheffing en de leges een speciale rol omdat wij in de kosten, die we via die heffingen verhalen, ook de te betalen btw mogen meerekenen. Die betaalde btw is weliswaar verhaalbaar via het BTW-compensatiefonds, maar omdat dat fonds wordt gevoed vanuit het gemeentefonds (uitname), is dat feitelijk een 'sigaar uit eigen doos'. Ter compensatie daarvan loopt de btw dus mee in de kosten, die via de betreffende heffingen worden verhaald. Daardoor zijn in de jaarrekening de werkelijke baten ook hoger dan de werkelijke corresponderende lasten.

Bedrijven InvesteringsZone (BIZ) belasting

Voor een toekomstbestendig koopcentrum in Bladel is behoefte aan een structurele samenwerking tussen publieke en private partijen, op basis van gelijkwaardigheid en met een gezamenlijke inzet van middelen. De BIZ belasting maakt het mogelijk voor ondernemers om gezamenlijk te investeren in een aantrekkelijke bedrijfsomgeving door het bevorderen van de leefbaarheid, veiligheid, ruimtelijke kwaliteit of een ander publiek belang in de openbare ruimte van het BIZ-gebied.

De navolgende opbrengsten en lasten worden gerealiseerd:

Bedrijven InvesteringsZone (BIZ) belasting (€)	Werkelijk 2023	Begroot 2024	Werkelijk 2024	Vershil
Bedrijven InvesteringsZone (BIZ) belasting	93.000	90.000	89.000	-1.000
Doorbetaling Bedrijven InvesteringsZone (BIZ) belasting	-93.000	-93.000	-92.000	1.000
Totaal BIZ		-3.000	-3.000	

(- = nadeel en + = voordeel)

Rioolheffing

Op grond van artikel 228a van de Gemeentewet wordt een rioolheffing geheven. De rioolheffing wordt opgelegd aan de gebruiker van een eigendom van waaruit afvalwater direct of indirect via de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd. De tarieven voor de rioolheffing zijn in 2024 voor zowel 4-persoonshuishouden als 2-persoonshuishouden gelijk gebleven ten opzichte van 2023. Het positieve resultaat wordt verrekend met de egalisatievoorziening riolering.

Kostendekkendheid rioolheffing (€)	taakveld	Werkelijk 2023	Begroot 2024	Werkelijk 2024	Vershil
Kosten taakveld riolering	7.2	-1.428.000	-1.949.000	-1.864.000	85.000
Kosten taakveld inkomensregelingen	6.3	-21.000	-24.000	-20.000	4.000
Inkomsten taakveld riolering (exclusief heffingen)	7.2	23.000	4.000	23.000	19.000
Netto kosten taakveld riolering		-1.426.000	-1.969.000	-1.861.000	108.000
<i>Toegerekende kosten:</i>					
Overhead (inclusief rente omslag)	0.4	-121.000	-57.000	-58.000	-1.000
BTW		-145.000	-256.000	-185.000	71.000
Egalisatie taakveld riolering	7.2	-490.000	156.000	-47.000	-203.000
Totale kosten taakveld riolering		-2.182.000	-2.126.000	-2.151.000	-25.000
Opbrengst heffingen	7.2	2.182.000	2.126.000	2.151.000	25.000
Dekkingspercentage		100%	100%	100%	

(- = nadeel en + = voordeel)

Afvalstoffenheffing

De kosten van inzameling en verwerking van huishoudelijk afval worden in Bladel in rekening gebracht via een afvalstoffenheffing, waarbij het tarief afhangt van de omvang van het huishouden. De opbrengst van de afvalstoffenheffing behoort niet tot de algemene middelen, maar wordt gebruikt om de kosten te dekken van de afvalinzameling en -verwerking. Het uitgangspunt hierbij is dat de tarieven voor 100% kostendekkend zijn.

De tarieven voor afvalstoffenheffing zijn in 2024 voor 4-persoonshuishouden gedaald met 1,67% en voor 2-persoonshuishouden zijn deze gelijk gebleven ten opzichte van 2023. Het negatieve resultaat wordt verrekend met de egalisatievoorziening afvalstoffenheffing.

Kostendekkendheid afvalstoffenheffing (€)	taakveld	Werkelijk 2023	Begroot 2024	Werkelijk 2024	Vershil
Kosten taakveld afval	7.3	-1.793.000	-1.942.000	-1.864.000	78.000
Inkomsten taakveld afval (exclusief heffingen)	7.3	930.000	768.000	851.000	83.000
Kosten taakveld verkeer en vervoer	2.1	-52.000	-52.000	-52.000	
Kosten taakveld inkomensregelingen	6.3	-20.000	-21.000	-22.000	-1.000
Netto kosten taakveld		-935.000	-1.247.000	-1.087.000	160.000
<i>Toegerekende kosten:</i>					
Overhead (inclusief rente omslag)	0.4	-261.000	-169.000	-171.000	-2.000
BTW		-297.000	-278.000	-367.000	-89.000
Egalisatie taakveld afval	7.3	35.000	176.000	176.000	
Totale kosten taakveld afval		-1.458.000	-1.518.000	-1.449.000	69.000
Opbrengst heffingen	7.3	1.458.000	1.485.000	1.422.000	-63.000
Dekkingspercentage		100%	98%	98%	6.000

(- = nadeel en + = voordeel)

Leges

De gemeente heft leges voor de door de gemeente verstrekte diensten. Het gaat om het verhalen van de kosten die de gemeente maakt voor de dienstverlening aan individuele burgers en bedrijven. Voorbeelden daarvan zijn

o.a. leges voor de aanvraag van vergunningen, voor aanvraag van paspoorten en rijbewijzen e.d. Ook bij de leges is het uitgangspunt dat de tarieven voor 100% kostendekkend zijn in de begroting.

De navolgende opbrengsten en lasten worden gerealiseerd:

leges (€)	taakveld	Werkelijk 2023	Begroet 2024	Werkelijk 2024	Vershil
Kosten taakveld burgerzaken	0.2	-265.000	-462.000	-414.000	48.000
Kosten taakveld burgerzaken	1.2	-21.000	-192.000	-184.000	8.000
Kosten taakveld verkeer en vervoer	2.1	-26.000	-28.000	-35.000	-7.000
Kosten taakveld samenwerking en participatie	6.1	-39.000	-5.000	-2.000	3.000
Kosten taakveld wonen en bouwen	8.3	-758.000	-284.000	-271.000	13.000
Netto kosten taakvelden		-1.109.000	-971.000	-906.000	65.000
<i>Toegerekende kosten:</i>					
Overhead (inclusief rente omslag)	0.4	-475.000	-355.000	-299.000	56.000
BTW		-48.000	-48.000	-48.000	
Totale kosten taakvelden		-1.632.000	-1.374.000	-1.253.000	121.000
Opbrengst leges titel I t/m III		871.000	1.374.000	1.414.000	40.000
Dekkingspercentage		53%	100%	113%	161.000

(- = nadeel en + = voordeel)

Leges nadere analyse

De werkelijke legesopbrengsten (inclusief rijksleges) waren in 2024 per saldo € 40.000,- hoger dan de geraamde opbrengst. De grootste afwijking betreft de meeropbrengst op taakveld 0.2 (burgerzaken). De reden hiervoor is dat de gerealiseerde opbrengst voor reisdocumenten hoger is dan geraamd. De netto opbrengst van reisdocumenten laat zich moeilijk ramen, omdat de opbrengst sterk afhankelijk is van het aantal verstrekkingen. In zijn totaliteit werden de navolgende opbrengsten gerealiseerd:

opbrengst leges (€)	taakveld	Werkelijk 2023	Begroet 2024	Werkelijk 2024	Vershil
Titel I: Secretarieleges (inclusief rijksleges)	0.2	266.000	424.000	475.000	51.000
Titel I: Secretarieleges (inclusief rijksleges)	2.1	148.000	61.000	63.000	2.000
Titel I: Secretarieleges (inclusief rijksleges)	6.1	4.000	4.000	2.000	-2.000
Titel II: Leges omgevingsvergunningen	8.1	5.000	15.000	14.000	-1.000
Titel II: Leges omgevingsvergunningen	8.3	436.000	854.000	844.000	-10.000
Titel III: Leges bijzondere wetten	1.2	12.000	16.000	16.000	
Totaal leges		871.000	1.374.000	1.414.000	40.000

(- = nadeel en + = voordeel)

Gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid

Voor de meeste inwoners van onze gemeente levert het betalen van de gemeentelijke belastingen en heffingen geen probleem op. Er zijn echter ook personen voor wie de betaling van de gemeentelijke belastingen een buitengewone inspanning betekent. Voor hen is er de mogelijkheid om een beroep te doen op de kwijtscheldingsregeling die in de gemeente wordt toegepast. De gemeente heeft beperkte beleidsvrijheid, aangezien deze sterk is gekoppeld aan normen die door het Rijk worden opgelegd. Bij besluit van 20 december 2001 heeft uw raad de "kwijtscheldingsregeling gemeentelijke belastingen" vastgesteld. Deze regeling heeft uitsluitend betrekking op de onroerende zaakbelastingen, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing.

De kwijtschelding voor de afvalstoffenheffing bedroeg in 2024 € 22.000,- en voor de rioolheffing € 20.000,-. De totale kwijtschelding bedraagt derhalve € 42.000,- (2023: € 41.000,-).

Aanslagoplegging gemeentelijke belastingen 2024

Voor belastingjaar 2024 hebben we gekozen voor één gecombineerde aanslag gemeentelijke belasting die eind februari 2024 werd opgelegd met daarop:

- de WOZ-beschikking
- de aanslag onroerende zaakbelastingen

- het vastrecht afvalstoffenheffing
- het vastrecht rioolheffing
- BIZ-belasting voor eigenaren en gebruikers
- het variabele tarief afvalstoffenheffing 2023 (diftar)

Bij het betalen van de gecombineerde aanslag via automatisch incasso wordt uitgegaan van 10 termijnen. Voor diegene die geen gebruik maken van het automatisch incasso blijft het aantal betaaltermijnen 2.

Lokale lastendruk

Gemiddeld steeg de belastingdruk voor 2-persoonshuishouden met 1,55% en voor 4-persoonshuishouden met 0,92%. Hieronder wordt de lastendruk 2024 ten opzichte van 2023 weergegeven:

Ontwikkeling belastingdruk twee persoonshuishouden (€)	Tarief 2023	Tarief 2024	perc.
Onroerende zaakbelasting	297,00	307,00	3,37%
Afvalstoffenheffing 2 persoonshuishouden	166,00	166,00	0,00%
Rioolheffing 2 persoonshuishouden	182,00	182,00	0,00%
Totaal per 2 persoonshuishouden	645,00	655,00	1,55%

Ontwikkeling belastingdruk vier persoonshuishouden (€)	Tarief 2023	Tarief 2024	perc.
Onroerende zaakbelasting	297,00	307,00	3,37%
Afvalstoffenheffing 4 persoonshuishouden	180,00	177,00	-1,67%
Rioolheffing 4 persoonshuishouden	285,00	285,00	0,00%
Totaal per 4 persoonshuishouden	762,00	769,00	0,92%

4.3 Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering heeft als doel het zo optimaal mogelijk ondersteunen en uitvoeren van de programma's. In de praktijk moet dit tot uiting komen in het goed bedienen van de klanten van onze gemeente, interne en externe processen efficiënt te laten verlopen en zorgvuldige besluitvorming te garanderen.

Concreet gaat het om een goede dienstverlening aan de inwoner, namelijk door:

- een efficiënt werkende organisatie;
- een zorgvuldig besluitvormingsproces;
- een gestructureerde planning en beheersing van de beleidsuitvoering;
- waar mogelijk op een verantwoorde manier benutten van ICT-mogelijkheden;
- de beschikbaarheid van gemotiveerd en gekwalificeerd personeel.

Het college legt verantwoording af over de rechtmatigheid van de baten, de lasten en de balansmutaties. Geconstateerde afwijkingen worden opgenomen in de jaarrekening (rechtmatigheidsverantwoording). In de paragraaf bedrijfsvoering wordt beschreven welke acties door het college ondernomen worden om deze afwijkingen in de toekomst te kunnen voorkomen. De eventuele afwijkingen worden voortaan beschreven in de paragraaf bedrijfsvoering. Zie hiervoor paragraaf 6.

Organisatiebeleid

1. Ambtelijke organisatie

Nieuwe gemeentesecretaris

Per april 2024 is Ruud Lathouwers begonnen als gemeentesecretaris. Ruud heeft zich in 2024 een beeld kunnen vormen over de wijze waarop de ambtelijke organisatie en onze processen zijn ingericht en hoe dit bijdraagt aan het realiseren van onze gezamenlijke ambities en doelstellingen. Samen met het MT heeft de gemeentesecretaris een voorstel geformuleerd om de organisatiestructuur te wijzigen.

In- door- en uitstroom

2024 is een bewogen jaar geweest als het gaat om de in-, door- en uitstroom. Er heeft veel beweging plaatsgevonden in ons personeelsbestand. Niet alleen zijn er veel mensen ingestroomd (30) en uitgestroomd (14), ook heeft de nodige doorstroom plaatsgevonden (5). Eén van de middelen om onze goede werknemers te behouden.

Opleidingen

Binden en boeien doen we ook door aandacht te besteden aan het opleiden van onze werknemers. Gedurende het jaar 2024 is totaal € 135.000,- aan cursussen besteed.

Krappe arbeidsmarkt

De arbeidsmarkt blijft een issue. Ook in 2024 waren er een aantal lastig te vervullen vacatures. We hebben veel aandacht besteed aan employer branding, oftewel aandacht voor ons werkgeversmerk. Naast een vernieuwde werken-bij pagina op onze website en een werken-bij film, hebben we ingezet op adverteren via social media en hebben we een boekje gemaakt over hoe het is om bij gemeente Bladel te werken; onze brand story.

Vitaliteit

Ook in 2024 was vitaliteit weer een belangrijk onderwerp binnen onze organisatie. Medewerkers hebben de mogelijkheid gekregen deel te nemen aan diverse workshops zoals yoga, een wielren- en een MTB clinic en een ademhalingsworkshop. Een deel van deze workshops werd door onze eigen medewerkers georganiseerd. Een mooi voorbeeld hoe we op verschillende manieren kennis kunnen uitwisselen. Daarnaast hebben we een ommetje Challenge georganiseerd om bewegen nog meer te stimuleren. Ook hebben we bedrijfsmassages gefaciliteerd. Naast deze activiteiten bleven we medewerkers de mogelijkheid bieden iedere dag een stuk fruit te pakken en gebruik te maken van ons standaard vitaliteitsaanbod; de vitaliteitslunch, Good Habitz, het dartbord, de airhockey tafel en elektrische dienstdiensen.

Het ziekteverzuim van gemeente Bladel was met een percentage van 3,78% ook in 2024 weer een stuk lager dan het gemiddelde van 6% in de branche (openbaar bestuur en overheidsdiensten, gemiddelde Q1, Q2 en Q3, bron CBS). Iets waar we trots op zijn.

2. Personeelsgegevens ambtelijke organisatie

Op 31 december 2024 bedroeg de formatieomvang van de ambtelijke organisatie (excl. raad, college van burgemeester & wethouders en buitengewoon ambtenaren van de burgerlijke stand) 120,64 FTE. Deze formatie werd bezet door 105,51 FTE (121 personen).

3. Overige bedrijfsvoeringsinformatie

Informatiebeveiligingsbeleid

Jaarlijks wordt een zelfaudit uitgevoerd op het gebied van informatiebeveiliging middels ENSIA, wat staat voor Eenduidige Normatiek Single Information Audit. Hiervoor worden vragenlijsten ingevuld voor de BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid) met als onderdeel de BRP (Basisregistratie Personen), Reisdocumenten en Suwinet. Er worden aparte vragenlijsten ingevuld voor de DigiD-aansluitingen en de basisregistraties. De basisregistraties omvatten BAG (Basisregistratie Adressen en Gebouwen), BGT (Basisregistratie Grootchalige Topografie) en BRO (Basisregistratie Ondergrond). Het verantwoorden van de zelfevaluatie wordt richting het college van B&W en gemeenteraad horizontale verantwoording genoemd. De verantwoording naar de toezichthouders van de ministeries is de verticale verantwoording. In 2024 is er aandacht besteed aan onderstaande onderwerpen:

- Het aanleveren van documentatie en bewijslast voor de ENSIA verantwoording vanuit alle aangesloten organisaties van de Kempen gaat goed. De interne beheersing is goed op orde.
- Door aanhoudende dreigingen in het digitale domein is er een nieuw Kempenbreed platform geïmplementeerd genaamd KnowBe4 dat periodiek korte opdrachten, lessen en oefeningen uitzet bij medewerkers. Dit samen met de verplichte cursussen informatiebeveiliging en privacy die GoodHabit te bieden heeft, welke men bij indiensttreding maakt.
- Er is een wachtwoordgenerator geïmplementeerd, genaamd MindYourPass. Deze zorgt ervoor dat er unieke wachtwoorden aanmaakt worden door hoofdletters, kleine letters, cijfers en speciale tekens willekeurig met elkaar te combineren. Ze genereren willekeurig unieke en sterke wachtwoorden die nooit worden herhaald en moeilijk te kraken zijn. Bij indiensttreding krijgt men een uitleg hoe men gebruik kan maken van deze wachtwoordgenerator. Deze uitleg is daarna altijd nog terug te lezen op het intranet.
- Het wachtwoordbeleid is verder aangescherpt en is er geen onderscheid meer waardoor er één wachtwoordbeleid is voor alle functies binnen alle Kempengemeenten. Er wordt geen uitzondering meer gemaakt voor raads- en commissieleden.
- De procedures voor autorisaties binnen iBurgerzaken en Shift2 en voor incidenten en datalekken zijn geactualiseerd en aangescherpt. Hier zijn bovendien interne controles op uitgevoerd.
- Alle bewijslast voor de controle op de BRP en Reisdocumenten is gecontroleerd en waar nodig aangevuld.
- De CISO voert bij indiensttreding een gesprek met de nieuwe medewerker om alle verantwoordelijkheden aan te kaarten die men heeft op het gebied van informatiebeveiliging.
- Er is een procedure opgesteld voor het verwijderen van media en een procedure voor het transporteren van media.
- De functies en taken m.b.t. informatiebeveiliging zijn uitgeschreven. Deze zijn vastgelegd in het document 'Beveiligingsrollen binnen de gemeente'.
- Er is een cryptografiebeleid opgeleverd en herzien door de CISO en vastgesteld door het MT. In dit beleid staan de eisen geformuleerd die worden gesteld aan processen en procedures rond het beheer van cryptografisch materiaal en de opslag en distributie van dit materiaal. De dataclassificaties zijn eveneens opgenomen in dit beleid. Hierin zijn alle applicaties getoetst op beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid.
- Er is een actielijst opgesteld n.a.v. BIO-rapportage. In deze actielijst staan alle punten waar actie op ondernomen dient te worden om aan de BIO te voldoen en de informatieveiligheid te verhogen binnen gemeente Bladel. Deze zal komend jaar op volgorde van prioriteit afgehandeld worden.

Digitalisering

Digitaliseren bouw- en milieudossiers

De projecten voor digitalisering blijven doorlopen. Alle bouwvergunningen tot 1996 zijn digitaal overgebracht naar het RHCe. Het blok 1997-2010 is reeds volledig gecontroleerd en wordt klaargemaakt voor overdracht. Overdracht zal in 2025 plaatsvinden. De milieudossiers zijn volledig gescand in ingelezen in het pre-depot van gemeente

Bladel. De controles van deze dossiers zullen in 2025 opgestart worden, waarna ook deze voor overdracht worden klaargemaakt.

e-Depot

Er is dit jaar verder gewerkt om de videotulen van de raads- en commissievergaderingen in het e-depot te krijgen. Op het eind van 2024 is hier een doorbraak in geweest, waardoor er nu afspraken kunnen worden gemaakt over de frequentie van het toevoegen van nieuwe vergaderingen. Er is ook aandacht gevraagd voor een koppeling tussen Powerbrowser en het e-depot. In PowerBrowser staan onder andere de omgevingsvergunningen en omgevingsplannen. Helaas bleek het nog niet mogelijk om deze archiefbescheiden met een directe koppeling in het e-depot te kunnen plaatsen. Het punt blijft op de agenda staan waarbij we in overleg blijven met de leveranciers.

Grip op informatie

In 2024 zijn we verder gegaan met het maken van het informatiebeheerplan. Dit houdt in dat we een informatieplattegrond van de organisatie hebben gemaakt. Hierop is te zien, wie wat doet, hoe we het doen en waar we het laten. Op deze manier zijn verantwoordelijkheden omtrent informatiebeheer beter in beeld gebracht. Naast de diverse inventarisaties hebben we ook een manier gevonden om het informatiebeheerplan meer inzichtelijk te maken voor aan medewerkers middels MS Access.

MS 365, gebruik van OneDrive en SharePoint

In 2024 is het project MS 365 opgestart. Dit project betekent niet alleen een andere plek om je gegevens op te slaan (van netwerkschijf naar OneDrive of SharePoint) maar ook een andere manier van digitaal werken. Samen met het SSC en de andere Kempengemeenten is het project opgestart om de overgang zo soepel mogelijk te laten lopen en om de medewerkers goed te begeleiden tijdens deze overgang. De uitvoering van het project zal in 2025 verder gaan.

Communicatie

Pers en media

Team Communicatie verzorgt iedere week de gemeentelijke publicaties en nieuwsartikelen in de weekkrant PC55. Daarnaast is er tweewekelijks een persgesprek met een journalist van het Eindhovens Dagblad (ED), waarbij het college van B&W toelichting geeft op allerlei gemeentelijke ontwikkelingen, projecten en belangrijke thema's. Indien nodig worden tussentijdse persgesprekken met het ED gehouden. Team Communicatie reageert op binnenkomende persvragen vanuit regionale en landelijke media.

De aandacht van de regionale en landelijke pers ging in 2024 voornamelijk uit naar de energiehuis op het KBP. Regionaal was dat vanuit het ED met krantenartikelen en landelijk heeft RTL Z en EenVandaag (NPO) hier aandacht aan besteed. In het ED is met enige regelmaat aandacht besteed aan de ontwikkelingen rondom de Egyptische Poort (wonen, zwembad, fietstunnel, herinrichting sportpark), wateroverlast, opvang Oekraïense vluchtelingen in Den Tref, centrum Bladel (BRUIS, positionering toeristensector, werkzaamheden marktgebied), N284 en diverse woningbouwartikelen. Verder kwamen persvragen binnen op de domeinen Welzijn, Veiligheid, Milieu, Duurzaamheid & Energie en Klimaat.

De gemeente Bladel stond 89 keer met artikelen in het Eindhovens Dagblad (in de krant en online). Elke week plaatsen we alle belangrijke gemeentelijke nieuwsartikelen via de gratis huis-aan-huiskrant PC55 (op papier of digitaal). We gebruiken dit offline communicatiemiddel om zoveel mogelijk inwoners van gemeente Bladel te kunnen bereiken. Officiële bekendmakingen publiceren we op de website van Gemeentebled.

Online media

Door de inzet van onze online communicatiekanalen; de gemeentelijke website en de gemeentelijke sociale mediakanalen, willen we onze online zichtbaarheid verbeteren, onze inwoners voorzien van relevante en betrouwbare informatie en de betrokkenheid met onze inwoners vergroten. Via onze online communicatiekanalen delen we de gemeentelijke nieuwsberichten, berichten over het bestuur, projectinformatie en informatie over inwonersavonden. Met de cross mediale benadering hebben we de ambitie om zoveel mogelijk inwoners van gemeente Bladel te bereiken.

Ons bereik via sociale media groeide aanzienlijk in 2024. Per medium is dit het aantal volgers dat we eind december hadden op onze kanalen:

- Instagram 1.491 (groei van 7% t.o.v. 31 december 2023)
- Facebook 3.746 (groei van 14% t.o.v. 31 december 2023)
- LinkedIn 2.924 (groei van 24 % t.o.v. 31 december 2023)

Projectcommunicatie

Op het gebied van projectcommunicatie werkt team communicatie veel samen met projectleiders en beleidsmedewerkers. Het creëren van draagvlak bij verschillende doelgroepen is hierbij een belangrijk thema. Team communicatie biedt daarvoor communicatieadvies en begeleidt daarvoor bijvoorbeeld Factor C-sessies, schrijft communicatieplannen, verzorgt diverse communicatiemiddelen en denkt mee in participatietrajecten.

In 2024 hebben we onder andere bijgedragen aan de volgende projecten:

- Traject asielopvang: communicatieaanpak, website, inzetten inwonerspanel, pers en organiseren inwonersbijeenkomsten. <https://www.bladel.nl/asielopvang>
- Egyptische Poort: communicatieaanpak, website, nieuwsbrieven, klankbordgroep, pers. <https://www.bladel.nl/egyptischepoort>
- BRUIS: advies en meedenken logo en naam, uitvraag inwoners voor nieuwe naam, lancering naam en logo, pers. <https://www.bladel.nl/bruis-nieuwe-naam-voor-de-ontmoetingsplek-in-bladel>
- Woningbouwprojecten De Groene Akkers en Tussen de Dycken: inwonersavonden, pers, nieuwsbrieven, communicatieadvies: <https://www.bladel.nl/de-groene-akkers> <https://www.bladel.nl/tussen-de-dycken>

Inwonersbijeenkomsten

In 2024 waren alle inwoners van gemeente Bladel welkom bij de commissie- en raadsvergaderingen en bij de dorpsraden. Ook zijn er diverse inwonersbijeenkomsten en participatiebijeenkomsten georganiseerd. Het waren er zo'n 21 in totaal.

Digitale toegankelijkheid

Onze gemeentelijke website heeft de **status A** behaald voor digitale toegankelijkheid in het uitgevoerde digitale toegankelijkheidsonderzoek dat in 2024 is uitgevoerd. Dit betekent dat onze website voldoet aan het Besluit digitale toegankelijkheid. Onze website is getoetst op vier toegankelijkheidsprincipes, die in totaal 50 succescriteria bevatten:

1. **Bedienbaarheid:** De website is eenvoudig te navigeren, niet alleen met een muis, maar ook met het toetsenbord, een schermlezer of via spraakbesturing.
2. **Waarneembaarheid:** De tekstgrootte, het lettertype en het contrast zijn zodanig gekozen dat de tekst goed leesbaar is voor alle gebruikers,
3. **Begrijpelijkheid:** De informatie is duidelijk gestructureerd en gemakkelijk te begrijpen, zodat gebruikers snel hun weg kunnen vinden en hun doel kunnen bereiken, zoals het vinden van de gewenste informatie of invullen van een formulier.
4. **Robuustheid:** De technische structuur van de website is goed opgebouwd, zodat de inhoud correct wordt weergegeven en alle functionaliteiten beschikbaar blijven, ongeacht de gebruikte browser.

Arbeidsmarktcommunicatie

In 2024 hebben we de arbeidsmarktcampagne 'Zin in Bladel' gelanceerd. Het doel hiervan is om gemeente Bladel als een sterk werkgeversmerk te positioneren en de zichtbaarheid van gemeente Bladel als werkgever te vergroten zodat we beter nieuw talent voor onze organisatie aan kunnen trekken. Hiervoor hebben we onder andere onze website verbeterd en een social media campagne ingezet. Dit heeft in ieder geval tot meer zichtbaarheid geresulteerd. In november was de 'werken bij' pagina de beste bezochte pagina van de gemeentelijke website, met zo'n 10.000 bezoeken.

Verbonden partijen

De navolgende verbonden partijen worden betrokken bij het realiseren van de geformuleerde doelstellingen:

- BIZOB
- Samenwerking Kempengemeenten

Rechtmatigheidsverantwoording

Hieronder worden de geconstateerde afwijkingen uit de jaarrekening toegelicht en worden eventuele actie- en verbeterpunten opgenomen. Feitelijk worden alleen de afwijkingen in de jaarrekening en aanvullend in deze paragraaf toegelicht indien deze de goedkeuringstolerantie overschrijdt (3% van de totale lasten inclusief reservetoevoegingen). Aangezien de geconstateerde afwijkingen niet hoger zijn dan de goedkeuringstolerantie, hoeven deze eigenlijk niet toegelicht te worden. Vanuit actieve informatieverstrekking richting de raad worden de bevinding boven de rapportagegrens van € 50.000,- hier toegelicht.

Bevindingen

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen bedrag € 2.289.000,- bedraagt. Dit is lager dan de daarvoor gestelde grens van € 2.328.000,-. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 1.905.000,- acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken. De niet-acceptabele onrechtmatigheden worden hieronder nader toegelicht.

Voorwaardencriterium

Geen bevindingen toe te lichten.

Misbruik en Oneigenlijk criterium

Geen bevindingen toe te lichten.

Begrotingscriterium

Er is een analyse gemaakt van overschrijdingen van de lasten per programma. Op programmaniveau worden de lasten bij de programma's 0, 1, 6 en 10 voor een totaalbedrag van € 1.946.000,- overschreden. Alle bestedingen boven het begrotingsbedrag zijn altijd onrechtmatig, echter kan er sprake zijn van begrotingsonrechtmatigheden die passen binnen het door de raad vastgestelde beleid. In dat geval worden de overschrijdingen aangemerkt als acceptabel. Een bedrag van € 1.905.000,- is volgens het college acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken. De afwijkingen zijn nader toegelicht in het onderdeel 'begrotingsrechtmatigheid'.

Daarnaast is een analyse gemaakt van de overschrijdingen van investeringskredieten. Het investeringskrediet voor 'aanpassing oude Provincialeweg Hapert' wordt overschreden voor een bedrag van € 57.000,-. Voor de onderbouwing van deze afwijking wordt verwezen naar het onderdeel 'begrotingsrechtmatigheid'.

Tevens is een analyse gemaakt van de overschrijdingen van baten en onderschrijdingen van baten en/of lasten per programma. Op programmaniveau worden de lasten bij de programma's 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9 en de reserves onderschreden. Op alle programma's (incl. reserves) zijn afwijkingen (over- en onderschrijdingen) op de baten te zien. Alle afwijkingen in dit onderdeel zijn in de aard niet onrechtmatig. Echter kan er sprake zijn van begrotingsonrechtmatigheden die niet tijdig aan de raad zijn gemeld. In dat geval worden de afwijkingen aangemerkt als onrechtmatig en betrokken bij de rechtmatigheidsverantwoording. Voor deze categorie wordt voor een totaalbedrag van € 286.000,- aan geconstateerde afwijkingen gemeld. Voor de onderbouwing van deze afwijkingen wordt verwezen naar het onderdeel 'begrotingsrechtmatigheid'.

Verbetermaatregelen

In zijn algemeenheid wordt de VIC-functie doorontwikkeld en blijft de gemeente inzetten op het versterken van de interne beheersing, het tijdig signaleren van risico's en het ondersteunen van afdelingen bij het naleven van wet- en regelgeving. Voor wat betreft het voorwaardencriterium wordt blijvend ingezet op onder andere de naleving van de Europese aanbestedingsregels en de inhuur van personeel. In relatie tot het M&O-criterium wordt in 2025 een fraudebeleid opgesteld en toegevoegd aan het bestaande M&O-beleid. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de richtlijnen uit de kadernota rechtmatigheid 2024. Voor wat betreft het begrotingscriterium wordt onder ander ingezet bewustwording binnen de organisatie, gemeenschappelijke regelingen en samenwerkingsverbanden. Het is van belang dat afwijkingen ten opzichte van de begroting op het eerstvolgende geschikte moment worden vertaald in de begroting. Dit geldt voor bijvoorbeeld de specifieke uitkeringen vanuit het rijk, maar ook voor de programma- en uitvoeringskosten van Maatschappelijke Dienstverlening.

In het derde kwartaal van 2025 wordt door de organisatie een evaluatie gedaan rondom de rechtmatigheidsverantwoording in de boekjaren 2023 en 2024. De rechtmatigheidsverantwoording zit nog steeds in een groeiproces en er zijn nog continue ontwikkelingen. Hierbij wordt geanalyseerd of de 'spelregels' omtrent de rechtmatigheidsverantwoording moeten worden verduidelijkt met betrekking tot boekjaar 2025. Indien aanpassing van bepaalde beleidskaders nodig of gewenst is, zal in de periode daarna een voorstel worden gedaan voor aanpassing van de betreffende beleidskaders.

Samenvattend beeld

De uitkomsten van de toetsing van de interne beheersorganisatie geven aanleiding om te constateren dat het niveau van de interne beheersorganisatie ruim voldoende tot goed is. De significante processen zijn adequaat ingericht en uit het bestaan en de werking blijkt dat ze adequaat functioneren. Kwalitatieve beheersmaatregelen in de eerste en tweede lijn leiden tot besluitvorming die nagenoeg volledig in overeenstemming is met de geldende wet- en regelgeving, waardoor een getrouwe en rechtmatige financiële verantwoording direct is gegarandeerd. Mogelijke corrigerende maatregelen worden hiermee tevens op voorhand voorkomen, die bijdragen aan een meer efficiënte bedrijfsvoering.

Om fouten te voorkomen zal in voorkomende gevallen steeds Europees aanbesteed worden indien dat proportioneel is. Majeure projecten zullen daarom steeds met samenwerking van BIZOB (Europees) aanbesteed worden.

4.4 Financiering

Financiering is de manier waarop wij de benodigde geldmiddelen aantrekken en (tijdelijke) overtollige geldmiddelen beleggen. Dit gebeurt binnen de wettelijke kaders van het BBV en de wet Fido. Naast deze wetgeving geldt voor de gemeente een Treasurystatuut. Dit statuut bevat regels om de financieringsfunctie te sturen, beheersen en controleren. In 2019 hebben we de mogelijkheden van geld uitleenen en garanties afgeven vastgelegd in de “Beleidsnota verlenen van garanties en verstrekken van geldleningen”.

Financieringsbeleid

Ons financieringsbeleid heeft de volgende doelstellingen:

- beschikbaar hebben van voldoende liquiditeiten om de door de raad vastgestelde plannen te kunnen uitvoeren;
- beheersen van de risico's die zijn verbonden aan de financieringsfunctie, zoals de kasgeldlimiet en de renterisiconorm;
- minimaliseren van de kosten van geldleningen en het beheren van de geldstromen en financiële posities;
- zo lang mogelijk de uitgaven met 'kort (goedkoper) geld' te financieren en pas vaste leningen aan te trekken (consolideren) wanneer dat noodzakelijk is;
- verkrijgen en handhaven van duurzame toegang tot de financiële markten tegen acceptabele condities.

Risicobeheer

In de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) zijn drie wettelijke normen opgenomen waaraan de gemeente moet voldoen, te weten:

- renterisico's op vlottende schuld;
- renterisico's op vaste schuld;
- liquiditeitsrisico's.

Renterisico's op vlottende schuld (kasgeldlimiet)

Het renterisico op korte termijn financiering (leningen met een looptijd korter dan één jaar) wordt in beeld gebracht via de kasgeldlimiet. Deze stelt beperkingen aan financiering van uitgaven met korte termijn leningen. Als referentiekader voor de bepaling van de kasgeldlimiet geldt het begrotingstotaal en een bij ministeriële regeling vastgesteld percentage voor gemeenten van 8,5%. De kasgeldlimiet mag maximaal twee achtereenvolgende kwartalen overschrijden. Uit onderstaand overzicht blijkt dat we binnen de kasgeldlimiet blijven.

Kasgeldlimiet (bedragen x € 1.000)	1e kwartaal 2024	2e kwartaal 2024	3e kwartaal 2024	4e kwartaal 2024
Toegestane kasgeldlimiet	5.301	5.301	5.301	5.301
Vlottende schuld (1)	15.196	22.441	12.479	9.634
Vlottende middelen (2)	16.335	19.410	11.764	7.732
Saldo (1) - (2)	-1.139	3.031	715	1.903

Overschrijding van de kasgeldlimiet				
Onderschrijding van de kasgeldlimiet	6.440	2.270	4.586	3.398

Renterisico's op vaste schuld (renterisiconorm)

Uitgangspunt van de renterisiconorm is om zoveel mogelijk spreiding in de looptijden van leningen aan te brengen. De wettelijk vastgestelde renterisiconorm van 20% houdt in dat in enig jaar de aflossing van de lange schuld niet hoger mag zijn dan 20% van het begrotingstotaal (zie tabel hieronder).

Renterisiconorm (bedragen x € 1.000)	begroot na wijziging	werkelijk 2024	verschil
1) renteherziening			
2) aflossingen	5.162	5.162	
3) renterisico (1 + 2)	5.162	5.162	
4) renterisiconorm	12.473	12.473	
5a) ruimte onderder renterisiconorm (4 > 3)	7.311	7.311	
5b) overschrijding renterisiconorm (3 > 4)			

berekening renterisiconorm			
4a) begrotingstotaal 2024	62.364	62.364	
4b) percentage regeling	20%	20%	
4) renterisiconorm	12.473	12.473	

Liquiditeitsrisico's

De liquiditeitsrisico's betreffen voornamelijk interne liquiditeitsrisico's. Dit zijn risico's ten aanzien van mogelijke afwijkingen van de liquiditeitsplanning met reguliere exploitatie, de investeringen, de grondexploitatie en de leningen als gevolg waarvan financieringskosten hoger uit kunnen vallen. Het liquiditeitsgebruik wordt beperkt door de fysieke geldstromen op gemeenteniveau op elkaar af te stemmen.

Financieringspositie / Leningenportefeuille

Financiering binnen de gemeente Bladel gaat - in beginsel - volgens het systeem van totaalfinanciering. Wij zien er continue op toe dat de liquiditeitspositie voldoende is om steeds te garanderen dat wij onze financiële verplichtingen tijdig kunnen nakomen. Tussentijdse schommelingen in de financieringspositie vangen we middels de rekeningcourantovereenkomst en kasgeldleningen op.

Onderstaand een overzicht van de totale aangetrokken lang- en kortlopende geldleningen.

Aangetrokken geldleningen (bedragen x € 1.000)	realisatie 2024	realisatie 2023
langlopende leningen	71.178	61.340
kortlopende leningen	10.000	0
rekening courant BNG	0	0

Renteresultaat

Volgens het BBV moet er bij de jaarrekening een herrekening plaatsvinden van de toegerekende rente (de zgn. omslagrente), als het financieringsresultaat meer bedraagt dan 25% van de totale toe te rekenen rente. De procentuele afwijking van de aan de taakvelden toegerekende rente bedraagt in 2024 afgerond 3,4%. Correctie is dus niet nodig. Onderstaand is het overzicht van het renteresultaat 2024 te zien.

Overzicht renteresultaat (bedragen x € 1.000,-)	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschillen 2024
Externe rentelasten over bestaande korte en lange financiering	491	976	1.004	-28
Externe rentebaten	269	205	223	-18
Saldo rentelasten en rentebaten	222	771	781	-10
Doorbelaste rente aan de facilitaire grondexploitatie (kostenverhaal)	14			
Doorbelaste rente naar projectfinanciering	92	86	86	
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	116	685	695	-10
Rente over eigen vermogen	83	62	62	
Rente over voorzieningen				
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	199	747	757	-10
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	204	717	783	-66
Renteresultaat op het taakveld Treasury	5	-30	26	-56
Procentuele afwijking aan taakvelden toegerekende rente	2,5%	-4,0%	3,4%	

Uitzettingen / beleggingen en overig liquiditeitenbeheer

De gemeente verstrekt in beginsel geen leningen aan derden. Aanvragen van derden, die geen leningen kunnen aantrekken van financiële instellingen, zonder gemeentegarantie, worden afzonderlijk aan het bestuur voorgelegd.

Uitzettingen (leningen u/g)

In de vergadering van 15 december 2016 heeft de gemeenteraad besloten om de “Verordening starterslening gemeente Bladel 2017” vast te stellen. In 2024 zijn daadwerkelijk 9 startersleningen afgehandeld en is door de SVn, namens de gemeente Bladel, een bedrag van € 216.000,- uitgeleend. Voor een totaal beeld wordt verwezen naar bijlage 6.3.

Uitzettingen op lange termijn

De gemeente heeft deelnemingen door kapitaalinbreng bij de NV Bank voor Nederlandse Gemeenten en NV Brabant Water. Van de Bank Nederlandse Gemeenten wordt jaarlijks dividend ontvangen. Brabant Water keert momenteel geen dividend uit. Conform regelgeving wordt de dividenduitkering verantwoord in het jaar waarin het besluit is genomen. De gemeente heeft geld vastgelegd in aandelen bij de volgende instanties (per 31 december 2024):

Onderneming	Aandelen aantal	Aandelen bedrag	Dividend 2024
NV Bank voor Nederlandse Gemeenten	62.790 aandelen á € 2,50 nominaal	€ 157.000,-	€ 136.000,-
Brabant Water NV	17.706 aandelen á € 0,10 nominaal	€ 2.000,-	€ 0,-

Schatkistbankieren

Schatkistbankieren houdt in dat tegoeden van decentrale overheden worden aangehouden in de Nederlandse schatkist. Hierdoor hoeft het Rijk minder geld te lenen op de financiële markten en zal de staatsschuld dalen. Een beperkte hoeveelheid geld mag de gemeente op haar eigen bankrekeningen aanhouden. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

4.5 Onderhoud kapitaalgoederen

De openbare ruimte is één van de pijlers van onze samenleving met een groot maatschappelijk rendement. Het is van belang dat de openbare ruimte goed wordt beheerd. De belangrijkste kapitaalgoederen hebben betrekking op wegen, riolering, water, groen en gebouwen. Al deze kapitaalgoederen vergen onderhoud en moeten in de exploitatie worden opgenomen. Deze paragraaf biedt inzicht in de beleidskaders voor de instandhouding van de kapitaalgoederen en de financiële consequenties daarvan. Er is bij de hierna genoemde onderdelen geen sprake van achterstallig onderhoud. Het onderhoud van de kapitaalgoederen wordt, mits mogelijk, ook zoveel mogelijk in samenhang met de diverse projecten uitgevoerd in integrale projecten.

Wegen, straten en pleinen

De gemeente is als wegbeheerder op grond van de Wegenwet verantwoordelijk voor onderhoud en beheer van gemeentelijke wegen, die op de wegenlegger als openbare weg zijn aangegeven. Onder de weg worden in dit kader ook verstaan de aanliggende bermen, sloten, zandwegen en kunstwerken zoals bruggen, tunnels en duikers. Zo verplicht de Wegenwet de gemeente tot het uitvoeren van regelmatig en duurzaam onderhoud van de openbare verharding. Tevens is de gemeente, conform het Burgerlijk Wetboek, aansprakelijk bij schade van de burger, als de gemeente heeft verzuimd zorg te dragen voor het in goede staat verkeren van de openbare weg.

Het onderhoud van wegen, straten en pleinen wordt uitgevoerd conform het wegenbeheerplan 2024-2028 gemeente Bladel. De gemeente Bladel hecht belang aan een goed functionerend wegennet en de instandhouding hiervan, echter niet tegen alle kosten. Op het gebied van wegbeheer streeft de gemeente Bladel naar een gezonde balans in kwaliteit en kosten met de focus op functionaliteit, duurzaamheid en veiligheid. Uitgangspunt van het beheerplan wegen is een planmatig beheer van de infrastructurele voorzieningen op het door uw raad vastgestelde niveau 6-. Op basis van de opgestelde meerjarenplanning en overige kosten, zoals werken voor derden, stortrechten en landmeetkundige werkzaamheden worden de werkzaamheden uitgevoerd. Door middel van rationeel wegbeheer vinden de nodige reparaties van de bestaande verhardingen plaats om schade en aansprakelijkheid te voorkomen. De reguleren onderhouds- en exploitatiekosten voor wegen bedroegen in 2024 (afgerond) € 676.000,- (exclusief ambtelijke kosten en kapitaallasten). Wegens degeneratievergoedingen werd in 2024 een bedrag van € 260.000,- ontvangen en toegevoegd aan de voorziening onderhoud wegen voor toekomstige onderhoudskosten.

Omdat het wegbeheer erg afhankelijk is van fysieke invloeden van buitenaf (herinrichtingen, omleidingen, vorstschade, verkeersbelasting etc.) wordt de benodigde storting voor het meerjarig onderhoud telkens berekend voor een periode van vijf jaar. Na elke begrotingscyclus wordt de volgende geactualiseerde jaarschijf uit het beheerplan wegen toegevoegd en de nieuwe gemiddelde storting voor de komende vijf jaren (her)-berekend. Op deze wijze wordt het wegbeheer jaarlijks geactualiseerd. Ook kan beter worden ingesprongen op tussentijdse invloeden van buitenaf en combinaties met andere werkzaamheden (riolering, herinrichtingen e.d.). In de werkplannen voor de komende jaren wordt telkens kritisch bezien welke groot onderhoud maatregelen noodzakelijk/gewenst zijn. In de meerjarenraming 2024-2028 is een structureel budget beschikbaar van € 671.000,- voor het groot onderhoud van wegen, straten en pleinen. Dit budget is toereikend ter voorkoming van achterstallig onderhoud.

Met gepland groot onderhoud (GGO) wordt een stap verder gegaan. Wanneer wegen “op” zijn en er met reparaties weinig eer meer valt te behalen, wordt de weg uit de (reparatie) planning gehaald en ingedeeld bij Gepland Groot Onderhoud planning (rehabilitatie). Bij deze planning wordt een voortschrijdende doorkijk gemaakt van 10 jaar. Er wordt in zo'n geval bekeken of de weg in zijn geheel kan worden aangepakt. De oorzaak dat de weg in een dergelijke situatie terecht is gekomen, ligt vaak in een slechte ondergrond waardoor er verzakkingen of diepe sleuven optreden. Door de weg er in zijn geheel uit te nemen en de onderliggende constructie te verbeteren (verzwaren) kan de weg er weer jaren (zonder reparaties) tegen. Ook biedt dit gelegenheid om bijvoorbeeld kleine inrichtingen en aanpassingen mogelijk te maken of verkeersmaatregelen in te passen. Ook wordt dan indien noodzakelijk het riool vernieuwd. Voor gepland groot onderhoud is in het meerjarenprogramma 2024-2028 een jaarlijks investeringskrediet van gemiddeld € 1.700.000,- beschikbaar. In 2024 is vanuit het investeringskrediet financieel bijgedragen aan de klimaatmaatregelen fase 3 (Hoofdstraat- Breestraat en Dijkstraat) in Hoogeloon, Hemelrijken en Kerkstraat in Casteren.

De wereld verandert heel snel en de ontwikkelingen volgen elkaar mogelijk nog sneller op. Om binnen deze dynamiek een stabiele koers uit te zetten is een routekaart noodzakelijk. De Verkeersvisie 2035 vertaalt onze doelen en ambities en werkt uiteindelijk toe naar een uitvoeringsplan waarmee de komende 15 jaar, ingrijpend maar noodzakelijk, onze mobiliteitsvraagstukken worden aangepakt. De Verkeersvisie 2035 volgt de systematiek van de omgevingsvisie en sluit aan op de Kempische Mobiliteitsstrategie en de regionale mobiliteit agenda's. In uw vergadering van 7 juli 2022 heeft uw raad de Verkeersvisie 2035 (gewijzigd) vastgesteld. Voor de uitvoering van de verkeersvisie is in het meerjarenprogramma vanaf 2024 een jaarlijks investeringskrediet van gemiddeld € 1.430.000,- beschikbaar.

Openbare verlichting

Onderhoud van de openbare verlichting geschiedt op basis van het Beleidsplan en het bijbehorende beheerplan Openbare Verlichting. In de gemeente Bladel is het beheer en onderhoud per 1 februari 2017 voor een periode van (maximaal) 10 jaar aanbesteed middels een geïntegreerd contract. Dit contract zal in 2026 opnieuw worden aanbesteed. Op basis hiervan zal dan ook een nieuw beheerplan Openbare Verlichting voor de jaren 2027-2036 worden opgesteld.

De huidige budgetten zijn voldoende om het in stand houden, beheren en onderhouden naar behoren te kunnen uitvoeren. Voor de jaarlijkse exploitatie van de openbare verlichting (elektriciteitsverbruik, onderhoud advieskosten en incidentele vervangingen) is er een structureel budget beschikbaar van € 282.000,- (exclusief ambtelijke kosten en kapitaallasten). De werkelijke exploitatiekosten bedroegen in 2024 circa € 333.000,-. In het meerjaren investeringsprogramma (MIP) zijn op basis van het huidige beheerplan tevens jaarlijkse kredieten voor vervangingen van masten en armaturen opgenomen van gemiddeld € 121.000,- per jaar.

Waterlossingen

Voor het onderhoud aan waterlossingen en sloten is een berm- en slootbeheerplan vastgesteld. De hiervoor benodigde onderhoudskosten zijn gebaseerd op een bestek wat in het voorjaar 2023 op de markt is gebracht. Op basis hiervan is in de meerjarenbegroting 2025-2029 een structureel budget van € 65.000,- opgenomen. Vanwege de extreem natte weersomstandigheden in het najaar 2023 en voorjaar 2024 zijn er veel extra werkzaamheden uitgevoerd, zoals het vernieuwen van duikers en het uitdiepen van sloten. Hierdoor bedroegen de totale kosten voor het onderhoud aan waterlossingen en sloten in 2024 ruim € 145.000,-.

Openbaar groen

In 2022/2023 is een Groenbeheerplan vastgesteld voor de periode 2023-2032, gebaseerd op de hierin opgenomen kaders voor de instandhouding van het groenbeheer, geactualiseerde areaal-cijfers en prijsontwikkelingen. Op basis hiervan wordt onderscheid gemaakt in:

- Kosten van regulier (jaarlijks) onderhoud van openbaar groen: hiervoor zijn in de meerjarenraming exploitatiebudgetten opgenomen tot een bedrag van circa € 635.000,-, jaarlijks oplopend met € 35.000,- voor onderhoud bomen (exclusief ambtelijke kosten en kapitaallasten).
- Kosten voor de vervanging van openbaar groen (incl. bomen): hiervoor wordt in het meerjarenprogramma (MIP) een jaarlijks krediet van € 260.000,- opgenomen.
- Kosten voor de uitvoering van het groenstructuurplan: hiervoor wordt in het meerjarenprogramma (MIP) een jaarlijks krediet van € 150.000,- opgenomen.

In het bestuurlijke overleg met gemeente Eersel, Bladel en Reusel-De Mierden is afgesproken om de samenwerkingsovereenkomst voor het reguliere groenonderhoud en beheer van de openbare ruimte met KempenPlus die eindigde op 31 december 2024 vanaf 2025 met 5 jaar te verlengen met een eenmalige verlengingsoptie van 5 jaar. De prijzen die in 2025 gehanteerd zullen worden zijn die van 2024 met geïndexeerde eenheidsprijzen. Aangezien deze tarieven gebaseerd zijn op de gemiddelde landelijke tarieven, zal er in 2025 een nieuw onderzoek worden uitgevoerd waarbij de marktconforme tarieven worden vastgesteld voor de regio Zuidoost-Brabant, welke vanaf 2026 gehanteerd zullen worden. Daarnaast zal er in 2025 een separaat traject worden opgestart om de bestekken en eenheidsprijzen van de drie gemeenten te uniformeren, zodat alle bestekken zijn gebaseerd op dezelfde basis. Zo ontstaat er uniformiteit in de afspraken en eenheidsprijzen tussen de gemeenten en KempenPlus.

Riolering

Het beleid wordt vastgelegd in een Gemeentelijk Rioleringsplan 2021-2025. Naast het feit dat een GRP een wettelijk verplicht plan is, is dit ook het middel om de gemeentelijke watertaken hierin vast te leggen. Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Doelstelling(en):

1. Anticiperen op klimaatveranderingen;
2. Participatie en communicatie;
3. Inzicht in sturing watersystemen;
4. Gebiedsgericht beheer.

De aanleg en het beheer van riolering is een gemeentelijke taak die zijn wettelijke basis vindt in de Wet Milieubeheer (Wm). Op grond van artikel 4.22 van de Wm is een gemeente verplicht een Gemeentelijk RioleringsPlan GRP (een beleidsmatig en strategisch plan voor de aanleg en het beheer van de gemeentelijke riolering) op te stellen. In 2020 is het nieuwe Gemeentelijk Rioleringsplan voor 2021 - 2025 vastgesteld. Het GRP is een beleidsplan dat op hoofdlijnen de invulling van de gemeentelijke watertaken weergeeft. Door middel van het GRP legt de gemeente vast wat zij willen bereiken en wat de rol van burgers en bedrijven is ten aanzien van afvalhemel en grondwater.

Het GRP vervult hiermee vier hoofdfuncties:

1. Kader gemeentelijke zorgplicht: overzicht beleidskeuzes ten aanzien van stedelijke afvalwater, hemelwater en grondwater voor inwoners, bedrijven en waterpartners;
2. Interne afstemming: met andere vakdisciplines binnen de gemeentelijke organisatie en als onderbouwing voor de rioolheffing;
3. Externe afstemming: met Waterschap De Dommel, Provincie Noord-Brabant en de gemeenten in het samenwerkingsverband Waterportaal Zuid-Oost Brabant, zodat het beleid van betrokken overheden is afgestemd;
4. Continuïteit en voortgangsbewaking: vanwege de relatief lange levensduur van stedelijke watervoorzieningen is een lange termijn aanpak essentieel (begroting en evaluatie). Om tussentijds te kunnen (bij)sturen wordt het beleid halverwege de planperiode geëvalueerd en worden jaarlijkse operationele uitvoeringsprogramma's bijgesteld.

Rekening houdend met het klimaatscenario 2050 zijn voor de grondwaterzorgplicht preventief een aantal acties in gang gezet. Met een gebiedsgerichte aanpak bij herinrichtingsplannen willen we toegroeien naar een klimaatbestendig Bladel 2050. Het gaat hier vooral om het tegen gaan van opwarming, wateroverlast en verdroging in de bebouwde omgeving om het inzicht in het grondwaterbeheer binnen de gemeente te vergroten. Daarbij is de nadruk komen te liggen op onderzoek en verbreden van kennis. Samen met het Waterschap en Brabant Water wordt het grondwatermeetnet verder ingericht om op potentiële locaties waar wateroverlast of droogte kan optreden beter inzichtelijker worden gemaakt.

Voor de hemelwaterzorgplicht is een zogenoemd "blauwe-ader-plan" opgesteld om voor de hele gemeente inzichtelijk te hebben waar eventueel af te koppelen regenwater naar toe kan worden afgevoerd (infiltreren, nieuwe regenwaterriolering etc.). In het plan is tevens aandacht voor eventuele knelpunten en risico's bij afkoppelen. Zodoende wordt een robuust hemelwatersysteem ontworpen om in de toekomst hemelwater vanaf verharde oppervlakken af te voeren. In 2024 is vanuit het investeringskrediet financieel bijgedragen aan de klimaatmaatregelen fase 3 (Hoofdstraat, Breestraat en Dijkstraat) in Hoogeloon, Hemelrijken en Kerkstraat in Casteren. In deze straten is de bestaande gemengde riolering vervangen worden door een gescheiden riolering.

In combinatie met de reguliere onderhouds-vervangingsmaatregelen streven we ernaar om het rioleringssysteem en bijbehorende openbare ruimte zoveel mogelijk klimaatbestendig in te richten. Het gaat dan om het zichtbaar maken van water, het verhogen van de belevingswaarde en integratie van water en groen. Ook wordt gelijktijdig met het vervangen van het oude gemengde riolering een gescheiden riolering aangelegd. Het regenwater zal indien mogelijk uitgevoerd worden als een infiltratieriool om zodoende het grondwater aan te vullen. Er zal zoveel als mogelijk ook private verhardingen (voorzijde woningen) hierop aangesloten worden. Ook zal het

regenwaterriool dienen als blauwe ader om het overtollige hemelwater af te voeren naar klimaatbuffers en/of oppervlaktewater. In 2024 is samen met Waterschap De Dommel bezien hoe we rijksbijdrage vanuit het Deltaprogramma Ruimtelijk Adaptatie (DPRA) gezamenlijk kunnen gaan inzetten voor het aanleggen van klimaatbuffers op bedrijventerrein De Sleutel en De Beemd (Groene Long) in Bladel. Waterschap De Dommel heeft een nieuwe klimaatbufferregeling. Deze is bedoeld om 15% minder regenwater af te voeren naar de rioolwaterzuivering. We willen nagaan of we deze in kunnen zetten voor het aanleggen van klimaatbuffers (retentievijvers) in het Groote Beerze dal. Deze zullen dienen om het overtollige regenwater van de kernen Casteren en Hapert in op te vangen en daarin te infiltreren.

De gemeente heeft de ambitie uitgesproken om een actieve rol te gaan innemen met betrekking tot communicatie en burgerparticipatie. In 2021 is hiervoor de website Blauwgroen Bladel live gegaan. De website Blauwgroen Bladel is opgezet om samen met inwoners samen met inwoners te werken aan een klimaatbestendig Bladel. Het doel van de website is tweeledig. Op de website worden inwoners geïnformeerd over klimaatadaptatie. Daarnaast worden inwoners gestimuleerd om klimaatadaptatieve maatregelen te nemen.

We willen inwoners bewust maken dat het klimaat verandert. Hevige regenbuien of extreme droogte hebben veel effect op ons woon- en leefklimaat. De gemeente Bladel zorgt ervoor dat de gemeente klaar is om hier ook in de toekomst fijn te wonen en leven. Maar de gemeente kan dit niet alleen. Van de grond is 75% in handen van inwoners.

De acties die worden gedaan via de website Blauwgroen Bladel zullen gaan over het tegengaan van droogte, wateroverlast en hittestress. In het GRP is de wateropgave geborgd. De restopgave wordt opgenomen in de kadernota klimaatadaptatie.

Samen met bewoners en bedrijven, maar ook o.a. ontwikkelaars en bouwondernemingen kunnen en moeten we de leefomgeving verbeteren door bijvoorbeeld hemelwater op eigen terrein te bergen, daken te vergroenen, tegels uit de tuin te wippen en water in de straat/wijk vast te houden. De komst van de Omgevingswet stimuleert en faciliteert dit proces van samenwerking. We streven naar een open aanpak, gaan in dialoog met inwoners en ondernemers en verstrekken informatie om het bewustzijn te vergroten.

De dekking van de rioleringszorg verloopt via de rioolheffing, waarbij het beleidsuitgangspunt geldt van volledige kostendekkendheid (hiervoor wordt verwezen naar de paragraaf lokale heffingen).

Gemeentelijke gebouwen

Elk jaar wordt naast dagelijks / correctief onderhoud ook preventief (groot) onderhoud gepleegd aan de gemeentelijke gebouwen. Hierbij is het Duurzaam Meerjarenonderhoudsplan (DMJOP) gemeentelijke gebouwen leidend. Uitgangspunt van het beheer van de gebouwen en de daarbij behorende buitenruimten is/blijft soberheid maar doelmatigheid. Het beheerplan geeft een doorkijk naar de geprognosticeerde onderhoudskosten voor een periode van 25 jaar. Vanuit deze doorkijk zijn onder andere strategische beslispunten te genereren (renovatie – verkoop – sloop e.d.).

Voorzieningen onderhoud gemeentelijke gebouwen

Ten behoeve van het planmatig groot onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen voor het jaar 2024 een onderhoudsbudget beschikbaar gesteld van € 422.000,-. Mede als gevolg de opgelopen vertraging bij de invulling van de vacature gebouwenbeheer is van dit budget tot en met Q4 slechts een bedrag van circa € 152.000,- tot besteding gekomen.

In Q4 2024 is besloten tot de aanschaf van een eigen gebouwenbeheersysteem “Condor”. Dit nieuwe gebouwenbeheersysteem zal in Q1 2025 worden geïmplementeerd. In Q2 en Q3 2025 zullen alle gemeentelijke gebouwen opnieuw worden geïnspecteerd en zullen deze gegevens de basis vormen voor de huidige ramingen groot onderhoud, onderhoudscontracten, investeringen in technische installaties en verdere verduurzaming van de gebouwen. Het nieuwe MJOP 2025-2034 zal naar verwachting in Q4 2025 worden opgeleverd. De financiële consequenties voor de dotaties in de voorzieningen, de ramingen in de exploitatie en de investeringen m.b.t. de gemeentelijke gebouwen zullen alsdan in de Najaarsnota 2025 worden verwerkt.

4.6 Grondbeleid

Het grondbeleid (vastgelegd in de nota Grondbeleid 2019-2023) van de gemeente bevat uitgangspunten voor de wijze waarop en met welke middelen het grondgebied wordt ingevuld; het instrument om ruimtelijke doelstellingen te bereiken. Die doelstellingen liggen op het terrein van de volkshuisvesting, ruimtelijke ordening, economische en maatschappelijke ontwikkeling, openbare ruimte, infrastructuur, recreatie en natuur. We geven in deze paragraaf het beleid weer dat we toepassen van de lopende, af te ronden en toekomstige woningbouwprojecten, de prioritering en het instrumentarium van control en beheersing alsmede de kaders van het grondbeleid. De controlerende taakstelling van de grondexploitatie op dit beleid vindt plaats via het door de raad vast te stellen document; Meerjarenprognose grondexploitatie jaarrekening 2024 (MPG). In dit document legt het college overzichtelijk haar verantwoording af aan de raad van alle lopende woningbouwplannen. De raad kan vervolgens haar controlerende taak uitvoeren en daar waar nodig bijstellen.

Nota kostenverhaal en regeling financiële bijdragen Omgevingswet gemeente Bladel 2024

Door de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 is het verhalen van kosten bij particulieren/ontwikkelaars bij nieuwe initiatieven niet meer mogelijk via de Wet ruimtelijke ordening. Bij de kostenverhaalsregeling gaat het om het verhalen van kosten die op de zogenaamde kostensoortenlijst staan. Gemeente zijn verplicht dergelijke kosten te verhalen op degenen die (ver)bouwmogelijkheden krijgen via een planologisch besluit. De regeling financiële bijdragen betreffen bijdragen waarbij er sprake is van een samenhang, te benoemen in de omgevingsvisie of in een programma. Het betreft de samenhang tussen enerzijds de zaken waarvoor de gemeente financiële bijdragen wil verkrijgen (bijvoorbeeld bovenwijkse voorzieningen) en anderzijds de (potentiële) locaties voor gebiedsontwikkeling (vereveningen). Bij een totale gebiedsontwikkeling, waarbij naast de gemeente als regisseur meerdere initiatiefnemers mee ontwikkelen, wordt proportioneel de te verhalen kosten en de financiële bijdragen opgenomen in de grondexploitatie. Dit gebeurt privaatrechtelijk via een anterieure overeenkomst of publiekrechtelijk via een kostenverhaalsbeschikking. De Nota Kostenverhaalsregeling en regeling Financiële bijdragen Omgevingswet gemeente Bladel 2024, vastgesteld door de gemeenteraad in september 2024, voorziet in de wijze van het verhalen van kosten en het regelen van financiële bijdragen.

Grondprijzen

Fluctuaties op onder andere de woningmarkt (vraag en aanbod) en bouwkostenstijgingen zorgen ervoor dat onze grondprijzen jaarlijks geactualiseerd dienen te worden naar marktconformiteit. De grondprijzen worden residueel berekend afhankelijk van de typologie woning en de hierbij behorende prijssegmenten. Door de bouwkosten (stichtingskosten) af te trekken van de vrij op naam prijs ontstaat er een residuele grondwaarde. Deze grondwaardes worden bij de actualisatie van de grondexploitatie opgenomen in financiële haalbaarheidsstudies en lopende grondexploitatie. In het jaar 2024 waren de volgende residuele grondprijzen exclusief btw van toepassing en opgenomen in de gemeentelijke grondexploitatie;

Dorp	Rij, goedkoop	Rij, starter	Hoekwng	2 ^a 1 Kap midden	2 ^a 1 Kap exclusief	Vrijstaand klein	Vrijstaand duur
Hoogeloon	436	360	278	331	319	457	324
Hapert	450	371	287	342	330	472	334
Bladel	474	391	302	360	347	497	352
Casteren/Netersel	389	321	248	295	285	408	289
Sociale woningbouw € 240,00 per m²							
Meergezinswoning a. d. v. t axatie							

Grondexploitatie

Grondexploitatie zijn gronden die zich in het transformatieproces bevinden waarbij in bezit zijnde (of nog te verwerven) grond en (eventueel) aanwezige opstallen worden omgevormd naar bouwrijpe grond, met als oogmerk

(opnieuw) te worden bebouwd. Er is derhalve sprake van actief grondbeleid vanuit de gemeente. Anderzijds kunnen grondeigenaren zelfstandig zijn of haar gronden exploiteren. Indien dit zich voordoet faciliteert de gemeente de grondeigenaar. De gemeente onderscheidt zich in een tweetal soorten grondbeleid;

- Actief grondbeleid omvat alle fasen van het exploiteren van grond: van de eerste aankoop van gronden, sloop, (bodem)onderzoeken, bouwrijp- en woonrijp maken tot en met de uitgifte/verkoop van bouwgrond. De gemeente heeft de grond in eigendom, of koopt deze aan, en is actief betrokken bij de ontwikkeling van de grond. De uitvoering van de grondexploitatie en de daaraan verbonden risico's komen voor rekening van de gemeente. De gemeente is in deze gevallen verantwoordelijk voor het aanleggen van onder andere de openbare voorzieningen zoals riolering, bouwwegen, etc. Nadat de grond bouwrijp is gemaakt, worden de bouw kavels uitgegeven aan kopers die binnen de grenzen van het bestemmingsplan tot ontwikkeling kunnen overgaan. Na realisatie van de bebouwing verzorgt de gemeente het woonrijp maken, waarbij de definitieve inrichting van het openbaar gebied plaatsvindt.
- Faciliterend grondbeleid houdt in dat de gemeente het voor particulieren mogelijk maakt grond te exploiteren. Gemeentelijke kosten verbonden aan de desbetreffende grondexploitatie moet zij volgens de kostensoortenlijst Wet ruimtelijke ordening op de particuliere exploitant verhalen (vanaf 1 januari 2024 via de Omgevingswet). Deze kosten worden zo veel als mogelijk via een anterieure overeenkomst verhaald bij de initiatiefnemer. Hierdoor zijn de kosten anderszins verzekerd. De gemeente koopt dus zelf geen grond aan. De gemeente beperkt zich tot de wettelijke publieke taak. Deze taak bestaat vooral uit inspraakprocedures, het vaststellen van het omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan) en zo nodig het door de raad te laten vaststellen van een exploitatie met en zonder tijdvak (voorheen het exploitatieplan).

BBV-verslaggeving regels rondom grondexploitaties

Voor een goede uitvoering van de eventuele Vpb belastingplicht heeft de commissie Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) in maart 2016 een Notitie Grondexploitaties opgesteld. In deze Notitie Grondexploitaties worden richtlijnen gegeven over de afbakening van grondexploitaties en aan de grondexploitaties toe te rekenen kosten. Hieronder een samenvatting van de wijzigingen die gelden en daarmee van invloed zijn op gemeente.

1. Bouwgronden in Exploitatie (BIE)

Definitie Bouwgrond in exploitatie (BIE) is als volgt opgenomen in BBV: Gronden die zich in het transformatieproces bevinden waarbij in bezit zijnde grond en (eventueel) aanwezige opstallen worden omgevormd naar bouwrijpe grond, met als oogmerk (opnieuw) te worden bebouwd.

1. Het startpunt van Bouwgrond in exploitatie is het raadsbesluit met de vaststelling van het grondexploitatiecomplex. Vanaf dat moment kunnen kosten worden geactiveerd en bijgeschreven op de voorraadpositie op de balans (zie strategische gronden).
2. Richttermijn van duur grondexploitatie is 10 jaar en hier kan alleen goed gemotiveerd van worden afgeweken.
3. Bij kostentoerekening wordt het verplicht aan te sluiten op de kostenverhaalsmogelijkheden benoemd in de Omgevingswet.
4. De toegestane rente die wordt toegerekend aan grondexploitaties moet worden gebaseerd op daadwerkelijk te betalen rente over het vreemd vermogen en wordt bepaald als het gewogen gemiddelde van de totale leningenportefeuille van de gemeente naar verhouding vreemd vermogen / totaal vermogen indien niet is gekozen voor projectfinanciering.
5. De disconteringsvoet die moet worden gehanteerd in de berekening van de contante waarde ten behoeve van een verliesvoorziening van negatieve grondexploitaties is gelijk aan het maximale streefpercentage van de Europese Centrale Bank (2%).
6. De presentatie van de te verwachten resultaten in de paragraaf grondbeleid dient te gebeuren tegen de eindwaarde.
7. Het treffen van een afboeking of een voorziening gebeurt bij een geprognosticeerd verlies direct ter grootte van het volledige verlies, zoals opgenomen in de MPG.

2. Materiële vaste activa, strategische gronden

Onder de Materiële Vaste Activa worden de categorieën anticiperende-, strategische gronden en overige gronden en terreinen opgenomen. Anticiperende gronden zijn gronden waar een (vastgesteld) visie ten grondslag ligt zoals het woningbouwprogramma tot het jaar 2040. Strategische gronden worden gedefinieerd als gronden zonder vaste bestemming die (nog) geen onderdeel zijn van een transformatieproces. Overige gronden en terreinen worden gedefinieerd als gronden met een vaste bestemming die geen onderdeel zijn van een transformatieproces.

1. Afschaffing van de categorie NIEGG (niet in exploitatie genomen gronden) in het BBV. Zolang de gronden niet gekwalificeerd worden als BIE staan ze op de balans onder de Materiële Vaste Activa (MVA) als strategische gronden.
2. Toerekenen van rente en andere kosten is niet langer toegestaan voor gronden die (nog) niet in exploitatie zijn genomen.
3. Anticiperende en strategische gronden worden gewaardeerd op basis van verkrijgingsprijs of duurzaam lagere marktwaarde (onder huidige bestemming). Dit is conform de bestaande waarderingsgrondslagen voor gronden en terreinen onder de Materiële Vaste Activa (MVA).
4. Het activeren van voorbereidingskosten voor grondexploitaties als kosten van onderzoek en ontwikkeling onder de immateriële vaste activa is toegestaan onder de volgende voorwaarden: De kosten moeten passen binnen de kostenlijst bijlage XXXV en bijlage XXXVI opgenomen in hoofdstuk 13 Omgevingsregeling en mogen maximaal 5 jaar geactiveerd blijven en de plannen waarvoor de voorbereidingskosten worden gemaakt moeten bestuurlijke instemming hebben, blijkend uit een raadsbesluit.

Visie op grondbeleid

In onze nota grondbeleid 2019-2023 zijn de volgende punten opgenomen als te voeren gemeentelijke grondstrategie:

- De gemeente Bladel voert bij locatieontwikkeling altijd een regierol en zal (strategisch)proactief zijn bij de keuze van het voor haar beschikbare instrumentarium. De instrumenten die ingezet worden moeten leiden tot het gewenste ruimtelijke resultaat.
- Mocht de gemeente Bladel vanuit ruimtelijk perspectief aangewezen zijn op actieve grondpolitiek, voert zij deze uit, tenzij uit een haalbaarheidsstudie en risicoanalyse blijkt dat:
 - het grondexploitatie-risico te groot is;
 - de verwervingskosten en overige productiekosten van de locatieontwikkeling dermate hoog zijn dat een sluitende grondexploitatie niet mogelijk is waarbij wordt uitgegaan van een fasering afgestemd op de volkshuisvestelijke behoefte voortvloeiend uit de woningbouwmatrix;
 - faciliterend grondbeleid betere resultaten genereert.

Deze politiek geldt voor de ontwikkeling van woonlocaties ten behoeve van de in de (nieuwe) Woonvisie te benoemen doelgroepen van beleid en verwerving van de in de Omgevingsvisie (voorheen de structuurvisie) en het onderzoek Verhoeven de Ruiters als belangrijke ontwikkelingslocaties aangegeven gebieden/locaties.

- De gemeente Bladel kiest op strategische wijze voor een samenwerkingsvorm die past bij het project dat aan de orde is.
- De keuze van contractpartijen geschiedt met inachtneming van de nationale en Europese regelgeving, algemene beginselen van behoorlijk bestuur en voorts transparant, openbaar en non-discriminatoir.

Het uitgangspunt bij faciliterende grondpolitiek is dat de gemeente kostenverhaal moet kunnen toepassen voor de door haar gemaakte kosten in verband met de voorbereiding van het omgevingsplan, de aanleg van openbare voorzieningen, bovenwijkse voorzieningen en financiële bijdragen en het houden van toezicht. Het basis uitgangspunt in Bladel is dat de gemeente locatie-eisen volgens het woningbouwprogramma stelt en de aanleg van infrastructurele voorzieningen in eigen hand houdt met het oog op de te realiseren kwaliteit, het feit dat deze voorzieningen door de gemeente moeten worden onderhouden en vanwege het feit dat de aanleg van infrastructurele voorzieningen aanbestedingsplichtig is. Mocht een private eigenaar een beroep doen op zelfrealisatie dan zal de gemeente, voordat de private eigenaar over gaat tot de aanleg van openbare voorzieningen, eisen stellen aan het woningbouwprogramma en de inrichting van de openbare ruimte welke terug te zien zijn in bestekken die door de

private eigenaar aan de gemeente aangeboden worden ter goedkeuring. Daarnaast worden er in een anterieure overeenkomst afspraken vastgelegd ten aanzien van locatie-eisen (bouwplan), programma van eisen openbare voorzieningen, plankosten toetsing omgevingsplan, nadeelcompensatie afhandeling, natuurcompensatie, gemeentelijk toezicht, oplevering, garantietermijn (evt. met borgstelling) en fasering bouw- en woonrijp maken.

Kostenverhaalsbeschikking

Indien er met een initiatiefnemer geen vrijwillige anterieure overeenkomst kan worden afgesloten zal de gemeente, om de te verhalen kosten en financiële bijdragen te verankeren, een financiële paragraaf "Kostenverhaalsbeschikking" opnemen in het omgevingsplan. Bij verlening van een omgevingsvergunning dient de initiatiefnemer, door het opnemen van de te verhalen kosten en financiële bijdragen in het omgevingsplan, alsnog vooraf de te verhalen kosten en financiële bijdragen aan de gemeente wettelijk te voldoen.

Bevoegdheden B&W

Het college is bevoegd tot het besluiten en verrichten van privaatrechtelijke rechtshandelingen. Wel moet het college vooraf inlichtingen verstrekken over de uitoefening van deze bevoegdheden, indien de raad daarom verzoekt of indien de uitoefening ingrijpende gevolgen kan hebben voor de gemeente. Ter bevordering van een efficiënte en vlotte afdoening van zaken heeft het college respectievelijk de burgemeester, de bevoegdheid tot afdoening van een aantal zaken opgedragen aan ambtenaren (mandaat).

Woningbouwprognoses

De Regionale Woondeal Zuidoost-Brabant is in 2023 ondertekend door de 21 MRE-gemeenten, de woningbouwcorporaties, Provincie Noord-Brabant en de Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening. In deze woondeal zijn de woningbouwaantallen en afspraken vastgelegd voor de periode tot en met 2030. In 2023 heeft de gemeente Bladel een woningbouwambitie tot 2040 vastgesteld (raadsbesluit van december 2022). De woningbouwaantallen tot en met 2030 in gemeente Bladel passen binnen de afspraken van de woondeal. De woningaantallen en de fasering zoals opgenomen in de grondexploitaties zijn afgeleid van de woningaantallen opgenomen in de woningbouwambitie tot 2040.

Meerjarenprognose grondexploitaties (MPG)

In de MPG wordt de stand van zaken per grondexploitatie van een woningbouwplan tekstueel en cijfermatig weergegeven. De grondexploitaties zijn afgeleid van het woningbouwprogramma. Het woningbouwprogramma is derhalve opgenomen in de MPG. Hierdoor kan de raad controle uitvoeren over de grondexploitaties en daar waar nodig bijsturen. De MPG loopt mee met de planning & control cyclus en wordt drie maal per jaar geactualiseerd (begroting, perspectiefnota en jaarrekening). Het document voldoet aan de gestelde eisen vanuit de commissie Besluit Begroting en Verantwoording en is een samenvattend document voor de accountant. De MPG wordt jaarlijks, bij de jaarrekening, afzonderlijk vastgesteld door de gemeenteraad.

Bouwgrond exploitaties (BIE)

Jaarlijks geven wij, in het kader van de begroting en de jaarrekening, een toelichting op de financiële positie van de "grondexploitatie-activiteiten" per 31 december van het begrotingsjaar. Dit gebeurt op basis van de meest actuele grondexploitatieberekeningen van de complexen en de tot deze datum geraamde inkomsten en uitgaven. Tevens is rekening gehouden met de wijzigingen in de regelgeving. De belangrijkste wijzigingen met betrekking tot de BIE's zijn:

- Om de risico's op de voorraadpositie met zeer lang lopende projecten te beperken mag de looptijd van een grondexploitatiecomplex maximaal 10 jaar bedragen;
- Jaarlijks zal een herziening van de grondexploitatiebegroting moeten plaatsvinden;
- Voor de kosten die aan BIE kunnen worden gerekend tot de vervaardigingskosten wordt aangesloten op de kostensoortenlijst, zoals opgenomen in art. 13.11 en 13.15 Omgevingswet;
- De toegestane toe te rekenen rente aan BIE moet worden gebaseerd op de daadwerkelijk te betalen rente over het vreemd vermogen. Het is niet toegestaan om rente over het eigen vermogen toe te rekenen aan BIE. De toe te rekenen rente voor het jaar 2024 betrof 0.75%

In de MPG worden de in grondexploitatie lopende en (eventueel af te sluiten) woningbouwplannen in 2024 weer-gegeven voorzien van een tekstuele toelichting over de stand van zaken per project en cijfermatig over het ver-loop, boekwaarde, tussentijdse winstneming, resultaten, risicoanalyse en weerstandvermogen (algemene reserve grondexploitaties) van de grondexploitatie. In het jaar 2024 zijn twee (2) grondexploitaties als BIE vastgesteld door de gemeenteraad. Dit zijn de grondexploitaties De Stuw te Hapert en Wagenbroeken in Casteren. Deze twee BIE's zijn, naast de lopende BIE's, opgenomen in de P&C cyclus.

In het kort de stand van zaken per lopende BIE met betrekking tot het boekjaar 2024.

Akkerstraat Hoogeloon

BIE Akkerstraat heeft in het jaar 2024 een budgetoverschrijding van afgerond € 344.000,- op het woonrijp maken. Dit had te maken met de rioleringscapaciteit dat opnieuw diende te worden aangepakt. Door deze overschrijding is er een verliesvoorziening opgenomen van afgerond € 294.000,- en een uitname winst teruggebracht naar afge-rond € 30.000,-. Voor de aanleg van een Wadi, Groen en straten verwachten we nog aan kosten afgerond € 37.000,-. Groenaanleg stond ruim afgerond € 100.000,- te veel begroot. Alle bouwkvavels zijn verkocht. Wat res-teert aan opbrengsten zijn de opbrengsten vanuit de anterieure overeenkomsten (exploitatiebijdragen).

Beemd Bladel

Voor BIE Beemd wordt winst genomen van € 39.000,-. Dit heeft onder andere te maken met de nieuwe ramingen in het bouw- en woonrijp maken. Deze kosten vallen lager uit. Alle bouwkvavels zijn reeds uitgegeven. De laatste kosten voor het bouw- en woonrijp maken verwachten we in 2025.

Beemd/paardensportterrein Bladel

BIE Beemd/paardensportterrein heeft voor boekjaar 2024 een uitname winst van € 7.000,-. Alle bouwkvavels zijn reeds uitgegeven. Voor het jaar 2025 en 2026 worden kosten verwacht voor het woonrijp maken, waarna de BIE naar verwachting eind 2026 wordt afgesloten. We verwachten een positief resultaat in eindwaarde van afgerond € 62.000,-.

Lange Trekken Bladel

De kosten bouwrijp maken zijn met € 275.000,- naar beneden bijgesteld, op basis van de aanbesteding. Hierdoor vallen de plankosten en de kosten voorbereiding en toezicht tevens lager uit. De opbrengst van bouwkvavels in 2024 bedraagt € 2.753.000,-. Dit resulteert in tussentijdse winstuitame € 301.000,-. Er worden nog opbrengsten verwacht voor de verkoop van bouwkvavels van € 3.324.000,-. Daarnaast nog te ontvangen exploitatiebijdragen van € 424.000. Naar verwachting wordt BIE Lange Trekken in 2030 afgesloten met een positief eindresultaat van € 728.000,-.

Kerkeneind Casteren (Vurste Putten)

BIE Kerkeneind is het aantal woningen teruggebracht naar 6 woningen, waarvan 4 rijwoningen en 2 hoekwonin-gen. De woningen worden verkocht aan de CPO leden en loopt via Locatievereniging Casteren. De te maken kos-ten bouw- en woonrijp maken vallen lager uit dan geraamd. We verwachten de start bouwrijp maken en de uitgif-ten van de bouwkvavels in 2026. We verwachten BIE Kerkeneind in het jaar 2028 af te sluiten met een verwacht positief eindresultaat van € 315.000,-.

Hoeve 11-13 Netersel

BIE Hoeve 11-13 is afgesloten op 31 december 2024. Er zijn geen kosten of opbrengsten meer te verwachten. Hierdoor is er winst genomen van € 51.000,-.

Kerkstraat Casteren

In BIE Kerkstraat zijn alle bouwkvavels verkocht (CPO project). De opbrengsten zijn met € 57.000,- naar beneden bijgesteld. Dit heeft te maken met de grondprijs per m2 van 2 uit te geven bouwkvavels. Abusievelijk waren deze uitgifteprijsen verhoogd aan de hand van de residuele grondwaarde terwijl er met de Locatievereniging Casteren een grondprijs is afgesproken dat lager lag dan de opgenomen gronduitgifteprijs van de laatste 2 bouwkvavels. De kosten voor het bouw- en woonrijp maken vallen lager uit waardoor er een verliesvoorziening wordt genomen van afgerond € 12.000,-.

Egyptische Poort Bladel

Er zijn onderzoeken uitgevoerd zoals opgenomen in BIE Egyptische Poort. De kosten zijn geïndexeerd en de grondprijzen zijn geactualiseerd aan de hand van het adviesrapport grondprijzen. We verwachten in 2025 een eerste start te maken met het bouwrijp maken van de grond. Gronduitgifte staat gepland in 2025. Uitgifte van de grondprijzen geschied aan de hand van het woningbouwprogramma. Er zijn nog geen overeenkomsten afgesloten. De kosten van een weg naar de Bossingel wordt nog nader onderzocht. Op het moment dat dat deze kosten worden opgenomen zal dit ten koste gaan van de verwachte winst. Eindwaarde is geraamd op een positieve waarde van € 3.400.000,- in 2032.

Dennenoord fase 2 Hapert

BIE Dennenoord fase 2 wordt naar verwachting in 2025 ter uitvoer gebracht. De te maken kosten zijn geïndexeerd. De grondprijs van de bouwkaavel is afgesproken met een ontwikkelaar en in een overeenkomst vastgelegd. We verwachten in 2025 de BIE Dennenoord fase 2 af te sluiten met een positieve eindwaarde van € 65.000,-.

Tussen de Dycken (Hoofdstraat) Hoogeloon

BIE Tussen de Dycken zal naar verwachting in 2025 ter uitvoering worden gebracht. De kosten zijn geïndexeerd en de grondprijzen zijn geactualiseerd aan de hand van het adviesrapport grondprijzen. We verwachten in 2025 een stedenbouwkundig plan, waarna de bouwkaavels kunnen worden verkocht volgens het woningbouwprogramma. Eindwaarde in 2029 is naar verwachting € 2.819.000,- positief.

Wagenbroeken Casteren

De gronden die worden ingebracht in de BIE Wagenbroeken zijn in eigendom van de gemeente. In 2024 zijn de eerste verkennende onderzoeken uitgevoerd, deze lopen nog. De kosten zijn geïndexeerd en de grondprijzen zijn geactualiseerd aan de hand van het adviesrapport grondprijzen. We verwachten in 2025 een aanvang te maken met het bouwrijp maken van de bouwkaavels waarna naar verwachting in 2026 de eerste bouwkaavels volgens het woningbouwprogramma kunnen worden uitgegeven. Naar verwachting zal BIE Wagenbroeken in 2029 worden afgesloten met een positieve eindwaarde van € 1.966.000,-.

De Stuw Hapert

BIE De Stuw is gelegen in Hapert West en zal mogelijkereits uitgebreid worden tot een gebiedsontwikkeling Hapert West noordzijde. De kosten zijn geïndexeerd en de grondprijzen zijn geactualiseerd aan de hand van het adviesrapport grondprijzen. Uitgifte van de bouwkaavels vindt plaats zoals opgenomen in het woningbouwprogramma. We verwachten in 2025 te starten met onderzoeken en het bouwrijp maken van de gronden. De looptijd van BIE de Stuw is geraamd tot eind 2030 met een verwacht positief resultaat van € 1.125.000,-.

In onderstaand overzicht wordt het verloop van de in exploitatie genomen plannen weergegeven:

verloop in exploitatie genomen bouwgronden (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2023	overheveling vanuit (IM)MVA	vermeerde- ringen	verminder- ringen	winst- uitname	boekwaarde 31-12-2024	voorziening	balanswaarde 31-12-2024
-bp Akkerstraat Hoogeloon	141		599		-30	710	294	416
-bp Beemd	-144		14		39	-91		-91
-Beemd / paardensportterrein	-110		3		7	-99		-99
-bp Lange Trekken	2.895		873	2.759	301	1.310		1.310
-locatie Kerkeneind wagenbroeken	-90		50			-40		-40
-Hoeve 11 en 13 Netersel	-54		3		51			
-Kerkstraat Casteren	251		9	254		6	237	-231
-Egyptische Poort	1.159		119	11		1.267		1.267
-Dennenoord fase 2	708		21	207		522		522
-Tussen de Dycken (Hoofdstraat)	385		1.831			2.216		2.216
-Wagenbroeken			51			51		51
-De Stuw			1.614			1.614		1.614
totaal	5.141		5.187	3.231	368	7.466	531	6.935

Grondexploitaties in voorbereiding

Locatie Het Palet Hapert

Samen met stedenbouwkundig bureau OD205 en de initiatiefnemers van het gezondheidscentrum hebben we kaders voor een cascoplan en kwaliteitsplan opgezet. Om dit plan te vervolmaken moet ook de invulling van het

nieuw te vormen ontmoetingsplein bekend zijn. Diverse scenario's passeren hierbij de revue. De scenario's worden financieel vertaald. Aan de hand van de diverse scenario's en financiële vertaling volgt naar verwachting in Q3/Q4 2025 een voorontwerp omgevingsplan voorzien van een concept grondexploitatie ter vaststelling.

Locatie Den Tref Hapert

Dit gebied is volgend op de ontwikkelingen binnen het Palet. De totale opgave voor het centrum Hapert moet voldoen aan ons woonbeleid. Dat betekent dat 30% sociaal gerealiseerd moet worden. Aangezien de richting van het Palet meer commercieel gericht is, is de verwachting dat aan het Alexanderhof veelal sociaal gebouwd gaat worden (begane grond een gezondheidscentrum met daarboven op sociale huurappartementen. Voor het hele project ligt er een flinke financiële opgave (beide locaties samen moeten naar huidig inzicht ca € 1,554 miljoen genereren). Vanwege de diep aangrenzende tuinen van grondeigenaren worden deze grondeigenaren benaderd om mee te nemen in de totaal ontwikkeling. Vooralsnog wordt locatie Den Tref ingezet voor het huisvesten van Oekraïners tot het moment van zelfontwikkeling, naar verwachting in Q2 2026.

Groene Akkers Bladel (voorheen “De Biezen fase 2”)

Door een eminente grondpositie van Woningbouwstichting De Zaligheden (kortweg; WSZ) is het woningbouwontwikkelingsplan “Groene Akkers” oorspronkelijk ontstaan (het plan is gelegen aan de Zwartakkers en is voorzien in 134 woningen). Het plan grenst aan diverse grondeigenaren met een diepe tuin met de mogelijkheid om daarop een woning te realiseren en aan partijen die gezien hun aanvankelijke grondpositie zelfrealisatie door het plan mogelijk kunnen maken. In eerste instantie een plan waarin onze gemeente faciliteert. Tijdens onderhandelingen in een anterieure fase is gebleken dat het voor WSZ een moeilijke opgave wordt om met alle partijen (financiële) contractuele afspraken te maken waardoor het plan voor WSZ financieel haalbaar en uitvoerbaar is. WSZ heeft niet de publiekrechtelijke mogelijkheden zoals een (lokale) overheid heeft in uitvoering van het te ontwikkelen plan. Aangezien het plan van WSZ een welkome plan is m.b.t. het woningbouwprogrammering wordt de grond van WSZ aangekocht. Een eerste mogelijke stedenbouwkundige schets is door WSZ in het verleden opgesteld. Aan de hand van de mogelijke stedenbouwkundige schets is er in concept een grondexploitatie opgesteld. Deze grondexploitatie is in februari 2025 vastgesteld en zal meelopen in de planning & Controlcyclus vanaf het jaar 2025. Momenteel volgen er gesprekken met aangrenzende grondeigenaren om te komen tot overeenstemming met betrekking tot het kostenverhaal dat vervolgens opgenomen wordt in een anterieure overeenkomst.

Locatie Latestraat Netersel

In voorbereiding is de verwerving van gronden locatie Latestraat/De Muijen in Netersel. Het gaat over een mogelijke verwerving van circa 3.6 hectare (circa 70 woningen). Deze mogelijke ontwikkeling zal gefaseerd uitgegeven worden. Naar verwachting zal in Q3 2025 de grondexploitatie ter vaststelling voorgelegd gaan worden aan de gemeenteraad.

Tussentijdse winsten

Indien er sprake is van (tussentijdse) winsten in de grondexploitatie, dan komen deze over het algemeen tot uitdrukking in het begrotings- of jaarrekeningresultaat. Veelal worden de batige saldi uit grondexploitatie tussentijds reeds toegevoegd aan de algemene reserve grondexploitaties. Indien het zich voordoet zijn de tussentijdse winsten opgenomen in de MPG.

In het BBV (notitie grondexploitatie) zijn ook regels vastgelegd over de wijze van winstnemingen. In deze notitie is aangegeven dat bij tussentijdse winstnemingen de percentage of completion methode (POC) dient te worden gevolgd: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd moet tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Er bestaat voldoende zekerheid om winst te nemen als aan de volgende voorwaarden is voldaan:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
2. De grond (of deelperceel) moet zijn verkocht; én
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

In 2024 zijn volgens deze methode de volgende (tussentijdse) winstuitnames genomen:

plan bedragen x € 1.000	winstuitname geraamd	winstuitname tussentijds	winstuitname afroning	winstuitname totaal	winstuitname verschil
Beemd		39		39	39
Beemd paardensportterrein		7		7	7
Kerkstraat Casteren					
Hoeve 11-13		51		51	51
Akkerstraat Hoogeloon		-30		-30	-30
Lange Trekken		301		301	301
Egyptische Poort					
Dennenoord fase 2					
totaal		368		368	368

Voorziening tekorten grondexploitatie

Voor een aantal plannen hebben we een voorziening moeten vormen om het gecalculeerde exploitatietekort hiermee op te kunnen vangen. In 2024 heeft een mutatie op de voorziening plaatsgevonden voor de plannen Kerkstraat, Akkerstraat en De Hoeve 11- 13 . Het verloop van de voorziening is als volgt:

plan bedragen x € 1.000	saldo 1-1-2024	vermeerdering 2024	vrijval 2024	vermindering 2024	saldo 31-12-2024
Hoeve 11 - 13	11	-11			
Kerkstraat Casteren	226	12			238
Akkerstraat Hoogeloon		294			294
totaal	237	295			532

Algemene reserve grondexploitaties

Op basis van artikel 16 van het BBV moeten de beleidsuitgangspunten omtrent de algemene reserve grondexploitatie in relatie tot de risico's van de grondzaken toegelicht worden. Voor het berekenen van de benodigde hoogte van het weerstandsvermogen middels het kwantificeren van de risico's gebruiken we op grond van de vastgestelde grondnota 2019 de veelgebruikte IFLO-methode. Volgens deze methode wordt het weerstandsvermogen berekend aan de hand van een % van het geïnvesteerd vermogen en een % van de nog te realiseren opbrengsten. Met het hanteren van een percentage van 5% van het geïnvesteerd vermogen en 5% van de nog te realiseren opbrengsten is ons inziens een toereikende omvang opgenomen, gelet op het relatief laag geïnvesteerd vermogen. Het risico-bedrag dat wordt bepaald middels de zogenaamde IFLO-methode wordt gezien als de (onder)grens van het benodigde weerstandsvermogen.

De financiële positie (op langere termijn) van grondexploitaties moet worden beoordeeld vanuit de som van de gerealiseerde en nog te realiseren opbrengsten in relatie tot de aanwezige risico's bij de grondexploitatie. Deze norm toegepast op de Bladelse situatie resulteert in het volgende bedrag voor 2024:

	Bedrag
5% van de netto boekwaarde (exclusief aftrek voorziening) ad € 7,465 miljoen	€ 373.000,-
5% van de nog te realiseren opbrengsten ad € 30,108 miljoen	€ 1.505.000,-
Totaal benodigd weerstandsvermogen grondexploitaties	€ 1.879.000,-

De omvang van de reserve bedraagt € 1.303.000,- zodat de reserve per saldo met een bedrag van € 576.000,- aangevuld moet worden. Dat doen we via het voorstel tot resultaatbestemming.

Onttrekkingen en toevoegingen aan de "algemene reserve grondexploitaties" vinden plaats bij het treffen van een voorziening voor een grondexploitatie met een begroot verlies of indien een grondexploitatie met positief resultaat wordt afgesloten. Indien het niveau van de "algemene reserve grondexploitaties" wordt bereikt kan worden besloten een overheveling naar de algemene reserve te laten plaatsvinden. Indien het niveau van de "algemene

reserve grondexploitaties" onderschreden wordt, dan dient in dat geval voeding uit de algemene reserve plaats te vinden of door andere dekkingsbronnen. Anderzijds kan dit aanleiding zijn de gemeentelijke grondexploitaties te her-prioriteren zodat een gezond niveau van de "algemene reserve grondexploitaties" blijft gewaarborgd.

De grondexploitatie is binnen de gemeentelijke begroting een gesloten circuit en de "algemene reserve grondexploitatie" heeft feitelijk dezelfde functie als de algemene reserve die heeft binnen de algemene dienst. Via de "algemene reserve grondexploitaties" worden de financiële resultaten en risico's van de grondexploitaties expliciet gescheiden van de financiële huishouding voor de overige gemeentelijke taken. De "algemene reserve grondexploitaties" vormt ook een buffer voor de financiële risico's die samenhangen met de grondexploitaties.

Gevoeligheidsanalyse

De toepassing van grondpolitiek is afhankelijk van vastgestelde ambities in beleidsvisies en de marktomstandigheden en is locatie gebonden. In het (verre en korte) verleden heeft de gemeente via actieve grondpolitiek enkele grondaankopen gedaan om strategische grondposities te kunnen bezitten. Inmiddels is de wet gewijzigd (gemeente kan faciliterend kwantiteit mee bepalen) en zijn de marktomstandigheden drastisch gewijzigd en zijn bij ruimtelijke projecten aanpassingen aan bouwprogramma's, afzetting, herinrichtingen en uitstel van planontwikkeling aan de orde geweest.

Wel kan geconstateerd worden dat de markt nog steeds in de lift zit, ondanks de afgelopen coronacrisis en de huidige stikstofproblematiek. De economische uitwerkingen hiervan zijn enigszins nog niet te voorspellen, zodoende blijven we voorzichtig begroten. De financiële effecten van deze ontwikkelingen zijn zoveel mogelijk verwerkt in de grondexploitatie.

De grondexploitatie (bouwgrond in exploitatie, kortweg BIE) is gevoelig voor wijzigingen in economische ontwikkelingen en haar onderliggende parameters, zoals rente, inflatie, kostprijsstijgingen en uitgifteprijsen alsmede de looptijd van een project. De gemeente acht het van belang de ontwikkelingen en de impact daarvan op de verwachte resultaten nauwlettend te volgen. Om inzicht te krijgen in de actuele financiële positie van de grondexploitatie herijkt de gemeente de grondexploitaties, daar waar noodzakelijk, daarom driemaal per jaar. Voor de bepaling van de verwachte winst gaat de gemeente uit van de zogenaamde voorzichtige variant.

Gezien de complexiteit van ruimtelijke vastgoedontwikkelingen en de aannames en uitgangspunten in grondexploitaties kunnen grondexploitatieresultaten volatiel zijn. In financiële markten wordt de term volatiliteit gehanteerd in de zin van beweeglijkheid van aandelenkoersen. In het kader van grondexploitaties kan het variëren van parameters, uitgangspunten en aannames de volatiliteit van het grondexploitatieresultaat zichtbaar worden gemaakt in een netto contante waarde (kasstroom). Een manier om een indicatie van deze volatiliteit te krijgen is een worst-case scenario-analyse of gevoeligheidsanalyse (risicoanalyse) uit te voeren. Het verschil tussen het verwachte vast te stellen grondexploitatieresultaat en de uitkomst van de berekening van het worstcase scenario geeft een indicatie van de aan te houden risicobuffer in de algemene reserve grondexploitaties.

De worstcase scenario wordt uitgevoerd door enkele parameters en uitgangspunten in de grondexploitatie te wijzigen. Deze analyse is op drie punten uitgevoerd: aanpassing parameters, aanpassing in bepaalde kosten (kostenstijgingen) en opbrengsten (marktconjunctuur), en fasering (vertraging). Hier is wel "meegespeeld" voor de doorkijk, maar uiteindelijk zijn de parameters gehanteerd zoals deze in de paragraaf vermeldt staan.

Voor de grondexploitaties 2024 zijn de volgende parameters gehanteerd en toegepast in de MPG:

Parameter	Gehanteerd
Inflatiecorrectie	Correctie toegepast (raming verhoging constante prijzen in percentage).
Rente	Het BBV schrijft voor dat de rentetoerekening aansluit bij de fiscale grondslagen. Dat betekent dat alleen de daadwerkelijke rente toegerekend kan worden en dat er geen rente over het eigen vermogen mag worden toegerekend. Voor 2024 en verder is dat een 0,75% van de boekwaarde de BIE's. Voor toekomstige boekwaarden als gevolg van nog te maken kosten en te verwachten opbrengsten wordt

	een gemiddelde rente vreemd vermogen gehanteerd van 1,15% voor de jaren 2025 en verder.
Fasering	Er is rekening gehouden met een reële fasering in tijd op basis van de woningbouwbehoefte per kern gebaseerd op migratiesaldo 0.
Resultaat	Gebaseerd op eindwaarde van het project.
Kosten	Alle kosten zijn gebaseerd op geactualiseerde kostenramingen per januari 2025 van een deskundig bureau.
Opbrengsten	Voor de opbrengsten wordt rekening gehouden met grondprijzen voorzien van een residuele grondwaarde. Jaarlijks worden de grondprijzen door een onafhankelijke taxateur herzien en weergegeven in een adviesrapport. Deze residuele grondprijzen gelden vanaf 1 januari 2025 en zijn opgenomen in de grondexploitaties.
Disconteringsvoet	De disconteringsvoet die is gehanteerd in de berekening van de contante waarde ten behoeve van het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties is voor alle gemeenten gelijk gesteld aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor de inflatie binnen de Eurozone en bedraagt 2,0%.

Risicobeheer

Ten aanzien van de grondexploitatie worden er twee soorten risico's onderscheiden, namelijk:

- Onvoorzienbare risico's;
- Voorzienbare risico's.

Onvoorzienbare risico's

Marktontwikkelingen, zoals stagnatie van de gronduitgifte, kan leiden tot hogere voorraden van de "in exploitatie genomen gronden". De hogere voorraden leiden tot hogere kosten als gevolg van rentetoerekening. Naast dit kostenstijgende effect is het ook mogelijk dat de opbrengsten van grondverkoop dalen. Indien één of beide situaties zich voordoen kan kostendekkendheid van complexen onder druk komen te staan. Voor deze onvoorzienbare risico's is een "algemene reserve grondexploitatie" aanwezig, waarmee ook de financiële verwevenheid van de diverse grondexploitaties versterkt wordt.

Voorzienbare risico's

We kennen twee soorten waarderingsvoorschriften conform het BBV voor grondexploitaties. Op het moment dat voor een grondexploitatie het omgevingsplan nog niet is vastgesteld moet deze opgenomen worden onder de post (im)materiële vaste activa. Op het moment dat voor een grondexploitatie het omgevingsplan is vastgesteld is er sprake van een voorziening die gevormd moet worden op het moment dat er sprake is van het tekort aan het einde van de looptijd en mits er een reëel en stellig voornemen is dat deze locatie ontwikkeld gaat worden, blijvende uit een raadsbesluit. Als het reëel en stellig voornemen ontbreekt moet de boekwaarde aan het einde van het jaar afgeboekt worden ten laste van het resultaat. De voorzienbare risico's blijken uit de jaarlijks geactualiseerde kostenbegrotingen van de grondexploitaties. Een tekort aan het einde van de looptijd betekent dat er een afwaardering moet plaats vinden of dat er een voorziening gevormd moet worden waarbij de hoogte van het bedrag van deze afwaardering/voorziening de contante waarde van het verwachte verlies is, zoals dit naar voren komt in de kostenbegrotingen. De voorzienbare risico's zijn opgenomen in de MPG.

Maatregelen i.v.m. risico's en risicomanagement

Bij het in ontwikkeling/uitvoering nemen van nieuwe exploitatiegebieden wordt aan de hand van risicoanalyses gestreefd naar sluitende grondexploitaties. Toetsing van de uitkomst van deze analyse op een rendementsuitkomst van de "cashflow" zal een beslissing tot het in exploitatie nemen van een gebied ondersteunen.

In de afgelopen jaren zijn (forse) maatregelen getroffen om de risico's van de grondexploitatie te dekken. Deze maatregelen betroffen:

- het vormen van een voorziening afwaardering boekwaarden voor het dekken van het verschil tussen de boekwaarde en actuele marktwaarde en
- het vormen van een voorziening voor te verwachten verliezen.

Om de risico's zoveel mogelijk beheersbaar te houden worden, daar waar noodzakelijk, driemaal per jaar de grondexploitatieberekeningen van de diverse exploitaties bijgesteld. Eventuele verliezen worden hiermee tijdig inzichtelijk gemaakt waardoor passende maatregelen kunnen worden getroffen.

4.7 Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid

In artikel 3.5 van de Wet open overheid (Woo) wordt voorgeschreven dat bestuursorganen in hun jaarlijkse verantwoording verslag doen van de uitvoering van deze wet. Dit artikel beoogt de actieve openbaarheid te bevorderen door bestuursorganen te verplichten in hun begroting en verantwoording aan te geven hoe zij de bepalingen van de Woo naleven.

In deze paragraaf doen wij verslag van onze beleidsvoornemens. Daarbij richten wij ons op 3 pijlers van de Woo:

- Actieve openbaarmaking
- Passieve openbaarmaking
- Verbetering van de informatiehuishouding

Wat wilden we bereiken?

Wet open overheid

Wat hebben we gedaan in 2024?

Verantwoording Woo

Actieve openbaarmaking

De Woo benoemt 11 categorieën informatie die actief openbaar moeten worden gemaakt. Het overgangsrecht van de Woo bepaalt dat de start van deze actieve openbaarmaking wordt geregeld via een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB), waarin een gefaseerde implementatie is vastgelegd. Ter ondersteuning hiervan is de 'Woo-index' ontwikkeld, een verwijzindex, en een zoekfunctie op overheid.nl.

Onze gemeente is reeds begonnen met de actieve openbaarmaking van diverse documenten, zoals raadsstukken, vastgestelde verordeningen, beleidsregels, organisatiegegevens en jaarverslagen. Daarnaast treffen wij voorbereidingen voor het moment dat ook andere categorieën documenten openbaar gemaakt moeten worden. Daarvoor moet een online portaal ingericht worden. Daarnaast vraagt het organisatorische aanpassingen, het is bijvoorbeeld essentieel dat bij het opstellen van documenten rekening wordt gehouden met deze verplichting. Dit vereist aanpassingen in onze werkprocessen. Om deze veranderingen effectief door te voeren, hebben we onze formatie in 2023 uitgebreid met 1 fte.

Passieve openbaarmaking

Naast actieve openbaarmaking heeft iedereen het recht om een verzoek in te dienen, voor openbaarmaking van specifieke informatie. Voorheen gebeurde dit op basis van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob); tegenwoordig is de Woo van toepassing. De Woo gaat uit van het principe dat openbaarheid de norm is en dat alleen in uitzonderingsgevallen, wanneer een beschermd belang in het geding is, openbaarmaking kan worden geweigerd.

Verbetering van de informatiehuishouding

Een kernprincipe van de Woo is het op orde hebben van de informatiehuishouding. Dit onderwerp heeft voortdurend onze aandacht. Aangezien documenten op verschillende afdelingen worden geproduceerd, raakt de Woo vrijwel alle afdelingen en diverse werkprocessen binnen onze gemeente. In 2024 hebben we verdere stappen gezet, zoals het bevorderen van het gebruik van het documentmanagementsysteem voor het registreren van zaken, het registreren van e-mailberichten in zaakgericht archiveren, het beveiligen van toegang tot specifieke mappen op de centrale schijf en het opschonen van bestanden met oog op informatieveiligheid en privacy. De uitbreiding van onze formatie ondersteunt deze verbeteringen. Daarnaast hebben we software aangeschaft en geïmplementeerd voor het anonimiseren van documenten.

Door deze maatregelen streven we ernaar de transparantie en toegankelijkheid van onze gemeentelijke informatie te vergroten, in lijn met de doelstellingen van de Wet open overheid.

4.8 Verbonden partijen

De paragraaf verbonden partijen moet inzicht geven in de relaties van de gemeente in rechtspersonen waarin bestuurlijke invloed wordt uitgeoefend én financiële belangen gemoeid zijn. Verbonden partijen zijn een manier om een bepaald beleidsvoornemen uit te voeren; het aangaan van verbonden partijen komt altijd voort uit het publiek belang.

Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht. Onder financieel belang wordt verstaan: een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichting niet nakomt.

Visie op verbonden partijen

Bladel heeft een positieve grondhouding ten opzichte van samenwerking: regionaal of nog breder. De verbonden partijen ontwikkelen beleid of voeren beleid uit voor de gemeente. Beleidsmatig blijft de gemeente uiteraard verantwoordelijk voor het realiseren van de beoogde doelstellingen van de programma's. De verbonden partijen zijn onderverdeeld in publiekrechtelijke en privaatrechtelijke partijen. Monitoren en toezicht houden doen we enerzijds door bestuurlijke vertegenwoordiging in diverse overlegstructuren, anderzijds door de raad jaarstukken aan te bieden waarop zij haar zienswijze kan baseren. Partijen met een publiekrechtelijk karakter hebben hun eigen P&C-cyclus. Bij de behandeling van de begrotingen en jaarrekeningen van de verbonden partijen neemt de gemeenteraad haar kaderstellende en controlerende taak.

Gemeenschappelijke regelingen / Stichtingen

In onderstaand overzicht worden de verbonden partijen nader toegelicht. Bij het onderdeel "financieel belang" wordt, daar waar bekend, de omvang van het resultaat, het gerealiseerde eigen en vreemd vermogen per eind 2024 weergegeven. Van een aantal verbonden partijen zijn deze "nog niet bekend" (nnb).

Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost: Zorg voor veiligheid (VRBZO)					
Vestigingsplaats: Eindhoven					
Relatie taakveld: Veiligheid					
Openbaar belang					
Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) is een organisatie waarin de brandweer en de geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR) samenwerken om incidenten en rampen te voorkomen, te beperken en te bestrijden. VRBZO is een samenwerkingsverband tussen 21 gemeenten in de regio Zuidoost-Brabant.					
Bestuurlijk belang					
Gezien de wettelijke taken van burgemeesters op deze terreinen is ervoor gekozen alleen vertegenwoordiging van burgemeesters in het bestuur toe te staan.					
Financieel belang					
Resultaat 2024	Eigen vermogen begin 2024	Eigen vermogen eind 2024	Vreemd vermogen begin 2024	Vreemd vermogen eind 2024	Gemeentelijke bijdrage 2024
-€ 705.000	€ 2.251.000	€ 3.262.000	€ 29.829.000	€ 30.215.000	€ 1.406.000
Ontwikkelingen & risico's					
<u>Risico die niet afgedekt zijn in de algemene reserve:</u> De huidige omvang van de algemene reserve is onvoldoende t.o.v. het gewenste weerstandsvermogen op basis van de analyse van de risico's. Het is echter niet reëel dat alle benoemde risico's zich gelijktijdig én in de geraamde omvang voordoen. Daarmee achten we het acceptabel dat niet alle risico's via de algemene reserve zijn afgedekt. Voor de uitvoering van bestuurlijke opdracht om te voldoen aan wet- en regelgeving wordt in 2025 de gemeentelijke bijdrage structureel verhoogd. Om de verhoging van de gemeentelijke bijdrage in 2026 en 2027 te dempen, doen we in deze jaren een onttrekking uit de algemene reserve. Door deze onttrekkingen loopt de algemene reserve vrijwel leeg in 2027. De algemene reserve gebruiken we ook als weerstandsvermogen voor risico's. Dat betekent dat we tzt mogelijk onvoldoende reserve hebben om onverwachte grote incidentele tegenvallers op te vangen binnen de organisatie.					

Belangrijkste ontwikkelingen 2024:

- VRBZO constateerde dat zij al enige tijd niet kan voldoen aan eisen en verwachtingen, die aan een veiligheidsregio mogen worden gesteld. De organisatie heeft lange tijd met moeite kunnen en willen voldoen aan deze vereisten en verwachtingen. Er zijn grote zorgen over de bedrijfscontinuïteit, op onderdelen wordt niet of onvoldoende voldaan aan wettelijke vereisten en er is onvoldoende slagkracht voor het uitvoeren van reguliere werkzaamheden. Het gaat hierbij met name om de vakbekwaamheid bij de brandweer, capaciteit bij de brandweer (zowel vrijwillige als beroepskrachten) en om taken op het gebied van ICT in de bedrijfsvoering. Lange tijd is getracht om binnen de bestaande middelen te voldoen aan de minimale vereisten. Maar blijven zoeken naar nog enige ruimte in de begroting is niet langer mogelijk en verantwoord. Deze constateringendeelden we met het Algemeen Bestuur en ook met de raden. Via o.a. raadsinformatie bijeenkomsten werden zij over de situatie geïnformeerd. Het bestuur gaf opdracht om het beeld te concretiseren. Deze bestuurlijke opdracht is uitgewerkt, waarvan de 1e deelopdracht (voldoen aan wet- en regelgeving) door het Algemeen Bestuur is vastgesteld en verwerkt in een begrotingswijziging, welke ter zienswijze is aangeboden aan de raden.
- Eind 2022 gaf het Rijk aan dat zij extra BDuR gelden beschikbaar stellen voor veiligheidsregio voor de versterking van het domein van crisisbeheersing en informatiemanagement. Voor VRBZO was dat een extra structureel bedrag van € 1,75 miljoen in 2024. Op basis van de Landelijke Agenda Crisisbeheersing werken we aan de versteviging van crisisbeheersing en informatiemanagement. Zo hebben we in 2024 diverse nieuwe medewerkers aangenomen op deze vakgebieden. Ook in 2025 gaan we verder met de uitvoering van de landelijke agenda.- In 2024 is het regionaal risicoprofiel in concept opgeleverd en ter zienswijze aan de gemeenteraden voorgelegd. Daarnaast hebben we in diverse trainingen en informatiesessies het nieuwe regionale crisisplan geïmplementeerd.
- In oktober 2024 startte Marijke Wilms als nieuwe directeur bij VRBZO.
- Vooruitkijkend naar 2025 zijn we vooral bezig met de uitvoering van de bestuurlijke deelopdracht 1: het voldoen aan wet- en regelgeving. We moeten we hierbij stappen zetten in het op orde brengen van de brandweer en bedrijfsvoering.

Gezondheidsdienst Brabant-Zuidoost (GGD)

Vestigingsplaats: Eindhoven (samenwerking 21 regiogemeenten)

Relatie taakveld: Volksgezondheid en milieu

Openbaar belang

De GGD heeft tot doel een bijdrage te leveren aan de publieke gezondheidszorg en de ambulancezorg.

Bestuurlijk belang

De gemeente is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.

Financieel belang

Resultaat 2024	Eigen vermogen begin 2024	Eigen vermogen eind 2024	Vreemd vermogen begin 2024	Vreemd vermogen eind 2024	Gemeentelijke bijdrage 2024
€ 1.464.000	€ 6.957.000	€ 7.746.000	€ 35.036.000	€ 29.551.000	€ 819.000

Ontwikkelingen & risico's

Het jaar 2024 is een bewogen jaar geweest. De impact van Covid-19 was in 2024 veel kleiner dan in de vier jaren ervoor maar dat neemt niet weg dat de GGD ook in 2024 een substantiële inspanning heeft verricht om de effecten van Covid-19 te minimaliseren door de Covid-19 vaccinatiecampagne uit te voeren en de pandemische paraatheid van de GGD te versterken voor toekomstige grote uitbraken van infectieziekten. Bij de meeste reguliere diensten van de GGD is de productiviteit weer op het niveau gekomen van de periode voor Covid-19. Het volume contracttaken is gestegen t.o.v. voorgaande jaren onder andere door de inspanningen die de GGD verricht in het kader van IZA & GALA en de start van STORM. De komende jaren heeft de GGD meer ruimte voor procesverbeteringen en vernieuwingen. Het opgebouwde wendbaarheidsbudget zal de komende jaren met name ingezet worden voor de noodzakelijke vernieuwing van de Jeugdgezondheidszorg.

Metropoolregio Eindhoven (MRE)

Vestigingsplaats: Eindhoven (samenwerking 21 regiogemeenten)

Relatie taakveld: Bestuur en ondersteuning, Verkeer en vervoer, Economie en Sociaal domein

Openbaar belang

De regio moet voorzien in de behoefte aan werken, wonen, recreëren, maatschappelijke participatie en een veilige leefomgeving zonder dat daarmee kansen voor toekomstige generaties verloren gaan. Het MRE wil een organisatie zijn die op een flexibele wijze kan inspelen op de behoeften van de gemeenten en op doelmatige wijze mede inhoud geven aan de regionale vraagstukken.

Bestuurlijk belang

De gemeente is vertegenwoordigd in het algemeen en dagelijks bestuur.

Financieel belang

Resultaat 2024	Eigen vermogen begin 2024	Eigen vermogen eind 2024	Vreemd vermogen begin 2024	Vreemd vermogen eind 2024	Gemeentelijke bijdrage 2024
€ 629.000	€ 13.903.000	€ 20.597.000	€ 21.121.000	€ 21.827.000	€ 305.000

Ontwikkelingen & risico's

Risico's: Op basis van de nota Risicomanagement en weerstandsvermogen Metropoolregio Eindhoven (vastgesteld AB juli 2018) wordt bepaald wat de organisatie onder risicomanagement verstaat en welke uitgangspunten hierbij worden gehanteerd. Tevens is bepaald welke risico's door de Metropoolregio Eindhoven worden gedragen en welke door de deelnemende gemeenten. Als uitwerking van de nota zijn voor de organisatie de risico's in beeld gebracht, geclassificeerd en financieel inzichtelijk gemaakt. Jaarlijks worden bij het opstellen van de begroting en jaarrekening deze risico's opnieuw beoordeeld. De huidige stand van de algemene reserves is voldoende om deze risico's af te dekken.

Ontwikkelingen algemeen:

- Met het besluit de organisatieonderdelen niet te ontmechten is in 2024 gestart met het samenvoegen en opnieuw inrichten van de ondersteuning binnen de organisatie. Hiermee wordt op termijn een efficiëncyslag beoogd die nodig is om alle taken uit te kunnen voeren. In 2024 is een kwartiermaker aangesteld om deze herinrichting vorm te geven. Dit project wordt in 2025 verder afgerond.

- Vanwege de komst van meerdere fondsen naar de Regio is er een toegenomen vraag naar fondsmanagement. In 2024 is daarom besloten hier extra middelen voor vrij te maken en een verzwaaring aan te brengen. Er is een extra administratief medewerker geworven en de functies in de financiële kolom zijn herzien en verzwart. De invulling hiervan zal in 2025 worden afgerond.

Ontwikkelingen Dienst Metropoolregio Eindhoven

- De capaciteitsuitbreiding van de werkorganisatie MRE met 12 fte is in 2024 afgerond op een enkele moeilijk vervulbare functie na. In 2024 is daarnaast een nieuw management gestart. Naar aanleiding van de groei en het niet ontmechten van de organisatie is een nieuw organisatie-model ingevoerd met een algemeen directeur met daaronder 3 managers voor de verschillende organisatie-onderdelen, MRE, RHC-e en bedrijfsbureau.

- Met de groei van de organisatie en de werkzaamheden is goed inkopen belangrijker geworden. We komen gemakkelijker aan aanbestedingsgrenzen. Hiervoor zijn workshops georganiseerd om de kennis van aanbesteden in de organisatie te vergroten.

- In 2024 zijn voorbereidingen getroffen, onder andere door aanbestedingen uit te voeren, om begin 2025 het printerpark en de hardware te vervangen.

Ontwikkelingen Dienst Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE)

- Het Programma 2024 is beleidsmatig uitgevoerd volgens planning.

Ontwikkelingen Gulbergen

- Het golfterrein op Landgoed Gulbergen is per 1 maart 2024 in erfpacht uitgegeven aan Libéma, de nieuwe eigenaar van Gulbergen BV. Onderdeel van deze overeenkomst is de verkoop van de opstallen op het golfterrein. Dit resulteert in een desinvestering op van € 561.155. Onder aftrek van de boekwaarde levert dit een incidentele opbrengst op van € 2,8 miljoen.

KempenPlus

Vestigingsplaats: Bladel

Relatie taakveld: Verkeer en vervoer, Sport, cultuur en recreatie en Sociaal domein

Openbaar belang

KempenPlus is het participatiebedrijf van de Kempengemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden. Ook wordt bepaalde dienstverlening uitgevoerd voor de inwoners van de gemeente Oirschot.

Bestuurlijk belang

De gemeente is vertegenwoordigd in het bestuur.

Financieel belang

Resultaat 2024	Eigen vermogen begin 2024	Eigen vermogen eind 2024	Vreemd vermogen begin 2024	Vreemd vermogen eind 2024	Gemeentelijke bijdrage 2024
€ 873.000	€ 8.378.000	€ 4.512.000	€ 12.362.000	€ 17.569.000	€ 7.691.000

Ontwikkelingen & risico's

- Het afgelopen jaar stond in het teken van samenwerking, innovatie en veerkracht. Samen met de partners, waaronder gemeenten, werkgevers en maatschappelijke organisaties, heeft KempenPlus zich ingezet om kansen te creëren voor mensen die extra ondersteuning nodig hebben. Dit deden ze door maatwerk te leveren, verbindingen te leggen en concrete oplossingen te bieden voor de uitdagingen waar onze doelgroep voor staat.
- Terugkijken op 2024 is te zien dat KempenPlus aan meer cliënten dienstverlening heeft geleverd dan in het jaar daarvoor. De toename wordt voor een belangrijk deel verklaard door de groei op inburgering. Het aantal Buig cliënten steeg met 2% en blijft daarmee nog steeds significant onder de landelijke gemiddelden.
- Nieuwe taken voor KempenPlus waren de uitvoering van de Bijzondere Bijstand en de Regeling 18+. In samenwerking met de GRSK werd de uitvoering georganiseerd. In 2024 werd besloten om de GR te wijzigen, waardoor de Leefgeldregeling Oekraïne en de inning van de eigen bijdragen van Oekraïners met ingang van 2025 als taken zijn belegd bij KempenPlus.
- Het aantal personen uit doelgroepen, dat in dienst is bij KempenPlus blijft stabiel, doordat de uitstroom op Sw wordt gecompenseerd door instroom van andere doelgroepen.
- Volgens benchmarks die in 2024 werden uitgevoerd door Cedris en door Divosa presteert KempenPlus zonder meer goed. Doorontwikkeling van de dienstverlening is een continu proces bij KempenPlus.
- In 2024 werd invulling gegeven aan de verdere ontwikkeling van de organisatie. KempenPlus investeerde in medewerkers, relaties met gemeenten, raden, partners, organisatie en in systemen.
- In 2024 belooft het bestuur van KempenPlus om met advisering door Berenschot een vervolg te geven aan de strategische verkenning die een jaar eerder was ingezet. De opdracht aan Berenschot is gericht op de vraag op welke wijze de dienstverlening door KempenPlus kan worden geoptimaliseerd. Oplevering van advies en besluitvorming door het bestuur wordt in het eerste kwartaal van 2025 verwacht.
- De deelnemende gemeenten hebben ook een adviesvraag uitgezet bij Berenschot. Deze vraag, genaamd scope 2, gaat over de optimale uitvoering van de taken in het sociale domein. Daarmee gaat deze vraag ook over detaken die nu door GRSK worden uitgevoerd.
- Voor het opvangen van eventuele risico's houdt KempenPlus een weerstandsvermogen aan.

Samenwerking Kempengemeenten (SK)

Vestigingsplaats: Reusel

Relatie taakveld: Overhead, Sociaal domein en VHROSV

Openbaar belang

De Gemeenschappelijk Regeling Samenwerking Kempengemeenten (GRSK) werkt voor de gemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel, Reusel-De Mierden en Oirschot en voert voor de gemeente Bladel taken uit op de vakgebieden maatschappelijke dienstverleningen en ICT.

Bestuurlijk belang

De gemeente is vertegenwoordigd in het algemeen en dagelijks bestuur.

Financieel belang

Resultaat 2024	Eigen vermogen begin 2024	Eigen vermogen eind 2024	Vreemd vermogen begin 2024	Vreemd vermogen eind 2024	Gemeentelijke bijdrage 2024
-€ 606.000	€ 20.000	-€ 382.000	€ 15.336.000	€ 14.386.000	€ 4.726.000

Ontwikkelingen & risico's

De focus lag in 2024 op goed werkgeverschap en organisatieontwikkeling tot een blijvende goede en professionele dienstverlening. De arbeidsmarkt blijft krap en het ziekteverzuim was relatief hoog. Voor SSC lag de nadruk op veiligheid, datagedreven werken, open overheid en kantoorautomatisering (Microsoft365). Voor MD was dat de voorbereiding inkomensafhankelijke bijdrage Wmo, introductie Pgb 2.0, eenmalige energietoeslag, schuldhulpverlening, het beleggen van uitvoering bijzondere bijstand en beschikbaarheid van meer sturingsinformatie. Daarbij waren de stijgende programmakosten (Wmo, jeugdhulp en schuldhulpverlening) een belangrijk aandachtspunt.

Risico's

Afdeling MD ziet een toenemend aantal aanvragen Wmo en toenemende complexiteit en aantal schuldhulp- en jeugddossiers. Vacatures bij zowel MD als SSC zijn moeilijk in te vullen.

Kempisch Bedrijvenpark (KBP)

Vestigingsplaats: Bladel

Relatie taakveld: Economie

Openbaar belang

Het ontwikkelen en realiseren van een kwalitatief hoogwaardig en uit financieel-economisch oogpunt aanvaardbaar bedrijvenpark gelegen binnen het rechtsgebied, binnen de door het bevoegd gezag te stellen ruimtelijke en andere publiekrechtelijke randvoorwaarden en met inachtneming van de nader te formuleren sectorale doelstellingen en uitgangspunten.

Bestuurlijk belang

De gemeente is vertegenwoordigd in het algemeen en dagelijks bestuur.

Financieel belang

Resultaat 2024	Eigen vermogen begin 2024	Eigen vermogen eind 2024	Vreemd vermogen begin 2024	Vreemd vermogen eind 2024	Gemeentelijke winstuitkering 2024
€ 810.000	€ 456.000	€ 0	€ 12.995.000	€ 0	€ 203.000

Ontwikkelingen & risico's

In 2023 zijn de laatste kavels op het KBP verkocht. Eén levering van een bedrijfskavel vond nog plaats in 2024. In december 2023 heeft het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling KBP het liquidatieplan en liquidatiebegroting vastgesteld. Op basis van de eindverantwoording zal het KBP in 2025 een laatste winstuitkering uitbetalen, waarvan de gemeente Bladel naar verwachting € 203.000,- ontvangt. De winstuitkering is als baat opgenomen in de jaarrekening 2024 van de gemeente Bladel.

Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (ODZOB)

Vestigingsplaats: Eindhoven (samenwerking 21 regiogemeenten en provincie)

Relatie taakveld: Veiligheid en VHROSV

Openbaar belang

De ODZOB voert werkzaamheden uit op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Daarnaast worden er specialistische (advies)taken uitgevoerd. De ODZOB werkt samen met de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling en met andere organisaties op het gebied van de fysieke leefomgeving. Gezamenlijk verbeteren we de kwaliteit van de fysieke leefomgeving: veiliger, gezonder en minder overlast.

Bestuurlijk belang

De gemeente is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur.

Financieel belang

Ingeschat resultaat 2024	Eigen vermogen begin 2024*	Eigen vermogen eind 2024*	Vreemd vermogen begin 2024*	Vreemd vermogen eind 2024*	Gemeentelijke bijdrage 2024
€ 522.000	€ 2.481.000	€ 4.183.000	€ 7.806.000	€ 4.907.000	€ 681.000

*Geprognosticeerde balans

Ontwikkelingen & risico's

Ontwikkelingen

Op 16 januari 2025 hebben Rijk, VNG, IPO, Unie van Waterschappen en Omgevingsdienst NL de Samenwerkingsafspraken ondertekend die er toe strekken dat opvolging wordt gegeven aan de producten en aanbevelingen die in het Interbestuurlijk Programma Versterking stelsel VTH zijn vastgesteld. Het ministerie van I&W heeft de Tweede Kamer daarnaast toegezegd wetgeving voor te bereiden om die afspraken minder vrijblijvend te maken. Op 19 december 2024 heeft het algemeen bestuur opdracht gegeven om hiervoor concrete voorstellen te doen.

Op 19 december 2024 heeft het algemeen bestuur ook ingestemd met de Meerjaren ontwikkelaanpak Dit is de uitwerking van de Meerjarenvisie 2023-2027. Naast de producten en aanbevelingen uit het IBP VTH gaat het om ontwikkelopgaven die moeten leiden tot een kwaliteitsverbetering op de uitvoering van de VTHA inclusief de bedrijfsvoering die daarvoor nodig is. De stikstofproblematiek en alle (juridische) ontwikkelingen daaromtrent hebben invloed gehad op de cijfers 2024. Mogelijke effecten van de recente jurisprudentie voor de uitvoering van de VTH-taken worden in beeld gebracht, het is nog niet helemaal duidelijk welk effect deze ontwikkelingen in 2025 en de jaren daarna hebben.

Risico's

Ten behoeve van Ontwerpbegroting 2026 en jaarrekening 2024 zijn de risico's opnieuw geïnventariseerd. Deze inventarisatie is opgenomen in bijlage C. Uit deze inventarisatie blijkt dat de verwachtingswaarde van de risico's met de grootste potentiële impact € 1.594.000 bedraagt. De algemene reserve van de ODZOB bedraagt per ultimo 2024 € 1.500.000. Dat is minder dan bovenstaande verwachtingswaarde van de risico's. Dit is een aandachtspunt dat zal worden meegenomen in de besluitvorming rondom de jaarstukken 2024.

Bizob

Vestigingsplaats: Oirschot

Relatie taakveld: Overhead

Openbaar belang

Bizob zet zich in voor ruim 35 gemeenten en publieke organisaties als strategisch partner voor inkoop en aanbestedingen. In nauwe samenwerking met gemeente Bladel regelt Bizob inkoop, aanbestedingen, contractmanagement en contractbeheer voor het sociaal domein, openbare ruimte, bedrijfsvoering en ICT. Het doel is het behalen van voordeel voor alle bij Bizob aangesloten organisaties. De inkoop samenwerking gaat verder dan het bundelen van inkoopvolumes. Door samenwerking wordt kennis opgebouwd van producten, markten en bedrijven, waardoor transactiekosten en inkooprisico's verminderen en de professionaliteit van de inkoopfunctie toeneemt.

Bestuurlijk belang

De gemeente is vertegenwoordigd in de algemene leden vergadering.

Financieel belang

Resultaat 2024	Eigen vermogen begin 2024	Eigen vermogen eind 2024	Vreemd vermogen begin 2024	Vreemd vermogen eind 2024	Gemeentelijke bijdrage 2024
€ 1.344.000	€ 1.302.000	€ 600.000	€ 1.973.000	€ 1.832.000	€ 168.000

Ontwikkelingen & risico's

In 2024 werkte Bizob samen met onze aangesloten organisaties aan meer dan 1.450 aanbestedingstrajecten. Bizob blijft sterk inzetten op collectieve inkoop, omdat we samen aanzienlijke voordelen kunnen behalen en inkoopkosten kunnen verlagen. In totaal zijn er 42 trajecten collectief opgepakt en 330 collectieve contracten afgesloten met een waarde van € 223 miljoen. Daarnaast hebben Bizob en VNG Realisatie de handen ineengeslagen voor een landelijke collectieve aanbesteding voor Cyberweerbaarheid, voortbouwend op de succesvolle aanbesteding voor Monitoring en Responsediensten in 2023 voor 127 gemeenten en gemeentelijke organisaties in Nederland.

De structurele krapte op de arbeidsmarkt, ook voor gemeenten en publieke organisaties, maakt het lastig om op alle gebieden specialisten in huis te halen. In 2024 ondersteunde Bizob de aangesloten organisaties met vakspecialisten voor de inkoop van specifieke producten of gebieden en leverde waar nodig tijdelijke ondersteuning. Om partners op de hoogte te houden van actuele ontwikkelingen op het gebied van inkoop, organiseerde het Bizob Expertise Centrum regelmatig korte informatiesessies (Uurtje over...).

MVOI staat bij Bizob, net als in vele coalitieakkoorden, hoog op de ambitieladder. In 2024 werd bij 81% van de aanbestedingen rekening gehouden met het milieu (o.a. circulaire inkoop) en bij 69% werd social return toegepast. Samen met de regiogemeenten is een zeroemissie gunningsmethodiek geïmplementeerd. Bij bijna 75% van de bij Bizob aangesloten organisaties is er een aanbesteding in de markt gezet waarin deze methodiek is toegepast. Tot slot organiseerde Bizob, samen met VNG, twee bijeenkomsten over het versnellen van de verduurzaming van maatschappelijk vastgoed.

Om de positie van het lokale en regionale MKB te verbeteren, organiseerde Bizob in 2024 verschillende ondernemersbijeenkomsten waarin aandacht werd besteed aan de mogelijkheden voor lokale ondernemers om zaken te doen met de gemeente. Daarnaast organiseerde Bizob kwartaalsessies met Bouwend Nederland, waar opdrachtgevers en -nemers in de bouwsector elkaar ontmoetten om over actuele thema's te praten, zoals contractvormen, het afstemmen van vraag en aanbod en het borgen van duurzaamheid binnen een aanbesteding. In 2024 werd 67% van de aanbestedingen die door Bizob zijn begeleid, gegund aan het MKB en 44% aan lokale of regionale bedrijven.

Stichting Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost (ZVHBZO)					
<i>Vestigingsplaats: Helmond</i> <i>Relatie taakveld: Veiligheid</i>					
Openbaar belang					
De veiligheid en leefbaarheid in Zuidoost-Brabant te verbeteren door integrale aanpak van complexere problemen waar de reguliere zorg- en veiligheidsprocessen geen -afdoende- oplossing bereiken.					
Bestuurlijk belang					
De gemeente is vertegenwoordigd in de algemene leden vergadering.					
Financieel belang					
Resultaat 2024	Eigen vermogen begin 2024	Eigen vermogen eind 2024	Vreemd vermogen begin 2024	Vreemd vermogen eind 2024	Gemeentelijke bijdrage 2024
nog niet besch.	nog niet besch.	nog niet besch.	nog niet besch.	nog niet besch.	€ 7.000
Ontwikkelingen & risico's					
Er zijn geen materiele risico's aanwezig.					

Privaatrechtelijke verbondenheden

NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)					
<i>Vestigingsplaats: 's-Gravenhage</i> <i>Relatie taakveld: Algemene dekkingsmiddelen</i>					
Openbaar belang					
BNG is de bank van en voor overheden en voor instellingen met een maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Ze verstrekt kredieten tegen lage tarieven aan of onder garantie van Nederlandse overheden. De klanten zijn overwegend overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs en openbaar nut. Onze gemeente neemt deel in het aandelenkapitaal van de BNG vanwege dit maatschappelijke belang en dus niet primair uit een oogpunt van geldbelegging. Daarmee is de bank essentieel voor de publieke taak.					
Bestuurlijk belang					
De gemeente is aandeelhouder (62.790 aandelen á € 2,50)					
Financieel belang					
Resultaat 2024	Eigen vermogen begin 2024	Eigen vermogen eind 2024	Vreemd vermogen begin 2024	Vreemd vermogen eind 2024	Dividend 2024
€ 294.000.000	€ 4.721 mln	€ 4.777 mln	€ 107.459.000	€ 110.819.000	€ 136.000
Ontwikkelingen & risico's					
Wij verwachten dat gedurende het begrotingsjaar zich geen veranderingen voordoen in de belangen van aandeelhouders in BNG Bank. De BNG wordt door beleggers onverminderd als één van de veiligste banken ter wereld beschouwd. Het uit te keren dividend blijft een prognose, omdat de bank geen voorspelling kan doen over de ontwikkeling van de ongerealiseerde marktwaardeontwikkelingen.					

NV Brabant Water					
<i>Vestigingsplaats: 's-Hertogenbosch</i> <i>Relatie taakveld: Economische zaken</i>					
Openbaar belang					
De uitoefening van een bedrijf op het gebied van de watervoorziening en het verrichten van alle werkzaamheden die verband houden met de waterketen in de ruimste zin van het woord.					
Bestuurlijk belang					
De gemeente is aandeelhouder (17.706 aandelen á € 0,10)					
Financieel belang					
Resultaat 2024	Eigen vermogen begin 2024	Eigen vermogen eind 2024	Vreemd vermogen begin 2024	Vreemd vermogen eind 2024	Dividend 2024
nog niet besch.	€ 699.000	nog niet besch.	€ 619.000	nog niet besch.	€ 0

4.9 Rekenkamerrapporten

De rekenkamer Kempengemeenten (hierna rekenkamer) voert onderzoeken uit om inzicht te bieden in de prestaties van de gemeente als geheel en waar nodig het formuleren van aanbevelingen voor de toekomst. De taak van de rekenkamer is het toetsen van het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur op drie onderdelen:

1. rechtmatigheid: voldoet de uitvoering aan de wettelijke kaders en regelgeving?
2. doelmatigheid: is de voorbereiding en uitvoering van beleid efficiënt verlopen?
3. doeltreffendheid: zijn de beoogde effecten van het beleid ook daadwerkelijk behaald?

De rekenkamer spreekt de ambitie uit dat zij door middel van haar (benchmark)onderzoeken een positieve bijdrage levert aan de kwaliteit van het bestuur van Bladel en dat de resultaten van rekenkameronderzoek een bijdrage leveren aan de versterking van de controlerende, kaderstellende en volksvertegenwoordigende rol van de gemeenteraad. De richtlijnen die de rekenkamer hanteert zijn vastgelegd in het 'Onderzoeksprotocol Rekenkamer Kempengemeenten 2024'. Het doel van dit protocol is om waarborg te bieden voor de kwaliteit van de onderzoeken en voor een goed verloop van het gehele onderzoeksproces. In dit protocol is ook vastgelegd dat de voortgang van de adviezen en conclusies van de rekenkamerrapporten worden meegenomen in de documenten van de planning en controlcyclus (tussenrapportages en jaarrekening), zodat de gemeenteraad jaarlijks kan controleren wat de stand van zaken is. In deze rapportage wordt gerapporteerd over de stand van zaken van de volgende rekenkamerrapporten:

- Woonbeleid
- Implementatie van de Omgevingswet
- De staat van de ondersteuning van de volksvertegenwoordiging in het decentraal bestuur
- Ondernijning in de Kempen
- Burgerinitiatieven

Woonbeleid

De rekenkamer heeft een onderzoek uitgevoerd in de gemeente Bladel naar het woonbeleid. Met dit onderzoek beantwoordt de rekenkamer de vraag: "Is het woonbeleid van Bladel doeltreffend? Met andere woorden heeft het door de raad vastgestelde beleid bijgedragen aan de ambities en doelen die de raad heeft vastgesteld ten aanzien van wonen, zowel zoals opgenomen in het vigerende (regionale) beleid als in het inmiddels afgeronde beleid?"

Geconcludeerd wordt dat:

- huishoudensprognoses en hoge marktdruk de uitvoering van het woonbeleid beïnvloeden;
- de lokale en regionale woonvisies zich richten op dezelfde doelen;
- de helft van de doelen niet meetbaar zijn en de resultaten vooral behaald zijn op 'nieuwbouw-doelen';
- 'korte lijntjes' een groot voordeel is van een kleine gemeente;
- belemmering in de uitvoering vooral voorkomt uit beperkte capaciteit en financiële middelen;
- monitoren van resultaten en bijsturen van doelstellingen om aandacht vragen.

De rekenkamer doet op basis van de conclusies een vijftal aanbevelingen. De gemeenteraad besluit deze aanbevelingen over te nemen en het college is verzocht hieraan invulling te geven.

1. Bepaal visie om gemeenteraad en ambtenaren in positie te brengen.
2. Practice what you preach: zet kernkeuzes om in uitvoering en monitoring.
3. Programmeer adaptief en zet in op no-regret plannen.
4. Heb meer aandacht voor middenhuur en het betaalbaar houden van woningen.
5. Maak meer werk van structurele monitoring inzake de toekomstbestendigheid van de woningvoorraad.

Voortgang adviezen & conclusies

Zomer 2024 is de Kempische visie op wonen 2024-2028 vastgesteld door de raad. In het najaar van 2024 zijn bijbehorend uitvoeringsplan en lokale aanvulling (Bladels toetsingskader woningbouw) aangeboden. In de nieuwe woonvisie is aandacht voor het betaalbaar houden van woningen. Inzetten op verbeteren van de monitoring is één

van de punten uit het uitvoeringsprogramma. Ondertussen werken we met een online programma voor het woningbouwprogramma. Dit kan een positieve bijdrage leveren in de monitoring.

Ook heeft er een verkenning woningbouwlocaties plaatsgevonden. Dit heeft geresulteerd in mogelijke woningbouwlocaties in alle vijf de kernen waar de gemeente zelf aan zet is. Dit zijn no-regret locaties waar we zelf de regie over hebben.

Implementatie van de omgevingswet

De rekenkamer heeft een onderzoek uitgevoerd in de Kempengemeenten naar de mate waarin de gemeente klaar is voor de Omgevingswet. Met dit onderzoek beantwoordt de rekenkamer de vraag: "Zijn de Kempengemeenten klaar voor de Omgevingswet?"

Geconcludeerd wordt dat:

- de gemeente Bladel is niet klaar voor de invoering van de Omgevingswet;
- de Omgevingswet is onvoldoende bekend bij bestuurders en raad waar het gaat om de praktische consequenties en de bedoeling van de wet;
- de gemeente(raad) wil beleidsneutraal overgaan;
- de raad wordt (door het college) in staat gesteld om te kaderstellen en controleren, maar voelt zich nog niet senang in die rol;
- de informatievoorziening is op orde, maar het implementatieproces blijft lastig te volgen;
- er is op dit moment geen regionale samenwerking tussen de gemeenteraden.

De rekenkamer doet op basis van de conclusies acht aanbevelingen. De gemeenteraad besluit deze aanbevelingen over te nemen en het college is verzocht hieraan invulling te geven en de raad over de voortgang ervan te informeren.

1. College en raad: Maak twee parallelle projectplannen voor het inrichten van de VTH-taken binnen de gemeente in nauwe samenwerking met de VTH De Kempen. Eén plan voor de basisinrichting van het proces binnen de gemeente én een plan voor de borging van de Omgevingswet in het proces.
2. College en raad: Investeer in het verwerven van kennis en inzichten ten aanzien van de bedoeling van de Omgevingswet en de impact van de wet op de gemeentelijke organisatie.
3. College: Ga uit van "het hoeft niet af te zijn om klaar te zijn".
4. College: Stel een handboek "werken met het omgevingsplan" op.
5. College en raad: Heb aandacht voor het capaciteitsprobleem.
6. College en raad: Zorg voor een meerjarenplanning met doelstellingen voor de komende drie tot vijf jaar.
7. College en raad: Zorg voor een regionaal platform of meer samenwerking voor raadsleden.
8. College en raad: Laat de gemeenteraad beter informeren over de Omgevingswet en de implicaties van de keuzes die de raad op het punt staat te maken, bijvoorbeeld via expertsessies.

Voortgang adviezen & conclusies

De gemeente voldoet aan de wettelijke eisen voor de uitvoering van de Omgevingswet. Dit is in oktober 2024 ook in het kader van het Interbestuurlijk Toezicht (IBT) door de Provincie vastgesteld. De raads werkgroep is in 2024 tweemaal bijeen gekomen. Er is in 2024 een start gemaakt met het proces om te komen tot een Omgevingsplan voor de gemeente. In december 2024 is de concept Omgevingsvisie aan de Raad worden voorgelegd; definitieve vaststelling zal in de loop van 2025 plaatsvinden.

De staat van de ondersteuning van de volksvertegenwoordiging in het decentraal bestuur

De rekenkamer heeft deelgenomen aan het NVRD DoeMeeonderzoek over de staat van de ondersteuning van de volksvertegenwoordiging in het decentraal bestuur. Met dit onderzoek beantwoordt de rekenkamer de vraag: "hoeveel is de raad bereid voor haar eigen ondersteuning uit te geven? Het gaat hierbij om vragen als: wat is het

budget waarover de decentrale volksvertegenwoordiging beschikt? Wat wordt daaruit gefinancierd? Worden alle middelen besteed of blijft er geld liggen? Is dit de afgelopen jaren veranderd en wat zijn de redenen daarvan?"

Geconcludeerd wordt dat:

- het voor de raadsgriffie beschikbare budget is, met 55% van het gemiddelde budget, erg laag;
- de omvang van de raadsgriffie is de afgelopen jaren weliswaar gegroeid maar is, met een formatieomvang van 1,4 formatieplaats en daarmee 64% van het gemiddelde van de grootteklasse, nog steeds erg laag;
- de omvang van uw raadsgriffie lijkt kwetsbaar, zeker gegeven de constatering dat deze 1,4 formatieplaats voor 0,4 fte bestaat uit secretariële ondersteuning;
- Bladel kent een (erg) hoog budget voor training en opleiding, daarentegen geen budget voor onderzoek en advies;
- Bladel kent een zeer hoog bedrag voor communicatie, dat alleen beschikbaar is in (lokale) verkiezingsjaren;
- de middelen voor fractie-ondersteuning zijn vergelijkbaar met de andere gemeenten in dezelfde grootteklasse;
- de middelen ten behoeve van de rekenkamercommissie zijn iets hoger dan gemiddeld;
- net als in de meeste andere gemeenten bestaan er in Bladel geformaliseerde afspraken over het verlenen aan ambtelijke bijstand aan gemeenteraadsleden;
- de gemeente Bladel kent een voor deze gemeentegrootte gemiddeld aantal informatiebijeenkomsten en werkbezoeken per jaar.

De rekenkamer doet op basis van de conclusies twee aanbevelingen. De gemeenteraad besluit deze aanbevelingen over te nemen en de werkgeverscommissie is verzocht hieraan invulling te geven en de raad over de voortgang ervan te informeren.

1. Ga met u zelf en met uw raadsgriffier in gesprek over de door u gewenste ondersteuning en pas daarop (desgewenst) de formatieomvang en middelen aan.
2. Onderzoek in hoeverre er binnen het voor de griffie en raad beschikbare budget verschuivingen gewenst en mogelijk zijn. Overweeg om aanvullend de voor de raadsondersteuning beschikbare middelen te verhogen. Neem daarbij de in de factsheet opgenomen data als oriëntatiepunt.

Voortgang adviezen & conclusies

1. Formatie

Deze aanbevelingen zijn geagendeerd in de vergadering van de werkgeverscommissie op 23 mei 2023. De werkgeverscommissie heeft voorts vergaderd op 5 oktober en 31 augustus 2023 waarbij aandacht is geweest voor de ondersteuning en formatie.

Extra budget is opgenomen in de perspectiefnota 2024 voor formatie, cursussen en lidmaatschappen. Ook is de verordening op Ambtelijke bijstand en fractieondersteuning geactualiseerd in 2024. De griffie is uitgebreid met een griffiemedewerker per 1 oktober 2024. Al deze aspecten maken onderdeel uit van het Griffiejaarplan dat jaarlijks is opgesteld en vastgesteld door de werkgeverscommissie en griffier.

2. Raadsbudget

In de vergadering van de werkgeverscommissie van 14 mei 2024 is besloten de budgetten van de griffie en gemeenteraad structureel in de vergaderingen van de werkgeverscommissie te behandelen en te monitoren. Tot op heden oordeelt de werkgeverscommissie dat de huidige budgetten volstaan.

Met deze activiteiten is aan alle aanbevelingen die gericht zijn aan de gemeenteraad opvolging gegeven en/of zijn werkafspraken vastgesteld. Rapportage over dit rekenkamerrapport in P&C-documenten kan daarmee in het vervolg komen te vervallen.

Ondermijning in de Kempen

De Rekenkamer Kempengemeenten heeft een onderzoek uitgevoerd naar de gemeentelijke aanpak van ondermijning in De Kempen. Met dit onderzoek beantwoordt de rekenkamer de vraag: Wat is nu precies de gemeentelijke taak bij de aanpak van ondermijning en hoe gaat dat in de vier Kempengemeenten?

Het onderzoek is uitgevoerd door Lokale Zaken. Geconcludeerd wordt dat:

- De ondermijningaanpak bestuurlijk gezien meer opvolging en aandacht verdient.
- Het idee dat de strafrechtelijke aanpak van de georganiseerde misdaad – waar nodig - dient te worden gecombineerd met gemeentelijke inspanningen om de ondermijning aan te pakken, in de vier Kempengemeenten onvoldoende uit de verf komt.
- De ondermijningsaanpak stagneert door een (over)complexe werkomgeving en een optelsom van een groot aantal normen en prioriteiten die niet vallen uit te voeren door de dun bezette ambtelijke veiligheidsorganisaties.
- De huidige schaal van de vier gemeenten grenzen stelt aan de beschikbare (specialistische) veiligheids-capaciteit en aan de personele ruimte op andere afdelingen om een bijdrage te leveren aan de ondermijningsaanpak.

De rekenkamer doet op basis van de conclusies aanbevelingen. De gemeenteraad besluit 6 aanbevelingen over te nemen. Het college is verzocht hieraan invulling te geven en de raad over de voortgang ervan te informeren.

1. Zorg dat duidelijk is dat de aanpak van ondermijning een gemeentelijke taak is; er dient geen ruimte voor twijfel te bestaan ten aanzien van de ondermijningsaanpak als gemeentelijke taak.
2. Stel een actueel en openbaar (dus niet herleidbaar) ondermijningsbeeld op gemeenteniveau op, met behulp van informatie die beschikbaar is bij onder andere politie, justitie en RIEC. Informeer gemeenteraden periodiek over de stand van zaken; zo nodig deels vertrouwelijk, maar maak openbaar wat belangrijke ondermijnende fenomenen zijn en waaruit dat blijkt. Wacht niet op een perfect ondermijningsbeeld; dat ontstaat al doende. Maak een shortlist van signalen en vermoedens en ga aan de slag.
3. In de ambtelijke veiligheidsorganisatie is groei noodzakelijk: kwantitatief en kwalitatief, met de materieken-nis en organisatorische positionering om de ondermijningsaanpak aan te jagen.
4. Verminder het aantal veiligheidsprioriteiten en normen t.b.v. de ondermijningsaanpak. Benoem een maxi-maal aantal normen die er écht toe doen bij de gemeentelijke ondermijningsaanpak; stel échte prioriteiten op.
5. De gemeenten maken werk van de preventie van drugsgebruik. Het logische spiegelbeeld is dat de drugshandel lokaal in kaart wordt gebracht en primair strafrechtelijk wordt aangepakt door politie en justi-tie.
6. Overweeg binnen het geheel aan gemeentelijke prioriteiten, eventueel in afstemming binnen de Kempen, capaciteitsuitbreiding ten aanzien van de boa-capaciteit. Ze dienen dan o.a. vaker in de avonden te werken en risicolocaties of hotspots te bezoeken en daar gesprekken te voeren met (goed geïnfor-meerde) burgers.

Voortgang adviezen & conclusies

Per aanbeveling wordt een toelichting gegeven.

1. Dit is meegenomen in het nieuwe UVP. Het UVP is op 21 januari 2025 vastgesteld door het College waarin deze aanbeveling is opgenomen.
2. Verzoek aan het RIEC om een algemeen ondermijningsbeeld op gemeentelijk niveau, voor de 4 gemeen-ten waar het rekenkameronderzoek betrekking op heeft, op te stellen. Op dit moment wordt door het RIEC de laatste hand gelegd aan het ondermijningsbeeld op gemeente Bladel niveau. Daarbij heeft er eind ja-nuari 2025 op ambtelijk niveau een groepsgesprek plaatsgevonden met een diverse groep ambtenaren vanuit verschillende disciplines. De opgehaalde input uit dit gesprek zal toegevoegd worden aan het on-dermijningsbeeld. Op 22 april 2025 zal de Raad in vertrouwen bijgepraat worden op het thema veiligheid en ondermijning en zal dus ook het ondermijningsbeeld gepresenteerd worden.
3. Nadruk leggen op kwaliteit/scholing/trainingen en minder op kwantiteit. De capaciteit moet in overeen-stemming zijn met de ambities. Er zijn de afgelopen periode verschillende trainingen en opleidingen

geweest: gericht op financiën, gericht op de Boa's, summer school, mensenhandel, vitale vakantieparken, Bibob, kick off buitengebied. Iedere gemeente bepaalt voor zich of hier iets aan wordt toegevoegd met betrekking tot de kwantiteit, zoals bijvoorbeeld de procesregisseur voor jeugd/ondermijning. Ook voor 2025 is er een nieuw opleidingsplan opgesteld wat met ons als gemeenten gedeeld zal worden. Zo kunnen alle ambtenaren die mogelijk te maken krijgen met de aanpak van ondermijning deze trainingen vanuit het RIEC volgen.

4. Het UVP wordt momenteel hierop aangepast. Het UVP is op 21 januari 2025 vastgesteld door het College waarin deze aanbeveling is opgenomen.
5. De aanbevelingen worden overgenomen en opgevolgd.
6. Dit wordt besproken en gecommuniceerd zodra meer bekend is over de voortgang. Het ziet er op dit moment niet naar uit dat er binnen gemeente Bladel meer boa's aangesteld zullen gaan worden. Wel wordt er op dit moment verkend of er meer integrale samenwerking plaats kan vinden tussen de boa's van de 8 Kempengemeenten, bijvoorbeeld themagericht.

Burgerinitiatieven

De rekenkamer heeft een onderzoek uitgevoerd naar de gemeentelijke ervaringen met burgerinitiatieven. Met dit onderzoek beantwoordt de rekenkamer de vraag: "Welke ervaringen heeft de gemeente Bladel sinds de vaststelling van de vigerende nota opgedaan met overheidsparticipatie en welke lessen zijn daaruit te trekken voor de komende jaren?"

Geconcludeerd wordt dat:

"Met het vaststellen van de Participatienota in 2021 heeft Bladel een belangrijke stap gezet naar een goed onderbouwd en volwassen participatiebeleid. Binnen dit beleid is ook aandacht voor het ondersteunen van initiatieven uit de samenleving. Na 2021 is er weinig aandacht geweest voor de doorontwikkeling van het beleid. De participatieverordening in het kader van de omgevingswet is nog niet vastgesteld. Uitwerking in randvoorwaarden en procedures ontbreekt. Er zit nog veel ruimte in het beleid, ruimte die door betrokken ambtenaren naar eigen inzicht ingevuld kan worden. Over het algemeen zijn de ervaringen van zowel medewerkers van de gemeente als inwoners van Bladel die betrokken zijn bij initiatieven overigens wel positief. Verschillende initiatiefnemers zien ruimte voor verbetering, met name als het gaat om het missen van een gestructureerde werkwijze als om het ondersteunen van burgerinitiatieven. De algemene indruk is dat de gemeente Bladel openstaat voor initiatieven uit de samenleving, maar dat de werkwijze voor ondersteuning burgerinitiatieven binnen de gemeente Bladel niet is geformaliseerd. Eventuele ondersteuning hangt van verschillende, soms toevallige omstandigheden af. Er is sprake van zowel bestuurlijke als politieke steun voor een participatiebeleid waarin de ruimte wordt geboden aan initiatieven uit de samenleving. Er is een grote bereidheid om die vanuit de gemeente actief te ondersteunen, mits de doelen van die initiatieven aansluiten bij die van de gemeente. Omdat duidelijke kaders en richtlijnen ontbreken, is dit niet altijd duidelijk. Bovendien is er geen sprake van geregelde en vastgelegde evaluaties van de ondersteuning van initiatieven. De raad ontvangt geen algemene overzichten van de bijdrage van de gemeente en de opbrengsten daarvan. Om te waken tegen willekeur of ondersteuning van 'the usual suspects' zou er mee kunnen worden volstaan dat het college de raad met enige regelmaat informeert over aanvragen voor ondersteuning en de opvolging daarvan. Op die manier kunnen raadsleden zelf een beeld vormen van de veelzijdigheid in aanvragen, of het eventuele gebrek daaraan. Een betere vastlegging kan ook bijdragen aan het interne leervermogen van de organisatie om het beleid en de praktijk met burgerinitiatieven in de toekomst te versterken. De rekenkamer stelt vast dat een nauwgezette en gedocumenteerde toetsing van initiatiefaanvragen nauwelijks plaatsvindt. De rekenkamer heeft vastgesteld dat bij gebrek aan algemene kaders en richtlijnen ook nauwelijks toetsing kan plaatsvinden."

De rekenkamer doet op basis van de conclusies aanbevelingen. De gemeenteraad besluit 6 aanbevelingen over te nemen waarbij het college is verzocht hieraan invulling te geven, en de raad over de voortgang ervan te informeren.

Aanbevelingen aan het college van B&W

1. Geef aandacht aan de verdere uitwerking van de Nota Participatiebeleid. Stel op basis daarvan kaders en richtlijnen vast voor het ondersteunen van initiatieven in de samenleving en maak deze eenvoudig toegankelijk. Gebruik de nota mede om een participatieverordening voor te bereiden.
2. Geef het ambtelijk apparaat een duidelijke werkwijze en kaders mee bij het ondersteunen van burgerinitiatieven om de afhankelijkheid van de specifieke betrokken ambtenaar kleiner te maken.
3. Zorg voor een duidelijke (formele) ingang voor burgers met ideeën bij de gemeente, dit om willekeur welke burgerinitiatieven wel en niet ondersteund worden te voorkomen.
4. Ga over de kaders en richtlijnen vooraf ook het gesprek met de raad aan.
5. Besteed binnen de organisatie meer aandacht aan het vastleggen van ervaringen met initiatieven en gebruik deze inzichten om het beleid te evalueren en zo nodig te versterken.
6. Versterk de informatievoorziening door een jaarlijks overzicht aan de gemeenteraad te verstrekken van de aangevraagde en ondersteunde initiatieven en de gerealiseerde opbrengsten.

Aanbevelingen aan de gemeenteraad

1. Voer in de raad het gesprek over de uitwerking van de Nota Participatiebeleid en de daaruit af te leiden kaders en richtlijnen voor concrete initiatieven.
2. Benut het jaarlijks overzicht van aangevraagde en ondersteunde initiatieven om tot een oordeel te komen of de bijdragen van de gemeente voldoende aansluiten bij de wensen in de gemeenschap.

Voortgang adviezen & conclusies (college van B&W)

In de loop van 2025 zal een startnotitie worden gemaakt voor de herijking van het participatiebeleid inclusief tijdsplanning, zoals is toegezegd door de portefeuillehouder. De startnotitie wordt een opzet om aan de slag te gaan met het participatiebeleid en de -verordening. Hierin zal een globale planning worden opgenomen. De adviezen van de rekenkamer zullen hierin mee worden genomen. Er wordt ook een jaarrapportage participatie voor 2024 opgesteld. Deze zal bij de startnotitie worden gevoegd.

Sinds 1 januari 2025 is eveneens de Wet versterking participatie op decentraal niveau van kracht. Deze wet wijzigt artikel 150 van de Gemeentewet en stelt een participatieverordening per 1 januari 2027 verplicht. Het uitdaagrecht wordt door deze wijziging ook wettelijk verankerd.

4.10 Monitor majeure projecten

Egyptische Poort

Projectwebsite: <https://www.bladel.nl/egyptischepoort>

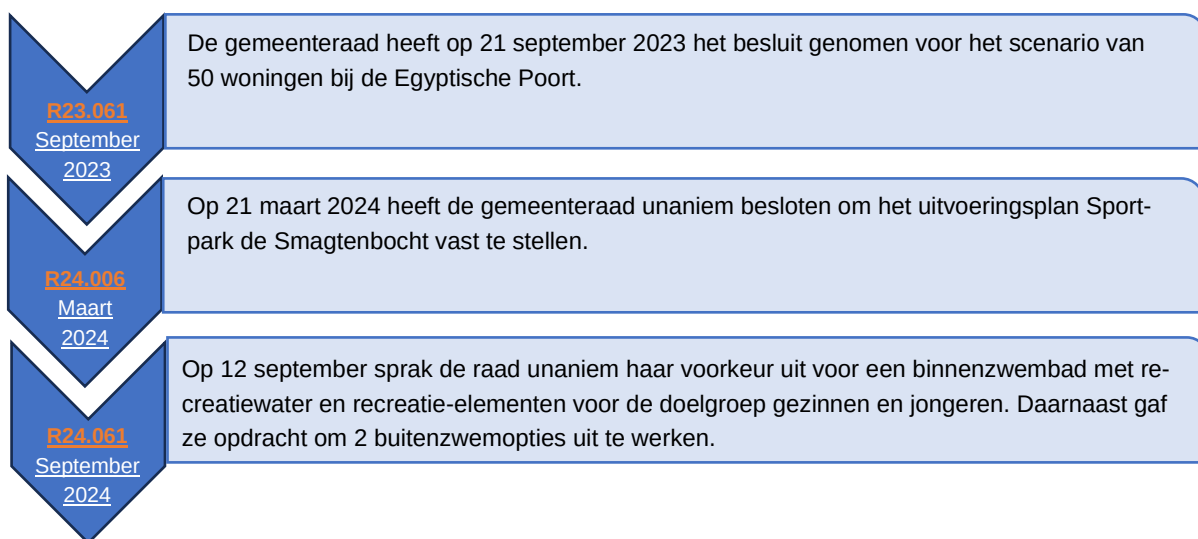
Basisinformatie

De Egyptische Poort is het gebied dat grofweg gelegen is tussen N284, Bossingel, Egyptischedijk en Leemskuilen in Bladel. Hier vindt een gebiedsontwikkeling plaats waarin ruimte gecreëerd wordt voor bestaande en nieuwe functies zoals recreatie, sport en wonen. Het plan bestaat uit vijf onderdelen, die noemen we bouwstenen:

1. Sportcentrum
2. Buitenzwemmen
3. Sportpark
4. Woongebied
5. Infrastructuur

Recente besluitvorming

In dit onderdeel wordt inzicht gegeven in recentelijk door de raad genomen/te nemen besluiten m.b.t. dit project.

Stand van zaken

Per bouwsteen wordt een korte update gegeven van de stand van zaken.

1. Sportcentrum

In de buurt van het huidige binnenzwembad komt een nieuw sportcentrum met daarin een binnenzwembad, sport-schoon, fysiotherapie, kinderopvang, buitenschoolse opvang en gerelateerde horeca.

In 2024 is een variantenonderzoek voor het binnenzwembad uitgevoerd. In september 2024 kreeg de raad de drie varianten uit dit onderzoek voorgelegd. De raad sprak haar voorkeur uit voor een binnenzwembad met recreatiewater en recreatie-elementen voor de doelgroep gezinnen en jongeren. Ze vroeg om deze variant verder uit te werken en in december 2024 ter besluitvorming voor te leggen. In het najaar van 2024 bleek het niet haalbaar om deze uitwerking in december gereed te hebben. Daarom is besloten om deze besluitvorming door te schuiven naar juli 2025.

De gemeente heeft een doorlopende overeenkomst met de exploitant van het huidige zwembad. Met deze exploitant heeft de gemeente een intentieovereenkomst voorbereid. In deze intentieovereenkomst staan afspraken over het te doorlopen proces met als doel om tot een concessieovereenkomst voor het nieuwe zwembad te komen. Eind 2024 was deze intentieovereenkomst zover dat hij ter vaststelling aan college voorgelegd kon worden.

Met de andere beoogde partners van het sportcentrum (sportschool, fysiotherapie en kinderopvang) heeft de gemeente ook een intentieovereenkomst gesloten. In deze overeenkomst is de intentie vastgelegd om het sportcentrum in samenwerking te ontwikkelen en te gaan gebruiken.

2. Buitenzwemmen

Toen de gemeenteraad op 12 september haar voorkeursvariant voor het binnenzwembad bepaalde en vroeg om deze voorkeursvariant verder uit te werken, vroeg ze om in deze uitwerking ook 2 verschillende mogelijkheden voor buitenzwemmen mee te nemen; een zwembad en een buitenzwembad met spraypark. De uitwerking van de buitenzwemopties wordt meegenomen in de besluitvorming voor het zwembad dat voor juli 2025 op de planning staat.

3. Sportpark

Op 21 maart 2024 heeft de gemeenteraad unaniem besloten om het uitvoeringsplan Sportpark de Smagtenbocht vast te stellen. Het sportparkplan bestaat onder andere uit de volgende onderdelen:

Verenigingsgebouw: centraal op het sportpark komt een nieuw verenigingsgebouw. Op de begane grond komt de kleedaccommodatie van de korfbal-, handbal en volleybalvereniging. Op de eerste verdieping komt het gezamenlijke sportcafé van deze verenigingen en de voetbalvereniging. In 2024 is samen met de verenigingen een ontwerp voor dit verenigingsgebouw gemaakt. Eind 2024 stelde de partners het voorlopig ontwerp vast. In 2024 is verder veelvuldig met de voetbalvereniging gesproken over het beëindigen van de huidige voetbalkantine en de financiering van de nieuwe kantine. De uitkomsten van deze gesprekken zijn vastgelegd in een principeovereenkomst.

Schutterslocatie: op het landbouwperceel aan de andere kant van de Egyptischedijk komt de schutterslocatie. Het gilde wordt naar deze locatie verplaatst om op de huidige plek ruimte te maken voor woningbouw. Ook komt op de schutterslocatie het buitenschieterrein van de handboogsportvereniging. Hoewel in 2024 veelvuldig met het gilde gesproken is om tot financiële afspraken voor de verplaatsing te komen, is hier nog geen overeenstemming over.

Velden: op een gedeelte van het huidige korfbalveld komt een beachveld. Hier komt een aantal beachvolleybalvelden. Maar het kan ook gebruikt worden voor beachkorfbal, -handbal en -voetbal. Naast dit veld komen kunstgras-korfbalvelden. Centraal op het sportpark komen de padelbanen. We verplaatsen een aantal natuurgrasvoetbalvelden van natuurgras om ruimte te maken voor deze padelbanen. Verder zal het noordelijkste voetbalveld verdwijnen om aan de noordkant van de Egyptische Poort ruimte te maken voor andere functies. In 2024 zijn vele onderzoeken opgestart die noodzakelijk zijn om deze plannen uit te voeren, denk aan archeologie, flora&fauna en geluid.

4. Woongebied

In september 2023 besloot de gemeenteraad om in het noordwestelijk deel van de Egyptische Poort 50 woningen te gaan bouwen, bij voorkeur ontsloten via een rechtstreekse ontsluitingsweg richting kruising Bredasebaan/Bos-singel. Om ruimte te maken voor deze woningen moet het gilde en de radiovereniging verplaatst worden en moeten de stallen van de voormalige boerderij aan de Leemskuilen 16 gesloopt worden. In 2024 zijn de onderzoeken die nodig zijn voor deze sloop opgestart.

De 50 woningen in het woongebied zullen bestaan uit 15 sociale huurwoningen ontwikkeld door WSZ. Daarnaast komen er 35 koopwoningen ontwikkeld via Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO). In het najaar van 2024 is een publicatie gedaan waarin geïnteresseerde CPO-vereniging opgeroepen werden om zich in te schrijven. Binnen de inschrijftermijn die eind 2024 eindigde, ontvingen we 2 inschrijvingen. Na het doorlopen van een beoordelingsprocedure zal begin 2025 een keus gemaakt worden voor één van deze twee verenigingen.

Naast de 50 woningen komen er op het erf van de voormalige boerderij ook nog 6 tijdelijke woningen. In 2024 verleende de gemeente een vergunning voor het plaatsen van deze units gedurende maximaal 15 jaar.

5. Infrastructuur

Met de veranderingen in het gebied, zal ook de intensiteit van het verkeer in het gebied veranderen. Daarom moeten de wegen in en rondom het gebied zo ingericht worden dat het verkeer er op een veilige manier doorheen kan. De infrastructurele werkzaamheden dienen voor een verkeersveilige en adequate ontsluiting van het plangebied. Op 21 maart 2024 heeft de raad ingestemd met de extra bijdrage aan de fietstunnel Europalaan ad. € 2.295.000,-. Deze tunnel is formeel onderdeel van het project N284, maar doordat hij het plangebied gaat verbinden met de

kern Bladel is er een zeer grote relatie met het gebeid en vraagt de tunnel ruimtebeslag in het plangebied. In 2024 is met de projectgroepN284 gewerkt aan het inkaderen van het zoekgebied voor de tunnel.

Ook is in 2024 is een klankbordgroep verkeer opgericht. In deze klankbordgroep zitten omwonenden van de Egyptische Poort. We werken samen met de klankbordgroep een voorstel uit hoe de wegen, parkeerplaatsen en paden het best ingericht kunnen worden. De klankbordgroep is in 2024 veelvuldig bij elkaar gekomen.

Financiën

In dit onderdeel wordt inzicht gegeven in de financiën m.b.t. dit project.

Bouwsteen	Financiën	Toelichting
1. Sportcentrum	☹️	Investering geraamd in MIP
2. Buitenzwemmen	☹️	Investering geraamd in MIP
3. Sportpark	😊	Deel beschikbaar gesteld / deel geraamd in MIP
4. Woongebied	😊	Grondexploitatie vastgesteld
5. Infrastructuur	☹️	Investerings geraamd in MIP (gedeelte op pm)

1. Sportcentrum + 2. Buitenzwemmen

In het meerjarenprogramma is voor de bouw van het nieuwe binnenbad en buitenwater een geraamde investering opgenomen van in totaal € 18.000.000,- exclusief BTW. Dit bedrag is inclusief alle voorbereidings- en begeleidingskosten. De investering is opgenomen met een B-rubricering, dat wil zeggen dat nog steeds afzonderlijke besluitvorming door uw raad plaats zal moeten vinden. Naast de investering van € 18.000.000,- is rekening gehouden met een exploitatie subsidie van € 225.000,- per jaar. In onderstaande tabel staan de actuele cijfers uit december 2024 ten opzichte van de meerjarenbegroting.

omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	investeringen					budgettaire lasten / baten				
	2024	2025	2026	2027	2028	2024	2025	2026	2027	2028
Multifunctionele accommodatie met binnenzwembad, zwembijver en loopparcours		-7.500	-10.000				-324	-757	-757	-757
Multifunctionele accommodatie met binnenzwembad: exploitatie subsidie								-225	-225	-225
Multifunctionele accommodatie met binnenzwembad: installaties			-500					-18	-34	-34
Multifunctionele accommodatie met binnenzwembad: kostendeekkende huur							pm	pm	pm	pm
totaal lasten sport, cultuur en recreatie		-7.500	-10.500				-324	-1.000	-1.016	-1.016

3. Sportpark

Op 21 maart 2024 heeft de gemeenteraad een krediet van € 3,019 miljoen beschikbaar gesteld voor de realisatie van het sportcomplex de Smagtenbocht voor voetbal/korfbal/handbal/volleybal met gezamenlijke kantine, waarvan € 1,307 miljoen ter voorfinanciering van de gezamenlijke kantine. In dit besluit waren de bedragen voor het beëindigen van de huidige voetbalkantine en de huurinkomsten voor de nieuwe kantine als PM-post opgenomen. Daarnaast heeft de gemeenteraad op 21 maart 2024 besloten om een bedrag van € 5,172 miljoen op te nemen in de perspectiefnota 2024 voor de herinrichting van de overige onderdelen van het sportpark de Smagtenbocht. Deze bedragen zijn overgenomen in de begroting 2025 die eind 2024 vastgesteld is.

4. Woongebied

De gemeenteraad heeft op 21 september 2023 de grondexploitatie vastgesteld die hoort bij de bouw van 50 woningen.

5. Infrastructuur

Op 21 maart 2024 heeft de raad ingestemd met de extra bijdrage aan de fietstunnel Europalaan ad. € 2.295.000,-. Deze tunnel gaat het plangebied verbinden met de kern Bladel. De bijdrage is opgenomen in het meerjarenprogramma.

De andere infrastructurele werkzaamheden en bijbehorende kosten zijn op dit moment nog niet bekend, daarom ramen we deze vooralsnog op pm.

Uitputting reeds beschikbaar gestelde kredieten

Onderstaand een overzicht van de reeds beschikbaar gestelde kredieten.

Krediet (bedragen x € 1.000,-)	Beschikbaar gesteld	Beschikbaar per 1-1-2024	Uitgaven t/m 31-12-2024	Restant per 1-1-2025	Indicator
Nieuwbouw kleedlokalen sportpark De Smagtenbocht	1.712	1.712	7	1.705	😊
Nieuwbouw kantine sportpark De Smagtenbocht	1.307	1.307	2	1.305	😊

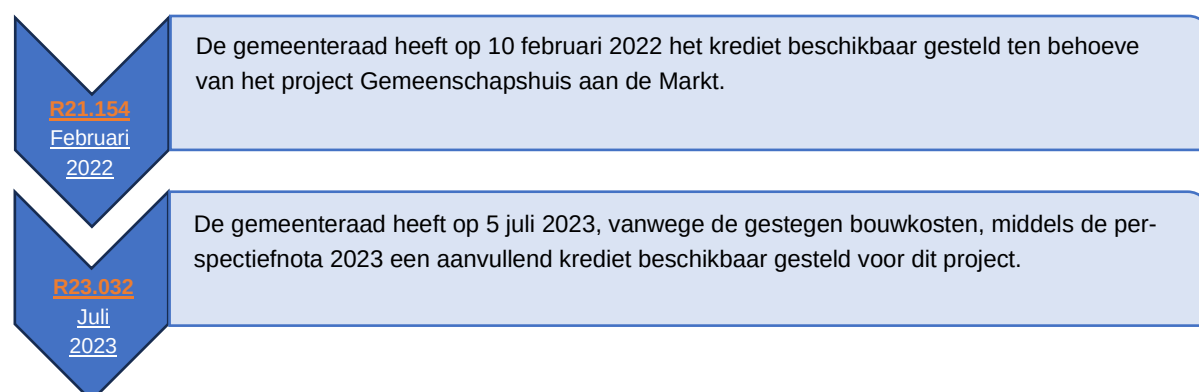
BRUIS

Basisinformatie

In opdracht van Gemeente Bladel realiseert Moeskops' Bouwbedrijf de renovatie, transformatie en uitbreiding van een nieuwe gemeinschapsaccommodatie voor de kern van Bladel. De renovatie van de voormalige Rabobank en de uitbreiding biedt straks ruimte aan onder andere de bibliotheek, Visit Bladel, een theaterzaal, vergaderzalen en multifunctionele ruimtes voor lokale verenigingen en allerlei activiteiten voor jong en oud zoals muziek maken en schilderen. De werkzaamheden bestaan overwegend uit sloop, bouwkundige, constructieve en installatietechnische werkzaamheden.

Recente besluitvorming

In dit onderdeel wordt inzicht gegeven in recentelijk door de raad genomen/te nemen besluiten m.b.t. dit project.

Stand van zaken

In 2023 is aannemer Moeskops' Bouwbedrijf gestart met realisatie van een gemeenschapshuis(functie) aan de Markt (in de voormalige Rabobank). Per 1 april 2025 wordt gestart met alle activiteiten in BRUIS. In november 2024 is gestart met de herinrichting van de omgeving van het gemeenschapshuis en het Marktgebied met een afronding hiervan in april 2025.

Financiën

In dit onderdeel wordt inzicht gegeven in de financiën m.b.t. dit project.

Investering	Financiën	Toelichting
BRUIS	😊	Krediet beschikbaar gesteld

Gemeenschapshuis aan de Markt

Op 10 februari 2022 heeft de gemeenteraad een krediet van € 18.759.000,- beschikbaar gesteld. Dit bedrag is exclusief de voorbereidingskredieten van € 800.000,- die al voor 10 februari 2022 beschikbaar zijn gesteld. Het totaal beschikbaar gesteld krediet tot en met de besluitvorming op 10 februari 2022 is € 19.559.000,-. Op 5 juli 2023 is, vanwege de gestegen bouwkosten, een aanvullend krediet beschikbaar gesteld van € 2.543.000,-. Het totaal beschikbaar gestelde krediet komt daarmee op € 22.102.000,-.

Uitputting reeds beschikbaar gestelde kredieten

Onderstaand een overzicht van de reeds beschikbaar gestelde kredieten.

Krediet (bedragen x € 1.000,-)	Beschikbaar gesteld	Beschikbaar per 1-1-2024	Uitgaven t/m 31-12-2024	Restant per 1-1-2025	Indicator
BRUIS	22.102	11.471	10.295	1.176	☹️

Herinrichting N284

Projectwebsite: <https://n284.nl/>

Basisinformatie

De aanpak van de provinciale weg N284 tussen Reusel en de A67 bij Hapert is een gezamenlijk project van de provincie Noord-Brabant, gemeente Bladel en gemeente Reusel- De Mierden. De drie partners streven samen met de omgeving naar een ontwerp dat voor iedereen leefbaar en veilig is, en bijdraagt aan zowel een goede bereikbaarheid van dorpen als aan een betere verkeersdoorstroming.

Recente besluitvorming

In dit onderdeel wordt inzicht gegeven in recentelijk door de raad genomen/te nemen besluiten m.b.t. dit project.

R24.007
Maart
2024

Op 21 maart 2024 heeft de gemeenteraad ingestemd met het Voorkeursalternatief N284, met uitzondering van de fietstunnel bij de Lange Trekken. De gemeenteraad heeft ingestemd met de extra bijdrage aan de fietstunnel Europlaan.

Stand van zaken

De gemeenteraad van Bladel is op 21 maart 2024 akkoord gegaan met het voorkeursalternatief voor de reconstructie van de N284, met uitzondering van de realisatie van de fietstunnel bij de Lange Trekken. De raad heeft ingestemd met de extra bijdrage aan de fietstunnel nabij Europalaan ad € 2.295.000,-.

Planning reconstructie

De komende periode gaan provincie, gemeenten en ingenieursbureau Royal HaskoningDHV het ontwerp definitief maken. Hierbij worden ook omwonenden en andere belanghebbenden betrokken middels meedenk sessies die plaatsvinden in maart en april.

Inmiddels is de ruimtelijke procedure (projectbesluit) gestart. Deze processen vragen tijd en aandacht. Zeker omdat het voorkeursalternatief alleen kan worden uitgevoerd als het binnen de stikstofnormen past. De uitvoering van de reconstructie kan daarom nog een paar jaar op zich laten wachten. De realisatie staat vooralsnog gepland voor 2028 tot 2030.

Planning groot onderhoud

De provincie kon echter geen jaren wachten met het groot onderhoud aan de weg. De technische staat van de weg verslechtert en de verkeersveiligheid komt in het geding. Ook neemt de geluidsoverlast steeds verder toe. Daarom heeft de provincie het groot onderhoud alvast opgestart en de laatste werkzaamheden worden in mei afgerond. Als de stikstofregels het toelaten wordt er in mei ook een proef gedaan met een nieuwe fundering om trillingsoverlast tegen te gaan.

Financiën

In dit onderdeel wordt inzicht gegeven in de financiën m.b.t. dit project.

	Financiën	Toelichting
Bijdrage voorbereiding/ uitvoering herinrichting N284	😊	Deel beschikbaar gesteld / deel geraamd in MIP
Extra financiële bijdrage fietstunnel Europalaan	😊	Investering geraamd in MIP

Bijdrage uitvoering herinrichting N284

Tot op heden is er een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld van € 450.000,-. Daarnaast zijn in het meerjarenprogramma investeringen opgenomen vanaf 2025. In de jaren 2025 en 2026 zijn ramingen opgenomen voor de voorbereiding van respectievelijk € 86.000,- en € 150.000,-. Voor de jaren 2027 tot en met 2030 is een jaarlijkse investering opgenomen van € 1.150.000,- voor de uitvoering (2029 en 2030 vallen buiten de planperiode). In deze ramingen is reeds rekening gehouden met opgenomen indexatiekosten ad € 832.000,- zoals aangegeven in raadsvoorstel R23.004 met betrekking tot het Herzien VKA 2022.

Extra financiële bijdrage fietstunnel Europalaan

Op 21 maart 2024 heeft de gemeenteraad ingestemd met een extra bijdrage ad € 2.295.000,- voor de fietstunnel nabij Europalaan. Voor deze investering wordt ten laste van de algemene reserve een dekkingsreserve kapitaallasten gevormd. Ten laste van deze dekkingsreserve worden dan de kapitaallasten budgettair opgevangen.

Uitputting reeds beschikbaar gestelde kredieten

Onderstaand een overzicht van de reeds beschikbaar gestelde kredieten.

Krediet (bedragen x € 1.000,-)	Beschikbaar gesteld	Beschikbaar per 1-1-2024	Uitgaven t/m 31-12-2024	Restant per 1-1-2025	Indicator
Vorbereiding herinrichting N284	450	326	261	65	😊

5. Jaarrekening

5.1 Balans

Balans per 31 december 2024

Balans activa

ACTIVA (bedragen x € 1.000,-)	Ultimo 2024	Ultimo 2023
Vaste activa		
<i>Immateriële vaste activa</i>	8.570	7.346
<i>Materiële vaste activa</i>	114.482	97.961
<i>Financiële vaste activa</i>	1.918	1.938
Totaal vaste activa	124.970	107.245
Vlottende activa		
<i>Vorraden</i>	6.935	4.905
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>	19.558	10.895
<i>Liquide middelen</i>	204	148
<i>Overlopende activa</i>	3.464	5.134
Totaal vlottende activa	30.161	21.082
Totaal activa	155.131	128.327
Verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 (art 40b)		112

Balans passiva

PASSIVA (bedragen x € 1.000,-)	Ultimo 2024	Ultimo 2023
Vaste passiva		
<i>Eigen vermogen</i>	45.215	44.124
<i>Voorzieningen</i>	9.825	7.974
<i>Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer</i>	71.188	61.350
Totaal vaste passiva	126.228	113.448
Vlottende passiva		
<i>Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>	18.145	6.979
<i>Overlopende passiva</i>	10.758	7.900
Totaal vlottende passiva	28.903	14.879
Totaal passiva	155.131	128.327
Gew aarborgde geldleningen	48.021	48.377

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de “Financiële verordening gemeente Bladel 2023”, waarin door de gemeenteraad op 23 maart 2023 en gewijzigd op 21 december 2023 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de gemeente.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

Waardering van passiva en activa alsmede de bepaling van het resultaat vinden in principe plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde, tenzij in deze grondslagen anders is vermeld. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar hebben geleid. Baten en lasten, waaronder ook begrepen de heffing van de vennootschapsbelasting, worden daarbij verantwoord tot hun brutobedrag. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Deelnemingen worden tegen de verkrijgingsprijs gewaardeerd. Dividenden zijn verantwoord in het jaar waarin het besluit tot toekenning van het dividend door de Algemene vergadering van de vennootschap is genomen.

Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het laatst gepubliceerde accresmededeling, die doorgaans is opgenomen in de septembercirculaire van het boekjaar.

Met betrekking tot de eigen bijdragen die het CAK int en aan de gemeenten afdraagt geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2024 van de commissie BBV het volgende. Een aanvrager van een voorziening, zoals hulp in de huishouding, ondersteuning of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de Wmo 2015 een eigen bijdrage verschuldigd. Het CAK is het publiekrechtelijk zelfstandig bestuursorgaan (zbo) dat door de wetgever is belast met de berekening, oplegging en incasso van de eigen bijdrage. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid, volledigheid van en het naleven van het voorwaarden criterium bij de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat de gemeente bij de verantwoording van deze eigen bijdragen steunt op de informatie van het CAK en niet zelfstandig geheel sluitend de juistheid, volledigheid en rechtmatigheid van de eigen bijdragen hoeft te controleren.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen casu quo schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaats vindt. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt dan ook geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. Omdat er voor verlofsparen sprake is van arbeidskosten gerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen, dient daarentegen wel een voorziening gevormd te worden.

De algemene uitkering is opgenomen conform de best mogelijke schatting gebaseerd op basis van de laatst beschikbare informatie. Ten aanzien van het component aangaande de accresmededeling wordt deze opgenomen conform de in verslagjaar t laatst gepubliceerde accresmededeling. Doorgaans is deze accresmededeling opgenomen in de septembercirculaire.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn opgenomen in de nota “waarderen, activeren en afschrijven van vaste activa 2021”, zoals door de raad vastgesteld in zijn vergadering van 25 maart 2021. Voor de gehanteerde afschrijvingstermijnen en restwaardes wordt verwezen naar bijlage 1. Slijtende investeringen worden met ingang van 1 januari volgend op het moment van ingebruikneming in beginsel lineair afgeschreven in de verwachte

gebruiksduur. Bij woningen, (sommige) bedrijfsgebouwen en vervoersmiddelen wordt een restwaarde gehanteerd en er worden geen financiële derivaten gehanteerd. Afschrijvingen geschieden daarnaast onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar. Op gronden wordt niet afgeschreven, tenzij de grond deel uitmaakt van een investering in de openbare ruimte met maatschappelijk nut. Eventuele boekwinsten bij inruil of afstoting van een kapitaalgoed zijn als incidentele baten in de jaarrekening verwerkt.

De lasten samenhangend met de uitvoering van klein en groot onderhoud, bodemsaneringen en het baggeren van watergangen zijn niet levensduur verlengend en zijn daarom niet geactiveerd, maar direct ten laste van de exploitatie of de gevormde voorziening gebracht.

In het overzicht van incidentele baten en lasten zijn per programma de bedragen > € 25.000,- opgenomen, welke een incidenteel karakter hebben.

Algemene grondslagen voor de Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaarden criterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
 - Voor het voorwaarden criterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 19 december 2024 door de raad is vastgesteld;
 - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderscheidingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.
 - Ten aanzien van het M&O criterium is de (concept) nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
 - Een verantwoordingsgrens van 3% (zijnde € 2.328.000,-) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
 - Een rapporteringstolerantie van € 50.000,- is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Stelsel- of schattingswijziging

In 2024 heeft er geen stelsel- dan wel schattingswijziging plaatsgevonden ten opzichte van 2023.

Duurzame waardevermindering van vaste activa

Afwaardering van bedrijfseconomisch vastgoed vindt plaats indien de directe opbrengstwaarde lager is dan de boekwaarde. Lagere taxatiewaarden dan de boekwaarden van onroerende zaken zijn hierbij als duurzame waardevermindering in aanmerking genomen. Afwaardering van maatschappelijk vastgoed vindt plaats indien de directe opbrengstwaarde lager is dan de boekwaarde en er ten opzichte van de huidige functie geen (bestuurlijke) intentie is voor duurzame exploitatie.

Buiten gebruik gestelde vaste activa

Indien een vast actief buiten gebruik is gesteld, heeft op het moment van buitengebruikstelling een afwaardering van de boekwaarde plaatsgevonden naar de lagere restwaarde.

Hieronder is bij de diverse onderdelen van de vaste activa een toelichting gegeven.

Balans

A. Vaste Activa

Vaste activa zijn voor langere tijd vastgelegde vermogensbestanddelen die niet op korte termijn in liquide middelen zijn om te zetten en die bedoeld zijn om de uitoefening van de werkzaamheid van de gemeente duurzaam te dienen. De vaste activa worden onderscheiden in de immateriële, de materiële en de financiële vaste activa.

I. Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen van derden, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

De kosten van het sluiten van geldleningen (inclusief de betaalde boeterente) en het saldo van agio en disagio worden afgeschreven gedurende de restant looptijd van de betrokken lening.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief zijn onder de volgende voorwaarden geactiveerd:

- Het voornemen bestaat het actief te gebruiken of te verkopen.
- De technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien staat vast.
- Het actief in de toekomst economisch of maatschappelijk nut genereert.
- De uitgaven die aan het actief toe te rekenen zijn, zijn betrouwbaar vast te stellen.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden volledig afgeschreven in maximaal vijf jaar (artikel 64 lid 5 BBV).

De onder de kosten van onderzoek en ontwikkeling geactiveerde voorbereidingskosten voor grondexploitaties voldoen aan de volgende voorwaarden:

- o de kosten passen binnen de kostensoortenlijst (artikel 6.2.4) van het Bro en
- o de kosten blijven maximaal vijf jaar geactiveerd staan onder de immateriële vaste activa. Na maximaal vijf jaar hebben de kosten geleid tot een actieve grondexploitatie, dan wel worden deze afgeboekt ten laste van het jaarresultaat en
- o plannen tot ontwikkeling van de grond waarvoor de voorbereidingskosten worden gemaakt, hebben bestuurlijke instemming, blijkend uit een raads- of – indien gedelegeerd – collegebesluit.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd indien aan de volgende vereisten is voldaan:

- o Er is sprake van een investering door een derde.
- o De investering draagt bij aan de publieke taak.
- o De derde heeft zich verplicht tot het daadwerkelijk investeren op een wijze zoals is overeengekomen.
- o De bijdrage kan door de gemeente worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Op de geactiveerde bijdragen aan activa in eigendom van derden wordt afgeschreven, waarbij de afschrijvingsduur maximaal gelijk is aan de verwachte gebruiksduur van de activa (bij derden) waarvoor de bijdrage aan derden is verstrekt.

II. Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn fysiek aanwezige activa. Alle materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten (waaronder overheadkosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen die direct gerelateerd zijn aan het actief, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Het BBV kent de volgende soorten materiële vaste activa:

- Investerings economisch nut

Investerings hebben een economisch nut indien ze verhandelbaar zijn en/of indien ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut worden geactiveerd en over de gebruiksduur afgeschreven. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

- Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Ten aanzien van investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven geldt dat vanuit de spaarcomponent van heffingen gevormde voorzieningen voor toekomstige vervangingsinvesterings met economisch nut in mindering zijn gebracht op de in het boekjaar gepleegde investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing is geheven. Over het resterende bedrag wordt afgeschreven.

- Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Ten aanzien van investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut geldt tot aan investeringsdatum 31 december 2016 dat eventuele bijdragen uit de reserves in mindering zijn gebracht op deze investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

De op de oorspronkelijke verkrijgings- of vervaardigingsprijs toegepaste jaarlijkse afschrijvingen corresponderen met een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur (kortste van de geschatte economische levensduur óf technische gebruiksduur) van de geactiveerde objecten en voorzieningen.

Investerings met een maatschappelijk nut worden, evenals investerings met een economisch nut, geactiveerd en over de verwachte gebruiksduur afgeschreven.

- In erfpacht uitgegeven gronden

In erfpacht uitgegeven gronden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, waarbij de uitgifteprijs van eerste uitgifte geldt als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde. Eventuele afkoopsommen voor voortdurende contracten zijn verwerkt onder de langlopende schulden en vervallen naar rato van afkoopperiode vrij ten gunste van het resultaat. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

III. Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) verminderd met de jaarlijkse aflossingen, afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid op de boekwaarde in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de marktwaarde van de aandelen daalt tot onder de verkrijgingsprijs, vindt afwaardering naar deze lagere marktwaarde plaats.

B. Vlottende activa

Vlottende activa zijn voor korte(re) tijd vastgelegde vermogensbestanddelen die wel op korte termijn in liquide middelen zijn om te zetten. Onder vlottende activa worden afzonderlijk opgenomen de voorraden, de uitzettingen met rentetypische looptijd korter dan één jaar, de liquide middelen en de overlopende activa.

I. Voorraden

Grond- en hulpstoffen

Grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs worden de grond- en hulpstoffen tegen deze lagere marktwaarde gewaardeerd.

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

Het startpunt van een grondexploitatie is het raadsbesluit met de vaststelling van het grondexploitatiecomplex,

inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de grondexploitatie geopend en kunnen vervaardigingskosten worden geactiveerd.

De onderhanden werken grondexploitatie zijn opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, vermindert met de opbrengst wegens verkopen. Indien de boekwaarde de marktwaarde van de grond overschrijdt, wordt een afwaardering naar de lagere marktwaarde verantwoord/wordt een voorziening voor het verwachte negatieve resultaat getroffen. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten (limitatief opgesomd in de kostensoortenlijst zoals opgenomen artikel 6.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening), welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs worden daarnaast een redelijk deel van de indirecte kosten opgenomen en is de werkelijk over vreemd vermogen betaalde rente over het boekjaar toegerekend. De rente is toegerekend over de boekwaarde van de grondexploitatie per 1 januari van het betreffende boekjaar.

Voor winstneming geldt de percentage of completion (POC) methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat.
2. de grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht.
3. de kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

De verliezen op grondexploitaties worden voorzien zodra deze bekend zijn. De voorziening wordt gewaardeerd op nominale waarde. Voor een nadere toelichting op onderhanden werk en winstnemingen met betrekking tot grondexploitatie wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid en de Meerjarenprognose grondexploitaties (MPG).

Gereed product en handelsgoederen

Gerede producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs. Dat laatste doet zich vooral voor indien voorraden incourant worden. De kostprijs bestaat uit de verrekenprijzen van grond- en hulpstoffen en de loon- en machinekosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

II. Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt statisch bepaald.

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt jaarlijks bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Buiten de balans opgenomen recht op verliescompensatie Vpb

Artikel 40 b bepaalt dat aan de actiefzijde van de balans buiten de balanstelling het bedrag wordt opgenomen waarvan het recht bestaat op verliescompensatie krachtens Wet op de vennootschapsbelasting.

A. Vaste passiva

Onder vaste passiva worden afzonderlijk opgenomen het eigen vermogen, het gerealiseerde resultaat zoals dat volgt uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening, de voorzieningen en de vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer. De waardering van passiva geschiedt tegen nominale waarde. Uitzonderingen hierop betreffen voorzieningen die tegen contante waarde zijn gewaardeerd.

I. Eigen vermogen

In het BBV worden reserves omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij te besteden zijn. De vaststelling van de noodzakelijke omvang van reserves is een zaak van de gemeenteraad. Daarom worden reserves ook wel onderverdeeld in algemene en

bestemmingsreserves. Zodra de raad aan een reserve een bepaalde bestemming heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve. Om die reden kunnen bestemmingsreserves naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Heeft een reserve geen bestemming dan wordt het een algemene reserve genoemd. Mutaties in reserves zijn enkel mogelijk op basis van een raadsbesluit genomen voor het einde van het betreffende begrotingsjaar. De reserves worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

II. Voorzieningen

Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen (schulden) van de gemeente. Om die reden kunnen voorzieningen naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. Voorzieningen worden gevormd indien er sprake is van:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten.
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten.
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
- Bijdragen (spaarcomponent) aan toekomstige vervangingsinvesteringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing wordt geheven.
- Middelen verkregen van derden, die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen verkregen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

De voorziening in het kader van de algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Wet APPA) is gebaseerd op de actuariële berekeningen per 31 december van het kalenderjaar. Aan voorzieningen ter egalisatie van (onderhouds)lasten van kapitaalgoederen over meerdere begrotingsjaren ligt een actueel (beheer)plan ten grondslag. Uitgevoerd achterstallig onderhoud is daarbij ten laste van de exploitatie verantwoord. Deze lasten zijn niet ten laste van de gevormde voorziening gebracht. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid ter zake nader uiteengezet.

III. Vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan 1 jaar

De vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde (hoofdsom) verminderd met het totaal van de gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

B. Vlottende passiva

Onder vlottende passiva worden afzonderlijk opgenomen de netto-vlottende schulden met rentetypische looptijd korter dan één jaar en de overlopende passiva. De waardering van passiva geschiedt tegen nominale waarde.

I. Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Onder de netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar zijn de betalingsverplichtingen opgenomen die de gemeente binnen één jaar moet voldoen. De vlottende schulden zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

II. Overlopende passiva

De waardering van overlopende passiva geschiedt tegen nominale waarde. De niet bestede middelen van uitkeringen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel worden als vooruit ontvangen middelen op de balans verantwoord onder de overlopende passiva. De besteding van deze middelen vindt op een later tijdstip plaats.

Borg- en Garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

Toelichting op de balans per 31 december 2024

Vaste activa

Vaste activa zijn bezittingen van de gemeente, waarin het vermogen voor een periode langer dan één jaar is vastgelegd. De vaste activa bestaan uit de immateriële, de materiële en de financiële vaste activa.

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa betreffen activa die niet tot een tastbaar bezit voor de gemeente leiden. Het betreft voorbereidings- en onderzoekskosten. Voorbereidings- en onderzoekskosten worden in beginsel gedekt uit toekomstige projecten /grondexploitaties, uit interne bijdragen of inkomsten van derden. De post immateriële vaste activa wordt onderscheiden in:

immateriële vaste activa (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2024	boekwaarde 31-12-2023
a. Kosten verbonden aan het afsluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio		
b. Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	1.540	393
c. Bijdragen aan activa in eigendom van derden	7.030	6.953
totaal immateriële vaste activa	8.570	7.346

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa gedurende het jaar 2024.

verloop immateriële vaste activa (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2023	Balans- correctie	overheve- lingen	investe- ringen	afschrij- vingen	bijdragen van derden	afwaarde- ringen	boekwaarde 31-12-2024
a. Kosten verbonden aan het afsluiten van geldleningen en het								
b. Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald	393			1.167	20			1.540
c. Bijdragen aan activa in eigendom van derden	6.953			400	323			7.030
totaal verloop immateriële vaste activa	7.346			1.567	343			8.570

In 2024 zijn voorbereidingskosten gemaakt ten behoeve van de gebiedsontwikkeling van een aantal exploitaties (de zgn "warme gronden"), alsmede voor de voorbereiding van de herinrichting N284.

Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering. Onder de afwaarderingen staan, indien van toepassing, de afwaarderingen vermeld wegens schattingswijzingen van de verwachte toekomstige gebruiksduur c.q. (rest)gebruikswaarden.

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in onderstaand overzicht vermeld.

belangrijkste investeringen immateriële vaste activa (x € 1.000,-)	besteed in 2024	
b. Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief		
Vorbereidingskosten Centrumplan Hapert	216	
Vorbereidingskosten herinrichting N284	262	
Vorbereidingskosten Groene akkers	512	
Vorbereidingskosten Den Herd	40	
Vorbereidingskosten Praktijkschool	24	
Bedrijventerrein KBP percelen	74	
totaal		1.128
c. Bijdragen aan activa in eigendom aan derden		
Uitbreiding basisschool De Vest	400	
totaal		400

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa met een economisch nut betreffen activa die verhandelbaar zijn en/of opbrengsten (kunnen) genereren. Materiële vaste activa wordt onderscheiden in 'investeringen met een economisch nut' en 'investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven'. Materiële vaste activa met een maatschappelijk nut zijn investeringen in de openbare ruimte en hebben uitsluitend een maatschappelijk nut. De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

materiële vaste activa (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2024	boekwaarde 31-12-2023
a. investeringen met een economisch nut	61.469	49.589
b. investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	25.981	24.207
c. investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	26.880	24.013
d. in erfpacht uitgegeven gronden	152	152
totaal materiële vaste activa	114.482	97.961

De investeringen met een economisch nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

investerings met een economisch nut (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2024	boekwaarde 31-12-2023
a. gronden en terreinen	11.039	8.627
b. woonruimten	2.332	1.877
c. bedrijfsgebouwen	34.259	30.284
d. grond-, weg- en waterbouwkundige werken	1.625	1.614
e. vervoermiddelen		
f. machines, apparaten en installaties	12.366	7.340
g. overige materiële vaste activa		
totaal investeringen met een economisch nut	61.621	49.742

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met economisch nut weer:

verloop investeringen met een economisch nut (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2023	Balans- correctie	overheve- lingen	investe- ringen	afschrij- vingen	bijdragen van derden	afwaar- deringen	boekwaarde 31-12-2024
a. gronden en terreinen	8.627			2.412				11.039
b. woonruimten	1.877			477	22			2.332
c. bedrijfsgebouwen	30.284			4.737	757	6		34.258
d. grond-, weg- en waterbouwkundige werken	1.614			175	134	30		1.625
e. vervoermiddelen								
f. machines, apparaten en installaties	7.340			5.824	569	228		12.367
g. overige materiële vaste activa								
totaal verloop investeringen	49.742			13.625	1.482	264		61.621

Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering. Onder de afwaarderingen staan, indien van toepassing, de afwaarderingen vermeld wegens schattingswijzingen van de verwachte toekomstige gebruiksduur c.q. (rest)gebruikswaarden.

In onderstaand overzicht is het verloop van de "warme gronden" die in de toekomst getransformeerd gaan worden naar bouwrijpe grond weergegeven:

Complex	boek- waarde 31-12-2023	overheve- ling naar voorraad	vermeerde- ringen	verminder- ingen	boek- waarde 31-12-2024	voorzie- ning	balans- waarde 31-12-2024
bedragen x € 1.000,-							
Den Herd							
Praktijkschool							
Groene akkers			1.615		1.615		1.615
Oude gemeentewerf							
Centrumplan Hapert	420		28		448		448
Strategische aankopen	1.972				1.972		1.972
Totaal	2.392		1.643		4.035		4.035

Strategische aankopen

Volgens de Nota Grondbeleid 2019 wordt er jaarlijks een budget beschikbaar gesteld voor rond aankopen die vallen onder de noemer anticiperende verwervingen. Jaarlijks bij de begrotingsbehandeling wordt de hoogte van het krediet geactualiseerd. De hoogte van dit krediet is zo globaal mogelijk gehouden zodat daaruit door potentiële contractpartijen niet kan worden geconcludeerd wat per transactie de onderhandelingsruimte van de gemeente is. Er zijn in de meeste kernen voldoende ontwikkellocaties die kunnen voorzien in de woningbouwbehoefte voor de korte en middellange termijn. In de nabije toekomst kampt onze gemeente met ruimtegebrek om gewenste maatschappelijke ontwikkelingen te waarborgen.

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in onderstaand overzicht vermeld.

belangrijkste investeringen met een economisch nut (x € 1.000,-)	besteed in 2024	
<u>a. gronden en terreinen</u>		
anticiperende verwerving	2.412	2.412
<u>b. woonruimten</u>		
aankoop woning statushouders	477	477
<u>c. bedrijfsgebouwen</u>		
gemeenschapshuis aan de Markt	4.691	4.691
<u>d. grond-, weg- en waterbouwkundige werken</u>		
Kunstgrasvelden Bladel/Hapert	176	176
<u>f. machines, apparaten en installaties:</u>		
Inrichtingskosten MFA Hapert	44	5.790
Gemeenschapshuis aan de Markt	5.481	
Energie neutraal maken gemeentehuis	221	
totaal		13.545

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven weer:

verloop investeringen met een economisch nut, waarvoor een heffing kan worden geheven (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2023	investeringen	des-investeringen	afschrijvingen	bijdragen van derden	afwaarderingen	boekwaarde 31-12-2024
a. gronden en terreinen							
b. woonruimten							
c. bedrijfsgebouwen							
d. grond-, weg- en waterbouwkundige werken	24.133	2.642		715	134		25.926
e. vervoermiddelen							
f. machines, apparaten en installaties	75			20			55
g. overige materiële vaste activa							
totaal verloop investeringen	24.208	2.642		735	134		25.981

Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering. Onder de afwaarderingen staan, indien van toepassing, de afwaarderingen vermeld wegens duurzame waardeverminderingen. Voorts wordt verwezen naar de toelichting hiervoor.

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in onderstaand overzicht vermeld.

belangrijkste investeringen met een economisch nut, waarvoor een heffing kan worden geheven (x € 1.000,-)	besteed in 2024	
<u>d. grond-, weg- en waterbouwkundige werken:</u>		
Uitvoering GRP 2022: vervanging riolering	545	2.645
Uitvoering GRP 2023: vervanging riolering	329	
Uitvoering GRP 2024: klimaatmaatregelen	154	
Uitvoering GRP 2024: vervanging gemalen	43	
Uitvoering GRP 2024: vervanging riolering	59	
Klimaatmaatregelen Hoogeloon fase 3 2024	877	
Klimaatmaatregelen Casteren 2024	226	
totaal		2.645

Om inzicht te geven in het deel van de activa dat wel vergelijkbaar is qua systematiek wordt in het verloopoverzicht een scheiding aangebracht tussen welk bedrag volgens de nieuwe systematiek is verantwoord en welk deel volgens een andere systematiek. De boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut had het volgende verloop:

verloop investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2023	Balans- correctie	investe- ringen	des-investe- ringen	afschrij- vingen	bijdragen van derden	afwaar- deringen	boekwaarde 31-12-2024
Maatschappelijk vóór 2017:								
a. gronden en terreinen								
b. grond-, weg- en waterbouwkundige werken	4.984				139			4.845
c. machines, apparaten en installaties	104				18			86
d. overige materiële vaste activa								
subtotaal	5.088				157			4.931
Maatschappelijk vanaf 2017:								
a. gronden en terreinen								
b. grond-, weg- en waterbouwkundige werken	18.659		3.555		519	77		21.618
c. machines, apparaten en installaties	266		128		46	16		331
d. overige materiële vaste activa								
subtotaal	18.925		3.683		565	93		21.949
totaal verloop investeringen	24.013		3.683		722	93		26.880

Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering. Onder de afwaarderingen staan, indien van toepassing, de afwaarderingen vermeld wegens duurzame waardeverminderingen. Voorts wordt verwezen naar de toelichting hiervoor.

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in onderstaand overzicht vermeld.

belangrijkste investeringen met een maatschappelijk nut(x € 1.000,-)	besteed in 2024	
<u>b. grond-, weg- en waterbouwkundige werken:</u>		
Verkeersvisie Hapert: aanp. Oude Provincialeweg	421	
Gemeenschapshuis aan de Markt: buitenruimte	123	
Herinrichting Hofplein Bladel	170	
Uitvoering verkeersvisie 2023	118	
Verbetering/ gepland onderhoud wegen 2023	651	
Verbetering/ gepland onderhoud wegen 2024	1.269	
Uitvoering verkeersvisie 2024	368	
Herstructurering Koolbogt Bladel	67	
Vervanging openbare verlichting 2024: masten	51	
Vervanging openbaar groen 2023	133	
Vervanging openbaar groen 2024	83	
		3.454
<u>c. machines, apparaten en installaties:</u>		
vervangen speeltoestellen 2024	88	
		88
totaal		3.542

Financiële vaste activa

Financiële vaste activa zijn in geld uitgedrukte vorderingen op derden of deelnemingen in andere organisaties. De financiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen.

Financiële vaste activa (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2024	boekwaarde 31-12-2023
a. Kapitaalverstrekkingen aan:		
- deelnemingen	159	159
- gemeenschappelijke regelingen		
- overige verbonden partijen		
b. Leningen aan:		
- openbare lichamen art.1, onderdeel a, Wet fido		
- woningbouwcorporaties		
- deelnemingen		
- overige verbonden partijen		
c. Overige langlopende leningen	1.759	1.779
d. Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		
e. Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		
f. Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		
totaal financieel vaste activa	1.918	1.938

Tot de financiële vaste activa behoren de kapitaalverstrekking aan deelnemingen, verstrekte leningen en overige kapitaalverstrekkingen. Deze uitzettingen zijn uitsluitend voor het uitoefenen van de publieke taak.

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2024 weer.

financiële vaste activa (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2023	investe- ringen	desinveste- ringen	afschrijvingen / aflossing	afwaarde- ringen	boekwaarde 31-12-2024
a. Kapitaalverstrekkingen aan:						
- deelnemingen	159					159
- gemeenschappelijke regelingen						
- overige verbonden partijen						
b. Leningen aan:						
- openbare lichamen art.1, onderdeel a, Wet fido						
- woningbouwcorporaties						
- deelnemingen						
- overige verbonden partijen						
c. Overige langlopende leningen	1.779	216		235		1.760
d. Uitzettingen in 's Rijks schatkist > 1 jaar						
e. Uitzettingen van Nederlands schuld papier > 1 jaar						
f. Overige uitzettingen met een looptijd >1 jaar						
totaal financieel vaste activa	1.938	216		235		1.919

Onder de afwaarderingen staan, indien van toepassing, de afwaarderingen vermeld wegens schattingswijzingen van de verwachte toekomstige gebruiksduur c.q. (rest)gebruikswaarden. De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in onderstaand overzicht vermeld.

belangrijkste investeringen (x € 1.000,-)	besteed in 2024	
c. overige langlopende leningen		
startersleningen	216	
totaal	216	

In de post overige langlopende leningen zitten de gelden die we hebben verstrekt aan het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland (SVN) voor het verstrekken van startersleningen. De rekening-courant wordt ook in de totaalopstelling opgenomen, zodat het totaal aan startersleningen inzichtelijk is.

startersleningen (x € 1.000,-)		boekwaarde 31-12-2024	boekwaarde 31-12-2023
De waarde van de beleggingen bij het SVN per 31 december 2023 is in totaal	3.016		
Dit bedrag is als volgt samengesteld:			
a. saldo rekening-courant (Mottende activa)		264	222
b. saldo verstrekte startersleningen, revolverend (vaste activa)		1.759	1.779
c. saldo verstrekte geldleningen via Gembank (niet revolverend)		994	826
totaal	3.016	3.017	2.827

Flottende activa

Flottende activa zijn bezittingen waarvan het daarin geïnvesteerde vermogen binnen één jaar vrijkomt. De vlottende activa bestaan uit voorraden, debiteuren (uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar), liquide middelen en overlopende activa.

Voorraden

Dit betreft de goederen die in de organisatie voorhanden zijn om te bewerken, verkopen of te leveren. Een belangrijke categorie bij de gemeente is de gronden en onderhanden werk binnen een grondexploitatie. De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

voorraden (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2024	boekwaarde 31-12-2023
a. Grond- en hulpstoffen		
b. Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	6.935	4.905
c. Gereed product en handelsgoederen		
d. Vooruitbetalingen		
totaal voorraden	6.935	4.905

Van de in exploitatie genomen bouwgronden kan het volgende overzicht worden weergegeven:

verloop in exploitatie genomen bouwgronden (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2023	overheveling vanuit (IM)MVA	vermeerde- ringen	verminder- ringen	winst- uitname	boekwaarde 31-12-2024	voorziening	balanswaarde 31-12-2024
-bp Akkerstraat Hoogeloon	141		599		-30	710	294	416
-bp Beemd	-144		14		39	-91		-91
-Beemd / paardensportterrein	-110		3		7	-99		-99
-bp Lange Trekken	2.895		873	2.759	301	1.310		1.310
-locatie Kerkeneind wagenbroeken	-90		50			-40		-40
-Hoeve 11 en 13 Netersel	-54		3		51			
-Kerkstraat Casteren	251		9	254		6	237	-231
-Egyptische Poort	1.159		119	11		1.267		1.267
-Dennenoord fase 2	708		21	207		522		522
-Tussen de Dycken (Hoofdstraat)	385		1.831			2.216		2.216
-Wagenbroeken			51			51		51
-De Stuw			1.614			1.614		1.614
totaal	5.141		5.187	3.231	368	7.466	531	6.935

Zie paragraaf grondbeleid voor nadere toelichting.

De marktwaarde van bouwrijpe grond is van veel factoren afhankelijk. Deze factoren zijn per uitvoeringsproject verschillend. De gemeente stelt daarom per uitvoeringsproject een marktconforme uitgifteprijs vast op basis van een deskundigenrapportage (taxatie), zoals geregeld in de op 9 mei 2019 vastgestelde nota Grondbeleid 2019.

In onderstaand overzicht worden per exploitatie de geraamde nog te maken kosten en de geraamde nog te realiseren opbrengsten weergegeven.

prognose in exploitatie genomen bouwgronden (x € 1.000,-)	balanswaarde 31-12-2024	geraamde nog te maken kosten	geraamde nog te realiseren opbrengsten	geraamd (nominale waarde)
-bp Akkerstraat Hoogeloon	416	257	673	
-bp Beemd	-91	65	1	-27
-Beemd / paardensportterrein	-99	51	12	-60
-bp Lange Trekken	1.310	1.757	3.810	-743
-locatie Kerkeneind wagenbroeken	-40	351	626	-315
-Hoeve 11 en 13 Netersel				
-Kerkstraat Casteren	-231	232	59	-58
-Egyptische Poort	1.267	2.080	6.771	-3.424
-Dennenoord fase 2	522	113	700	-65
-Tussen de Dycken (Hoofdstraat)	2.216	2.068	7.103	-2.819
-Wagenbroeken	51	3.591	5.608	-1.966
-De Stuw	1.614	2.033	4.745	-1.098
totaal	6.935	12.598	30.108	-10.575

Om een project te kunnen realiseren moeten er investeringen worden gedaan en opbrengsten worden gegenereerd. Elk jaar worden de exploitatieplannen geactualiseerd. Verwacht wordt dat er per 1 januari 2025 nog € 12,598 miljoen moet worden geïnvesteerd en voor € 30,108 miljoen aan opbrengsten moet worden gegenereerd. Het verwachte positief eindresultaat bedraagt daarmee € 10,575 miljoen.

De geprognosticeerde eindresultaat van de grondexploitatie geschiedt tegen eindwaarde. Voor de aannames die ten grondslag liggen aan de prognoses van het eindresultaat van de grondexploitaties, zoals rente, fasering, gehanteerde kosten- en opbrengstenontwikkeling (art 52 lid 3 BBV nieuw) wordt verwezen naar de hiervoor weergegeven parameters.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Uitzettingen met looptijd < 1 jaar (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2024	voorziening oninbaarheid	balanswaarde 31-12-2024	balanswaarde 31-12-2023
a. Vorderingen op openbare lichamen	7.085		7.085	5.768
- Vorderingen op openbare lichamen Maatschappelijke Dienstverlening	1.945		1.945	1.892
- KempenPlus nog te ontvangen van gemeente				
b. Verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen art.1, onderdeel a. Wet				
c. Overige verstrekte kasgeldleningen				
d. Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd < 1 jaar				
e. Rekening-courantverhoudingen met het Rijk	6.911		6.911	556
f. Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen				
g. Uitzettingen in Nederlands schuldpapier met een rentetypische looptijd < 1 jaar				
d. Overige vorderingen	2.854	315	2.539	1.274
- Overige vorderingen KempenPlus	1.067		1.067	1.395
e. Overige uitzettingen	10		10	10
totaal uitzettingen met rentetypische looptijd < 1 jaar	19.872	315	19.557	10.895

Er is een voorziening van € 192.000,- opgenomen voor algemene dubieuze debiteuren en € 123.000,- voor dubieuze debiteuren sociale zaken die vermoedelijk niet invorderbaar zijn.

Schatkistbankieren / Drempelbedrag

In het onderste deel van de tabel is de berekening weergegeven van het gemiddelde dag saldi. Achter (5a) staat per kwartaal een optelling van de dag saldi. Dat bedrag wordt gedeeld door het aantal dagen in dat kwartaal (5b) en de uitkomst daarvan is dan het bedrag (2).

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar					
(1)	Drempelbedrag	1.247	0	0	0
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	249	237	234	209
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	998	1.010	1.013	1.038
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	62.364			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	62.364			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	0			
(1)	Drempelbedrag	1.247	0	0	0
	(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotings-totaal kleiner of gelijk is aan € 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.				
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
Kwartaal 1 Kwartaal 2 Kwartaal 3 Kwartaal 4					
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve	22.658	21.586	21.519	19.246
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	249	237	234	209

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

liquide middelen (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2024	boekwaarde 31-12-2023
a. Kasgelden	7	7
b. Banksaldi	197	141
totaal liquide middelen	204	148

Met de Bank Nederlandse Gemeenten is een raamovereenkomst geïntegreerde dienstverlening gesloten. Binnen de overeenkomst worden afspraken vastgelegd ten aanzien van het krediet in rekening-courant, alsmede de voorwaarden ten aanzien van het afsluiten van kasgeldleningen, deposito's en vaste geldleningen. Hierdoor houden de gemeente financiële armslag tegen lage kosten.

Overlopende activa

De overlopende activa bestaat uit nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde kosten. De post overlopende activa kan als volgt worden onderscheiden:

overlopende activa (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2024	boekwaarde 31-12-2023
a. Voorschotbedragen ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, te ontvangen van: - Europese overheidslichamen - het Rijk - overige Nederlandse overheidslichamen		
b. Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die t.l.v. volgende - Nog te ontvangen bedragen Maatschappelijke Dienstverlening	3.448 16	5.103 31
totaal overlopende activa	3.464	5.134

Recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969

Buiten de balansstelling wordt het bedrag opgenomen waarvan het recht bestaat op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969.

recht op verliescompensatie Vpb bedragen (x € 1.000,-)	saldo per 31-12-2023	toevoegingen	ontvangen bedragen	saldo per 31-12-2024
VPB aangifte te verrekenen verlies	112		112	
totaal	112		112	

Vaste passiva

De vaste passiva bestaat uit eigen vermogen, voorzieningen en vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen is het verschil tussen de activa en het vreemd vermogen. Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

eigen vermogen (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2024	boekwaarde 31-12-2023
a. algemene reserve	18.739	14.255
b. bestemmingsreserves	23.606	23.454
c. gerealiseerd resultaat blijkend uit het overzicht van baten en lasten in jaarrekening	2.870	6.415
totaal eigen vermogen	45.215	44.124

Onder het eigen vermogen zijn opgenomen de algemene reserves, de bestemmingsreserves en het saldo van de rekening van baten en lasten. De algemene reserves zijn alle reserves die primair dienen als weerstandsvermogen om incidentele tegenvallers in de exploitatie op te vangen. De bestemmingsreserves zijn reserves waaraan de gemeenteraad een bepaalde bestemming heeft meegegeven. Dit zijn vermogensbestanddelen die alleen in de aangegeven richting zijn aan te wenden. Het verloop in 2024 wordt in onderstaand overzicht per reserve weergegeven:

verloop eigen vermogen (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2023	toevoegingen 2024	onttrekkingen 2024	bestemming resultaat 2023	onttrekking dekking van kap.goed	boekwaarde 31-12-2024
a. algemene reserve:						
- minimale omvang (ijzeren voorraad)	777					777
- noodzakelijke omvang (voldoende)	13.478		1.931	6.415		17.962
- vrij besteedbaar deel						
totaal algemene reserve	14.255		1.931	6.415		18.739
b. bestemmingsreserves						
- dekkingsreserves						
- afschrijving geactiveerde investering	20.221	62			676	19.607
totaal dekkingsreserves	20.221	62			676	19.607
- overige bestemmingsreserves						
- reserve ruimtelijke kwaliteit buitengebied	2.478	71	8			2.541
- reserve duurzaamheid	133					133
- reserve bovenwijkse voorzieningen						
- algemene reserve grondexploitatie	560	743				1.303
- reserve uitvoering generatiepact	62		41			21
totaal overige bestemmingsreserves	3.233	814	49			3.998
totaal bestemmingsreserves	23.454	876	49		676	23.605
c. gerealiseerd resultaat in jaarrekening	6.415	2.870		-6.415		2.870
totaal verloop eigen vermogen	44.124	3.746	1.980		676	45.214

In de 'nota reserves en voorzieningen 2021' is de normering van de omvang van de algemene reserve bepaald. De boekwaarde is daarop gecorrigeerd.

Hieronder worden de aard en reden van de reserves en de toevoegingen en onttrekkingen toegelicht.

Algemene reserve

De algemene reserve maakt deel uit van het weerstandsvermogen van de gemeente en heeft als doel de gemeente de mogelijkheid te bieden om niet-structurele financiële risico's op te kunnen vangen, zonder dat dit betekent dat het beleid veranderd moet worden. De omvang van de algemene reserve is gebaseerd op het risicoprofiel van de gemeente. In de 'nota reserves en voorzieningen 2021' wordt de algemene reserve als normatief kader beschouwd voor het weerstandsvermogen: het eigenstandig normkader is bepaald op de gemiddelde omvang van de geïnventariseerde risico's.

Algemene reserve onderverdeeld in:	Stand 01-01-2024	Stand 31-12-2024
1. noodzakelijke omvang	€ 777.000	€ 777.000
2. vrij aanwendbaar deel	€ 13.478.000	€ 17.962.000

De voornaamste vermeerdering betreft: het rekeningresultaat blijkend uit de jaarrekening over het jaar 2023 (€ 6.414.000,-).

De voornaamste verminderingen betreffen: budgetoverheveling 2023 (€ 707.000,-), aanvulling algemene reserve grondexploitatie € 743.000,-, dekking voorziening onderhoud MFA Hart van Hapert € 167.000,- en dekking subsidie duurzame energie particulieren (€ 298.000,-).

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves worden onderverdeeld in dekkingsreserves en reserves ingesteld voor een bepaald doel.

Dekkingsreserves

Deze reserves zijn ingesteld ter (gedeeltelijke) dekking van de kapitaallasten van investeringen met een economisch nut.

Reserve afschrijving geactiveerde investeringen

Afdekken van de kapitaallasten van diverse investeringen. Er is € 675.000,- ten gunste van de exploitatie verantwoord en € 62.000,- rente bijgeschreven over de stand van de reserve per 1 januari.

Stand 01-01-2024	€ 20.221.000
Stand 31-12-2024	€ 19.607.000

Overige bestemmingsreserves

Deze reserves zijn ingesteld voor een bepaald doel.

Reserve ruimtelijke kwaliteit buitengebied

Verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van het landschap, gekoppeld aan gemeentelijke projecten. In 2024 is per saldo € 63.000,- toegevoegd aan de reserve.

Stand 01-01-2024	€ 2.478.000
Stand 31-12-2024	€ 2.541.000

Reserve duurzaamheid

Dekking van maatregelen om in de directe omgeving van windpark de Pals duurzaamheid te bevorderen of voor de dekking van maatregelen ter bevordering van duurzaamheid. Bij nieuwe ontwikkelingen, plannen en activiteiten zoeken we daarbij naar een optimale balans tussen de sociale, ecologische en economische gevolgen. In 2024 zijn er geen toevoegingen of onttrekkingen geweest.

Stand 01-01-2024	€ 133.000
Stand 31-12-2024	€ 133.000

Algemene reserve grondexploitaties

Met de reserve worden algemene risico's op het gebied van grondexploitaties opgevangen. In 2024 is € 743.000,- toegevoegd. Voor een nadere toelichting verwezen naar de paragraaf grondbeleid en voorstel resultaatbestemming. Daarnaast zal op basis van IFLO-methode via resultaatbestemming nog € 576.000,- toegevoegd worden (zie paragraaf grondbeleid).

Stand 01-01-2024	€ 560.000
Stand 31-12-2024	€ 1.303.000

Reserve generatiepact

Door het inzetten van strategische personeelsplanning wordt instroom, doorstroom en uitstroom in de organisatie bevorderd. Als ouderen minder willen werken, waarvoor zij deels gecompenseerd worden, ontstaat ruimte in de formatie en financiën om nieuwe, jongere medewerkers te werven. In 2024 is er € 41.000,- onttrokken ten gevolge van de loonverschillen in 2024.

Stand 01-01-2024	€ 62.000
Stand 31-12-2024	€ 21.000

Resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Voor een toelichting op het saldo van het overzicht van lasten en baten verwijzen wij u naar de toelichting op de resultatenrekening.

Stand 01-01-2024	€ 6.145.000
Stand 31-12-2024	€ 2.870.000

Voorzieningen

Het verloop van de boekwaarde van voorzieningen is gespecificeerd in onderstaande tabel. Hierbij zijn de voorzieningen grondexploitaties en dubieuze debiteuren opgenomen onder de activa, conform de regels.

voorzieningen (x € 1.000,-)	boekwaarde 2024	boekwaarde 2023
a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang onzeker is, maar redelijkerwijs in te schatten is		
b. risico's van te verwachten verplichtingen of verliezen, waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten	3.336	2.596
c. te maken kosten welke strekken tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren	3.998	2.664
d. bijdragen van toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven		
e. van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	2.491	2.714
totaal voorzieningen	9.825	7.974

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de voorzieningen gedurende het jaar 2024:

verloop voorzieningen (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2023	toevoegingen	vrijval tgv exploitatie	aanwendingen	boekwaarde 31-12-2024
a. te schatten verplichtingen en verliezen:					
- claim Attero					
sub-totaal					
b. te schatten risico's voor verplichtingen en verliezen					
- wethouderspensioenen	2.455	615		99	2.971
- wachtgeld voormalige wethouders	25	209		63	171
- wachtgeld voormalig personeel					
- verlofsparen		82		44	38
- risico's grondexploitatie	79	21			100
- risico's grondexploitatie	36	18			55
sub-totaal	2.595	945		206	3.335
c. gelijkmatige verdeling van lasten:					
- onderhoud gemeentelijke gebouwen	2.368	812		152	3.028
- onderhoud wegen	296	1.066		392	970
- voorziening renovatie riolering					
sub-totaal	2.664	1.878		544	3.998
d. vervangingsinvesteringen met heffingen:					
niet van toepassing					
sub-totaal					
e. van derden verkregen middelen					
- afvalstoffenheffing	177			177	
- onderhoud riolering	2.538			47	2.491
sub-totaal	2.715			224	2.491
totaal verloop voorzieningen	7.974	2.823		974	9.824

In de kolom "vrijval t.g.v. exploitatie" zijn de bedragen opgenomen welke enerzijds ten gunste van de rekening van baten en lasten zijn vrijgevallen en anderzijds dienen ter egalisatie van kosten.

In te schatten verplichtingen en verliezen

Dit betreft voorzieningen wegens verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch wel redelijkerwijs is in te schatten.

Risicovoorziening

Dit betreft voorzieningen wegens op balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of risico's. Tevens is er sprake van voorzieningen op oninbare vorderingen en voorziene exploitatierisico's voor de grondexploitatie. De voorziening exploitatierisico's grondexploitatie is ten gunste van de betreffende grondexploitatie gebracht.

Voorziening wethouderspensioenen

Deze voorziening dient ter dekking van de pensioenuitkeringen van (voormalig) wethouders en hun nabestaanden, die recht hebben op een pensioenuitkering. Jaarlijks wordt door een gespecialiseerd bureau een actuariële berekening van het benodigde bedrag gemaakt. Voor gepensioneerden en niet-gepensioneerden zijn dezelfde grondslagen gehanteerd. In de berekeningen zijn de niet ingegane pensioenen herrekend naar de huidige AOW-leeftijd. De niet ingegane pensioenen zijn herrekend naar de huidige AOW-leeftijden. Dit

heeft geleid tot een eenmalige dotatie van € 615.000,-. Ten laste van de voorziening werd € 99.000,- pensioen verstrekt.

Stand 01-01-2024	€ 2.455.000
Stand 31-12-2024	€ 2.971.000

Voorziening wachtgeldverplichtingen voormalige wethouders

Het opbouwen van vermogen voor het kunnen dekken van de kosten verbonden aan de rechtspositie van voormalige wethouders in termen van wachtgeld. In 2024 is eenmalig € 63.000,- onttrokken en is er € 208.000,- toegevoegd aan de voorziening.

Stand 01-01-2024	€ 25.000
Stand 31-12-2024	€ 171.000

Voorziening wachtgeldverplichtingen voormalig personeel

De gemeente is eigen risicodragers ten aanzien van het wachtgeld. Het opbouwen van vermogen voor het kunnen dekken van de wachtgeldverplichtingen van voormalige medewerker(s). In 2024 zijn er geen verplichtingen geweest.

Stand 01-01-2024	€ 0
Stand 31-12-2024	€ 0

Voorziening verlofsparen

Medewerkers kunnen vanaf 1 januari 2022 conform cao 'verlofsparen'. Met dit 'verlofsparen' kunnen medewerkers passend bij hun levensfase hun bovenwettelijke vakantie-uren inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning en uw vitaliteitsbeeld. Aangezien er bij verlofsparen sprake is van arbeidskosten gerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen, dient hier op grond van het BBV een voorziening voor gevormd te worden. In 2024 is er € 21.000,- gedoteerd.

Stand 01-01-2024	€ 80.000
Stand 31-12-2024	€ 101.000

Voorziening nog te maken kosten Wijer-De Kuil

Nog te maken kosten van het financieel afgewikkeld plan Wijer-De Kuil. In 2024 is er vanwege actualisatie € 18.000,- gedoteerd.

Stand 01-01-2024	€ 36.000
Stand 31-12-2024	€ 54.000

Egalisatievoorzieningen

Deze voorzieningen worden gevormd wegens kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of daaraan voorafgaand en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal jaren. Het betreft voorzieningen waaraan beheerplannen zijn gekoppeld. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen wordt de stand van de beheerplannen toegelicht.

Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen

Deze voorziening is gevormd ten behoeve van een gelijkmatige verdeling van de lasten van groot onderhoud van de gemeentelijke gebouwen over een aantal begrotingsjaren. Vanuit de exploitatie is € 812.000,- toegevoegd en zijn de onderhoudsuitgaven van € 152.000,- direct ten laste van de voorziening geboekt.

Stand 01-01-2024	€ 2.368.000
Stand 31-12-2024	€ 3.028.000

Op basis van een voortschrijdende onderhoudscyclus van 10 jaar zijn de financiële consequenties in beeld gebracht en vertaald in de jaarrekening.

Voorziening onderhoud wegen

Deze voorziening is gevormd ten behoeve van een gelijkmatige verdeling van de (groot) onderhoudslasten van wegen, straten en pleinen over een aantal begrotingsjaren. Vanuit de exploitatie is € 1.066.000,- toegevoegd en zijn de onderhoudsuitgaven van € 392.000,- direct ten laste van de voorziening gebracht.

Stand 01-01-2024	€ 295.000
Stand 31-12-2024	€ 969.000

Van derden verkregen middelen

Voorziening egalisatie afvalstoffenheffing

Het egaliseren van het saldo lasten/baten dat in een bepaald jaar ontstaat in de afvalverwijdering, alsmede het meerjarig opvangen van schommelingen in de tarieven voor de afvalstoffenheffing. De vermeerdering betreft de verrekening van het negatieve exploitatieresultaat op het taakveld afvalverwijdering (€ 177.000,-).

Stand 01-01-2024	€ 177.000
Stand 31-12-2024	€ 0

Voorziening egalisatie riolering

Het egaliseren van het saldo lasten/baten dat in een bepaald jaar ontstaat in de riolering, alsmede het meerjarig opvangen van schommelingen in de tarieven voor de rioolheffingen. Het negatieve exploitatiesaldo van € 47.000,- van het taakveld riolering is onttrokken aan de voorziening. Ingevolge art 44 lid 2 van het BBV wordt de voorziening verplicht gevormd uit geheven / ontvangen specifieke bijdragen van de burger. Het zijn gelden die aan betreffende taak moeten worden besteed dan wel aan de burger moeten worden teruggegeven.

Stand 01-01-2024	€ 2.538.000
Stand 31-12-2024	€ 2.491.000

Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar

Dit betreft schulden aan derden met een looptijd langer dan één jaar en waarborgsommen. De onderverdeling van de in de balans opgenomen vaste schulden is als volgt:

vaste schulden (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2024	boekwaarde 31-12-2023
a. Obligatieleningen		
b. Onderhandse leningen:		
- binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	71.178	61.340
- binnenlandse bedrijven		
- openbare lichamen als bedoeld in art. 1, ond.a , van de Wet financiering decentrale overheden		
- overige binnenlandse sectoren		
- buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	71.178	61.340
c. Door derden belegde leningen		
d. Waarborgsommen	10	10
e. Overige leningen		
totaal vaste schulden	71.188	61.350

In onderstaand overzicht wordt het verloop van de vaste schulden in 2024 aangegeven.

verloop vaste schulden (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2023	vermeerde- ringen	aflossingen	boekwaarde 31-12-2024
a. Obligatieleningen				
b. Onderhandse leningen:				
- binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen				
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	61.340	15.000	5.162	71.178
- binnenlandse bedrijven				
- openbare lichamen als bedoeld in art. 1, onderdeel a , van de Wet financiering decentrale overheden				
- overige binnenlandse sectoren				
- buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	61.340	15.000	5.162	71.178
c. Door derden belegde gelden:				
d. Waarborgsommen	10			10
e. Overige leningen				
totaal verloop vaste schulden	61.350	15.000	5.162	71.188

Het gemiddelde rentepercentage over het leningsaldo aan het einde van 2024 bedraagt 0,87% (2023: 0,76%) .
De rentelast over alle onderhandse leningen bedraagt € 621.000,- (2023: € 465.000,-).

Flottende passiva

De vlottende passiva bestaan uit crediteuren (netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar) en overlopende passiva. Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

vlottende passiva (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2024	boekwaarde 31-12-2023
a. Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	18.145	6.979
b. Overlopende passiva	10.758	7.900
totaal vlottende passiva	28.903	14.879

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

verloop netto-vlottende schulden (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2024	boekwaarde 31-12-2023
a. Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen als bedoeld in art.1, ond. a. van de Wet fido		
b. Overige kasgeldleningen	10.000	
c. Banksaldi		
d. Overige schulden	8.131	6.525
- Maatschappelijke Dienstverlening overige schulden	15	454
totaal verloop netto-vlottende schulden	18.146	6.979

Bij de post overige schulden is het crediteurensaldo (inclusief sociale zaken / rijk) van € 8.131.000,- (2023: € 6.525.000,-) begrepen. Het betreft bedragen die de gemeente nog moet betalen aan verschillende leveranciers.

Overlopende passiva

De overlopende passiva zijn verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn ontstaan en die in het volgend begrotingsjaar tot een betaling komen. Daarnaast is dit het saldo van ontvangen en bestede bedragen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten in het volgend begrotingsjaar. De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

overlopende passiva (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2024	boekwaarde 31-12-2023
a. Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbare volume	2.220	1.216
- Maatschappelijke Dienstverlening nog te betalen	3.013	2.864
- Gemeente nog te betalen aan MD / KempenPlus	5.233	4.080
b. De voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van (art 49, lid 2):		
- Europese overheidslichamen		
- het Rijk	3.293	2.370
c. Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	2.231	1.450
Totaal	10.757	7.900

De in de balans opgenomen van EU, Rijk en provincies ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren kunnen als volgt worden gespecificeerd:

specificatie van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen bedragen voor specifieke uitkeringen (x € 1.000,-)	saldo per 31-12-2023	ontvangen bedragen	bestede bedragen	vrijgevalen bedragen	saldo per 31-12-2024
1. Europes overheidslichamen					
2. het Rijk	2.371	3.819	2.896		3.293
3. overige Nederlandse overheidslichamen					
totaal	2.371	3.819	2.896		3.293

Specificatie van de specifieke uitkeringen van het Rijk.

Ministerie (x € 1.000,-)	Specifieke uitkering	boekwaarde 31-12-2024
Gem Eindhoven	E44b SPUK 2024 Klimaatmtr Netersel	136
Ministerie VWS	D23 SPUK 2024 bib	24
Ministerie OCW	D8 SPUK 2024 GOAB	239
Ministerie SZW	G10 SPUK 2024 Wet inburgering	329
Ministerie OCW	G13 SPUK 2024 onderwijsroute	19
Ministerie VWS	H12 Preventieakkoorden afrekening 2021-2023	15
Ministerie BZK	J105 SPUK 2024 startbouwimpuls	165
Dienst ondernemend Nederland	J32 SPUK 2024 ventilatie scholen Pius X	151
Ministerie BZK	J55 SPUK 2024 Energiearmoede	174
Dienst ondernemend Nederland	J94 SPUK 2024 LAI	1.486
Dienst ondernemend Nederland	K28 2024 CDOKE	377
Ministerie OCW	D14 SPUK 2024 onderwijsvertragingen	166
Ministerie VWS	D23 SPUK 2024 bib verschil beschikking/aanvraag	12
Totaal		3.293

Aan natuurlijke en rechtspersonen verstrekte borgstellingen of garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. In het kader van de verleende borg- en garantstellingen is

in 2024 geen beroep gedaan op Bladel als gevolg van verleende borg- en garantstellingen. De borgstellingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

verloop garantstellingen (x € 1.000,-)	oorspronkelijk bedrag	percentage borgstelling	restant 31-12-2024	restant 31-12-2023
1. Woningstichting de Zaligheden	48.510	achtervang	47.785	48.121
2. Wooninc.	315	achtervang	196	212
3. Stichting Open Muziekcentrum Bladel	100	100%	40	44
totaal verloop garantstellingen	48.925		48.021	48.377

Emu-saldo

Bij de invoering van de euro in de Europese Unie is afgesproken dat het begrotingstekort per deelnemend land beperkt moet blijven tot 3%. De overheidsschuld (EMU-schuld) van een land is de totale schuld (uitstaande leningen) van de overheid (de Rijksoverheid, de sociale fondsen en de decentrale overheden zoals gemeenten en provincies). Het begrotingssaldo (EMU-saldo) is het verschil tussen de inkomsten en de uitgaven van de overheid in een bepaald jaar. Er kan een tekort of een overschot op de begroting zijn. De EMU-schuld wordt aangeduid in een percentage van het bruto binnenlands product (BBP): de zogenaamde EMU-schuldquote. De EMU-tekortruimte voor gemeenten in 2024 is vastgesteld op -/- 0,5% BBP. De individuele EMU-referentiewaarde is geen norm, maar een indicatie van het aandeel dat de gemeente in de gezamenlijke tekortnorm heeft.

Omschrijving	x € 1000,-
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	1.091 +
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	17.725 -
3. Mutatie voorzieningen	1.849 +
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	2.030 -
5. Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0 -
Berekend EMU-saldo	-16.815

Niet uit de balans blijkende belangrijke rechten en verplichtingen

De gemeente heeft diverse verplichtingen, die niet in de balans mogen / kunnen worden opgenomen. De belangrijkste geven we hieronder aan. Wat belangrijke verplichtingen zijn is primair ter beoordeling van de gemeente.

De gemeente is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijkende, financiële verplichtingen. Artikel 53 van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) verplicht de gemeente daarom in de toelichting op de balans inzicht te geven in de onderstaande financiële verplichtingen waaraan de gemeente is verbonden:

- financiële verplichtingen die consequenties hebben voor toekomstige jaren;
- specificaties van de eventueel gehanteerde financiële derivaten.

Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste van deze toekomstige rechten en verplichtingen:

Meerjaren (welzijns)subsidies en huurovereenkomsten:

De gemeente heeft met diverse partijen meerjarige contracten en overeenkomsten afgesloten waaruit financiële verplichtingen kunnen voortvloeien die niet uit de balans blijken. De financiële consequenties van al deze verplichtingen zijn structureel gedekt in de meerjarenbegroting.

Participatiewet

De uitvoering van de Participatiewet blijft ondergebracht bij KempenPlus. De financiële consequenties van al deze verplichtingen zijn structureel gedekt in de meerjarenbegroting.

Eigen bijdrage op grond van de Wmo

Een aanvrager van een voorziening op grond van de WLZ en de WMO (zoals hulp in de huishouding, begeleiding, hulp- en vervoersmiddelen of beschermd wonen) is op grond van de Wmo een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacyredenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen.

Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Voor de arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van gelijke omvang heeft de gemeente geen voorziening getroffen. Uitgangspunt is het BBV waarin staat voorgeschreven dat voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen met een jaarlijks vergelijkbaar volume geen verplichting mag worden opgenomen. Jaarlijks wordt een inventarisatie gemaakt van de arbeidskosten gerelateerde verplichtingen en wordt bezien of deze verplichtingen van vergelijkbaar of niet-vergelijkbaar volume zijn. Voor de arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van niet-gelijke omvang en overmatige verlofsaldi heeft de gemeente wel voorzieningen getroffen.

Juridische procedures

Inzake de lopende juridische procedures is een inschatting gedaan van de mogelijke financiële impact voor de gemeente. Op basis van deze inschatting worden geen materiele nadelige effecten verwacht en is er geen voorziening gevormd.

5.2 Overzicht van baten en lasten en toelichting

Het gerealiseerd resultaat volgens uit het overzicht van baten en lasten

Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening wordt vastgesteld met inachtneming van hetgeen omtrent de financiële positie op de balansdatum is gebleken tussen het moment van opmaken van de jaarstukken en het tijdstip van vaststelling daarvan, voor zover deze aanvullende informatie onontbeerlijk is voor het bedoelde inzicht.

Het jaar 2024 is afgesloten met een voordelig resultaat van € 2.870.000,-. In het voordelig resultaat is rekening gehouden met per saldo circa € 1.779.000,- onttrekking aan de reserves. In onderstaand overzicht van baten en lasten vindt u per hoofdtakveld een financiële analyse van de grotere over- en onderschrijdingen. Voor een nadere analyse wordt verwezen naar de 'toelichting op het overzicht van baten en lasten'.

Hoofdtakveld	saldo rekening 2023	primaire begroting 2024	gewijzigde begroting 2024	jaarrekening 2024	saldo
(bedragen x € 1.000,-)	lasten	baten	lasten	baten	afwijking 2024
Bestuur	-2.116	-2.300	554	-1.746	-336
Veiligheid	-1.884	-2.011	89	-1.922	-140
Verkeer en vervoer	-2.216	-3.743	76	-3.667	427
Economie	5.478	-694	1.545	851	276
Onderwijs	-2.239	-2.318	24	-2.294	-145
Sport, cultuur en recreatie	-4.339	-5.655	728	-4.927	356
Sociaal domein	-20.315	-26.193	3.477	-22.716	-1.367
Volksgezondheid en milieu	-2.287	-6.881	4.868	-2.013	160
VHROSV	-2.320	-4.743	3.119	-1.624	590
Overhead	-6.430	-6.695	197	-6.498	314
Sub-totaal saldo van baten en lasten	-38.668	-61.233	14.677	-46.556	135
Algemene dekkingsmiddelen:					
Treasury	244	-656	873	217	57
OZB woningen	2.242	-202	2.809	2.607	-139
OZB niet woningen	2.104	-33	2.436	2.403	-51
Algemene uitkering en overige uitk.	40.889	-6	41.555	41.549	611
Overige baten en lasten	-11	-93		-93	-33
Vennootschapsbelasting	26	-14		-14	-347
Sub-totaal algemene dekkingsmiddelen	45.494	-1.004	47.673	46.669	98
Saldo van baten en lasten	6.826	-62.237	62.350	113	233
Toevoeging/onttrekking aan reserves:					
Bestuur	-411	-128	1.497	1.369	-293
Totaal mutaties reserves	-411	-128	1.497	1.369	-293
Gerealiseerd resultaat	6.415	-62.365	63.847	1.482	-59

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Het aanwenden van een reserve vereist een raadsbesluit waarin de reden van aanwending wordt aangegeven, die correspondeert met het doel van de reserve. In de rekening zijn alleen toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves verwerkt tot maximaal het bedrag dat via de begroting (swijzigingen) door de raad is goedgekeurd. Hieronder zijn de mutaties binnen de reserves nader toegelicht:

Onttrekking aan de reserves (baten):		(x € 1.000,-)	
Algemeen reserve	dekking KTM randweg Eindhoven	16	inc.
	budgetoverhevelingen 2023	707	inc.
	voorziening onderhoud Hart van Hapert	167	inc.
	subsidie duurzame energie particulieren	298	inc.
	aavulling algemene reserve grondexploitatie	743	inc.
Reserve geactiveerde kapitaaluitgaven	dekking kapitaallasten	675	str.
Reserve ruimtelijke kw.buitengebied	dekking deelname programma Ervenplus	8	inc.
Reserve generatiepact	dekking generatiepact 2024	41	inc.
Totaal onttrekkingen		2.655	a.

toevoeging aan de reserves (lasten):		(x € 1.000,-)	
Algemene reserve grondexploitatie	aanvulling gewenste omvang	743	inc.
Reserve ruimtelijke kw.buitengebied	dekking regeling uitb. bijgebouwen en woningen	71	inc.
Reserve geactiveerde kapitaaluitgaven	rentebijbeschrijvingen	62	str.
Totaal toevoegingen		876	b.

Per saldo mutaties t.g.v. reserves		-1.779	a - b
---	--	---------------	--------------

Mutaties reserves

In onderstaand overzicht worden de mutaties van de reserves op basis van artikel 28 onderdeel d van het BBV gespecificeerd naar structurele toevoegingen en onttrekkingen:

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)	raming mutaties reserves 2024				realisatie mutaties reserves 2024			
	baten (onttrekking reserve)	waarvan structureel	lasten (toevoeging reserve)	waarvan structureel	baten (onttrekking reserve)	waarvan structureel	lasten (toevoeging reserve)	waarvan structureel
Algemene reserve	2.474		-125		1.931			
Reserve afschrijving geact. investeringen	675	675	-187	-62	675	675	-62	-62
Reserve generatiepact	41				41			
Algemene reserve grondexploitatie			-743				-743	
Reserve ruimtelijke kwaliteit buitengebied	8		-71		8		-71	
totaal	3.198	675	-1.126	-62	2.655	675	-876	-62
		waarvan incidenteel		waarvan incidenteel		waarvan incidenteel		waarvan incidenteel
		2.523		-1.064		1.980		-814

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Hierna is per onderdeel zoals opgenomen in het overzicht van baten en lasten een analyse opgenomen van de belangrijkste afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de jaarstukken. De analyse is gebaseerd op een analyse op hoofdlijnen, waarbij iedere over- of onderschrijding groter dan € 25.000,- van een verklaring is voorzien.

Bestuur

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Rekening 2024	Afwijking 2024
lasten:					
bestuur en ondersteuning	n -2.659	n -2.202	n -2.869	n -3.327	-458
beheer overige gebouwen en gronden	n -61	n -98	n -155	n -84	71
gerealiseerde lasten	n -2.720	n -2.300	n -3.024	n -3.411	n -387
baten:					
bestuur en ondersteuning	v 411	v 357	v 592	v 662	70
beheer overige gebouwen en gronden	v 192	v 197	v 858	v 839	-19
totaal gerealiseerde baten	v 603	v 554	v 1.450	v 1.501	v 51
toevoegingen reserves	n -13.745	n -128	n -1.126	n -876	v 250
onttrekkingen reserves	v 13.334	v 1.497	v 3.198	v 2.655	n -543
geraamd/gerealiseerd resultaat	n -2.528	n -377	v 498	n -131	n -629
bestemming van gerealiseerd resultaat	n -6.415	n -1.484	n -2.929	n -2.870	v 59
gerealiseerd resultaat	n -8.943	n -1.861	n -2.431	n -3.001	n -570

Toelichting afwijkingen bestuur en ondersteuning

(bedragen x € 1.000,-)	Afwijking	Toelichting
Verrekening loonkosten, overhead en inhuur	157	De loonkosten worden toegerekend aan de diverse taakvelden. Doorbelasting geschiedt op basis van werkelijke tijdsbesteding.
Samenwerking Kempengemeenten	27	Lagere projectkosten en lasten Ontwikkelstrategie (budgetoverheveling)
Pilot snippergroenproject Casteren	65	Geen lasten pilotproject Snippergroen (budgetoverheveling)
Voorziening wethouderspensioenen	-615	Aanvullende dotatie wethouderspensioenen, m.n. vanwege lagere rentevoet
Afdracht rijksleges reisdocumenten	-32	Hogere opbrengsten reisdocumenten, daardoor hogere afdracht rijksleges
Diverse afwijkingen	11	Diverse afwijkingen
Totale afwijking lasten	-387	
Leges reisdocumenten	52	Hogere opbrengsten reisdocumenten
Diverse afwijkingen	-1	Diverse afwijkingen
Totale afwijking baten	51	
Totale afwijking resultaat	-336	

Toevoeging reserves	Afwijking	Toelichting
Toevoeging algemene reserve	125	Verkoopopbrengst Kloostertuin niet plaatsgevonden in 2024 (naar 2025)
Toevoeging dekkingsreserve kapitaallasten	125	Verkoopopbrengst Kloostertuin niet plaatsgevonden in 2024 (naar 2025)
Totale afwijking toevoeging reserves	250	

Onttrekking reserves	Afwijking	Toelichting
Dekking algemene reserve KTM/brainport	-366	Lagere dekking vanuit algemene reserve (zie verkeer en vervoer)
Dekking subs. duurzame energie particulieren	-52	Lagere dekking vanuit algemene reserve (zie volksgezondheid en milieu)
Onttrekking algemene reserve t.b.v. dekkingsreserve kapitaallasten	-125	Verkoopopbrengst Kloostertuin niet plaatsgevonden in 2024 (naar 2025)
Totale afwijking onttrekking reserves	-543	

Veiligheid

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Rekening 2024	Afwijking 2024
lasten:					
integrale veiligheid					
preventie en vergunningverlening	n -90	n -79	n -282	n -348	n -66
handhaving	n -299	n -415	n -365	n -411	n -46
rampenbestrijding / crisisbeheersing	n -1.603	n -1.516	n -1.541	n -1.566	n -25
totaal gerealiseerde lasten	n -1.992	n -2.010	n -2.188	n -2.325	n -137
baten:					
integrale veiligheid					
preventie en vergunningverlening	v 12	v 13	v 17	v 16	n -1
handhaving					
rampenbestrijding / crisisbeheersing	v 96	v 76	v 86	v 83	n -3
totaal gerealiseerde baten	v 108	v 89	v 103	v 99	n -4
gerealiseerd resultaat	n -1.884	n -1.921	n -2.085	n -2.226	n -141

Toelichting afwijkingen veiligheid

(bedragen x € 1.000,-)	Afwijking	Toelichting
Verrekening loonkosten, overhead en inhuur	-125	De loonkosten worden toegerekend aan de diverse taakvelden. Doorbelasting geschiedt op basis van werkelijke tijdsbesteding.
Diverse afwijkingen	-12	Diverse afwijkingen
Totale afwijking lasten	-137	
Diverse afwijkingen	-4	Diverse afwijkingen
Totale afwijking baten	-4	
Totale afwijking resultaat	-141	

Verkeer en vervoer

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Rekening 2024	Afwijking 2024
lasten:					
infrastructuur:					
investeringen	n -1.949	n -2.833	n -3.094	n -3.147	n -53
onderhoud					
beheer (schoon)					
parkeren	n -14	n -9	n -12	n -22	n -10
gedrag / gebruik infrastructuur					
veiligheid	n -381	n -700	n -373	n -360	v 13
doorstroming	n -108	n -149	n -498	n -85	v 413
openbaar vervoer		n -51			
totaal gerealiseerde lasten	n -2.452	n -3.742	n -3.977	n -3.614	v 363
baten:					
infrastructuur:					
investeringen	v 200	v 67	v 450	v 533	v 83
onderhoud					
beheer (schoon)					
parkeren	v 5	v 4	v 4	v 5	v 1
gedrag / gebruik infrastructuur					
veiligheid	v 7	v 5	v 7	v 10	v 3
doorstroming	v 23			n -23	n -23
openbaar vervoer					
totaal gerealiseerde baten	v 235	v 76	v 461	v 525	v 64
gerealiseerd resultaat	n -2.217	n -3.666	n -3.516	n -3.089	v 427

Toelichting afwijkingen verkeer en vervoer

(bedragen x € 1.000,-)	Afwijking	Toelichting
Verrekening loonkosten, overhead en inhuur	-28	De loonkosten worden toegerekend aan de diverse taakvelden. Doorbelasting geschiedt op basis van werkelijke tijdsbesteding.
Wegen, straten en pleinen - voorzieningen	-105	Hogere dotatie voorziening Wijer-De Kuil & degeneratievergoeding (zie baten)
Wegen, straten en pleinen - divers	25	Lagere kosten diverse uitbestede werkzaamheden, stortrechten, beheer vegen wegen en overige
Kabels en leidingen	34	Herstelwerkzaamheden/project Glaspoort (budgetoverheveling)
Verkeersregelingen	12	Lagere advies- en projectkosten
BTW brainport bereikbaar	23	Zie toelichting bijdrage KTM Randweg Eindhoven & bereikbaarheid Brainport
Bijdrage KTM Randweg Eindhoven	194	Bij de bijdrage KTM Randweg Eindhoven & bijdrage regionale bereikbaarheid Brainport is rekening gehouden met een bijdrage voor 2024. Omdat deze bijdrage al is meegenomen bij het project N284 is deze komen te vervallen.
Bijdrage regionale bereikbaarheid brainport	172	
Project kleinschalig vervoer (liftzuilen)	10	Geen projectkosten in 2024 (budgetoverheveling)
Diverse afwijkingen	26	Diverse afwijkingen
Totale afwijking lasten	363	
Wegen, straten en pleinen - degeneratie	86	Hogere inkomsten degeneratievergoeding
BTW brainport bereikbaar	-22	Zie toelichting bijdrage KTM Randweg Eindhoven & bereikbaarheid Brainport
Totale afwijking baten	64	
Totale afwijking resultaat	427	

Economie

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Rekening 2024	Afwijking 2024
lasten:					
economische ontwikkeling:					
innovatie / stimulering	n -93	n -99	n -97	n -92	v 5
regionale samenwerking	n -64	n -54	n -103	n -91	v 12
infrastructuur:					
bedrijventerreinen (incl. KBP)	n -5		n -209	n -142	v 67
overige infrastructuur		n -1	n -1		v 1
organisatie:					
werkgelegenheid	n -145	n -118	n -117	n -116	v 1
overleg / beheer / samenwerking	n -211	n -288	n -222	n -236	n -14
promotie	n -146	n -133	n -185	n -161	v 24
totaal gerealiseerde lasten	n -664	n -693	n -934	n -838	v 96
baten:					
economische ontwikkeling:					
innovatie / stimulering	v 93	v 96	v 90	v 90	
regionale samenwerking					
infrastructuur:					
bedrijventerreinen (incl. KBP)	v 4.394		v 106	v 297	v 191
overige infrastructuur					
organisatie:					
werkgelegenheid	v 5				
overleg / beheer / samenwerking	v 61	v 11	v 15	v 15	
promotie	v 1.588	v 1.438	v 1.544	v 1.532	n -12
totaal gerealiseerde baten	v 6.141	v 1.545	v 1.755	v 1.934	v 179
gerealiseerd resultaat	v 5.477	v 852	v 821	v 1.096	v 275

Toelichting afwijkingen economie

(bedragen x € 1.000,-)	Afwijking	Toelichting
Verrekening loonkosten, overhead en inhuur	-10	De loonkosten worden toegerekend aan de diverse taakvelden. Doorbelasting geschiedt op basis van werkelijke tijdsbesteding.
Uitbreiding bedrijventerrein Hapert Noord	66	Lagere projectkosten (budgetoverheveling)
Bedrijventerrein KBP	-29	Hogere advieskosten i.v.m. ambulancepost GGD (verrekening met inkomst)
Bevordering toerisme	49	Lagere kosten Uitvoeringsprogramma vrijetijdseconomie (budgetoverheveling)
Diverse afwijkingen	20	Diverse afwijkingen
Totale afwijking lasten	96	
Winstuitkering KBP	203	Winstuitkering 2024 van Kempisch BedrijvenPark
Bedrijventerrein KBP	-11	Lagere mutatie voorbereidingskosten grondbeleid
Toeristenbelasting	-10	Lagere toeristenbelasting voorgaande jaren
Diverse afwijkingen	-3	Diverse afwijkingen
Totale afwijking baten	179	
Totale afwijking resultaat	275	

Onderwijs

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Rekening 2024	Afwijking 2024
lasten:					
onderwijshuisvesting	n -1.648	n -1.794	n -2.544	n -2.256	v 288
onderwijs- en leerlingenzaken:					
leerlingenvervoer	n -375	n -316	n -419	n -442	n -23
leerplicht	n -152	n -195	n -167	n -262	n -95
participatie / onderwijs achterstandenbeleid e.d.	n -168	n -13	n -417	n -173	v 244
totaal gerealiseerde lasten	n -2.343	n -2.318	n -3.547	n -3.133	v 414
baten:					
onderwijshuisvesting	n -55	v 12	v 608	v 300	n -308
onderwijs- en leerlingenzaken:					
leerlingenvervoer			v 4	v 1	n -3
leerplicht	v 9	v 12	v 31	v 31	
participatie / onderwijs achterstandenbeleid e.d.	v 150		v 404	v 157	n -247
totaal gerealiseerde baten	v 104	v 24	v 1.047	v 489	n -558
gerealiseerd resultaat	n -2.239	n -2.294	n -2.500	n -2.644	n -144

Toelichting afwijkingen onderwijs

(bedragen x € 1.000,-)	Afwijking	Toelichting
Verrekening loonkosten, overhead en inhuur	-109	De loonkosten worden toegerekend aan de diverse taakvelden. Doorbelasting geschiedt op basis van werkelijke tijdsbesteding.
Bijzonder basisonderwijs	-27	Hogere overdrachten aan scholen (gymvergoedingen, huur sportzalen, buitenonderhoud en overige)
Voortgezet onderwijs	151	Lagere lasten SPUK ventilatie scholen (zie ook afwijking baten)
Leerlingenvervoer	-23	Hogere reiskosten en kosten leerlingenvervoer
WE/GOA	247	Lagere lasten SPUK onderwijsachterstandenbeleid (zie ook afwijking baten)
Onderwijsvertraging	166	Lagere lasten SPUK onderwijsvertraging (zie ook afwijking baten)
Diverse afwijkingen	9	Diverse afwijkingen
Totale afwijking lasten	414	
Voortgezet onderwijs	-151	Lagere inkomsten SPUK ventilatie scholen (zie ook afwijking lasten)
WE/GOA	-247	Lagere inkomsten SPUK onderwijsachterstandenbeleid (zie ook afwijking lasten)
Onderwijsvertraging	-166	Lagere inkomsten SPUK onderwijsvertraging (zie ook afwijking lasten)
Diverse afwijkingen	6	Diverse afwijkingen
Totale afwijking baten	-558	
Totale afwijking resultaat	-144	

Sport, cultuur en recreatie

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Rekening 2024	Afwijking 2024
lasten:					
sport en beweging:					
accommodaties	n -1.515	n -2.080	n -1.919	n -1.678	v 241
bevorderen deelname en activiteiten	n -346	n -302	n -371	n -347	v 24
cultuur:					
cultuur en verbinding	n -194	n -199	n -229	n -226	v 3
cultuur en participatie	n -306	n -305	n -425	n -504	n -79
accommodaties	n -644	n -602	n -716	n -712	v 4
erfgoed en kunst	n -67	n -76	n -133	n -73	v 60
natuur	n -2.111	n -2.090	n -2.850	n -2.458	v 392
totaal gerealiseerde lasten	n -5.183	n -5.654	n -6.643	n -5.998	v 645
baten:					
sport en beweging:					
accommodaties	v 497	v 467	v 610	v 661	v 51
bevorderen deelname en activiteiten	v 128	v 94	v 142	v 128	n -14
cultuur:					
cultuur en verbinding	v 11	v 11	v 11	v 11	
cultuur en participatie	v 2	v 2	v 3	v 3	
accommodaties	v 139	v 102	v 165	v 165	
erfgoed en kunst	v 9	v 9	v 9	v 9	
natuur	v 59	v 44	v 731	v 405	n -326
totaal gerealiseerde baten	v 845	v 729	v 1.671	v 1.382	n -289
gerealiseerd resultaat	n -4.338	n -4.925	n -4.972	n -4.616	v 356

Toelichting afwijkingen sport, cultuur en recreatie

(bedragen x € 1.000,-)	Afwijking	Toelichting
Verrekening loonkosten, overhead en inhuur	-76	De loonkosten worden toegerekend aan de diverse taakvelden. Doorbelasting geschiedt op basis van werkelijke tijdsbesteding.
Combinatiefuncties/ buurtsportcoaches	27	Lagere lasten door inzet Brede Spuk GALA
Sporthal X-sport	-26	Hogere lasten: elektriciteitsverbruik & onderhoud
Sportvelden de Groesbocht Netersel	63	Geen projectkosten renovatie sportveld & plan herontwikkeling (budgetoverheveling)
Sportvelden de Lemelvelden Hapert	136	Lagere projectkosten parkeerplaats & herontwikkeling sportpark (budgetoverheveling) en lagere lasten onderhoud
Sportvelden de Smagtenbocht	16	Lagere lasten onderhoud en structureel uitsbestede werkzaamheden
Sportvelden de Roetwijer Hoogeloon	10	Geen projectkosten voorbereiding herinrichting sportpark (budgetoverheveling)
Berekening sportvelden	75	Geen projectkosten onderzoek en vervanging berekening sportvelden (budgetoverheveling)
Natuurbescherming	124	Lagere lasten voor natuurbescherming, staan gedeeltelijk lagere houtopbrengsten tegenover (zie afwijking baten)
Gebiedsontwikkeling Kroonvensche Heide	239	Lagere lasten gebiedsontwikkeling Kroonvensche Heide (budgetoverheveling), zie ook afwijking baten
Groenbeleidsplan en soorten management	141	Lagere lasten Groenbeleidsplan (budgetoverheveling) en geen projectkosten soorten managementplan (budgetoverheveling)
Openbaar groen	-95	Hogere lasten boomonderhoud. Door projectmatige aanbesteding zijn meer lasten gemaakt dan gebudgeteerd in 2024.
Gebiedsplan de Groene Long	50	Geen projectkosten fase 2 project Groene Long (budgetoverheveling)
Gebouwlijke voorziening molen te Hapert	46	Geen projectkosten geb.voorziening molen te Hapert (budgetoverheveling)
Egyptische Poort: overall-visie	-39	Hogere advieskosten
Egyptische Poort: sportgebied	-45	Hogere advieskosten
Egyptische Poort: recreatiegebied	-55	Hogere advieskosten
Werkbudget tegemoetkoming vrijwilligers	10	Geen projectkosten werkbudget vrijwilligers (budgetoverheveling)
Speelvoorzieningen	13	Lagere onderhouds- en overige kosten
Onderhoud recreatieve voorzieningen	11	Lagere projectkosten buitenruimte omgeving Carillon (budgetoverheveling)
Diverse afwijkingen	20	Diverse afwijkingen
Totale afwijking lasten	645	

Gebiedsontwikkeling Kroonvensche heide	-239	Lagere baten gebiedsontwikkeling Kroonvensche Heide (budgetoverheveling), zie ook afwijking lasten
Natuurbescherming	-89	Lagere houtopbrengsten (ook lagere lasten bij natuurbescherming, zie afwijking lasten). Houtopbrengsten volgen in 2025
Sportpark Lemelvelden Hapert	20	Hogere baten door m.n. huuopbrengsten en terugontvangst energiekosten
SPUK sport uitkering	20	Hogere uitkering dan geraamd o.b.v. definitieve verantwoording SiSa
Diverse afwijkingen	-1	Diverse afwijkingen
Totale afwijking baten	-289	
Totale afwijking resultaat	356	

Sociaal domein

Bedragen		Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Rekening 2024	Afwijking 2024					
(bedragen x € 1.000,-)											
Lasten:											
participatie:											
accommodaties	n	-2.718	n	-2.485	n	-3.130	n	-178			
algemeen toegankelijke individuele ondersteuning	n	-825	n	-641	n	-2.015	n	-37			
mantelzorg	n	-44	n	-94	n	-121	n	-33	v	88	
voorliggende voorzieningen	n	-547	n	-591	n	-581	n	-557	v	24	
arbeidsparticipatie	n	-236	n	-332	n	-200	n	-232	n	-32	
overige lokale initiatieven	n	-464	n	-473	n	-887	n	-717	v	170	
wijk GGZ	n	-2			n	-15	v	8	v	23	
Wmo:											
zorgloket	n	-647	n	-849	n	-712	n	-703	v	9	
maatwerkdienstverlening 18+	n	-5.234	n	-5.868	n	-5.724	n	-6.035	n	-311	
complexe cacuïstiek											
inkomensregelingen:											
inkomensvoorzieningen	n	-10.498	n	-10.113	n	-9.784	n	-9.988	n	-204	
minimabeleid	n	-1.104	n	-412	n	-511	n	-463	v	48	
bijzondere bijstand											
schuldhulpverlening	n	-10	n	-7	n	-10	n	-14	n	-4	
jeugd:											
preventie	n	-1.035	n	-1.060	n	-1.027	n	-988	v	39	
maatwerkdienstverlening 18-	n	-3.280	n	-2.865	n	-3.834	n	-4.308	n	-474	
geëscaleerde zorg 18+											
geëscaleerde zorg 18-	n	-343	n	-327	n	-530	n	-622	n	-92	
vrijwilligers (waardering / ondersteuning)	n	-116	n	-76	n	-68	n	-113	n	-45	
totaal gerealiseerde lasten		n	-27.103	n	-26.193	n	-28.971	n	-29.947	n	-976
baten:											
participatie:											
accommodaties	v	532	v	137	v	312	v	414	v	102	
algemeen toegankelijke individuele ondersteuning	v	1.359	v	204	v	2.550	v	2.659	v	109	
mantelzorg	v	11			v	12	v	12			
voorliggende voorzieningen			v	12	v	130	v	5	n	-125	
arbeidsparticipatie	v	27	v	96	v	24	v	28	v	4	
overige lokale initiatieven	v	159	v	3	v	432	v	103	n	-329	
wijk GGZ							n	-18	n	-18	
Wmo:											
zorgloket											
maatwerkdienstverlening 18+	v	145	v	145	v	165	v	165			
complexe cacuïstiek											
inkomensregelingen:											
inkomensvoorzieningen	v	4.481	v	2.811	v	3.401	v	3.256	n	-145	
minimabeleid	v	31	v	30	v	40	v	49	v	9	
bijzondere bijstand											
schuldhulpverlening											
jeugd:											
preventie	v	44	v	40	v	45	v	44	n	-1	
maatwerkdienstverlening 18-											
geëscaleerde zorg 18+											
geëscaleerde zorg 18-											
vrijwilligers (waardering / ondersteuning)											
totaal gerealiseerde baten		v	6.789	v	3.478	v	7.111	v	6.717	n	-394
gerealiseerd resultaat		n	-20.314	n	-22.715	n	-21.860	n	-23.230	n	-1.370

Toelichting afwijkingen sociaal domein

(bedragen x € 1.000,-)	Afwijking	Toelichting
Verrekening loonkosten, overhead en inhuur	-59	De loonkosten worden toegerekend aan de diverse taakvelden. Doorbelasting geschiedt op basis van werkelijke tijdsbesteding.
Programmakosten MD	-791	Op basis van de voorlopige cijfers zijn de totale programmakosten 2024 Maatschappelijke Dienstverlening fors hoger dan begroot bij de 2e Marap
Exploiatieresultaat 2024 MD	-149	Exploiatieresultaat 2024 MD
Programmakosten Kempenplus	-38	Hogere programmakosten Kempenplus
Wet inburgering nieuwkomers	277	Lagere lasten wet inburgering nieuwkomers (zie ook afwijking baten)
Opvang ontheemden Oekraïne	-138	Hogere lasten beveiliging & beheer (zie ook hogere baten hieronder)
Uitvoering diverse taken ihkv Wmo	30	Lagere kosten voor ondersteuning, onderzoeken, maatwerkvoorzieningen en initiatieven
Mantelzorgondersteuning	24	Lagere lasten door inzet Brede Spuk GALA
MFA Hart van Hapert - onderhoudsvoorziening	-99	Hogere dotatie onderhoudsvoorziening (zie ook afwijking baten)
MFA Hart van Hapert - gem. belastingen	50	Lagere lasten OZB 2023 en 2024 dan verwacht
MFA D'n Anloop	-41	Hogere dotatie onderhoudsvoorziening
Gemeenschapshuis aan de Markt	-36	Hogere kapitaallasten
Diverse afwijkingen	-6	Diverse afwijkingen
Totale afwijking lasten	-976	
Bijstandsbesluit zelfstandigen	-136	Mutatie dubieuze debiteuren SOZA aansluiting balans Kempenplus
Wet inburgering nieuwkomers	-334	Lagere baten wet inburgering nieuwkomers (zie ook afwijking lasten)
Opvang ontheemde Oekraïners	83	Hogere rijksbijdrage o.b.v. definitieve verantwoording SPUK
Kinderopvang	47	Hoger SPUK-uitkering gedupeerden toesalgenaffaire (o.b.v. verantwoording)
Ouderenbeleid	-125	Verkoopopbrengst Kloostertuin niet gerealiseerd in 2024 (volgt in 2025)
MFA Hart van Hapert - onderhoudsvoorziening	99	Hogere bijdragen t.b.v. onderhoudsvoorziening (zie ook afwijking lasten)
Diverse afwijkingen	-28	Diverse afwijkingen
Totale afwijking baten	-394	
Totale afwijking resultaat	-1.370	

Volksgezondheid

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Rekening 2024	Afwijking 2024
lasten:					
volksgezondheid:					
preventie	n -1.075	n -953	n -1.213	n -1.159	v 54
acute zorg	n -2	n -2	n -3	n -3	
riolering	n -2.040	n -2.124	n -2.007	n -1.922	v 85
duurzaam grondstoffengebruik / afval	n -2.106	n -1.752	n -2.163	n -2.087	v 76
kwaliteit van de leefomgeving					
preventie	n -718	n -869	n -917	n -895	v 22
handhaving	n -130	n -68	n -92	n -73	v 19
natuur (aanleg)	n -31	n -67	n -37	n -30	v 7
klimaat	n -1.379	n -1.046	n -2.042	n -1.140	v 902
totaal gerealiseerde lasten	n -7.481	n -6.881	n -8.474	n -7.309	v 1.165
baten volksgezondheid en milieu					
volksgezondheid:					
preventie	v 176		v 234	v 223	n -11
acute zorg					
riolering	v 2.206	v 2.322	v 2.287	v 2.221	n -66
duurzaam grondstoffengebruik / afval	v 2.423	v 2.082	v 2.429	v 2.449	v 20
kwaliteit van de leefomgeving					
preventie	v 13				
handhaving					
natuur (aanleg)					
klimaat	v 376	v 464	v 1.418	v 469	n -949
totaal gerealiseerde baten	v 5.194	v 4.868	v 6.368	v 5.362	n -1.006
gerealiseerd resultaat	n -2.287	n -2.013	n -2.106	n -1.947	v 159

Toelichting afwijkingen volksgezondheid

(bedragen x € 1.000,-)	Afwijking	Toelichting
Projectkosten basisgezondheidszorg	56	Lagere kosten door inzet van Brede Spuk GALA middelen
Dienstverleningsovereenkomst Diftar	28	Lagere lasten milieustraat
Projectkosten milieustraat	62	Lagere kosten voorbereiding nieuw grondstoffencentrum (budgetoverheveling)
Zwerfafval	12	Lagere kosten opruimen zwerfafval
Communicatie riolering	30	Lagere communicatiekosten i.h.k.v. riolering
Capaciteit energietransitie	152	Lagere lasten SPUK capaciteit energietransitie (zie ook afwijking baten)
Lokaal isolatieprogramma	554	Lagere lasten SPUK lokaal isolatieprogramma (zie ook afwijking baten)
Subsidieregeling duurzame energie particulier	52	Lagere lasten subsidie duurzame energie (budgetoverheveling)
Aanpak energiearmoede	191	Lagere kosten SPUK aanpak energiearmoede (zie ook afwijking baten)
Project Kempenbranie	17	Lagere projectkosten Kempenbranie (budgetoverheveling)
Energietransitie	18	Lagere projectkosten en uitbestede werkzaamheden energietransitie
Klimaatadaptatie	15	Lagere kosten klimaatadaptatie
Energiehub KBP	-36	Hogere kosten
Diverse afwijkingen	14	Diverse afwijkingen
Totale afwijking lasten	1.165	
PMD	36	Hogere vergoeding inzameling PMD
Papier	15	Hogere opbrengsten oud papier
Milieustraat	37	Hogere bijdrage buurgemeente Reusel-De Mierden
Voorziening riolering	-108	Lagere onttrekking uit voorziening dan geraamd
Afalstoffenheffing	-63	Lagere inkomsten afvalstoffenheffing
Rioolheffing	24	Hogere inkomsten rioolheffing
Capaciteit energietransitie	-260	Lagere baten SPUK capaciteit energietransitie (zie ook afwijking baten)
Lokaal isolatieprogramma	-554	Lagere baten SPUK lokaal isolatieprogramma (zie ook afwijking baten)
Aanpak energiearmoede	-173	Lagere baten SPUK aanpak energiearmoede (zie ook afwijking baten)
Energiehub KBP	36	Hogere baten C-DOKE
Diverse afwijkingen	4	Diverse afwijkingen
Totale afwijking baten	-1.006	
Totale afwijking resultaat	159	

Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Stedelijke vernieuwing

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Rekening 2024	Afwijking 2024
lasten:					
bebouwd:					
wonen	n -1.302	n -1.043	n -1.644	n -1.331	v 313
grondexploitaties	n -3.590	n -2.262	n -9.617	n -7.999	v 1.618
overig gebruik ruimte	n -1.745	n -1.416	n -2.131	n -1.907	v 224
onbebouwd:					
cultuurlandschap		n -22	n -30	n -8	v 22
natuur / water					
totaal gerealiseerde lasten	n -6.637	n -4.743	n -13.422	n -11.245	v 2.177
baten VHROSV					
bebouwd:					
wonen	v 541	v 669	v 1.116	v 1.096	n -20
grondexploitaties	v 3.492	v 2.225	v 9.398	v 8.011	n -1.387
overig gebruik ruimte	v 289	v 176	v 367	v 186	n -181
onbebouwd:					
cultuurlandschap	n -4	v 50	v 71	v 71	
natuur / water					
totaal gerealiseerde baten	v 4.318	v 3.120	v 10.952	v 9.364	n -1.588
gerealiseerd resultaat	n -2.319	n -1.623	n -2.470	n -1.881	v 589

Toelichting afwijkingen VHROSV

(bedragen x € 1.000,-)	Afwijking	Toelichting
Verrekening loonkosten, overhead en inhuur	-36	De loonkosten worden toegerekend aan de diverse taakvelden. Doorbelasting geschiedt op basis van werkelijke tijdsbesteding.
Uitvoering Omgevingswet	301	Lagere projectkosten (budgetoverheveling)
Vastgoedbeheer	22	Lagere projectkosten nieuwe MJOP (budgetoverheveling)
Projectplan Posthof	37	Lagere advieskosten (budgetoverheveling)
Ov. aangelegenheden volkshuisvesting	165	Lagere projectkosten startbouwimpuls Piushof Bladel (budgetoverheveling)
Diverse exploitaties - doorbelasting grex	79	Lagere projectkosten en rente - lasten toegerekend aan grondexploitaties
Diverse exploitaties	108	Lasten toegerekend aan grondexploitaties (zie ook afwijking baten)
Anticiperende grondverwerving	125	Lagere project-/plankosten uitbreidingslocaties (budgetoverheveling)
Grondexploitatie	1.356	Mutaties onderhanden werk & mutatie voorbereidingskosten (zie afwijking baten)
Diverse afwijkingen	20	Diverse afwijkingen
Totale afwijking lasten	2.177	
Diverse exploitaties - doorbelasting grex	-108	Lasten toegerekend aan grondexploitaties (zie ook afwijking lasten)
Grondexploitatie	-1.647	Mutaties onderhanden werk & mutatie voorbereidingskosten (zie afwijking lasten)
Grondexploitatie winstuitnames	368	Tussentijdse winstnemning grondexploitaties 2024
Ov. aangelegenheden volkshuisvesting	-165	Lagere projectbaten startbouwimpuls Piushof Bladel (budgetoverheveling)
Ruimtelijke ordening	-16	Lagere advieskosten
Diverse afwijkingen	-20	Diverse afwijkingen
Totale afwijking baten	-1.588	
Totale afwijking resultaat	589	

Overhead

Bedragen	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Rekening 2024	Afwijking 2024
(bedragen x € 1.000,-)					
lasten:					
overhead	n -6.693	n -6.695	n -7.730	n -7.480	v 250
totaal gerealiseerde lasten	n -6.693	n -6.695	n -7.730	n -7.480	v 250
baten:					
overhead	v 263	v 197	v 341	v 404	v 63
totaal gerealiseerde baten	v 263	v 197	v 341	v 404	v 63
gerealiseerd resultaat	n -6.430	n -6.498	n -7.389	n -7.076	v 313

Toelichting afwijkingen overhead

(bedragen x € 1.000,-)	Afwijking	Toelichting
Verrekening loonkosten, overhead en inhuur	96	De loonkosten worden toegerekend aan de diverse taakvelden. Doorbelasting geschiedt op basis van werkelijke tijdsbesteding.
Gemeentehuis - nieuw meubilair	21	Project niet uitgevoerd in 2024 (budgetoverheveling)
Gemeentehuis - gasverbruik	17	Lagere kosten gasverbruik
Kosten automatisering	40	Diverse lagere kosten zoals contacten, abonnementen, licenties en aanschaf bodycamera's voor de BOA's (budgetoverheveling)
Exploitatieresultaat SSC	34	Lagere lasten
Huisvesting en tractie OW	17	Voornamelijk lagere huurkosten
Dienstverlening en bedrijfsvoering	15	Diverse lagere lasten binnen de afdeling dienstverlening en bedrijfsvoering
Diverse afwijkingen	10	Diverse afwijkingen
Totale afwijking lasten	250	
Inhuur i.v.m. overlastgevende jeugd	52	Hogere doorbelasting gedeelte gemeente Reusel-De Mierden
Diverse afwijkingen	11	Diverse afwijkingen
Totale afwijking baten	63	
Totale afwijking resultaat	313	

Algemene dekkingsmiddelen

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Rekening 2024	Afwijking 2024
lasten:					
algemene dekkingsmiddelen	n -888	n -1.003	n -986	n -1.434	n -448
totaal gerealiseerde lasten	n -888	n -1.003	n -986	n -1.434	n -448
baten:					
algemene dekkingsmiddelen	v 46.381	v 47.673	v 49.497	v 50.043	v 546
totaal gerealiseerde baten	v 46.381	v 47.673	v 49.497	v 50.043	v 546
gerealiseerd resultaat	v 45.493	v 46.670	v 48.511	v 48.609	v 98

Toelichting afwijkingen algemene dekkingsmiddelen

(bedragen x € 1.000,-)	Afwijking	Toelichting
Verrekening loonkosten, overhead en inhuur	-79	De loonkosten worden toegerekend aan de diverse taakvelden. Doorbelasting geschiedt op basis van werkelijke tijdsbesteding.
Geldleningen	38	Renteresultaat 2024, nadere toelichting in paragraaf treasury
Voorziening dubieuze debiteuren	-32	Hogere dotatie door bepaling bij jaarrekening
Vennootschapsbelasting	-340	Hogere VPB-last 2024 dan geraamd
Uitvoering Wet Woz	-35	Hogere lasten bezwaarschriften
Totale afwijking lasten	-448	
Geldleningen	18	Renteresultaat 2024, nadere toelichting in paragraaf treasury
Algemene uitkering	612	Hogere algemene uitkering
Onroerende zaakbelasting	-77	Lagere onroerendezaakbelastingen dan geraamd
Diverse afwijkingen	-7	Diverse afwijkingen
Totale afwijking baten	546	
Totale afwijking resultaat	98	

Toelichting op investerings- en projectbudgetten

In deze paragraaf lichten we de lopende investeringen en projecten per hoofdtaakveld toe door middel van de zgn. smileys. Bij een groene smiley is de investering of project afgerond, bij een gele smiley is de investering of project in uitvoering en bij een rode smiley is de investering of project nog niet in uitvoering.

Van de begrote investeringsuitgaven van € 85,158 miljoen is in vorige jaren een totaalomvang gerealiseerd van € 40,257 miljoen en in 2024 € 19,279 miljoen. We stellen voor om restantkredieten tot een bedrag van € 23,271 miljoen door te schuiven naar het volgende jaar. Daarnaast kunnen een aantal kredieten worden afgesloten. Als de uitvoering van een investering of project met meer dan € 50.000,- overschreden wordt lichten we dat voor die investering of project nader toe in het onderdeel "Begrotingsrechtmatigheid". Hieronder volgt een toelichting van de geplande/uitgevoerde investeringen per programma.

Toelichting Bestuur en ondersteuning

(bedragen x € 1.000,-)	beschikbaar krediet	uitgaven t/m 2023	uitgaven 2024	restant krediet	overschr. > € 50.000,-	over te boeken
Aankoop grond Hamelendijk Reusel	588			588		588
totaal	588			588		588

Aankoop grond Hamelendijk

Voor de beoogde aankoop van een perceel landbouwgrond aan de Hamelendijk te Reusel- De Mierden is bij de Najaarsnota 2023 een krediet geraamd van € 588.000,-. Dit krediet is bij de jaarrekening 2023 overgebracht naar het dienstjaar 2024. Momenteel wordt gewerkt aan de hiervoor benodigde grondstrategie die in Q2 aan de gemeenteraad zal worden voorgelegd. Afhankelijk van de besluitvorming hierover wordt een notarieel transport van het perceel landbouwgrond aan de Hamelendijk te Reusel- de Mierden voorzien in Q2 of Q3 2025.

Toelichting Veiligheid

(bedragen x € 1.000,-)	beschikbaar krediet	uitgaven t/m 2023	uitgaven 2024	restant krediet	overschr. > € 50.000,-	over te boeken
Renovatie dak brandweerkazerne Bladel	25			25		
totaal	25			25		

Renovatie dak brandweerkazerne Bladel

Voor de renovatie van het dak van de brandweerkazerne Bladel is in 2023 een krediet van € 25.000,- beschikbaar gesteld. Uit inspecties is gebleken dat deze renovatie kan worden doorgeschoven naar het jaar 2027. In het meerjareninvesteringsprogramma (MIP) is hiervoor in de jaarschijf 2027 een raming van € 32.000,- opgenomen. Het huidige krediet van € 25.000,- kan hiermee bij de jaarrekening 2024 komen te vervallen.

Toelichting Verkeer en vervoer

(bedragen x € 1.000,-)	beschikbaar krediet	uitgaven t/m 2023	uitgaven 2024	restant krediet	overschr. > € 50.000,-	over te boeken
Verb. bereikbh. bedr.terrein Sleutel & Kl. Hoeven	100	52		48		48
Gepland groot onderhoud wegen 2023	1.502	863	651	-12		
Gepland groot onderhoud wegen 2024	1.578		1.269	308		308
Voorbereiding herinrichting N284	450	123	262	65		65
Verkeersvisie Hapert: aanp. Oude Provinciale weg	3.217	2.853	421	-57	-57	
Gemeenschapshuis aan de Markt: buitenruimte	429	27	123	279		279
Verbindingsweg en waterberging Hoeven 26	270		14	256		256
Herinrichting Hofplein Bladel	300	150	170	-20		
Uitvoeren verkeersvisie 2023	130	16	118	-4		
Uitvoeren verkeersvisie 2024	1.630		368	1.262		1.262
Aanpassing omgeving de Vest	45	5		40		40
Verbreden fietspaden Cartierheide	600	121	24	455		455
Herstructurering Koolbogt Bladel	1.315	33	67	1.215		1.215

Herinrichting marktgebied Bladel	648			648		648
Vervanging openbare verlichting 2024: armaturen	58		36	22		22
Vervanging openbare verlichting 2024: masten	63		51	12		11
totaal	12.335	4.243	3.574	4.517	-57	4.609

Verbetering bereikbaarheid bedrijventerrein de Sleutel & Kleine Hoeve

Het restantkrediet 2024 ad € 48.000,- zal nog worden ingezet ten behoeve van de verdere voorbereiding van de aanleg van de verbindingsweg en waterberging Hoeven 26 en de aanpassing van Hallenstraat en Raambrug. De voorbereiding wordt samen met Reusel-De Mierden verder uitgewerkt richting de uitvoering. Dit restantkrediet zal bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

Gepland groot onderhoud wegen 2023

Het restantkrediet 2024 ad € 639.000,- is geheel ingezet voor Klimaatmaatregelen fase 3 (Hoofdstraat, Breestraat en Dijkstraat) Hoogeloon, asfaltonderhoud Dalem en de Pan, Het Bosch Bladel en herinrichting Hemelrijken en Kerkstraat Casteren. Dit krediet kan bij de jaarrekening 2024 worden afgewikkeld met een geringe overschrijding van € 12.000,-.

Gepland groot onderhoud wegen 2024

Voor de uitvoering van het gepland groot onderhoud 2024 is een krediet van € 1.578.000,- beschikbaar gesteld. Dit krediet is vooralsnog gedeeltelijk ingezet voor de projecten Klimaatmaatregelen fase 3 Hoogeloon (Hoofdstraat, Breestraat en Dijkstraat), Hemelrijken/Kerkstraat in Casteren en het Gepland Groot Onderhoud (GGO) aan de rijbaan op Het Bosch / De Voorbeemden. Verder zijn de voorbereidingskosten voor de reconstructiewerkzaamheden Fons van der Heijdenstraat/ De Lei (binnen de bebouwde kom) hieruit betaald. De uitvoering van dit project zal medio 2025 zijn. Het restantkrediet 2024 ad € 308.000,- zal bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

Voorbereiding herinrichting N284

Ten laste van het restantkrediet 2024 ad € 327.000,- zijn in 2024 advieskosten, salariskosten en een verrekening van aangekochte grond gebracht. Het restantkrediet ultimo 2024 ad € 65.000,- zal bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025 en worden ingezet voor de verdere uitwerking van het voorkeursalternatief 2024 inclusief de ruimtelijke gevolgen.

Verkeersvisie Hapert / aanpassing Oude Provincialeweg

Het restantkrediet 2024 ad € 364.000,- is in 2024 afgerond met een overschrijding van € 57.000,- wegens extra uitgevoerde asfalteringswerkzaamheden en de toerekening van salaris- en apparaatskosten Openbare Werken.

Gemeenschapshuis aan de Markt: buitenruimte

Voor de realisatie van de functionele buitenruimte van BRUIS is een totale projectbegroting opgesteld van € 1.400.000,-. Met de werkzaamheden is medio november 2024 begonnen en de oplevering is voorzien omstreeks mei/juni 2025. Dit restantkrediet van € 279.000,- zal bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

Verbindingsweg en waterberging Hoeven 26

Voor het aandeel van de gemeente Bladel in de aanleg van een nieuwe verbindingsweg tussen bedrijventerrein De Sleutel en Kleine Hoeve (Reusel) is in 2022 krediet van € 270.000,- beschikbaar gesteld. Daarnaast is een krediet beschikbaar gesteld voor de aanleg van een waterbergingsgebied nabij Hoeve 26 te Reusel (programma volksgezondheid en milieu). Met de voorbereiding hiervan is medio 2023 gestart. De uitvoering van de werkzaamheden wacht nog op de benodigde omgevingsplanprocedure. In afwachting daarvan wordt het restantkrediet voor een bedrag van € 256.000,- bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

Herinrichting Hofplein

De herinrichting van het Hofplein is in 2024 geheel afgerond. Het restantkrediet 2024 ad € 150.000,- is met een bedrag van € 20.000,- overschreden en zal bij de jaarrekening 2024 financieel worden afgewikkeld. Echter is

binnen het krediet een extra opbrengst van € 11.000,- ten opzichte van de begroting, waardoor de overschrijding per saldo € 9.000,- bedraagt.

Uitvoeren Verkeersvisie 2023

Het restantkrediet ad € 114.000,- voor het uitvoeren van kleinschalige infrastructurele verkeerskundige maatregelen en/of projecten is in 2024 ingezet ten behoeve van het aanpassen van de komgrenzen Netersel en Hoogeloon en kan bij de jaarrekening 2024 worden afgewikkeld met een geringe overschrijding van € 4.000,-.

Uitvoeren Verkeersvisie 2024

Het krediet voor de uitvoering van de verkeersvisie 2024 ad € 1.430.000,- is bij de Perspectiefnota 2024 verhoogd met € 200.000,- ten behoeve van het treffen van duurzame verkeersmaatregelen aan de Casterseweg (binnen de bebouwde kom) ter voorkoming van overlast door trillingen en geluid en het beperken van de hoge snelheden ter plaatse. Naast de Casterseweg zijn diverse verkeersprojecten in voorbereiding, waaronder Fons van der Heijdenstraat, Burgemeester Woenseldreef en Lemel/Dijkstraat. Het restantkrediet 2024 ad € 1.262.000,- zal bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

Aanpassing omgeving De Vest

Het restantkrediet ultimo 2024 ad € 40.000,- zal bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025 en worden ingezet voor de herstelkosten van de omgeving na de oplevering van de uitbreiding van basisschool De Vest te Hoogeloon in 2025.

Verbreden fietspaden Cartierheide

Voor een nadere toelichting op dit project wordt verwezen naar raadsmededeling RM24.059. Ten laste van het restantkrediet 2024 ad € 479.000,- zijn dit jaar enkel minimale voorbereidingskosten gebracht. Het restantkrediet ad € 455.000,- en het nog openstaande subsidiebedrag van € 234.000,- zullen worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

Herstructurering Koolbogt

Voor de herinrichting van de omgeving van de Koolbogt in Bladel is bij de Perspectiefnota 2024 een totaalkrediet van € 1.215.000,- beschikbaar gesteld. Daarnaast is nog een restantkrediet 2023 ad € 67.000,- wegens voorbereidingskosten. De kosten voor het nieuwe inrichtingsplan inclusief Spieveld zijn geraamd op € 1.800.000,-, waarvan € 500.000,- gedekt kan worden uit het reguliere rioolkrediet en € 85.000,- uit het reguliere groenkrediet. De oplevering is gepland omstreeks mei 2025. Het restantkrediet 2024 ad € 1.215.000,- zal bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

Herinrichting marktgebied Bladel

Voor de realisatie van de functionele buitenruimte van BRUIS is een totale projectbegroting opgesteld van € 1.400.000,-. Ten opzichte van de hiervoor binnen de huidige begroting reeds beschikbare middelen is bij de Perspectiefnota 2024 nog een aanvullende krediet van € 648.000,- beschikbaar gesteld. Met de werkzaamheden is medio november 2024 begonnen en de oplevering is voorzien omstreeks mei/juni 2025. Dit aanvullend krediet van € 648.000,- zal bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

Vervanging openbare verlichting 2024

De kredieten 2024 voor de vervanging van de openbare verlichting ad resp. € 58.000,- (armaturen) en € 63.000,- (masten) zijn in 2024 voor een bedrag van € 87.000,- ingezet ten behoeve van onderhoud, beheer en vervanging 2024 conform de meerjarig gesloten overeenkomst met Heijmans Wegen B.V. te Eindhoven en de herinrichting van de openbare verlichting Hemelrijken Casteren. De resterende kredieten ad € 33.000,- zullen worden overgeheveld naar het dienstjaar 2025 en kunnen zo nodig worden ingezet voor het verlichtingsplan herinrichting Marktgebied Bladel.

Toelichting Economie

(bedragen x € 1.000,-)	beschikbaar krediet	uitgaven t/m 2023	uitgaven 2024	restant krediet	overschr. > € 50.000,-	over te boeken
Bouwrijp maken perceel KBP	3.507	2.802	696	9		
Vorbereiding realisatie nieuwbouw GGD	132		19	113		113
Bedrijventerrein KBP percelen 1.1 en 1.3	85		74	11		11
totaal	3.724	2.802	789	133		124

Bouwrijp maken perceel Kempisch Bedrijvenpark

Eind 2023 is binnen het hiervoor beschikbaar gestelde krediet een perceel grond op het Kempisch Bedrijvenpark aangekocht voor een bedrag van ca. € 2,8 miljoen. In de raadsvergadering van 27 juni 2024 is een krediet van € 697.000,- beschikbaar gesteld voor het bouwrijp maken van een perceel op het KBP voor onder meer de vestiging van de ambulancepost GGD. De werkzaamheden zijn in september 2024 gestart en in Q4 binnen het krediet afgerond.

Vorbereiding realisatie nieuwbouw GGD

Voor de realisatie van de nieuwbouw GGD op het Kempisch Bedrijvenpark is bij de Perspectiefnota 2024 een voorbereidingskrediet van € 132.000,- geraamd. In Q4 zijn de eerste kosten gemaakt in het kader van de benodigde omgevingsvergunning. Het restantkrediet ad € 113.000,- zal worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

Bedrijventerrein KBP inrichting percelen 1.1. en 1.3

De gemeenteraad heeft op 21 september 2023 ingestemd met voorstel R23.058 om een tweetal kavels strategisch aan te kopen op het KBP achter de Subway met het oog daar maatschappelijke voorzieningen te vestigen. Om de planvorming voor de grondexploitatie verder uit te werken is bij de Perspectiefnota 2024 een voorbereidingsbudget van € 85.000,- voor het jaar 2024 beschikbaar gesteld en € 12.000,- voor het jaar 2025. De voorbereidingskosten worden t.z.t. toegerekend aan de diverse te realiseren voorzieningen. In 2024 zijn voorbereidingskosten gemaakt voor een bedrag van € 74.000,-. Het restantkrediet ad € 11.000,- zal bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

Toelichting Onderwijs

(bedragen x € 1.000,-)	beschikbaar krediet	uitgaven t/m 2023	uitgaven 2024	restant krediet	overschr. > € 50.000,-	over te boeken
Uitbreiding basisschool de Vest Hoogeloon 2024	1.090		400	690		690
Onderwijsleerpakket uitbr. De Vest Hoogeloon	98			98		98
totaal	1.188		400	788		788

Uitbreiding basisschool en onderwijsleerpakket de Vest Hoogeloon

Voor de uitbreiding van basisschool de Vest en het daarbij behorende onderwijsleerpakket zijn bij de Perspectiefnota 2024 kredieten van resp. € 1.090.000,- en € 98.000,- beschikbaar gesteld. De voorbereidingen zijn medio 2024 gestart en de oplevering is gepland in juni 2025. De uitgaven in 2024 blijven beperkt tot € 400.000,- wegens bouwvoorschotten. Het krediet voor het onderwijsleerpakket zal worden uitgekeerd in mei 2025. De restantkredieten zullen bij de jaarrekening 2024 worden overgeheveld naar het dienstjaar 2025.

Toelichting Sport, cultuur en recreatie

(bedragen x € 1.000,-)	beschikbaar krediet	uitgaven t/m 2023	uitgaven 2024	restant krediet	overschr. > € 50.000,-	over te boeken
Uitvoering groenstructuurplan 2023	150	64	26	60		60
Uitvoering groenstructuurplan 2024	150			150		150
Vervanging openbaar groen 2023	260	127	133			
Vervanging openbaar groen 2024	260		83	177		177
LUWA-toren Bladel: renovatie	50			50		50
Aankoop grond Beemdstraat/ Groene Long	74		74			
Verduurzaming sportpark De Lemelvelden	184			184		184

Verduurzaming sportpark De Roetweijer	31			31		31
Sportpark de Roetweijer: renovatie dak KV Klimroos	14			14		14
Sportpark de Roetweijer: verv. Install. KV Klimroos	53			53		53
Technische installaties voetbal/ korfbal Casteren	228			228		228
Herontwikkeling sportpark Casteren	1.386		15	1.371		1.371
Vervanging installaties tennis/ korfbal Lemelvelden	37			37		37
Vervanging installaties sporthal Eureka	160	8	44	108		108
Verduurzaming sporthal Eureka (ivm MFA)	277			277		277
Traject kunstgrasvelden Bladel/ Hapert	2.100	1.587	176	337		
Fusie korfbalvereniging Hapert Hoogeloon: nieuwbouw	908		13	895		894
Fusie korfbalvereniging Hapert Hoogeloon: verbouwing	303			303		303
Sportpark de Lemelvelden: renovatie tribune w Hapert	20			20		
Sportpark Smagtenbocht: techn install tennispavilij	15			15		
Nieuwbouw kleedlokalen de Smagtenbocht	1.712		7	1.705		1.705
Nieuwbouw kantine de Smagtenbocht	1.307		2	1.305		1.304
Vervanging veldafrostering hekwerken sportvelden	15			15		15
Vervanging speeltoestellen 2022	46	40	5	1		
Vervanging speeltoestellen 2024	89		88	1		
totaal	9.829	1.826	666	7.337		6.961

☹️ Uitvoering groenstructuurplan 2023

Voor de uitvoering van het groenstructuurplan is in 2023 een krediet van € 150.000,- beschikbaar gesteld. Het restantkrediet ad € 86.000,- is in 2024 deels ingezet voor het inrichten van plantvakken Hofplein Bladel, het verfraaien van groeiplaatsen monumentale bomen en de afronding van de groenvoorziening de Hoeve in Netersel. Het restantkrediet ad € 60.000,- worden overgebracht naar het dienstjaar 2025 voor de afrekening van de groenvoorziening ten behoeve van Klimaatmaatregelen 3^e fase Hoogeloon. Door vertragingen van het project zijn de betreffende werkzaamheden niet eerder uitgevoerd kunnen worden.

☹️ Uitvoering groenstructuurplan 2024

Voor de uitvoering van het groenstructuurplan is in 2024 een krediet van € 150.000,- beschikbaar gesteld. In 2024 is gestart met de reconstructie van de Koolbogt en inrichting van de buitenruimte van MFA Bruis die vanuit dit krediet zal worden betaald. Het krediet 2024 ad € 150.000,- zal daarom worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

😊 Vervanging openbaar groen 2023

Het restantkrediet 2023 ad € 133.000,- is in 2024 geheel ingezet voor plantvakken Hofplein Bladel, diverse overige aanplantwerkzaamheden binnen de gemeente en groenplan klimaatmaatregelen Hoogeloon. Het restantkrediet kan bij de jaarrekening 2024 worden afgewikkeld.

☹️ Vervanging openbaar groen 2024

Voor de vervanging van openbaar groen is in 2024 een krediet van € 260.000,- beschikbaar gesteld. Dit krediet is gedeeltelijk ingezet voor het vervangen van bomen in de kern van Bladel en het buitengebied van Casteren/ Hoogeloon. Het restantkrediet ad € 177.447,- zal worden overgebracht naar het dienstjaar 2025 en worden ingezet voor inboetwerkzaamheden en renovatiewerkzaamheden. Deze werkzaamheden zouden in het najaar 2024 uitgevoerd worden, maar door de natte weersomstandigheden is dit uitgesteld naar het voorjaar 2025.

☹️ Luwa-toren Bladel

Voor de renovatie van de LUWA-toren is in 2024 een krediet van € 50.000,- beschikbaar gesteld. De uitvoering van de benodigde maatregelen is afhankelijk van de uiteindelijke keuze voor de locatie van deze toren in relatie met de ontwikkelingen rondom het uitvoeringsplan Egyptische Poort. Het krediet zal in afwachting hiervan bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

😊 Aankoop grond Beemdstraat

In 2024 is de aankoop van het perceel aan de Beemdstraat te Bladel gerealiseerd voor een bedrag van € 74.000,-. Dit krediet kan hiermee bij de jaarrekening 2024 worden afgewikkeld.

Verduurzaming en vervanging installaties gemeentelijke gebouwen

De afgelopen jaren zijn diverse kredieten beschikbaar gesteld voor de verduurzaming, renovaties en de vervanging van technische installaties van de gemeentelijke gebouwen. Een aantal van deze investeringen hebben door zowel interne als externe oorzaken de nodige vertraging opgelopen. De uitvoering hiervan is afhankelijk van bestuurlijke besluitvorming en nadere prioritering van werkzaamheden binnen het gemeentelijk gebouwenbeheer als gevolg van de huidige personele bezetting. Op dit moment resteren voor de betreffende projecten onderstaande (restant)kredieten met bijbehorende resterende ramingen voor SPUK-uitkeringen. Deze kredieten zullen in afwachting van nadere besluitvorming worden overgebracht naar het dienstjaar 2025. Het betreft de volgende investeringen:

- Renovatie dak KV Klimroos sportpark De Roetwijer | € 14.000,-
- Vervanging installaties tennis/korfbal De Lemelvelden | € 37.000,-
- Vervanging installaties sporthal Eureka | € 108.000,-
- Vervanging installaties korfbal Klimroos De Roetwijer | € 53.000,-
- Verduurzaming sportpark De Lemelvelden | € 184.000,-
- Verduurzaming sportpark De Roetwijer | € 31.000,-
- Verduurzaming sporthal Eureka (i.v.m. MFA) | € 277.000,-

Herontwikkeling sportpark Casteren (+technische installaties) / Fusie korfbal Hapert en Hoogeloon

Voor de herontwikkeling van sportpark Casteren en de technische installaties is een totaalkrediet van € 1.614.000,- beschikbaar gesteld. Voor de nieuwbouw en verbouw ten behoeve van de fusie korfbalvereniging Hapert-Hoogeloon is een totaalkrediet van € 1.210.000,- beschikbaar gesteld. Voor zowel de nieuwbouw van het onderkomen van de nieuwe korfbalvereniging KVC te Hapert als voor de nieuwbouw van het onderkomen van vv Casteren heeft medio 2024 een aanbesteding plaatsgevonden. Met beide aannemers is een bouwteamovereenkomst gesloten. Met vereniging, architect, gemeente én aannemer zijn eind 2024 aan de hand van de inschrijfbegroting de plannen gefinetuned en in bouwteamverband nader uitgewerkt. De definitieve opdracht zal plaatsvinden in Q1 2025. De start uitvoering is voorzien in maart 2025. In 2024 hebben zich enkel geringe advies- en voorbereidingskosten voorgedaan. De betreffende restantkredieten zullen worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

Traject kunstgrasvelden Bladel/Hapert

Voor de aanleg van 3 kunstgrastrajecten in Bladel en Hapert is in 2023 een totaalkrediet van € 2.100.000,- beschikbaar gesteld. De realisatie heeft plaatsgevonden in het 2^e halfjaar 2023. Bij de jaarrekening 2023 is een bedrag van € 340.000,- inclusief BTW overgebracht naar het dienstjaar 2024 ten behoeve van de oplevering en afrekening van de kunstgrasvelden en de nieuwe sportveldverlichting op de betreffende sportparken. In Q3 is de sportveldverlichting afgerekend voor een bedrag van € 77.000,-. In Q4 heeft de afrekening van de kunstgrasvelden plaatsgevonden een bedrag van € 83.000,-. Daarnaast is aan een drietal verenigingen een tegemoetkoming verstrekt in de aanschafkosten van een bladblazer. Het restantkrediet kan bij de jaarrekening 2024 met een onderschrijving van per saldo € 147.000,- worden afgerond.

Nieuwbouw kleedlokalen en kantine de Smagtenbocht

In de raadsvergadering van 21 maart 2024 is een krediet van € 3.019.000,- beschikbaar gesteld voor de nieuwbouw van kleedlokalen voor voetbal/korfbal/handbal/volleybal met een gezamenlijke kantine, waarvan € 1.307.000,- ter voorfinanciering van de gezamenlijke kantine. Hierna is voortvarend begonnen met het proces wat moet leiden tot daadwerkelijke realisatie: onderzoeken, functioneel en technisch programma van eisen, aanbesteding, vergunning en bouw. Dat geldt zowel voor het sportcomplex als voor het totale sportpark. Werkzaamheden kunnen gedeeltelijk parallel aan elkaar lopen. Voor beide trajecten is een planning gemaakt. De doorlooptijd van het sportcomplex is ingeschat op 1,5 jaar met een streefdatum oplevering 1-8-2025, voor het totale sportpark ruim 3 jaar met een streefdatum oplevering 1-6-2027. Het krediet zal bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

Vervanging veldafrastering hekwerken sportvelden

Bij de Perspectiefnota 2024 is met ingang van 2024 een jaarlijks krediet beschikbaar van € 15.000,- voor de vervanging van veldafrastering en bestaande hekwerken rondom de sportvelden. Geconstateerd is dat we

stapsgewijs de (vanuit de bond verplichte) leunhekwerken rondom de hoofdvelden moeten gaan vervangen. Deze zijn veelal 50 jaar of ouder. We zijn voornemens om het hoofdveld van vv Netersel grondig te renoveren. Bij die exercitie zal tevens worden geïnvesteerd in drainage, beregening en nieuwe opstellen zoals goals, ballenvangers én leunhekwerk. Op grond van het bepaalde in ons sportbeleid komen de kosten van een nieuw leunhekwerk voor rekening van de gemeente. Q4 2024 is het wachten op de offerte voor de totale aanpak, waaronder het leunhekwerk. Totale renovatie hoofdveld inclusief vervangen leunhekwerk zal voorjaar 2025 plaatsvinden. Het krediet 2024 ad € 15.000,- zal daarom worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

😊 Vervanging speeltoestellen 2022

Het restantkrediet 2022 ad € 6.000,- is in 2024 ingezet voor speeltoestellen in de Vogelwikke en het Hofveld te Bladel. Het krediet kan bij de jaarrekening 2024 worden afgewikkeld.

😊 Vervanging speeltoestellen 2024

Het krediet 2024 ad € 89.000,- is geheel ingezet voor de vervanging van speeltoestellen in de Doornekker Bladel, Kerkeneind Casteren en speeltoestellen in Hapert. Het krediet kan bij de jaarrekening 2024 worden afgewikkeld.

Toelichting Sociaal domein

(bedragen x € 1.000,-)	beschikbaar krediet	uitgaven t/m 2023	uitgaven 2024	restant krediet	overschr. > € 50.000,-	over te boeken
Realisatie MFA Hapert	20.189	19.734	28	427		152
Gemeenschapshuis aan de Markt	21.673	10.604	10.172	897		897
Realisatie inspiratiepunt Bladel	237		14	223		223
totaal	42.099	30.338	10.214	1.547		1.272

😊 Realisatie MFA Hapert

Eind 2023 is met een raadsmededeling eindverslag gedaan van het project MFA-Hapert. Het restantkrediet 2024 ad € 172.000,- zal worden overgebracht naar het dienstjaar 2025 voor de afwikkeling van kosten met de aan-nemer en het gemeentelijk aandeel in de aanpassingskosten de akoestiek met betrekking tot de onder-wijsruim-ten.

In het raadsvoorstel voor kredietverlening van de MFA Hart van Hapert (uit 2019) is rekening gehouden met (in-vesterings)bijdragen van de MFA gebruikers zoals Den Tref, Onderwijsstichting Kempenkind en Steunpunt De Kloostertuin. Voor Steunpunt De Kloostertuin (nu D'Ouwe Pastorie) is toen uitgegaan van een bijdrage uit het ei-gen vermogen van in totaal € 145.000,-. Na intensief gevoerd overleg met Steunpunt D'Ouwe Pastorie is vast ko-men te staan dat hun eigen vermogen fors is gedaald tot het niveau van een minimaal weerstandsvermogen als gevolg van steeds hogere exploitatielasten bij een gelijkblijvende (budget)subsidie en de eigen investering in de inrichting, aankleding en verhuizing naar de nieuwe accommodatie MFA Hart van Hapert (incl. oplevering van huurpand D'n Overkant). Omdat ook een andere financiële (afbetalings)regeling weer zou leiden tot een hogere (budget)subsidie om tot een sluitende exploitatie van D'Oude Pastorie is uiteindelijk besloten om af te zien van de eigen bijdrage ad € 145.000,-. De hieruit voortvloeiende hogere jaarlijkse kapitaallasten ad circa € 6.000,- zullen worden verwerkt in de Perspectiefnota 2025.

😊 BRUIS

Voor de realisatie van het gemeenschapshuis aan de Markt is een totaalkrediet van € 21.673.000 (excl. buiten-ruimte) beschikbaar gesteld. Bij de jaarrekening 2023 zijn de restantkredieten 2023 ad € 11.069.000,- overge-bracht naar het dienstjaar 2024. De realisatie van het beoogde Gemeenschapshuis aan de Markt verloopt volgens planning. Oplevering zal plaatsvinden in april 2025. De restantkredieten ultimo 2024 ad € 897.000 voor de afron-ding van de verbouwing en met name de inrichtingskosten zullen worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

😊 Realisatie inspiratiepunt Visit

Bij de najaarsnota 2024 is een krediet van € 237.000,- beschikbaar gesteld voor het inspiratiepunt Visit Bladel. Het restant ad € 223.000,- wordt overgebracht naar dienstjaar 2025.

Toelichting Volksgezondheid en milieu

(bedragen x € 1.000,-)	beschikbaar krediet	uitgaven t/m 2023	uitgaven 2024	restant krediet	overschr. > € 50.000,-	over te boeken
Uitvoering GRP 2022: vervanging riolering	1.176	634	545	-3		
Waterbergingsgebied nabij industrieterrein Bladel	464	3	-3	464		464
Uitvoering GRP 2023: klimaatmaatregelen	535	129	411	-5		
Uitvoering GRP 2023: vervanging riolering	1.044	9	329	706		707
Uitvoering GRP 2024: klimaatmaatregelen	532		154	312		378
Uitvoering GRP 2024: vervanging gemalen	80		43	37		36
Uitvoering GRP 2024: vervanging riolering	1.559		59	1.500		1.500
Klimaatmaatregelen Hoogeloon fase 3-2024	811		877			
Klimaatmaatregelen Netersel 2024	136			136		136
Klimaatmaatregelen Casteren 2024	226		226			
totaal	6.563	775	2.641	3.147		3.221

Uitvoering GRP 2022

Het restantkrediet 2022 ad € 542.000,- is in 2024 geheel ingezet voor de Klimaatmaatregelen fase 3 Hoogeloon (Hoofdstraat, Breestraat en Dijkstraat) en de aanleg van een "Blauwe ader" in de Hemelrijken in Casteren. Dit krediet kan bij de jaarrekening 2024 worden afgewikkeld

Uitvoering GRP 2023

Het restantkrediet uitvoering GRP 2023 ad € 1.035.000,- is vooralsnog gedeeltelijk ingezet voor de projecten Klimaatmaatregelen Hoogeloon fase 3 en de vervanging van de riolering op de Hemelrijken/Kerkstraat te Casteren. Daarnaast is het vrij-vervalriool Durkijk in Casteren verbeterd. Hier is het vuilwaterriool losgekoppeld van het vrij-vervalriool van Casteren en is een nieuwe pompgemaal geplaatst om de wateroverlast in deze straat te verminderen. Het restantkrediet ad € 707.000,- zal bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

Uitvoering GRP 2024

Voor de uitvoering van het GRP 2024 is een krediet beschikbaar van € 1.559.000,-. Hieruit zijn gedeeltelijk de voorbereidingskosten voor de reconstructiewerkzaamheden Fons van der Heijdenstraat/ De Lei (binnen de bebouwde kom) uit betaald. De uitvoering van dit project zal medio 2025 zijn. Het restantkrediet ad € 1.500.000,- zal bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

Het krediet voor klimaatmaatregelen 2024 ad € 532.000,- is deels ingezet het oplossen van de waterproblematiek op het KBP en zal verder worden ingezet voor het project Laaibeemden en Dorpsplein, het afkoppelen van woningen Kerkstraat Casteren en aanleg klimaatbuffers in Casteren. Het restantkrediet ad € 378.000,- zal bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

Voor de kredieten klimaatmaatregelen Hoogeloon, Netersel en Casteren was in 2024 een krediet beschikbaar van € 1.173.000,-. Voor deze projecten is in 2024 een subsidie van € 273.000,- ontvangen in het kader van de impulsregeling klimaatadaptatie. Het restantkrediet ad € 136.000,- zal bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

Voor het uitvoeren van het GRP 2024 vervanging gemalen is een krediet beschikbaar van € 80.000,-.

In 2024 is hiervan € 43.000,- geïnvesteerd in het vervangen alle modems van de gemalen zodat deze voorbereid zijn voor het overgaan naar 5G netwerk. Het restantkrediet ad € 36.000,- zal worden gereserveerd voor het plaatsen van flowmeters op pompgemalen op het bedrijventerrein in Hapert.

Toelichting VHROSV

(bedragen x € 1.000,-)	beschikbaar krediet	uitgaven t/m 2023	uitgaven 2024	restant krediet	overschr. > € 50.000,-	over te boeken
Startersleningen	375		216	159		
Anticiperende verwervingen	6.215			6.215		6.215
Aankoop woningen statushouders	709		477	232		232
totaal	7.299		693	6.606		6.447

😊 Startersleningen

In 2024 is voor startersleningen een krediet van € 375.000,- beschikbaar. Tot en met Q4 zijn 8 startersleningen verstrekt voor een totaalbedrag van € 216.000,-. Het krediet 2024 kan hiermee bij de jaarrekening 2024 worden afgewikkeld. In 2025 is wederom een krediet van € 375.000,- beschikbaar.

😊 Anticiperende verwervingen

Voor grondaankopen die vallen onder anticiperende verwervingen is 2024 een krediet van € 2.000.000,- beschikbaar gesteld. Daarnaast is bij de Perspectiefnota 2024 een aanvullend krediet van € 2.590.000,- beschikbaar gesteld voor grondaankopen om uitvoering te geven aan het vastgestelde woningbouwprogramma. In 2024 hebben, naast de aankoop van percelen grond voor het plan Groene Akkers ad € 1.625.000,- nog geen andere grondaankopen plaatsgevonden die in 2024 notarieel zijn gepasseerd. Het restantkrediet van € 4.590.000,- zal bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

😊 Aankoop woningen statushouders

In 2024 is binnen het krediet van € 300.000,- de woning Saturnus 15 te Hapert aangekocht voor de huisvesting van statushouders. Voor de aankoop van een nieuwbouw appartement binnen het project Kempenstede in de Kerkstraat te Hapert is in 2024 een krediet van € 409.000,- beschikbaar gesteld. Het restantkrediet ultimo 2024 ad € 232.000,- zal bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025. Na de oplevering van het appartement in 2025 worden nog kosten verwacht voor de afwerking en inrichting. Deze kosten zullen bij de Perspectiefnota 2025 in beeld worden gebracht.

Toelichting Overhead

(bedragen x € 1.000,-)	beschikbaar krediet	uitgaven t/m 2023	uitgaven 2024	restant krediet	overschr. > € 50.000,-	over te boeken
Energieneutraal maken gemeentehuis	241	195	45	1		
Vervangen installaties gemeentehuis	1.065	78	221	766		766
Revitalisering carillon gemeentehuis	82		36	46		46
Opbouw en afbouw bedrijfsvoertuigen	120			120		120
totaal	1.508	273	302	933		932

😊 Energieneutraal maken / vervanging installaties gemeentehuis

Het restantkrediet 2024 ad € 45.000,- is geheel ingezet voor de vervanging van verlichting en noodverlichting in het gemeentehuis en kan bij de jaarrekening 2024 worden afgewikkeld.

😊 Opbouw en afbouw bedrijfsvoertuigen

De nieuwe bedrijfsvoertuigen van de buitendienst gaan we leasen. Voor de opbouw en afbouw van deze voertuigen (takelmaterieel) is in 2024 een krediet van € 120.000,- beschikbaar gesteld. De Europese aanbesteding van dit project vindt plaats in Q4 2024 waarna eind 2024 een raamovereenkomst kan worden opgesteld op basis waarvan de uitvoering van de betreffende werkzaamheden in Q1/Q2 2025 zal plaatsvinden. Het krediet zal bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

😊 Revitalisering carillon nabij gemeentehuis

Voor de revisie van de uurwerken, verlichting en de beide figurenomlopen en de reiniging en behandeling van de natuurstenen geveldelen is bij de Perspectiefnota 2024 een krediet beschikbaar gesteld van € 82.000,-. De werkzaamheden zijn inmiddels gestart en de eindoplevering is voorzien in Q1/Q2 2025. Het restantkrediet ad € 46.000,- zal worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

😊 Vervanging warmte- en koelinstallatie en de luchtbehandelingskasten gemeentehuis

Voor de vervanging van deze installaties is bij de Perspectiefnota 2024 een totaalkrediet van € 987.000,- geraamd met een dekking van € 461.000,- vanuit een in 2023 ontvangen DUMAVA subsidie voor het gemeentehuis. De werkzaamheden zijn medio 2024 gestart en de oplevering is voorzien in Q2 2025. Het restantkrediet ad € 767.000,- en het restant DUMAVA subsidie ad € 241.000,- zullen worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

Overzicht aanwending onvoorzien

Op de post onvoorzien staat het algemene budget voor onvoorziene uitgaven. Op de post beleidsvoornemens staan een aantal stelposten die vanwege hun algemene karakter niet zo makkelijk functioneel op één van de andere programma's geraamd/verantwoord kunnen worden. In onderstaand overzicht wordt de specificatie van de aanwending van het bedrag voor onvoorzien weergegeven.

onvoorziene uitgaven en stelposten (€)	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Raming 2024 na wijziging	Raming 2024 voor wijziging
<i>Begroting 2024: onvoorziene uitgaven</i>			-13.000	-13.000
BW 5-2024 perspectiefnota 2024			7.000	
BW 7-2024 najaarsnota 2024			6.000	
Totaal onvoorziene uitgaven			0	-13.000
<i>Begroting 2024: stelpost loon- en prijsmutatie</i>			-523.000	-523.000
- BW 1-2024 mutaties gem. belastingen			-49.000	
- BW 2-2024 najaarsnota 2023			2.000	
- BW 5-2024 perspectiefnota 2024			570.000	
<i>Begroting 2024: door te belasten rente en afschrijvingen</i>			111.000	111.000
- BW 2-2024 najaarsnota 2023			-117.000	
- BW 7-2024 najaarsnota 2024			3.000	
- BW 5-2024 perspectiefnota 2024			3.000	
<i>Begroting 2024: stelpost dekkingsmaatregelen</i>			333.000	333.000
- BW 1-2024 mutatie stofkammaatregelen			-333.000	
<i>Begroting 2024: stelpost verr. overhead</i>			-1.000	
- BW 5-2024 perspectiefnota 2024			1.000	
Vrijval / dotatie voorziening dubieuze debiteuren	-11.000	-33.000		
Totaal stelposten	-11.000	-33.000		-79.000
Totaal onvoorzien en stelposten	-11.000	-33.000		-92.000

Overzicht van incidentele baten en lasten

Op grond van artikel 28 van het BBV wordt onderstaand overzicht van de incidentele baten en lasten 2024 gepresenteerd. Bedragen > € 25.000,- worden afzonderlijk vermeld met een toelichting. De kleinere bedragen worden in totaal per programma vermeld.

Programma (x €1.000,-)	begroting voor wijziging			begroting na wijziging			realisatie 2024		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Bestuur en ondersteuning									
bestuursopdracht Ontwikkelstrategie				-44		-44			
Snippergroen project				-29		-29			
actualisatie voorziening wethouderspensioen							-615		-615
Voorziening wachtgelden voormalige wethouders				-210		-210	-208		-208
grondverkopen algemene dienst		100	100	-10	760	750		752	752
Divers				-4		-4			
totaal bestuur en ondersteuning		100	100	-297	760	463	-823	752	-71
Overhead									
Voorbereiding Wet open overheid	-54		-54	-54		-54			
dotatie RVU-voorziening				-101		-101	-82		-82
voorziening verlofsparen							-21		-21
Gemeentehuis: meubilair & DVO				-21	87	66		54	54
Huisvesting en tractie OW buitendienst				-22		-22			
Bijdrage SK:afwikkeling vorig jaar							-17		-17
Ondersteuning BMC				-12		-12	-12		-12
Overig	2		2	2		2			
totaal overhead en ondersteuning organisatie	-52		-52	-208	87	-121	-132	54	-78
Algemene dekkingsmiddelen									
Algemene uitkering vorig jaar								120	120
totaal algemene dekkingsmiddelen								120	120
Veiligheid									
inhuur jeugdcoach/ overlast jeugd	-92		-92	-92		-92	-74		-74
totaal veiligheid	-92		-92	-92		-92	-74		-74
Verkeer en vervoer									
bijdrage kortetermijnmaatregelenpakket Randweg N2 Eindhoven	-210		-210	-210		-210	-16		-16
Wegen, straten en pleinen				-25	20	-5			
Ondersteuning mobiliteit in de Kempen				-30		-30			
Afkoopsom KBP					145	145		145	145
Subs cofinanc regionale bereikbaar proj							-22		-22
Bijdr regionale proceskstin Bereikbaarheids agenda							-38		-38
regionale bereikbaarheid Brainport	-172		-172	-172		-172			
totaal verkeer en vervoer	-382		-382	-437	165	-272	-76	145	69
Economie									
uitbreiding industrieterrein Hapert				-75		-75	-37		-37
uitkering KBP								203	203
vergoeding KBP administratie					21	21			
Toersitenbelasting: afrekeningen 2023							-37		-37
totaal economie				-75	21	-54	-37	166	129
Onderwijs									
Sportcafe de Puf				-30		-30	-18		-18
Opstellen IHP				-25		-25	-30		-30
NPO-gelden				-425	410	-15	-163	253	90
Onderwijsroute				-19	19				
Tijdelijke huisvesting de Vest				-17		-17			
Ventilatie in scholen				-186	186		-186	186	
Overig				-19		-19			
totaal onderwijs				-721	615	-106	-397	439	42
Sport, cultuur en recreatie									
compensatievergoeding Optisport	-34		-34	-42		-42			
Krediet uitvoering sportpark de Smagtenbocht				-9	40	31			
tijdelijke voorziening onderkomen korfbal Bladella	-40		-40	-40		-40			
Sportparken gemeente Bladel				-170		-170	-38		-38
Onderhoud sportvelden				-75		-75			
projectkosten cofinanciering leerlijn muziek in de klas				-55		-55			
Groenbeleidsplan / soortenmanagementplan				-65		-65			
Natuurbescherming				-105	309	204		309	309
totaal sport, cultuur en recreatie	-74		-74	-561	349	-212	-38	309	271
Sociaal domein									
Verkoop kloostertuin					125	125			
Airco's MFA den Anloop				-20		-20	-27		-27
Opvang Oekraïners				-1.308	2.219	911	-1.617	2.500	883
Gemeenschapshuis Den Tref				-69	3	-66	-70		-70
Toeslagenaffaire				-18		-18	-35		-35
totaal sociaal domein				-1.415	2.347	932	-1.749	2.500	751

<u>Volksgesondheid en milieu</u>								
inhuur jeugdcoach/ overlast jeugd	-93	-93	-93		-93	-36	-36	
klimaatbeleid: uitvoeringskosten	-14	-14	-7		-7			
Digitaliseren milieuvergunningen			-30		-30	-23	-23	
Lokaal isolatieprogramma			-428	428				
uitvoering duurzaamheid			50	-50				
Riolering en waterzuivering			-4	-20	-24			
Subsidie waterschap			400	-400				
Aanpak energiearmoede			-189	189				
Duurzame energie particulieren	-350	-350	-350		-350	-298	-298	
totaal volksgesondheid en milieu	-457	-457	-651	147	-504	-357	-357	
<u>Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing</u>								
Gebiedsplan de Groene Long			-50		-50			
Vastgoedbeheer			-60		-60	-44	-44	
Projectplan posthof			-200	167	-33	-163	4	
Centrumvisie Bladel			-25		-25	-42	-42	
Monumenten			-45		-45			
Woningexploitatie			-101		-101	-136	-136	
kwaliteit buitengebied	50	50	-8	71	64	-8	64	
Ruimtelijke ordening			-201	30	-171	-67	-67	
Invoering omgevingswet			-122		-122	-53	-53	
Startbouwsubsidie Piushof			-165	165				
Woonwagencentra			-11		-11	-9	-9	
Projectkosten grex			-28		-28			
Plankosten uitbreidingslocaties			-125		-125			
Centrumplan Hapert			-183	129	-54			
Egyptische poort BIE			-20	86	66			
grondexploitaties: winstuitnames						368	368	
totaal ruimtelijke ontwikkeling en beheer	50	50	-1.344	648	-695	-522	606	
<u>Reserves</u>							85	
AR: dekking KTM Randweg / regionale bereikbaarheid Brainport	382	382		382	382	16	16	
AR: subsidie duurzame energie particulieren	350	350		350	350	298	298	
AR: voorziening onderhoud MFA Hapert						167	167	
AR: aanvulling grondexploitatie						743	743	
AR: opbrengst Kloostertuin			-125	125				
AR: budgetoverhevelingen						707	707	
AR: toevoeging AR grondexploitatie/resultaatbestemming 2023						-743	-743	
reserve duurzaamheid			50	-50				
reserve kwaliteit buitengebied: diverse projecten			-21	8	-14	-71	-64	
reserve kapitaallasten investeringen: kloostertuin			-125		-125			
reserve kwaliteit buitengebied: diverse projecten	-50	-50	-50		-50			
reserve generatiepact: beschikking				41	41			
totaal reserves	-50	773	723	-271	855	584	-814	
totaal incidentele lasten en baten	-1.106	923	-183	-6.071	5.994	-76	-5.019	
(- = nadeel en + = voordeel)								
saldo geraamde incidentele baten en lasten							-260	

Informatie Wet normering topinkomens (WNT)

Verantwoordingsinformatie WNT

De Wet normering topinkomens (WNT) is van toepassing op gemeente Bladel. Het doel van de WNT is het tegengaan van excessieve beloningen en ontslagvergoedingen bij instellingen in de (semi) publieke sector. Het voor gemeente Bladel toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 € 233.000,-. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Bij een gemeente zijn de topfunctionarissen gedefinieerd zoals de (wnd) gemeentesecretaris en de (wnd) griffier. Hieronder staan de verplichte gegevens rond deze topfunctionarissen opgenomen.

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf 13e maand van de functievervulling

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt. In het verslagjaar hebben er bij de gemeente Bladel geen beloningen plaatsgevonden die hoger zijn dan de algemene maximale bezoldiging. De WNT voor de leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking wordt in navolgende onderverdeling toegelicht:

bedragen x € 1,-	R. Lathouwers	J.v.d.Wiel	N. Segers
functiegegevens	secretaris	griffier	plv griffier
aanvang en einde functievervulling in 2024	1/4 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
omvang dienstverband (als deelfactor in fte)	1,00	1,00	0,89
dienstbetrekking	ja	ja	ja
bezoldiging:			
- beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	85.308	89.909	61.810
- beloningen betaalbaar op termijn	13.802	13.882	9.637
subtotaal	99.110	103.791	71.447
individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum 2024	175.068	233.000	207.114
-/- onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
bezoldiging	99.110	103.791	71.447
het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
gegevens 2023			
aanvang en einde functievervulling in 2023		1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
omvang dienstverband (als deelfactor in fte)		1,00	0,89
dienstbetrekking		ja	ja
bezoldiging:			
- beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		81.172	57.125
- beloningen betaalbaar op termijn		12.275	8.291
subtotaal		93.447	65.416
individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum 2023		223.000	198.470
bezoldiging		93.447	65.416

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaanden 1 t/m 12

De WNT voor de leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking wordt in navolgende onderverdeling toegelicht:

bedragen x € 1,-	Th.M.M. Hoex	
functiegegevens	wnd secretaris	
kalenderjaar	2024	2023
periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang - einde)	1/1 - 29/3	17/7 - 31/12
aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	3	6
omvang dienstverband in uren per kalenderjaar	32	32
individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
maximum uurtarief in het kalenderjaar	221	212
maxima op basis van de normbedragen per maand	92.400	177.000
individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	154.258	242.952
bezoldiging		
werkelijk uurtarief lager dan het (gemiddeld) maximum uurtarief?	ja	ja
bezoldiging in de betreffende periode	45.370	74.490
totale bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	45.370	74.490
minus onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.
totaal bezoldiging, exclusief btw	45.370	74.490
reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.

Overige rapportageverplichtingen op grond de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2024 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2024 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden gemeld, of die in eerdere jaren op grond van de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

5.3 Begrotingsrechtmatigheid

De rechtmatigheidsverantwoording legt de verantwoordelijkheid voor het naleven van financiële regels bij het college, dat hierover direct verantwoording aflegt aan de gemeenteraad. De raad stelt kaders zoals de verantwoordingsgrens vast, terwijl de accountant toetst of de verantwoording in de jaarrekening juist is opgenomen. De belangrijkste criteria zijn dat uitgaven binnen de goedgekeurde begroting passen (begrotingscriterium), voldoen aan regelgeving (voorwaardencriterium), en misbruik of oneigenlijk gebruik wordt voorkomen (M&O-criterium). In dit onderdeel wordt ingegaan op het begrotingscriterium.

Het is van belang dat de gemeenteraad op voorhand duidelijke kaders meegeeft, zodat duidelijk is wat belangrijk is en waar de discussie over zou moeten gaan. Deze kaders helpen de raad om gericht toezicht te houden, en het college om effectief verantwoording af te leggen. Er moeten heldere afspraken zijn over de interpretatie van afwijkingen, inclusief hoe begrotingsonrechtmatigheden worden behandeld. De afspraken zien met name toe op het criterium begrotingsrechtmatigheid. Wanneer worden afwijkingen als onrechtmatig beschouwd en wanneer worden onrechtmatigheden als acceptabel aangemerkt?

1. Overschrijdingen van lasten en investeringen

Begrotingsafwijkingen zijnde overschrijdingen van lasten en investeringen zijn altijd onrechtmatig, maar kunnen wel als acceptabel worden aangemerkt op basis van vastgelegde afspraken tussen de gemeenteraad en het college van B&W. Zowel de acceptabele als niet-acceptabele afwijkingen worden betrokken bij de rechtmatigheidsverantwoording.

Bij de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording in boekjaar 2023 zijn afspraken gemaakt tussen de gemeenteraad en college van B&W welke begrotingsrechtmatigheden als gevolg van overschrijding van lasten en/of investeringen als acceptabel (passend binnen het beleid) worden beschouwd (dus wel onrechtmatig, maar acceptabel). Deze afspraken zijn in de 'Financiële verordening 2023 Bladel' vastgelegd (artikel 12, lid 4):

"Afwijkingen worden als acceptabel aangemerkt in de volgende situaties:

- a. Er is sprake van een overschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren.*
- b. Er is sprake van een overschrijding op een open-einde regeling.*
- c. De overschrijding is geautoriseerd door middel van de vaststelling van een tussentijdse rapportage (begrotingswijziging).*
- d. Overschrijding of onderschrijding veroorzaakt door zaken die niet konden of zijn meegenomen in de tussentijdse rapportages, doordat de informatie te laat is binnen gekomen of nog niet bekend was."*

2. Overschrijdingen van baten en/of onderschrijdingen van lasten, investeringen en baten

Begrotingsafwijkingen zijnde overschrijdingen van baten en/of onderschrijdingen van lasten, investeringen en baten, zijn op zichzelf niet onrechtmatig. Deze kunnen alleen onrechtmatig zijn als die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld. De afwijkingen die worden aangemerkt als onrechtmatig worden betrokken bij de rechtmatigheidsverantwoording.

Overschrijdingen van baten en/of onderschrijdingen van lasten, investeringen en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld worden aangemerkt als onrechtmatig. Dit betreffen afwijkingen die niet (uiterlijk) gemeld zijn bij de 2e tussentijdse rapportage c.q. de najaarsnota, maar wel gemeld hadden moeten worden door het college, omdat deze al bekend waren. Als informatie nog niet bekend was ten tijde van het opstellen van de najaarsnota, en het college dit dus niet had kunnen melden, wordt de afwijking verantwoord in de jaarrekening en wordt dit alsnog aangemerkt als tijdig. Actieve informatievoorziening door het college of een raadsmededeling kan ook kwalificeren als tijdige melding van de afwijking. Sub d van bovenstaand artikel 12, lid 4 ziet toe op de afspraak wanneer een afwijking als acceptabel wordt aangemerkt.

De onrechtmatigheden worden - indien boven de verantwoordingsgrens - opgenomen in de "Rechtmatigheidsverantwoording". Vallen ze onder de grens, volstaat een toelichting in de paragraaf bedrijfsvoering.

De afspraken en spelregels rondom de rechtmatigheidsverantwoording zijn in raadsmededeling RM25.005 verduidelijkt.

Onderstaand volgt de analyse voor het begrotingscriterium voor zowel de exploitatie als de investeringskredieten.

Analyse begrotingsrechtmatigheid / exploitatie

omschrijving programma's (bedragen x € 1.000,-)	begroting 2024 na wijz.			rekening 2024			begrotingsafwijking		
	totaal lasten	totaal baten	saldo	totaal lasten	totaal baten	saldo	totaal lasten	totaal baten	saldo
0. bestuur en ondersteuning	-3.024	1.450	-1.574	-3.411	1.501	-1.910	-387	51	-336
1. veiligheid	-2.188	103	-2.085	-2.325	99	-2.226	-137	-4	-141
2. verkeer en vervoer	-3.977	461	-3.516	-3.614	525	-3.089	363	64	427
3. economie	-934	1.755	821	-838	1.934	1.096	96	179	275
4. onderwijs	-3.547	1.047	-2.500	-3.133	489	-2.644	414	-558	-144
5. sport, cultuur en recreatie	-6.643	1.671	-4.972	-5.998	1.382	-4.616	645	-289	356
6. sociaal domein	-28.972	7.111	-21.861	-29.946	6.717	-23.229	-974	-394	-1.368
7. volksgezondheid en milieu	-8.475	6.368	-2.107	-7.308	5.362	-1.946	1.167	-1.006	161
8. VHROSV	-13.423	10.952	-2.471	-11.244	9.364	-1.880	2.179	-1.588	591
9. overhead en ondersteuning organisatie	-7.730	341	-7.389	-7.479	404	-7.075	251	63	314
10. algemene dekkingsmiddelen	-986	49.497	48.511	-1.434	50.043	48.609	-448	546	98
Totaal (exclusief reserves)	-79.899	80.756	857	-76.730	77.820	1.090	3.169	-2.936	233
toevoeging reserves	-1.126		-1.126	-876		-876	250		250
onttrekking reserves		3.198	3.198		2.655	2.655		-543	-543
Totaal (inclusief reserves)	-81.025	83.954	2.929	-77.606	80.475	2.869	3.419	-3.479	-59

Tijdens het samenstellen van de jaarrekening is geconstateerd dat er afwijkingen zijn opgetreden ten opzichte van de begroting na wijziging. Hieronder wordt per programma toegelicht welke afwijkingen worden opgenomen bij het begrotingscriterium (vanaf € 50.000,-) t.b.v. de rechtmatigheidsverantwoording.

1. Overschrijding van de lasten

Op programmaniveau worden de lasten bij de programma's 0, 1, 6 en 10 overschreden. Alle bestedingen boven het begrotingsbedrag zijn altijd onrechtmatig, echter kan er sprake zijn van begrotingsonrechtmatigheden die passen binnen het door de raad vastgestelde beleid. In dat geval worden de overschrijdingen aangemerkt als acceptabel. In deze categorie is een bedrag van € 1.946.000,- onrechtmatig, waarvan € 1.905.000,- acceptabel.

Programma (bedragen x € 1.000,-)	Omschrijving	Overschrijding last	Onrechtmatig	Acceptabel	Niet-acceptabel
Overschrijding lasten programma's					
0. bestuur en ondersteuning	Dotatie wethouderspensioenen	387	387	387	
Totaal bestuur en ondersteuning		387	387	387	
1. veiligheid	Salariskosten	125	125	125	
1. veiligheid	Overig	12	12		12
Totaal veiligheid		137	137	125	12
6. sociaal domein	Programmakosten MD	791	791	791	
6. sociaal domein	Exploitatieresultaat 2024 MD	149	149	149	
6. sociaal domein	Voorziening MFA Hapert	34	34	34	
Totaal sociaal domein		974	974	974	
10. algemene dekkingsmiddelen	Vennootschapsbelasting	340	340	340	
10. algemene dekkingsmiddelen	Salariskosten	79	79	79	
10. algemene dekkingsmiddelen	Overig	29	29		29
Totaal algemene dekkingsmiddelen		448	448	419	29
Totaal overschrijding van de lasten		1.946	1.946	1.905	41

Onderstaand zijn per programma de afwijkingen groter dan € 50.000,- op hoofdlijnen toegelicht.

Programma 0. Bestuur en ondersteuning

- De meest substantiële overschrijding binnen dit programma is een hogere dotatie aan de voorziening wethouderspensioenen ad € 615.000,-. Het vormen van deze voorziening is een wettelijke verplichting. Op basis van

nieuwe actuariële berekeningen is de stand van de getroffen voorziening opnieuw berekend, wat heeft geleid tot een hogere dotatie aan de voorziening. Nieuwe actuariële berekeningen zijn ontvangen in december 2024. Overschrijding kon niet zijn meegenomen in de najaarsnota, doordat de informatie nog niet bekend was (acceptabel).

Het bedrag waarmee de lasten van het programma worden overschreden (€ 387.000,-) worden aangemerkt als onrechtmatigheid (acceptabel) en betrokken bij de rechtmatigheidsverantwoording.

Programma 1. Veiligheid

- De meest substantiële overschrijding zijn hogere toegerekende salariskosten en kosten personeel van derden ad € 125.000,- binnen dit programma. De doorbelasting/verdeling van personeels- en salariskosten geschiedt op basis van werkelijke tijdsbesteding, die na afloop van het jaar wordt doorberekend. De werkelijke salariskosten worden dan, op basis van tijdsbesteding, over de verschillende programma's verdeeld. Door het moment van de doorberekening kon de afwijking niet zijn meegenomen in de najaarsnota (acceptabel).

Het bedrag waarmee de lasten van het programma worden overschreden (€ 137.000,-) worden aangemerkt als onrechtmatigheid en betrokken bij de rechtmatigheidsverantwoording. Hiervan wordt een bedrag van € 125.000,- aangemerkt als acceptabel en € 12.000,- als niet-acceptabel.

Programma 6. Sociaal domein

- De meest substantiële overschrijding binnen dit programma zijn de hogere programmakosten Maatschappelijke Dienstverlening ad € 791.000,-. De afrekening van de programmakosten MD leidt tot een forse overschrijding van de geraamde lasten. Er is sprake van een overschrijding op een open-einde regeling. Derhalve wordt de onrechtmatigheid aangemerkt als acceptabel.

- Daarnaast zijn er hogere exploitatielasten Maatschappelijke Dienstverlening ad € 149.000,-. De afwijking werd pas bekend bij de jaarafrekening van de GRSK. De afwijking was daarom nog niet bekend bij de najaarsnota. Derhalve wordt de onrechtmatigheid aangemerkt als acceptabel.

- Tevens vond een hogere dotatie onderhoudsvoorziening Hart van Hapert plaats ad € 99.000,-. Alle huurders van de MFA Hart van Hapert én de basisschool betalen aan de gemeente een afzonderlijke bijdrage voor de "materiele instandhouding" van de MFA. De bijdrage dient ter voeding van de voorziening groot onderhoud en wordt daarnaast door de gemeente aangewend ten behoeve van het onderhoud van de diverse installaties in de MFA. De afwijking betreft een afwijking op zowel de lasten als de baten van de gemeentelijke begroting. Er is sprake van een overschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren (acceptabel).

Het bedrag waarmee de lasten van het programma worden overschreden (€ 974.000,-) worden aangemerkt als onrechtmatigheid (acceptabel) en betrokken bij de rechtmatigheidsverantwoording.

Programma 10. Algemene dekkingsmiddelen

- De meest substantiële overschrijding is een hogere vennootschapsbelasting ad € 340.000,-. De voorlopige aangifte VPB wordt pas na afloop van het dienstjaar 2024 ingediend. De afwijking was daarom nog niet bekend bij de najaarsnota. Onrechtmatigheid wordt derhalve aangemerkt als acceptabel.

- Tevens waren er hogere toegerekende salariskosten en kosten personeel van derden ad € 79.000,-. De doorbelasting/verdeling van personeels- en salariskosten geschiedt op basis van werkelijke tijdsbesteding, die na afloop van het jaar wordt doorberekend. De werkelijke salariskosten worden dan, op basis van tijdsbesteding, over de verschillende programma's verdeeld. Door het moment van de doorberekening kon de afwijking niet zijn meegenomen in de najaarsnota (acceptabel).

Het bedrag waarmee de lasten van het programma worden overschreden (€ 448.000,-) worden aangemerkt als onrechtmatigheid en betrokken bij de rechtmatigheidsverantwoording. Hiervan wordt een bedrag van € 419.000,- aangemerkt als acceptabel en € 29.000,- als niet-acceptabel.

2. Overschrijdingen van baten en/of onderschrijdingen van lasten en baten

Op programmaniveau worden de lasten bij de programma's 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9 en de reserves onderschreden. Op alle programma's (incl. reserves) zijn afwijkingen (over- en onderschrijdingen) op de baten te zien. Alle afwijkingen in dit onderdeel zijn in de aard niet onrechtmatig. Echter kan er sprake zijn van begrotingsonrechtmatigheden die

niet tijding aan de raad zijn gemeld. In dat geval worden de afwijkingen aangemerkt als onrechtmatig en betrokken bij de rechtmatigheidsverantwoording. In deze categorie is een bedrag van € 286.000,- onrechtmatig, welke per definitie worden aangemerkt als niet-acceptabel.

Programma (bedragen x € 1.000,-)	Onderschr. last	Rechtmatig (tijdig)	Onrechtmatig (niet tijdig)	Overschr. baat	Onderschr. baat	Rechtmatig (tijdig)	Onrechtmatig (niet tijdig)
Onderschrijding lasten				Overschrijding en/of onderschrijding van baten			
0. bestuur en ondersteuning				51			51
1. veiligheid					4	4	
2. verkeer en vervoer	363	363		64			64
3. economie	96	96		179		179	
4. onderwijs	414	414			558	558	
5. sport, cultuur en recreatie	645	645			289	289	
6. sociaal domein					392	392	
7. volksgezondheid en milieu	1.167	1.111	56		1.006	1.006	
8. VHROSV	2.179	2.179			1.588	1.525	63
9. overhead en ond. organisatie	251	251		63		11	52
10. algemene dekkingsmiddelen				546		546	
Totaal	5.115	5.059	56	903	3.837	4.510	230
Totaal onderschrijding van lasten (56) + overschrijding en/of onderschrijding van baten (230) = 286 niet-acceptabele onrechtmatigheden.							

Onderstaand zijn per programma de afwijkingen groter dan € 50.000,- op hoofdlijnen toegelicht.

Programma 0. Bestuur en ondersteuning (overschrijding van de baten)

- Hogere leges reisdocumenten ad € 52.000,-. Overschrijding van de baat had gemeld moeten worden bij de najaarsnota 2024 en wordt derhalve aangemerkt als onrechtmatig en betrokken bij de rechtmatigheidsverantwoording, voor het bedrag dat de baten worden overschreden (€ 51.000,-).

Programma 2. Verkeer en vervoer (onderschrijding van de lasten)

- Bijdrage KTM Randweg Eindhoven en bijdrage regionale bereikbaarheid Brainport ad € 366.000,-. In de gewijzigde begroting is een bijdrage geraamd ten behoeve van de KTM Randweg Eindhoven en bijdrage regionale bereikbaarheid Brainport. Omdat deze bijdrage al is meegenomen in het project N284 kan deze bijdrage komen te vervallen. Eind 2024 (na de najaarsnota) werd bekend dat deze bijdrage kon komen te vervallen. Verantwoording in de jaarrekening wordt aangemerkt als tijdig.

Programma 2. Verkeer en vervoer (overschrijding van de baten)

- Hogere baten degeneratievergoeding ad € 86.000,-. De hogere baat had gemeld moeten worden bij de najaarsnota en wordt derhalve aangemerkt als onrechtmatig en betrokken bij de rechtmatigheidsverantwoording.

Programma 3. Economie (onderschrijding van de lasten)

- Lagere projectkosten uitbreiding bedrijventerrein Hapert Noord ad € 66.000,-. Onderschrijding is onderdeel van de budgetoverhevelingen, welke onderdeel uitmaakt van het voorstel voor resultaatbestemming. In raadsmededeling RM25.031 is de raad reeds geïnformeerd over deze afwijking, en is aanvullende toelichting te raadplegen over deze afwijking. Verantwoording in de jaarrekening wordt aangemerkt als tijdig en derhalve niet opgenomen als afwijking bij het begrotingscriterium van de rechtmatigheidsverantwoording.

Programma 3. Economie (overschrijding van de baten)

- Hogere baten winstuitkering KBP ad € 203.000,-. De winstuitkering was tijdens opstelling van de najaarsnota nog niet bekend. Verantwoording in de jaarrekening wordt aangemerkt als tijdig.

Programma 4. Onderwijs (onderschrijding van de lasten)

- Lagere kosten voor de specifieke uitkeringen ventilatie scholen, onderwijsachterstandenbeleid en onderwijsvertraging ad € 490.000,-. Afwijkingen zijn pas bekend bij het opstellen van de definitieve verantwoording bij de jaarafsluiting. Verantwoording in de jaarrekening wordt derhalve aangemerkt als tijdig.

Programma 4. Onderwijs (overschrijding van de baten)

- Lagere baten voor de specifieke uitkeringen ventilatie scholen, onderwijsachterstandenbeleid en

onderwijsvertraging ad € 490.000,-. Afwijkingen zijn pas bekend bij het opstellen van de definitieve verantwoording bij de jaarafsluiting. Verantwoording in de jaarrekening wordt derhalve aangemerkt als tijdig.

Programma 5. Sport, cultuur en recreatie (onderschrijding van de lasten)

- Lagere projectkosten renovatie sportveld Groesbocht (€ 66.000,-), parkeerplaatsen & herontwikkeling sportpark de Lemelvelden (€ 136.000,-), beregening sportvelden (€ 75.000,-), gebiedsontwikkeling Kroonvensche Heide (€ 239.000,-) en Groenbeleidsplan & soorten managementplan (€ 141.000,-). Onderschrijdingen zijn onderdeel van de budgetoverhevelingen, welke onderdeel uitmaakt van het voorstel voor resultaatbestemming. In raadsmededeling RM25.031 is de raad reeds geïnformeerd over deze afwijkingen, en is aanvullende toelichting te raadplegen over deze afwijkingen. Verantwoording in de jaarrekening wordt aangemerkt als tijdig en derhalve niet opgenomen als afwijking bij het begrotingscriterium van de rechtmatigheidsverantwoording.

Programma 5. Sport, cultuur en recreatie (onderschrijding van de baten)

- Lagere baten voor gebiedsontwikkeling Kroonvensche Heide ad € 239.000,-. Onderschrijding is onderdeel van de budgetoverhevelingen, welke onderdeel uitmaakt van het voorstel voor resultaatbestemming. In raadsmededeling RM25.031 is de raad reeds geïnformeerd over deze afwijking, en is aanvullende toelichting te raadplegen over deze afwijking. Verantwoording in de jaarrekening wordt aangemerkt als tijdig en derhalve niet opgenomen als afwijking bij het begrotingscriterium van de rechtmatigheidsverantwoording.

Programma 6. Sociaal domein (onderschrijding van de baten)

- Lagere baten ad 334.000 door minder kosten ten laste van de specifieke uitkering Wet inburgering Nieuwkomers. Afwijkingen zijn pas bekend bij het opstellen van de definitieve verantwoording bij de jaarafsluiting. Verantwoording in de jaarrekening wordt derhalve aangemerkt als tijdig.

- Lagere baten ad 125.000 in verband met uitgestelde verkoopopbrengst Kloostertuin naar 2025. Afwijking was nog niet bekend ten tijde van het opstellen van de najaarsnota 2024. Verantwoording in de jaarrekening wordt derhalve aangemerkt als tijdig.

- Lagere baten in het kader van dubieuze debiteuren SOZA aansluiting balans Kempenplus. Afwijking was pas bekend bij de afrekening programmakosten Kempenplus (na tussentijdse rapportages). Verantwoording in de jaarrekening wordt derhalve aangemerkt als tijdig.

Programma 7. Volksgezondheid en milieu (onderschrijding van de lasten)

- Lagere kosten voor de specifieke uitkeringen capaciteit energietransitie, lokaal isolatieprogramma en aanpak energiearmoede ad € 897.000,-. Afwijkingen zijn pas bekend bij het opstellen van de definitieve verantwoording bij de jaarafsluiting. Verantwoording in de jaarrekening wordt derhalve aangemerkt als tijdig.

- Lagere projectkosten voorbereiding nieuw grondstoffencentrum (€ 62.000,-) en subsidieregeling duurzame energie particulieren (€ 52.000,-). Onderschrijdingen zijn onderdeel van de budgetoverhevelingen, welke onderdeel uitmaakt van het voorstel voor resultaatbestemming. In raadsmededeling RM25.031 is de raad reeds geïnformeerd over deze afwijkingen, en is aanvullende toelichting te raadplegen over deze afwijkingen. Verantwoording in de jaarrekening wordt aangemerkt als tijdig en derhalve niet opgenomen als afwijking bij het begrotingscriterium van de rechtmatigheidsverantwoording.

- Lagere projectkosten door inzet van de Brede Spuk GALA middelen ad € 56.000,-. De afwijking had uiterlijk bij de najaarsnota 2024 gemeld moeten worden en wordt derhalve betrokken bij de rechtmatigheidsverantwoording.

Programma 7. Volksgezondheid en milieu (onderschrijding van de baten)

- Lagere baat vanuit de voorziening riolering ad € 108.000,-. Afwijking was niet bekend ten tijde van het opstellen van de najaarsnota 2024. Verantwoording in de jaarrekening wordt aangemerkt als tijdig.

- Lagere inkomsten afvalstoffenheffing ad € 63.000,-. De afwijking had uiterlijk bij de najaarsnota 2024 gemeld moeten worden en wordt derhalve betrokken bij de rechtmatigheidsverantwoording.

- Lagere baten voor de specifieke uitkeringen capaciteit energietransitie, lokaal isolatieprogramma en aanpak energiearmoede ad € 987.000,-. Afwijkingen zijn pas bekend bij het opstellen van de definitieve verantwoording bij de jaarafsluiting. Verantwoording in de jaarrekening wordt derhalve aangemerkt als tijdig.

Programma 8. VHROSV (onderschrijding van de lasten)

- Lagere kosten voor mutaties onderhanden werk, mutatie voorbereidingskosten en doorbelasting grondexploitatie ad € 1.543.000,-. Doorrekeningen voor de grondexploitaties worden twee keer per jaar uitgevoerd, bij de begroting en bij de jaarrekening. Afwijking was nog niet bekend ten tijde van het opstellen van de najaarsnota 2024. Verantwoording in de jaarrekening wordt aangemerkt als tijdig.

- Lagere projectkosten uitvoering omgevingswet (€ 301.000,-), startbouwimpuls Piushof Bladel (€ 165.000,-) en plankosten uitbreidinglocaties (€ 125.000,-). Onderschrijdingen zijn onderdeel van de budgetoverhevelingen, welke onderdeel uitmaakt van het voorstel voor resultaatbestemming. In raadsmededeling RM25.031 is de raad reeds geïnformeerd over deze afwijkingen, en is aanvullende toelichting te raadplegen over deze afwijkingen. Verantwoording in de jaarrekening wordt aangemerkt als tijdig en derhalve niet opgenomen als afwijking bij het begrotingscriterium van de rechtmatigheidsverantwoording.

Programma 8. VHROSV (onderschrijding van de baten)

- Lagere baten voor mutaties onderhanden werk & mutatie voorbereidingskosten grondexploitatie ad € 1.755.000,-. Doorrekeningen voor de grondexploitaties worden twee keer per jaar uitgevoerd, bij de begroting en bij de jaarrekening. Afwijking was nog niet bekend ten tijde van het opstellen van de najaarsnota 2024. Verantwoording in de jaarrekening wordt aangemerkt als tijdig.

- Lagere inkomsten afvalstoffenheffing ad € 63.000,-. De afwijking had uiterlijk bij de najaarsnota 2024 gemeld moeten worden en wordt derhalve betrokken bij de rechtmatigheidsverantwoording.

Programma 9. Overhead en ondersteuning organisatie (onderschrijding van de lasten)

- Lagere toegerekende salariskosten en kosten personeel van derden ad € 96.000,-. De doorbelasting/verdeling van personeels- en salariskosten geschiedt op basis van werkelijke tijdsbesteding. De overschrijding was daarom niet bekend tijdens het opstellen van de najaarsnota en dus wordt de afwijking gemeld in de jaarrekening.

Programma 9. Overhead en ondersteuning organisatie (overschrijding van de baten)

- Hogere baten doorbelasting gedeelte gemeente Reusel-De Mierden in verband met inhuur overlastgevende jeugd ad € 52.000,-. De afwijking had uiterlijk bij de najaarsnota 2024 gemeld moeten worden en wordt derhalve betrokken bij de rechtmatigheidsverantwoording.

Programma 10. Algemene dekkingsmiddelen (overschrijding van de baten)

- Hogere baten algemene uitkering ad € 612.000,-. De grootste oorzaak hiervan is de afwijking van de december-circulaire 2024. Afwijking was nog niet bekend ten tijde van het opstellen van de najaarsnota 2024. Verantwoording in de jaarrekening wordt aangemerkt als tijdig.

Analyse begrotingsrechtmatigheid / investeringen

omschrijving krediet (bedragen x € 1.000,-)	krediet	uitgaven t/m 2023	uitgaven 2024	saldo krediet	overschr. > € 50.000,-
bestuur en ondersteuning	588			588	
veiligheid	25			25	
verkeer en vervoer	12.335	4.243	3.574	4.517	-57
economie	3.724	2.802	789	133	
onderwijs	1.188		400	788	
sport, cultuur en recreatie	9.829	1.826	666	7.337	
sociaal domein	42.099	30.338	10.214	1.547	
volksgezondheid en milieu	6.563	775	2.641	3.147	
VHROSV	7.299		693	6.606	
overhead en ondersteuning organisatie	1.508	273	302	933	
algemene dekkingsmiddelen					
Totaal	85.158	40.257	19.279	25.621	-57

Op basis van de verordening op het financieel beheer ex. artikel 212 van de Gemeentewet wordt gerapporteerd over kredietoverschrijdingen boven de € 50.000,-. Nadere toelichting van de onderliggende kredieten binnen de programma's is te vinden onder 'Toelichting op investerings- en projectbudgetten'.

Verkeersvisie Hapert / aanpassing Oude Provincialeweg

Het restantkrediet 2024 ad € 364.000,- is in 2024 afgerond met een overschrijding van € 57.000,- wegens extra uitgevoerde asfalteringswerkzaamheden en de toerekening van salaris- en apparaatskosten Openbare Werken. De overschrijding wordt betrokken bij de rechtmatigheidsverantwoording.

Concluderend

Op basis van de uitgevoerde analyse begrotingsrechtmatigheid wordt een bedrag van € 2.289.000,- betrokken in het onderdeel begrotingsrechtmatigheid van de rechtmatigheidsverantwoording. Hiervan worden een bedrag van € 1.905.000,- aangemerkt als acceptabel en € 384.000,- als niet-acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken. In hoofdstuk 5.4 'Rechtmatigheidsverantwoording' zijn de bevindingen in schematische wijze weergegeven.

5.4 Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 19 december 2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 2.328.000,-. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevinding

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen bedrag € 2.289.000,- bedraagt. Dit is lager dan de daarvoor gestelde grens van € 2.328.000,-. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 1.905.000,- acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

Begrotingscriterium	bedragen x € 1.000,-
1A. Overschrijding lasten programma's	-1.946
1B. Overschrijding investeringskredieten	-57
2. Ongeautoriseerde reservemutatie	0
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan de raad zijn gemeld.	-286
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	-2.289
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid. De niet-acceptabele begrotingsonrechtmatigheden worden inhoudelijk in de rechtmatigheidsverantwoording en in de paragraaf bedrijfsvoering toegelicht.	-1.905 -384
Voorwaardencriterium	
5. Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	0
M&O criterium	
6. Geen bevindingen	0
Totaal onrechtmatigheden	-2.289
Waarvan acceptabel	-1.905
Waarvan niet-acceptabel	-384

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

5.5 Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen

SiSa

Voor een aantal specifieke uitkeringen geldt dat de verantwoording hiervan plaatsvindt middels de Single information, Single audit-bijlagen (SiSa). De onafhankelijke accountant neemt de controle voor de betreffende regelingen mee in de controle van de jaarrekening. Een aantal gegevens over de regelingen wordt opgenomen in de verplichte SiSa-bijlage bij de jaarrekening. Deze bijlage wordt aangeboden aan het Centraal Bureau voor de Statistiek. Dit instituut zorgt ervoor dat de gegevens worden doorgestuurd naar de belanghebbende ministeries of instanties. De vorm van de bijlage is wettelijk voorgeschreven. Er mag niet worden afgeweken van het achterliggende model.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025										
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator		
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T) Aard controle D2 Indicator: B2/01	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 Aard controle n.v.t. Indicator: B2/03	Normbedragen voor e (ja/nee) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2 Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05			
			0	4	Ja	Ja	Nee			
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/06	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07						
					Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/08	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/09	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/10	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/11	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/12	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/13		
			€35.344	€ 45.106			€0	€0		

			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/14 €1.564	Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/15 €10.684	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/16 €0	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/17 €13.872	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/18 €0	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/19 €8.078
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/20 €12.348	Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/21 €24.348	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driesprekken (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/22 €0	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/23 €0	Totaal Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling Aard controle n.v.t. Indicator: B2/24 €49.256	
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen Aard controle R Indicator: C62/01 € 158	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: C62/02 Nee				
BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: C92/01 € 20.696	Bedrag doorgeschoven naar t+1 Aard controle R Indicator: C92/02 € 0	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert Aard controle n.v.t. Indicator: C92/03 3	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is Aard controle n.v.t. Indicator: C92/04 80	Aantal gebruikte leermiddelen Aard controle n.v.t. Indicator: C92/05 85	
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB) Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO) Aard controle R Indicator: D8/01 € 147.959	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO) Aard controle R Indicator: D8/02 € 0	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voerschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO) Aard controle R Indicator: D8/03 € 9.256	Correctie besteding (jaar T-1) Let op bij correctie verder verwerken bij indicator 05 Aard controle R Indicator: D8/04 € 0	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) Aard controle R Indicator: D8/05 € 153.000	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T) Aard controle R Indicator: D8/06 € 238.711

			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07</i>	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag <i>Aard controle R Indicator: D8/08</i>	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/09</i>	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag <i>Aard controle R Indicator: D8/10</i>		
		1						
		2						
		100						
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld <i>Aard controle R Indicator: D14/01</i>	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen <i>Aard controle R Indicator: D14/02</i>	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs <i>Aard controle R Indicator: D14/03</i>			
			€ 253.082	€ 0	€ 0			
			Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve (jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			<i>Aard controle R Indicator: D14/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D14/07</i>		
			€ 0	€ 418.635	€ 165.553	Nee		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08</i>	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs <i>Aard controle R Indicator: D14/09</i>	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: D14/10</i>	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs <i>Aard controle R Indicator: D14/11</i>		
		1						
		2						
		10						
OCW	D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	Beschikingsnummer/referentienu mmer <i>Aard controle n.v.t. Indicator: D23/01</i>	Aard van de activiteit besteding (jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: D23/02</i>	Besteding (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: D23/03</i>	Indien van toepassing: bedrag dat wordt meegenomen van 2024 naar 2025. <i>Aard controle n.v.t. Indicator: D23/04</i>	Aard van de activiteit Cumulatieve besteding (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: D23/05</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: D23/06</i>
		1	SB240076	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 29.000	€ 36.300	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 29.000
		2						
		100						
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D23/07</i>					
		1	Nee					
		2						
		100						

lenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: E44B/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: E44B/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/06</i>
			1 060772 Gemeente Eindhoven	IENW/BSK-2023/375806	€ 136.312	€ 136.312	€ 712.291	€ 712.291
			2 060772 Gemeente Eindhoven	IENW/BSK-2023/375806	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			15					
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/09</i>			
			1 060772 Gemeente Eindhoven	IENW/BSK-2023/375806	Nee			
			2 060772 Gemeente Eindhoven	IENW/BSK-2023/375806	Nee			
			15					
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/12</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/13</i>		
			1 060772 Gemeente Eindhoven	IENW/BSK-2023/375806	Kern Hoogeloon	Ja		
			2 060772 Gemeente Eindhoven	IENW/BSK-2023/375806	Kern Netersel	Nee		
			15					
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/01</i>	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/02</i>	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R Indicator: G2/03</i>	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R Indicator: G2/04</i>	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R Indicator: G2/05</i>	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R Indicator: G2/06</i>
			€ 1.901.670	€ 37.316	€ 93.216	€ 0	€ 31.329	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW)
			Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle R Indicator: G2/07</i>	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle R Indicator: G2/08</i>	Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) <i>Aard controle R Indicator: G2/09</i>	Gemeente I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/10</i>	Gemeente I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/11</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/12</i>
			€ 4.559	€ 429	€ 0	€ 1.001.379	€ 745	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) <i>Aard controle D2 Indicator: G2/13</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14</i>				
			€ 0	Ja				

SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking). gemeentedeel 2024 Besluit bijstandverlening zelfstandigen Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/01</i>	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/02</i>	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/03</i>	Besteding (jaar T) Bob Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/04</i>	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/05</i>	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/06</i>
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 3.237
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/07</i>	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/08</i>	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/09</i>	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/10</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G3/11</i>	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een	Welke regeling betreft het? Gemeente <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G4/01</i>	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/02</i>	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/03</i>	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/04</i>	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/05</i>	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/06</i>
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	-€ 275	€ 0	€ 612	€ 12.907	€ 0
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 2.870	€ 8.492	€ 0
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 700	€ 23.373	€ 0
			6 Totaal	-€ 275	€ 0	€ 4.182	€ 44.772	€ 0
			Kopie regeling Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Gemeente <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G4/07</i>	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/08</i>	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/09</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G4/10</i>		
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja		
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja		
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja		
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja		
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja		
			6 Totaal	0	0	N.v.t.		

			Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/12</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/13</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/14</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/15</i>
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/17</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: G4/18</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/19</i>	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	
SZW	G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2024 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft	Besteding (jaar T) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G10/01</i>	Baten (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G10/02</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G10/03</i>		
			€ 142.541	€ 0	Ja		
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW- domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2024 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G12/01</i>	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G12/02</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G12/03</i>		
			€ 0	€ 0	Ja		

SZW	G13	Onderwijsroute_ deel gemeente 2024 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G13/01</i>	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G13/02</i>	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G13/03</i>	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G13/04</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05</i>	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025 Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende uitkering				
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02</i>				
			€ 147.419	€ 232.570				
			Activiteiten	Totale werkelijke berekende uitkering per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Dienstverlening door derden	Toelichting
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/06</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08</i>
			1 Nieuwbouw	€ 2.977	€ 2.977			
			2 Renovatie	€ 2.719	€ 2.719			
			3 Onderhoud	€ 124.397	€ 124.397			
			4 Aankoop	€ 13.623		€ 13.623		
			5 Dienstverlening door derden	€ 53.875			€ 53.875	
			6 Beheer en exploitatie	€ 34.979		€ 34.979		
			7					
			100					
VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering,	Naam onderdeel	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) per onderdeel	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) per onderdeel	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)?	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)?
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: H30/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/06</i>
			1 Lokaal Sportakkoord	€ 15.487	€ 29.815	€ 44.420	Ja	N.v.t.
			2 Brede regeling combinatiefuncties	€ 106.026	€ 112.256	€ 194.314	Ja	Ja
			3 Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 23.826	€ 26.252	€ 49.181		
			4 Kansrijke Start	€ 19.062	€ 22.493	€ 33.666	Ja	Ja
			5 Mentale Gezondheid	€ 5.957	€ 11.345	€ 14.558	Ja	Ja
			6 Aanpak overgewicht en obesitas	€ 20.848	€ 23.680	€ 40.766	Ja	Ja
			7 Valpreventie	€ 56.588	€ 62.248	€ 104.285	Ja	Ja
			8 Leefomgeving	€ 11.913	€ 13.783	€ 23.349	Ja	Ja
			9 OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 2.978	€ 3.550	€ 5.833		
							Ja	Ja
			10 Versterken sociale basis	€ 42.887	€ 42.887	€ 85.407	Ja	Ja
			11 Mantelzorg	€ 11.913	€ 13.611	€ 26.758	Ja	Ja
			12 Eén tegen eenzaamheid	€ 0	€ 0	€ 0	N.v.t.	N.v.t.
			13 Welzijn op recept	€ 11.317	€ 5.570	€ 5.570	Ja	Ja
			14 Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 2.978	€ 2.978	€ 5.837		
							Ja	Ja
			15 Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 8.696	€ 6.899	€ 6.899		
							Ja	Ja

			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/07					
			Nee					
VRO	J32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	Beschikingsnummer /naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 december 2023 (Ja/Nee)	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
		Gemeenten	Aard controle n.v.t. Indicator: J32/01	Aard controle R Indicator: J32/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J32/03	Aard controle D2 Indicator: J32/04	Aard controle n.v.t. Indicator: J32/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J32/06
			1 SUVIS21-011311406	€ 118.158	€ 2.831.455	Ja		Nee
			2					
		100						
			Kopie Beschikingsnummer/Naam	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.t.)	Toelichting (verplicht als bij indicator 08 nee is ingevuld)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: J32/07	Aard controle D2 Indicator: J32/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J32/09			
			1 SUVIS21-011311406	Ja				
			2					
		100						
VRO	J41B	Regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw	Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen	Besteding (jaar T) aan flexibele ondersteuning, capaciteit en expertise	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Aantal projecten dat (in jaar T) is geholpen met middelen	Aantal projecten dat cumulatief (t/m jaar T) is geholpen met middelen
		SiSa tussen medeoverheden	Aard controle n.v.t. Indicator: J41B/01	Aard controle R Indicator: J41B/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J41B/03	Aard controle R Indicator: J41B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: J41B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J41B/06
			1 030010 Provincie Noord-Brabant	€ 0	€ 31.449	€ 2.213	0	1
			2					
			3					
			4					
			5					
			Kopie provinciecode	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: J41B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J41B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J41B/09			
			1 030010 Provincie Noord-Brabant	0	Ja			
			2					
			3					
			4					
			5					

VRO	J55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten
			Aard controle n.v.t. Indicator: J55/01	Aard controle R Indicator: J55/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/04	Aard controle R Indicator: J55/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/06
			29	€ 4.050	€ 92.180	103	€ 14.386	€ 116.166
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten			
			Aard controle n.v.t. Indicator: J55/07	Aard controle R Indicator: J55/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/09			
			11	€ 886	€ 2.092			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen
			Aard controle n.v.t. Indicator: J55/10	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/11	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/12	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/13	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/14	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/15
			0	0	0	0	0	0
VRO	J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T), in C94/06 t/m C94/08 opgesplitst	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2).	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a
			Aard controle n.v.t. Indicator: J94/01	Aard controle R Indicator: J94/02	Aard controle D1 Indicator: J94/03	Aard controle D1 Indicator: J94/04	Aard controle R Indicator: J94/05	Aard controle R Indicator: J94/06
			1 LAI23-03494457	€ 1.154	0	0	0	€ 1.154
			2 LAI24-03723809	€ 0	0	0	0	€ 0
			100					
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (ja/nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: J94/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J94/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J94/09			
			1	€ 0	€ 0	Nee		
			2	€ 0	€ 0	Nee		
			100					

VRO	J105	Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls	Projectnummer	Aantal woningen waarvan de bouw is gestart cumulatief (t/m jaar T)	Afgesproken datum van start bouw gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Aantal woningen dat is gerealiseerd cumulatief (t/m jaar T)	Afgesproken datum van oplevering gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen
			Aard controle n.v.t. Indicator: J105/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J105/02	Aard controle D1 Indicator: J105/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J105/04	Aard controle D1 Indicator: J105/05	Aard controle R Indicator: J105/06
			1 2023-0000096152	0	Nee	0	Nee	€ 0
			2					
			20					
			Kopie projectnummer	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Toelichting afwijking(en) van datum start bouw, datum van oplevering en/of prijscategorieën woningen	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Afgesproken aandeel van betaalbare woningen gehaald? (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: J105/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J105/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J105/09	Aard controle n.v.t. Indicator: J105/10	Aard controle n.v.t. Indicator: J105/11	Aard controle D1 Indicator: J105/12
			1 2023-0000096152	€ 0	Ja	Startbouw is Q1 2025 verwachte oplevering woningen verwacht Q2 2027	0	Nee
			2					
			20					
			Kopie projectnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: J105/13	Aard controle n.v.t. Indicator: J105/14				
			1 2023-0000096152	Nee				
			2					
			20					
VRO	J210B	Meerjarige regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw	Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Aantal projecten dat in (jaar T) is geholpen met middelen	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: J210B/01	Aard controle R Indicator: J210B/02	Aard controle R Indicator: J210B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J210B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: J210B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J210B/06
		Sisa tussen medeoverheden	1 030010 Provincie Noord-Brabant	€ 24.466	€ 24.466	1	1	Nee
			2					
			3					
			4					
			5					
KGG	K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten
			Aard controle R Indicator: K28/01	Aard controle R Indicator: K28/02	Aard controle R Indicator: K28/03	Aard controle n.v.t. Indicator: K28/04	Aard controle R Indicator: K28/05	Aard controle n.v.t. Indicator: K28/06
			€ 106.822	€ 0	€ 152.272	€ 540.556	€ 0	€ 0
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: K28/07					
			Nee					

LVVN	L7B	Regeling specifieke uitkering IBP-Vitaal Platteland	Gebiedsnaam/nummer	Hieronder per regel één provincie(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen	Totale besteding (jaar T)	Totale cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Toelichting
		SiSa tussen medeoverheden						Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L7B/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L7B/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: L7B/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: L7B/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L7B/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L7B/06</i>
			1 Kroonvensche Heide e.o.	030010 Provincie Noord-Brabant	€ 2.680	€ 61.043	Nee	
			2					
			10					
AenM	M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO)
		Gemeenten	<i>Aard controle R Indicator: M16/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: M16/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/06</i>
			€ 2.186.911			€ 141.296	€ 0	€ 121.615
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T)	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T)	Berekening totale besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	
			<i>Aard controle R Indicator: M16/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/09</i>	Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 verminderd met 09 <i>Aard controle n.v.t. Indicator: M16/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: M16/11</i>	
			€ 0	€ 47.380	€ 0	€ 2.497.202	€ 5.007.567	

5.6 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Verklaring over de jaarstukken

Nog niet beschikbaar

6. Bijlagen

6.1 Overzicht afschrijvingstermijnen

Balansrubriek		Betreft	Afschrijvings termijn
Algemeen			
- Activa met economisch nut en een verkrijgingsprijs van minder dan € 10.000,- worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen.			
- Gronden en terreinen worden altijd geactiveerd.			
Immateriële vaste activa	a.	kosten sluiten geldleningen	tlv resultaat
	b.	onderzoek en ontwikkeling bepaald actief (onder voorwaarden)	max. 5 jaar
Materiële vaste activa			
Gronden en terreinen	a.	gronden en terreinen	niet
	b.	renovatie sportterreinen	25 jaar
	c.	aanleg sportvelden	40 jaar
	d.	aanleg gravelbanen	25 jaar
	e.	aanleg kunstgras sportvelden	10 jaar
Woonruimten *	a.	woningen	40 jaar
	b.	renovatie, restauratie, uitbreiding en aankoop woonruimten	25 jaar
	c.	semi-permanente woningen	15 jaar
Bedrijfsgebouwen	a.	nieuwbouw bedrijfs- en schoolgebouwen	40 jaar
	b.	kleedlokalen sportvoorzieningen	40 jaar
	c.	renovatie, restauratie, uitbreiding en aankoop bedrijfs- en schoolgebouwen	25 jaar
	d.	semi-permanente gebouwen/ noodlokalen/ loodsen/ opslagplaatsen	15 jaar
	e.	dierenverblijf	25 jaar
Grond- weg- en waterbouw- kundige werken	a.	bergbezinkbassins, vrijval en druk rioleringen	50 jaar
	b.	rioolgemalen bouwkundig	50 jaar
	c.	rioolgemalen mechanisch en electrisch	20 jaar
	d.	aanleg wegen, pleinen en rotondes	50 jaar
	e.	aanleg tunnels, viaducten en bruggen	50 jaar
	f.	aanleg plantsoenen, parken en groenvoorzieningen	40 jaar
	g.	reconstructie plantsoenen, parken en groenvoorzieningen	25 jaar
	h.	reconstructie / rehabilitatie wegen, pleinen en rotondes	50 jaar
	i.	straatmeubilair (abri's, bewegwijzering, straatnaamborden, verkeersborden)	10 jaar
	j.	verkeersregelinstallaties	12 jaar
	k.	lichtmasten openbare verlichting	40 jaar
	l.	armaturen openbare verlichting	20 jaar
	m.	aanleg speelterreinen	20 jaar
	n.	speeltoestellen	10 jaar
Vervoersmiddelen	a.	vrachtwagens en tractoren	12 jaar
	b.	bedrijfswagens	8 jaar
Machines, apparaten en installaties	a.	automatiseringsmiddelen	3-5 jaar
	b.	kantoormeubilair	10 jaar
	c.	meubilair scholen en gemeenschapshuizen	15 jaar
	d.	strooibehoudingen	10 jaar
	e.	technische installaties	15 jaar
	f.	veiligheidsvoorzieningen	10 jaar
	g.	bij (eerste) inrichtingen e.d., waarbij de zgn. componentenbenadering niet is en ook niet zal worden toegepast, wordt een forfaitaire afschrijvingstermijn gehanteerd van	25 jaar
Overige materiële vaste activa	a.	hekwerken, terreinafstering-/afscheiding	15 jaar
	b.	buitenterreinen	25 jaar
	c.	rijwielstalling/berging	15 jaar
	d.	schuilhutten	25 jaar
	e.	luchtfoto's	5 jaar
Financiële vaste activa	a.	bijdragen in activa van derden (als ware het actief in bezit van de gemeente)	variabel
Restwaarde **	a.	bedrijfsgebouwen: gemeentehuis	25% WOZ-waarde
	b.	bedrijfsgebouwen: overig	10% WOZ-waarde
	c.	woningen	50% WOZ-waarde
	d.	vervoersmiddelen	5% aanschafwaarde
	e.	overige activa	geen
Vorengenoemde opsomming is niet uitputtend. Voorts blijft het in incidentele gevallen, bijvoorbeeld indien de werkelijke levensduur sterk afwijkt, mogelijk af te wijken van de in deze bijlage genoemde afschrijvingstermijnen.			
* In het algemeen wordt de lineaire afschrijvingsmethode toegepast. Bij woningen hanteren we daarentegen de annuïtaire afschrijvingsmethode.			
** Normaal gesproken wordt de boekwaarde van een activum aan het eind van de afschrijvingstermijn tot € 0 gereduceerd. Voor sommige vaste activa wordt echter van tevoren vastgesteld dat sprake dient te zijn van een restwaarde, omdat een deel van het actief geacht wordt altijd zijn waarde te behouden (tot het moment van verkoop of buitengebruikstelling). De reden voor het hanteren van een restwaarde dient goed te zijn onderbouwd. De restwaarde moet gebaseerd zijn tegen 'het prijspeil op moment van ingebruikname'.			

6.2 Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld

omschrijving hoofdtaktaakveld	taakveld RRV	omschrijving taakveld BBV	Waarden		R 2023-U	R 2023-I	Pr-B 2024-U	Pr-B 2024-I	B 2024-U	B 2024-I	R 2024-U	R 2024-I	verschil last	verschil baat
Bestuur en ondersteuning	0.1	Bestuur	-2.147.544	145.108	-1.581.072	79.127	-2.145.622	168.278	-2.671.518	186.284	-525.896	18.006		
	0.10	Mutaties reserves	-13.745.131	13.333.934	-127.530	1.497.448	-1.125.782	3.198.089	-875.782	2.654.923	250.000	-543.166		
	0.2	Burgerzaken	-511.315	266.272	-621.102	277.517	-723.740	423.665	-655.410	474.960	68.330	51.295		
	0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-61.207	192.287	-98.247	197.418	-155.300	858.143	-84.346	839.202	70.954	-18.941		
			-16.465.197	13.937.602	-2.427.951	2.051.510	-4.150.444	4.648.175	-4.287.056	4.155.369	-136.612	-492.806		
Veiligheid	1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-1.494.238	89.143	-1.468.226	76.330	-1.472.869	85.660	-1.490.097	82.970	-17.228	-2.690		
	1.2	Openbare orde en veiligheid	-497.571	18.579	-542.734	12.569	-715.963	16.500	-834.416	15.811	-118.453	-689		
			-1.991.809	107.723	-2.010.960	88.899	-2.188.832	102.160	-2.324.513	98.782	-135.681	-3.378		
Algemene dekkingsmiddelen	0.5	Treasury	-563.572	807.579	-655.705	873.099	-490.847	656.835	-452.351	674.769	38.496	17.934		
	0.61	OZB woningen	-317.274	2.559.029	-201.660	2.808.786	-281.976	2.853.369	-408.232	2.840.167	-126.256	-13.202		
	0.62	OZB niet-woningen	-15.547	2.119.675	-33.115	2.436.055	-26.308	2.469.747	-6.133	2.399.075	20.175	-70.672		
	0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-5.675	40.894.866	-5.675	41.554.806	-5.976	43.516.605	-5.976	44.128.205	0	611.600		
	0.8	Overige baten en lasten	-11.144	0	-93.065	0	1	0	-32.966	0	-32.967	0		
	0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	25.638	0	-13.814	0	-180.967	0	-528.252	0	-347.285	0		
			-887.574	46.381.149	-1.003.034	47.672.746	-986.073	49.496.556	-1.433.911	50.042.217	-447.838	545.661		
Verkeer en vervoer	2.1	Verkeer en vervoer	-2.437.707	230.500	-3.682.928	71.759	-3.964.232	456.728	-3.591.831	519.229	372.401	62.501		
	2.2	Parkeren	-14.148	5.226	-9.280	4.310	-12.280	4.310	-21.649	4.684	-9.369	374		
	2.5	Openbaar vervoer	0	0	-50.570	0	0	0	0	0	0	0		
			-2.451.855	235.726	-3.742.778	76.069	-3.976.512	461.038	-3.613.479	523.913	363.033	62.875		
Economie	0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	0	9.876	0	11.340	0	15.248	0	15.248	0	0		
	3.1	Economische ontwikkeling	-356.290	56.501	-406.434	0	-339.523	0	-351.387	0	-11.864	0		
	3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-4.706	4.393.893	-1.204	0	-210.280	105.809	-142.291	297.071	67.989	191.262		
	3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-92.700	93.400	-99.454	95.500	-96.554	89.800	-92.150	89.400	4.404	-400		
	3.4	Economische promotie	-210.072	1.588.120	-186.862	1.438.441	-287.642	1.543.506	-251.856	1.531.804	35.786	-11.702		
			-663.767	6.141.791	-693.954	1.545.281	-933.999	1.754.363	-837.684	1.933.522	96.315	179.159		
Onderwijs	4.2	Onderwijshuisvesting	-1.647.921	-55.237	-1.793.506	11.905	-2.544.486	608.418	-2.255.719	300.481	288.767	-307.937		
	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-695.197	159.671	-524.579	11.623	-1.003.550	439.029	-876.782	189.179	126.768	-249.850		
			-2.343.118	104.433	-2.318.085	23.528	-3.548.036	1.047.447	-3.132.501	489.660	415.535	-557.787		
Sport, cultuur en recreatie	3.4	Economische promotie	-19.560	0	-19.000	0	-19.949	0	-20.721	0	-772	0		
	5.1	Sportbeleid en activering	-346.469	127.689	-302.383	94.000	-371.467	142.072	-346.530	128.058	24.937	-14.014		
	5.2	Sportaccommodaties	-1.515.318	496.750	-2.080.176	467.399	-1.919.101	610.271	-1.678.268	660.641	240.833	50.370		
	5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-257.887	11.096	-291.622	11.096	-400.402	11.096	-391.503	11.096	8.899	0		
	5.4	Musea	-9.000	0	-9.000	0	-10.000	0	-10.000	0	0	0		
	5.5	Cultureel erfgoed	-57.825	8.862	-67.410	8.862	-123.331	8.862	-63.436	8.862	59.895	0		
	5.6	Media	-644.388	138.782	-602.244	101.521	-715.638	165.365	-711.805	165.339	3.833	-26		
	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-2.332.196	60.794	-2.283.553	45.472	-3.083.904	733.711	-2.775.943	407.853	307.961	-325.858		
			-5.182.643	843.974	-5.655.388	728.350	-6.643.792	1.671.377	-5.998.206	1.381.849	645.586	-289.528		

Sociaal domein	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-5.237.318	2.060.577	-4.948.751	355.317	-7.193.580	3.436.364	-7.161.570	3.175.047	32.010	-261.317
	6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-1.357.490	44.383	-1.425.330	40.000	-1.397.752	45.000	-1.349.484	44.445	48.268	-555
	6.3	Inkomensregelingen	-5.503.033	4.524.043	-4.935.655	2.925.019	-4.370.330	3.453.532	-4.433.285	3.318.543	-62.955	-134.989
	6.4	WSW en beschut werk	-6.493.372	14.599	-6.166.073	11.500	-6.279.225	11.500	-6.382.995	15.082	-103.770	3.582
	6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-797.202	145.000	-734.219	145.163	-988.398	165.000	-965.151	165.000	23.247	0
	6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	0	0	0	0	0	0	0	-8	0	-8
	6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	6.82	Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	6.71d	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	-251.005	0	-250.218	0	-283.413	0	-288.648	0	-5.235	0
	6.71a	Hulp bij het huishouden (WMO)	-1.919.769	0	-1.855.005	0	-2.074.611	0	-2.213.733	0	-139.122	0
	6.71b	Begeleiding (WMO)	-1.682.306	0	-2.857.000	0	-1.747.318	0	-1.837.171	0	-89.853	0
	6.71c	Dagbesteding (WMO)	-607.585	0	-147.774	0	-635.708	0	-738.319	0	-102.611	0
	6.72a	Jeugdhulp begeleiding	-424.473	0	-466.015	0	-514.865	0	-591.063	0	-76.198	0
	6.72b	Jeugdhulp behandeling	-1.231.787	0	-1.033.022	0	-1.539.925	0	-1.631.581	0	-91.656	0
	6.72c	Jeugdhulp dagbesteding	-28.726	0	-16.614	0	-61.526	0	-85.190	0	-23.664	0
	6.72d	Jeugdhulp zonder verblijf overig	-317.346	0	-187.900	0	-313.912	0	-424.442	0	-110.530	0
	6.73a	Pleegzorg	-123.434	0	-115.913	0	-115.316	0	-148.926	0	-33.610	0
	6.73b	Gezinsgericht	-41.365	0	-60.502	0	-104.654	0	-134.697	0	-30.043	0
	6.73c	Jeugdhulp met verblijf overig	-435.512	0	-501.678	0	-497.210	0	-508.563	0	-11.353	0
	6.74b	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	-433.653	0	-288.870	0	-449.758	0	-552.972	0	-103.214	0
	6.74c	Gesloten plaatsing	-47.288	0	-25.000	0	-100.000	0	-163.954	0	-63.954	0
	6.82b	Jeugdreclassering	-69.943	0	-75.140	0	-98.765	0	-109.825	0	-11.060	0
	6.82a	Jeugdbescherming	-100.855	0	-101.961	0	-206.580	0	-224.108	0	-17.528	0
			-27.103.463	6.788.602	-26.192.640	3.476.999	-28.972.846	7.111.396	-29.945.678	6.718.109	-972.832	-393.287
Volksgezondheid en milieu	7.1	Volksgezondheid	-1.076.780	176.413	-955.008	0	-1.215.734	234.024	-1.161.416	222.905	54.319	-11.119
	7.2	Riolering	-2.039.526	2.205.737	-2.124.334	2.322.238	-2.006.525	2.286.782	-1.921.569	2.221.155	84.956	-65.627
	7.3	Afval	-2.106.401	2.422.804	-1.751.618	2.082.426	-2.163.391	2.429.222	-2.086.810	2.449.227	76.581	20.005
	7.4	Milieubeheer	-2.257.779	388.731	-2.049.930	463.779	-3.086.816	1.418.487	-2.137.583	469.413	949.233	-949.074
			-7.480.486	5.193.686	-6.880.890	4.868.443	-8.472.466	6.368.515	-7.307.378	5.362.700	1.165.088	-1.005.815
Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke	8.1	Ruimte en leefomgeving	-1.769.215	298.555	-1.368.266	200.471	-2.121.866	379.000	-1.960.951	353.388	160.915	-25.612
	8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-3.589.787	3.491.645	-2.261.777	2.224.546	-9.617.015	9.398.274	-7.999.113	8.010.931	1.617.902	-1.387.343
	8.3	Wonen en bouwen	-1.278.082	527.055	-1.113.311	693.822	-1.683.656	1.175.331	-1.284.564	999.952	399.092	-175.379
			-6.637.083	4.317.255	-4.743.354	3.118.839	-13.422.537	10.952.605	-11.244.628	9.364.271	2.177.909	-1.588.334
Overhead en ondersteuning organisatie	0.4	Overhead	-6.693.161	262.839	-6.694.676	196.850	-7.729.584	340.888	-7.479.998	404.271	249.586	63.383
			-6.693.161	262.839	-6.694.676	196.850	-7.729.584	340.888	-7.479.998	404.271	249.586	63.383
Resultaat	0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-6.414.624	0	-1.483.804	0	-2.929.399	0	-2.869.632	0	59.767	0
			-6.414.624	0	-1.483.804	0	-2.929.399	0	-2.869.632	0	59.767	0
			-84.314.778	84.314.778	-63.847.514	63.847.514	-83.954.520	83.954.520	-80.474.664	80.474.664	3.479.856	-3.479.856

6.3 Evaluatie startersleningen

Op 15 december 2016 heeft de gemeenteraad besloten om de “Verordening starterslening gemeente Bladel 2017” vast te stellen. Ieder jaar volgt een monitor en tussentijdse rapportage van het instrument via de P&C-cyclus. Medio 2015 hebben het Rijk en de Provincie Noord-Brabant besloten hun aandeel in de starterslening te stoppen, waardoor sindsdien het volledige bedrag van de starterslening voor rekening van de gemeente Bladel komt. In 2024 zijn 9 startersleningen afgehandeld en is door de SVn, namens de gemeente Bladel, een bedrag van € 216.000,- uitgeleend.

Betreft	Categorien	Aantal
De aanvragers zijn afkomstig uit:	Gemeente Bladel	6
	Overige Kempengemeenten	1
	Elders	2
	Totaal	9
De aanvragers zijn/komen:	Echte starter (van huis uit)	4
	Vanuit woning in gemeente Bladel	3
	Vanuit huurwoning elders	2
	Totaal	9
De aangekochte woningen liggen in de kern:	Bladel	6
	Hapert	2
	Hoogeloon	1
	Casteren	0
	Netersel	0
	Totaal	9
De leningen zijn bestemd voor aankoop van:	Bestaande woning	9
	Nieuwbouwwoning	0
	Totaal	9

Financiering startersleningen

Het instrument Starterslening loopt nu 11 jaar en in deze jaren zijn de navolgende startersleningen verstrekt. De starterslening wordt vanuit de eigen middelen van de gemeente gefinancierd.

Jaar	Aantal startersleningen	Uitgeleend bedrag
2014	21	€ 132.000
2015	11	€ 181.000
2016	14	€ 335.000
2017	17	€ 404.000
2018	16	€ 274.000
2019	9	€ 186.000
2020	18	€ 428.000
2021	17	€ 410.000
2022	10	€ 250.000
2023	12	€ 325.000
2024	9	€ 216.000
Totaal	154	€ 3.141.000

6.4 Afkortingen

Afktorting	Betekenis	Afktorting	Betekenis
AVG	- Algemene verordening gegevensbescherming	MD	- Maatschappelijke dienstverlening
AWB	- Algemene wet bestuursrecht	MFA	- Multifunctionele Accommodatie
AWBZ	- Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten	MJOP	- Meerjarenonderhoudsplan
AWR	- Algemene wet inzake rijksbelastingen	MRE	- Metropoolregio Eindhoven
B&W	- Burgemeester en wethouders	MVA	- Materiële vaste activa
BBV	- Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten	NAI	- Nederlands Arbitrage Instituut
Bbz	- Besluit bijstandverlening zelfstandigen	Nnb	- Nog niet bekend
BIE	- Bouwgrond in exploitatie	NNB	- Natuurnetwerk Brabant
Bizob	- Bureau Inkoop en Aanbestedingen Zuidoost-Brabant	NPO	- Nationaal Programma Onderwijs
BNG	- Bank Nederlandse Gemeenten	OAB	- Onderwijs Achterstanden Beleid
BT	- Bladel Transparant	OBGB	- Ondernemersvereniging Bedrijventerreinen Gemeente Bladel
BTW	- Belasting Toegevoegde Waarde	ODZOB	- Omgevingsdienst Zuidoost Brabant
BV	- Besloten vennootschap	OV	- Openbaar Vervoer
BZK	- Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	OZB	- Onroerende zaakbelasting
CAO	- Collectieve Arbeids Overeenkomst	P&C	- Planning & Control
CC	- Cultureel centrum	P&O	- Personeel & Organisatie
CDA	- Christen Democratisch Appèl	p.m.	- pro memorie
CJG+	- Centrum Jeugd en Gezin plus	PAS	- Programma Aanpak Stikstof
COELO	- Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden	PFAS	- Poly- en perfluoralkylstoffen
CPO	- Collectief Particulier Opdrachtgeverschap	PGA	- Persoonsgerichte aanpak
DB	- Dagelijks bestuur	PMD	- Plastic verpakkingen, metalen verpakkingen en drankkartons
DV & BV	- Dienstverlening & Bedrijfsvoering	POC	- Percentage of completion methode
EMU	- Economische en Monetaire Unie	RhcE	- Regionaal historisch centrum Eindhoven
ENSIA	- Eenduidige Normatiek Single Information Audit	RO	- Ruimtelijke ontwikkeling
EPA-U	- Energielabel utiliteit	SK	- Samenwerking Kempengemeenten
EU	- Europese Unie	SMART	- Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden
FIDO	- Financiering Decentrale Overheden	SMI	- Sociaal medische indicatie
Fte	- Fulltime equivalent	SNL	- Subsidiestelsel Natuur en Landschap
GGD	- Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst	SO	- Speciaal onderwijs
GGO	- Gepland groot onderhoud	SPUK	- Specifieke Uitkering
GOB	- Groen Ontwikkelfonds Brabant	SRE	- Samenwerkingsverband Regio Eindhoven
GR	- Gemeenschappelijke Regeling	SSC	- Shared Service Center
GRP	- Gemeentelijk Rioleringsplan	SW	- Sociale Werkvoorziening
GRSK	- Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Kempengemeenten	Tozo	- Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers
GTK	- Gemeentelijk Toezichtkader	TVW	- Transitie Visie Warmte
GVVP	- Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan	UA	- Uitgesloten van Aansprakelijkheid
HAS	- Hogere Agrarische School	VGRP	- Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan
HR	- Human Resource	VHP	- Vrije Hapertse Partij
ICT	- Informatie- en communicatietechnologie	VHROSV	- Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing
IFLO	- Inspectie Financiën Lokale Overheden	VNG	- Vereniging van Nederlandse Gemeenten
loaw	- Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Werknemers	VO	- Voortgezet Onderwijs
loaz	- Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Zelfstandigen	Vpb	- Vennootschapsbelasting
IPB	- Informatie- en Procesbeheer	VRBZO	- Veiligheidsregio Brabant Zuidoost
IPO	- Interprovinciaal Overleg	VTE	- Vrijtijdsconomie
ISMS	- Information Security Management System	VTH	- Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
KBP	- Kempisch Bedrijvenpark	VVC	- Vereniging voor Contractanten
KCC	- Klant Contact Centrum	VVD	- Volkspartij voor Vrijheid en Democratie
KNVB	- Koninklijke Nederlandse Voetbalbond	Vve	- Vereniging van eigenaars
KOP	- Kempisch Ondernemers Platform	VWS	- Volksgezondheid Welzijn Sport
KVO-W	- Keurmerk Veilig Ondernemen - Winkelgebieden	Wmo	- Wet maatschappelijke ondersteuning
KVO-B	- Keurmerk Veilig Ondernemen - Bedrijventerreinen	Woo	- Wet open overheid
LED	- Light Emitting Diode	WOZ	- Wet Waardering Onroerende zaken
LKCA	- Landelijk Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst	Wsw	- Wet Sociale Werkvoorziening
LKS	- Loonkostensubsidie	WSW	- Waarborgfonds Sociale Woningbouw
LOT	- Lokale Ondersteuningsteams	Wvggz	- Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg
LUWA-toren	- Luchtwachttorens	ZLTO	- Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie
		ZZP	- Zelfstandige Zonder Personeel

Samen naar een hoger niveau.

Audit *à la Crowe*

Accountantsverslag
Gemeente Bladel

2 juni 2025
Eindhoven

Aanbiedingsbrief

Gemeente Bladel
t.a.v. de gemeenteraad
Markt 21
5531 BC BLADEL

Eindhoven, 2 juni 2025

Betreft: **Accountantsverslag boekjaar 2024**

Geachte leden van de raad,

Hierbij bieden wij u het accountantsverslag aan naar aanleiding van onze controle van de jaarrekening 2024 van de Gemeente Bladel.

Onze opdracht is het controleren van de jaarrekening op het aspect getrouwheid. In het kader van onze opdracht hebben wij in oktober 2024 een interim controle uitgevoerd. De bevindingen hieruit zijn reeds in een separate management letter gerapporteerd.

Aansluitend zijn wij in maart 2025 gestart met de jaareindecontrole die wij onlangs hebben afgerond. De jaareindecontrole is gericht op het vormen van een oordeel over getrouwheid van de jaarrekening (inclusief de rechtmatigheidsverantwoording) in overeenstemming met de Nederlandse regels voor financiële verslaggeving.

Dit accountantsverslag bevat de belangrijkste bevindingen naar aanleiding van de jaareindecontrole. Waar mogelijk doen wij aanbevelingen gericht op verdere verbetering. Deze aspecten doen geen afbreuk aan ons oordeel omtrent de getrouwheid van de jaarrekening 2024.

Wij hebben dit verslag in concept besproken met de wethouder Financiën, de gemeentesecretaris, teamcoördinator Financiën en Control en de medewerkers team Financiën en Control. Wij zullen dit verslag toelichten aan de auditcommissie.

Wij vertrouwen erop u middels onze rapportage voldoende geïnformeerd te hebben. Tot het geven van een nadere toelichting zijn wij uiteraard gaarne bereid. Wij danken de medewerkers van de gemeente Bladel voor hun inzet en de plezierige en constructieve samenwerking.

Met vriendelijke groet, namens ons hele team,

H.A.C.M. Vissers RA MSc
Extern accountant

Inhoudsopgave

1. Samenvatting	4
2. Ons oordeel	7
3. Bevindingen jaarrekening 2024	
1. Rechtmatigheid	10
2. Grondexploitaties	12
3. Voorzieningen groot onderhoud	15
4. Jeugdhulp en Wmo	17
5. Overige bevindingen	18
4. Overige aspecten	20
5. Bijlages	22
1. Tabel fouten en onzekerheden SiSa	
2. Tabel fouten en onzekerheden TOZO	

Totaal aantal pagina's: 25

1. Samenvatting – oordeel

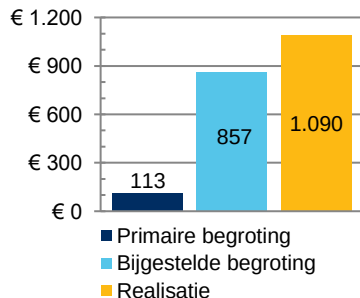
Ons oordeel

Onderwerp	Goedkeurend	Afkeurend	Anders	Toelichting
Getrouw beeld		-	-	De jaarrekening 2024 geeft een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van zowel de baten en lasten over 2024 als van de activa en passiva per 31 december 2024 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
Onderwerp	Geen bevindingen	Wel bevindingen	Anders	Toelichting
Rechtmatigheids-verantwoording		-	-	Wij hebben vastgesteld dat de rechtmatigheidsverantwoording zoals opgenomen in de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de financiële rechtmatigheid en is opgesteld in overeenstemming met de kadernota rechtmatigheid en het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
WNT verantwoording		-	-	Wij hebben vastgesteld dat de WNT-verantwoording, zoals opgenomen in de jaarrekening, voldoet aan de daaraan te stellen eisen .
SiSa-bijlage		-	-	Wij hebben de SiSa-bijlage zoals opgenomen in de jaarrekening gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2024. Op grond hiervan melden wij dat geen fouten en/of onzekerheden zijn geconstateerd boven de voor de SiSa geldende rapporteringstoleranties.

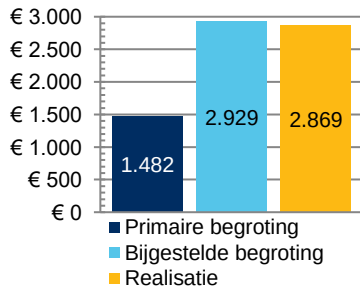
1. Samenvatting – financiële analyse

Financiële analyse 2024

Resultaat vóór mutatie reserves in €

Resultaat na mutatie reserves in €

In de **primaire begroting** werd uitgegaan van een positief resultaat vóór mutatie reserves van € 113.000. Daarnaast werd er voor diverse lasten dekking uit de reserves begroot, waardoor de primaire begroting na mutatie reserves sloot met een resultaat van € 1,5 mln positief. Gedurende het jaar is dit resultaat met € 1,4 mln positief bijgesteld, met name door een hogere algemene uitkering.

Het **gerealiseerde saldo van baten en lasten** vóór mutatie reserves bedraagt € 1,1 mln positief. Het eigen vermogen van de gemeente neemt per saldo toe met dit bedrag. Er is daarnaast (per saldo) voor € 1,8 mln uit de reserves onttrokken voor budgetoverhevelingen en ter dekking van kapitaallasten.

Het **resultaat na mutatie reserves** bedraagt € 2,9 mln positief. Dit is € 60.000 lager dan opgenomen in de bijgestelde begroting. De belangrijkste verschuivingen ten opzichte van de bijgestelde begroting betreffen:

• Lagere uitgaven (budgetoverheveling)	+ € 1.123.000 (diverse programma's)
• Hogere algemene uitkering	+ € 612.000 (algemene dekkingsmiddelen)
• Hogere uitgaven Wmo en Jeugdwet	-/- € 791.000 (programma sociaal domein)
• Hogere dotatie Appa-pensioen	-/- € 615.000 (programma bestuur en ondersteuning)
• Hogere VPB last	-/- € 330.000 (algemene dekkingsmiddelen)

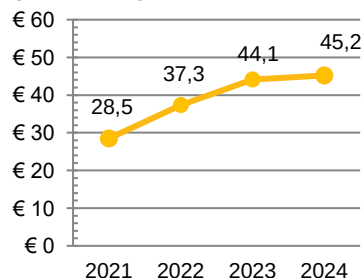
Wij merken op dat een deel van het resultaat wordt veroorzaakt door **incidentele voor- nadelen** en door **vertraging in projecten** die daarmee doorlopen naar 2025. In dit kader adviseren wij om het ambitieniveau van de gemeente beter af te stemmen op de mate waarin projecten kunnen worden gerealiseerd en om (werk)budgetten pas in de begroting te boeken als daar concrete uitvoeringsplannen aan ten grondslag liggen.

Met de **structurele resultaten en afwijkingen** houdt de gemeente rekening in de (meerjaren-)begroting. De meerjarenbegroting 2025-2028 is sluitend voor boekjaar 2025. Voor de daaropvolgende boekjaren is dit (nog) niet het geval. De effecten van de wijziging in de algemene uitkering uit de voorjaarsnota dienen nog te worden doorgerekend.

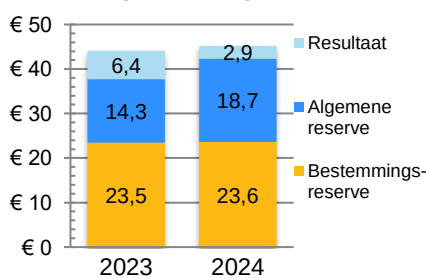
1. Samenvatting – financiële analyse

Financiële analyse 2024

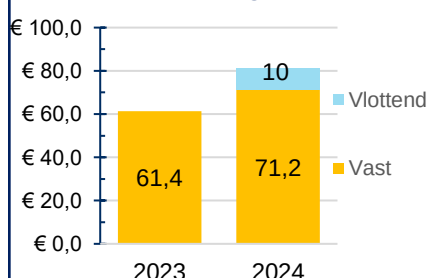
Eigen vermogen in € mln

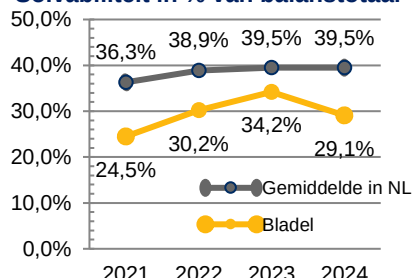
Opbouw eigen vermogen in € mln

Externe financiering in € mln

Solvabiliteit in % van balanstotaal

Het **eigen vermogen** van de gemeente neemt toe met € 1,1 mln en bedraagt € 45,2 mln eind 2024. De algemene reserve is toegenomen met € 4,4 mln als gevolg van de resultaatbestemming 2023. De bestemmingsreserves liggen in lijn met vorig jaar waarbij de algemene reserve grondexploitatie is toegenomen met € 743.000 en daarnaast is er uit de dekkingsreserves voor afschrijvingen € 676.000 onttrokken.

De **solvabiliteit** van de gemeente neemt af tot 29,1% eind 2024. De afname wordt met name veroorzaakt door een hoger balanstotaal. De **externe financiering** (vast en kortlopend) zijn toegenomen met € 19,8 mln als gevolg van het aantrekken van nieuwe langlopende geldleningen van in totaaliteit € 15 mln en nieuwe kasgeldlening van in totaaliteit € 10 mln. Per eind 2024 is de beschikbare liquiditeit gestegen tot € 7,1 mln.

De **weerstandscapaciteit** van de gemeente is gebaseerd op de algemene reserves (na resultaatbestemming) en bedraagt ruim € 18,7 mln. Op basis van de nota reserves en voorzieningen bedraagt de minimale omvang van de algemene reserves 140% van de risico's (exclusief grondbedrijf), wat neerkomt op € 2,3 mln. De weerstandscapaciteit is ruim voldoende om de risico's (€ 1,6 mln) te kunnen dekken. In 2024 is de risicoanalyse geactualiseerd. Dit heeft geresulteerd in een stijging ten opzichte van voorgaand jaar (€ 1,1 mln), met name door het nieuwe risico inzake de actualisatie van beheerplannen (€ 750.000). De gemeente is, rekening houdende met bovenstaande, financieel gezond. De komende jaren staan enkele grotere **projecten** gepland, waaronder Egyptische Poort, herinrichting N284 en enkele grondexploitaties. Wij adviseren de gevolgen van deze projecten op de financiële positie en risico's te monitoren.

2. Ons oordeel

Onderwerp	Toelichting																
Gehanteerde controle en rapporterings-tolerantie	Wij hebben de jaarrekeningcontrole 2024 uitgevoerd met inachtneming van de volgende toleranties gebaseerd op het controleprotocol en wettelijke voorschriften. Indien de geconstateerde fouten en onzekerheden het bedrag van de goedkeuringstolerantie niet overschrijden kan in beginsel een goedkeurende controleverklaring worden afgegeven. <table><tr><th colspan="2">Grondslag</th><th>Omvang</th><th>Tolerantie</th></tr><tr><td>Fouten</td><td>1% van de lasten inclusief dotatie reserves</td><td>€ 77.606.000</td><td>€ 776.000</td></tr><tr><td>Onzekerheden</td><td>3% van de lasten inclusief dotatie reserves</td><td>€ 77.606.000</td><td>€ 2.328.000</td></tr><tr><td>Rapporteringstolerantie</td><td>Controleprotocol</td><td>-</td><td>€ 50.000</td></tr></table>	Grondslag		Omvang	Tolerantie	Fouten	1% van de lasten inclusief dotatie reserves	€ 77.606.000	€ 776.000	Onzekerheden	3% van de lasten inclusief dotatie reserves	€ 77.606.000	€ 2.328.000	Rapporteringstolerantie	Controleprotocol	-	€ 50.000
Grondslag		Omvang	Tolerantie														
Fouten	1% van de lasten inclusief dotatie reserves	€ 77.606.000	€ 776.000														
Onzekerheden	3% van de lasten inclusief dotatie reserves	€ 77.606.000	€ 2.328.000														
Rapporteringstolerantie	Controleprotocol	-	€ 50.000														
Controleverschillen	In de jaarrekening 2024 resteren onderstaande ongecorrigeerde controleverschillen en onzekerheden met betrekking tot de getrouwheid. Omdat het totaal aan controleverschillen onder de toleranties blijft, heeft dit geen effect op ons oordeel. <table><tr><th>Omschrijving</th><th>Omvang fout</th><th>Richting</th><th>Omvang onzekerheid</th><th>Verwijzing</th></tr><tr><td>Vaststellen levering zorg</td><td>-</td><td>-</td><td>€ 165.000</td><td>3.4</td></tr><tr><td>Totaal</td><td>-</td><td>-</td><td>€ 165.000</td><td>-</td></tr></table>	Omschrijving	Omvang fout	Richting	Omvang onzekerheid	Verwijzing	Vaststellen levering zorg	-	-	€ 165.000	3.4	Totaal	-	-	€ 165.000	-	
Omschrijving	Omvang fout	Richting	Omvang onzekerheid	Verwijzing													
Vaststellen levering zorg	-	-	€ 165.000	3.4													
Totaal	-	-	€ 165.000	-													

2. Ons oordeel

Onderwerp	Toelichting
Jaarverslag verenigbaar	Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag overeenkomstig het BBV is opgesteld en, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening . De programmaverantwoording hebben wij marginaal getoetst, wat zoveel betekent als het signaleren van mogelijke tegenstrijdigheden. De accountantscontrole omvat derhalve geen oordeel over de inhoudelijke juistheid en/of volledigheid van de informatieverstrekking opgenomen in de programmaverantwoording.
Schattingen	De opstelling van de jaarrekening vereist dat het college oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van de baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen zijn in het kader van onze controleopdracht op aanvaardbaarheid beoordeeld. Hierbij hebben wij geen belangrijke tekortkomingen geconstateerd. In uw jaarrekening zijn de volgende belangrijke schattingen verwerkt: • De waardering van de grondexploitaties (zie bevinding 3.2); • De waardering van voorzieningen, in het bijzonder voor de voorzieningen groot onderhoud (zie bevinding 3.3); • De waardering van de personele voorzieningen. In het kader van de voorziening pensioenrechten wethouders merken wij op dat de financiering van deze pensioenverplichtingen in de toekomst waarschijnlijk overgaat naar het ABP. Het af te storten bedrag van de gemeente komt mogelijkerwijs niet overeen met de huidige voorziening. • De inbaarheid van debiteuren en de getroffen voorziening voor dubieuze debiteurenposities.
SiSa-bijlage	De SiSa-bijlage en bijbehorende stukken dienen door uw organisatie voor 15 juli a.s. elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd. De tabel in de bijlage voor 'fouten en onzekerheden' kunt u gebruiken voor het aanleveren van gegevens aan het CBS.

2. Ons oordeel

Onderwerp	Toelichting
Verbonden partijen	In uw jaarrekening zijn diverse bijdragen aan verbonden partijen verwerkt. De (op basis van de financiële impact en risicoprofiel) belangrijkste verbonden partijen betreffen: • GR Participatiebedrijf KempenPlus: bijdrage € 7,7 mln • GR Samenwerking Kempengemeenten: bijdrage € 4,7 mln • Veiligheidsregio Zuidoost-Brabant: bijdrage € 1,4 mln Bovengenoemde bedragen zijn verwerkt op basis van de (concept)jaarcijfers 2024 zoals opgeleverd door de verbonden partij. Wij hebben kennis genomen van deze jaarcijfers en stemmen in met de huidige verwerking in de jaarrekening en de toelichting van de risico's in de paragraaf verbonden partijen. Wij wijzen u verder op het volgende zaken: • Ten aanzien van uw deelname aan de GR Kempisch bedrijvenpark (KBP) merken wij op dat de eindverantwoording is opgesteld. Als gevolg hiervan heeft uw gemeente een slotuitkering van € 202.000 in de jaarrekening van 2024 verantwoord. In 2025 zal de definitieve uitkering volgen. • De GRSK houdt geen eigen weerstandvermogen aan. Dit betekent dat zij bij uw gemeente aanspraak zal doen voor toekomstige risico's en verliezen. Het negatieve resultaat over 2024 is verwerkt binnen uw jaarrekening. • De kosten voor de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost gaan de komende jaren omhoog. Bovendien is daar beperkt weerstandsvermogen beschikbaar om hogere kosten en risico's op te vangen. Wij adviseren dit goed te monitoren.
Interne beheersing	Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen significante tekortkomingen in de interne beheersing geconstateerd. In onze management letter hebben wij enkele aandachtspunten opgenomen voor de verdere verbetering van de processen die met name toeziet op de onderhoudsplannen voor wegen en gebouwen. Wij constateren dat hiervoor in de organisatie aandacht voor is en de eerste verbeterlagen zijn doorgevoerd.

3.1 Rechtmatigheid

Rechtmatigheid																							
Algemeen	Met de rechtmatigheidsverantwoording legt het college B&W verantwoording af over drie aspecten van de financiële rechtmatigheid, met inachtneming van de algehele kaders (bijvoorbeeld de kadernota rechtmatigheid) en de gestelde kaders door de raad (o.a. de financiële verordening, het controleprotocol en het normenkader). Hierbij is rekening gehouden met een tolerantiegrens van 3% (zijnde € 2.328.000) voor de rechtmatigheidsverantwoording zelf en een rapporteringsgrens van € 50.000 voor afwijkingen die in de paragraaf bedrijfsvoering gemeld dienen te worden. Onze rol als accountant betreft het vaststellen dat eventuele rechtmatigheidsafwijkingen juist en volledig zijn opgenomen en toegelicht, rekening houdend met bovenstaande grenzen. Wij hebben hiervoor de uitkomsten van de Verbijzonderde Interne Controle (VIC) geïnspecteerd en de ingenomen standpunten getoetst.																						
Criteria	Het college heeft uiteindelijk een totaalbedrag van € 2.289.000 als onrechtmatig aangemerkt. Dit valt binnen de tolerantiegrens, waardoor rechtmatig is gehandeld binnen de afspraken. Zie onderstaand de gemelde onrechtmatigheden: <table><tr><th>Criteria</th><th>Gemelde afwijking</th><th>Waarvan acceptabel</th><th>Ons oordeel</th></tr><tr><td>Voorwaarden criterium</td><td>-</td><td>-</td><td>Akkoord, geen onrechtmatigheden geconstateerd</td></tr><tr><td>Begrotings criterium</td><td>€ 2.289.000</td><td>€ 1.905.000</td><td>Akkoord, zie toelichting volgende dia</td></tr><tr><td>Misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium</td><td>-</td><td>-</td><td>Akkoord, geen onrechtmatigheden geconstateerd</td></tr><tr><td>Totaal rechtmatigheidsoordeel</td><td>€ 2.289.000</td><td>€ 1.905.000</td><td></td></tr></table>			Criteria	Gemelde afwijking	Waarvan acceptabel	Ons oordeel	Voorwaarden criterium	-	-	Akkoord, geen onrechtmatigheden geconstateerd	Begrotings criterium	€ 2.289.000	€ 1.905.000	Akkoord, zie toelichting volgende dia	Misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium	-	-	Akkoord, geen onrechtmatigheden geconstateerd	Totaal rechtmatigheidsoordeel	€ 2.289.000	€ 1.905.000	
Criteria	Gemelde afwijking	Waarvan acceptabel	Ons oordeel																				
Voorwaarden criterium	-	-	Akkoord, geen onrechtmatigheden geconstateerd																				
Begrotings criterium	€ 2.289.000	€ 1.905.000	Akkoord, zie toelichting volgende dia																				
Misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium	-	-	Akkoord, geen onrechtmatigheden geconstateerd																				
Totaal rechtmatigheidsoordeel	€ 2.289.000	€ 1.905.000																					
Onze verklaring	Ons inziens zijn bovenstaande afwijkingen tot stand gekomen binnen de spelregels en zijn ze op getrouwe wijze weergegeven in de rechtmatigheidsverantwoording. Wij kunnen ons vinden in de argumentatie waarom de afwijkingen op het begrotingscriterium als acceptabel zijn benoemd. De bijbehorende toelichting, in de paragraaf begrotingsrechtmatigheid, geeft het gewenste inzicht. Dit hebben wij meegewogen in het afgeven van het goedkeurend oordeel bij de jaarrekening.																						

3.1 Rechtmatigheid (vervolg)

Rechtmatigheid (vervolg)

Begrotings-criterium

Voor dit criterium is aangesloten bij de Kadernota Rechtmatigheid 2024 (zie schema hiernaast), de financiële verordening en het controleprotocol inclusief normenkader.

Op basis hiervan constateert het college per programma het volgende:

- Op vier programma's zijn lastenoverschrijdingen geconstateerd ten opzichte van de bijgestelde begroting van totaal € 1,9 mln. Dit wordt veroorzaakt door hogere lasten inzake dotatie Appa-pensioen, salariskosten, Wmo en Jeugdzorg en vennootschapsbelasting. Voor het overgrote deel van deze lasten is sprake van wettelijke bepalingen, open-einde regelingen of lasten die niet eerder voorzien konden worden, waardoor deze overschrijdingen als acceptabel zijn aangemerkt. In totaliteit is € 41.000 als niet-acceptabel aangemerkt.
- Er is een overschrijding van de investeringskredieten geconstateerd van € 57.000. Dit wordt veroorzaakt door extra asfalteringswerkzaamheden voor het krediet Verkeersvisie Hapert en is daarmee als onrechtmatig aangemerkt.
- De overige afwijkingen ('de financiële voordelen') zijn op vijf programma's niet tijdig gemeld en daarmee is € 286.000 als onrechtmatig verantwoord. Deze zien met name toe op baten voor reisdocumenten, afvalstoffenheffingen en detachering.

Wij stemmen hiermee in. Daarnaast hebben wij geadviseerd om het budgetbeheer met name rondom het Sociaal domein en monitoring van overige baten zoals leges en heffingen aan te scherpen zodat eventuele mee- en tegenvallers eerder tussentijds kunnen worden verwerkt.

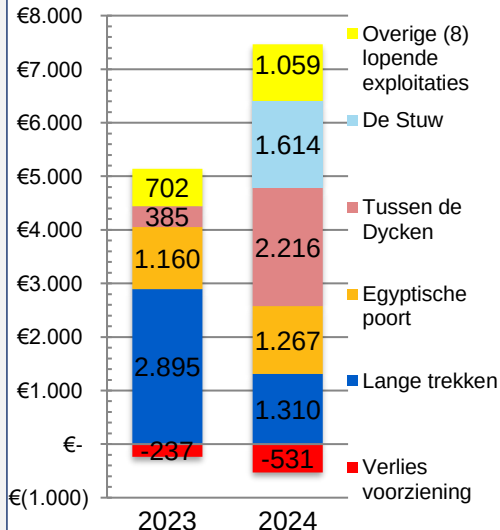
3.2 Grondexploitaties

Grondexploitaties

Grond
exploitaties

Bevinding

Geïnvesteed vermogen in €k

Het **geïnvesteede vermogen** (gemaakte kosten minus opbrengsten) in de grondexploitaties is in 2024 toegenomen met € 2,3 mln en bedraagt € 7,5 mln. De belangrijkste mutaties betreffen:

- Diverse bijgeschreven kosten + € 5.187.000 (met name Tussen de Dycken en De Stuw)
- Tussentijdse winstneming + € 398.000 (met name Lange Trekken)
- Terugname tussentijdse winst -/- € 30.000 (Akkerstraat)
- Verkopen -/- € 3.231.000 (met name Lange Trekken)

De **voorziening voor verwachte verliezen** bedragen in totaliteit € 531.000 en ziet toe op de projecten Kerkstraat Casteren € 237.000 (2023: € 226.000) en Akkerstraat € 294.000 (2023: nihil). Voor de Akkerstraat is de eerder genomen winst teruggedraaid en een verliesvoorziening gevormd doordat er onvoorziene kosten voor riolering zijn gemaakt. Wij stemmen in met de getroffen verliesvoorzieningen.

Wij hebben vastgesteld dat in de conceptjaarrekening de **tussentijds genomen winst** niet in overeenstemming met de verslaggevingsregels (middels de zogenoemde POC methode) is bepaald. Deze zijn naar aanleiding van onze controle gecorrigeerd.

Het financiële **risicoprofiel** van uw grondbedrijf neemt verder toe als gevolg van de nieuwe grondexploitaties De Stuw en Wagenbroeken. De risico's hangen samen met:

- De nog te realiseren verkopen en het moment van verkopen;
- De inschatting van de nog te maken kosten waar nog geen aannemingsovereenkomsten aan ten grondslag liggen;
- De lange looptijd van de projecten.

3.2 Grondexploitaties

Grondexploitaties	
	Bevinding
Algemeen	Tijdens onze controle hebben wij geconstateerd dat er diverse fouten zijn gemaakt in de doorrekeningen en het bepalen van de verliesvoorziening en tussentijdse winstneming. Hierdoor is het proces minder efficiënt verlopen. Wij hebben aandacht gevraagd om dit proces te verbeteren.
Egyptische Poort	Het totaal geïnvesteerde netto vermogen in Egyptische Poort bedraagt ultimo 2024 € 1,3 miljoen. De verwachte eindwinst bedraagt € 3,4 mln (2023: € 2,2 mln). Deze toename wordt veroorzaakt doordat de grondverkopen zijn berekend tegen de nieuwe prijzen in de grondprijzenbrief 2025 welke nog vastgesteld dient te worden. Wij merken hierbij op dat de kosten voor de verkeersontsluiting nog niet zijn opgenomen in de vastgestelde grondexploitatie. Hierover dient door de raad eerst besloten te worden. Op basis van een globale eerste inschatting bedragen deze kosten tussen € 400.000 en € 600.000. De verwachte eindwaarde zal derhalve nog afnemen. Wij benadrukken het belang van een accurate berekening van deze kosten.
Lange Trekken	Het netto geïnvesteerd vermogen in de exploitatie Lange Trekken bedraagt € 1,3 miljoen. De eindwaarde bedraagt € 1,0 mln (2023: € 0,8 mln) en is ten opzichte van voorgaand jaar toegenomen als gevolg van een aanbestedingsvoordeel.
Tussen de Dycken	Het totaal geïnvesteerde netto vermogen in Tussen de Dycken bedraagt ultimo 2024 € 2,2 mln en is toegenomen met € 1,8 mln ten opzichte van voorgaand jaar. Dit wordt veroorzaakt door de verwerving van de grond. De eindwinst bedraagt € 2,8 mln en is toegenomen met € 1,1 mln. Dit wordt veroorzaakt doordat de grondverkopen zijn berekend tegen de nieuwe prijzen in de grondprijzenbrief 2025 en daarnaast is voorgaand jaar in de calculatie een fout gemaakt waardoor de nog te realiseren kosten te hoog waren ingeschat.
De Stuw	Op 27 augustus 2024 heeft de raad de grondexploitatie De Stuw geopend en het netto geïnvesteerd vermogen bedraagt ultimo 2024 € 1,6 mln wat met name de verwerving van de grond betreft. De eindwinst wordt ingeschat op € 1,1 mln. De kostencalculatie is gebaseerd op een haalbaarheidsstudie. Wij benadrukken het belang van een accurate berekening van de te realiseren kosten.

3.2 Grondexploitaties

Grondexploitaties	
	Bevinding
Reserve grond-exploitaties	De algemene reserve grondexploitaties is toegenomen met € 743.000 en bedraagt ultimo 2024 € 1.303.000 en dient om de risico's op het gebied van grondexploitaties op te vangen. Met de resultaatbestemming zal daar € 576.000 aan toegevoegd worden. Gezien het toenemende risicoprofiel van de nieuwe grondexploitaties en eerder genoemde bevindingen adviseren wij om de risico-inschatting inzake de grondexploitaties te evalueren.
VPB	Het grondbedrijf van de gemeente Bladel kwalificeert in fiscale zin als ondernemersactiviteit en is derhalve belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (VPB). Er is een vaststellingsovereenkomst getekend met de belastingdienst. Op basis van de doorrekening wordt over 2024 € 511.000 aan VPB last verwacht waarbij het verlies uit voorgaand jaar is verrekend.

3.3 Voorzieningen groot onderhoud

Voorzieningen groot onderhoud

Voorziening groot onderhoud

Bevinding

De gemeente Bladel heeft ter financiering van toekomstig onderhoud aan haar investeringen (gebouwen, wegen, etc.) equalisatie-voorzieningen gevormd. Een voorziening moet, in tegenstelling tot een bestemmingsreserve, volledig zijn. In het kader van onze jaarrekeningcontrole besteden wij nadrukkelijk aandacht aan de diverse onderhoudsvoorzieningen. Hierbij richten wij ons met name op de volgende vragen:

1. Zijn de jaarlijkse stortingen in de voorzieningen in overeenstemming met de begroting en gebaseerd op een onderhoudsplanning?
2. Zijn de onttrekkingen aan de voorziening in lijn met het doel van de voorziening?
3. Ligt het eindsaldo van de voorziening in lijn met het onderhoudsplan?

De standen van de diverse onderhoudsvoorzieningen ultimo 2024 ten opzichte van de begroting zijn als volgt:

	Plan	Stand 31-12-2024 (begroting)	Stand 31-12-2024 (realiteit)	Verschil
Onderhoud wegen	2024-2028	€ 160.000	€ 970.000	€ 810.000
Onderhoud gebouwen	2022-2031	€ 2.195.000	€ 3.028.000	€ 833.000
Riolering en afval *)	2021-2025	€ 1.933.000	€ 2.491.000	€ 558.000

*) De voorzieningen voor riolering en afval zijn bedoeld om tarieven te equaliseren en vormen daarmee geen zuivere onderhoudsvoorzieningen. Vanuit de raad is meegegeven dat de voorziening afvalstoffenheffing (€ 177.000) binnen drie jaar moet worden afgebouwd. Het gewenste maximumniveau bedraagt € 50.000. Ultimo 2024 is deze voorziening nihil.

3.3 Voorzieningen groot onderhoud (vervolg)

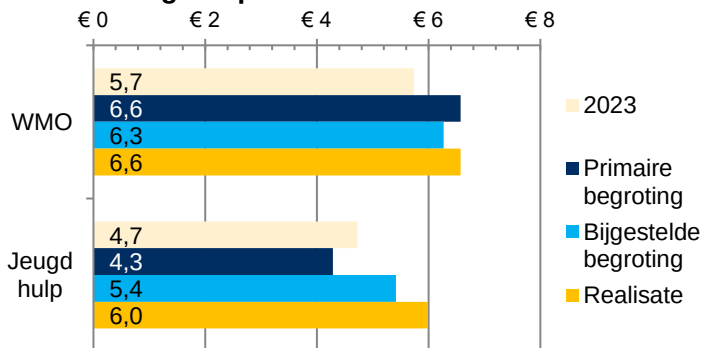
Voorzieningen groot onderhoud

	Bevinding
Wegen	De voorziening onderhoud wegen bedraagt ultimo 2024 € 970.000. Het college heeft in juli 2023 een nieuw beheerplan wegen vastgesteld voor de periode 2024 – 2028. Op basis van dit plan is de jaarlijkse dotatie verhoogd van € 436.000 naar € 671.000 en daarmee is de voorziening toereikend voor de periode gelijk aan het beheerplan. De stand van de voorziening is hoger dan begroot en wordt veroorzaakt doordat het geplande onderhoud niet uitgevoerd wordt. In 2024 is er € 152.000 onttrokken en volgens de begroting zou dit € 899.000 zijn. Wij benadrukken het belang om de beschikbare ambtelijke capaciteit af te stemmen op het beheerplan.
Gebouwen	In 2024 is het onderhoudsplan voor gebouwen uit 2021 op hoofdlijnen geactualiseerd voor het onderhoud tot en met 2029. Daarbij is rekening gehouden met: • Bijstellen van onderhoud voor gebouwen die binnen vijf jaar verdwijnen naar de minimale eis voor wind en waterdicht (zoals Gemeentewerf Bladel en Hapert en Gemeenschapshuis Den Herd); • Een grove inschatting gemaakt voor nieuwe gebouwen (zoals MFA Hart van Hapert en BRUIS); • Een inschatting gemaakt van specifiek onderhoud zoals kleedkamers voor sportaccommodaties en dak en toiletgroepen van het gemeentehuis. Op basis van deze actualisatie blijkt dat de voorziening ruim voldoende is. In 2025 staat het opstellen van nieuwe onderhoudsplannen gepland. Naar verwachting zal de structurele dotatie op basis van dit nieuwe plan worden aangepast.

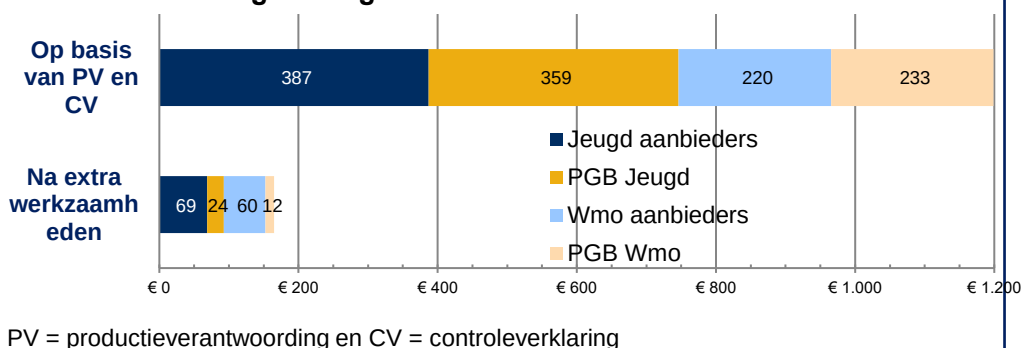
3.4 Jeugdhulp en Wmo

Financiële analyse

Lasten Jeugdhulp en Wmo in € mln

Onzekerheid zorglevering in €k

De lasten in het sociaal domein bestaan voor een belangrijk deel uit Jeugdhulp en Wmo. De totale lasten voor Wmo nemen fors toe ten opzichte van vorig jaar vanwege de groei van het aantal cliënten voor huishoudelijke hulp en toename van aantal uur begeleiding. De totale lasten voor Jeugdhulp nemen fors toe ten opzichte van vorig jaar vanwege langere behandelduur en toename van het aantal cliënten. Hiermee is deels rekening gehouden in de bijgestelde begroting, maar de realisatie is nog € 0,8 mln hoger.

Voor de volledigheid van de verantwoording van de lasten in de jaarrekening is de gemeente Bladel afhankelijk van de GRSK. De GRSK heeft hiertoe een afstemming gemaakt tussen de opgeleverde productieverantwoordingen door zorgaanbieders en de eigen zorgadministratie. Om vast te stellen dat de gefactureerde zorg ook daadwerkelijk is geleverd, voert de GRSK – naast het afstemmen van de productieverantwoordingen – aanvullende werkzaamheden uit zoals clientonderzoeken. De onzekerheid op totaalniveau is hierdoor teruggebracht naar € 165.000.

De verantwoording door de GRSK en de uitkomsten van de accountantswerkzaamheden die aldaar plaatsvinden zijn door ons geïnspecteerd. Wij hebben het bedrag van € 165.000 aangemerkt als resterende onzekerheid in de controle.

3.5 Overige bevindingen

Overige bevindingen	
	Bevinding
<i>Verlofsaldi</i>	In de jaarrekening zijn de volgende voorzieningen voor verlofsaldi verantwoord: • Spaarverlof: voorgaand jaar is er door de gemeente een voorziening gevormd voor de spaarverlofuren van het ambtelijk personeel. Gedurende 2024 is deze voorziening toegenomen met € 25.000 tot € 40.000. Het totale aantal verlofuren is toegenomen van 567 uur voor vier medewerkers naar 825 uur voor vijf medewerkers met een gemiddeld uurtarief van € 48 (inclusief IKB en sociale lasten). • Overmatige plusuren: voor medewerkers met meer dan 72 plusuren (naar rato van dienstverband) is een voorziening gevormd voor de plusuren boven deze drempel tegen een gemiddeld uurtarief van € 38. De voorziening is toegenomen met € 6.000 en bedraagt ultimo 2024 € 61.000. Voor de bovenwettelijke verlofuren is geen voorziening gevormd.
<i>Opvang Oekraïne</i>	In 2022 hebben de gemeenten in Nederland als taak gekregen om opvanglocaties voor Oekraïense vluchtelingen te realiseren en exploiteren. Wij merken ten aanzien van deze regeling het volgende op: • De totale lasten bedragen circa € 1,6 mln en bestaan voornamelijk uit het realiseren van de opvanglocaties en overige ingekochte diensten zoals huur/huisvestingskosten, beheer en beveiliging, en overige goederen en diensten zoals maaltijden, gas etc. Wij hebben – naast de rechtmatigheidsaspecten van deze inkopen – vastgesteld dat deze lasten juist zijn verantwoord in de jaarrekening. • De bekostiging door het Rijk - op vaste normbedragen per gerealiseerde opvangplek – bedraagt € 2,5 mln. De gemeente heeft hierdoor een voordeel van € 0,9 mln gerealiseerd binnen de jaarrekening. Dit is € 55.000 lager dan het tussentijds geprognostiseerde voordeel. Dit bedrag is in basis vrij besteedbaar. • Binnen de jaarrekening is daarnaast nog een vorderingspositie van € 80.000 opgenomen ten aanzien van de nog te ontvangen vergoeding van het Rijk.

3.5 Overige bevindingen

Overige bevindingen	
BRUIS	Bevinding
	De boekwaarde van het project Gemeenschapshuis aan de Markt Bladel (BRUIS) bedraagt eind 2024 circa € 20,6 mln (excl. aankoop pand ad € 3,0 mln). De investeringen van € 10,3 mln met name bestaande uit bouw- en installatiekosten, zijn door ons gecontroleerd en vallen binnen het gestelde krediet. Per 1 april 2025 is het gemeenschapshuis in gebruik genomen.

4. Overige aspecten in relatie tot onze controle

Onderwerp	Toelichting
Geen sprake van beperkingen in de reikwijdte van onze controle	Er zijn geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle opgetreden. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controleopdracht door de medewerkers van de gemeente de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.
Fraude	De verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude ligt primair bij het college. Onze rol als accountant is om vast te stellen dat de jaarrekening vrij is van materiële afwijkingen door fouten of fraude. Bij fraude is het risico dat een afwijking niet ontdekt wordt groter dan bij fouten, omdat fraude vaak samen gaat met activiteiten om de fraude te verhullen. Onze werkzaamheden ten aanzien van fraude bestaan onder andere uit: • Alertheid op fraudesignalen gedurende de controle; • Evalueren en bespreken van mogelijkheden tot fraude en fraudesignalen met het management en college; • Het uitvoeren van een analyse op handmatige journaalposten, onder andere om ingrijpen van het college in de interne beheersing te kunnen identificeren; • Het uitvoeren van controlewerkzaamheden op schattingsposten, onder andere om oneigenlijke beïnvloeding door het management en college te kunnen identificeren; • Het beoordelen van rechten in de financiële administratie en de bankapplicatie alsmede het uitvoeren van een bankanalyse, met als doel om fouten en fraude in de uitgaande betalingen te kunnen identificeren. Er zijn gedurende 2024 door ons geen materiële fraudegevallen geconstateerd en er zijn ons eveneens geen vermoedens van fraude bekend. Daarnaast heeft het college aan ons geen melding gemaakt van geconstateerde fraudegevallen of andere fraudesignalen. Wij hebben in de management letter geadviseerd om een fraudebeleid op te stellen.
Claims en juridische procedures	Er zijn geen belangrijke (dreigende en niet gewaardeerde) claims en/of juridische procedures met een mogelijke materiële impact op de cijfers per ultimo 2024, anders dan toegelicht in het jaarverslag.

4. Overige aspecten in relatie tot onze controle

Onderwerp	Toelichting
Gebeurtenissen na balansdatum	Er zijn geen belangrijke gebeurtenissen na balansdatum anders dan hetgeen opgenomen in de niet uit de balans blijkende verplichtingen.
Geautomatiseerde gegevensverwerking	Wij hebben vanuit onze controle op de jaarrekening geen belangrijke bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking.
Onafhankelijkheid	Wij zijn onafhankelijk van uw gemeente en voor zover wij weten heeft zich geen inbreuk voorgedaan op de van toepassing zijnde regels (Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO)) ten aanzien van onafhankelijkheid.
Duurzaamheid	Hoewel het geen wettelijke verplichting is om een duurzaamheidsverantwoording op te stellen, ligt er voor gemeenten en gemeenschappelijke regelingen nadrukkelijk wel een rol op het gebied van duurzaamheid. Bovendien groeit ook de vraag naar transparante verslaglegging hierover. In dit kader is in het najaar de 'Handreiking duurzaamheidsrapportage en verantwoording voor decentrale overheden' uitgebracht met richtlijnen en praktijkvoorbeelden. Ondanks dat uw gemeente over diverse duurzaamheidsaspecten rapporteert in het jaarverslag heeft de gemeente geen centraal duurzaamheidsbeleid. Wij denken dat het opstellen van een duurzaamheidsbeleid, het benoemen van meetbare doelen en het op structurele wijze monitoren en verantwoorden bijdraagt aan de rol die uw gemeente vervult op het gebied van duurzaamheid. Wij gaan hierover graag met u in gesprek.
Openstaande punten	• Teken en bevestiging bij de jaarrekening (LOR): 1 juli 2025 • Afgeven controleverklaring: 1 juli 2025 • Vaststellen jaarverslag door de gemeenteraad: 8 juli 2025

5. Bijlage 1 – Tabel fouten en onzekerheden SiSa

Nummer	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in €	Toelichting fout / onzekerheid
B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	-	0	n.v.t.
C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	-	0	n.v.t.
C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	-	0	n.v.t.
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	-	0	n.v.t.
D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	-	0	n.v.t.
D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	-	0	n.v.t.
E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	-	0	n.v.t.
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2024	-	0	n.v.t.
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking) gemeentedeel 2024	-	0	n.v.t.
G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) gemeentedeel 2024	-	0	n.v.t.
G10	Wet inburgering 2021 gemeentedeel 2024	-	0	n.v.t.
G12	Kwijschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire gemeentedeel 2024	-	0	n.v.t.
G13	Onderwijsroute deel gemeente 2024	-	0	n.v.t.

5. Bijlage 1 – Tabel fouten en onzekerheden SiSa

Nummer	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in €	Toelichting fout / onzekerheid
H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	-	0	n.v.t.
H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023 - 2026	-	0	n.v.t.
J32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	-	0	n.v.t.
J41B	Regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw (SiSa tussen medeoverheden)	-	0	n.v.t.
J55	Aanpak energiearmoede	-	0	n.v.t.
J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	-	0	n.v.t.
J105	Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls	-	0	n.v.t.
J210B	Meerjarige regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw (SiSa tussen medeoverheden)	-	0	n.v.t.
K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	-	0	n.v.t.
L7B	Regeling specifieke uitkering IBP-Vitaal Platteland (SiSa tussen medeoverheden)	-	0	n.v.t.
M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	-	0	n.v.t.
Strekking controleverklaring				
Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring):		Goedkeurend		
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening:		Goedkeurend		

5. Bijlage 2 – Tabel fouten en onzekerheden TOZO

Nummer	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in €	Toelichting fout / onzekerheid
G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 2	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 3	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 4	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 5	-	0	n.v.t.
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire – gedeerde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar T	-	0	n.v.t.
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire – gedeerde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekingen in jaar T	-	0	n.v.t.

Smart decisions. Lasting value.

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R25.031 van burgemeester en wethouders van 27 mei 2025;

overwegende dat dorpsraden worden gezien als een vorm van gestructureerd overleg met de gemeente en inwoners;

besluit:

1. Het 'Beleidskader dorpsraden gemeente Bladel 2025' vast te stellen.

Beleidskader dorpsraden gemeente Bladel 2025

Artikel 1 Begripsbepalingen

In dit besluit wordt verstaan onder:

1. dorpsraad: een niet-gemeentelijke, onafhankelijke rechtspersoon die is samengesteld uit inwoners van een dorp, met als doel het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van het dorp en het gevraagd en ongevraagd adviseren van het gemeentebestuur over aangelegenheden die het betreffende dorp aangaan;
2. college van burgemeester en wethouders: college van burgemeester en wethouders van gemeente Bladel;
3. burgemeester: burgemeester van gemeente Bladel;
4. gemeenteraad: gemeenteraad van gemeente Bladel;
5. contactambtenaar: een ambtenaar die als vast aanspreekpunt fungeert voor de dorpsraad en verantwoordelijk is voor de afstemming van informatie, vragen en signalen tussen de dorpsraad en gemeente.

Artikel 2 Instelling en taakstelling

1. In de dorpen Casteren, Hapert, Hoogeloon en Netersel kan één dorpsraad worden ingesteld.
2. In het dorp Bladel kunnen maximaal twee dorpsraden worden ingesteld
3. De dorpsraad heeft als taak het behartigen van de belangen van de dorpsgemeenschap.
4. De dorpsraad heeft een signalerende, adviserende en verbindende rol richting de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders.
5. De dorpsraad kan langs de hiervoor omschreven rol en taken ook uitvoerende taken op zich nemen, maar kan ten aanzien van die taken dan niet (langer) de adviesfunctie richting gemeentebestuur vervullen.
6. De dorpsraad kan op verzoek activiteiten coördineren tussen verenigingen, instellingen en/of groepen van ingezetenen in het dorp.

Artikel 3 Statuten dorpsraden

1. Dorpsraden beschikken over statuten waarin zij hun werkwijze, taken, samenstelling en interne functies regelen.

2. De vastgestelde statuten worden ter kennisgeving toegezonden aan het college van burgemeester en wethouders. Hieronder vallen ook eventuele wijzigingen in deze statuten.

Artikel 4 Samenstelling van de dorpsraad

1. Leden van de dorpsraad kunnen alleen zijn ingezetenen van het eigen dorp, die de leeftijd van 18 jaren hebben bereikt en niet van verkiesbaarheid zijn ontzet.
2. Dorpsraden dienen te streven naar een samenstelling die een zo goed mogelijke afspiegeling vormt van de bevolking van het betreffende dorp.
3. De verantwoordelijkheid voor deze samenstelling ligt bij de dorpsraad zelf.
4. De dorpsraad bestaat uit ten minste vijf en ten hoogste dertien leden.

Artikel 5 Onverenigbare betrekkingen

Het lidmaatschap van de dorpsraad is onverenigbaar met:

- a. het lidmaatschap van de gemeenteraad, van het college van burgemeester en wethouders of van een door de gemeenteraad ingestelde commissie als bedoeld in Hoofdstuk V van de Gemeentewet;
- b. ambtenaar door of vanwege de gemeente aangesteld of daaraan ondergeschikt, met uitzondering van de ambtenaren genoemd in artikel 13 lid 3 van de Gemeentewet.

Artikel 6 Bestuur dorpsraad

1. De dorpsraad wijst uit zijn midden een bestuur aan. De samenstelling en werkwijze van het bestuur zijn vastgelegd in de statuten van de dorpsraad.
2. De voorzitter en secretaris tekenen alle stukken die van de dorpsraad uitgaan.

Artikel 7 (openbare) Vergaderingen

1. De dorpsraad vergadert zo vaak als hij daartoe heeft besloten doch minimaal twee maal per jaar openbaar.
2. De voorzitter van de dorpsraad is belast met handhaving van de vergaderorde.
3. Leden van de gemeenteraad, de burgemeester en/of wethouders kunnen op verzoek van de dorpsraad een vergadering van de dorpsraad bijwonen.

Artikel 8 Adviezen

1. De dorpsraad geeft zowel gevraagd als ongevraagd advies aan de gemeenteraad (kaderstelling en controle), het college van burgemeester en wethouders of de burgemeester (beleidsvoorbereiding en -uitvoering) over aangelegenheden die betrekking hebben op het algemeen belang van het dorp.
2. De dorpsraad kan ter voorbereiding van een advies overleg voeren met ingezetenen, verenigingen en/of instellingen uit het dorp.

Artikel 9 Contactambtenaar

1. De gemeentesecretaris wijst een vaste contactambtenaar aan binnen de gemeentelijke organisatie.
2. De contactambtenaar is aanspreekpunt voor zowel de dorpsraden als de gemeentelijke organisatie.
3. De contactambtenaar bewaakt de voortgang van de behandeling van vragen, verzoeken en (formele) adviezen van de dorpsraden.

Artikel 10 Financiering dorpsraden

De jaarlijkse subsidie per dorpsraad wordt bepaald in het subsidiejaarprogramma.

Artikel 11 Samenwerkingsovereenkomst

Het college is bevoegd om namens de gemeente samenwerkingsovereenkomsten met de dorpsraden aan te gaan, waarin afspraken worden vastgelegd over taken, overlegstructuren, verantwoordelijkheden en communicatie.

Artikel 12 Inwerkingtreding en intrekking

1. Dit besluit treedt in werking op dag na bekendmaking.
2. Gelijktijdig met de inwerkingtreding van dit besluit worden ingetrokken de 'Verordening, regende de instelling, samenstelling, bevoegdheden en werkwijze van de dorpsraad

voor de kernen Hoogeloon en Netersel' en het 'Toetsingskader private dorps- en wijkraden gemeente Bladel'.

Artikel 13 Citeertitel

Dit besluit wordt aangehaald als 'Beleidskader dorpsraden gemeente Bladel 2025'.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 8 juli 2025.

De raad voornoemd,

de griffier,

de voorzitter,

Nummer : R25.031
Onderwerp : Beleidskader dorpsraden

Aan de raad

Inleiding

Op 7 november 2024 heeft uw gemeenteraad de 'Startnotitie Herijking taak en positionering van de dorpsraden' vastgesteld. Deze is opgesteld naar aanleiding van de afspraak die is gemaakt tijdens de bijeenkomst 'Samenspel Raad en College' van 16 mei 2023. Op basis van deze startnotitie is de taak en positionering van de dorpsraden en de samenwerking tussen de dorpsraden en de gemeente geëvalueerd. In het kader van deze herijking zijn er interviews met een afvaardiging van de dorpsraden, uw gemeenteraad en het college afgenomen. De uitkomsten van deze interviews hebben geleid tot een nieuw beleidskader. Hiermee wordt de samenwerking tussen de gemeente en de dorpsraden op een heldere en structurele wijze geactualiseerd en vastgelegd.

De geldende verordening, het geldende toetsingskader en de startnotitie zijn opgenomen in de bijlage.

Voorstel

1. Het 'Beleidskader dorpsraden gemeente Bladel 2025' vast te stellen.

Beoogd effect

Het doel van voorliggend voorstel is om een helder kader te stellen waarbinnen de dorpsraden kunnen functioneren en dat tegelijkertijd ruimte laat voor maatwerk naar ieder dorps behoefte. Dit wordt vastgelegd in het nieuwe beleidskader.

Argumenten

1.1 De geldende verordening en het toetsingskader zijn niet meer actueel en voldoen niet meer aan de gewenste eisen.

De huidige verordening en het toetsingskader aangaande de dorpsraden zijn opgesteld in respectievelijk 2008 en 2007. De werkwijze, behoeften en verwachtingen verschillen van de huidige situatie. De huidige verordening en toetsingskader voldoen niet aan de eisen die nodig zijn voor een effectieve samenwerking tussen de gemeente en de dorpsraden. Er heerst bijvoorbeeld onduidelijkheid over de taken en bevoegdheden van de dorpsraden, dit is opgenomen in de startnotitie.

Het nieuwe beleidskader is aangepast aan de huidige tijdgeest. Dit wil zeggen dat het is aangepast aan de huidige wensen en behoeften en met ruimte voor een dorpsgerichte invulling per dorpsraad. Om tot dit beleidskader te komen zijn er interviews gehouden met een afvaardiging van de dorpsraden, een afvaardiging van uw gemeenteraad en collegeleden. Hierin zijn de rol van dorpsraad, het college en uw gemeenteraad, de (democratische) legitimatie en representativiteit van de dorpsraden en de formalisatie van de afspraken aan de orde geweest. De uitkomsten van deze interviews in combinatie met de statuten van de dorpsraden, de geldende verordening en het toetsingskader hebben geleid tot het herziene beleidskader. In juni 2024 hebben er eveneens gesprekken plaatsgevonden tussen de burgemeester en de dorpsraden. De uitkomsten van deze gesprekken zijn ook meegenomen.

Team:
ABZ

Behandelend ambtenaar:
Jip van Gestel

Telefoonnummer:
0497-361636

Wijzigingen die zijn opgenomen in het beleidskader zijn onder andere dat de begripsbepalingen zijn geactualiseerd naar de huidige tijdgeest. De instelling en taakstelling van de dorpsraden zijn aangevuld en gespecificeerd. De door de dorpsraden opgestelde statuten zijn opgenomen als onderdeel van het formele beleidskader. Het artikel over de samenstelling van de dorpsraden is aangepast en aangevuld, naar een invulling die is actueel is gemaakt. De verplichting tot verkiezingen is hierbij weggelaten. Het artikel over de (openbare) vergadering van de dorpsraden is aangepast zodat het enkel over de vergaderingen en vergaderorde gaat. Dit heeft geen betrekking op de inhoud van de (openbare) vergaderingen. Het artikel aangaande de adviezen is uitgebreid, hierin is opgenomen dat adviezen betrekking moeten hebben op aangelegenheden die het algemeen belang van het dorp treffen. Dit blijft gevraagd en ongevraagd advies betreffen aan uw gemeenteraad, het college of de burgemeester. Het artikel betreffende de contactambtenaar is gewijzigd naar de huidige situatie. Hier staat bovendien in dat de contactambtenaar de voortgang van de behandeling van vragen, verzoeken en adviezen van de dorpsraden bewaakt. De financiering zal middels het subsidiejaarprogramma worden bepaald. De afspraken over de uitvoering van dit beleidskader zullen worden vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst. Deze zal overeengekomen worden tussen het college namens de gemeente en de dorpsraden, na overleg met de dorpsraden.

Binnen dit beleidskader worden de randvoorwaarden vastgesteld aan de dorpsraden binnen de gemeente Bladel. De samenwerking tussen de gemeente en de dorpsraden kan hierdoor geoptimaliseerd worden en kan de basis leggen voor een toekomstbestendige en doelgerichte samenwerking.

1.2 De bevoegdheid tot het vaststellen van het beleidskader ligt bij uw gemeenteraad.

De bevoegdheid tot het vaststellen van het beleidskader ligt bij uw gemeenteraad. Uw gemeenteraad is verantwoordelijk voor het vaststellen van de hoofdlijnen van beleid. Uw gemeenteraad kan hiermee deze kaderstellende rol vervullen.

Kanttekeningen

1.1 Volledige tegemoetkoming aan ieders wensen is niet geheel haalbaar.

Hoewel bij de herijking van de dorpsraden is geprobeerd zorgvuldig rekening te houden met ieders wensen en behoeften, moet worden onderkend dat het niet mogelijk is om aan alle wensen en behoeften te voldoen. Belangen kunnen uiteenlopen, waardoor keuzes noodzakelijk zijn. Het voorgestelde beleidskader beoogt hierin een evenwichtige afweging te bieden, waarbij zo goed mogelijk rekening is gehouden met alle belangen.

Financiën

Dit voorstel heeft geen financiële consequenties. Het budget voor de dorpsraden is structureel en wordt jaarlijks beschikbaar gesteld.

Communicatie

Na vaststelling door uw gemeenteraad wordt het 'Beleidskader dorpsraden gemeente Bladel 2025' gepubliceerd in het Gemeenteblad en op de gemeentelijke website. Het beleidskader treedt in werking op de dag na bekendmaking.

Uitvoering

Het 'Beleidskader dorpsraden gemeente Bladel 2025' wordt op de wettelijk voorgeschreven wijze bekend gemaakt in het Gemeenteblad. Deze treedt daags na bekendmaking in werking.

De samenwerkingsovereenkomst wordt ter bespreking voorgelegd aan de dorpsraden en, na het bereken van overeenstemming, ondertekend door de burgemeester namens de gemeente alsmede door de voorzitters van de dorpsraden.

In Q3 van 2026 zal er een evaluatie met de dorpsraden plaatsvinden.

Bladel, 27 mei 2025

Burgemeester en wethouders van Bladel,

de secretaris,

de burgemeester,

Bijlage(n)

01. Ontwerp-besluit (25.11206)
02. 'Verordening, regelende de instelling, samenstelling, bevoegdheden en werkwijze van de dorpsraad voor de kernen Hoogeloon en Hapert' (25.11395)
03. 'Toetsingskader private dorps- en wijkraden gemeente Bladel' (25.11396)
04. Startnotitie 'Herijking taak en positionering van de dorpsraden' (24.22010)

Ontwerp-raadsbesluit

25.11206

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R23.031 van burgemeester en wethouders van 27 mei 2025;

overwegende dat dorpsraden worden gezien als een vorm van gestructureerd overleg met de gemeente en inwoners.

besluit:

1. Het 'Beleidskader dorpsraden gemeente Bladel 2025' vast te stellen.

Beleidskader dorpsraden gemeente Bladel 2025

Artikel 1 Begripsbepalingen

In dit besluit wordt verstaan onder:

1. dorpsraad: een niet-gemeentelijke, onafhankelijke rechtspersoon die is samengesteld uit inwoners van een dorp, met als doel het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van het dorp en het gevraagd en ongevraagd adviseren van het gemeentebestuur over aangelegenheden die het betreffende dorp aangaan;
2. college van burgemeester en wethouders: college van burgemeester en wethouders van gemeente Bladel;
3. burgemeester: burgemeester van gemeente Bladel;
4. gemeenteraad: gemeenteraad van gemeente Bladel;
5. contactambtenaar: een ambtenaar die als vast aanspreekpunt fungeert voor de dorpsraad en verantwoordelijk is voor de afstemming van informatie, vragen en signalen tussen de dorpsraad en gemeente.

Artikel 2 Instelling en taakstelling

1. In de dorpen Casteren, Hapert, Hoogeloon en Netersel kan één dorpsraad worden ingesteld.
2. In het dorp Bladel kunnen maximaal twee dorpsraden worden ingesteld
3. De dorpsraad heeft als taak het behartigen van de belangen van de dorpsgemeenschap.
4. De dorpsraad heeft een signalerende, adviserende en verbindende rol richting de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders.
5. De dorpsraad kan langs de hiervoor omschreven rol en taken ook uitvoerende taken op zich nemen, maar kan ten aanzien van die taken dan niet (langer) de adviesfunctie richting gemeentebestuur vervullen.
6. De dorpsraad kan op verzoek activiteiten coördineren tussen verenigingen, instellingen en/of groepen van ingezetenen in het dorp.

Artikel 3 Statuten dorpsraden

1. Dorpsraden beschikken over statuten waarin zij hun werkwijze, taken, samenstelling en interne functies regelen.
2. De vastgestelde statuten worden ter kennisgeving toegezonden aan het college van burgemeester en wethouders. Hieronder vallen ook eventuele wijzigingen in deze statuten.

Artikel 4 Samenstelling van de dorpsraad

1. Leden van de dorpsraad kunnen alleen zijn ingezetenen van het eigen dorp, die de leeftijd van 18 jaren hebben bereikt en niet van verkiesbaarheid zijn ontzet.
2. Dorpsraden dienen te streven naar een samenstelling die een zo goed mogelijke afspiegeling vormt van de bevolking van het betreffende dorp.
3. De verantwoordelijkheid voor deze samenstelling ligt bij de dorpsraad zelf.
4. De dorpsraad bestaat uit ten minste vijf en ten hoogste dertien leden.

Artikel 5 Onverenigbare betrekkingen

Het lidmaatschap van de dorpsraad is onverenigbaar met:

- a. het lidmaatschap van de gemeenteraad, van het college van burgemeester en wethouders of van een door de gemeenteraad ingestelde commissie als bedoeld in Hoofdstuk V van de Gemeentewet;
- b. ambtenaar door of vanwege de gemeente aangesteld of daaraan ondergeschikt, met uitzondering van de ambtenaren genoemd in artikel 13 lid 3 van de Gemeentewet.

Artikel 6 Bestuur dorpsraad

1. De dorpsraad wijst uit zijn midden een bestuur aan. De samenstelling en werkwijze van het bestuur zijn vastgelegd in de statuten van de dorpsraad.
2. De voorzitter en secretaris tekenen alle stukken die van de dorpsraad uitgaan.

Artikel 7 (openbare) Vergaderingen

1. De dorpsraad vergadert zo vaak als hij daartoe heeft besloten doch minimaal twee maal per jaar openbaar.
2. De voorzitter van de dorpsraad is belast met handhaving van de vergaderorde.
3. Leden van de gemeenteraad, de burgemeester en/of wethouders kunnen op verzoek van de dorpsraad een vergadering van de dorpsraad bijwonen.

Artikel 8 Adviezen

1. De dorpsraad geeft zowel gevraagd als ongevraagd advies aan de gemeenteraad (kaderstelling en controle), het college van burgemeester en wethouders of de burgemeester (beleidsvoorbereiding en -uitvoering) over aangelegenheden die betrekking hebben op het algemeen belang van het dorp.
2. De dorpsraad kan ter voorbereiding van een advies overleg voeren met ingezetenen, verenigingen en/of instellingen uit het dorp.

Artikel 9 Contactambtenaar

1. De gemeentesecretaris wijst een vaste contactambtenaar aan binnen de gemeentelijke organisatie.
2. De contactambtenaar is aanspreekpunt voor zowel de dorpsraden als de gemeentelijke organisatie.
3. De contactambtenaar bewaakt de voortgang van de behandeling van vragen, verzoeken en (formele) adviezen van de dorpsraden.

Artikel 10 Financiering dorpsraden

De jaarlijkse subsidie per dorpsraad wordt bepaald in het subsidiejaarprogramma.

Artikel 11 Samenwerkingsovereenkomst

Het college is bevoegd om namens de gemeente samenwerkingsovereenkomsten met de dorpsraden aan te gaan, waarin afspraken worden vastgelegd over taken, overlegstructuren, verantwoordelijkheden en communicatie.

Artikel 12 Inwerkingtreding en intrekking

1. Dit besluit treedt in werking op dag na bekendmaking.
2. Gelijktijdig met de inwerkingtreding van dit besluit worden ingetrokken de 'Verordening, regende de instelling, samenstelling, bevoegdheden en werkwijze van de dorpsraad

voor de kernen Hoogeloon en Netersel' en het 'Toetsingskader private dorps- en wijkraden gemeente Bladel'.

Artikel 13 Citeertitel

Dit besluit wordt aangehaald als 'Beleidskader dorpsraden gemeente Bladel 2025'.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van .

De raad voornoemd,

de griffier,

de voorzitter,

DE RAAD VAN DE GEMEENTE BLADEL;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 30 september 2008;

gelet op de Gemeentewet;

b e s l u i t :

vast te stellen de navolgende:

Verordening, regelende de instelling, samenstelling, bevoegdheden en werkwijze van de dorpsraad voor de kernen Hoogeloon en Netersel.

Artikel 1.

Instelling/taakstelling.

1. Ten behoeve van de kernen Hoogeloon en Netersel wordt voor iedere kern afzonderlijk ingesteld een commissie als bedoeld in artikel 82, juncto artikel 91 van de Gemeentewet, dorpsraad genaamd.
2. De dorpsraad geeft zowel gevraagd als ongevraagd advies aan de gemeenteraad, burgemeester en wethouders of de burgemeester over aangelegenheden die betrekking hebben op of zich afspelen in respectievelijk Hoogeloon en Netersel. De dorpsraad kan ter voorbereiding van een advies overleg voeren met ingezetenen, verenigingen en/of instellingen uit de kern.
3. De dorpsraad kan op verzoek activiteiten coördineren tussen verenigingen, instellingen en/of groepen van ingezetenen in de kern.

Artikel 2.

Begripsbepalingen.

Deze verordening verstaat onder:

1. dorpsraad: de dorpsraad als bedoeld in artikel 1, lid 1;
2. Hoogeloon: het gebied, dat is aangeduid op de bij deze verordening behorende en als zodanig gewaarmerkte situatietekening;
3. Netersel: het gebied, dat is aangeduid op de bij deze verordening behorende en als zodanig gewaarmerkte situatietekening;
4. ingezetenen: degenen, die werkelijke woonplaats hebben in respectievelijk Hoogeloon of Netersel, blijvende uit de basisregistratie van de gemeente Bladel;
5. gemeenteraad: de gemeenteraad van Bladel;
6. burgemeester en wethouders: het college van burgemeester en wethouders van Bladel;
7. burgemeester: de burgemeester van Bladel;
8. contact-ambtenaar: de ambtenaar als bedoeld in artikel 18, lid 2.

Artikel 3.

Samenstelling.

1. Leden van de dorpsraad kunnen alleen zijn ingezetenen, die de leeftijd van 18 jaren hebben bereikt en niet van de verkiesbaarheid zijn ontzet.
2. De dorpsraad bestaat uit ten minste vijf en ten hoogste dertien leden.
3. Voor elke zittingsperiode als bedoeld in artikel 4, lid 1 wordt voor elke dorpsraad afzonderlijk het aantal leden door burgemeester en wethouders vastgesteld met inachtneming van het hierna bepaalde:
 - a. het aantal bedraagt een oneven getal;
 - b. de vaststelling geschiedt binnen één week na de dag van de kandidaatstelling als bedoeld in artikel 5, lid 1 na advies van de betreffende dorpsraad en wel zodanig dat als regel toepassing kan worden gegeven aan artikel 8, lid 2.
4. Burgemeester en wethouders maken het besluit als bedoeld in lid 3 onverwijld bekend.

Artikel 4.

Zittingsduur.

1. De leden van de dorpsraad worden benoemd voor de periode van vier jaren, parallel lopend aan de zittingsperiode van de gemeenteraad als bedoeld in artikel C 4 van de Kieswet, behoudens het gestelde in artikel 34, lid 1.
2. Wie ter vervulling van een tussentijds opengevallen plaats tot lid wordt benoemd, treedt af op het tijdstip waarop degene moest aftreden, in wiens plaats hij is benoemd.

Artikel 5.

Kandidaatstelling.

1. De dag van kandidaatstelling voor verkiezing van leden van de dorpsraad is ten minste zes weken vóór de dag van de verkiezing, door burgemeester en wethouders te bepalen.
2. Alsdan worden ingezetenen kandidaat gesteld ter vervulling van de plaatsen van de leden die moeten aftreden.
3. Ten minste twee weken vóór de dag van kandidaatstelling geschiedt hiervan door de burgemeester bekendmaking.
4. Kandidaatstelling geschiedt schriftelijk bij burgemeester en wethouders, waarbij van ieder die daarop voorkomt een schriftelijke verklaring wordt overgelegd, dat hij bewilligt in zijn kandidaatstelling.

Artikel 6.

Onderzoek kandidaatstelling.

1. Burgemeester en wethouders onderzoeken de kandidaatstelling.
2. Indien niet wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 3, lid 1 van deze verordening wordt de kandidaatstelling van de betreffende persoon geweigerd.
3. Burgemeester en wethouders maken de ontvangen en geaccepteerde kandidaatstellingen bekend binnen één week na de dag van de kandidaatstelling, bedoeld in artikel 5, lid 1.

Artikel 7.

Samenstelling lijst.

1. Burgemeester en wethouders gaan over tot samenstelling van een rond gesloten lijst, waarop de plaats van de kandidaten bij loting wordt bepaald.
2. De uitslag van de loting wordt door de burgemeester bekend gemaakt en wordt voor eenieder kosteloos op de gemeentesecretarie ter inzage gelegd.

Artikel 8.

Actief kiesrecht.

1. Ingezetenen die op de dag van de kandidaatstelling de leeftijd van achttien jaren hebben bereikt, zijn bevoegd aan verkiezing van leden van de dorpsraad deel te nemen.
2. Verkiezing van de leden van de dorpsraad geschiedt in hetzelfde jaar als die van de gemeenteraad en wordt zo mogelijk gecombineerd met een in dat jaar eveneens plaatsvindende verkiezing, anders dan ten behoeve van de gemeenteraad.
3. Indien voor een dorpsraad zeven kandidaten zijn geaccepteerd dan vindt er voor die dorpsraad geen verkiezing plaats. De gestelde kandidaten worden geacht te zijn verkozen.
4. Indien voor een dorpsraad minder dan zeven kandidaten zijn geaccepteerd dan blijft benoeming van leden achterwege en wordt het functioneren van de dorpsraad voor de eerstkomende zittingsperiode opgeschort..

Artikel 9.

Oproep.

1. Ten minste vijf dagen vóór de dag der stemming ontvangt elke ingezetene, die gerechtigd is aan de stemming deel te nemen, van burgemeester en wethouders een oproeping voor de stemming, waarop tevens een mogelijkheid tot stemmen bij volmacht is aangegeven. Iedere kiesgerechtigde ingezetene mag maximaal twee volmachten accepteren.
2. De indeling van de oproeping wordt door burgemeester en wethouders vastgesteld.
3. Tegelijkertijd met de oproeping voor de stemming zenden burgemeester en wethouders aan elke ingezetene die gerechtigd is aan de stemming deel te nemen, een lijst van kandidaten die is verkregen door toepassing van artikel 7, lid 1.

Artikel 10.

Stembureau.

1. Burgemeester en wethouders wijzen voor elke kern een geschikt stemlokaal aan.
2. Burgemeester en wethouders benoemen tijdig vóór elke verkiezing de voorzitter en twee leden van het stembureau alsmede een voldoende aantal plaatsvervangende leden.
3. Burgemeester en wethouders kunnen aanwijzingen geven voor de uitoefening van taken en werkzaamheden voor de voorzitter, leden en plaatsvervangende leden van het stembureau op de dag van de verkiezing.

Artikel 11.

Zitting stembureau.

Het stembureau houdt zitting tijdens de uren, zoals die geregeld zijn in de Kieswet.

Artikel 12.

Wijze van stemming.

Iedere kiesgerechtigde ingezetene die aan de verkiezing deelneemt, moet in beginsel zijn stem uitbrengen op het aantal kandidaten dat met inachtneming van artikel 3 is vastgesteld. Bij het uitbrengen van een stem op meer kandidaten is het stembiljet ongeldig.

Artikel 13.

Proces-verbaal.

1. De uitslag van de verkiezing wordt vastgesteld in een door de voorzitter en de leden op te maken en te ondertekenen proces-verbaal, waarvoor het model wordt vastgesteld door burgemeester en wethouders.
2. Uit het vast te stellen model moet in ieder geval blijken hoeveel geldige stemmen per kandidaat zijn uitgebracht.
3. Het proces-verbaal wordt nog op de dag van de verkiezing aan de burgemeester overhandigd.

Artikel 14.

Benoemingsprocedure leden.

1. Burgemeester en wethouders stellen binnen drie dagen na de dag van de verkiezing de uitslag vast en bepalen de volgorde van de lijst aan de hand van de geldig uitgebrachte stemmen per kandidaat, waarbij een gelijk aantal stemmen per kandidaat het lot beslist.
2. Na bepaling van de volgorde als bedoeld in het eerste lid ontvangen de eerste zeven kandidaten van de lijst van de burgemeester bericht dat zij voor benoeming als lid van de dorpsraad in aanmerking komen.
3. Binnen een week na ontvangst van het onder lid 2 van dit artikel bedoelde bericht wordt aan burgemeester en wethouders schriftelijk kennis gegeven over het al dan niet aanvaarden van de benoeming.
4. Bij niet tijdige of negatieve kennisgeving door de gekozene wordt de opvolgende van de vastgestelde lijst in kennis gesteld van voorgenomen voordracht tot benoeming. Eenzelfde procedure wordt gevolgd bij het vervullen van vacatures tijdens de zittingsduur van de dorpsraad. Het bepaalde in lid 3 van dit artikel vindt overeenkomstige toepassing.

Artikel 15.

Onverenigbare betrekkingen.

Het lidmaatschap van de dorpsraad is onverenigbaar met:

1. het lidmaatschap van de gemeenteraad, van burgemeester en wethouders of van een door de gemeenteraad ingestelde commissie als bedoeld in Hoofdstuk V van de Gemeentewet;
2. ambtenaar door of vanwege de gemeente aangesteld of daaraan ondergeschikt, met uitzondering van de ambtenaren genoemd in artikel 13, lid 3 van de Gemeentewet.

Artikel 16.

Benoeming.

De overeenkomstig artikel 14 van deze verordening verkregen kandidaat-leden worden met inachtneming van artikel 15 door burgemeester en wethouders benoemd.

Artikel 17.

Voorzitter / Secretaris.

1. De dorpsraad wijst uit zijn midden een voorzitter, een secretaris, een plaatsvervangend voorzitter en een plaatsvervangend secretaris aan.
2. De voorzitter is belast met handhaving van de vergaderorde.
3. De secretaris staat de dorpsraad bij de uitoefening van zijn taak terzijde. Hij is in ieder geval belast met de uitvoering van secretariaatswerkzaamheden en het verzorgen van bekendmakingen van te houden vergaderingen.

Artikel 18.

Contact-ambtenaar.

1. De dorpsraad kan desgevraagd voor formulering van zijn adviezen worden bijgestaan door een contact-ambtenaar; hij heeft adviserende bevoegdheid. Behoudens het bepaalde in artikel 19, lid 3, lopen de contacten van/met de dorpsraad via de contact-ambtenaar.
2. De contact-ambtenaar wordt aangewezen door de gemeentesecretaris overeenkomstig het gevoelen van burgemeester en wethouders, gehoord de dorpsraad.

Artikel 19.

Vergaderingen.

1. De dorpsraad vergadert zo vaak als hij daartoe heeft besloten en voorts indien de voorzitter of ten minste drie leden van de dorpsraad schriftelijk, met opgave van redenen, daarom verzoeken.
2. De vergaderingen worden belegd door de voorzitter, die zorgt dat ieder lid, spoedeisende gevallen uitgezonderd, ten minste vijf dagen vóór het houden van een vergadering onder vermelding zoveel mogelijk van de zaken waarvoor de vergadering is belegd, wordt opgeroepen.
3. Burgemeester en wethouders of een of meer leden daarvan kunnen vergaderingen van de dorpsraad bijwonen. Zij kunnen in adviserende zin aan de beraadslagingen deelnemen.

Artikel 20.

Openbaarheid vergaderingen.

1. De vergaderingen zijn openbaar. De voorzitter doet minstens vijf dagen van tevoren daarvan openbare bekendmaking. De agenda en bijbehorende stukken worden voor een ieder kosteloos ter inzage gelegd op de gemeentesecretarie en op een andere door de dorpsraad te bepalen plaats.
2. De deuren worden gesloten wanneer de voorzitter dit nodig acht of indien ten minste twee leden dit vorderen met het oog op de te behandelen zaak. De dorpsraad beslist vervolgens of met gesloten deuren wordt vergaderd.
3. De voorzitter of de dorpsraad kan omtrent het in besloten vergadering behandelde geheimhouding opleggen. Zij wordt door zowel de voorzitter en de leden als door anderen die bij de behandeling

tegenwoordig waren of op enigerlei wijze daarvan kennis hebben genomen in acht genomen, totdat de voorzitter of de dorpsraad haar opheft.

Artikel 21.

Vergaderquorum.

1. De dorpsraad vergadert niet indien niet meer dan de helft van het aantal zitting hebbende leden is opgekomen.
2. Indien het vereiste aantal leden niet is opgekomen, wordt door de voorzitter een nieuwe vergadering belegd. Deze vergadering vindt niet eerder plaats dan nadat tweemaal vierentwintig uren zijn verstreken, spoedeisende gevallen uitgezonderd.
3. In de in het tweede lid bedoelde vergadering kan slechts over die zaken worden beraadslaagd en besloten, die op de oorspronkelijke uitnodiging staan vermeld.

Artikel 22.

Stemmen.

1. Over zaken wordt mondeling en bij hoofdelijke oproeping gestemd. Indien echter geen van de leden stemming verlangt, wordt het voorstel geacht te zijn aangenomen.
2. Over personen wordt schriftelijk gestemd.
3. Artikel 28 van de Gemeentewet is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 23.

Adviezen.

1. Voor het tot stand komen van een advies bij stemming wordt de meerderheid vereist van de leden, die aan de stemming hebben deelgenomen.
2. Bij het staken van de stemmen over een zaak worden in de verslaglegging de meningen, waar-tussen een keuze is gemaakt, opgenomen.

Artikel 24.

Spreekrecht.

1. Personen, die geen lid zijn van de dorpsraad kunnen in openbare vergaderingen van die dorpsraad het woord voeren over de op de agenda vermelde onderwerpen. De dorpsraad bepaalt de wijze waarop dit geschiedt.
2. De leden van de dorpsraad worden door de voorzitter in de gelegenheid gesteld een korte nadere toelichting te vragen aan degenen die van het spreekrecht gebruik maken. In dat geval geeft de voorzitter gelegenheid de nadere toelichting te verstrekken.
3. Na afhandeling van de agenda stelt de voorzitter de aanwezigen in de gelegenheid zaken aan de orde te stellen die niet geagendeerd zijn. De voorzitter bepaalt de volgorde van de sprekers en is bevoegd een maximale spreektijd vast te stellen.

Artikel 25.

Voorbereiding en uitvoering van besluiten.

1. De voorzitter en de secretaris regelen de dagelijkse gang van zaken. Zij bereiden de adviezen en de besluitvorming daarover voor en dragen zorg voor uitvoering van de besluiten van de dorpsraad.

2. De voorzitter en de secretaris tekenen alle stukken die van de dorpsraad uitgaan.

Artikel 26.

Uitvoering taak.

1. De dorpsraad maakt bij de uitoefening van zijn taak bij voorkeur gebruik van de diensten van de gemeentelijke instellingen.
2. In incidentele gevallen kan de dorpsraad in overleg met burgemeester en wethouders een deskundige om advies vragen. Indien daaraan kosten zijn verbonden, moet daarover vooraf overeenstemming zijn met burgemeester en wethouders, waarna deze kosten voor rekening van de gemeente worden genomen.

Artikel 27.

Inlichtingen vragen/informatie over beslissingen.

1. De dorpsraad verstrekt aan de gemeenteraad, burgemeester en wethouders of de burgemeester alle verlangde informatie.
2. De dorpsraad wordt van de beslissingen omtrent aangelegenheden, waarover door hem is geadviseerd, als regel binnen twee weken na het nemen van deze beslissingen gemotiveerd op de hoogte gebracht.

Artikel 28.

Doorzending adviezen.

De adviezen van de dorpsraad worden binnen twee weken via de contactambtenaar gezonden aan de gemeentelijke bestuursorganen, die bevoegd zijn daarover een beslissing te nemen.

Artikel 29.

Vergoeding.

De leden van de dorpsraad ontvangen een vergoeding, vast te stellen door de gemeenteraad.

Artikel 30.

Einde lidmaatschap.

Tussentijdse beëindiging van het lidmaatschap vindt plaats:

- a. op eigen verzoek;
- b. bij verlies van de hoedanigheid, waarbij men lid van de dorpsraad kan worden, dan wel bij het aangaan van een verboden betrekking;
- c. door overlijden;
- d. zodra de dorpsraad op enig moment uit minder dan vijf leden bestaat.

Artikel 31.

Nadere voorschriften.

1. Burgemeester en wethouders kunnen ter uitvoering van deze verordening nadere voorschriften geven.
2. In gevallen waarin deze verordening niet of onvoldoende voorziet, beslissen burgemeester en wethouders.

Artikel 32.

Wijziging of intrekking.

Wijziging of intrekking van deze verordening vindt niet plaats dan nadat de dorpsraden daarover hebben geadviseerd.

Artikel 33.

Inwerkingtreding.

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van de eerste dag van de maand na die van de bekendmaking.
2. Op dat tijdstip vervalt de op 23 juli 1998 vastgestelde Verordening voor de dorpsraden, en de latere wijziging daarop.

Artikel 34.

Aanhaling.

Deze verordening kan worden aangehaald als "Verordening voor de dorpsraden".

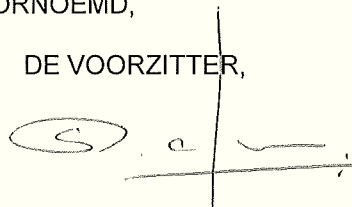
Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 11 december 2008.

DE RAAD VOORNOEMD,

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

De raad van de gemeente Bladel;

overwegende dat het gewenst is over te gaan tot vaststelling van een toetsingskader voor privaatrechtelijk georganiseerde dorps- en wijkraden;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 7 augustus 2007;

besluit:

over te gaan tot vaststelling van: **het Toetsingskader private dorps- en wijkraden gemeente Bladel**, overeenkomstig het onderstaande:

1. PUBLIEKRECHTELIJKE EN PRIVAATRECHTELIJKE DORPSRADEN

Dorps- en wijkraden worden gezien als een laagdrempelige vorm van gestructureerd overleg met de inwoners.

In elke dorpskern kunnen door de inwoners dorps- of wijkraden worden opgericht:

- in de kernen Casteren, Hoogeloon en Netersel; 1 dorps- of wijkraad voor alle inwoners, c.q. voor het volledige grondgebied, van de dorpskern;
- in de kernen Bladel en Hapert: 1 of meerdere dorps- of wijkraden, met als voorwaarde dat een dorps- of wijkraad minimaal 2500 inwoners van een kern –binnen een aaneengesloten grondgebied- dient te vertegenwoordigen.

Inwoners en grondgebied kunnen slechts vallen binnen het werkgebied van één dorps- of wijkraad.

De dorps- en wijkraden kiezen naar eigen behoefte hun organisatievorm: publiekrechtelijk of privaatrechtelijk. In de kernen Casteren, Hoogeloon en Netersel is de oprichting van een privaatrechtelijke dorpsraad slechts mogelijk indien de huidige publiekrechtelijk georganiseerde dorpsraad ophoudt te bestaan, dan wel verzoekt om verder te mogen als privaatrechtelijke dorpsraad.

De publiekrechtelijk georganiseerde dorps- en wijkraden functioneren volgens de regels zoals opgenomen in de door de gemeenteraad vastgestelde "Verordening voor de dorpsraden". Voor de privaatrechtelijk georganiseerde dorps- en wijkraden geldt het navolgende toetsingskader.

2. PRIVAATRECHTELIJKE DORPS-/WIJKRADEN

2.1. INLEIDING

Uitgangspunt bij het opstellen van dit toetsingskader is dat de gemeente geen onderscheid maakt tussen een publiek- en privaatrechtelijk georganiseerde dorpsraad. Dit betekent dat dit toetsingskader voor het overgrote deel gebaseerd is op de Verordening voor de dorpsraden. Ook ten aanzien van de ondersteuning zal op eenzelfde wijze, zoals in de verordening opgenomen, worden gehandeld.

Iedere dorps-/wijkraad heeft als taak om gevraagd en ongevraagd advies uit te brengen richting gemeenteraad (kaderstelling en controle) en richting burgemeester en wethouders of de burgemeester (beleidsvoorbereiding en uitvoering)

Voordat een privaatrechtelijke dorps-/wijkraad als adviesinstantie kan (blijven) optreden, heeft deze goedkeuring van het college van burgemeester en wethouders voor;

- de oprichtingakte (statuten) en voorgenomen wijzigingen daarvan;
 - voorgenomen vaststelling van een huishoudelijk reglement of wijziging daarvan.
- Daartoe is onderstaand toetsingskader ontwikkeld.

2.2. TOETSINGSKADER

2.2.1. Instelling/taakstelling.

De dorps-/wijkraad geeft zowel gevraagd als ongevraagd advies aan de gemeenteraad, burgemeester en wethouders of de burgemeester over aangelegenheden die betrekking hebben op of zich afspelen in de eigen kern. De dorps-/wijkraad kan ter voorbereiding van een advies overleg voeren met ingezetenen, verenigingen en/of instellingen uit de kern.

De dorps-/wijkraad kan op verzoek activiteiten coördineren tussen verenigingen, instellingen en/of groepen van ingezetenen in de kern.

De dorps-/wijkraad kan langs de hiervoor omschreven adviserende en coördinerende taken ook andere –uitvoerende- taken op zich nemen, doch kan ten aanzien die taken dan niet (langer) de adviesfunctie richting gemeentebestuur vervullen.

2.2.2. Samenstelling.

Leden van de dorps-/wijkraad kunnen alleen zijn ingezetenen, die de leeftijd van 18 jaren hebben bereikt en niet van de verkiesbaarheid zijn ontzet.

De dorps-/wijkraad bestaat uit ten minste vijf en ten hoogste dertien leden.

2.2.3. Zittingsduur.

De leden van de dorps-/wijkraad worden benoemd voor een periode van minimaal 2 en maximaal 4 jaar. In statuten/huishoudelijk reglement wordt een keuze gemaakt voor een zittingsduur van de dorps-/wijkraad binnen deze bandbreedte. Opvulling van vacatures is mogelijk middels het houden van (tussentijdse) verkiezingen zoals omschreven in 2.2.4.

2.2.4. Kandidaatstelling.

De dag van kandidaatstelling voor verkiezing van leden van de dorps-/wijkraad is ten minste zes weken vóór de dag van de verkiezing.

In het huishoudelijk reglement of de statuten is een transparante kandidaatstellingprocedure opgenomen.

De kandidatenlijst wordt gepubliceerd en huis-aan-huis bezorgd.

2.2.4. Verkiezing .

De verkiezing vindt plaats door de inwoners van de kern(en) via een daartoe door de initiatiefnemers te beleggen vergadering, waarvoor de uitnodiging drie weken van tevoren huis-aan-huis wordt bezorgd en openbaar wordt gemaakt op de in de gemeente Bladel gebruikelijke wijze. Benoeming komt tot stand bij meerderheidsbesluit van het aantal ter vergadering aanwezige inwoners van de kern van 18 jaar en ouder. De benoemden verdelen uit hun midden de functies van voorzitter, secretaris en penningmeester. In tussentijdse vacatures wordt op gelijke wijze voorzien als hiervoor is aangegeven.

Indien er voor een dorps-/wijkraad minder dan vijf kandidaten zijn, dan blijft benoeming van leden achterwege en wordt het functioneren van de dorps-/wijkraad opgeschort.

2.2.5. Onverenigbare betrekkingen.

Het lidmaatschap van de dorps-/wijkraad is onverenigbaar met:

1. het lidmaatschap van de gemeenteraad, van burgemeester en wethouders of van een door de gemeenteraad ingestelde commissie als bedoeld in Hoofdstuk V van de Gemeentewet;
2. ambtenaar door of vanwege de gemeente aangesteld of daaraan ondergeschikt, met uitzondering van de ambtenaren genoemd in artikel 13, lid 2 van de Gemeentewet.

2.2.6. Vergaderingen en besluitvorming.

De dorps-/wijkraad vergadert zo vaak als hij daartoe heeft besloten doch minimaal vier maal per jaar.

In het huishoudelijke reglement wordt een besluitvormingsprocedure opgenomen waarin is bepaald dat bij het staken van stemmen een besluit tot advisering van een gemeentelijk bestuursorgaan wordt geacht niet te zijn genomen.

Burgemeester en wethouders of een of meer leden daarvan kunnen vergaderingen van de dorps-/wijkraad bijwonen. Zij kunnen in adviserende zin aan de beraadslagingen deelnemen.

De vergaderingen zijn openbaar. De agenda en bijbehorende stukken worden voor een ieder kosteloos ter inzage gelegd in het gemeenschapshuis van de betreffende kern en aan de gemeente bekendgemaakt, via toezending aan de contactambtenaar.

2.2.7. Spreekrecht.

Personen, die geen lid zijn van de dorpsraad kunnen in openbare vergaderingen van die dorps-/wijkraad het woord voeren over de op de agenda vermelde onderwerpen. De dorps-/wijkraad bepaalt de wijze waarop dit geschiedt.

De leden van de dorps-/wijkraad worden door de voorzitter in de gelegenheid gesteld een korte nadere toelichting te vragen aan degenen die van het spreekrecht gebruik maken. In dat geval geeft de voorzitter gelegenheid de nadere toelichting te verstrekken.

Na afhandeling van de agenda stelt de voorzitter de aanwezigen in de gelegenheid zaken aan de orde te stellen die niet geagendeerd zijn. De voorzitter bepaalt de volgorde van de sprekers en is bevoegd een maximale spreektijd vast te stellen.

2.2.8. Einde lidmaatschap.

Tussentijdse beëindiging van het lidmaatschap vindt plaats:

- a. op eigen verzoek;
- b. bij verlies van de hoedanigheid, waarbij men lid van de dorps-/wijkraad kan worden, dan wel bij het aanvaarden van een verboden betrekking;
- c. door overlijden;
- d. zodra de dorps-/wijkraad op enig moment uit minder dan vijf leden bestaat.

3. FACILITERING PRIVAATRECHTELIJKE DORPS-/WIJKRADEN

Na de onder punt 2.1. bedoelde goedkeuring wordt de betreffende dorps-/wijkraad als volgt gefaciliteerd:

- Contacten van/met de dorps-/wijkraad lopen via de door de gemeentesecretaris aan te wijzen contactambtenaar. Desgevraagd staat deze de dorps-/wijkraad bij voor formulering van zijn adviezen.
- De financiële vergoeding is gelijk aan die voor de leden van een publiekrechtelijk georganiseerde dorpsraad, zoals opgenomen in de Vergoedingsregeling voor de commissie voor de bezwaarschriften, de dorpsraden, de monumentencommissie en de rekenkamercommissie.
- De dorps-/wijkraad ontvangt per zittingsperiode voor het houden van verkiezingen een in nader overleg te bepalen financiële bijdrage.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 1 november 2007.

De raad voornoemd,
de griffier,

de voorzitter,

Startnotitie

Herijking taak en positionering van de dorpsraden

Datum: 3 september 2024

Inhoud

1. Inleiding	2
2. Aanleiding	2
2.1 Waarom een startnotitie dorpsraden?	2
2.2 Wat hebben we tot nu toe gedaan?	2
3. Omschrijving huidige situatie	2
3.1 Algemene informatie	2
3.2 Huidige invulling en onderlinge verschillen	2
3.3 Communicatie	3
3.4 Invloed op beleid en doorwerking	4
4. Kansen en uitdagingen	4
4.1 Onduidelijkheid over de taken en bevoegdheden	4
4.2. Invulling openbare vergaderingen.....	4
4.3. Bezetting en invulling bestuur dorpsraden	4
5. De doelstellingen	4
5.1 Huidige doelstelling gemeente	4
5.2 Huidige doelstelling dorpsraden.....	5
5.3 Doelstelling herijking	5
6. Resultaat.....	5
7. Planning.....	5

1. Inleiding

Gemeente Bladel kent drie dorpsraden in de kernen Casteren, Hoogeloon en Netersel evenals een zogenoemde klankbordgroep in Hapert. De dorpsraden¹ zijn van oorsprong een adviesorgaan voor burgemeester, het college van burgemeester en wethouders en/of de gemeenteraad over aangelegenheden die zich afspelen in de eigen kern. Ze kunnen gevraagd en ongevraagd advies aan bovengenoemde bestuursorganen van de gemeente uitbrengen.

In deze startnotitie worden de knelpunten aangaande de dorpsraden beschreven en hoe we tot een herijking van de taak en positie van de dorpsraden willen komen. Deze startnotitie vormt, mede afhankelijk van de uitkomsten van het verdere traject, de basis voor een waar nodig herziene visie op de dorpsraden. Er zullen bijpassende stappen in de uitvoering uit voortkomen.

2. Aanleiding

2.1 Waarom een startnotitie dorpsraden?

Tijdens de bijeenkomst 'Samenspel Raad & College' van college- en raadsleden is afgesproken dat de taak en positionering van de dorpsraden wordt geëvalueerd en dat er tot een herijking wordt gekomen. In deze bijeenkomst zijn de taken van de dorpsraden besproken. Een taak is om zowel gevraagd en ongevraagd advies te geven aan de gemeenteraad, het college en/of de burgemeester. Een andere taak is om op verzoek activiteiten te coördineren tussen verenigingen, instellingen en/of groepen van ingezetenen in de kern. Er is in de bijeenkomst 'Samenspel Raad & College' gesteld dat deze taken niet meer zuiver worden teruggezien binnen de dorpsraden en dat de rol van de dorpsraad vaak een andere rol is dan oorspronkelijk werd bedoeld. Deze startnotitie zal zich richten op het proces om te komen tot deze mogelijke herijking.

2.2 Wat hebben we tot nu toe gedaan?

Naar aanleiding van deze bijeenkomst zijn er gesprekken gevoerd met (een afvaardiging van) de dorpsraden, om bij hen na te gaan hoe zij hun rol zien en wat mogelijke verbeterpunten zijn. De dorpsraden zijn tijdens de gesprekken in de gelegenheid gesteld om vanuit hun eigen optiek feedback te geven op de samenwerking met de gemeente. Hierna is de regelgeving vanuit de gemeente geanalyseerd. Dit zijn de verordening² en het toetsingskader³. Hetzelfde is gedaan met de oprichtingsaktes en huishoudelijk reglementen van de dorpsraden. Punten die hieruit zijn voortgekomen zijn opgenomen in onderstaande omschrijving van de huidige situatie.

3. Omschrijving huidige situatie

3.1 Algemene informatie

De huidige regelgeving en visie op de dorpsraden zijn opgesteld in 2007 en 2008. Sindsdien zijn er geen (formele) wijzigingen omtrent de dorpsraden doorgevoerd. In de navolgende jaren hebben er wel diverse ontwikkelingen plaatsgevonden op het gebied van participatie, zoals de Nota Participatiebeleid die in 2021 is opgesteld.

De taak van de dorpsraden zoals opgenomen in de verordening is om zowel gevraagd als ongevraagd advies aan de gemeenteraad, burgemeester en wethouders en/of burgemeester over aangelegenheden die betrekking hebben op of zich afspelen in de kern. De dorpsraad kan ter voorbereiding van een advies overleg voeren met ingezetenen, verenigingen en/of instellingen uit de kern. De dorpsraden vertegenwoordigen dus belangen van hun kern en zijn hierdoor een gesprekspartner voor de gemeente.

3.2 Huidige invulling en onderlinge verschillen

De dorpsraden hebben verschillende rechtsvormen, organisatievormen en verkiezingsprocessen. De dorpsraden functioneren anders door deze onderlinge verschillen. Voorbeelden van de verschillen zijn dat de animo om zitting te nemen in de dorpsraden per kern verschilt. De taken binnen het bestuur van dorpsraden zijn ook niet altijd evenredig over de bestuursleden verdeeld. Dit zorgt ervoor dat bestuursleden mogelijk afhaken. Andere grote verschillen zijn de rechtsvormen en het verkiezingsproces. De gelijkwaardige behandeling van de dorpsraden wordt hierdoor bemoeilijkt. Een ander perspectief op de verschillen tussen dorpsraden is om de dorpsraden niet gelijk te behandelen.

3.2.1 Rechtsvormen

De dorpsraden van gemeente Bladel kennen twee verschillende rechtsvormen, publiek- en privaatrechtelijk. Dorpsraad Hoogeloon is een publieksrechtelijk dorpsraad. De regelgeving is vastgelegd in de verordening die is opgesteld in 2008. Dorpsraad Casteren, Dorpsraad Netersel en Georganiseerd BurgerOverleg Hapert

¹ Met dorpsraden wordt ook verwezen naar klankbordgroep Georganiseerd BurgerOverleg Hapert (GBOH)

² Verordening, regelende de instelling, samenstelling, bevoegdheden en werkwijze van de dorpsraad voor de kernen Hoogeloon en Netersel (2008)

³ Toetsingskader private dorps- en wijkraden gemeente Bladel (2007)

(GBOH) zijn privaatrechtelijk. De regelgeving voor de privaatrechtelijke dorpsraden is vastgelegd in het toetsingskader, deze is vastgesteld in 2007.

3.2.2 Regelgeving en statuten

De verordening is zoals eerder genoemd vastgesteld in 2008 en het toetsingskader in 2007. Dit betekent dat de regelgeving omtrent de dorpsraden is verouderd. De huidige gang van zaken betreffende de dorpsraden komt niet overeen met de vastgelegde afspraken in de verordening en het toetsingskader. De statuten die zijn opgenomen in de oprichtingsaktes en de huishoudelijk reglementen zijn op sommige punten niet overeenkomstig. Bij drie dorpsraden ontbreekt het huishoudelijk reglement zelfs.

3.2.3 Financiering

De dorpsraden worden (deels) gefinancierd door de gemeente door middel van een vergoeding. Dit is een vast bedrag per jaar. In de verordening of het toetsingskader is niets opgenomen over de financiering van de dorpsraden. Dit geldt ook voor de verantwoording van de besteding van de financiële vergoeding. Er wordt wel verantwoording afgelegd, maar dit is niet formeel vastgelegd. In de laatste openbare vergadering van het jaar wordt door het bestuur van de dorpsraad toelichting gegeven over waarop de vergoeding is besteed. De dorpsraden beschikken verder over eigen middelen, dit kan per dorpsraad verschillen.

3.2.4 Verkiezingsproces

Het verkiezingsproces dat is omschreven in de verordening en het toetsingskader komt eveneens niet altijd overeen met de statuten in de oprichtingsaktes. Het verkiezingsproces is in hoofdlijnen vastgesteld in de verordening en het toetsingskader. Deze hoofdlijnen zijn niet door alle dorpsraden overgenomen in de oprichtingsaktes. Om die reden zijn er verschillen in het vastgestelde proces door de gemeente en de statuten van de dorpsraden ontstaan.

3.2.5 Openbare vergaderingen

Er is vastgelegd dat de dorpsraden minimaal vier maal per jaar vergaderen. Een aantal van deze vergaderingen zijn openbare vergaderingen. Voordat deze openbare vergaderingen plaatsvinden vindt er een vooroverleg op het gemeentehuis plaats met de burgemeester en de ambtelijke contactpersoon. De contactpersoon is de schakel tussen het college en de dorpsraden. Alle collegeleden worden voor iedere openbare vergadering uitgenodigd. De openbare vergadering wordt geleid door het bestuur van de dorpsraad. In de regelgeving is opgenomen dat collegeleden in adviserende zin aan de beraadslagingen deel kunnen nemen. In werkelijkheid worden er vaak presentaties door collegeleden of ambtenaren gegeven en zijn deze niet adviserend van aard. Dit komt niet meer overeen met wat er in de verordening en het toetsingskader is opgenomen. De invulling van de openbare vergaderingen en de onderwerpen die bij de vergaderingen worden behandeld verschillen per dorpsraad.

3.2.6 Samenstelling

Een ander onderscheid tussen de dorpsraden is dat de kernen Casteren, Hoogeloon en Netersel een dorpsraad hebben en de kern Hapert een klankbordgroep heeft. De dorpsraden kiezen hun bestuur door middel van verkiezingen. GBOH bestaat uit vertegenwoordigers van verenigingen en sectoren binnen Hapert. De leden worden uitgenodigd door de klankbordgroep om lid te worden, hetgeen van invloed kan zijn op de representativiteit. GBOH is een overlegplatform en heeft geen bestuur dat wordt gekozen door middel van verkiezingen. Het bestuur wordt gekozen door de leden van de klankbordgroep. Deze vorm heet coöptatie. In de oprichtingsakte van GBOH is in tegenstelling tot de overige dorpsraden niet opgenomen dat leden van het bestuur inwoners moeten zijn van de kern Hapert.

3.2.7 Verdeling dorpsraden

Naast de inhoudelijke verschillen tussen de dorpsraden bestaat er nog een verschil in de verdeling van de dorpsraden. De kernen Casteren, Hapert, Hoogeloon en Netersel beschikken over een dorpsraad, maar de kern Bladel niet. Hiermee bestaat in dit kader ongelijkheid in de vertegenwoordiging van de kernen. Dit betreft in feite een onwenselijke situatie, maar de gemeente heeft slechts een beperkte invloed hierin. Een concrete invulling van een dorpsraadachtig orgaan binnen de kern Bladel kan alleen plaatsvinden vanuit een intrinsieke motivatie van de inwoners zelf.

3.3 Communicatie

De communicatie tussen de dorpsraden en de gemeente is beperkt geformaliseerd. Er is een contactpersoon aangesteld door de gemeente. Deze contactpersoon is het eerste aanspreekpunt voor de dorpsraden binnen gemeente Bladel. Het contact met collegeleden verloopt voornamelijk via de contactpersoon. Het contact tussen de dorpsraden en de ambtelijke organisatie is vaak direct. De dorpsraden benaderen de betrokken ambtenaar veelal rechtstreeks als er al contact is geweest. De directe benadering zorgt soms voor onduidelijkheid over wanneer input ambtelijk of bestuurlijk ingebracht moet

worden. Er is dan geen controle op de vragen die binnenkomen. De rol van de contactpersoon is niet duidelijk.

Vanuit de dorpsraden heerst ongenoegen over de onderlinge communicatie. Er wordt herhaaldelijk geen informatie of terugkoppeling aan de dorpsraden gegeven over vragen en adviezen. Er is onvoldoende of geen dialoog tussen dorpsraden en college naar aanleiding van een advies: een advies lijkt in een 'black box' terecht te komen. Door dit gebrek aan informatie worden de verwachtingen van de dorpsraden soms niet goed gemanaged. Een negatief antwoord is lastiger te brengen, maar schept meer duidelijk.

3.4 Invloed op beleid en doorwerking

De dorpsraden kunnen gevraagd en ongevraagd advies uitbrengen aan verschillende bestuursorganen van de gemeente. Als er advies wordt uitgebracht door de dorpsraden dan is de invloed hiervan op gemeentelijk beleid en de doorwerking niet helder. Het is niet duidelijk of het ingebrachte advies wordt meegenomen in de besluitvorming. Dit kan komen door het eerder genoemde gebrek aan terugkoppeling.

Er wordt niet altijd van de gelegenheid gebruik gemaakt door de gemeente om advies te vragen aan de dorpsraden. Aan de andere kant wordt er vanuit de dorpsraden soms geen advies en standpunt gegeven wanneer dit wordt gevraagd door de gemeente. Terwijl het standpunt van de dorpsraad juist waardevol wordt geacht in het proces. De dorpsraden worden namelijk gezien als een vorm van vertegenwoordiging van een aantal inwoners op het niveau van dorpen en kernen.

4. Kansen en uitdagingen

4.1 Onduidelijkheid over de taken en bevoegdheden

In de verordening en het toetsingskader is opgenomen dat de taak van de dorpsraad is om gevraagd en ongevraagd advies uit te brengen richting gemeenteraad, het college van burgemeester en wethouders en/of de burgemeester. Er heerst echter onduidelijkheid over deze adviserende taak, met name over aan wie het advies moet worden gericht, het proces om een advies in te dienen en over welke onderwerpen en projecten er advies kan worden gegeven.

De dorpsraden kunnen advies aan de gemeenteraad geven als het kaderstelling of controle betreft. Als het advies over beleidsvoorbereiding of -uitvoering gaat behoort dit bij het college. Dit is opgenomen in het toetsingskader dat in 2007 is opgesteld. In praktijk is deze scheidinglijn er niet en worden adviezen vrijwel enkel aan het college gericht. Het onderscheid tussen het uitbrengen van een advies aan deze bestuursorganen is vaak niet helder voor de dorpsraden.

Het proces om een advies in te dienen is zoals hierboven genoemd eveneens onduidelijk. Er is geen (uniforme) procesbeschrijving voor adviezen van de dorpsraden. Delen van dit proces staan beschreven in de verordening en het toetsingskader. De oprichtingsaktes en de huishoudelijk reglementen van de dorpsraden bevatten ook artikelen die betrekking hebben op de adviserende functie van de dorpsraden. Deze documenten beschrijven enkel de besluitvorming over een advies binnen het bestuur van de dorpsraden.

4.2. Invulling openbare vergaderingen

Zoals al eerder is benoemd is het 'werkterrein' van de dorpsraden niet helder. Hierdoor is de manier waarop de dorpsraden vorm geven aan hun openbare vergaderingen en inspraak op deze vergaderingen ook verschillend. Tijdens sommige vergaderingen komt veel input vanuit de dorpsraad. Deze besturen hebben zichzelf vaak een faciliterende en coördinerende rol toebedeeld. Terwijl er door andere besturen veel input vanuit de gemeente wordt verwacht. Als dit het geval is worden er vragen gesteld aan collegeleden en ambtenaren of worden deze voorzien van opmerkingen. Deze vragen en opmerkingen zijn vaak kritisch van aard. Hier is in de gesprekken met de dorpsraad over gesproken. Deze controlerende taak hoort niet bij de dorpsraden, maar bij de gemeenteraad.

4.3. Bezetting en invulling bestuur dorpsraden

Zoals eerder aangegeven is de animo om zich actief in te zetten voor de dorpsraad wisselend. Soms zijn dorpsraden zoekend naar hun rol en de manier waarop ze hieraan vorm kunnen en willen geven. Het is nodig om te bekijken op welke wijze en waar mogelijk nieuwe invulling kan worden gegeven aan rol en taak van de dorpsraad. Zodat deze weer overeenkomt met de afgesproken invulling van de taken van de dorpsraden en zodat inwoners wellicht (opnieuw) geënthousiasmeerd worden voor de dorpsraden.

5. De doelstellingen

5.1 Huidige doelstelling gemeente

De huidige doelstelling die is vastgesteld in het toetsingskader door de gemeente is als volgt: dorps- en wijkraden worden gezien als een laagdrempelige vorm van gestructureerd overleg met de inwoners.

5.2 Huidige doelstelling dorpsraden

De doelstellingen van de dorpsraden zijn opgenomen in de oprichtingsaktes. De dorpsraden hebben hier allen in opgenomen dat het een vorm van overlegstructuur tussen de inwoners van de kern, het college en de gemeenteraad is. De belangen van de inwoners worden behartigd door de dorpsraad en ze willen de leefbaarheid van de kern bevorderen. Andere doelstellingen zijn het doorgeven van informatie aan de inwoners en het faciliteren en ondersteunen van nieuwe ideeën en initiatieven van inwoners van het dorp.

5.3 Doelstelling herijking

Zowel de doelstellingen vanuit de gemeente als de doelstellingen vanuit de dorpsraden moeten in lijn met elkaar worden gebracht. Tevens moet gekeken worden of de doelstellingen nog van toepassing zijn.

6. Resultaat

Als beginpunt voor de herijking worden de huidige doelstellingen van de gemeente en van de dorpsraden getoetst. Er moet worden gekeken of deze nog voldoen aan de huidige eisen. Vervolgens wordt er mogelijk een nieuwe doelstelling opgesteld. Aan de hand van de nieuwe doelstelling wordt gekeken hoe de knelpunten het beste verholpen kunnen worden. Er wordt duidelijkheid geschept over verschillende elementen die aan verandering toe zijn. Dit zijn onder andere rechtsvorm, vorm van legitimatie (verkiezing of benoeming van leden), financiering en functie(s) van dorpsraden, maar ook of een dorpsraad in alle kernen mogelijk is.

Hieruit volgt de uitvoering van de herijking. De herziene afspraken tussen de gemeente en de dorpsraden zullen worden vastgelegd en informele afspraken zullen worden geformaliseerd. Het gewenste resultaat is om tot een optimale samenwerking te komen. We willen terug naar een samenwerking die naar ieders tevredenheid is, zodat er optimaal gebruik gemaakt kan worden van elkaars kwaliteiten en meningen. Hierbij wordt in acht genomen dat dit voldoet aan de normen en waarden van de huidige tijdsgeest.

7. Planning

We streven ernaar om eind 2025 van start te gaan met de uitvoering van nieuwe aanpak omtrent de dorpsraden. We volgen hierbij onderstaande globale planning.

Wanneer?	Wat?
Oktober - december 2024	Startnotitie
Januari - juni 2025	Input ophalen
Juli - september 2025	Verbetervoorstel
Oktober - december 2025	Uitvoering hernieuwde aanpak
2026	Evaluatie

Stap 1: Startnotitie

In november 2024 wordt deze startnotitie ter vaststelling voorgelegd aan de gemeenteraad. In de startnotitie worden de uitgangspunten van de herijking vastgelegd. Hierbij worden de doelstelling, het resultaat en de planning meegenomen.

Stap 2: Input ophalen

Er wordt input opgehaald bij een afvaardiging van de gemeenteraad over de rol en taken van de dorpsraden. Dit gebeurt in overleg met de griffie. De standpunten van collegeleden over de dorpsraden worden eveneens verzameld, dit gaat in overleg met de gemeentesecretaris. Als laatste wordt er input opgehaald bij een afvaardiging van de dorpsraden. Dit wordt in januari tot juni van 2025 uitgevoerd.

Stap 3: Verbetervoorstel

In juli tot september 2025 wordt er een verbeterplan opgesteld. Deze wordt vastgelegd in een nog nader te bepalen vorm. Vervolgens wordt dit voorgelegd aan de gemeenteraad, het college en de dorpsraden. Dit voorstel bevat een basis voor de nieuwe visie en werkwijze voor de dorpsraden.

Stap 4: Uitvoering hernieuwde aanpak

Na goedkeuring van het verbetervoorstel worden de afspraken tussen de gemeente en de dorpsraden geformaliseerd. Dit gebeurt in oktober tot december 2025. Dit omvat de rechtsvorm, financiering en uitvoering van de vernieuwde aanpak.

Stap 5: Evaluatie

In 2026 zullen er evaluaties met het college van burgemeester en wethouders en de dorpsraden plaatsvinden. Er zal een terugkoppeling worden gegeven aan de gemeenteraad middels een raadsmededeling na de evaluatie.

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R25.024 van burgemeester en wethouders van 20 mei 2025;

gelet op artikel 149 van de Gemeentewet;

overwegende dat het noodzakelijk is de bestaande verordening omtrent het toekennen van gemeentelijke onderscheidingen te actualiseren;

besluit:

1. De 'Verordening gemeentelijke onderscheidingen gemeente Bladel 2025' vast te stellen.

Verordening gemeentelijke onderscheidingen gemeente Bladel 2025

Artikel 1 Onderscheidingen

De volgende onderscheidingen worden ingesteld:

- a. het ereburgerschap;
- b. het predicaat van bewijs van verdienste;
- c. de gemeentelijke prijzen.

Artikel 2 Het ereburgerschap

1. De gemeenteraad besluit tot het toekennen van het ereburgerschap van gemeente Bladel.
2. Het ereburgerschap kan in zeer bijzondere gevallen als een blijk van grote waardering of erkentelijkheid worden toegekend aan zowel ingezetenen als aan niet-ingezetenen van gemeente Bladel, die zich voor de gemeente of de gemeenschap van Bladel op zeer uitzonderlijke wijze verdienstelijk hebben gemaakt.
3. De toekenning van het ereburgerschap gaat gepaard met de uitreiking van een oorkonde en kunstwerk.

Artikel 3 Het predicaat van bewijs van verdienste

1. Het college van burgemeester en wethouders besluit tot het toekennen van het predicaat van bewijs van verdienste van gemeente Bladel.
2. Het predicaat van bewijs van verdienste kan in bijzondere gevallen als een blijk van waardering of erkentelijkheid worden toegekend aan zowel ingezetenen als aan niet-ingezetenen van gemeente Bladel, wegens bijzondere verdiensten of prestaties voor de gemeente of de gemeenschap van Bladel.
3. De toekenning van dit predicaat van bewijs van verdienste gaat gepaard met de uitreiking van een oorkonde en sierspeld.

Artikel 4 De gemeentelijke prijzen

1. Het college van burgemeester en wethouders besluit tot het toekennen van een gemeentelijke prijs van gemeente Bladel.
2. De gemeentelijke prijzen kunnen worden toegekend aan ingezetene van gemeente Bladel, rechtspersonen en organisaties gevestigd in gemeente Bladel, die

- a. zich langdurig en belangeloos inzetten voor de gemeente of de gemeenschap van Bladel voor een maatschappelijk doel;
 - b. een éénmalige bijzondere prestatie voor de gemeente of de gemeenschap van Bladel hebben geleverd.
3. De toekenning van een gemeentelijke prijs gaat gepaard met de uitreiking van een oorkonde en kunstwerk. Voor jongeren tot 18 jaar oud gaat de toekenning van een gemeentelijke prijs gepaard met de uitreiking van een oorkonde en een medaille.

Artikel 5 Uitreiking onderscheiding

1. Huldiging vanwege de uitreiking van het ereburgerschap geschiedt op een door de gemeenteraad te bepalen gelegenheid.
2. Huldiging vanwege de uitreiking van het predicaat van bewijs van verdienste geschiedt op een door het college van burgemeester en wethouders te bepalen gelegenheid.
3. Huldiging vanwege de uitreiking van de gemeentelijke prijzen geschiedt op een door het college van burgemeester en wethouder te bepalen vaste jaarlijkse gelegenheid.

Artikel 6 Ontneming onderscheiding

1. In gevallen dat door de begiftigde de belangen of de goede naam van de gemeente wordt geschaad, kan de gemeenteraad het ereburgerschap van de begiftigde vervallen verklaren. Aan de betrokkene wordt hiervan kennis gegeven door toezending van het betreffende raadsbesluit.
2. In gevallen dat door de begiftigde de belangen of de goede naam van de gemeente wordt geschaad, kan het college van burgemeester en wethouders het predicaat van bewijs van verdienste of de gemeentelijke prijs van de begiftigde vervallen verklaren. Aan betrokkenen wordt hiervan kennis gegeven door toezending van het betreffende collegebesluit.

Artikel 7 Registratie onderscheidingen

1. Van elke toekenning van een gemeentelijke onderscheiding, genoemd in artikel 1 onder a tot en met c, wordt door het college van burgemeester en wethouders aantekening gehouden in een register, waarvan vorm en indeling door het college van burgemeester en wethouders wordt vastgesteld.
2. Bij het intrekken van een onderscheiding wordt de vermelding in het register doorgehaald.

Artikel 8 Vormgeving

Het college van burgemeester en wethouders bepaalt de vormgeving, uitvoering en afmeting van de oorkonde, de sierspeld, het kunstwerk en de medaille.

Artikel 9 Postuum toekennen

De in deze verordening genoemde onderscheidingen kunnen ook postuum worden toegekend.

Artikel 10 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking op de dag na bekendmaking.
2. De 'Verordening gemeentelijke onderscheidingen gemeente Bladel', vastgesteld bij besluit van de raad van 17 maart 2011 wordt ingetrokken.
3. Onderscheidingstekens, welke op grond van eerdere verordeningen zijn toegekend, worden geacht te zijn toegekend op grond van deze verordening.

Artikel 11 Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald als 'Verordening gemeentelijke onderscheidingen gemeente Bladel 2025'.

Toelichting op Verordening gemeentelijke onderscheidingen gemeente Bladel 2025

Er zijn uiteenlopende redenen waarom iemand in aanmerking kan komen voor een gemeentelijke onderscheiding. Al deze redenen kunnen niet in de verordening worden vastgelegd, daarom bevat deze verordening algemene uitgangspunten.

Artikel 1 Onderscheidingen

Veel inwoners van gemeente Bladel zetten zich – vaak belangeloos – in voor de gemeente of de gemeenschap van Bladel. Om deze personen een blijvende blijk van waardering en erkenning te kunnen geven, kent de gemeente onderscheidingen toe aan personen die zich zeer verdienstelijk hebben gemaakt voor de gemeenschap. Een jubileum, een afscheid of een ander bijzondere gelegenheid kan aanleiding zijn om een dergelijke onderscheiding aan te vragen. De bijzondere verdiensteijunkheden kunnen van zeer uiteenlopende aard zijn, daarom kent gemeente Bladel de volgende gemeentelijke onderscheidingen:

- a. het ereburgerschap;
- b. het predicaat van bewijs van verdienste;
- c. de gemeentelijke prijzen.

Artikel 2 Het ereburgerschap

Het ereburgerschap van gemeente Bladel is de hoogste gemeentelijke onderscheiding en wordt slechts in hele bijzondere gevallen toegekend. Het gaat hierbij om personen die zich op een zeer uitzonderlijke wijze verdienstelijk hebben gemaakt voor gemeente Bladel en de gemeenschap van gemeente Bladel. Gedacht kan worden aan personen die gemeente Bladel of een van haar kernen op een uitzonderlijke positieve wijze op de kaart hebben gezet of voor Bladel en haar inwoners of in het algemeen belang verdiensten hebben verworven die nog vele jaren van groot belang zijn.

Er zijn drie categorieën voor het ereburgerschap: beroepshalve, persoonlijke prestatie en vrijwilliger. Niet alleen inwoners van gemeente Bladel kunnen hiervoor in aanmerking komen, maar ook personen van daarbuiten, mits hun verdiensten gericht zijn (geweest) op gemeente Bladel of de gemeenschap van gemeente Bladel.

De gemeenteraad is bevoegd het ereburgerschap toe te kennen. De reden van toekenning wordt vermeld in een oorkonde. In beginsel is een ieder vrij om een verzoek te doen tot toekenning van een ereburgerschap. Een verzoek moet een ruime motivering kennen.

Artikel 3 Het predicaat van bewijs van verdienste

Het predicaat van bewijs van verdienste van gemeente Bladel kan worden toegekend aan personen die zich op bijzondere wijze hebben ingezet voor gemeente Bladel of de gemeenschap van gemeente Bladel. Het gaat om personen die zich langdurig en op diverse terreinen hebben ingezet voor de gemeenschap, welke inzet van invloed is op de reputatie van de gemeente of het dorp, haar sociale samenhang of de culturele identiteit.

Aan de hand van criteria zoals aard van de verdiensten, duur, intensiteit (tijdsbesteding), mate van vrijwilligheid, eerdere besluitvorming in soortgelijke omstandigheden, wordt vastgesteld of het gaat om bijzondere verdiensten of prestaties. Zowel inwoners als niet-inwoners van gemeente Bladel komen in aanmerking, mits hun verdiensten gericht zijn op de gemeente.

Het college van burgemeester en wethouders is bevoegd het predicaat van bewijs van verdienste toe te kennen. De reden van toekenning wordt vermeld in een oorkonde. In beginsel is een ieder vrij om een verzoek te doen tot toekenning van een predicaat van bewijs van verdienste. Een verzoek moet een ruime motivering kennen.

Artikel 4 De gemeentelijke prijzen

De gemeentelijke prijzen van gemeente Bladel kunnen worden toegekend indien personen of organisaties zich gedurende langere tijd op vrijwillige en belangeloze wijze inzetten voor gemeente Bladel of de gemeenschap van gemeente Bladel ten behoeve van een maatschappelijk doel.

Tevens kunnen de prijzen worden verleend aan personen of organisaties die éénmalig een uitzonderlijke prestatie hebben geleverd ten bate van gemeente Bladel of de gemeenschap van gemeente Bladel.

Er zijn vijf categorieën voor de gemeentelijke prijzen: cultuur, sport, natuur en milieu, sociaal en jongeren. Enkel inwoners van gemeente Bladel, rechtspersonen of organisaties gevestigd in gemeente Bladel kunnen in aanmerking komen voor een gemeentelijk prijs. Het is niet verplicht om jaarlijks in elke categorie prijzen uit te reiken.

Het college van burgemeester en wethouders is bevoegd een gemeentelijk prijs toe te kennen. De reden van toekenning wordt vermeld in een oorkonde. In beginsel is een ieder vrij om een verzoek te doen tot nominatie voor een gemeentelijke prijs. Het college van burgemeester en wethouders neemt een besluit omtrent de toekenning van de prijs en over welke genomineerde deze zal ontvangen.

Artikel 5 Uitreiking onderscheiding

De wijze waarop de uitreiking van het ereburgerschap plaatsvindt, wordt door de gemeenteraad bepaald, dat bij deze onderscheidingen tot toekenning is bevoegd.

De plaats en het tijdstip van de uitreiking van het predicaat van bewijs van verdienste wordt bepaald door het college van burgemeester en wethouders.

De uitreiking van de gemeentelijke prijzen vindt jaarlijks op een vaste gelegenheid plaats. Het is beoogd dat de uitreiking jaarlijks plaatsvindt tijdens de nieuwjaarsbijeenkomst.

Artikel 6 Ontneming onderscheiding

De verordening biedt de mogelijkheid in zeer bijzondere gevallen de toekenning van een onderscheiding bij een met redenen omkleed besluit in te trekken en de vermelding in het openbaar register door te halen. Van een zeer bijzonder geval is sprake wanneer handhaving van de toekenning door zeer ernstige misdragingen van de begiftigde dan wel later over zijn persoon bekend geworden feiten of omstandigheden, in ernstige mate afbreuk zou kunnen doen aan de belangen of de goede naam van Bladel. Ontneming geschiedt bij een besluit van het bestuursorgaan dat tot toekenning heeft besloten.

Artikel 7 Registratie onderscheidingen

Dit artikel vormt de basis voor het register, waarin de toekenning van de gemeentelijke onderscheidingen raadpleegbaar wordt vastgelegd. Uiteraard wordt de persoonlijke levenssfeer van de begiftigde in acht genomen door te volstaan met beperkte informatie dan wel door begiftigde nadrukkelijk om toestemming te vragen.

Artikel 8 Vormgeving

Dit artikel heeft geen toelichting.

Artikel 9 Postuum toekennen

Dit artikel heeft geen toelichting.

Artikel 10 Inwerkingtreding

Dit artikel heeft geen toelichting.

Artikel 11 Citeertitel

Dit artikel heeft geen toelichting.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 8 juli 2025.

De raad voornoemd,

de griffier,

de voorzitter,

Nummer : R25.024

Onderwerp : Verordening gemeentelijke onderscheidingen gemeente Bladel 2025

Aan de raad

Inleiding

De geldende 'Verordening gemeentelijke onderscheidingen gemeente Bladel' is vastgesteld op 17 maart 2011. De verordening en onderscheidingen zijn hierna niet meer herzien. Op basis van voortschrijdend inzicht wordt het zinvol geacht om de regelingen rondom de gemeentelijke onderscheidingen te herzien en te actualiseren.

Een andere aanleiding om de gemeentelijke onderscheidingen te herzien is dat er nieuwe onderscheidingen besteld moeten worden. Er zijn immers geen Blaalse zuilen meer en deze kunnen ook niet meer worden geleverd, omdat dit maatwerk betreft. Daarom is dit een natuurlijk moment om de regeling rondom de gemeentelijke onderscheidingen opnieuw vorm te geven.

Voorstel

1. De 'Verordening gemeentelijke onderscheidingen gemeente Bladel 2025' vast te stellen.

Beoogd effect

Het doel van voorliggend voorstel is om de verordening betreffende gemeentelijke onderscheidingen aan te laten sluiten bij de huidige tijdsgeest, door deze te actualiseren en er uitvoering aan te geven.

Argumenten

1.1 De geldende verordening aangaande de gemeentelijke onderscheidingen is niet meer actueel.

Gemeente Bladel kent momenteel vier onderscheidingen. Het ereburgerschap, het predicaat van bewijs van verdienste, de gemeentelijke vrijwilligersonderscheiding en het jeugdlintje. Het predicaat van bewijs van verdienste bestaat eveneens uit twee gradaties. De beoogde nieuwe gemeentelijke onderscheidingen zullen drie gemeentelijke onderscheidingen omvatten.

Het ereburgerschap en het predicaat van bewijs van verdiensten zullen behouden blijven. Het ereburgerschap blijft de hoogste gemeentelijke onderscheiding en kan worden toegekend door uw gemeenteraad. Het predicaat van bewijs van verdienste zal niet meer bestaan uit twee gradaties maar enkel één. Deze kan worden toegekend door het college.

De gemeentelijke prijzen zijn een nieuwe gemeentelijke onderscheiding. Inwoners kunnen een ingezetene van gemeente Bladel, een rechtspersoon of organisatie gevestigd in gemeente Bladel nomineren in een bepaalde categorie, waarna het college besluit of en aan wie de prijs wordt toegekend.

Het aantal gemeentelijke onderscheidingen zal worden teruggebracht van vier naar drie. Er bestaat soms onduidelijkheid over het onderscheid tussen sommige bestaande onderscheidingen. Naar aanleiding hiervan is er een duidelijker onderscheid aangebracht tussen de gemeentelijke onderscheidingen. Er zijn er geen verschillende gradaties meer, enkel verschillen-

de categorieën. Het aantal onderscheidingen zal hierdoor worden teruggebracht naar drie onderscheidingen.

Deze onderscheidingen zijn uitgewerkt en opgenomen in de concept-verordening die is toegevoegd in de bijlage.

1.2 De bevoegdheid tot het vaststellen van de verordening ligt bij uw gemeenteraad.

Op grond van artikel 149 van de Gemeentewet is de gemeenteraad bevoegd tot het vaststellen van verordeningen die hij in het belang van de gemeente nodig acht. Hierdoor is uw gemeenteraad bevoegd tot vaststellen van de verordening aangaande de gemeentelijke onderscheidingen.

Kanttekeningen

1.1 De kosten voor het ontwerp van de onderscheidingen kunnen oplopen.

De exacte ontwerpen van de onderscheidingen moeten nog worden bepaald. Er zijn verschillende mogelijkheden. Indien er voor bepaalde ontwerpen wordt gekozen kan dit leiden tot oplopende kosten. Bij de keuze voor de onderscheidingen kan hier rekening mee worden gehouden.

Financiën

De kosten zijn opgenomen in de begroting, dit valt onder de post representatie.

Communicatie

Na vaststelling door uw gemeenteraad wordt de 'Verordening gemeentelijke onderscheidingen gemeente Bladel 2025' gepubliceerd in het Gemeenteblad en op de gemeentelijke website. De verordening treedt in werking op de dag na bekendmaking.

Uitvoering

De 'Verordening gemeentelijke onderscheidingen gemeente Bladel 2025' wordt op de wettelijk voorgeschreven wijze bekend gemaakt in het Gemeenteblad. Deze treedt daags na bekendmaking in werking.

Bladel, 20 mei 2025

Burgemeester en wethouders van Bladel,

de secretaris,

de burgemeester,

Bijlage(n)

01. Ontwerp-besluit (25.08022)

Ontwerp-raadsbesluit

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R23.024 van burgemeester en wethouders van 20 mei 2025;

gelet op artikel 149 van de Gemeentewet;

overwegende dat het noodzakelijk is de bestaande verordening omtrent het toekennen van gemeentelijke onderscheidingen te actualiseren;

besluit:

1. de 'Verordening gemeentelijke onderscheidingen gemeente Bladel 2025' vast te stellen.

Verordening gemeentelijke onderscheidingen gemeente Bladel 2025

Artikel 1 Onderscheidingen

De volgende onderscheidingen worden ingesteld:

- a. het ereburgerschap;
- b. het predicaat van bewijs van verdienste;
- c. de gemeentelijke prijzen.

Artikel 2 Het ereburgerschap

1. De gemeenteraad besluit tot het toekennen van het ereburgerschap van gemeente Bladel.
2. Het ereburgerschap kan in zeer bijzondere gevallen als een blijk van grote waardering of erkentelijkheid worden toegekend aan zowel ingezetenen als aan niet-ingezetenen van gemeente Bladel, die zich voor de gemeente of de gemeenschap van Bladel op zeer uitzonderlijke wijze verdienstelijk hebben gemaakt.
3. De toekenning van het ereburgerschap gaat gepaard met de uitreiking van een oorkonde en kunstwerk.

Artikel 3 Het predicaat van bewijs van verdienste

1. Het college van burgemeester en wethouders besluit tot het toekennen van het predicaat van bewijs van verdienste van gemeente Bladel.
2. Het predicaat van bewijs van verdienste kan in bijzondere gevallen als een blijk van waardering of erkentelijkheid worden toegekend aan zowel ingezetenen als aan niet-ingezetenen van gemeente Bladel, wegens bijzondere verdiensten of prestaties voor de gemeente of de gemeenschap van Bladel.
3. De toekenning van dit predicaat van bewijs van verdienste gaat gepaard met de uitreiking van een oorkonde en sierspeld.

Artikel 4 De gemeentelijke prijzen

1. Het college van burgemeester en wethouders besluit tot het toekennen van een gemeentelijke prijs van gemeente Bladel.
2. De gemeentelijke prijzen kunnen worden toegekend aan ingezetene van gemeente Bladel, rechtspersonen en organisaties gevestigd in gemeente Bladel, die
 - a. zich langdurig en belangeloos inzetten voor de gemeente of de gemeenschap van Bladel voor een maatschappelijk doel;
 - b. een éénmalige bijzondere prestatie voor de gemeente of de gemeenschap van Bladel hebben geleverd.

3. De toekenning van een gemeentelijke prijs gaat gepaard met de uitreiking van een oorkonde en kunstwerk. Voor jongeren tot 18 jaar oud gaat de toekenning van een gemeentelijke prijs gepaard met de uitreiking van een oorkonde en een medaille.

Artikel 5 Uitreiking onderscheiding

1. Huldiging vanwege de uitreiking van het ereburgerschap geschiedt op een door de gemeenteraad te bepalen gelegenheid.
2. Huldiging vanwege de uitreiking van het predicaat van bewijs van verdienste geschiedt op een door het college van burgemeester en wethouders te bepalen gelegenheid.
3. Huldiging vanwege de uitreiking van de gemeentelijke prijzen geschiedt op een door het college van burgemeester en wethouder te bepalen vaste jaarlijkse gelegenheid.

Artikel 6 Ontneming onderscheiding

1. In gevallen dat door de begiftigde de belangen of de goede naam van de gemeente wordt geschaad, kan de gemeenteraad het ereburgerschap van de begiftigde vervallen verklaren. Aan de betrokkene wordt hiervan kennis gegeven door toezending van het betreffende raadsbesluit.
2. In gevallen dat door de begiftigde de belangen of de goede naam van de gemeente wordt geschaad, kan het college van burgemeester en wethouders het predicaat van bewijs van verdienste of de gemeentelijke prijs van de begiftigde vervallen verklaren. Aan betrokkenen wordt hiervan kennis gegeven door toezending van het betreffende collegebesluit.

Artikel 7 Registratie onderscheidingen

1. Van elke toekenning van een gemeentelijke onderscheiding, genoemd in artikel 1 onder a tot en met c, wordt door het college van burgemeester en wethouders aantekening gehouden in een register, waarvan vorm en indeling door het college van burgemeester en wethouders wordt vastgesteld.
2. Bij het intrekken van een onderscheiding wordt de vermelding in het register doorgehaald.

Artikel 8 Vormgeving

Het college van burgemeester en wethouders bepaalt de vormgeving, uitvoering en afmeting van de oorkonde, de sierspeld, het kunstwerk en de medaille.

Artikel 9 Postuum toekennen

De in deze verordening genoemde onderscheidingen kunnen ook postuum worden toegekend.

Artikel 10 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking op de dag na bekendmaking.
2. De 'Verordening gemeentelijke onderscheidingen gemeente Bladel', vastgesteld bij besluit van de raad van 17 maart 2011 wordt ingetrokken.
3. Onderscheidingstekens, welke op grond van eerdere verordeningen zijn toegekend, worden geacht te zijn toegekend op grond van deze verordening.

Artikel 11 Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald als 'Verordening gemeentelijke onderscheidingen gemeente Bladel 2025'.

Toelichting op Verordening gemeentelijke onderscheidingen gemeente Bladel 2025

Er zijn uiteenlopende redenen waarom iemand in aanmerking kan komen voor een gemeentelijke onderscheiding. Al deze redenen kunnen niet in de verordening worden vastgelegd, daarom bevat deze verordening algemene uitgangspunten.

Artikel 1 Onderscheidingen

Veel inwoners van gemeente Bladel zetten zich – vaak belangeloos – in voor de gemeente of de gemeenschap van Bladel. Om deze personen een blijvende blijk van waardering en erkenning te kunnen geven, kent de gemeente onderscheidingen toe aan personen die zich zeer verdienstelijk hebben gemaakt voor de gemeenschap. Een jubileum, een afscheid of een ander bijzondere gelegenheid kan aanleiding zijn om een dergelijke onderscheiding aan te vragen. De bijzondere verdienstelijkheden kunnen van zeer uiteenlopende aard zijn, daarom kent gemeente Bladel de volgende gemeentelijke onderscheidingen:

- a. het ereburgerschap;
- b. het predicaat van bewijs van verdienste;
- c. de gemeentelijke prijzen.

Artikel 2 Het ereburgerschap

Het ereburgerschap van gemeente Bladel is de hoogste gemeentelijke onderscheiding en wordt slechts in hele bijzondere gevallen toegekend. Het gaat hierbij om personen die zich op een zeer uitzonderlijke wijze verdienstelijk hebben gemaakt voor gemeente Bladel en de gemeenschap van gemeente Bladel. Gedacht kan worden aan personen die gemeente Bladel of een van haar kernen op een uitzonderlijke positieve wijze op de kaart hebben gezet of voor Bladel en haar inwoners of in het algemeen belang verdiensten hebben verworven die nog vele jaren van groot belang zijn.

Er zijn drie categorieën voor het ereburgerschap: beroepshalve, persoonlijke prestatie en vrijwilliger. Niet alleen inwoners van gemeente Bladel kunnen hiervoor in aanmerking komen, maar ook personen van daarbuiten, mits hun verdiensten gericht zijn (geweest) op gemeente Bladel of de gemeenschap van gemeente Bladel.

De gemeenteraad is bevoegd het ereburgerschap toe te kennen. De reden van toekenning wordt vermeld in een oorkonde. In beginsel is een ieder vrij om een verzoek te doen tot toekenning van een ereburgerschap. Een verzoek moet een ruime motivering kennen.

Artikel 3 Het predicaat van bewijs van verdienste

Het predicaat van bewijs van verdienste van gemeente Bladel kan worden toegekend aan personen die zich op bijzondere wijze hebben ingezet voor gemeente Bladel of de gemeenschap van gemeente Bladel. Het gaat om personen die zich langdurig en op diverse terreinen hebben ingezet voor de gemeenschap, welke inzet van invloed is op de reputatie van de gemeente of het dorp, haar sociale samenhang of de culturele identiteit.

Aan de hand van criteria zoals aard van de verdiensten, duur, intensiteit (tijdsbesteding), mate van vrijwilligheid, eerdere besluitvorming in soortgelijke omstandigheden, wordt vastgesteld of het gaat om bijzondere verdiensten of prestaties. Zowel inwoners als niet-inwoners van gemeente Bladel komen in aanmerking, mits hun verdiensten gericht zijn op de gemeente.

Het college van burgemeester en wethouders is bevoegd het predicaat van bewijs van verdienste toe te kennen. De reden van toekenning wordt vermeld in een oorkonde. In beginsel is een ieder vrij om een verzoek te doen tot toekenning van een predicaat van bewijs van verdienste. Een verzoek moet een ruime motivering kennen.

Artikel 4 De gemeentelijke prijzen

De gemeentelijke prijzen van gemeente Bladel kunnen worden toegekend indien personen of organisaties zich gedurende langere tijd op vrijwillige en belangeloze wijze inzetten voor gemeente Bladel of de gemeenschap van gemeente Bladel ten behoeve van een maatschappelijk doel. Tevens kunnen de prijzen worden verleend aan personen of organisaties die éénmalig een uitzonderlijke prestatie hebben geleverd ten bate van gemeente Bladel of de gemeenschap van gemeente Bladel.

Er zijn vijf categorieën voor de gemeentelijke prijzen: cultuur, sport, natuur en milieu, sociaal en jongeren. Enkel inwoners van gemeente Bladel, rechtspersonen of organisaties gevestigd in gemeente Bladel kunnen in aanmerking komen voor een gemeentelijk prijs. Het is niet verplicht om jaarlijks in elke categorie prijzen uit te reiken.

Het college van burgemeester en wethouders is bevoegd een gemeentelijk prijs toe te kennen. De reden van toekenning wordt vermeld in een oorkonde. In beginsel is een ieder vrij om een verzoek te doen tot nominatie voor een gemeentelijke prijs. Het college van burgemeester en wethouders neemt een besluit omtrent de toekenning van de prijs en over welke genomineerde deze zal ontvangen.

Artikel 5 Uitreiking onderscheiding

De wijze waarop de uitreiking van het ereburgerschap plaatsvindt, wordt door de gemeenteraad bepaald, dat bij deze onderscheidingen tot toekenning is bevoegd.

De plaats en het tijdstip van de uitreiking van het predicaat van bewijs van verdienste wordt bepaald door het college van burgemeester en wethouders.

De uitreiking van de gemeentelijke prijzen vindt jaarlijks op een vaste gelegenheid plaats. Het is beoogd dat de uitreiking jaarlijks plaatsvindt tijdens de nieuwjaarsbijeenkomst.

Artikel 6 Ontneming onderscheiding

De verordening biedt de mogelijkheid in zeer bijzondere gevallen de toekenning van een onderscheiding bij een met redenen omkleed besluit in te trekken en de vermelding in het openbaar register door te halen. Van een zeer bijzonder geval is sprake wanneer handhaving van de toekenning door zeer ernstige misdragingen van de begiftigde dan wel later over zijn persoon bekend geworden feiten of omstandigheden, in ernstige mate afbreuk zou kunnen doen aan de belangen of de goede naam van Bladel. Ontneming geschiedt bij een besluit van het bestuursorgaan dat tot toekenning heeft besloten.

Artikel 7 Registratie onderscheidingen

Dit artikel vormt de basis voor het register, waarin de toekenning van de gemeentelijke onderscheidingen raadpleegbaar wordt vastgelegd. Uiteraard wordt de persoonlijke levenssfeer van de begiftigde in acht genomen door te volstaan met beperkte informatie dan wel door begiftigde nadrukkelijk om toestemming te vragen.

Artikel 8 Vormgeving

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 9 Postuum toekennen

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 10 Inwerkingtreding

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 11 Citeertitel

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 8 of 10 juli 2025.

De raad voornoemd,

de griffier,

de voorzitter,

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R25.036 van burgemeester en wethouders van 27 mei 2025;

gelet op de bepalingen in de Gemeentewet en de Financiële verordening 2023 van de gemeente Bladel;

overwegende dat:

- binnen de kaders en spelregels van de financiële kaderstelling, de structurele en incidentele ontwikkelingen, knelpunten, afwijkingen of noodzakelijke aanpassingen in bestaand beleid door vertaald worden naar de perspectiefnota;
- het geactualiseerde meerjarenperspectief inzicht geeft in de financiële positie van de gemeente;

besluit:

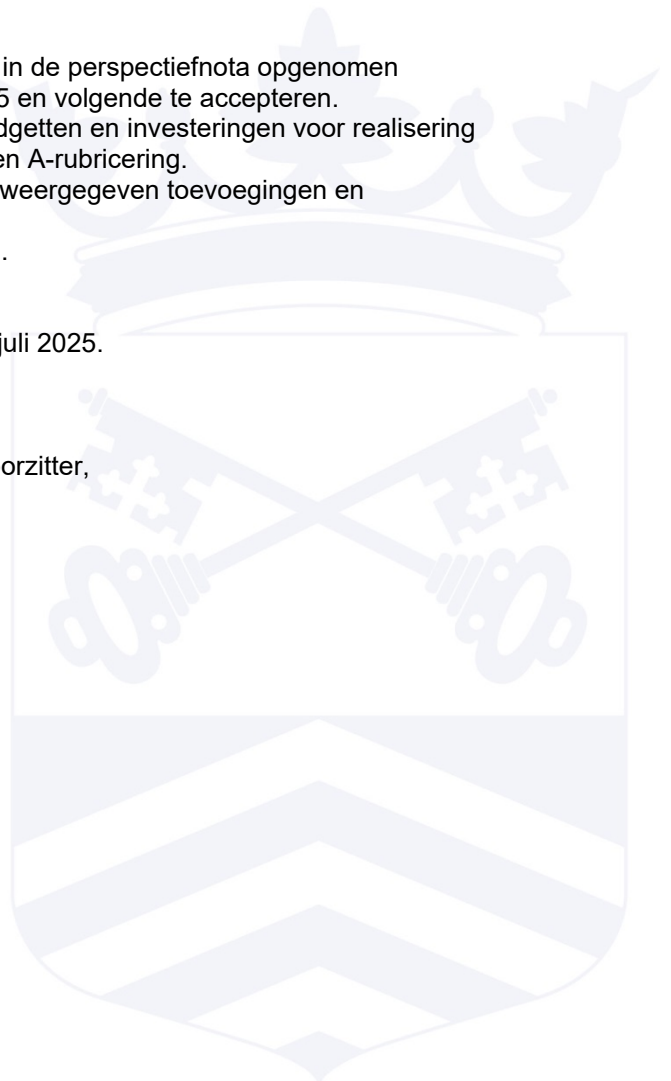
1. De perspectiefnota 2025 vast te stellen en de in de perspectiefnota opgenomen financiële uitkomsten voor de dienstjaren 2025 en volgende te accepteren.
2. Het beschikbaar stellen van de benodigde budgetten en investeringen voor realisering van de voor 2025 geplande activiteiten met een A-rubricering.
3. In te stemmen met de bij de hoofdtakvelden weergegeven toevoegingen en onttrekkingen aan reserves.
4. De 6e begrotingswijziging 2025 vast te stellen.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 8 juli 2025.

De raad voornoemd,

de griffier,

de voorzitter,

Perspectiefnota 2025

Gemeente Bladel

Raadsvergadering 8 juli 2025

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1. Leeswijzer	4
2. Financiële samenvatting	5
3. Beleidsvelden / hoofdtakvelden	8
3.1 Bestuur en ondersteuning	8
3.2 Veiligheid	12
3.3 Verkeer en vervoer	14
3.4 Economie	18
3.5 Onderwijs	20
3.6 Sport, cultuur en recreatie	23
3.7 Sociaal domein	29
3.8 Volksgezondheid en milieu	43
3.9 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke vernieuwing	47
3.10 Overhead en ondersteuning organisatie	51
3.11 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	53
4. Paragrafen	56
4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	56
4.2 Bedrijfsvoering	58
4.3 Rekenkamerrapporten	66
4.4 Monitor majeure projecten	73
5. Financiële begroting	80
5.1 Begroting lasten en baten	80
5.2 Begroting structureel en incidenteel	81
6. Bijlagen	82
6.1 Overzicht verwerkte ombuigingsmaatregelen	82
6.2 Overzicht geraamde baten en lasten per taakveld	83
6.3 Geactualiseerd meerjarenprogramma 2025-2029	84
6.4 Overzicht verloop algemene reserve	87

Voorwoord

Voor u ligt de perspectiefnota 2025 van onze gemeente. Dit document vormt de opmaat naar de begroting 2026 en biedt het kader voor onze beleidskeuzes op de (middel)lange termijn. Daarnaast geven we in dit document inzicht in de beleidsmatige en financiële afwijkingen ten opzichte van de lopende begroting. Tevens stellen we in dit document ombuigingsmaatregelen voor, om te komen tot een structureel evenwichtig meerjarenperspectief. Hiermee ontstaat er weer balans tussen middelen, taken en ambities.

Alle gemeenten in Nederland hebben vanaf 2026 te maken met teruglopende inkomsten vanuit het Rijk, ook wel het ravijnjaar genoemd. Voor onze gemeente betekent dit een lagere inkomst van ca. € 2,3 miljoen. Sinds de bekendmaking van de teruglopende inkomsten hebben wij te maken met financieel onzekere tijden. In de voorjaarsnota 2025 van het rijk (verschenen op 18 april 2025) zijn wij geïnformeerd over enkele ontwikkelingen met betrekking tot gemeentelijke financiën. Met name voor de jaren 2026 en 2027 brengt de voorjaarsnota verlichting van de financiële opgave, maar ombuigen blijft nodig. Daar komt bij dat de financiële zorgen vanaf 2028, met name bij de jeugdzorg, alleen maar toenemen.

- Het kabinet maakt een structureel bedrag beschikbaar om het financieel ravijn te dempen, voor onze gemeente gaat dat om ca. € 450.000,- structureel.
- Het rijk neemt via de voorjaarsnota de helft van de tekorten voor jeugdzorg voor haar rekening. Dit is naar aanleiding van de commissie-Van Ark die in haar rapport 'Groeipijn' berekende dat het tekort op de jeugdzorg oploopt tot een bedrag van ca. € 700.000,- voor de grootte van onze gemeente. De helft hiervan neemt het rijk voor haar rekening, voor onze gemeente dus ca. € 350.000,-.
- In 2021 concludeerde een arbitragecommissie dat de gemeenten moesten worden gecompenseerd voor de tekorten in de jeugdzorg. De maatregelen die in de Hervormingsagenda Jeugd worden uitgewerkt worden nu doorgeschoven en hoeven pas met ingang vanaf 2028 te worden gerealiseerd, in plaats van in 2026. Dat brengt financiële verlichting voor zowel 2026 als 2027. De financiële zorgen vanaf 2028 nemen bij de jeugdzorg alleen maar toe.

De voorjaarsnota van het rijk biedt dus geld voor gemeenten, maar niet voldoende zodat ombuigen niet meer nodig is. Dit heeft ook te maken met de confrontatie van forse kostenstijgingen, (loon- en prijs-)ontwikkelingen, uitdagingen en ambities van onze gemeente. In het voorliggend document geven wij u een totaaloverzicht van de recente financiële voor- en nadelen.

Bij de meicirculaire, welke naar verwachting eind mei verschijnt, worden we weer opnieuw geïnformeerd over de hoogte van de algemene uitkering. Wij zullen u dan zo snel als mogelijk informeren over de gevolgen, zodat de effecten van de meicirculaire kunnen worden betrokken bij de besluitvorming van de perspectiefnota.

Met het oog op het naderende ravijnjaar is de gemeente eind 2024 gestart met het doorlopen van een ombuigingstraject. De uitkomsten daarvan hebben wij vertaald in de voorliggende perspectiefnota. De voorliggende maatregelen zijn nodig om onze financiële positie op orde te houden en tegelijkertijd ruimte te blijven bieden voor investeringen die er écht toe doen voor onze inwoners. We beseffen dat deze keuzes niet altijd eenvoudig zijn. Daarbij is zowel het financiële als het duurzame beleidsperspectief voor de toekomst van Bladel van belang. We blijven staan voor de kwaliteit van onze dienstverlening en streven ernaar om de impact op de leefbaarheid en het verenigingsleven in Bladel zoveel als mogelijk te beperken.

Wij nodigen de raad uit om met ons het gesprek aan te gaan over de uitgangspunten en keuzes die in deze perspectiefnota zijn verwoord. Wij verwachten dat u met deze nota verdere invulling kunt geven aan uw controlerende en kaderstellende rol.

Burgemeester en wethouders van Bladel,

de secretaris,
R.W.C.W. Lathouwers

de burgemeester,
M.A.G. van den Bosch

1. Leeswijzer

Kenmerken van deze perspectiefnota

- Als een hoofdtakveld qua uitvoering op schema ligt en er geen nieuwe ontwikkelingen zijn, dan heeft dit in de bestuurlijke rapportage geen nadere toelichting. Het uitgangspunt is 'geen bericht is goed bericht'.
- In de perspectiefnota zijn voorstellen voor nieuw beleid opgenomen (via het meerjarenprogramma); dit als kaderstelling voor de begroting 2026 (integrale afweging).
- In de perspectiefnota zijn voorstellen voor ombuigingen opgenomen (nadere toelichting hoofdstuk 2).
- Met financiële afwijkingen worden bedoeld autonome financiële ontwikkelingen die bij het opstellen van de begroting ruim een half jaar eerder nog niet voorzien waren. Autonome afwijkingen kunnen zowel betrekking hebben op de exploitatiebegroting als investeringsbesluiten (kredieten).
- Per beleidsveld geven wij u een overzicht van de budgettaire ontwikkelingen zoals die zich gedurende de eerste vier maanden van dit jaar hebben voorgedaan. Dat betekent dat per beleidsveld de budgettaire wijzigingen die wij u voorstellen opgenomen worden.
- We rapporteren de voornaamste afwijkingen van de in de begroting goedgekeurde investeringen. Zo nodig vragen wij u toestemming voor (nieuwe) investeringskredieten.

In de financiële overzichten in deze perspectiefnota zijn +/- bedragen nadelen (hogere kosten en/of lagere inkomsten) en +/- bedragen voordelen (lagere kosten en/of hogere inkomsten). Daarnaast zijn de bedragen afgerond op eenheden van € 1.000,- hetgeen op een aantal onderdelen mogelijk geringe afrondingsverschillen met zich mee kan brengen.

Inhoud per hoofdstuk

- **Hoofdstuk 2** beschrijft waar we vandaan komen, waar gaan we naartoe en hoe staan we er voor. Het geeft een totaaloverzicht van de in de perspectiefnota geraamde afwijkingen en wensen.
- **Hoofdstuk 3** rapporteert over de uitvoering van de hoofdtakvelden uit de begroting 2025-2029. Per hoofdtakveld worden de hiervoor genoemde onderdelen toegelicht. Waar dat aan de orde is, worden per hoofdtakveld een aantal ontwikkelingen genoemd die zich nog zullen of kunnen aandienen. De herkomst van de ontwikkelingen is velerlei. Soms gaat het om ontwikkelingen die vanuit rijksbeleid moeten worden opgepakt, soms ook zijn het ontwikkelingen vanuit eigen gemeentelijk beleid. De ontwikkelingen zijn op dit moment nog niet financieel vertaald in het meerjarenperspectief, maar ze zijn toch vermeld om daarmee bepaalde risico's aan te geven. Tenslotte wordt per hoofdtakveld aangegeven hoeveel dit mag kosten.
- **Hoofdstuk 4** geeft een korte toelichting over een aantal (verplichte) paragrafen.
- **Hoofdstuk 5** bevat de samenvatting van de financiële wijzigingsvoorstellen voor 2025-2029.
- **Hoofdstuk 6** bevat de bijlagen.

Voorgestelde ombuigingen in deze perspectiefnota

Vanwege het bijzonder karakter van deze perspectiefnota wordt een extra codering toegevoegd aan de rapportage, zodat in één oogopslag duidelijk is of het gaat om een mutatie in het kader van de voorgestelde ombuigingen. In bijlage 6.1 is een totaaloverzicht van alle voorgestelde ombuigingsvoorstellen opgenomen.

In deze rapportage worden maatregelen onderverdeeld in drie categorieën. Deze indeling helpt om inzicht te geven in het karakter van de mutatie: of het gaat om een reguliere wijziging, een inkomstenverhoging of een bezuiniging. In onderstaande legenda worden de categorieën kort toegelicht:

Soort mutatie		Toelichting
	Regulier	Wijzigingen zonder ombuigingskarakter
	Inkomstenverhoging	Maatregelen die inkomsten vergroten met ombuigingskarakter
	Bezuiniging	Kostenbesparing op bestaande uitgaven met ombuigingskarakter

2. Financiële samenvatting

In dit hoofdstuk wordt het meerjarenperspectief 2025-2029 toegelicht en bijgesteld aan de hand van een aantal elementen. Deze elementen worden onderstaand afzonderlijk belicht. We presenteren eerst het meerjarenperspectief van het bestaande beleid. Daarna volgen de financiële consequenties van het meerjarenprogramma. Daarna zal vervolgens inzicht worden verschaft in het geactualiseerde meerjarenperspectief na verwerking van alle in deze begroting gepresenteerde mutaties.

De perspectiefnota 2025 is het kaderstellende document op het gebied van beleid en financiën. De nota geeft een eerste schets van de beleids- en financiële ontwikkelingen voor de volgende begroting. Het uitgangspunt is dat alleen wordt gerapporteerd op beleidsrelevante afwijkingen. Tevens wordt in deze perspectiefnota gerapporteerd over voorgestelde ombuigingen als gevolg van de ombuigingstaakstelling. In de perspectiefnota wordt een totaalinzicht van de meerjarenraming gegeven en bestaat deze uit de volgende elementen:

Eerste deel

- Beleidsmatige afwijkingen ten opzichte van de huidige begroting van ieder hoofdtaakveld betreffende uitvoering en ontwikkelingen.
- Actualisatie en herprioritering meerjarenprogramma 2025-2029.
- Voorgestelde ombuigingsmaatregelen in het kader van het lopende ombuigingstraject.
- Overige nieuwe beleidsvoornemens betreffende het te voeren beleid voor de toekomst die geen uitstel kunnen dulden.
- Indicatieve financiële consequenties vooruitlopend op de meicirculaire 2025.
- Solide financieel beleid is het uitgangspunt.

Tweede deel

- Financiële vertaling mutaties op basis van financiële kaderstelling 2026.
- Structurele doorwerking effecten jaarrekening 2024.
- Structurele en incidentele autonome ontwikkelingen (mee – en tegenvallers) op basis van actuele begrotingsgegevens 2025.
- Actualiteiten binnen de diverse paragrafen

In de perspectiefnota wordt met deze tweedeling enerzijds inzicht gegeven in de politieke keuzes ten aanzien van het te voeren beleid voor de toekomst en anderzijds informeren we over de voortgang van de uitvoering van de lopende begroting en het actualiseren van (het inzicht in) de financiële positie van de gemeente. Gedurende de periode van de meerjarenramingen is het loon- en prijspeil constant gehouden. Anders verwoord wil dit zeggen dat met loon- en prijsstijgingen ná 2026 (voor zowel de uitgaven als de inkomsten) geen rekening is gehouden.

De financiële resultaten van de meicirculaire 2025 zullen wij t.z.t. middels een raadsmededeling nog ter kennis brengen aan uw raad, zodat u deze kunt betrekken bij de besluitvorming over de perspectiefnota 2025.

1. Vertrekpunt meerjarenperspectief

Het gemeentelijk beleid ligt vast in diverse beleidsdocumenten, dan wel geschiedt op basis van uitvoering van wettelijke taken. Vertrekpunt van deze perspectiefnota is gebaseerd op eerder door uw raad aanvaard beleid. De baten en lasten hiervan zijn meerjarig verwerkt in de meerjarenraming. Het huidige meerjarenperspectief na de 4e begrotingswijziging 2025 is als volgt:

meerjarenperspectief (bedragen x € 1.000,-)	2025	2026	2027	2028	2029
structureel begrotingsresultaat na 4e wijziging 2025	v 998	n -1.562	n -2.146	n -2.354	n -2.354
incidenteel begrotingsresultaat na 4e wijziging 2025	n -218	v 5	v 35	v 100	v 100
totaal begrotingsresultaat	v 780	n -1.557	n -2.111	n -2.254	n -2.254

(- = nadeel en + = voordeel)

2. Actualisatie en herprioritering meerjarenprogramma

Het bestaande meerjarenprogramma hebben wij geactualiseerd en op onderdelen geherprioriteerd. Daarnaast zijn er een aantal nieuwe activiteiten die ons inziens ook nog een plaats moeten krijgen in het meerjarenperspectief. Deze mutaties vloeien enerzijds voort uit besluitvorming door uw raad en anderzijds door nieuwe ontwikkelingen. Hieronder zijn in tabelvorm de aanvullende financiële consequenties weergegeven.

meerjarenperspectief (bedragen x € 1.000,-)	2025	2026	2027	2028	2029
structurele mutaties meerjarenprogramma	n -370	n -520	n -583	n -864	n -1.841
incidentele mutaties meerjarenprogramma					
totaal mutaties meerjarenprogramma	n -370	n -520	n -583	n -864	n -1.841

(- = nadeel en + = voordeel)

In de Financiële verordening gemeente Bladel 2023 is geregeld dat nieuwe investeringen, waarvoor al politieke kaderstelling aanwezig is op basis van door uw raad vastgestelde beheerplannen, beleidsnotities en/of besluiten en (uitbreidings)investeringen gericht op interne bedrijfsvoering en ramingen van geringe omvang, bij de vaststelling van de begroting geautoriseerd worden. Op basis van deze criteria hebben wij de noodzakelijke en gewenste investeringen/budgetten voorzien van een A- of B-rubricering. De zgn. A-investeringen en budgetten voldoen aan de hiervoor geformuleerde criteria. Reden waarom wij uw raad voorstellen om de uitvoering van deze investeringen/budgetten voor planjaar 2025, na vaststelling van de perspectiefnota door uw raad, op te dragen aan ons college. Voor de zgn. B-investeringen zal daarentegen nog steeds afzonderlijke besluitvorming door uw raad plaatsvinden.

3. Autonome bijstellingen bestaand beleid

Binnen de kaders en spelregels van de financiële kaderstelling (zie raadsvoorstel R25.021) worden structurele en incidentele ontwikkelingen, knelpunten, afwijkingen of noodzakelijke aanpassingen in bestaand beleid doorvertaald naar de perspectiefnota. Hierdoor geeft de perspectiefnota inzicht in de voortgang van de beleidsdoelstellingen zoals opgenomen in de begroting en de beleidsontwikkelingen ingegeven door interne en externe factoren.

De perspectiefnota geeft de situatie per begin mei weer. De autonome mee- en tegenvallers over de eerste 4 maanden van 2025 en financiële consequenties voortvloeiende uit de jaarrekening 2024 hebben effecten op het meerjarenperspectief. De belangrijkste ontwikkelingen zijn de financiële doorwerkingen van loon- en prijsstijgingen. De diverse mutaties worden bij het betreffende hoofdstukveld nader toegelicht.

In dit perspectief zijn de consequenties van de meicirculaire slechts deels (anticiperend) verwerkt. Hierbij hebben wij tevens rekening gehouden met de compenserende middelen voor de terugval in het gemeentefonds en stijgende kosten in de jeugdzorg, welke zijn gecommuniceerd in de voorjaarsnota 2025 van het Rijk. Wij verwachten dat de meicirculaire 2025 eind mei ontvangen wordt. Zodra de meicirculaire door ons doorgerekend is, zullen wij de financiële resultaten hiervan ter kennis brengen van uw raad, zodat deze betrokken kan worden bij de besluitvorming over deze perspectiefnota.

meerjarenperspectief (bedragen x € 1.000,-)	2025	2026	2027	2028	2029
mutaties perspectiefnota structureel (incl. reserves)	n -113	v 3.249	v 3.590	v 3.235	v 4.411
mutaties perspectiefnota incidenteel (incl. reserves)	n -457	n -279	n -378	n -137	n -310
totaal mutaties perspectiefnota	n -570	v 2.970	v 3.212	v 3.098	v 4.101

(- = nadeel en + = voordeel)

4. Geactualiseerd meerjarenperspectief

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten 1 t/m 3 wordt in onderstaand overzicht het geactualiseerde meerjarenperspectief gepresenteerd.

Deze mutaties zijn in hoofdstuk 3 van de perspectiefnota uitgewerkt en samengevat in hoofdstuk 5. Het financiële beeld dat uit deze onderdelen samen naar voren komt is het volgende:

Meerjarenperspectief (bedragen x € 1.000,-)	2025	2026	2027	2028	2029
structureel:					
begrotingsresultaat na 4e wijziging 2025	v 998	n -1.562	n -2.146	n -2.354	n -2.354
mutaties perspectiefnota	n -113	v 3.249	v 3.590	v 3.235	v 4.411
mutaties meerjarenprogramma	n -370	n -520	n -583	n -864	n -1.841
structureel meerjarenperspectief a	v 515	v 1.167	v 861	v 17	v 216
incidenteel:					
begrotingsresultaat na 4e wijziging 2025	n -218	v 5	v 35	v 100	v 100
mutaties perspectiefnota	n -457	n -279	n -378	n -137	n -310
mutaties meerjarenprogramma					
incidenteel meerjarenperspectief b	n -675	n -274	n -343	n -37	n -210
totaal begrotingsresultaat a+b	n -160	v 893	v 518	n -20	v 6
reeds geraamde mutaties algemene reserve	n -780	v 1.557	v 2.111	v 2.254	v 2.254
aanvullende mutaties tlv/ tgv algemene reserve	n -940	v 2.450	v 2.629	v 2.234	v 2.260

(- = nadeel en + = voordeel)

5. Actueel beeld beschikbare algemene reserve

In dit onderdeel geven wij u een actueel beeld van de geschatte stand van de algemene reserve voor de periode 2025-2029. In dit overzicht is rekening gehouden met de voorgestelde resultaatbestemming van de jaarrekening 2024, waarbij een netto toevoeging aan de algemene reserve van € 1.167.000,- voorgesteld is. Daarnaast is - zoals gebruikelijk - rekening gehouden met de toevoegingen en onttrekkingen aan de algemene reserve op basis van de al eerder door uw raad genomen besluiten hiertoe. Tevens is rekening gehouden met onttrekkingen als gevolg van de inzet ten behoeve van de eerder verwachte structurele tekorten.

Binnen het huidige beleid is bepaald dat de ratio algemene reserve minimaal 1 (= kwalificatie voldoende) dient te zijn. Ten aanzien van de geraamde stand van de algemene reserve willen wij -met nadruk- niet onvermeld laten dat het vooralsnog geprognosticeerde resultaten betreffen. Daadwerkelijke bestedingsvoorstellen dienen steeds beoordeeld te worden aan de werkelijke gerealiseerde resultaten. In de vastgestelde nota's weerstandsvormogen en risicomanagement, alsmede reserves en voorzieningen is bepaald dat bestedingsvoorstellen ten laste van de algemene reserve slechts zijn aan te bevelen, wanneer er middelen reesteren boven de omvang van de risicoprofielen.

Het meerjarig geprognosticeerde verloop van de algemene reserve kan dan als volgt weergegeven worden:

(bedragen x € 1.000,-)	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028	begroting 2029
a. totaal noodzakelijke omvang (weerstandsvormogen)	2.282	2.282	2.282	2.282	2.282
b. geïnventariseerde risico's (gemiddeld)	1.630	1.630	1.630	1.630	1.630
c. stand algemene reserve begin van het jaar	18.739	17.832	19.252	20.057	20.351
d. stand algemene reserve eind van het jaar	17.832	19.252	20.057	20.351	11.844
e. algemene reserve (rijke ruimte eind van het jaar): d - a	15.550	16.970	17.775	18.069	9.562
f. ratio algemene reserve eind van het jaar d / a	7,81	8,44	8,79	8,92	5,19
g. betekenis	uitstekend	uitstekend	uitstekend	uitstekend	uitstekend

3. Beleidsvelden / hoofdtakvelden

3.1 Bestuur en ondersteuning

Wij zijn een gemeente die dicht bij onze inwoners, ondernemers, instellingen en verenigingen wil staan. Wij denken mee. Onze dienstverlening is klantgericht. We verplaatsen ons in de behoeften van de ander in plaats van te wijzen op regels en onmogelijkheden. Wij communiceren snel, toegankelijk en betrouwbaar. Het is belangrijk dat we zoveel mogelijk inwoners bereiken en mee laten doen. Wij willen weten wat er speelt. Wij faciliteren en regisseren. Wij kunnen niet alles oplossen, maar samen kunnen we wel het verschil maken. Daarom werken we zoveel mogelijk samen. We maken verbinding met diverse partners. Lokaal en regionaal.

We maken duidelijke keuzes. Wat we doen, doen we goed. Efficiënt en effectief. We zijn betrouwbaar en proactief. We staan nadrukkelijk open voor vernieuwing en kiezen voor aansluiting bij (maatschappelijke) ontwikkelingen en veranderingen. Daarom zijn we als bestuur voortdurend in beweging en op zoek naar (nieuwe) toegevoegde waarde. We willen actief, duidelijk en open communiceren met iedereen die iets met de gemeente Bladel te maken heeft. Bij projecten willen we belanghebbenden actiever betrekken door participatie als middel in te zetten.

Meerjarenprogramma

	A/B	omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	investeringen					budgettaire lasten / baten				
			2025	2026	2027	2028	2029	2025	2026	2027	2028	2029
●	A	Algemene reserve: dotatie opbr. latende locatie Den Tref						663	-663			
●	A	Algemene reserve: dotatie opbr. latende locatie Het Palet						286		-286		
●	A	Algemene reserve: dotatie opbr. latende loc. Med.Centrum						151	-151			
●	A	Algemene reserve: toev. dekkingsres. tunnel Europalaan									-2.295	
●	A	Reserve kpl. investeringen: tunnel Europalaan									2.295	
●	A	Reserve kpl. investeringen: dekking tunnel Europalaan									-82	
●	A	Reserve kpl. investeringen: dekking opbrengst Het Palet						-42	-42			
●	A	Reserve kpl. investeringen: dekking opbrengst Den Tref						-29	-52	-23		
		totaal lasten bestuur en ondersteuning						1.029	-908	-309	-82	

(- = nadeel en + = voordeel)

Toelichting meerjarenprogramma

● Regulier | Algemene reserve

De opbrengsten van de latende locaties Den Tref (€ 663.000,-), Het Palet (€ 286.000,-) en het Medisch Centrum Hapert (€ 151.000,-) worden toegevoegd aan de algemene reserve. Zie het programma VHROSV voor de geraamde verkoopopbrengsten. Middels deze perspectiefnota worden zowel de geraamde opbrengsten als de toevoegingen aan de algemene reserve geactualiseerd in planjaren. Daarnaast wordt de onttrekking uit de algemene reserve ten behoeve van de tunnel Europalaan ad € 2,295 miljoen geactualiseerd naar planjaar 2029.

● Regulier | Dekkingsreserve kapitaallasten investeringen

In lijn met de geactualiseerde onttrekking uit de algemene reserve ten behoeve van de tunnel Europalaan wordt ook de dotatie aan de 'dekkingsreserve kapitaallasten investeringen' geactualiseerd naar planjaar 2029. Aansluitend hierop vervalt de dekking ad € 82.000,- in 2028. Als gevolg van de actualisatie in planjaren van de opbrengsten latende locaties Den Tref en Het Palet verschuiven ook de dekkingen vanuit de 'dekkingsreserve kapitaallasten investeringen' naar latere jaren.

Bijstelling budgetten

	omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	budgettaire voordelen / nadelen				
		2025	2026	2027	2028	2029
●	Bijdrage inzake congressen	10	10	10	10	10
●	Bijstelling lonen / inhuur personeel	9	-16	-16	-16	-16
●	Verkiezingen	33		-33		
●	Leges rijbewijzen, reisdocumenten en overige	36	34	35	3	-69
●	Adviesrapport grondprijzen / taxatie diversen	-22				
●	Deelname VNG-congres in de regio	-10				
●	Budgetoverheveling: pilot snippergroen	-65				
●	Diverse afwijkingen	-5	-6	-14	-14	-16
	mutaties bestuur en ondersteuning	-14	22	-18	-17	-91

(- = nadeel en + = voordeel)

Toelichting budgetten

● Bezuiniging | Bijdrage inzake congressen

In de meerjarenbegroting is sinds 2022 een raming van € 15.000,- opgenomen voor projectkosten in het kader van de organisatie van de Strategische Agenda Kempengemeenten. Op basis van de uitgaven in de afgelopen jaren kan hiervoor met een jaarlijks budget van € 5.000,- worden volstaan.

● Regulier | Bijstelling lonen / inhuur personeel

De lonen zijn geactualiseerd op basis van de vastgestelde kaderstelling (zie R24.008). De actualisatie binnen dit programma betreffen de salariskosten van het college van B&W, griffie, huwelijken, raad, raadscommissies en burgerzaken.

● Regulier | Verkiezingen

Omdat in 2025 geen verkiezingen plaatsvinden en in 2027 twee verkiezingen, vindt een verschuiving van het budget plaats.

● Regulier | Leges rijbewijzen, reisdocumenten en overige

De leges voor rijbewijzen, reisdocumenten, BRP, huwelijken, burgerlijke stand en nationaliteitsaangelegenheden zijn geactualiseerd. Dit leidt tot diverse mutaties in de jaren 2025 tot en met 2029.

● Regulier | Adviesrapport grondprijzen / taxatie diversen

In 2025 worden kosten gemaakt voor een adviesrapport grondprijzen en de taxatie van diverse percelen.

● Regulier | Deelname VNG Jaarcongres in de regio

Het VNG Jaarcongres vindt dit jaar plaats in de regio, namelijk Brainport Eindhoven. Voor de deelname van raadsleden en de griffie wordt het budget voor 2025 opgehoogd.

● Regulier | Budgetoverheveling: pilot Snippergroen

Voor het project Snippergroen waren in 2024 projectkosten beschikbaar van € 65.000,-. De activiteit is niet uitgevoerd in 2024, en daarom wordt voorgesteld om de middelen naar 2025 door te schuiven. Abusievelijk is dit project geen onderdeel van de budgetoverhevelingen bij de jaarstukken, en daarom wordt voorgesteld om de middelen middels deze perspectiefnota opnieuw beschikbaar te stellen voor 2025.

Bijstelling reserves

	omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	budgettaire voordelen / nadelen				
		2025	2026	2027	2028	2029
●	Kwaliteit reserve buitengebied: overheveling alg. reserve	1.000				
●	Algemene reserve: overheveling kwaliteit buitengebied	-1.000				
●	Verkoop kloostertuin: toevoeging dekkingsres. kpl lasten	-125				
●	Winstuitname grondexploitatie	24	53		120	-194
●	Algemene reserve: t.b.v. dekkingsreserve de Piramide					6.217
●	Dekkingsreserve kapitaallasten: toevoeging de Piramide					-6.217
●	Dekking de Piramide vanuit dekkingsreserve kapitaallasten					155
●	Bijstelling dekkingsreserve kapitaallasten	-200	-100			
●	Dekking algemene reserve: bijdrage KTM / Brainport	-382	-346	-346	-107	-107
	mutaties reserves	-683	-393	-346	13	-146

(- = nadeel en + = voordeel)

Toelichting reserves

● Inkomstenverhoging | Overheveling € 1 mln. res. kwaliteit buitengebied naar algemene reserve

Als onderdeel van het ombuigingstraject wordt voorgesteld om een gedeelte van de reserve kwaliteit buitengebied vrij te laten vallen ten gunste van de algemene reserve. Door het bedrag toe te voegen aan de algemene reserve kan het bedrag worden ingezet voor andere doeleinden.

● Regulier | Verkoop Kloostertuin: toevoeging dekkingsreserve kapitaallasten investeringen

In het dekkingsplan behorende bij de realisatie van MFA Hart van Hapert is rekening gehouden met een verkoopopbrengst voor het pand Kloostertuin in Hapert. Het pand is in 2025 verkocht voor € 125.000,- (zie programma Sociaal Domein voor de verkoopopbrengst). Het bedrag wordt (via de algemene reserve) toegevoegd aan de dekkingsreserve kapitaallasten investeringen.

● Regulier | Winstuitname grondexploitatie

De tussentijdse winstuitnames van de grondexploitaties zijn bijgesteld op basis van de geactualiseerde exploitatiebegrotingen.

● Regulier | Dekkingsreserve kapitaallasten de Piramide 2029

Middels het vormen van een dekkingsreserve kapitaallasten voor de investering van de Piramide wordt voorgesteld om toekomstige kapitaallasten budgettair (gedeeltelijk) op te vangen middels de inzet van de algemene reserve. Ten laste van de algemene reserve wordt een 'dekkingsreserve kapitaallasten investeringen' gevormd. Ten laste van de dekkingsreserve worden dan de kapitaallasten van de investering (gedeeltelijk) budgettair opgevangen.

● Regulier | Bijstelling dekkingsreserve kapitaallasten

De dekkingsreserve kapitaallasten wordt jaarlijks bij de perspectiefnota geactualiseerd. Bij de begroting 2026 vindt verdere actualisatie plaats.

● Regulier | Dekking algemene reserve: bijdrage KTM / Brainport

De bijdrage voor KTM Randweg Eindhoven en bijdrage regionale bereikbaarheid Brainport wijzigt voor de periode vanaf 2025 (zie programma Verkeer en vervoer voor toelichting). De bijdragen zijn structureel geraamd. Vanwege de wijziging van de bijdragen en de structurele aard vervalt de dekking vanuit de algemene reserve.

Toelichting 10%-maatregel inzet algemene reserve

In afwijking op de eerder behandelde shortlist met ombuigingsmaatregelen (gezamenlijke commissie van 25 maart 2025) wordt in de voorliggende perspectiefnota geen voorstel gedaan om gebruik te maken van

de '10%-maatregel inzet algemene reserve'. Met deze maatregel kunnen gemeenten het surplus van de algemene reserve (de reserve waar geen bestemming aan is gegeven) aanwenden voor het dekken van structurele exploitatielasten. Van dit vrij besteedbare deel, het surplus, mogen gemeenten maximaal 10% inzetten voor structurele lasten. Dit onder de voorwaarde dat de solvabiliteit van de gemeente groter of gelijk aan 20% is en blijft.

Ten tijde van de opstelling van de shortlist met ombuigingsmaatregelen (18 maart 2025) heeft het college een voorstel gedaan om gebruik te maken van de hierboven beschreven maatregel vanaf 2026. Door de financiële ontwikkelingen van de afgelopen periode (o.a. Voorjaarsnota Rijk) en daarmee de uitkomst van deze perspectiefnota wordt in voorliggend document afgezien om gebruik te maken van deze maatregel. De betreffende maatregel is, door de vertaalde ontwikkelingen en de andere voorgestelde maatregelen, niet toegepast. Het blijft een 'tijdelijke' maatregel om te komen tot een sluitende meerjarenraming. Ook na gebruikmaking van de maatregel moet de gemeente nadenken over een toekomstige structurele oplossing.

Het voorstel is om de reeds opgebouwde algemene reserve middels een andere methode in te zetten voor de verbetering van het structureel perspectief. Er wordt voorgesteld om het surplus van de algemene reserve in te zetten voor de vorming van dekkingsreserve kapitaallasten voor toekomstige investeringen. In de voorliggende perspectiefnota wordt een concreet voorstel gedaan dekkingsreserve kapitaallasten te vormen voor de toekomstige investering van de Piramide.

Er zou gesteld kunnen worden dat de vertaalde ontwikkelingen in deze perspectiefnota leiden tot een verschuiving van het financieel ravijnjaar van 2026 naar 2028. Door de voorgestelde systematiek wordt de ruimte in de algemene reserve benut om financiële verlichting in de laatste jaren van de huidige planperiode te bewerkstelligen.

Samenvatting financiële consequenties

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht "Wat het mag kosten?"

(bedragen x € 1.000,-)	Begroting	Wijziging	Begroting	Mutatie meerjarenraming			
	2025	ppn	na wijz.	2026	2027	2028	2029
Lasten							
bestuur en ondersteuning	-2.289 n	-165 n	-2.454 n	-262 n	-252 n	-179 n	-76 n
beheer overige gebouwen en gronden	-106 n	-89 n	-195 n				
Totaal lasten	-2.395 n	-254 n	-2.649 n	-262 n	-252 n	-179 n	-76 n
Baten							
bestuur en ondersteuning	282 v	241 v	523 v	283 v	234 v	162 v	-15 n
beheer overige gebouwen en gronden	264 v		264 v				
Totaal baten	546 v	241 v	787 v	283 v	234 v	162 v	-15 n
Geraamd saldo van baten en lasten	-1.849 n	-13 n	-1.862 n	21 v	-18 n	-17 n	-91 n
beoogde storting in reserves	-3.941 n	626 v	-3.315 n	-967 n	-286 n	-120 n	155 v
beoogde onttrekking aan reserves	5.809 v	-328 n	5.481 v	-440 n	-368 n	-188 n	-107 n
Geraamd resultaat	19 v	285 v	304 v	-1.386 n	-672 n	-325 n	-43 n

(- = nadeel en + = voordeel)

3.2 Veiligheid

De gemeente Bladel streeft naar een samenleving waar mensen veilig kunnen wonen, werken en recreëren. De gemeente vervult hierbij een regierol en geeft op een integrale wijze vorm aan veiligheid en is daarbij een betrouwbare partner voor andere disciplines binnen het integrale veiligheidsbeleid. Haar registrerende rol in het lokale integrale veiligheidsbeleid wordt op een doelmatige wijze vormgegeven door uitvoering te geven aan het Integrale Veiligheidsplan De Kempen (IPV). Het welslagen van het veiligheidsbeleid is onlosmakelijk verbonden met een gedegen, consequente integrale handhaving. Daarnaast is de ambtelijke organisatie voorbereid op incidenten die zich voor kunnen doen binnen de gemeentegrenzen. Veiligheid is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeente, politie, Openbaar Ministerie, Veiligheidsregio, maatschappelijke organisaties, ondernemers en de inwoners van Bladel.

Het lokaal veiligheidsbeleid moet leiden tot een vergroting van de objectieve en subjectieve veiligheid en daarmee van de leefbaarheid, alsmede tot een verkleining van de veiligheidsrisico's in de gemeente Bladel.

Meerjarenprogramma

Niet van toepassing.

Bijstelling budgetten

omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	budgettaire voordelen / nadelen				
	2025	2026	2027	2028	2029
● Veiligheidsregio begroting 2026	-50	-117	-186	-222	-222
● Voortzetten preventief jongerenwerk		-45	-45	-45	-45
● Opsporing en opruiming explosieven	-14				
● Diverse afwijkingen	27	13	13	12	12
mutaties veiligheid	-37	-149	-218	-255	-255

(- = nadeel en + = voordeel)

Toelichting budgetten

● Regulier | Veiligheidsregio begroting 2026

Op basis van de ontwerpbegroting 2026 en 1^e begrotingswijziging 2025 van de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost stijgen de lasten vanaf 2025. In de raadsvergadering van 22 mei 2025 is raadsvoorstel R25.018 'Ontwerpbegroting 2026 Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost' voorgelegd aan de raad. Het raadsvoorstel en bijbehorende stukken voorzien in toelichting op de lastenstijging.

● Regulier | Voortzetten preventief jongerenwerk

Voor het voortzetten preventief jongerenwerk in Bladel wordt een structureel bedrag opgenomen vanaf 2026. De lasten worden verdeeld over de programma's veiligheid, sociaal domein en volkshuisvesting. De lasten worden gedeeltelijk gedekt door de inzet van beschikbare formatieruimte.

● Regulier | Opsporing en opruiming explosieven

In Q1 en Q2 2025 zijn voor de locaties Markt Bladel, Koolbogt en Cartierheide onderzoeken uitgevoerd naar niet gesprongen explosieven (NGE) voor een bedrag van € 14.000,-. In het kader van de zgn. bommenregeling kunnen deze kosten voor 68% via het gemeentefonds bij het Rijk worden gedeclareerd.

Beleidskaders

- Integraal Veiligheidsplan 2023-2026

Samenvatting financiële consequenties

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht "Wat het mag kosten?"

(bedragen x € 1.000,-)	Begroting	Wijziging	Begroting	Mutatie meerjarenraming			
	2025	ppn	na wijz.	2026	2027	2028	2029
Lasten							
integrale veiligheid:							
preventie en vergunningverlening	-119 n		-119 n				
handhaving	-449 n		-449 n	-45 n	-45 n	-45 n	-45 n
rampenbestrijding/crisisbeheersing	-1.606 n	-40 n	-1.646 n	-107 n	-176 n	-213 n	-213 n
Totaal lasten	-2.174 n	-40 n	-2.214 n	-152 n	-221 n	-258 n	-258 n
Baten							
integrale veiligheid:							
preventie en vergunningsverlening	19 v		19 v				
rampenbestrijding/crisisbeheersing	86 v	3 v	89 v	3 v	3 v	3 v	3 v
Totaal baten	105 v	3 v	108 v	3 v	3 v	3 v	3 v
Geraamd saldo van baten en lasten	-2.069 n	-37 n	-2.106 n	-149 n	-218 n	-255 n	-255 n

(- = nadeel en + = voordeel)

3.3 Verkeer en vervoer

Mensen en goederen verplaatsen verantwoord en veilig. De openbare ruimte is ingericht volgens de kernbegrippen veilig, heel en schoon, waardoor een prettige woonomgeving in stand wordt gehouden.

Meerjarenprogramma

	A/B	omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	investeringen					budgettaire lasten / baten				
			2025	2026	2027	2028	2029	2025	2026	2027	2028	2029
●	B	Fietspad Dominépad	1.300					32	64	63	63	63
●	B	Fietspad Broekenseind	750					19	37	37	36	36
●	A	Fietspad Dominépad	-1.189					-30	-59	-58	-57	-57
●	A	Fietspad Dominépad rijkssubsidie	340					9	17	17	16	16
●	A	Fietspad Broekenseind	-386					-10	-19	-19	-19	-18
●	A	Uitvoering verkeersvisie					-1.430					-69
●	A	Verbetering / gepland groot onderhoud wegen					-2.013					-95
●	A	Vervanging openbare verlichting: armaturen					-58					-4
●	A	Vervanging openbare verlichting: masten					-63					-3
●	B	Vorbereiding herinrichting N284	86	150				4	15	22	22	22
●	A	Vorbereiding herinrichting N284	-136	-200				-6	-22	-32	-31	-30
●	B	Uitvoering herinrichting N284			-50	-50	-1.200			-2	-7	-118
●	B	Aanleg tunnel nabij Europalaan: bijdrage aan provincie				2.295	-2.295				111	
●	B	Aanleg noordoostelijk traject fietspad Cartierheide				-1.000					-25	-50
		totaal lasten verkeer en vervoer	-535	-50	-50	1.245	-7.059	18	33	28	109	-307

(- = nadeel en + = voordeel)

Toelichting meerjarenprogramma

● **Regulier | Fietspaden Dominépad en Broekenseind te Hoogeloon**

In de voorliggende perspectiefnota worden de benodigde kredieten voor de fietspaden Dominépad en Broekenseind te Hoogeloon geactualiseerd en voorgelegd met A-rubricering. In het Meerjareninvesteringsprogramma (MIP) is bij de begroting 2025 voor de realisatie van de fietsverbindingen aan het Dominépad en Broekenseind nog rekening gehouden met totale investeringen van resp. € 1.300.000,- en € 750.000,- (B-rubriceringen). De benodigde kredietramingen zijn inmiddels geactualiseerd en bedragen € 1.414.000,- voor het Dominépad en € 386.000,- voor Broekenseind. Hiermee komen de totale investeringskosten voor beide projecten uit op € 1.800.000,-. Dit is inclusief de voorbereidingskosten zoals het uitvoeren van benodigde onderzoeken en het opstellen van een definitief ontwerp met bestek. Aangezien een deel van deze kosten zijn te relateren aan werkzaamheden aan de rijbaan van het Dominépad kan een bedrag van € 225.000,- worden gedekt uit de bestaande kredieten voor Gepland Groot Onderhoud wegen (GGO). Daarnaast heeft het Rijk middelen beschikbaar om een impuls te geven aan de verkeersveiligheid van het onderliggend wegennet. Voor de gemeente Bladel staat er € 340.000,- klaar om als cofinanciering bij te dragen om infrastructurele projecten te realiseren. Als voorwaarde wordt gesteld dat de projecten vóór 31 december 2028 tot uitvoering zijn gekomen. Per saldo is dan voor de voorbereiding en uitvoering nog een bruto-krediet van totaal € 1.575.000,- en netto-krediet van totaal € 1.235.000,- benodigd. In de voorliggende perspectiefnota wordt voorgesteld om het bruto-krediet beschikbaar te stellen voor de daaraan gerelateerde uitgaven (A-rubricering). De kosten voor de grondaankopen voor beide projecten wordt gedekt uit de restantkredieten voor anticiperende grondverwervingen. Middels raadsmededeling R25.013 is de gemeenteraad reeds geïnformeerd over de voortgang en de benodigde financiële middelen voor beide projecten.

● **Regulier | Uitvoering verkeersvisie / gepland groot onderhoud wegen / openbare verlichting**

Op basis van het vigerende beleid worden de geplande investeringen toegevoegd voor planjaar 2029.

● **Regulier | Herinrichting N284 & aanleg tunnel nabij Europalaan**

De gemeenten Reusel-De Mierden en Bladel werken samen met de provincie aan een nieuwe robuuste N284. De voorbereidingen zijn reeds gestart in 2019, met als resultaat een gedragen voorkeursalternatief.

Op 21 maart 2024 heeft de raad ingestemd met het Voorkeursalternatief N284 2024, met uitzondering van de realisatie van de fietstunnel bij de Lange Trekken.

In de begroting 2025 zijn de ramingen voor de voorbereiding en uitvoering in alle planjaren verwerkt met een B-rubricering. In de voorliggende perspectiefnota worden de voorbereidingskredieten voor planjaren 2025 en 2026 voorgelegd met een A-rubricering. Daarmee komt het voorbereidingskrediet in 2025 met het vaststellen van deze perspectiefnota beschikbaar voor de daaraan gerelateerde uitgaven. De ramingen voor de uitvoeringsfase vanaf 2027 blijven gecategoriseerd met B-rubricering.

In deze perspectiefnota wordt een raming van € 1.150.000,- toegevoegd in planjaar 2029. Voor het jaar 2030 wordt ook een raming van € 1.150.000,- verwacht voor de uitvoering, maar dit valt nog buiten de huidige planperiode 2025-2029. In de huidige ramingen is geen rekening gehouden met toerekening van interne uren aan het krediet. Daarom wordt middels deze perspectiefnota voorgesteld om het jaarlijkse krediet op te hogen met € 50.000,-, zodat de interne uren kunnen worden verantwoord ten laste van het krediet. Deze kosten worden vervolgens samen met het krediet geactiveerd en komen niet direct ten laste van de exploitatiebegroting, maar middels de kapitaallasten.

In deze perspectiefnota wordt de bijdrage voor de tunnel Europalaan ad € 2,295 miljoen geactualiseerd naar planjaar 2029.

● **Regulier | Aanleg noordoostelijk traject fietspad Cartierheide**

Gedurende het project is onderscheid gemaakt tussen het zuidwestelijke en het noordoostelijke deel. Er is een directieraming opgesteld van het zuidwestelijke deel. Op dit moment is een bedrag van € 750.000,- beschikbaar gesteld bij de vaststelling van de begroting 2025, waarmee het zuidwestelijke deel kan worden gefinancierd.

Voor het noordoostelijke deel wordt de raming geschat op circa € 1.000.000, dat als B-krediet in het MIP wordt opgenomen. Gelet op de haalbaarheid van het plan kan van de voorkeursvariant worden afgeweken. Ook met een aangepast en breder gedragen plan zijn dergelijke investeringsbedragen gemoed. De daadwerkelijke kosten van het plan worden t.z.t. verwerkt in de reguliere P&C-cyclus, waarbij het begrote investeringsbedrag als A-krediet kan worden aangemerkt en beschikbaar te worden gesteld bij het vaststellen van de begroting 2028.

Bijstelling budgetten

	omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	budgettaire voordelen / nadelen				
		2025	2026	2027	2028	2029
●	Openbare verlichting	20	20	20	20	20
●	Versobering budget kleinere verkeersaanpassingen	50	50	50	50	50
●	Verlaging budget gladheidsbestrijding	26	26	26	26	26
●	Bijstelling lonen / inhuur personeel	-36				
●	Openbare verlichting: elektriciteitsverbruik	-26	-26	-26	-26	-26
●	Onderzoeks-/ advieskosten HOV onderzoek in de Kempen	-15				
●	Bijdrage KTM/ Brainport	365	296	296	58	-69
●	Diverse afwijkingen	-9	-13	-20	-21	-21
	mutaties verkeer en vervoer	375	353	346	107	-20

(- = nadeel en + = voordeel)

Toelichting budgetten

● **Bezuiniging | Openbare verlichting**

Door de toepassing van meer energiezuinige armaturen en slimme technologieën bij de vervanging van

masten en armaturen wordt rekening gehouden met een structurele besparing van onderhouds- en verbruikskosten van € 20.000,-.

● **Bezuiniging | Versobering budget kleinere verkeersaanpassingen**

Bij de vaststelling van de Verkeersvisie 2030 in 2021 is binnen de begrotingspost Verkeersregelingen een structureel budget opgenomen van € 100.000,- voor het uitvoeren van onderzoeken, gedragsprojecten en kleine verkeerskundige en infrastructurele aanpassingen. In het kader van het ombuigingstraject is besloten om deze kosten gedeeltelijk onder te brengen bij het jaarlijks krediet van € 1.430.000,- voor de uitvoering van de Verkeersvisie 2030.

● **Bezuiniging | Verlaging budget gladheidsbestrijding**

De gemeente heeft een jaarlijks budget beschikbaar voor de bestrijding van gladheid. Er wordt voorgesteld om het jaarlijks budget te verlagen. Vanwege wisselende weersomstandigheden zijn de kosten voor gladheidsbestrijding moeilijk in te schatten. Sommige jaren is het budget te ruim, andere jaren wordt het budget overschreden. Daarom heeft de gemeente het risico van gladheidsbestrijding ook opgenomen in het weerstandsvermogen / de risicoparagraaf. Door het budget te verlagen is het risico op overschrijding groter, waardoor de gemeente mogelijk vaker een beroep moet doen op het weerstandsvermogen. De gladheidsbestrijding wordt uitgevoerd conform een door de raad vastgesteld programma, waardoor het niveau van de dienstverlening niet in het gedrang komt.

● **Regulier | Bijstelling lonen / inhuur personeel**

In 2025 wordt rekening gehouden met een benodigd budget van € 36.000,- voor de inhuur van een beleidsadviseur verkeer.

● **Regulier | Openbare verlichting: elektriciteitsverbruik**

Op basis van het elektriciteitsverbruik voor openbare verlichting in 2024 en het eerste en tweede kwartaal 2025 wordt de huidige raming structureel bijgesteld met een bedrag van € 26.000,-.

● **Regulier | Onderzoeks-/ advieskosten project HOV onderzoek in de Kempen**

Deze mutatie betreft Bladels aandeel voor het project Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV) in de Kempen. Het doel van het project is om de doorstroming op de openbaar vervoerlijn tussen Eindhoven en omliggende dorpen zoals Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden te verbeteren.

● **Regulier | Bijdrage KTM / Brainport**

In de raadsvergadering van 9 november 2023 heeft uw raad ingestemd met de regionale bekostigings-systeematiek bereikbaarheid Brainport (R23.078) en daarbij de benodigde cofinanciering beschikbaar gesteld voor de het project Multimodale Knoop Eindhoven Centraal en de Korte Termijn Maatregelen (KTM) Hubs en Fietsroutes ten laste van de algemene reserve. Bij de facturering van deze cofinanciering ultimo 2024 is gebleken dat de cofinanciering voor het KTM-pakket Fietsroutes voor Bladel niet van toepassing is aangezien deze kosten voor Bladel reeds zijn opgenomen in de investeringsopgave voor de herinrichting van de N284. Als gevolg hiervan kunnen de voor dit KTM-pakket geraamde kosten vanaf 2025 structureel komen te vervallen te gunste van de algemene reserve. Vanaf 2029 stijgt de resterende bijdrage in het kader van deze cofinanciering t/m 2033 met € 69.000,- ten opzichte van de thans opgenomen raming in de meerjarenbegroting.

Beleidskaders

- Verkeersvisie Bladel 2035
- Kadernota energie en klimaat
- Kadernota Klimaatadaptatie

Samenvatting financiële consequenties

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht "Wat het mag kosten?"

(bedragen x € 1.000,-)	Begroting 2025	Wijziging ppn	Begroting na wijz.	Mutatie meerjarenraming			
				2026	2027	2028	2029
Lasten							
infrastructuur:							
beheer (schoon)	-3.182 n	15 v	-3.167 n	47 v	39 v	14 v	-181 n
parkeren	-9 n		-9 n				
gedrag/gebruik infrastructuur:							
veiligheid	-316 n		-316 n				
doorstroming	-546 n	362 v	-184 n	339 v	335 v	202 v	-146 n
openbaar vervoer	-51 n		-51 n				
Totaal lasten	-4.104 n	377 v	-3.727 n	386 v	374 v	216 v	-327 n
Baten							
infrastructuur:							
beheer (schoon)	67 v	16 v	83 v				
parkeren	4 v		4 v				
gedrag/gebruik infrastructuur:							
veiligheid	6 v		6 v				
doorstroming							
openbaar vervoer							
Totaal baten	77 v	16 v	93 v				
Geraamd saldo van baten en lasten	-4.027 n	393 v	-3.634 n	386 v	374 v	216 v	-327 n

(- = nadeel en + = voordeel)

3.4 Economie

Voldoende werkgelegenheid, een toekomstbestendig voorzieningenniveau en zo min mogelijk leegstand. Onderwijs, ondernemers, organisaties en andere overheden in de regio worden betrokken bij veranderingen vanwege hun kennis en ervaring met hun omgeving. Gemeente Bladel en de Kempen zijn een belangrijk onderdeel van Brainport Eindhoven en we hebben ons in hoog tempo samen met het stedelijk gebied ontwikkeld als economische topregio. De groei van de Brainportregio heeft ons gemaakt tot de tweede economie van Nederland. Daar zijn we trots op!

Nieuwe technologieën, verdere digitalisering, maatschappelijk en duurzaam ondernemen, het creëren van een inclusieve arbeidsmarkt en de bereikbaarheid van (economische) toplocaties, zijn allemaal uitdagingen die we enkel het hoofd kunnen bieden door intensief en structureel samen te werken met onderwijs, ondernemers, organisaties en overheden binnen onze regio.

Meerjarenprogramma

A/B	omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	investeringen					budgettaire lasten / baten				
		2025	2026	2027	2028	2029	2025	2026	2027	2028	2029
● A	Voorbereiding brandweer en gemeentewerf naar KBP	-75					-1	-2	-2	-2	-2
	totaal lasten economie	-75					-1	-2	-2	-2	-2

(- = nadeel en + = voordeel)

Toelichting meerjarenprogramma

● Regulier | Voorbereiding verplaatsing brandweer en gemeentewerf Hapert naar KBP

In het coalitieakkoord 2022-2026 is opgenomen dat het voorzieningenniveau versterkt moet worden. Een gebiedsontwikkeling op het KBP voor meerdere maatschappelijke functies past in dit streefbeeld. Met de ambulancepost voor de GGD hebben we fase 1 naar realisatie gebracht. Volgens de planning is eind oktober 2025 de ambulancepost operationeel. De verplaatsing van de maatschappelijke voorzieningen brandweerkazerne en gemeentewerf pakken we nu als eerste op in fase 2. Door het verplaatsen van de brandweerkazerne en de gemeentewerf komt de achterblijvende locatie in centrum Hapert vrij. De achterblijvende locatie kan voor een andere functie ingezet worden. Voor de voorbereiding van deze ontwikkeling wordt voorgesteld een krediet beschikbaar te stellen van € 75.000,-.

Bijstelling budgetten

	omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	budgettaire voordelen / nadelen				
		2025	2026	2027	2028	2029
●	Toeristenbelasting (3-jaar getrapte verhoging)			140	280	420
●	Lokale economische visie	-30				
●	Bijstelling budget KOP	-5	-5	-5	-5	-5
●	Diverse afwijkingen	-8	-3	-3	-3	-3
	mutaties economie	-43	-8	132	272	412

(- = nadeel en + = voordeel)

Toelichting budgetten

● Inkomstenverhoging | Verhoging toeristenbelasting

Vanuit uit het ombuigingstraject wordt voorgesteld om de baten die voortvloeien uit de toeristenbelasting cumulatief te laten stijgen met ca. 28%. In afwijking op de eerder behandelde shortlist met ombuigingsmaatregelen, behandeld in een gezamenlijke commissie op 25 maart 2025, wordt in deze voorliggende perspectiefnota het voorstel gedaan om de stijging te bewerkstellingen in drie jaar in plaats van vier jaar. In het coalitieakkoord het volgende is vastgelegd: "Hierbij wordt in 2022 het tarief voor deze bestuursperiode (van vier

jaar) vastgesteld zodat ondernemers weten waar ze aan toe zijn.” Mede op basis hiervan wordt ervoor gekozen om de getrapte verhoging in te laten gaan vanaf 2027.

● Regulier | Lokale economische visie

Ten behoeve van de aangenomen motie ‘Lokale economische visie’ van 6 november 2024 wordt voorgesteld een budget van € 30.000,- beschikbaar te stellen.

● Regulier | Bijstelling budget KOP

Een goede samenwerking tussen het KempischOndernemersPlatform (KOP) en de Kempengemeenten heeft tal van voordelen en werpt zijn vruchten af. Door kennis te delen, lokale initiatieven te ondersteunen, het ondernemersklimaat te versterken, netwerkmogelijkheden te bieden en innovatie en duurzaamheid te bevorderen, realiseren we samen een bloeiend ondernemersklimaat in onze regio. Het KOP werkt op projectbasis aan gemeentegrens overstijgende projecten. Enkele concrete projecten waar het KOP nu met gemeenten samenwerkt, zijn Vakroute en Energyhubs. Deze projecten passen in de uitgangspunten uit het Kempenmanifest van 2020.

Beleidskaders

- Centrumvisie Bladel Onderneem de Next Economy, 2018
- Visie detailhandel de Kempen 2015
- Visie detailhandel MRE 2015
- Kempenmanifest
- Bereikbaarheidsagenda Zuidoost Brabant
- De toekomstvisie leven in de gemeente Bladel 2030
- Kempensvisie VTE
- Kempische bedrijventerreinafspraken en -ambities
- Visie Hapert OD205
- Samenwerkingsakkoord MRE 2023-2026
- Strategische Agenda Brainport

Samenvatting financiële consequenties

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht “Wat het mag kosten?”

(bedragen x € 1.000,-)	Begroting 2025	Wijziging ppn	Begroting na wijz.	Mutatie meerjarenraming			
				2026	2027	2028	2029
Lasten							
economische ontwikkeling:							
innovatie/stimulering	-99 n		-99 n				
regionale samenwerking	-102 n		-102 n				
infrastructuur:							
bedrijventerreinen (incl. KBP)	-62 n	-1 n	-63 n	-2 n	-2 n	-2 n	-2 n
overige infrastructuur	-1 n		-1 n				
organisatie:							
werkgelegenheid	-134 n	-5 n	-139 n	-8 n	-8 n	-8 n	-8 n
overleg/ beheer/ samenwerking	-292 n	-8 n	-300 n				
promotie	-129 n	-30 n	-159 n				
Totaal lasten	-819 n	-44 n	-863 n	-10 n	-10 n	-10 n	-10 n
Baten							
economische ontwikkeling:							
innovatie/stimulering	96 v		96 v				
regionale samenwerking							
infrastructuur:							
bedrijventerreinen (incl. KBP)	12 v		12 v				
overige infrastructuur							
organisatie:							
werkgelegenheid	15 v		15 v				
overleg/ beheer/ samenwerking	1.579 v		1.579 v		140 v	280 v	420 v
promotie							
Totaal baten	1.702 v		1.702 v		140 v	280 v	420 v
Geraamd saldo van baten en lasten	883 v	-44 n	839 v	-10 n	130 v	270 v	410 v

(- = nadeel en + = voordeel)

3.5 Onderwijs

Goed onderwijs draagt bij aan de inclusie (gaat over het meedoen en erbij horen van mensen met een beperking) en participatie van onze jongeren in de samenleving. Onderwijs draagt er mede aan bij dat jongeren kennis vergaren, weerbaar zijn. Onderwijs helpt op de weg naar zelfstandigheid. Wij streven daarom naar een gevarieerd aanbod van onderwijs op verschillende niveaus.

Meerjarenprogramma

	A/B	omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	investeringen					budgettaire lasten / baten				
			2025	2026	2027	2028	2029	2025	2026	2027	2028	2029
●	A	IHP Onderwijs: Het Palet Hapert voorbereiding	-102					-3	-6	-5	-5	-5
●	A	IHP Onderwijs: Het Palet Hapert uitvoering		-1.587					-43	-86	-85	-84
●	A	IHP Onderwijs: Het Palet Hapert meubilair en ow. leerpakket		-66					-3	-6	-6	-6
●	A	IHP Onderwijs: SSBO De Piramide voorbereiding			-384					-11	-21	-21
●	A	IHP Onderwijs: SSBO De Piramide uitvoering					-4.417					-121
●	A	IHP Onderwijs: SSBO De Piramide gymzaal					-1.800					-50
●	A	IHP Onderwijs: BENG i.p.v. ENG principe							5	5	5	5
		totaal lasten onderwijs	-102	-1.653	-384		-6.217	-3	-47	-103	-112	-282

(- = nadeel en + = voordeel)

Toelichting meerjarenprogramma

● Regulier | Integraal Huisvestingsplan (IHP) Onderwijs 2025-2040

Gemeente Bladel heeft een wettelijke zorgplicht voor het huisvesten van het basis onderwijs, het speciaal onderwijs en het voortgezet onderwijs in de gemeente. Gemeente en de schoolbesturen hebben meerjarige afspraken gemaakt over de onderwijshuisvesting binnen een beleidsrijk kader in de vorm van een IHP Onderwijs 2025-2040. Het IHP Onderwijs is het resultaat van een proces waarbij vanuit een inhoudelijk visie en ambitie op diverse thema's is gekeken naar de vraagstukken die er zijn in gemeente Bladel.

In raadsvoorstel R25.011 wordt de raad uitgebreid geïnformeerd over het IHP Onderwijs 2025-2040. In dit raadsvoorstel wordt voorgesteld om het IHP Onderwijs vast te stellen (en bijbehorende beslispunten). De financiële consequenties die hieruit voortvloeien zijn opgenomen in de voorliggende perspectiefnota. De hierboven getoonde investeringen van het Palet en SSBO de Piramide zijn daar onderdeel van.

In de berekening van de kapitaallasten uit voorstel R25.011 is een onjuistheid geconstateerd. Dat betekent dat de hier voorliggende kapitaallasten afwijken van het eerder behandelde voorstel. De verschillen betreffen: € 44.000,- in 2026, € 85.000,- in 2027, € 83.000,- in 2028 en € 80.000,- in 2029. Verschillen zijn positieve afwijkingen, met andere woorden: gewijzigde kapitaallasten zijn lager dan eerder gecommuniceerd.

● | BENG i.p.v. ENG-principe

Los van de wettelijke taak die de gemeente heeft op het gebied van de onderwijshuisvesting, kan terughoudend worden omgegaan in het doen van nieuwe investeringen. In het concept IHP 2025-2040 wordt (nog) uitgegaan van het Energie-neutraal (ENG) principe. Voorgesteld wordt dit bij te stellen naar Bijna energie-neutraal (BENG). In een later stadium wordt de financiële besparing concreet.

Bijstelling budgetten

	omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	budgettaire voordelen / nadelen				
		2025	2026	2027	2028	2029
●	Bekostiging nieuwkomersonderwijs via spuk	18	18	18	18	18
●	Beëindiging conciërgevergoedingen		17	17	17	17
●	IHP onderwijs: 4-jaarlijkse actualisatie/herijking				-10	
●	IHP onderwijs: jaarlijkse opstelling leerlingenprognose	-3	-3	-3	-3	-3
●	Lagere verzekeringspremie	12	12	12	12	12
●	Preventieve regionale taakuitvoering leerplicht en kwalificatieplicht		-9	-9	-9	-9
●	Diverse afwijkingen	-13	-7	-9	-10	-10
	mutaties onderwijs	14	28	26	15	25

(- = nadeel en + = voordeel)

Toelichting budgetten

● Bezuiniging | Bekostiging nieuwkomersonderwijs via specifieke uitkering

De structurele kosten voor invulling van het nieuwkomersonderwijs (uitgezonderd huisvesting) zullen vanaf 2025 gedekt worden door rijksmiddelen (spuk). Voorheen kwamen deze kosten ten laste van de exploitatie, waardoor vanaf 2025 een structureel voordeel ontstaat van € 18.000.

● Bezuiniging | Beëindiging conciërgevergoedingen

Vanuit het verleden is aan scholen een bijdrage geleverd voor de werkzaamheden van de conciërges. Aangezien dit geen wettelijke taak van de gemeente is, kunnen de scholen binnen hun eigen budgetten middelen hiervoor inzetten. De bijdrage stopt vanaf 2026 en levert dan een structureel voordeel op van € 17.000,-.

● Regulier | Integraal Huisvestingsplan (IHP) Onderwijs

Naast de hierboven genoemde investeringen uit het meerjarenprogramma wordt in raadsvoorstel R25.011 voorgesteld om iedere vier jaar het IHP Onderwijs te herijken en hiervoor een bedrag van € 10.000,- beschikbaar te stellen. Daarnaast wordt voorgesteld om jaarlijks een leerlingenprognose op te stellen en hiervoor een structureel bedrag van € 3.000,- op te nemen in de perspectiefnota 2025.

● Regulier | Lagere verzekeringspremie

De jaarlijkse verzekeringspremie voor onderwijs wordt naar beneden bijgesteld op basis van de polis brandverzekering per 1-1-2025.

● Regulier | Preventieve regionale taakuitvoering leerplicht en kwalificatieplicht

Vanaf 2026 worden er geen middelen voor preventieve regionale taakuitvoering leerplicht en kwalificatieplicht ontvangen van het rijk, waardoor dit tot een nadeel van € 9.000,-.

Beleidskaders

- Verordening bekostiging leerlingenvervoer gemeente Bladel 2021
- Beleidsregels leerlingenvervoer gemeente Bladel 2016
- Verordening materiële en financiële gelijkstelling onderwijs gemeente Bladel
- Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Bladel 2014
- Verordening overleg lokaal onderwijsbeleid gemeente Bladel
- Subsidieregeling peuteropvang en voorschoolse educatie gemeente Bladel 2024

Samenvatting financiële consequenties

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht "Wat het mag kosten?"

(bedragen x € 1.000,-)	Begroting	Wijziging	Begroting na	Mutatie meerjarenraming			
	2025	ppn	wijz.	2026	2027	2028	2029
Lasten							
onderwijshuisvesting	-1.962 n	-319 n	-2.281 n	-42 n	-100 n	-110 n	-280 n
onderwijs- en leerlingzaken:							
leerlingenvervoer	-416 n		-416 n				
leerplicht	-137 n	14 v	-123 n	35 v	35 v	25 v	35 v
participatie/ onderwijsachterstandenbeleid e.d.	-13 n	-453 n	-466 n				
Totaal lasten	-2.528 n	-758 n	-3.286 n	-7 n	-65 n	-85 n	-245 n
Baten							
onderwijshuisvesting	12 v	316 v	328 v				
onderwijs- en leerlingzaken:							
leerlingenvervoer							
leerplicht	12 v		12 v	-12 n	-12 n	-12 n	-12 n
participatie/ onderwijsachterstandenbeleid e.d.		453 v	453 v				
Totaal baten	24 v	769 v	793 v	-12 n	-12 n	-12 n	-12 n
Geraamd saldo van baten en lasten	-2.504 n	11 v	-2.493 n	-19 n	-77 n	-97 n	-257 n

(- = nadeel en + = voordeel)

3.6 Sport, cultuur en recreatie

Bladelse inwoners zijn tevreden over de voorzieningen in de eigen woonomgeving op het gebied van sport, cultuur en recreatie, ze zijn tevreden over de mate waarin ze maatschappelijk kunnen participeren hierin en ze nemen in toenemende mate verantwoordelijkheid voor hun eigen leefomgeving.

Binnen het hoofdtakveld sport, cultuur en recreatie worden activiteiten ontplooid die bijdragen aan het gewenste imago en aan de promotie van onze gemeente en activiteiten gericht op een recreatieve, gezonde en educatieve tijdbesteding van inwoners en bezoekers van onze gemeente. Hierbij gaan we uit van de eigen kracht van inwoners en participatie en betrokkenheid hierbij van maatschappelijke organisaties en netwerken. De gemeente heeft hierbij de regierol.

Meerjarenprogramma

	A/B	omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	investerings					budgettaire lasten / baten				
			2025	2026	2027	2028	2029	2025	2026	2027	2028	2029
●	A	Berekening sportvelden			-75		-75			-4	-7	-11
●	A	Fusie korfbal Hapert en Hoogeloon: bijdrage korfbalver.						-15	-15	-15	-15	-15
●	A	Herontwikkeling sportpark Casteren: bijdrage w Casteren						-22	-22	-22	-22	-22
●	A	Vervanging veldafstering/hekwerken sportvelden					-15					-2
●	A	Herinr. Smagtenbocht: Nieuwbouw ONA / St. Jorisgilde	-1.029			1.029		-28	-56	-55	-26	-26
●	A	Herinr. Smagtenbocht: ONA / St. Jorisgilde: bijdr. SPUK	148			-148		4	8	8	4	4
●	A	Herinr. Smagtenbocht: ONA / St. Jorisg.: inbreng grond	-301			301		-9	-9	-9		
●	A	Uitvoering groenstructuurplan					-150					-10
●	A	Vervanging openbaar groen					-260					-17
●	A	Vervanging speeltoestellen		48	75	38	-75		3	11	18	13
●	A	Gemeenschapshuis aan de Markt: huur/service bibliotheek						-76	-76	-76	-76	-76
●	A	Vervanging veldafstering/hekwerken sportvelden	15					1	1	1	1	1
●	A	Opstellen nieuw hoofdveld VV Netersel	-15					-1	-1	-1	-1	-1
●	A	Verplaatsing / revisie evenementkasten + watermeterput	-50					-2	-5	-5	-5	-4
●	A	Nieuwe inrichting korfbalaccommodatie sportpark Hoogeloon	-125					-4	-8	-8	-8	-8
●	B	Mult. acc. met binnenzwembad, zwembijver en loopparcours	7.500	10.000				324	757	757	757	757
●	B	Multifunctionele acc. met binnenzwembad: installaties		500				17	34	34	34	34
●	B	Mult. acc. met binnenzwembad, zwembijver en loopparcours	-500	-500	-6.500	-10.000		-11	-32	-183	-541	-757
●	B	Multifunctionele acc. met binnenzwembad: installaties				-500					-14	-29
●	B	Mult. acc. met binnenzwembad: exploitatie subsidie						225	225	203		
		totaal lasten sport, cultuur en recreatie	5.643	10.048	-6.500	-9.280	-575	161	787	658	302	-169

(- = nadeel en + = voordeel)

Toelichting meerjarenprogramma

● Regulier | Berekening sportvelden

Sinds maart 2022 heeft gemeente Bladel een overeenkomst met aannemersbedrijf Van Wijlen voor het onderhoud en een kwalitatieve verbetering van de natuurgras-sportvelden in onze gemeente. Om de prestatieafspraken waar te kunnen maken moeten de velden goed berekend kunnen worden. De berekeningsinstallatie onder onze sportvelden is echter al tientallen jaren oud. Steeds vaker moeten kostbare noodverbanden worden aangebracht. Om te voorkomen dat te veel en te vaak investeringen moeten worden gepleegd in een voorziening waarvan de technische levensduur eigenlijk al lang verstreken is, dient te worden onderzocht welke berekeningsinstallatie het beste aansluit bij de behoefte op onze sportparken en welke uitgaven daarmee gemoeid zouden zijn. Ook zal daarbij worden gekeken naar de prioritering. Voorstelbaar is dat een vervangingsoperatie over meerdere jaren kan worden uitgevoerd, afhankelijk van de geconstateerde noodzaak per sportpark. Voor het onderzoek en de vervanging op sportpark Netersel is voor het jaar 2024 bij de Perspectiefnota 2024 een budget van € 75.000,- beschikbaar gesteld. Voor de overige sportparken wordt voorgesteld om hiervoor vooralsnog voor de jaren 2027 en 2029 een investeringsraming van € 75.000,- op te nemen.

● **Regulier | Bijdragen korfbalverenigingen Hapert en Hoogeloon & vv Casteren**

In lijn met de nieuwe accommodatie korfbalvereniging KVC-Hapert & de nieuwbouw onderkomen voetbalvereniging Casteren zijn afspraken gemaakt over de bijdragen (huur) van de verenigingen. In een eerdere stadium is al rekening gehouden met indicatieve bijdragen. De eerder opgenomen indicatieve bijdragen van de verenigingen hoeven niet langer in het meerjareninvesteringsprogramma te worden meegenomen.

● **Regulier | Herinrichting Smagtenbocht: Nieuwbouw ONA / St. Jorisgilde**

In maart 2024 stemde de gemeenteraad in met Sportparkplan de Smagtenbocht. Een van de onderdelen van het sportparkplan is het verplaatsen van de huidige accommodatie van Sint Jorisgilde Bladel. Toen de gemeenteraad het bedrag voor de verplaatsing opnam in het meerjareninvesteringsprogramma, werd er nog vanuit gegaan dat de investeringen van het nieuwe gildegebouw in 2028 zouden plaatsvinden. Op basis van nieuwe inzichten kan deze verplaatsing al eerder plaatsvinden, zodat de woningbouwontwikkeling ook eerder kan starten. Hierdoor dient de investering vervroegd te worden naar het planjaar 2026.

● **Regulier | Uitvoering groenstructuurplan en vervanging openbaar groen**

Op basis van het vigerende beleid worden de geplande investeringen voor 2028 toegevoegd aan de planperiode.

● **Bezuiniging | Vervanging speeltoestellen**

Als ombuigingsmaatregel wordt voorgesteld om de kredieten voor speeltoestellen voor de jaren 2026 tot en met 2028 te halveren. Dit leidt tot budgettaire voordelen voor de jaren vanaf 2026.

In het Speelruimtebeleid 2018+ is opgenomen dat speeltoestellen na 15 jaar worden vervangen. Deze levensduur van 15 jaar blijkt in de praktijk aan de korte kant. De speeltoestellen gaan vaak langer mee en blijven dan nog steeds voldoen aan de wettelijke normen die zijn vastgesteld in het WAS 2023 (Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen 2023). Vervanging blijkt dus in veel gevallen nog niet nodig te zijn na 15 jaar. De afgelopen jaren hebben we zodoende al krediet overgehouden. Ook voor de komende jaren (als er veel toestellen in het 15^e levensjaar komen) staat een flink krediet geserveerd, maar hoeven lang niet al die speeltoestellen vervangen te worden. Op deze manier worden de vervangingen uitgesmeerd over meerdere jaren en dit zal ertoe leiden dat de budgetten die in de meerjarenbegroting zijn opgenomen gehalveerd kunnen worden. Met deze maatregel blijft er nog steeds voldoende krediet over om de speeltoestellen te vervangen die ook daadwerkelijk echt aan vervanging toe zijn.

● **Regulier | Gemeenschapshuis aan de Markt: huur en service bibliotheek**

Vanwege de verhuizing van de bibliotheek naar BRUIS ontstaat er een voordeel als gevolg van vrijvallende lasten. In een eerder stadium is al rekening gehouden met dit voordeel. Vanwege de ingebruikname van BRUIS per 2025 kunnen de mutaties nu uit het meerjareninvesteringsprogramma worden geschrapt.

● **Regulier | Opstellen nieuw hoofdveld VV Netersel**

Medio 2025 wordt op sportpark Netersel het hoofdveld ingrijpend gerenoveerd en een paar meters verplaatst. Er is feitelijk sprake van een nieuw veld op nagenoeg dezelfde locatie. Als sprake is van een nieuw veld bekostigt de gemeente op grond van ons sportbeleid de opstellen, zoals de goals en de ballenvangers. Bij het berekenen van de grondige renovatie zijn de opstellen buiten beschouwing gelaten, hetgeen betekent dat de vereniging die moet bekostigen. Dat is gezien de feitelijke situatie in de praktijk dus niet juist. Bovendien, daar waar de afgelopen jaren bestaande natuurgrasvelden werden vervangen door kunstgrasvelden, werden deze opstellen ook meegenomen voor rekening van de gemeente. Om de situatie Netersel op een zelfde wijze te interpreteren als bij de kunstgrasvelden in Hapert en Bladel wordt voorgesteld hiertoe een éénmalig bedrag beschikbaar te stellen van € 15.000,-. In de dekking van dit bedrag kan worden voorzien door het bestaande krediet vervanging hekwerken sportvelden 2025 om te zetten in een krediet opstellen hoofdveld VV Netersel. Voor de vervanging van de veldafrostering op het sportpark Netersel is reeds het krediet vervanging hekwerken sportvelden 2024 ad € 15.000,- ingezet.

● Regulier | Verplaatsen / revisie evenementenkasten + watermeterput

De markt in Bladel is opnieuw ingericht als evenemententerrein. Tijdens de inspectieronde die heeft plaatsgevonden blijken de 3 evenementenkasten niet meer te voldoen aan de nieuwe installatierichtlijnen. Eén van deze kasten zal ook verplaatst moeten worden om het terrein logischer in te delen. Ook zijn er 2 waterputten aanwezig die nu niet goed ingepast kunnen worden in het terrein. Deze zijn ook niet geschikt om met voertuigen overheen te rijden. Deze waterputten moeten ook vervangen worden.

● Regulier | Herinrichting sportpark / herbestemmen korfbalaccommodatie Hoogeloon

Het dorp Hoogeloon (inwoners / verenigingen) heeft samen met de dorpsraad een visie opgesteld voor de wijze waarop en waarmee het Hoogeloonse sportpark zou kunnen worden omgevormd van sportpark tot activiteitenpark waar ook gesport kan worden en waar (gebouwelijke) voorzieningen en faciliteiten multifunctioneel (door meerdere partijen) gebruikt kunnen worden. Vertrekpunt bij het maken van de plannen daartoe is herbestemming van de vrijkomende korfbalaccommodatie (kantine / kleedlokalen en veld). De korfbalvereniging verhuist medio 2025 naar Hapert en maakt daarmee de weg vrij voor andere gebruikers van het sportpark. "Hoogeloon" heeft een toekomstvisie opgesteld hoe deze herbestemming vormgegeven zou kunnen worden. Daarbij wordt ook van de gemeente een (financiële) bijdrage wordt verwacht om één en ander te stimuleren en mede mogelijk te maken. Omdat de accommodatie al snel beschikbaar komt, willen we de visie snel verder concretiseren, uitwerken en gefaseerd uitvoeren. Het eerste deel daarvan zou eind 2025 al kunnen plaatsvinden. Om de visie mede mogelijk te maken (en omdat de plannen aan Hoogeloon-breed ten goede komen) wordt verzocht om een ondersteuningsbudget van € 125.000,-.

● Regulier | Multifunctionele accommodatie met binnenzwembad

Bij de begroting 2025 is een totaal investeringsbedrag van € 18 miljoen met B-rubricering opgenomen, verdeeld over de planjaren 2025 en 2026. Daarnaast is er een exploitatie subsidie van € 225.000,- per jaar vanaf 2026 opgenomen. In de voorliggende perspectiefnota wordt het investeringsbedrag en de exploitatiesubsidie geactualiseerd in nu voorliggende planjaren. Voor een nadere toelichting van deze investering wordt verwezen naar het afzonderlijk raadsvoorstel dat wordt behandeld in de raadsvergadering van juli 2025 (R25.035).

Bijstelling budgetten

omschrijving	budgettaire voordelen / nadelen				
	(bedragen x € 1.000,-)				
	2025	2026	2027	2028	2029
● Uitvoeringsbudget cultuurinitiatieven	5	5	5	5	5
● Beëindiging instandhoudingsbijdragen monumenten		20	20	20	20
● Versoering uitvoering onderhoud bomen		28	63	63	63
● Verlaging subsidie Bibliotheek De Kempen		51	51	51	51
● Beëindiging combinatiefunctie bewegingsonderwijs			20	20	20
● Beheer evenemententerreinen	-17				
● Onderhoud openbaar groen en openbare ruimte	-39	-39	-39	-39	-39
● Verwijderen en afvoeren meubilair	-22				
● Waterlossingen en sloten onderhoud	-8	-8	-8	-8	-8
● Soortenmanagement (dekking progr. volkshuisting)	-100				
● Actualisatie MJOP 2025	38	38	38	38	38
● Huur Korfbal KVC en w Casteren	3	18	18	18	18
● Diverse afwijkingen	-26	-14	-15	-11	-15
mutaties sport, cultuur en recreatie	-166	99	153	157	153

(- = nadeel en + = voordeel)

Toelichting budgetten

● **Bezuiniging | Uitvoeringsbudget cultuurinitiatieven**

Bij de Perspectiefnota 2024 is een structureel uitvoeringsbudget van € 5.000,- beschikbaar gesteld voor de ondersteuning en stimulering van spontane kunst en cultuur gerelateerde inwonersinitiatieven buiten de cultuurnota om. Aangezien van dit budget nog geen gebruik is gemaakt is besloten om de structurele raming te laten vervallen en de kosten van voorkomende inwonersinitiatieven op dit gebied jaarlijks incidenteel te verantwoorden in de reguliere P&C-cyclus.

● **Bezuiniging | Beëindiging instandhoudingsbijdrage monumenten**

Jaarlijks ontvangen de eigenaren van de gemeentelijke monumenten en de beeldbepalende panden een instandhoudingsbijdrage. Het totale budget van € 20.000 wordt verdeeld over deze monumenten naar rato van de WOZ-waarde. Vanaf 2026 vervalt deze instandhoudingsbijdrage en levert het een structureel voordeel op van € 20.000.

● **Bezuiniging | Versobering uitvoering onderhoud bomen**

Bij de vaststelling van het Groenbeheerplan 2023-2032 is besloten om het budget voor onderhoud bomen met ingang van 2023 jaarlijks te verhogen. In het kader van het ombuigingstraject achten wij het verantwoord om dit budget voor de jaren 2026 en volgende te fixeren op een bedrag van € 300.000,-.

● **Bezuiniging | Verlaging subsidie Bibliotheek de Kempen**

Met deze maatregel wordt de exploitatiesubsidie aan Bibliotheek De Kempen verlaagd met € 51.000,- per jaar. Omdat de subsidie voor de centrale kosten volgens de bestuursovereenkomst niet kan worden verlaagd, raakt de bezuiniging vooral de lokale kosten, zoals programmering en huur van de locaties. Dit heeft waarschijnlijk gevolgen voor het activiteitenaanbod, de openingstijden en/of het openhouden van beide bibliotheeklocaties in onze gemeente. In de afgelopen jaren is er juist geïnvesteerd in het bibliotheekwerk, mede met inzet van Rijksmiddelen zoals de SPUK Bieb, en onze gemeente heeft 20% bijgedragen aan de cofinanciering. De voorgestelde bezuiniging maakt het moeilijker om de dienstverlening op het gewenste niveau te houden en de zorgplicht (per 2026) uit te voeren.

● **Bezuiniging | Beëindiging combinatiefunctionaris bewegingsonderwijs**

Combinatiefunctionarissen zijn actief met als doel kinderen meer te laten bewegen, kennis te laten maken met verschillende sporten (Click Sport), te monitoren en gymlessen te verzorgen als vakleerkracht lichamelijke opvoeding (bewegingsonderwijs). Het gedeelte bewegingsonderwijs is een groot gedeelte (in ft'e en financiën) van dit totale pakket. De financiering hiervan vindt plaats volgens de verdeling 40-40-20%. Hierbij wordt 40% bekostigd door de gemeente, 40% vanuit het Rijk (dit zijn middelen die wij via de Brede Spuk regeling Combinatiefuncties ontvangen) en 20% door de externe partij (in dit geval Kempenkind).

Vanaf 31-12-2026 is het echter niet meer toegestaan om de Rijksmiddelen voor bewegingsonderwijs in te zetten. Vanuit het Rijk wordt aangegeven dat onderwijsinstellingen zelf verantwoordelijk zijn voor de financiering van het bewegingsonderwijs en hier krijgen ze via de lumpsum ook al de middelen voor.

Doordat de rijksmiddelen dus niet meer ingezet mogen worden voor bewegingsonderwijs (en we de huidige overeenkomst toch al moeten opzeggen) is voorgesteld om ook de gemeentelijke bijdrage van 40% stop te zetten en als bezuiniging op te nemen, waardoor dit vanaf 2027 een voordeel van € 20.000,- oplevert.

● **Regulier | Beheer evenemententerreinen**

In Q1 2025 is voor het elektriciteitsverbruik 2024 van de evenemententerreinen een negatieve afrekening ontvangen van € 17.000,-.

● **Regulier | Onderhoud openbaar groen en openbare ruimte**

De gemeente Bladel laat, net als Eersel en Reusel- De Mierden, sinds jaar en dag het reguliere groen-onderhoud en door KempenPlus uitvoeren. Dit doen ze naar volle tevredenheid van de gemeente Bladel op basis van alleenrecht. Het huidige contract eindigde op 31 december 2024. Op 2 juli 2024 hebben de

betrokken gemeenten (Bladel, Eersel, Reusel-De Mierden) ambtelijk met Bizob gesproken over de gewenste situatie. In dit overleg is door alle afdelingshoofden aangegeven dat ze de huidige werkwijze willen continueren. Dit betekent dat KempenPlus de centrale spil binnen het groenbeheer van de gemeente moet blijven. In Q1 is de samenwerkingsovereenkomst voor groenonderhoud en onderhoud van de openbare ruimte met KempenPlus verlengd met 5 jaar met een eenmalige verlengingsoptie van 5 jaar. Op basis van de inschrijfstaat 2024 zullen de prijzen in 2025 worden geïndexeerd met 3,6% (consumentenindex).

● **Regulier | Ontruiming ruimte Bibliotheek**

Door de verhuizing van de bibliotheek naar Bruis, is de voormalige bibliotheekruimte in Marktstaete op 1 april 2025 vrijgekomen. Vanaf die datum verhuurt de gemeente deze ruimte aan Fysiotherapie Bladel. Om de voormalige bibliotheekruimte geschikt te maken voor verhuur, waren een aantal werkzaamheden noodzakelijk. De kosten hiervan ad € 22.000,- kunnen gedekt worden uit de huurinkomsten die de gemeente ontvangen heeft voor de verhuur van de voormalige Praktijkschool / Petrusschool aan Fysiotherapie Bladel in het 1e kwartaal van 2025.

● **Regulier | Waterlossingen en sloten onderhoud**

Voor de kosten van herstel en onderhoud van sloten en duikers en verbetering van de slotenstructuur wordt voor 2025 en volgende jaren een extra budget van € 8.000,- nodig geacht.

● **Regulier | Soortenmanagement (dekking programma volkshuisvesting en milieu)**

Dit betreft de projectkosten van een gemeentelijk soortenmanagementplan, welke gedekt worden uit de Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE). De dekking is echter geraamd binnen het programma Volksgezondheid en milieu, waardoor binnen dit programma een nadeel te zien is.

● **Regulier | Actualisatie MJOP 2025**

Als gevolg van de actualisatie MJOP vindt er een verschuiving van lasten plaats verdeeld over de programma's.

● **Regulier | Huur Korfbal een vv Casteren**

Als gevolg van een nieuwe accommodatie van Korfbalvereniging KVC-Hapert en onderkomen voetbalvereniging VV Casteren worden de huurbedragen van de verenigingen aangepast.

Beleidskaders

- Nota speelruimte beleid 2018+
- Beleidsnota sport en bewegen 2017+
- Vrijwilligersbeleid 2019+
- Algemeen beleidskader gemeenschapshuizen 2011
- Huurbeleid gemeenschapshuizen
- Cultuurnota 2019+
- Cultuurhistorie Bladel Beleidsvisie 2011-2015

Samenvatting financiële consequenties

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht "Wat het mag kosten?"

(bedragen x € 1.000,-)	Begroting	Wijziging	Begroting na	Mutatie meerjarenraming			
	2025	ppn	wijz.	2026	2027	2028	2029
Lasten							
sport en bewegen:							
accomodaties	-2.851 n	278 v	-2.573 n	907 v	770 v	410 v	-33 n
bevorderen deelname en activiteiten	-339 n	-4 n	-343 n	-4 n	20 v	20 v	20 v
cultuur:							
cultuur en verbinding	-246 n	5 v	-241 n	5 v	5 v	5 v	5 v
cultuur en participatie	-434 n	-23 n	-457 n	-5 n	2 v	10 v	5 v
accomodaties	-746 n	-103 n	-849 n	-25 n	-25 n	-25 n	-25 n
erfgoed en kunst	-75 n	-5 n	-80 n	15 v	15 v	15 v	15 v
natuur	-2.337 n	-150 n	-2.487 n	-19 n	16 v	16 v	-11 n
Totaal lasten	-7.028 n	-2 n	-7.030 n	874 v	803 v	451 v	-24 n
Baten							
sport en bewegen:							
accomodaties	598 v	-7 n	591 v	8 v	8 v	8 v	8 v
bevorderen deelname en activiteiten	117 v	4 v	121 v	4 v			
cultuur:							
cultuur: cultuur en verbinding	18 v		18 v				
cultuur en participatie	2 v		2 v				
accomodaties	143 v		143 v				
erfgoed en kunst	9 v		9 v				
natuur	150 v		150 v				
Totaal baten	1.037 v	-3 n	1.034 v	12 v	8 v	8 v	8 v
Geraamd saldo van baten en lasten	-5.991 n	-5 n	-5.996 n	886 v	811 v	459 v	-16 n

(- = nadeel en + = voordeel)

3.7 Sociaal domein

Iedereen, ongeacht leeftijd, culturele achtergrond, fysieke of economische situatie, neemt als volwaardig lid deel aan de samenleving. Aan mensen voor wie zelfredzaamheid en meedoen niet vanzelfsprekend is, wordt ondersteuning geboden.

Als gemeente dragen we hier onder meer aan bij door uitvoering van de Participatiewet, WMO, Jeugdwet en de wet Inburgering. We werken intensief samen met onder andere onze gemeentelijke uitvoeringsorganisaties (GRSK en KempenPlus), de lokale welzijnsorganisatie, het jongerenwerk en de ouderenconsulent. Daarnaast subsidiëren we verschillende professionele en vrijwilligersorganisaties in het sociaal domein via het subsidiejaarprogramma.

Meerjarenprogramma

A/B	omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	investeringen					budgettaire lasten / baten				
		2025	2026	2027	2028	2029	2025	2026	2027	2028	2029
●	A Gemeenschapshuis aan de Markt: huur en servicekosten CJG						-45	-45	-45	-45	-45
●	A Gemeenschapshuis aan de Markt: huur en servicek. Kloostertuin						-45	-45	-45	-45	-45
●	A Programmamaker-/ontwikkelaar MFA Hart van Hapert en BRUIS						-100	-100			
●	A Afsluiting krediet Gem. a/d Markt Fase 1: BDB-index 4%	-633					-17	-34	-34	-33	-33
●	A Afsluiting krediet Gem. a/d Markt Fase 1: meerkosten bestekscommissies	-311					-9	-17	-17	-16	-16
●	B Afsluiting krediet Gem. a/d Markt Fase 1: verhalen meerkosten bestekscommissies	+ PM					+ PM	+ PM	+ PM	+ PM	+ PM
●	A Afsluiting krediet Gem. a/d Markt Fase 1: beschikbaar stellen DUMAVA-subsidie	-391					-11	-21	-21	-21	-20
●	B Afsluiting krediet Gem. a/d Markt Fase 1: verzoek aanvullende DUMAVA-subsidie	+ PM					+ PM	+ PM	+ PM	+ PM	+ PM
●	A Afsluiting krediet Gem. a/d Markt Fase 1: niet-werkend WKO-systeem	-455					-13	-25	-24	-26	-26
●	B Afsluiting krediet Gem. a/d Markt Fase 1: verhalen meerkosten WKO-systeem	+ PM					+ PM	+ PM	+ PM	+ PM	+ PM
●	B Afsluiting krediet Gem. a/d Markt Fase 2: definitieve afrekening	PM					PM	PM	PM	PM	PM
	totaal lasten sociaal domein	-1.790					-140	-287	-286	-186	-185

(- = nadeel en + = voordeel)

Toelichting meerjarenprogramma

● Regulier | Gemeenschapshuis aan de Markt: huur en servicekosten CJG+ en Kloostertuin

Vanwege de ingebruikname van BRUIS in 2025 worden eerder ingeboekte mutaties worden geschrapt uit het meerjareninvesteringsprogramma. De werkelijke inkomsten worden onderdeel van de reguliere begroting.

● Regulier | Programmamaker-/ontwikkelaar MFA Hart van Hapert en BRUIS

De grote investeringen van de gemeente Bladel in de nieuwe gemeenschapshuizen in de kernen Bladel en Hapert zijn voor een groot deel gemotiveerd vanuit het sociale domein waar het ondersteunen van (kwetsbare) burgers een gemeentelijke hoofdtaak is. De gemeente Bladel heeft er bij de invulling van die taak voor gekozen om de (nieuwe) gemeenschapshuizen in te zetten als middel voor een aanbod van collectieve activiteiten voor alle inwoners. We zijn ervan overtuigd dat de sociale cohesie van de eigen gemeenschap met gezamenlijke activiteiten voor iedereen, kwetsbaar of niet (zonder 'indicatie'), beter en goedkoper is dan dure individuele maatwerkvoorzieningen van (zorg)aanbieders. Er zijn nu al veel verenigingen en organisaties actief in de gemeenschapshuizen die daarmee een grote bijdrage leveren aan de gemeenschapszin. Voor de extra stap die beoogd is met het gemeenschapshuis, als middel voor de inzet van het lokale sociale netwerk met het gebouw en aanvullende programma's, is het noodzakelijk om te investeren in een ondernemende programmeur van vernieuwende programma's; in en vanuit het gemeenschapshuis. Het moeten twee verschillende programmamakers-/ontwikkelaars per kern zijn om zo de eigenheid per kern te benadrukken (in de selectie) en daardoor optimaal te kunnen inzetten/benutten. Via de Perspectiefnota 2025 wordt daarom aan de gemeenteraad voorgesteld om voor een experimenteerperiode van 2 jaren, budget vrij te maken voor (twee) programmamakers-/ontwikkelaars in MFA Hart van Hapert en het Gemeenschapshuis aan de Markt in Bladel.

Gevraagd wordt om budget van 2 x € 100.000,- voor de pilotperiode 2026-2027.

● Regulier | Afsluiting krediet Gemeenschapshuis aan de Markt Fase 1

Op 1 april jongstleden is gemeenschapshuis BRUIS opgeleverd. Na indiening van de laatste termijn is meteen gestart met een eerste (Fase 1) doorloop van de administratie en verantwoording van het voor het project *Gemeenschapshuis aan de Markt* beschikbaar gestelde bouwkrediet.

Echter, zoals ook bij MFA Hart van Hapert het geval was, is het onmogelijk om meteen na oplevering al de definitieve afrekening op te maken. Zeker omdat de oplevering (en eerste opmaak van het krediet) zal worden opgevolgd door:

- een aansprakelijkheidstelling van het ontwerpteam;
- een verrekening/aanvulling vanuit andere kredieten en bijdragen van derden;
- een actualisatie van de gehele administratie in verband met een Btw verrekening(svoordeel) op alle investeringen en interne verrekeningen van lasten.

Ondanks deze nog uit te werken correcties is er toch voor gekozen om vooruitlopend op de definitieve afrekening van het krediet van *Gemeenschapshuis aan de Markt* (aan het einde van dit jaar, Fase 2.), nu meteen via de PPN 2025 een additioneel (deels reserverings-)krediet voor te stellen. De oplevering van 1 april jongstleden (en daarmee deze eerste opmaak van de afrekening) kan nog worden meegenomen in de actualisatie van het Meerjareninvesteringsprogramma van de PPN 2025 en is daarmee de eerste mogelijkheid voor een voorstel aan de gemeenteraad voor verwerking/reservering van additionele kapitaalslasten.

Het krediet voor realisatie van het *Gemeenschapshuis aan de Markt* in Bladel is op te knippen in een bouwen en inrichtingskrediet voor realisatie van het *Gemeenschapshuis aan de Markt* en een krediet voor de herinrichting van de buitenruimte (Markt).

Het krediet voor de buitenruimte (inmiddels *Herinrichting Marktgebied Bladel*) is in deze eerste verantwoording afgezonderd van het bouwkrediet omdat de herinrichting van de buitenruimte nog niet is opgeleverd (ultimo juni 2025). De verplichtingen die voor dit krediet zijn aangegaan kennen naar verwachting, gelet op het aanbestedingsvoordeel en de voortgang van de werkzaamheden, een sluitende afrekening.

Dat geldt, na de eerste opmaak, niet voor het bouwkrediet voor realisatie van het *Gemeenschapshuis aan de Markt*. Dat heeft, op dit moment, de volgende oorzaken:

Bouwkosten(BDB)-index als onderdeel van gunning en contractering.

Op 6 december 2022 heeft het -toenmalige- college het besluit genomen tot het verstrekken van de opdracht voor het bouwen van een *Gemeenschapshuis aan de Markt* aan Moeskops' Bouwbedrijf. Het college heeft dat toen gedaan binnen het budgetrecht van de raad waarmee op 10 februari 2022 door de raad een krediet voor realisatie van het *Gemeenschapshuis aan de Markt* beschikbaar is gesteld.

Gelet op het kaderstellend krediet bij raadsbesluit van 10 februari 2022, maar direct daarop volgend de inval van Rusland in Oekraïne op 24 februari 2022 met enorme prijsstijgingen en onzekerheid, heeft het college in vervolg op het gunningsbesluit aan Moeskops' van 6 december 2022 bij raadsmededeling RM22.082 van 7 december 2022 aan de raad laten weten; '*dat de opdracht aan Moeskops' (nog) binnen het financiële kader kan worden gegund maar (dat dat) daarmee ook de ondergrens voor dit voor dit project (is); financieel en functioneel*'. En vervolgens; '*Dit momentum betekent wel dat wij bij de PPN 2023 uw raad aanvullende voorstellen zullen doen om de (functionele) ambitie uit het coalitieprogramma van december 2021 alsnog te kunnen realiseren*'.

Via de PPN 2023 heeft de raad vervolgens aanvullend krediet beschikbaar gesteld voor de kosten van (de functionele) inrichting en inventaris van het gemeenschapshuis om zo de ambitie uit het coalitieprogramma te kunnen realiseren. Dat is toen in hetzelfde voorstel van de PPN 2023 ook gemotiveerd vanuit de onzekerheid/prijsstijgingen na 'Oekraïne' en in vervolg daarop de basisopdracht aan Moeskops' Bouwbedrijf binnen de oorspronkelijk voor 'Oekraïne' geraamde (lagere) bouwkosten (en daarmee krediet) waarmee de reserveringen in de stichtingskostenraming voor inrichting, inventaris en buitenruimte feitelijk op nihil kwamen. Met de PPN 2023 is hiervoor dan ook additioneel krediet beschikbaar gesteld.

Bij gunning aan Moeskops' op 6 december 2022 hebben wij als gemeente een aanneemovereenkomst *zonder voorwaarden* geëist waarbij Moeskops' gestanddoening van de prijs zonder voorwaarden moest doen. Dat bleek, indachtig 'Oekraïne', toen alleen mogelijk met een bouwkostenindex (BDB) tot maximaal 6% met een 'vaste' index van 4% over de periode van 1 december 2022 tot 1 februari 2024. Op deze manier is een door Bouwend Nederland destijds geadviseerde aanneemovereenkomst met een open-einde-Oekraïne clausule voorkomen.

Met oplevering van BRUIS en het opstellen van de laatste bouwtermijn is een definitieve BDB-index vastgesteld over de bouwsom van 4% (en dus niet de maximale 6%). Dat resulteert in een additionele 'Oekraïne'-index van in totaal € 632.910,-. Vanwege onder andere een aantal na de PPN 2023 -toch- noodzakelijk gebleken need-to-have's (i.p.v. nice-to-have's) zoals bijvoorbeeld de doos-in-doos constructie voor de percussieruimte van L' Union, de doos-in-doos opleidingsruimtes van de Stichting Muziekopleidingen en scheidingswanden voor compartimentering van (vergader)ruimtes en een noodzakelijke switch van een Warmte Koude Opslagsysteem met (grond)bronnen naar een water-en-lucht systeem resteert er voor deze index geen krediet (meer).

Omdat realisatie van het *Gemeenschapshuis aan de Markt*, en daarmee afsluiting van het bouwkrediet, een lange periode betreft heeft het project *Gemeenschapshuis aan de Markt* destijds geen aanvullende dekking voor prijsstijgingen na 'Oekraïne' opgehaald. Feitelijk doen we dat nu met terugwerkende kracht alsnog maar dan via de PPN 2025 omdat ondanks het besluit bij de PPN 2023 blijkt dat een aanvullend krediet voor het opvangen van de prijsstijgingen na 'Oekraïne' noodzakelijk is.

Besteksommissies

De vernieuwbouw van een (bestaand) kantoorgebouw naar een gemeenschapshuis kent nogal wat technische uitdagingen en 'confrontaties' (clashes) van bouw en installatie(werk) en bestaande- en nieuwbouw. De ontwerpcombinatie GROUPA/Abt heeft, bij een traditionele besteksaanbesteding, een belangrijke taak om hier goed vooronderzoek naar te doen en 'naar te ontwerpen'.

Wij zijn samen met de aannemer en directievoerder aantoonbaar van mening dat de ontwerpcombinatie bij het redigeren van het bestek op een aantal majeure onderdelen onvoldoende heeft geïnvesteerd in het voorkomen van 'clashes' en besteksommissies die daarmee tot meerkosten hebben geleid (onder andere constructie en geluidsisolatie grote zaal).

Wij hebben die besteksommissies nu gecalculeerd op € 311.866,-. De ontwerpcombinatie van GROUPA/Abt zal voor deze kosten aansprakelijk voor worden gesteld en het meerwerk zal op hen worden verhaald.

Warmte Koude Opslag – opmaak (eind)afrekening

Op driekwart van de realisatiefase zag het bouwteam zich geconfronteerd met een niet werkend systeem voor het oorspronkelijk beoogde WKO-systeem. Dit warmte en koudegrondbronnensysteem bleek in dit deel van de kern Bladel niet de noodzakelijke (debiet)opbrengst te halen. Verre van zelfs.

In de ontwerpfase was dit debiet wel onderzocht (door IF-technology) en als zodanig positief geadviseerd door de ontwerpcombinatie GROUPA/Abt. De realiteit (na de definitieve grondboring) bleek echter dusdanig afwijkend dat er noodgedwongen moest worden overgestapt op een lucht-warmte WKO-systeem. Het meerwerk, de engineering hiervan en de -aanvullende- directievoering is nu bij de voorlopige opmaak van de afrekening vastgesteld op € 455.321,- (waarvan € 414.573,- aan uitonderhandeld meerwerk Moeskops'). De ontwerpcombinatie van GROUPA/Abt zal voor deze kosten, gelet op de afwijking tussen advies, vooronderzoek en realiteit, aansprakelijk worden gesteld.

Aanvullende dekking bouwkosten met DUMAVA-subsidie t.b.v. WKO.

Met Moeskops' aannemingsbedrijf is destijds een separate overeenkomst afgesloten voor het WKO-systeem om zo, conform het klimaatbeleid van de gemeente, een gasloos gemeenschapshuis te realiseren en hiervoor een rijkssubsidie aan te (kunnen) vragen. Vanuit de rijksoverheid is hiervoor vervolgens een subsidie toegekend van € 391.181,-.

Als bijlage bij het raadsvoorstel R21.154 voor het oorspronkelijke bouwkrediet met raadsbesluit kenmerk R21.153 geldt een dekkingsoverzicht (en daarmee onderdeel van het raadsbesluit) met kenmerk R21.154.02 *zonder* DUMAVA-subsidie dekking en daarmee als aanvullende subsidie (op het krediet) waarmee in de realisatieperiode ook rekening is gehouden.

Op 3 oktober 2022 heeft de gemeente de aanvraag voor de subsidie ingediend. Op 30 januari 2023 heeft het Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke ordening besloten een subsidie van € 391.181,- toe te kennen. Dit bedrag is bij de perspectiefnota 2023 als inkomsten begroot op het krediet. Het te besteden krediet is destijds niet met hetzelfde bedrag opgehoogd. Nu wordt bij de perspectiefnota 2025 alsnog voorgesteld het krediet op te hogen met dit bedrag. Vanwege de switch van een bronnen WKO-systeem naar een water en lucht WKO-systeem zal bij het rijk een verzoek tot verhoging van de DUMAVA-subsidie worden ingediend.

Overweging

Om het beoogde eindresultaat uit het coalitieprogramma toch te kunnen realiseren/op te leveren en om een zorgvuldige analyse van proces en krediet te kunnen maken is er door de ambtelijke projectleiding voor gekozen om met alle uitvoerende partijen het project (eerst) naar de eindstreep van 1 april te brengen en daarna met de eerste mogelijkheid opvolging te geven aan verantwoording en aansprakelijkheid(ssstelling). Die eerste mogelijkheid is er nu per direct met de PPN 2025. Eind van dit jaar zal met de Fase 2 de definitieve verantwoording worden opgesteld.

Het kantelpunt van het project *Gemeenschapshuis aan de Markt* was februari 2022 toen, net voor de sluitingsdatum van de inschrijvingen door de aannemers, 'Oekraïne' onmiddellijk leidde tot grote onzekerheid bij aannemers maar zeker ook bij opdrachtgevers.

Er zijn toen door gemeenten opdrachten uit de markt gehaald die nooit (meer) gerealiseerd zijn omdat nieuwe calculaties (inmiddels) 40% hoger worden begroot dan 3 jaar geleden.

Het is voor de beoordeling van dit PPN-voorstel belangrijk om de hectiek van 2022 terug te halen en in die context het geheel van (vervolg)voorstellen, keuzes en deze voorlopige verantwoording te beoordelen.

Ten aanzien van BRUIS is het volgende nog van belang. Gemeenschapshuizen en MFA's vervullen een steeds belangrijkere rol binnen onze gemeente. Het zijn geen doelen op zich, maar een middel binnen het investeringskader voor algemene, toegankelijke (voorliggende)voorzieningen voor alle inwoners van onze gemeente. Dat sluit ook aan bij bredere ontwikkelingen in het sociaal domein, waar sinds de transitie in 2015 de kosten voor individuele (geïndiceerde) voorzieningen aanzienlijk zijn gestegen. Het versterken van collectieve voorzieningen zoals BRUIS draagt juist bij aan het voorkomen van zwaardere, duurdere hulptrajecten, door in te zetten op normalisatie, preventie en het stimuleren van positieve gezondheid. Dit sluit bovendien goed aan bij de kracht van het lokale vrijwilligers- en verenigingsleven binnen onze gemeente.

Bijstelling budgetten

omschrijving	(bedragen x € 1.000,-)	budgettaire voordelen / nadelen				
		2025	2026	2027	2028	2029
● Bijstelling lonen / inhuur personeel		-143				
● Uitvoeringskosten KempenPlus		-10	-173	-136	-163	-172
● Programmakosten KempenPlus: lasten BUIG		-319	-319	-319	-319	-319
● Programmakosten KempenPlus: participatiebudget		-30	-30	-30	-30	-30
● Programmakosten KempenPlus: bijzondere bijstand		50	50	50	50	50
● Programmakosten KempenPlus: leefgeld Oekraïners		175	76			
● Effecturen bezuiniging KempenPlus			324	324	324	324
● Uitvoeringskosten GRSK Maatschappelijke dienstverlening		-278	-297	-260	-274	-263
● Programmakosten GRSK: Jeugd jeugdhulp begeleiding		-205	-205	-205	-205	-205
● Programmakosten GRSK: Jeugd jeugdhulp behandeling		-460	-460	-460	-460	-460
● Programmakosten GRSK: Jeugd jeugdhulp dagbesteding		-65	-65	-65	-65	-65
● Programmakosten GRSK: Jeugd jeugdhulp zonder verblijf		-105				
● Programmakosten GRSK: Jeugd pleegzorg		-35	-35	-35	-35	-35
● Programmakosten GRSK: Jeugd gezinsgericht		-85	-85	-85	-85	-85
● Programmakosten GRSK: Jeugd Jeugdhulp Crisi/LTAGGZ		-66	34	34	34	34
● Programmakosten GRSK: Jeugd gesloten plaatsing		-15	-15	-15	-15	-15
● Programmakosten GRSK: Jeugd jeugdbescherming		-80	-80	-80	-80	-80
● Programmakosten GRSK: Jeugd Veilig thuis		-12	-12	-12	-12	-12
● Programmakosten GRSK: WMO Maatwerkvoorzieningen		-195	-50	-50	-50	-50
● Programmakosten GRSK: WMO Huishoudelijke hulp		-215	-215	-215	-215	-215
● Programmakosten GRSK: WMO Begeleiding		-130	-130	-130	-130	-130
● Programmakosten GRSK: WMO Dagbesteding		-130	-130	-130	-130	-130
● Programmakosten GRSK: WMO Eigen bijdrage			218	218	218	218
● Taakstelling GRSK			200	200	200	200
● Gemeenschapshuis aan de Markt		-169	-122	-122	-114	-114
● Kinderopvang samenwerkingsovereenkomst		-10	-10	-10	-10	-10
● Verkoop Kloostertuin		125				
● Verhuizing De Goei Plak		62	62	62	62	62
● Voortzetten preventief jongerenwerk in Bladel			-24	-24	-24	-24
● Project STORM				-23	-12	
● MFA d'n Anloop: aandeel VVE		-14	-14	-14	-14	-14
● Diverse afwijkingen		17	21	17	8	10
mutaties sociaal domein		-2.342	-1.486	-1.515	-1.546	-1.530

(- = nadeel en + = voordeel)

Toelichting budgetten

● Regulier | Bijstelling lonen / inhuur personeel

De lonen en inhuur personeel zijn geactualiseerd. Dit leidt voor 2025 tot een extra last voor dit programma.

● Regulier | Uitvoeringskosten KempenPlus

Op basis van de ontwerp-begroting 2026 en 1^e begrotingswijziging 2025 van KempenPlus stijgen de lasten vanaf 2025. In de raadsvergadering van 22 mei 2025 is raadsvoorstel R25.022 hierover voorgelegd aan de gemeenteraad. Het raadsvoorstel en bijbehorende stukken voorzien in een toelichting op de lastenstijging.

Regulier | Programmakosten KempenPlus

KempenPlus registreert en betaalt de programmakosten van de gemeenten. Programmakosten zijn kosten van gemeenten die te herleiden zijn tot een client c.q. een inwoner van de gemeente. Hierna volgen belangrijkste ontwikkelingen en toelichtingen op de bijstellingen.

Lasten BUIG

De hogere lasten worden veroorzaakt door verschillende factoren. Ten eerste is er een toename van het aantal uitkeringsgerechtigden, wat leidt tot een grotere financiële belasting. Daarnaast speelt het gebruik van LKS (Loonkostensubsidie) en/of een beschutte werk indicatie een rol. Deze maatregelen zijn bedoeld om mensen met een arbeidsbeperking te ondersteunen bij het vinden en behouden van werk. Hoewel deze maatregelen positieve effecten hebben, brengen ze ook extra kosten met zich mee.

Ten aanzien van het aantal geplaatsten met structurele loonkostensubsidie (LKS) wordt voor Bladel uitgegaan van een toename tot 85 ultimo 2025. Doordat steeds meer cliënten een grotere afstand tot de arbeidsmarkt en verminderde loonwaarde hebben, is LKS een belangrijk middel om cliënten richting werk te begeleiden en te bemiddelen. Daarbij is de inzet primair gericht op plaatsing bij een externe werkgever.

Participatiebudget

De cliënten van KempenPlus hebben meer begeleiding en trajecten nodig om eventuele uitstroom te realiseren. Niet iedere cliënt zal (uiteindelijk) ook uitstromen richting betaald werk. Cliënten met een taalbelemmering krijgen taalcoaching en trajecten om de kans op uitstroom naar werk te bevorderen en daarmee lastenbesparing te realiseren.

Het is een landelijke tendens dat meer jongeren instromen in de Participatiewet. Dit geldt ook voor de Kempen. KempenPlus wil met een gerichte aanpak ervoor zorgen dat jongeren uitstromen richting onderwijs, werk of een combinatie van leren en werken. Het is van belang dat jongeren zo kort mogelijk aan de kant staan en blijven participeren in de maatschappij en liefst via betaald werk en/of terug naar het onderwijs om een startkwalificatie te behalen.

Op 1 juli 2023 is de Participatiewet gewijzigd, waarna ook de bestaande re-integratieverordening is aangepast en geactualiseerd. Kern van de wetwijziging is de uitbreiding van ondersteuningsmogelijkheden bij het realiseren van een geschikte werkplek. Cliënten en werkgevers kunnen aanspraak gaan maken op specifieke ondersteuning en begeleiding, bijv. in de vorm van jobcoaching, (vervoer) voorzieningen en werkplekaanpassingen. De verwachting is dat in 2025 cliënten en werkgevers meer gebruik gaan maken van de voorzieningen en hierdoor zullen de lasten voor re-integratie / participatie toenemen.

In kader van de Wet inburgering moeten inburgeraars door middel van de Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP) kennismaken met de Nederlandse arbeidsmarkt en werkcultuur. Daarnaast worden de vaardigheden en beroepskansen van de inburgeraar in beeld gebracht tijdens het participatiegedeelte van de MAP. De taalondersteuning en coaching tijdens de participatieactiviteiten worden via het Participatiebudget bekostigd.

Bijzondere bijstand

Collectieve ziektekostenverzekering (CZV)

Een tweetal aanbieders, CZ en VGZ, bieden de collectieve aanvullende zorgverzekering binnen de Kempen aan. Inwoners van de Kempen hebben momenteel uitgebreide keuze uit 6 pakketten. Eind 2024 is een promotieregeling in gezet. De CZV is toen ook onder de aandacht gebracht bij de werkleiders van de productie van het werkbedrijf KempenPlus.

Op dit moment zijn er 176 deelnemers aan de collectieve zorgverzekering voor de gemeente Bladel. Dat zijn er minder dan gemeten over het jaar 2024.

In het najaar van 2024 heeft er namelijk een heronderzoek m.b.t. deelname aan de CZV plaatsgevonden, uitgevoerd door het inlichtingenbureau. Aan de hand van deze heronderzoeken zijn vorig jaar collectieve

zorgverzekeringen beëindigd, omdat niet meer aan de voorwaarden werd voldaan. Vandaar het verschil in aantallen deelnemers tussen vorig jaar (gemeten vóór september/oktober) en nu.

De onterechte deelname kwam voort uit het feit dat cliënten wijzigingen niet hadden doorgegeven en de zorgverzekeraars wijzigingen niet doorgegeven/ afmeldingen niet altijd correct hebben verwerkt.

Bijzondere bijstand /leenbijstand

Er zijn in 2025 tot nu toe twee aanvragen inrichtingskosten/ duurzame gebruiksgoederen/ woonkosten gedaan voor gemeente Bladel.

De verklaring die hiervoor gegeven zou kunnen worden is dat er tot op heden minder statushouders zijn gevestigd dan voorgaande jaren en er dus minder aanvragen zijn gedaan. Daardoor vindt er een bijraming plaats op bijzondere bijstand.

Individuele inkomenstoeslag (IIT)

Geen wijzigingen/bijstellingen voor de IIT.

De bedragen van de Individuele inkomenstoeslag zijn sinds 2015 niet geïndexeerd. De Individuele inkomenstoeslag bedraagt voor een alleenstaande € 375,-, voor een alleenstaande ouder € 500,- en voor een echtpaar (met of zonder kinderen) € 550,-. Deze bedragen zijn opgenomen in de Verordening participatiewet 2015, welke eind 2014 is vastgesteld. Er is geen indexatie opgenomen. Als we kijken naar de consumentenprijsindex zien we dat deze sinds 2015 met bijna 30% is gestegen⁸. Voor de bijstandsuitkeringen zien we dat deze met circa 38% zijn gestegen.

Gelet hierop vinden we het belangrijk dat de bedragen van de Individuele inkomenstoeslag per 1 januari 2026 met 30% worden verhoogd. In 2025 wordt de Verordening participatiewet 2025 geactualiseerd. De aanpassing kan in deze actualisatie worden meegenomen. Deze wijziging wordt t.z.t. verwerkt in de bestuurs- en managementrapportages van KempenPlus. Daar waar nodig zal de begroting van gemeente Bladel daar later op worden bijgesteld.

Leefgeld Oekraïners

Het Rijk heeft in het tweede kwartaal van 2022 een regeling ingevoerd om de ontheemden uit Oekraïne te voorzien van leefgeld tijdens hun verblijf in de gemeentelijke opvang Oekraïners (GOO) of particuliere opvang Oekraïners (POO). De regeling is sinds aanvang een aantal malen gewijzigd en er zijn verdere wijzigingen gepland om een bijdrage te vragen van de werkende Oekraïners. De regeling is geldig tot 4 maart 2026.

Door de onzekere geopolitieke omstandigheden in Oekraïne is het onmogelijk om een prognose te geven van de aantallen ontheemden die beroep gaan doen op de leefgeldregeling. Door de wijzigingen in de regeling van de afgelopen jaren en omdat meer ontheemden zijn gaan werken, neemt het aantal ontheemden die beroep doet op een leefgeldregeling steeds af.

Bezuiniging | Effectueren bezuinigingen KempenPlus

Bij de vaststelling van de begroting 2025 werd een taakstelling geformuleerd van € 2 miljoen structureel. Daarvan werd ruim € 500.000 ingevuld in de eerste begrotingswijziging 2024. Om invulling te geven aan de resterende € 1,5 miljoen is KempenPlus in coproductie met gemeenten een proces gestart om maatregelen te bepalen waarmee de structurele verlaging van gemeentelijke bijdragen wordt behaald. Hiervoor is een opdeling in maatregelen gemaakt. De operationele maatregelen in de uitvoering van taken door KempenPlus zijn hier onderdeel van. Voor 2026 en verder wordt de taakstelling voor € 525.000,- ingevuld door operationele maatregelen. Daar komt een groei op netto-omzet bij van € 75.000,-. In totaal € 600.000,- vanaf 2026. Deze invulling is verwerkt in de ontwerpbegroting 2026. Het effectueren van de resterende bezuinigingsopgave van € 900.000,- leidt tot een geschat structureel voordeel van € 324.000,- voor Bladel.

● **Regulier | Uitvoeringskosten GRSK: Maatschappelijke Dienstverlening**

Op basis van de ontwerpbegroting 2026 en begrotingswijziging 2025 van de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Kempengemeenten (GRSK) stijgen de lasten vanaf 2025 voor het onderdeel Maatschappelijke dienstverlening. In de raadsvergadering van mei 2025 wordt raadsvoorstel R25.025 hierover voorgelegd aan de gemeenteraad. Het raadsvoorstel en bijbehorende stukken voorzien in een toelichting op de lastenstijging.

● **Regulier | Programmakosten GRSK**

Programmakosten zijn kosten van gemeenten die te herleiden zijn tot een client c.q. een inwoner van de gemeente. Hierna volgen belangrijkste ontwikkelingen en toelichtingen op de bijstellingen. De bijstellingen groter dan € 25.000,- worden nader toegelicht.

Jeugdhulp

Algemene toelichting

De stijgende kosten jeugdhulp worden verwerkt in de voorjaarsnota conform de vigerende afspraak om de cijfers van de afdeling Maatschappelijke Dienstverlening (GRSK) één op één te verwerken. We zien een toename van het aantal cliënten en een toename op de behandelduur. Mogelijke oorzaken hiervoor liggen in de algemene landelijk trend van het zwaarder worden van de hulpvraag, gekoppeld aan het gegeven dat de bijbehorende problematiek zich op steeds jongere leeftijd voordoet. De Jeugdwet blijft daarnaast een open-eind regeling. Daarbij geldt dat voor bepaalde minder voorkomende (en duurdere) zorgvormen, het gebruik hiervan door één jeugdige woonachtig in de gemeente tot een grote financiële mutatie kan leiden.

Om beter zicht te krijgen op deze en mogelijke andere oorzaken wordt in Q2 2025 een verdiepende analyse uitgevoerd op de cijfers, die ons sturingsinformatie oplevert. De uitkomst hiervan kan, naast de rijksbekostiging vanuit de meicirculaire, leiden tot aanpassingen in de begroting 2026-2029.

Volgens afspraak heeft een deskundigencommissie de uitvoering van de Hervormingsagenda Jeugd getoetst, zowel inhoudelijk als financieel. Het stijgende jeugdzorggebruik- en de kosten kenmerken een landelijke trend. Volgens de commissie is doorgaan met de Hervormingsagenda noodzakelijk, maar moet deze verbreed worden naar andere domeinen. Juist daar liggen de oorzaken voor het sterk toegenomen beroep op jeugdhulp. Hiervoor is ruimte (en zijn middelen) nodig om te kunnen investeren. Op basis van het zwaarwegende advies 'Groeipijn' van 30 januari jl. van de deskundigencommissie Van Ark heeft het kabinet in de Voorjaarsnota 2025 geconcludeerd dat het meerjarig financieel kader van 2025 tot en met 2027 moet worden bijgesteld. De ingeboekte besparingen blijken niet realistisch omdat de kosten gestegen zijn zonder dat gemeenten daarop hebben kunnen sturen. De ontwikkelingen met betrekking tot de inkomstenkant (algemene uitkering) zijn te vinden in het programma 'Algemene dekkingsmiddelen'.

Jeugdhulp Begeleiding

Het ligt niet in de lijn der verwachtingen dat de kosten voor Jeugdhulp Begeleiding de komende periode zullen afnemen. Vandaar dat de lasten van 2024 als uitgangspunt genomen zijn voor de begroting van 2025 met indexering op kosten (5,71%) en volume (5,2%). Eind dit jaar is er vaststelling van het meerjarig beleidskader. Mogelijk worden er in het uitvoeringsplan behorend bij het beleidskader gewijzigde keuzes gemaakt en/of is er duidelijkheid over landelijke wetswijzigingen die voor een aanpassing van de begroting volgen. Het is nu niet aannemelijk dat de lasten dalen, uitgangspositie is het huidige kostenniveau te handhaven.

Jeugdhulp Behandeling

Ook voor Jeugdzorg Behandeling geldt dat het niet in de lijn der verwachtingen ligt dat de kosten voor Jeugdzorg Behandeling de komende periode zullen afnemen. De lasten van 2024 zijn als uitgangspunt genomen voor de begroting van 2025 met indexering op kosten (5,71%) en volume (5,2%). Eind dit jaar is er vaststelling van het meerjarig beleidskader. Mogelijk worden er in het uitvoeringsplan behorend bij het beleidskader gewijzigde keuzes gemaakt en/of is er duidelijkheid over landelijke wetswijzigingen die voor een

aanpassing van de begroting volgen. Het is nu niet aannemelijk dat de lasten dalen, uitgangspositie is het huidige kostenniveau te handhaven.

Jeugdhulp Dagbesteding

Voor de begroting van 2025 zijn de lasten van 2024 als uitgangspunt genomen met een indexering daarop, rekening houdend met een volumestijging (5,2%) en prijsindex (5,71%).

Jeugdhulp zonder verblijf overig

Op basis van de toegekende budgetten en de verzilveringsgraad wordt de begroting bijgeraamd. Voor gemeente Bladel is er een incidentele bijstelling van € 105.000,- op basis van de huidige beschikkingen. Er is bij het opstellen van de begroting rekening gehouden met individuele cliënten en een inschatting gemaakt van de looptijd van de beschikking en eventuele verlenging hiervan.

Pleegzorg

De begroting wordt structureel aangepast. Het betreft langdurige structurele pleegzorg en de begroting wordt aangepast op de huidige lasten. Het tarief per maand voor één client bedraagt € 1.600,-.

Gezinsgericht

De begroting wordt aangepast voor cliënten waarbij de beschikking eindigt in 2025, maar waarvan de verwachting is dat dit wordt verlengd. Hierdoor is de begroting structureel bijgeraamd.

Jeugdhulp Crisis/LTA/GGZ verblijf

Er wordt rekening gehouden met een prijsindex van 5,71%. Het is vooraf lastig in te schatten hoeveel cliënten en hoe de duur van de trajecten voor deze Jeugdhulpvoorziening verloopt. Vanwege een aantal doorlopende beschikkingen tot eind 2025 wordt de begroting in 2025 incidenteel bijgeraamd. Op dit betreffende onderdeel vallen ook de lasten Spoedeisende zorg, beschikbaarheidsfinanciering en coördinatiekosten crisis.

Jeugdbescherming

De begroting wordt structureel bijgeraamd. De tarieven zijn geïndexeerd met 4,91%, in overeenstemming met de richtlijn vanuit de VNG. De gemeente heeft te maken met een groei van het aantal cliënten die onder jeugdbescherming vallen waarbij de duur van enkele beschikkingen voor een langere periode geldt. Het betreft met name ondertoezichtstelling met een maandelijks bedrag ad. € 1.191,22 per client en voogdij (€ 918,06 per client per maand), wat over het algemeen langdurige trajecten zijn.

WMO

Maatwerkvoorzieningen

Met name op de onderdelen vervoers- en woonvoorzieningen zijn de volgende ontwikkelingen van invloed op de begroting;

- Toename voor eenmalige aanpassingen autovervoer, hierbij zijn bedragen boven de € 15.000,- geen uitzondering.
- Toename van het aantal woningaanpassingen zoals aanpassing aan de woning (bijvoorbeeld traplift, douchestoel of verbouwing van de woning) of een vervangende woonvoorziening (aangepaste woning). In het afgelopen jaar zien wij meer grote woningaanpassingen en een groei van het aantal geplaatste trapliften.

Huishoudelijke hulp

Het aantal cliënten Hbh in Bladel stijgt met 7,5% t.o.v. 2023. De toename in Bladel is gekoppeld aan een iets hogere toename van de lopende voorzieningen (+6,1%) en kosten daarvan.

De CAO VVT, verpleeghuizen, verzorgingshuizen en Thuiszorg is op dit moment nog niet vastgesteld (verwachting 1-4-2025), in de begroting houden we rekening met een 3,5 % index. Door de wijziging van de

hoogte van een pgb-informeel, van het minimumloon naar de uurlonen uit de CAO VVT, stijgt ook de hoogte van deze pgb's.

Gezien de huidige trends (vergrijzing, langer thuis blijven wonen) en eerdere landelijke beleidsontwikkelingen (abonnementstarief) is het aannemelijk dat de vraag naar hulp bij het huishouden in 2025 verder zal toenemen. De begroting wordt hierop aangepast.

Begeleiding

De kosten voor begeleiding lopen in 2024 op ten opzichte van een daling in 2022 en 2023, hetgeen op basis van de CBS rapportages niet afwijkt van de landelijke trend. Er was in 2023 een afname van de kosten voor begeleiding/dagbesteding tot het niveau van 2020. Op basis hiervan en de bekostiging middels P*Q is de begroting destijds fors afgeraamd. Echter is in 2024 een toename van de kosten te zien.

Oorzaak van de toenemende kosten:

- Vergrijzing: een groeiende oudere bevolking leidt tot een grotere behoefte aan begeleiding en dagbesteding.
- Complexere zorgvragen: inwoners met meervoudige problematiek doen vaker een beroep op de Wmo, wat intensievere en duurdere vormen van ondersteuning vereist.
- Beleidswijzigingen: de veranderingen in wet-regelgeving in de afgelopen jaren kunnen leiden tot een verschuiving van zorg naar de Wmo, wat de kosten voor gemeenten verhoogt.

Het resultaat over 2024 komt niet overeen met de eerdere verwachting waardoor we nu de begroting aanpassen aan de resultaatontwikkeling 2024, beperkte groei en rekening houdend met een prijsindex van 3,5%.

Dagbesteding

In 2024 is begroting gehandhaafd met de gedachte aan een verschuiving tussen dagbesteding en begeleiding. Deze ontwikkeling is niet zichtbaar over geheel 2024. De lopende voorzieningen blijven gelijk en de kosten lopen op. De voorgestelde begroting is hierop bijgesteld. Het resultaat over 2024 komt niet overeen met de eerdere verwachting waardoor we nu de begroting aanpassen aan de resultaatontwikkeling 2024, beperkte groei en rekening houdend met een prijsindex van 3,5%.

Bezuiniging | Taakstelling GRSK

Voor de ontwerpbegroting 2025 is een zienswijze ingediend die verband houdt met het 'ravijnjaar'. In relatie tot het ravijnjaar zijn binnen de organisatie van de gemeente Bladel reeds eventuele ombuigingsmaatregelen ter overweging in een shortlist opgenomen. Eén van deze maatregelen luidt: "Bij de GRSK betekent dit dat allereerst duidelijke bestuurlijke signalen over door te voeren ombuigingen moeten worden afgegeven." Hierbij is een initiële bezuinigingsmaatregel opgenomen van € 200.000,- voor de jaren 2026 tot en met 2029. In raadsvoorstel R25.025 doet het college een voorstel aan de raad om middels een zienswijze de GRSK op te roepen om structureel € 200.000,- aan extra besparingen (te verdelen over zowel bedrijfsvoeringskosten als programmakosten) voor de gemeente Bladel te zoeken.

Regulier | Gemeenschapshuis aan de Markt

Op basis van de rekeningcijfers 2024 en de cijfers voor Q1/Q2 2025 worden de budgetten voor energie, onderhoud, huur parkeerplaatsen en overige exploitatiekosten structureel verhoogd. In 2025 is sprake van extra advies- en projectkosten en de extra kosten voor de opening van het gebouw.

Regulier | Verkoop Kloostertuin

In het dekkingsplan behorende bij de realisatie van MFA Hart van Hapert is rekening gehouden met een verkoopopbrengst voor het pand Kloostertuin Hapert. Het pand is in 2025 verkocht voor € 125.000,-. Het bedrag wordt (via de algemene reserve) toegevoegd aan de dekkingsreserve kapitaallasten investeringen (zie toelichting Reserves).

● **Regulier | Verhuizing De Goei Plak Bladel**

Vanwege de verhuizing van De Goei Plak Bladel naar BRUIS ontstaat een voordeel als gevolg van vrijvallende huur per 1-1-2025.

● **Regulier | Voortzetten preventief jongerenwerk**

Voor het voortzetten preventief jongerenwerk in Bladel wordt een structureel bedrag opgenomen vanaf 2026. De lasten worden verdeeld over de programma's veiligheid, sociaal domein en volkshuisvesting. De lasten worden gedeeltelijk gedekt door de inzet van beschikbare formatieruimte.

● **Regulier | STORM**

Het programma 'STORM' wordt verlengd tot en met schooljaar 2027-2028 ten behoeve van het versterken van de mentale gezondheid van jeugdigen in de gemeente Bladel. Vanaf 2027 is het onduidelijk of de lasten van € 23.000 voor 2027 en € 11.500 voor 2028 nog gedekt kunnen worden door rijksmiddelen, waardoor er vanuit gegaan wordt dat deze lasten tot een nadeel zullen leiden.

● **Regulier | MFA d'n Anloop: aandeel VVE**

Voor het aandeel van de gemeente in de Vereniging van Eigenaren (VVE) is de gemeente een jaarlijkse bijdrage van circa € 14.000,- verschuldigd. Deze bijdrage was tot op heden nog niet structureel opgenomen in de meerjarenbegroting.

Ontwikkelingen

Ontwikkeling Meerjarenbeleidskader Jeugd de Kempen 2026 – 2029 (MJBK)

In het MJBK beschrijven de vier Kempengemeenten hoe zij uitvoering geven aan de Jeugdwet en hoe het jeugdbeleid eruit ziet. Momenteel loopt het proces naar totstandkoming van het nieuwe MJBK Jeugd de Kempen welke per 2026 in werking treedt na besluitvorming in de gemeenteraad. Bestaande (landelijke) ontwikkelingen zoals de Hervormingsagenda jeugd en het rapport 'Groeipijn', veranderopgaven en de evaluatie van het huidige MJBK vormen de context en zijn leidend voor het nieuwe MJBK Jeugd 2026-2029. De beweging die we moeten maken is onder andere het nog meer inzetten op het versterken van de sociale basis en preventief werken/normaliseren als stevig fundament, integrale samenwerking in het sociale domein voor het hele gezin, inclusief het medisch domein, onderwijs, wonen en bestaanszekerheid. Het waarborgen van de veiligheid voor het hele gezin en zorgen voor de goede verbinding tussen formele en informele zorg zijn prioriteiten.

Op dit moment is het nieuwe MJBK jeugd 2026-2029 nog in concept, deze zal eind 2025 de besluitvormingsprocedure doorlopen. In de tussenliggende periode werken we aan het uitvoeringsplan en het financieel kader. Het financieel kader is noodzakelijk om uitvoering te geven aan de doelstellingen uit het nieuwe MJBK Jeugd 2026-2029, o.a. voor de inrichting van een 'stevig lokaal team' en om aan de slag te gaan met de gemeentelijke opgaven voortvloeiend uit de Hervormingsagenda jeugd. Op dit moment kunnen we daar nog geen concrete financiële consequenties aan koppelen.

Kadernota 'Geldzorgen in de Kempen'

Eind december 2024 is de kadernota 'Geldzorgen in de Kempen' 2025-2028 vastgesteld door de gemeenteraad. In dit beleidskader zijn schuldhelpverlening en minimabeleid beiden ondergebracht. De uitvoering hiervan is ondergebracht bij zowel de afdeling Maatschappelijke Dienstverlening van de Samenwerking Kempengemeenten en KempenPlus.

In deze kadernota zijn een viertal speerpunten opgenomen: preventie en vroegsignalering, bekendheid met ondersteuningsmogelijkheden en vergroten van het bereik, laagdrempelige toegang en eenvoud en verstevigen onderlinge samenwerking. Voor schuldhelpverlening geldt dat de komende jaren het landelijke actieplan Basisdienstverlening Schuldhelpverlening leidend is als het gaat om de ontwikkelingen en de uitvoering van de dienstverlening. Het actieplan Basisdienstverlening geeft de komende jaren handvaten als het gaat om de inrichting en de kwaliteit van de dienstverlening.

Voor het onderdeel schuldhulpverlening zijn doelstellingen geformuleerd. Ook is onder ieder speerpunt een overkoepelende doelstelling geformuleerd en daaraan gekoppeld diverse acties. Deze acties leiden er toe dat we inwoners met geldzorgen in een eerder stadium bereiken en dat zij gebruik maken van het beschikbare ondersteuningsaanbod. Om dit meetbaar te maken zijn een aantal indicatoren geformuleerd, waarbij het huidige bereik (of aantal) is afgezet tegen het geformuleerde ambitieniveau. Het gaat dan onder andere over de: gemiddelde schuldhogte bij aanvang schuldregeling, toename in het gebruik van minimaregelingen en toename in bereik van schuldhulpverlening.

Met vaststelling van de Kadernota Geldzorgen is ook de motie aangenomen door de gemeenteraad om de financiële consequenties van de Kadernota halfjaarlijks te monitoren en de raad hierover te informeren. In de Perspectiefnota en najaarsnota volgen de financiële mutaties op de programmakosten GRSK en KempenPlus. Bij het inzetten op vergroten van het bereik is de verwachting (en ambitie zoals geformuleerd voor het jaar 2028) dat de programmakosten voor de diverse minimaregelingen toenemen. We stellen daarom voor een inhoudelijke toelichting toe te voegen aan de financiële mutaties in deze P&C documenten van gemeente Bladel en zo de koppeling te maken met het verzoek zoals opgenomen in de motie. We richten ons daarmee specifiek op de financiële mutaties die betrekking hebben op de programmakosten GRSK en KempenPlus. Mutaties op de bedrijfsvoeringskosten worden opgenomen in het onderdeel 'bijstelling budgetten'.

De GRSK heeft, ten behoeve van de 'uitvoering Kadernota Geldzorgen', hiervoor alvast een bedrag geraamd van in totaal € 100k voor de vier Kempengemeenten. Dit bedrag is onder andere opgenomen ten behoeve van vervolg van de pilot vroegsignalering huisbezoeken en voor mogelijke uitbreiding van bedrijfsvoeringskosten (capaciteit) als gevolg van een toename in het aantal aanvragen. Mogelijk, omdat de verschillende plannen nog niet concreet genoeg zijn om hier nu al concrete financiële gevolgen voor de bedrijfsvoeringskosten van in beeld te kunnen brengen. Gelet hierop is afgesproken dat deze plannen t.z.t. worden uitgewerkt en ter goedkeuring worden voorgelegd aan het bevoegde bestuursorgaan.

Ten tijde van het opstellen van de Perspectiefnota wordt er gewerkt aan het opstellen van het uitvoeringsplan dat volgt op de kadernota Geldzorgen. Hierin zijn de diverse acties, gekoppeld aan een tijdspad, opgenomen. Dit betreft een tijdspad over de gehele looptijd van de kadernota Geldzorgen. We zetten allereerst in op het vereenvoudigd aanvragen van diverse minimaregelingen en vervolgens op het vergroten van het bereik. De effecten hiervan zijn op dit moment nog niet zichtbaar terug te zien in de mutaties op de programmakosten.

Voor schuldhulpverlening (en sociaal raadsliedenwerk) geldt dat een toename in het bereik niet terug te zien is in de programmakosten, nu het hier enkel bedrijfsvoeringskosten betreft (met uitzondering van duurdere schuldhulpverleningstrajecten voor ondernemers waar externe kennis en expertise voor ingeschakeld dient te worden). Voor schuldhulpverlening willen we daarom dat het aantal aanmeldingen met een verzoek om informatie, advies of een hulpvraag met betrekking tot hun financiën toeneemt. Daarnaast hebben we geformuleerd dat we willen dat de gemiddelde schuldhogte bij aanvang schuldregeling afneemt. Hierbij maken we wel de kanttekening dat gelet op het relatief kleine aantal schuldregelingen een uitschieter naar boven of naar beneden de hoogte van de gemiddelde schuldhogte behoorlijk kan beïnvloeden en daarmee kan zorgen voor afwijkingen. Dit betreft echter geen informatie die terug te vinden is in de financiële mutaties zoals opgenomen in de Perspectiefnota en Najaarsnota. Dit betreft doorgaans wel informatie die wordt toegelicht in de jaarlijkse raadsinformatiebijeenkomst verzorgd door de afdeling Maatschappelijke Dienstverlening van de GRSK. We verkennen of we ook nog op een separate wijze de raad kunnen informeren over de informatie die gepaard gaat met deze gegevens inzake Schuldhulpverlening.

Beleidskaders

- Beleidskader Maatschappelijke Ondersteuning 2022-2025
- Verordening Participatiewet 2015 gemeente Bladel

- Beleidsnotitie Social Return Zuidoost-Brabant 2022
- Beleid Maatschappelijk Verantwoord Inkopen gemeente Bladel
- Beleidsregels Studietoelage gemeente Bladel 2022
- Nadere regels en beleidsregels Re-integratie Participatiewet, IOAW en IOAZ Bladel 2024
- Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Bladel 2024
- Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning gemeente Bladel 2024
- Beleidsregels actieve openbaarmaking van rapporten van bevindingen Wmo-toezicht
- Mantelzorgbeleid gemeente Bladel 2019-2020
- Beleidsregels bijzondere bijstand Bladel 2024
- Beleidsregels Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz) Bladel
- Kadernota 'Geldzorgen in de Kempen 2025-2028'
- Verordening beslistermijn schuldhulpverlening gemeente Bladel 2021
- Beleidsregels tegemoetkoming kinderopvang SMI 2022
- Beleidsregels schuldhulpverlening
- Meerjarenbeleidskader Jeugdhulp in de Kempen 2020-2026
- Verordening jeugdhulp 2022
- Beleidsnotitie Kempenbranie 2022
- Nadere regels persoonsgebonden budget Jeugdhulp gemeente Bladel
- Vrijwilligersbeleid 2019+
- Verordening Participatieregeling 18+ Bladel 2025
- Verordening inburgering gemeente Bladel

Samenvatting financiële consequenties

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht "Wat het mag kosten?"

(bedragen x € 1.000,-)	Begroting	Wijziging	Begroting na	Mutatie meerjarenraming			
	2025	ppn	wijz.	2026	2027	2028	2029
Lasten							
participatie:							
accomodaties	-3.706 n	-346 n	-4.052 n	-373 n	-372 n	-262 n	-261 n
alg. toegankelijke individuele ondersteuning	-1.603 n	242 v	-1.361 n	81 v	1 v	-10 n	-10 n
mantelzorg	-138 n	-18 n	-156 n				
voorliggende voorzieningen	-527 n	-8 n	-535 n	26 v	26 v	26 v	26 v
arbeidsparticipatie	-315 n	-31 n	-346 n	-30 n	-30 n	-30 n	-30 n
overige lokale initiatieven	-607 n	-197 n	-804 n	7 v	-16 n	-5 n	7 v
wijk GGZ	-15 n		-15 n				
Wmo:							
zorgloket	-757 n	-44 n	-801 n	-47 n	-41 n	-43 n	-41 n
maatwerkdienstverlening 18+	-5.520 n	-746 n	-6.266 n	-606 n	-596 n	-600 n	-596 n
complexe casuïstiek							
inkomensregelingen:							
inkomensvoorzieningen	-11.295 n	-329 n	-11.624 n	-168 n	-131 n	-158 n	-167 n
minimabeleid	-460 n	45 v	-415 n	45 v	45 v	45 v	45 v
bijzondere bijstand							
schuldhulpverlening	-10 n		-10 n				
jeugd:							
preventie	-1.050 n	-139 n	-1.189 n	-146 n	-133 n	-138 n	-134 n
maatwerkdienstverlening18-	-3.344 n	-1.082 n	-4.426 n	-681 n	-673 n	-676 n	-673 n
geëscaleerde zorg 18+							
geëscaleerde zorg 18-	-378 n	-111 n	-489 n	-111 n	-111 n	-111 n	-111 n
vrijwilligers (waardering/ ondersteuning)	-68 n		-68 n				
Totaal lasten	-29.793 n	-2.764 n	-32.557 n	-2.003 n	-2.031 n	-1.962 n	-1.945 n
Baten							
participatie:							
accomodaties	309 v	30 v	339 v	39 v	39 v	39 v	39 v
alg. toegankelijke individuele ondersteuning	1.386 v		1.386 v				
mantelzorg	11 v		11 v				
voorliggende voorzieningen		168 v	168 v				
arbeidsparticipatie	97 v		97 v				
overige lokale initiatieven	432 v	61 v	493 v	-32 n	-32 n	-32 n	-32 n
wijk GGZ		18 v	18 v				
Wmo:							
zorgloket							
maatwerkdienstverlening 18+	165 v		165 v	218 v	218 v	218 v	218 v
complexe casuïstiek							
inkomensregelingen:							
inkomensvoorzieningen	3.519 v		3.519 v				
minimabeleid	40 v	5 v	45 v	5 v	5 v	5 v	5 v
bijzondere bijstand							
schuldhulpverlening							
jeugd:							
preventie	45 v		45 v				
maatwerkdienstverlening18-							
geëscaleerde zorg 18+							
geëscaleerde zorg 18-							
vrijwilligers (waardering/ ondersteuning)							
Totaal baten	6.004 v	282 v	6.286 v	230 v	230 v	230 v	230 v
Geraamd saldo van baten en lasten	-23.789 n	-2.482 n	-26.271 n	-1.773 n	-1.801 n	-1.732 n	-1.715 n

(- = nadeel en + = voordeel)

3.8 Volksgezondheid en milieu

Elke burger krijgt een gelijke kans op een gezond leven, ongeacht zijn sociaal economische status. Het leefmilieu in onze gemeente is gezond. Als gemeente willen een gezond leefmilieu en in het bijzonder de zorg voor milieu, reiniging, afvalstoffenverwijdering en riolering bevorderen en in stand houden. Uitgangspunt is dat de vervuiler betaalt.

Meerjarenprogramma

A/B	omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	investeringen					budgettaire lasten / baten				
		2025	2026	2027	2028	2029	2025	2026	2027	2028	2029
● A	Rioolrechten: uitvoering GRP						-55	-110	-108	-107	
● A	Uitvoering GRP: klimaatmaatregelen					-532					-26
● A	Uitvoering GRP: vervanging gemalen					-80					-6
● A	Uitvoering GRP: vervanging riolering					-1.559					-78
● A	Aankoop percelen langs de Gagelvelden	-52					-1	-2	-2	-2	-2
● A	Dekking aankoop Gagelvelden (vanuit krediet klimaatmaatr.)	52					1	2	2	2	2
● A	Vervanging ondergrondse containers	-75	-75	-75	-75		-4	-11	-18	-24	-28
● A	Dekking voorz. afvalstoffenheffing: ondergrondse containers						4	11	18	24	28
	totaal lasten volksgezondheid en milieu	-75	-75	-75	-75	-2.171	-55	-110	-108	-107	-110

(- = nadeel en + = voordeel)

Toelichting meerjarenprogramma

● Regulier | Uitvoering GRP

Op basis van het vigerende beleid worden de geplande investeringen voor 2029 toegevoegd aan de planperiode. Tevens wordt dekking vanuit de rioolheffingen geactualiseerd.

● Regulier | Aankoop twee percelen langs de Gagelvelden

In het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) is als speerpunt benoemd dat we anticiperen op klimaatverandering. Zodoende is er jaarlijks een investeringskrediet beschikbaar voor het treffen van klimaatmaatregelen en het aanleggen van waterrobuuste structuren.

Dit is een opgave boven de wettelijke watertaken. Deze doelstelling is opnieuw bekrachtigd bij de vaststelling van de Kadernota Klimaatadaptatie. Er is onvoldoende ruimte in de openbare ruimte om 60 mm regenwater te bergen binnen het bestaand stedelijk gebied van Casteren.

Er is ruimte gevonden op twee percelen langs de Gagelvelden om regenwater te bergen en infiltreren in klimaatbuffers. Door vanuit het budget voor klimaatmaatregelen een bedrag van € 52.000,- te activeren en beschikbaar te stellen voor grondaankoop, kan een deel van perceel H821 van 4650 m2 worden aangekocht. Hierbinnen kan de eerste klimaatbuffer aan de Gagelvelden/ Kranenberg gerealiseerd worden en een laarzenpad aangelegd worden dat de klimaatbuffer met de recreatieve routes langs de Groote Beerze verbindt. De uitvoeringskosten van de klimaatbuffer worden gedekt vanuit hetzelfde investeringskrediet klimaatmaatregelen met cofinanciering vanuit de subsidieregeling uitvoeringsagenda's klimaatadaptatie van het waterschap.

● Regulier | Vervanging ondergrondse containers

In de gemeente Bladel staan momenteel 24 ondergrondse containers op 22 locaties. Deze containers worden gebruikt voor de inzameling van 3 soorten afvalfracties: papier en karton, glas en restafval. Een aantal van deze containers is aan vervanging toe vanwege slijtage. Daarnaast zijn er 5 bovengrondse containers op 5 locaties die we op termijn willen vervangen door ondergrondse containers. Ook zijn er 4 semi-ondergrondse containers op 2 locaties, die we eveneens op termijn willen vervangen door ondergrondse containers. Een ondergrondse container bestaat uit een inwerpzuil en een veiligheidsvloer boven de grond en uit een metalen binnenbak en een betonnen put onder de grond. De geprognostiseerde gemiddelde prijs van een complete ondergrondse container circa € 15.000,-. In de periode 2025 tot en met 2028 is het

voornemen om jaarlijks 5 ondergrondse containers te vervangen, in totaal 20 containers. In het MIP 2025-2028 is hiervoor derhalve een jaarlijkse investeringsraming van € 75.000,- opgenomen.

Om efficiëntievoordelen te benutten en kosten te beheersen, bundelen we deze vervangingsopgave met de andere Kempengemeenten. In samenwerking met Bizob bereiden we momenteel gezamenlijk een aanbesteding voor met als doel het afsluiten van een raamovereenkomst. Vanuit deze overeenkomst kunnen de benodigde containers op afroep worden geleverd.

Bijstelling budgetten

omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	budgettaire voordelen / nadelen				
	2025	2026	2027	2028	2029
● Doorberekening kosten in rioolheffing	130	130	130	130	130
● Halveren budget ongediertebestrijding		15	15	15	15
● Vaststelling SPUK preventieakkoord 2021-2023	-15				
● Programmbegroting 2026 GGD		-19	-22	-25	-49
● Programmbegroting 2026 ODZOB		-88	-88	-80	-80
● Project Kempenbranie			-17	-17	-17
● Voortzetten preventief jongerenwerk in Bladel		-21	-21	-21	-21
● Soortenmanagement specifieke uitkering	100				
● Klimaatadaptatie Administratieve correctie	-100				
● Administratieve correctie	-25				
● Diverse afwijkingen	-2			-3	
mutaties volksgezondheid en milieu	88	17	-3	-1	-22

(- = nadeel en + = voordeel)

Toelichting budgetten

● Bezuiniging | Doorberekening kosten in rioolheffing

De uren voor advisering op het gebied van klimaatadaptatie die betrekking hebben op riolering en water zijn toegenomen. Ook de uren van de buitendienst voor inzet van waterproblematiek en rioolproblemen als gevolg van klimaatverandering (weersextremen) zijn toegenomen. De personeelslasten van 1 fte beleidsmedewerker klimaatadaptatie en de personeelslasten van 0,5 fte buitendienstmedewerker kunnen daardoor doorberekend worden aan de rioolheffing. Dit levert vanaf 2026 een structureel voordeel op van € 130.000,-.

● Bezuiniging | Halveren budget ongediertebestrijding

Voor de bestrijding van ongedierte is in de huidige meerjarenbegroting een structurele raming van € 30.000,- opgenomen. In het kader van het ombuigingstraject achten wij het verdedigbaar om dit budget te halveren tot € 15.000,-. Eventuele overschrijdingen zullen als incidentele kosten worden verantwoord in de reguliere P&C-cyclus.

● Regulier | Vaststelling specifieke uitkering preventieakkoord 2021-2023

In de periode 2021 tot en met 2023 is een specifieke uitkering lokale preventieakkoorden en preventieaanpakken verleend. Aangezien de uitkering voor die periode € 15.000,- lager is vastgesteld, dient dit bedrag terugbetaald te worden.

● Regulier | Programmbegroting 2026 GGD

Op basis van de ontwerpbegroting 2026 van de GGD Brabant-Zuidoost stijgen de lasten vanaf 2026. In de raadsvergadering van 22 mei 2025 is raadsvoorstel R25.020 'Ontwerpbegroting 2026 Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost' voorgelegd aan de raad. Het raadsvoorstel en bijbehorende stukken voorzien in toelichting op de lastenstijging.

● **Regulier | Programmabegroting 2026 ODZOB**

Op basis van de ontwerpbegroting 2026 van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB) stijgen de lasten vanaf 2026. In de raadsvergadering van 22 mei 2025 is raadsvoorstel R25.023 'Ontwerpbegroting 2026 Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost' voorgelegd aan de raad. Het raadsvoorstel en bijbehorende stukken voorzien in toelichting op de lastenstijging.

● **Regulier | Project Kempenbranie**

Dit betreft het in dienst nemen van een coördinator Kempenbranie voor 24 uur per week voor de Kempen-gemeenten, waarbij ingezet wordt op de preventie van alcohol en drugsgebruik bij jongeren. Deze was in eerste instantie tijdelijk ingevuld, met de insteek om hiervan een structurele functie te maken. Vanaf 2027 is het onduidelijk of de structurele lasten van € 17.000,- nog gedekt kunnen worden door rijksmiddelen, waardoor er vanuit gegaan wordt dat deze lasten tot een nadeel zullen leiden.

● **Regulier | Voortzetten preventief jongerenwerk**

Voor het voortzetten preventief jongerenwerk in Bladel wordt een structureel bedrag opgenomen vanaf 2026. De lasten worden verdeeld over de programma's veiligheid, sociaal domein en volkshuisvesting. De lasten worden gedeeltelijk gedekt door de inzet van beschikbare formatieruimte.

● **Regulier | Soortenmanagement specifieke uitkering**

De projectkosten van een gemeentelijk soortenmanagementplan worden gedekt door de Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE). De dekking is geraamd binnen dit programma. De geraamde lasten zijn echter opgenomen binnen het programma sport, cultuur en recreatie, waardoor binnen dit programma een voordeel te zien is.

● **Regulier | Klimaatadaptatie / riolering**

In 2024 stond het project Afkoppelen regenwater bij woningen in Hapert en Bladel gepland voor uitvoering. In de begroting 2024 en 2025 was hiervoor jaarlijks een budget van € 50.000,- opgenomen met dekking uit de voorziening riolering. Echter, dit budget is abusievelijk afgeraamd in de begroting en de werkzaamheden zijn derhalve niet uitgevoerd. De uitvoering van het project is nu voorzien in 2025. De kosten voor deze projecten dienen daarom opnieuw opgenomen te worden in de begroting 2025 van de gemeente Bladel.

● **Regulier | Klimaatadaptatie Administratieve correctie**

In 2024 stond het project Afkoppelen regenwater bij woningen aan de Kerkstraat in Casteren gepland voor uitvoering. In de begroting 2024 en 2025 was hiervoor jaarlijks een budget van € 50.000,- opgenomen. Echter, dit budget is abusievelijk afgeraamd in de begroting en de werkzaamheden zijn derhalve niet uitgevoerd. De uitvoering van het project is nu voorzien in 2025. De kosten voor dit project dienen daarom opnieuw opgenomen te worden in de begroting 2025 van de gemeente Bladel. Voor dit project is tevens subsidie toegekend door het waterschap voor een bedrag van € 40.000,-. Het genoemde bedrag van € 100.000,- dient mede als cofinanciering van deze subsidie.

Ontwikkelingen

De Hoeven 26

Het benodigde budget voor de werkzaamheden binnen gebiedsontwikkeling Hoeven 26 is grotendeels geborgd in het bestaande projectbudget en investeringskredieten vanuit de rioolheffing. Daarnaast is vanuit het samenwerkingsverband klimaatportaal Zuidoost-Brabant een regionale subsidie toegekend voor dit project. Voor twee projectonderdelen (aankoop grond waterberging en waterafvoer/EVZ onder de N284 door) is nog onvoldoende budget beschikbaar. Daarnaast zijn de budgetramingen verouderd. In de loop van 2025 worden de kredietramingen geactualiseerd. In de gemeenteraad van 25 september bieden we een actuele raming met kostendeckingsplan aan.

Beleidskaders

- Omgevingsvisie 2024
- Gemeentelijk Rioleringsplan 2021-2025 Bladel
- Kadernota Grondstoffen “Samen op weg naar een Circulaire Kempengemeenschap!”
- Groenvisie “Groen tot in de kern(en)” 2009-2024
- Groenstructuurplan 2018-2027
- Beleidsnota Gemeente Bladel Sport en Bewegen 2017+
- Kempisch Sport en Beweegakkoord II
- Lokaal Gezondheidsbeleid gemeente Bladel 2018-2021
- Nota speelruimtebeleid gemeente Bladel 2018+
- Nota bodembeheer
- Kempische Visie op Wonen 2024-2028
- Kadernota energie en klimaat
- Transitievisie warmte
- Kadernota klimaatadaptatie

Samenvatting financiële consequenties

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht “Wat het mag kosten?”

(bedragen x € 1.000,-)	Begroting	Wijziging	Begroting	Mutatie meerjarenraming			
	2025	ppn	na wijz.	2026	2027	2028	2029
Lasten							
volksgezondheid:							
preventie	-1.299 n	-5 n	-1.304 n	-46 n	-60 n	-63 n	-87 n
acute zorg	-2 n		-2 n				
riolering	-2.335 n	-100 n	-2.435 n			-3 n	-110 n
duurzaam grondstoffengebruik/ afval	-2.117 n	-24 n	-2.141 n	-26 n	-33 n	-39 n	-43 n
kwaliteit van de leefomgeving:							
preventie	-945 n	-25 n	-970 n	-88 n	-88 n	-80 n	-80 n
handhaving	-67 n		-67 n				
natuur (aanleg)	-37 n		-37 n	15 v	15 v	15 v	15 v
klimaat	-1.705 n	-2.080 n	-3.785 n				
Totaal lasten	-8.507 n	-2.234 n	-10.741 n	-145 n	-166 n	-170 n	-305 n
Baten							
volksgezondheid:							
preventie	261 v	-7 n	254 v	6 v			
acute zorg							
riolering	2.507 v	175 v	2.682 v	20 v	22 v	23 v	130 v
duurzaam grondstoffengebruik/ afval	2.481 v	19 v	2.500 v	26 v	33 v	39 v	43 v
kwaliteit van de leefomgeving:							
preventie							
handhaving							
natuur (aanleg)							
klimaat	1.023 v	2.080 v	3.103 v				
Totaal baten	6.272 v	2.267 v	8.539 v	52 v	55 v	62 v	173 v
Geraamd saldo van baten en lasten	-2.235 n	33 v	-2.202 n	-93 n	-111 n	-108 n	-132 n

(- = nadeel en + = voordeel)

3.9 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke vernieuwing

Het is prettig wonen en verblijven in de gemeente Bladel. Met volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing richten we ons op het planmatig inrichten van de leefruimte, waarbij rekening wordt gehouden met individuele en gemeenschappelijke belangen. Wij realiseren voldoende woningen afgestemd op de behoefte. De gemeente heeft daarin de regiefunctie. Zowel in de bestaande- als in de nieuwbouw. Wij werken aan een goed woon- en leefklimaat voor onze inwoners, waarbij het kernbegrip duurzaamheid leidend is. Verzoeken om nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen benaderen wij volgens het 'ja, tenzij principe'. Wij bewaken, behouden en verbeteren de kwaliteit van de bebouwde omgeving. Wij beheren de openbare ruimte volgens de kernbegrippen veilig, heel en schoon met als doel een prettige woonomgeving in stand te houden. Betrokkenheid van bewoners is wezenlijk omdat zij in de betreffende wijk of het dorp wonen en omdat zij waardevolle kennis en ervaring hebben over de behoeften ter plaatse en mogelijke veranderingen daarin.

Meerjarenprogramma

	A/B	omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	investeringen					budgettaire lasten / baten				
			2025	2026	2027	2028	2029	2025	2026	2027	2028	2029
●	A	Anticiperende verwerving: inbreng grond schietterrein	301			-301		9	9	9		
●	B	Aankoop landbouwperceel t.b.v. Kroonvensche Heide	-315					-5	-9	-9	-9	-9
●	B	Ontwikkeling latende locatie Den Tref						-663	663			
●	B	Ontwikkeling latende locatie Het Palet						-286		286		
●	B	Ontwikkeling latende locatie Kloostertuin/medisch centrum						-151	151			
		totaal lasten VHROSV	-14			-301		-1.096	814	286	-9	-9

(- = nadeel en + = voordeel)

Toelichting meerjarenprogramma

● Regulier | Anticiperende verwerving: inbreng grond schietterrein

In het uitvoeringsplan Sportpark De Smagtenbocht is opgenomen dat een perceel landbouwgrond aan de Egyptischedijk ingebracht wordt in het plan. De boekwaarde van het perceel wordt administratief overgebracht naar hoofdtaakveld Sport, cultuur en recreatie. Vanwege de actualisatie in planjaren van dit onderdeel in het plan herinrichting Smagtenbocht verschuift ok de inbreng van de grond van 2028 naar 2025 (zie programma sport, cultuur en recreatie voor nadere toelichting).

● Regulier | Aankoop landbouwperceel t.b.v. Kroonvensche Heide

Als onderdeel van het verbeteren van het (agrarisch) gebied Kroonvensche Heide wil de gemeente de landbouwenclave in de bossen transformeren (extensiveren) naar natuur / natuur inclusieve landbouw. In raadsvoorstel R24.094 is voorgesteld om per direct € 315.000,- beschikbaar te stellen voor de aankoop van een landbouwperceel bij de Kroonvensche Heide. De raad heeft in de vergadering van 20 februari 2025 besloten om het krediet van € 315.000,- voor het verwerven van het landbouwperceel gemeente Kroonvensche Heide op te nemen als B-rubricering in de perspectiefnota 2025.

● Regulier | Ontwikkeling latende locaties Den Tref, Het Palet en Medisch Centrum

De opbrengsten van de latende locaties Den Tref (€ 663.000,-), Het Palet (€ 286.000,-) en het Medisch Centrum (€ 151.000,-) worden geactualiseerd in planjaren. De geraamde opbrengsten worden toegevoegd aan de algemene reserve (zie ook programma Bestuur en ondersteuning).

Bijstelling budgetten

	omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	budgettaire voordelen / nadelen				
		2025	2026	2027	2028	2029
●	Uitstel digitaliseren bouwvergunningen		10	10	10	10
●	Bijstelling lonen / inhuur	-195				
●	Voormalige praktijkschool	25				
●	Woningexploitatie	-15				
●	Woonwagencentra	-30				
●	Projectplan Posthof	-25				
●	Leges omgevingsvergunningen	-173	-173	-173	-173	-173
●	Actualisatie MJOP 2025	-36	-36	-36	-36	-36
●	Actualisatie grondexploitatie: rente		73	55	40	30
●	Actualisatie grondexploitatie: diverse plannen	62	23	13	7	7
●	Actualisatie grondexploitatie: winstuitname	24	53		120	-194
●	Diverse afwijkingen	-9	2	1	2	2
	mutaties VHROSV	-372	-48	-130	-30	-354

(- = nadeel en + = voordeel)

Toelichting budgetten

● Bezuiniging | Uitstel digitaliseren bouwvergunningen

Voor het uitbesteden van het digitaliseren van bouw/omgevingsvergunningen is in de meerjarenraming thans een structureel budget van € 15.000,- opgenomen. Door meer digitalisering in eigen huis uit te voeren en een verdere fasering / uitstel van deze werkzaamheden kan met ingang van 2026 een structurele bezuiniging van € 10.000,- worden gerealiseerd.

● Regulier | Bijstelling lonen / inhuur

Het college stelde een plan van aanpak vast om het maatschappelijk vastgoed/gebouwenbeheer op orde te brengen. Projectmatig werken we aan verschillende deelprojecten (inrichten vastgoedinformatiesysteem, professionaliseren (duurzame) meerjarenonderhoudsplannen (DMJOP), contractmanagement, strategisch vastgoedbeleid) die ertoe leiden dat we beter grip krijgen en houden op ons gebouwenbeheer. Voor de uitvoering van die deelprojecten is in 2025 tijdelijk extra ondersteuning noodzakelijk.

● Regulier | Voormalige praktijkschool Bladel

De voormalige praktijkschool, Burgemeester Goossensstraat 48 te Bladel is tijdelijk verhuurd aan Fysiotherapie Bladel B.V. De hiervoor ontvangen huuropbrengsten bedragen € 25.000,-.

● Regulier | Woningexploitatie

In 2024 is een nieuwbouw appartement aangekocht in het project Kempenstede aan de Kerkstraat te Hapert ten behoeve van de opvang van statushouders. Dit appartement zal medio 2025 worden opgeleverd. De kosten van de afwerking en inrichting van deze woning komen eveneens voor rekening van de gemeente en worden geraamd op € 15.000,-.

● Regulier | Woonwagencentra

Als vervolg c.q. afronding van de eerdere ontruiming van het woonwagenkamp aan de Castersedijk te Hapert dient het huidige terrein nog te worden opgeschoond en opgeruimd, inclusief de nog aanwezige bijgebouwen en kabels en leidingen van diverse nutsvoorzieningen onder de grond, zodat deze locatie weer de bestemming "natuurgebied" kan gaan krijgen. Voor de hiervoor benodigde werkzaamheden is eerder een budget van € 15.000,- beschikbaar gesteld.

In 2023 heeft Enexis de aansluitingen (gas, water, elektra en data) verwijderd, waardoor het nu mogelijk is om het terrein compleet op te ruimen. Inclusief de kabels en leidingen onder het maaiveld. In het verleden

is een deel van het terrein gebruikt voor bedrijfsmatige activiteiten in de vorm van een autosloopbedrijf. Het is onbekend in hoeverre deze activiteiten zijn uitgevoerd in lijn met regelgeving en voorkomen is dat verontreinigende stoffen in de bodem terecht zijn gekomen. Onderzoeken uit het verleden laten geen eenduidig beeld zien. Wanneer we het terrein herstellen als natuur, dan moeten we ook vervuiling van de ondergrond uitsluiten. Als uit het bodemonderzoek naar voren komt dat er bodemverontreiniging aanwezig is dan moeten we daar actie op ondernemen. We moeten er voor zorgdragen dat het probleem wordt opgelost. Dat brengt de nodige investering met zich mee voor een afgelegen terrein met een beperkte functie of gebruik. Het is zeer twijfelachtig of we de kosten kunnen verhalen op de voormalig gebruiker en of we deze procedure willen opstarten. In 2024 is met de eerste opruimwerkzaamheden begonnen.

De planning is om in 2025 deze opruim- en opschoonwerkzaamheden verder af te ronden en ter plaatse een verkennend bodemonderzoek te laten uitvoeren en locatie af te sluiten met hekwerk om verdere vervuiling te voorkomen. De hiermee samenhangende kosten worden geraamd op € 30.000,-.

● **Regulier | Bouw- en woningtoezicht / VTH**

Voor griffierechten en proceskostenvergoedingen inzake lopende procedures wordt voor het jaar 2025 een aanvullend budget van € 8.000,- nodig geacht.

● **Regulier | Projectplan Posthof**

Voor advieskosten met betrekking tot plan Posthof te Bladel wordt voor het jaar 2025 vooralsnog rekening gehouden met een benodigd budget van € 25.000,-.

● **Regulier | Leges omgevingsvergunningen**

In de meerjarenraming 2025-2029 is op dit moment rekening gehouden met een jaarlijkse legesopbrengst voor omgevingsvergunningen van € 803.000,-. Deze raming is gebaseerd op een gemiddelde toename van het woningvolume met 230 woningen voor de jaren 2025-2028 conform de nota van uitgangspunten voor de begroting 2025. Op basis van het in Q1 2025 geactualiseerde woningbouwprogramma 2025-2034 wordt voor de planperiode 2025-2029 voor deze jaren uitgegaan van een gemiddelde toename van het woningvolume met 150 per jaar. Als gevolg hiervan worden de jaarlijkse legesopbrengsten neerwaarts bijgesteld met een bedrag van € 173.000,- tot € 630.000,-.

● **Regulier | Actualisatie MJOP 2025**

Als gevolg van de actualisatie MJOP vindt er een verschuiving van lasten plaats verdeeld over de programma's.

● **Regulier | Actualisatie grondexploitaties**

Jaarlijks worden de kostenbegrotingen van de verschillende grondexploitaties bijgesteld.

Beleidskaders

- Omgevingsvisie 2024
- Groenstructuurplan 2018-2027
- Groenvisie "Groen tot in de Kern(en)" 2009-2024
- Integraal Beheerplan 2014-2023 Bos, Natuur en Landschap
- Nota grondbeleid 2019 gemeente Bladel
- Nota Landschapsbeleidsplan Natuurlijk van nature 2009-2024
- Structuurvisie Bladel Deel A: Ruimtelijk Casco
- Structuurvisie Bladel Deel B: Uitvoeringsplan
- Welstandsnota Bladel
- Kempische Visie op Wonen 2024-2028
- Kadernota energie en klimaat
- Beleidskader CPO gemeente Bladel
- Transitievisie warmte

Samenvatting financiële consequenties

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht "Wat het mag kosten?"

(bedragen x € 1.000,-)	Begroting 2025	Wijziging ppn	Begroting na wijz.	Mutatie meerjarenraming			
				2026	2027	2028	2029
Lasten							
bebouwd:							
wonen	-1.184 n	-86 n	-1.270 n	-23 n	-23 n	-23 n	-23 n
grondexploitaties	-4.104 n	-2.363 n	-6.467 n	627 v	-581 n	-1.208 n	-1.371 n
overig gebruik ruimte	-1.792 n	-387 n	-2.179 n				
onbebouwd:							
cultuurlandschap	-1.210 n		-1.210 n				
natuur/ water							
Totaal lasten	-8.290 n	-2.836 n	-11.126 n	604 v	-604 n	-1.231 n	-1.394 n
Baten							
bebouwd:							
wonen	920 v	-1 n	919 v				
grondexploitaties	5.021 v	1.348 v	6.369 v	336 v	934 v	1.366 v	1.205 v
overig gebruik ruimte	165 v	21 v	186 v	-174 n	-174 n	-174 n	-174 n
onbebouwd:							
cultuurlandschap	380 v		380 v				
natuur/ water							
Totaal baten	6.486 v	1.368 v	7.854 v	162 v	760 v	1.192 v	1.031 v
Geraamd saldo van baten en lasten	-1.804 n	-1.468 n	-3.272 n	766 v	156 v	-39 n	-363 n

(- = nadeel en + = voordeel)

3.10 Overhead en ondersteuning organisatie

Bedrijfsvoering is ondersteunend – niet ondergeschikt - en faciliterend aan ontwikkelingen (uitvoering van speerpunten) in de organisatie. Daarnaast is er een aantal speerpunten waarbij de bedrijfsvoering zelf een leidende rol heeft. Waarvan een deel al eerder in gang is gezet.

Enerzijds vraagt de uitvoering van speerpunten om flexibiliteit en maatwerk, anderzijds vragen ze om consistentie en beheersbaarheid / controleerbaarheid. Voor een goede bedrijfsvoering dienen al deze aspecten in een goede balans met elkaar te staan. Om deze balans te behouden, dient continu tussen bestuur en ambtelijke organisatie een open gelijkwaardige dialoog van afstemming / invulling / timing / bijstelling van alle ambities (wettelijke verplichtingen, gemeentelijke speerpunten, maatschappelijk ontwikkelingen etc.) plaats te vinden.

Meerjarenprogramma

	A/B	omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	investerings					budgettaire lasten / baten				
			2025	2026	2027	2028	2029	2025	2026	2027	2028	2029
●	A	Wijziging organisatiestructuur t.b.v. toekomstbestendigheid						-444	-888	-888	-888	-888
●	A	Vrijval van formatie a.g.v. wijziging organisatiestructuur						166	332	332	332	332
		totaal lasten overhead en ondersteuning						-278	-556	-556	-556	-556

(- = nadeel en + = voordeel)

Toelichting meerjarenprogramma

● Regulier | Wijziging organisatiestructuur t.b.v. toekomstbestendige organisatie

Tijdens de raadsinformatiebijeenkomst op 24 februari jl. is uw raad geïnformeerd over de voorgenomen plannen voor de wijziging van de organisatiestructuur van gemeente Bladel. De geschatte kosten voor de gevraagde formatie-uitbreiding bedragen € 888.000. Een deel van de kosten kan zoals genoemd worden gedekt uit bestaande formatieruimte. Het gaat om een bedrag van € 332.000, waardoor er een bedrag van € 556.000 wordt gevraagd.

Wanneer het benodigde budget beschikbaar wordt gesteld zal zo snel mogelijk worden gestart met werving en selectie van bedoelde functies. Feitelijke start van de nieuwe organisatie is voorbehouden in het 1^e kwartaal van 2026, waarbij indien mogelijk in kwartaal 3 en 4 van 2025 al een gefaseerde werving wordt gestart.

In de genoemde raadsinformatiebijeenkomst en tijdens de brede commissie over de ombuigingsvoorstellen heeft uw raad verzocht om een integrale blik op de benodigde formatie in de toekomst. In de paragraaf bedrijfsvoering wordt uitgebreid geschetst waar we vandaan komen en waar we naar op weg zijn. Dat wordt onder meer gedaan met een kwalitatieve doorkijk op de benodigde formatie in de komende jaren.

Bijstelling budgetten

	omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	budgettaire voordelen / nadelen				
		2025	2026	2027	2028	2029
●	Bedrijfsvoering		27	27	27	27
●	Bijstelling lonen / inhuur	115	258	254	254	254
●	Werkplekvergoeding MD	37				
●	Gemeentehuis	-46	-29	-29	-29	-29
●	Uitvoeringskosten GRSK: SSC	19	-103	-135	-167	-125
●	WW / ERD uitkeringen / Eigenrisico WGA	-75				
●	Voorlichting	-10	-10	-10	-4	-4
●	Diverse afwijkingen	-19		-1	-1	
	mutaties overhead en ondersteuning	21	143	106	80	123

(- = nadeel en + = voordeel)

Toelichting budgetten

● Bezuiniging | Bedrijfsvoering

In het ombuigingstraject is in beeld gebracht op welke wijze er vanuit de bedrijfsvoering een bijdrage kan worden geleverd aan de ombuigingen. Daarvoor is een serie maatregelen in beeld gebracht die leidt tot een structurele ombuiging van € 27.000,-. Het betreft de onderstaande onderwerpen:

- Representatie versoberen
- Kantoorkosten versoberen
- Digitale dienstverlening versoberen
- Kunstvoorwerpen versoberen

● Regulier | Bijstelling lonen

De lonen zijn geactualiseerd, mede op basis van de vastgestelde kaderstelling (zie R24.008) en het in april 2025 bereikte onderhandelingsresultaat voor de cao Gemeenten.

● Regulier | Werkplekvergoeding MD

Vanwege het toekomstig vertrek van Maatschappelijke Dienstverlening uit het gemeentehuis van Bladel zijn de structurele inkomsten voor de werkplekvergoeding bij de perspectiefnota 2024 naar beneden bijgesteld. Omdat Maatschappelijke Dienstverlening anno mei 2025 nog gebruik maakt van werkplekken in het gemeentehuis van Bladel worden de inkomsten voor het jaar 2025 opgehoogd.

● Regulier | Gemeentehuis

Op basis van de afrekening 2024 van het elektriciteitsverbruik en de nieuwe voorschotten voor 2025 wordt de raming voor het elektriciteitsverbruik voor 2025 en volgende jaren verhoogd. Ten behoeve van een betere afvalscheiding binnen het gemeentehuis dienen nieuwe afvalbakken aangeschaft te worden voor een bedrag van € 10.000,- in 2025. Daarnaast komen dit jaar de verhuurde ruimte aan Visit Bladel- Reusel-De Mierden vanaf 25 april en wordt de verhuurde ruimte aan de Regiopolitie Zuid-Oost verkleind per 1 september. Als gevolg hiervan is sprake van structureel lagere huuropbrengsten voor 2025 en volgende jaren. Vooralsnog wordt hierbij van uitgegaan dat deze vrijkomende ruimten voor eigen gebruik zullen worden ingezet.

● Regulier | Uitvoeringskosten GRSK: SSC

Op basis van de ontwerpbegroting 2026 en begrotingswijziging 2025 van de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Kempengemeenten (GRSK) stijgen de lasten vanaf 2026 voor het onderdeel Shared Service Center (SSC). In 2025 ontstaat een voordeel. In de raadsvergadering van mei 2025 is een raadsvoorstel R25.025 hierover voorgelegd aan de gemeenteraad. Het raadsvoorstel en bijbehorende stukken voorzien in een toelichting op de lastenstijging.

● Regulier | WW / ERD uitkeringen / Eigenrisico WGA

In 2025 vinden diverse bijstellingen plaats in het kader van de premies WW / ERD uitkeringen en Eigenrisico WGA.

Samenvatting financiële consequenties

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht "Wat het mag kosten?"

(bedragen x € 1.000,-)	Begroting 2025	Wijziging ppn	Begroting na wijz.	Mutatie meerjarenraming			
				2026	2027	2028	2029
Lasten							
overhead	-7.574 n	-296 n	-7.870 n	-399 n	-436 n	-462 n	-419 n
Totaal lasten	-7.574 n	-296 n	-7.870 n	-399 n	-436 n	-462 n	-419 n
Baten							
overhead	110 v	39 v	149 v	-14 n	-14 n	-14 n	-14 n
Totaal baten	110 v	39 v	149 v	-14 n	-14 n	-14 n	-14 n
Geraamd saldo van baten en lasten	-7.464 n	-257 n	-7.721 n	-413 n	-450 n	-476 n	-433 n

(- = nadeel en + = voordeel)

3.11 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Gemeente Bladel voert een solide financieel beleid. We doen geen uitgaven die we niet kunnen betalen en kiezen voor goede lange termijn investeringen. Door realistisch te begroten en regelmatig te rapporteren, houden we grip op onze financiën. We spannen ons in om de gemeentelijke lasten voor onze inwoners op een laag niveau te houden.

Meerjarenprogramma

A/B	omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	investeringen					budgettaire lasten / baten				
		2025	2026	2027	2028	2029	2025	2026	2027	2028	2029
● A	Algemene uitkering jeugdzorg							-236	-175	-207	-207
	totaal lasten algemene dekkingsmiddelen							-236	-175	-207	-207

(- = nadeel en + = voordeel)

Toelichting meerjarenprogramma

● Regulier | Algemene uitkering jeugdzorg

De bedragen, die bij het Ministerie van Financiën op de Aanvullende Post (AP) voor de Hervormingsagenda Jeugd waren gereserveerd, worden op basis van de Voorjaarsnota toegevoegd aan het gemeentefonds. De eerder opgenomen stelpost voor nog te ontvangen middelen jeugd komt hierdoor te vervallen.

Bijstelling budgetten

	omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	budgettaire voordelen / nadelen				
		2025	2026	2027	2028	2029
●	Onroerende zaakbelasting: autonome toename	54	53	52	51	129
●	Onroerende zaakbelasting: trendmatige verhoging 3,2%		181	182	185	187
●	Onroerende zaakbelasting: getrapte extra verhoging		669	673	1.548	2.447
●	Algemene uitkering: decembercirculaire 2024	347	340	410	473	473
●	Algemene uitkering: indexatie lonen en prijzen voorjaarsnota		1.252	1.221	1.168	1.151
●	Algemene uitkering: demping terugval gemeentefonds		449	449	449	449
●	Algemene uitkering: BTW-comensatiefonds	-114				
●	Algemene uitkering: bijstelling accres CEP	366				
●	Algemene uitkering: tekort jeugdzorg aandeel rijk (50%)	347	352	349	348	348
●	Algemene uitkering: Aanv. post Hervormingsagenda jeugd		303	231	263	287
●	Algemene uitkering: groeipad maatr. Hervormingsagenda		423	377		
●	Algemene uitkering: eigen bijdragen jeugdzorg/trajectduur				-701	-701
●	Algemene uitkering: onderuitputting BCF		123	123	123	123
●	Vrijval stelpost lonen en prijzen		186	493	507	507
●	Actualisatie rente	378	45	91	102	167
●	Actualisatie afschrijvingen	1.414	119	22	21	42
●	Vennootschapsbelasting	-150				
●	Dividend BNG	-11	-11	-11	-11	-11
●	Diverse afwijkingen		8	1		
	mutaties algemene dekkingsmiddelen	2.631	4.492	4.663	4.526	5.598

(- = nadeel en + = voordeel)

Toelichting budgetten

● Inkomstenverhoging | Onroerende zaakbelasting

In de voorliggende perspectiefnota wordt een geactualiseerd voorstel gedaan voor een OZB-verhoging. Het structureel begrotingssaldo van gemeente Bladel kent – *voorafgaand aan een OZB-verhoging* – een dalende trend, met andere woorden: het structureel begrotingssaldo verslechtert gedurende de huidige

planperiode. Passend bij deze trend en de geactualiseerde financiële situatie in deze perspectiefnota wordt voorgesteld om de OZB als volgt getrap te verhogen:

	2026	2027	2028	2029
Getrapte OZB-verhoging	15%	15%	30%	45%

De percentages geven de totale toename tot aan het betreffende jaar weer (ten opzichte van 2025). Op basis van de vastgestelde financiële kaderstelling wordt de OZB in eerste instantie aangepast met een inflatiecorrectie van 3,2% (trendmatige verhoging). De procentuele OZB-verhoging boven de trendmatige verhoging betreft de extra verhoging als gevolg van de financiële situatie. Daarnaast worden de OZB-opbrengsten geactualiseerd op basis van de WOZ-waarden van woningen en niet-woningen (autonome toename).

Regulier | Algemene uitkering

Decembercirculaire: De financiële doorwerking van de decembercirculaire 2024 wordt verwerkt in de perspectiefnota 2025. Over de financiële effecten is uw raad reeds geïnformeerd in RM24.097.

Indexatie lonen en prijzen: Op basis van de voorjaarsnota van het Rijk wordt een voorschot genomen op de verwachte loon- en prijscompensatie via de algemene uitkering. Bij de meicirculaire 2025 zal blijken wat de werkelijke loon- en prijscompensatie is de gemeente ontvangt.

Demping terugval gemeentefonds: In de Voorjaarsnota 2025 van het rijk zijn structurele middelen opgenomen om de terugval van het gemeentefonds in 2026 te dempen. De terugval van landelijk ongeveer € 2,4 miljard wordt structureel vanaf 2026 met € 400 miljoen gedempt.

BTW compensatiefonds: Het BTW compensatiefonds (BCF) heeft een plafond. Gemeenten zijn in 2024 onder dit plafond gebleven met declaraties. In de septembercirculaire 2024 werd al een voorschot uitbetaald. De definitieve afrekening BCF is lager dan het voorschot en dit bedrag wordt in 2025 incidenteel onttrokken aan het gemeentefonds.

Bijstelling accres CEP: In de Voorjaarsnota is het accres geactualiseerd voor de macro-economische cijfers van het Centraal Economisch Plan (CEP) 2025.

Tekort jeugdzorg aandeel rijk (50%): De deskundigencommissie Van Ark adviseerde op 30 januari 2025 om het structurele tekort in de jeugdzorg gelijk te verdelen over Rijk en gemeenten. In de Voorjaarsnota 2025 is voor het gemeentefonds vanaf 2025 structureel geld opgenomen.

Ook heeft de deskundigencommissie Van Ark het Rijk geadviseerd de helft van de tekorten op de jeugdzorg van 2023 en 2024 te compenseren. De gemeenten zouden dus voor 2023 en 2024 compensatie moeten krijgen, maar deze tekorten zijn niet gecompenseerd in de Voorjaarsnota 2025.

Aanvullend post hervormingsagenda jeugd: De bedragen, die bij het Ministerie van Financiën op de Aanvullende Post (AP) voor de Hervormingsagenda Jeugd waren gereserveerd, worden toegevoegd op basis van de Voorjaarsnota toegevoegd aan het gemeentefonds. De eerder opgenomen stelpost voor nog te ontvangen middelen jeugd komt hierdoor te vervallen (zie meerjarenprogramma).

Groeipad maatregelen Hervormingsagenda: Het ingroeipad van de maatregelen van de Hervormingsagenda wordt voor de jaren 2026 en 2027 verzacht. De volledige besparing van de Hervormingsagenda wordt in 2028 gerealiseerd.

Eigen bijdragen jeugdzorg / trajectduur / indexeren opbrengst Hervormingsagenda: Er wordt een eigen bijdrage ingevoerd voor jeugdzorg per 1 januari 2028. Rijk en gemeenten gaan met de sector afspraken maken over hoe beter te sturen op trajectduur. Deze maatregelen moet structureel geld opleveren vanaf 2028. De besparingsopgave van de Hervormingsagenda is in prijs- en volumepeil 2019 ingeboekt. Er is vanaf 2028 een hogere besparing van € 507 miljoen te veronderstellen aangezien prijs en volume sinds 2019 zijn gestegen.

● **Onderuitputting BCF:** Gemeenten declareren hun BTW op overheidstaken bij het BTW-compensatiefonds (BCF). Om te voorkomen dat er een open eind regeling ontstaat heeft de rijksoverheid een plafond aangebracht in de declaraties. Blijven de gezamenlijke gemeenten onder het plafond dan wordt het verschil aan het gemeentefonds toegevoegd, wordt het plafond overschreden dan wordt het verschil uit het gemeentefonds genomen. Al jaren blijkt dat de gezamenlijke gemeenten onder het plafond blijven, waardoor gemeenten achteraf het resterende gedeelte van het fonds krijgen uitgekeerd. Omdat dit een structureel karakter heeft, mogen de gemeenten de onderuitputting aan de voorkant ook ramen. In het kader van het ombuigingstraject gaat de gemeente Bladel meer onderuitputting aan de voorkant ramen, binnen de richtlijnen van de provinciaal toezichthouder.

● **Regulier | Vrijval stelpost lonen en prijzen**

Eerder heeft de gemeente al een stelpost opgenomen voor de verwachte loon- en prijsstijgingen vanaf 2026. Omdat de daadwerkelijke indexaties in de voorliggende perspectiefnota zijn verwerkt, kan de stelpost nu vrijvallen.

● **Regulier | Actualisatie rente**

De rente wordt jaarlijks bij de perspectiefnota geactualiseerd.

● **Regulier | Actualisatie afschrijving**

De afschrijvingslasten wordt jaarlijks bij de perspectiefnota geactualiseerd.

● **Regulier | Vennootschapsbelasting**

Op basis van de voorlopige aanslag 2025 wordt de raming bijgesteld voor 2025.

● **Regulier | Dividend BNG**

Op basis van de dividenduitkering 2024 van de BNG wordt deze raming meerjarig bijgesteld.

Beleidskaders

- Nota verlenen van garanties en verstrekken van geldleningen 2019
- Treasurystatuut 2014
- Nota waarderen, activeren en afschrijven van vaste activa 2021
- Nota reserves en voorzieningen 2021
- Financiële verordening gemeente Bladel 2023

Samenvatting financiële consequenties

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht "Wat het mag kosten?"

(bedragen x € 1.000,-)	Begroting 2025	Wijziging ppn	Begroting na wijz.	Mutatie meerjarenraming			
				2026	2027	2028	2029
Lasten							
algemene dekkingsmiddelen	-963 n	1.442 v	479 v	-324 n	54 v	117 v	245 v
Totaal lasten	-963 n	1.442 v	479 v	-324 n	54 v	117 v	245 v
Baten							
algemene dekkingsmiddelen	50.726 v	1.189 v	51.915 v	4.580 v	4.434 v	4.202 v	5.146 v
Totaal baten	50.726 v	1.189 v	51.915 v	4.580 v	4.434 v	4.202 v	5.146 v
Geraamd saldo van baten en lasten	49.763 v	2.631 v	52.394 v	4.256 v	4.488 v	4.319 v	5.391 v

(- = nadeel en + = voordeel)

4. Paragrafen

In de paragrafen worden onderwerpen die versnipperd in de begroting staan bij elkaar in beeld gebracht. Het gaat met name om de beleidslijnen voor beheersmatige aspecten, die grote financiële gevolgen kunnen hebben voor het realiseren van de (hoofd)taakvelden. Zij geven een horizontale dwarsdoorsnede van de begroting. De paragrafen zijn bedoeld om extra informatie te geven voor de beoordeling van de financiële positie op de korte en lange(re) termijn.

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De doelstelling van de paragraaf weerstandsvermogen is een zodanig inzicht te verschaffen dat op een verantwoorde wijze de hoogte van het vrij aanwendbare vermogen kan worden bepaald. Het weerstandsvermogen is het vermogen om niet-structurele financiële risico's op te kunnen vangen teneinde zijn taken te kunnen voortzetten. Anders gezegd: beschikt de gemeente over het vermogen om financiële tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat het beleid behoeft te worden aangepast. Het weerstandsvermogen is van belang voor het bepalen van de gezondheid van de financiële positie van de gemeente Bladel voor het begrotingsjaar, maar ook voor de meerjarenraming.

Om een juist beeld van de financiële positie van de gemeente te verkrijgen is het noodzakelijk dat het ook helder is met welke risico's de gemeente nog kan worden geconfronteerd. Het gaat hierbij om mogelijke uitgaven c.q. inkomsten waarvan de hoogte op voorhand niet kan worden vastgesteld. Voor zover risico's wel financieel vertaald kunnen worden, zullen daarvoor bedragen van het eigen vermogen dienen te worden afgezonderd. Waar mogelijk zijn voor potentiële risico's al voorzieningen getroffen. Deze blijven hier dan ook verder onvermeld.

Primair dienen risico's uiteraard zoveel mogelijk te worden beperkt of te worden voorkomen door zorgvuldigheid van procedures. Het is van belang om periodiek een zo breed mogelijke analyse van de risico's te maken welke de financiële zelfstandigheid van de gemeente in gevaar kunnen brengen. Onder risico wordt in dit verband verstaan 'een niet door de gemeente te beïnvloeden gebeurtenis, onvoorspelbaar en onafwendbaar indien deze zich voordoet, met veelal financiële of materiële gevolgen die niet specifiek af te dekken zijn'.

Voor elk risico is een inschatting gemaakt van de kans dat de aangegeven gebeurtenis zou kunnen optreden. Hierbij worden drie categorieën onderscheiden, namelijk 'laag', 'midden' en 'hoog'. Gesproken wordt van een 'laag' risicoprofiel indien de kans gemiddeld voor 25% zou kunnen optreden. Een 'midden' risicoprofiel beweegt zich op 50% en een 'hoog' risicoprofiel op gemiddeld 75%. Anders gezegd, een kwalificatie met 'hoog' impliceert dat het al bijna noodzakelijk is om voor dat risico een voorziening te treffen. Vervolgens is een financiële indicatie opgenomen van de omvang van het risico door de kans te vermenigvuldigen met het gemiddelde effect en is aangegeven of het risico van incidentele dan wel structurele aard is.

Financiële indicatie risico-inventarisatie en -kwantificering

In onderstaande tabel is een financiële indicatie opgenomen van de omvang van de risico's. Er zijn ten opzichte van de bij de jaarstukken 2024 gemelde risico's geen afwijkingen.

nr. omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	geraamde omvang *	kans			gemiddeld effect (c : 2)	kans x effect incidenteel (d,e of f x g)	kans x effect structureel (d,e of f x g)
		25%	50%	75%			
Ondergrens risico's o.b.v. jaarstukken 2024	1.390						
Bovengrens risico's o.b.v. jaarstukken 2024	1.870						
Totaal gemiddelde risico's					1.630		
Totaal na rekening 2024 na kansberekening						915	
Mutaties perspectiefnota 2025							
Ondergrens risico's	1.390						
Bovengrens risico's	1.870						
Totaal gemiddelde risico's					1.630		
Totaal na perspectiefnota 2025 na kansberekening						915	

Weerstandsvermogen

De ratio weerstandsvermogen c.q. algemene reserve wordt uitgedrukt als de verhouding tussen de algemene reserve en het gemiddelde van de geïnventariseerde risico's. De gewenste omvang van het weerstandsvermogen wordt bepaald op klasse C (voldoende).

De ratio weerstandsvermogen (c.q. de algemene reserve) wordt ten opzichte van de prognose in de begroting voor 2025 (inclusief resultaatbestemming jaarrekening 2024) bijgesteld. De omvang van het weerstandsvermogen is gedurende de gehele planperiode meer dan voldoende om hiermee onze risico's op te kunnen vangen.

Ten aanzien van de geraamde stand van de algemene reserve willen wij - met nadruk- niet onvermeld laten dat het vooralsnog geprognosticeerde resultaten betreft. Daadwerkelijke bestedingsvoorstellen dienen steeds beoordeeld te worden aan de werkelijke gerealiseerde resultaten. In de vastgestelde nota's weerstandsvermogen en risicomanagement en reserves en voorzieningen is bepaald dat bestedingsvoorstellen ten laste van de algemene reserve slechts zijn aan te bevelen, wanneer er middelen resteren boven de omvang van de risicoprofielen.

Het meerjarig geprognosticeerde verloop van de algemene reserve kan, rekening houdende met de geraamde mutaties, als volgt weergegeven worden:

(bedragen x € 1.000,-)	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028	begroting 2029
a. totaal noodzakelijke omvang (weerstandsvermogen)	2.282	2.282	2.282	2.282	2.282
b. geïnventariseerde risico's (gemiddeld)	1.630	1.630	1.630	1.630	1.630
c. stand algemene reserve begin van het jaar	18.739	17.832	19.252	20.057	20.351
d. stand algemene reserve eind van het jaar	17.832	19.252	20.057	20.351	11.844
e. algemene reserve (vrije ruimte eind van het jaar): d - a	15.550	16.970	17.775	18.069	9.562
f. ratio algemene reserve eind van het jaar d / a	7,81	8,44	8,79	8,92	5,19
g. betekenis	uitstekend	uitstekend	uitstekend	uitstekend	uitstekend

4.2 Bedrijfsvoering

Organisatieontwikkeling “Klaar voor de toekomst”

Samenvatting

De gemeenteraad sprak de wens uit om integraal vooruit te kijken naar de verdere ontwikkeling van de organisatie. Daarbij is het belangrijk niet alleen te blijven investeren in mensen en capaciteit, maar ook in structuur, werkwijzen en sturing. De organisatie professionaliseert en beweegt richting een volgende fase: van snelle groei naar duurzame ontwikkeling.

In dit onderdeel van de paragraaf Bedrijfsvoering nemen we u mee in drie delen:

1. Waar komen we vandaan?
2. Wat hebben we gedaan?
3. Waar willen we naartoe?

Waar komen we vandaan?

De gemeentelijke organisatie beweegt continu mee met maatschappelijke ontwikkelingen. Nieuwe wet- en regelgeving, opkomende beleidsterreinen en hogere ambities dwingen ons om steeds opnieuw naar onze organisatie inrichting en capaciteit te kijken. Sinds de start van deze raadsperiode hebben zich diverse ontwikkelingen voorgedaan die grote invloed hebben gehad op de organisatie en de omvang ervan. Het coalitieakkoord en het collegeprogramma vormden het startschot voor de nieuwe beleidsambities. Beide documenten gaven richting aan de koers van de gemeente. Ze bepaalden niet alleen de inhoudelijke prioriteiten, maar legitimeerden ook de formatieve uitbreiding. In de periode daarna volgden meerdere inhoudelijke en maatschappelijke ontwikkelingen die elk op hun eigen manier aanleiding gaven om de organisatie verder uit te breiden. Dit beeld is en blijft dynamisch en afhankelijk van marktontwikkelingen, beleidskeuzes en externe factoren.

Tijdens de raadsinformatiebijeenkomst op 27 februari 2025 lichtten we de organisatiegroei al toe. In drie jaar (vanaf 31-12-2021) tijd groeide de formatie van 85 naar 120 fte. De recente groei met 35 fte kwam deels voort uit ‘Opnieuw Verbinden’ (13 fte voor VTH en HR); de overige 22 fte volgde uit verhoogde ambities van uw raad. Dit is in de regel wat u voor ogen heeft als zijnde “uitvoeringscapaciteit”.

Uit de gesprekken met de raad bleek de behoefte aan een integraler toekomstbeeld van de organisatie. Hoewel het lastig is om exacte capaciteitsbehoeften per beleidsterrein in kwantiteit en in een tijdsplanning te voorspellen, kunnen we wél kwalitatief aangeven waar versterking nodig is. Door trends, ambities en signalen uit de uitvoering te combineren, schetsen we een richtinggevend beeld voor de komende jaren. Dat helpt ons om tijdig te anticiperen, ook als precieze timing of omvang nog onzeker zijn.

In het volgende hoofdstuk geven we meer duiding aan wat die 22 fte nu doen en op basis van welke legitimatie zijn ze toegevoegd aan de formatie?

Wat hebben we gedaan?

Schaalsprong woningbouw

Er is één beleidsveld wat hoofdzakelijk de afgelopen jaren heeft gezorgd voor formatieve uitbreiding in de uitvoeringscapaciteit. Dat betreft onze woningbouwambitie.

Deze ambitie leidt niet alleen tot een grotere behoefte aan ruimtelijke capaciteit in de vorm van planjuristen en projectleiders, maar heeft ook directe gevolgen voor andere delen van de organisatie. Zo is er aanvullende capaciteit nodig in de organisatie bij Openbare Werken voor de aanleg en aanpassing van infrastructuur, evenals extra inzet van planeconomen voor de financiële onderbouwing van gebiedsontwikkelingen. Daarnaast groeit de vraag naar juristen voor het juridische traject van ruimtelijke plannen, verkeerskundigen

voor de afstemming van mobiliteitsvraagstukken en daarbij even belangrijk een groot scala aan ondersteunend personeel. De volledige formatietoename van 22 fte heeft betrekking op deze beleidsterreinen en ondersteunende diensten.

In december 2022 heeft uw raad de beleidsambitie uitgesproken om een flinke impuls te geven aan het te realiseren aantal woningen binnen de gemeente Bladel. De doelstelling is hierbij om 2900 woningen toe te voegen aan de woningvoorraad per 2040. We zijn organisatorisch (qua voorbereiding) op de juiste weg om hier invulling aan te geven. In 2023 heeft er een onderzoek plaatsgevonden naar kansrijke woningbouwlocaties waarbij in december 2023 de 'Verkenning woningbouwlocaties gemeente Bladel' onder geheimhouding is vastgesteld door de gemeenteraad. In 2024 zijn door een 'multicriteria analyse' de meest kansrijke locaties van dit onderzoek in beeld gebracht. Bij deze locaties is onderzocht of de gemeente deze kon verwerven door middel van actievere grondpolitiek. Dit heeft geresulteerd in mogelijke grondposities in alle vijf de kernen ten behoeve van woningbouw. In september 2024 is de geheimhouding op het document opgeheven. Sinds de zomer van 2024 worden deze gronden ook nadrukkelijk tot ontwikkeling gebracht door het vaststellen van grondexploitaties. Met het vaststellen van nieuwe grondexploitaties wordt er ook financiële ruimte gecreëerd om directe organisatorische kosten toe te rekenen.

Dergelijke beleidsambities met een lange horizon zijn lastiger te plannen per jaarschijf. Echter is er jaarlijks wel een woningbouwmonitor die bijhoudt hoeveel nieuwe woningbouwontwikkelingen actief zijn. In 2024 is het aantal harde en zachte plannen met circa 400 woningen toegenomen, het totale woningbouwprogramma komt uit op 1.764 woningen en deze prognose loopt tot 2034. Om onze ambitie te realiseren dienen we in de komende 8 jaar plannen te ontwikkelen die voorzien in 1200 woningen in de planperiode 2034 - 2040. Op basis van de ervaringen afgelopen jaren zijn we planmatig op schema om de gestelde woningbouwambities te realiseren per 2040.

Energietransitie

Het beleidsterrein energietransitie heeft zich de afgelopen drie jaar in rap tempo ontwikkeld. Deze groei is deels mogelijk gemaakt door extra beschikbare rijksmiddelen, waarmee concrete projecten en programma's versneld van de grond konden komen. Tegelijkertijd is de energietransitie uitgegroeid tot een steeds urgenter maatschappelijk thema, waarbij de druk op duurzame opwekking, energiebesparing en het versterken van de energie-infrastructuur toeneemt.

De combinatie van financiële ruimte en maatschappelijke urgentie heeft ertoe geleid dat de rol van de gemeente binnen dit domein aanzienlijk is toegenomen. Dit vertaalt zich in een bredere beleidsinzet, meer samenwerking met regionale en lokale partners, en een grotere uitvoeringsdruk.

Economie

Het beleidsterrein economie heeft de afgelopen jaren een duidelijke groei doorgemaakt, mede als gevolg van politieke ambities zoals vastgelegd in het coalitieakkoord en het collegeprogramma.

Deze ambities vertalen zich in concrete opgaven, zoals het onderzoek naar regionale uitbreiding voor grotere bedrijventerreinen, het versterken van onze bestaande bedrijventerreinen, en het ontwikkelen van lokale locaties voor kleinschalige bedrijvigheid. Daarbij ligt de nadruk op duurzame inrichting, goede bereikbaarheid en voldoende ruimte voor groei.

Ook is er meer aandacht voor het onderhouden van goede relaties met ondernemers. Dit uit zich onder meer in het investeren in de rol van een bedrijfscontactfunctionaris, die als aanspreekpunt fungeert voor ondernemers, knelpunten signaleert en kansen voor samenwerking faciliteert.

Klimaatadaptatie

Het beleidsterrein klimaatadaptatie heeft de afgelopen jaren aan urgentie en zichtbaarheid gewonnen. De realiteit van steeds vaker voorkomende weersextremen – zoals langdurige droogte, intense neerslag en hittestress – maakt duidelijk dat de inrichting van de openbare ruimte structureel moet worden aangepast. Dit vraagt zowel om technische maatregelen als om beleidsmatige keuzes.

Binnen de civieltechnische opgaven betekent dit dat bij herinrichtingen en nieuwbouwprojecten steeds vaker wordt gekeken naar waterberging, het voorkomen van wateroverlast en het vergroten van de sponsverking van de bodem. Tegelijkertijd groeien de beleidsmatige inspanningen om de gevolgen van klimaatverandering te mitigeren. Dit uit zich in projecten die inzetten op meer vergroening, minder verharding en het klimaatbestendig maken van de leefomgeving.

Sportparken en maatschappelijk vastgoed

In het coalitieakkoord en collegeprogramma is stevig ingezet op het toekomstbestendig maken van sportparken, het opleveren en realiseren van gemeenschapshuizen en het te ontwikkelen van gezondheidscentra.

De ambitie richt zich op verduurzaming, multifunctioneel gebruik en betere aansluiting op veranderende behoeften, zoals vergrijzing en een groeiende zorgvraag.

Dit vraagt niet alleen om beleidsmatige richting, maar ook om voldoende uitvoeringscapaciteit (o.a. vastgoedbeheer) binnen de organisatie.

Sociaal domein

We zetten in op preventieve projecten die de druk op voorzieningen verlichten. Deze aanpak vraagt om intensievere samenwerking tussen beleid en uitvoering én meer focus op vroegsignalering binnen het sociale netwerk. We hebben hiervoor een brede visie op welzijn vastgesteld en werken aan een concreet uitvoeringsprogramma om dit in de praktijk te brengen.

We investeren daarnaast structureel in prognoses voor leerlingaantallen en het Integraal Huisvestingsplan (IHP). Hiermee spelen we tijdig in op demografische veranderingen en groeiende huisvestingsbehoeften in het onderwijs. Ook verkennen we actief de toekomst van uitvoeringsorganisaties, zodat we voorbereid zijn op nieuwe uitdagingen en beschikken over een toekomstbestendige structuur.

Daarnaast benutten we maatschappelijk vastgoed steeds vaker als middel om sociale cohesie in wijken te versterken. Gebouwen krijgen een belangrijke rol als ontmoetingsplekken die bijdragen aan verbondenheid, welzijn en veerkracht in onze samenleving.

Dienstverlening & Bedrijfsvoering

De uitbreiding van de organisatiecapaciteit binnen het primaire proces – zoals op beleids- en uitvoeringsdomeinen – brengt automatisch met zich mee dat ook de bedrijfsvoering mee dient te groeien. Naarmate de organisatie groter en complexer wordt, neemt ook de vraag naar professionele ondersteuning, betrouwbare systemen en efficiënte werkprocessen toe. Er wordt namelijk een groter beroep gedaan in de uitvoering op specifieke adviesdiensten bij financiën, juridische zaken, HR, facilitair, ICT en administratieve ondersteuning.

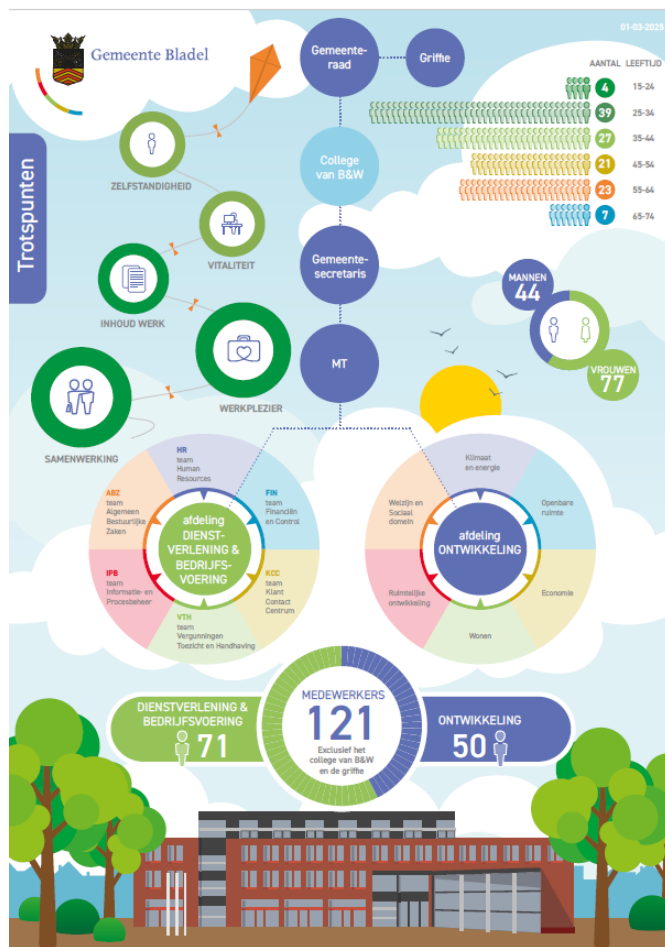
Daarnaast heeft de afdeling Dienstverlening en Bedrijfsvoering de afgelopen periode uitgebreid in informatie en procesbeheer (IPB) voor o.a. archiefbeheer en functioneel beheer Office 365, bij het Klant Contact Centrum (KCC) voor de afhandeling van paspoorten en rijbewijzen en bij VTH in de vorm van een extra Buitengewoon Opsporings Ambtenaar (BOA).

Principeverzoeken

U heeft als gemeenteraad vaak het signaal afgegeven en ook de zorg uitgesproken of er voldoende capaciteit is om de zogenoemde principeverzoeken af te handelen. Het college acht het wenselijk om inzichtelijk te maken dat er op moment van schrijven 5 principeverzoeken in de werkvoorraad open staan waarbij nog geen behandelaar is aangewezen. Deze 5 principeverzoeken zijn een gezonde werkvoorraad in verhouding tot het totaal aantal verzoeken dat per jaar wordt afgehandeld.

De snelheid van de afhandeling is per casus afhankelijk van de complexiteit van de vraag. We bemerken wel dat de afhandelingstermijn de laatste jaren toeneemt als gevolg van nieuwe wet- en regelgeving (Omgevingswet) en een complexer toetsingskader (stikstof, natuur, milieu).

Bovenstaande ontwikkelingen hebben geleid tot onderstaande invulling van onze vaste ambtelijke capaciteit.

Niet alle formatieruimte is op dit moment volledig benut. Het bovenstaande plaatje is dan ook nooit helemaal compleet, er zijn altijd wel een aantal openstaande vacatures die nog vervuld moeten worden. Gezien de krappe arbeidsmarkt neemt de snelheid waarmee vacatures ingevuld kunnen worden af. Als gevolg daarvan kiezen we er in sommige gevallen voor het geld dat aan de formatieruimte gekoppeld is tijdelijk te gebruiken voor inhuur, tot we een nieuwe collega geworven hebben die in dienst treedt. Het betekent dus niet per definitie dat de taken die aan de functie gekoppeld zijn niet vervuld worden, maar de personen zijn niet zichtbaar in bovenstaande infographic, omdat deze zich beperkt tot de medewerkers met een arbeidsovereenkomst bij de gemeente Bladel.

Waar willen we naartoe?

Het versterken van onze jonge organisatie

Eén van de bijzondere kenmerken van onze organisatie is het relatief jonge personeelsbestand. Daar mogen we met recht trots op zijn, dat is in de gemeentelijke overheid uniek. Tegelijkertijd brengt dat uitdagingen met zich mee. Een jonge organisatie brengt frisse energie, actuele kennis en een open blik mee maar daar staat tegenover dat er meer behoefte is aan warme aandacht, structuur en begeleiding van medewerkers om hun plek te vinden binnen de complexe wereld van gemeentelijke dienstverlening. Het vraagt dus niet alleen om vakinhoudelijke begeleiding, maar ook om ondersteuning bij het leren werken in een politiek bestuurlijke context. Deze behoefte doet een groter beroep op de ervaren collega's voor coaching en mentorschap, en benadrukt het belang van goed georganiseerde kennisdeling, duidelijke kaders en een veilige leeromgeving.

De nieuwe teamleiders vormen een noodzakelijke aanvulling op de ervaren collega's – om twee belangrijke redenen. Allereerst hebben zij tijd en ruimte om nieuwe medewerkers zonder gemeentelijke ervaring of schoolverlaters zonder werkervaring én gemeentelijke ervaring te begeleiden. Ze ondersteunen bij algemene vraagstukken zoals: *Hoe werkt een gemeente? Hoe beweeg je in een politieke omgeving? Wat is de rolverdeling tussen het College, de burgemeester, de gemeenteraad en de wethouders?*

Daarnaast hebben de teamleiders een verantwoordelijkheid om de bestuurlijke wensen af te stemmen op de beschikbare capaciteit en te helpen met prioriteren. Daarmee vergroten we de effectiviteit en efficiëntie van ons werk.

Ten tweede zorgen de teamleiders voor de juiste randvoorwaarden, zodat de ervaren collega's zich kunnen focussen op hun inhoudelijke werk en het inhoudelijk begeleiden van collega's. Zij hoeven hun kostbare tijd niet te besteden aan de begeleiding van starters op basale of algemene thema's. Op deze manier versterken we de organisatie als geheel, benutten we de expertise van onze mensen optimaal en geven we nieuw talent een stevige start. Tot slot zal goede begeleiding ook helpen om medewerkers te binden en te boeien.

Op weg naar een volgende fase van professionalisering

Zoals eerder benoemd, heeft de organisatie de afgelopen periode een forse groei doorgemaakt, met name in de uitvoerende capaciteit. Deze uitbreiding was noodzakelijk om invulling te geven aan de stijgende beleidsambities en maatschappelijke opgaven. De basis is hiermee gelegd.

Als gevolg hiervan voeren we meer projecten tegelijk uit en zijn er meer collega's direct betrokken bij projecten. Dat vraagt om meer structuur, een duidelijke rolverdeling, het stellen van prioriteiten en vooral ook om aandacht voor de onderlinge raakvlakken tussen projecten en beleidsterreinen.

Waar in een kleinere organisatie veel zaken nog op informele wijze worden afgestemd, vraagt een grotere organisatie om expliciete coördinatie, afstemming en samenwerkingsafspraken. Warme aandacht en aandacht voor begeleiding kunnen daarbij niet ontbreken.

Daarnaast zien we dat door de toenemende complexiteit van onze opgaven, de veranderende maatschappelijke opinie en de toenemende regionalisering van onze samenwerking de druk op de organisatie verder toeneemt.

Het standaardiseren van werkwijzen draagt bij aan meer robuustheid, onderlinge vervangbaarheid en eenduidigheid. Hierdoor ontstaat ruimte om planmatiger vooruit te kijken en beter te bepalen wat er in de toekomst kwantitatief nodig is aan capaciteit. Daarnaast zorgt de nieuwe aansturing van teamleiders voor meer focus op effectiviteit en efficiency, onder meer door bestuurlijke wensen beter af te stemmen op wat ambtelijk uitvoerbaar is. Samen vormen deze stappen de noodzakelijke basis om als organisatie beheersbaar en duurzaam verder te kunnen groeien.

De wens van de gemeenteraad is om meer integraal te kijken naar de organisatieontwikkeling met daarbij nadrukkelijke aandacht voor (meer) uitvoerende capaciteit. Hoewel deze wens begrijpelijk en terecht is, stuiten we inmiddels op de grenzen van het huidige organisatiemodel in zowel inrichting als aansturing. Verdere groei van uitvoeringscapaciteit is onverstandig zonder eerst aandacht te hebben voor het ontwikkelen, implementeren, monitoren en borgen van generieke processen en werkwijzen. Oftewel, het faciliteren van de juiste ondersteuning aan de uitvoerende capaciteit.

Om hen goed te faciliteren is duidelijke sturing, goede begeleiding, scherpe prioritering en het maken van bewuste keuzes nodig. Dat kan en mag je niet neerleggen bij en verwachten van individuele medewerkers die dan over hun eigen werkteerrein of dat van collega's moeten oordelen. Het is een opdracht voor de organisatie als geheel – en in het bijzonder voor leidinggevend en bestuur – om richting te geven, samenhang te bewaken en realistische verwachtingen te stellen.

Verbindend samenspel tussen politiek, bestuur en organisatie ontstaat niet vanzelf. Het vraagt om continue afstemming, onderling begrip en het herkennen van elkaars rol en verantwoordelijkheid. Alleen dan kunnen we snel schakelen, scherp blijven op inhoud én zorgen voor een stabiele koers. De concernstaf speelt hierin een ondersteunende rol door deze gesprekken te faciliteren, samenwerking te versterken en te zorgen voor samenhang.

Dit helpt ons koers te houden, ook bij veranderingen. Ondersteunende processen kunnen daardoor makkelijker meebewegen met wat er nodig is. Bovendien ontstaat een veilige werkomgeving waarin mensen zich durven ontwikkelen en verantwoordelijkheid nemen. Precies dat is nodig om de complexe maatschappelijke opgaven van vandaag professioneel aan te pakken.

Risico's

De keuze om niet te investeren in de organisatieontwikkeling is niet alleen een gemiste kans maar op de lange termijn onverstandig. Het leidt tot verminderde kwaliteit van onze dienstverlening, hogere uitval (ziekte), meer verloop van personeel, minder innovatiekracht en grotere wervingsproblemen.

Juist in een tijd waarin de arbeidsmarkt krap is, is het van belang om te blijven investeren in de eigen organisatie. Het meest waardevolle wat we tot onze beschikking hebben om inwoners, bedrijven en instellingen een goede dienstverlening te bieden zijn namelijk onze collega's. Zij vormen de ziel en zaligheid van deze organisatie. Dat doen ze niet alleen door het inzetten van hun kennis, vaardigheden en ervaringen maar ook vooral omdat ze het prettig werken vinden bij de gemeente Bladel en vanuit intrinsieke motivatie willen bijdragen aan de gemeenschap. Dat alles vraagt om een vitale, wendbare en goed toegeruste organisatie, waarin medewerkers zich duurzaam kunnen ontwikkelen en hun talenten optimaal kunnen inzetten.

Als we geen teamleiders inzetten, nemen we serieuze risico's voor de kwaliteit en samenhang binnen de organisatie. Zonder teamleiders ontbreekt het aan sturing op eenduidige werkwijzen en afstemming binnen teams. Hierdoor ontstaan versnipperde werkmethoden, met als gevolg dat processen minder strak worden bewaakt en de beleidsintegraliteit onder druk komt te staan. Dat raakt veel organisatieprocessen maar ook de bestuurlijke processen zoals de afhandeling van toezeggingen, moties, amendementen, raadsplanningen, sturing en grip op gemeenschappelijke regelingen enzovoorts.

De relatief jonge samenstelling van onze organisatie vergroot deze risico's. Minder ervaren collega's krijgen te weinig begeleiding in het doorgronden van bestuurlijke en organisatorische verhoudingen. Dit verhoogt de kans op fouten, vertragingen en miscommunicatie. Zonder coördinatie en coaching op de werkvloer wordt het bovendien lastig om consistent te sturen op kwaliteit, prioriteiten en samenwerking over domeinen heen.

Interne samenwerking, integraliteit en kwaliteit zijn verantwoordelijkheden die belegd zijn bij het managementteam. In de waan van de dag kan het voorkomen dat er toch ongemerkt en onbedoeld dingen langs elkaar heen lopen of omissies optreden die een forse impact kunnen hebben op beleid en uitvoering.

De concernstaf speelt een rol in het monitoren van risico's. Het gaat daarbij om politieke, bestuurlijke, financiële, juridische en imago-risico's. Door risico's vroegtijdig te signaleren, kunnen we ze voorkomen of beheersbaar maken. Door deze monitoring binnen de concernstaf te beleggen, wordt risicobeheersing als verantwoordelijkheid belegd in de organisatie. Goede signalering en beheersing van risico's ondersteunt het college in haar rolinvulling en stelt de raad in staat om adequaat toezicht te houden.

Het is de verantwoordelijkheid van het College van B&W en het managementteam om zorg te dragen voor een deugdelijke inrichting van de organisatie, echter kan dat niet zonder de noodzakelijke financiële middelen. Indien geen invulling wordt gegeven aan de gevraagde middelen dan zal naar een nieuwe (verantwoorde) balans gezocht worden tussen uitvoering- en begeleidingscapaciteit. Hierbij wordt een wezenlijk belang gehecht aan duurzame inzetbaarheid van medewerkers.

Disclaimer, hoewel de investering gaat leiden tot verbetering op de genoemde werkwijzen en risico's, blijven organisatorische uitdagingen bestaan. Immers, waar mensen werken, worden fouten gemaakt

Maar, de mening van het College van B&W is wel dat genoemde investering leidt tot meer bestuurlijk comfort en daarmee ook beter in staat zal zijn om de beleidsambities van uw raad te kunnen uitvoeren.

Doorkijk naar mogelijke toekomstige groei in formatie (kwalitatieve beschouwing)

Op basis van lopende opgaven, beleidsambities en gebiedsontwikkeling verwachten we de komende jaren op diverse beleidsterreinen waarschijnlijk een uitbreiding van capaciteit nodig te hebben. Dit betreft een kwalitatieve inschatting. Sommige uitbreidingen zullen tijdelijk zijn, maar voor hoe lang en hoeveel is nog ongewis. Overigens zullen economische schommelingen ook gevolgen hebben voor beleidsterreinen (afnemende vraag naar woningen en meer aanvragen voor ondersteuning binnen het Sociaal Domein). Deze doorkijk houdt geen rekening met macro-economische ontwikkelingen, andere autonome ontwikkelingen en/of taken die mogelijk vanuit de rijksoverheid naar gemeenten worden overgeheveld.

Tot slot, dát capaciteit nodig is zegt nog niets over de wijze van organiseren hiervan en of er aanvullende middelen nodig zijn. Een gedeelte hiervan kan tijdelijk ingehuurd worden of toegeschreven worden met rendabele uren aan projecten.

1. **Areaaluitbreiding:** Door de bouw van nieuwe woonwijken is over ongeveer 3 jaar aanvullende capaciteit nodig voor het bouwrijp maken en het beheer van de openbare ruimte. Afhankelijk wanneer onze grondexploitaties in de fase van bouwrijp maken terecht komen. Vooralsnog niet met zekerheid te plannen aangezien vertragende factoren zoals milieuverkenningen en ter inzage leggingen en bezwaar- en beroepsprocedures nog niet van toepassing zijn.
2. **Sociaal Domein / Welzijn:**
 - a. **Leerplicht:** Meer aandacht voor preventie vraagt om uitbreiding op dit domein (+1 jaar). Versterkt door regionale effecten zoals anderstalig onderwijs dat binnen de gemeente Bladel wordt georganiseerd en toekomstige woningbouw.
 - b. **Preventieve aanpakken:** De uitvoering van preventieve programma's zoals het IJslandse model. STORM, Kempenbranie enzovoorts vereist extra capaciteit. Verwachting binnen 1 jaar nodig, omvang en vorm onduidelijk.
 - c. **Armoede en minimabeleid:** Verdere intensivering van ondersteuning vraagt om versterking van de uitvoeringscapaciteit.
3. **Projectmatig werken en ruimtelijke ontwikkeling:**
 - a. **Projectondersteuning:** Door de groei van het aantal projecten is op korte termijn een uitbreiding van ondersteuning nodig. Beheren van projectstructuren, generieke informatievoorziening en uniforme administratie. +/- 1-2 jaar.

- b. **Stedenbouwkundige:** Om aan de vraag te voldoen in ruimtelijke visievorming en planbegeleiding is versterking nodig (+2 jaar).
- c. **ICT-specialist CADAC:** Voor het beheer en gebruik van ruimtelijke data en digitale systemen is een specialist noodzakelijk (+2 jaar).

4. **Dienstverlening & Bedrijfsvoering**

- a. De bedrijfsvoering groeit mee met de uitbreidingen in het primaire proces. Exacte consequenties worden per aandachtsgebied gemonitord. Specifiek valt over de volgende werkterrinen meer concreet te worden:
- b. **Vergunningverlening:** Door de bouw van nieuwe woonwijken is over ongeveer 3-4 jaar aanvullende capaciteit nodig voor het beoordelen van vergunningen. Kwantiteit is afhankelijk van de productieplanning en oplevering van grondexploitaties.
- c. **KCC:** monitoren wanneer omslagpunt is bereikt dat aanvullende capaciteit nodig is door toename bevolkingsomvang als gevolg schaalsprong. Verwachting +/- 5-7 jaar.
- d. **Privacy / security:** monitoren nieuwe ontwikkelingen, afgelopen jaren zien we een toename in wettelijke taken en de gevolgen van digitalisering en de preventie voor fraude. Onduidelijk of en wanneer uitbreiding nodig.
- e. **Contractmanagement:** De hogere woningbouwambities leiden ook tot meer contracten en overeenkomsten. Het beheren en zorgen dat de vastgelegde afspraken gemonitord worden vergt aanvullende aandacht. Verwachting binnen 1 jaar noodzakelijk.

4.3 Rekenkamerrapporten

De rekenkamer Kempengemeenten (hierna rekenkamer) voert onderzoeken uit om inzicht te bieden in de prestaties van de gemeente als geheel en waar nodig het formuleren van aanbevelingen voor de toekomst. De taak van de rekenkamer is het toetsen van het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur op drie onderdelen:

1. rechtmatigheid: voldoet de uitvoering aan de wettelijke kaders en regelgeving?
2. doelmatigheid: is de voorbereiding en uitvoering van beleid efficiënt verlopen?
3. doeltreffendheid: zijn de beoogde effecten van het beleid ook daadwerkelijk behaald?

De rekenkamer spreekt de ambitie uit dat zij door middel van haar (benchmark)onderzoeken een positieve bijdrage levert aan de kwaliteit van het bestuur van Bladel en dat de resultaten van rekenkameronderzoek een bijdrage leveren aan de versterking van de controlerende, kaderstellende en volksvertegenwoordigende rol van de gemeenteraad. De richtlijnen die de rekenkamer hanteert zijn vastgelegd in het 'Onderzoeksprotocol Rekenkamer Kempengemeenten 2024'. Het doel van dit protocol is om waarborg te bieden voor de kwaliteit van de onderzoeken en voor een goed verloop van het gehele onderzoeksproces. In dit protocol is ook vastgelegd dat de voortgang van de adviezen en conclusies van de rekenkamerrapporten worden meegenomen in de documenten van de planning en controlcyclus (tussenrapportages en jaarrekening), zodat de gemeenteraad jaarlijks kan controleren wat de stand van zaken is. In deze rapportage wordt gerapporteerd over de stand van zaken van de volgende rekenkamerrapporten:

- Woonbeleid
- Implementatie van de Omgevingswet
- Ondernijning in de Kempen
- Burgerinitiatieven
- Jeugdhulp in Bladel

Woonbeleid

De rekenkamer heeft een onderzoek uitgevoerd in de gemeente Bladel naar het woonbeleid. Met dit onderzoek beantwoordt de rekenkamer de vraag: "Is het woonbeleid van Bladel doeltreffend? Met andere woorden heeft het door de raad vastgestelde beleid bijgedragen aan de ambities en doelen die de raad heeft vastgesteld ten aanzien van wonen, zowel zoals opgenomen in het vigerende (regionale) beleid als in het inmiddels afgeronde beleid?"

Geconcludeerd wordt dat:

- huishoudensprognoses en hoge marktdruk de uitvoering van het woonbeleid beïnvloeden;
- de lokale en regionale woonvisies zich richten op dezelfde doelen;
- de helft van de doelen niet meetbaar zijn en de resultaten vooral behaald zijn op 'nieuwbouw-doelen';
- 'korte lijntjes' een groot voordeel is van een kleine gemeente;
- belemmering in de uitvoering vooral voorkomt uit beperkte capaciteit en financiële middelen;
- monitoren van resultaten en bijsturen van doelstellingen om aandacht vragen.

De rekenkamer doet op basis van de conclusies een vijftal aanbevelingen. De gemeenteraad besluit deze aanbevelingen over te nemen en het college is verzocht hieraan invulling te geven.

1. Bepaal visie om gemeenteraad en ambtenaren in positie te brengen.
2. Practice what you preach: zet kernkeuzes om in uitvoering en monitoring.
3. Programmeer adaptief en zet in op no-regret plannen.
4. Heb meer aandacht voor middenhuur en het betaalbaar houden van woningen.
5. Maak meer werk van structurele monitoring inzake de toekomstbestendigheid van de woningvoorraad.

Voortgang adviezen & conclusies

Zomer 2024 is de Kempische visie op wonen 2024-2028 vastgesteld door de raad. In het najaar van 2024 zijn bijbehorend uitvoeringsplan en lokale aanvulling (Bladels toetsingskader woningbouw) aangeboden. In de nieuwe woonvisie is aandacht voor het betaalbaar houden van woningen. Inzetten op verbeteren van de monitoring is één van de punten uit het uitvoeringsprogramma. Ondertussen werken we met een online programma voor het woningbouwprogramma. Dit kan een positieve bijdrage leveren in de monitoring.

Ook heeft er een verkenning woningbouwlocaties plaatsgevonden. Dit heeft geresulteerd in mogelijke woningbouwlocaties in alle vijf de kernen waar de gemeente zelf aan zet is. Dit zijn no-regret locaties waar we zelf de regie over hebben.

Implementatie van de omgevingswet

De rekenkamer heeft een onderzoek uitgevoerd in de Kempengemeenten naar de mate waarin de gemeente klaar is voor de Omgevingswet. Met dit onderzoek beantwoordt de rekenkamer de vraag: "Zijn de Kempengemeenten klaar voor de Omgevingswet?"

Geconcludeerd wordt dat:

- de gemeente Bladel is niet klaar voor de invoering van de Omgevingswet;
- de Omgevingswet is onvoldoende bekend bij bestuurders en raad waar het gaat om de praktische consequenties en de bedoeling van de wet;
- de gemeente(raad) wil beleidsneutraal overgaan;
- de raad wordt (door het college) in staat gesteld om te kaderstellen en controleren, maar voelt zich nog niet senang in die rol;
- de informatievoorziening is op orde, maar het implementatieproces blijft lastig te volgen;
- er is op dit moment geen regionale samenwerking tussen de gemeenteraden.

De rekenkamer doet op basis van de conclusies acht aanbevelingen. De gemeenteraad besluit deze aanbevelingen over te nemen en het college is verzocht hieraan invulling te geven en de raad over de voortgang ervan te informeren.

1. College en raad: Maak twee parallelle projectplannen voor het inrichten van de VTH-taken binnen de gemeente in nauwe samenwerking met de VTH De Kempen. Eén plan voor de basisinrichting van het proces binnen de gemeente én een plan voor de borging van de Omgevingswet in het proces.
2. College en raad: Investeer in het verwerven van kennis en inzichten ten aanzien van de bedoeling van de Omgevingswet en de impact van de wet op de gemeentelijke organisatie.
3. College: Ga uit van "het hoeft niet af te zijn om klaar te zijn".
4. College: Stel een handboek "werken met het omgevingsplan" op.
5. College en raad: Heb aandacht voor het capaciteitsprobleem.
6. College en raad: Zorg voor een meerjarenplanning met doelstellingen voor de komende drie tot vijf jaar.
7. College en raad: Zorg voor een regionaal platform of meer samenwerking voor raadsleden.
8. College en raad: Laat de gemeenteraad beter informeren over de Omgevingswet en de implicaties van de keuzes die de raad op het punt staat te maken, bijvoorbeeld via expertsessies.

Voortgang adviezen & conclusies

Medio 2025 verschijnt een raadsmededeling waarin uitgebreid wordt ingegaan op de aanbevelingen die de rekenkamer deed in 2023. Tevens wordt daarin een beeld gezet van de gezette en nog te zetten (bestuurlijke) stappen die samenhangen met de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Ondermijning in de Kempen

De Rekenkamer Kempengemeenten heeft een onderzoek uitgevoerd naar de gemeentelijke aanpak van ondermijning in De Kempen. Met dit onderzoek beantwoordt de rekenkamer de vraag: Wat is nu precies de gemeentelijke taak bij de aanpak van ondermijning en hoe gaat dat in de vier Kempengemeenten?

Het onderzoek is uitgevoerd door Lokale Zaken.

Geconcludeerd wordt dat:

- De ondermijningsaanpak bestuurlijk gezien meer opvolging en aandacht verdient.
- Het idee dat de strafrechtelijke aanpak van de georganiseerde misdaad – waar nodig - dient te worden gecombineerd met gemeentelijke inspanningen om de ondermijning aan te pakken, in de vier Kempengemeenten onvoldoende uit de verf komt.
- De ondermijningsaanpak stagneert door een (over)complexe werkomgeving en een optelsom van een groot aantal normen en prioriteiten die niet vallen uit te voeren door de dun bezette ambtelijke veiligheidsorganisaties.
- De huidige schaal van de vier gemeenten grenzen stelt aan de beschikbare (specialistische) veiligheids capaciteit en aan de personele ruimte op andere afdelingen om een bijdrage te leveren aan de ondermijningsaanpak.

De rekenkamer doet op basis van de conclusies aanbevelingen. De gemeenteraad besluit 6 aanbevelingen over te nemen. Het college is verzocht hieraan invulling te geven en de raad over de voortgang ervan te informeren.

1. Zorg dat duidelijk is dat de aanpak van ondermijning een gemeentelijke taak is; er dient geen ruimte voor twijfel te bestaan ten aanzien van de ondermijningsaanpak als gemeentelijke taak.
2. Stel een actueel en openbaar (dus niet herleidbaar) ondermijningsbeeld op gemeenteniveau op, met behulp van informatie die beschikbaar is bij onder andere politie, justitie en RIEC. Informeer gemeenteraden periodiek over de stand van zaken; zo nodig deels vertrouwelijk, maar maak openbaar wat belangrijke ondermijnende fenomenen zijn en waaruit dat blijkt. Wacht niet op een perfect ondermijningsbeeld; dat ontstaat al doende. Maak een shortlist van signalen en vermoedens en ga aan de slag.
3. In de ambtelijke veiligheidsorganisatie is groei noodzakelijk: kwantitatief en kwalitatief, met de materie kennis en organisatorische positionering om de ondermijningsaanpak aan te jagen.
4. Verminder het aantal veiligheidsprioriteiten en normen t.b.v. de ondermijningsaanpak. Benoem een maximaal aantal normen die er écht toe doen bij de gemeentelijke ondermijningsaanpak; stel échte prioriteiten op.
5. De gemeenten maken werk van de preventie van drugsgebruik. Het logische spiegelbeeld is dat de drugshandel lokaal in kaart wordt gebracht en primair strafrechtelijk wordt aangepakt door politie en justitie.
6. Overweeg binnen het geheel aan gemeentelijke prioriteiten, eventueel in afstemming binnen de Kempen, capaciteitsuitbreiding ten aanzien van de boa-capaciteit. Ze dienen dan o.a. vaker in de avonduren te werken en risicolocaties of hotspots te bezoeken en daar gesprekken te voeren met (goed geïnformeerde) burgers.

Voortgang adviezen & conclusies

Per aanbeveling wordt een toelichting gegeven.

1. Dit is meegenomen in het nieuwe UVP. Het UVP is op 21 januari 2025 vastgesteld door het College waarin deze aanbeveling is opgenomen.
2. Verzoek aan het RIEC om een algemeen ondermijningsbeeld op gemeentelijk niveau, voor de 4 gemeenten waar het rekenkameronderzoek betrekking op heeft, op te stellen. Op 22 april 2025 is de Raad in vertrouwen bijgepraat op het thema veiligheid en ondermijning. Hierbij is ook het ondermijningsbeeld gepresenteerd.

3. Nadruk leggen op kwaliteit/scholing/trainingen en minder op kwantiteit. De capaciteit moet in overeenstemming zijn met de ambities. Er zijn de afgelopen periode verschillende trainingen en opleidingen geweest: gericht op financiën, gericht op de Boa's, mensenhandel, vitale vakantieparken, Bibob, kick-off buitengebied. Iedere gemeente bepaalt voor zich of hier iets aan wordt toegevoegd met betrekking tot de kwantiteit, zoals bijvoorbeeld de procesregisseur voor jeugd/ondermijning. Ook voor 2025 is er een nieuw opleidingsplan door het RIEC opgesteld wat met ons als gemeente is gedeeld. Op dit moment hebben er al meerdere trainingen plaats gevonden en hebben diverse ambtenaren van gemeente Bladel die te maken krijgen met de aanpak van ondermijning deze gevolgd.
4. Het UVP wordt momenteel hierop aangepast. Het UVP is op 21 januari 2025 vastgesteld door het College waarin deze aanbeveling is opgenomen.
5. De aanbevelingen worden overgenomen en opgevolgd.
6. Dit wordt besproken en gecommuniceerd zodra meer bekend is over de voortgang. Het ziet er op dit moment niet naar uit dat er binnen gemeente Bladel meer boa's aangesteld zullen gaan worden. Wel wordt er op dit moment verkend of er meer integrale samenwerking plaats kan vinden tussen de boa's van de 8 Kempengemeenten, bijvoorbeeld themagericht.

Burgerinitiatieven

De rekenkamer heeft een onderzoek uitgevoerd naar de gemeentelijke ervaringen met burgerinitiatieven. Met dit onderzoek beantwoordt de rekenkamer de vraag: "Welke ervaringen heeft de gemeente Bladel sinds de vaststelling van de vigerende nota opgedaan met overheidsparticipatie en welke lessen zijn daaruit te trekken voor de komende jaren?"

Geconcludeerd wordt dat:

"Met het vaststellen van de Participatienota in 2021 heeft Bladel een belangrijke stap gezet naar een goed onderbouwd en volwassen participatiebeleid. Binnen dit beleid is ook aandacht voor het ondersteunen van initiatieven uit de samenleving. Na 2021 is er weinig aandacht geweest voor de doorontwikkeling van het beleid. De participatieverordening in het kader van de omgevingswet is nog niet vastgesteld. Uitwerking in randvoorwaarden en procedures ontbreekt. Er zit nog veel ruimte in het beleid, ruimte die door betrokken ambtenaren naar eigen inzicht ingevuld kan worden. Over het algemeen zijn de ervaringen van zowel medewerkers van de gemeente als inwoners van Bladel die betrokken zijn bij initiatieven overigens wel positief. Verschillende initiatiefnemers zien ruimte voor verbetering, met name als het gaat om het missen van een gestructureerde werkwijze als om het ondersteunen van burgerinitiatieven. De algemene indruk is dat de gemeente Bladel openstaat voor initiatieven uit de samenleving, maar dat de werkwijze voor ondersteuning burgerinitiatieven binnen de gemeente Bladel niet is geformaliseerd. Eventuele ondersteuning hangt van verschillende, soms toevallige omstandigheden af. Er is sprake van zowel bestuurlijke als politieke steun voor een participatiebeleid waarin de ruimte wordt geboden aan initiatieven uit de samenleving. Er is een grote bereidheid om die vanuit de gemeente actief te ondersteunen, mits de doelen van die initiatieven aansluiten bij die van de gemeente. Omdat duidelijke kaders en richtlijnen ontbreken, is dit niet altijd duidelijk. Bovendien is er geen sprake van geregelde en vastgelegde evaluaties van de ondersteuning van initiatieven. De raad ontvangt geen algemene overzichten van de bijdrage van de gemeente en de opbrengsten daarvan. Om te waken tegen willekeur of ondersteuning van 'the usual suspects' zou er mee kunnen worden volstaan dat het college de raad met enige regelmaat informeert over aanvragen voor ondersteuning en de opvolging daarvan. Op die manier kunnen raadsleden zelf een beeld vormen van de veelzijdigheid in aanvragen, of het eventuele gebrek daaraan. Een betere vastlegging kan ook bijdragen aan het interne leervermogen van de organisatie om het beleid en de praktijk met burgerinitiatieven in de toekomst te versterken. De rekenkamer stelt vast dat een nauwgezette en gedocumenteerde toetsing van initiatiefaanvragen nauwelijks plaatsvindt. De rekenkamer heeft vastgesteld dat bij gebrek aan algemene kaders en richtlijnen ook nauwelijks toetsing kan plaatsvinden."

De rekenkamer doet op basis van de conclusies aanbevelingen. De gemeenteraad besluit 6 aanbevelingen over te nemen waarbij het college is verzocht hieraan invulling te geven, en de raad over de voortgang ervan te informeren.

Aanbevelingen aan het college van B&W

1. Geef aandacht aan de verdere uitwerking van de Nota Participatiebeleid. Stel op basis daarvan kaders en richtlijnen vast voor het ondersteunen van initiatieven in de samenleving en maak deze eenvoudig toegankelijk. Gebruik de nota mede om een participatieverordening voor te bereiden.
2. Geef het ambtelijk apparaat een duidelijke werkwijze en kaders mee bij het ondersteunen van burgerinitiatieven om de afhankelijkheid van de specifieke betrokken ambtenaar kleiner te maken.
3. Zorg voor een duidelijke (formele) ingang voor burgers met ideeën bij de gemeente, dit om willekeur welke burgerinitiatieven wel en niet ondersteund worden te voorkomen.
4. Ga over de kaders en richtlijnen vooraf ook het gesprek met de raad aan.
5. Besteed binnen de organisatie meer aandacht aan het vastleggen van ervaringen met initiatieven en gebruik deze inzichten om het beleid te evalueren en zo nodig te versterken.
6. Versterk de informatievoorziening door een jaarlijks overzicht aan de gemeenteraad te verstrekken van de aangevraagde en ondersteunde initiatieven en de gerealiseerde opbrengsten.

Aanbevelingen aan de gemeenteraad

1. Voer in de raad het gesprek over de uitwerking van de Nota Participatiebeleid en de daaruit af te leiden kaders en richtlijnen voor concrete initiatieven.
2. Benut het jaarlijks overzicht van aangevraagde en ondersteunde initiatieven om tot een oordeel te komen of de bijdragen van de gemeente voldoende aansluiten bij de wensen in de gemeenschap.

Voortgang adviezen & conclusies (college van B&W)

In de loop van 2025 zal een startnotitie worden gemaakt voor de herijking van het participatiebeleid inclusief tijdsplanning, zoals is toegezegd door de portefeuillehouder. De startnotitie wordt een opzet om aan de slag te gaan met het participatiebeleid en de -verordening. Hierin zal een globale planning worden opgenomen. De adviezen van de rekenkamer zullen hierin mee worden genomen. Er wordt ook een jaarrapportage participatie voor 2024 opgesteld. Deze zal bij de startnotitie worden gevoegd.

Sinds 1 januari 2025 is eveneens de Wet versterking participatie op decentraal niveau van kracht. Deze wet wijzigt artikel 150 van de Gemeentewet en stelt een participatieverordening per 1 januari 2027 verplicht. Het uitdaagrecht wordt door deze wijziging ook wettelijk verankerd.

Jeugdhulp in Bladel

De Rekenkamer Kempengemeenten heeft een onderzoek uitgevoerd naar jeugdhulp in de Kempengemeenten, waaronder in gemeente Bladel. Met dit onderzoek beantwoordt de rekenkamer de vraag: Is er sprake van doeltreffende en doelmatige jeugdhulp in de Kempengemeenten en wordt er goed voorgesor-teerd op de afspraken uit de Hervormingsagenda Jeugd?

Geconcludeerd wordt dat:

- De beleidsdocumenten bevatten doelstellingen en indicatoren, maar deze moeten nog verder ge-concretiseerd worden én worden voorzien van meetinstrumenten en streefwaarden.
- Er wordt intensief samengewerkt op verschillende niveaus in de regio. Het vraagt veel afstemming om de samenwerking (blijvend) soepel te laten verlopen.
- De afspraken uit de Hervormingsagenda Jeugd worden regionaal en lokaal vertaald in beleid en uitvoering.
- Er is veel kennis en expertise in het CJG+, maar ook discussie over de administratieve vertaling van de inhoud.
- Het zorggebruik in de jeugdzorg neemt in absolute en relatieve zin af in de periode 2021-2023, en ligt lager dan in de rest van Nederland.

- De gemeente gaat per saldo minder uitgeven aan jeugd in 2025-2027.
- De kosten voor de uitvoering stijgen bij de GRSK met 20%.
- Nader onderzoek naar de doelgroep is nodig om goed inzicht te krijgen in waarom de bijraming van de middelen voor de GRSK noodzakelijk was.
- Er is cijfermatig een aardig beeld, maar aan het meten van effect in de samenleving (bijvoorbeeld door cliëntervaringsonderzoek) moet nog gewerkt worden.
- Er is een uitgebreide informatievoorziening, maar toch krijgt de raad weinig grip op het thema.
- De raad voelt zich niet goed geëquipeerd in de rol van kadersteller en controleur.
- Er is geen samenwerking of afstemming met andere raden in de regio.

De rekenkamer doet op basis van de conclusies aanbevelingen. De gemeenteraad besluit 6 aanbevelingen over te nemen waarbij het college is verzocht hieraan invulling te geven, en de raad over de voortgang ervan te informeren.

Aanbevelingen aan het college van B&W

1. Formuleer scherpe doelstellingen, indicatoren, meetinstrumenten en streefwaarden.
2. Verbind de verschillende beleidsstukken nadrukkelijk met elkaar, in beleid en uitvoering.
3. Ga met Samen voor Jeugd en (een vertegenwoordiging van) maatschappelijke partners om tafel om de administratieve vertaling van de inhoud te stroomlijnen.
4. Richt een degelijke effectmeting in en betrek hierin cliëntervaring.
5. Betrek de gemeenteraad bij het inrichten van de informatievoorziening.

Aanbevelingen aan de gemeenteraad

1. Formuleer scherpe doelstellingen, indicatoren, meetinstrumenten en streefwaarden.
2. Initieer een regionaal platform voor raadsleden.

Voortgang adviezen & conclusies (college van B&W)

T.a.v. doelen, indicatoren, clientervaring, betrekken gemeenteraad inrichten informatievoorziening:

Het nieuwe Meerjarenbeleidskader (MJBK) Jeugd de Kempen (dat eind 2025 ter besluitvorming wordt aangeboden aan de gemeenteraad) biedt ons de mogelijkheid om een concretiseringsslag te maken t.a.v. doelstellingen en indicatoren en te verhelderen hoe diverse beleidsstukken zich tot elkaar verhouden en met elkaar verbonden zijn. We hebben de gemeenteraad aan de voorkant bevraagd op thema's en doelstellingen voor het nieuwe MJBK, middels het Kempencongres in maart 2025 en een MentiMeter. Hierin is ook de vraag teruggekomen hoe de gemeenteraad wenst gerapporteerd te worden over de doelstellingen van het MJBK (de informatievoorziening). Deze informatievoorziening gaat ook over informeren over de inhoudelijke taakuitvoering. Die vraag is eveneens meegenomen en daartoe zijn in het voorjaar van 2025 twee raadsbijeenkomsten georganiseerd: de raadsinformatiebijeenkomst MD/GRSK voor gemeente Bladel en een regionale raadsbijeenkomst over het Meerjarenplan/opgaves Samen voor Jeugd. We zien het als aandachtspunt om in de informatievoorziening richting de gemeenteraad een duidelijke koppeling te maken met de inhoudelijke doelstellingen.

De afdeling Maatschappelijke Dienstverlening van de GRSK voert de clientervaringsonderzoeken uit namens de vier Kempengemeenten. De nieuwe aanbesteding die de afdeling MD heeft opgestart is inmiddels afgerond. Hier is met name ingezet op het vergroten van het bereik (respondenten jeugdhulp) door de vragenlijsten in te korten, jeugdigen zelf te benaderen met bijv. een (ansichts)kaart i.p.v. een brief thuis en beter te kijken wie wanneer de vragenlijst ontvangt. Ook de inhoud van de vragenlijst is waar nodig aangepast.

Naast bestaande initiatieven t.a.v. jongerenparticipatie, wordt in Bladel verkend of er een Jeugdgemeenteraad opgezet kan worden. Daarover kan nog geen verdere ontwikkeling gedeeld worden.

T.a.v. administratieve vertaling van de inhoud:

Dit is een blijvend aandachtspunt en komt terug in terugkerende overlegstructuren. Op niveau van de Kempen streven we ernaar om zo veel als mogelijk op eenzelfde wijze uitvoering te geven aan de interpretatie

van de Pdc (product dienst catalogus). Door middel van het bijvoorbeeld opstellen van werkprocessen. Als het gaat om verschillende beelden die er heersen tussen jeugdhulpaanbieders en de Kempengemeenten is het van belang om in gesprek te blijven met elkaar.

Op regionaal niveau streven we naar gedeeld eigenaarschap en wederzijds vertrouwen tussen de gemeenten binnen SvJ en de zorgaanbieders. Dit is tevens een belangrijk onderdeel in het Meerjarenplan SvJ dat momenteel wordt opgesteld.

4.4 Monitor majeure projecten

Egyptische Poort

Projectwebsite: <https://www.bladel.nl/egyptischepoort>

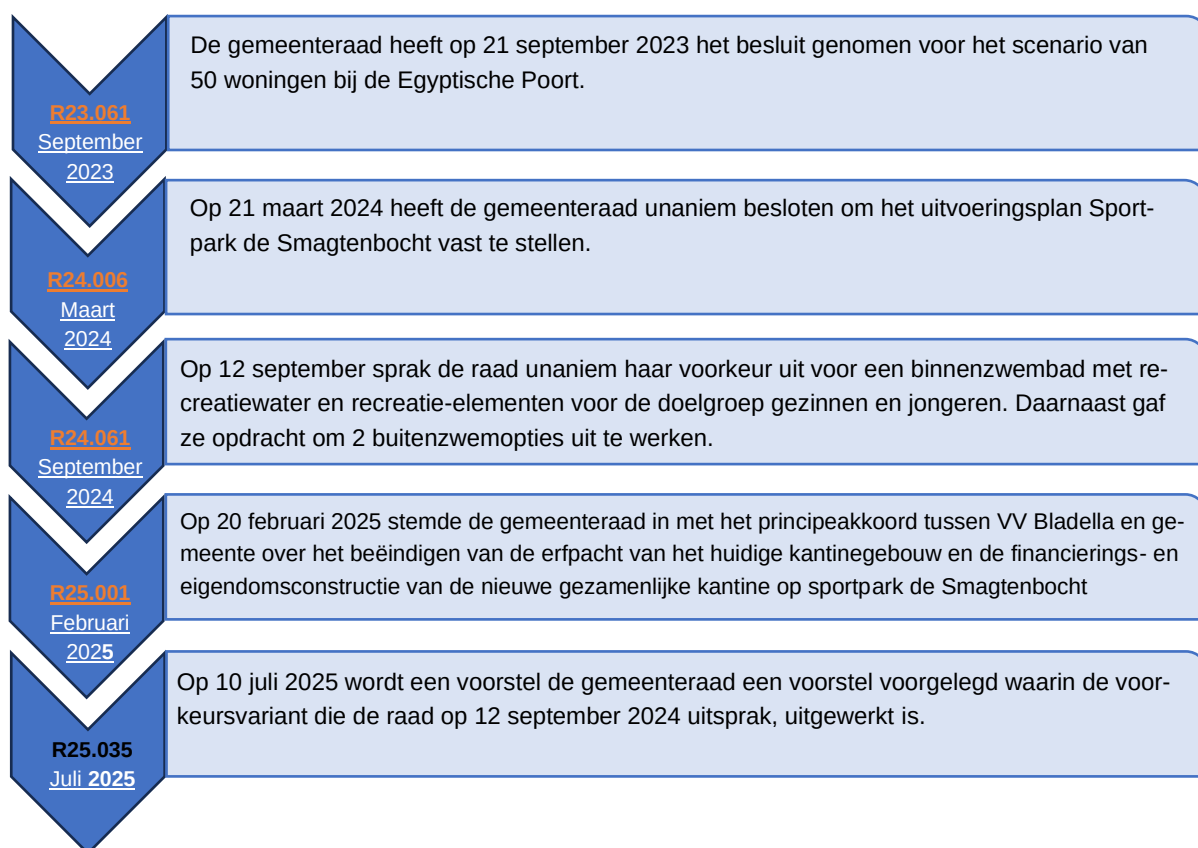
Basisinformatie

De Egyptische Poort is het gebied dat grofweg gelegen is tussen N284, Bossingel, Egyptischedijk en Leemskuilen in Bladel. Hier vindt een gebiedsontwikkeling plaats waarin ruimte gecreëerd wordt voor bestaande en nieuwe functies zoals recreatie, sport en wonen. Het plan bestaat uit vijf onderdelen, die noemen we bouwstenen:

1. Sportcentrum
2. Buitenzwemmen
3. Sportpark
4. Woongebied
5. Infrastructuur

Recente besluitvorming

In dit onderdeel wordt inzicht gegeven in recentelijk door de raad genomen/te nemen besluiten m.b.t. dit project.

Stand van zaken

Per bouwsteen wordt een korte update gegeven van de stand van zaken.

1. Sportcentrum

In de buurt van het huidige binnenzwembad komt een nieuw sportcentrum met daarin een binnenzwembad, sportschool, fysiotherapie, kinderopvang, buitenschoolse opvang en gerelateerde horeca.

In 2024 is een variantenonderzoek voor het binnenzwembad uitgevoerd. In september 2024 kreeg de raad de drie varianten uit dit onderzoek voorgelegd. De raad sprak haar voorkeur uit voor een binnenzwembad met recreatiewater en recreatie-elementen voor de doelgroep gezinnen en jongeren. Ze vroeg om deze variant verder uit te werken en in december 2024 ter besluitvorming voor te leggen. In het najaar van 2024 bleek het niet haalbaar om deze uitwerking in december gereed te hebben. Daarom is besloten om deze besluitvorming door te schuiven naar juli 2025.

De gemeente heeft een doorlopende overeenkomst met de exploitant van het huidige zwembad. Met deze exploitant heeft de gemeente een intentieovereenkomst gesloten. In deze intentieovereenkomst staan afspraken over het te doorlopen proces met als doel om tot een concessieovereenkomst voor het nieuwe zwembad te komen.

Met de andere beoogde partners van het sportcentrum (sportschool, fysiotherapie en kinderopvang) heeft de gemeente ook een intentieovereenkomst gesloten. In deze overeenkomst is de intentie vastgelegd om het sportcentrum in samenwerking te ontwikkelen en te gaan gebruiken.

2. Buitenzwemmen

Toen de gemeenteraad op 12 september haar voorkeursvariant voor het binnenzwembad bepaalde en vroeg om deze voorkeursvariant verder uit te werken, vroeg ze om in deze uitwerking ook 2 verschillende mogelijkheden voor buitenzwemmen mee te nemen; een zwemvijver en een buitenzwembad met spray-park. De uitwerking van de buitenzwemopties is meegenomen in de uitwerking van het zwembad dat in juli 2025 op de planning staat.

3. Sportpark

Op 21 maart 2024 heeft de gemeenteraad unaniem besloten om het uitvoeringsplan Sportpark de Smagtenbocht vast te stellen. Het sportparkplan bestaat onder andere uit de volgende onderdelen:

Verenigingsgebouw: centraal op het sportpark komt een nieuw verenigingsgebouw. Op de begane grond komt de kleedaccommodatie van de korfbal-, handbal en volleybalvereniging. Op de eerste verdieping komt het gezamenlijke sportcafé van deze verenigingen en de voetbalvereniging. In 2024 is samen met de verenigingen een ontwerp voor dit verenigingsgebouw gemaakt. Eind 2024 stelde de partners het voorlopig ontwerp vast. In 2024 is verder veelvuldig met de voetbalvereniging gesproken over het beëindigen van de huidige voetbalkantine en de financiering van de nieuwe kantine. De uitkomsten van deze gesprekken zijn vastgelegd in een principeovereenkomst waar de gemeenteraad op 20 februari 2025 mee instemde. In de eerste helft van 2025 is het voorlopig ontwerp uitgewerkt in een definitief ontwerp. Schutterslocatie: op het landbouwperceel aan de andere kant van de Egyptischedijk komt de schutterslocatie. Het gilde wordt naar deze locatie verplaatst om op de huidige plek ruimte te maken voor woningbouw. Ook komt op de schutterslocatie het buitenschietterrein van de handboogsportvereniging. Hoewel in 2025 kwamen gilde en gemeente tot concrete verplaatsingsafspraken, waarna gestart is met het ontwerptraject voor het nieuwe gildegebouw en het opstelling van een onderbouwing voor de BOPA-procedure.

Velden: op een gedeelte van het huidige korfbalveld komt een beachveld. Hier komt een aantal beachvolleybalvelden. Maar het kan ook gebruikt worden voor beachkorfbal, -handbal en -voetbal. Naast dit veld komen kunstgraskorfbalvelden. Centraal op het sportpark komen de padelbanen. We verplaatsen een aantal natuurgasvoetbalvelden van natuurgas om ruimte te maken voor deze padelbanen. Verder zal het noordelijkste voetbalveld verdwijnen om aan de noordkant van de Egyptische Poort ruimte te maken voor andere functies. In 2024 zijn vele onderzoeken opgestart die noodzakelijk zijn om deze plannen uit te voeren, denk aan archeologie, flora&fauna en geluid. In 2025 is de vergunningsaanvraag voor de padelbanen ingediend.

4. Woongebied

In september 2023 besloot de gemeenteraad om in het noordwestelijk deel van de Egyptische Poort 50 woningen te gaan bouwen, bij voorkeur ontsloten via een rechtstreekse ontsluitingsweg richting kruising Bredebaan/Bossingel. Om ruimte te maken voor deze woningen moet het gilde en de radiovereniging

verplaatst worden en moeten de stallen van de voormalige boerderij aan de Leemskuilen 16 gesloopt worden. In 2024 zijn de onderzoeken die nodig zijn voor deze sloop opgestart. In 2025 is op deze locatie een archeologisch proefsleuvenonderzoek uitgevoerd.

De 50 woningen in het woongebied zullen bestaan uit 15 sociale huurwoningen ontwikkelt door WSZ. Daarnaast komen er 35 koopwoningen ontwikkeld via Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO). In het najaar van 2024 is een publicatie gedaan waarin geïnteresseerde CPO-vereniging opgeroepen werden om zich in te schrijven. Binnen de inschrijftermijn die eind 2024 eindigde, ontvingen we 2 inschrijvingen. In 2025 werd, na het doorlopen van de beoordelingsprocedure, besloten dat Locatievereniging Bladel de CPO woningen mag gaan ontwikkelen.

Naast de 50 woningen komen er op het erf van de voormalige boerderij ook nog 6 tijdelijke woningen. In 2024 verleende de gemeente een vergunning voor het plaatsen van deze units gedurende maximaal 15 jaar. Tegen deze vergunning werd door 2 omwonenden bezwaar ingediend. Deze bezwaren zijn in 2025 behandeld.

5. Infrastructuur

Met de veranderingen in het gebied, zal ook de intensiteit van het verkeer in het gebied veranderen. Daarom moeten de wegen in en rondom het gebied zo ingericht worden dat het verkeer er op een veilige manier doorheen kan. De infrastructurele werkzaamheden dienen voor een verkeersveilige en adequate ontsluiting van het plangebied. Op 21 maart 2024 heeft de raad ingestemd met de extra bijdrage aan de fietstunnel Europalaan ad. € 2.295.000,-. Deze tunnel is formeel onderdeel van het project N284, maar doordat hij het plangebied gaat verbinden met de kern Bladel is er een zeer grote relatie met het gebied en vraagt de tunnel ruimtebeslag in het plangebied. In 2024 is met de projectgroep N284 gewerkt aan het inkaderen van het zoekgebied voor de tunnel.

Ook is in 2024 is een klankbordgroep verkeer opgericht. In deze klankbordgroep zitten omwonenden van de Egyptische Poort. We werken samen met de klankbordgroep een voorstel uit hoe de wegen, parkeerplaatsen en paden het best ingericht kunnen worden. De klankbordgroep is in 2024 en 2025 veelvuldig bij elkaar gekomen.

Financiën

In dit onderdeel wordt inzicht gegeven in de financiën m.b.t. dit project.

Bouwsteen	Toelichting
1. Sportcentrum	Investering geraamd in MIP
2. Buitenzwemmen	Investering geraamd in MIP
3. Sportpark	Deel beschikbaar gesteld / deel geraamd in MIP
4. Woongebied	Grondexploitatie vastgesteld
5. Infrastructuur	Investeringen geraamd in MIP (gedeelte op pm)

1. Sportcentrum + 2. Buitenzwemmen

In het meerjarenprogramma is voor de bouw van het nieuwe binnenbad en buitenwater een geraamde investering opgenomen van in totaal € 18.000.000,- exclusief BTW. Dit bedrag is inclusief alle voorbereidings- en begeleidingskosten. De investering is opgenomen met een B-rubricering, dat wil zeggen dat nog steeds afzonderlijke besluitvorming door uw raad plaats zal moeten vinden. Naast de investering van € 18.000.000,- is rekening gehouden met een exploitatie subsidie van € 225.000,- per jaar. In de voorliggende perspectiefnota wordt het investeringsbedrag en de exploitatiesubsidie geactualiseerd in nu voorliggende planjaren. In onderstaande tabel staan de actuele cijfers uit ten opzichte van de meerjarenbegroting.

	A/B	omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	investeringen					budgettaire lasten / baten				
			2025	2026	2027	2028	2029	2025	2026	2027	2028	2029
●	B	Mult. acc. met binnenzwembad, zwembijver en loopparcours	-500	-500	-6.500	-10.000		-11	-32	-183	-541	-757
●	B	Multifunctionele acc. met binnenzwembad: installaties				-500					-14	-29
●	B	Mult. acc. met binnenzwembad: exploitatie subsidie									-23	-225
		totaal lasten sport, cultuur en recreatie	-500	-500	-6.500	-10.500		-11	-32	-183	-578	-1.011

3. Sportpark

Op 21 maart 2024 heeft de gemeenteraad een krediet van € 3,019 miljoen beschikbaar gesteld voor de realisatie van het sportcomplex de Smagtenbocht voor voetbal/korfbal/handbal/volleybal met gezamenlijke kantine, waarvan € 1,307 miljoen ter voorfinanciering van de gezamenlijke kantine. Op 20 februari 2025 besloot de gemeenteraad om van deze € 1,307 mln. een bedrag van € 227.000,- aan te wenden voor het beëindigen erfpacht voetbalkantine en tevens een aanvullend krediet van € 88.000,- beschikbaar te stellen voor beëindigen van de erfpacht voetbalkantine.

Daarnaast heeft de gemeenteraad op 21 maart 2024 besloten om een bedrag van € 5,172 miljoen op te nemen in de perspectiefnota 2024 voor de herinrichting van de overige onderdelen van het sportpark de Smagtenbocht. Hiervan is bij de begroting 2025 een bedrag van € 2,702 miljoen beschikbaar gesteld. In deze perspectiefnota resteert er nog een bruto investeringsbedrag van € 2,469 miljoen in het meerjarenprogramma (planjaren 2025-2028).

4. Woongebied

De gemeenteraad heeft op 21 september 2023 de grondexploitatie vastgesteld die hoort bij de bouw van 50 woningen.

5. Infrastructuur

Op 21 maart 2024 heeft de raad ingestemd met de extra bijdrage aan de fietstunnel Europalaan ad. € 2.295.000,-. Deze tunnel gaat het plangebied verbinden met de kern Bladel. De bijdrage is opgenomen in het meerjarenprogramma.

De andere infrastructurele werkzaamheden en bijbehorende kosten zijn op dit moment nog niet bekend, daarom ramen we deze vooralsnog op pm.

Uitputting reeds beschikbaar gestelde kredieten

Onderstaand een overzicht van de reeds beschikbaar gestelde kredieten.

Krediet (bedragen x € 1.000,-)	Beschikbaar gesteld	Beschikbaar per 1-1-2025	Uitgaven t/m 30-4-2025	Restant per 1-5-2025	Indicator
Nieuwbouw kleedlokalen sportpark De Smagtenbocht	1.712	1.705	5	1.700	😊
Nieuwbouw kantine sportpark De Smagtenbocht	1.080	1.077	3	1.074	😊
Voormalig kantinegebouw Smagtenbocht	315	315	0	315	😊
Herinrichting Smagtenbocht	2.702	2.702	0	2.702	😊

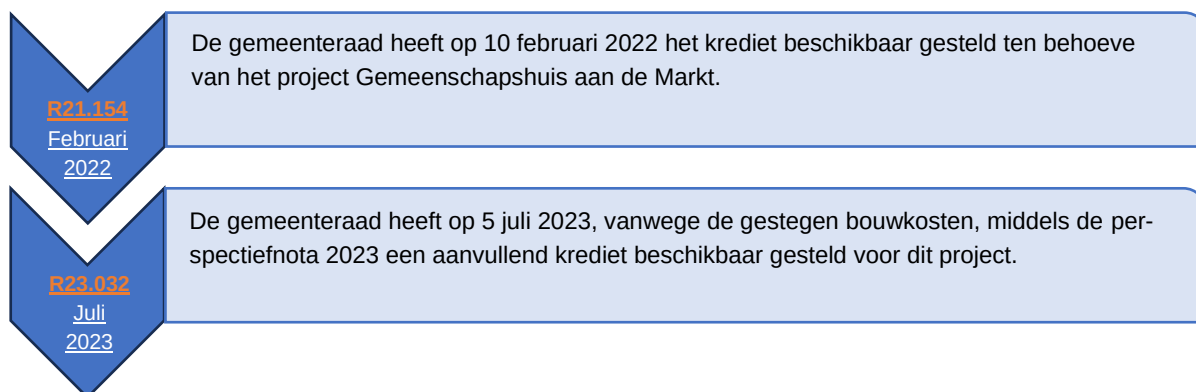
BRUIS

Basisinformatie

De Gemeente Bladel heeft in de voormalige Rabobank in Bladel het nieuwe gemeenschapshuis voor de kern Bladel gerealiseerd; BRUIS.

Recente besluitvorming

In dit onderdeel wordt inzicht gegeven in recentelijk door de raad genomen/te nemen besluiten m.b.t. dit project.

Stand van zaken

In 2023 is gestart met realisatie van een gemeenschapshuis(functie) aan de Markt (in de voormalige Rabobank) en de aannemer heeft het project op 1 april 2025 opgeleverd. Per 1 april 2025 is vervolgens gestart met alle activiteiten in BUIS. In november 2024 is begonnen met de herinrichting van de omgeving van het gemeenschapshuis en het Marktgebied.

Financiën

In dit onderdeel wordt inzicht gegeven in de financiën m.b.t. dit project.

Investering	Toelichting
BRUIS	Krediet beschikbaar gesteld

Gemeenschapshuis aan de Markt

Op 10 februari 2022 heeft de gemeenteraad een krediet van € 18.759.000,- beschikbaar gesteld. Dit bedrag is exclusief de voorbereidingskredieten van € 800.000,- die al voor 10 februari 2022 beschikbaar zijn gesteld. Het totaal beschikbaar gesteld krediet tot en met de besluitvorming op 10 februari 2022 is € 19.559.000,-. Op 5 juli 2023 is, vanwege de gestegen bouwkosten, een aanvullend krediet beschikbaar gesteld van € 2.543.000,-. Het totaal beschikbaar gestelde krediet komt daarmee op € 22.102.000,-.

Uitputting reeds beschikbaar gestelde kredieten

Onderstaand een overzicht van de reeds beschikbaar gestelde kredieten.

Krediet (bedragen x € 1.000,-)	Beschikbaar gesteld	Beschikbaar per 1-1-2025	Uitgaven t/m 30-4-2025	Restant per 1-5-2025	Indicator
BRUIS	22.102	1.176	2.173	-997	

Herinrichting N284

Projectwebsite: <https://n284.nl/>

Basisinformatie

De aanpak van de provinciale weg N284 tussen Reusel en de A67 bij Hapert is een gezamenlijk project van de provincie Noord-Brabant, gemeente Bladel en gemeente Reusel-De Mierden. De drie partners streven samen met de omgeving naar een ontwerp dat voor iedereen leefbaar en veilig is, en bijdraagt aan zowel een goede bereikbaarheid van dorpen als aan een betere verkeersdoorstroming.

Recente besluitvorming

In dit onderdeel wordt inzicht gegeven in recentelijk door de raad genomen/te nemen besluiten m.b.t. dit project.

R24.007
Maart
2024

Op 21 maart 2024 heeft de gemeenteraad ingestemd met het Voorkeursalternatief N284, met uitzondering van de fietstunnel bij de Lange Trekken. De gemeenteraad heeft ingestemd met de extra bijdrage aan de fietstunnel Europalaan.

Stand van zaken

De gemeenteraad van Bladel is op 21 maart 2024 akkoord gegaan met het voorkeursalternatief voor de reconstructie van de N284, met uitzondering van de realisatie van de fietstunnel bij de Lange Trekken. De raad heeft ingestemd met de extra bijdrage aan de fietstunnel nabij Europalaan ad € 2.295.000,-.

Planning reconstructie

In Q1 en Q2 van 2025 zijn er informatieavonden georganiseerd, hebben er meedenksessies plaatsgevonden, zijn georganiseerde partijen geïnformeerd en zijn er velen één op één gesprekken gevoerd over het schetsontwerp. Het doel is om te werken aan een ontwerp wat voldoet aan de doelstellingen maar ook realistisch en haalbaar is en wat zo veel mogelijk aansluit op het verwachtingspatroon. Met name het laatste vraag veel tijd, uitleg en herhaling om iedereen mee te nemen in waarom bepaalde keuzes gemaakt worden.

Inmiddels is de ruimtelijke procedure (projectbesluit) gestart. Deze processen vragen tijd en aandacht. Zeker omdat het voorkeursalternatief alleen kan worden uitgevoerd als het binnen de stikstofnormen past. De uitvoering van de reconstructie kan daarom nog een paar jaar op zich laten wachten. De realisatie staat vooralsnog gepland voor 2028 tot 2030.

Planning groot onderhoud

Vooruitlopend op de grote reconstructie waren onderhoudswerkzaamheden noodzakelijk. Deze zijn in mei 2025 afgerond.

Financiën

In dit onderdeel wordt inzicht gegeven in de financiën m.b.t. dit project.

Investing	Toelichting
Bijdrage voorbereiding/ uitvoering herinrichting N284	Deel beschikbaar gesteld / deel geraamd in MIP
Extra financiële bijdrage fietstunnel Europalaan	Investering geraamd in MIP

Bijdrage uitvoering herinrichting N284

Tot op heden is er een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld van € 450.000,-. Daarnaast zijn in het meerjarenprogramma investeringen opgenomen vanaf 2025. In de jaren 2025 en 2026 zijn ramingen opgenomen voor de voorbereiding van respectievelijk € 136.000,- en € 200.000,-. Voor de jaren 2027 tot en met 2030 is een jaarlijkse investering opgenomen van € 1.200.000,- voor de uitvoering (2030 valt buiten de planperiode). In deze ramingen is reeds rekening gehouden met opgenomen indexatiekosten ad € 832.000,- zoals aangegeven in raadsvoorstel R23.004 met betrekking tot het Herzien VKA 2022.

Extra financiële bijdrage fietstunnel Europalaan

Op 21 maart 2024 heeft de gemeenteraad ingestemd met een extra bijdrage ad € 2.295.000,- voor de fietstunnel nabij Europalaan. Voor deze investering wordt ten laste van de algemene reserve een dekkingsreserve kapitaallasten gevormd. Ten laste van deze dekkingsreserve worden dan de kapitaallasten budgettair opgevangen.

Uitputting reeds beschikbaar gestelde kredieten

Onderstaand een overzicht van de reeds beschikbaar gestelde kredieten.

Krediet (bedragen x € 1.000,-)	Beschikbaar gesteld	Beschikbaar per 1-1-2025	Uitgaven t/m 30-4-2025	Restant per 1-5-2025	Indicator
Vorbereiding herinrichting N284	450	65	0	65	

5. Financiële begroting

5.1 Begroting lasten en baten

De aansluiting op de financiële mutaties per beleidsveld en een onderbouwing daarop zijn ondergebracht in de financiële begroting. In onderstaand overzicht treft u de mutaties van de lasten en baten van alle beleidsvelden aan. Voor extra inzicht in de financiële positie zijn de baten en lasten geschoond van verrekeningen met reserves.

(bedragen x € 1.000,-)	Begroting	Wijziging	Begroting na	Mutatie meerjarenraming			
	2025	ppn	wijz.	2026	2027	2028	2029
Lasten							
Bestuur en ondersteuning	-2.395 n	-255 n	-2.650 n	-262 n	-252 n	-179 n	-76 n
Overhead en ondersteuning organisatie	-7.574 n	-296 n	-7.870 n	-399 n	-436 n	-462 n	-419 n
Algemene dekkingsmiddelen	-963 n	1.442 v	479 v	-324 n	54 v	117 v	245 v
Veiligheid	-2.174 n	-40 n	-2.214 n	-152 n	-222 n	-258 n	-258 n
Verkeer en vervoer	-4.103 n	377 v	-3.726 n	386 v	374 v	216 v	-326 n
Economie	-821 n	-44 n	-865 n	-10 n	-10 n	-10 n	-10 n
Onderwijs	-2.528 n	-758 n	-3.286 n	-7 n	-65 n	-85 n	-245 n
Sport, cultuur en recreatie	-7.028 n	-2 n	-7.030 n	874 v	803 v	450 v	-25 n
Sociaal domein	-29.794 n	-2.765 n	-32.559 n	-2.004 n	-2.031 n	-1.961 n	-1.946 n
Volksgezondheid en milieu	-8.507 n	-2.233 n	-10.740 n	-145 n	-166 n	-170 n	-304 n
VHROSV	-8.290 n	-2.835 n	-11.125 n	604 v	-604 n	-1.231 n	-1.395 n
Baten							
Bestuur en ondersteuning	547 v	241 v	788 v	283 v	234 v	162 v	-15 n
Overhead en ondersteuning organisatie	110 v	39 v	149 v	-14 n	-14 n	-14 n	-14 n
Algemene dekkingsmiddelen	50.726 v	1.189 v	51.915 v	4.580 v	4.434 v	4.202 v	5.146 v
Veiligheid	105 v	3 v	108 v	3 v	3 v	3 v	3 v
Verkeer en vervoer	77 v	16 v	93 v				
Economie	1.702 v		1.702 v		140 v	280 v	420 v
Onderwijs	24 v	769 v	793 v	-12 n	-12 n	-12 n	-12 n
Sport, cultuur en recreatie	1.037 v	-3 n	1.034 v	12 v	8 v	8 v	8 v
Sociaal domein	6.005 v	283 v	6.288 v	231 v	230 v	230 v	230 v
Volksgezondheid en milieu	6.272 v	2.266 v	8.538 v	52 v	55 v	63 v	173 v
VHROSV	6.486 v	1.368 v	7.854 v	162 v	760 v	1.193 v	1.031 v
Totaal lasten	-74.177 n	-7.409 n	-81.586 n	-1.439 n	-2.555 n	-3.573 n	-4.759 n
Totaal baten	73.091 v	6.171 v	79.262 v	5.297 v	5.838 v	6.115 v	6.970 v
Saldo van baten en lasten	-1.086 n	-1.238 n	-2.324 n	3.858 v	3.283 v	2.542 v	2.211 v
Toevoeging reserves	-3.941 n	626 v	-3.315 n	-967 n	-286 n	-120 n	155 v
Onttrekking reserves	5.809 v	-328 n	5.481 v	-440 n	-368 n	-188 n	-107 n
Geraamd resultaat / algemene reserve	782 v	-940 n	-158 n	2.450 v	2.629 v	2.234 v	2.260 v

(- = nadeel en + = voordeel)

5.2 Begroting structureel en incidenteel

De perspectiefnota maakt ook onderscheid tussen structurele en incidentele middelen. Structurele middelen zijn jaarlijks terugkerende middelen. Incidentele, en de naam zegt het al, zijn eenmalig of voor een beperkt aantal jaren, terugkerende middelen. Om het huishoudboekje van de gemeente gezond te maken en te houden is het van belang om de jaarlijks terugkerende lasten te kunnen betalen uit de jaarlijks terugkerende inkomsten.

In onderstaand overzicht worden de structurele financiële uitkomsten en de incidentele financiële uitkomsten in totaliteit weergegeven. Ook worden de mutaties van de reserves afzonderlijk weergegeven.

Geact.meerjarenperspectief (bedragen x € 1.000,-)	2025	2026	2027	2028	2029
structureel:					
begrotingsresultaat na 4e wijziging 2025	v 998	n -1.562	n -2.146	n -2.354	n -2.354
bestuur en ondersteuning	n -18	n -72	n -41	n -98	n -90
veiligheid	n -23	n -149	n -219	n -255	n -255
verkeer en vervoer	v 412	v 386	v 374	v 216	n -326
economie	n -14	n -10	v 130	v 270	v 410
onderwijs	v 16	n -19	n -77	n -87	n -256
sport, cultuur en recreatie	v 25	v 886	v 811	v 458	n -17
sociaal domein	n -2.780	n -1.849	n -1.778	n -1.720	n -1.716
volksgezondheid en milieu	v 23	n -93	n -111	n -107	n -131
VHROSV	n -319	n -102	n -129	n -159	n -169
overzicht van de kosten van overhead	n -235	n -405	n -441	n -467	n -424
algemene dekkingsmiddelen	v 2.631	v 4.256	v 4.488	v 4.319	v 5.390
structureel meerjarenperspectief	v 715	v 1.268	v 860	v 17	v 61
mutaties reserves structureel	n -200	n -100			v 155
totaal structureel a	v 515	v 1.168	v 860	v 17	v 216
incidenteel:					
begrotingsresultaat na 4e wijziging 2024	n -218	v 5	v 35	v 100	v 100
bestuur en ondersteuning	v 1.032	n -814	n -286		
veiligheid	n -14				
verkeer en vervoer	n -19				
economie	n -30				
onderwijs	n -5			n -10	
sport, cultuur en recreatie	n -30				
sociaal domein	v 298	v 76	n -23	n -12	
volksgezondheid en milieu	v 10				
VHROSV	n -1.148	v 867	v 286	v 120	n -195
overzicht van de kosten van overhead	n -21	n -9	n -9	n -9	n -9
algemene dekkingsmiddelen					
incidenteel meerjarenperspectief	n -145	v 125	v 3	v 190	n -103
mutaties reserves incidenteel	n -530	n -399	n -346	n -227	n -107
totaal incidenteel b	n -675	n -274	n -343	n -37	n -210
totaal begrotingsresultaat a+b	n -160	v 894	v 518	n -20	v 6
reeds geraamde mutaties algemene reserve	n -780	v 1.557	v 2.111	v 2.254	v 2.254
aanvullende mutaties tlv / tgv algemene reserve	n -940	v 2.450	v 2.629	v 2.234	v 2.260

(- = nadeel en + = voordeel)

6. Bijlagen

6.1 Overzicht verwerkte ombuigingsmaatregelen

In onderstaand overzicht wordt een totaalijst van de verwerkte ombuigingsmaatregelen getoond.

omschrijving	(bedragen x € 1.000,-)	budgettaire voordelen / nadelen				
		2025	2026	2027	2028	2029
● Kwaliteit reserve buitengebied: overheveling alg. reserve	1.000					
● Algemene reserve: overheveling kwaliteit buitengebied	-1.000					
● Toeristenbelasting (3-jaar getrapte verhoging)				140	280	420
● Onroerende zaakbelasting: boventrendmatige verhoging			669	673	1.548	2.447
● Algemene uitkering: onderuitputting BCF			123	123	123	123
● Bijdrage inzake congressen	10	10	10	10	10	10
● Openbare verlichting	20	20	20	20	20	20
● Versobering budget kleinere verkeersaanpassingen	50	50	50	50	50	50
● Verlaging budget gladheidsbestrijding	26	26	26	26	26	26
● Bekostiging nieuwkomersonderwijs via spuk	18	18	18	18	18	18
● IHP Onderwijs: BENG i.p.v. ENG principe			5	5	5	5
● Beëindiging conciërgevergoedingen			17	17	17	17
● Uitvoeringsbudget cultuurinitiatieven	5	5	5	5	5	5
● Beëindiging instandhoudingsbijdragen monumenten			20	20	20	20
● Versobering uitvoering onderhoud bomen			28	63	63	63
● Verlaging krediet vervanging speeltoestellen			3	11	18	18
● Verlaging subsidie Bibliotheek De Kempen			51	51	51	51
● Beëindiging combinatiefunctie bewegingsonderwijs				20	20	20
● Effecturen bezuiniging KempenPlus			324	324	324	324
● Taakstelling GRSK			200	200	200	200
● Doorberekening kosten in rioolheffing	130	130	130	130	130	130
● Halveren budget ongediertebestrijding			15	15	15	15
● Uitstel digitaliseren bouwvergunningen			10	10	10	10
● Bedrijfsvoering			27	27	27	27
mutaties bestuur en ondersteuning		259	1.751	1.958	2.980	4.019

(- = nadeel en + = voordeel)

6.2 Overzicht geraamde baten en lasten per taakveld

Onderstaand worden de mutaties van de baten en lasten verdeeld over de voorgeschreven taakvelden:

Taakveld BBV (bedragen x € 1,-)	2025	2026	2027	2028	2029
0.1 Bestuur	-2.593	-21.999	-29.500	-29.500	-29.500
0.10 Mutaties reserves	298.058	-1.407.150	-653.622	-308.779	48.495
0.2 Burgerzaken	78.041	43.736	11.174	12.506	-61.116
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-89.400				
0.4 Overhead	-256.649	-413.528	-449.868	-475.613	-433.247
0.5 Treasury	-23.832	-148.041	-129.208	-137.449	-136.723
0.61 OZB woningen	-6.524	453.080	457.528	943.101	1.530.302
0.62 OZB niet-woningen	58.495	449.785	449.785	841.075	1.232.364
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	946.385	3.005.700	2.985.340	1.916.322	1.923.322
0.8 Overige baten en lasten	1.806.333	495.825	724.608	756.258	841.072
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-149.817				
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-36.339	-102.946	-172.410	-208.783	-208.744
1.2 Openbare orde en veiligheid	-929	-46.302	-46.302	-46.302	-46.302
2.1 Verkeer en vervoer	392.778	386.461	374.019	216.371	-326.167
3.1 Economische ontwikkeling	-13.000	-7.923	-7.923	-7.923	-7.923
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-1.125	-2.250	-2.250	-2.250	-2.250
3.4 Economische promotie	-30.000		140.000	280.000	420.000
4.2 Onderwijshuisvesting	-2.413	-42.474	-100.016	-110.355	-279.636
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	13.664	23.377	23.377	13.377	23.377
5.1 Sportbeleid en activering			20.000	20.000	20.000
5.2 Sportaccommodaties	270.691	915.104	777.751	417.473	-25.608
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
5.5 Cultureel erfgoed	-5.000	15.000	15.000	15.000	15.000
5.6 Media	-102.785	-24.785	-24.785	-24.785	-24.785
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-172.867	-24.609	18.311	25.356	-6.643
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-87.621	-292.432	-388.928	-280.058	-265.656
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	-7.232	-7.723	-6.765	-7.123	-6.824
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	-138.892	-145.246	-132.843	-137.479	-133.603
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	-12.612	-12.653	-12.574	-12.603	-12.579
6.3 Inkomensregelingen	-175.701	-239.715	-203.688	-209.698	-212.690
6.4 WSW en beschut werk	-136.293	89.192	90.416	69.332	63.402
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	-225.146	135.809	139.802	138.309	139.557
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	-234.691	-236.027	-233.419	-234.394	-233.579
6.712 Begeleiding (WMO)	-144.280	-145.249	-143.357	-144.064	-143.473
6.713 Dagbesteding (WMO)	-133.937	-134.204	-133.683	-133.878	-133.715
6.714 Overige maatwerkarrangementen (WMO)	-4.169	-4.452	-3.900	-4.106	-3.934
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	-747.787	-548.994	-546.638	-547.519	-546.782
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	-530	-566	-496	-522	-500
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	-231.005	-133.042	-129.067	-130.553	-129.311
6.791 PGB WMO	-6.004	-6.412	-5.616	-5.914	-5.665
6.792 PGB Jeugd	-112.598	-8.114	-7.107	-7.484	-7.169
6.821 Jeugdbescherming	-80.728	-80.775	-80.679	-80.715	-80.685
6.822 Jeugdreclassering	-2.620	-2.798	-2.451	-2.581	-2.472
7.1 Volksgezondheid	-11.500	-39.622	-59.608	-62.713	-87.038
7.2 Riolering	74.545	20.463	21.838	20.406	20.406
7.3 Afval	-5.017				
7.4 Milieubeheer	-25.217	-73.659	-73.659	-64.854	-64.854
8.1 Ruimte en leefomgeving	-192.068				
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-1.014.674	962.419	353.061	158.422	-166.710
8.3 Wonen en bouwen	-260.189	-196.792	-196.792	-196.792	-196.792
Totaal	-939.794	2.450.467	2.629.856	2.233.519	2.259.622

6.3 Geactualiseerd meerjarenprogramma 2025-2029

Onderstaand wordt het meerjarenprogramma na verwerking van de mutaties uit deze perspectiefnota weergegeven:

				Investerings					Budgettaire lasten / baten				
Programma	A/B	Omschrijving		2025-i	2026-i	2027-i	2028-i	2029-i	2025	2026	2027	2028	2029
Bestuur en ondersteuning													
Bestuur en ondersteuning	A												
Bestuur en ondersteuning	A	Algemene reserve: dekking dotatie reserve kpl gemeenschapshuis aan de Markt (Den Herd)							940.800				
Bestuur en ondersteuning	A	Algemene reserve: dekking dotatie reserve kpl gemeenschapshuis aan de Markt (praktijkschool)							670.307				
Bestuur en ondersteuning	A	Algemene reserve: dotatie (netto) opbrengst latende locatie Den Tref							-662.701				
Bestuur en ondersteuning	A	Algemene reserve: dotatie (netto) opbrengst latende locatie Het Palet								-285.664			
Bestuur en ondersteuning	A	Algemene reserve: dotatie (netto) opbrengst latende locatie Kloostertuin/medisch centrum							-151.300				
Bestuur en ondersteuning	A	Algemene reserve: dotatie (netto) opbrengst latende opbrengst locatie Den Herd							-891.475				
Bestuur en ondersteuning	A	Algemene reserve: dotatie opbrengst latende opbrengst locatie Praktijkschool							-370.307				
Bestuur en ondersteuning	A	Algemene reserve: toevoeging dekkingsreserve tunnel Europalaan										2.295.000	
Bestuur en ondersteuning	A	Reserve kapitaallasten investeringen: dekking tunnel Europalaan										82.238	
Bestuur en ondersteuning	A	Reserve kapitaallasten investeringen: tunnel Europalaan										-2.295.000	
Bestuur en ondersteuning	A	Reserve kpl (opbrengst locatie Den Tref)									28.783	51.693	51.463
Bestuur en ondersteuning	A	Reserve kpl (opbrengst locatie Het Palet)									42.494	42.306	42.117
Bestuur en ondersteuning	A	Reserve kpl gemeenschapshuis aan de Markt (Den Herd)							-940.800				
Bestuur en ondersteuning	A	Reserve kpl gemeenschapshuis aan de Markt (opbrengst locatie Den Herd)							21.168	42.242	42.054	42.054	
Bestuur en ondersteuning	A	Reserve kpl gemeenschapshuis aan de Markt (opbrengst locatie Praktijkschool)							16.758	30.097	29.963	29.963	
Bestuur en ondersteuning	A	Reserve kpl gemeenschapshuis aan de Markt (praktijkschool)							-670.307				
Economie													
Economie	A												
Economie	A	Vorbereiding verplaatsing brandweerkazerne en gemeentewerf Hapert naar KBP		-75.000					-1.125	-2.250	-2.250	-2.250	-2.250
Onderwijs													
Onderwijs	A												
Onderwijs	A	Integraal huisvestingsplan Onderwijs: BENG i.p.v. ENG principe							5.000	5.000	5.000	5.000	
Onderwijs	A	Integraal huisvestingsplan Onderwijs: Het Palet Hapert meubilair en onderwijsleerpakket			-66.000				-3.190	-6.248	-6.116	-5.984	
Onderwijs	A	Integraal huisvestingsplan Onderwijs: Het Palet Hapert uitvoering			-1.587.049				-43.644	-86.098	-84.907	-83.717	
Onderwijs	A	Integraal huisvestingsplan Onderwijs: Het Palet Hapert voorbereiding		-102.000					-2.805	-5.534	-5.457	-5.381	-5.304
Onderwijs	A	Integraal huisvestingsplan Onderwijs: SSBO De Piramide gymzaal						-1.800.000					-49.500
Onderwijs	A	Integraal huisvestingsplan Onderwijs: SSBO De Piramide uitvoering						-4.417.000					-121.468
Onderwijs	A	Integraal huisvestingsplan Onderwijs: SSBO De Piramide voorbereiding				-384.000					-10.560	-20.832	-20.544
Overhead en ondersteuning org.													
Overhead en ondersteuning org.	A												
Overhead en ondersteuning org.	A	Vrijval van huidige formatie a.g.v. wijziging organisatiestructuur							166.108	332.216	332.216	332.216	332.216
Overhead en ondersteuning org.	A	Wijziging organisatiestructuur t.b.v. toekomstbestendigheid organisatie							-444.303	-888.606	-888.606	-888.606	-888.606
Overhead en ondersteuning org.													
Overhead en ondersteuning org.	B	Uitbreiding formatie toezichthouder							-75.536	-75.536	-75.536	-75.536	-75.536
Ruimtelijke ontwikkeling en beheer													
Ruimtelijke ontwikkeling en beheer	A												
Ruimtelijke ontwikkeling en beheer	A	Anticiperende verwerving: inbreng grond schietterrein		300.800					4.512	9.024	9.024	9.024	9.024
Ruimtelijke ontwikkeling en beheer	B												
Ruimtelijke ontwikkeling en beheer	B	Aankoop landbouwperceel t.b.v. Kroonvnsche Heide		-315.000					-4.725	-9.450	-9.450	-9.450	-9.450
Ruimtelijke ontwikkeling en beheer	B	Ontwikkeling latende locatie Den Herd							891.475				
Ruimtelijke ontwikkeling en beheer	B	Ontwikkeling latende locatie Den Tref							662.701				
Ruimtelijke ontwikkeling en beheer	B	Ontwikkeling latende locatie Het Palet								285.664			
Ruimtelijke ontwikkeling en beheer	B	Ontwikkeling latende locatie Kloostertuin/medisch centrum							151.300				
Ruimtelijke ontwikkeling en beheer	B	Ontwikkeling latende locatie Praktijkschool							370.307				

			Investerings					Budgettaire lasten / baten				
Programma	A/B	Omschrijving	2025-i	2026-i	2027-i	2028-i	2029-i	2025	2026	2027	2028	2029
Sociaal domein												
Sociaal domein	A											
Sociaal domein	A	Afsluiting bouwkrediet Gem. aan de Markt Fase 1: BDB-index 4%	-632.910					-17.405	-34.335	-33.861	-33.386	-32.911
Sociaal domein	A	Afsluiting bouwkrediet Gem. aan de Markt Fase 1: beschikbaar stellen DUMAVA-subsidie	-391.181					-10.757	-21.222	-20.928	-20.635	-20.341
Sociaal domein	A	Afsluiting bouwkrediet Gem. aan de Markt Fase 1: definitieve afrekening (fase 2)										
Sociaal domein	A	Afsluiting bouwkrediet Gem. aan de Markt Fase 1: meerkosten bestekscommissies	-311.866					-8.576	-16.919	-16.685	-16.451	-16.217
Sociaal domein	A	Afsluiting bouwkrediet Gem. aan de Markt Fase 1: niet-werkend WKO-systeem	-455.000					-12.513	-24.684	-24.343	-24.001	-23.660
Sociaal domein	A	Afsluiting bouwkrediet Gem. aan de Markt Fase 1: verhalen meerkosten bestekscommissies										
Sociaal domein	A	Afsluiting bouwkrediet Gem. aan de Markt Fase 1: verzoek aanvullende DUMAVA-subsidie										
Sociaal domein	A	Programmamaker-/ontwikkelaar MFA Hart van Hapert en BRUIS						-100.000	-100.000			
Sport, cultuur en recreatie												
Sport, cultuur en recreatie	A											
Sport, cultuur en recreatie	A	Berekening sportvelden			-75.000		-75.000			-3.625	-7.100	-10.575
Sport, cultuur en recreatie	A	Herinrichting Smagtenbocht: Aanleg grasvelden			-636.005	-91.694				-17.490	-37.025	-39.000
Sport, cultuur en recreatie	A	Herinrichting Smagtenbocht: Aanleg grasvelden bijdrage SPUK			91.585	13.204				2.519	5.331	5.616
Sport, cultuur en recreatie	A	Herinrichting Smagtenbocht: Groen en infra			-20.933					-733	-1.440	-1.415
Sport, cultuur en recreatie	A	Herinrichting Smagtenbocht: Groen en infra bijdrage SPUK			3.014					106	207	204
Sport, cultuur en recreatie	A	Herinrichting Smagtenbocht: Nieuwbouw ONA / St. Jorisgilde	-1.028.500					-28.284	-55.796	-55.025	-54.253	-53.482
Sport, cultuur en recreatie	A	Herinrichting Smagtenbocht: Nieuwbouw ONA / St. Jorisgilde: bijdrage SPUK	148.104					4.073	8.035	7.924	7.812	7.701
Sport, cultuur en recreatie	A	Herinrichting Smagtenbocht: Nieuwbouw ONA / St. Jorisgilde: inbreng grond schietterrein	-300.800					-9.024	-9.024	-9.024	-9.024	-9.024
Sport, cultuur en recreatie	A	Herinrichting Smagtenbocht: Nieuwbouw ONA / St. Jorisgilde: parkeren										
Sport, cultuur en recreatie	A	Herinrichting Smagtenbocht: Stelpost besparing onderhoud / energie e.d.							75.000	75.000	75.000	75.000
Sport, cultuur en recreatie	A	Herinrichting Smagtenbocht: Verlichting: armaturen		-145.580	-46.077	-23.082			-5.823	-13.271	-15.750	-16.351
Sport, cultuur en recreatie	A	Herinrichting Smagtenbocht: Verlichting: armaturen bijdrage SPUK		20.964	6.635	3.324			839	1.911	2.268	2.355
Sport, cultuur en recreatie	A	Herinrichting Smagtenbocht: Verlichting: grondkabels		-40.499	-20.328	-8.656			-1.417	-3.497	-4.440	-4.659
Sport, cultuur en recreatie	A	Herinrichting Smagtenbocht: Verlichting: grondkabels bijdrage SPUK		5.832	2.927	1.246			204	503	639	671
Sport, cultuur en recreatie	A	Herinrichting Smagtenbocht: Verlichting: masten		-64.632	-35.235	-5.771			-1.777	-4.475	-5.528	-5.607
Sport, cultuur en recreatie	A	Herinrichting Smagtenbocht: Verlichting: masten bijdrage SPUK		9.307	5.074	831			256	645	796	807
Sport, cultuur en recreatie	A	Nieuwe bestemming / inrichting korbalaccommodatie sportpark Hoogeloo	-125.000					-4.375	-8.600	-8.450	-8.300	-8.150
Sport, cultuur en recreatie	A	Opstellen nieuw hoofdveld W Netersel	-15.000					-413	-814	-803	-791	-780
Sport, cultuur en recreatie	A	Sportpark De Lemelvelden: renovatie gebouw De Witpen		-91.000					-3.185	-6.261	-6.152	-6.042
Sport, cultuur en recreatie	A	Uitvoering groenstructuurplan		-150.000	-150.000	-150.000	-150.000		-5.250	-15.570	-25.710	-35.670
Sport, cultuur en recreatie	A	Verplaatsing / revisie evenementenkaas + watermeterput	-50.000					-2.417	-4.733	-4.633	-4.533	-4.433
Sport, cultuur en recreatie	A	Vervanging openbaar groen		-260.000	-260.000	-260.000	-260.000		-9.100	-26.988	-44.564	-61.828
Sport, cultuur en recreatie	A	Vervanging speeltoestellen		-47.500	-75.000	-37.500	-75.000		-3.087	-10.907	-17.852	-22.727
Sport, cultuur en recreatie	A	Vervanging veldafrostering/hekwerken sportvelden	15.000	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000	725	695	-755	-2.175	-3.565
Sport, cultuur en recreatie	B											
Sport, cultuur en recreatie	B	Multifunctionele accommodatie met binnenzwembad, zwembad en loopparcours	-500.000	-500.000	-6.500.000	-10.000.000		-10.816	-32.447	-183.865	-540.780	-757.092
Sport, cultuur en recreatie	B	Multifunctionele accommodatie met binnenzwembad: exploitatie subsidie									-22.500	-225.000
Sport, cultuur en recreatie	B	Multifunctionele accommodatie met binnenzwembad: huur										
Sport, cultuur en recreatie	B	Multifunctionele accommodatie met binnenzwembad: installaties				-500.000					-10.816	-28.714
Veiligheid												
Veiligheid	A											
Veiligheid	A	Renovatie dak brandweerkazerne Bladel			-32.000					-1.120	-2.202	-2.163
Verkeer en vervoer												
Verkeer en vervoer	A											
Verkeer en vervoer	A	Fietspad Dominépad rijkssubsidie	340.000					8.500	16.796	16.592	16.388	16.184
Verkeer en vervoer	A	Herinrichting Snelerslaan		-300.000					-7.500	-14.820	-14.640	-14.460

				Investeringsen					Budgettaire lasten / baten				
Programma	A/B	Omschrijving		2025-i	2026-i	2027-i	2028-i	2029-i	2025	2026	2027	2028	2029
Verkeer en vervoer	A	Herinrichting Varkensmarkt			-1.430.000	-420.000	-1.430.000	-1.430.000		-35.750	-10.500	-20.748	-20.496
Verkeer en vervoer	A	Uitvoering verkeersvisie			-1.739.211	-1.826.172	-1.917.480	-2.013.354		-43.480	-106.392	-176.176	-245.102
Verkeer en vervoer	A	Verbetering / gepland groot onderhoud wegen			-58.133	-58.133	-58.133	-58.133		-2.325	-6.888	-11.364	-15.753
Verkeer en vervoer	A	Vervanging openbare verlichting: armaturen			-62.593	-62.593	-62.593	-62.593		-1.721	-5.117	-8.466	-11.768
Verkeer en vervoer	A	Vervanging openbare verlichting: masten											
Verkeer en vervoer	A	Voorbereiding herinrichting N284		-136.000	-200.000				-6.574	-22.541	-31.535	-30.863	-30.191
Verkeer en vervoer	B												
Verkeer en vervoer	B	Aanleg noordoostelijk traject fietspad Cartierheide					-1.000.000					-25.000	-49.400
Verkeer en vervoer	B	Aanleg tunnel nabij Europalaan: bijdrage aan provincie						-2.295.000					-110.925
Verkeer en vervoer	B	Infrastructuurele projecten Egyptische Poort											
Verkeer en vervoer	B	Uitvoering herinrichting N284				-1.200.000	-1.200.000	-1.200.000			-58.000	-171.600	-282.800
Volksgezondheid en milieu													
Volksgezondheid en milieu	A												
Volksgezondheid en milieu	A	Dekking voorziening afvalstoffenheffing: vervanging ondergrondse containers							3.625	10.725	17.675	24.475	27.500
Volksgezondheid en milieu	A	Rioolrechten: uitvoering GRP							55.455	164.992	273.154	379.942	
Volksgezondheid en milieu	A	Uitvoering GRP: klimaatmaatregelen			-532.000	-532.000	-532.000	-532.000		-13.300	-39.581	-65.543	-91.185
Volksgezondheid en milieu	A	Uitvoering GRP: vervanging gemalen			-79.650	-79.650	-79.650	-79.650		-3.186	-9.439	-15.572	-21.586
Volksgezondheid en milieu	A	Uitvoering GRP: vervanging riolering			-1.558.760	-1.558.760	-1.558.760	-1.558.760		-38.969	-115.972	-192.039	-267.171
Volksgezondheid en milieu	A	Vervanging ondergrondse containers		-75.000	-75.000	-75.000	-75.000		-3.625	-10.725	-17.675	-24.475	-27.500
Volksgezondheid en milieu	B												
Volksgezondheid en milieu	B	Aankoop t.b.v. visie 'Centrumplan Bladel'		-1.499.420					-44.983	-44.983	-44.983	-44.983	-44.983
Eindtotaal				-5.208.773	-8.966.505	-15.382.650	-18.986.714	-16.021.490	-500.712	-1.038.732	-1.461.264	-2.114.651	-3.093.034

6.4 Overzicht verloop algemene reserve

In onderstaand overzicht wordt het geprognosticeerde verloop van de algemene reserve weergegeven:

prognose verloop omvang algemene reserve (x € 1,-)	2025	2026	2027	2028	2029
geraamde stand algemene reserve begin jaar	18.739.000	17.832.000	19.252.000	20.057.000	20.351.000
vermeerderingen					
afsluitingen grondexploitaties obv voorzichtige variant	91.000	62.000		315.000	
opbrengsten achterblijvende locaties tbv Het Palet			286.000		
opbrengst verkoop kloostertuin	125.000				
opbrengst verkoop medisch centrum		151.000			
opbrengsten achterblijvende locaties tbv Den Herd		891.000			
opbrengsten achterblijvende locaties tbv Praktijkschool		370.000			
opbrengsten achterblijvende locaties tbv Den Tref		663.000			
shortlist ombuigingen (vanuit kw. Buitengebied)	1.000.000				
exploitatiesaldo	2.870.000				
verminderingen					
toevoeging dekkingsreserve kapitaaluitgaven tunnel Europalaan					-2.295.000
toevoeging dekkingsreserve krediet de Piramide					-6.217.000
aanvulling dekkingsreserve tbv oude Kloostertuin / med.centrum	-251.000				
aanvulling dekkingsreserve tbv Het Palet	-944.000				
aanvulling dekkingsreserve tbv Den Herd naar de Markt		-941.000			
aanvulling dekkingsreserve tbv praktijkschool Den Herd naar de Markt		-670.000			
aanvulling dekkingsreserve tbv Den Tref	-1.000.000				
uitvoeringsprogramma duurzaamheid particulieren	-350.000				
aanvulling algemene reserve grondexploitatie	-576.000				
resultaatbestemming aanvulling voorziening Hart van Hapert					
budgetoverhevelingen	-1.185.000				
eenmalige kosten / sloopkosten herinr.De Smagtenboch	-455.000				
dekking kortetermijnmaatregelenpakket Randweg A2 Eindhoven					
bestemming resultaat 2024	-71.000				
overige mutaties					
saldo begroting na ppn	-160.000	894.000	519.000	-21.000	5.000
geraamde stand algemene reserve eind	17.832.000	19.252.000	20.057.000	20.351.000	11.844.000

Nummer : R25.036

Onderwerp : Vaststellen perspectiefnota 2025

Aan de raad

Inleiding

In artikel 6 van de 'Financiële verordening gemeente Bladel 2023' is bepaald dat het college de raad informeert over de realisatie van de begroting door middel van tussentijdse rapportages. De eerste tussentijdse rapportage in de cyclus is de perspectiefnota. In deze perspectiefnota hebben we naast actualisatie van het bestaande beleid ook het bestaande meerjarenprogramma geactualiseerd en op onderdelen geherprioriteerd. Daarnaast zijn er een aantal nieuwe activiteiten die onzes inziens ook een plek moeten krijgen in de meerjarenraming. Tevens worden ombuigingsmaatregelen voorgelegd in deze perspectiefnota.

De perspectiefnota is te benaderen via zowel <https://bladel.begrotingsapp.nl/> als een boekwerk in de vorm van een pdf-bestand (bijlage).

In de perspectiefnota wordt enerzijds inzicht gegeven in de politieke keuzes ten aanzien van het te voeren beleid voor de toekomst en anderzijds informeren we de raad over de voortgang van de uitvoering van de lopende begroting en het actualiseren van (het inzicht in) de financiële positie van de gemeente.

Voorstel

1. de perspectiefnota 2025 vast te stellen en de in de perspectiefnota opgenomen financiële uitkomsten voor de dienstjaren 2025 en volgende te accepteren;
2. het beschikbaar stellen van de benodigde budgetten en investeringen voor realisering van de voor 2025 geplande activiteiten met een A-rubricering;
3. in te stemmen met de bij de hoofdtaakvelden weergegeven toevoegingen en onttrekkingen aan reserves;
4. de 6^e begrotingswijziging 2025 vast te stellen.

Beoogd effect

De perspectiefnota 2025 vormt de opmaat naar de begroting 2026-2029. In deze perspectiefnota schetsen wij de hoofdlijnen van het gewenste beleid voor het volgende jaar (in dit geval 2026). Gekoppeld daaraan bieden wij u een doorkijk in de ontwikkeling van de financiële positie en gewenste budgetmutaties. Via deze perspectiefnota wordt u daarmee vroegtijdig op de hoogte gebracht van ontwikkelingen en keuzes die de raad kan maken als voorloper op de begroting 2026-2029. De behandeling van de perspectiefnota vormt vervolgens het moment waarop uw raad uw mening kunt geven. Daarmee ontstaat het kader waarbinnen wij vervolgens de begroting 2026-2029 opstellen.

In de Gemeentewet staat aangegeven dat de gemeenteraad erop toe ziet dat de begroting in evenwicht is. Hiervan kan hij afwijken indien aannemelijk is dat het evenwicht in de begroting in de eerstvolgende jaren tot stand zal worden gebracht (artikel 189 lid 2 Gemeentewet). Solide financieel beleid is het uitgangspunt. Artikel 22 van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) vult hierop aan dat de meerjarenraming de financiële gevolgen voor de drie jaren volgend op het begrotingsjaar bevatten.

Voor wat betreft de meerjarenraming is een van de vereisten dat de eerste of de laatste jaar-schijf structureel sluitend is. Voor de perspectiefnota geldt deze vereiste niet. Deze kaderstelling is richtinggevend voor het college bij de samenstelling van de begroting 2026.

Argumenten

1.1 Kennisnemen van de perspectiefnota 2025 en instemmen met de actualisatie van het bestaande beleid.

Binnen de kaders en spelregels van de financiële kaderstelling (zie raadsvoorstel R25.021) zijn structurele en incidentele ontwikkelingen, knelpunten, afwijkingen of noodzakelijke aanpassingen in bestaand beleid doorvertaald naar de perspectiefnota. Hierdoor geeft de perspectiefnota inzicht in de voortgang van de beleidsdoelstellingen, zoals opgenomen in de begroting en de beleidsontwikkelingen ingegeven door interne en externe factoren. Bovendien beschrijft de perspectiefnota de incidentele en structurele mee- en tegenvallers voor zover bekend ten tijde van het opstellen van de perspectiefnota (inclusief structurele doorwerking mutaties jaarrekening). De perspectiefnota geeft de situatie per ultimo mei weer.

2.1 Het is een bevoegdheid van de raad investeringskredieten (uit het meerjarenprogramma) beschikbaar te stellen voor het uitvoeren van beleid in het komende begrotingsjaar.

In de 'Financiële verordening gemeente Bladel 2023' is geregeld dat nieuwe investeringen, waarvoor reeds politieke kaderstelling aanwezig is op basis van door de raad vastgestelde beheerplannen, beleidsnotities en/of besluiten en (uitbreidings)investeringen gericht op interne bedrijfsvoering en ramingen van geringe omvang, bij de vaststelling van de begroting geautoriseerd worden.

Op basis van deze criteria hebben wij de noodzakelijke en gewenste investeringen en budgetten voor 2025 voorzien van een A- of B-rubricering. De zgn. A-investeringen/budgetten, zoals opgenomen in het meerjarenprogramma, voldoen aan de hiervoor geformuleerde criteria. Reden waarom wij uw raad voorstellen om de uitvoering van deze investeringen en budgetten, na vaststelling van de perspectiefnota 2025 door uw raad, op te dragen aan ons college. In dit verband wordt bedoeld, dat uw raad bij de vaststelling tevens daarvoor formeel de noodzakelijke kredieten/budgetten voor planjaar 2025 beschikbaar stelt. Tevens wordt hiermede een doelmatigere en slagvaardigere werkwijze voor de organisatie bewerkstelligd.

Voor de uitvoering van de zgn. B-investeringen zal daarentegen nog steeds afzonderlijke besluitvorming door uw raad plaats vinden.

3.1 Met de vaststelling van de perspectiefnota wordt de raad gevraagd in te stemmen met de weergegeven toevoegingen en onttrekkingen aan reserves.

Het vormen van en beschikken over reserves is de bevoegdheid van de raad. Mutaties in reserves die niet zijn geraamd of waarover de raad in het betreffende begrotingsjaar niet alsnog een besluit heeft genomen zijn onrechtmatig.

4.1 Door vaststelling van de 6^e begrotingswijziging 2025 worden budgetten geautoriseerd door de raad.

De financiële uitkomsten voor dienstjaar 2025 worden middels vaststelling van de 6^e begrotingswijziging 2025 geautoriseerd. De (structurele) financiële uitkomsten ná planjaar 2025 werken door naar de nieuwe planperiode 2026-2029 c.q. de ontwerpbegroting 2026.

Kanttekeningen

1. Door middel van de perspectiefnota wordt de raad in een vroegtijdig stadium betrokken bij de totstandkoming van de begroting 2026 en kan hij hieraan richting geven.

De perspectiefnota kan gewijzigd vastgesteld worden. Bij het doen van eventuele wijzigingsvoorstellen geldt evenwel de restrictie dat de raad erop toe moet zien dat de begroting 2026 in evenwicht is. Hiervan kan afgeweken worden indien aannemelijk is dat het evenwicht in de begroting in de eerstvolgende jaren tot stand zal worden gebracht (artikel 189 lid 2 Gemeentewet). Solide financieel beleid is het uitgangspunt.

2. De meicirculaire 2025 is nog niet verwerkt in de perspectiefnota

De algemene uitkering is veruit de belangrijkste inkomstenbron voor gemeenten, zo ook voor de gemeente Bladel. De gemeente krijgt circa 60% van haar inkomsten van het Rijk. Via circulaire informeert het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) gemeenten over de ontwikkeling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds. De eerstvolgende circulaire zal naar verwachting eind mei 2025 verschijnen.

In de concept-perspectiefnota is de algemene uitkering door ons, als voorloper op de meicirculaire 2025, opnieuw doorgerekend. Dit hebben we gedaan op basis van de meest actuele informatie en de Voorjaarsnota van het rijk. Wanneer de meicirculaire er is weten we met meer zekerheid hoeveel geld er in het vat zit voor de gemeenten. De ervaring leert dat de meicirculaire de omvang van de algemene uitkering flink kan veranderen.

Nadat wij de financiële consequenties van de meicirculaire financieel vertaald hebben voor onze gemeente zullen wij het college en de raad hiervan mededeling doen, zodat de financiële consequenties van de meicirculaire betrokken kunnen worden bij de besluitvorming over deze perspectiefnota.

Financiën

In het onderstaand overzicht treft u de geactualiseerde meerjarenraming aan waarin alle in de perspectiefnota weergegeven mutaties zijn verwerkt.

Meerjarenperspectief (bedragen x € 1.000,-)	2025	2026	2027	2028	2029
structureel:					
begrotingsresultaat na 4e wijziging 2025	v 998	n -1.562	n -2.146	n -2.354	n -2.354
mutaties perspectiefnota	n -113	v 3.249	v 3.590	v 3.235	v 4.411
mutaties meerjarenprogramma	n -370	n -520	n -583	n -864	n -1.841
structureel meerjarenperspectief	a v 515	v 1.167	v 861	v 17	v 216
incidenteel:					
begrotingsresultaat na 4e wijziging 2025	n -218	v 5	v 35	v 100	v 100
mutaties perspectiefnota	n -457	n -279	n -378	n -137	n -310
mutaties meerjarenprogramma					
incidenteel meerjarenperspectief	b n -675	n -274	n -343	n -37	n -210
totaal begrotingsresultaat	a+b n -160	v 893	v 518	n -20	v 6
reeds geraamde mutaties algemene reserve	n -780	v 1.557	v 2.111	v 2.254	v 2.254
aanvullende mutaties tlv/tgv algemene reserve	n -940	v 2.450	v 2.629	v 2.234	v 2.260

(- = nadeel en + = voordeel)

Planjaar 2026 sluit nog met een structureel overschot van € 1.167.000,-. In meerjarig perspectief gezien sluit de concept-perspectiefnota met een structureel overschot van € 216.000,- in 2029.

Nadat wij de financiële consequenties van de meicirculaire financieel vertaald hebben voor onze gemeente zullen wij uw raad hiervan mededeling doen, zodat de financiële consequenties van de meicirculaire betrokken kunnen worden bij de besluitvorming over deze perspectiefnota.

Prognose algemene reserve

De prognose van de algemene reserve begeeft zich voor de gehele planperiode boven de vastgestelde ondergrens. Dit betekent dat de geprognosticeerde omvang meer dan voldoende is om onze risico's op te vangen. Het meerjarig geprognosticeerde verloop van de algemene reserve kan dan als volgt weergegeven worden:

(bedragen x € 1.000,-)	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028	begroting 2029
a. totaal noodzakelijke omvang (weerstandsvormogen)	2.282	2.282	2.282	2.282	2.282
b. geïnventariseerde risico's (gemiddeld)	1.630	1.630	1.630	1.630	1.630
c. stand algemene reserve begin van het jaar	18.739	17.832	19.252	20.057	20.351
d. stand algemene reserve eind van het jaar	17.832	19.252	20.057	20.351	11.844
e. algemene reserve (vrije ruimte eind van het jaar): d - a	15.550	16.970	17.775	18.069	9.562
f. ratio algemene reserve eind van het jaar d / a	7,81	8,44	8,79	8,92	5,19
g. betekenis	uitstekend	uitstekend	uitstekend	uitstekend	uitstekend

Binnen het huidige beleid is bepaald dat de ratio algemene reserve minimaal 1 (= kwalificatie voldoende) dient te zijn.

Ten aanzien van de geraamde stand van de algemene reserve willen wij -met nadruk- niet onvermeld laten dat het vooralsnog geprognosticeerde resultaten betreffen. Daadwerkelijke bestedingsvoorstellen dienen steeds beoordeeld te worden aan de werkelijke gerealiseerde resultaten. In de vastgestelde nota's weerstandsvermogen en risicomanagement, alsmede reserves en voorzieningen is bepaald dat bestedingsvoorstellen ten laste van de algemene reserve slechts zijn aan te bevelen, wanneer er middelen resteren boven de omvang van de risicoprofielen.

Financieel toezicht gemeente

Gedeputeerde Staten houden toezicht op de ontwikkeling van de financiële positie van gemeenten. Heeft de gemeente een begroting die structureel niet in evenwicht is? Dan kunnen zij onder zogenoemd preventief financieel toezicht worden geplaatst.

Repressief toezicht is echter regel. Dit houdt in dat we de begroting direct kunnen uitvoeren, zonder dat hier vooraf goedkeuring van de provincie vereist is. We komen in aanmerking voor repressief toezicht wanneer de begroting, inclusief nieuw beleid, naar het oordeel van de provincie structureel en reëel in evenwicht is. Mocht dit niet het geval zijn, dan dient de meerjarenraming voldoende aannemelijk te maken dat dit evenwicht uiterlijk in de laatste jaarschijf wordt bereikt. Daarnaast dienen de jaarrekening en de begroting tijdig, respectievelijk vóór 15 juli en 15 november, aan de provincie te zijn toegezonden.

Er kan volgens de provincie ook geen sprake zijn van opschuivend perspectief. Bij de beoordeling van het structureel en reëel evenwicht, beoordeelt de provincie of er sprake is van een opschuivend perspectief. Daarmee wordt bedoeld, dat het niet toegestaan is om ieder jaar opnieuw een (meerjaren)begroting aan te bieden waarbij uitsluitend de laatste jaarschijf in evenwicht is.

In de Gemeentewet staat aangegeven dat de raad erop toe ziet dat de (meerjaren)begroting in evenwicht is. Op basis van het voorliggende meerjarenperspectief zal repressief toezicht leidend zijn.

Communicatie

De communicatie over de perspectiefnota 2025 geschiedt t.z.t. conform de reguliere kanalen.

Uitvoering

Na vaststelling door uw raad wordt deze perspectiefnota 2025 samen met de bijbehorende begrotingswijziging op grond van de Gemeentewet binnen twee weken opgestuurd naar Gedeputeerde Staten.

Nadat uw raad de perspectiefnota vastgesteld heeft zullen de financiële consequenties in de meerjarenraming worden verwerkt. Binnen de opgenomen kaders, zal ons college de ontwerp-begroting 2026-2029 opstellen.

Bladel, 27 mei 2025

Burgemeester en wethouders van Bladel,

de secretaris,

de burgemeester,

Bijlage(n)

- a) 25.12763 Perspectiefnota 2025
- b) 25.12762 Ontwerp-raadsbesluit perspectiefnota 2025

Ontwerp-raadsbesluit

25.12762

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R25.036 van burgemeester en wethouders van 27 mei 2025;

gelet op de bepalingen in de Gemeentewet en de Financiële verordening 2023 van de gemeente Bladel;

overwegende dat

- binnen de kaders en spelregels van de financiële kaderstelling, de structurele en incidentele ontwikkelingen, knelpunten, afwijkingen of noodzakelijke aanpassingen in bestaand beleid door vertaald worden naar de perspectiefnota;
- het geactualiseerde meerjarenperspectief inzicht geeft in de financiële positie van de gemeente;

besluit:

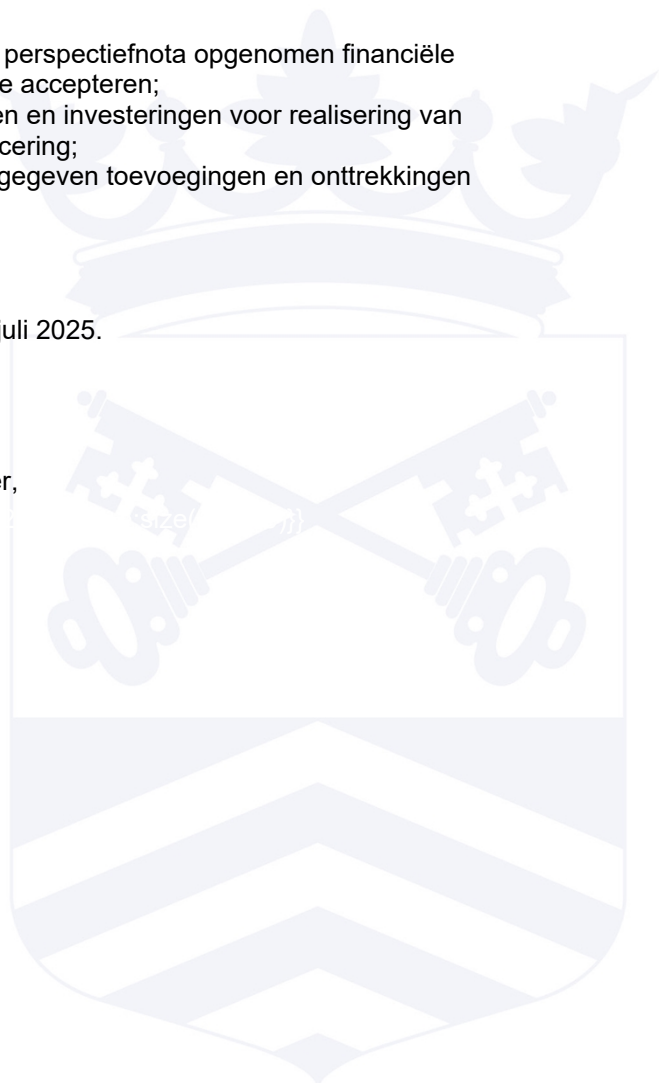
1. de perspectiefnota 2025 vast te stellen en de in de perspectiefnota opgenomen financiële uitkomsten voor de dienstjaren 2025 en volgende te accepteren;
2. het beschikbaar stellen van de benodigde budgetten en investeringen voor realisering van de voor 2025 geplande activiteiten met een A-rubricering;
3. in te stemmen met de bij de hoofdtaakvelden weergegeven toevoegingen en onttrekkingen aan reserves;
4. de 6^e begrotingswijziging 2025 vast te stellen.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 8 juli 2025.

De raad voornoemd,

de griffier,

de voorzitter,

MEDEDELING

Nummer : RM25.060

Onderwerp : Heroverweging verdeelsleutel KempenPlus

Aan de raad

Samenvatting

Het college heeft in zijn vergadering van 1 juli 2025 besloten om de portefeuillehouder mandaat te verlenen om in te stemmen met een herziene kostenverdeling op basis van de rijksbijdrage cluster participatie en in te brengen dat effecten en werking van deze nieuwe verdeelsleutel periodiek worden geëvalueerd. Het bestuur van KempenPlus zal in de eerstvolgende bestuursvergadering vervolgens unaniem instemmen met de nieuwe verdeelsleutel. Met deze raadsmededeling informeert het college u over de overwegingen die hieraan ten grondslag liggen, en over de vervolgstappen die worden gezet om tot wijziging van het bijdragebesluit te komen. Tevens informeert het college u over het effect van wijzigen van deze verdeelsleutel op het meerjarenperspectief. U kunt dit betrekken bij de beraadslagingen over de Perspectiefnota 2025.

Aanleiding

Sinds het wijzigen van de verdeelsleutel in 2019 is er door meerdere gemeenten regelmatig op aangedrongen om deze verdeelsleutel te herzien. Mede doordat de afspraak om de verdeelsleutel vóór 1 juli 2021 te evalueren, niet is opgevolgd, is de urgentie steeds verder verhoogd.

In 2024 is door de deelnemers in de GR KempenPlus besloten om door Bureau Berenschot een onafhankelijk (vervolg)onderzoek te laten verrichten naar het optimaliseren van de interne organisatie van KempenPlus. In maart 2025 is het onderzoek opgeleverd (scope 1). In het onderzoek is de financiële verdeelsleutel meegenomen. Op bladzijde 37 van het rapport staat onder paragraaf 6.6: "Als voor de verdeelsleutel wordt uitgegaan van solidariteit, profijtbeginsel en continuïteit is de rijksbijdrage een betere sleutel voor de verdeling dan de huidige sleutel". Daarbij is het volgende advies opgenomen: "Heroverweeg de huidige verdeelsleutel voor de uitvoering van de Participatiewet en de WSW. Neem de verdeling van de rijksmiddelen mee in de overweging".

Op 3 april jl. heeft het bestuur van KempenPlus het rapport vastgesteld en daarmee ingestemd met de aanbevelingen die zijn gedaan. Via een raadsmededeling (RM25.032) is het rapport met de aanbevelingen met uw raad gedeeld.

In de bestuursvergadering van 26 juni is het bestuur van KempenPlus er niet in geslaagd om consensus te bereiken en is er geen besluit genomen over de verdeelsleutel. Tijdens een overleg met de vier colleges op 30 juni jl. is duidelijk gebleken dat er bij de colleges van Bergeijk, Eersel en Reusel-De Mierden, vanwege de eerder geuite urgentie, geen ruimte was om hun portefeuillehouders een ander besluit te laten nemen dan nu wordt voorgesteld.

Omwille van de genoemde en onderkende argumenten van solidariteit, profijtbeginsel en continuïteit, en niet in de laatste plaats het belang van de samenwerking tussen de Kempengemeenten heeft het college besloten om richting te geven voor aanpassing van het Bijdragebesluit.

Overwegingen van het college

Het college heeft uitgebreid stilgestaan bij de ontstane situatie.

Team:

Behandelend ambtenaar:
Ruud Lathouwers

Telefoonnummer:
0497-361636

Het bestuur van KempenPlus heeft op 3 april jl. het rapport Berenschot vastgesteld en daarmee ingestemd met de aanbevelingen die zijn gedaan. De richting die het college met zijn besluit meegeeft is hiermee in lijn. Het besluit doet recht aan de uitkomsten van het voorstel. Alhoewel meerdere varianten voor handen waren om te komen tot een ingroeiscenario voor Bladel, heeft bespreking hiervan door het bestuur van KempenPlus niet geleid tot consensus. Het College van Bladel neemt hiermee het initiatief om uit de patstelling te komen en daarmee recht te doen aan de uitkomsten van het onderzoek.

De samenwerking binnen de Kempengemeenten kan als gevolg van het niet nemen van een besluit door het bestuur van KempenPlus onder druk komen te staan. Onder verwijzing naar de aanleiding kan worden gesteld dat vanuit historisch perspectief er verschillend gekeken wordt naar dit dossier. De colleges van Bergeijk, Eersel en Reusel-De Mierden hebben het standpunt ingenomen dat dit het enige besluit is wat hen tevreden kan stellen. De andere varianten waren en zijn voor hen niet bespreekbaar. Het college van Bladel wil omwille van het behoud van goede samenwerking binnen De Kempen met dit besluit komen tot een oplossing op dit dossier.

Het college hecht er waarde aan tevens mee te geven dat het periodiek evalueren van de nieuwe verdeelsleutel bijdraagt aan goede borging in het vervolg. Om te voorkomen dat gemaakte afspraken in de toekomst hernieuwd gaan leiden tot inhoudelijke discussies is het goed om in het bestuur van KempenPlus afspraken te maken over periodieke evaluatie en mogelijke bijstelling, indien daar toe dan aanleiding is.

Financiële consequenties

Het aanstaande besluit van het bestuur van KempenPlus heeft gevolgen voor het meerjarenperspectief. Het financiële nadeel bedraagt in:

2026: € 653.176,00

2027: € 460.951,00

2028: € 405.964,00

2029: € 303.977,00

Geactualiseerd structureel meerjarenperspectief na 7^e wijziging 2025 incl. meicirculaire

Als de financiële consequenties van de herverdeling kostenverdeelsleutel KempenPlus worden toegevoegd aan het structureel meerjarenperspectief van de begroting 2025 (na 7^e wijziging incl. meicirculaire) dan kan het navolgende meerjarenperspectief geprognosticeerd worden.

Geactualiseerd meerjarenperspectief (x €1.000,-)	2025	2026	2027	2028	2029
<u>structureel:</u>					
structureel begrotingsresultaat na 7e wijziging incl. meicirculaire	v 1.142	v 1.942	v 1.596	v 1.105	v 1.190
structureel financieel effect verdeelsleutel KempenPlus	0	n -653	n -461	n -406	n -304
geactualiseerd structureel meerjarenperspectief	v 1.142	v 1.289	v 1.135	v 699	v 886

- = nadeel en + = voordeel

Aangepaste scenario's (verlaging OZB-verhoging t.o.v. de conceptperspectiefnota)

Door de financieel negatieve uitwerking van voorliggende memo verslechtert het financieel perspectief van de meerjarenbegroting. In de raadsmededeling van de meicirculaire 2025 wordt inzichtelijk gemaakt wat drie mogelijke scenario's zijn voor aanpassing van de voorgestelde OZB-verhoging uit de conceptperspectiefnota 2025. Als gevolg van de wijziging worden hieronder een aantal aangepaste scenario's getoond.

De volgende OZB-verhoging is verwerkt in de conceptperspectiefnota 2025:

Conceptperspectiefnota	2026	2027	2028	2029
<i>Getrapte OZB-verhoging</i>	15%	15%	30%	45%

Scenario 1: voorgestelde OZB-verhoging uit de conceptperspectiefnota 2025 aanpassen naar een verhoging van 14% in 2026 en extra verhogingen van 8% in zowel 2028 als 2029:

Scenario 1	2026	2027	2028	2029
------------	------	------	------	------

<i>Getrapte OZB-verhoging</i>	14%	14%	22%	30%
-------------------------------	-----	-----	-----	-----

Scenario 1 leidt tot onderstaand beeld voor het structureel begrotingssaldo:

Geactualiseerd meerjarenperspectief (x €1.000,-)	2025	2026	2027	2028	2029
<u>structureel:</u>					
begrotingsresultaat na 7e meicirculaire 2025	v 1.142	v 1.942	v 1.596	v 1.105	v 1.190
structureel financieel effect verdeelsleutel KempenPlus	0	n -653	n -461	n -406	n -304
effect aanpassing OZB (14% - 14% - 22% - 30%)	0	n -57	n -57	n -462	n -878
geactualiseerd structureel meerjarenperspectief	v 1.142	v 1.232	v 1.078	v 237	v 8

- = nadeel en + = voordeel

Scenario 2: voorgestelde OZB-verhoging uit de conceptperspectiefnota 2025 aanpassen naar een getrapte verhoging van jaarlijks 8% in de periode 2026-2029.

Scenario 2	2026	2027	2028	2029
<i>Getrapte OZB-verhoging</i>	8%	16%	24%	32%

Scenario 2 leidt tot onderstaand beeld voor het structureel begrotingssaldo:

Geactualiseerd meerjarenperspectief (x €1.000,-)	2025	2026	2027	2028	2029
<u>structureel:</u>					
begrotingsresultaat na 7e meicirculaire 2025	v 1.142	v 1.942	v 1.596	v 1.105	v 1.190
structureel financieel effect verdeelsleutel KempenPlus	0	n -653	n -461	n -406	n -304
effect aanpassing OZB (8% - 16% - 24% - 32%)	0	n -396	v 57	n -347	n -761
geactualiseerd structureel meerjarenperspectief	v 1.142	v 893	v 1.192	v 352	v 125

- = nadeel en + = voordeel

Scenario 3: voorgestelde OZB-verhoging uit de conceptperspectiefnota 2025 aanpassen naar indexatie in 2026 (3,2%) een extra verhoging in 2028 en 2029:

Scenario 3	2026	2027	2028	2029
<i>Getrapte OZB-verhoging</i>	3,2%	3,2%	18%	30%
<i>3,2% betreft alleen de indexatie over 2026 o.b.v. de financiële kaderstelling.</i>				

Scenario 3 leidt tot onderstaand beeld voor het structureel begrotingssaldo:

Geactualiseerd meerjarenperspectief (x €1.000,-)	2025	2026	2027	2028	2029
<u>structureel:</u>					
begrotingsresultaat na 7e meicirculaire 2025	v 1.142	v 1.942	v 1.596	v 1.105	v 1.190
structureel financieel effect verdeelsleutel KempenPlus	0	n -653	n -461	n -406	n -304
effect aanpassing OZB (3,2% - 3,2% - 18% - 30%)	0	n -669	n -673	n -693	n -878
geactualiseerd structureel meerjarenperspectief	v 1.142	v 620	v 462	v 6	v 8

- = nadeel en + = voordeel

Vervolgstappen

Voor het uitvoeren van de taken van KempenPlus zijn de deelnemers met elkaar een verdeelsleutel overeengekomen, welke is vastgesteld in een bijdragebesluit. Artikel 25 van de GR KempenPlus gaat nader in op de wijze hoe deze verdeelsleutel en het bijbehorend bijdragebesluit tot stand is gekomen. Onder meer is bepaald dat het bestuur van KempenPlus bevoegd is tot het vaststellen van een verdeelsleutel in een daartoe bestemd bijdragebesluit. Het tweede lid regelt dat alvorens het bestuur een dergelijk bijdragebesluit unaniem vaststelt, de gemeenteraden gedurende acht weken hun zienswijzen over het voorstel bij het bestuur kunnen indienen en dat het bestuur deze zienswijzen betreft bij besluitvorming.

In de situatie dat een gemeenteraad zienswijzen indient ten behoeve van de financiële verdeelsleutel, die ertoe leiden dat het voorstel niet haalbaar is, dan volgt uit artikel 10, lid 5 en 6 van de Wet gemeenschappelijke regelingen dat het bestuur van KempenPlus de gemeenteraad in ieder geval voorafgaand aan besluitvorming schriftelijk en gemotiveerd in kennis moet stellen van hun oordeel over de zienswijze en de conclusie die aan de zienswijze verbonden wordt. Uit de wet volgt niet de verplichting dat de zienswijze moet worden opgevolgd. Dit betekent dat het bestuur van Kempen-Plus alsnog ertoe kan besluiten het bijdragebesluit te wijzigen, conform het voorstel.

Bladel, 3 juli 2025

Burgemeester en wethouders van Bladel,

de secretaris,

de burgemeester,

MEDEDELING

Nummer : RM25.054

Aan de raad

Samenvatting

De meicirculaire 2025 bevat informatie over de hoogte van de algemene uitkering aan de gemeente(n) voor de jaren vanaf 2025. De meicirculaire is gebaseerd op de Voorjaarsnota van het Rijk en is het belangrijkste instrument van het Rijk om gemeenten te informeren over de voortgang van het rijksbeleid en de doorwerking daarvan naar het gemeentefonds. De ontwikkeling ervan bepaalt in belangrijke mate de financiële ruimte van de gemeente.

De hoogte van de algemene uitkering is voor de periode 2025-2029 opnieuw doorerekend. We brengen u in deze raadsmededeling op de hoogte van die effecten, zodat u hier voor de behandeling van de perspectiefnota kennis van kunt nemen en de effecten goed kunt duiden.

De meicirculaire heeft voor alle jaren in de periode 2025-2029 een positief effect ten opzichte van de conceptperspectiefnota. De voordelen variëren jaarlijks en liggen tussen € 623.000,- en € 991.000,-. De meicirculaire leidt dus tot een zeer welkome verbetering van het meerjarenperspectief. De positieve uitwerking van de meicirculaire 2025 kan worden betrokken bij de besluitvorming van de perspectiefnota 2025. In deze mededeling wordt inzichtelijk gemaakt wat mogelijke scenario's zijn voor aanpassing van de voorgestelde OZB-verhoging uit de conceptperspectiefnota 2025.

Inleiding

Op basis van de Financiële verhoudingswet ontvangen gemeenten geld van de rijksoverheid via het gemeentefonds. Het gemeentefonds bestaat uit twee onderdelen: de algemene uitkering en de decentralisatie- of integratie-uitkeringen. De algemene uitkering uit het gemeentefonds is de grootste inkomstenbron en wordt door het Rijk op grond van bepaalde maatstaven toegerekend aan de gemeenten, zoals het aantal inwoners, het aantal jongeren, de oppervlakte van de gemeente en het aantal uitkeringsgerechtigden. Decentralisatie- of integratie-uitkeringen kunnen binnen het gemeentefonds worden gebruikt als het tijdelijke middelen betreft, bijzondere indexatie-afspraken kent of als een goede verdeling niet lukt via de verdeelmaatstaven van de algemene uitkering. Het geld dat via de algemene uitkering wordt ontvangen is vrij inzetbaar en de gemeente kan hier dus naar eigen inzicht bestedingsrichting aan geven.

Gemeenten ontvangen op drie tijdstippen in het jaar de informatie over de gemeentefondsuitkering: in mei op basis van de Voorjaarsnota van het Rijk, in september op basis van de Miljoenennota en in december, ter afronding van het lopende jaar, op basis van de Najaarsnota van het Rijk.

De gemeente Bladel heeft op basis van de Voorjaarsnota van het rijk (gepubliceerd op 18 april jl.) al een aantal ontwikkelingen met betrekking tot de algemene uitkering verwerkt in de perspectiefnota 2025. De uitwerking in deze raadsmededeling is de mutatie ten opzichte van de stand van de algemene uitkering verwerkt in de conceptperspectiefnota 2025.

De meicirculaire heeft voor alle jaren in de periode 2025-2029 een positief effect. De voordelen variëren jaarlijks en liggen tussen € 623.000,- en € 991.000,-. De meicirculaire leidt dus tot een zeer welkome verbetering van het meerjarenperspectief.

Beoogd effect

Team:
FIN

Behandelend ambtenaar:
Frank Castelijns

Telefoonnummer:
0497-361636

Het voorstel beoogt de ontwikkelingen ten aanzien van de algemene uitkering uit het gemeentefonds zo goed mogelijk te vertalen naar de Bladelse situatie. De hoogte van de algemene uitkering is voor de periode 2025-2029 opnieuw doorerekend.

Argumenten

1.1 De meicirculaire 2025 leidt tot de volgende financiële gevolgen voor de gemeente Bladel.

Effect meicirculaire 2025

Bedragen x € 1.000,-

		2025	2026	2027	2028	2029
Uitkering vóór perspectiefnota 2025		44.591	42.958	42.984	43.215	43.215
Mutaties verwerkt in de perspectiefnota 2025 o.b.v. Voorjaarsnota Rijk:						
1.	Demping terugval gemeentefonds		449	449	449	449
2.	Tekorten jeugd voor rekening rijk	347	352	349	348	348
3.	Hervormingsagenda jeugd		303	231	263	287
	Stelpost hervormingsagenda		-236	-175	-207	-207
4.	Groeipad maatregelen Ha		423	377		
5.	Eigen bijdragen jeugdzorg				-218	-218
6.	Sturen op traject jeugdzorg				-57	-57
7.	Indexeren opbrengst Ha				-426	-426
8.	BTW compensatiefonds (BCF)	-114				
	Onderuitputting BCF		123	123	123	123
9.	Bijstelling accres o.b.v. CEP	366				
10.	Bijstelling indexatie loon/prijs		1.252	1.221	1.168	1.151
Mutaties perspectiefnota 2025		599	2.666	2.575	1.443	1.450
Uitkering ná perspectiefnota 2025		45.190	45.624	45.559	44.658	44.665
Uitkering o.b.v. meicirculaire 2025		46.212	46.769	46.399	45.442	45.558
Bruto mutatie meicirculaire 2025		1.022	1.145	840	784	893
Specificatie mutaties:						
11.	Mutaties t.o.v. Voorjaarsnota Rijk	14	-127	-66	-57	-54
12.	Bijstelling factoren / maatstaven	107	455	361	318	591
13.	Uitstel abonnementstarief		230			
14.	Wmo hulpmiddelen		10			
15.	IBO problematische schulden	11				
16.	Omgevingswet	137				
17.	Veehouderijbedrijven	112				
18.	Alleenverdienersproblematiek	16				
19.	Impuls sociale infrastructuur	158	143	143	143	143
20.	IU Participatie	466	434	403	380	213
Bruto mutatie meicirculaire 2025		1.022	1.145	840	784	893

Reserveringen/stelposten:						
5.	Eigen bijdrage jeugdzorg				211	211
6.	Sturen op trajectduur jeugdzorg				55	55
13.	Uitstel abonnementstarief		-218			
16.	Omgevingswet	-137				
17.	Veehouderijbedrijven	-112				
18.	Alleenverdienersproblematiek	-16				
19.	Impuls sociale infrastructuur	-158	-143	-143	-143	-143
21.	Doordecentralisatie Pius-X	24	-19	-19	-17	-26
Totaal reserveringen / stelposten		-399	-389	-162	107	98
Netto effect meicirculaire 2025		623	765	678	891	991

Toelichting:

1. Damping terugval gemeentefonds

Er wordt structureel geld beschikbaar gesteld voor de terugval in het gemeentefonds in 2026.

2. Tekorten jeugd voor rekening rijk

De deskundigencommissie Van Ark adviseerde op 30 januari 2025 om het structurele tekort in de jeugdzorg gelijk te verdelen over Rijk en gemeenten. Voor het aandeel van het Rijk is nu structureel geld opgenomen. Ook heeft de deskundigencommissie Van Ark het Rijk geadviseerd de helft van de tekorten op de jeugdzorg van 2023 en 2024 te compenseren. De gemeenten zouden dus voor 2023 en 2024 compensatie moeten krijgen, maar deze tekorten zijn niet gecompenseerd in de Voorjaarsnota van het Rijk en de meicirculaire 2025. De verwachting is dat het kabinet in augustus hier een besluit over neemt. Eventuele compensatie zal worden verwerkt in de septembercirculaire 2025.

3. Hervormingsagenda jeugd

De bedragen, die bij het Ministerie van Financiën op de Aanvullende Post voor de Hervormingsagenda Jeugd waren gereserveerd, worden toegevoegd aan het gemeentefonds. De eerder opgenomen stelpost voor nog te ontvangen middelen jeugd komt hierdoor te vervallen.

4. Groeipad maatregelen Hervormingsagenda Jeugd

Het ingroeipad van de maatregelen van de Hervormingsagenda wordt verzacht. De volledige besparing van de Hervormingsagenda wordt in 2028 gerealiseerd.

5. Eigen bijdrage jeugdzorg

Er wordt een eigen bijdrage ingevoerd voor jeugdzorg per 1 januari 2028. Deze maatregel moet structureel geld opleveren vanaf 2028. Gemeenten mogen deze post voor de jaren 2028 en 2029 budgettair neutraal opnemen.

6. Sturen op traject jeugdzorg

Rijk en gemeenten gaan met de sector afspraken maken over hoe we beter kunnen sturen op trajectduur. Deze maatregel moet structureel geld opleveren vanaf 2028. Gemeenten mogen deze post voor de jaren 2028 en 2029 budgettair neutraal opnemen.

7. Indexeren opbrengst Hervormingsagenda

De besparingsopgave van de Hervormingsagenda Jeugd is in prijs- en volumepeil 2019 ingeboekt. Er is een hogere besparing te veronderstellen aangezien prijs en volume sinds 2019 zijn gestegen.

8. BTW compensatiefonds

Gemeenten declareren hun BTW op overheidstaken bij het BTW compensatiefonds (BCF). Om te voorkomen dat er een open eind regeling ontstaat heeft de rijksoverheid een plafond aangebracht in de declaraties. Blijven de gezamenlijke gemeenten onder het plafond dan wordt het verschil aan het gemeentefonds toegevoegd, wordt het plafond overschreden dan wordt het verschil uit het ge-

meentefonds genomen. In de septembercircular 2024 werd al een voorschot uitbetaald. De definitieve afrekening BCF is lager dan het voorschot en dit bedrag wordt in 2025 incidenteel onttrokken aan het gemeentefonds (€ 114.000,-).

Al jaren blijkt dat de gezamenlijke gemeenten onder het plafond blijven, waardoor gemeenten achteraf het resterende gedeelte van het fonds krijgen uitgekeerd. Omdat dit een structureel karakter heeft, mogen de gemeenten de onderuitputting aan de voorkant ook ramen. In het kader van het ombuigingstraject gaat de gemeente Bladel meer onderuitputting aan de voorkant ramen, binnen de richtlijnen van de provinciaal toezichthouder (€ 123.000,- structureel).

9. Bijstelling accres o.b.v. CEP

In de Voorjaarsnota is het accres geactualiseerd voor de macro-economische cijfers van het Centraal Economisch Plan (CEP) 2025.

10. Bijstelling indexatie lonen en prijzen

Op basis van de voorjaarsnota van het Rijk is een voorschot genomen op de verwachte loon- en prijscompensatie via de algemene uitkering.

11. Mutaties t.o.v. Voorjaarsnota Rijk

Voor de bovenstaande mutaties (#1 t/m 10) is in de perspectiefnota 2025 geanticipeerd op basis van de Voorjaarsnota van het Rijk. De meicircular bevat gedetailleerdere informatie. Dit leidt tot een aantal mutaties ten opzichte van de genomen voorschotten in de perspectiefnota 2025.

12. Aanpassing maatstaven / hoeveelheden / uitkeringsfactoren

De algemene uitkering uit het gemeentefonds wordt op grond van bepaalde maatstaven toegerekend aan de gemeenten, zoals het aantal inwoners, het aantal jongeren, de oppervlakte van de gemeente en het aantal uitkeringsgerechtigden. Per maatstaf wordt het aantal eenheden vermenigvuldigd met het bedrag per eenheid. In deze circular zijn de eenheden en hoeveelheden geactualiseerd voor de jaren 2025 tot en met 2029. De uitkeringsfactoren worden gebruikt om de totale uitkering aan te laten sluiten op de verdeling van de uitkering over alle gemeenten. De uitkeringsfactoren zijn in deze meicircular bijgesteld. De actualisatie van deze onderdelen leidt voor alle jaren in de periode 2025-2029 tot een voordeel variërend in de range van € 107.000,- tot € 591.000,- per jaar.

13. Uitstel abonnementstarief

De invoering van de inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage wordt uitgesteld tot 1 januari 2027. De geplande uitname uit het gemeentefonds in 2026 wordt daardoor in de meicircular 2025 teruggedraaid en gaat nu pas in vanaf 2027.

14. Wmo hulpmiddelen

Het scheiden van wonen en zorg in de Wet langdurige zorg (Wlz) leidt bij gemeenten tot meerkosten. Bepaalde hulpmiddelen die bij zorg met verblijf vanuit de Wlz worden gefinancierd, worden bij andere leveringsvormen vanuit de Wmo gefinancierd. De meerkosten van gemeenten worden gedekt vanuit de Wlz.

15. IBO problematische schulden

Het kabinet heeft bij de Miljoenennota 2025 geld gereserveerd voor groepen in de knel. De maatregelen om problematische schulden aan te pakken zijn gebaseerd op het Interdepartementaal Beleidsonderzoek (IBO) Problematische schulden. Voor 2025 wordt het onderdeel vroegsignalering overgemaakt naar het gemeentefonds.

16. Uitvoeringskosten omgevingswet

De financiële middelen vanuit het Coalitieakkoord (CA) van het kabinet-Rutte IV worden ingezet voor het bereiken van de doelen van de Omgevingswet. Met het uitkeren van middelen in 2025 kunnen de ontvangende partijen in hun transitie ervoor zorgdragen dat ze aangesloten, geoefend en ingeregeld zijn en voldoen aan de in de Omgevingswet gestelde eisen. Er volgt nog een stelsevaluatie, waarbij de daadwerkelijk gemaakte kosten in kaart worden gebracht. Er wordt voorgesteld om het ontvangen bedrag af te zonderen voor de hieraan gerelateerde uitgaven.

17. Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties (fase 2)

Sinds 3 juli 2023 zijn de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties (Lbv) en de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties met piekbelasting (Lbv-plus) opengesteld, waarmee veehouders hun bedrijfslocaties tegen subsidie kunnen beëindigen.

De bijdrage voor fase 2 wordt beschikbaar gesteld op basis van door de RVO in de periode van 4 september 2024 t/m 23 januari 2025 geregistreerde ondertekende overeenkomsten tot beëindiging van de veehouderijlocatie. De kadastrale ligging van de bedrijfslocatie waarop deze overeenkomst betrekking heeft, bepaalt naar welke gemeente de bijdrage wordt uitgekeerd. De middelen worden afgezonderd voor de hieraan gerelateerde uitgaven.

18. Alleenverdienersproblematiek

Gemeenten kunnen huishoudens die zijn getroffen door de alleenverdienersproblematiek individuele bijzondere bijstand bieden. Deze decentralisatie-uitkering maakt dit mogelijk. Beleidsregels voor de aanpak alleenverdienersproblematiek worden op dit moment ontwikkeld en kort na de zomer 2025 ter besluitvorming aan uw college voorgelegd. KempenPlus is de uitvoerende organisatie voor bijzondere bijstand (op dit moment nog met de detacheringsconstructie vanuit de GRSK). Er wordt voorgesteld om het ontvangen bedrag af te zonderen voor de hieraan gerelateerde uitgaven.

19. Impuls sociale infrastructuur

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de inrichting van de sociale infrastructuur en daarbij behorende doelen ten aanzien van het ondersteunen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Vanaf 2025 tot en met 2034 is er (impuls)budget beschikbaar om de infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven te versterken. De inrichting van een toekomstbestendige sociale infrastructuur vereist vaak een regionale aanpak, daarom worden de middelen uitgekeerd aan samenwerkingsverbanden rondom sociaal ontwikkelbedrijven.

Het impulsbudget betreft tijdelijke middelen voor een periode van 10 jaar. In 2025 betreft dit voor Bladel € 158.000,-. In de periode 2026 – 2030 is jaarlijks € 143.000,- miljoen beschikbaar. Daarna bouwt dit af naar ongeveer € 90.000,- in 2034.

Inzet van het impulsbudget is voorzien voor visie en beleidsvormingstraject volgend op de aanbevelingen van Berenschot waarvoor in de zomer van 2025 het plan van aanpak door de colleges van de 4 Kempengemeenten wordt vastgesteld.

20. IU Participatie

De omvang van de integratie-uitkering Participatie wijzigt als gevolg van de toekenning van de loon- en prijsbijstelling 2025. Daarnaast zijn er twee beleidsmatige toevoegingen: een nieuw structureel budget voor de sociale infrastructuur en een incidentele compensatie voor de afschaffing van het lage-inkomensvoordeel voor gedetacheerden in de Wsw. De verdeling van de bedragen per gemeente wijzigt doordat de verdeelsleutels worden bijgewerkt op basis van de meest recente cijfers.

21. Doordecentralisatie Pius-X

Op grond van de geldende overeenkomst met het bestuur van het Pius X-college dienen de gedecentraliseerde rijksmiddelen voor onderwijshuisvesting doorbetaald te worden aan die school. Op basis van de actuele informatie in de meicirculaire wordt de doorbetaling aan Pius-X college geactualiseerd.

Samenvatting budgettaire consequenties

Als we de financiële consequenties van de meicirculaire toevoegen aan het perspectief van de begroting 2025 (na 7^e wijziging) en rekening houdende met de noodzakelijke taakmutaties dan kan het navolgende meerjarenperspectief geprognosticeerd worden.

Geactualiseerd meerjarenperspectief (x €1.000,-)	2025	2026	2027	2028	2029
structureel:					
begrotingsresultaat na 7e begrotingswijziging 2025	v 519	v 1.177	v 918	v 214	v 199
mutaties meicirculaire 2025	v 623	v 765	v 678	v 891	v 991
geactualiseerd structureel meerjarenperspectief a	v 1.142	v 1.942	v 1.596	v 1.105	v 1.190
incidenteel:					
begrotingsresultaat na 7e begrotingswijziging 2025	n -675	n -274	n -342	n -37	n -210
mutaties meicirculaire 2025					
geactualiseerd incidenteel meerjarenperspectief b	n -675	n -274	n -342	n -37	n -210
totaal begrotingsresultaat a + b	v 467	v 1.668	v 1.254	v 1.068	v 980
reeds geraamde mutaties algemene reserve	n -157	v 906	v 578	v 175	n -11
aanvullende mutaties tlv / tgv algemene reserve	v 624	v 762	v 676	v 893	v 991

- = nadeel en + = voordeel

Positieve effecten benutten (verlaging OZB-verhoging t.o.v. de conceptperspectiefnota)

Door de positieve uitwerking van de meicirculaire 2025 verbetert het perspectief van de meerjarenbegroting. In de stukken van de conceptperspectiefnota 2025 wordt benoemd dat de uitkomsten van de meicirculaire kunnen worden betrokken bij de behandeling van de conceptperspectiefnota. Hieronder wordt inzichtelijk gemaakt wat drie mogelijke scenario's zijn voor aanpassing van de voorgestelde OZB-verhoging uit de conceptperspectiefnota 2025.

De volgende OZB-verhoging is verwerkt in de conceptperspectiefnota 2025:

Conceptperspectiefnota	2026	2027	2028	2029
<i>Getrapte OZB-verhoging</i>	15%	15%	30%	45%

Scenario 1: voorgestelde OZB-verhoging uit de conceptperspectiefnota 2025 aanpassen naar een verhoging van 14% in 2026 en extra verhogingen van 7% in zowel 2028 als 2029:

Scenario 1	2026	2027	2028	2029
<i>Getrapte OZB-verhoging</i>	14%	14%	21%	28%

Scenario 1 leidt tot onderstaand beeld voor het structureel begrotingssaldo:

Geactualiseerd meerjarenperspectief (x €1.000,-)	2025	2026	2027	2028	2029
structureel:					
begrotingsresultaat na 7e meicirculaire 2025	v 1.142	v 1.942	v 1.596	v 1.105	v 1.190
Effect aanpassing OZB (14% - 14% - 21% - 28%)	0	n -57	n -57	n -520	n -995
geactualiseerd structureel meerjarenperspectief	v 1.142	v 1.885	v 1.539	v 585	v 195

- = nadeel en + = voordeel

Scenario 2: voorgestelde OZB-verhoging uit de conceptperspectiefnota 2025 aanpassen naar een getrapte verhoging van jaarlijks 7% in de periode 2026-2029.

Scenario 2	2026	2027	2028	2029
<i>Getrapte OZB-verhoging</i>	7%	14%	21%	28%

Scenario 2 leidt tot onderstaand beeld voor het structureel begrotingssaldo:

Geactualiseerd meerjarenperspectief (x €1.000,-)	2025	2026	2027	2028	2029
structureel:					
begrotingsresultaat na 7e meicirculaire 2025	v 1.142	v 1.942	v 1.596	v 1.105	v 1.190
Effect aanpassing OZB (7% - 14% - 21% - 28%)	0	n -453	n -57	n -520	n -995
geactualiseerd structureel meerjarenperspectief	v 1.142	v 1.489	v 1.539	v 585	v 195

- = nadeel en + = voordeel

Scenario 3: voorgestelde OZB-verhoging uit de conceptperspectiefnota 2025 aanpassen naar indexatie in 2026 (3,2%) een extra verhoging in 2028 en 2029:

Scenario 3	2026	2027	2028	2029
<i>Getrapte OZB-verhoging</i>	3,2%	3,2%	14%	28%
<i>3,2% betreft alleen de indexatie over 2026 o.b.v. de financiële kaderstelling.</i>				

Scenario 3 leidt tot onderstaand beeld voor het structureel begrotingssaldo:

Geactualiseerd meerjarenperspectief (x €1.000,-)	2025	2026	2027	2028	2029
<u>structureel:</u>					
begrotingsresultaat na 7e meicirculaire 2025	v 1.142	v 1.942	v 1.596	v 1.105	v 1.190
Effect aanpassing OZB (3,2% - 3,2% - 14% - 28%)	0	n -669	n -673	n -924	n -995
geactualiseerd structureel meerjarenperspectief	v 1.142	v 1.273	v 923	v 181	v 195

- = nadeel en + = voordeel

U kunt de financiële uitkomsten van de meicirculaire betrekken bij uw besluitvorming over de perspectiefnota 2025, waarbij u invulling kunt geven aan uw controlerende en kaderstellende rol.

Bladel, 24 juni 2025

Burgemeester en wethouders van Bladel,

de secretaris,

de burgemeester,

Bijlage(n):

01. Meicirculaire 2025 (25.15170)

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Gemeentefonds

Meicirculaire 2025

de gemeentebesturen, ter attentie van de raden en de colleges van B&W

DGOBDR/ Bestuur, Financiën en Regio's

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon
eventuele vragen per e-mail
postbus.gf@minbzk.nl

circulaire

Datum
28 mei 2025

Kenmerk
2025-0000360402

Onderwerp	meicirculaire gemeentefonds 2025
Doelstelling	bekendmaking van beleid en het geven van informatie
Juridische grondslag	
Relaties met andere circulaire's	meicirculaire 2024 (2024-0000287430); septembercirculaire 2024 (2024-0000752157); decembercirculaire 2024 (2024-0000953334)
Ingangsdatum	28 mei 2025
Geldig tot	1 juli 2026

Voorwoord

Voor u ligt de meicirculaire Gemeentefonds 2025.

Gemeenten ontvangen op drie tijdstippen in het jaar informatie over de gemeentefondsuitkeringen: in mei op basis van de Voorjaarsnota, in september op basis van de Miljoenennota en in december, ter afronding van het lopende jaar, op basis van de Najaarsnota. De meicirculaire informeert u over de gemeentefondsuitkeringen voor 2025 en verder, gebaseerd op de voorjaarsbesluitvorming van het Rijk.

In het algemeen geldt voor de informatie uit de circulaire het voorbehoud van parlementaire besluitvorming. Dat geldt dit jaar uiteraard ook.

De politiek-bestuurlijke zaken worden in hoofdstuk 1 belicht. De circulaire is in belangrijke mate een financieel-technisch document. De latere hoofdstukken richten zich vooral op de doelgroep van financieel specialisten.

Ik wens u veel succes toe bij de uitvoering van uw taken.

Mede namens de Staatssecretaris Fiscaliteit, Belastingdienst en Douane,
De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

J.J.M. Uitermark

Inhoudsopgave

1	Hoofdpunten	7
1.1	Inleiding.....	7
1.2	Algemene uitkering.....	7
1.3	Decentralisatie- en integratie-uitkeringen	8
2	Algemene uitkering	9
2.1	Inleiding.....	9
2.2	Wijzigingen in de omvang van de algemene uitkering	9
1.	Accres tranches en incidentele compensatie in grondslag	10
2.	Afrekening ruimte onder plafond BCF 2024.....	14
3.	Diversen	15
4.	Extra middelen gemeenten en jeugd.....	15
5.	Hervormingsagenda Jeugd	16
6.	Kinderopvang pleegouders	16
7.	Uitstel vervanging abonnementstarief Wmo	16
8.	Wmo hulpmiddelen.....	16
9.	Aanpassen regeling dienstverlening aan huis	17
10.	Overgangsrecht levenslang	17
11.	IBO Problematische schulden	17
12.	Correctie extrapolatie participatie	17
13.	Kiescollege niet ingezetenen	18
14.	Basisregistratie Personen (BRP): centralisering inschrijving vergunninghouders.....	18
2.3	Verdeling mutaties algemene uitkering.....	18
2.4	Overige mededelingen algemene uitkering	19
2.4.1	Bommenregeling	19
2.5	Veranderingen in het verdeelstelsel	21
2.5.1	Maatstaf OZB: WOZ-waardering en aanpassing rekentarieven.....	21
2.5.2	Maatstaven, gewichten, uitkeringsfactor en overige uitkeringsonderdelen.....	21
3	Decentralisatie- en integratie-uitkeringen.....	26
3.1	Inleiding.....	26
3.2	Omvang en verdeling decentralisatie- en integratie-uitkeringen.....	26
1.	Uitvoeringskosten Omgevingswet	29
2.	Impulsbudget arbeidsmarktregio's.....	29
3.	Impulsbudget sociale infrastructuur	29
4.	Alleenverdienersproblematiek	30
5.	Begeleiding jongeren naar werk	31
6.	Faciliteitenbesluit opvangcentra.....	31
7.	Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties.....	31
8.	Versterking arbeidsmarktregio's	32
9.	Natuur bij Energieprojecten	33
10.	Aanpak laaggeletterdheid	33

11.	Work in Nederland	33
12.	Basisregistratie Personen (BRP): centralisering inschrijving vergunninghouders.....	34
13.	Landelijke aanpak adreskwaliteit (LAA)	34
14.	Gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen	35
15.	Natuurbrandpreventie en -mitigatie	35
16.	Behoud sociale voorzieningen Groningen	35
17.	Einde lening inburgeringsplichtig (ELIP).....	35
18.	Preventie aanpak van jeugdcriminaliteit	36
19.	Toekomstbestendig maken energiebeleid	36
20.	Slavernijverleden.....	36
21.	Maatschappelijke begeleiding	37
22.	Aanpak flakka problematiek	37
23.	Veilige Steden	37
24.	Realisatie energietransitie.....	37
25.	Weerbare gemeenschappen tegen ondermijnende criminaliteit	38
26.	LHBTI beleid Regenboogsteden	38
27.	Knelpunten verdeelproblematiek	38
28.	Loon- en prijsbijstelling 2025 Participatie.....	38
29.	Loon- en prijsbijstelling 2025 Beschermd wonen	39
30.	Rijksbijdrage sociale infrastructuur	39
31.	IU Participatie: Afschaffen lage-inkomensvoordeel	39
32.	Wsw extrapolatie.....	40
3.3	Verdeling bestaande decentralisatie- en integratie-uitkeringen en overige mededelingen	40
3.3.1	Armoedebestrijding kinderen	40
3.3.2	Kinderen in een AZC	41
3.3.3	Voorschoolse voorzieningen peuters	41
3.3.4	Vrouwenopvang	41
3.3.5	Maatschappelijke opvang.....	41
3.3.6	Nationaal Actieplan Dakloosheid	42
4	Overige mededelingen	43
4.1	Inleiding	43
4.2	Gemeentefondstotalen, bevoorschotting en nominale ontwikkelingen.....	43
4.3	Landelijk gemiddelde kengetal belastingcapaciteit	44
4.4	Advies raming ruimte onder het plafond BCF	44
4.5	Redelijk peil 2026.....	45
4.6	Integraal overzicht financiën gemeenten	45
4.7	Analyse gemeentebegrotingen	45
4.8	Website gemeentefinanciën: www.findo.nl	45
4.9	Aanleveren Iv3-gegevens in JSON-formaat	45
4.10	Iv3-informatievoorschrift 2025 1.2	46

4.11 Stopzetten EMU-enquête en verzamelen beleidsindicatoren bestuur en organisatie via Iv3	46
Bijlagen.....	47
Bijlage 2.1.1 Bedragen per eenheid en uitkeringsfactor 2025	48
Bijlage 2.1.2 Bedragen per eenheid 2025 per cluster	50
Bijlage 2.1.3 Bedragen per eenheid en uitkeringsfactor 2026	52
Bijlage 2.1.4 Bedragen per eenheid 2026 per cluster	54
Bijlage 2.2.1 Opbouw algemene uitkeringen 2025-2030	56
Bijlage 2.2.2 Overzicht mutaties 2024 BTW-compensatiefonds.....	57
Bijlage 2.4.1 Suppletie-uitkering bommenregeling	58
Bijlage 2.5.2 Volumina maatstaven 2025-2030	59
Bijlage 3.2-1 Decentralisatie-uitkering Uitvoeringskosten Omgevingswet.....	62
Bijlage 3.2-2 Decentralisatie-uitkering Impulsbudget arbeidsmarktregio's.....	66
Bijlage 3.2-3 Decentralisatie-uitkering Impulsbudget sociale infrastructuur.....	67
Bijlage 3.2-4 Decentralisatie-uitkering Alleenverdienersproblematiek	70
Bijlage 3.2-5 Decentralisatie-uitkering Begeleiding jongeren naar werk	74
Bijlage 3.2-6 Decentralisatie-uitkering Faciliteitenbesluit opvangcentra	75
Bijlage 3.2-7 Decentralisatie-uitkering Uitvoeringskosten Lbv en Lbv-plus	76
Bijlage 3.2-8 Decentralisatie-uitkering Versterken arbeidsmarktregio's.....	80
Bijlage 3.2-9 Decentralisatie-uitkering Natuur bij energieprojecten	81
Bijlage 3.2-10 Decentralisatie-uitkering Aanpak laaggeletterdheid	82
Bijlage 3.2-11 Decentralisatie-uitkering Work in Nederland	83
Bijlage 3.2-12 Decentralisatie-uitkering BRP centralisering inschrijving vergunninghouders ..	84
Bijlage 3.2-13 Decentralisatie-uitkering Landelijke aanpak adreskwaliteit	85
Bijlage 3.2-14 Decentralisatie-uitkering Gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen	89
Bijlage 3.2-15 Decentralisatie-uitkering Natuurbrandpreventie en -mitigatie	93
Bijlage 3.2-17 Decentralisatie-uitkering Einde lening inburgeringsplichtig	94
Bijlage 3.2-20 Decentralisatie-uitkering Slavernijverleden	98
Bijlage 3.2-21 Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke begeleiding.....	99
Bijlage 3.2-27 Decentralisatie-uitkering Knelpunten verdeelproblematiek	100
Bijlage 3.3.1 Decentralisatie-uitkering Armoedebestrijding kinderen	101
Bijlage 3.3.2 Decentralisatie-uitkering Kinderen in een AZC	105
Bijlage 3.3.3 Decentralisatie-uitkering Voorschoolse voorziening peuters.....	108
Bijlage 3.3.5 Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke opvang	112
Bijlage 3.3.6 Decentralisatie-uitkering Nationaal Actieplan Dakloosheid.....	113
Bijlage 4.5 Redelijk peil 2026.....	114

1 Hoofdpunten

1.1 Inleiding

Deze circulaire informeert gemeenten over de gemeentefondsuitkeringen. Het gemeentefonds is de grootste inkomstenbron van de gemeenten. Daarnaast bepalen factoren als specifieke uitkeringen, belastingopbrengsten, gemeentelijke heffingen, gemeentelijke rentebaten, dividendopbrengsten en grondexploitatie mede de inkomsten van gemeenten. Zij vallen echter buiten het bestek van deze circulaire.

In deze circulaire vindt de verwerking plaats van de mutaties uit de Voorjaarsnota 2025 en de bijbehorende Eerste Suppletoire Begroting 2025. Dit hoofdstuk bevat een beknopte weergave van de belangrijkste mutaties uit de circulaire.

De indeling van de circulaire is afgestemd op de soorten uitkeringen die het gemeentefonds kent: de algemene uitkering, de decentralisatie- en integratie-uitkeringen.

1.2 Algemene uitkering

Accres

Het gemeentefonds is de grootste inkomstenbron van de gemeenten. De jaarlijkse toe- en afname van het gemeentefonds wordt het accres genoemd. In deze circulaire is een nieuwe accresraming opgenomen voor de jaren 2026 en verder. Daarnaast is de definitieve afrekening van de accrestranche 2025 verwerkt. Het accres wordt jaarlijks geactualiseerd op basis van de ontwikkeling van het nominaal bruto binnenlands product (bbp).

Plafond BTW-compensatiefonds

Deze circulaire biedt informatie over de definitieve afrekening van de ruimte onder het plafond van het BTW-compensatiefonds (BCF) over 2024. Bij Miljoenennota 2025 werd de ruimte onder het plafond voor 2024 voor de gemeenten geraamd op € 447 miljoen. Bij de definitieve afrekening blijkt deze ruimte te zijn afgenomen met € 115 miljoen. De totale ruimte onder het plafond van 2024 is € 332 miljoen. Dit wordt verrekend met het gemeentefonds.

Extra middelen gemeenten en jeugd

Voor 2025 tot en met 2027 komt circa € 3 miljard cumulatief voor gemeenten beschikbaar voor jeugdzorg en voor de terugval in 2026 in het gemeentefonds. Zie ook [paragraaf 3.6](#) van de Voorjaarsnota 2025. Voor 2028 en verder worden de beheersmaatregelen uit de Hervormingsagenda Jeugd versterkt en worden aanvullende maatregelen uitgewerkt.

Hervormingsagenda Jeugd

Deze post betreft het overboeken van op de Aanvullende Post gereserveerde middelen voor de Hervormingsagenda Jeugd. Het gaat om een bedrag van € 356 miljoen in 2026 variërend tot € 342 miljoen in 2030.

1.3 Decentralisatie- en integratie-uitkeringen

De circulaire bevat voor uitkeringsjaar 2025 en verder ook een aantal wijzigingen in de decentralisatie- en integratie-uitkeringen. Het gaat zowel om de aanpassing van bestaande als om nieuwe uitkeringen. In hoofdstuk 3 is een compleet overzicht opgenomen.

De belangrijkste wijzigingen die in deze circulaire verwerkt zijn betreffen:

- De decentralisatie-uitkering Uitvoeringskosten Omgevingswet. Bij deze circulaire wordt € 80,7 miljoen beschikbaar gesteld zodat de ontvangende partijen in hun transitie ervoor kunnen zorgdragen dat ze aangesloten, geoefend en ingeregeld zijn en voldoen aan de in de Omgevingswet gestelde eisen.
De decentralisatie-uitkering Impulsbudget arbeidsmarktregio's. De arbeidsregio's ontvangen in de periode 2025-2028 een tijdelijk impulsbudget van in totaal € 148,5 miljoen. Deze middelen maken het mogelijk om samen slagkracht te bevorderen en gezamenlijke dienstverlening (bijvoorbeeld op het gebied van werk, scholingsinstrumenten of -trajecten) te ontwikkelen met de partners in de arbeidsmarktregio.
- De integratie-uitkeringen Participatie en Beschermd wonen zijn geïndexeerd. De uitgekeerde loon- en prijsbijstelling 2025 bedraagt € 102,4 miljoen voor Participatie en € 87,2 miljoen voor Beschermd wonen.

2 Algemene uitkering

2.1 Inleiding

Binnen het gemeentefonds is de algemene uitkering de grootste component. Het bedrag aan algemene uitkering wordt verdeeld over de gemeenten via maatstaven, zoals het inwonertal en de oppervlakte van een gemeente, een aan de maatstaven gekoppeld gewicht (bedrag per eenheid) en de uitkeringsfactor (de voor alle gemeenten gelijke vermenigvuldigingsfactor). Die drie componenten zijn aan wijzigingen onderhevig. Dit hoofdstuk geeft informatie over de aanleiding voor die wijzigingen en over de uitwerking ervan. In paragraaf 2.2 worden de wijzigingen in de omvang van de algemene uitkering behandeld en in paragraaf 2.3 worden de consequenties daarvan voor de verdeling aangegeven. Paragraaf 2.4 bevat overige mededelingen over de algemene uitkering. Paragraaf 2.5 informeert de gemeenten over een aantal gegevens voor de berekening van de algemene uitkering, te weten: maatstaven, gewichten en uitkeringsfactoren.

Het totaal van alle wijzigingen vindt zijn neerslag in de bijlagen 2.1.1 tot en met 2.1.4, die overzichten bevatten van maatstaven, bedragen per eenheid en uitkeringsfactoren.

De algemene uitkering is vrij besteedbaar voor gemeenten. Eventuele opmerkingen die over de algemene uitkering in deze circulaire worden gemaakt, zijn niet meer dan voorbeelden die illustreren met welke kosten gemeenten geconfronteerd worden. Dit inzicht is ook van belang voor de Tweede Kamer. Met de betreffende teksten wordt niet beoogd het bestedingsdoel nader te omschrijven, of op welke wijze dan ook de middelen te oormerken.

2.2 Wijzigingen in de omvang van de algemene uitkering

Tabel 2.2.1 bevat de wijzigingen in de omvang van de algemene uitkering over de periode 2025 tot en met 2030 ten opzichte van de decembercirculaire 2024. Wijzigingen in de omvang van de algemene uitkering kunnen het gevolg zijn van:

1. Algemene mutaties

Deze mutaties hebben betekenis voor de financiële ruimte van de gemeenten, zonder veranderingen in het takenpakket.

2. Taakmutaties

Deze mutaties hebben betrekking op taakmutaties bij gemeenten en hebben corresponderende gevolgen voor inkomsten of uitgaven. De mutaties zijn geordend volgens de clusterindeling van het gemeentefonds om gemeenten een overzicht te bieden per beleidsterrein. De clusterindeling, naar gelijksoortige gemeentelijke beleidsvelden, is een hulpmiddel bij het onderhoud van de verdeling. De clusterindeling heeft geen gevolgen voor de bestedingsvrijheid van de algemene uitkering. Met de clusterindeling wordt niet beoogd het bestedingsdoel nader te omschrijven, of op welke wijze dan ook de middelen te oormerken.

Tabel 2.2.1 geeft een totaalbeeld van de mutaties in de omvang van de algemene uitkering van circulaire op circulaire. De mutaties hebben betrekking op 2025 en verder en worden onder de tabel toegelicht. In bijlage 2.2.1 zijn de mutaties uit tabel 2.2.1 samengenomen met de mutaties uit eerdere circulaire's. Deze bijlage geeft een totaalbeeld van de mutaties van jaar op jaar.

Tabel 2.2.1 Ontwikkeling algemene uitkering, mutaties ten opzichte van de decembercirculaire 2024 (in duizenden euro's)

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
stand decembercirculaire 2024	40.199.757	39.480.802	41.263.253	42.919.214	44.729.480	44.729.480
<u>algemene mutaties</u>						
1) <i>Accres tranches en incidentele compensatie in grondslag</i>						
1a) Bijstelling accres-tranches	370.384	494.140	541.726	560.562	652.797	2.881.439
1b) Incidentele compensatie in grondslag						-63.150
2) Afrekening ruimte onder plafond BCF 2024	-114.671					
3) Diversen						-144
<u>taakmutaties</u>						
cluster Individuele voorzieningen Jeugd						
4) <i>Extra middelen gemeenten en jeugd</i>						
4a) Demping terugval gemeentefonds 2026		400.000	422.000	412.000	414.000	424.000
4b) Tekorten voor rekening Rijk	414.000	414.000	414.000	414.000	414.000	414.000
4c) Groeipad maatregelen Hervormingsagenda		498.000	447.000			
4d) Eigen bijdrage jeugdzorg				-260.000	-260.000	-260.000
4e) Sturen op trajectduur jeugdzorg				-68.000	-68.000	-68.000
4f) Indexeren opbrengst Hervormingsagenda				-507.000	-507.000	-507.000
5) Hervormingsagenda Jeugd		356.126	274.416	313.079	342.338	342.338
6) Kinderopvang pleegouders	13.200	13.200	13.200	3.100	3.100	3.100
cluster Individuele voorzieningen Wmo						
7) Uitstel vervanging abonnementstarief Wmo		225.000				
8) Wmo hulpmiddelen		10.000				
9) Aanpassen regeling dienstverlening aan huis		1.800	1.800	1.800	1.800	1.800
10) Overgangsrecht levenslang						1.157
cluster Participatie						
11) IBO Problematische schulden	18.670					
12) Correctie extrapolatie participatie						8.315
cluster Bestuur en ondersteuning						
13) Kiescollege niet ingezetenen	237					
14) BRP centralisering inschrijving vergunninghouders	-3.125	-3.125	-3.125	-3.125	-3.125	-3.125
stand deze circulaire	40.898.452	41.889.943	43.374.270	43.785.630	45.719.390	47.904.210

Toelichting

1. *Accres tranches en incidentele compensatie in grondslag*

1a. *Accres tranches*

Het gemeentefonds is de grootste inkomstenbron van de gemeenten. De jaarlijkse toe- en afname van het gemeentefonds en het provinciefonds wordt het accres genoemd. In deze circulaire is een nieuwe accresraming opgenomen voor de jaren 2026 en verder. Daarnaast is de definitieve afrekening van de accrestranche 2025 verwerkt.

Vanaf 2024 is het accres gekoppeld aan de bbp-normeringssystematiek. Uitgangspunt is dat de fondsen meerjarig de ontwikkeling van het nominaal bruto binnenlands product volgen. De normering wordt gesplitst in een volumedeel en een prijsdeel. De volumeontwikkeling van de fondsen wordt gebaseerd op een 8-jaars (t-9 t/m t-2) historisch gemiddelde van de ontwikkeling van het bbp, waardoor het fonds minder schommelt. Het prijsdeel volgt de prijsontwikkeling van het bbp van het lopende jaar, waardoor de fondsen reëel 'op niveau' blijven. Conform Rijksbrede systematiek wordt de index in het voorjaar van het lopende jaar definitief.

Het betreft een generieke normering die naar eigen inzicht van een individuele gemeente kan worden ingezet.

Het accres is voor het jaar 2025 bij Voorjaarsnota 2025 definitief vastgesteld en de raming voor de jaren 2026 en verder is geactualiseerd op basis van de ontwikkeling van het bbp van het Centraal Economisch Plan (CEP) door het Centraal Planbureau (CPB). In tabel 2.2.2 tabel zijn de actuele cijfers opgenomen.

Tabel 2.2.2 Indices	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Indices CPB bbp CEP 25						
Volume bbp (8-jaars gemiddelde)	2,16%	1,93%	1,82%	1,72%	1,61%	2,28%
Prijs bbp	3,63%	2,74%	2,52%	2,61%	2,50%	2,50%
Gecombineerde bbp index	5,87%	4,72%	4,39%	4,37%	4,15%	4,84%
Indices CPB decembercirculaire 2024 (Miljoenennota 2025 inclusief revisie)						
Volume bbp (8-jaars gemiddelde)	2,16%	1,93%	1,77%	1,67%	1,56%	
Prijs bbp	2,71%	2,65%	2,64%	2,42%	2,42%	
Gecombineerde bbp index	4,93%	4,63%	4,46%	4,13%	4,02%	
Verschil (nieuw-oud)						
Volume bbp (8-jaars gemiddelde)	0,00%	0,00%	0,05%	0,05%	0,05%	
Prijs bbp	0,92%	0,09%	-0,12%	0,19%	0,08%	
Gecombineerde bbp index	0,94%	0,09%	-0,07%	0,24%	0,13%	

Tabel 2.2.3 bevat de grondslag en de huidige accres raming zoals opgenomen in de Voorjaarsnota 2025 op basis van de bbp cijfers uit het CEP 2025.

Tabel 2.2.3 Grondslag en accres Voorjaarsnota 2025 (inclusief CBS-revisie)						
Bedragen in miljoenen euro	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Gemeentefonds (voor zover onderdeel van de accresgrondslag; grondslag tranche 2025)	39.307	36.831	36.675	36.530	36.515	36.460
tranche 2025 volume	849	796	792	789	789	788
tranche 2025 Prijs	1.458	1.366	1.360	1.355	1.354	1.352
Mutaties in grondslag VJN in prijspeil 2025	718	2.002	1.659	400	372	383
Gemeentefonds (voor zover onderdeel van de accresgrondslag; grondslag voor tranche 2026-2030)		40.995	40.487	39.073	39.030	38.983
tranche 2026 volume		791	781	754	753	752
tranche 2026 prijs		1.145	1.131	1.091	1.090	1.089
tranche 2027 volume			772	745	744	743
tranche 2027 prijs			1.088	1.050	1.049	1.047
tranche 2028 volume				735	734	733
tranche 2028 prijs				1.134	1.133	1.131
tranche 2029 volume					717	716
tranche 2029 prijs					1.131	1.130
tranche 2030 volume						1.056
tranche 2030 prijs						1.185
Cumulatief accres 2025-2030	2.307	4.098	5.924	7.652	9.494	11.722

Tabel 2.2.4 bevat het accres voor 2025 en verder zoals opgenomen in de decembercirculaire 2024. Tabel 2.2.5 bevat de mutaties in het accres tussen de stand decembercirculaire 2024 (inclusief Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)-revisie) en de stand Voorjaarsnota 2025. NB: De CBS-revisie is niet verwerkt in de stand Miljoenennota 2025, maar in de stand Voorjaarsnota 2025¹.

¹ [Tweede Kamer, vergaderjaar 2024-2025, 36 600, nr. 41](#)

Tabel 2.2.4 Accres stand decembercirculaire 2024 (MJN 2025 inclusief revisie)					
<i>Bedragen in miljoenen euro</i>	2025	2026	2027	2028	2029
tranche 2025 volume	849	795	792	789	789
tranche 2025 prijs	1.088	1.019	1.015	1.011	1.011
tranche 2026 volume		746	742	740	739
tranche 2026 prijs		1.043	1.039	1.035	1.035
tranche 2027 volume			712	710	709
tranche 2027 prijs			1.081	1.077	1.077
tranche 2028 volume				699	699
tranche 2028 prijs				1.031	1.030
tranche 2029 volume					680
tranche 2029 prijs					1.072
Totaal accres	1.936	3.603	5.382	7.092	8.841

Tabel 2.2.5 Mutatie sinds decembercirculaire 2024					
<i>Bedragen in miljoenen euro</i>	2025	2026	2027	2028	2029
tranche 2025 volume	0	0	0	0	0
tranche 2025 prijs	370	347	345	344	343
tranche 2026 volume		46	39	14	14
tranche 2026 prijs		102	92	56	55
tranche 2027 volume			59	35	34
tranche 2027 prijs			6	-27	-28
tranche 2028 volume				35	35
tranche 2028 prijs				103	103
tranche 2029 volume					37
tranche 2029 prijs					60
Totaal accres	370	494	542	561	653

1b. Incidentele compensatie in grondslag

De overgang van 'trap-op trap-af' systematiek naar de bbp-systematiek is grotendeels gecompenseerd voor de jaren 2024-2029. Het besluit tot het vervroegd invoeren van de nieuwe financieringssysteematiek heeft invloed op de lopende begroting van gemeenten en provincies. Om die reden is besloten de impact hiervan volledig (2024) en deels (2025) te dempen. Ook voor 2026 tot en met 2029 vindt compensatie plaats (zie [paragraaf 2.2.1c](#) van de meicirculaire 2024 en Voorjaarsnota 2024²).

² [Tweede Kamer, vergaderjaar 2023–2024, 36 550, nr. 1, pg. 262](#)

De compensatie voor het jaar 2029 (€ 63,2 miljoen) zit als gevolg van de extrapolatie van het budget van 2029 naar 2030 in de grondslag voor 2030. Middels deze mutatie wordt de grondslag gecorrigeerd.

2. Afrekening ruimte onder plafond BCF 2024

De bijdrage van het Rijk aan het BCF is geplafonneerd. Het plafond van het BCF is sinds 2015 gekoppeld aan de accrespercentages zoals die volgen uit de normeringssystematiek voor het gemeentefonds en provinciefonds.

Het plafond van het BCF wordt daarnaast aangepast voor taakmutaties (zoals decentralisaties) die gepaard gaan met toevoegingen of onttrekkingen aan het BCF. Hierdoor hebben decentralisaties geen effect op de ruimte onder het plafond van het BCF. Als het plafond overschreden wordt, komt het verschil ten laste van het gemeente- en het provinciefonds. Bij een realisatie lager dan het plafond komt het verschil ten gunste van het gemeente- en provinciefonds.

Bij Miljoenennota 2025 werd de ruimte onder het plafond voor 2024 voor de gemeenten geraamd op € 447 miljoen. Bij de definitieve afrekening blijkt deze ruimte te zijn afgenomen met € 115 miljoen. De totale ruimte onder het plafond van 2024 is € 332 miljoen. Dit wordt verrekend met het gemeentefonds.

Tabel plafond BCF 2024 (bedragen x € 1.000)			
	stand meicirculaire 2025	stand septembercirculaire 2024	Vershil
	2024	2024	2024
BCF plafond aandeel gemeenten	4.376.879	4.257.703	119.176
W.v. stand septembercirculaire 2024	4.268.335		
W.v. overhevelingen i.v.m. taakmutaties	108.544		
W.v. accres			
Uitgaven gemeenten	4.044.883	3.811.036	233.847
Ruimte onder plafond gemeenten	331.996	446.667	-114.671

Bijlage 2.2.2 bevat zoals gebruikelijk een overzicht van alle mutaties van het plafond BCF. Het gaat om alle overboekingen die betrekking hebben op 2024. Er is een ondergrens gehanteerd van € 100.000.

3. Diversen

Jaarlijks wordt de decentralisatie-uitkering Knelpunten verdeelproblematiek ten laste van de algemene uitkering geactualiseerd voor het extra jaar dat in de desbetreffende circulaire zichtbaar wordt. In dit geval gaat het om € 104.000 in 2030. Zie ook paragraaf 3.2.27 van deze circulaire. Daarnaast is er een negatieve bijstelling van € 40.000 vanwege de Wet visueel gehandicapten. Gelet op de geringe omvang van deze mutaties zijn deze verwerkt als algemene mutatie.

4. Extra middelen gemeenten en jeugd

Voor 2025 tot en met 2027 komt circa € 3 miljard cumulatief voor gemeenten beschikbaar voor jeugdzorg en voor de terugval in 2026 in het gemeentefonds. Zie ook [paragraaf 3.6](#) van de Voorjaarsnota 2025. Voor 2028 en verder worden de beheersmaatregelen uit de Hervormingsagenda Jeugd versterkt en worden aanvullende maatregelen uitgewerkt. De bijbehorende middelen worden verdeeld via het cluster Individuele voorzieningen jeugd. Hieronder een toelichting op de bijbehorende reeksen.

4a. Demping terugval gemeentefonds 2026

Er wordt structureel € 424 miljoen beschikbaar gesteld voor de terugval in het gemeentefonds. In 2026 is het een bedrag van € 400 miljoen en voor 2030 en verder een bedrag van € 424 miljoen.

4b. Tekorten voor rekening Rijk

De deskundigencommissie Van Ark adviseert om het tekort in het budget voor jeugdzorg in gelijke delen te verdelen over Rijk en gemeente. De structurele kosten voor het Rijk zijn € 414 miljoen.

4c. Groeipad maatregelen Hervormingsagenda

Het ingroeipad van de maatregelen van de Hervormingsagenda wordt verzacht. Hiervoor is in 2026 € 498 miljoen en in 2027 een bedrag van € 447 miljoen beschikbaar. De volledige besparing van de Hervormingsagenda wordt in 2028 gerealiseerd.

4d. Eigen bijdrage jeugdzorg

Er wordt een eigen bijdrage ingevoerd voor jeugdzorg per 1 januari 2028. De maatregel moet jaarlijks € 260 miljoen opleveren.

4e. Sturen op trajectduur jeugdzorg

Rijk en gemeenten gaan met de sector afspraken maken over hoe we beter kunnen sturen op trajectduur. Deze maatregel moet jaarlijks € 68 miljoen opleveren vanaf 2028.

4f. Indexeren opbrengst Hervormingsagenda

De besparingsopgave van de Hervormingsagenda Jeugd is in prijs- en volumepeil 2019 ingeboekt. Er is een hogere besparing te veronderstellen aangezien prijs en volume sinds 2019 zijn gestegen. De omvang van deze besparing is jaarlijks € 507 miljoen vanaf 2028.

5. Hervormingsagenda Jeugd

Deze post betreft het overboeken van op de Aanvullende Post gereserveerde middelen voor de Hervormingsagenda Jeugd. Het gaat om een bedrag van € 356 miljoen in 2026 variërend tot € 342 miljoen in 2030. Over de verdeling van een deel van deze middelen vindt nog gesprek plaats. In deze circulaire vindt de verdeling plaats van € 333 miljoen in 2026 tot € 320 miljoen in 2030. De te verdelen middelen worden toegevoegd aan het cluster Individuele voorzieningen jeugd.

6. Kinderopvang pleegouders

Er wordt in 2025, 2026 en 2027 € 10,7 miljoen per jaar beschikbaar gesteld als bijdrage voor de kosten die pleegouders maken voor kinderopvang en buitenschoolse opvang van hun pleegkinderen. Hierbij is rekening gehouden met pleegouders in het gedwongen en het vrijwillig kader. Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) werkt met de Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen, Jeugdzorg Nederland en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) uit hoe deze middelen aan pleegouders worden uitgekeerd. In het najaar van 2025 zal dit nader worden gecommuniceerd. Zodra meer bekend is over deze uitwerking zullen de middelen worden verdeeld.

Vanaf 2028 is € 600.000 structureel beschikbaar gesteld als bijdrage voor de kosten die pleegouders maken voor kinderopvang en buitenschoolse opvang van hun pleegkinderen. De verdere uitwerking hiervan volgt in het licht van de stelstelherziening kinderopvang. Zodra meer bekend is over deze uitwerking zullen de middelen worden verdeeld.

Daarnaast is per 2025 structureel € 2,5 miljoen beschikbaar voor de vergoeding van bijzondere kosten aan pleegouders in het vrijwillig kader. Dit zal ook gepaard gaan met een wijziging van de Regeling Jeugdwet. De € 2,5 miljoen wordt toegevoegd aan het gemeentefonds en verdeeld via het cluster Individuele voorzieningen jeugd.

7. Uitstel vervanging abonnementstarief Wmo

In de Voorjaarsnota 2023 is besloten dat het abonnementstarief in de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2015 wordt afgeschaft en dat in de plaats daarvan vanaf 2026 de inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage in de Wmo opnieuw wordt ingevoerd, zie ook [paragraaf 2.2.13](#) van de meicirculaire 2023. Hiervoor wordt het wetsvoorstel Vervanging abonnementstarief Wmo 2015 voorbereid. De inwerkingtreding van deze wet is nu voorzien per 1 januari 2027 in plaats van per 1 januari 2026. Dat betekent dat de besparing van € 225 miljoen voor het jaar 2026, die in de Voorjaarsnota 2023 in het gemeentefonds is verwerkt vervalst. De € 225 miljoen wordt toegevoegd aan het cluster Individuele voorzieningen Wmo.

8. Wmo hulpmiddelen

Het scheiden van wonen en zorg in de Wet langdurige zorg (Wlz) leidt bij gemeenten tot meerkosten. Bepaalde hulpmiddelen die bij zorg met verblijf vanuit de Wlz worden gefinancierd, worden bij andere leveringsvormen vanuit de Wmo gefinancierd. De

meerkosten van gemeenten worden gedekt vanuit de Wlz. Voor 2025 zijn er in de Voorjaarsnota 2024 reeds middelen overgeboekt naar het gemeentefonds (zie meicirculaire 2024 [paragraaf 2.2.12](#)). In 2026 gaat het om een totaalbedrag van € 10 miljoen. De bijbehorende middelen worden toegevoegd aan het cluster Individuele voorzieningen Wmo.

9. Aanpassen regeling dienstverlening aan huis

Vanaf 1 januari 2026 valt het persoonsgebonden budget (pgb) niet meer onder de Regeling Dienstverlening Aan Huis (RDAH). Dit betekent dat pgb-budgethouders, afhankelijk van het type arbeidscontract, zowel de premieafdrachten als de doorbetalingen bij ziekte binnen hun pgb-budget moeten bekostigen. In sommige gevallen kan dit ertoe leiden dat het pgb-budget van de budgethouder niet toereikend is, en dat de budgethouder ook niet de ruimte ervaart om de zorgvraag aan te passen. Hiervoor is vanaf 2026 structureel € 1,8 miljoen beschikbaar. De bijbehorende middelen worden toegevoegd aan het cluster Individuele voorzieningen Wmo.

10. Overgangsrecht levenslang

De meerjarenraming strekt zich met ingang van deze circulaire uit tot en met het jaar 2030. Daardoor wordt in de tabel het onderwerp 'overgangsrecht levenslang' in 2030 zichtbaar. Deze mutatie betreft een correctie op de extrapolatie van extramurale zorgkosten binnen de Wmo en/of Jeugdwet. Cliënten met een verblijfsindicatie voor een hoog zorgzwaartepakket op 31 december 2014 hebben een overgangsrecht gekregen voor onbepaalde tijd. Door dit overgangsrecht voor onbepaalde tijd zullen deze cliënten structureel hun extramurale zorg (bijvoorbeeld in de vorm van persoonsgebonden budget) afnemen ten laste van de Wlz in plaats van ten laste van de Wmo of de Jeugdwet. Om dit voor gemeenten te corrigeren, wordt voor 2030 een bedrag van € 1,2 miljoen aan het gemeentefonds toegevoegd. Zie ook [paragraaf 2.2.13](#) van de meicirculaire 2024. De bijbehorende middelen worden toegevoegd aan het cluster Individuele voorzieningen Wmo.

11. IBO Problematische schulden

Het kabinet voert een pakket aan maatregelen in om problematische schulden fundamenteel aan te pakken. Dit pakket is gebaseerd op het basispakket uit het Interdepartementaal Beleidsonderzoek (IBO) Problematische schulden³. Voor 2025 worden voor het onderdeel: 'vroegsignalering' middelen overgemaakt naar het gemeentefonds. Het gaat om een totaalbedrag van € 18,7 miljoen. De bijbehorende middelen worden toegevoegd aan het cluster Participatie.

12. Correctie extrapolatie participatie

In 2018 zijn door de betrokken departementen: het ministerie van Financiën, het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW), afspraken gemaakt over de overheveling van de onderdelen

³ [Kabinetsreactie IBO Problematische schulden](#)

Wet werk en arbeidsondersteuning Jonggehandicapten (Wajong) en Wet sociale werkvoorziening (Wsw)-Regulier werk van de integratie-uitkering Participatie naar de algemene uitkering. Deze overheveling is in de meicirculaire met ingang van 2023 uitgevoerd (zie ook [paragraaf 2.2.13 en 3.2.3](#) van de meicirculaire 2022).

Bij de overheveling zijn de departementen overeengekomen om de meerjarige oploop van deze twee onderdelen jaarlijks via een correctie op de extrapolatie te blijven compenseren, zoals ook te doen gebruikelijk was bij de integratie-uitkering Participatie. Deze oploop komt voort uit de invoering van de Participatiewet en de bijbehorende instroom van de nieuwe doelgroepen (voorheen Wajong en Wsw). In het extrapolatiejaar 2030 leidt dit tot een correctie van € 8,3 miljoen. Deze middelen worden toegevoegd aan het cluster Participatie.

13. Kiescollege niet ingezetenen

De organisatie van de verkiezing van de leden van het kiescollege niet-ingezetenen voor de Eerste Kamer en de ondersteuning ervan worden gedaan door de gemeente Den Haag. De gemeente wordt hiervoor gecompenseerd via een verhoging van de uitkering uit het gemeentefonds. De verkiezing is elke vier jaar, dus de gemeente Den Haag krijgt elk jaar een vierde deel van de totale kosten van een verkiezing als vergoeding. Deze bedraagt € 236.880. Zie ook [paragraaf 2.2.15](#) van de meicirculaire 2024. De bijbehorende middelen worden toegevoegd aan het cluster Bestuur en ondersteuning (via maatstaf Verkiezingen Den Haag).

14. Basisregistratie Personen (BRP): centralisering inschrijving vergunninghouders

Enkele gemeenten ontvangen een bijdrage in verband met het inrichten en in stand houden van een zogeheten BRP-sstraat (zie ook [paragraaf 4.2.8](#) van de meicirculaire 2016). Vanwege de toename van het aantal inschrijvingen ten opzichte van de startsituatie en de gestegen kosten wordt er € 3,1 miljoen ten laste van de algemene uitkering toegevoegd aan de decentralisatie-uitkering. De middelen worden onttrokken aan het cluster Bestuur en ondersteuning. Zie ook paragraaf 3.2.12 van deze circulaire. Een overzicht met de toekenning van de bedragen per gemeente is opgenomen in bijlage 3.2.12.

2.3 Verdeling mutaties algemene uitkering

De verdeelwijze van de mutaties uit paragraaf 2.2 is in tabel 2.3.1 weergegeven. De verdeelwijze bestaat uit een wijziging in de uitkeringsfactor of het gewicht (bedrag per eenheid) van één of meer maatstaven van het cluster waaronder de mutatie valt. De cijfermatige uitwerking is opgenomen in paragraaf 2.5.

Tabel 2.3.1 Verdeelwijze mutaties algemene uitkering

Mutatie	Verdeelwijze
<u>taakmutaties</u>	
cluster Individuele voorzieningen Jeugd	
Extra middelen gemeenten en jeugd	via maatstaven cluster
Hervormingsagenda Jeugd	via maatstaven cluster
Kinderopvang pleegouders	via maatstaf jongeren
cluster Individuele voorzieningen Wmo	
Uitstel vervanging abonnementstarief Wmo	via maatstaven cluster
Wmo hulpmiddelen	via maatstaven cluster
Aanpassen regeling dienstverlening aan huis	via maatstaven cluster
Overgangsrecht levenslang	via maatstaven cluster
cluster Participatie	
IBO Problematische schulden	via maatstaven cluster
Correctie extrapolatie participatie	via maatstaven cluster
cluster Bestuur en ondersteuning	
Kiescollege niet ingezet	via maatstaf verkiezingen Den Haag
BRP centralisering inschrijving vergunninghouders	via maatstaven cluster

2.4 Overige mededelingen algemene uitkering

2.4.1 Bommenregeling

Gemeenten kunnen in aanmerking komen voor een bijdrage in de gemaakte kosten voor het opsporen en ruimen van ontplofbare oorlogsresten uit de Tweede Wereldoorlog (WOII).

De bommenregeling is geen Rijkssubsidie, maar een regeling die wordt gefinancierd uit het gemeentefonds. Het doel van het gemeentefonds is om iedere gemeente een gelijkwaardige financiële uitgangspositie te geven, zodat gemeenten een gelijkwaardig voorzieningenniveau kunnen realiseren tegen gelijke belastingdruk: mensen moeten in principe toegang hebben tot hetzelfde voorzieningenniveau en dat mag niet afhankelijk zijn van de plek waar iemand woont.

In dit kader moet ook de bommenregeling worden gezien. Het is een regeling van gemeenten, vóór gemeenten: De idee achter de regeling is, conform de doelstelling van het gemeentefonds, dat gemeenten die veel kosten hebben op het gebied van het ruimen van ontplofbare oorlogsresten, hier beperkt financieel nadeel van ondervinden ten opzichte van andere gemeenten die hier niet mee te maken hebben. Alle uitkeringen in het kader van de bommenregeling worden door alle gemeenten gezamenlijk gedragen.

Bovenstaande maakt dat de bommenregeling alleen geldt voor de kosten van gemeenten en/of particuliere vondsten. Voor de kosten die door waterschappen of provincies worden gemaakt geldt dat deze niet worden vergoed. Deze organisaties hebben hun eigen inkomsten en vallen daarom niet onder deze regeling. Dit geldt ook voor (semi)-overheid en non-profit organisaties zoals het Rijksvastgoedbedrijf, Rijkswaterstaat, ProRail, Staatsbosbeheer, drinkwaterbedrijven en netwerkbeheerders. Verder is het richtsnoer dat de bommenregeling in het gemeentefonds niet is bedoeld voor het compenseren van private partijen voor kosten die anders door de markt zouden worden gedragen.

In het raadsbesluit moet expliciet worden verklaard dat de kosten alleen de kosten, exclusief btw, van gemeenten en/of particuliere vondsten betreffen. Er hoeft geen verdere onderbouwing te worden overlegd.

Voor meer informatie over de bommenregeling zie, [Bommenregeling gemeentefonds | Brochure | Rijksoverheid.nl](#).

Bijlage 2.4.1 vermeldt de gemeenten die in 2025 op basis van de ingediende aanvraag een uitkering ontvangen, inclusief de bijbehorende bedragen. Het totaalbedrag van de bommenregeling 2025 bedraagt circa € 12,4 miljoen. Dit bedrag is exclusief het bedrag voor berging van vliegtuigwrakken van € 3,9 miljoen (zie hieronder).

Binnen het Nationaal Programma Berging vliegtuigwrakken met nog vermiste vliegers uit de Tweede Wereldoorlog zijn locaties vastgesteld waar zich mogelijk te bergen vliegtuigwrakken met stoffelijke resten bevinden. De afgelopen jaren hebben in verschillende gemeenten bergingen plaatsgevonden.

In 2024 heeft in dit kader de berging plaatsgevonden van een Britse Vickers Wellington bommenwerper in Holwerd en een Duits Messerschmitt Bf 109 jachtvliegtuig in de Noarderleech. Beide locaties bevinden zich in de gemeente Noardeast-Fryslân. In beide vliegtuigwrakken zijn stoffelijke resten gevonden. Voor bergingen die onderdeel uitmaken van het Nationaal Programma ontvangen de betreffende gemeenten via de bommenregeling een bijdrage van 100 procent voor de door hen gemaakte kosten. Op basis van het ingediende raadsbesluit met daarin de gemaakte kosten ontvangt de gemeente Noardeast-Fryslân in 2025 een bedrag van € 3,9 miljoen.

In het najaar van 2025 staan de berging van een Messerschmitt Bf 109 in Heerde en een Lancaster bommenwerper in Dronten gepland.

2.5 Veranderingen in het verdeelstelsel

2.5.1 Maatstaf OZB: WOZ-waardering en aanpassing rekentarieven

De jaarlijkse aanpassing van de gewichten (rekentarieven) van de verdeelmaatstaf onroerendezaakbelasting (OZB) is doorgevoerd. De uitkomst van de verdeelmaatstaf OZB wordt bepaald door de omvang van de Waardering onroerende zaken (WOZ)-waarde en een daaraan gekoppeld gewicht, het zogenaamde rekentarief. Er worden drie WOZ-waarden onderscheiden: voor eigenaren woningen, eigenaren niet woningen en gebruikers niet-woningen. Er zijn daarom drie rekentarieven. Door marktontwikkelingen kan de WOZ-waarde sterk fluctueren. Het is staand beleid om voor het effect van deze marktontwikkelingen te corrigeren, door middel van een aanpassing van de rekentarieven van de verdeelmaatstaf OZB. De correctie is op nationaal niveau.

De aanpassing van de rekentarieven van de verdeelmaatstaf OZB is afgestemd op de WOZ-tijdvakken. Op 1 januari 2025 begint een nieuw WOZ-tijdvak met waardepeildatum 1 januari 2024. Bij de aanpassing van de rekentarieven is de vaste werkwijze toegepast: het rekentarief wordt naar beneden (of naar boven) bijgesteld om de stijging (of daling) van de OZB-maatstaf als gevolg van de stijging (of daling) van de WOZ-waarde van woningen en niet-woningen ongedaan te maken. De maatstaf groeit alleen met de inflatie mee (prijs Nationale Bestedingen, pNB).

De marktontwikkeling tussen 1 januari 2024 en 1 januari 2025 bij woningen wordt, op basis van informatie van de Waarderingskamer, geschat op 10,5%. Voor niet-woningen wordt de waardeontwikkeling over dezelfde periode geschat op 2%. De inflatie (pNB) in die periode bedraagt volgens de ramingen van het CPB 4,2%. Het rekentarief voor eigenaren woningen komt na aanpassing op 0,0862%, voor eigenaren niet-woningen op 0,3145% en voor gebruikers niet-woningen op 0,2393%. De aangepaste rekentarieven zijn ook opgenomen in bijlage 2.1.3.

2.5.2 Maatstaven, gewichten, uitkeringsfactor en overige uitkeringsonderdelen

De berekening van de algemene uitkering bestaat uit de vermenigvuldiging van het aantal eenheden van alle maatstaven met het bijbehorende gewicht per maatstaf (bedrag per eenheid). De som van deze producten, de zogenaamde uitkeringsbasis, wordt vervolgens vermenigvuldigd met de uitkeringsfactor (zie uitleg verderop). De verkregen uitkomst moet daarnaast worden opgehoogd met enkele uitkeringsonderdelen binnen de algemene uitkering die buiten het format van aantal eenheden en bedragen per eenheid vallen. Hierna wordt achtereenvolgens ingegaan op de maatstaven, de bedragen per eenheid, de uitkeringsfactor en de overige uitkeringsonderdelen.

Maatstaven

Voor uitkeringsjaar 2025 is de definitie van de maatstaf Huishoudens met een laag inkomen met drempel gewijzigd zoals aangekondigd in de septembercirculaire 2024 ([paragraaf 2.5](#)). Voor 2025 zal worden uitgegaan van een tweejarig gemiddelde van de maatstaf huishoudens met een laag inkomen met drempel. Het tweejarig gemiddelde zal worden berekend op basis van de gegevens van t-2 en t-3. Meer informatie over de berekeningswijze van de verdeelmaatstaven van de algemene uitkering voor dat uitkeringsjaar kunt u vinden in de toelichting op de berekening van de uitkering uit het gemeentefonds 2025⁴.

De maatstaven leerlingen voortgezet onderwijs, leerlingen (voortgezet) speciaal onderwijs en extra groei leerlingen voortgezet onderwijs zullen deze circulaire niet geactualiseerd worden. De actualisatie van deze maatstaven zal in de septembercirculaire plaatsvinden.

Bedragen per eenheid

- De zogenaamde rekentarieven 2026 van de maatstaf OZB zijn ten opzichte van 2025 aangepast.
- De informatie uit de tabellen 2.2.1 en 2.3.1 is verwerkt.

Bijlagen 2.1.1 en 2.1.3 bevat het overzicht van bedragen per eenheid 2025 en 2026.

Uitkeringsfactor

De uitkeringsfactor is de voor alle gemeenten gelijke vermenigvuldigingsfactor die wordt berekend door de som van de algemene uitkering, de OZB-maatstaven en de overige uitkeringsonderdelen te delen door de uitkeringsbasis. De – landelijke – uitkeringsbasis is berekend door van alle maatstaven de aantallen te vermenigvuldigen met het bijbehorende bedrag per eenheid; er is ook een uitkeringsbasis voor elke gemeente (het product van de gemeentelijke aantallen en de bedragen per eenheid). De uitkeringsfactor verschilt per uitkeringsjaar.

De volgende aspecten zijn bij de raming van de uitkeringsfactor van belang:

- De informatie uit de tabellen 2.2.1 en 2.3.1 met betrekking tot de algemene mutaties en taakmutaties in het gemeentefonds en de verdeling van deze mutaties.
- De ontwikkeling van de uitkeringsbasis als gevolg van geactualiseerde volumina en geactualiseerde bedragen per eenheid (bpe). Bijlage 2.5.2 bevat informatie over de raming van de volumina van de maatstaven.
- De belastingcapaciteit.

Ten opzichte van de decembercirculaire 2024 is de uitkeringsfactor voor het jaar 2023 ongewijzigd. De uitkeringsfactor voor 2024 daalt met 2 punten naar 1,418.

⁴ Toelichting op de berekening van de uitkeringen uit het gemeentefonds, [Rijksoverheid.nl](https://rijksoverheid.nl)

De daling wordt veroorzaakt door de actualisatie van de volumina van meerdere maatstaven, waaronder de actualisatie van de gegevens over bijstandontvangers (plus ca 1 punt) en huishoudens met een laag inkomen met drempel (- ca 2,5 punt).

De nieuwe raming van de uitkeringsfactor in de jaren 2025-2030 is vermeld in tabel 2.5.1.

Tabel 2.5.1 Uitkeringsfactor 2025-2030

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Uitkeringsfactor	1,472	1,493	1,539	1,582	1,629	1,686
één punt uitkeringsfactor (in miljoenen)	30.574	30.928	31.006	30.462	30.808	31.100

De uitkeringsfactoren in tabel 2.5.1 zijn in lopende prijzen.⁵ Gemeenten die in constante prijzen ramen dienen zelf de loon- prijsontwikkeling te verwerken. Om gemeenten hierbij te faciliteren, is in de gemeentefondsruubriek op internet zoals gebruikelijk een rekenmodel in constante prijzen gepubliceerd. In dit rekenmodel is een hulpmiddel opgenomen waarin gemeenten hun eigen prijsindexen kunnen invullen en/of loon- en prijsindicatoren die het CPB onderscheidt. Op basis van het CEP 2025 zijn in het rekenmodel en in paragraaf 4.2 ook, als service, de ramingsgegevens van een aantal indicatoren van het CPB gepresenteerd. Na het invullen van de indexatiecijfers berekent het model automatisch de uitkering in het gemeentefonds in constante prijzen.

Om gemeenten inzicht te geven in de ontwikkeling van de uitkeringsfactoren volgt hieronder de tabel 2.5.2, waarin voor ieder afzonderlijk jaar de ontwikkeling is opgenomen ten opzichte van de decembercirculaire 2024 (verticale toelichting).

Verticale toelichting ontwikkeling uitkeringsfactor

Tabel 2.5.2 Ontwikkeling uitkeringsfactor 2025-2030

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
stand decembercirculaire 2024	1,460	1,463	1,509	1,552	1,595	-
<i>mutaties deze circulaire</i>						
mutaties	0,008	0,017	0,016	0,015	0,018	
uitkeringsbasis/OZB	0,004	0,013	0,014	0,015	0,016	
overig	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	
uitkeringsfactor stand deze circulaire	1,472	1,493	1,539	1,582	1,629	1,686

De uitkeringsfactor valt voor de jaren 2025-2029 hoger uit ten opzichte van de stand decembercirculaire 2024. In 2025 gaat het om 12 punten en in de jaren 2026-2028 om ca. 30 punten. In 2029 is de uitkeringsfactor 34 punten hoger.

De verwerking van de algemene mutaties en de taakmutaties heeft een opwaarts effect op de uitkeringsfactor. Met name de verwerking van de accrestranches en de taakmutaties in

⁵ De algemene uitkering wordt geïndexeerd op basis van de bbp-ontwikkeling. Daarmee is de algemene uitkering uitgedrukt in het prijspeil van het betreffende jaar ofwel in lopende prijzen.

het cluster jeugd in de jaren 2025-2027 dragen hier aan bij, evenals de taakmutatie in verband met het uitstel van de vervanging abonnementstarief Wmo in 2026. In 2025 wordt het effect gedempt door de neerwaartse bijstelling van de ruimte onder het plafond van het BCF.

De veranderingen in de uitkeringsbasis via wijzigingen in de volumina van de maatstaven hebben een opwaarts effect op de uitkeringsfactor. Dit opwaartse effect wordt vooral veroorzaakt door de maatstaf bijstandsontvangers, welk effect groter is dan het neerwaartse effect van met name de maatstaf huishoudens laag inkomen met drempel. De aanpassing van het landelijke rekentarief van de OZB maatstaven heeft een opwaarts effect van ca. 6 punten in 2026, oplopend naar 8 punten in 2029.

Op basis van het CEP 2025 zijn de prognoses van het aantal bijstandsontvangers in deze circulaire geactualiseerd. Hieronder staat in tabel 2.5.3 een overzicht van de ramingen van de maatstaf bijstandsontvangers stand septembercirculaire 2024 en de stand van deze circulaire. De neerwaartse bijstelling van de raming heeft via de uitkeringsbasis een positief effect op de uitkeringsfactor. De omvang van dit effect is ruim 2 punten in 2025, oplopend tot 7 punten in 2029 en dalend naar 5 punten in 2030.

Tabel 2.5.3 Bijstandsontvangers

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Stand septembercirculaire 2024	386.549	393.931	400.597	409.713	418.343	-
Stand meicirculaire 2025	375.451	378.588	381.786	386.491	392.672	399.581

Overige uitkeringsonderdelen

Onder de algemene uitkering vallen ook de volgende uitkeringsonderdelen, die niet de vorm hebben van maatstafaantallen die met een bedrag per eenheid worden vermenigvuldigd:

- Een beperkt aantal gemeenten ontvangt middelen op grond van de maatstaf herindeling of ontvangt een artikel 12-uitkering.
- Eveneens ontvangt een beperkt aantal gemeenten een suppletie-uitkering Bommenregeling vanwege de kosten die zij hebben gemaakt met betrekking tot het opsporen en ruimen van ontplofbare oorlogsresten uit de Tweede Wereldoorlog (zie paragraaf 2.4.1).
- Een beperkt aantal gemeenten (Amsterdam, Rotterdam en den Haag) ontvangt een suppletie-uitkering vanwege het ingroeipad als gevolg van de actualisatie van de maatstaf Huishoudens met een laag inkomen van de decentralisatie-uitkering Maatschappelijke Opvang naar de maatstaf van het nieuwe verdeelmodel (zie [paragraaf 2.4.2](#) van de septembercirculaire 2024)
- Vanaf 2023 geldt voor gemeenten een ingroeipad als gevolg van de invoering van het nieuwe verdeelmodel van de algemene uitkering. Dit ingroeipad wordt zoals gebruikelijk verwerkt in een suppletie-uitkering (zie [paragraaf 2.5.2](#) van de meicirculaire 2022). Voor 2026 gelden de bedragen van 2025. Per 1 januari 2027

zal een volgende stap worden gezet met betrekking tot het ingroeipad (voor een toelichting zie: paragraaf 3 van de Kamerbrief over het vervolgtraject verdeelmodel gemeentefonds "Het ingroeipad: eerste volgende stap per 2027"⁶), informatie hierover zal worden opgenomen in de meicirculaire 2026.

⁶ [Tweede Kamer, vergaderjaar 2024-2025 36 600, B, nr. 24](#)

3 Decentralisatie- en integratie-uitkeringen

3.1 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat mededelingen over de decentralisatie- en de integratie-uitkeringen. Deze uitkeringen maken net als de algemene uitkering deel uit van het gemeentefonds, maar hebben een eigen verdeling over de gemeenten.

Decentralisatie- en integratie-uitkeringen zijn net als de algemene uitkering beleids- en bestedingsvrij en er vindt geen verantwoording naar het Rijk plaats, zoals bij specifieke uitkeringen wel het geval is. Eventuele opmerkingen die over decentralisatie- en integratie-uitkeringen gemaakt worden in deze circulaire, zijn niet meer dan voorbeelden die illustreren met welke kosten gemeenten geconfronteerd worden. Dit inzicht is ook van belang voor de Tweede Kamer. Met de betreffende teksten wordt niet beoogd het bestedingsdoel nader te omschrijven, of op welke wijze dan ook de middelen te oormerken.

Paragraaf 3.2 informeert over de decentralisatie- en integratie-uitkeringen en over de omvang en de verdeling ervan. Paragraaf 3.3 bevat overige mededelingen over de decentralisatie- en integratie-uitkeringen.

3.2 Omvang en verdeling decentralisatie- en integratie-uitkeringen

Tabel 3.2.1 bevat de mutaties in de decentralisatie- en integratie-uitkeringen ten opzichte van de decembercirculaire 2024 over de periode 2025 tot en met 2030. De mutaties hebben betrekking op 2025 en verder en worden onder de tabel toegelicht.

Tabel 3.2.1 Mutaties decentralisatie- en integratie-uitkeringen 2025-2030 (bedragen in duizenden euro's)

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
stand decembercirculaire 2024	4.741.593	4.643.046	4.491.183	4.413.563	4.347.011	4.347.011
1 Uitvoeringskosten Omgevingswet	80.679					
2 Impulsbudget arbeidsmarktregio's	35.233	28.959	39.094	45.201		
3 Impulsbudget sociale infrastructuur	35.000	31.500	31.500	31.500	31.500	31.500
4 Alleenverdienersproblematiek	27.468					
5 Begeleiding jongeren naar werk	14.895					
6 Faciliteitenbesluit opvangcentra	12.267					
7 Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties	10.282					
8 Versterken arbeidsmarktregio's	8.847	8.847	8.847	8.847		
9 Natuur bij Energieprojecten	7.828					
10 Aanpak laaggeletterdheid	6.500	5.000	5.000	5.000		
11 Work in Nederland	5.927	6.625	6.625			
12 BRP centralisering inschrijving vergunninghouders	3.125	3.125	3.125	3.125	3.125	3.125
13 Landelijke aanpak adreskwaliteit	2.856					
14 Gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen	2.500	2.500				
15 Natuurbrandpreventie en -mitigatie	2.279					
16 Behoud sociale voorzieningen Groningen	1.506					
17 Einde lening inburgeringsplichtig	1.000					
18 Preventie aanpak van jeugdcriminaliteit	500	500	500			
19 Toekomstbestendig maken energiebeleid	371					
20 Slavernijverleden	327					
21 Maatschappelijke begeleiding	263					
22 Aanpak flakka problematiek	200					
23 Veilige steden	150	150				
24 Realisatie energietransitie	80					
25 Weerbare gemeenschappen tegen ondermijnende criminaliteit	35					
26 LHBTI beleid Regenboogsteden	20	20				
27 Knoopunten verdeelproblematiek						104
28 Loon- en prijsbijstelling 2025 Participatie (IU)	102.376	98.833	95.294	91.784	88.280	84.855
29 Loon- en prijsbijstelling 2025 Beschermd wonen (IU)	87.194	87.194	87.194	87.194	87.194	87.194
30 Rijksbijdrage sociale infrastructuur (IU)	19.800	21.427	23.056	24.687	26.321	28.097
31 IU Participatie: Afschaffen lage-inkomensvoordeel (IU)	8.935					
32 Wsw extrapolatie (IU)						-64.166
stand deze circulaire	5.220.036	4.937.726	4.791.418	4.710.901	4.583.431	4.517.720

*Alle bedragen betreffen decentralisatie-uitkeringen (DU) tenzij in de tabel vermeld dat het een integratie-uitkering (IU) betreft.

Tabel 3.2.2 bevat het complete overzicht van de decentralisatie- en integratie-uitkeringen en de daarmee gemoeide bedragen.

Tabel 3.2.2 Decentralisatie-en integratie-uitkeringen 2025-2030 (in duizenden euro's)*

Uitkeringsjaar	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Vindplaats
- IU Participatie	2.090.497	2.013.102	1.944.710	1.876.909	1.809.237	1.743.422	mei 2025, § 3.2-28 & § 30 t/m 32
- IU Beschermde wonen	1.833.044	1.833.749	1.833.749	1.833.749	1.833.749	1.833.749	mei 2025, § 3.2-29
- IU Voogdij/18+							mei 2024, § 3.2-20 t/m 21
- Maatschappelijke opvang	385.057	385.057	385.057	385.057	385.057	385.057	december 2022, § 3.2-21 en 23
- Vrouwenopvang	230.621	210.748	210.894	210.894	210.894	210.894	september 2024, § 3.2-12
- Armoedebestrijding kinderen	85.000	85.000	85.000	85.000	85.000	85.000	mei 2020, § 3.3-8
- Uitvoeringskosten Omgevingswet	80.679						mei 2025, § 3.2-1
- Openbare bibliotheken	59.282	59.282					september 2024, § 3.2-13
- Nationaal Actieplan Dakloosheid	55.000	55.000	55.000	55.000	55.000	55.000	mei 2024, § 3.2-2a
- Vergunningverlening, toezicht en handhaving	46.700	46.700	46.700	46.700	46.700	46.700	mei 2017, § 4.2
- Impulsbudget arbeidsmarktregio's	35.233	28.959	39.094	45.201			mei 2025, § 3.2-2
- Impulsbudget sociale infrastructuur	35.000	31.500	31.500	31.500	31.500	31.500	mei 2025, § 3.2-3
- Voorschoolse voorziening peuters	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000	september 2022, § 3.2-4
- Alleenverdienersproblematiek	27.468						mei 2025, § 3.2-4
- Versterking arbeidsmarktregio's	23.440	23.440	23.440	23.440	14.593	14.593	mei 2025, § 3.2-8
- Wet betaalbare huur	19.256	16.406	9.150	7.352	6.500	6.500	december 2024, § 3.2-12
- Begeleiding jongeren naar werk	14.895						mei 2025, § 3.2-5
- Beeldende kunst en vormgeving	13.500	13.500	13.500	13.500	13.500	13.500	september 2015, § 4.2-1
- Extra capaciteit BOA's	13.000	13.000	13.000	13.000	13.000	13.000	mei 2022, § 3.2-11
- Faciliteitenbesluit opvangcentra	12.267						mei 2025, § 3.2-6
- Toekomstbestendig maken energiebeleid	10.375						mei 2025, § 3.2-19
- Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties	10.282						mei 2025, § 3.2-7
- Wet kwaliteitsborging bouw	10.076	10.000					september 2022, § 3.2-3
- verward gedrag	10.000	10.000	10.000				mei 2023, § 3.2-19
- RES regio's	8.781	8.781	8.781	8.781	8.781	8.781	september 2023, § 3.2-6
- Bodembescherming	8.636	8.636	8.636	8.636	8.636	8.636	mei 2024, § 3.2-4
- BRP: centralisering inschrijving vergunninghouders	7.856	7.856	7.856	7.856	7.856	7.856	mei 2025, § 3.2-12
- Natuur bij Energieprojecten	7.828						mei 2025, § 3.2-9
- Veiligheidshuizen	7.699	7.699	7.699	7.699	7.699	7.699	juni 2012, § 6.11
- Aanpak laaggeletterdheid	6.500	5.000	5.000	5.000			mei 2025, § 3.2-10
- Uitstapprogramma prostituees	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000	september 2022, § 3.2-6
- Work in Nederland	5.927	6.625	6.625				mei 2025, § 3.2-11
- Jeugdhulp aan kinderen in een AZC	5.100	5.100	5.100	5.100	5.100	5.100	december 2019, § 3.3.1
- Regionale doelgroepen specifieke aanpak	4.784	4.784					mei 2024, § 3.2-5
- Knelpunten verdeelproblematiek	4.140	4.235	4.332	4.432	4.534	4.638	mei 2024, § 3.2-27
- Landelijke aanpak adreskwaliteit	2.856						mei 2025, § 3.2-13
- Gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen	2.500	2.500					mei 2025, § 3.2-14
- Veilig wonen	2.415	2.415					september 2023, § 3.2-9
- Natuurbrandpreventie en -mitigatie	2.279						mei 2025, § 3.2-15
- Behoud sociale voorzieningen Groningen	1.506						mei 2025, § 3.2-16
- LHBTI beleid Regenboogsteden	1.232	1.232					mei 2025, § 3.2-26
- Einde lening inburgeringsplichtig	1.000						mei 2025, § 3.2-17
- Veilige steden	825	825					mei 2025, § 3.2-23
- Preventie aanpak van jeugdcriminaliteit	500	500	500				mei 2025, § 3.2-18
- Slavernijverleden	327						mei 2025, § 3.2-20
- Maatschappelijke begeleiding	263						mei 2025, § 3.2-21
- Aanpak flakka problematiek	200						mei 2025, § 3.2-22
- Verkeersveiligheid	95	95	95	95	95	95	september 2023, § 3.2-13
- Realisatie energietransitie	80						mei 2025, § 3.2-24
- Weerbare gemeenschappen tegen ondermijnende criminaliteit	35						mei 2025, § 3.2-25
- Totaal	5.220.036	4.937.726	4.791.418	4.710.901	4.583.431	4.517.720	

Toelichting decentralisatie-uitkeringen

1. Uitvoeringskosten Omgevingswet

De financiële middelen vanuit het [Coalitieakkoord \(CA\) van het kabinet-Rutte IV](#) worden ingezet voor het bereiken van de doelen van de Omgevingswet (zie ook [paragraaf 3.2.1](#) van de meicirculaire 2024). Met het uitkeren van € 80,7 miljoen in 2025 kunnen de ontvangende partijen in hun transitie ervoor zorgdragen dat ze aangesloten, geoefend en ingeregeld zijn en voldoen aan de in de Omgevingswet gestelde eisen. Er volgt nog een stelsevaluatie, waarbij de daadwerkelijk gemaakte kosten in kaart worden gebracht. De gemeenten ontvangen een uitkering op basis van een vast bedrag (15 procent van het totaal), het aantal inwoners (60 procent) en landoppervlak (25 procent).

Een overzicht met de toekenning van de bedragen per gemeente is opgenomen in bijlage 3.2-1.

2. Impulsbudget arbeidsmarktregio's

De arbeidsmarktregio's ontvangen in de periode 2025-2028 een tijdelijk impulsbudget. Deze middelen maken het mogelijk om gezamenlijke dienstverlening (bijvoorbeeld op het gebied van werk, scholingsinstrumenten of -trajecten) te ontwikkelen met de partners in de arbeidsmarktregio. Hiermee kunnen de kaders ontwikkeld worden voor de regionale arbeidsmarktinfrastructuur en mogelijke knelpunten in de regionale samenwerking worden opgelost⁷. De decentralisatie-uitkering wordt verstrekt aan de centrumgemeenten van de 35 arbeidsmarktregio's. Het gaat om een totaalbedrag van € 148,5 miljoen, waarvan € 35,2 miljoen in 2025 wordt uitgekeerd. Als onderdeel van het budget voor 2025 is circa € 100.000 per arbeidsmarktregio beschikbaar om de uitgewerkte communicatiestrategie en uitingen te implementeren in de regio. Het budget wordt evenredig over de arbeidsmarktregio's verdeeld. De effectiviteit van deze decentralisatie-uitkering wordt in 2027 geëvalueerd.

Een overzicht met de toekenning van de bedragen per gemeente is opgenomen in bijlage 3.2-2.

3. Impulsbudget sociale infrastructuur

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de inrichting van de sociale infrastructuur en daarbij behorende doelen ten aanzien van het ondersteunen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Vanaf 2025 tot en met 2034 is er (impuls)budget beschikbaar om de infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven te versterken⁸. De inrichting van een toekomstbestendige sociale infrastructuur vereist vaak een regionale aanpak, daarom worden de middelen uitgekeerd aan samenwerkingsverbanden rondom sociaal ontwikkelbedrijven. Het impulsbudget betreft tijdelijke middelen voor een periode van

⁷ [Gemeentenieuws van SZW 2024-4](#)

⁸ [Rijksoverheid.nl Impulsbudget](#)

10 jaar. In 2025 is € 35 miljoen beschikbaar. In de periode 2026 – 2030 is jaarlijks € 31,5 miljoen beschikbaar. Daarna bouwt dit af naar € 19,8 miljoen in 2034. Het impulsbudget wordt verdeeld op basis van de maatstaf 'inwoners in het gemeentelijke doelgroepenregister'.

Een overzicht met de toekenning van de bedragen per gemeente is opgenomen in bijlage 3.2-3.

4. Alleenverdienersproblematiek

Gemeenten kunnen huishoudens die getroffen zijn door de alleenverdienersproblematiek individuele bijzondere bijstand bieden. Deze decentralisatie-uitkering maakt dit mogelijk. Er is voor de alleenverdienersproblematiek voor 2025 een bedrag van € 25,4 miljoen beschikbaar. Verder is er een nabetaling van € 2,1 miljoen voor 2023.

Tijdelijke regeling alleenverdienersproblematiek

Op basis van de Wet tijdelijke regeling alleenverdienersproblematiek verstrekken gemeenten in de periode 2025-2027 een vaste tegemoetkoming aan alleenverdienershuishoudens die door een ongunstige samenloop van regelingen te weinig toeslagen ontvangen en hierdoor een inkomen onder het bestaansminimum hebben.⁹ Gemeenten ontvangen voor de uitvoering van deze regeling middelen op basis van de hoogte van de tegemoetkoming voor dat jaar (inclusief verschuldigde eindheffing), het verwachte aantal rechthebbende huishoudens in de gemeente en uitvoeringskosten. Het aantal verwachte rechthebbende huishoudens per gemeente is mede gebaseerd op een analyse door de Belastingdienst. Gemeenten ontvangen, indien nodig, twee jaar later een aanvullend budget als op basis van definitieve inkomensgegevens het aantal rechthebbende huishoudens hoger blijkt dan nu verwacht. Een nadere toelichting op de budgetten staat op rijksoverheid.nl. Voor 2025 wordt € 25,4 miljoen toegekend.

Alleenverdienersproblematiek 2023 & 2024 (aanvulling voor 2023)

Een aantal gemeenten ontvangt nog een aanvulling voor het jaar 2023. In de septembercircular 2024 (zie [paragraaf 3.2.1](#)) was het totaalbudget € 22,6 miljoen. Dit budget was gebaseerd op het verwachte aantal huishoudens dat in 2023 en 2024 compensatie nodig had. Gemeenten die op basis van de definitieve inkomensgegevens meer alleenverdienershuishoudens blijken te hebben gehad in 2023 ontvangen een aanvullend budget. In totaal wordt circa € 2,1 miljoen aanvullend toegekend voor 2023. Het budget 2024 wordt zo nodig bijgesteld wanneer definitieve gegevens beschikbaar zijn, naar verwachting bij de meicircular 2026.

Een overzicht met de toekenning van de bedragen per gemeente is opgenomen in bijlage 3.2-4.

⁹ Meer informatie en ondersteuning voor gemeenten is te vinden op: [Inkomensondersteuning alleenverdieners | VNG](#)

5. Begeleiding jongeren naar werk

De beoogde inwerkingtreding van het wetsvoorstel van school naar duurzaam werk is verschoven van 1 augustus 2025 naar 1 januari 2026. Ter overbrugging van de inwerkingtreding wordt in 2025 de tijdelijke Aanpak Jeugdwerkloosheid voortgezet. Met de Aanpak Jeugdwerkloosheid zetten gemeenten, scholen en hun partners zich in om kwetsbare jongeren te ondersteunen naar vervolgonderwijs of werk. De jongeren op wie de aanpak zich primair richt hebben een structurele achterstand op de arbeidsmarkt. De decentralisatie-uitkering wordt verstrekt aan de centrumgemeenten van de 35 arbeidsmarktregio's. Het budget en de verdeling van het budget is identiek aan 2023 en 2024, voor een toelichting van de onderverdeling van het budget zie: [paragraaf 3.2.8](#) van de septembercirculaire 2023. Het gaat om een totaalbedrag van € 14,9 miljoen in 2025.

Een overzicht met de toekenning van de bedragen per gemeente is opgenomen in bijlage 3.2-5.

6. Faciliteitenbesluit opvangcentra

In het faciliteitenbesluit is geregeld dat aan gemeenten die een opvangcentrum voor asielzoekers hebben jaarlijks door het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) een uitkering wordt verstrekt (zie [paragraaf 3.2.10](#) van de decembercirculaire 2024). Deze uitkering is bedoeld om de werkzaamheden in en voor de opvangcentra te kunnen vergoeden. De uitkering wordt gebaseerd op het aantal door asielzoekers permanent te bezetten capaciteitsplaatsen, verminderd met het aantal op 1 januari van het uitkeringsjaar in de BRP ingeschreven bewoners van het opvangcentrum. Gemeenten doen hiervan aan het begin van het jaar een opgave. Op basis van bovenstaande berekeningswijze is het bedrag over 2025 bepaald op € 11,4 miljoen.

Daarnaast zijn er nabetalingen aan gemeenten die nog geen opgave voor 2023 of 2024 hadden aangeleverd. De gemeente Waterland ontvangt een betaling van € 30.593 voor het jaar 2023. De gemeenten: Oosterhout (€ 48.876), Utrechtse heuvelrug (€ 112.904) en Wassenaar (€ 646.946) ontvangen een betaling voor het jaar 2024.

In totaal wordt er in deze circulaire € 12,3 miljoen voor deze decentralisatie-uitkering uitgekeerd. Een overzicht met de toekenning van de bedragen per gemeente is opgenomen in bijlage 3.2-6.

7. Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties

Sinds 3 juli 2023 zijn de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties (Lbv) en de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties met piekbelasting (Lbv-plus) opengesteld, waarmee veehouders hun bedrijfslocaties tegen subsidie kunnen beëindigen (zie ook [paragraaf 3.2.4](#) van de decembercirculaire 2024). Er is voor de decentralisatie-uitkering Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties voor beide fases in totaal € 10,3 miljoen beschikbaar.

Decentralisatie-uitkering uitvoeringskosten Lbv en Lbv-plus (fase 1)

De bijdrage voor fase 1 wordt beschikbaar gesteld op basis van door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) in de periode van 4 september 2024 t/m 23 januari 2025 verleende (positieve) beschikkingen. De kadastrale ligging van de bedrijfslocatie waarop deze (positieve) beschikking betrekking heeft, bepaalt naar welke gemeente de bijdrage wordt uitgekeerd (€7.000 per locatie inclusief bijdrage aan het BTW-compensatiefonds). Voor fase 1 van deze decentralisatie-uitkering is een bedrag van € 567.000 exclusief bijdrage aan het BTW-compensatiefonds beschikbaar.

Decentralisatie-uitkering uitvoeringskosten Lbv en Lbv-plus (fase 2)

De bijdrage voor fase 2 wordt beschikbaar gesteld op basis van door de RVO in de periode van 4 september 2024 t/m 23 januari 2025 geregistreerde ondertekende overeenkomsten tot beëindiging van de veehouderijlocatie. De kadastrale ligging van de bedrijfslocatie waarop deze overeenkomst betrekking heeft, bepaalt naar welke gemeente de bijdrage wordt uitgekeerd (€20.000 per locatie inclusief bijdrage aan het BTW-compensatiefonds). Voor fase 2 van deze decentralisatie-uitkering is een bedrag van € 9,7 miljoen exclusief bijdrage aan het BTW-compensatiefonds beschikbaar.

Een overzicht met de toekenning van de bedragen per gemeente en per fase is opgenomen in bijlage 3.2-7.

8. Versterking arbeidsmarktregio's

Deze decentralisatie-uitkering heeft als doel om de regiefunctie die centrumgemeenten vervullen ten aanzien van de samenwerking en de gezamenlijke publieke werkgeversdienstverlening in de arbeidsmarktregio's, structureel te ondersteunen en te versterken. Zie ook [paragraaf 3.2.18](#) van de decembercirculaire 2024 en [paragraaf 3.2.11](#) van de septembercirculaire 2023.

Er worden twee wijzigingen gedaan in de bestaande decentralisatie-uitkering voor de periode 2025-2028 waarmee een bedrag gepaard gaat van in totaal € 8,8 miljoen.

Regie- en gidsfunctie

In het kader van de hervorming arbeidsmarktinfrastructuur ontvangen centrumgemeenten extra middelen om nieuwe activiteiten te kunnen organiseren voor het verankeren en versimpelen van de samenwerking in de arbeidsmarktregio's, bijvoorbeeld voor het organiseren van het Regionaal Beraad, het Regionaal Werkcentrum (RWC) en de gidsfunctie in de arbeidsmarktregio (gezamenlijk met het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV)). Het gaat om een bedrag van jaarlijks € 8,7 miljoen dat evenredig over de 35 arbeidsmarktregio's wordt verdeeld.

Landelijke Werkgeversservicepunt Gemeenten

Het bestaande budget dat gemeente 's-Hertogenbosch ontvangt voor het Landelijke Werkgeversservicepunt Gemeenten (LWSP) wordt structureel opgehoogd met jaarlijks € 151.131. Hiermee kan het LWSP de verdere groei van het aantal arrangementen en

activiteiten faciliteren en zich extra inzetten om (nieuwe) SZW-instrumenten en -regelingen toegankelijk te maken voor arbeidsmarktregio's, gemeenten, UWV en werkgevers en andere relevante partijen.

Een overzicht met de toekenning van de bedragen per gemeente is opgenomen in bijlage 3.2-8.

9. Natuur bij Energieprojecten

In 2025 is er, net als in 2024, een budget voor gemeenten en provincies gereserveerd voor het versterken van ecologie en biodiversiteit rondom projecten voor hernieuwbare energie op land (zie ook [paragraaf 3.2.5](#) van de decembercirculaire 2024). Dit budget kan door Regionale Energie Strategieën (RES)-regio's worden gebruikt om energieprojecten in de regio te faciliteren en mogelijk te maken daarbij de lokale natuur te versterken. Het budget van € 7,8 miljoen voor gemeenten wordt evenredig over 24 RES-regio's verdeeld via het gemeentefonds. Het budget wordt beschikbaar gesteld aan gemeenten die kashouder zijn. De overige 6 RES-regio's ontvangen een budget vanuit het provinciefonds omdat enkele provincies kashouder zijn van deze RES-regio's. Per RES-regio is € 326.166 beschikbaar.

Een overzicht met de toekenning van de bedragen per gemeente is opgenomen in bijlage 3.2-9.

10. Aanpak laaggeletterdheid

Het actieprogramma "Tel mee met Taal" liep van 2020-2024 (zie ook [paragraaf 3.2.7](#) van de septembercirculaire 2019). In de Kamerbrief over het vervolg¹⁰ is het voornemen aangekondigd om enkele concrete instrumenten, namelijk: de regionale aanpak, de opgebouwde infrastructuur en de ondersteuning die het Rijk biedt aan gemeenten te continueren. De middelen die nu beschikbaar worden gesteld, stellen gemeenten in staat om nieuwe regionale plannen te maken voor de periode 2025-2028 en dus de coördinatie van de regionale aanpak voort te zetten. Voor 2025 is er € 6,5 miljoen beschikbaar. In de periode 2026-2028 is er jaarlijks € 5 miljoen beschikbaar. De centrumgemeente van elke arbeidsmarktregio ontvangt een bedrag van € 100.000 per jaar, plus een variabel budget dat wordt verdeeld op dezelfde wijze als het budget voor volwasseneneducatie, zoals vastgelegd in de Wet educatie en beroepsonderwijs (Uitvoeringsbesluit WEB).

Een overzicht met de toekenning van de bedragen per gemeente is opgenomen in bijlage 3.2-10.

11. Work in Nederland

Om goede informatievoorziening, hulp en dienstverlening aan Europese Unie (EU)-arbeidsmigranten te bieden, worden gelden beschikbaar gesteld ten behoeve van de verschillende arbeidsmarktregio's (zie ook [paragraaf 3.2.11](#) van de decembercirculaire

¹⁰ [Tweede Kamer, 2024-2025, 28 760, nr. 115](#)

2024). Het gaat om een totaalbedrag van € 5,9 miljoen in 2025. In 2026 en 2027 gaat het om een bedrag van jaarlijks € 6,6 miljoen. De decentralisatie-uitkering wordt verstrekt aan de centrumgemeenten van 33 arbeidsmarktregio's. De deelnemende regio's hebben hiervoor een aanvraag gedaan.

Een overzicht met de toekenning van de bedragen per gemeente is opgenomen in bijlage 3.2-11.

12. Basisregistratie Personen (BRP): centralisering inschrijving vergunninghouders

Enkele gemeenten ontvangen een bijdrage in verband met het inrichten en in stand houden van een zogeheten BRP-straat (zie ook [paragraaf 4.2.8](#) van de meicirculaire 2016). Vanwege de toename van het aantal inschrijvingen ten opzichte van de startsituatie en de gestegen kosten wordt er € 3,1 miljoen ten laste van de algemene uitkering toegevoegd aan de decentralisatie-uitkering. Hierdoor is in 2025 een totaalbedrag van € 7,9 miljoen beschikbaar. Door een wijziging van de taakverdeling tussen de operationele BRP-straten wordt de verdeling van de decentralisatie-uitkering gewijzigd. De gemeente Westerwolde ontvangt daarnaast een bedrag voor landelijke coördinatietaken. De verdeling van het budget is in overleg tussen de betrokken gemeenten en het Rijk tot stand gekomen.

Een overzicht met de toekenning van de bedragen per gemeente is opgenomen in bijlage 3.2-12.

13. Landelijke aanpak adreskwaliteit (LAA)

Op 15 mei 2023 is de wetswijziging van de Wet basisregistratie personen (Wbrp) in werking getreden waarbij wordt voorzien in een taak voor de minister van BZK om colleges van burgemeester en wethouders te ondersteunen bij het onderzoek of een persoon als ingezetene in de BRP op een adres in de gemeente dient te worden ingeschreven en bij het onderzoek naar de juistheid van de gegevens betreffende het adres van een ingezetene in de BRP. Deze aanpak staat bekend onder de naam Landelijke Aanpak Adreskwaliteit en beoogt de adreskwaliteit in de BRP te verbeteren, zie ook [paragraaf 3.2.5](#) van de septembercirculaire 2024.

Deze wetswijziging leidt tot meer werk bij gemeenten. Net als in 2024 wordt hiervoor in 2025 € 2,9 miljoen beschikbaar gesteld. Dit bedrag is gebaseerd op de impactanalyse van de VNG en de verwachting dat gemeenten ca. 22.000 signalen kunnen verwerken. De verdeelsleutel bestaat uit een startbedrag van € 1.500 per gemeente (waarmee het voor elke gemeente mogelijk is om kwaliteits-bevorderende maatregelen te nemen) en een vergoeding op basis van te verwachten signalen per gemeente (het zogenaamde potentieel). Deze verdelingssystematiek wordt over 1 jaar geëvalueerd.

Een overzicht met de toekenning van de bedragen per gemeente is opgenomen in bijlage 3.2-13.

14. Gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen

Gemeenten en hun antidiscriminatievoorzieningen (ADV's) werken samen als het gaat om de preventie van discriminatie op lokaal niveau. Voor de kerntaken van de ADV's krijgen gemeenten sinds 2009 structureel geld via de algemene uitkering van het gemeentefonds. Net als in 2024 (zie hiervoor [paragraaf 3.2.6](#) van de meicirculaire 2024) krijgen gemeenten in 2025 en 2026 middelen om méér aan preventie te kunnen doen. Hiervoor is in 2025 en 2026 jaarlijks € 2,5 miljoen beschikbaar. De middelen worden verdeeld op basis van een vast bedrag per inwoner van € 0,14.

Een overzicht met de toekenning van de bedragen per gemeente is opgenomen in bijlage 3.2-14.

15. Natuurbrandpreventie en -mitigatie

Nederland ziet steeds meer brandgevoelige dagen met mogelijke omstandigheden waarbij er sprake kan zijn van onbeheersbare natuurbranden. Het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN) stelt daarom € 2,3 miljoen beschikbaar aan gemeenten waar een verhoogd risico op natuurbranden aan de orde is¹¹ (zie ook [paragraaf 3.2.9](#) van de decembercirculaire 2024). De desbetreffende gemeenten worden via deze decentralisatie-uitkering in staat gesteld om bij te dragen aan het doel om natuurbrandbeheersing te versterken. De verdeling van het budget is gebaseerd op de ingediende aanvragen die door gemeenten zijn gedaan bij het ministerie van LVVN.

Een overzicht met de toekenning van de bedragen per gemeente is opgenomen in bijlage 3.2-15.

16. Behoud sociale voorzieningen Groningen

Conform de kabinetsreactie op de parlementaire enquête aardgaswinning Groningen ('Nij Begun'), is in 2024 de sociale agenda ontwikkeld (zie ook [paragraaf 3.2.11](#) van de meicirculaire 2024). Doel van de sociale agenda is dat bewoners concreet perspectief krijgen op een meer welvarende toekomst in een regio die zijn eigen identiteit behoudt en waar het fijn wonen, werken en recreëren is. Dit jaar wordt gebruikt om programma's van de wal te laten komen en allianties vorm te geven. Hiervoor worden middelen beschikbaar gesteld om bijvoorbeeld de organisatiekosten te financieren. Het totaalbedrag van deze decentralisatie-uitkering bedraagt € 1,5 miljoen voor 2025. De gemeente Groningen ontvangt deze middelen omdat zij binnen de regio een coördinerende rol vervult.

17. Einde lening inburgeringsplichtig (ELIP)

In het bestuurlijk overleg van april 2020 zijn tussen de minister van SZW en de VNG afspraken gemaakt over het ondersteunen van de zogenaamde ELIPs (zie ook [paragraaf 3.2.7](#) van de septembercirculaire 2024). Dit zijn inburgeraars die hun lening voor de inburgering (vrijwel) volledig hebben uitgeput, maar nog steeds inburgeringsplichtig zijn.

¹¹ [Kamerbrief over investeren in de preventie en mitigatie van natuurbranden](#)

In het besluit Inburgering is nu opgenomen dat gemeenten inburgeraars die onder de ELIP definitie gerekend worden, hulp en begeleiding kunnen aanbieden. Via een decentralisatie-uitkering worden hiertoe middelen aan gemeenten beschikbaar gesteld voor begeleiding en het in een beperkt aantal gevallen financieel ondersteunen van ELIPs bij het betalen van extra cursussen of examengelden.

Voor deze decentralisatie-uitkering is € 1 miljoen in 2025 beschikbaar.

De middelen worden over de gemeenten verdeeld op basis van het aantal ELIPS per gemeente, gemeten op basis van de cijfers van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) per 1 januari 2025.

Een overzicht met de toekenning van de bedragen per gemeente is opgenomen in bijlage 3.2-17.

18. Preventie aanpak van jeugdcriminaliteit

Het ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV) stelt aan de gemeente Gorinchem een bijdrage ter beschikking voor de preventie aanpak van jeugdcriminaliteit ten behoeve van het voorkómen van jonge aanwas en doorgroeiers in de ondermijnende en georganiseerde criminaliteit. De gemeente Gorinchem ontvangt in de periode 2025-2027 hiervoor een jaarlijkse bijdrage van € 500.000.

19. Toekomstbestendig maken energiebeleid

In het bestuurlijk overleg Klimaat en Energie van 28 november 2023 en 18 januari 2024 is gesproken over de bekostiging van extra taken bij provincies en gemeenten voor het toekomstbestendig maken van het energiesysteem. Specifiek gaat het om taken op het gebied van het voorkomen van netcongestie, zoals het versnellen van de aanleg van infrastructuur, het bij elkaar brengen van vraag en aanbod van energie via een stimuleringsprogramma energiehubbs en het ondersteunen van bedrijven bij hun verduurzaming.

Het ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) verstrekt aan de gemeente Almelo, die eerder geen aansluiting vond bij de decentralisatie-uitkering in september 2024, alsnog de financiële middelen om het energiebeleid toekomstbestendig te maken. Het gaat net als in 2024, in 2025 om een bedrag van € 371.000 (zie ook [paragraaf 3.2.19](#) van de decembercirculaire 2024).

20. Slavernijverleden

Zeven gemeenten ontvangen een bijdrage voor het uitvoeren van activiteiten in het kader van (het tegengaan van) de doorwerking van het slavernijverleden (zie ook [paragraaf 3.2.21](#) van de decembercirculaire 2024). Deze decentralisatie-uitkering past in de voorgenomen uitwerking van de kabinetsreactie slavernijverleden. Deze inzet richt zich op het erkennen en herdenken van het slavernijverleden op lokaal niveau, maar kunnen ook in bredere zin gericht zijn op het voorkómen van anti-zwart racisme,

empowerment/emancipatie van Afro-Nederlandse gemeenschappen of uitwerking geven aan de doelstellingen van het Verenigde Naties (VN) Decennium voor Mensen van Afrikaanse afkomst in de eigen lokale context. Er is hiervoor een bedrag van € 327.000 beschikbaar in 2025.

Een overzicht met de toekenning van de bedragen per gemeente is opgenomen in bijlage 3.2-20.

21. Maatschappelijke begeleiding

Conform artikel 18 van de Wet inburgering 2013 voorziet de gemeente in de maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtige asielmigranten en hun gezinsleden. Zie ook [paragraaf 3.2.8](#) van de meicirculaire 2024 en [paragraaf 3.2.10](#) van de septembercirculaire 2022. Gemeenten ontvangen hiervoor in 2025 in totaal € 263.070 (111 personen * € 2.370). De peildatum voor het aantal personen is 6 februari 2025.

Een overzicht met de toekenning van de bedragen per gemeente is opgenomen in bijlage 3.2-21.

22. Aanpak flakka problematiek

De gemeente Bergen op Zoom ontvangt middelen om met alle betrokken partijen tot een gezamenlijke aanpak van de flakka-problematiek te komen voor de regio De Markiezaten, om zo te voorkomen dat de problematiek structureel wordt en zich verspreid naar omliggende regio's. Deze inzet draagt bij aan de verbetering van de openbare orde en veiligheid, de aanpak van complexe verslavingsproblematiek, en het tegengaan van ondermijnende criminaliteit. Bergen op Zoom ontvangt hiervoor een bedrag van € 200.000 in 2025.

23. Veilige Steden

De 25 gemeenten die participeren in het programma Veilige Steden van het ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap (OCW) ontvangen voor de periode 2023-2026 hiervoor een bijdrage, zie ook [paragraaf 3.2.14](#) van de meicirculaire 2024. Het programma heeft als doel de sociale veiligheid van vrouwen en meisjes in de publieke ruimte te vergroten.

Er is een bedrag van € 150.000 aan deze decentralisatie-uitkering toegevoegd voor zowel 2025 als 2026. De gemeenten Alkmaar, Amersfoort, Apeldoorn, Deventer en Haarlem ontvangen elk € 30.000.

24. Realisatie energietransitie

De Gemeente Moerdijk ontvangt aanvullend budget ten behoeve van het treffen van verduurzamingsmaatregelen bij enkele woningen in het buurtschap Kattenkraam, ter compensatie van overlast als gevolg van de nabij te realiseren 380 kV-hoogspanningsverbinding. De gemeente Moerdijk ontvangt hiervoor eenmalig een bedrag van € 80.000.

25. Weerbare gemeenschappen tegen ondermijnende criminaliteit

Het ministerie van SZW acht het van belang om ondermijnende criminaliteit preventief tegen te gaan vanuit sociale en economische hoek (zie ook [paragraaf 3.2.27](#) van de decembercirculaire 2024). De gemeente Arnhem spant zich hiervoor in en heeft verzocht om ondersteuning voor de voorgenomen interventies. De gemeente Arnhem ontvangt een bijdrage van € 35.000 voor het uitvoeren van activiteiten in het kader van het weerbaar maken van moeilijk bereikbare gemeenschappen tegen ondermijning en het leggen van de verbinding tussen gemeente en deze gemeenschappen.

26. LHBTI beleid Regenboogsteden

De gemeente Weert ontvangt een bijdrage van € 20.000 in 2025 en 2026 voor deelname aan het programma Regenboogsteden. Regenboogsteden zetten zich in voor de gezamenlijke doelstelling de veiligheid, weerbaarheid en sociale acceptatie van LHBTI (Lesbische vrouwen, Homoseksuele mannen, Biseksuelen, Transgenderpersonen en Intersekse personen) verder te bevorderen. Zie ook [paragraaf 3.2.12](#) van de meicirculaire 2024.

27. Knelpunten verdeelproblematiek

Jaarlijks wordt de decentralisatie-uitkering: Knelpunten verdeelproblematiek ten laste van de algemene uitkering geactualiseerd voor het extra jaar dat in de desbetreffende circulaire zichtbaar wordt. In dit geval € 104.000 in 2030.

Een overzicht met de toekenning van de bedragen per gemeente is opgenomen in bijlage 3.2-27.

Toelichting integratie-uitkeringen

28. Loon- en prijsbijstelling 2025 Participatie

De omvang van de integratie-uitkering Participatie wijzigt als gevolg van de toekenning van de loon- en prijsbijstelling 2025 (€ 102,4 miljoen in 2025, aflopend naar € 84,9 miljoen in 2030). Daarnaast zijn er twee beleidsmatige toevoegingen: een nieuw structureel budget voor de sociale infrastructuur en een incidentele compensatie voor de afschaffing van het lage-inkomensvoordeel voor gedetacheerden in de Wsw. Zie ook de paragrafen 3.2.30 en 3.2.31.

De verdeling van de bedragen per gemeente wijzigt doordat de verdeelsleutels worden bijgewerkt op basis van de meest recente cijfers. De Wsw-verdeling vanaf 2025 is geactualiseerd met de realisaties van het gemiddeld aantal dienstbetrekkingen (gemeten in standardeenheden (SE) per laatst betalende gemeente) in 2024 en de blijfkansen voor de jaren 2025 tot en met 2030. De beschut werk-verdeling wijzigt door aanpassing van de drempelbedragen. De drempelbedragen geven weer wat het gemiddelde bedrag is dat in het betreffende jaar beschikbaar is voor de begeleiding van beschut werk. Iedere gemeente ontvangt ten minste het drempelbedrag. De drempelbedragen zijn in deze circulaire

aangepast vanwege de loon- en prijsbijstelling, en de beleidsmatige oploop. Het drempelbedrag voor 2025 is € 12.485. Door het gebruik van historische cijfers blijft het basisaandeel van individuele gemeenten in het verdeelmodel beschut werk ongewijzigd. De bedragen per gemeente voor de integratie-uitkering Participatie voor de jaren 2025 tot en met 2030 zijn opgenomen in de gemeentefondsruubriek op internet.

29. Loon- en prijsbijstelling 2025 Beschermd wonen

De omvang van de integratie-uitkering Beschermd wonen wijzigt als gevolg van de toekenning van de loon- en prijsbijstelling 2025 (€ 87,2 miljoen vanaf 2025). Dit bedrag is over de centrumgemeenten verdeeld naar rato van de huidige verdeling van deze uitkering. De actuele verdeling van de integratie-uitkering Beschermd wonen is opgenomen als internet bijlage bij deze circulaire.

30. Rijksbijdrage sociale infrastructuur

Het Rijk stelt vanaf 2025 extra middelen beschikbaar aan gemeenten waarmee zij op termijn 10.000 werkplekken kunnen faciliteren, zie ook de Voorsjaarnota 2024¹² en [paragraaf 4.4](#) van de septembercirculaire 2024. De werkplekken zijn bedoeld voor mensen die niet vallen onder beschut werk, maar wel zijn aangewezen op de infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven voor hun ontwikkeling richting regulier werk of voor een tijdelijk vangnet., zie ook de Kamerbrief van 21 december 2023¹³. Gemeenten ontvangen dit extra budget, in lijn met de ophoging van de Rijksbijdrage Beschut Werk (per 2024), ten behoeve van het beschikbaar komen van de infrastructuur.

Gemeenten ontvangen circa € 3.600 per plek. Dit komt neer op € 19,8 miljoen in 2025, met een oploop naar structureel € 35,9 miljoen. Dit structurele niveau wordt in 2035 bereikt. De middelen worden verdeeld over gemeenten op basis van de maatstaf 'inwoners in het gemeentelijke doelgroepenregister'.

31. IU Participatie: Afschaffen lage-inkomensvoordeel

Vanaf 2025 compenseert het Rijk gemeenten via de integratie-uitkering Participatie (IU Participatie) voor de afschaffing van het lage-inkomensvoordeel (LIV) in de sociale werkvoorziening. Zie voor meer informatie het [Gemeentenieuws van SZW 2024-3](#) en [paragraaf 3.2.14](#) van de septembercirculaire 2024.

Voor gedetacheerde werknemers in de Wsw wordt het wegvallen van het lage-inkomensvoordeel gecompenseerd door het loonkostenvoordeel banenafpraak structureel beschikbaar te stellen. De wet die dit regelt, de Wet vereenvoudiging banenafpraak, gaat later in dan bij de vaststelling van de compensatie werd verwacht. Naar verwachting treedt de wet in werking op 1 januari 2026. Daarom wordt voor 2025 eenmalig € 8,9 miljoen toegevoegd aan de Rijksbijdrage Wsw, bovenop de reeds aangekondigde compensatie voor de afschaffing van het lage-inkomensvoordeel.

¹² [Voorjaarsnota 2024](#)

¹³ [Uitvoering en evaluatie Participatiewet | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)

Dit bedrag is op dezelfde manier berekend en wordt op dezelfde manier verdeeld als de structurele LIV-compensatie voor Wsw-werknemers met een interne plaatsing.

De compensatie betreft per volledige dienstbetrekking (standaardeenheid van 36 uur per week en gewogen naar arbeidsbeperking) op een detachering op basis van de Wsw een bedrag van € 400. Aangezien het Wsw-macrobudget binnen de IU Participatie over alle volledige dienstbetrekkingen wordt verdeeld, interne plaatsingen én detacheringen, is het bedrag per plek interne plaatsing (€ 400) omgerekend naar een bedrag per volledige dienstbetrekking. De omrekening komt uit op € 240 voor een volledige dienstbetrekking.

32. Wsw extrapolatie

In de Voorjaarsnota 2025 is het jaar 2030 toegevoegd aan de begrotingshorizon. De middelen voor 2030 zijn via de extrapolatie aan de begroting toegevoegd. Daarbij worden de budgetten van 2029 in principe horizontaal doorgetrokken. Bij de Wsw is sprake van een aflopende reeks. Daarvoor wordt de extrapolatie gecorrigeerd met € 64,2 miljoen. De bedragen per gemeente voor de integratie-uitkering Participatie voor het jaar 2025 en verder zijn opgenomen in de gemeentefondsruubriek op internet. Zie ook de paragrafen 3.2.28, 3.2.30 en 3.2.31.

3.3 Verdeling bestaande decentralisatie- en integratie-uitkeringen en overige mededelingen

Deze paragraaf licht de wijzigingen in de decentralisatie-en integratie-uitkeringen toe die niet gepaard gaan met een wijziging in het macrobudget van de betreffende uitkering. Daarnaast bevat de paragraaf overige mededelingen die betrekking hebben op de decentralisatie- en integratie-uitkeringen.

3.3.1 Armoedebestrijding kinderen

In [paragraaf 4.2-1](#) van de decembercircularre 2016 zijn gemeenten geïnformeerd over de € 85 miljoen die vanaf 2017 structureel beschikbaar is gesteld voor de bestrijding van de gevolgen van armoede onder kinderen. Jaarlijks vindt in de meicircularre actualisatie plaats van de verdeling voor het jaar t+1 en verder. De middelen worden verdeeld op basis van CBS-gegevens over kinderen met een kans op armoede¹⁴.

De verdeling over de gemeenten voor 2026 en verder is gebaseerd op gegevens over het jaar 2022 en is opgenomen in bijlage 3.3.1 van deze circularre.

¹⁴ Zie voor gehanteerde CBS-gegevens: [Kinderen in huishoudens met inkomen tot 120% van het sociaal minimum](#)

3.3.2 Kinderen in een AZC

In [paragraaf 2.2.6](#) van de septembercirculaire 2018 zijn gemeenten geïnformeerd dat zij vanaf 2019 volledig verantwoordelijk worden voor de organisatie en financiering van jeugdhulp, inclusief de jeugd-ggz, aan kinderen in een asielzoekerscentrum (AZC). Hiervoor is structureel € 5,1 miljoen beschikbaar.

Bijlage 3.3.2 bevat de definitieve verdeling voor 2024. Deze verdeling is gebaseerd op de cijfers van januari 2024 tot en met december 2024. Deze bedragen zijn voorlopig ook voor 2025 en verder gehanteerd.

3.3.3 Voorschoolse voorzieningen peuters

De decentralisatie-uitkering voorschoolse voorzieningen peuters heeft als doel dat alle peuters, zonder recht op kinderopvangtoeslag of voorschoolse educatie, naar een voorschoolse voorziening kunnen gaan. De decentralisatie-uitkering voorschoolse voorzieningen is voor 2025 geactualiseerd met de voluminastanden van uitkeringsjaar 2024 (in de gemeentelijke indeling van 2025).

De verdeling over de gemeenten voor de decentralisatie-uitkering is opgenomen in bijlage 3.3.3 van deze circulaire.

3.3.4 Vrouwenopvang

De verdeling van de decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang is vanaf uitkeringsjaar 2025 aangepast door actualisatie van de maatstaven woonruimten, regionale centrumfunctie en omgevingsadressendichtheid. Een overzicht van de bedragen van deze uitkering voor 2025 en verder kunt u vinden in de gemeentefondsrubriek op internet.

De bedragen van 2024 zijn ook in deze rubriek opgenomen. De bedragen zijn gewijzigd ten opzichte van de septembercirculaire 2024 door de actualisatie van de maatstaven woonruimten en omgevingsadressendichtheid.

3.3.5 Maatschappelijke opvang

De verdeling van deze decentralisatie-uitkering over 2023 is ten opzichte van de septembercirculaire 2024 geactualiseerd en definitief. De trimfactor stellen we vast op 1,13122. De trimfactor zorgt ervoor dat het totaal beschikbare bedrag exact wordt uitgekeerd.

De verdeling van de middelen maatschappelijke opvang ten opzichte van de septembercirculaire 2024 is voor uitkeringsjaar 2024 veranderd als gevolg van het gebruik van actuelere basisgegevens voor de maatstafaantallen. De verdeling over de gemeenten is opgenomen in bijlage 3.3.5. De achterliggende berekeningswijze treft u aan in de gemeentefondsrubriek op internet.

3.3.6 Nationaal Actieplan Dakloosheid

Voor de verdeling aan centrumgemeenten van de decentralisatie-uitkering Nationaal actieplan dakloosheid wordt het objectieve verdeelmodel van de decentralisatie-uitkering Maatschappelijke Opvang (DUMO) gehanteerd. Zie ook [paragraaf 3.2.2a](#) van de meicirculaire 2024. De verdeling van de decentralisatie-uitkering Nationaal actieplan dakloosheid is geactualiseerd. De verdeling over de gemeenten is opgenomen in bijlage 3.3.6.

4 Overige mededelingen

4.1 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat diverse mededelingen over de gemeentefinanciën. Paragraaf 4.2 bevat mededelingen over het gemeentefonds die zowel betrekking hebben op de algemene uitkering als op de decentralisatie- en integratie-uitkeringen. Vervolgd wordt met mededelingen op het terrein van de gemeentefinanciën.

4.2 Gemeentefondstotalen, bevoorschotting en nominale ontwikkelingen

Gemeentefondstotalen

Tabel 4.2.1 bevat een overzicht van de gemeentefondstotalen 2025-2030. In de tabel zijn de bedragen uit de hoofdstukken 2 en 3 bij elkaar gebracht.

Tabel 4.2.1 Gemeentefondstotalen 2025-2030 (in duizenden euro's)

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Algemene uitkering	40.898.452	41.889.943	43.374.270	43.785.630	45.719.390	47.904.210
DU/IU	5.220.036	4.937.726	4.791.418	4.710.901	4.583.431	4.517.720
Totaal	46.118.488	46.827.669	48.165.688	48.496.531	50.302.821	52.421.930

Bevoorschotting

De bedragen 2025 uit de tabel zullen worden verwerkt in de bevoorschotting vanaf de eerste dinsdag in juli ofwel 1 juli 2025. Tot dat tijdstip is de bevoorschotting gebaseerd op de decembercirculaire 2024. Op de eerste dinsdag in juli zullen ook eventuele verrekeningen plaatsvinden als er eerder dit jaar te veel of juist te weinig voorschot is verstrekt. Verrekeningen over voorgaande uitkeringsjaren worden eveneens in juli uitgevoerd.

Over de voorschotten voor het uitkeringsjaar 2026 volgt informatie in de septembercirculaire 2025.

Voor de volledigheid: aan de berekening van de voorschotten kunnen geen rechten worden ontleend voor de definitieve vaststelling van de uitkeringen.

Nominale ontwikkelingen

De algemene uitkering is via het accres afhankelijk van de ontwikkeling van het bbp waarin rekening is gehouden met loon- en prijsontwikkelingen. Daarmee is de algemene uitkering in de meerjarenraming uitgedrukt in het prijspeil van het betreffende jaar ofwel in lopende prijzen. De decentralisatie-uitkeringen kennen geen correctie voor loon- en prijsontwikkelingen en betreffen nominale bedragen. De integratie-uitkeringen worden wel ieder jaar opnieuw geïndexeerd volgens de voor dat jaar van toepassing zijnde loon- en prijsontwikkeling (constante prijzen).

Het is van belang dat gemeenten in hun ramingen rekening houden met de loon- en

prijzontwikkelingen. Om gemeenten, die niet beschikken over eigen loon- en prijsindexen, te faciliteren bij het omgaan met nominale ontwikkelingen is in tabel 4.2.2 opgenomen. De tabel bevat een aantal loon- en prijsindicatoren die het CPB onderscheidt voor de overheidssector. De cijfers zijn ontleend aan de meest recente publicaties van het CPB. Voor nadere informatie verwijzen wij naar de regelmatig bijgestelde prognoses op de website van het [CPB](#), met name de rubriek CEP 2025.

Tabel 4.2.2 Prijsindexen CPB* CEP 2025

mutaties per jaar in %	2025	2026	2027	2028	2029	2030**
Prijs bruto binnenlands product (pbbp)	3,6	2,7	2,5	2,6	2,5	2,5
Prijs nationale bestedingen (pnb)	3,3	2,6	2,5	2,6	2,5	2,5
Nationale consumentenprijsindex (cpi)	3,2	2,6	2,3	2,2	2,2	2,2
Loonvoet sector overheid	6,0	2,0	5,1	4,2	4,5	4,5
Prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers	6,2	1,8	5,7	4,6	4,3	4,3
Prijs bruto overheidsinvesteringen (iboi)	3,3	3,0	2,5	2,6	2,4	2,4
Prijs overheidsconsumptie, netto materieel (imoc)	2,9	2,1	2,2	2,2	2,3	2,3

* toelichting/ verduidelijking bij de kerngegevens is te vinden op: <https://www.cpb.nl/artikel/toelichting-bij-kerngegevenstabel>

** cijfers 2029 zijn doorgetrokken naar 2030

4.3 Landelijk gemiddelde kengetal belastingcapaciteit

In de meicirculaire wordt jaarlijks de benodigde informatie voor de berekening van het kengetal belastingcapaciteit opgenomen, zoals aangegeven in de ministeriele regeling over de berekeningswijze van de financiële kengetallen (Besluit Begroting en Verantwoording). Voor gemeenten gaat het om het landelijk gemiddelde voor de gemeentelijke woonlasten van een meerpersoonshuishouden. Het laatst bekende gemiddelde bedraagt voor 2025 € 1.052 (jaar t)¹⁵. In de begroting en het jaarverslag 2025 (jaar t) kan dit gemiddelde worden gebruikt voor de berekening van het kengetal belastingcapaciteit in de verschillende jaren. De cijfers per gemeente zijn gepubliceerd in de [Atlas van de lokale lasten 2025](#).

4.4 Advies raming ruimte onder het plafond BCF

Met ingang van het begrotingsjaar 2019 is de wijze van verwerking van de ruimte onder het plafond van het BCF in de raming van de algemene uitkering in de circulaire gewijzigd (zie [paragraaf 2.2.2](#) van de meicirculaire 2018). Dat was voor het ministerie van BZK de aanleiding om in afstemming met de VNG en de provinciale toezichthouders een advies op te stellen over de wijze waarop de ruimte onder het plafond BCF door gemeenten kan worden opgenomen als verwachte bate. Dit advies luidt:

Gezien de onzekerheid over de toekomstige ontwikkeling van de ruimte onder het plafond BCF, adviseren we om voorzichtigheid in acht te nemen door een raming op te nemen, die maximaal gebaseerd is op de meest recente, gerealiseerde ruimte onder het plafond BCF.

Voor de begroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029 is dit de realisatie 2024 zoals die in deze circulaire is opgenomen.

¹⁵ Huishoudens met een koopwoning betalen gemiddeld 6,1 procent meer aan gemeente, provincie en waterschap, [Coelo.nl](#)

4.5 Redelijk peil 2026

De Financiële-verhoudingswet (Fvw) bepaalt dat de eigen inkomsten van een gemeente een bepaald 'redelijk peil' moeten hebben, wil zij in aanmerking komen voor een aanvullende uitkering op basis van artikel 12 Fvw. Voor het jaar 2026 is het redelijk peil OZB vastgesteld op 0,1648, zie bijlage 4.5 van deze circulaire voor de berekening.

4.6 Integraal overzicht financiën gemeenten

Net als vorig jaar zal het ministerie van BZK het jaarlijkse Integraal Overzicht Financiën Gemeenten naar beide Kamers sturen. Het overzicht zal ingaan op de financiële positie, omvang van de baten en lasten, getrouwheid van de jaarrekening en de rechtmatigheid van de specifieke uitkeringen.

4.7 Analyse gemeentebegrotingen

De gemeente kan haar financiële situatie op verschillende manieren onderzoeken. Op verzoek kan bijvoorbeeld de Rijksoverheid, samen met de provincie, de financiën van de gemeente vergelijken met die van andere gemeenten, de zogenoemde begrotingsscan. Ook kunnen gemeenten met behulp van de provincie en de Rijksoverheid de financiële gevolgen van een herindeling (laten) onderzoeken door middel van een herindelingsscan. Voor meer informatie wordt verwezen naar de [Rijksoverheid.nl](https://rijksoverheid.nl).

4.8 Website gemeentefinanciën: www.findo.nl

De gegevens in de online database met informatie over de financiën van decentrale overheden (www.findo.nl) worden op regelmatige basis geactualiseerd. De Iv3-data, zoals die door gemeenten en provincies zijn aangeleverd bij het CBS, zijn bijgewerkt tot en met de begroting van 2025 en de jaarrekeningen van 2023. Door deze informatie en openbare documenten op één plaats beschikbaar te stellen, wil het ministerie van BZK bijdragen aan de transparantie en openbaarheid van de financiën van decentrale overheden. De gegevens uit deze circulaire zullen zo spoedig mogelijk worden verwerkt, zodat u de meest actuele stand kunt raadplegen.

4.9 Aanleveren Iv3-gegevens in JSON-formaat

Zoals in de meicirculaire 2024 ([paragraaf 4.11](#)) en [IBI-nieuwsbrief 131](#) is gemeld, is het vanaf boekjaar 2026 alleen mogelijk om Iv3-gegevens in JSON-formaat aan te leveren bij het CBS, en niet langer in Excel-formaat. Nu is het nog mogelijk om in beide bestandsformaten aan te leveren. Een tachtigtal decentrale overheden levert al in JSON-formaat aan.

De eerste aanlevering voor boekjaar 2026 is 14 november 2025. Dan moeten Iv3-gegevens over de begroting 2026 uiterlijk worden aangeleverd.

Voor decentrale overheden waar overgang naar aanleveren in JSON-formaat niet per boekjaar 2026 lukt, heeft het CBS een tool waarmee decentrale overheden handmatig Excel-bestanden kunnen converteren naar JSON-bestanden. Deze is [hier](#) te vinden onder

“Procedure en middelen voor aanleveren Iv3 in JSON-formaat”. De vertaaltool wordt onderhouden tot en met boekjaar 2027. Het verdient dan ook aanbeveling om snel over te schakelen op JSON.

Meer informatie over aanleveren in JSON-formaat is [hier](#) te vinden¹⁶.

4.10 Iv3-informatievoorschrift 2025 1.2

Het Iv3-informatievoorschrift 2025 is bijgewerkt tot en met versie 1.2. Ten opzichte van versie 1.1, waarover in [paragraaf 4.8](#) van de septembercirculaire 2024 is bericht, zijn de relevante productcodes iWmo en iJw-codes toegevoegd aan de Wmo- en Jeugdtaakvelden en is aan de inkomstentaakvelden toegevoegd op welke economische categorieën specifieke baten moeten worden geboekt. Ook zijn enkele correcties en verduidelijkingen toegevoegd. Het Iv3-informatievoorschrift 2025 versie 1.2 voor gemeenten is [hier](#) te downloaden.

4.11 Stopzetten EMU-enquête en verzamelen beleidsindicatoren bestuur en organisatie via Iv3

Het CBS zal met ingang van begrotingsjaar 2026 stoppen met de Economische en Monetaire Unie (EMU)-enquête onder decentrale overheden. Ook worden de beleidsindicatoren Bestuur en Organisatie (formatie, bezetting, apparaatskosten, externe inhuur en overhead) niet langer opgenomen in het Iv3-model. Hiermee wordt beoogd om de administratieve lasten van de aanlevering te verminderen. De verplichting voor het opnemen van de EMU-saldo in de begroting voor het begrotingsjaar¹⁷ en de drie jaar van de meerjarenraming¹⁸, vervalt hiermee niet. Dat geldt ook voor het opnemen van de beleidsindicatoren voor het toelichten van de maatschappelijke effecten in de programma’s en programmaverantwoording. De veranderingen zien dus uitsluitend op de aanlevering bij het CBS en niet op het opnemen van de informatie, in de hierboven genoemde documenten.

¹⁶ Vragen kunnen worden gesteld via kredo@cbs.nl

¹⁷ [Artikel 20 Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten](#)

¹⁸ [Artikel 23 Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten](#)

Bijlagen

Bijlage 2.1.1 Bedragen per eenheid en uitkeringsfactor 2025

Verdeeltabel 2025 (bedragen in euro's in basis)

maatstaven en uitkeringsfactor	b.p.e. 2025	w ijzigingen	b.p.e. 2025
	stand	volgens	stand
	december 2024	deze circulaire	mei 2025
bedrijven	134,78	-	134,78
bew oonde oorden 1930	42,27	-	42,27
historische w oningen in bew oonde oorden 1930	79,48	-	79,48
bijstandsontvangers	5.124,19	23,10	5.147,29
doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep	1.036,53	4,67	1.041,20
éénpersoonshuishoudens	169,44	-	169,44
extra groei jongeren	766,20	-	766,20
extra groei leerlingen voortgezet onderw ijs	628,55	-	628,55
grote w oonkernen	75.166,66	-	75.166,66
huishoudens met een laag inkomen met drempel	3.762,65	137,79	3.900,44
inw oners	374,52	-0,09	374,43
inw oners 75+ met drempel	1.348,63	-	1.348,63
inw oners w addengemeenten (<2500 inw oners)	269,09	-	269,09
inw oners w addengemeenten (>7500 inw oners)	47,34	-	47,34
inw oners w addengemeenten (2500 tot 7500 inw oners)	209,89	-	209,89
jongeren	562,59	16,52	579,11
kernen	115.000,65	-	115.000,65
laag opleidingsniveau met drempel	268,79	-	268,79
leerlingen (voortgezet) speciaal onderw ijs	528,66	-	528,66
leerlingen voortgezet onderw ijs	384,90	-	384,90
loonkostensubsidie	5.124,19	23,10	5.147,29
migratieachtergrond	385,96	-	385,96
landelijke centrumfunctie	45,41	-	45,41
lokale centrumfunctie	10,86	-	10,86
regionale centrumfunctie	155,69	2,39	158,08
oeverlengte * bodemfactor gemeente * dichtheidsfactor	13,42	-	13,42
oeverlengte*bodemfactor gemeente	31,40	-	31,40
omgevingsadressendichtheid	86,81	-1,38	85,43
onderw ijsachterstand	150,84	-	150,84
oppervlak bebouw ing buitengebied	7.925,10	-	7.925,10
oppervlak bebouw ing buitengebied bodemfactor buitengebied	2.935,95	-	2.935,95
oppervlak bebouw ing w oonkern	6.818,51	-	6.818,51
oppervlak bebouw ing w oonkern bodemfactor w oonkern	10.743,51	-	10.743,51
oppervlak binnenw ater	126,10	-	126,10
oppervlak buitenw ater	39,89	-	39,89
oppervlak historische kern < 40 ha	33.745,44	-	33.745,44
oppervlak historische kern > 65 ha	33.745,44	-	33.745,44
oppervlak historische kern 40 tot 65 ha	33.745,44	-	33.745,44
oppervlak land * bodemfactor gemeente	25,72	-	25,72
oppervlak land	39,00	-	39,00
ozb niet-w oningen eigenaren	-0,3079%	-	-0,3079%
ozb niet-w oningen gebruikers	-0,2342%	-	-0,2342%
ozb w oningen eigenaren	-0,0914%	-	-0,0914%
vast bedrag	980.357,93	-1.127,81	979.230,12
vast bedrag Amsterdam	74.175.269,15	-	74.175.269,15
verkiezingen Den Haag	1.326.905,44	160.979,25	1.487.884,69
vast bedrag Rotterdam	27.064.336,61	-	27.064.336,61
w oonruimten	11,59	-	11,59
w oonruimten bodemfactor w oonkern	52,99	-	52,99
uitkeringsfactor	1,460	0,012	1,472

Mutaties uitkeringsjaar 2025 ten opzichte van stand decembercirculaire 2024
(bedragen in euro's in basis)

maatstaven	totaal	Participatie	Jeugd	Bestuur en ondersteuning
bijsstandsontvangers	23,10	23,10	-	-
doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep	4,67	4,67	-	-
huishoudens met een laag inkomen met drempel	137,79	1,59	136,20	-
inwoners	-0,09	-	-	-0,09
jongeren	16,52	-	16,52	-
loonkostensubsidie	23,10	23,10	-	-
regionale centrumfunctie	2,39	-	2,39	-
omgevingsadressendichtheid	-1,38	-	-1,37	-0,01
vast bedrag	-1.127,81	-	-	-1127,81
verkiezingen Den Haag	160.979,25	-	-	160.979,25

Bijlage 2.1.2 Bedragen per eenheid 2025 per cluster

Bedragen per eenheid stand meicirculaire 2025 uitkeringsjaar 2025

	Totaal	Sociale basisvoor- zieningen	Participatie	Wmo	Jeugd	Bestuur en ondersteunin- g	Orde en veiligheid	Onderwijs	Sport, cultuur en recreatie	Infrastructuur, ruimte en milieu	Overig	Overige Eigen Middelen	OZB
bedrijven	134,78	-	-	-	-	-	84,44	-	-	50,34	-	-	-
bewoonde oorden 1930	42,27	-	-	-	-	-	-	-	-	42,27	-	-	-
historische woningen in bewoonde oorden 1930	79,48	-	-	-	-	-	-	-	79,48	-	-	-	-
bijstandsontvangers	5.147,29	-	5.147,29	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep	1.041,20	-	1.041,20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
éénpersoonshuishoudens	169,44	-	-	169,44	-	-	-	-	-	-	-	-	-
extra groei jongeren	766,20	-	-	-	-	-	-	766,20	-	-	-	-	-
extra groei leerlingen voortgezet onderwijs	628,55	-	-	-	-	-	-	628,55	-	-	-	-	-
grote woonkernen	75.166,66	-	-	-	-	-	75.166,66	-	-	-	-	-	-
huishoudens met een laag inkomen met drempel	3.900,44	-	353,69	533,97	2.706,97	-	128,93	176,88	-	-	-	-	-
inwoners	374,43	129,05	-	-	-	205,58	11,53	-	146,16	-	-	-117,89	-
inwoners 75+ met drempel	1.348,63	-	-	1.348,63	-	-	-	-	-	-	-	-	-
inwoners waddengemeenten (<2500 inwoners)	269,09	-	-	-	-	-	-	-	-	-	269,09	-	-
inwoners waddengemeenten (>7500 inwoners)	47,34	-	-	-	-	-	-	-	-	-	47,34	-	-
inwoners waddengemeenten (2500 tot 7500 inwoners)	209,89	-	-	-	-	-	-	-	-	-	209,89	-	-
jongeren	579,11	-	-	-	318,76	-	-	260,35	-	-	-	-	-
kernen	115.000,65	5.586,53	-	24.080,77	-	-	-	-	-	85.333,35	-	-	-
laag opleidingsniveau met drempel	268,79	-	-	268,79	-	-	-	-	-	-	-	-	-
leerlingen (voortgezet) speciaal onderwijs	528,66	-	-	-	-	-	-	528,66	-	-	-	-	-
leerlingen voortgezet onderwijs	384,90	-	-	-	-	-	-	384,90	-	-	-	-	-
loonkostensubsidie	5.147,29	-	5.147,29	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
migratieachtergrond	385,96	151,37	-	-	-	-	150,18	84,41	-	-	-	-	-
landelijke centrumfunctie	45,41	-	-	-	-	-	-	-	45,41	-	-	-	-
lokale centrumfunctie	10,86	-	-	-	-	-	5,39	-	5,47	-	-	-	-
regionale centrumfunctie	158,08	29,12	-	50,84	47,52	-	-	-	30,60	-	-	-	-
oeverlengte * bodemfactor gemeente * dichtheidsfactor	13,42	-	-	-	-	-	-	-	-	13,42	-	-	-
oeverlengte*bodemfactor gemeente	31,40	-	-	-	-	-	-	-	-	31,40	-	-	-
omgevingsadressendichtheid	85,43	17,57	-	-	-27,30	3,65	18,26	-	-	73,25	-	-	-
onderwijsachterstand	150,84	-	-	-	-	-	-	150,84	-	-	-	-	-
oppervlak bebouwing buitengebied	7.925,10	-	-	-	-	-	-	-	-	7.925,10	-	-	-
oppervlak bebouwing buitengebied bodemfactor buitengebied	2.935,95	-	-	-	-	-	-	-	-	2.935,95	-	-	-

(voortzetting op de volgende bladzijde)

Bedragen per eenheid stand meicirculaire 2025 uitkeringsjaar 2025

	Totaal	Sociale basisvoor- zieningen	Participatie	Wmo	Bestuur en Jeugd ondersteuning	Orde en veiligheid	Onderwijs	Sport, Infrastructuur, cultuur en ruimte en recreatie milieu	Overig	Overige Eigen Middelen	OZB
oppervlak bebouwing woonkern	6.818,51	-	-	-	-	-	-	-	6.818,51	-	-
oppervlak bebouwing woonkern bodemfactor woonkern	10.743,51	-	-	-	-	-	-	-	10.743,51	-	-
oppervlak binnenwater	126,10	-	-	-	-	-	-	-	126,10	-	-
oppervlak buitenwater	39,89	-	-	-	-	-	-	-	39,89	-	-
oppervlak historische kern < 40 ha	33.745,44	-	-	-	-	-	-	18.619,46	15.125,98	-	-
oppervlak historische kern > 65 ha	33.745,44	-	-	-	-	-	-	18.619,46	15.125,98	-	-
oppervlak historische kern 40 tot 65 ha	33.745,44	-	-	-	-	-	-	18.619,46	15.125,98	-	-
oppervlak land * bodemfactor gemeente	25,72	-	-	-	-	-	-	-	25,72	-	-
oppervlak land	39,00	-	-	-	-	-	25,26	-	13,74	-	-
ozb niet-woningen eigenaren	-0,3079%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-0,3079%
ozb niet-woningen gebruikers	-0,2342%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-0,2342%
ozb woningen eigenaren	-0,0914%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-0,0914%
vast bedrag	979.230,12	-	-	-	-	528.072,21	-	-	401.336,28	-	49.821,63
vast bedrag Amsterdam	74.175.269,15	-	-	-	-	-	-	-	-	74.175.269,15	-
verkiezingen Den Haag	1.487.884,69	-	-	-	-	1.487.884,69	-	-	-	-	-
vast bedrag Rotterdam	27.064.336,61	-	-	-	-	-	-	-	-	27.064.336,61	-
woonruimten *	11,59	-	-	-	-	82,61	56,12	-	-65,05	-	-62,09
woonruimten bodemfactor woonkern	52,99	-	-	-	-	-	-	-	52,99	-	-

Bijlage 2.1.3 Bedragen per eenheid en uitkeringsfactor 2026

Verdeeltabel 2026 (bedragen in euro's in basis)

maatstaven en uitkeringsfactor	b.p.e. 2025 stand mei 2025	w ijzigingen volgens deze circulaire	b.p.e. 2026 stand mei 2025
bedrijven	134,78	-	134,78
bewoonde oorden 1930	42,27	-	42,27
historische woningen in bewoonde oorden 1930	79,48	-	79,48
bijstandsontvangers	5.147,29	-37,12	5.110,17
doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep	1.041,20	-7,51	1.033,69
éénpersoonshuishoudens	169,44	1,73	171,17
extra groei jongeren	766,20	-	766,20
extra groei leerlingen voortgezet onderwijs	628,55	-	628,55
grote woonkernen	75.166,66	-	75.166,66
huishoudens met een laag inkomen met drempel	3.900,44	67,57	3.968,01
inwoners	374,43	0,30	374,73
inwoners 75+ met drempel	1.348,63	13,57	1.362,20
inwoners waddengemeenten (<2500 inwoners)	269,09	-	269,09
inwoners waddengemeenten (>7500 inwoners)	47,34	-	47,34
inwoners waddengemeenten (2500 tot 7500 inwoners)	209,89	-	209,89
jongeren	579,11	7,61	586,72
kernen	115.000,65	249,90	115.250,55
laag opleidingsniveau met drempel	268,79	2,74	271,53
leerlingen (voortgezet) speciaal onderwijs	528,66	-	528,66
leerlingen voortgezet onderwijs	384,90	-	384,90
loonkostensubsidie	5.147,29	-37,12	5.110,17
migratieachtergrond	385,96	0,05	386,01
landelijke centrumfunctie	45,41	-	45,41
lokale centrumfunctie	10,86	-	10,86
regionale centrumfunctie	158,08	1,68	159,76
oeverlengte * bodemfactor gemeente * dichtheidsfactor	13,42	-	13,42
oeverlengte*bodemfactor gemeente	31,40	-	31,40
omgevingsadressendichtheid	85,43	-0,63	84,80
onderwijsachterstand	150,84	-	150,84
oppervlak bebouwing buitengebied	7.925,10	-32,78	7.892,32
oppervlak bebouwing buitengebied bodemfactor buitengebied	2.935,95	-	2.935,95
oppervlak bebouwing woonkern	6.818,51	-10,69	6.807,82
oppervlak bebouwing woonkern bodemfactor woonkern	10.743,51	-	10.743,51
oppervlak binnenwater	126,10	-	126,10
oppervlak buitenwater	39,89	-	39,89
oppervlak historische kern < 40 ha	33.745,44	-	33.745,44
oppervlak historische kern > 65 ha	33.745,44	-	33.745,44
oppervlak historische kern 40 tot 65 ha	33.745,44	-	33.745,44
oppervlak land * bodemfactor gemeente	25,72	-	25,72
oppervlak land	39,00	-	39,00
ozb niet-woningen eigenaren	-0,3079%	-0,0066%	-0,3145%
ozb niet-woningen gebruikers	-0,2342%	-0,0051%	-0,2393%
ozb woningen eigenaren	-0,0914%	0,0052%	-0,0862%
vast bedrag	979.230,12	-	979.230,12
vast bedrag Amsterdam	74.175.269,15	-	74.175.269,15
verkiezingen Den Haag	1.487.884,69	-160.979,25	1.326.905,44
vast bedrag Rotterdam	27.064.336,61	-	27.064.336,61
woonruimten	11,59	0,01	11,60
woonruimten bodemfactor woonkern	52,99	-	52,99
uitkeringsfactor	1,472	0,021	1,493

Mutaties uitkeringsjaar 2025 ten opzichte van uitkeringsjaar 2024 stand decembercirculaire 2024
(bedragen in euro's in basis)

Maatstaven	Totaal	Sociale basisvoor- zieningen	Participatie	Wmo	Jeugd	Bestuur en ondersteuning	Infrastruc- tuur, ruimte en milieu	OZB
bijstandontvangers	-37,12	-	-37,12	-	-	-	-	-
doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep	-7,51	-	-7,51	-	-	-	-	-
éénpersoonshuishoudens	1,73	-	-	1,73	-	-	-	-
huishoudens met een laag inkomen met drempel	67,57	-	-2,56	5,46	64,67	-	-	-
inwoners	0,30	0,05	-	-	-	0,25	-	-
inwoners 75+ met drempel	13,57	-	-	13,57	-	-	-	-
jongeren	7,61	-	-	-	7,61	-	-	-
kernen	249,90	4,16	-	245,74	-	-	-	-
laag opleidingsniveau met drempel	2,74	-	-	2,74	-	-	-	-
leerlingen (voortgezet) speciaal onderwijs	-	-	-	-	-	-	-	-
loonkostensubsidie	-37,12	-	-37,12	-	-	-	-	-
migratieachtergrond	0,05	0,05	-	-	-	-	-	-
regionale centrumfunctie	1,68	0,02	-	0,53	1,13	-	-	-
omgevingsadressendichtheid	-0,63	0,02	-	-	-0,65	-	-	-
oppervlak bebouwing buitengebied	-32,78	-	-	-	-	-	-32,78	-
oppervlak bebouwing woonkern	-10,69	-	-	-	-	-	-10,69	-
ozb niet-woningen eigenaren	-0,0066%	-	-	-	-	-	-	-0,0066%
ozb niet-woningen gebruikers	-0,0051%	-	-	-	-	-	-	-0,0051%
ozb woningen eigenaren	0,0052%	-	-	-	-	-	-	0,0052%
verkiezingen Den Haag	-160.979,25	-	-	-	-	-160.979,25	-	-
woonruimten	0,01	-	-	-	-	0,01	-	-

Bijlage 2.1.4 Bedragen per eenheid 2026 per cluster

Bedragen per eenheid stand meicirculaire 2025 uitkeringsjaar 2026

	Totaal	Sociale basisvoor- zieningen	Participatie	Wmo	Jeugd	Bestuur en ondersteuning	Orde en veiligheid	Onderwijs	Sport, cultuur en recreatie	Infrastructuur, ruimte en milieu	Overig	Overige Eigen Middelen	OZB
bedrijven	134,78	-	-	-	-	-	84,44	-	-	50,34	-	-	-
bewoonde oorden 1930	42,27	-	-	-	-	-	-	-	-	42,27	-	-	-
historische woningen in bewoonde oorden 1930	79,48	-	-	-	-	-	-	-	79,48	-	-	-	-
bijstandsontvangers	5.110,17	-	5.110,17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep	1.033,69	-	1.033,69	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
éénpersoonshuishoudens	171,17	-	-	171,17	-	-	-	-	-	-	-	-	-
extra groei jongeren	766,20	-	-	-	-	-	-	766,20	-	-	-	-	-
extra groei leerlingen voortgezet onderwijs	628,55	-	-	-	-	-	-	628,55	-	-	-	-	-
grote woonkernen	75.166,66	-	-	-	-	-	75.166,66	-	-	-	-	-	-
huishoudens met een laag inkomen met drempel	3.968,01	-	351,13	539,43	2.771,64	-	128,93	176,88	-	-	-	-	-
inwoners	374,73	129,10	-	-	-	205,83	11,53	-	146,16	-	-	-117,89	-
inwoners 75+ met drempel	1.362,20	-	-	1.362,20	-	-	-	-	-	-	-	-	-
inwoners waddengemeenten (<2500 inwoners)	269,09	-	-	-	-	-	-	-	-	-	269,09	-	-
inwoners waddengemeenten (>7500 inwoners)	47,34	-	-	-	-	-	-	-	-	-	47,34	-	-
inwoners waddengemeenten (2500 tot 7500 inwoners)	209,89	-	-	-	-	-	-	-	-	-	209,89	-	-
jongeren	586,72	-	-	-	326,37	-	-	260,35	-	-	-	-	-
kernen	115.250,55	5.590,69	-	24.326,51	-	-	-	-	-	85.333,35	-	-	-
laag opleidingsniveau met drempel	271,53	-	-	271,53	-	-	-	-	-	-	-	-	-
leerlingen (voortgezet) speciaal onderwijs	528,66	-	-	-	-	-	-	528,66	-	-	-	-	-
leerlingen voortgezet onderwijs	384,90	-	-	-	-	-	-	384,90	-	-	-	-	-
loonkostensubsidie	5.110,17	-	5.110,17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
migratieachtergrond	386,01	151,42	-	-	-	-	150,18	84,41	-	-	-	-	-
landelijke centrumfunctie	45,41	-	-	-	-	-	-	-	45,41	-	-	-	-
lokale centrumfunctie	10,86	-	-	-	-	-	5,39	-	5,47	-	-	-	-
regionale centrumfunctie	159,76	29,14	-	51,37	48,65	-	-	-	30,60	-	-	-	-
oeverlengte * bodemfactor gemeente * dichtheidsfactor	13,42	-	-	-	-	-	-	-	-	13,42	-	-	-
oeverlengte*bodemfactor gemeente	31,40	-	-	-	-	-	-	-	-	31,40	-	-	-
omgevingsadressendichtheid	84,80	17,59	-	-	-27,95	3,65	18,26	-	-	73,25	-	-	-
onderwijsachterstand	150,84	-	-	-	-	-	-	150,84	-	-	-	-	-
oppervlak bebouwing buitengebied	7.892,32	-	-	-	-	-	-	-	-	7.892,32	-	-	-
oppervlak bebouwing buitengebied bodemfactor buitengebied	2.935,95	-	-	-	-	-	-	-	-	2.935,95	-	-	-

(voortzetting op de volgende bladzijde)

Bedragen per eenheid stand meicirculaire 2025 uitkeringsjaar 2026

	Totaal	Sociale basisvoor- zieningen	Participatie	Wmo	Jeugd	Bestuur en ondersteuning	Orde en veiligheid	Onderwijs	Sport, Infrastructuur, cultuur en ruimte en recreatie milieu	Overig	Overige Eigen Middelen	OZB
oppervlak bebouwing woonkern	6.807,82	-	-	-	-	-	-	-	-	6.807,82	-	-
oppervlak bebouwing woonkern bodemfactor woonkern	10.743,51	-	-	-	-	-	-	-	-	10.743,51	-	-
oppervlak binnenwater	126,10	-	-	-	-	-	-	-	-	126,10	-	-
oppervlak buitenwater	39,89	-	-	-	-	-	-	-	-	39,89	-	-
oppervlak historische kern < 40 ha	33.745,44	-	-	-	-	-	-	-	18.619,46	15.125,98	-	-
oppervlak historische kern > 65 ha	33.745,44	-	-	-	-	-	-	-	18.619,46	15.125,98	-	-
oppervlak historische kern 40 tot 65 ha	33.745,44	-	-	-	-	-	-	-	18.619,46	15.125,98	-	-
oppervlak land * bodemfactor gemeente	25,72	-	-	-	-	-	-	-	-	25,72	-	-
oppervlak land	39,00	-	-	-	-	-	-	25,26	-	13,74	-	-
ozb niet-woningen eigenaren	-0,3145%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-0,3145%
ozb niet-woningen gebruikers	-0,2393%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-0,2393%
ozb woningen eigenaren	-0,0862%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-0,0862%
vast bedrag	979.230,12	-	-	-	-	528.072,21	-	-	-	401.336,28	-	49.821,63
vast bedrag Amsterdam	74.175.269,15	-	-	-	-	-	-	-	-	74.175.269,15	-	-
verkiezingen Den Haag	1.326.905,44	-	-	-	-	1.326.905,44	-	-	-	-	-	-
vast bedrag Rotterdam	27.064.336,61	-	-	-	-	-	-	-	-	27.064.336,61	-	-
woonruimten *	11,60	-	-	-	-	82,62	56,12	-	-	-65,05	-	-62,09
woonruimten bodemfactor woonkern	52,99	-	-	-	-	-	-	-	-	52,99	-	-

Bijlage 2.2.1 Opbouw algemene uitkeringen 2025-2030

Bijlage 2.2.1 Opbouw algemene uitkering 2025-2030 (in duizenden euro's)							
clusterindeling van het nieuwe verdeelmodel							
	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Vindplaats
Algemene uitkering voorafgaand jaar	39.023.951	40.898.452	41.889.943	43.374.270	43.785.630	45.719.390	
Algemene mutaties							
- Accres	2.115.747	-2.301.476	1.081.885				mei 2022, § 2.2-1
- Accres bijstelling tranches 2022 en verder	-30.695	916.022	-3.366				mei 2023, § 2.2-1
- Accres bijstelling tranches 2023 en verder	392.416	115.600	687.275	1.646.519			mei 2023, § 2.2-1
- Accres bijstelling tranches 2024 en verder	-797.105	1.016.292	-73.072	58.601	1.756.279		mei 2024, § 2.2-1b
- Accres bijstelling tranches 2025 en verder	586.899	153.884	79.608	14.743	83.512	2.228.642	mei 2025, § 2.2-1a
- Incidentele compensatie	-70.250	-513.510	-26.210	-21.910	-24.370	-63.150	mei 2025, § 2.2-1b
- Opschalingskorting (coalitieakkoord)		-					mei 2024, § 2.2-1a
- Plafond BTW-compensatiefonds 2024	-561.338	114.671					mei 2025, § 2.2-2
- Plafond BTW-compensatiefonds (afrekening 2022)							mei 2023, § 2.2-2
- Plafond BTW-compensatiefonds 2023	-213.835						mei 2024, § 2.2-2
- Eenmalige rijksbijdrage		924.000	-924.000				september 2022, § 2.2-4
- Financieringssysteematiek		924.000	924.000				september 2023, § 2.2-3
- Knelpunten verdeelproblematiek	-93	-95	-97	-100	-102	-104	mei 2025, § 2.2-3
- Wet visueel beperkten						-40	mei 2025, § 2.2-3
- Diversen					-8		mei 2024, § 2.2-3
- Kenniscentrum explosieven WOII	908						mei 2021, § 2.2-5
- Volkshuisvestingsfonds		150.000					mei 2022, § 2.2-4
- Woningbouwimpuls		100.000					mei 2022, § 2.2-5
- Indexatie DU Jeugd: overheveling accres naar regionaal programma	-7.400						september 2024, § 2.2-3
Cluster Participatie							
- Participatie: Wajong overheveling vanuit IU	1.047	1.518	11.084				mei 2022, § 2.2-13
- Participatie: Regulier werk overheveling vanuit IU	4.857	4.172	14.936				mei 2022, § 2.2-13
- Loon- en prijsbijstelling	361	-7.316					mei 2023, § 2.2-4
- Correctie extrapolatie participatie				8.425	9.431	8.315	mei 2025, § 2.2-12
- IPS-trajecten							september 2022, § 2.2-10
- Flankerend armoedebeleid	-50.000						september 2023, § 2.2-7
- Dienstverlening gemeenten aanpak armoede en schulden							mei 2024, § 2.2-4
- Re-integratie				-20.000			september 2023, § 2.2-5
- IBO Problematische schulden	18.670	-18.670					mei 2025, § 2.2-11
- Wet Visueel beperkten	-40	-40	-30	-40			september 2023, § 2.2-6
Cluster Individuele voorzieningen Wmo							
- Loon- en prijsbijstelling							september 2019, § 2.2-8
- Geen aanspraak op begeleiding	-9.000	-9.000					mei 2021, § 2.2-11
- Overgangrecht levenslang	1.157	1.157	1.158	1.157	1.157	1.157	mei 2025, § 2.2-10
- Mobiliteitshulpmiddelen							december 2020, § 2.2-4
- Nacalculatie mobiliteitshulpmiddelen Wlz							september 2021, § 2.2-7
- Eigen bijdrage huishoudelijke hulp (coalitieakkoord)	-95.000						mei 2022, § 2.2-14
- Terugdraaien eigen bijdrage huishoudelijke hulp (coalitieakkoord)	95.000						mei 2023, § 2.2-13a
- Uitstel vervanging abonnementstarief Wmo		-	-225.000				mei 2025, § 2.2-7
- Integraal Zorgakkoord (Wmo abonnementstarief)	110.000						mei 2023, § 2.2-12
- Hulpmiddelen thuis laten staan	200	100	-	200			september 2023, § 2.2-8
- Wmo hulpmiddelen	2.200	3.300	-10.000				mei 2025, § 2.2-8
- Aanpassen regeling dienstverlening aan huis		1.800					mei 2025, § 2.2-9
- Indexatie Wmo demografie		75.000	75.000	75.000	75.000		september 2024, § 2.2-10
Cluster Sociale basisvoorzieningen							
- Kinderopvang Sociaal Medische indicatie	5.400			100	4.500		september 2024, § 2.2-7
- Toezicht en handhaving aanpassing kwaliteitseisen kinderopvang	700	-1.800					september 2024, § 2.2-8
- Toezicht voorschoolse educatie							mei 2023, § 2.2-15
- Landelijke voormedelingenvoorzieningen	14.700						mei 2024, § 2.2-14
- Asiel (inburgering)	-30.000						september 2022, § 2.2-7
- Versterking ondersteuning wijkteams		5.000		-50.000			mei 2023, § 2.2-16
- Impuls integraal werken							december 2021, § 2.2-3
- Inburgering: overheveling vanuit IU	-2.370	-1.077	-423				mei 2022, § 2.2-18
- valpreventie bij ouderen (coalitieakkoord)		-833	-834				mei 2022, § 2.2-19
- rijksvaccinatieprogramma meningokokken en informed consent							september 2018, § 2.2-7
- Rijksvaccinatieprogramma		-265					september 2023, § 2.2-9
Cluster Individuele voorzieningen Jeugd							
- Demping terugval gemeentefonds 2025		400.000	22.000	-10.000	2.000	10.000	mei 2025, § 2.2-4a
- Tekorten voor rekening Rijk	414.000						mei 2025, § 2.2-4b
- Groeipad maatregelen Hervormingsagenda		498.000	-51.000	-447.000			mei 2025, § 2.2-4c
- Eigen bijdrage jeugdzorg				-260.000			mei 2025, § 2.2-4d
- Sturen op trajectduur jeugdzorg				-68.000			mei 2025, § 2.2-4e
- Indexeren opbrengst Hervormingsagenda				-507.000			mei 2025, § 2.2-4f
- Hervormingsagenda Jeugd		356.126	-81.710	38.663	29.259		mei 2025, § 2.2-5
- Kinderopvang pleegouders				-10.100			mei 2025, § 2.2-6
- Jeugdzorg	13.200	-859.000					december 2024, § 2.2-4 t/m 5
- Loon- en prijsbijstelling jeugdzorg	-514.205	-75.865					september 2023, § 2.2-10
- Loon- en prijsbijstelling voogdij 18+	-50.941	-50.684					mei 2024, § 2.2-8
- Werkdrukverlaging jeugdbescherming							mei 2024, § 2.2-6
- Ketensystemen jeugd		712					mei 2024, § 2.2-9
- Compensatieregeling Voogdij/18+	32.124						mei 2024, § 2.2-7
- Compensatieregeling niet beoogde kosten jeugdzorg	-2.497						december 2024, § 2.2-3
- Besparingsverlies Jeugd	500.000	-	11.000				september 2024, § 2.2-6
Cluster Participatie							
- Bijstand jongeren		-9.360					september 2024, § 2.2-9
cluster Sport, cultuur en recreatie							
-							
cluster Infrastructuur, ruimte en milieu							
- Handhaving energielabel C kantoren		-2.225					mei 2024, § 2.2-18
cluster Bestuur en ondersteuning							
- BRP: centralisering inschrijving vergunninghouders	-3.125						mei 2025, § 2.2-14
- Wet op de lijkbezorging		3.230					september 2024, § 2.2-4
- Digitaal stelsel Omgevingswet	-2.898	-2.898	-2.898	-2.898	-2.898		september 2024, § 2.2-5
- GDI voorzieningen 2022							mei 2023, § 2.2-20
- Handelsregister	537						mei 2024, § 2.2-16
- Extra bijdragen BRP	733						december 2024, § 2.2-2
- Robuust rechtsbeschermingssysteem				-25.000			mei 2023, § 2.2-13
- Wet Open Overheid (structureel)	5.258	5.258					mei 2021, § 2.2-18
- Wet Open Overheid (incidenteel)			-24.979				mei 2021, § 2.2-18
- BRP experiment	-821						mei 2024, § 2.2-17
- Kiescollege niet ingezetenen	-	-237					mei 2025, § 2.2-13
- Systeemleren monitoring				-10.000			mei 2023, § 2.2-16
Algemene uitkering	40.898.452	41.889.943	43.374.270	43.785.630	45.719.390	47.904.210	

Bijlage 2.2.2 Overzicht mutaties 2024 BTW-compensatiefonds

Overzicht mutaties 2024 BTW-compensatiefonds		
Omschrijving	Departement	Bedrag in € 1.000
Opvang Oekraïense ontheemden	J&V	51.732
Zesde tranche Woningbouwimpuls (wbi)	BZK	15.380
CDOKeregeling	EZK	13.365
Regiodeals	BZK	11.194
Grootschalige woningbouw Gnephoek	BZK	10.500
SPUK lokale aanpak isolatie	BZK	10.000
Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptie	IenW	7.768
SPUK Versnelling natuurinclusief	BZK	7.269
Brede SPUK GALA en SPUK IZA	VWS	7.000
Volkshuisvestingsfonds 2024-1	BZK	6.284
Vierde tranche Volkshuisvestingsfonds	BZK	4.291
CDOKeregeling NJN 2024	EZK	3.990
Onderdoorgang Julianastraat rijen	IenW	3.620
SPUK gemeentelijke hulp aan gedupeerden	FIN	2.150
CID Binckhorst Den Haag	IenW	1.580
SPUK Mainports A30 2024	J&V	1.204
Gemeenten winkelgebieden	EZK	940
Ontzorgingsprogramma Mkb en Bedrijventerrein	BZK	786
SPUK NPLW	BZK	765
Stimuleringsregeling Flex-en Transformatiewoningen	BZK	751
Natuur bij energieproject	EZK	584
Toekomstbestendig energiebeleid	EZK	527
Ibven lbv-plus fase 1	LNVN	478
Ibven lbv-plus fase 2	LNVN	454
Erfgoed deal 8e ronde	OCW	402
Studententranche regeling huisvesting aandachtsgroepen	BZK	401
Lvo overwegproject Hoge Larenseweg	IenW	340
SPUK Frictiekosten	VWS	305
Innovatiebudget (digitale overheid, BTW gem. 2023)	BZK	303
SPUK SLA 2024	IenW	302
SPUK Geo-informatie op sleeptouw	BZK	260
Bovenregionaal expertisenetwerk	VWS	251
Regionale doelgroep specifieke aanpak	SZW	216
Lvo overwegproject Stationsstraat	IenW	205
Slim, veilig, doelmatig en duurzaam gebruik mobiliteitsinfrastructuur Eindhoven	IenW	176
Tegemoetkoming gemeenten inz. uitv. LAA	BZK	144
Financiële middelen ontwikkeling sociale agenda	EZK	121
Du WIN decembercirculaire btw	SZW	111
Overig		862
Totaal		167.011

Bijlage 2.4.1 Suppletie-uitkering bommenregeling

Suppletie-uitkering Bommenregeling			
Gemeente	Toegekend bedrag 2025	Gemeente	Toegekend bedrag 2025
Aalten	47.070	Maasgouw	52.654
Achtkarspelen	13.294	Moerdijk	63.924
Alblasserdam	287.360	Neder-Betuwe	9.636
Almere	86.965	Noardeast-Fryslân	3.927.833
Alphen aan den Rijn	33.825	Nunspeet	3.451
Altena	148.211	Oosterhout	26.209
Amersfoort	157.741	Overbetuwe	34.168
Amsterdam	201.995	Peel en Maas	144.041
Apeldoorn	2.321.961	Purmerend	22.510
Arnhem	634.869	Renkum	329.888
Asten	64.063	Renswoude	50.335
Baarn	24.171	Roerdalen	47.397
Barneveld	8.449	Roosendaal	3.032
Berg en Dal	131.755	Rotterdam	1.193.737
Bergen op Zoom	16.605	Schiedam	333.734
Bernheze	6.895	Schouwen-Duiveland	26.625
Breda	101.669	's-Gravenhage	139.535
Bunnik	129.780	Sittard-Geleen	122.808
Den Helder	67.016	Stichtse Vecht	71.876
Deventer	29.586	Terneuzen	39.265
Doetinchem	217.649	Texel	101.801
Dordrecht	382.045	Teylingen	16.069
Druten	12.609	Tiel	59.935
Duiven	4.134	Tilburg	61.140
Echt-Susteren	19.000	Utrecht	32.072
Ede	221.958	Veere	13.153
Eemsdelta	151.501	Veldhoven	12.532
Eindhoven	632.285	Venlo	1.136.388
Gilze en Rijen	227.370	Venray	14.836
Gooise Meren	73.881	Vlissingen	177.635
Haarlemmermeer	30.940	Voorst	37.507
Heemskerk	72.561	Vught	33.064
Heusden	184.438	Waddinxveen	23.892
Hilversum	162.458	Weert	78.154
Hoeksche Waard	17.848	Westervoort	58.619
Horst aan de Maas	98.644	Woerden	97.735
Landgraaf	118.174	Zandvoort	15.969
Landsmeer	10.591	Zundert	35.400
Lingewaard	283.838	Zwolle	148.850
Maasdriel	89.158	Totaal	16.321.771

Bijlage 2.5.2 Volumina maatstaven 2025-2030

Volumina maatstaven 2025-2030 (ramingen mei 2025)

maatstaven	2025	2026	2027
bedrijven	2.551.535	2.651.314	2.757.200
bijstandsontvangers	375.451	378.588	381.786
doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep	137.452	148.223	158.530
éénpersoonshuishoudens	3.291.369	3.327.862	3.363.591
extra groei jongeren	7.872	7.889	7.895
huishoudens met een laag inkomen met drempel	1.537.741	1.533.340	1.547.274
inwoners	18.130.127	18.240.737	18.330.378
inwoners 75+ met drempel	666.502	688.287	708.623
jongeren	3.336.887	3.344.195	3.346.617
laag opleidingsniveau met drempel	1.642.273	1.595.754	1.566.233
leerlingen (voortgezet) speciaal onderwijs	383.326	384.806	387.166
leerlingen voortgezet onderwijs	701.779	705.687	709.262
loonkostensubsidie	40.041	42.937	45.833
migratieachtergrond	2.725.648	2.795.616	2.863.691
landelijke centrumfunctie	18.044.030	18.154.115	18.243.330
lokale centrumfunctie	18.044.020	18.154.105	18.243.320
regionale centrumfunctie	18.044.070	18.154.155	18.243.370
oeverlengte * bodemfactor gemeente *			
dichtheidsfactor	15.227.838	15.227.838	15.227.838
oeverlengte*bodemfactor gemeente	1.166.037	1.166.037	1.166.037
omgevingsadressendichtheid	18.045.908	18.222.147	18.400.166
onderwijsachterstand	942.520	940.055	939.422
oppervlak bebouwing buitengebied	28.680	28.782	28.902
oppervlak bebouwing buitengebied *			
bodemfactor buitengebied	30.345	30.453	30.580
oppervlak bebouwing woonkern	89.315	90.292	91.151
oppervlak bebouwing woonkern * bodemfactor			
woonkern	97.292	98.218	99.166
oppervlak binnenwater	197.627	197.627	197.627
oppervlak buitenwater	308.498	308.498	308.498
oppervlak land * bodemfactor gemeente	3.577.798	3.577.798	3.577.798
oppervlak land	3.361.837	3.361.837	3.361.837
WOZ-waarde niet-woningen eigenaren	334.280.017.139	344.391.294.166	350.447.393.392
WOZ-waarde niet-woningen gebruikers	322.321.664.284	332.071.225.946	337.910.677.547
WOZ-waarde woningen eigenaren	2.612.271.541.548	2.915.561.281.001	2.958.286.248.976
woonruimten	8.560.178	8.643.778	8.728.223
woonruimten * bodemfactor woonkern	9.472.542	9.565.053	9.658.498

Volumina maatstaven 2025-2030 (ramingen mei 2025)

maatstaven	2028	2029	2030
bedrijven	2.845.885	2.951.380	3.058.782
bijstandsontvangers	386.491	392.672	399.581
doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep	168.309	180.068	192.137
éénpersoonshuishoudens	3.398.734	3.433.562	3.467.330
extra groei jongeren	7.907	7.927	7.966
huishoudens met een laag inkomen met drempel	1.561.468	1.576.041	1.590.536
inwoners	18.418.013	18.505.912	18.593.047
inwoners 75+ met drempel	730.230	750.547	770.624
jongeren	3.351.677	3.360.094	3.376.535
laag opleidingsniveau met drempel	1.531.904	1.496.801	1.465.202
leerlingen (voortgezet) speciaal onderwijs	389.161	391.126	393.256
leerlingen voortgezet onderwijs	712.482	716.086	719.586
loonkostensubsidie	48.798	51.694	54.590
migratieachtergrond	2.929.889	2.994.818	3.057.644
landelijke centrumfunctie	18.330.549	18.418.030	18.504.752
lokale centrumfunctie	18.330.539	18.418.020	18.504.741
regionale centrumfunctie	18.330.590	18.418.071	18.504.793
oeverlengte * bodemfactor gemeente * dichtheidsfactor	15.227.838	15.227.838	15.227.838
oeverlengte*bodemfactor gemeente	1.166.037	1.166.037	1.166.037
omgevingsadressendichtheid	18.579.984	18.761.619	18.945.089
onderwijsachterstand	938.477	937.133	936.161
oppervlak bebouwing buitengebied	29.020	29.134	29.252
oppervlak bebouwing buitengebied * bodemfactor buitengebied	30.704	30.825	30.950
oppervlak bebouwing woonkern	92.031	92.857	93.789
oppervlak bebouwing woonkern * bodemfactor woonkern	100.056	101.060	102.008
oppervlak binnenwater	197.627	197.627	197.627
oppervlak buitenwater	308.498	308.498	308.498
oppervlak land * bodemfactor gemeente	3.577.798	3.577.798	3.577.798
oppervlak land	3.361.837	3.361.837	3.361.837
WOZ-waarde niet-woningen eigenaren	356.612.026.786	362.887.155.223	369.274.775.137
WOZ-waarde niet-woningen gebruikers	343.854.780.674	349.905.426.055	356.064.538.703
WOZ-waarde woningen eigenaren	3.001.651.650.227	3.045.667.154.038	3.090.342.576.054
woonruimten	8.813.520	8.899.680	8.986.710
woonruimten * bodemfactor woonkern	9.752.887	9.848.229	9.944.535

Gewijzigde volumina 2025 ten opzichte van stand decembercirculaire 2024

bedrijven
bijstandsontvangers
extra groei jongeren
huishoudens met laag inkomen met drempel
kernen
kernen > 500
landelijke centrumfunctie
lokale centrumfunctie
regionale centrumfunctie
oeverlengte * bodemfactor gemeenten
oeverlengte * dichtheid * bodemfactor gemeenten
omgevingsadressendichtheid
oppervlakte bebouwing woonkern * bodemfactor woonkernen
oppervlakte bebouwing buitengebied * bodemfactor buitengebied
oppervlakte bebouwing woonkern
oppervlakte bebouwing buitengebied
oppervlakte binnenwater
oppervlakte buitenwater
oppervlakte land
oppervlakte land * bodemfactor gemeenten
woonruimten
woonruimten * bodemfactor woonkernen
WOZ-waarde niet-woningen
eigenaren
WOZ-waarde niet-woningen
gebruikers
WOZ-waarde woningen eigenaren

Bijlage 3.2-1 Decentralisatie-uitkering Uitvoeringskosten Omgevingswet

Decentralisatie-uitkering Uitvoeringskosten Omgevingswet			
Gemeente	Bedrag 2025	Gemeente	Bedrag 2025
Aa en Hunze	270.707	Boxtel	168.429
Aalsmeer	137.143	Breda	618.069
Aalten	166.973	Bronckhorst	302.889
Achtkarspelen	172.791	Brummen	142.939
Alblasserdam	95.415	Brunssum	120.654
Albrandswaard	119.662	Bunnik	100.975
Alkmaar	404.403	Bunschoten	114.641
Almelo	276.133	Buren	190.408
Almere	723.838	Capelle aan den IJssel	227.169
Alphen aan den Rijn	421.322	Castricum	163.218
Alphen-Chaam	119.376	Coevorden	309.463
Altena	312.235	Cranendonck	137.449
Ameland	81.188	Culemborg	133.719
Amersfoort	509.524	Dalfsen	214.460
Amstelveen	316.450	Dantumadiel	137.706
Amsterdam	2.661.594	De Bilt	192.880
Apeldoorn	693.079	De Fryske Marren	386.039
Arnhem	546.230	De Ronde Venen	218.750
Assen	272.487	De Wolden	236.264
Asten	124.211	Delft	344.615
Baarle-Nassau	100.145	Den Helder	214.653
Baarn	122.524	Deurne	194.742
Barendrecht	178.425	Deventer	392.640
Barneveld	309.753	Diemen	131.450
Beek	91.772	Dijk en Waard	315.367
Beekdaelen	179.211	Dinkelland	212.943
Beesel	88.176	Doesburg	72.235
Berg en Dal	182.602	Doetinchem	243.625
Bergeijk	147.800	Dongen	126.027
Bergen (L.)	132.213	Dordrecht	410.915
Bergen (NH.)	175.240	Drechterland	125.988
Bergen op Zoom	271.275	Drimmelen	168.236
Berkelland	308.694	Dronten	355.175
Bernheze	176.961	Druten	110.621
Best	139.959	Duiven	122.825
Beuningen	133.044	Echt-Susteren	183.600
Beverwijk	162.065	Edam-Volendam	167.710
Bladel	137.195	Ede	559.511
Blaricum	76.319	Eemnes	80.320
Bloemendaal	123.477	Eemsdelta	317.991
Bodegraven-Reeuwijk	179.412	Eersel	139.358
Boekel	86.557	Eijsden-Margraten	152.148
Borger-Odoorn	270.365	Eindhoven	752.919
Borne	117.439	Elburg	138.152
Borsele	182.603	Emmen	532.128

Decentralisatie-uitkering Uitvoeringskosten Omgevingswet			
Gemeente	Bedrag 2025	Gemeente	Bedrag 2025
Enkhuizen	93.945	Hof van Twente	258.200
Enschede	556.145	Hollands Kroon	383.469
Epe	218.516	Hoogeveen	264.609
Ermelo	161.900	Hoorn	251.812
Etten-Leur	190.594	Horst aan de Maas	266.786
Geertruidenberg	110.841	Houten	205.507
Geldrop-Mierlo	163.882	Huizen	156.004
Gemert-Bakel	193.304	Hulst	227.934
Gennep	111.714	IJsselstein	138.096
Gilze en Rijen	148.384	Kaag en Braassem	151.970
Goeree-Overflakkee	332.715	Kampen	271.147
Goes	198.022	Kapelle	92.722
Goirle	126.809	Katwijk	230.995
Gooise Meren	223.075	Kerkrade	170.773
Gorinchem	150.891	Koggenland	147.413
Gouda	249.681	Krimpen aan den IJssel	119.896
Groningen	803.872	Krimpenerwaard	280.735
Gulpen-Wittem	117.200	Laarbeek	131.202
Haaksbergen	164.015	Land van Cuijk	487.497
Haarlem	505.120	Landgraaf	150.261
Haarlemmermeer	593.733	Landsmeer	80.314
Halderberge	164.198	Lansingerland	244.254
Hardenberg	392.295	Laren	73.680
Harderwijk	191.969	Leeuwarden	525.243
Hardinxveld-Giessendam	96.106	Leiden	399.507
Harlingen	94.132	Leiderdorp	117.107
Hattem	83.296	Leidschendam-Voorburg	265.461
Heemskerk	158.188	Lelystad	402.612
Heemstede	115.323	Leudal	229.958
Heerde	134.369	Leusden	155.966
Heerenveen	288.978	Lingewaard	200.037
Heerlen	298.239	Lisse	108.049
Heeze-Leende	143.088	Lochem	255.630
Heiloo	112.189	Loon op Zand	129.679
Hellendoorn	215.967	Lopik	120.526
Helmond	325.903	Losser	157.673
Hendrik-Ido-Ambacht	129.857	Maasdriel	145.545
Hengelo	295.935	Maasgouw	128.642
Het Hogeland	450.151	Maashorst	277.533
Heumen	104.625	Maassluis	137.113
Heusden	206.822	Maastricht	406.816
Hillegom	104.701	Medemblik	232.106
Hilvarenbeek	135.334	Meerssen	101.598
Hilversum	317.431	Meierijstad	373.200
Hoeksche Waard	439.805	Meppel	165.276

Decentralisatie-uitkering Uitvoeringskosten Omgevingswet			
Gemeente	Bedrag 2025	Gemeente	Bedrag 2025
Middelburg	199.285	Pijnacker-Nootdorp	213.816
Midden-Delfland	115.998	Purmerend	348.249
Midden-Drenthe	331.678	Putten	153.871
Midden-Groningen	367.744	Raalte	241.425
Moerdijk	233.675	Reimerswaal	159.275
Molenlanden	266.437	Renkum	147.712
Montferland	198.267	Renswoude	61.940
Montfoort	95.352	Reusel-De Mierden	118.673
Mook en Middelaar	67.808	Rheden	202.091
Neder-Betuwe	140.674	Rhenen	115.163
Nederweert	142.513	Ridderkerk	178.217
Nieuwegein	227.267	Rijssen-Holten	196.181
Nieuwkoop	161.802	Rijswijk	204.684
Nijkerk	199.358	Roerdalen	144.458
Nijmegen	571.490	Roermond	235.577
Nissewaard	315.830	Roosendaal	308.530
Noardeast-Fryslân	383.439	Rotterdam	1.976.254
Noord-Beveland	108.513	Rozendaal	57.070
Noordenveld	240.280	Rucphen	138.544
Noordoostpolder	444.963	Schagen	265.003
Noordwijk	193.861	Scherpenzeel	71.563
Nuenen, Gerwen en Nederwetten	120.922	Schiedam	266.876
Nunspeet	191.051	Schiermonnikoog	62.294
Oegstgeest	109.733	Schouwen-Duiveland	266.344
Oirschot	148.476	's-Gravenhage	1.612.613
Oisterwijk	172.348	's-Hertogenbosch	534.720
Oldambt	277.622	Simpelveld	72.669
Oldebroek	159.520	Sint-Michiëlsgestel	151.582
Oldenzaal	134.090	Sittard-Geleen	332.217
Olst-Wijhe	154.379	Sliedrecht	113.925
Ommen	194.488	Sluis	264.984
Oost Gelre	182.131	Smallingerland	258.396
Oosterhout	234.505	Soest	191.773
Ooststellingwerf	239.002	Someren	137.913
Oostzaan	68.474	Son en Breugel	99.399
Opmeer	93.171	Stadskanaal	192.385
Opsterland	251.100	Staphorst	163.602
Oss	387.774	Stede Broec	103.963
Oude IJsselstreek	223.221	Steenbergen	189.343
Ouder-Amstel	88.760	Steenwijkerland	330.935
Oudewater	86.382	Stein	114.536
Overbetuwe	232.626	Stichtse Vecht	270.711
Papendrecht	127.783	Súdwest-Fryslân	592.928
Peel en Maas	253.779	Terneuzen	334.060
Pekela	98.559	Terschelling	99.734

Decentralisatie-uitkering Uitvoeringskosten Omgevingswet			
Gemeente	Bedrag 2025	Gemeente	Bedrag 2025
Texel	169.862	Waddinxveen	143.719
Teylingen	156.145	Wageningen	168.484
Tholen	195.990	Wassenaar	139.305
Tiel	169.390	Waterland	113.869
Tilburg	730.876	Weert	235.615
Tubbergen	181.324	West Betuwe	307.439
Twenterand	190.953	West Maas en Waal	135.764
Tynaarlo	214.191	Westerkwartier	427.904
Tytsjerksteradiel	212.428	Westerveld	256.392
Uitgeest	83.020	Westervoort	80.478
Uithoorn	131.690	Westerwolde	272.128
Urk	102.526	Westland	396.666
Utrecht	1.101.235	Weststellingwerf	238.877
Utrechtse Heuvelrug	250.987	Wierden	159.366
Vaals	77.024	Wijchen	187.053
Valkenburg aan de Geul	101.745	Wijdmeren	130.282
Valkenswaard	153.925	Wijk bij Duurstede	128.556
Veendam	155.198	Winterswijk	197.095
Veenendaal	234.340	Woensdrecht	150.160
Veere	175.020	Woerden	233.716
Veldhoven	180.731	Wormerland	103.055
Velsen	249.492	Woudenberg	96.785
Venlo	389.758	Zaanstad	514.886
Venray	253.527	Zaltbommel	164.361
Vijfheerenlanden	289.468	Zandvoort	101.857
Vlaardingen	255.643	Zeewolde	248.046
Vlieland	62.272	Zeist	244.277
Vlissingen	178.423	Zevenaar	212.162
Voerendaal	87.670	Zoetermeer	402.172
Voorne aan Zee	308.928	Zoeterwoude	74.348
Voorschoten	111.172	Zuidplas	199.287
Voorst	177.602	Zundert	168.532
Vught	158.633	Zutphen	191.444
Waadhoeke	333.120	Zwartewaterland	147.872
Waalre	97.360	Zwijndrecht	168.604
Waalwijk	209.784	Zwolle	460.846
		Totaal	80.678.996

Bijlage 3.2-2 Decentralisatie-uitkering Impulsbudget arbeidsmarktregio's

Decentralisatie-uitkering Impulsbudget arbeidsmarktregio's				
Gemeente	Bedrag 2025	Bedrag 2026	Bedrag 2027	Bedrag 2028
Alkmaar	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Almere	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Amersfoort	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Amsterdam	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Apeldoorn	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Arnhem	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Breda	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Doetinchem	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Dordrecht	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Ede	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Eindhoven	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Emmen	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Enschede	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Goes	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Gorinchem	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Gouda	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Groningen	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Haarlem	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Heerlen	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Helmond	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Hilversum	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Leeuwarden	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Leiden	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Nijmegen	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Roermond	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Rotterdam	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
's-Gravenhage	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
's-Hertogenbosch	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Tiel	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Tilburg	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Utrecht	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Venlo	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Zaanstad	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Zoetermeer	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Zwolle	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Totaal	35.233.065	28.958.685	39.094.230	45.201.660

Bijlage 3.2-3 Decentralisatie-uitkering Impulsbudget sociale infrastructuur

Decentralisatie-uitkering Impulsbudget sociale infrastructuur						
Gemeente	Bedrag 2025	Bedrag 2026*	Bedrag 2027*	Bedrag 2028*	Bedrag 2029*	Bedrag 2030*
Achtkarspelen	63.384	57.045	57.045	57.045	57.045	57.045
Albrandswaard	34.333	30.900	30.900	30.900	30.900	30.900
Alkmaar	151.593	136.434	136.434	136.434	136.434	136.434
Almelo	383.868	345.481	345.481	345.481	345.481	345.481
Almere	700.127	630.114	630.114	630.114	630.114	630.114
Alphen aan den Rijn	250.868	225.781	225.781	225.781	225.781	225.781
Altena	237.425	213.683	213.683	213.683	213.683	213.683
Ameland	7.395	6.655	6.655	6.655	6.655	6.655
Amersfoort	582.339	524.105	524.105	524.105	524.105	524.105
Amsterdam	1.464.430	1.317.987	1.317.987	1.317.987	1.317.987	1.317.987
Apeldoorn	486.471	437.824	437.824	437.824	437.824	437.824
Arnhem	1.009.123	908.210	908.210	908.210	908.210	908.210
Assen	294.999	265.499	265.499	265.499	265.499	265.499
Baarle-Nassau	7.131	6.418	6.418	6.418	6.418	6.418
Barendrecht	61.535	55.382	55.382	55.382	55.382	55.382
Beekdaelen	196.094	176.484	176.484	176.484	176.484	176.484
Berkelland	210.223	189.201	189.201	189.201	189.201	189.201
Bladel	158.459	142.614	142.614	142.614	142.614	142.614
Breda	323.521	291.169	291.169	291.169	291.169	291.169
Bronckhorst	72.627	65.365	65.365	65.365	65.365	65.365
Brummen	48.330	43.497	43.497	43.497	43.497	43.497
Brunssum	100.886	90.797	90.797	90.797	90.797	90.797
Dalfsen	13.469	12.122	12.122	12.122	12.122	12.122
De Ronde Venen	41.464	37.317	37.317	37.317	37.317	37.317
Delft	317.579	285.821	285.821	285.821	285.821	285.821
Den Helder	375.813	338.232	338.232	338.232	338.232	338.232
Deventer	259.081	233.173	233.173	233.173	233.173	233.173
Dijk en Waard	502.845	452.560	452.560	452.560	452.560	452.560
Doetinchem	254.327	228.895	228.895	228.895	228.895	228.895
Dordrecht	750.306	675.275	675.275	675.275	675.275	675.275
Echt-Susteren	58.894	53.005	53.005	53.005	53.005	53.005
Edam-Volendam	49.915	44.923	44.923	44.923	44.923	44.923
Ede	351.516	316.364	316.364	316.364	316.364	316.364
Eemsdelta	130.465	117.418	117.418	117.418	117.418	117.418
Eindhoven	691.940	622.746	622.746	622.746	622.746	622.746
Emmen	457.156	411.440	411.440	411.440	411.440	411.440
Enschede	523.709	471.338	471.338	471.338	471.338	471.338
Gennep	48.462	43.616	43.616	43.616	43.616	43.616
Goeree-Overflakkee	81.607	73.446	73.446	73.446	73.446	73.446
Goes	254.592	229.132	229.132	229.132	229.132	229.132
Gouda	530.073	477.066	477.066	477.066	477.066	477.066
Groningen	503.901	453.511	453.511	453.511	453.511	453.511
Haarlem	243.763	219.387	219.387	219.387	219.387	219.387
Haarlemmermeer	373.172	335.855	335.855	335.855	335.855	335.855
Hardenberg	225.673	203.105	203.105	203.105	203.105	203.105

Decentralisatie-uitkering Impulsbudget sociale infrastructuur						
Gemeente	Bedrag 2025	Bedrag 2026*	Bedrag 2027*	Bedrag 2028*	Bedrag 2029*	Bedrag 2030*
Harderwijk	415.164	373.647	373.647	373.647	373.647	373.647
Heerlen	408.297	367.468	367.468	367.468	367.468	367.468
Hellendoorn	73.420	66.078	66.078	66.078	66.078	66.078
Helmond	626.971	564.274	564.274	564.274	564.274	564.274
Hengelo	362.872	326.585	326.585	326.585	326.585	326.585
Het Hogeland	95.868	86.281	86.281	86.281	86.281	86.281
Hoeksche Waard	95.604	86.043	86.043	86.043	86.043	86.043
Hoogeveen	262.779	236.501	236.501	236.501	236.501	236.501
Hoorn	558.570	502.713	502.713	502.713	502.713	502.713
Kampen	194.113	174.702	174.702	174.702	174.702	174.702
Katwijk	319.824	287.842	287.842	287.842	287.842	287.842
Kerkrade	65.232	58.709	58.709	58.709	58.709	58.709
Landgraaf	43.444	39.100	39.100	39.100	39.100	39.100
Landsmeer	11.620	10.458	10.458	10.458	10.458	10.458
Leeuwarden	682.696	614.427	614.427	614.427	614.427	614.427
Leiden	331.180	298.062	298.062	298.062	298.062	298.062
Lelystad	396.413	356.772	356.772	356.772	356.772	356.772
Leudal	54.669	49.202	49.202	49.202	49.202	49.202
Lochem	54.669	49.202	49.202	49.202	49.202	49.202
Losser	50.179	45.161	45.161	45.161	45.161	45.161
Maasgouw	41.199	37.080	37.080	37.080	37.080	37.080
Maastricht	384.528	346.075	346.075	346.075	346.075	346.075
Meerijstad	528.066	475.260	475.260	475.260	475.260	475.260
Meppel	136.011	122.410	122.410	122.410	122.410	122.410
Middelburg	197.810	178.029	178.029	178.029	178.029	178.029
Midden-Groningen	159.516	143.564	143.564	143.564	143.564	143.564
Montferland	104.055	93.650	93.650	93.650	93.650	93.650
Nieuwegein	246.669	222.002	222.002	222.002	222.002	222.002
Nijmegen	693.524	624.172	624.172	624.172	624.172	624.172
Nissewaard	238.217	214.396	214.396	214.396	214.396	214.396
Noardeast-Fryslân	153.706	138.335	138.335	138.335	138.335	138.335
Noordenveld	54.669	49.202	49.202	49.202	49.202	49.202
Oldambt	199.923	179.931	179.931	179.931	179.931	179.931
Oldenzaal	75.532	67.979	67.979	67.979	67.979	67.979
Olst-Wijhe	34.861	31.375	31.375	31.375	31.375	31.375
Ooststellingwerf	64.440	57.996	57.996	57.996	57.996	57.996
Oss	893.579	804.221	804.221	804.221	804.221	804.221
Oude IJsselstreek	87.681	78.913	78.913	78.913	78.913	78.913
Peel en Maas	257.497	231.747	231.747	231.747	231.747	231.747
Raalte	52.820	47.538	47.538	47.538	47.538	47.538
Renkum	60.215	54.193	54.193	54.193	54.193	54.193
Ridderkerk	85.304	76.774	76.774	76.774	76.774	76.774
Rijssen-Holten	63.120	56.808	56.808	56.808	56.808	56.808
Roerdalen	38.030	34.227	34.227	34.227	34.227	34.227
Roermond	189.887	170.899	170.899	170.899	170.899	170.899

Decentralisatie-uitkering Impulsbudget sociale infrastructuur						
Gemeente	Bedrag 2025	Bedrag 2026*	Bedrag 2027*	Bedrag 2028*	Bedrag 2029*	Bedrag 2030*
Roosendaal	586.036	527.432	527.432	527.432	527.432	527.432
Rotterdam	1.439.076	1.295.168	1.295.168	1.295.168	1.295.168	1.295.168
Schiedam	357.590	321.831	321.831	321.831	321.831	321.831
Schouwen-Duiveland	54.933	49.439	49.439	49.439	49.439	49.439
's-Gravenhage	1.247.076	1.122.368	1.122.368	1.122.368	1.122.368	1.122.368
's-Hertogenbosch	574.416	516.974	516.974	516.974	516.974	516.974
Sittard-Geleen	297.640	267.876	267.876	267.876	267.876	267.876
Stadskanaal	272.286	245.058	245.058	245.058	245.058	245.058
Steenwijkerland	128.088	115.279	115.279	115.279	115.279	115.279
Stichtse Vecht	59.951	53.955	53.955	53.955	53.955	53.955
Súdwest-Fryslân	340.688	306.619	306.619	306.619	306.619	306.619
Terneuzen	179.323	161.391	161.391	161.391	161.391	161.391
Texel	21.656	19.491	19.491	19.491	19.491	19.491
Tilburg	719.406	647.465	647.465	647.465	647.465	647.465
Tytsjerksteradiel	61.007	54.906	54.906	54.906	54.906	54.906
Utrecht	525.029	472.526	472.526	472.526	472.526	472.526
Veenendaal	184.077	165.669	165.669	165.669	165.669	165.669
Velsen	276.512	248.861	248.861	248.861	248.861	248.861
Venlo	310.713	279.641	279.641	279.641	279.641	279.641
Vijfheerenlanden	221.315	199.184	199.184	199.184	199.184	199.184
Vlieland	1.849	1.664	1.664	1.664	1.664	1.664
Voorst	37.238	33.514	33.514	33.514	33.514	33.514
Waalwijk	211.543	190.389	190.389	190.389	190.389	190.389
Wageningen	75.532	67.979	67.979	67.979	67.979	67.979
Waterland	23.241	20.917	20.917	20.917	20.917	20.917
Weert	137.067	123.361	123.361	123.361	123.361	123.361
West Betuwe	468.776	421.898	421.898	421.898	421.898	421.898
Westerkwartier	111.714	100.543	100.543	100.543	100.543	100.543
Westland	130.201	117.181	117.181	117.181	117.181	117.181
Weststellingwerf	51.763	46.587	46.587	46.587	46.587	46.587
Woerden	143.406	129.065	129.065	129.065	129.065	129.065
Zaanstad	476.699	429.029	429.029	429.029	429.029	429.029
Zeist	253.799	228.419	228.419	228.419	228.419	228.419
Zoetermeer	448.836	403.953	403.953	403.953	403.953	403.953
Zutphen	178.531	160.678	160.678	160.678	160.678	160.678
Zwolle	363.664	327.298	327.298	327.298	327.298	327.298
Totaal	35.000.003	31.500.003	31.500.003	31.500.003	31.500.003	31.500.003
*	Betreft voorlopige prognoses					

Bijlage 3.2-4 Decentralisatie-uitkering Alleenverdienersproblematiek

Decentralisatie-uitkering Alleenverdienersproblematiek			
Gemeente	Bedrag 2025	Gemeente	Bedrag 2025
Aa en Hunze	26.820	Boxtel	64.606
Aalsmeer	36.641	Breda	208.401
Aalten	47.008	Bronckhorst	41.620
Achtkarspelen	45.376	Brummen	33.641
Alblasserdam	36.641	Brunssum	87.795
Albrandswaard	30.299	Bunnik	16.043
Alkmaar	147.629	Bunschoten	33.641
Almelo	141.697	Buren	27.299
Almere	256.561	Capelle aan den IJssel	80.906
Alphen aan den Rijn	116.120	Castricum	23.820
Alphen-Chaam	26.820	Coevorden	100.892
Altena	48.508	Cranendonck	19.931
Ameland	14.297	Culemborg	52.876
Amersfoort	195.915	Dalfsen	31.799
Amstelveen	99.392	Dantumadiel	27.299
Amsterdam	2.007.923	De Bilt	59.218
Apeldoorn	245.449	De Fryske Marren	40.120
Arnhem	333.117	De Ronde Venen	39.641
Assen	92.163	De Wolden	21.431
Asten	19.931	Delft	177.838
Baarle-Nassau	16.043	Den Helder	65.974
Baarn	41.620	Deurne	27.299
Barendrecht	45.376	Deventer	208.804
Barneveld	59.829	Diemen	23.820
Beek	23.820	Dijk en Waard	68.906
Beekdaelen	47.897	Dinkelland	16.043
Beesel	43.120	Doesburg	35.620
Berg en Dal	44.008	Doetinchem	68.906
Bergeijk	14.297	Dongen	35.688
Bergen (L.)	16.043	Dordrecht	283.915
Bergen (NH.)	21.431	Drechterland	26.820
Bergen op Zoom	137.197	Drimmelen	25.799
Berkelland	40.120	Dronten	35.620
Bernheze	23.820	Druuten	26.820
Best	60.718	Duiven	30.299
Beuningen	31.799	Echt-Susteren	31.188
Beverwijk	65.086	Edam-Volendam	16.043
Bladel	16.043	Ede	77.295
Blaricum	25.799	Eemnes	16.043
Bloemendaal	16.043	Eemsdelta	88.615
Bodegraven-Reeuwijk	39.508	Eersel	21.431
Boekel	14.297	Eijsden-Margraten	19.931
Borger-Odoorn	42.508	Eindhoven	369.326
Borne	32.688	Elburg	26.820
Borsele	19.931	Emmen	218.013

Decentralisatie-uitkering Alleenverdienersproblematiek			
Gemeente	Bedrag 2025	Gemeente	Bedrag 2025
Enkhuizen	47.008	Hof van Twente	38.141
Enschede	281.813	Hollands Kroon	49.397
Epe	52.397	Hoogeveen	100.892
Ermelo	40.120	Hoorn	156.906
Etten-Leur	47.008	Horst aan de Maas	19.931
Geertruidenberg	19.931	Houten	35.620
Geldrop-Mierlo	60.586	Huizen	53.829
Gemert-Bakel	36.641	Hulst	31.188
Gennep	30.299	IJsselstein	65.974
Gilze en Rijen	44.897	Kaag en Braassem	35.620
Goeree-Overflakkee	31.188	Kampen	62.974
Goes	37.120	Kapelle	16.043
Goirle	33.641	Katwijk	58.329
Gooise Meren	29.688	Kerkrade	106.213
Gorinchem	66.927	Koggenland	14.297
Gouda	211.201	Krimpen aan den IJssel	42.508
Groningen	175.594	Krimpenerwaard	53.218
Gulpen-Wittem	19.931	Laarbeek	46.120
Haaksbergen	55.329	Land van Cuijk	63.586
Haarlem	286.445	Landgraaf	59.086
Haarlemmermeer	90.392	Landsmeer	16.043
Halderberge	54.718	Lansingerland	75.795
Hardenberg	76.606	Laren	14.297
Harderwijk	72.795	Leeuwarden	149.808
Hardinxveld-Giessendam	25.799	Leiden	240.817
Harlingen	26.820	Leiderdorp	29.688
Hattem	25.799	Leidschendam-Voorburg	75.795
Heemskerk	53.218	Lelystad	165.629
Heemstede	21.431	Leudal	62.829
Heerde	27.299	Leusden	23.820
Heerenveen	43.397	Lingewaard	35.620
Heerlen	243.608	Lisse	46.120
Heeze-Leende	28.320	Lochem	21.431
Heiloo	16.043	Loon op Zand	27.299
Hellendoorn	38.141	Lopik	21.431
Helmond	268.158	Losser	40.120
Hendrik-Ido-Ambacht	52.329	Maasdriel	30.299
Hengelo	100.213	Maasgouw	42.641
Het Hogeland	57.106	Maashorst	80.906
Heumen	16.043	Maassluis	92.504
Heusden	35.620	Maastricht	218.701
Hillegom	44.897	Medemblik	41.620
Hilvarenbeek	16.043	Meerssen	23.820
Hilversum	106.693	Meierijstad	67.606
Hoeksche Waard	51.376	Meppel	60.106

Decentralisatie-uitkering Alleenverdienersproblematiek			
Gemeente	Bedrag 2025	Gemeente	Bedrag 2025
Middelburg	70.474	Pijnacker-Nootdorp	54.718
Midden-Delfland	16.043	Purmerend	116.581
Midden-Drenthe	29.688	Putten	49.397
Midden-Groningen	174.017	Raalte	37.120
Moerdijk	48.376	Reimerswaal	23.820
Molenlanden	25.799	Renkum	42.508
Montferland	57.718	Renswoude	14.297
Montfoort	16.043	Reusel-De Mierden	16.043
Mook en Middelaar	16.043	Rheden	75.795
Neder-Betuwe	52.397	Rhenen	33.641
Nederweert	23.820	Ridderkerk	79.406
Nieuwegein	68.906	Rijssen-Holten	42.641
Nieuwkoop	32.688	Rijswijk	106.760
Nijkerk	72.106	Roerdalen	25.799
Nijmegen	314.680	Roermond	144.697
Nissewaard	83.295	Roosendaal	157.385
Noardeast-Fryslân	53.218	Rotterdam	1.736.963
Noord-Beveland	19.931	Rozendaal	14.297
Noordenveld	23.820	Rucphen	39.641
Noordoostpolder	49.329	Schagen	39.508
Noordwijk	41.620	Scherpenzeel	16.043
Nuenen, Gerwen en Nederwetten	14.297	Schiedam	172.115
Nunspeet	38.141	Schiermonnikoog	14.297
Oegstgeest	14.297	Schouwen-Duiveland	38.141
Oirschot	21.431	's-Gravenhage	1.347.177
Oisterwijk	32.688	's-Hertogenbosch	201.381
Oldambt	85.615	Simpelveld	23.820
Oldebroek	23.820	Sint-Michiëlsgestel	38.141
Oldenzaal	44.897	Sittard-Geleen	198.436
Olst-Wijhe	28.320	Sliedrecht	44.897
Ommen	19.931	Sluis	28.320
Oost Gelre	19.931	Smallingerland	106.213
Oosterhout	68.906	Soest	88.683
Ooststellingwerf	23.820	Someren	14.297
Oostzaan	14.297	Son en Breugel	16.043
Opmeer	14.297	Stadskanaal	102.193
Opsterland	42.508	Staphorst	28.320
Oss	175.115	Stede Broec	27.299
Oude IJsselstreek	105.392	Steenbergen	33.641
Ouder-Amstel	16.043	Steenwijkerland	45.376
Oudewater	23.820	Stein	52.876
Overbetuwe	35.620	Stichtse Vecht	49.329
Papendrecht	43.397	Súdwest-Fryslân	68.906
Peel en Maas	41.620	Terneuzen	62.974
Pekela	63.586	Terschelling	14.297

Decentralisatie-uitkering Alleenverdienersproblematiek			
Gemeente	Bedrag 2025	Gemeente	Bedrag 2025
Texel	16.043	Waddinxveen	51.376
Teylingen	23.820	Wageningen	54.718
Tholen	55.876	Wassenaar	38.141
Tiel	62.974	Waterland	16.043
Tilburg	357.860	Weert	87.115
Tubbergen	19.931	West Betuwe	47.008
Twenterand	83.295	West Maas en Waal	16.043
Tynaarlo	31.188	Westerkwartier	55.876
Tytsjerksteradiel	25.799	Westerveld	21.431
Uitgeest	26.820	Westervoort	38.141
Uithoorn	48.508	Westerwolde	49.397
Urk	16.043	Westland	119.581
Utrecht	940.518	Weststellingwerf	58.329
Utrechtse Heuvelrug	93.795	Wierden	35.620
Vaals	16.043	Wijchen	46.876
Valkenburg aan de Geul	16.043	Wijdmeren	21.431
Valkenswaard	19.931	Wijk bij Duurstede	23.820
Veendam	49.329	Winterswijk	29.688
Veenendaal	179.615	Woensdrecht	19.931
Veere	14.297	Woerden	107.504
Veldhoven	69.718	Wormerland	25.799
Velsen	68.906	Woudenberg	23.820
Venlo	243.740	Zaanstad	305.603
Venray	59.086	Zaltbommel	63.586
Vijfheerenlanden	126.552	Zandvoort	40.120
Vlaardingen	130.440	Zeewolde	26.820
Vlieland	14.297	Zeist	141.629
Vlissingen	54.718	Zevenaar	60.586
Voerendaal	30.299	Zoetermeer	159.227
Voorne aan Zee	52.329	Zoeterwoude	14.297
Voorschoten	32.688	Zuidplas	42.508
Voorst	16.043	Zundert	31.188
Vught	44.897	Zutphen	77.295
Waadhoeke	76.474	Zwartewaterland	23.820
Waalre	30.299	Zwijndrecht	102.872
Waalwijk	79.406	Zwolle	200.483
		Totaal	27.467.822

Bijlage 3.2-5 Decentralisatie-uitkering Begeleiding jongeren naar werk

Decentralisatie-uitkering Begeleiding jongeren naar werk			
Gemeente	Bedrag 2025	Gemeente	Bedrag 2025
Alkmaar	479.205	Heerlen	444.233
Almere	465.504	Helmond	247.909
Amersfoort	275.088	Hilversum	222.005
Amsterdam	1.104.923	Leeuwarden	499.676
Apeldoorn	474.696	Leiden	368.946
Arnhem	384.383	Nijmegen	288.625
Breda	530.202	Roermond	222.492
Doetinchem	262.211	Rotterdam	1.466.163
Dordrecht	281.903	's-Gravenhage	820.624
Ede	267.579	's-Hertogenbosch	459.546
Eindhoven	401.215	Tiel	233.579
Emmen	266.701	Tilburg	402.742
Enschede	567.020	Utrecht	582.831
Goes	313.002	Venlo	276.748
Gorinchem	170.081	Zaanstad	319.823
Gouda	208.570	Zoetermeer	293.113
Groningen	595.530	Zwolle	384.151
Haarlem	313.979	Totaal	14.894.998

Bijlage 3.2-6 Decentralisatie-uitkering Faciliteitenbesluit opvangcentra

Decentralisatie-uitkering Faciliteitenbesluit opvangcentra			
Gemeente	Bedrag 2025	Gemeente	Bedrag 2025
Almelo	270.791	Katwijk	246.825
Amersfoort	402.121	Land van Cuijk	182.913
Amsterdam	405.847	Leudal	224.103
Apeldoorn	609.472	Meierijstad	170.458
Assen	227.721	Middelburg	84.313
Beekdaelen	107.750	Nijmegen	125.877
Berkelland	20.761	Noordoostpolder	0
Coevorden	309.636	Oisterwijk	96.085
Cranendonck	1.944.241	Oldambt	117.376
De Fryske Marren	190.481	Oosterhout	48.876
Deventer	174.540	Smallingerland	100.533
Dronten	899.337	Súdwest-Fryslân	199.389
Echt-Susteren	125.208	Tytsjerksteradiel	157.325
Ede	120.586	Utrecht	302.210
Eemsdelta	204.302	Utrechtse Heuvelrug	112.904
Emmen	180.961	Waadhoeke	91.947
Goes	241.004	Wassenaar	1.207.986
Gouda	317.718	Waterland	220.122
Groningen	680.841	Winterswijk	130.391
Hardenberg	253.884	Zeewolde	295.698
Heerlen	327.642	Zwolle	135.708
		Totaal	12.265.883

Bijlage 3.2-7 Decentralisatie-uitkering Uitvoeringskosten Lbv en Lbv-plus

Decentralisatie-uitkering Uitvoeringskosten Lbv en Lbv-plus			
Gemeente	Fase 1	Fase 2	Bedrag 2025
Aa en Hunze	13.028	74.446	87.474
Aalten		55.835	55.835
Alkmaar		18.612	18.612
Alphen-Chaam		37.223	37.223
Amersfoort	6.514		6.514
Amsterdam		18.612	18.612
Apeldoorn	6.514	130.281	136.795
Arnhem	6.514		6.514
Asten	13.028	74.446	87.474
Baarle-Nassau		37.223	37.223
Barneveld	13.028	316.397	329.425
Bergeijk		93.058	93.058
Bergen (NH.)		55.835	55.835
Berkelland	6.514	148.893	155.407
Bernheze	6.514	55.835	62.349
Best		37.223	37.223
Bladel		111.669	111.669
Boxtel		37.223	37.223
Bronckhorst		93.058	93.058
Brummen	6.514	111.669	118.183
Buren		18.612	18.612
Cranendonck		93.058	93.058
Dalfsen	6.514	74.446	80.960
De Fryske Marren		37.223	37.223
De Ronde Venen		18.612	18.612
De Wolden	6.514	74.446	80.960
Deurne	13.028	204.727	217.755
Deventer		74.446	74.446
Dinkelland	13.028	148.893	161.921
Doetinchem		18.612	18.612
Dongen		37.223	37.223
Dronten	13.028	74.446	87.474
Druten	6.514	37.223	43.737
Duiven	6.514	37.223	43.737
Echt-Susteren		18.612	18.612
Ede	45.598	390.843	436.441
Eersel		18.612	18.612
Elburg		18.612	18.612
Emmen	6.514	37.223	43.737
Enschede		18.612	18.612
Epe	6.514	37.223	43.737
Ermelo		74.446	74.446
Geertruidenberg		37.223	37.223
Gemert-Bakel		37.223	37.223
Gennep		18.612	18.612

Decentralisatie-uitkering Uitvoeringskosten Lbv en Lbv-plus			
Gemeente	Fase 1	Fase 2	Bedrag 2025
Gilze en Rijen		55.835	55.835
Goeree-Overflakkee		37.223	37.223
Goirle	6.514	74.446	80.960
Gulpen-Wittem		18.612	18.612
Haaksbergen		93.058	93.058
Hardenberg	6.514	130.281	136.795
Harderwijk	6.514	74.446	80.960
Heerde	6.514	18.612	25.126
Heerenveen		18.612	18.612
Heerlen		37.223	37.223
Heeze-Leende		74.446	74.446
Hellendoorn		148.893	148.893
Helmond		37.223	37.223
Hengelo		55.835	55.835
Heusden		18.612	18.612
Hilvarenbeek		186.116	186.116
Hof van Twente		148.893	148.893
Hollands Kroon		18.612	18.612
Horst aan de Maas	39.084	93.058	132.142
Kampen		18.612	18.612
Land van Cuijk		465.289	465.289
Leudal	6.514	93.058	99.572
Lochem	6.514	111.669	118.183
Losser		55.835	55.835
Maasdriel		18.612	18.612
Maashorst		37.223	37.223
Meierijstad		37.223	37.223
Middelburg		18.612	18.612
Midden-Drenthe	6.514	167.504	174.018
Moerdijk		18.612	18.612
Montfoort		18.612	18.612
Mook en Middelaar		18.612	18.612
Nederweert	13.028	186.116	199.144
Nieuwkoop		18.612	18.612
Nijkerk	6.514	93.058	99.572
Noordenveld	6.514		6.514
Noordoostpolder		74.446	74.446
Nunspeet	6.514	74.446	80.960
Oegstgeest		18.612	18.612
Oirschot	13.028	74.446	87.474
Oisterwijk	6.514	74.446	80.960
Oldebroek	13.028	74.446	87.474
Oldenzaal		18.612	18.612
Olst-Wijhe	6.514	55.835	62.349
Ommen		55.835	55.835

Decentralisatie-uitkering Uitvoeringskosten Lbv en Lbv-plus			
Gemeente	Fase 1	Fase 2	Bedrag 2025
Oost Gelre		130.281	130.281
Oosterhout		18.612	18.612
Ooststellingwerf	19.542	74.446	93.988
Opsterland		37.223	37.223
Oss		74.446	74.446
Oudewater		37.223	37.223
Overbetuwe		55.835	55.835
Peel en Maas		111.669	111.669
Purmerend		18.612	18.612
Putten	6.514	130.281	136.795
Raalte		111.669	111.669
Renswoude		37.223	37.223
Reusel-De Mierden		93.058	93.058
Rheden		18.612	18.612
Rijssen-Holten		111.669	111.669
Roerdalen		55.835	55.835
Roermond		18.612	18.612
Roosendaal		18.612	18.612
Scherpenzeel	6.514	18.612	25.126
's-Hertogenbosch		37.223	37.223
Sint-Michielsgestel		18.612	18.612
Sluis		37.223	37.223
Smallerland		37.223	37.223
Someren		111.669	111.669
Stadskanaal		18.612	18.612
Steenwijkerland	32.570	111.669	144.240
Stein		18.612	18.612
Texel		37.223	37.223
Tholen		37.223	37.223
Tilburg		74.446	74.446
Tubbergen	26.056	74.446	100.502
Twenterand	6.514	18.612	25.126
Tynaarlo		37.223	37.223
Utrechtse Heuvelrug	6.514		6.514
Valkenburg aan de Geul		18.612	18.612
Valkenswaard		18.612	18.612
Veere		37.223	37.223
Venlo		18.612	18.612
Venray		409.455	409.455
Vijfheerenlanden		18.612	18.612
Voerendaal		18.612	18.612
Voorst		18.612	18.612
Weert	6.514	130.281	136.795
West Maas en Waal	6.514	55.835	62.349
Westerkwartier	6.514		6.514

Decentralisatie-uitkering Uitvoeringskosten Lbv en Lbv-plus			
Gemeente	Fase 1	Fase 2	Bedrag 2025
Westerveld	26.056	74.446	100.502
Westerwolde		74.446	74.446
Weststellingwerf		55.835	55.835
Wierden	6.514	55.835	62.349
Wijchen	6.514	55.835	62.349
Winterswijk	6.514	55.835	62.349
Woensdrecht	19.542	93.058	112.600
Woerden		37.223	37.223
Woudenberg	6.514	37.223	43.737
Zaanstad	6.514		6.514
Zeewolde		18.612	18.612
Zevenaar	6.514	37.223	43.737
Zundert		18.612	18.612
Zwartewaterland		74.446	74.446
Zwolle		37.223	37.223
Totaal	566.722	9.715.240	10.281.971

Bijlage 3.2-8 Decentralisatie-uitkering Versterken arbeidsmark regio's

Mutatie decentralisatie-uitkering Versterking arbeidsmarkt regio's				
Gemeente	Bedrag 2025	Bedrag 2026	Bedrag 2027	Bedrag 2028
Alkmaar	248.468	248.468	248.468	248.468
Almere	248.468	248.468	248.468	248.468
Amersfoort	248.468	248.468	248.468	248.468
Amsterdam	248.468	248.468	248.468	248.468
Apeldoorn	248.468	248.468	248.468	248.468
Arnhem	248.468	248.468	248.468	248.468
Breda	248.468	248.468	248.468	248.468
Doetinchem	248.468	248.468	248.468	248.468
Dordrecht	248.468	248.468	248.468	248.468
Ede	248.468	248.468	248.468	248.468
Eindhoven	248.468	248.468	248.468	248.468
Emmen	248.468	248.468	248.468	248.468
Enschede	248.468	248.468	248.468	248.468
Goes	248.468	248.468	248.468	248.468
Gorinchem	248.468	248.468	248.468	248.468
Gouda	248.468	248.468	248.468	248.468
Groningen	248.468	248.468	248.468	248.468
Haarlem	248.468	248.468	248.468	248.468
Heerlen	248.468	248.468	248.468	248.468
Helmond	248.468	248.468	248.468	248.468
Hilversum	248.468	248.468	248.468	248.468
Leeuwarden	248.468	248.468	248.468	248.468
Leiden	248.468	248.468	248.468	248.468
Nijmegen	248.468	248.468	248.468	248.468
Roermond	248.468	248.468	248.468	248.468
Rotterdam	248.468	248.468	248.468	248.468
's-Gravenhage	248.468	248.468	248.468	248.468
's-Hertogenbosch	399.599	399.599	399.599	399.599
Tiel	248.468	248.468	248.468	248.468
Tilburg	248.468	248.468	248.468	248.468
Utrecht	248.468	248.468	248.468	248.468
Venlo	248.468	248.468	248.468	248.468
Zaanstad	248.468	248.468	248.468	248.468
Zoetermeer	248.468	248.468	248.468	248.468
Zwolle	248.468	248.468	248.468	248.468
Totaal	8.847.511	8.847.511	8.847.511	8.847.511

Bijlage 3.2-9 Decentralisatie-uitkering Natuur bij energieprojecten

Decentralisatie-uitkering Natuur bij energieprojecten	
Gemeente	Bedrag 2025
Alphen aan den Rijn	326.166
Amersfoort	326.166
Barendrecht	326.166
Breda	326.166
Brummen	326.166
Cranendonck	326.166
Culemborg	326.166
Doetinchem	326.166
Dordrecht	326.166
Goeree-Overflakkee	326.166
Gorinchem	326.166
Heerlen	326.166
Het Hogeland	326.166
Hoeksche Waard	326.166
Land van Cuijk	326.166
Leeuwarden	326.166
Nijkerk	326.166
Nijmegen	326.166
Oldebroek	326.166
Terneuzen	326.166
Tilburg	326.166
Utrecht	326.166
Venlo	326.166
Zuidplas	326.166
Totaal	7.827.984

Bijlage 3.2-10 Decentralisatie-uitkering Aanpak laaggeletterdheid

Decentralisatie-uitkering Aanpak laaggeletterdheid				
Gemeente	Bedrag 2025	Bedrag 2026*	Bedrag 2027*	Bedrag 2028*
Alkmaar	185.588	142.826	142.826	142.826
Almere	185.159	142.496	142.496	142.496
Amersfoort	146.609	112.828	112.828	112.828
Amsterdam	430.243	331.109	331.109	331.109
Apeldoorn	187.112	143.999	143.999	143.999
Arnhem	174.786	134.513	134.513	134.513
Breda	205.758	158.348	158.348	158.348
Doetinchem	135.945	104.621	104.621	104.621
Dordrecht	152.018	116.991	116.991	116.991
Ede	142.265	109.485	109.485	109.485
Eindhoven	185.141	142.482	142.482	142.482
Emmen	139.431	107.304	107.304	107.304
Enschede	199.997	153.915	153.915	153.915
Goes	152.412	117.294	117.294	117.294
Gorinchem	119.797	92.194	92.194	92.194
Gouda	134.521	103.525	103.525	103.525
Groningen	219.902	169.234	169.234	169.234
Haarlem	158.423	121.920	121.920	121.920
Heerlen	200.542	154.334	154.334	154.334
Helmond	136.760	105.249	105.249	105.249
Hilversum	133.611	102.825	102.825	102.825
Leeuwarden	194.983	150.056	150.056	150.056
Leiden	172.637	132.859	132.859	132.859
Nijmegen	153.611	118.217	118.217	118.217
Roermond	133.537	102.768	102.768	102.768
Rotterdam	453.492	349.001	349.001	349.001
's-Gravenhage	314.952	242.383	242.383	242.383
's-Hertogenbosch	182.003	140.067	140.067	140.067
Tiel	132.246	101.775	101.775	101.775
Tilburg	175.364	134.958	134.958	134.958
Utrecht	234.216	180.249	180.249	180.249
Venlo	140.443	108.083	108.083	108.083
Zaanstad	159.898	123.055	123.055	123.055
Zoetermeer	160.505	123.522	123.522	123.522
Zwolle	163.092	125.513	125.513	125.513
Totaal	6.496.999	4.999.998	4.999.998	4.999.998
*	Betreft voorlopige prognoses			

Bijlage 3.2-11 Decentralisatie-uitkering Work in Nederland

Decentralisatie-uitkering Work in Nederland			
Gemeente	Bedrag 2025	Bedrag 2026	Bedrag 2027
Alkmaar	194.203	194.203	194.203
Almere	194.099	194.099	194.099
Amersfoort	125.269	125.269	125.269
Amsterdam	473.707	473.707	473.707
Arnhem	149.479	149.479	149.479
Breda	247.917	396.668	396.668
Deventer	147.397	147.397	147.397
Doetinchem	150.000	150.000	150.000
Dordrecht	150.000	150.000	150.000
Eindhoven	144.793	289.587	289.587
Emmen	96.529	96.529	96.529
Enschede	144.793	144.793	144.793
Goes	145.262	145.262	145.262
Gorinchem	93.058	93.058	93.058
Gouda	100.000	100.000	100.000
Groningen	147.397	147.397	147.397
Haarlem	100.000	100.000	100.000
Helmond	37.500	150.000	150.000
Leeuwarden	96.529	96.529	96.529
Leiden	139.587	139.587	139.587
Maastricht	143.492	143.492	143.492
Meierijstad	143.492	286.983	286.983
Nijmegen	137.738	137.738	137.738
Roermond	133.729	133.729	133.729
Rotterdam	500.000	500.000	500.000
's-Gravenhage	500.000	500.000	500.000
Tiel	194.759	194.759	194.759
Tilburg	147.397	294.793	294.793
Utrecht	182.645	182.645	182.645
Venlo	390.003	390.003	390.003
Zaanstad	82.645	82.645	82.645
Zoetermeer	150.000	150.000	150.000
Zwolle	144.429	144.429	144.429
Totaal	5.927.848	6.624.780	6.624.780

Bijlage 3.2-12 Decentralisatie-uitkering BRP centralisering inschrijving vergunninghouders

Decentralisatie-uitkering BRP: Centralisering Inschrijving Vergunninghouders	
Gemeente	Bedrag 2025 en verder
Amsterdam	914.788
Arnhem	1.407.317
Cranendonck	1.161.052
Gilze en Rijen	1.210.305
Haarlemmermeer	0
's-Gravenhage	196.506
Utrecht	196.506
Westerwolde	2.769.352
Totaal	7.855.826

Bijlage 3.2-13 Decentralisatie-uitkering Landelijke aanpak adreskwaliteit

Decentralisatie-uitkering Landelijke aanpakadreskwaliteit			
Gemeente	Bedrag 2025	Gemeente	Bedrag 2025
Aa en Hunze	3.545	Boxtel	4.362
Aalsmeer	4.090	Breda	44.210
Aalten	2.727	Bronckhorst	2.999
Achtkarspelen	2.045	Brummen	3.045
Alblasserdam	2.227	Brunssum	2.590
Albrandswaard	2.091	Bunnik	4.226
Alkmaar	9.769	Bunschoten	3.045
Almelo	6.543	Buren	4.135
Almere	25.308	Capelle aan den IJssel	5.589
Alphen aan den Rijn	7.179	Castricum	2.363
Alphen-Chaam	2.500	Coevorden	2.409
Altena	4.499	Cranendonck	2.681
Ameland	3.090	Culemborg	2.909
Amersfoort	14.086	Dalfsen	1.863
Amstelveen	15.767	Dantumadiel	2.318
Amsterdam	226.089	De Bilt	3.999
Apeldoorn	18.402	De Fryske Marren	3.090
Arnhem	49.526	De Ronde Venen	2.999
Assen	5.816	De Wolden	2.863
Asten	3.726	Delft	56.932
Baarle-Nassau	1.909	Den Helder	6.634
Baarn	6.498	Deurne	5.635
Barendrecht	3.817	Deventer	13.222
Barneveld	5.407	Diemen	10.087
Beek	2.454	Dijk en Waard	5.226
Beekdaelen	2.318	Dinkelland	2.136
Beesel	1.818	Doesburg	1.682
Berg en Dal	4.135	Doetinchem	5.362
Bergeijk	3.181	Dongen	2.500
Bergen (L.)	2.136	Dordrecht	11.223
Bergen (NH.)	2.636	Drechterland	2.818
Bergen op Zoom	6.089	Drimmelen	4.953
Berkelland	2.954	Dronten	9.497
Bernheze	3.726	Druten	4.726
Best	2.227	Duiven	2.909
Beuningen	2.727	Echt-Susteren	3.590
Beverwijk	4.953	Edam-Volendam	2.091
Bladel	2.909	Ede	19.447
Blaricum	1.727	Eemnes	1.909
Bloemendaal	2.818	Eemsdelta	3.454
Bodegraven-Reeuwijk	4.226	Eersel	3.272
Boekel	2.363	Eijsden-Margraten	2.454
Borger-Odoorn	2.909	Eindhoven	77.060
Borne	2.272	Elburg	2.727
Borsele	3.726	Emmen	7.997

Decentralisatie-uitkering Landelijke aanpakadreskwaliteit			
Gemeente	Bedrag 2025	Gemeente	Bedrag 2025
Enkhuizen	2.818	Hof van Twente	3.635
Enschede	49.208	Hollands Kroon	4.544
Epe	2.954	Hoogeveen	3.772
Ermelo	6.407	Hoorn	5.135
Etten-Leur	3.863	Horst aan de Maas	7.588
Geertruidenberg	2.091	Houten	2.772
Geldrop-Mierlo	3.545	Huizen	3.181
Gemert-Bakel	3.863	Hulst	4.726
Gennep	5.498	IJsselstein	2.590
Gilze en Rijen	3.045	Kaag en Braassem	2.681
Goeree-Overflakkee	4.590	Kampen	5.362
Goes	4.317	Kapelle	2.045
Goirle	2.909	Katwijk	4.317
Gooise Meren	4.044	Kerkrade	4.181
Gorinchem	3.227	Koggenland	2.727
Gouda	7.225	Krimpen aan den IJssel	2.545
Groningen	132.355	Krimpenerwaard	4.499
Gulpen-Wittem	2.500	Laarbeek	2.818
Haaksbergen	2.136	Land van Cuijk	6.589
Haarlem	20.220	Landgraaf	4.681
Haarlemmermeer	11.541	Landsmeer	1.863
Halderberge	2.863	Lansingerland	3.181
Hardenberg	3.817	Laren	2.000
Harderwijk	4.681	Leeuwarden	26.172
Hardinxveld-Giessendam	2.363	Leiden	52.752
Harlingen	2.182	Leiderdorp	2.272
Hattem	1.863	Leidschendam-Voorburg	7.179
Heemskerk	2.681	Lelystad	9.951
Heemstede	2.999	Leudal	4.044
Heerde	2.909	Leusden	2.363
Heerenveen	3.999	Lingewaard	3.363
Heerlen	10.905	Lisse	2.909
Heeze-Leende	3.954	Lochem	2.182
Heiloo	2.045	Loon op Zand	3.136
Hellendoorn	2.954	Lopik	2.909
Helmond	6.543	Losser	4.226
Hendrik-Ido-Ambacht	2.136	Maasdriel	4.953
Hengelo	8.315	Maasgouw	5.816
Het Hogeland	3.908	Maashorst	4.590
Heumen	2.863	Maassluis	2.772
Heusden	4.590	Maastricht	58.795
Hillegom	4.771	Medemblik	4.908
Hilvarenbeek	2.091	Meerssen	2.681
Hilversum	14.449	Meerijstad	6.498
Hoeksche Waard	3.817	Meppel	3.681

Decentralisatie-uitkering Landelijke aanpakadreskwaliteit			
Gemeente	Bedrag 2025	Gemeente	Bedrag 2025
Middelburg	7.043	Pijnacker-Nootdorp	7.179
Midden-Delfland	2.954	Purmerend	8.497
Midden-Drenthe	2.590	Putten	2.727
Midden-Groningen	4.908	Raalte	2.500
Moerdijk	3.317	Reimerswaal	3.863
Molenlanden	2.818	Renkum	3.681
Montferland	2.636	Renswoude	2.000
Montfoort	2.272	Reusel-De Mierden	2.545
Mook en Middelaar	2.091	Rheden	7.816
Neder-Betuwe	3.772	Rhenen	3.136
Nederweert	3.954	Ridderkerk	3.317
Nieuwegein	4.681	Rijssen-Holten	2.545
Nieuwkoop	2.954	Rijswijk	5.771
Nijkerk	4.090	Roerdalen	3.408
Nijmegen	96.506	Roermond	6.271
Nissewaard	5.135	Roosendaal	9.315
Noardeast-Fryslân	2.772	Rotterdam	125.631
Noord-Beveland	1.863	Rozendaal	1.682
Noordenveld	2.136	Rucphen	3.227
Noordoostpolder	6.907	Schagen	3.772
Noordwijk	6.316	Scherpenzeel	2.272
Nuenen, Gerwen en Nederwetten	2.409	Schiedam	11.405
Nunspeet	2.772	Schiermonnikoog	2.091
Oegstgeest	2.954	Schouwen-Duiveland	3.227
Oirschot	2.500	's-Gravenhage	130.356
Oisterwijk	3.545	's-Hertogenbosch	19.674
Oldambt	3.408	Simpelveld	2.409
Oldebroek	2.500	Sint-Michiëlsgestel	2.863
Oldenzaal	2.182	Sittard-Geleen	7.452
Olst-Wijhe	3.272	Sliedrecht	4.590
Ommen	2.681	Sluis	3.317
Oost Gelre	2.227	Smallingerland	4.726
Oosterhout	3.545	Soest	3.817
Ooststellingwerf	2.727	Someren	3.681
Oostzaan	2.045	Son en Breugel	2.363
Opmeer	2.454	Stadskanaal	3.317
Opsterland	2.500	Staphorst	2.045
Oss	10.814	Stede Broec	3.681
Oude IJsselstreek	3.408	Steenbergen	3.726
Ouder-Amstel	2.772	Steenwijkerland	3.408
Oudewater	2.500	Stein	1.954
Overbetuwe	3.863	Stichtse Vecht	4.044
Papendrecht	2.136	Súdwest-Fryslân	3.363
Peel en Maas	9.406	Terneuzen	4.090
Pekela	2.182	Terschelling	3.908

Decentralisatie-uitkering Landelijke aanpakadreskwaliteit			
Gemeente	Bedrag 2025	Gemeente	Bedrag 2025
Texel	3.045	Waddinxveen	3.136
Teylingen	3.817	Wageningen	37.940
Tholen	2.500	Wassenaar	2.681
Tiel	7.498	Waterland	2.091
Tilburg	84.102	Weert	6.498
Tubbergen	2.000	West Betuwe	4.635
Twenterand	2.454	West Maas en Waal	3.227
Tynaarlo	3.136	Westerkwartier	3.681
Tytsjerksteradiel	3.726	Westerveld	2.590
Uitgeest	1.818	Westervoort	2.772
Uithoorn	3.908	Westerwolde	2.182
Urk	3.045	Westland	22.128
Utrecht	163.569	Weststellingwerf	2.272
Utrechtse Heuvelrug	8.724	Wierden	2.590
Vaals	2.409	Wijchen	2.727
Valkenburg aan de Geul	3.227	Wijdmeren	2.363
Valkenswaard	2.000	Wijk bij Duurstede	3.272
Veendam	2.409	Winterswijk	3.545
Veenendaal	4.362	Woensdrecht	3.090
Veere	3.363	Woerden	3.499
Veldhoven	4.044	Wormerland	1.863
Velsen	6.907	Woudenberg	2.182
Venlo	14.904	Zaanstad	17.766
Venray	5.407	Zaltbommel	4.681
Vijfheerenlanden	3.863	Zandvoort	3.590
Vlaardingen	5.998	Zeewolde	6.771
Vlieland	2.454	Zeist	12.723
Vlissingen	7.906	Zevenaar	3.454
Voerendaal	1.863	Zoetermeer	6.362
Voorne aan Zee	4.453	Zoeterwoude	3.181
Voorschoten	2.091	Zuidplas	3.635
Voorst	3.772	Zundert	4.771
Vught	3.817	Zutphen	4.135
Waadhoeke	3.817	Zwartewaterland	3.045
Waalre	1.954	Zwijndrecht	3.181
Waalwijk	4.908	Zwolle	19.583
		Totaal	2.856.127

Bijlage 3.2-14 Decentralisatie-uitkering Gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen

Decentralisatie-uitkering Gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen					
Gemeente	Bedrag 2025	Bedrag 2026	Gemeente	Bedrag 2025	Bedrag 2026
Aa en Hunze	3.601	3.601	Boxtel	4.734	4.734
Aalsmeer	4.637	4.637	Breda	26.205	26.205
Aalten	3.805	3.805	Bronckhorst	5.032	5.032
Achtkarspelen	3.933	3.933	Brummen	2.966	2.966
Alblasserdam	2.830	2.830	Brunssum	3.869	3.869
Albrandswaard	3.682	3.682	Bunnik	2.244	2.244
Alkmaar	15.647	15.647	Bunschoten	3.152	3.152
Almelo	10.355	10.355	Buren	3.870	3.870
Almere	31.558	31.558	Capelle aan den IJssel	9.464	9.464
Alphen aan den Rijn	16.018	16.018	Castricum	5.067	5.067
Alphen-Chaam	1.457	1.457	Coevorden	4.978	4.978
Altena	8.120	8.120	Cranendonck	2.904	2.904
Ameland	535	535	Culemborg	4.172	4.172
Amersfoort	22.551	22.551	Dalfsen	4.136	4.136
Amstelveen	13.238	13.238	Dantumadiel	2.666	2.666
Amsterdam	129.758	129.758	De Bilt	6.091	6.091
Apeldoorn	23.437	23.437	De Fryske Marren	7.235	7.235
Arnhem	23.356	23.356	De Ronde Venen	6.383	6.383
Assen	9.711	9.711	De Wolden	3.425	3.425
Asten	2.411	2.411	Delft	15.267	15.267
Baarle-Nassau	986	986	Den Helder	7.863	7.863
Baarn	3.492	3.492	Deurne	4.623	4.623
Barendrecht	6.784	6.784	Deventer	14.407	14.407
Barneveld	8.721	8.721	Diemen	4.595	4.595
Beek	2.259	2.259	Dijk en Waard	12.550	12.550
Beekdaelen	5.001	5.001	Dinkelland	3.726	3.726
Beesel	1.866	1.866	Doesburg	1.544	1.544
Berg en Dal	4.943	4.943	Doetinchem	8.307	8.307
Bergeijk	2.675	2.675	Dongen	3.775	3.775
Bergen (L.)	1.833	1.833	Dordrecht	17.008	17.008
Bergen (NH.)	4.170	4.170	Drechterland	2.856	2.856
Bergen op Zoom	9.711	9.711	Drimmelen	3.928	3.928
Berkelland	6.121	6.121	Dronten	6.180	6.180
Bernheze	4.532	4.532	Druten	2.729	2.729
Best	4.350	4.350	Duiven	3.465	3.465
Beuningen	3.724	3.724	Echt-Susteren	4.464	4.464
Beverwijk	5.973	5.973	Edam-Volendam	5.144	5.144
Bladel	2.924	2.924	Ede	17.212	17.212
Blaricum	1.773	1.773	Eemnes	1.359	1.359
Bloemendaal	3.314	3.314	Eemsdelta	6.285	6.285
Bodegraven-Reeuwijk	5.095	5.095	Eersel	2.814	2.814
Boekel	1.573	1.573	Eijsden-Margraten	3.627	3.627
Borger-Odoorn	3.625	3.625	Eindhoven	34.333	34.333
Borne	3.433	3.433	Elburg	3.331	3.331
Borsele	3.221	3.221	Emmen	15.235	15.235

Decentralisatie-uitkering Gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen					
Gemeente	Bedrag 2025	Bedrag 2026	Gemeente	Bedrag 2025	Bedrag 2026
Enkhuizen	2.633	2.633	Hof van Twente	4.939	4.939
Enschede	22.535	22.535	Hollands Kroon	6.900	6.900
Epe	4.621	4.621	Hoogeveen	7.885	7.885
Ermelo	3.881	3.881	Hoorn	10.540	10.540
Etten-Leur	6.303	6.303	Horst aan de Maas	6.119	6.119
Geertruidenberg	3.074	3.074	Houten	7.085	7.085
Geldrop-Mierlo	5.675	5.675	Huizen	5.739	5.739
Gemert-Bakel	4.380	4.380	Hulst	3.808	3.808
Gennep	2.479	2.479	IJsselstein	4.657	4.657
Gilze en Rijen	3.810	3.810	Kaag en Braassem	4.064	4.064
Goeree-Overflakkee	7.227	7.227	Kampen	7.827	7.827
Goes	5.529	5.529	Kapelle	1.813	1.813
Goirle	3.389	3.389	Katwijk	9.330	9.330
Gooise Meren	8.411	8.411	Kerkrade	6.313	6.313
Gorinchem	5.388	5.388	Koggenland	3.286	3.286
Gouda	10.555	10.555	Krimpen aan den IJssel	4.128	4.128
Groningen	33.964	33.964	Krimpenerwaard	8.051	8.051
Gulpen-Wittem	1.958	1.958	Laarbeek	3.235	3.235
Haaksbergen	3.394	3.394	Land van Cuijk	12.780	12.780
Haarlem	23.357	23.357	Landgraaf	5.171	5.171
Haarlemmermeer	22.729	22.729	Landsmeer	1.625	1.625
Halderberge	4.345	4.345	Lansingerland	9.139	9.139
Hardenberg	8.768	8.768	Laren	1.594	1.594
Harderwijk	6.881	6.881	Leeuwarden	17.947	17.947
Hardinxveld-Giessendam	2.614	2.614	Leiden	18.128	18.128
Harlingen	2.261	2.261	Leiderdorp	3.864	3.864
Hattem	1.759	1.759	Leidschendam-Voorburg	10.900	10.900
Heemskerk	5.497	5.497	Lelystad	11.715	11.715
Heemstede	3.845	3.845	Leudal	5.017	5.017
Heerde	2.679	2.679	Leusden	4.414	4.414
Heerenveen	7.216	7.216	Lingewaard	6.592	6.592
Heerlen	12.186	12.186	Lisse	3.267	3.267
Heeze-Leende	2.342	2.342	Lochem	4.778	4.778
Heiloo	3.387	3.387	Loon op Zand	3.323	3.323
Hellendoorn	5.053	5.053	Lopik	2.052	2.052
Helmond	13.358	13.358	Losser	3.257	3.257
Hendrik-Ido-Ambacht	4.555	4.555	Maasdriel	3.650	3.650
Hengelo	11.573	11.573	Maasgouw	3.401	3.401
Het Hogeland	6.719	6.719	Maashorst	8.251	8.251
Heumen	2.346	2.346	Maassluis	4.992	4.992
Heusden	6.413	6.413	Maastricht	17.456	17.456
Hillegom	3.180	3.180	Medemblik	6.409	6.409
Hilvarenbeek	2.224	2.224	Meerssen	2.588	2.588
Hilversum	13.158	13.158	Meerijstad	11.746	11.746
Hoeksche Waard	12.575	12.575	Meppel	4.989	4.989

Decentralisatie-uitkering Gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen					
Gemeente	Bedrag 2025	Bedrag 2026	Gemeente	Bedrag 2025	Bedrag 2026
Middelburg	6.967	6.967	Pijnacker-Nootdorp	8.072	8.072
Midden-Delfland	2.700	2.700	Purmerend	13.260	13.260
Midden-Drenthe	4.750	4.750	Putten	3.480	3.480
Midden-Groningen	8.559	8.559	Raalte	5.345	5.345
Moerdijk	5.307	5.307	Reimerswaal	3.250	3.250
Molenlanden	6.308	6.308	Renkum	4.378	4.378
Montferland	5.138	5.138	Renswoude	802	802
Montfoort	1.932	1.932	Reusel-De Mierden	1.892	1.892
Mook en Middelaar	1.136	1.136	Rheden	6.083	6.083
Neder-Betuwe	3.582	3.582	Rhenen	2.819	2.819
Nederweert	2.437	2.437	Ridderkerk	6.649	6.649
Nieuwegein	9.192	9.192	Rijssen-Holten	5.389	5.389
Nieuwkoop	4.110	4.110	Rijswijk	8.310	8.310
Nijkerk	6.320	6.320	Roerdalen	2.899	2.899
Nijmegen	26.062	26.062	Roermond	8.463	8.463
Nissewaard	12.211	12.211	Roosendaal	10.806	10.806
Noardeast-Fryslân	6.391	6.391	Rotterdam	93.436	93.436
Noord-Beveland	1.107	1.107	Rozendaal	255	255
Noordenveld	4.415	4.415	Rucphen	3.333	3.333
Noordoostpolder	6.971	6.971	Schagen	6.652	6.652
Noordwijk	6.372	6.372	Scherpenzeel	1.441	1.441
Nuenen, Gerwen en Nederwetten	3.376	3.376	Schiedam	11.403	11.403
Nunspeet	4.051	4.051	Schiermonnikoog	135	135
Oegstgeest	3.615	3.615	Schouwen-Duiveland	4.825	4.825
Oirschot	2.686	2.686	's-Gravenhage	78.892	78.892
Oisterwijk	4.591	4.591	's-Hertogenbosch	22.398	22.398
Oldambt	5.490	5.490	Simpelveld	1.429	1.429
Oldebroek	3.383	3.383	Sint-Michielsgestel	4.193	4.193
Oldenzaal	4.430	4.430	Sittard-Geleen	12.909	12.909
Olst-Wijhe	2.624	2.624	Sliedrecht	3.659	3.659
Ommen	2.652	2.652	Sluis	3.226	3.226
Oost Gelre	4.176	4.176	Smallingerland	7.895	7.895
Oosterhout	8.071	8.071	Soest	6.644	6.644
Ooststellingwerf	3.598	3.598	Someren	2.813	2.813
Oostzaan	1.351	1.351	Son en Breugel	2.502	2.502
Opmeer	1.700	1.700	Stadskanaal	4.460	4.460
Opsterland	4.188	4.188	Staphorst	2.472	2.472
Oss	13.185	13.185	Stede Broec	3.096	3.096
Oude IJsselstreek	5.490	5.490	Steenbergen	3.410	3.410
Ouder-Amstel	2.013	2.013	Steenwijkerland	6.336	6.336
Oudewater	1.424	1.424	Stein	3.448	3.448
Overbetuwe	6.816	6.816	Stichtse Vecht	9.179	9.179
Papendrecht	4.483	4.483	Súdwest-Fryslân	12.598	12.598
Peel en Maas	6.344	6.344	Terneuzen	7.682	7.682
Pekela	1.744	1.744	Terschelling	682	682

Decentralisatie-uitkering Gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen					
Gemeente	Bedrag 2025	Bedrag 2026	Gemeente	Bedrag 2025	Bedrag 2026
Texel	1.925	1.925	Waddinxveen	4.737	4.737
Teylingen	5.360	5.360	Wageningen	5.933	5.933
Tholen	3.741	3.741	Wassenaar	3.776	3.776
Tiel	5.903	5.903	Waterland	2.442	2.442
Tilburg	32.023	32.023	Weert	7.117	7.117
Tubbergen	2.981	2.981	West Betuwe	7.377	7.377
Twenterand	4.747	4.747	West Maas en Waal	2.833	2.833
Tynaarlo	4.840	4.840	Westerkwartier	9.042	9.042
Tytsjerksteradiel	4.541	4.541	Westerveld	2.787	2.787
Uitgeest	1.867	1.867	Westervoort	2.111	2.111
Uithoorn	4.415	4.415	Westerwolde	3.687	3.687
Urk	3.059	3.059	Westland	16.154	16.154
Utrecht	52.143	52.143	Weststellingwerf	3.690	3.690
Utrechtse Heuvelrug	7.043	7.043	Wierden	3.474	3.474
Vaals	1.410	1.410	Wijchen	5.788	5.788
Valkenburg aan de Geul	2.289	2.289	Wijdmeren	3.428	3.428
Valkenswaard	4.419	4.419	Wijk bij Duurstede	3.336	3.336
Veendam	3.834	3.834	Winterswijk	4.073	4.073
Veenendaal	9.675	9.675	Woensdrecht	3.094	3.094
Veere	3.075	3.075	Woerden	7.485	7.485
Veldhoven	6.524	6.524	Wormerland	2.306	2.306
Velsen	9.647	9.647	Woudenberg	2.039	2.039
Venlo	14.461	14.461	Zaanstad	22.486	22.486
Venray	6.223	6.223	Zaltbommel	4.234	4.234
Vijfheerenlanden	8.592	8.592	Zandvoort	2.434	2.434
Vlaardingen	10.646	10.646	Zeewolde	3.330	3.330
Vlieland	175	175	Zeist	9.285	9.285
Vlissingen	6.324	6.324	Zevenaar	6.276	6.276
Voerendaal	1.724	1.724	Zoetermeer	17.895	17.895
Voorne aan Zee	10.353	10.353	Zoeterwoude	1.356	1.356
Voorschoten	3.570	3.570	Zuidplas	6.666	6.666
Voorst	3.536	3.536	Zundert	3.142	3.142
Vught	4.508	4.508	Zutphen	6.793	6.793
Waadhoeke	6.536	6.536	Zwartewaterland	3.267	3.267
Waalre	2.506	2.506	Zwijndrecht	6.252	6.252
Waalwijk	7.009	7.009	Zwolle	18.551	18.551
			Totaal	2.499.997	2.499.997

Bijlage 3.2-15 Decentralisatie-uitkering Natuurbrandpreventie en -mitigatie

Decentralisatie-uitkering Natuurbrandpreventie en -mitigatie			
Gemeente	Bedrag 2025	Gemeente	Bedrag 2025
Alphen-Chaam	20.000	Land van Cuijk	40.000
Apeldoorn	450.000	Lochem	60.000
Arnhem	120.000	Maashorst	20.000
Asten	20.000	Montferland	60.000
Barneveld	60.000	Nunspeet	90.000
Berg en Dal	120.000	Oirschot	20.000
Bergeijk	20.000	Oisterwijk	20.000
Boxtel	20.000	Oldebroek	60.000
Breda	20.000	Oosterhout	20.000
Deurne	40.000	Oss	20.000
Drimmelen	20.000	Putten	30.000
Ede	210.000	Rucphen	20.000
Eindhoven	20.000	's-Hertogenbosch	20.000
Elburg	30.000	Someren	49.000
Epe	120.000	Son en Breugel	20.000
Ermelo	60.000	Tilburg	20.000
Gemert-Bakel	20.000	Valkenswaard	20.000
Heerde	60.000	Vught	20.000
Helmond	20.000	Winterswijk	60.000
Heumen	60.000	Woensdrecht	40.000
Heusden	20.000	Zundert	20.000
Hilvarenbeek	20.000	Totaal	2.279.000

Bijlage 3.2-17 Decentralisatie-uitkering Einde lening inburgeringsplichtig

Decentralisatie-uitkering Einde lening inburgeringsplichtig			
Gemeente	Bedrag 2025	Gemeente	Bedrag 2025
Aa en Hunze	1.160	Boxtel	2.087
Aalsmeer	3.711	Breda	12.059
Aalten	1.160	Bronckhorst	1.160
Achtkarspelen	928	Brummen	464
Alblasserdam	1.391	Brunssum	1.160
Albrandswaard	1.160	Bunnik	696
Alkmaar	11.364	Bunschoten	0
Almelo	3.942	Buren	928
Almere	16.234	Capelle aan den IJssel	2.783
Alphen aan den Rijn	5.102	Castricum	1.855
Alphen-Chaam	464	Coevorden	1.160
Altena	3.711	Cranendonck	1.623
Ameland	0	Culemborg	1.855
Amersfoort	7.885	Dalfsen	1.160
Amstelveen	5.102	Dantumadiel	696
Amsterdam	65.863	De Bilt	2.783
Apeldoorn	13.219	De Fryske Marren	928
Arnhem	8.117	De Ronde Venen	1.623
Assen	5.798	De Wolden	928
Asten	1.391	Delft	2.783
Baarle-Nassau	696	Den Helder	3.247
Baarn	928	Deurne	3.711
Barendrecht	1.623	Deventer	6.494
Barneveld	6.262	Diemen	2.087
Beek	1.160	Dijk en Waard	3.942
Beekdaelen	2.319	Dinkelland	2.319
Beesel	464	Doesburg	1.160
Berg en Dal	1.623	Doetinchem	3.247
Bergeijk	1.855	Dongen	2.087
Bergen (L.)	232	Dordrecht	7.885
Bergen (NH.)	3.015	Drechterland	0
Bergen op Zoom	5.566	Drimmelen	3.247
Berkelland	2.087	Dronten	3.015
Bernheze	2.319	Druten	2.087
Best	2.551	Duiven	928
Beuningen	1.855	Echt-Susteren	2.783
Beverwijk	2.783	Edam-Volendam	1.623
Bladel	1.160	Ede	2.319
Blaricum	696	Eemnes	232
Bloemendaal	1.391	Eemsdelta	696
Bodegraven-Reeuwijk	1.391	Eersel	1.160
Boekel	0	Eijsden-Margraten	464
Borger-Odoorn	1.391	Eindhoven	14.147
Borne	696	Elburg	2.319
Borsele	928	Emmen	6.957

Decentralisatie-uitkering Einde lening inburgeringsplichtig			
Gemeente	Bedrag 2025	Gemeente	Bedrag 2025
Enkhuizen	928	Hof van Twente	1.855
Enschede	7.653	Hollands Kroon	4.174
Epe	1.160	Hoogeveen	2.319
Ermelo	0	Hoorn	4.406
Etten-Leur	2.783	Horst aan de Maas	1.160
Geertruidenberg	2.783	Houten	1.623
Geldrop-Mierlo	1.160	Huizen	1.855
Gemert-Bakel	1.391	Hulst	464
Gennep	232	IJsselstein	2.551
Gilze en Rijen	2.087	Kaag en Braassem	464
Goeree-Overflakkee	3.015	Kampen	3.479
Goes	2.319	Kapelle	464
Goirle	1.160	Katwijk	2.087
Gooise Meren	2.319	Kerkrade	2.551
Gorinchem	2.087	Koggenland	928
Gouda	3.942	Krimpen aan den IJssel	3.247
Groningen	12.291	Krimpenerwaard	3.479
Gulpen-Wittert	464	Laarbeek	1.160
Haaksbergen	464	Land van Cuijk	3.247
Haarlem	5.798	Landgraaf	2.551
Haarlemmermeer	8.813	Landsmeer	696
Halderberge	2.087	Lansingerland	1.855
Hardenberg	1.855	Laren	232
Harderwijk	696	Leeuwarden	9.045
Hardinxveld-Giessendam	696	Leiden	2.783
Harlingen	0	Leiderdorp	1.160
Hattem	464	Leidschendam-Voorburg	5.334
Heemskerk	2.319	Lelystad	6.725
Heemstede	1.160	Leudal	928
Heerde	1.855	Leusden	464
Heerenveen	2.319	Lingewaard	3.015
Heerlen	9.276	Lisse	2.087
Heeze-Leende	928	Lochem	2.551
Heiloo	1.160	Loon op Zand	1.391
Hellendoorn	1.855	Lopik	232
Helmond	6.725	Losser	1.855
Hendrik-Ido-Ambacht	1.623	Maasdriel	1.160
Hengelo	3.479	Maasgouw	1.391
Het Hogeland	4.174	Maashorst	5.334
Heumen	1.160	Maassluis	1.160
Heusden	2.551	Maastricht	8.813
Hillegom	1.160	Medemblik	1.160
Hilvarenbeek	1.160	Meerssen	464
Hilversum	2.087	Meerijstad	4.174
Hoeksche Waard	4.870	Meppel	1.160

Decentralisatie-uitkering Einde lening inburgeringsplichtig			
Gemeente	Bedrag 2025	Gemeente	Bedrag 2025
Middelburg	3.479	Pijnacker-Nootdorp	3.479
Midden-Delfland	464	Purmerend	7.421
Midden-Drenthe	2.087	Putten	928
Midden-Groningen	4.174	Raalte	1.623
Moerdijk	1.623	Reimerswaal	2.087
Molenlanden	3.711	Renkum	1.391
Montferland	3.479	Renswoude	232
Montfoort	1.855	Reusel-De Mierden	928
Mook en Middelaar	232	Rheden	3.015
Neder-Betuwe	2.783	Rhenen	2.319
Nederweert	464	Ridderkerk	2.783
Nieuwegein	1.623	Rijssen-Holten	3.015
Nieuwkoop	1.160	Rijswijk	3.942
Nijkerk	1.855	Roerdalen	928
Nijmegen	11.827	Roermond	4.406
Nissewaard	5.102	Roosendaal	6.494
Noardeast-Fryslân	2.087	Rotterdam	40.353
Noord-Beveland	696	Rozendaal	0
Noordenveld	1.623	Rucphen	928
Noordoostpolder	1.855	Schagen	2.319
Noordwijk	3.479	Scherpenzeel	696
Nuenen, Gerwen en Nederwetten	1.391	Schiedam	3.015
Nunspeet	696	Schiermonnikoog	0
Oegstgeest	1.623	Schouwen-Duiveland	464
Oirschot	464	's-Gravenhage	32.931
Oisterwijk	1.623	's-Hertogenbosch	15.074
Oldambt	1.623	Simpelveld	928
Oldebroek	2.087	Sint-Michiëlsgestel	1.855
Oldenzaal	1.160	Sittard-Geleen	6.262
Olst-Wijhe	464	Sliedrecht	2.319
Ommen	464	Sluis	1.623
Oost Gelre	1.391	Smallingerland	2.319
Oosterhout	3.247	Soest	2.783
Ooststellingwerf	464	Someren	1.855
Oostzaan	0	Son en Breugel	1.855
Opmeer	928	Stadskanaal	2.551
Opsterland	232	Staphorst	464
Oss	4.638	Stede Broec	928
Oude IJsselstreek	1.160	Steenbergen	1.855
Ouder-Amstel	232	Steenwijkerland	2.319
Oudewater	696	Stein	2.087
Overbetuwe	2.319	Stichtse Vecht	5.334
Papendrecht	1.391	Súdwest-Fryslân	3.479
Peel en Maas	696	Terneuzen	2.087
Pekela	928	Terschelling	0

Decentralisatie-uitkering Einde lening inburgeringsplichtig			
Gemeente	Bedrag 2025	Gemeente	Bedrag 2025
Texel	464	Waddinxveen	2.087
Teylingen	2.319	Wageningen	696
Tholen	0	Wassenaar	1.623
Tiel	2.551	Waterland	464
Tilburg	11.364	Weert	2.551
Tubbergen	928	West Betuwe	2.319
Twenterand	1.160	West Maas en Waal	696
Tynaarlo	2.087	Westerkwartier	3.247
Tytsjerksteradiel	1.623	Westerveld	2.087
Uitgeest	1.391	Westervoort	1.160
Uithoorn	2.087	Westerwolde	696
Urk	1.160	Westland	5.334
Utrecht	24.119	Weststellingwerf	464
Utrechtse Heuvelrug	3.942	Wierden	928
Vaals	232	Wijchen	2.551
Valkenburg aan de Geul	1.391	Wijdmeren	696
Valkenswaard	1.623	Wijk bij Duurstede	1.623
Veendam	1.391	Winterswijk	1.623
Veenendaal	3.711	Woensdrecht	928
Veere	1.855	Woerden	3.479
Veldhoven	3.015	Wormerland	1.160
Velsen	5.334	Woudenberg	696
Venlo	3.942	Zaanstad	6.725
Venray	1.623	Zaltbommel	696
Vijfheerenlanden	1.855	Zandvoort	464
Vlaardingen	6.262	Zeewolde	464
Vlieland	0	Zeist	3.479
Vlissingen	3.479	Zevenaar	3.015
Voerendaal	696	Zoetermeer	7.421
Voorne aan Zee	3.015	Zoeterwoude	0
Voorschoten	696	Zuidplas	3.015
Voorst	928	Zundert	1.391
Vught	1.855	Zutphen	4.870
Waadhoeke	1.623	Zwartewaterland	696
Waalre	464	Zwijndrecht	3.479
Waalwijk	2.087	Zwolle	8.349
		Totaal	1.000.014

Bijlage 3.2-20 Decentralisatie-uitkering Slavernijverleden

Decentralisatie-uitkering Slavernijverleden	
Gemeente	Bedrag 2025
Alphen aan den Rijn	50.000
Arnhem	50.000
Groningen	50.000
Hoorn	50.000
Leidschendam-Voorburg	39.500
's-Hertogenbosch	46.200
Wageningen	41.322
Totaal	327.022

Bijlage 3.2-21 Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke begeleiding

Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke begeleiding			
Gemeente	Bedrag 2025	Gemeente	Bedrag 2025
Aa en Hunze	2.370	Landgraaf	4.740
Alkmaar	2.370	Leeuwarden	2.370
Almere	9.480	Leidschendam-Voorburg	2.370
Amstelveen	4.740	Maastricht	4.740
Amsterdam	35.550	Medemblik	4.740
Arnhem	7.110	Midden-Drenthe	2.370
Barneveld	2.370	Molenlanden	2.370
Beekdaelen	2.370	Nieuwegein	2.370
Berg en Dal	2.370	Oisterwijk	4.740
Bergen (L.)	2.370	Oldambt	2.370
Blaricum	2.370	Oldebroek	2.370
Bloemendaal	2.370	Olst-Wijhe	2.370
Breda	2.370	Opsterland	7.110
Bunschoten	2.370	Purmerend	2.370
Buren	2.370	Putten	2.370
Dantumadiel	2.370	Renkum	2.370
De Bilt	2.370	Rijswijk	2.370
Delft	2.370	Rotterdam	16.590
Den Helder	2.370	Schiedam	7.110
Deventer	7.110	's-Gravenhage	4.740
Diemen	2.370	's-Hertogenbosch	2.370
Doesburg	2.370	Smallingerland	4.740
Drechterland	2.370	Soest	2.370
Dronten	4.740	Stichtse Vecht	4.740
Druten	2.370	Tynaarlo	2.370
Eersel	2.370	Utrecht	7.110
Eindhoven	2.370	Utrechtse Heuvelrug	2.370
Enschede	4.740	Veldhoven	2.370
Ermelo	2.370	Velsen	2.370
Goeree-Overflakkee	2.370	Vlaardingen	2.370
Harderwijk	2.370	Zaanstad	2.370
Hollands Kroon	2.370	Zevenaar	2.370
IJsselstein	2.370	Zwolle	4.740
Krimpen aan den IJssel	2.370	Totaal	263.070

Bijlage 3.2-27 Decentralisatie-uitkering Knelpunten verdeelproblematiek

Decentralisatie-uitkering Knelpuntenverdeelproblematiek			
Gemeente	Bedrag 2030	Gemeente	Bedrag 2030
Alblasserdam	5.899	Middelburg	53.269
Albrandswaard	19.944	Molenlanden	199.474
Alkmaar	90.927	Nissewaard	86.226
Amsterdam	63.021	Noord-Beveland	96.149
Barendrecht	13.396	Oostzaan	16.908
Bergen (NH.)	51.341	Opmeer	40.606
Borsele	150.178	Papendrecht	2.936
Castricum	23.883	Purmerend	91.426
Den Helder	50.099	Reimerswaal	110.398
Drechterland	59.163	Ridderkerk	23.002
Edam-Volendam	59.379	Rotterdam	5.743
Enkhuizen	13.061	Schagen	116.333
Goeree-Overflakkee	345.376	Schouwen-Duiveland	275.419
Goes	96.396	Sliedrecht	13.597
Gorinchem	12.924	Sluis	291.331
Hardinxveld-Giessendam	12.403	Stede Broec	16.383
Hendrik-Ido-Ambacht	6.376	Terneuzen	268.900
Hoeksche Waard	337.442	Tholen	168.300
Hollands Kroon	62.352	Uitgeest	21.900
Hoorn	16.662	Veere	157.696
Hulst	205.182	Vijfheerenlanden	155.893
Kapelle	38.172	Vlissingen	39.094
Koggenland	78.334	Voorne aan Zee	136.651
Krimpen aan den IJssel	4.948	Waterland	57.719
Krimpenerwaard	146.658	Wormerland	47.346
Landsmeer	29.201	Zwijndrecht	21.240
Medemblik	131.573	Totaal	4.638.229

Bijlage 3.3.1 Decentralisatie-uitkering Armoedebestrijding kinderen

Decentralisatie-uitkering Armoedebestrijding kinderen			
Gemeente	Bedrag 2026 en verder	Gemeente	Bedrag 2026 en verder
Aa en Hunze	69.490	Boxtel	131.479
Aalsmeer	93.219	Breda	867.405
Aalten	75.328	Bronckhorst	74.638
Achtkarspelen	128.811	Brummen	52.824
Alblasserdam	77.337	Brunssum	145.635
Albrandswaard	88.134	Bunnik	28.813
Alkmaar	525.571	Bunschoten	56.496
Almelo	475.886	Buren	78.436
Almere	1.331.050	Capelle aan den IJssel	467.129
Alphen aan den Rijn	371.148	Castricum	82.359
Alphen-Chaam	27.683	Coevorden	175.138
Altena	167.480	Cranendonck	52.824
Ameland	4.834	Culemborg	103.702
Amersfoort	710.345	Dalfsen	70.369
Amstelveen	329.184	Dantumadiel	70.055
Amsterdam	6.721.161	De Bilt	172.313
Apeldoorn	701.494	De Fryske Marren	153.670
Arnhem	1.162.880	De Ronde Venen	152.916
Assen	373.628	De Wolden	74.230
Asten	42.372	Delft	581.973
Baarle-Nassau	14.501	Den Helder	345.600
Baarn	83.740	Deurne	87.381
Barendrecht	131.259	Deventer	551.717
Barneveld	174.197	Diemen	127.305
Beek	58.474	Dijk en Waard	327.772
Beekdaelen	124.292	Dinkelland	54.236
Beesel	54.550	Doesburg	66.791
Berg en Dal	135.340	Doetinchem	258.627
Bergeijk	41.179	Dongen	69.333
Bergen (L.)	33.898	Dordrecht	715.242
Bergen (NH.)	81.731	Drechterland	66.791
Bergen op Zoom	440.733	Drimmelen	59.321
Berkelland	119.144	Dronten	180.160
Bernheze	85.184	Druten	61.518
Best	91.492	Duiven	88.385
Beuningen	92.936	Echt-Susteren	119.835
Beverwijk	232.011	Edam-Volendam	100.312
Bladel	46.452	Ede	401.782
Blaricum	45.699	Eemnes	20.904
Bloemendaal	57.626	Eemsdelta	320.522
Bodegraven-Reeuwijk	104.518	Eersel	38.449
Boekel	25.706	Eijsden-Margraten	51.286
Borger-Odoorn	76.458	Eindhoven	1.252.332
Borne	66.132	Elburg	91.241
Borsele	56.622	Emmen	578.678

Decentralisatie-uitkering Armoedebestrijding kinderen			
Gemeente	Bedrag 2026 en verder	Gemeente	Bedrag 2026 en verder
Enkhuizen	99.245	Hof van Twente	86.627
Enschede	1.118.750	Hollands Kroon	169.300
Epe	103.765	Hoogeveen	283.422
Ermelo	85.874	Hoorn	393.872
Etten-Leur	176.645	Horst aan de Maas	86.910
Geertruidenberg	95.416	Houten	132.389
Geldrop-Mierlo	140.111	Huizen	183.299
Gemert-Bakel	107.406	Hulst	78.498
Gennep	60.639	IJsselstein	130.506
Gilze en Rijen	92.936	Kaag en Braassem	100.846
Goeree-Overflakkee	168.735	Kampen	193.688
Goes	164.027	Kapelle	44.914
Goirle	56.057	Katwijk	232.890
Gooise Meren	185.025	Kerkrade	334.175
Gorinchem	193.342	Koggenland	53.860
Gouda	392.648	Krimpen aan den IJssel	133.331
Groningen	1.272.670	Krimpenerwaard	210.919
Gulpen-Wittem	29.817	Laarbeek	64.343
Haaksbergen	71.530	Land van Cuijk	270.146
Haarlem	837.713	Landgraaf	216.945
Haarlemmermeer	554.133	Landsmeer	40.426
Halderberge	150.154	Lansingerland	215.439
Hardenberg	211.861	Laren	40.206
Harderwijk	198.867	Leeuwarden	782.190
Hardinxveld-Giessendam	51.412	Leiden	619.229
Harlingen	83.897	Leiderdorp	94.443
Hattem	27.746	Leidschendam-Voorburg	389.447
Heemskerk	196.356	Lelystad	593.461
Heemstede	61.110	Leudal	69.867
Heerde	53.828	Leusden	67.795
Heerenveen	223.631	Lingewaard	124.292
Heerlen	818.630	Lisse	58.003
Heeze-Leende	29.001	Lochem	100.187
Heiloo	59.384	Loon op Zand	69.490
Hellendoorn	93.909	Lopik	60.984
Helmond	573.436	Losser	91.367
Hendrik-Ido-Ambacht	102.572	Maasdriel	69.208
Hengelo	389.447	Maasgouw	51.788
Het Hogeland	226.738	Maashorst	197.737
Heumen	47.331	Maassluis	224.980
Heusden	136.407	Maastricht	646.316
Hillegom	64.029	Medemblik	160.826
Hilvarenbeek	37.790	Meerssen	40.960
Hilversum	443.118	Meierijstad	247.861
Hoeksche Waard	227.868	Meppel	134.586

Decentralisatie-uitkering Armoedebestrijding kinderen			
Gemeente	Bedrag 2026 en verder	Gemeente	Bedrag 2026 en verder
Middelburg	248.583	Pijnacker-Nootdorp	167.291
Midden-Delfland	57.532	Purmerend	381.663
Midden-Drenthe	96.483	Putten	64.343
Midden-Groningen	358.845	Raalte	111.423
Moerdijk	122.597	Reimerswaal	86.439
Molenlanden	103.514	Renkum	99.245
Montferland	125.610	Renswoude	23.289
Montfoort	43.941	Reusel-De Mierden	32.642
Mook en Middelaar	13.559	Rheden	224.101
Neder-Betuwe	79.095	Rhenen	70.777
Nederweert	40.426	Ridderkerk	272.123
Nieuwegein	307.716	Rijssen-Holten	102.195
Nieuwkoop	62.711	Rijswijk	436.590
Nijkerk	128.215	Roerdalen	66.854
Nijmegen	1.010.654	Roermond	359.881
Nissewaard	558.182	Roosendaal	387.627
Noardeast-Fryslân	203.920	Rotterdam	6.338.871
Noord-Beveland	14.124	Rozendaal	2.134
Noordenveld	101.693	Rucphen	83.489
Noordoostpolder	240.925	Schagen	123.538
Noordwijk	113.589	Scherpenzeel	32.485
Nuenen, Gerwen en Nederwetten	74.230	Schiedam	532.257
Nunspeet	89.986	Schiermonnikoog	1.412
Oegstgeest	74.230	Schouwen-Duiveland	115.660
Oirschot	39.359	's-Gravenhage	4.640.596
Oisterwijk	64.406	's-Hertogenbosch	676.918
Oldambt	256.116	Simpelveld	34.369
Oldebroek	70.181	Sint-Michiëlsgestel	57.249
Oldenzaal	116.665	Sittard-Geleen	480.594
Olst-Wijhe	65.096	Sliedrecht	129.753
Ommen	62.617	Sluis	66.289
Oost Gelre	60.388	Smallingerland	300.309
Oosterhout	263.649	Soest	181.572
Ooststellingwerf	118.768	Someren	55.492
Oostzaan	30.508	Son en Breugel	45.197
Opmeer	26.930	Stadskanaal	172.878
Opsterland	103.702	Staphorst	31.073
Oss	381.349	Stede Broec	79.785
Oude IJsselstreek	161.171	Steenbergen	84.117
Ouder-Amstel	49.152	Steenwijkerland	175.421
Oudewater	38.920	Stein	87.004
Overbetuwe	152.226	Stichtse Vecht	208.910
Papendrecht	145.509	Súdwest-Fryslân	416.565
Peel en Maas	120.776	Terneuzen	221.465
Pekela	88.981	Terschelling	7.690

Decentralisatie-uitkering Armoedebestrijding kinderen			
Gemeente	Bedrag 2026 en verder	Gemeente	Bedrag 2026 en verder
Texel	44.569	Waddinxveen	105.146
Teylingen	87.067	Wageningen	138.855
Tholen	93.156	Wassenaar	117.512
Tiel	216.569	Waterland	58.003
Tilburg	1.373.422	Weert	211.013
Tubbergen	45.040	West Betuwe	130.569
Twenterand	127.430	West Maas en Waal	54.895
Tynaarlo	85.372	Westerkwartier	216.255
Tytsjerksteradiel	99.810	Westerveld	57.438
Uitgeest	45.762	Westervoort	76.709
Uithoorn	145.948	Westerwolde	132.389
Urk	53.357	Westland	367.633
Utrecht	2.036.530	Weststellingwerf	93.846
Utrechtse Heuvelrug	132.766	Wierden	50.219
Vaals	37.633	Wijchen	153.010
Valkenburg aan de Geul	46.798	Wijdmeren	62.146
Valkenswaard	108.284	Wijk bij Duurstede	81.919
Veendam	168.170	Winterswijk	110.733
Veenendaal	316.379	Woensdrecht	64.217
Veere	45.291	Woerden	179.532
Veldhoven	133.833	Wormerland	63.276
Velsen	379.780	Woudenberg	40.175
Venlo	580.027	Zaanstad	953.687
Venray	178.905	Zaltbommel	100.846
Vijfheerenlanden	237.284	Zandvoort	88.950
Vlaardingen	618.633	Zeewolde	103.262
Vlieland	1.852	Zeist	356.303
Vlissingen	275.701	Zevenaar	171.843
Voerendaal	51.474	Zoetermeer	799.735
Voorne aan Zee	317.948	Zoeterwoude	19.742
Voorschoten	88.165	Zuidplas	146.043
Voorst	49.089	Zundert	72.566
Vught	82.359	Zutphen	224.039
Waadhoeke	189.827	Zwartewaterland	55.241
Waalre	52.730	Zwijndrecht	341.268
Waalwijk	164.655	Zwolle	647.164
		Totaal	85.000.005

Bijlage 3.3.2 Decentralisatie-uitkering Kinderen in een AZC

Decentralisatie-uitkering Jeugdhulp aan kinderen in een AZC			
Gemeente	Bedrag 2024 en verder	Gemeente	Bedrag 2024 en verder
Aa en Hunze	13.286	Eindhoven	38.903
Almelo	32.246	Emmen	122.889
Almere	52.498	Enschede	23.960
Amersfoort	95.670	Epe	9.269
Amstelveen	17.134	Ermelo	871
Amsterdam	160.977	Geertruidenberg	3.258
Apeldoorn	57.273	Geldrop-Mierlo	17.893
Arnhem	108.591	Gemert-Bakel	28
Assen	86.822	Gilze en Rijen	100.137
Baarn	27.808	Goes	33.594
Barendrecht	5.309	Goirle	4.578
Beekdaelen	25.982	Gorinchem	17.556
Berg en Dal	34.296	Gouda	2.977
Bergen (NH.)	9.831	Groningen	72.975
Bergen op Zoom	56	Haaksbergen	10.421
Berkelland	14.353	Haarlem	3.736
Blaricum	1.826	Haarlemmermeer	31.684
Bodegraven-Reeuwijk	24.016	Hardenberg	37.583
Borger-Odoorn	1.629	Harderwijk	44.212
Breda	24.690	Heemstede	1.629
Bronckhorst	7.837	Heerenveen	983
Brummen	393	Heerlen	35.167
Capelle aan den IJssel	6.404	Heeze-Leende	1.938
Castricum	84	Helmond	24.409
Coevorden	30.757	Hendrik-Ido-Ambacht	309
Cranendonck	91.036	Hengelo	38.060
Culemborg	253	Het Hogeland	90.306
Dalfsen	14.887	Heumen	871
De Fryske Marren	33.735	Hilversum	197
De Wolden	26.319	Hoeksche Waard	48.116
Delft	37.302	Hof van Twente	21.404
Den Helder	74.351	Hoogeveen	27.611
Deurne	2.388	Horst aan de Maas	3.258
Deventer	39.240	Huizen	56
Dijk en Waard	50.279	Kampen	7.275
Dongen	12.022	Katwijk	107.973
Drimmelen	955	Krimpen aan den IJssel	8.932
Dronten	122.608	Krimpenerwaard	22.583
Druten	1.994	Land van Cuijk	60.868
Duiven	70.391	Landsmeer	506
Echt-Susteren	15.730	Lansingerland	7.415
Ede	14.297	Leeuwarden	66.318
Eemnes	9.606	Leiden	15.056
Eemsdelta	50.728	Leidschendam-Voorburg	7.893
Eijsden-Margraten	29.858	Leudal	33.566

Decentralisatie-uitkering Jeugdhulp aan kinderen in een AZC			
Gemeente	Bedrag 2024 en verder	Gemeente	Bedrag 2024 en verder
Leusden	23.426	Schouwen-Duiveland	1.152
Lochem	17.836	's-Gravenhage	43.734
Loon op Zand	12.556	's-Hertogenbosch	34.044
Losser	4.269	Simpelveld	5.084
Maashorst	20.589	Sittard-Geleen	7.247
Maassluis	112	Sliedrecht	4.719
Maastricht	53.818	Smallingerland	93.929
Medemblik	10.505	Soest	2.949
Meierijstad	32.864	Son en Breugel	1.882
Meppel	449	Stadskanaal	45.981
Middelburg	20.196	Stein	225
Midden-Drenthe	28	Stichtse Vecht	1.433
Molenlanden	56	Súdwest-Fryslân	47.611
Montferland	1.461	Terneuzen	2.753
Nijkerk	56	Tholen	3.455
Nijmegen	68.986	Tiel	140
Nissewaard	56	Tilburg	19.241
Noordenveld	16.881	Tubbergen	3.652
Noordoostpolder	86.738	Twenterand	337
Noordwijk	2.359	Tynaarlo	36.122
Nuenen, Gerwen en Nederwetten	1.264	Tytsjerksteradiel	117.018
Nunspeet	30.280	Uithoorn	3.455
Oegstgeest	16.179	Utrecht	119.209
Oirschot	26.460	Utrechtse Heuvelrug	40.785
Oisterwijk	60.166	Veendam	6.123
Oldambt	31.094	Veenendaal	84
Olst-Wijhe	7.781	Veldhoven	10.618
Ommen	6.376	Velsen	42.864
Oost Gelre	3.399	Venlo	2.949
Oosterhout	37.021	Vijfheerenlanden	618
Ooststellingwerf	10.309	Vlissingen	983
Opmeer	7.724	Voerendaal	12.977
Opsterland	6.601	Voorne aan Zee	56
Oss	34.549	Voorschoten	3.258
Ouder-Amstel	4.438	Waadhoeke	54.970
Papendrecht	14.494	Waalre	1.067
Peel en Maas	23.819	Waddinxveen	1.124
Pijnacker-Nootdorp	3.680	Wageningen	19.887
Renkum	7.781	Wassenaar	14.606
Rheden	36.824	Waterland	22.836
Rijssen-Holten	337	Westerkwartier	1.461
Roermond	5.814	Westerveld	30.954
Rotterdam	94.294	Westerwolde	205.638
Rucphen	11.769	Wierden	18.763
Schagen	11.095	Winterswijk	45.560

Decentralisatie-uitkering Jeugdhulp aan kinderen in een AZC			
Gemeente	Bedrag 2024 en verder	Gemeente	Bedrag 2024 en verder
Woensdrecht	7.753	Zoetermeer	7.640
Zaandam	449	Zundert	19.915
Zeewolde	84.997	Zutphen	55.841
Zeist	37.555	Zwijndrecht	21.010
Zevenaar	73.087	Zwolle	44.436
		Totaal	5.099.995

Bijlage 3.3.3 Decentralisatie-uitkering Voorschoolse voorziening peuters

Gemeente	Bedrag 2025 en verder	Gemeente	Bedrag 2025 en verder
Aa en Hunze	61.007	Boxtel	47.984
Aalsmeer	46.857	Breda	287.474
Aalten	45.211	Bronckhorst	61.341
Achtkarspelen	56.308	Brummen	31.331
Alblasserdam	33.767	Brunssum	39.129
Albrandswaard	42.032	Bunnik	25.631
Alkmaar	176.396	Bunschoten	35.120
Almelo	130.694	Buren	51.939
Almere	399.304	Capelle aan den IJssel	110.537
Alphen aan den Rijn	170.416	Castricum	50.852
Alphen-Chaam	21.091	Coevorden	72.225
Altena	101.824	Cranendonck	33.906
Ameland	7.633	Culemborg	45.148
Amersfoort	267.479	Dalfsen	49.332
Amstelveen	142.298	Dantumadiel	37.469
Amsterdam	1.637.962	De Bilt	75.140
Apeldoorn	274.057	De Fryske Marren	110.140
Arnhem	319.039	De Ronde Venen	80.322
Assen	116.432	De Wolden	49.818
Asten	23.194	Delft	148.164
Baarle-Nassau	13.044	Den Helder	89.082
Baarn	39.300	Deurne	47.919
Barendrecht	73.836	Deventer	172.990
Barneveld	122.056	Diemen	43.401
Beek	22.097	Dijk en Waard	137.229
Beekdaelen	52.947	Dinkelland	43.889
Beesel	19.331	Doesburg	16.095
Berg en Dal	58.493	Doetinchem	93.172
Bergeijk	30.671	Dongen	37.538
Bergen (L.)	25.438	Dordrecht	206.687
Bergen (NH.)	36.475	Drechterland	36.683
Bergen op Zoom	116.540	Drimmelen	38.172
Berkelland	74.519	Dronten	72.659
Bernheze	47.110	Druten	29.599
Best	42.746	Duiven	38.620
Beuningen	40.774	Echt-Susteren	46.443
Beverwijk	66.789	Edam-Volendam	55.870
Bladel	32.276	Ede	208.771
Blaricum	22.535	Eemnes	15.732
Bloemendaal	38.837	Eemsdelta	94.138
Bodegraven-Reeuwijk	68.688	Eersel	33.904
Boekel	19.455	Eijsden-Margraten	50.122
Borger-Odoorn	66.364	Eindhoven	369.924
Borne	38.155	Elburg	40.220
Borsele	47.860	Emmen	197.286

Decentralisatie-uitkering Voorschoolse voorziening peuters			
Gemeente	Bedrag 2025 en verder	Gemeente	Bedrag 2025 en verder
Enkhuizen	27.213	Hof van Twente	52.942
Enschede	283.932	Hollands Kroon	88.446
Epe	54.522	Hoogeveen	101.181
Ermelo	45.286	Hoorn	114.911
Etten-Leur	69.638	Horst aan de Maas	67.585
Geertruidenberg	30.893	Houten	83.098
Geldrop-Mierlo	57.206	Huizen	61.829
Gemert-Bakel	52.875	Hulst	45.884
Gennep	26.229	IJsselstein	49.242
Gilze en Rijen	44.520	Kaag en Braassem	52.730
Goeree-Overflakkee	91.243	Kampen	100.757
Goes	62.861	Kapelle	21.546
Goirle	36.544	Katwijk	103.614
Gooise Meren	104.498	Kerkrade	70.469
Gorinchem	60.275	Koggenland	46.886
Gouda	119.129	Krimpen aan den IJssel	47.147
Groningen	407.609	Krimpenerwaard	102.610
Gulpen-Witterm	32.315	Laarbeek	35.042
Haaksbergen	36.000	Land van Cuijk	140.634
Haarlem	260.244	Landgraaf	55.374
Haarlemmermeer	258.598	Landsmeer	21.844
Halderberge	48.424	Lansingerland	111.993
Hardenberg	113.260	Laren	15.631
Harderwijk	76.847	Leeuwarden	258.982
Hardinxveld-Giessendam	31.051	Leiden	170.335
Harlingen	27.350	Leiderdorp	39.376
Hattem	19.513	Leidschendam-Voorburg	125.305
Heemskerk	58.793	Lelystad	148.675
Heemstede	40.686	Leudal	55.296
Heerde	32.757	Leusden	46.638
Heerenveen	101.434	Lingewaard	67.961
Heerlen	157.949	Lisse	32.311
Heeze-Leende	23.256	Lochem	57.947
Heiloo	32.781	Loon op Zand	33.910
Hellendoorn	55.920	Lopik	32.213
Helmond	152.145	Losser	36.442
Hendrik-Ido-Ambacht	54.482	Maasdriel	44.296
Hengelo	130.055	Maasgouw	34.625
Het Hogeland	108.107	Maashorst	88.895
Heumen	26.705	Maassluis	57.873
Heusden	62.306	Maastricht	160.305
Hillegom	31.058	Medemblik	81.027
Hilvarenbeek	26.877	Meerssen	27.369
Hilversum	156.612	Meierijstad	121.041
Hoeksche Waard	141.348	Meppel	58.425

Decentralisatie-uitkering Voorschoolse voorziening peuters			
Gemeente	Bedrag 2025 en verder	Gemeente	Bedrag 2025 en verder
Middelburg	84.698	Pijnacker-Nootdorp	93.375
Midden-Delfland	35.292	Purmerend	133.926
Midden-Drenthe	70.731	Putten	41.163
Midden-Groningen	114.921	Raalte	62.148
Moerdijk	68.008	Reimerswaal	48.857
Molenlanden	90.475	Renkum	45.997
Montferland	52.769	Renswoude	9.910
Montfoort	21.924	Reusel-De Mierden	24.503
Mook en Middelaar	12.550	Rheden	67.555
Neder-Betuwe	53.288	Rhenen	35.293
Nederweert	27.663	Ridderkerk	75.787
Nieuwegein	96.345	Rijssen-Holten	66.293
Nieuwkoop	50.422	Rijswijk	99.082
Nijkerk	73.164	Roerdalen	33.729
Nijmegen	308.778	Roermond	100.507
Nissewaard	145.222	Roosendaal	123.089
Noardeast-Fryslân	103.275	Rotterdam	1.380.106
Noord-Beveland	19.119	Rozendaal	3.420
Noordenveld	57.194	Rucphen	34.902
Noordoostpolder	92.176	Schagen	78.021
Noordwijk	61.912	Scherpenzeel	16.970
Nuenen, Gerwen en Nederwetten	34.527	Schiedam	135.404
Nunspeet	55.430	Schiermonnikoog	1.656
Oegstgeest	41.176	Schouwen-Duiveland	64.301
Oirschot	29.811	's-Gravenhage	1.078.210
Oisterwijk	44.507	's-Hertogenbosch	237.208
Oldambt	80.875	Simpelveld	14.190
Oldebroek	46.145	Sint-Michiëlsgestel	45.478
Oldenzaal	45.795	Sittard-Geleen	133.376
Olst-Wijhe	32.036	Sliedrecht	43.598
Ommen	40.342	Sluis	45.105
Oost Gelre	46.261	Smallingerland	105.088
Oosterhout	86.407	Soest	69.968
Ooststellingwerf	53.385	Someren	30.574
Oostzaan	15.172	Son en Breugel	26.405
Opmeer	20.209	Stadskanaal	59.223
Opsterland	63.174	Staphorst	35.442
Oss	149.838	Stede Broec	30.104
Oude IJsselstreek	61.206	Steenbergen	37.844
Ouder-Amstel	23.048	Steenwijkerland	93.611
Oudewater	16.014	Stein	29.849
Overbetuwe	79.733	Stichtse Vecht	107.506
Papendrecht	46.685	Súdwest-Fryslân	197.683
Peel en Maas	69.244	Terneuzen	96.620
Pekela	23.755	Terschelling	10.756

Decentralisatie-uitkering Voorschoolse voorziening peuters			
Gemeente	Bedrag 2025 en verder	Gemeente	Bedrag 2025 en verder
Texel	34.757	Waddinxveen	53.837
Teylingen	55.494	Wageningen	48.991
Tholen	50.464	Wassenaar	40.015
Tiel	66.878	Waterland	32.301
Tilburg	364.899	Weert	73.164
Tubbergen	36.215	West Betuwe	92.990
Twenterand	58.171	West Maas en Waal	36.048
Tynaarlo	69.032	Westerkwartier	129.436
Tytsjerksteradiel	69.758	Westerveld	47.717
Uitgeest	18.749	Westervoort	23.414
Uithoorn	46.765	Westerwolde	62.852
Urk	45.855	Westland	164.298
Utrecht	610.410	Weststellingwerf	54.321
Utrechtse Heuvelrug	83.873	Wierden	41.711
Vaals	18.212	Wijchen	63.612
Valkenburg aan de Geul	23.659	Wijdmeren	43.781
Valkenswaard	42.468	Wijk bij Duurstede	36.314
Veendam	49.053	Winterswijk	50.319
Veenendaal	110.782	Woensdrecht	31.715
Veere	39.558	Woerden	86.231
Veldhoven	60.629	Wormerland	26.436
Velsen	103.713	Woudenberg	23.801
Venlo	166.818	Zaanstad	258.104
Venray	72.582	Zaltbommel	56.053
Vijfheerenlanden	107.916	Zandvoort	25.174
Vlaardingen	133.681	Zeewolde	39.649
Vlieland	2.653	Zeist	106.883
Vlissingen	77.875	Zevenaar	72.842
Voerendaal	19.895	Zoetermeer	206.656
Voorne aan Zee	109.939	Zoeterwoude	15.250
Voorschoten	37.107	Zuidplas	83.633
Voorst	49.047	Zundert	31.121
Vught	48.931	Zutphen	76.787
Waadhoeke	99.583	Zwartewaterland	40.247
Waalre	25.450	Zwijndrecht	74.104
Waalwijk	69.134	Zwolle	231.175
		Totaal	29.999.992

Bijlage 3.3.5 Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke opvang

Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke opvang			
Gemeente	Bedrag 2023	Bedrag 2024	Bedrag 2025 en verder
Alkmaar	3.606.553	3.641.346	3.630.900
Almelo	3.008.766	2.999.021	2.990.242
Almere	8.556.153	8.615.718	8.600.631
Amersfoort	4.381.875	4.410.362	4.415.638
Amsterdam	64.890.103	63.596.691	64.062.618
Apeldoorn	4.235.902	4.253.715	4.244.626
Arnhem	8.462.165	8.451.623	8.421.390
Assen	4.619.610	4.600.800	4.600.559
Bergen op Zoom	3.049.888	3.072.493	3.072.690
Breda	6.218.207	6.278.250	6.288.064
Delft	2.646.398	2.713.975	2.707.180
Den Helder	1.780.915	1.777.065	1.769.182
Deventer	3.836.187	3.819.563	3.820.378
Doetinchem	3.898.745	3.894.284	3.899.886
Dordrecht	5.406.900	5.394.043	5.385.401
Ede	3.645.083	3.732.477	3.748.007
Eindhoven	11.633.053	11.725.606	11.718.886
Emmen	3.179.971	3.159.701	3.144.374
Enschede	9.019.422	8.999.252	8.981.284
Gouda	2.173.788	2.213.593	2.211.562
Groningen	17.685.662	17.698.968	17.647.648
Haarlem	7.707.012	7.741.188	7.718.789
Heerlen	5.821.897	5.776.383	5.753.020
Helmond	3.038.564	3.054.927	3.051.941
Hilversum	2.273.143	2.263.936	2.253.445
Hoorn	2.264.459	2.267.956	2.264.739
Leeuwarden	14.843.880	14.825.337	14.777.795
Leiden	8.040.911	8.171.015	8.142.222
Maastricht	6.056.320	6.042.505	6.016.710
Nijmegen	10.416.839	10.590.298	10.589.751
Nissewaard	2.637.804	2.666.859	2.658.735
Oss	3.190.897	3.187.482	3.202.192
Purmerend	1.494.548	1.497.077	1.496.094
Rotterdam	40.801.805	40.894.478	40.825.777
's-Gravenhage	29.817.863	29.877.627	29.795.094
's-Hertogenbosch	5.181.843	5.219.701	5.207.636
Tilburg	8.913.378	8.948.432	8.948.798
Utrecht	25.898.070	26.222.465	26.249.143
Venlo	8.239.583	8.247.920	8.237.834
Vlaardingen	2.255.084	2.256.176	2.253.781
Vlissingen	7.014.569	7.040.027	7.026.248
Zaanstad	2.534.797	2.534.418	2.515.349
Zwolle	10.678.734	10.682.592	10.711.107
Totaal	385.057.346	385.057.345	385.057.346

Bijlage 3.3.6 Decentralisatie-uitkering Nationaal Actieplan Dakloosheid

Decentralisatie-uitkering Nationaal Actieplan Dakloosheid			
Gemeente	Bedrag 2025 en verder	Gemeente	Bedrag 2025 en verder
Alkmaar	516.940	Heerlen	827.903
Almelo	429.167	Helmond	436.301
Almere	1.225.072	Hilversum	322.834
Amersfoort	628.085	Hoorn	323.543
Amsterdam	9.226.931	Leeuwarden	2.112.128
Apeldoorn	606.061	Leiden	1.161.575
Arnhem	1.203.336	Maastricht	860.210
Assen	655.883	Nijmegen	1.502.826
Bergen op Zoom	437.724	Nissewaard	380.046
Breda	891.111	Oss	455.151
Delft	384.452	Purmerend	213.015
Den Helder	254.065	Rotterdam	5.836.723
Deventer	545.698	's-Gravenhage	4.237.944
Doetinchem	555.992	's-Hertogenbosch	741.256
Dordrecht	770.550	Tilburg	1.271.220
Ede	529.669	Utrecht	3.724.446
Eindhoven	1.664.432	Venlo	1.174.303
Emmen	452.971	Vlaardingen	321.991
Enschede	1.284.510	Vlissingen	1.003.199
Gouda	315.046	Zaanstad	361.488
Groningen	2.527.627	Zwolle	1.522.866
Haarlem	1.103.709	Totaal	54.999.999

Bijlage 4.5 Redelijk peil 2026

De Financiële-verhoudingswet (Fvw) bepaalt dat de eigen inkomsten van een gemeente een bepaald redelijk peil moeten hebben, wil zij in aanmerking komen voor een aanvullende uitkering op basis van artikel 12 Fvw. Daarbij gaat het om de eigen inkomsten uit:

1. de onroerende-zaakbelastingen (OZB);
2. de riolheffingen;
3. de afvalstoffenheffingen en reinigingsrechten.

Onroerende-zaakbelastingen (OZB)

Het redelijk peil voor de OZB wordt berekend via onderstaande tabel.

Totaal WOZ-waarde woningen 2025	[1]
Totaal WOZ-waarde niet woningen gebruikers 2025	[2]
Totaal WOZ-waarde niet woningen eigenaren 2025	[3]
Totaal OZB-opbrengst o.b.v. totaal WOZ-waarde 2025	[4]
Totaal onderdekking reiniging/afvalstoffen 2025	[5]
Totaal onderdekking riolering 2025	[6]
Totaal OZB-opbrengst o.b.v. totaal WOZ-waarde gecorrigeerd voor onderdekking reiniging/afvalstoffen en riol 2025	[7=4-5-6]
Werkelijk gewogen landelijk gemiddelde OZB-percentage van de gecorrigeerde WOZ-waarde 2025	[8=(7/(1+2+3)*100]
Percentage van de WOZ-waarde voor toelating tot artikel 12 voor het jaar 2026	[9=8*1,20]

Op basis van deze tabel is het percentage van de WOZ-waarde voor toelating tot artikel 12 voor het jaar 2026 (redelijk peil OZB) vastgesteld op **0,1648**.

Voor de WOZ-waarden worden de gegevens gebruikt van het CBS die ook voor het gemeentefonds gehanteerd worden (betaalmaand februari 2025). Voor de berekening van de totale OZB-opbrengst wordt gebruik gemaakt van de gegevens (OZB-percentages) van de Monitor inkomsten uit lokale heffingen. Voor de berekening van de onderdekking reiniging en riolering wordt gebruik gemaakt van de Informatie voor derden (taakvelden) begrotingen 2025.

Artikel 12-gemeenten moeten gedurende de hele looptijd van de aanvraag en van de toekenning van de aanvullende uitkering blijven voldoen aan het jaarlijks in deze circulaire vastgestelde redelijk peil van de eigen inkomsten. Voor de lopende artikel 12-trajecten kan hier door een bijzonder voorschrift van worden afgeweken.

Berekening gemiddelde OZB-tarief in een gemeente

Uit vragen van gemeenten is in het verleden gebleken dat niet geheel duidelijk is op welke wijze het gewogen gemiddelde OZB-tarief ofwel het percentage voor de toelating tot artikel 12 van de eigen gemeente moet worden berekend. De berekening, zoals die hierboven is opgenomen, is niet bestemd voor gemeenten om het gemiddelde OZB-tarief in de eigen gemeente te berekenen, maar geeft inzicht in de wijze waarop het normtarief OZB voor de toelating tot artikel 12 door het ministerie van BZK wordt berekend. Daarom is in de handleiding artikel 12 de volgende passage opgenomen:

Het gewogen gemiddelde OZB-tarief ofwel het percentage voor de toelating tot artikel 12 moet op de volgende wijze worden berekend:

$$(PEW \times WW + PGNW \times WNWG + PENW \times WNWE) / (WW + WNWG + WNWE)$$

waarbij:

PEW = OZB-percentages eigenaar woning;

PGNW = OZB-percentages gebruiker niet-woning;

PENW = OZB-percentages eigenaar niet-woning;

WW = waarde woningen;

WNWG = waarde niet-woningen gebruikers;

WNWE = waarde niet-woningen eigenaren.

Indien de uitkomst van de berekening hoger is dan het landelijke gemiddelde OZB-percentages voor toelating tot artikel 12, dan voldoet de gemeente aan dit onderdeel voor toelating. Hierbij wordt uitgegaan van de veronderstelling dat bij de riolering én de reiniging sprake is van 100% lastendeckendheid. Een eventuele onderdekking bij de reiniging en/of riolering moet worden gecompenseerd door een daarmee overeenkomende verhoging van het (gemiddelde) percentages WOZ-waarde. Voor de berekening van het gemiddelde OZB-percentages bij de toelating tot artikel 12 wordt uitgegaan van de WOZ-gegevens per 1 januari van het jaar waarop de aanvraag betrekking heeft en de OZB-percentages van het jaar waarop de aanvraag betrekking heeft.

Riool- en afvalstoffenheffing en reinigingsrechten

Voor de onderdelen riolering, afvalstoffen en reiniging moet er sprake zijn van tarieven die resulteren in 100% lastendeckendheid. Dit uitgangspunt volstaat bij de beoordeling van de hoogte van deze heffingen of zij voldoen aan het redelijke peil. Van een minimumtarief per aansluiting is in dit verband dan ook geen sprake meer. Een eventuele onderdekking op de onderdelen riolering, afvalstoffen en reiniging moet gecompenseerd worden door extra baten uit de OZB boven de 120%.

Deze brochure is een uitgave van:
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
BFR/Bekostiging Binnenlands Bestuur
Postbus 20011 | 2500 EA Den Haag

Mei 2025

Gem. Bladel
Leden van de gemeenteraad
College B&W
Markt 21
5531 BC Bladel

Datum Leusden, 24-6-2025
Kenmerk Brabant/Bladel/AvD/007
Betreft **Consequenties perspectief nota voor T&R-sector**

Geachte leden van de gemeenteraad, geacht college,

Deze maand ligt, ter bespreking bij uw raad, de Perspectiefnota 2025 voor. Hierin stelt het college de raad voor om de komende 3 jaar de toeristenbelasting met 28% te verhogen; dit levert in de komende jaren zeer forse verhogingen op van de afdracht van deze lokale belasting. Wij hebben enerzijds begrip voor de noodzakelijke ombuigingen binnen het kader van het ravijnjaar.

- Namens de recreatiesector vraag ik anderzijds uw aandacht voor de consequenties hiervan voor de vitaliteit van de toeristische bedrijven, de bestedingen bij de lokale middenstand en de leefbaarheid in de regio.
- Een korte termijn gewin gaat op langere termijn, negatieve gevolgen hebben voor zowel de recreanten, als het bedrijfsleven, als de gemeente en de gemeenschap.

Naast de voorgestelde verhoging toeristenbelasting komt een getrapte verhoging OZB van 15% per jaar; dat is totaal een verhoging van 45%. Met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid zal het huidige (demissionaire) kabinet de voorgestelde verhoging van de BTW op logies ook gaan doorvoeren; men is voornemens deze van 9% naar 21% omhoog te brengen. Dit resulteert in nogmaals 12% verhoging.

Met name door de ligging aan de Belgische grens (BTW is daar 6%....) wordt het wel erg duur voor de recreant c.q. erg aantrekkelijk om aan de Vlaamse zijde van de grens de vakantie te reserveren.

- Uw college lijkt voornemens de rekening wel erg eenzijdig en disproportioneel bij de recreatiesector te leggen zonder een beeld te geven van de consequenties hiervan, zowel voor het bedrijfsleven als voor de gemeenschap.

In de Gem. Bladel liggen een aantal prachtige grote en kleine recreatiebedrijven. We moeten samen zuinig zijn op deze parels. In gezamenlijkheid heeft dit grote invloed op de leefbaarheid van Bladel. Bestaande horeca- en dagrecreatie faciliteiten zouden slechter draaien of afwezig zijn als er geen verblijfsrecreatie was. Daar zijn ook de inwoners van Bladel bij gebaat. Denkt u aan een restaurant of terras, ijssalon, lokale boerderij- (winkel), fietsenverhuurder, braderie, café, theater en/of festival. Een te verwachten dalende bezetting en minder budget voor bestedingen vanuit de recreanten gaat resulteren in een daling van de economische impact bij de middenstand in de dorpen/regio.

De directe toeristische werkgelegenheid in de Kempen is ongeveer 9% van de totale werkgelegenheid (IDEA consult 2014). De hiervan afgeleide werkgelegenheid is ook fors. Uw voornemen tot onevenredige verhoging (+ de voorgestelde BTW-verhoging) gaat voor een grensregio forse gevolgen hebben. Daarnaast zet u ook een spiraal in werking die invloed gaat hebben op de vitaliteit van recreatiebedrijven. Dit is totaal in tegenstelling van het beleid van de Prov. N-Brabant.

Afgerond ontvangt de Gem. Bladel € 1.500.000,- aan afdrachten toeristenbelasting. Dit is een hoog bedrag in vergelijking met vele Brabantse gemeenten. De absolute tarieven zijn in vergelijking met het Brabants gemiddelde redelijk. (basis bedrag is € 1,87 p/p p/nacht) Wel is de Gem. Bladel uniek in Nederland in het verlenen van een korting van 50% aan de huisvesters van arbeidsmigranten (mits SNF-gecertificeerd).

- Waarom de Gem. Bladel niet kiest voor het gelijktrekken van de tarieven van toeristen en arbeidsmigranten is ons niet duidelijk.
- Nu prijst de gemeente zich – mogelijk ongewild - uit de markt. Haar voornemens hebben nl. grote consequenties voor de toeristische bedrijven die zich in een competitieve markt begeven.

We lezen dat de keuze om te komen tot een verhoging van de toeristenbelasting komt uit het gegeven dat er omhuisingsmaatregelen vanuit het gemeentelijk perspectief bezien voor de komende jaren nodig zijn. Echter nu is de enige onderbouwing dat er wordt uitgegaan van het landelijke gemiddelde.

We missen de onderbouwing waarom de keuze gemaakt wordt om enkel in te zetten op een tweetal belastingverhogingen waarbij het perspectief voor verblijfsrecreatie in de gemeente Bladel er heel anders uit komt te zien.

We betreuren het dan ook dat de toeristische sector die wordt belast met het innen van deze belasting niet is uitgenodigd om mee te denken de hoogte van het tarief en de investeringen die gedaan worden met de opbrengsten uit deze belastingmaatregel om toerisme in de gemeente Bladel te stimuleren.

Afsluitend voeg ik – puur als achtergrondinformatie – ons 4-punten manifest toe t.b.v. de bestuursperiode 2022 – 2026. Dit manifest is bij aanvang van 2022 aan u verzonden.

- Namens de sector verzoek ik u uw voornemen te heroverwegen. Het is disproportioneel, niet billijk en contra productief. Niet allen prijst Bladel zich uit de markt, het zal ook invloed hebben op het imago van de gemeente/ de regio.

Met vriendelijke groet / With kind regards / Cordialement,

Arthur van Disseldorp
Regiomanager Noord Brabant & Limburg / European Affairs

Tel: (+31)6-53 75 84 71

Mail: a.vandisseldorp@hiswarecron.nl

HISWA-RECRON | Storkstraat 24 | 3833 LB Leusden | +31 - 33 – 303 97 00
www.hiswarecron.nl

HISWA
RECRON

Bijlage: Manifest HISWA-RECRON bestuursperiode 2022 - 2026

4-puntenmanifest

Het belang van recreatiebedrijven in de toekomst in Bladel / De Kempen. voor de bestuursperiode 2022-2026

Ons land staat voor heel grote opgaven. De energietransitie, het oplossen van het woningtekort, de verdeling van schaarse ruimte in de leefomgeving en het opleiden van voldoende vakmensen. Het is een kleine greep van onderwerpen die op het bordje komen van raadsleden en wethouders in de bestuursperiode 2022-2026.

De komende jaren willen we samen werken aan een mooier Nederland, waarin recreatie naast wonen en werken als topprioriteit wordt gezien.

Recreatiebedrijven krijgen ook maken met al deze thema's en hebben daar een belangrijke rol in te vervullen. Dat versterkt de enorme maatschappelijke en economische betekenis van de sector. Samen met raadsleden en wethouders willen we de komende vier jaar werken aan een mooier Nederland, waarin recreatie naast wonen en werken als topprioriteit wordt gezien.

HISWA-RECRON neemt toekomstige raadsleden en wethouders graag mee in deze ambitie. In dit manifest staan vier praktische aandachtspunten voor de korte en lange termijn. We gaan hierover graag samen met de ondernemers uit de Kempen, met hen in gesprek.

HISWA-RECRON stemt voor:

- 1 Toerisme als de economische motor van de Kempen.**
- 2 Ruimte voor natuurinclusief en duurzaam ondernemen**
- 3 Recreatie dat recreatie moet blijven**
- 4 Voorrang aan financieel herstel**

HISWA-RECRON is de ondernemersorganisatie voor watersport en recreatie. HISWA-RECRON ondersteunt, verbindt en promoot haar leden: 2.500 watersport- en recreatiebedrijven in Nederland met een marktaandeel van 70%. HISWA-RECRON behartigt de belangen van deze bedrijven op regionaal, nationaal en internationaal niveau.

1 Toerisme: de economische motor van de regio

De toeristische sector is de snelst groeiende economische sector van Nederland. In totaal waren deze bedrijven in 2019 goed voor 32 miljard euro van het bruto binnenlands product, waarmee de sector net zo veel als de bouw, en zelfs twee keer zo veel als de landbouw bijdroeg aan de Nederlandse economie. Op het hoogtepunt werkten er 813.000 mensen (1 op de 13 werkende Nederlanders) in de toeristische sector. De Raad voor de leefomgeving en infrastructuur beschrijft in hun rapport 'Waardevol Toerisme'¹ (2019) dat deze groei tot een directe economische impuls voor de gemeenten en regio's in Nederland heeft geleid.

Ook van toepassing voor de Brabantse Kempen: De sector vormt m.n. in de buitengebieden het fundament van aanvullende bedrijvigheid en werkgelegenheid in andere sectoren. Toerisme zorgt dus voor het in stand houden van voorzieningen die voor de inwoners van belang zijn zoals fietspaden, horeca, musea en winkels. Ook de maatschappelijke meerwaarde is enorm. Inwoners vinden bij toeristisch-recreatieve bedrijven - soms heel letterlijk - een plekje om te *re-creëren*. Recreatiebedrijven zijn toegankelijk en betaalbaar voor iedereen en bieden de mogelijkheid even uit het drukke leven te stappen en heerlijk te ontspannen.

Toerisme zorgt voor het in stand houden van voorzieningen die voor de inwoners van belang zijn zoals fietspaden, horeca, musea en winkels.

¹ https://rli.nl/sites/default/files/rli_advies_waardevol_toerisme_onze_leefomgeving_verdient_het.pdf

De coronacrisis heeft in de afgelopen twee jaar de sector zwaar getroffen. De toegevoegde economische waarde nam in 2020 gemiddeld met 45% af. Het aantal gasten in toeristische accommodaties nam met meer dan 50% af². Dit heeft ondernemers en regio's zwaar geraakt. Maar nu we weer langzaam teruggaan naar 'het nieuwe normaal' zien we opnieuw de potentie van deze sector opbloeien. Hoe gaan we deze potentie nog meer benutten en omzetten in concrete resultaten voor gemeenten en regio's?

Wat is er nodig?

1. Ons advies: Neem een toeristische paragraaf op in het coalitieakkoord, waarin heldere ambities staan over het ondersteunen van onze waardevolle toeristisch-recreatieve bedrijven. Zo wordt de ontwikkeling van de regio verder gestimuleerd.
2. Verbind toerisme aan andere beleidsterreinen zoals wonen, natuur en landschap, cultuur, sport, infrastructuur, vestigingsklimaat, waterbeleid en omgevingsbeleid. Zo kan ook de toeristische sector bijdragen aan maatschappelijke opgaven. Stimuleer publiek-private samenwerking.
3. Stimuleer de samenwerking tussen de toeristische sector en het onderwijs. De komende jaren zijn er veel meer (met name praktisch opgeleide) studenten nodig om de toeristische sector draaiende te houden. Recreatiebedrijven zitten te springen om vakmensen.

Hoe kunnen we deze ambities realiseren in de regio?

HISWA-RECRON en haar leden in de Kempen juichen de toenemende samenwerking tussen de Kempen-gemeenten toe. De recreant heeft immers geen benul van de ligging van een gemeente grens; hij/zij komt een dagje naar c.q. viert de vakantie in de Kempen.

² <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2020/36/na-recordjaar-2019-keldert-toegevoegde-waarde-toerisme-in-eerste-helft-2020>

2 Ruimte voor natuurinclusief en duurzaam ondernemen

Nederland staat voor grote opgaven op het gebied van verduurzaming, energiebesparing en de aanpak van de stikstofcrisis. De ruimte is schaars en nu al wordt duidelijk dat de opgaven binnen de RES-regio's niet zonder weerstand uit de samenleving uitgevoerd kunnen worden. Leden van HISWA-RECRON willen graag hun verantwoordelijkheid pakken en meewerken aan de duurzaamheidstransitie, maar deze ondernemers hebben daar – vaak ook letterlijk – ruimte voor nodig.

Wij staan voor hoogwaardige en duurzame toeristische producten en diensten die bijdragen aan een betere leefwereld voor mens en milieu.

Voor ondernemers is de stap naar duurzaamheid en elektrificatie op dit moment vaak nog te groot. Onzekerheid in de techniek van de toekomst, plotselinge regionale beleidswijzigingen, de ligging in het buitengebied en het ontbreken van investeringsruimte door fiscaal overheidsbeleid dragen hier aan bij. De investeringsmogelijkheden van onze ondernemers worden enerzijds beperkt door hun financiële positie (mede vanwege de coronacrisis), anderzijds door de onmogelijkheid om hun bedrijfsvoering uit te breiden. HISWA-RECRON pleit niet voor ongebreidelde groei. Wij staan voor hoogwaardige en duurzame toeristische producten en diensten die bijdragen aan een betere leefwereld voor mens en milieu.

Wat is er nodig?

1. Maak ruimte in omgevingsplannen voor flexibele uitbreiding van bedrijven als dit nodig is voor de realisatie van transformatieprojecten en duurzaamheidsinitiatieven. Investeer in goede bereikbaarheid en infrastructuur. Voorkom onnodige regelgeving die innovaties remmen.
2. Borg de positie recreatieondernemers in het buitengebied in de Regionale Energie Strategieën (RES- en 1.0 en 2.0) en in de aanvullende verduurzamingsopgaven. Zij spelen een cruciale rol in het verwezenlijken van de ambitie voor grootschalige opwekking van energie. Goede landschappelijke inpassing is een randvoorwaarde.
3. Benut vrijkomende landbouwarealen voor recreatieve gebiedsontwikkeling, landschapsverfraaiing.

Hoe kunnen we deze ambities realiseren in de regio?

Ondanks alle vertraging zal de omgevingswet naar verwachting in 2023 worden ingevoerd. Een mooi moment om hierover – nadat de coalitie is gevormd – in overleg te treden met de sector. De essentie van de omgevingswet is transparantie, participatie & vertrouwen. De Kempen c.q. haar gemeenten vormen een mooie samenhang om gezamenlijk de bovengenoemden uitdagingen aan te gaan.

3 Recreatie moet recreatie blijven

Bedrijven die zijn aangesloten bij HISWA-RECRON bieden voor iedereen vakantiemogelijkheden aan. De toegankelijkheid in financiële zin staat door diverse oorzaken (coronacrisis, hogere belastingdruk en lokale lasten, verduurzamingsopgave) onder druk. Hierdoor wordt het toeristisch aanbod over de hele linie duurder.

Daarbij komt het chronische tekort aan woningen en de bezuinigingen op het sociaal domein in Nederland. Dat drijft steeds meer mensen naar vakantieparken voor permanente bewoning. Naast dat een vakantiepark, zeker voor mensen met een zorgindicatie, niet geschikt is als verblijfplaats, wordt door deze ontwikkeling steeds meer recreatief aanbod onttrokken uit de markt. In plaats van dat overheden hier proactief tegen strijden, worden permanente bewoners geholpen door de mogelijkheid objectgebonden omgevingsvergunningen af te geven en adressen toe te kennen aan recreatieve objecten.

Het chronische tekort aan woningen drijft steeds meer mensen naar vakantieparken voor permanente bewoning. Overheden moeten hier proactief tegen strijden.

Wat is er nodig?

1. Sluit permanente bewoning op vakantieparken uit en leg dat vast in omgevingsplannen. (Een goed voorbeeld hiervan is de provincie Utrecht). Formuleer als gemeente hier beleid op, om te voorkomen dat er bij ongewenste ontwikkelingen toch een vergunning moet worden verleend³. Ondersteun huidige permanente bewoners van vakantieparken bij het vinden van goede en betaalbare alternatieve woonruimte.
2. Neem geen recreatieve standplaatsen op in de BAG en ken geen unieke adressen toe aan verblijfsobjecten op recreatieterreinen, zowel bij roerend en onroerend goed. Niet alleen nodigen deze ontwikkelingen uit tot permanente bewoning, ze zadelen ondernemers met onnodige extra lasten op, bijvoorbeeld op het gebied van vastrecht.
3. Stimuleer publiek-private projecten die de vitaliteit van recreatiesector vergroten. Hoe beter de economische positie van bedrijven, hoe minder aantrekkelijk deze zijn voor mensen die criminele activiteiten ontplooiën. Handhaving op ongewenste situaties is nodig, maar zorg ervoor dat de samenwerking met de ondernemer hierin geborgd is. Lokale initiatieven hebben hierin een waardevolle rol.

Hoe kunnen we deze ambities realiseren in de regio?

Het project 'Vitale Vakantieparken' loopt in Brabant al enkele jaren. Helaas zijn er in de Kempen ook voorbeelden waarbij een mis-match is ontstaan tussen recreatie en ander gebruik. De Kempen heeft behoefte aan vitale recreatiebedrijven. Gezamenlijk kunnen we hieraan een bijdrage leveren. HISWA-RECRON heeft hierin, in Brabant, ervaring opgedaan, welke we graag delen.

³ <https://www.binnenlandsbestuur.nl/ruimte-en-milieu/nieuws/gemeenten-moeten-alert-zijn-op-permanente.16616339.lynkx?pageStart8=11>

4 Financieel herstel voorop

De coronacrisis heeft een enorme impact gehad op recreatiesector. Met name bij bedrijven die afhankelijk zijn van het verblijf van grote groepen, zoals de groepsaccommodaties, is de financiële nood nog onverminderd hoog. 30% van de sector heeft te maken met hoge (soms problematische) schulden vanwege de coronacrisis.

Voordat we van de recreatiesector verlangen dat ondernemers investeren in duurzaamheid, nieuwe marktconcepten en het aantrekkelijk maken van de regio, moet eerst financieel herstel plaatsvinden.

De benodigde investeringskracht van veel meer bedrijven staat onder druk. Tijdens de coronacrisis hebben veel ondernemers hun reserves of zelfs pensioenen moeten aanspreken. Voordat we van de recreatiesector verlangen dat ondernemers investeren in duurzaamheid, nieuwe marktconcepten en het aantrekkelijk maken van de regio, is het van essentieel belang dat eerst het financieel herstel van deze bedrijven plaatsvindt. Decentrale overheden staan aan de lat om hier een grote rol in te spelen.

Wat is er nodig?

1. Verhoog structurele heffingen zoals de OZB, riool- en afvalbelastingen en toeristenbelasting niet verder, anders dan de gebruikelijke indexatie. Dit is noodzakelijk voor het behoud van financieel gezonde bedrijven. Gemeenten moeten gezonde bedrijven met een problematische financiële positie geholpen worden om uit die situatie te geraken. Maatwerk en belastinguitstel kan hierbij helpen.
2. Maak lokale aanvalsplannen voor het voorkomen van regeldruk. De toegenomen regeldruk bij met name gemeenten weerhouden ondernemers van een efficiënte bedrijfsvoering. Het ondermijnt de waarde die recreatiebedrijven kunnen toevoegen aan de regio.
3. Denk na over de houdbaarheid van de toeristenbelasting. Dit is noodzakelijk voor de langere termijn. De opbrengst van deze belasting wordt nog te vaak als sluitstuk voor de begroting gebruikt, en niet voor een kwaliteitsimpuls voor de sector. HISWA-RECRON pleit voor maatwerk; vaak is dit het afschaffen van de toeristenbelasting en het vormgeven van een omgevingsbijdrage. Hiermee wordt de lastendruk eerlijker verdeeld. Het vraagt een brede coalitie van ondernemers, gemeenten en andere gebruikers van de ruimtelijke leefomgeving om deze financieringssystematiek vorm te geven.

Hoe kunnen we deze ambities realiseren in de regio?

Toeristenbelasting; een gevoelig en steeds terugkomend item bij gemeente Bladel.

In basis vindt HISWA-RECRON dat het huidige systeem van deze lokale belasting haar langste tijd heeft gehad.

HISWA-RECRON is het afgelopen najaar dan ook verrast door uitvoering van de verordening toeristenbelasting in de de gemeente Bladel en de daar uit voortvloeiende wijziging met een voordeel voor de aanbieders van verblijf aan arbeidsmigranten.

HISWA –RECRON stelt voor om in goed overleg met de sector voor om over te gaan tot het omvormen van verordening toeristenbelasting.

We stellen voor een jaarlijks vastgesteld bedrag middels de toeristenbelasting bij te dragen aan begroting van de gemeente Bladel en de overige inkomsten uit de toeristenbelasting in overleg met alle recreatieve verblijfs-accommodatie aanbieders te investeren in de sector.

Door deze gezamenlijke beleidskeuze wordt een meerjaren financiering gedragen door zowel de sector als de overheid.

Meer informatie

U wilt doorpraten over onze gezamenlijke ambities?

Wij nodigen u graag uit om samen om de tafel te gaan.

- ***Dat kan op korte termijn.***

En dat kan natuurlijk op een van de recreatiebedrijven in Bladel; welkom!

Heeft u vragen over hoe u samen met de partners in de regio deze ambities kunt realiseren?

Neem dan contact op met de regiomanager van HISWA-RECRON in uw regio:

Arthur van Disseldorp

Regiomanager Noord Brabant & Limburg / European Affairs

Tel: (+31)6-53 75 84 71

Mail: a.vandisseldorp@hiswarecron.nl

www.linkedin.com/in/arthur-van-disseldorp-32512917/

www.facebook.com/arthur.vandisseldorp

HISWA-RECRON | Storkstraat 24 | 3833 LB Leusden | +31 - 33 – 303 97 00

www.hiswarecron.nl | KVK: 75776529 / CC V75776529

[Facebook](#) | [LinkedIn](#) | [Twitter](#)

**HISWA
RECRON** HET BELANG VAN WATERSPORT EN VRIJE TIJD

Wie zijn we en wat doen we? Bekijk onze gloednieuwe [film](#) op ons YouTube-kanaal.

Gemeenteraad Bladel
Markt 21
5531 BC Bladel

Bladel, 7 juli 2025

Onderwerp : Reactie op raadsvoorstel perspectiefnota 2025 3.4 economie
Contact : Dhr. Robert-Jan Catsburg voorzitter
Koninklijke Horeca Nederland afdeling Bladel en Reusel de Mierden

Geachte voorzitter, raadsleden en College van B&W,

Namens de logiesverstrekkende bedrijven, aangesloten bij de Koninklijke Horeca Nederland (KHN) binnen de gemeente Bladel en vallend onder het huidige toeristenbelastingtarief van €1,87 per overnachting, willen wij onze ernstige zorgen uitspreken over het voorstel tot een verhoging van dit tarief met 28% startende in 2027. En daarbij is er spraken van een getrapte verhoging van 15% OZB per jaar.

Wij erkennen dat toeristenbelasting een legitiem middel is voor gemeenten om inkomsten te genereren. Echter, de wijze en omvang van de voorgestelde verhoging komen voor ons als een onaangename verrassing. Des te meer omdat er geen voorafgaand overleg heeft plaatsgevonden met onze branche.

Naast deze voorgenomen verhoging wordt per 1 januari 2026 ook de landelijke btw op logies verhoogd van 9% naar 21%. Dit betekent een extra stijging van 12% die logischerwijs zal worden doorberekend aan de gast. Deze cumulatie van lasten leidt tot een forse stijging van de overnachtingsprijzen op korte termijn. Dit brengt het risico met zich mee dat Bladel, als grensregio, aan aantrekkelijkheid verliest ten opzichte van bijvoorbeeld België, waar het btw-tarief op logies slechts 6% bedraagt. Zie bijgevoegde onderzoeken ter onderbouwing van deze zorg.

De verblijfssector – van campings tot hotels – vervult een belangrijke maatschappelijke rol door ontspanning en sociaal welzijn te bieden. Dit draagt bij aan de vitaliteit van mensen in hun rol als werknemer, ondernemer, vrijwilliger of gezinsmanager. De consument kan zijn euro maar één keer uitgeven. Een hogere logiesprijs heeft dan ook gevolgen die verder reiken; ook de lokale horeca, recreatie en detailhandel zullen deze impact voelen.

In de *Kempenvisie Vrijtijdseconomie* wordt de waarde van toerisme voor de regio expliciet benadrukt. Voor de gemeente Bladel is een bloeiende toeristische sector van groot belang. Tegen deze achtergrond vragen wij ons af of de effecten van deze belastingverhoging op het toerisme daadwerkelijk zijn onderzocht. Immers:

1. In dezelfde visie wordt gestreefd naar een groei van 2% in het aantal overnachtingen en dag bezoeken in de komende vijf jaar.
2. Bezoekersbestedingen zouden moeten leiden tot minimaal 4% meer banen in de vrijetijdseconomie.

Dergelijke ambities komen ernstig onder druk te staan door toenemende kosten voor bezoekers.

Tot slot betreuren wij het dat voorafgaand aan dit voorstel geen dialoog heeft plaatsgevonden met de KHN-afdeling Bladel of met logiesondernemers. Als direct betrokkenen hadden wij graag eerder in het beleidsproces willen meedenken over constructieve oplossingen. In plaats daarvan worden wij geconfronteerd met een voorstel dat ons dwingt om onze zorgen publiekelijk kenbaar te maken tijdens dit overleg.

Geachte raadsleden,

Wij doen een dringend beroep op u: overweeg de verstreckende gevolgen van dit voorstel voor onze lokale economie, onze ondernemers en onze gastvrijheid. Toerisme is een krachtbron voor Bladel – geen melkkoe. Laten we gezamenlijk werken aan een toekomstbestendig beleid dat breed gedragen wordt en bijdraagt aan een sterke vrijetijdseconomie waarin zowel inwoners, ondernemers als bezoekers zich welkom en gehoord voelen.

Dank voor uw aandacht.

Met vriendelijke groet,
Robert-Jan Catsburg

Voorzitter Koninklijke Horeca Nederland
Afdeling Bladel en Reusel de Mierden

Casimir Stahlecker

Regiomanager Koninklijke Horeca Nederland

Bijlagen:

- Impactanalyse, BTW verhoging logies, in opdracht van ministerie van Financiën
- Beslisnota bij kamerbrief
- Celth & Decisio Rapport in opdracht van KHN

IMPACTANALYSE BTW- VERHOOGING LOGIES ONDERNEMERS EN GRENSEFFECTEN

KLANT
KENMERK
AUTEUR(S)

DATUM

Ministerie van Financiën
4467
Victor Hoornweg, Jan Schootstra, Mon Klein Douwel, Joost van
Gemeren en Michiel Blom
24 juni 2025

Inhoudsopgave

	Management samenvatting	3
1	Inleiding	7
1.1	Aanleiding voor deze impactstudie	7
1.2	Achtergrond	7
1.3	Onderzoeksvraag	7
1.4	Scope van de analyse	8
1.5	Mixed methods aanpak	8
1.6	Leeswijzer	10
2	Toelichting btw-verhoging logies	11
2.1	Beschrijving van de regeling	11
2.2	Evaluatie verlaagd btw-tarief (2023, Dialogic en Significant APE)	11
2.3	Ontwikkeling sinds evaluatie	12
3	Literatuur impact btw-verhoging logies op prijs en vraag	14
3.1	Doorberekening in de prijs	14
3.2	Elasticiteit van de vraag naar logies	16
4	Resultaten prijselasticiteit logies uit econometrie en keuze-experiment	21
4.1	Econometrische analyse van impact btw-verhoging in 2019 op aantal overnachtingen	21
4.2	Keuze-experiment	25
5	Omzeteffect btw-verhoging logies	31
5.1	Omzetontwikkeling in logiessector	31
5.2	Literatuur over omzeteffect	32
5.3	Doorrekeningen omzet	34
5.4	Verwachtingen sector vanuit interviews	35
6	Conclusie en monitoring	37
A.	Bijlage keuze-experiment	38

Management samenvatting

Per januari 2026 wordt het btw-tarief op logies verhoogd van het verlaagde btw-tarief (9%) naar het algemene tarief (21%). De btw-verhoging op logies is opgenomen in het Belastingplan 2025 en aangenomen in de Tweede en Eerste Kamer. De staatssecretaris van Financiën heeft tijdens de behandeling van het Belastingplan in de Eerste Kamer toegezegd een impactanalyse te laten uitvoeren, met bijzondere aandacht voor effecten voor ondernemers en grensregio's. Het Ministerie van Financiën heeft Significant APE gevraagd om een analyse te maken van de impact van btw-verhoging op prijzen, het aantal overnachtingen en de omzet.

Achtergrond en aanleiding

Het verlaagde btw-tarief is voor verschillende diensten en producten in 1969 ingevoerd, met als algemeen doel om verlichting te bieden aan minder draagkrachtigen. Logies valt sinds die tijd onder het verlaagde btw-tarief, specifiek met als doel om de sector te ondersteunen en om (internationaal) toerisme te stimuleren.

In 2023 heeft Significant APE samen met Dialogic een evaluatie uitgevoerd van het verlaagde btw-tarief in algemeen zin.¹ Uit deze evaluatie kwam naar voren dat het verlaagde btw-tarief voor logies **waarschijnlijk doeltreffend** is. Het ondersteunt (in enige mate) de toerismesector en stimuleert (in enige mate) het internationaal toerisme, maar de mate waarin bleek niet goed meetbaar. Wel is het de vraag in hoeverre deze ondersteuning en stimulatie ook in de huidige tijd nog algemeen wenselijk zijn, aangezien er ook delen van Nederland zijn, zoals Amsterdam, die het toerisme juist proberen in te perken.

De doelmatigheid van het verlaagde btw-tarief bleek in genoemde evaluatie voor logies niet te bepalen, maar **in het algemeen is het verlaagde btw-tarief waarschijnlijk geen doelmatig instrument om de consumptie van bemoeye goederen (goederen die de overheid subsidieert om het gebruik ervan te stimuleren) te vergroten**. Als wordt gekeken naar de fiscale drukverlichting bij hotels, motels, herbergen en dergelijke, dan blijkt het verlaagde btw-tarief vooral ten goede te komen aan *hogere* inkomensgroepen en buitenlandse toeristen. Nog geen 10% van het belastingvoordeel bereikt de 20% minst draagkrachtigen.

Wat is het effect op de prijs van overnachtingen?

In eerdere evaluaties en in een ambtelijke fichebundel over het verlaagde btw-tarief is de veronderstelling dat 75% van de btw-verhoging wordt doorberekend in de logiesprijzen, wat neerkomt op een prijsstijging van 8,25%.² De werkelijke mate van doorberekening is onzeker en kan onder meer per segment en regio verschillen. In de basis gaan wij er ook vanuit dat 75% van de btw-verhoging wordt doorberekend in de prijs, maar als we de impact op de omzet bespreken, dan tonen we ook wat er gebeurt als we van dit 'basisscenario' afwijken.

In de evaluatie van Dialogic en Significant APE (2023) is een econometrische analyse gedaan van de kleine btw-verhoging in 2019 van 6% naar 9%. Hieruit kwam naar voren komt dat de btw-verhoging waarschijnlijk met (tenminste) 100% is doorberekend in de prijs. De doorberekening van de btw is

¹ Dialogic en Significant APE (2023): *Evaluatie van het verlaagde btw-tarief*. www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2023/04/03/definitieve-evaluatierapport-verlaagde-btw-tarief.

² Rijksoverheid (2023): *Ambtelijke fichebundel naar aanleiding van de evaluatie van het verlaagde btw-tarief*. <https://open.overheid.nl/documenten/e1efde8e-7285-4158-aec3-c63a9c86e2f8/file>.

contextafhankelijk en hangt nauw samen met de mate waarin de vraag naar logies reageert op prijsstijgingen. Een btw-verhoging wordt doorgaans minder snel doorberekend in de prijs naarmate toeristen sterker reageren op een prijsverandering. Chetty (2012) beargumenteert dat kleine prijsveranderingen weinig tot geen gedragsveranderingen veroorzaken, terwijl grote prijsveranderingen eerder opgemerkt worden en daardoor wel tot aanpassingen in het gedrag leiden. Ten aanzien van de grote btw-verhoging van 9% naar 21% achten wij het mede daarom redelijk om in het basisscenario uit te gaan van een doorberekening van 75%.

Wat is het effect op de vraag naar Nederlandse overnachtingen (prijselasticiteit)?

In ons basisscenario veronderstellen wij dat de elasticiteit op de vraag naar toeristische overnachtingen -0,75 bedraagt. Dit betekent dat de vraag met 0,75% daalt als de prijs met 1% stijgt. Hieruit volgt dat de verwachte vraagdaling gelijk staat aan 6,2% (= 8,25% prijsstijging * -0,75 elasticiteit). De elasticiteit van -0,75 is gebaseerd op de evaluatie van Dialogic en Significant APE (2023) en wordt gebruikt in de ambtelijke fichebundel (2024) en in een onderzoek van Decisio en SELTH (2025), uitgevoerd in opdracht van Koninklijke Horeca Nederland.³ In onze impactanalyse hebben we de impact van de btw-verhoging op de vraag nader onderzocht. Deze analyse geeft vooral een beter beeld over de omstandigheden waarin prijselasticiteit van het basisscenario kan afwijken.

Uit onze econometrische analyse kunnen we voorzichtig concluderen dat de kleine btw-verhoging van 6% naar 9% in 2019 verband houdt met een kortstondige daling in het aantal overnachtingen in Nederland. In Nederland als geheel was er in de eerste twee maanden van 2019 alleen een significante daling in het aantal overnachtingen te zien onder mensen die in Nederland wonen (en dus niet bij toeristen die in het buitenland wonen). In de periode daarna week het werkelijke aantal overnachtingen (met btw-verhoging) niet af van een schatting van het aantal overnachtingen zonder btw-verhoging. Een grote btw-verhoging heeft, zoals gezegd, waarschijnlijk een groter effect op het aantal overnachtingen dan een kleine btw-verhoging (Chetty, 2012).

Studies die op basis van gedrag in het verleden terugkijken op het effect van btw-wijzigingen meten typisch een kleiner effect dan studies die zich baseren op intenties van toekomstig gedrag. Deze nuance wordt ook gemaakt in de rapportage van Ipsos I&O (2024), die in opdracht van branchevereniging HISWA-RECRON, een enquête heeft uitgezet onder een representatieve steekproef over de btw-verhoging van 9% naar 21%. In hun enquête hebben ze direct de vraag gesteld wat het effect op het vakantiegedrag van de respondent zou zijn als de kabinetsplannen van de btw-verhoging op logies worden doorgevoerd. Van de respondenten die sinds 2021 in Nederland op vakantie zijn gegaan (n = 714), zegt 40% dat zij na de btw-verhoging minder vaak in Nederland op vakantie zouden gaan; en 12% geeft aan helemaal niet meer in Nederland op vakantie te willen gaan. Het voordeel van deze enquête is dat respondenten de prijsstijging van een overnachting niet toeschrijven aan een verbetering in kwaliteit; het nadeel is dat respondenten geneigd kunnen zijn om via de enquête hun voorkeur ten aanzien van de btw-verhoging kenbaar te maken.

In een enquête die wij voor deze impactanalyse hebben uitgevoerd, hebben we een keuze-experiment uitgevoerd onder 1.254 Nederlandse respondenten, 504 Duitse respondenten (uit deelstaten die grenzen aan Nederland) en 250 Vlaamse respondenten van het SurveyMonkey panel. Respondenten konden kiezen tussen twee Nederlandse opties, twee buitenlandse opties, of geen van de genoemde opties – en later in het experiment hebben we de prijzen van de Nederlandse opties verhoogd. Hierbij varieerden we het vakantietype, het segment en de locatie (wel/geen grensregio). Van de groep respondenten die eerst

³ Decisio en CELTH (2025): <https://assets.khn.nl/uploads/20250327-Eindrapport-Impact-BTW-verhoging-hotelsector.pdf>.

voor een Nederlandse overnachting heeft gekozen, kiest 26% tot 30% na een prijsverhoging van 11% voor een overnachting in het buitenland en kiest 5% om geen van de mogelijke overnachtingen te boeken. Zoals gezegd zal het werkelijke gedrag naar verwachting minder sterk uitvallen. Waarschijnlijk geeft onze econometrische analyse dus een onderschatting en ons keuze-experiment een overschatting van het gemiddelde effect van de btw-verhoging op de vraag naar overnachtingen. Los van het gemiddelde effect op de vraag, zijn beide studies vooral waardevol om te onderzoeken of er verschillen zijn in het vraageffect tussen verschillende groepen of typen overnachtingen.

In het onderzoek van Decisio en SELTH (2025) wordt verondersteld dat de prijsgevoeligheid van toeristische overnachtingen groter is in een budgethotel in een grensregio dan in een luxehotel met een restaurant in de Randstad. **Het uitgangspunt dat toeristen sterker reageren op prijsveranderingen bij budgetovernachtingen aan de grens wordt in grote mate ondersteund door de uitkomsten van onze analyses.**

Ten aanzien van grenseffecten zijn de resultaten wat minder eenduidig, zoals ook blijkt uit de internationale literatuur. Uit onze econometrische analyse komt naar voren dat de daling in 2019 in het aantal overnachtingen, na de btw-verhoging van 6% naar 9%, vooral plaatsvond in de **zuidelijke grensprovincies**. Voor de meeste provincies hebben we *geen* significante daling gevonden in het aantal overnachtingen in de eerste maanden van 2019. Uitzondering daarop zijn het aantal overnachtingen in Limburg en Noord-Brabant van de groep toeristen uit binnen- én buitenland. In Limburg daalde volgens onze schatting het aantal overnachtingen van januari 2019 tot en met januari 2020 gemiddeld met 10%, in Noord-Brabant met 6,6%. Dit suggereert een prijselasticiteit van respectievelijk -3,5 en -2,3. In ons keuze-experiment komt het grenseffect slechts zeer beperkt naar voren bij vakantieparken, en bij hotels helemaal niet.

Het keuze-experiment laat wel duidelijk zien dat het **budgetsegment prijsgevoeliger is dan het luxesegment**. Bij het budgetsegment kiest 37% tot 40% na een prijsstijging niet meer voor een overnachting in Nederland en bij het luxesegment is dat 21% tot 28%.

Wat is het effect op de omzet van ondernemers?

In ons basisscenario is de verwachte omzetsdaling van toeristische overnachtingen 8,5% als gevolg van de btw-verhoging van 9% naar 21%. We zijn hierbij dus uitgegaan van een prijsdoorberekening van 75% en een elasticiteit op de vraag naar toeristische overnachtingen van -0,75. Voor zakelijke gasten is de omzetsdaling 1,2%. Hierbij veronderstellen we dat de prijselasticiteit -0,6 is en dat zakelijke gasten reageren op de prijs exclusief btw, omdat zij de btw kunnen terugvorderen.⁴

Decisio en CELTH maken in het basisscenario dezelfde aannames en beargumenteren daarnaast dat de impact van de btw-verhoging van 9% naar 21% op een luxehotel met restaurant in de Randstad kleiner is dan voor een budgethotel in een grensregio. Onze analyse in de vorige paragraaf laat zien dat dit waarschijnlijk terecht is: de vraag is waarschijnlijk elastischer bij een budgetovernachting aan de grens. Decisio en CELTH veronderstellen daarnaast dat het budgethotel relatief weinig zakelijke gasten aantrekt (17%) ten opzichte van het luxehotel (32%). Het gevolg is dat de daling in omzet en winstmarge aanzienlijk groter is bij een budgethotel aan de grens dan bij een luxehotel in de Randstad. Waar Decisio en CELTH zich enkel op hotels richten, kunnen we opmerken dat **vakantieparken** minder zakelijke

⁴ De prijselasticiteit van -0,6 bij ondernemers is gebaseerd op ramingen van ondernemers zelf in een onderzoek van NYFER (2015) in opdracht van Gastvrij Nederland:
<https://assets.khn.nl/uploads/media/Belangenbehartiging/Downloads/NYFER-rapport-Gastvrijheid-en-de-BTW-mrt-2015.pdf.pdf>.

overnachtingen hebben, waardoor het effect op de omzet voor de vakantieparken naar verwachting groter zal zijn. Ten aanzien van **short-stay** kunnen wij geen uitspraken doen over de mogelijke impact van de btw-verhoging op de prijs, omdat hier geen relevante data of literatuur over gevonden is.

Om de totale impact op de hotelomzet te berekenen, nemen Decisio en CELTH ook mogelijke gevolgen mee voor de omzet die hotels uit restaurants halen. Hierbij wordt aangenomen, op basis van de “Hotel Statistics Analysis” van Horwath HTL, dat hotels gemiddeld 56% van hun omzet uit kamerinkomsten halen. Daarnaast wordt aangenomen dat van de overige inkomsten uit onder meer restaurant en zaalverhuur, circa de helft afkomstig is van overnachtende gasten. Op basis van omzetcijfers uit 2023 concluderen de onderzoekers dat de totale omzet van de hotelsector in hun basisscenario met circa € 342 miljoen zal dalen als gevolg van de btw-verhoging van 9% naar 21%. Wij delen verschillende aannames in hun basisscenario (e.g. prijselasticiteit en mate van doorberekening), maar merken op dat de aannames over de omzetgevolgen op de overige inkomsten van hotels onzekerheid toevoegen aan de schattingen.

Uit onze interviews met de branche komt naar voren dat zij verwachten dat het vooral voor de kleine logiesverstrekkers moeilijk kan worden om voldoende winstgevend te blijven bij de btw-verhoging. Zij hebben minder schaalvoordeel waarmee zij efficiënt hun kosten kunnen verminderen. De branchevertegenwoordigers verwachten dat de kleinere aanbieders daardoor overgenomen gaan worden door grotere aanbieders. Zij waarschuwen ook dat de investeringen van logiesverstrekkers in kwaliteit en duurzaamheid zullen verminderen als gevolg van de btw-verhoging. De branche is tegen de btw-verhoging op logies, maar stelt desgevraagd wel enkele mitigerende maatregelen voor. Denk hierbij aan het begrenzen van de gemeentelijke toeristenbelasting of aan het verder subsidiëren van duurzaamheidsinvesteringen.

Al met al is het verlaagde btw-tarief op logies voor de sector waarschijnlijk niet doelmatig, maar zal de verhoging van het btw-tarief voor de sector waarschijnlijk een wezenlijke impact hebben. Het is de verwachting dat de btw-verhoging voor een groot deel doorberekend zal worden in de prijs en dat de vraag naar toeristische overnachtingen zal dalen, waardoor ook de omzet daalt. De econometrische analyse en het keuze-experiment die in deze impactanalyse zijn uitgevoerd, ondersteunen dat de impact op de omzetsdaling afhangt van het segment, de regio en het type vakantie.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding voor deze impactstudie

In het Belastingplan 2025 is een verhoging van het btw-tarief op logies van 9% naar 21% voorgesteld. Deze wetgeving is reeds door zowel de Tweede als de Eerste Kamer aangenomen. De staatssecretaris van Financiën heeft tijdens de behandeling van het Belastingplan in de Eerste Kamer toegezegd een impactanalyse te laten uitvoeren. De impactanalyse heeft als doel de verwachte effecten van de btw-verhoging, inclusief de mogelijke gevolgen voor grensregio's, in kaart te brengen.

1.2 Achtergrond

Tot en met 2025 geldt voor logiesverstrekking een verlaagd btw-tarief van 9%. Uitzonderingen gelden voor vooruitbetalingen en vouchers die in 2025 zijn ontvangen of verkocht voor logies vanaf 2026. Dit verlaagde btw-tarief werd bij de invoering van de omzetbelasting in 1968 ingesteld, deels om de sector te ondersteunen vanwege de veronderstelde nadelige concurrentiepositie door het Nederlandse klimaat. In 2023 werd dit tarief geëvalueerd door Dialogic en Significant, waarbij bleek dat de maatregel waarschijnlijk wel effectief is, maar mogelijk niet efficiënt. Naar aanleiding van deze evaluatie werden de verwachte effecten van een btw-verhoging op logies beschreven in een ambtelijke fichebundel bij de kabinetsreactie op de evaluatie.⁵

Vervolgens is het afschaffen van het verlaagde btw-tarief voor logies opgenomen in het Hoofdlijnenakkoord en later in het Belastingplan 2025. Tijdens de parlementaire behandeling van dit belastingplan werd herhaaldelijk gevraagd om een impactanalyse van de btw-verhoging op logies. Daarom is tijdens de behandeling in de Eerste Kamer beloofd om de resultaten van een impactanalyse voor het zomerreces met de Kamers te delen.

Logiesverstrekking wordt in post b.11 van Tabel I van de Wet op de Omzetbelasting 1968 gedefinieerd als "het verstrekken van logies binnen het kader van het hotel-, pension- en vakantiebedrijfsbedrijf aan personen die daar slechts voor een korte periode verblijf houden". Het dient te gaan om het ter beschikking stellen van verblijfruimten die zijn toegerust om daarin kort te verblijven, zonder dat de tijdelijke bewoner belast is met de zorg voor de inventaris.⁶ Het gaat hierbij ook om:

- a. Seizoensverhuur van gemeubileerde kamers en woningen;
- b. Verhuur van gemeubileerde woningen of appartementen aan short-stay-organisaties;
- c. Verhuur van gastenkamers door ziekenhuizen;
- d. Opvang van asielzoekers en dak- en thuislozen;
- e. Logiesverstrekking tijdens een zeiltocht aan boord van een gehuurd zeilschip met bemanning;
- f. Verhuur van ingerichte tenten en caravan.

1.3 Onderzoeksvraag

Het Ministerie van Financiën heeft Significant APE gevraagd om de ex-ante impactanalyse uit te voeren naar de btw-verhoging op logies. Hierbij is specifiek gevraagd naar de volgende aspecten:

1. Wat is het effect op de prijs van overnachtingen?
 - a. Verschilt dit effect naar het type overnachtingen?

⁵ Rijksoverheid (2023): *Ambtelijke fichebundel naar aanleiding van de evaluatie van het verlaagde btw-tarief*: <https://open.overheid.nl/documenten/e1efde8e-7285-4158-aec3-c63a9c86e2f8/file>.

⁶ HR 26-01-2007, ECLI:NL:HR:2007:AW2214.

-
2. Wat is het effect op de vraag naar Nederlandse overnachtingen (prijselasticiteit)?
 - a. In welke mate is het btw-tarief op overnachtingen bepalend voor de keuze van consumenten om in Nederland te overnachten ten opzichte van het buitenland?
 3. Wat is het effect op de omzet van ondernemers in de hotel- en pensionsector?
 - a. Hoe verschilt dit per provincie/wel of geen grensgebied?
 - b. Treden er grenseffecten op zoals extra omzetverlies voor ondernemers in grensgebieden? Zo ja, wat is de omvang van de grenseffecten? Verschillen deze in relatie tot afstand tot een landsgrens en zo ja, wat zijn die verschillen?
 4. Wat is de impact van de btw-verhoging op de markt voor kortdurende verhuur (short-stay)?
 5. Hoe kan de monitoring van deze maatregel effectief tot stand komen?
 - a. Welke gegevens zijn hiervoor nodig en/of beschikbaar?
 - b. Welke methoden kunnen hiervoor gebruikt worden?

1.4 Scope van de analyse

De analyse beperkt zich tot de directe effecten van de voorgenomen verhoging van het btw-tarief op logies. Dit betreft de gevolgen voor prijzen, vraag, omzet en eventuele grenseffecten binnen de Nederlandse logiessector (waaronder hotels, pensions en andere overnachtingsaccommodaties). Daarnaast beschrijven we de mogelijkheden voor effectieve monitoring van de maatregel en onderzoeken we of er relevante informatie te vinden is over de gevolgen voor kortdurende verhuur (short-stay).

Eventuele indirecte of tweede-orde effecten op aanpalende sectoren die niet onder de logiesverstrekking vallen - zoals de horeca - worden buiten beschouwing gelaten. Daarnaast is dit rapport geen beleidsevaluatie. Die evaluatie van het verlaagde btw-tarief is reeds uitgevoerd door Dialogic en Significant APE (2023).⁷ Voor het schetsen van de context van de impactanalyse bespreken we de uitkomsten van deze beleidsevaluatie en wat daar in het vervolg mee is gedaan.

1.5 Mixed methods aanpak

We hebben verschillende methoden ingezet om de onderzoeksvragen te beantwoorden. De uitkomsten uit verschillende methoden kunnen elkaar nuanceren of versterken. Hier geven we een korte toelichting op de methoden. De econometrie en het keuze-experiment worden verder in de tekst toegelicht.

1.5.1 Interviews

Om een goed beeld te krijgen van de impact van de geplande btw-verhoging op logies hebben we interviews uitgevoerd. We hebben een expert gesproken op het gebied van fiscale economie (dr. Gerritsen, associate professor aan de Erasmus Universiteit Rotterdam). Ook hebben we via de VNG een groepsinterview gedaan met medewerkers van grensgemeenten. Daarnaast hebben we interviews gevoerd met een expert van ABN AMRO en met vertegenwoordigers van Koninklijke Horeca Nederland, HISWA-RECRON en Booking.com.

Vooraf hebben we een interviewprotocol opgestuurd. Hoofdonderwerpen tijdens de interviews waren de algemene visie op de btw-verhoging en de verwachte impact op de prijzen (mate van doorberekening), het aantal overnachtingen, de omzet en winstgevendheid en de impact op de korte en lange termijn. We hebben daarbij gevraagd om zoveel mogelijk data- en informatiebronnen aan te leveren.

⁷ Dialogic en Significant APE (2023), *Evaluatie van het verlaagde btw-tarief*: www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2023/04/03/definitieve-evaluatierapport-verlaagde-btw-tarief.

Verder hebben we binnen de begeleidingsgroep van het onderzoek gesprekken gevoerd met medewerkers van het Ministerie van Financiën (Algemene Fiscale Politiek), het Ministerie van Economische Zaken (Toerisme & Recreatie) en met De Belastingdienst.

1.5.2 Deskstudie

Aan de hand van publiek beschikbare documenten geven we een overzicht van recente ontwikkelingen die hebben geleid tot de btw-verhoging op logies. Daarnaast bespreken we (wetenschappelijke) literatuur over de impact van btw-verhogingen op prijs, vraag en omzet.

1.5.3 Econometrie

We gebruiken een econometrische analyse om het effect te meten van de verhoging in het verlaagde btw-tarief van 6% naar 9% op het aantal overnachtingen. Om eventuele grenseffecten te onderscheiden voeren we de analyse niet alleen voor Nederland als geheel uit, maar ook voor de verschillende provincies afzonderlijk. Daarnaast maken we onderscheid tussen toeristen die in Nederland of in het buitenland woonachtig zijn. De verhoging van 6% naar 9% is qua omvang niet direct te vergelijken met de verhoging van 9% naar 21%, maar de uitkomsten bieden wel een indicatie van mogelijke effecten. De methode die we hier hebben toegepast op publiek beschikbare CBS-data kan ook gebruikt worden voor de monitoring van de maatregel.

1.5.4 Keuze-experiment

Naast de econometrische analyse voeren we een keuze-experiment uit waarbij we het effect van de aanstaande btw-verhoging zo realistische mogelijk proberen te meten. Het keuze-experiment bestaat uit een enquête waarin respondenten gevraagd worden om te kiezen tussen vijf opties om een overnachting te boeken. De respondent kan bijvoorbeeld kiezen tussen:

- a. Overnachting van 2 dagen tegen bepaalde prijs in *Nederlandse* stad in *midden* segment hotelkamer;
- b. Overnachting van 2 dagen tegen bepaalde prijs in *Nederlandse* stad in *luxe* segment hotelkamer;
- c. Overnachting van 2 dagen tegen bepaalde prijs in *buitenlandse* stad in *midden* segment hotelkamer;
- d. Overnachting van 2 dagen tegen bepaalde prijs in *buitenlandse* stad in *luxe* segment hotelkamer;
- e. Geen van de genoemde opties.

Als de respondent voor een Nederlandse optie kiest, dan leggen we later in het experiment dezelfde opties voor, maar dan tegen hogere prijzen voor de Nederlandse opties. Bij de hogere prijs is 21% btw toegepast in plaats van 9%. Indien de respondent aanvankelijk *niet* voor de Nederlandse optie kiest, dan verlagen we de prijs van de Nederlandse opties. Zo kunnen we meten in hoeverre consumenten hun overnachtingskeuze wijzigen als gevolg van prijsveranderingen (prijselasticiteit). In de keuzes die we respondenten voorleggen variëren we tussen grensregio's (wel of niet), segmenten (budget/midden of midden/luxe) en tussen type overnachting (hotel of vakantiepark). De enquête is gehouden onder het SurveyMonkey-panel, met in totaal 1250 Nederlandse, 250 Vlaamse en 500 Duitse respondenten. De Duitse respondenten komen uit deelstaten die grenzen aan Nederland: Noordrijn-Westfalen of Nedersaksen. In de enquête wordt geen gedrag gemeten, maar *gedragsintenties*.

Het is bekend dat mensen hun gedragsreacties overschatten. De resultaten van het keuze-experiment zijn dan ook vooral interessant om verschillen tussen intenties te meten, afhankelijk van bijvoorbeeld grensregio (ja/nee), inkomen (laag/hog), segment (budget/standaard/luxe), et cetera.

1.6 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 geven we een nadere toelichting op de aanstaande btw-verhoging op logies en beschrijven we welke ontwikkelingen zich hebben plaatsgevonden sinds de evaluatie van het verlaagde btw-tarief door Dialogic en Significant APE (2023). Hoofdstuk 3 bespreekt de literatuur over de impact van een btw-verhoging op de prijzen en het aantal overnachtingen. De resultaten van de econometrische analyse en het keuze-experiment worden gepresenteerd in hoofdstuk 4. In hoofdstuk 5 wordt de impact van de btw-verhoging op de omzet behandeld. In hoofdstuk 6 staat de conclusie en wordt de toekomstige monitoring besproken.

2 Toelichting btw-verhoging logies

2.1 Beschrijving van de regeling

In Nederland is sprake van een gedifferentieerd btw-tarief. Het uitgangspunt is dat alle goederen en diensten onder het algemene tarief van 21% vallen. Het verlaagde btw-tarief van 9% vormt daarop de uitzondering. Daarnaast zijn er ook goederen en diensten die onder een 0%-tarief vallen of die zijn vrijgesteld van btw.

Het verlaagde btw-tarief is in 1969 in werking getreden met als hoofddoel om verlichting te bieden aan minder draagkrachtigen. Sinds de invoering van de Wet op de omzetbelasting valt logies onder het verlaagde btw-tarief van destijds 4%, met als doel de sector te ondersteunen en het stimuleren van (internationaal) toerisme.⁸ Het verlaagde btw-tarief is enkele keren verhoogd. De laatste verhoging was in 2019 van 6% naar 9%. Op 1 januari 2026 wordt het verlaagde btw-tarief op logies verhoogd, waardoor die productgroep onder het algemene btw-tarief van 21% gaat vallen.

2.2 Evaluatie verlaagd btw-tarief (2023, Dialogic en Significant APE)

In 2023 publiceerden onderzoeksbureaus Dialogic en Significant APE in opdracht van het Ministerie van Financiën een evaluatie van het verlaagde btw-tarief.⁹ Hier werd gekeken naar alle productgroepen die onder het verlaagde btw-tarief vallen, waaronder logies. Uit de evaluatie van Dialogic en Significant APE blijkt dat het verlaagde btw-tarief waarschijnlijk doeltreffend was. Het ondersteunt (in enige mate) de toerismesector en stimuleert (in enige mate) het internationaal toerisme, maar de mate waarin bleek niet goed meetbaar. Wel is het de vraag in hoeverre deze ondersteuning en stimulatie ook in de huidige tijd nog algemeen wenselijk is, gezien er ook delen van Nederland zijn, zoals Amsterdam, die het toerisme juist proberen in te perken.

De doelmatigheid van het verlaagde btw-tarief bleek voor logies niet te bepalen, maar in het algemeen is het verlaagde btw-tarief waarschijnlijk geen doelmatig instrument om de consumptie van bemoeigoederen te vergroten. Als wordt gekeken naar de fiscale drukverlichting bij hotels, motels, herbergen en dergelijke, dan blijkt het verlaagde btw-tarief vooral ten goede te komen aan *hogere* inkomensgroepen en buitenlandse toeristen. Nog geen 10% van het belastingvoordeel bereikt de 20% minst draagkrachtigen.

Voorafgaand aan het rapport van Dialogic en Significant APE (2023) zijn er overigens ook rapporten vanuit het CPB gepubliceerd waarin werd betoogd dat het verlaagde btw-tarief in het algemeen ondoelmatig is. Een voorbeeld hiervan is het CPB-rapport van Bettendorf en Cnosse (2014) over de “Bouwstenen van een moderne btw”.¹⁰

⁸ Staatsblad (1968), *Wet op de omzetbelasting 1968*: www.zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-1968-329.pdf.

⁹ Dialogic en Significant APE (2023): *Evaluatie van het verlaagde btw-tarief*: www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2023/04/03/definitieve-evaluatierapport-verlaagde-btw-tarief.

¹⁰ Centraal Planbureau (2014), *Bouwstenen voor een moderne btw*: <https://www.cpb.nl/sites/default/files/publicaties/download/cpb-policy-brief-2014-02-bouwstenen-voor-een-moderne-btw.pdf>.

2.3 Ontwikkeling sinds evaluatie

2.3.1 Reactie op evaluatie (2023)

Naar aanleiding van de evaluatie van Dialogic en Significant APE is er een ambtelijke inventarisatie naar de doelmatigheid van het verlaagde btw-tarief gedaan.¹¹ In dit fichebundel werden de bevindingen uit de evaluatie overgenomen. Alternatieven, zoals directe subsidies of inkomensondersteuning, zouden volgens deze inventarisatie gericht en doelmatiger zijn wat betreft lastenverlichting voor lagere inkomensgroepen.

Op basis hiervan gaf het kabinet-Rutte IV aan dat het verlaagde btw-tarief onvoldoende maatschappelijke baten oplevert en beleidsmatig niet goed verdedigbaar is.¹² Het demissionaire kabinet besloot om aanvankelijk om voorlopig geen wijzigingen door te voeren vanwege de brede impact voor consumenten en sectoren.

2.3.2 Kabinetsformatie (eerste helft 2024)

Op 1 februari 2024 presenteerde het Ministerie van Financiën een breder hervormingspakket voor het belastingstelsel: *Belastingen in maatschappelijk perspectief*.¹³ In deze ambtelijke fichebundel werd voorgesteld om het verlaagde btw-tarief op logies af te schaffen ten gunste van eenvoud en doelmatigheid. De jaarlijkse opbrengst werd geraamd op € 1,4 miljard. Redenen voor afschaffing zijn onder meer dat het beleidsdoel onvoldoende duidelijk is, dat de maatregel ongericht is, en dat de uitvoeringslasten relatief hoog zijn ten opzichte van het effect. Op 17 april 2024 stelde het Ministerie van Financiën op verzoek van de informateurs een specificatie op van de categorieën binnen logies en de mogelijkheid om het btw-tarief per categorie te differentiëren.¹⁴ Uit deze analyse bleek dat het mogelijk was om tariefdifferentiatie op hoofdniveau toe te passen: kampeerterreinen, hotels/pensions en overige logies. De potentiële opbrengsten per categorie werden ingeschat op respectievelijk € 177 miljoen, € 910 miljoen en € 302 miljoen per jaar. Het ministerie concludeerde dat fijnere tariefdifferentiatie lastig is uit te voeren vanwege het grijze gebied van grensgevallen zoals chalets en huisjes. Op 15 mei 2024 maakten de formerende partijen in het hoofdlijnenakkoord bekend dat het verlaagde btw-tarief voor logies wordt verhoogd naar 21%, met uitzondering van het geven van gelegenheid tot kamperen.¹⁵ Door nieuwe gegevens werden de ramingen van de opbrengsten naar beneden bijgesteld tot € 1,212 miljard per jaar vanaf 2026. In oktober 2024 volgde een nieuwe bijstelling naar €1,110 miljard per jaar, met een kritische reactie op de ramingen van ABN Amro.¹⁶

¹¹ Rijksoverheid (2023), *Ambtelijke fichebundel naar aanleiding van de evaluatie van het verlaagde btw-tarief*: <https://open.overheid.nl/documenten/e1efde8e-7285-4158-aec3-c63a9c86e2f8/file>.

¹² Ministerie van Financiën (2023), *Kamerbrief met kabinetsreactie op de evaluatie van het verlaagde btw-tarief*: www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2023/09/19/kamerbrief-met-kabinetsreactie-op-de-evaluatie-van-het-verlaagde-btw-tarief.

¹³ Ministerie van Financiën (2024), *Belastingen in maatschappelijk perspectief - Bouwstenen voor een beter belastingstelsel*: www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2024/02/01/belastingen-in-maatschappelijk-perspectief-bouwstenen-voor-een-beter-belastingstelsel.

¹⁴ Ministerie van Financiën (2024), *Reactie op informatieverzoek btw op logies*: www.kabinetsformatie2023.nl/documenten/brieven/2024/07/02/informatieverzoek-btw-op-logies.

¹⁵ Kabinetsformatie 2023 (2024), *Budgettaire bijlage hoofdlijnenakkoord*: www.kabinetsformatie2023.nl/documenten/publicaties/2024/05/16/budgettaire-bijlage-hoofdlijnenakkoord.

¹⁶ F.L. Idsinga, staatssecretaris van Financiën (2024), *Antwoord op vragen van het lid Sneller over de btw-verhoging op logies*: <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2024Z14141&did=2024D38417>.

2.3.3 Parlementaire besluitvorming en Prinsjesdag (tweede helft 2024)

In de loop van 2024 uitten Kamerleden zorgen over de sociale en economische gevolgen van de maatregel. In antwoorden op Kamervragen (10 september en 14 oktober 2024) erkende staatssecretaris Idsinga dat de maatregel mogelijk prijsverhogend werkt en negatieve effecten kan hebben op binnenlands toerisme, vooral voor lagere inkomens en ondernemers in grensregio's.^{17,18} Tegelijk stelde de staatssecretaris dat het huidige verlaagde btw-tarief geen effectief middel is om inkomensongelijkheid tegen te gaan. Er is destijds bewust gekozen om géén aparte impactanalyse uit te voeren omdat het moeilijk is om *ex ante* de impact te bepalen. De effecten zullen namelijk worden gemonitord na invoering.

Op Prinsjesdag 2024 is het Belastingplan 2025 aangeboden aan de Tweede Kamer, waar de btw-verhoging op logies deel van uitmaakt. Hier zijn ook verschillende toetsen en adviezen over het plan bijgevoegd. Het CPB beoordeelt de raming dat de maatregel jaarlijks circa € 1,1 miljard moet opleveren als redelijk en neutraal.¹⁹ De berekening gaat uit van een beperkt gedragseffect van toeristen in grensregio's. Volgens het CPB is dat de grootste onzekerheid in de raming. De Belastingdienst acht de maatregel uitvoerbaar en voorziet slechts beperkte risico's op procesverstoringen, ondanks mogelijke nieuwe afbakeningskwesties tussen kamperen en logies.²⁰ De Raad van State is kritisch: de gevolgen voor werkgelegenheid, concurrentie en publieke voorzieningen worden onvoldoende belicht.²¹ Ook wordt niet uitgelegd waarom vergelijkbare vormen van logies verschillend worden behandeld. De Raad vindt de keuzes willekeurig en adviseert om de motieven beter te onderbouwen of eerst een integrale visie op het verlaagde btw-tarief te ontwikkelen.

De Tweede Kamer stemde op 7 november 2024 in met het Belastingplan 2025, waar de verhoging van het btw-tarief op logies van 9% naar 21% deel van uitmaakt.²² De Eerste Kamer keurde dit plan goed op 10 december 2024.²³ Tijdens de bijbehorende plenaire vergadering zegde staatssecretaris Van Oostenbruggen toe een impactanalyse te laten uitvoeren.²⁴

¹⁷ F.L. Idsinga, staatssecretaris van Financiën (2024), *Antwoord op vragen van de leden Vijlbrief, Paternotte, Rooderkerk, Paulusma en Sneller over de btw-verhogingen op boeken, cultuur, sport en logies*: <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2024Z12010&did=2024D32368>.

¹⁸ F.L. Idsinga, staatssecretaris van Financiën (2024), *Antwoord op vragen van het lid Sneller over de btw-verhoging op logies*:

<https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2024Z14141&did=2024D38417>.

¹⁹ Centraal Planbureau (2024), *Certificering budgettaire ramingen Belastingplan 2025 en overige wetsvoorstellen*: www.cpb.nl/sites/default/files/omnidownload/CPB-Publicatie-Certificering-budgettaire-ramingen-belastingplan-2025-en-overige-wetsvoorstellen.pdf.

²⁰ Belastingdienst, Toeslagen en Douane (2024), *Uitvoeringstoetsen Belastingplan 2025*: www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/rapporten/2024/09/17/uitvoeringstoetsen-belastingdienst-wetsvoorstel-belastingplan-2025/bp25-uitvoeringstoetsen.pdf.

²¹ Raad van State (2024), *Advies Belastingplan 2025*: <https://www.raadvanstate.nl/adviezen/@145587/w06-24-00239-iii/>.

²² Tweede Kamer der Staten-Generaal (2024), *Stemming Belastingplan 2025*: <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/stemmingsuitslagen/detail?id=2024P17917&did=2024P17917>.

²³ Eerste Kamer der Staten-Generaal (2024), *Stemming Belastingplan 2025*: www.eerstekamer.nl/wetsvoorstel/36602_belastingplan_2025.

²⁴ Eerste Kamer der Staten-Generaal (2024), *Toezegging T03974: In de zomer 2025 toezenden van een impactanalyse btw-maatregel logies inclusief grenseffecten (36.602)*: www.eerstekamer.nl/toezegging/in_de_zomer_2025_toezenden_van_een.

3 Literatuur impact btw-verhoging logies op prijs en vraag

Het effect van de btw-verhoging op het aantal toeristische overnachtingen wordt hoofdzakelijk bepaald door twee aan elkaar gerelateerde zaken: (1) in hoeverre wordt de btw-verhoging doorberekend in de prijs en (2) in hoeverre boeken toeristen minder overnachtingen als de prijs stijgt ('elasticiteit' van de vraag). Een prijselasticiteit van, bijvoorbeeld, -0,75 betekent dat de vraag naar logies met 0,75% daalt als de prijs van logies met 1% stijgt. In dit hoofdstuk bespreken we relevante literatuur over de mate van doorberekening en de elasticiteit van de vraag.

3.1 Doorberekening in de prijs

Dialogic en Significant (2023) hebben berekend in hoeverre de btw-verhoging in 2019 van 6% naar 9% is doorberekend in de prijs van restaurants en hotels. De resultaten van dit onderzoek maakten het aannemelijk dat de (relatief kleine) btw-verhoging geheel werd doorberekend in de prijs. Technisch verwoord: de hypothese van volledige prijsdoorberekening werd niet verworpen. Het 95%-betrouwbaarheidsinterval van de mate van doorberekening ligt tussen de 57% en 194% en de puntschatting ligt op 127%.

In de analyse zijn de prijsontwikkelingen in Nederland vanaf de btw-verhoging vergeleken met een inschatting van de prijsontwikkeling van een controlegroep waarbij de btw-verhoging niet is toegepast. Deze controlegroep is berekend door een gewogen gemiddelde te nemen van de prijsontwikkelingen in andere Europese landen ('synthetische controlegroep'). De landen zijn op zo'n manier gewogen dat de prijsontwikkeling van de controlegroep voorafgaand aan de btw-verhoging optimaal overeenkwam met de prijsontwikkeling in Nederland.

De onderstaande tabel toont de mate van doorberekening van btw-verlagingen die in verschillende studies is becijferd ten aanzien van verschillende productgroepen en landen. Hieruit komt geen eenduidig beeld naar voren over de mate van doorberekening van een btw-verlaging. In veel gevallen is een btw-verlaging geassocieerd met een onvolledige doorberekening, in andere gevallen met (meer dan) volledige doorberekening en in weer andere met geen enkele doorberekening.

Onderzoek	Productgroep	Land / Jaar	Btw-verlaging	Doorgifte verlaging naar consumenten
Gaarder (2016)	Voedsel	Noorwegen, 2001	Van 24% naar 12%	Volledige doorberekening of lichte overcompensatie
Bernal (2018)	Voedsel	Polen, 2011	Van 7% naar 5%	Geen doorberekening
Nipers et al. (2019)	Groenten en fruit	Letland, 2018	Van 21% naar 5%	Onvolledige doorberekening (88%) op de korte termijn
Ván, Olah (2018)	Voedsel (vlees)	Hongarije, 2016-2017	Van 27% naar 5%	Bijna volledige doorberekening
Kosonen (2015)	Kappers	Finland, 2002-2009	Van 22% naar 8%	Onvolledige doorberekening
Jongen et al. (2018)	Kappers	Nederland, 2000	Van 17,5% naar 6%	Onvolledige doorberekening (88%)
Trannoy (2011)	Restaurants	Frankrijk, 2009	Van 19,6% naar 5,5%	Onvolledige doorberekening (0,28% tot 45%)
Harju, Kosonen (2014)	Restaurants	Finland, 2011	Van 22% naar 13%	Onvolledige doorberekening (25%)
Harju, Kosonen (2014)	Restaurants	Zweden, 2012	Van 25% naar 12%	Onvolledige doorberekening (25%)

Onderzoek	Productgroep	Land / Jaar	Btw-verlaging	Doorgifte verlaging naar consumenten
Ván, Olah (2018)	Restaurants	Hongarije, 2017	Van 27% naar 18%	Geen doorberekening
Benzarti et al. (2019)	Restaurants	Frankrijk, 2009	Van 19,6% naar 5,5%	Onvolledige doorberekening (9,7%)
Carbonnier (2007)	Reparatie aan huizen	Frankrijk, 1999	Van 20,6% naar 5,5%	Onvolledige doorberekening (77%)
Carbonnier (2007)	Verkoop nieuwe auto's	Frankrijk, 1999	Van 33,3% naar 18,6%	Onvolledige doorberekening (52%)

Tabel 1. Overzicht Studies over doorberekening van btw-verlaging. Tabel uit Dialogic en Significant APE (2023), gebaseerd op EPRS (2021)

Eén van de meer bekende studies is die van Kosonen (2015), waarbij de prijsontwikkelingen van kappersdiensten na de Finse btw-verhoging in 2015 is vergeleken met de prijsontwikkeling van productgroepen zoals beautysalons waar de btw-verhoging geen impact op had (controlegroep). De CPB-onderzoekers Jongen et al. (2018) hebben dit onderzoek herhaald in de Nederlandse context. Significant APE heeft hun (diff-in-diff) analyse gerepliceerd.

De bovenstaande tabel verwijst naar btw-verlagingen. Benzarti, Carloni, Harju, & Kosonen, (2020) beargumenteren dat prijzen sterker reageren wanneer het btw-tarief wordt verhoogd in plaats van verlaagd.²⁵ Dit geldt in het bijzonder voor ondernemingen met een lage winstmarge. Het IMF (2015) vindt echter geen significant verschil in doorberekening bij btw-verhogingen of verlagingen.²⁶ Uit hun analyse komt wel naar voren dat de doorberekening 100% is bij wijzigingen in het standaard btw-tarief en rond de 30% bij wijzigingen in het verlaagde tarief. Ook rapporteren zij dat de prijzen al voorafgaand aan de btw-verhoging worden verhoogd (anticipatie-effect). Vrij recentelijk is er in Spanje een onderzoek gedaan naar een btw-verhoging op voeding, waarbij een hoge mate van doorberekening naar voren kwam (De Amores Hernandez, Barrios, & Speitmann, 2023).

In de ambtelijke fichebundel gaat de Rijksoverheid ervan uit dat de btw-verhoging van 9% naar 21% voor 75% wordt doorberekend in de prijs.²⁷ Er staat: "Uitgaande van een prijselasticiteit van -0,75, betekent een prijsstijging van 9% dat de vraag naar logies met 6,75% zou afnemen." De verwachte vraagdaling zou niet 6,75% moeten zijn maar 6,19% (= 8,25% prijsstijging * -0,75 elasticiteit), maar dit heeft geen impact op de conclusies.

De mate van doorberekening van een btw-verhoging kan afhangen van de regio. Onderzoekers van Maastricht University (ITEM) verwachten bijvoorbeeld dat de mate van doorberekening van de btw-verhoging aan de grens lager zal dan in centraal gelegen regio's, omdat er aan de andere kant van de grens geen prijsverhoging plaatsvindt.²⁸

²⁵ Benzarti, Y., Carloni, D., Harju, J., & Kosonen, T. (2020). What goes up may not come down: Asymmetric incidence of value-added taxes. *Journal of Political Economy*, 128(12), 4438–4474. <https://doi.org/10.1086/711108>.

²⁶ IMF, Benedek et al (2015): <https://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/2015/wp15214.pdf>. Berandino et al (2024) vinden ook geen verschillen in impact prijzen bij btw verhoging of verlaging: https://www.ricardoduquegabriel.com/files/BGQS_2024.pdf.

²⁷ Rijksoverheid (2023): *Ambtelijke fichebundel naar aanleiding van de evaluatie van het verlaagde btw-tarief*: <https://open.overheid.nl/documenten/e1efde8e-7285-4158-aec3-c63a9c86e2f8/file>

²⁸ Maastricht University / ITEM (2018): https://www.maastrichtuniversity.nl/sites/default/files/2024-07/item_verkenning_van_grenseffecten_van_verhoging_lage_btw-tarief_2018-06-22_0.pdf.

Gezien de bevindingen in Dialogic en Significant (2023) gaan we ervanuit dat de btw-verhoging van 6% naar 9% volledig is doorberekend in de prijs. Ten aanzien van de btw-verhoging van 9% naar 21% presenteren we verschillende scenario's over de mate van doorberekeningen in de prijs. Het kan per regio of segment afhangen in hoeverre een grote btw-verhoging wordt doorberekend. Dit hangt nauw samen met de prijselasticiteit van de vraag naar logies.

3.2 Elasticiteit van de vraag naar logies

De ambtelijke fichebundel gaat uit van een elasticiteit van -0,75. Dit betekent dat als de prijs van logies met 1% stijgt, de vraag naar logies met 0,75% daalt. Uit de economische theorie weten we dat de prijselasticiteit van de vraag bepaalt hoe consumenten reageren op een prijsverandering. Elasticiteiten houden verband met onder meer:

- In hoeverre een toename van de btw leidt tot hogere verblijfsprijzen;
- In hoeverre een toename van de btw leidt tot lagere verblijfsaantallen;
- Welke partij (de toerist of de logiesverstrekker) welk deel van de hogere belasting draagt ('tax incidence');
- Wat de effecten zijn op de omzet (vóór btw) van logiesverstrekkers; en
- Wat de belastingopbrengst is bij een verhoging van de btw.

Een gestileerde weergave van dit verband staat in tabel 1, die is gebaseerd op onderzoek van Significant APE naar de effecten van veranderingen in de hoogte van de toeristenbelasting in Amsterdam (2023).

Vraagtype	Doorberekening prijs	Verblijfsaantallen	Netto-omzet logiesverstrekker
Inelastisch	Volledig doorberekend aan toeristen	Beperkte daling	Gelijk
Gemiddeld elastisch	Gedeeltelijk doorberekend, deels geabsorbeerd	Dalen	Daalt
Elastisch	Volledig geabsorbeerd (niet doorberekend)	Sterke daling	Daalt aanzienlijk

Tabel 2. Gestileerde relaties tussen prijselasticiteit en mate van doorberekening, vraageffecten, netto-omzet en btw-inkomsten Rijk

Deze gestileerde weergave biedt een theoretisch denkkader, maar de realiteit is complex, zo blijkt uit de literatuur (bijvoorbeeld Rosenberger en Stanley 2010, Peng et al. 2015, Chief Economist Directorate van Schotland 2020). De btw is maar één onderdeel van de aantrekkelijkheid van de Nederlandse logiessector. We weten uit de literatuur dat de impact van de btw-verhoging bijvoorbeeld in context moet worden gezien van andere actualiteiten, zoals de algemene economische ontwikkeling (toerisme is in bepaalde mate een luxegoed) en (voor internationale toeristen) de groei van het internationale toerismeverkeer, geopolitieke ontwikkelingen en een beperkte luchthavencapaciteit. Bovendien stijgen verblijfsprijzen in Nederland ook door andere oorzaken zoals seizoenseffecten, schaarste aan personeel, energiekosten en stijgende toeristenbelasting in steden. Ondernemers kunnen daardoor te maken hebben met dalende marges, waardoor zij mogelijk genooddaakt zijn te kiezen voor een prijsstijging, zelfs als de vraag elastisch is. De elasticiteiten verschillen bovendien per segment: de verwachting is dat hoe rijker de toerist is of hoe hoger het toerismesegment, hoe minder de btw een rol speelt. Evenzo is de internationale toerist mogelijk minder prijsgevoelig dan de binnenlandse toerist.

In de rest van deze paragraaf bespreken we in meer detail hoe de prijselasticiteit volgens de huidige literatuur beïnvloed wordt door de lokale context (binnenland of grensregio bijvoorbeeld), de grootte van de btw-verandering, het segment en het type vakantie.

3.2.1 Lokale context en grenseffecten

Zoals gezegd is de **lokale context** zeer bepalend voor de prijselasticiteit. In een regio als Amsterdam zijn dusdanig unieke attracties te vinden, dat de toerist een btw-verhoging eerder voor lief neemt. In 2023 heeft Significant APE een enquête uitgevoerd om het verwachte effect te schatten van de hoogte van de toeristenbelasting op het aantal overnachtingen in de gemeente Amsterdam.²⁹ Respondenten werden hierbij gevraagd of ze een hotelovernachting in of rond Amsterdam hadden, waarbij de prijs en het kwaliteitssegment gevarieerd werd. Uit het onderzoek kwam naar voren dat de geschatte elasticiteiten voor de overnachtingen binnen de *gemeente* Amsterdam tussen de -2,0 en -2,2 liggen. Dit betekent dat het aantal overnachtingen gemiddeld met 2,0 tot 2,2% daalt als de prijs (inclusief toeristenbelasting) met 1% stijgt. Een deel van de respondenten zou echter nog wel in *de regio* een overnachting boeken. De daling in het totaal aantal bezoekers in de *regio* Amsterdam is tussen de 0,7% en de 1,1% als de prijs in de stad Amsterdam met 1% stijgt. In paragraaf 4.2 bespreken we de uitkomsten van een vergelijkbare enquête, waarbij de vraagverandering als gevolg van de btw-verhoging (voor heel Nederland) wordt gemeten. Op basis van de enquête uit Amsterdam zou verwacht kunnen worden dat de prijselasticiteit van dit experiment hoger zou kunnen uitvallen dan tussen de -2,0 en -2,2, omdat Amsterdam specifieke toeristische kenmerken heeft die minder goed inwisselbaar zijn. Aan de andere kant wordt Amsterdam vaak internationaal vergeleken met andere steden, terwijl die internationale vergelijking in andere delen van het binnenland minder is.

Toeristen in **grensregio's** hebben alternatieven in de regio om hoge prijzen (mede als gevolg van een btw-verhoging) te vermijden. De btw op logies is in België (6%) en Duitsland (7%) aanzienlijk lager dan in Nederland (21%) en dat heeft gevolgen voor het prijsniveau. De hypothese van onder meer ABN AMRO is dat hoteliers in de grensregio hierdoor meer last hebben van een btw-verhoging dan elders.³⁰

Hoe sterk de vraag reageert op prijsverschillen aan de grens is afhankelijk van de regio en het product. Allereerst merken we op dat producten en diensten verschillend van aard zijn, omdat goederen in bulk gekocht kunnen worden, wat het nog aantrekkelijker maakt om bij prijsverschillen over de grens te winkelen. Asplund et al (2007) rapporteren een duidelijk grenseffect in de relatie tussen Zweedse alcoholconsumptie en prijsveranderingen in Denemarken, waar de kosten van alcoholische producten lager zijn. Als de alcoholprijzen in Denemarken met 1% stijgen, dan stijgt de consumptie van Zweedse alcohol met 0,35% bij de grens, met 0,16% 200 km landinwaarts, en 0,08% 400 km landinwaarts. Dichter bij de grens is het effect van prijswijzigingen uit het buurland dus groter. Een literatuurstudie van Leal et al (2010) stelt dat belastingverschillen tussen naburige jurisdicties consumenten ertoe aanzetten om aankopen te doen in gebieden met lagere belastingen, mits de besparingen opwegen tegen de reiskosten. Dit gedrag is waargenomen bij producten zoals alcohol, tabak, brandstof en loterijen. Banfi et al (2005) richten zich uitsluitend op grensregio's in hun studie over brandstofprijzen. Zij schatten dat een daling van 10% in de Zwitserse benzineprijs leidde tot een toename van de vraag in de grensgebieden met ongeveer 17,5%. Bovendien bleek dat brandstoftoerisme verantwoordelijk was voor ongeveer 9% van de totale benzineverkoop in de drie onderzochte regio's gedurende de analyseperiode.

²⁹ Significant APE (2023):

https://openresearch.amsterdam/image/2023/6/19/effect_toeristenbelasting_overnachtingen.pdf.

³⁰ ABN AMRO, *Overheid raakt toerisme met btw-verhoging en rekent zich rijk*:

<https://www.abnamro.nl/nl/zakelijk/insights/sectoren-en-trends/leisure/overheid-raakt-toerisme-met-btw-verhoging-en-rekent-zichzelf-rijk.html>.

In de Nederlandse context vinden Jansen en Jonker (2016) van de DNB slechts weinig bewijs dat prijsverschillen tussen Nederland en buurlanden leidden tot significant brandstoftoerisme.³¹ Een opvallende uitzondering was de accijnsverhoging op diesel en LPG in januari 2014. Consumenten binnen 10 km van de Duitse grens verminderden tijdelijk hun tankgedrag in Nederland, wat suggereert dat de zichtbaarheid (salience) van prijsveranderingen een rol speelt.³² Het effect van de accijnsverhoging was echter van korte duur; binnen een kwartaal keerde het tankgedrag terug naar het oude niveau. Mogelijke verklaringen voor het beperkte brandstoftoerisme zijn de populariteit van spaarprogramma's bij Nederlandse tankstations en het relatief lage aantal grenspendelaars.

3.2.2 Grootte van de btw-verandering

De elasticiteit is naar verwachting niet even groot bij een kleine btw-verandering als bij een grote btw-verandering. Een veelgeciteerd stuk op dit gebied is de studie van Chetty (2012), waarin wordt beargumenteerd dat kleine prijsveranderingen weinig tot geen gedragsveranderingen veroorzaken, terwijl grote prijsveranderingen eerder opgemerkt worden en daardoor wel tot aanpassingen in het gedrag leiden.

De btw-verhoging op logies in 2016 van 9% naar 21% is groot. Ipsos I&O heeft specifiek over het effect van deze btw-verhoging op logies een enquête uitgezet, in opdracht van HISWA-RECRON, een ondernemersvereniging van vakantieparken en watersportbedrijven. Gezien de relevantie van deze studie besteden we hier meer aandacht aan. De volgende bevindingen richten zich op 714 Nederlandse respondenten die sinds 2021 in Nederland op vakantie zijn gegaan:

- a. 12% van de respondenten verwacht dat zij na de btw-verhoging niet meer in eigen land op vakantie zouden gaan;
- b. 40% verwacht dat zij minder vaak in eigen land op vakantie zouden gaan;
- c. 39% van de respondenten zegt dat de btw-verhoging geen invloed heeft op hun keuze om in Nederland op vakantie te gaan;
- d. 10% weet het niet;
- e. Vooral hoge inkomens reageren minder sterk op de btw-verhoging.

De vraag over de btw-verhoging is in de Ipsos I&O enquête op de volgende manier gesteld:

In het regeerakkoord op hoofdlijnen staat dat het nieuwe kabinet Schoof I de btw voor logies wil verhogen van 9% naar 21%. De btw-verhoging geldt dus onder andere voor hotelovernachtingen, overnachtingen in huisjes, opgezette tenten en stacaravans op vakantieparken en campings. Kampeerterreinen, voor bijvoorbeeld caravans of tenten, zijn uitgezonderd van de btw-verhoging. Daarvoor blijft de btw 9%.

Als de kosten van logies in Nederland door de btw-verhoging met 12% stijgen, hoe zou dat uw beslissing beïnvloeden om in eigen land op vakantie te gaan?*
(We bedoelen hier met vakantie ook kortere reizen mee zoals een weekendje weg of stedentrips; zakenreizen tellen niet mee)

- Ik zou niet (meer) in eigen land op vakantie gaan
- Ik zou minder vaak in eigen land op vakantie gaan
- Het zou geen invloed hebben op mijn beslissing op het wel of niet op vakantie gaan in eigen land
- Weet niet / geen mening

³¹ DNB, Jansen en Jonker (2016): <https://www.dnb.nl/media/ry5gdjgj/working-paper-519.pdf>.

³² Baker, Johnson & Kueng (2017) rapporteren dat consumenten sterker reageren op tariefwijzigingen wanneer die in de media breed worden uitgemeten.

Het voordeel van op deze manier de vraag stellen is dat het helder is dat de prijzen verhoogd worden als gevolg van de btw-verhoging, en dat de prijsverhoging dus niet het gevolg is van een verbetering in kwaliteit. Het nadeel is dat sommige respondenten wellicht hun politieke voorkeur ten aanzien van voorgesteld btw-beleid laten doorschemeren, waardoor de enquête meer het karakter van een referendum kan krijgen. Overigens stijgen de kosten door de btw-verhoging niet met 12%, zoals in de Ipsos I&O enquête staat, maar met 11% ($= (1,21 - 1,09) / 1,09 * 100\%$).

In de rapportage maakt Ipsos I&O nog een belangrijke toevoeging die algemeen geldt voor dit soort enquêtes (ook voor de onze in het volgende hoofdstuk): “Uit onze ervaring met opinieonderzoek weten we dat respondenten toekomstig gedrag kunnen overschatten. Hierom is het mogelijk dat het effect van de btw-verhoging in de praktijk anders uitpakt. De resultaten op deze vragen zijn derhalve indicatief en geen absolute zekerheid.”

3.2.3 Type overnachting, zakelijke en toeristische overnachtingen, en segment

De prijselasticiteit verschilt mogelijk tussen verschillende **typen overnachtingen**. Onderzoeksbureau NYFER (2015) schat, in opdracht van Gastvrij Nederland, dat de prijselasticiteit voor hotels varieert tussen -0,5 en -0,7 voor zakelijke gasten en tussen -0,6 en -0,8 voor recreatieve gasten.³³ Voor campings, vakantieparken en watersportbedrijven is de elasticiteit zelfs nog hoger, namelijk -1,2. Dit houdt in dat een prijsstijging van 1% leidt tot een daling in de vraag van 0,5% tot 1,2%, afhankelijk van het type logies. De prijselasticiteiten zijn gebaseerd op ramingen onder (belanghebbende) ondernemers (hotels zakelijk) en literatuur (campings, vakantieparken en watersportbedrijven). Het is onduidelijk waar de prijselasticiteiten van hotels leisure op gebaseerd zijn; in de bijbehorende tabel staat geen bron aangegeven.

Decisio en CELTH (2025) bouwen voort op het NYFER-onderzoek om te laten zien dat de impact van de btw-verhoging op de vraag verschilt tussen **zakelijke en toeristische overnachtingen**. Dit onderzoek is verricht in opdracht van branchevereniging Koninklijke Horeca Nederland.³⁴ Het onderzoek gaat uit van een basisscenario waarin aannames uit de eerdergenoemde fichebundel van het Rijk worden overgenomen. Hierin wordt verondersteld dat 75% van de btw-verhoging wordt doorberekend in de prijs en dat de prijselasticiteit van toeristische overnachtingen gelijkstaat aan -0,75. Gegeven deze aannames komen zij tot de verwachting dat het aantal toeristische overnachtingen met 6,2% zal dalen. Ten aanzien van zakelijke overnachtingen gaan de onderzoekers uit van een prijselasticiteit van -0,6. Dit getal is gebaseerd op het bovenstaande rapport van NYFER. Het aantal zakelijke overnachtingen stijgt onder bovenstaande aannames met 1,5%. Zakelijke gasten kunnen de btw namelijk terugvorderen en gaan daarom uit van de netto kosten. Deze netto kosten dalen als logies de btw-verhoging niet volledig doorberekenen in de prijs, waardoor de vraag naar zakelijke overnachtingen dus licht stijgt. De gevonden vraagdalingen volgen correct uit de genoemde aannames, zoals we in paragraaf 5.3 laten zien.

Hetzelfde onderzoek van Decisio en CELTH (2025), in opdracht van branchevereniging Koninklijke Horeca Nederland, stelt dat de btw-verhoging verschillende **segmenten** logies ongelijk treft. Het onderzoek vergelijkt twee segmenten. Het eerste segment is een budgethotel in een grensregio en het tweede type is een luxe hotel met restaurant in de Randstad. De onderzoekers gaan ervan uit dat het budgethotel relatief weinig zakelijke gasten heeft (17%) en dat de prijselasticiteit relatief groot is (-1). De aanname is dat het luxe hotel in de Randstad juist veel zakelijke gasten aantrekt (32%) en dat de prijselasticiteit hier kleiner is (-0,5). Onder deze aannames wordt het budgethotel een stuk harder geraakt dan het luxe hotel.

³³ NYFER (2015): <https://assets.khn.nl/uploads/media/Belangenbehartiging/Downloads/NYFER-rapport-Gastvrijheid-en-de-BTW-mrt-2015.pdf.pdf>.

³⁴ Decisio en CELTH (2025): <https://assets.khn.nl/uploads/20250327-Eindrapport-Impact-BTW-verhoging-hotelsector.pdf>.

In het volgende hoofdstuk gaan we empirisch onderzoeken in hoeverre de impact van de btw-verhoging verschilt tussen regio's (wel-/niet-grens), type overnachting (vakantiepark of hotel) en segment (budget, standaard of luxe).

4 Resultaten prijselasticiteit logies uit econometrie en keuze-experiment

In dit hoofdstuk presenteren we de resultaten over de prijselasticiteit van logies in Nederland, op basis van twee methoden. We starten met een econometrische analyse op basis van historische data, waarmee we het effect van de btw-verhoging van 6% naar 9% in 2019 op de vraag schatten voor de logiesector in Nederland en voor alle provincies apart. Door op provincieniveau te analyseren, kunnen we regionale verschillen beter in beeld brengen en specifiek onderzoeken of er aanwijzingen zijn voor grenseffecten. Vervolgens bespreken we de uitkomsten van het keuze-experiment, waarin respondenten onder verschillende prijsscenario's keuzes maakten tussen binnenlandse en buitenlandse overnachtingen. Deze analyse geeft inzicht in de gevoeligheid van toeristen voor prijsveranderingen, en in mogelijke verschillen tussen doelgroepen, regio's en segmenten.

4.1 Econometrische analyse van impact btw-verhoging in 2019 op aantal overnachtingen

In 2019 is de btw op logies verhoogd van 6% naar 9%. We hebben een econometrische techniek toegepast om het effect van deze btw-verhoging op het **aantal overnachtingen** te meten. Als data gebruiken we het aantal overnachtingen op basis van maandelijkse observaties tussen januari 2012 en februari 2020.³⁵ We hebben de analyse niet alleen voor heel Nederland uitgevoerd, maar ook per provincie. Bovendien hebben we onderscheid gemaakt tussen het woonland van de toerist: Nederland, buitenland of totaal landen.

Het is goed om vooraf te benoemen dat de resultaten **met voorzichtigheid geïnterpreteerd** moeten worden. Ten eerste kunnen de dalingen in het aantal overnachtingen ook het gevolg zijn van andere oorzaken dan de relatief kleine btw-verhoging van 6% naar 9%. Ten tweede is de geschatte vraagdaling vanaf 2019 slechts gebaseerd op 13 observaties (van januari 2019 tot en met januari 2020), omdat we wegens corona latere observaties niet konden meenemen in de analyse.

De toegepaste econometrische techniek heet *interrupted time series* (its) analyse. Hierbij schatten we allereerst een geoptimaliseerd tijdreeksmodel over de gehele tijdreeks.³⁶ Aan het tijdreeksmodel voegen we twee variabelen toe die de mogelijke impact van de btw-verhoging in 2019 in kaart brengen. De eerste variabele meet of er vanaf de start van de btw-verhoging in 2019 direct een verschuiving is geweest in het aantal overnachtingen ('directe effect') en de tweede variabele meet of de trend in het aantal overnachtingen na 2019 is gestegen of gedaald. We volgen hierbij de procedure van Schaffer, Dobbins &

³⁵ CBS, *Hotels; gasten, overnachtingen, woonland, regio*, <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/82061NED/table?fromstatweb>.

De tabel bevat cijfers over het aantal gasten en hun overnachtingen in Nederland in alle hotels, motels, pensions, appartementen met hoteldienstverlening, jeugdaccommodaties en bed&breakfasts met ten minste 5 slaapplekken.

³⁶ We schatten een optimaal SARIMAX-model met behulp van de `auto_arma` package van Python (ook beschikbaar in R Studio).

Pearson (2021), gepubliceerd in *BMC Medical Research Methodology*.³⁷ Het gemeten effect wordt significant genoemd bij een significantieniveau van 1%, 5% of 10% als de p-waarde kleiner is dan respectievelijk 1%, 5% of 10%. De onderstaande tabel bevat de regio's met significante resultaten.

De tabel laat ook zien wat de procentuele verandering is in de vraag naar hotelovernachtingen, gemeten over de gehele periode vanaf januari 2019. Hiervoor hebben we ingeschat hoe hoog het aantal overnachtingen vanaf 2019 geweest zou zijn als er geen btw-verhoging zou hebben plaatsgevonden. Deze 'counterfactual' hebben we berekend door voorspellingen te maken met een tijdreeksmodel dat geschat is met data van vóór januari 2019 en die lijn vervolgens door te trekken na januari 2019. We kunnen de procentuele impact op de vraag naar overnachtingen berekenen door de counterfactual te vergelijken met de feitelijke overnachtingen (waarbij de btw-verhoging wel is toegepast).

Regio	Woonland	Directe effect	Trend-verandering (maand op maand)	% verandering in vraag	Prijselasticiteit bij aanname 100% doorberekening btw in de prijs	Prijselasticiteit 95% betrouwbaarheidsinterval
Limburg	Totaal landen	-26.934 **	657 (n.s.)	-9,97%	-3,5	(-6,4; 0,0)
Noord-Brabant	Totaal landen	-34.488 ***	2.594 **	-6,64%	-2,3	(-4,7; 0,5)
Noord-Brabant	Nederland	-19.288 ***	1.735 **	-2,16%	-0,8	(-4,4; 3,8)
Nederland	Nederland	-71.185 *	6.384 (n.s.)	-1,63%	-0,6	(-2,8; 2,0)
Noord-Holland	Totaal buitenland	82.166 **	-6.973 (n.s.)	2,57%	0,9	(-1,5; 3,7)

Tabel 3. Relatie btw-verhoging van 6% naar 9% in 2019 op aantal overnachtingen voor verschillende regio's (12 provincies en Nederland) en voor toeristen die wonen in Nederland, buitenland, of ieder land. Totaal zijn er dus 36 regressies gedaan. In de tabel staan alleen regio's met statistisch *significant* direct effect van de btw-verhoging op het aantal overnachtingen, met significantieniveau 1% (***), 5% (**) of 10% (*). Coëfficiënten directe effect en trendverandering zijn geschat met interrupted time series analysis. Direct effect: sprong in aantal overnachtingen direct na btw-verhoging. Trendverandering: verandering in maandelijkse stijging/daling in aantal overnachting na btw-verhoging. Het percentage verandering in vraag is geschat door het werkelijke aantal overnachtingen vanaf 2019 te vergelijken met voorspellingen uit een tijdreeksmodel dat geschat is met data van voor 2019 ('counterfactual'). Prijselasticiteit is procentuele vraagverandering gedeeld door procentuele prijsstijging. Maanddata: CBS "Hotels; gasten, overnachtingen, woonland, regio". Analyse door Significant APE.

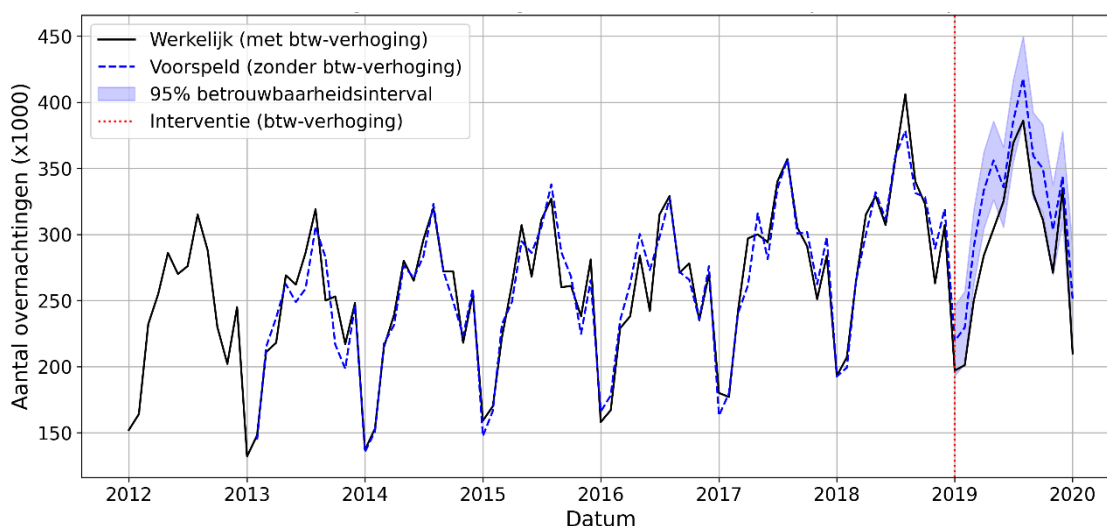
³⁷ Schaffer, A.L., Dobbins, T.A. & Pearson, S.-A. (2021), *Interrupted time series analysis using autoregressive integrated moving average (ARIMA) models: a guide for evaluating large-scale health interventions*: <https://bmcmmedresmethodol.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12874-021-01235-8>.

Als we kijken naar alle toeristen, zowel binnenlands als buitenlands, dan blijkt dat **in de meeste provincies én op landelijk niveau geen statistisch significant direct effect zichtbaar** is van de btw-verhoging van 6% naar 9% op het aantal overnachtingen.

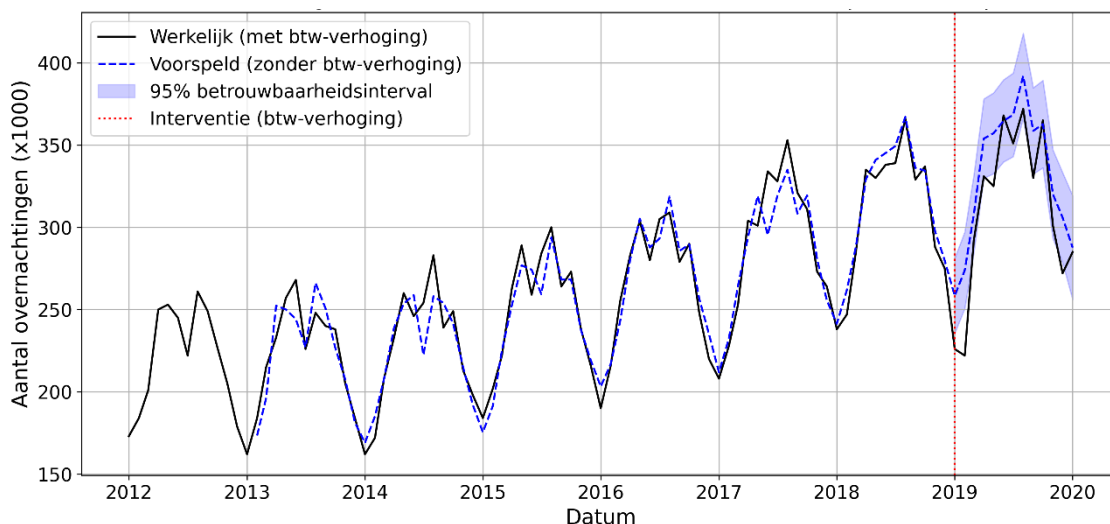
Uitzonderingen vormen de zuidelijke grensprovincies Limburg en Noord-Brabant, waar het aantal overnachtingen direct na de btw-verhoging naar schatting daalde met respectievelijk 27.000 en 35.000 ('direct effect') per maand. In Noord-Brabant werd deze initiële daling gevolgd door een lichte toename in de trend van circa 2.600 overnachtingen per maand.

Wanneer we de werkelijke ontwikkeling van het aantal overnachtingen vanaf januari 2019 vergelijken met de voorspelde trend op basis van eerdere jaren (de 'counterfactual'), dan blijkt dat de vraag in Limburg met bijna 10% is gedaald, en in Noord-Brabant met 6,6%. Onder de aanname dat de btw-verhoging volledig is doorberekend in de prijs, levert dit een nogal hoge prijselasticiteit op: -3,5 voor Limburg en -2,3 voor Noord-Brabant. Dit betekent dat een prijsstijging van 1% verband lijkt te houden met een daling van de vraag met respectievelijk 3,5% en 2,3%. Bij modelvoorspellingen van het aantal overnachtingen hebben we ook een onder- en bovengrens berekend door middel van een 95% betrouwbaarheidsinterval. Die grenzen geven aan dat er veel onzekerheid is. Over de gehele periode bekeken kan (net) niet verworpen worden dat de prijsverhoging door de btw verband houdt met een significante daling in het aantal overnachtingen bij een significantieniveau van 5%.

Figuur 1 toont voor Limburg hoe het werkelijke aantal overnachtingen (zwarte lijn) zich verhoudt tot de modelschatting van het aantal overnachtingen indien de btw-verhoging niet zou zijn toegepast (blauwe streepjeslijn). De btw-verhoging in 2019 is gemarkeerd met een verticale rode stippellijn. Het model is goed in staat het werkelijke aantal overnachtingen voorafgaand aan de btw-verhoging te schatten, wat vertrouwen geeft in de prognoses vanaf 2019. De statistische betrouwbaarheid van de voorspellingen vanaf 2019 is aangegeven met een 95%-betrouwbaarheidsinterval. Het werkelijke aantal overnachtingen ligt rond de ondergrens van dit betrouwbaarheidsinterval waardoor de bovengrens van de prijselasticiteit op de 0 uitkomt. Bij Noord-Brabant is het beeld redelijk vergelijkbaar, zoals figuur 2 laat zien.

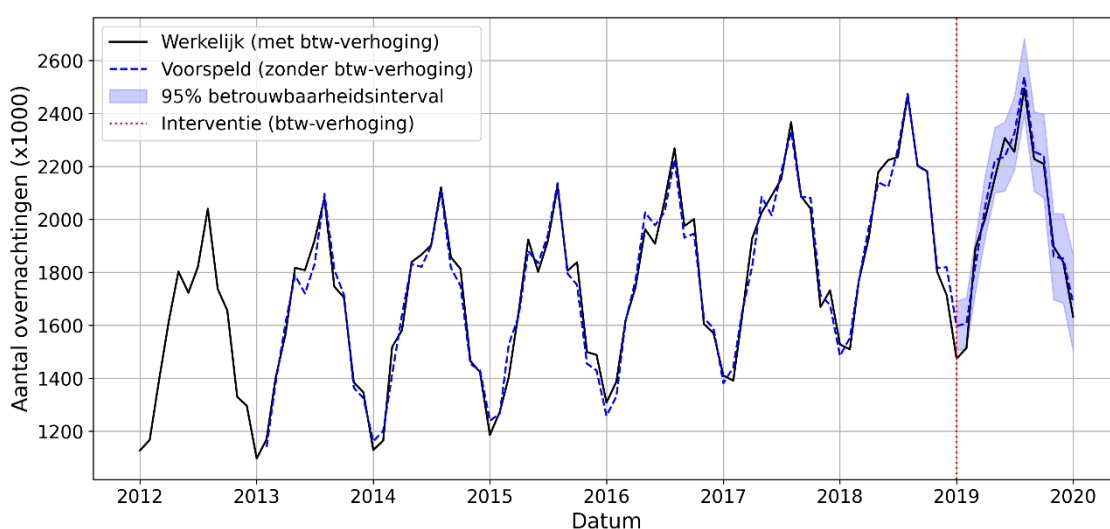

Figuur 1. Werkelijke en voorspelde hoeveelheid overnachtingen (x1000, totaal woonlanden) in **Limburg** na btw-verhoging van 6% naar 9% in 2019. Voorspellingen liggen vaak lager dan realisaties, maar rond de grens van 95% betrouwbaarheidsinterval. Maanddata: CBS "Hotels; gasten, overnachtingen, woonland, regio". Analyse door Significant APE.

Figuur 2. Werkelijke en voorspelde hoeveelheid overnachtingen (x1000, totaal woonlanden) in **Noord-Brabant** na btw-verhoging van 6% naar 9% in 2019. Voorspellingen liggen lager dan realisaties, maar rond de grens van 95% betrouwbaarheidsinterval. Maanddata: CBS "Hotels; gasten, overnachtingen, woonland, regio". Analyse door Significant APE.

Als we in tabel 3 alleen kijken naar toeristen woonachtig in Nederland, dan zien we opnieuw een significante afname in Noord-Brabant en een significante afname voor heel Nederland. De geschatte prijselasticiteiten liggen hier echter een stuk lager: -0,76 voor Noord-Brabant en -0,57 voor Nederland. Voor Noord-Brabant kan het effect kleiner uitvallen omdat de aantallen bij toeristen woonachtig in Nederland kleiner zijn dan toeristen uit binnen- én buitenland. De kleinere aantallen zorgen voor meer ruis (centrale limietstelling), waardoor de effecten minder sterk uitvallen. Dit zien we terug in grootte van het 95% betrouwbaarheidsinterval, dat varieert van -4,4 tot +3,8. Onderstaande figuur laat zien dat het toerisme in Nederland alleen in januari en februari lager ligt dan verwacht. Dit zeer tijdelijke effect is niet relevant om de impact van de btw-verhoging te meten. Voor andere provincies zijn geen significante effecten gevonden in deze groep.

Figuur 3. Werkelijke en voorspelde hoeveelheid overnachtingen (x1000, woonland Nederland) in **Nederland** na btw-verhoging van 6% naar 9% in 2019. Voorspellingen liggen alleen in januari en februari lager dan realisaties. Maanddata: CBS "Hotels; gasten, overnachtingen, woonland, regio". Analyse door Significant APE.

Voor buitenlandse toeristen is er in de meeste regio's eveneens geen statistisch effect zichtbaar, zoals tabel 3 laat zien. Een opmerkelijke uitzondering is echter Noord-Holland, waar het aantal overnachtingen van buitenlandse toeristen juist toenam na de btw-verhoging. Een verklaring hiervoor is de uitzonderingspositie van Amsterdam, waar de internationale vraag voor een belangrijk deel wordt gedreven door andere effecten dan een kleine Nederlandse btw-verhoging.

Concluderend kunnen we uit de econometrische analyse voorzichtig opmaken dat de reactie op de btw-verhoging in 2019 van 6% naar 9% in de zuidelijke grensprovincies Limburg en Noord-Brabant verband houdt met een daling in het aantal overnachtingen. Soms is het aantal overnachtingen vlak na de btw-verhoging significant lager maar trekt het daarna snel bij, waardoor er over de gehele periode gezien geen significant verschil is tussen het aantal overnachtingen met of zonder btw-verhogingen. Bovendien geldt dat in de meeste provincies het aantal overnachtingen ook al in de eerste maanden van 2019 niet significant is gedaald door de kleine btw-verhoging. Zoals besproken in paragraaf 3.2, kan het effect van een kleine btw-verhoging van 6% naar 9% niet zomaar vergeleken worden met een grote btw-verhoging van 9% naar 21%. Om de impact van de grote btw-verhoging verder in kaart te brengen, hebben we een keuze-experiment uitgevoerd.

4.2 Keuze-experiment

In een keuze-experiment hebben we respondenten een reeks gesimuleerde keuzescenario's voorgelegd om hun reactie te meten op een mogelijke prijsstijging van Nederlandse logies als gevolg van de nieuwe btw-verhoging. De enquête hebben we voorgelegd aan zowel Nederlandse respondenten als buitenlandse (Belgische en Duitse) respondenten omdat de toeristenpopulatie ook uit binnenlandse- en buitenlandse toeristen bestaat. Dit maakt het ook mogelijk om de effecten te meten voor deze twee verschillende groepen. Ook hebben we binnen het experiment verschillende contexten getoetst, waardoor we effecten kunnen meten voor bijvoorbeeld grensregio en binnenlandse regio.

In deze paragraaf lichten we eerst het ontwerp van het experiment toe. Daarna bespreken we de resultaten van het experiment voor de Nederlandse respondenten (binnenlandse toeristen). Tot slot bespreken we de resultaten voor de hele respondenten-pool, waar we verschillende dwarsneden maken om de effecten te meten op verschillende subgroepen (waaronder Belgische en Duitse toeristen, maar ook bijvoorbeeld uitgesplitst op basis van inkomen).

4.2.1 Context en designkeuzes

Met het keuze-experiment meten we hoe gevoelig vakantiegangers zijn voor prijsveranderingen van Nederlandse accommodaties, onder invloed van een btw-verhoging. We merken vooraf op dat we steeds naar intenties hebben gevraagd, niet naar feitelijk gedrag. Bekend is dat mensen hun toekomstig gedrag vaak overschatten, wat betekent dat de gemeten elasticiteiten waarschijnlijk hoger liggen dan wat we in de praktijk zouden zien bij een btw-verhoging in 2026. Het is dan ook vooral informatief om prijsgevoeligheden te vergelijken tussen bijvoorbeeld regio's (grensregio/binnenland), gezinsinkomen en segment (budget/standaard/luxe).

We onderzochten de prijsgevoeligheid van respondenten door ze keuzescenario's voor te leggen met binnenlandse en buitenlandse overnachtingsopties, waarbij we in een latere fase prijzen verhoogden of juist verlaagden. In elk scenario konden respondenten kiezen uit vijf alternatieven: twee Nederlandse accommodaties, twee buitenlandse opties en de keuze om geen boeking te maken. Wanneer een respondent in eerste instantie een Nederlandse accommodatie koos, kreeg diezelfde optie later nogmaals te zien, maar dan met een prijs die 11% hoger lag (gelijk aan een volledige doorberekening van de btw-verhoging). Voor respondenten die in eerste instantie een buitenlandse optie of 'geen boeking' kozen,

werd in de tweede ronde de prijzen van de Nederlandse opties verlaagd. Zo wordt de informatie van deze respondenten niet weggegooid en kunnen we de bereidheid van deze groep meten om over te stappen naar Nederland met lagere prijzen. De resultaten hiervan zijn opgenomen in de bijlage A.

De keuzescenario's varieerden we langs drie contextuele dimensies:

- Type vakantie (stedentrip of vakantiepark);
- De ligging (grensregio of binnenlandse regio);
- Verschillende marktsegmenten (budget versus standaard of standaard versus luxe).

De combinatie van variabelen leidde tot acht verschillende contexten. In elk van deze contexten kreeg de respondent een keuzescenario voorgelegd. Afhankelijk van de initiële keuze (wel of geen Nederlandse accommodatie), werd hetzelfde scenario later herhaald met aangepaste Nederlandse prijzen: 11% hoger bij een eerdere keuze voor Nederland, of 11% lager bij een eerdere keuze daarbuiten. Hierdoor beantwoordde elke respondent in totaal 16 keuzevragen: acht originele en acht aangepaste scenario's. Figuur 4 toont één van de scenario's die zijn voorgelegd aan de respondenten.

Bij het ontwerpen van het experiment zorgden we ervoor dat de prijsmanipulaties pas later in de enquête werden geïntroduceerd. Zo voorkwamen we dat respondenten onbewust bleven hangen aan de oorspronkelijke prijzen (anchoring-effect) of strategisch reageerden door overdreven op prijsveranderingen te reageren om een signaal af te geven. Ook beperken we hiermee de kans op consistency bias, waarbij respondenten geneigd zijn hun eerdere keuzes te herhalen om consistent over te komen. De uitgangsprijzen maakten we zo representatief mogelijk: voor hotels gebruikten we de mediaan van actuele overnachtingstarieven op Booking.com in de betreffende regio en het segment, vastgesteld in september 2025 (gezocht in april 2024). Voor vakantieparken baseerden we de prijzen op die van een Landal-park binnen dezelfde context.

Je hebt de volgende opties voor een **hotelkamer voor twee personen**. Waar kies je voor?

 Utrecht (Nederland)	 Utrecht (Nederland)	 Leuven (België)	 Leuven (België)	
 €155 per nacht	 €135 per nacht	 €155 per nacht	 €135 per nacht	
 Segment: luxe	 Segment: standaard	 Segment: luxe	 Segment: standaard	 Ik zou geen van deze opties boeken.
☐	☐	☐	☐	☐

Figuur 4. Eén van voorgelegde scenario's. In dit geval stedentrip-binnenland-luxe vs standaard. Het scenario toont twee opties (segmenten) in Nederland, twee alternatieven in het buitenland en de optie om niet te boeken.

De resultaten moeten wel in de context van het experiment beschouwd worden. Hoewel we realistische buitenlandse alternatieven voorlegden, zullen respondenten zich in de praktijk minder snel bewust zijn van alle beschikbare buitenlandse opties en hun prijzen. In ons experiment kan die expliciete aanwezigheid van buitenlandse keuzes dus leiden tot een hogere overstapbereidheid dan in een werkelijke boekingssituatie. Een deel van de wijzigingen in de keuzes kan bovendien mogelijk verklaard worden door twijfel tussen verschillende opties, waardoor een respondent de ene keer de ene optie kiest en de volgende keer een andere optie. Bovendien vroegen we steeds naar intenties, niet naar feitelijk gedrag. Bekend is dat mensen hun toekomstig gedrag vaak overschatten, wat betekent dat de gemeten elasticiteiten waarschijnlijk hoger liggen dan wat we in de praktijk zouden zien bij een btw-verhoging in 2026. Het is dan ook vooral informatief om prijsgevoeligheden tussen subgroepen te vergelijken.

In bijlage A staat een tabel met beschrijvende statistieken over de respondenten van het SurveyMonkey-panel. Hieruit is op te maken dat de verschillende categorieën (zoals geslacht, gezinsinkomen, leeftijd, gezinssamenstelling) mooi verdeeld zijn over verschillende kenmerken (zoals man/vrouw). We bespreken nu allereerst de resultaten voor toeristen uit Nederland en richten ons vervolgens op de resultaten van overige groepen op basis van land (Nederland, Duitsland en België), bruto gezinsinkomen en leeftijd.

4.2.2 Resultaten Nederlandse respondenten

We bespreken eerst de resultaten voor Nederlandse respondenten die in eerste instantie voor een binnenlandse vakantie kozen. Deze subgroep vertegenwoordigt de binnenlandse toeristen die daadwerkelijk geïnteresseerd zijn in een vakantie in Nederland. Voor elke context stelden we een transitie-matrix op om te analyseren hoe hun keuzes veranderden na een prijsverhoging van 11% op de Nederlandse accommodaties. Figuur 5 toont het keuzeverloop van deze groep. Van respondenten die aanvankelijk voor een Nederlandse prijsverhoging hebben gekozen:

- a. Blijft ruim de helft bij hun oorspronkelijke keuze, ondanks de hogere prijs;
- b. Wijkt circa 26% tot 30% na de prijsverhoging uit naar het buitenland;
- c. Annuleert rond de 5% de reis geheel na de prijsstijging;
- d. Gaat 8% voor een goedkoper segment in Nederland na de prijsstijging;
- e. Stapt 7% juist over naar een duurder segment in Nederland (mogelijk door een Veblen-effect waarbij hogere prijzen als teken van kwaliteit worden gezien);

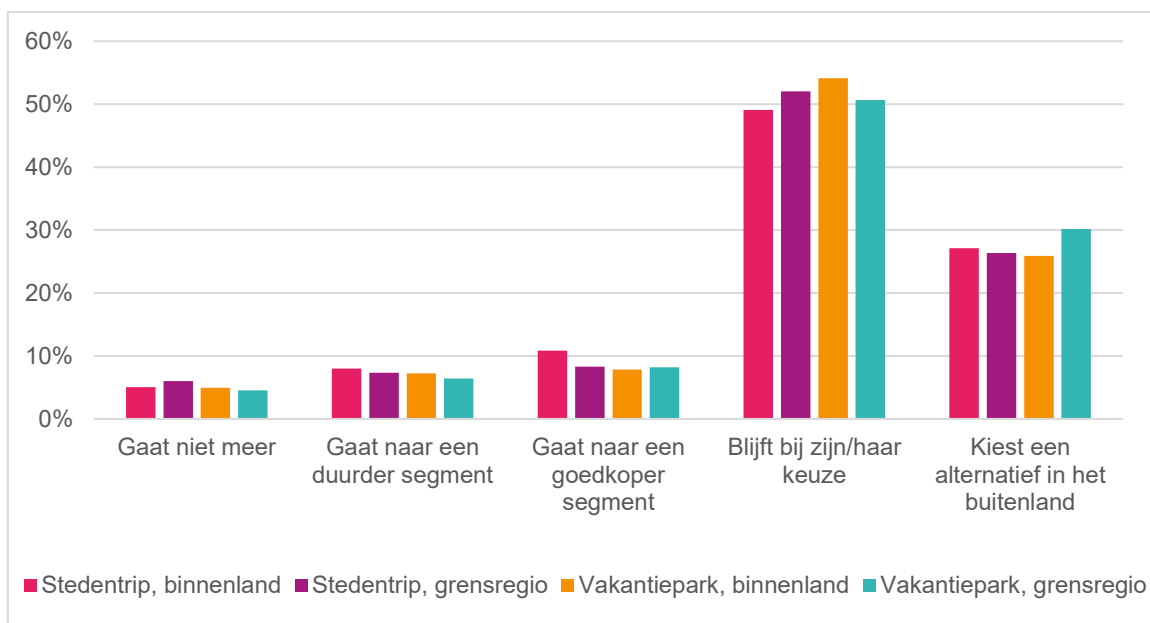
Daarnaast zijn er verschillen tussen type overnachting:

- f. De vraag naar overnachtingen in Nederlandse vakantieparken daalt zowel in het binnenland (29% daling) als in de grensregio's (tot 32% daling). Het verschil tussen wel of geen grensregio is niet groot, maar wel waarneembaar;
- g. De vraag naar hotelovernachtingen in Nederlandse steden daalt met 32% in alle Nederlandse regio's. Er is hier géén verschil tussen regio's die wel of niet aan de grens liggen.

De studie van Significant APE naar de toeristenbelasting in Amsterdam toonde prijselasticiteiten -2,0 tot -2,2. In de huidige studie komen de prijselasticiteiten uit hoger uit (tussen -2,4 en -2,7).³⁸ Deze getallen zijn, om bovengenoemde redenen, waarschijnlijk een overschatting van de werkelijke elasticiteiten. **Het is vooral interessant om dit keuze-experiment te gebruiken om te onderzoeken in hoeverre de vraageffecten verschillen tussen verschillende groepen.**

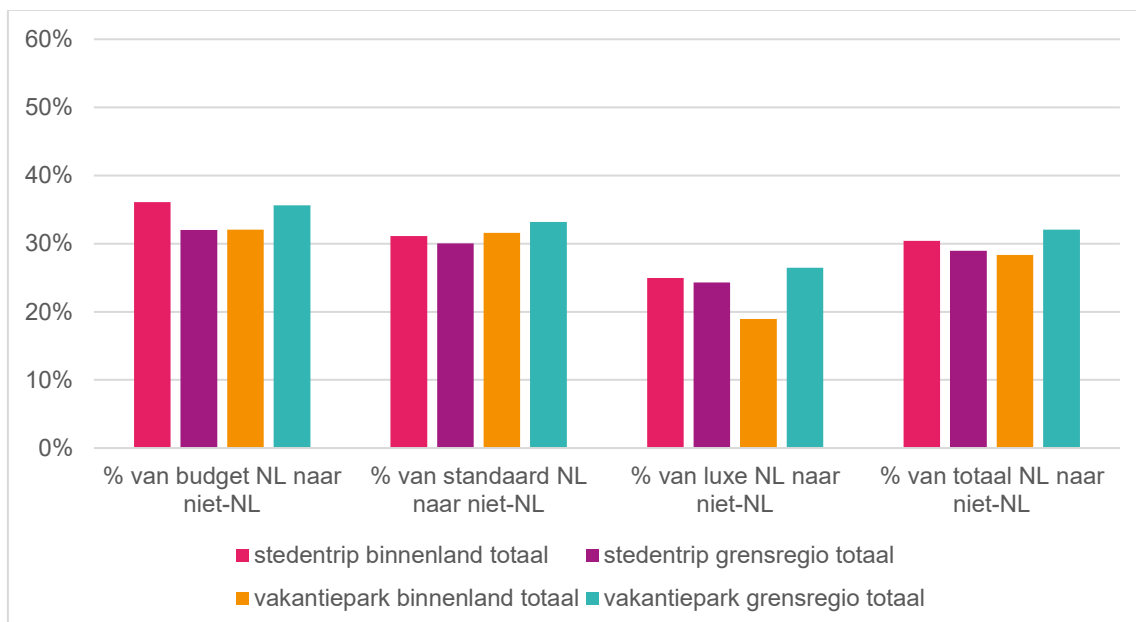
³⁸ Significant APE (2023):

https://openresearch.amsterdam/image/2023/6/19/effect_toeristenbelasting_overnachtingen.pdf.

Figuur 5. Transitie van Nederlandse respondenten na de prijsverhoging voor verschillende scenario's

We hebben in dat kader allereerst onderzocht hoe de prijsgevoeligheid verschilt per segment: budget, standaard en luxe. Figuur 6 toont dat het **budgetsegment prijsgevoeliger is dan het luxe segment**. Onder respondenten die aanvankelijk voor een budgetsegment in Nederland kozen, kiest 37% tot 40% na de prijsstijging niet meer voor een overnachting in Nederland. Bij het luxesegment is dat duidelijk minder: 21% tot 28%.

Figuur 6. Percentage respondenten dat eerst voor een bepaald segment overnachting in Nederland koos en na de verhoging van Nederlandse prijzen niet meer voor een Nederlandse overnachting koos

4.2.3 Resultaten verschillende subgroepen van alle respondenten

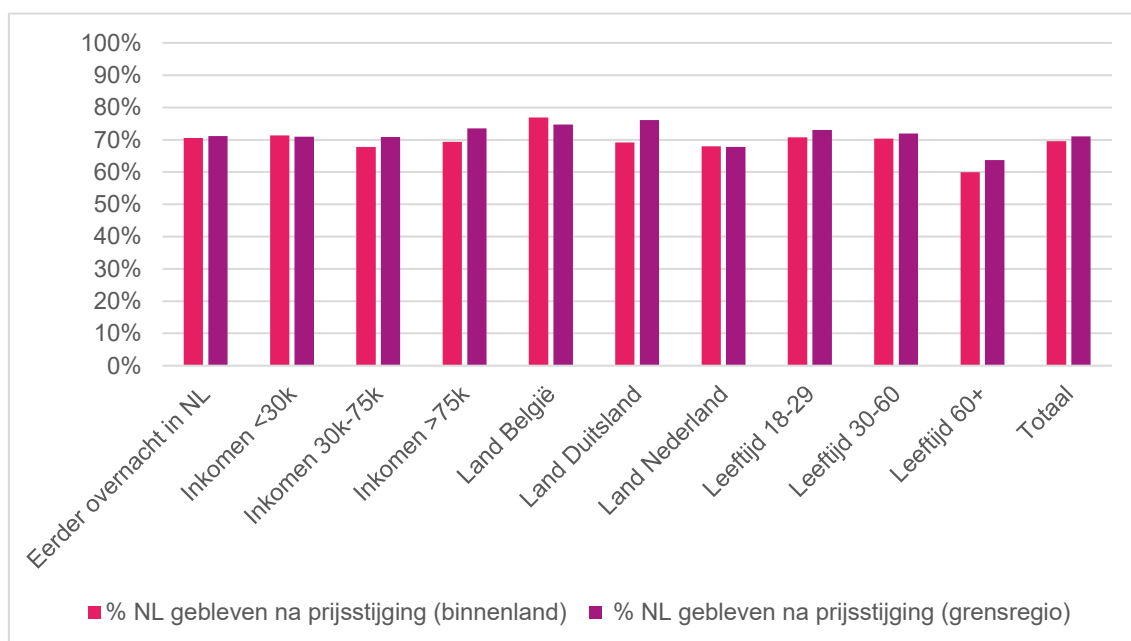
We hebben zojuist besproken hoe respondenten uit Nederland op een prijsverhoging reageerden. Nu tonen we in welke mate het gemeten prijseffect verschilt tussen subgroepen van zowel Nederlandse als buitenlandse respondenten.

We analyseren per vakantietype (stedentrip of vakantiepark) hoe het keuzegedrag verandert na de prijsaanpassing. Daarbij brengen we de transitie in kaart op basis van verschillende achtergrondkenmerken van de respondenten. We maken dwarsdoorsnedes op basis van:

- Eerder vakantiegedrag (wel of geen eerdere vakantie in Nederland);
- Bruto gezinsinkomen;
- Herkomstland;
- Leeftijd.

De uitsplitsingen zijn niet exclusief: een respondent kan bijvoorbeeld zowel tot de lage inkomensgroep als tot de groep met herkomstland Duitsland behoren. We voeren de analyses daarom parallel aan elkaar uit. Daarnaast splitsen we alle resultaten uit naar regio: grensregio's versus binnenlandse regio's. Zo kunnen we vaststellen of de prijsgevoeligheid hoger is nabij de grens.

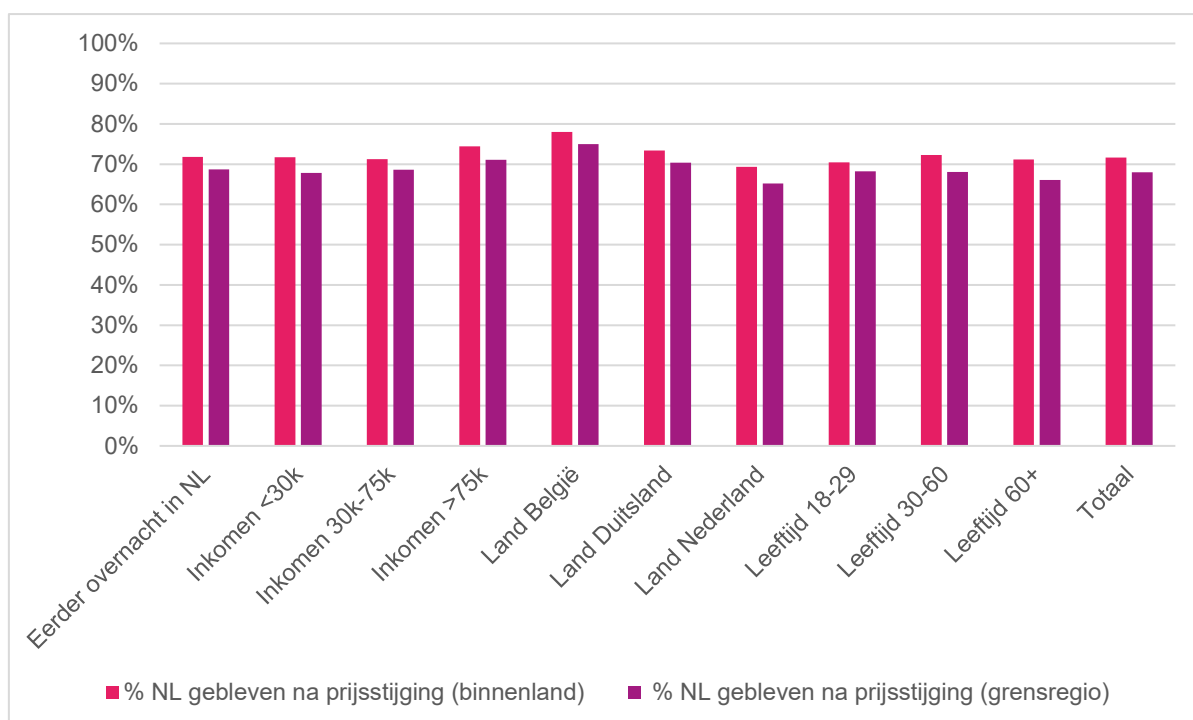
Figuur 7 laat zien welk percentage respondenten na een prijsverhoging voor Nederlandse overnachting blijft kiezen, waar we de resultaten hebben uitgesplitst naar subgroepen en naar grensregio versus binnenland. Opvallend is dat deze percentages consistent zijn: in de meeste subgroepen blijft circa 70% van de respondenten in Nederland een overnachting boeken, wat betekent dat zo'n 30% na de prijsverhoging afziet van een stedentrip in Nederland. Binnen inkomensklassen zijn de verschillen beperkt en de percentages liggen ook bij elkaar als we grensregio's met het binnenland vergelijken.³⁹ Het land van de respondent lijkt wel van enige invloed te zijn. Van de respondenten uit België blijft bijvoorbeeld 77% in Nederland op vakantie gaan, waaruit blijkt dat zij iets minder gevoelig zijn voor een stijging van de Nederlandse prijzen dan respondenten uit Nederland. Ten aanzien van de leeftijdsgroepen wijken alleen respondenten ouder dan 60 jaar wijken iets af: in deze groep blijft slechts 60% na de prijsverhoging in Nederland, wat wijst op een hogere prijsgevoeligheid.

³⁹ Het gezinsinkomen wordt mede beïnvloed door de gezinssamenstelling, bijvoorbeeld of iemand alleenstaand is of samenwoont met een partner. In onze analyse hebben wij de inkomensafhankelijke prijsgevoeligheid ook binnen verschillende gezinssituaties onderzocht en geen duidelijke verschillen waargenomen.

Figuur 7. Percentages respondentent die na de Nederlandse prijsverhogingen blijven kiezen voor een hotelovernachting in Nederlandse stad, voor verschillende dwarsdoorsnedes van de populatie, uitgesplitst naar grensregio en binnenland

Figuur 8 toont de resultaten voor vakantieparken. Ook hier is het percentage toeristen dat na een prijsverhoging in Nederland blijft opvallend stabiel over de verschillende subgroepen. Respondenten uit België die aanvankelijk voor een Nederlandse overnachting kozen reageren wederom wat minder sterk op de prijsstijging dan respondenten uit Nederland. Bij de vakantieparken is er wel iets meer een grenseffect waar te nemen. In de grensregio's is het percentage dat voor de Nederlandse optie blijft kiezen 2%-punt tot 4%-punt lager dan in het binnenland. Ten aanzien van inkomen en leeftijd is er een beperkt variatie in de reactie op de prijsstijging.

Figuur 8. Percentages respondentent die in Nederland blijven voor een **vakantiepark** na de prijsverhogingen voor verschillende dwarsdoorsnedes van de populatie, uitgesplitst naar grensregio en binnenland

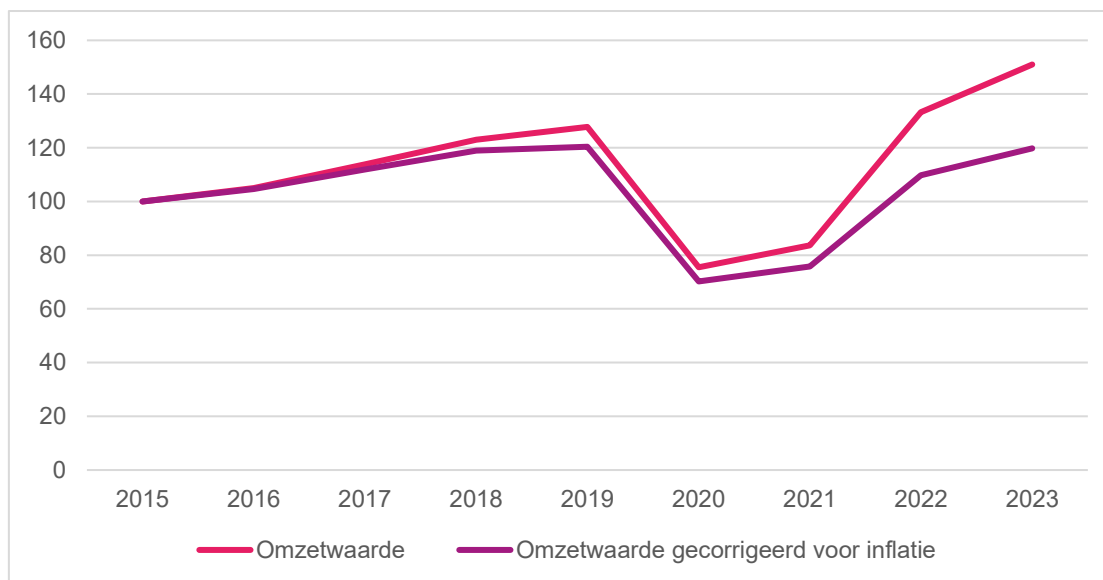
5 Omzeteffect btw-verhoging logies

Tot dusver hebben we in hoofdstuk 2 een toelichting gegeven op de btw-verhoging logies en in hoofdstuk 3 een literatuuroverzicht over effecten van btw-verhoging op prijs en aantal overnachtingen (elasticiteiten). Vervolgens hebben we, in hoofdstuk 4, het verband onderzocht tussen een btw-verhoging en het aantal overnachtingen aan de hand van econometrie en een keuze-experiment. In dit hoofdstuk onderzoeken we de effecten van de btw-verhoging op de netto omzet van logies-aanbieders (= netto prijs x aantal overnachtingen). Allereerst bespreken we de omzetontwikkeling in de logiessector. Vervolgens presenteren we bestaande literatuur over dit onderwerp. Daarna berekenen we de impact van de aanstaande btw-verhoging op de omzet op basis van verschillende aannames over de mate van doorberekening en de elasticiteit van de vraag. Ten slotte geven we de reacties op de btw-verhoging die we vanuit de sector in de interviews hebben opgehaald en eindigen we met een beknopte conclusie.

5.1 Omzetontwikkeling in logiessector

Het onderstaande figuur toont de ontwikkeling van de omzetwaarde in de logiessector. Het is evident dat de sector flinke omzetverliezen heeft geleden als gevolg van de lockdowns en reisrestricties tijdens de coronajaren (2020, 2021). De nominale omzetwaarde was in 2022 hoger dan voor de crisis en is vervolgens gegroeid.

Tijdens de coronajaren heeft de sector “Logies, maaltijd en drankverstreking” veel overheidssteun ontvangen. De sector had van alle sectoren het hoogste gebruikerspercentage van het bijzonder uitstel van belastingbetaling (27%) en heeft de meeste steun ontvangen vanuit NOW (€ 3,8 miljard) en TVL (€ 2,2 miljard).⁴⁰ In 2023 maakte 17% van de sector gebruik van bijzonder uitstel van betaling.

Figuur 9. Geïndexeerde omzetwaarde logiessector (2015 = 100)

Hoewel de omzetwaarde de laatste jaren is gestegen, is de winstgevendheid niet automatisch meegegroeid omdat de kosten zijn gestegen. De omzetwaarde gecorrigeerd voor inflatie (CPI) ligt in 2023

⁴⁰ Significant APE en Technopolis (2024), Evaluatie bijzonder uitstel van betaling: <https://open.overheid.nl/documenten/329abaf4-776b-46a9-b83c-b3ccdf9dcc79/file>. NOW: Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid, TVL: Tegemoetkoming Vaste Lasten.

wel op hetzelfde niveau als in 2019, zoals het bovenstaande figuur laat zien. De energieprijzen zijn in 2022 fors gestegen als gevolg van de oorlog in Oekraïne en de afbouw van gasimport. De gas- en elektriciteitsprijzen waren in 2022 ruim 2 keer zo hoog als het jaar daarvoor. In 2024 was de gasprijs echter nog maar 6% hoger dan in 2021 en de elektriciteitsprijs 25% lager.⁴¹ De nominale loonkosten zijn in 2023, het jaar na de plotselinge stijging in de energiekosten, flink toegenomen met 16,6% ten opzichte van 2019.⁴²

In 2023 genereerde de logiesector (inclusief kamperen) een netto-omzet van € 12 miljard, waarvan € 8,3 miljard afkomstig was van hotels. De winst (voor belastingen) bedroeg dat jaar € 1,3 miljard, waarvan € 955 miljoen werd gerealiseerd door hotels.⁴³ In 2024 waren er 120 miljoen overnachtingen in logies exclusief kamperen, waarvan 65 miljoen in hotels e.d.⁴⁴, 51 miljoen op huisjesterreinen en 4 miljoen in groepsaccommodaties.⁴⁵

5.2 Literatuur over omzeteffect

De effecten van de btw-verhoging op de omzet zijn vooraf moeilijk vast te stellen. Op basis van eerder besproken literatuur hebben we gezien dat de mate van doorberekening in de prijs per product en regio sterk kan variëren.

Het effect op de vraag is ook onzeker en soms van tijdelijke aard. De gemeten *gedragsintenties* bij een prijswijziging in logies zijn nogal sterk. Dit komt naar voren uit ons keuze-experiment en uit de enquête van Ipsos I&O over de btw-verhoging op logies, in opdracht van HISWA-RECRON. Als het daadwerkelijke gedrag achteraf gemeten worden in de Nederlandse context, dan blijken de effecten op de vraag zeer klein. Jansen en Jonker (2016) van de DNB vinden bijvoorbeeld weinig bewijs dat prijsverschillen leiden tot brandstoftoerisme. Alleen bij de accijnsverhoging op diesel en LPG in 2014 vonden zij vraageffect, dat bovendien al na een kwartaal was uitgedoofd. In onze econometrische analyse over de kleine btw-verhoging van 6% naar 9% zien we in Nederland slechts een zeer tijdelijk verband met het aantal overnachtingen. In het CPB-onderzoek van Jongen et al (2018) over de btw verlaging van 17,5% naar 6% in 2000 werd een doorberekening van 88% in de prijzen van kappersdiensten gemeten. Ze vonden echter geen significante verandering in de vraag naar kappersdiensten of in de werkgelegenheid. Hieruit volgt dat de netto-omzet slechts licht is gestegen door de aanzienlijke btw-verlaging.

Onderzoek buiten Nederland laten een ander beeld zien. In Portugal is de btw op horeca verhoogd van 13% naar 23% in 2012. Mateus & Mateus (2021) stellen dat deze btw-verhoging leidde tot een aanzienlijke daling van de winstgevendheid van bedrijven, met een gemiddelde terugval van 8,7%.⁴⁶ Deze maatregel vergrootte daarnaast de kans op faillissementen met een factor drie en zorgde voor een sterke toename van het aantal inactieve bedrijven: tot 8,1% in 2012 en 9% in 2013. Deze negatieve effecten waren sterker dan die tijdens de financiële crisis.

⁴¹ CBS Marktprijzen Energie KEV: <https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2025/14/marktprijzen-energie-2000-2024>.

⁴² CBS loonkosten horeca: <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/85919NED/table?ts=1749197051574>.

⁴³ CBS: <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/81156ned/table?ts=1749132450041>.

⁴⁴ Hotel, motel, pension, appartement met hoteldienstverlening, jeugdaccommodatie of bed&breakfast.

⁴⁵ Voorlopige cijfers CBS: <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/82058NED/table?ts=1749130386981>.

⁴⁶ Mateus, C. & Mateus, I.B. (2021), *Does a VAT rise harm the tourism industry? Portuguese evidence*: www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0261517720301606.

Gegeven de onzekerheid over de impact, wordt er vaak gerekend aan de hand van aannames ten aanzien van prijsdoorberekening en de elasticiteit van de vraag. Panteia blijkt in 2018 onderzoek gedaan te hebben naar grenseffecten van de verhoging van het lage btw-tarief van 6% naar 9%. De studie is niet meer online beschikbaar, maar wordt wel besproken in het onderzoek van Maastricht University. Panteia gaat ervan uit dat in de grensregio's de btw-verhoging van 6% naar 9% volledig wordt doorberekend in de prijs, waardoor de prijzen met 2,83% stijgen. Daarnaast veronderstellen zij een hoge prijselasticiteit van -1. Daardoor ramen zij het omzetverlies op -2,83% (= prijsverandering * prijselasticiteit).

Decisio en CELTH hebben, in opdracht van Koninklijke Horeca Nederland, een dergelijke doorberekening verder doorgevoerd. In hun basisscenario zijn zij daarbij uitgegaan van de waarden uit de ambtelijke fichebundel. Dat zijn dus een prijsdoorberekening van 75% en een elasticiteit van -0,75. Voor zakelijke gasten veronderstellen zij een elasticiteit van -0,6. Deze aannames resulteren in een vraagdaling van 6,2% voor recreatieve overnachtingen en een vraagstijging van 1,9% voor zakelijke gasten. Op basis van deze veronderstellingen daalt de omzet op hotelovernachtingen volgens onze berekeningen met 8,5% bij recreatieve overnachtingen en met 0,7% bij zakelijke overnachtingen. Decisio en CELTH beargumenteren dat het effect voor een luxe hotel met restaurant in de Randstad kleiner is dan voor een budgethotel in een grensregio. De onderzoekers gaan ervan uit dat het budgethotel relatief weinig zakelijke gasten heeft (17%) en dat de prijselasticiteit relatief groot is (-1). Ten aanzien van het luxe hotel is de aanname dat het juist veel zakelijke gasten aantrekt (32%) en dat de prijselasticiteit hier kleiner is (-0,5).

Uit de eerdere hoofdstukken blijkt dat er veel onzekerheid is in het bepalen van het effect op de prijs en de vraag; en dat deze impact sterk kan afhangen van de context. Bij de econometrische analyse van de kleine btw-verhoging in 2019 zien we vooral aanwijzingen voor een vraageffect bij de zuidelijke grensprovincies, terwijl uit het keuze-experiment alleen een grenseffect naar voren komt bij vakantieparken - en niet bij hotelovernachtingen. Een eenduidiger resultaat uit het keuze-experiment is dat het vraageffect groter is voor respondenten die voor het budget-segment kiezen dan voor respondenten die voor het luxe segment kiezen. **Al met al lijken de bovenstaande uitgangspunten van Decisio en CELTH grotendeels ondersteund te worden door de uitkomsten van onze data-analyses.**

Om de totale impact op de hotelomzet te berekenen, nemen Decisio en CELTH ook mogelijke gevolgen mee voor de omzet die hotels uit restaurants halen. Hierbij wordt aangenomen, op basis van "Hotel Statistics Analysis" van Horwath HTL, dat hotels gemiddeld 56% van hun omzet uit kamerinkomsten halen en dat, van de overige inkomsten uit onder meer restaurant en zaalverhuur circa de helft afkomstig is van overnachtende gasten. Op basis van omzetcijfers uit 2023 concluderen zij dat de totale omzet van de hotelsector in het basisscenario dan met circa € 342 miljoen zal dalen als gevolg van de btw-verhoging van 9% naar 21%. De aannames over de omzetgevolgen op de overige inkomsten van hotels zijn relevant, maar voegen meer onzekerheid toe aan de schattingen. Decisio en CELTH schatten in dat de winstmarges dalen van 10% naar onder de 7%, waarbij ze aangeven dat de impact op de winstmarge per regio en segment kan verschillen.

Decisio en CELTH richten zich op uitsluitend op hotels. Aangezien vakantieparken minder zakelijke overnachtingen hebben dan hotels, zal het effect op de omzet voor de vakantieparken naar verwachting groter zijn. Ten aanzien van **short-stay** kunnen wij geen uitspraken doen over de eventuele impact van de btw-verhoging, omdat relevante informatie ontbreekt. In de literatuur hebben we geen studies gevonden die specifiek ingaan op de effecten van btw-tarieven op dit marktsegment. Partijen die mogelijk zicht hebben op de short-stay markt waren niet beschikbaar voor een interview. Daarnaast biedt de AirDNA-dataset, die gebaseerd is op gescrapte gegevens van platforms zoals Airbnb, geen informatie over de daadwerkelijke verblijfsduur van gasten. Daardoor is het niet mogelijk om het short-stay segment binnen de totale verhuurmarkt af te bakenen en te analyseren.

5.3 Doorrekeningen omzet

In deze paragraaf leggen we uit hoe de impact op de omzet berekend kan worden op basis van veranderingen in de prijs en de vraag naar overnachtingen. Zoals genoemd is de impact op prijs en vraag onzeker en verschilt de impact per segment, locatie en vakantietype. Om die reden onderzoeken we in hoeverre aannames over de mate van doorberekening en de prijselasticiteit gevolgen helpen voor berekeningen van de omzet.

In het eenvoudigste geval gaan we uit van volledige doorberekening in de prijs, waardoor de bruto prijzen stijgen met 11% ($= (1,21 - 1,09)/1,09 \cdot 100\%$). Indien we daarnaast uitgaan van een prijselasticiteit van -1, dan is de verwachte omzetverandering uit toeristische overnachtingen $-1 \cdot 11\% = -11\%$. Het wordt iets ingewikkelder als we uitgaan van een doorberekening van 75% en een elasticiteit van -0,75. We veronderstellen voor het gemak dat de prijs van een overnachting aanvankelijk € 100 (excl. btw) bedraagt en € 109 (incl. btw). Als de btw voor 75% wordt doorberekend, dan:

- Stijgt de prijs inclusief btw niet met € 12 ($= 121 - 109$), maar met € 9,00 ($= 0,75 \cdot 12$);
- Is de nieuwe prijs inclusief btw € 118 ($= 109 + 9,00$) en dat komt neer op een prijsstijging inclusief btw van 8,26%;
- Is de prijs exclusief btw € 97,52 ($= 118 / 1,21$), waardoor de aanbieder dus € 2,48 per overnachting verliest;
- Is de vraagverandering bij een elasticiteit van -0,75 gelijk aan -6,2% ($= -0,75 \cdot 8,26\%$);
- Is de nieuwe omzet € 91,47 ($= 97,52 \cdot (1 - 0,062)$);
- En is de omzetverandering voor toeristische overnachtingen -8,5%.

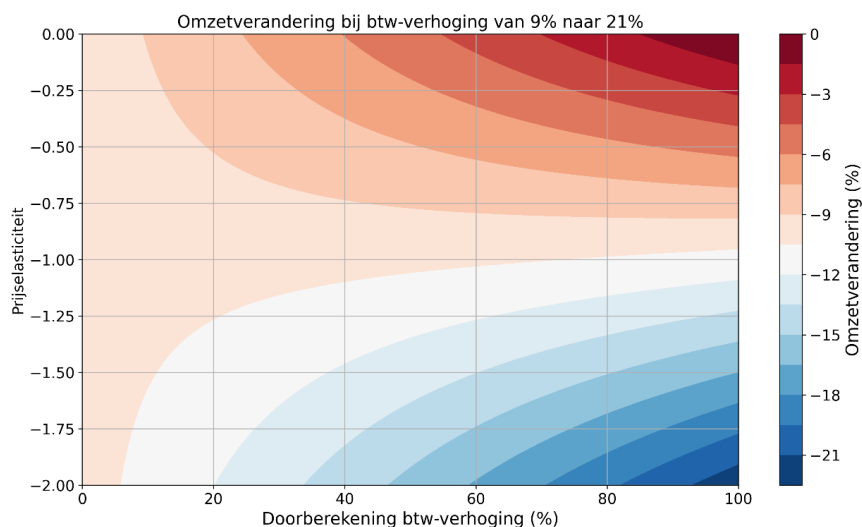
De onderstaande tabel toont de omzetverandering voor verschillende elasticiteiten en mate van prijsdoorberekening. De omzetverandering van zakelijke overnachtingen is ook berekend. Zakelijke reizigers kunnen de btw terugvorderen, waardoor zij hun keuzes laten afhangen van de netto prijs. Als de btw-verhoging niet volledig wordt doorberekend, dan wordt de netto prijs lager, waardoor de vraag naar zakelijke overnachtingen toeneemt.

Elasticiteit	Prijsdoorberekening btw	Vraag ↓ (%) toeristische overnachtingen	Omzet ↓ (%) toeristische overnachtingen	Vraag ↑ (%) zakelijke overnachtingen	Omzet (%) zakelijke overnachtingen
-0,5	75%	-4,1%	-6,5%	1,2%	-1,3%
-0,5	100%	-5,5%	-5,5%	0,0%	0,0%
-0,75	75%	-6,2%	-8,5%	1,9%	-0,7%
-0,75	100%	-8,3%	-8,3%	0,0%	0,0%
-1	75%	-8,3%	-10,5%	2,5%	-0,1%
-1	100%	-11,0%	-11,0%	0,0%	0,0%
-2	75%	-16,5%	-18,6%	5,0%	2,4%
-2	100%	-22,0%	-22,0%	0,0%	0,0%

Tabel 4. Omzetsdaling toeristische overnachtingen bij btw-verhoging van 9% naar 21% voor verschillende elasticiteiten en mate van doorberekening

Wat bij de toeristische overnachtingen opvalt, is dat de omzetverandering bij de gegeven prijselasticiteiten nauwelijks verandert wanneer de doorberekening van de btw-verhoging wordt aangepast van 75% naar 100%. Dit wordt nog duidelijker in figuur 10 waar de omzetsdaling voor een breder scala aan prijsdoorberekeningen en elasticiteiten wordt getoond. Het effect van de doorberekening is vooral substantieel bij prijselasticiteiten die dicht bij nul liggen (weinig prijsgevoeligheid) of die sterk negatief zijn (zeer prijsgevoelig). Bij een prijselasticiteit dichtbij nul reageert de vraag echter nauwelijks op prijsveranderingen, waardoor de btw-verhoging volledig doorberekend zal worden en de omzet vrijwel

hetzelfde blijft als voorheen. Bij een prijselasticiteit rond -2 is de vraag daarentegen sterk gevoelig voor prijsveranderingen. In dat geval kan een lage doorberekening van bijvoorbeeld 75% helpen om de daling in omzet te beperken doordat het aantal boekingen dan minder terugloopt. Ondernemers optimaliseren de prijs op basis van de winst en de winstmarge daalt indien een deel van de btw-verhoging niet wordt doorberekend aan de klant. Hierdoor is het waarschijnlijker dat de btw-verhoging in bepaalde mate wordt doorberekend.

Figuur 10. Omzetdaling toeristische overnachtingen bij btw-verhoging van 9% naar 21% voor verschillende prijselasticiteiten en mate van doorberekening

5.4 Verwachtingen sector vanuit interviews

Als laatste bespreken we verwachtingen die tijdens onze interviews met logies-vertegenwoordigers en -ondernemers zijn geuit ten aanzien van de impact op de prijs, vraag en omzetgevolgen van de btw-verhoging.

Bedrijven en belangenverenigingen verwachten dat een groot deel van de logies hun prijzen zullen verhogen als gevolg van de btw-verhoging. Het Ministerie van Financiën gaat uit van 75% doorberekening van de btw-verhoging op basis van de Evaluatie van Dialogic en Significant (2023) en de meeste partijen vonden dit een redelijke inschatting. Enkele belangenverenigingen verwachten wel dat de mate van doorberekening in sommige gevallen hoger zal zijn. De reden die hiervoor wordt gegeven is dat de kosten de afgelopen jaren al met 45% gestegen zijn (arbeid, verduurzaming, toeristenbelasting), waardoor de marges volgens de belangen nu al dun zijn. Voor zakelijke reizigers zullen prijzen (exclusief btw) van overnachtingen niet veranderen of zelfs zakken aangezien zij de btw kunnen aftrekken. Er zijn signalen dat logiesverstrekkers mogelijk hun prijzen zullen splitsen in posten waarvoor verschillende belastingtarieven, gelden om de belastingen te minimaliseren. Logiesbedrijven zouden geneigd kunnen zijn om de kosten voor bijvoorbeeld voedsel te verhogen en van overnachtingen te verlagen, omdat voedsel onder het verlaagde btw-tarief blijft vallen.

De vraag naar overnachtingen is volgens logiesbedrijven zeer gevoelig voor (lokale) economische omstandigheden. Een partij geeft aan dat bij een daling van het BBP de logiesindustrie onevenredig hard geraakt wordt, omdat het gezien wordt als luxe-uitgave. Mensen boeken kortere verblijven of zullen hun geld anders gaan uitgeven. Sommige partijen verwachten een elasticiteit van -0,75 of -1, en andere liefst -2 tot -3. Wanneer prijzen stijgen of de beschikbaarheid daalt is er sprake van overflow naar nabijgelegen

regio's. Vandaar dat ondernemers en belangenverenigingen verwachten dat de vraag in grensregio's meer zal dalen.

Grotere logiesverstrekkers hebben meer ruimte om een kostenstijging op te vangen door schaalvoordelen en kapitaal, terwijl kleinere logiesverstrekkers minder kunnen investeren en dus sneller hun prijs of service moeten aanpassen. Ook wordt verwacht dat budgethotels en regio-accommodaties harder worden geraakt dan luxehotels. Als gevolg zal het marktaandeel van hotelketens en luxehotels volgens de sector groeien en zullen kleinere logies en regio-accommodaties verdwijnen. Deze verandering is niet makkelijk omkeerbaar.

De logiessector is tegen de btw-verhoging op logies. Vanuit de sector worden desgevraagd wel voorstellen gedaan van maatregelen die de sector kunnen helpen. Denk hierbij aan het begrenzen van de gemeentelijke toeristenbelasting of aan het verder subsidiëren van duurzaamheidsinvesteringen.

6 Conclusie en monitoring

Uit de evaluatie van Dialogic en Significant (2023) kwam naar voren dat het verlaagde btw-tarief waarschijnlijk geen doelmatig instrument is om de consumptie van bemoegoederen te vergroten. Internationaal toerisme wordt waarschijnlijk in bepaalde mate gestimuleerd door het verlaagde btw-tarief, maar inmiddels zijn delen van Nederland (e.g. Amsterdam) juist bezig om toerisme terug te dringen. Daarnaast is het middel zeer ineffectief in het herverdelen van inkomens. Het verlaagde btw-tarief op logies komt namelijk vooral ten goede aan de hogere inkomens.

Het verlaagde btw-tarief op logies is waarschijnlijk niet doelmatig, maar de verhoging van het btw-tarief zal voor de sector waarschijnlijk een wezenlijke impact hebben. Het is de verwachting dat de btw-verhoging grotendeels zal worden doorberekend in de prijs en dat de vraag naar toeristische overnachtingen zal dalen, waardoor ook de omzet daalt. De econometrische analyse en het keuze-experiment die in deze impact analyse zijn uitgevoerd onderstrepen dat de impact op de omzetsdaling afhangt van het segment, de regio en het type vakantie.

Voor **monitoring** kunnen de gebruikte econometrische analyses van Significant APE herhaald worden om de impact van de btw-verhoging te schatten op de prijs en op de vraag naar overnachtingen. De mate waarin de btw-verhoging is doorberekend in de prijs kan dus berekend worden met behulp van een 'synthetische controlegroep' van prijsontwikkelingen in andere Europese landen die niet zijn geraakt door de btw-verhoging in Nederland. Data hiervoor zijn publiek beschikbaar op Eurostat en CBS.⁴⁷ Ten aanzien van de impact op de vraag naar overnachtingen kan eveneens publiek beschikbare CBS statline data gebruikt worden, waarbij er onder meer onderscheid gemaakt kan worden tussen regio (provincie) en woonland.⁴⁸ Vooral voor analyses op provincieniveau is een *interrupted time series* analyse waarschijnlijk het meest geschikt, omdat het niet eenvoudig is om hier een geschikte controlegroep voor te vinden.

⁴⁷ Prijsindexcijfers van verschillende productgroepen zijn op maandelijks niveau beschikbaar op Statline vanaf januari 1996: <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/83131ned/table?fromstatweb>. De oudste maandelijkse reeksen uit de Eurostat data zijn uit 1996:

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/prc_hicp_midx/default/table?lang=en.

⁴⁸ CBS, *Hotels; gasten, overnachtingen, woonland, regio*:

<https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/82061NED/table?fromstatweb>.

A. Bijlage keuze-experiment

Beschrijvende statistieken keuze-experiment enquête

De onderstaande tabel toont beschrijvende statistieken van respondenten die bij het SurveyMonkey-panel hebben deelgenomen aan het keuze-experiment.

Categorie	Alle respondenten		Nederland		Vlaanderen		Duitsland	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Totaal								
Totaal	2008	100%	1254	100%	250	100%	504	100%
Geslacht								
Man	1038	52%	652	52%	125	50%	261	52%
Vrouw	947	47%	579	46%	125	50%	243	48%
Onbekend	23	1%	23	2%		0%		0%
Leeftijd								
18 – 29	528	26%	290	23%	72	29%	166	33%
30 – 44	633	32%	409	33%	79	32%	145	29%
45 – 60	509	25%	308	25%	67	27%	134	27%
60 of ouder	315	16%	224	18%	32	13%	59	12%
Onbekend	23	1%	23	2%		0%		0%
Bruto-inkomen huishouden								
Minder dan € 10.000	120	6%	61	5%	9	4%	50	10%
€ 10.000 – € 19.999	164	8%	74	6%	24	10%	66	13%
€ 20.000 – € 29.999	238	12%	129	10%	33	13%	76	15%
€ 30.000 – € 39.999	319	16%	186	15%	43	17%	90	18%
€ 40.000 – € 49.999	288	14%	196	16%	34	14%	58	12%
€ 50.000 – € 74.999	363	18%	250	20%	40	16%	73	14%
€ 75.000 – € 99.999	243	12%	174	14%	29	12%	40	8%
€ 100.000 – € 199.999	136	7%	89	7%	17	7%	30	6%
€ 200.000 of meer	19	1%	13	1%	2	1%	4	1%
Weet ik niet / wil ik niet zeggen	118	6%	82	7%	19	8%	17	3%
Woonsituatie								
Alleen	489	24%	302	24%	48	19%	139	28%
Met partner, zonder kinderen	544	27%	355	28%	22	9%	134	27%
Met kind(eren), zonder partner	132	7%	75	6%	55	22%	35	7%
Met partner en kind(eren)	693	35%	438	35%	106	42%	149	30%
Studentenhuis / woongroep	38	2%	22	2%	3	1%	13	3%
Anders	112	6%	62	5%	16	6%	34	7%
Overnachtingen in Nederland afgelopen drie jaar								
0 keer	419	21%	202	16%	67	27%	150	30%
1 keer	417	21%	217	17%	64	26%	136	27%
2-3 keer	766	38%	496	40%	90	36%	180	36%
4-6 keer	277	14%	229	18%	19	8%	29	6%
7 keer of vaker	129	6%	110	9%	10	4%	9	2%
Kans op overnachting in NL de komende vijf jaar								
0% (geen kans)	162	8%	94	7%	28	11%	40	8%
1 – 25% (kleine kans)	275	14%	149	12%	44	18%	82	16%
26 – 50% (matige kans)	492	25%	292	23%	75	30%	125	25%
51 – 75% (grote kans)	608	30%	393	31%	54	22%	161	32%
76 – 100% (zeer grote kans)	471	23%	326	26%	49	20%	96	19%

Tabel 5. Kenmerken van respondenten. Respondenten uit Duitsland komen uit deelstaten die grenzen aan Nederland: Noordrijn-Westfalen of Nedersaksen.

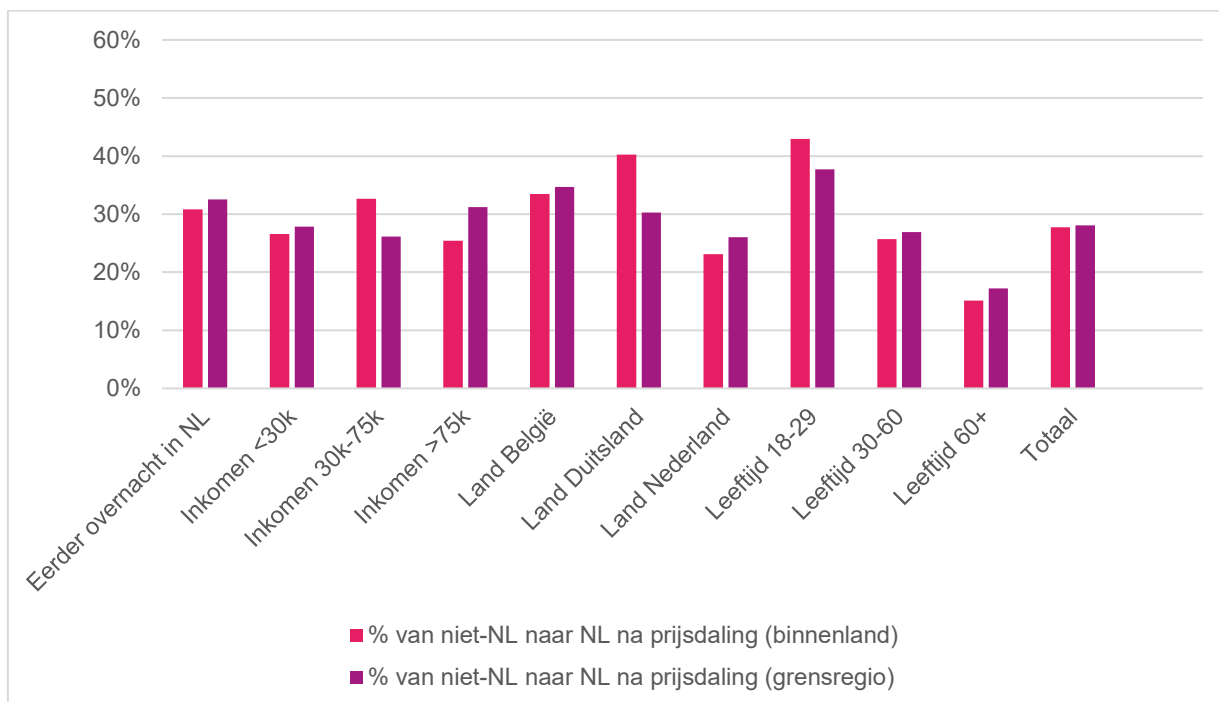
Vraagstijging als gevolg van prijsdaling onder respondenten die aanvankelijk niet voor een Nederlandse optie kozen

In de hoofdtekst hebben we laten zien hoe respondenten in het keuze-experiment reageren op een *prijsverhoging* nadat zij aanvankelijk voor een overnachting hebben gekozen. In deze bijlage tonen we hoe respondenten reageren op een *prijsverlaging* nadat zij in eerste instantie *niet* voor een Nederlandse optie hebben gekozen. Zij gaven dus aanvankelijk de voorkeur aan een buitenlandse optie of aan “niet boeken”. Bij de prijsverlaging zijn we ervan uitgegaan dat het btw-tarief is gedaald van 21% (oorspronkelijke prijzen) naar 9%. Dat komt dus neer op een prijsverlaging van 10%. Let op, in de hoofdtekst is de prijsverhoging, als gevolg van de btw-stijging van 9% naar 21%, gelijk aan 11%.

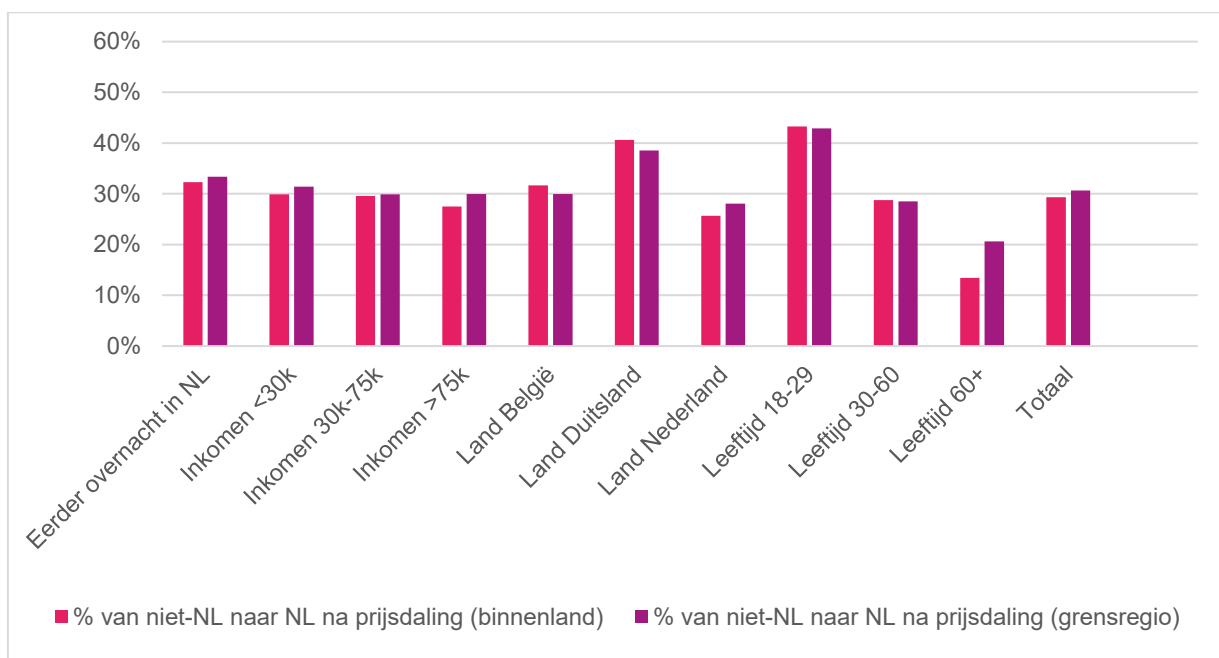
Figuur 11 en figuur 12 op de volgende pagina laten zien hoeveel procent van de respondenten die aanvankelijk niet voor een Nederlandse optie kozen, alsnog overstappen naar Nederland na een prijsdaling van 10%, voor respectievelijk stedentrips (hotelovernachting) en vakantieparken. Er zijn in dit geval verschillen waar te nemen tussen de verschillende subgroepen. We zien voor beide vakantietypen het volgende:

- a. Inkomen lijkt weinig invloed te hebben op prijsgevoeligheid;
- b. De jongere leeftijdsgroep (18 t/m 29 jaar) toont een hogere bereidheid om na de prijsverlaging naar Nederland over te stappen;
- c. Daarentegen zijn respondenten van 60 jaar en ouder minder geneigd om na een prijsdaling alsnog voor Nederland te kiezen, wat wijst op een lagere prijsgevoeligheid binnen deze groep;
- d. Bovendien valt op dat buitenlandse toeristen gevoeliger zijn voor prijsdalingen dan Nederlandse toeristen: zij maken vaker de overstap naar een Nederlandse optie na een prijsverlaging. Mogelijk laten zij hun keuze voor een overnachting in Nederland sterker afhangen van de prijs, terwijl Nederlanders vaker al vaste voorkeuren hebben.

De verschillen tussen grensregio's en niet-grensregio's zijn beperkt. Er zijn geen duidelijke aanwijzingen voor structurele grenseffecten bij stedentrips of vakantieparken.

Figuur 11. Percentages van respondenten die na prijsverlaging van Nederlandse hotel prijzen voor een overnachting kiezen in een Nederlandse stad, waar zij **aanvankelijk niet kozen voor een hotelovernachting in een Nederlandse stad**. De grafiek toont verschillende dwarsdoorsnedes van de populatie, uitgesplitst naar grensregio en binnenland.

Figuur 12. Percentages van respondenten die na prijsverlaging van Nederlandse vakantiepark prijzen voor Nederlandse vakantiepark kiezen, waar zij **aanvankelijk niet voor een Nederlandse vakantiepark** kozen. De grafiek toont verschillende dwarsdoorsnedes van de populatie, uitgesplitst naar grensregio en binnenland.

Effecten verhoging btw-tarief voor de hotelsector

Eindrapport

TITEL

Effecten verhoging btw-tarief voor de hotelsector

DATUM

27 maart 2025

STATUS RAPPORT

Eindrapport

OPDRACHTGEVER

Koninklijke Horeca Nederland

PROJECTTEAM DECISIO

Menno de Pater

Freek Lier

Sander ten Hove

PROJECTTEAM CELTH

Sasja Vermeulen

John Hornsby

CONTACTGEGEVENS DECISIO | ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

Valkenburgerstraat 212

1011 ND Amsterdam

T 020 – 67 00 562

E info@decisio.nl

I www.decisio.nl

CONTACTGEGEVENS CELTH | CENTRE OF EXPERTISE LEISURE, TOURISM AND HOSPITALITY

Mgr. Hopmansstraat 2

4817 JS Breda

E info@celth.nl

I www.celth.nl

Inhoudsopgave

Samenvatting	I
1. Inleiding	1
1.1 Aanleiding	1
1.2 Afbakening	2
1.3 Leeswijzer	3
2. Theoretische achtergrond	4
2.1 Effecten btw-verhoging	4
2.2 Prijselasticiteiten	7
2.3 Substitutie	10
2.4 Te hanteren aannames	12
3. Marktschets	13
3.1 Nederlandse hotelmarkt	13
3.2 Levensvatbaarheid hotelsector	24
3.3 Toeristische bestedingen door hotelgasten	29
4. Effecten op hotelmarkt	30
4.1 Beschrijving impactmodel	30
4.2 Effecten verhoging btw-tarief op de hotelsector	31
4.3 Effecten regionale toeristische economie	38
4.4 Effecten op de Nederlandse economie	40
4.5 Gevoeligheidsanalyses	45
5. Conclusies	49
Bijlage 1. Achtergronden	52
Bijlage 2. Schema impact verhoging btw hotelmarkt	62

Samenvatting

In Nederland geldt momenteel het verlaagd btw-tarief van 9 procent op logies. Het kabinet heeft besloten om dit btw-tarief te verhogen naar 21 procent om de belastinginkomsten te verhogen en het belastingstelsel te vereenvoudigen. De beoogde btw-verhoging zou moeten ingaan per 1 januari 2026. In opdracht van Koninklijke Horeca Nederland onderzochten het Centre of Expertise leisure, tourism & hospitality (CELTH) en Decisio de impact op de sector.

Uit dit onderzoek is te concluderen dat:

1. De btw-verhoging levert het Rijk naar verwachting minder op dan begroot. Waar het Rijk uitging van naar schatting 364 miljoen euro aan belastingopbrengsten vanuit de hotelbranche door de btw-verhoging, blijft dit in onze analyse beperkt circa 250 miljoen euro. Daarbij hanteren we dezelfde aannames voor de prijselasticiteit en doorrekening naar de gast als het Rijk heeft gehanteerd. We hebben geen detailuitsplitsing van de opbouw van de btw-doorrekening van het Rijk, maar we verwachten dat het verschil vooral komt door:
 - a. De btw-verhoging is alleen van toepassing op het deel kamerprijs en niet de overige inkomsten van het hotel.
 - b. Zakelijke gasten vorderen hun btw terug.
 - c. De winstbelasting neemt af, doordat marges van hotels dalen.
2. Om deze 250 miljoen euro aan belasting op te halen, loopt het Nederlandse bedrijfsleven circa 400 miljoen euro aan omzet mis. De omzet van hotels daalt met 340 miljoen euro, die van overige toeristische bedrijven met 120 miljoen euro. Daar staat 60 miljoen tegenover van Nederlandse toeristen die hun geld niet meer op vakantie aan een hotel, maar elders in Nederland uitgeven. Ook lopen de Nederlandse gemeenten 20 miljoen euro aan toeristenbelasting mis.
3. Belangrijk is dat de btw-verhoging leidt tot minder bestedingen door buitenlandse toeristen. Nederlandse toeristen die niet langer in een hotel overnachten, geven hun geld grotendeels uit aan iets anders in Nederland. Buitenlandse toeristen geven hun geld niet meer uit in Nederland. We verwachten dat de bestedingen in Nederland met bijna 100 miljoen euro per jaar dalen, doordat buitenlandse toeristen wegblijven als gevolg van de prijsverhoging.
4. De btw-verhoging raakt niet alle hotels even hard. Het 4- en 5-sterrensegment in de grote steden met een groot aandeel zakelijke gasten, wordt minder hard geraakt dan het budgetsegment met veel toeristische gasten. Het budgetsegment vervult bovendien ook een belangrijke functie

voor schoolreizen en verenigingen. Voor een grote groep wordt het aantrekkelijker om met de bus een uurtje verder te rijden, als de overnachting daar aanzienlijk goedkoper is. Of er wordt besloten om niet of minder lang te overnachten om binnen budget te blijven.

5. We verwachten dat de impact in de grensregio's en buiten de grote steden het grootst is. Buiten de grote steden is het aandeel zakelijk toerisme laag en in de grensregio's is er meer concurrentie van buitenlandse hotels die een lager btw-tarief kennen. Het btw-tarief van 9% ligt al boven dat van België en Duitsland. Met een tarief van 21% worden de verschillen nog groter.
6. Als hotels niet in hun kosten snijden, is de verwachting dat de winsten van hotels gemiddeld met 35 procent dalen. Er zijn daarbij grote verschillen in impacts van de btw-verhoging, afhankelijk van het hotelsegment, regio en samenstelling van gasten. Voor sommige hotels is een rendabele exploitatie niet mogelijk, voor andere hotels blijft de impact beperkt. We verwachten vooral een grote impact voor hotels zonder (of met een beperkt aandeel) zakelijke gasten in het lagere segment. Hun marges zijn kleiner en hun gasten prijsgevoeliger. Uit onze voorbeeldberekening blijkt dat een daling van de winstmarge met 70 tot 80 procent voor deze categorie hotels niet valt uit te sluiten. Daarmee komen noodzakelijke investeringen in vernieuwing en verduurzaming en de levensvatbaarheid van een grote groep hotels in gevaar.
7. Wanneer hotels volledig verdwijnen uit een toeristische regio heeft dat een grote impact. We zien dat voor iedere euro die een hotel misloopt door terugloop in het aantal overnachtingen, de regionale bedrijvigheid circa 60 cent aan inkomsten mist doordat het hotel ook minder inkoopt in de regio én gasten geen geld uitgeven aan vervoer, uitjes, horeca en detailhandel.
8. Naast de directe economische impact zijn er ook andere impacts. Hotels vervullen functies in het behoud van cultureel erfgoed (landhuizen, kastelen, historische panden) en spelen in kleinere steden en dorpen vaak een rol in de sociale cohesie: als café, restaurant, vergaderlocatie of feestzaal voor inwoners en verenigingen. En om organisatoren, deelnemers en bezoekers van evenementen te huisvesten. Wanneer investeringen achterblijven, zullen ook deze functies onder druk komen te staan.
9. Het hogere btw-tarief voor logies maakt het belastingstelsel niet eenvoudiger. Het is aannemelijk dat hoteliers creatief zullen zijn in hun prijsstrategie om zoveel mogelijk posten (binnen de grenzen van wat wettelijk kan) onder het lage tarief te laten vallen. Dit maakt controle door de belastingdienst complexer en drukt mogelijk de verwachte btw-opbrengsten nog verder dan berekend (in onze berekeningen zijn we niet uitgegaan van andere prijsstrategieën). Administratieve lasten stijgen.

10. In onze berekening is geen rekening gehouden met koopkrachtmaatregelen, investeringen of vermeden bezuinigingen door de staat die mogelijk worden door de hogere btw-inkomsten. Specifiek is ingezoomd op de gevolgen voor de sector waar de belastinginkomsten vandaan moeten komen. Belangrijk is te vermelden dat hotels naar verwachting minder profiteren van de inkomensmaatregelen dan andere sectoren: een groot deel van hun gasten zijn buitenlands en die ontvangen geen vorm van inkomenscompensatie. Daarnaast zijn voor de impactberekeningen op nationaal niveau conservatieve aannames gedaan voor Nederlandse gasten die uitwijken naar het buitenland en buitenlandse gasten die besparen op hun overige bestedingen tijdens hun verblijf door de hogere overnachtingsprijs: beiden zijn op nul verondersteld. Gevoeligheidsanalyses met andere aannames over de prijsgevoeligheid van hotelgasten en de doorberekening van de btw-verhoging in de overnachtingsprijs leiden wel tot andere getallen, maar niet tot andere conclusies.

De Nederlandse hotelmarkt is direct goed voor bijna 100 duizend banen

De Nederlandse hotelmarkt, goed voor zo'n 65 miljoen hotelovernachtingen in een jaar, draagt met een omzet van circa 7,7 miljard euro voor 0,4% bij aan het Nederlandse BBP. Hiermee heeft de sector een toegevoegde waarde van 3,8 miljard euro. Met in totaal circa 97 duizend personen werkzaam in de hotelsector draagt het ook voor 0,8% bij aan de werkgelegenheid (in FTE) in het land. Gasten die een hotel bezoeken, besteden bovendien lokaal nog eens circa 3 miljard euro buiten het hotel aan horeca, detailhandel, activiteiten en vervoer.

De Amsterdamse markt kijkt af van de rest van Nederland

Het aantal hotelovernachtingen is de afgelopen jaren (2012-2024) gestegen, uitgezonderd de coronaperiode. Het buitenlandse bezoek groeide sneller (93% in deze periode) dan in het binnenlandse bezoek (61%). Deze toename van buitenlandse toeristen heeft met name impact op de hotels in Amsterdam: hier is 80% van de hotelgasten internationaal, vergeleken met 40% in de rest van Nederland. Het aandeel zakelijke gasten ligt in Amsterdam juist aanzienlijk lager dan in de rest van Nederland. Amsterdam is met een aandeel in het hotelaanbod van circa 30 procent, het afwijkende profiel van de hotelgast en het afwijkende hotelbeleid van de stad een markt op zich.

Methodiek

Om de impact van de btw-verhoging te bereken hebben we een model ontwikkeld waarin de reactie van de hoteliers (welk deel van de btw-verhoging rekenen zij door in hun prijs?) en de toerist (hoe reageren ze op een prijsverhoging?) bepalend is voor de impact op economie. De

prijselasticiteit is ingeschat op -0,75, dat wil zeggen dat voor iedere procent prijsverhoging het aantal hotelovernachtingen met 0,75% afneemt. Daarnaast is aangenomen dat hoteliers 75% van de btw-verhoging doorrekenen in hun prijs en de rest ten koste gaat van hun marge. Deze uitgangspunten sluiten aan bij de aannames die het Rijk ook heeft gedaan in haar doorrekening. Met deze aannames is beschouwd wat de impact op het aantal overnachtingen is, de bestedingen en daarmee de omzet (excl. btw) en btw-afdrachten van hotels, de rest van de toeristische sector en zogenaamde substitutie van toeristen die door de hogere btw minder aan andere zaken kunnen besteden, of juist meer doordat ze niet meer overnachten in een hotel. Niet is doorgerekend wat de impact is van het Rijk en de wijze waarop zij de opgehaalde btw weer zal besteden.

Hotels verliezen 340 miljoen euro aan omzet, winstmarge onder de 7 procent

We verwachten dat de prijsstijging als gevolg van de btw-verhoging leidt tot een daling van het aantal toeristische overnachtingen met 6,2%. Het aantal zakelijke overnachtingen stijgt mogelijk zelfs licht, als hoteliers niet de volledige btw-verhoging doorrekenen in de prijs. Zakelijke gasten betalen immers de prijs exclusief btw. De hotelomzet (excl. btw) daalt naar verwachting met circa **€ 340 miljoen euro**. Voor het grootste deel is dat de kameromzet: er komen minder gasten en hotels rekenen niet de volledige btw door en verlagen dus hun prijs exclusief btw. Maar ook de omzet uit eten en drinken en overige activiteiten daalt: gasten die niet komen slapen, komen immers ook niet eten en drinken. Een groot deel gaat ten koste van de winst: hotels kunnen (zonder hun bedrijfsvoering structureel aan te passen) de kosten met circa 100 miljoen euro terugbrengen bij deze daling in gasten. Dat betekent dat hun winsten met circa 240 miljoen euro dalen. De marges dalen met 35 procent, van de huidige gezonde 10 procent naar minder dan 7 procent. Belangrijk is te vermelden dat dit gemiddelden zijn. Per hotel en regio zijn de verschillen groot: het hogere segment in de Randstad met veel zakelijke overnachtingen wordt beperkt geraakt. Het lagere segment met vooral niet-zakelijke gasten in de grensregio wordt het hardst geraakt.

Tabel S 1 Impact op de hotelsector (in mln. euro per jaar)

Totale effect hotelsector	Amsterdam	Rest Nederland	Totaal
Impact op omzet hotelsector (excl. btw)	-€ 120	-€ 222	-€ 342
Impact op winsten (voor belasting)	-€ 85	-€ 159	-€ 244

Groot deel btw wordt teruggevraagd door zakelijke reizigers

De hotels gaan in eerste instantie € 447 miljoen euro aan extra btw afdragen aan het Rijk. Zakelijke gasten kunnen echter hun btw terugvorderen. En ook de winstbelasting neemt af door de lagere marges van de hotels en terugloop in gasten. Hierdoor verwachten we dat de hotels uiteindelijk circa € 250 miljoen euro extra aan belasting gaan betalen.

Tabel S 2 Impact op de Rijksbelastingen (in mln. euro per jaar)

Belastingen Rijk hotels	Amsterdam	Rest Nederland	Totaal
btw-inkomsten hotels 2023	€ 178	€ 458	€ 636
btw-inkomsten hotels na btw-verhoging	€ 330	€ 753	€ 1.082
Verandering btw-inkomsten	€ 152	€ 295	€ 447
btw-teruggaaf zakelijke overnachters 2023	€ 31	€ 146	€ 177
btw-teruggaaf zakelijke overnachters na btw-verhoging	€ 61	€ 254	€ 315
Netto btw-afdrachten hotels 2023	€ 147	€ 312	€ 459
Netto btw-afdrachten hotels na btw-verhoging	€ 269	€ 499	€ 768
Verandering netto btw-afdrachten	€ 122	€ 187	€ 309
Winstbelasting 2023	€ 44	€ 122	€ 166
Winstbelasting na btw-verhoging	€ 25	€ 86	€ 111
Verandering winstbelasting	-€ 19	-€ 36	-€ 55
Totale verandering inkomsten Rijksoverheid	€ 102	€ 151	€ 254

Een euro besteed in een hotel, is 1,60 euro voor de regio

De verhoging van de btw voor de hotelsector raakt niet alleen de hotels, maar ook aanpalende toeristische sectoren. Toeristen die wegblijven geven ook geen geld meer uit bij restaurants, detailhandel, attracties en musea. En de toeristische sector koopt ook minder goederen en diensten in bij toeleveranciers. Met name voor regio's die sterk van toerisme afhankelijk zijn, heeft dat impact.

In totaal schatten we in dat de btw-verhoging tot ongeveer **118 miljoen euro** minder aan lokale bestedingen door toeristen leidt en nog **100 miljoen euro** doordat de hotels en de overige toeristische sector minder lokaal inkoopt bij toeleveranciers. Iedere euro die een hotel misloopt, kost de regio nog eens 60 cent aan deze extra misgelopen omzet. De regio's waar toerisme wegblijft, lopen dus bovenop de 340 miljoen euro aan omzet van hotels nog eens 220 miljoen inkomsten mis bij de overige regionale bedrijvigheid. Ook gemeenten lopen toeristenbelasting mis: in totaal 20 miljoen euro. Vooral gemeente Amsterdam met een hoge toeristenbelasting wordt geraakt.

Nederlands bedrijfsleven loopt bijna 400 miljoen euro mis

Het binnenlandse toerisme dat niet langer geld aan een hotel uitgeeft, zal dit aan iets anders doen. Dat heet substitutie. De substitutie gaat ook gepaard met btw-opbrengsten. Buitenlandse toeristen die wegblijven zullen ook hun geld elders besteden, maar doen dat niet in Nederland. Nederland loopt daardoor circa 100 miljoen euro aan buitenlandse bestedingen mis. Uiteindelijk resulteert het onderstaande overzicht voor de bestedingen in de Nederlandse economie. De omzet van het Nederlandse bedrijfsleven daalt met **391 miljoen euro**, om voor het Rijk circa **250 miljoen euro** aan extra belasting op te halen. Als ook rekening

gehouden wordt met de toeristenbelasting gaat het om **228 miljoen euro** aan extra belastinginkomsten voor de gezamenlijke Nederlandse overheden.

Tabel S 3 Totale impacts op bestedingen en belastingen (in mln. euro per jaar)

Impact	Nederland
Impact op omzet hotelsector (excl. btw)	-€ 342
Impact op overige toeristische sectoren tijdens vakantie/reis (excl. btw)	-€ 118
Substitutie bestedingen elders in Nederland (excl. btw)	€ 69
Totale impact omzet Nederlandse bedrijven	-€ 391
Impact op btw-inkomsten hotelsector (incl. teruggaaf zakelijke reizigers)	€ 309
Impact op btw-inkomsten overige toeristische sectoren	-€ 16
Impact op btw-inkomsten als gevolg van substitutie	€ 10
Impact op winstbelasting hotels	-€ 55
Impact op toeristenbelasting hotels	-€ 21
Totale verandering belastinginkomsten	€ 228

De verandering in bestedingen heeft ook impact op de toegevoegde waarde en de werkgelegenheid die het Nederlandse bedrijfsleven genereert. De totale impact bedraagt ongeveer €300 miljoen aan toegevoegde waarde en een verlies van 1.500 voltijdsbanen (FTE).

Tabel S 4: Impact op de toegevoegde waarde (mln. €) en werkgelegenheid

Impact	Nederland
Verandering toegevoegde waarde hotelsector	-€ 281
Verandering werkgelegenheid hotelsector (FTE)	-950
Verandering toegevoegde waarde overige toeristische sectoren	-€ 48
Verandering werkgelegenheid overige toeristische sectoren (FTE)	-750
Verandering toegevoegde waarde overige sectoren als gevolg van substitutie	22
Verandering werkgelegenheid overige sectoren als gevolg van substitutie (FTE)	210
Verandering toegevoegde waarde (in basisprijzen)¹ Nederlandse bedrijven totaal	-€ 307
Verandering werkgelegenheid bij Nederlandse bedrijven totaal (FTE)	-1.490

Achteruitgang internationale concurrentiepositie is een permanent effect

Toerisme is een sector die bovengemiddeld veel buitenlandse bestedingen uitlokt. Daarmee is het de verwachting dat ook op lange termijn er een netto

¹ Basisprijzen zijn de prijzen exclusief te productgebonden belastingen, zoals btw en de toeristenbelasting. In marktprijzen waarbij positieve effecten op de belastingen meegenomen worden is de impact circa 25 miljoen euro negatief.

welvaartseffect is van het verlies aan toeristische bestedingen. Ook als de arbeidsmarkt zich herstelt en mensen uit de toeristische sector ander werk hebben, treedt er naar verwachting een welvaartsverlies op.

Maatschappelijke impacts

Hotels zijn er in vele soorten en maten. En ook het belang van een hotel voor een regio kan verschillen. Er zijn hotels die een belangrijke bijdrage leveren aan het behoud van historische panden. In sommige kernen kan het hotel ook het enige restaurant zijn, of de locatie voor feesten en partijen, en daarmee een belangrijke functie vervullen. Als een dergelijke functie wegvalt, heeft dat impact op de totale leefbaarheid van een dorp. Het goedkopere segment zoals de hostels, speelt een belangrijke rol voor schoolreizen, familie-uitjes of uitjes van sportverenigingen. Deze vervullen dus op zich een maatschappelijke functie.

En naast deze directe maatschappelijke belangen geldt ook het indirecte belang dat samenhangt met het directe economische belang. Regio's die sterk van toerisme afhankelijk zijn worden in brede zin minder aantrekkelijk als er minder toeristen komen voor alle soorten bedrijven. Wanneer de regionale werkgelegenheid afneemt, komt ook het totale voorzieningenniveau van scholen, winkels, huisartsen, etc. onder druk te staan. Hotels zijn niet alleen een luxe goed, maar kunnen ook van grotere betekenis zijn voor regio's en maatschappelijke instellingen.

Risico's en onzekerheden

De berekeningen in dit onderzoek zijn gebaseerd op een aantal aannames. En ze zijn uitgevoerd voor de Nederlandse markt als geheel. In praktijk verwachten we grote verschillen in de impact tussen regio's en hotelsegmenten, waarbij de grensregio harder geraakt zal worden dan de Randstad. Ten eerste doordat het btw-tarief in Duitsland en België lager is en dus de concurrentie steviger. Ten tweede doordat in de grote steden (met uitzondering van Amsterdam) het zakelijk segment belangrijker is en zakelijk gasten maar beperkt geraakt worden door de btw-verhoging. Tot slot heeft het goedkopere segment nu al lagere winstmarges: een gezonde bedrijfsvoering komt dan ook het snelst onder druk te staan.

Een aantal belangrijke aannames hebben we getoetst. Deze beïnvloeden de getallen maar niet de conclusies. We hebben in het kader van dit onderzoek geen beschikking gehad over de volledige uitwerking van de berekeningen van het Rijk. Verschillen in de verwachte opbrengsten, kunnen we dan ook niet herleiden.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

In Nederland geldt momenteel het verlaagd btw-tarief van 9 procent op logies. Het kabinet heeft besloten om dit btw-tarief te verhogen naar 21 procent om de belastinginkomsten te verhogen en het belastingstelsel te vereenvoudigen. De beoogde btw-verhoging zou moeten ingaan per 1 januari 2026. In opdracht van Koninklijke Horeca Nederland onderzochten het Centre of Expertise leisure, tourism & hospitality (CELTH) en Decisio de impact op de sector.

Brancheorganisaties zoals Koninklijke Horecasector Nederland (KHN) vrezen dat de stijging van het btw-tarief nadelige gevolgen heeft voor de sector, burgers en de samenleving. Zij vrezen dat de afschaffing van het verlaagd btw-tarief zal zorgen voor een daling in de omzet en werkgelegenheid bij hotels en pensions. KHN heeft Decisio en Centre of Expertise leisure, tourism & hospitality (CELTH) gevraagd om onderzoek te doen naar de economische gevolgen van de verhoging van de btw op logies: voor de hotelsector en daarbuiten.

Overwegingen bij verhoging btw-tarief

In 2023 heeft Dialogic een evaluatie² van het verlaagde btw-tarief uitgevoerd. Hierin is per productgroep onderzoek gedaan naar de doeltreffendheid en doelmatigheid van het verlaagd btw-tarief als beleidsinstrument. De onderzoekers concluderen in de evaluatie dat het voor de verschillende productgroepen moeilijk is om vast te stellen of het verlaagd btw-tarief doeltreffend en doelmatig is. Laat staan dat de informatie voor handen is om dit te kunnen kwantificeren. Daarnaast zijn de beleidsdoelstellingen volgens de onderzoekers vaak lastig te operationaliseren. Naar aanleiding van de evaluatie is een ambtelijke fichebundel opgesteld³. Fiche 20 is relevant voor dit onderzoek en gaat over logiesverstrekking en campings. In dit fiche wordt aangegeven dat het verlaagde btw-tarief waarschijnlijk doeltreffend is voor de doelstellingen het stimuleren van (internationaal) toerisme en het ondersteunen van de sector. De doelmatigheid kon niet worden vastgesteld. Een verlaagd btw-tarief is in brede zin (vrij vrijwel alle goederen en diensten) niet effectief om de minder draagkrachtigen te ontzien: huishoudens met hogere inkomens consumeren meer en profiteren dus ook sterker van een verlaagd btw-tarief.

In de ambtelijke fichebundel zijn in grote lijnen de conclusies uit de evaluatie van het verlaagd btw-tarief herhaald. Voor logies staat beschreven dat de doelmatigheid en doeltreffendheid van het verlaagd btw-tarief moeilijk kan worden vastgesteld. Verder wordt vermeld dat Nederland uit de pas zou lopen met andere landen in Europa bij afschaffing van het verlaagd btw-tarief.

² Dialogic en Significant APE (2023). Evaluatie van het verlaagde btw-tarief.

³ Ministerie van Financiën (2023). Ambtelijke fichebundel naar aanleiding van de evaluatie van het verlaagde btw-tarief.

In de ambtelijke fichebundel is een aantal doorrekeningen gedaan. De belangrijkste uitgangspunten en conclusies uit deze doorrekeningen zetten we hieronder uiteen. We toetsen deze conclusies in het voorliggende onderzoek:

De afschaffing van het verlaagde btw-tarief zal substantieel worden doorgegeven in een prijsverhoging (70% tot 80%), wat zal leiden tot een circa 8% hogere prijs voor consumenten. De prijsverhoging komt grotendeels voor rekening van binnenlandse toeristen: in niet-coronajaren waren binnenlandse toeristen goed voor circa 60-65% van de totale toeristische bestedingen. De overige 35-40% komt voor rekening van buitenlandse toeristen. In 2015 besteedden huishoudens gemiddeld 1,6% van hun budget aan logies. Zonder compenserend beleid leidt de prijsstijging tot een beperkte koopkrachtverslechtering van zo'n 0,1%. Voor hogere inkomens is het koopkrachtverlies groter (0,2%) aangezien zij relatief meer uitgeven aan logies. Schattingen van de prijselasticiteit variëren tussen -0,5 en -1,2, afhankelijk van het type logies⁴. Uitgaande van een prijselasticiteit van -0,75, betekent een prijsstijging van 9% dat de vraag naar logies met 6,75% zou afnemen. Op basis van de aannames over de afwenteling en de prijselasticiteit leidt een verhoging van het tarief van 9% naar 21% tot een omzetverlies van 9%.

1.2 Afbakening

In een recent onderzoek⁵ uitgevoerd door Ginder in opdracht van Hiswa-Recron is al onderzocht wat de maatschappelijke effecten van de btw-verhoging zijn voor de totale logiessector en is inzicht gegeven in de bestedingen van overnachtende toeristen. Dit onderzoek richt zich specifiek op de hotelsector. Daarbij maken we een onderscheid tussen verschillende hotelsegmenten (Amsterdam vs. rest van Nederland, luxere en budget segment) en beschouwen we de keteneffecten. In hoeverre worden andere sectoren geraakt door de btw-verhoging?

We maken in dit rapport onderscheid tussen de regio Amsterdam en de rest van Nederland. Dit omdat de bezoekerssamenstelling van de regio Amsterdam en ook het prijsniveau significant afwijkt van het Nederlandse gemiddelde. Amsterdam is een markt op zich: Amsterdam is goed voor circa 30 procent van de overnachtingen en aanbod van hotelkamers in Nederland. Meer dan 80 procent van de buitenlandse (niet-zakelijke) toeristen die landen op Schiphol, verblijft in Amsterdam⁶.

We houden geen rekening met alternatieve koopkrachtmaatregelen. De btw-verhoging leidt ertoe dat andere belastingen niet verhoogd hoeven te worden of dat het Rijk minder hoeft te bezuinigen. Deze doorwerking laten we buiten beschouwing.

⁴ Dialogic en Significant APE (2023). Evaluatie van het verlaagde btw-tarief.

⁵ Ginder (2024), Maatschappelijk en economisch effect btw-verhoging logies

⁶ Decisio (2023), Netto bestedingseffecten van luchtreizigers

1.3 Leeswijzer

In deze rapportage maken we de effecten van de aangekondigde btw-verhoging inzichtelijk voor hotels en pensions. In hoofdstuk 2 leggen we een theoretische basis over welke effecten we verwachten op basis van economische theorie en vanuit het Ginder-onderzoek. Dit vullen we aan met bevindingen vanuit de literatuur en de gevolgen van de btw-verhoging in andere sectoren. Vervolgens berekenen we de effecten van de btw-verhoging op hotels en pensions. We maken in ieder geval het effect op de omzet, werkgelegenheid en belastinginkomsten inzichtelijk en doen dit ook voor de indirecte effecten op aanpalende sectoren. Vervolgens toetsen we de resultaten aan de hand van verschillende gevoeligheidsanalyses. Tot slot sluiten we af met een overzicht van de resultaten voor alle sectoren en trekken we conclusies.

2. Theoretische achtergrond

In dit hoofdstuk beschrijven we de theoretische achtergrond van de effecten van de verhoging van het btw-tarief voor logies van 9 naar 21 procent. Op basis hiervan stellen we de uitgangspunten vast die de basis vormen voor het berekenen van de effecten op de omzet, werkgelegenheid en de belastinginkomsten.

2.1 Effecten btw-verhoging

De algemene economische theorie schrijft voor dat bij een hogere prijs van een product de vraag afneemt. Consumenten zullen hun budget anders moeten verdelen en minder van het product kopen. Daarmee daalt de afzet van verkopende partijen, in dit geval de hotelsector. Als hotels en pensions willen voorkomen dat de afzet te sterk daalt, kunnen ze ervoor kiezen de btw-verhoging zelf op te vangen door de prijs (exclusief btw) van het product te verlagen, waardoor de prijs inclusief btw minder sterk of helemaal niet stijgt. De omzet (exclusief btw) van hotels en pensions neemt dan door een lagere prijs (excl. btw) en/of lagere afzet (minder overnachtingen) alsnog af.

Dat betekent dat hotels in de kosten zullen moeten snijden of met een lager bedrijfsresultaat genoegen moeten nemen. Als het bedrijfsresultaat bescheiden is en kostenbesparingen onvoldoende mogelijk blijken, kunnen er zelfs faillissementen ontstaan. Voor het inschatten van de effecten van een btw-verhoging voor hotels en pensions zijn twee principes leidend. Ten eerste de mate waarin een hotel of pension het btw-tarief doorbelast aan de consument. Ten tweede de mate waarin de consument gevoelig is voor een prijsverandering (de prijselasticiteit). Deze twee aspecten hangen overigens met elkaar samen: is de consument zeer prijsgevoelig (de vraag is elastisch), dan zullen hoteliers meer hun best doen de prijzen laag te houden en een groter deel van de btw-verhoging voor eigen rekening te nemen. Is de consument niet prijsgevoelig (de vraag is inelastisch), dan zal de hotelier de btw-verhoging eerder doorbelasten. In de volgende paragrafen gaan we hier nader op in.

beschreven. Italiaans onderzoek⁷ uit 2010 waarin het effect van een verlaging van het btw-tarief van 10% naar 5% voor de horecasector werd doorgerekend, laat zien dat een btw-verlaging niet volledig doorgerekend zou worden in de prijs. Ook onderzoek uit Ierland laat zien dat een btw-verlaging deels werd doorberekend in de prijs, maar niet volledig.⁸ Ander onderzoek⁹ bevestigt dit: btw-verlagingen worden nooit volledig doorgerekend aan de klant (maximaal 82%, maar soms zelfs vrijwel niet). Ditzelfde onderzoek meldt dat bij btw-verhogingen gemiddeld een groter deel wordt doorberekend aan de klant. Er zijn zelfs voorbeelden waarbij een btw-verhoging heeft geleid tot prijsstijgingen die de btw-verhoging overtroffen. In Ierland is de btw op overnachtingen in de afgelopen 20 jaar een aantal keer verlaagd en verhoogd. Onderzoeken hiernaar laten structureel zien dat toerisme, werkgelegenheid en winstgevendheid afnemen bij een prijsverhoging en toenemen bij een prijsverlaging. De exacte mate waarin dit gebeurt verschilt en buitenlandse situaties zijn waarschijnlijk niet 1 op 1 toepasbaar op de Nederlandse situatie. Het uiteindelijke effect is zeer marktspecifiek. Het effect van een btw-verandering op de hotelprijs is sterk afhankelijk van de prijselasticiteit van vraag en aanbod.

Daarbij geldt dat in Nederland niet gesproken kan worden van één hotelsector. In de Randstad bij vier- en vijfsterrenhotels met veel zakelijke overnachtingen, is het aannemelijk dat een verhoging van het btw-tarief voor een groter deel wordt doorgerekend in de prijzen dan in regio's dicht bij grens en waar vooral toeristisch bezoek komt. Zakelijke bezoekers zijn minder prijsgevoelig én kunnen btw terugvragen. Amsterdam is daarnaast een markt op zich. Amsterdam trekt een volledig andere doelgroep dan de rest van Nederland: meer dan 80 procent is een buitenlandse bezoeker en een groot deel daarvan komt zelfs van buiten Europa. De hotelprijs vormt voor deze groep een kleiner deel van het reisbudget dan voor Nederlandse hotelbezoekers: de impact van een hogere hotelprijs op de totale vakantiekosten is dan beperkt. Anderzijds: deze groep heeft ook meer uitwijkmogelijkheden naar andere landen en er is concurrentie van andere Europese hoofdsteden. Amsterdam trekt veel toeristische bezoekers zonder zakelijk motief. Veel van de intercontinentale bezoekers willen Europa bezoeken. Amsterdam is dan een van de mogelijkheden¹⁰. De intercontinentale reismarkt is bovendien nog niet op het niveau van voor corona: zat in 2019 een groot deel van de Amsterdamse hotels bijna het gehele jaar vol, inmiddels wijkt de bezettingsgraad in Amsterdam niet meer af van het Nederlandse gemiddelde. Tot slot heeft Amsterdam een afwijkend hotelbeleid. Enerzijds is er de hotelstop, waardoor binnen

⁷ Manente, M., & Zanette, M. (2010). MACROECONOMIC EFFECTS OF A VAT REDUCTION IN THE ITALIAN HOTELS & RESTAURANTS INDUSTRY. *Economic Systems Research*, 22(4), 407–425. <https://doi.org/10.1080/09535314.2010.526927>

⁸ Indecon (2017), Impact of the VAT Reduction on Irish Tourism and Tourism Employment

⁹ Ministry of Finance, Malta (2009), The Impact of a Reduced Rate of VAT on Restaurants

¹⁰ Decisio (2023), Netto bestedingseffecten van luchtreizigers

Amsterdam concurrentie wordt beperkt en zittende hotels hun prijzen eenvoudiger kunnen verhogen. Maar anderzijds heeft Amsterdam de hoogste toeristenbelasting van Europa, waarmee mogelijkheden om prijsverhogingen te absorberen zijn uitgehold en de concurrentie met hotels net buiten Amsterdam is toegenomen.

In het HOSTA-rapport 2024 is gevraagd naar de verwachte doorwerking in de hotelprijs bij een btw-verhoging. Daarbij geeft 70 procent van de hotelondernemers aan de btw-verhoging voor meer dan de helft of volledig door te rekenen aan de gast, iets meer dan 20 procent rekent verhoging voor minder dan de helft door en iets meer dan 5 procent is van plan de btw-verhoging niet door te rekenen in de prijs aan de gast. In Amsterdam verwachten hoteleigenaren een kleiner deel door te rekenen aan de gast dan in de rest van Nederland. Uit onze eigen enquête (zie voor detailresultaten bijlage 2) blijkt een vergelijkbaar beeld. Amsterdamse hoteleigenaren verwachten daarnaast dat de btw-verhoging een iets grotere impact heeft op het aantal overnachtingen dan eigenaren van hotels in de rest van Nederland.

Mogelijk komen hier twee zaken samen die we in hoofdstuk 3 uitwerken: de marges in Amsterdam liggen iets hoger dan in de rest van Nederland, waardoor er meer ruimte is om de btw-verhoging op te vangen. En mogelijk is daarnaast de internationale bezoeker van verder weg prijsgevoeliger, omdat deze kan kiezen uit vele Europese steden om te overnachten. Hoge hotelprijzen worden als mogelijke verklaring gegeven voor het recente wegblijven van Britse toeristen¹¹. De basisaannname van het Ministerie van Financiën dat een hotel gemiddeld 75% door zal rekenen in de hotelprijs, lijkt plausibel.

2.2 Prijselasticiteiten

De gevoeligheid van een consument voor prijsveranderingen is cruciaal om de effecten van een verhoogd btw-tarief door te rekenen: binnen de economische theorie heet dit begrip de prijselasticiteit van de vraag. De prijselasticiteit geeft weer wat er gebeurt met de vraag naar een product als de prijs van dat product met 1 procent stijgt. Een prijselasticiteit van - 2 betekent bijvoorbeeld dat als de prijs met 1 procent stijgt, de vraag met 2 procent daalt.

Literatuur over prijselasticiteiten van hotelovernachtingen is schaars en resultaten zijn uiteenlopend. Het Italiaanse onderzoek hanteerde een prijselasticiteit van - 1,06, maar de vraag is hoe relevant dit onderzoek is voor de Nederlandse

¹¹ <https://www.nbtc.nl/nl/site/download/geactualiseerde-verwachting-verblijfstoerisme-2024#>

hotelsector. Het Ministerie van Financiën van Malta¹² dat onderzoek uit verschillende Europese landen met elkaar heeft vergeleken, laat zien dat de vraag naar vakanties elastisch is (elasticiteit gemiddeld van -1,13), maar dat voor deelmarkten de vraag inelastisch is. Toeristen boeken immers een vakantie: de prijzen van vervoer, hotels of restaurants vormen slechts een deel van de totaalprijs. Voor een deelmarkt als restaurants werd een gemiddelde elasticiteit van -0,65 gevonden. Rosenberger en Stanley gaven een overzicht van 329 publicaties waarin de prijsgevoeligheid van de vraag naar recreatieve diensten werd onderzocht. Hierin werd geconcludeerd dat de gemiddelde prijselasticiteit -0,997 was¹³. Wel geven de auteurs aan dat studies met een sterk significant effect vaker in wetenschappelijke tijdschriften worden gepubliceerd. Een correctie voor dit effect zou leiden tot een lagere prijselasticiteit. Dit komt overeen met de prijselasticiteit die het Rijk hanteert. Het Rijk hanteert namelijk een middenwaarde van -0,75 in bandbreedte van -0,5 tot -1,2¹⁴. Het NYFER- onderzoek specificeert dit tot een prijselasticiteit van -0,5 tot -0,7 voor zakelijke hotelbezoekers en -0,6 tot -0,8 voor niet-zakelijke hotelbezoekers¹⁵.

Uiteindelijk is de prijselasticiteit van veel zaken afhankelijk: is een product een basisbehoefte of een luxegoed? Wat is uiteindelijk het product: de vakantie of het hotel? Hoeveel alternatieven zijn er? Dan gaat het zowel om alternatieven voor logies/overnachtingen (Airbnb, campings, bungalowpark), als voor alternatieve bestemmingen (vakantie/hotel elders) of alternatieve bestedingen in brede zin (pretpark, bioscoop, uit eten of nieuwe televisie i.p.v. hotelovernachting). Dit verschilt per doelgroep. Waar een Nederlandse toerist eerder zal besluiten om een nachtje minder te overnachten en geld aan iets anders te besteden, zal een buitenlandse toerist eerder besluiten ergens anders op vakantie te gaan¹⁶.

Per regio en hotel in Nederland zullen deze zaken verschillen. Dat blijkt ook uit inschattingen van hotelconsultants van Simon-Kucher die per herkomstland een andere impact verwachten. Zij komen tot een prijselasticiteit variërend van -0,2 tot -1,2 voor Europese landen en van 0 tot -0,5 voor bezoekers uit de Verenigde Staten.

¹² Ministry of Finance, Malta (2009), The Impact of a Reduced Rate of VAT on Restaurants

¹³ [Rosenberger en Stanley, 2010: Publication Selection of Recreation Demand Price Elasticity: A Meta-Analysis](#)

¹⁴ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/ambtsberichten/2023/09/15/ambtelijke-fichebundel-naar-aanleiding-van-de-evaluatie-van-het-verlaagde-btw-tarief>

¹⁵ [NYFER 2015, Gastvrijheid en de btw](#)

¹⁶ Decisio (2023), Netto bestedingseffecten van luchtreizigers

Country	Impact on leisure volume with price increase from €146 to €162
Netherlands	-2% tot -11%
Belgium	-3% tot -14%
Germany	-3% tot -8%
United Kingdom	-4% tot -10%
United States	0% tot -6%

Simon-Kucher is a leading consulting firm with more than 2,000 employees in 30 countries. The company specialises in pricing and investigated the impact of the VAT increase based on its own models and a survey among >2,000 Dutch hotel guests

Bron: ABNA, Profit margins Dutch Hotels (presentatie 10 oktober 2024)

De onderstaande tabel laat de uiteenlopende uitkomsten zien van verschillende onderzoeken naar de prijselasticiteit van de vraag naar hotels en toerisme. Ook voor het luchtvaarttoerisme zijn gegevens verzameld, omdat dit een van de deelmarkten is van een totaal reis- of vakantieproduct. Overigens gelden daarbij kanttekeningen: de elasticiteit betreft in veel onderzoeken de kosten van een specifieke route. Dezelfde bestemming kan ook via een andere route te bereiken zijn of een reiziger kan kiezen voor een andere vakantiebestemming. De elasticiteit is zeer afhankelijk van de afstand: op de lange afstand is een reiziger minder prijsgevoelig dan op de kortere afstanden. Dat speelt waarschijnlijk ook een rol bij hotels: hotels die bezoekers van verder wegtrekken, hebben naar verwachting gemiddeld minder prijsgevoelige gasten.

Tabel 2.1: Prijselasticiteiten uit de literatuur

Prijselasticiteit	Bron	Basis scenario	Lage scenario	Hoge scenario
Algemeen	Ambtelijk fichebundel	-0,75	-0,50	-1,20
Zakelijke reizigers	NYFER	-0,60	-0,50	-0,70
Niet-zakelijke reizigers	Crouch ¹⁷	-0,70	-0,60	-0,80
Toerisme	Ministry of Finance, Malta	-1,13	0	-2,5
Deelmarkten toerisme (prijsniveau van óf hotel, óf reis, óf restaurant, etc.)	Ministry of Finance, Malta	-0,65	-0,2	-1,0
Internationale zakelijke luchtvaartreizigers	Gillen et al	-0,6	-0,3	-1,4
Internationale niet-zakelijke luchtvaartreizigers	Gillen et al	-1,0	-0,6	-1,7

¹⁷ Crouch, Price Elasticities in International Tourism., 1994

Hierboven hebben we laten zien dat er veel nuances zijn: de herkomst van de gasten, de regio waarin het hotel gelegen is en de prijsklasse van het hotel zijn allemaal bepalend voor de prijsgevoeligheid van de gasten. Per hotel zal de prijselasticiteit dus verschillen. Deze nuances vallen buiten de scope van wat mogelijk is dit onderzoek. We hanteren daarom in de basis dezelfde prijselasticiteiten als het Rijk: een gemiddelde prijselasticiteit van -0,75 voor niet-zakelijke reizigers en -0,6 voor zakelijke reizigers. We voeren gevoeligheidsanalyses uit met andere elasticiteiten.

Veel onderzoek naar prijselasticiteit individuele hotels, minder totale markt

Met de opkomst van dynamic pricing in de hotelmarkt is er veel onderzoek verricht naar de prijselasticiteit. Hotels, ondersteund door bookingssoftware en -websites optimaliseren continu de hotelprijzen op basis van de verwachte vraag bij een bepaalde prijs. Hotels bepalen inmiddels zelf niet eens meer de prijs: ze kunnen een bandbreedte aangeven, maar uiteindelijk bepaalt 'de markt' via boekingswebsites de prijs. Voor individuele hotels is de vraag behoorlijk elastisch: er zijn veel substituten, zeker in het laagseizoen. Dan is er binnen eenzelfde stad of regio veel keuze aan hotels, er is veel concurrentie en de prijs-kwaliteit kan goed vergeleken worden. Een relatief kleine verandering in de hotelprijs kan dan al een grote verandering in vraag naar hotelkamers betekenen. In het hoogseizoen ligt dat al anders: veel is dan al volgeboekt, waarmee gasten minder prijsgevoelig zijn.

Er is veel bekend over de impact van prijzen voor een individueel hotel. Voor de totale hotelmarkt is hier minder informatie over, zoals hierboven beschreven. Een hotel is immers onderdeel van de kosten een totale reis. De vraag is dan minder elastisch: de vakantie wordt uitgekozen op de prijs-kwaliteit van het totaalpakket van de toeristische bestemming. Wat heeft de bestemming te bieden? En wat kost het (in tijd en geld) om daar te komen en verblijven? De hotelprijs speelt dan een relatief kleine rol. Als alle hotels in de regio duurder worden, is daarmee de prijselasticiteit kleiner dan bij een verhoging van de prijs van een enkel hotel. Mogelijk is er hierdoor wel verschil tussen hotels in grensregio's (waarbij hotels over de grens niet duurder worden) en hotels in de rest van Nederland. Op dit detailniveau zijn geen onderzoeken bekend. We baseren ons daarom op een verwachte middenwaarde.

2.3 Substitutie

Gasten die niet langer in een hotel overnachten, geven hun geld vaak aan iets anders uit. Gasten die de hogere btw betalen, hebben juist minder te besteden voor andere zaken. We maken hierbij onderscheid tussen Nederlandse en buitenlandse gasten.

Buitenlandse gasten

Een deel van de gasten zal niet meer komen door de hogere hotelprijzen. Zij geven vervolgens ook geen geld meer uit aan eten, drinken en uitjes in Nederland. Een deel van de bestedingen van buitenlandse gasten verdwijnt dus over de grens.

Voor de gasten die wel blijven komen, verwachten we dat ze de extra btw-kosten dragen en dat dit niet ten koste gaat van andere bestedingen in Nederland. Er bestaan concepten als een 'vast vakantiebudget', maar er is weinig literatuur die houvast geeft voor hoeveel procent van de gasten dit geldt. Het Vakantiesentiment Onderzoek van het NBTC geeft wel een indicatie: ongeveer de helft van de Belgen en Duitser geeft aan het vakantiegedrag aan te passen door stijgende prijzen. Een kwart gaf aan dit (ook) te doen door te besparen op de uitgaven tijdens de vakantie. De exacte hoogte is niet vast te stellen. Op basis van deze enquête zal circa 10 procent¹⁸ van de buitenlandse gasten die ondanks de btw-verhoging blijft komen, besparen op andere posten tijdens de vakantie. Gegeven de relatief beperkte omvang en onbekende hoogte van de besparing gaan we er in de berekeningen van uit dat buitenlandse gasten die de hogere btw betalen, niet besparen op andere posten als eten, drinken en uitjes. De btw-inkomsten zijn extra. Dit is een conservatieve aanname vanuit het oogpunt van deze studie: we hanteren een kleine onderschatting van de negatieve impact op bestedingen en een kleine overschatting op de btw-opbrengsten voor het Rijk.

Nederlandse gasten

Voor het deel van de Nederlandse gasten dat minder in een hotel zal overnachten, gaan we ervan uit dat zij hun geld elders in Nederland besteden in overeenstemming met hun gemiddelde consumptiepatroon (excl. vaste lasten zoals een woning of zorg). We verwachten niet dat Nederlandse toeristen uit zullen wijken naar het buitenland door de prijsstijging. Binnenlandse en buitenlandse vakanties zijn beperkte substituten¹⁹. Een buitenlandse vakantie is in de regel duurder en neemt meer tijd in beslag dan een binnenlandse vakantie. Een vakantie dichterbij om te besparen op reiskosten lijkt een logischere gedragsverandering als hotelprijzen stijgen. Uiteraard geldt ook hier dat er best steden in België en Duitsland vlak over de grens kunnen zijn, die een alternatief zijn voor een weekendje Groningen of Maastricht. Maar dit effect is naar verwachting relatief beperkt. Ook hier hanteren we dus een conservatieve aanname voor de impact op bestedingen en daarmee samenhangende gederfde btw-inkomsten.

De extra btw van Nederlandse gasten die wel blijven komen, gaat juist ten koste van hun gemiddelde consumptie elders (niet op de vakantiebestemming, maar wel gedurende de rest van het jaar: een euro kan immers maar één keer uitgegeven worden).

¹⁸ Circa 50% geeft aan gedrag te veranderen, 25% daarvan doet dat door minder te besteden. Dat is 12,5% van de totale groep geënquêteerden.

¹⁹ Decisio (2023), Netto bestedingseffecten van luchtreizigers

2.4 Te hanteren aannames

Op basis van de gevonden literatuur sluiten we in een basisscenario aan bij de uitgangspunten van het Rijk: een prijselasticiteit van -0,75 en een doorrekening van de btw-verhoging in de hotelprijs met 75%.

Als gevoeligheidsanalyse rekenen we ook met een doorrekening in de prijs met 50 en met 100 procent. Zoals we in hoofdstuk 3 uitwerken zijn er aanwijzingen dat een groot deel van de hotels de btw-verhoging niet voor eigen rekening kan nemen, zonder dat dit het voortbestaan onder druk zet.

We voeren ook gevoeligheidsanalyses uit met een lagere prijselasticiteit (-0,5) en een hogere prijselasticiteit (-1). Er zijn immers factoren die het aannemelijk maken dat toeristen minder prijsgevoelig zijn: alle logies (dus ook veel substituten) in Nederland worden duurder en een hotel is slechts een onderdeel van de totale reis- en verblijfskosten. Anderzijds zijn er (buiten Amsterdam) vooral binnenlandse bezoekers voor wie een nachtje minder overnachten ook een optie is en voor wie een hotel wél een groot deel van de vakantiekosten betreft. En kunnen buitenlandse toeristen besluiten een andere bestemming te kiezen: er is dus niet alleen concurrentie met Nederlandse hotels. De meeste Nederlandse toeristen zullen niet snel naar het buitenland gaan door de prijsstijging: een buitenlandse vakantie is in de regel duurder en neemt meer tijd in beslag.

Voor de substitutie-effecten hanteren we dan ook de aanname dat buitenlandse toeristen die niet langer overnachten in een hotel, ook daarbuiten geen geld meer uitgeven in Nederland. Voor Nederlandse toeristen geldt dat een verandering in bestedingen door de btw-verhoging, hun normale consumptiepatroon in Nederland vervangt.

3. Marktschets

In dit hoofdstuk zetten we een aantal belangrijke kenmerken van de Nederlandse hotelmarkt uiteen. Deze vormt de basis voor de uiteindelijke impactberekeningen.

3.1 Nederlandse hotelmarkt

Cijfers over de Nederlandse hotelmarkt zijn hoofdzakelijk gebaseerd op twee bronnen: het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en het HOSTA rapport van Horwath HTL. We sluiten in onze berekeningen zoveel mogelijk aan bij de CBS cijfers, aangezien dit de bron is met de grootste steekproef. Echter zijn niet alle data actueel en ver genoeg uitgediept: het CBS geeft inzicht in overnachtingen tot en met 2024 (cijfers over 2024 zijn nog voorlopige cijfers), maar financiële gegevens zijn beschikbaar tot 2022 bij het CBS (het laatste coronajaar). HOSTA rapporteert deze ook over 2023 en maakt ook gedetailleerdere uitsplitsingen naar hotelsegment. We gebruiken de HOSTA gegevens om het onderzoek te verrijken. Daarnaast hebben we voor dit onderzoek met KHN een enquête uitgezet waarin ook naar de financiële situatie over 2024 gevraagd is. De ingevulde financiële gegevens daarin bleken niet allemaal representatief voor de gehele hotelsector in Nederland, maar zijn gebruikt ter toets. Voor de meer kwalitatieve verwachtingen van respondenten verwijzen we naar paragraaf 3.2.

3.1.1 Aanbod en economisch belang

Volgens het CBS waren er in juli 2024 3.842 hotels/pensions/jeugdaccommodaties (hierna genoemd hotels) in Nederland. Dit zijn alleen de hotels met minimaal vijf slaapplaatsen. Deze hotels herbergden in totaal ruim 150.000 kamers, met bijna 329.000 slaapplaatsen. Het gemiddeld aantal slaapplaatsen per kamer lag daarmee op 2,2. In onderstaande Tabel 3.1 worden deze cijfers getoond.

Tabel 3.1: Aantal hotels, kamers en slaapplaatsen per provincie per 1 juli 2024.

Regio	Aantal hotels	Aantal kamers	Aantal slaapplaatsen
Gemeente Amsterdam	497	41.991	92.329
Overig Nederland	3.345	108.133	236.478
Nederland totaal	3.842	150.124	328.807

Bron: CBS

Gezamenlijk bieden deze hotels werkgelegenheid aan een kleine 100 duizend personen (62 duizend FTE), hadden ze in 2023 een omzet van 7,7 miljard euro en waren ze goed voor een toegevoegde waarde van 3,8 miljard euro. Daarmee droeg de sector direct bij aan 0,4% van het Nederlandse BBP en 0,8% van de

werkgelegenheid (in FTE). Buiten het hotel gaven gasten naar schatting nog circa 3 miljard euro uit in de lokale en regionale economie.

Tabel 3.2: Kerngegevens hotelbranche

Kerngegevens hotelbranche	2023
Aantal overnachtingen (x1000)	61.976
Werkzame personen (x1000)*	97
Aantal FTE (x1000)*	62
Omzet (x mln. €)*	€ 7.746
Winsten voor belasting (x mln. €)*	€ 747
Toegevoegde waarde (x mln. €)*	€ 3.802

* Bron CBS, financiële gegevens 2022 bewerkt door Decisio o.b.v. hotelaandeel in ontwikkeling totale logiesector periode 2018-2023

De ontwikkeling van de sector laat voor 2024 een stijging in het aantal overnachtingen zien (voorlopige cijfers CBS: 64,6 miljoen). De verwachting is dat omzet is gestegen, maar ondertussen is te zien dat de kamerprijzen niet mee kunnen stijgen met de lastenstijging²⁰. Daarmee zijn er de eerste signalen dat de marges onder druk komen te staan.

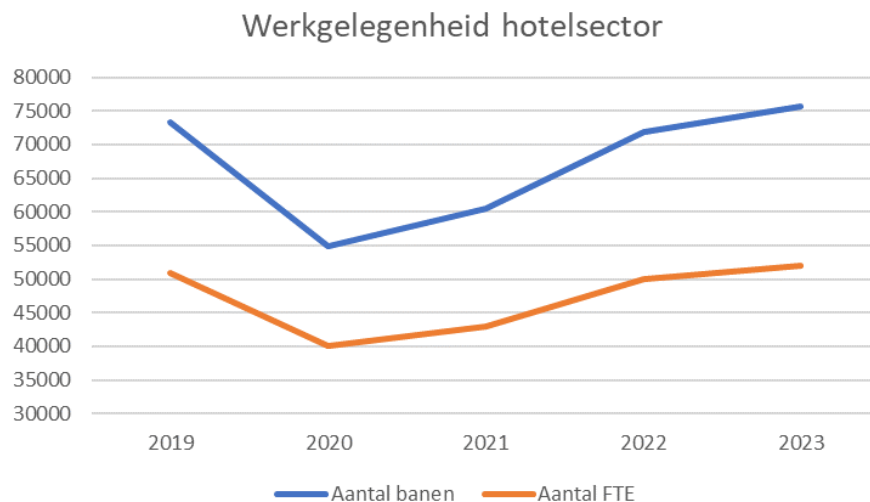
3.1.2 Werkgelegenheid hotelsector

De Nationale destiniatiemanagement-organisatie van en voor Nederland (NBTC) heeft de ontwikkeling van de werkgelegenheid van de hotelsector in beeld gebracht²¹. De werkgelegenheid in de hotelsector is weer aan het stijgen na een dip gedurende de coronajaren en bevindt zich inmiddels boven het niveau van 2019.

²⁰ HOSTA -2024 en Analyses ABN-Amro

²¹ arbeidsmarktmonitor.nbtc.nl

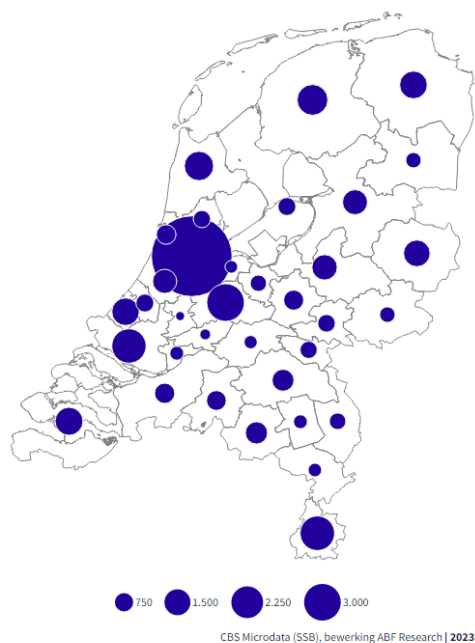
Figuur 3.1: Werkgelegenheid werknemers hotelsector.

Bron: NBTC o.b.v. CBS Microdata (NB: zelfstandigen en hoteleigenaren die niet op loonlijst staan, zijn niet meegenomen in deze statistiek)

De werkgelegenheid is niet evenredig over Nederland verdeeld. Amsterdam springt eruit en de andere grote steden in de Randstad hebben ook relatief veel werkgelegenheid in de hotelsector. Daarnaast zijn er veel toeristische banen langs de kust, in Zuid-Limburg, Twente en het noorden van Nederland.

Figuur 3.2: Aantal fte in hotels per arbeidsmarktregio.

Bron: NBTC o.b.v. CBS Microdata

Kijken we naar het aandeel dan zien we dat na Amsterdam, Zeeland, Zuid-Limburg en Friesland (inclusief vier Waddeneilanden) volgen. De hotelsector is hier direct goed voor ongeveer 1 procent van de werkgelegenheid. En de gastvrijheidssector als geheel heeft een aandeel van meer dan 6 procent in deze regio's. Dat is de directe werkgelegenheid. Regionaal zijn er ook toeleveranciers en dienstverleners die indirect afhankelijk zijn van de sector: van de supermarkt tot de boekhouder van het hotel. Daarmee speelt toerisme een belangrijke rol in de economie via de inkoop van toeristische bedrijven van deze regio's.

Tabel 3.3: Top 5 belang hotel en gastvrijheidssector

Top 5 omvang hotelsector		Top 5 aandeel hotelsector		Top 5 aandeel gastvrijheidssector	
Arbeidsmarkt regio	Aantal FTE (2023)	Arbeidsmarkt regio	Aandeel hotelsector	Arbeidsmarkt regio	Aandeel sector
Groot Amsterdam	14520	Groot Amsterdam	1,5%	Groot Amsterdam	10,4%
Midden-Utrecht	3165	Zeeland	1,2%	Zeeland	7,6%
Zuid-Limburg	2665	Zuid-Limburg	1,1%	Zuid-Kennemerland en IJmond	6,5%
Rijnmond	2635	Friesland	0,8%	Zuid-Limburg	6,2%
Friesland	2115	Noord-Holland-Noord	0,8%	Noord-Holland-Noord	6,1%

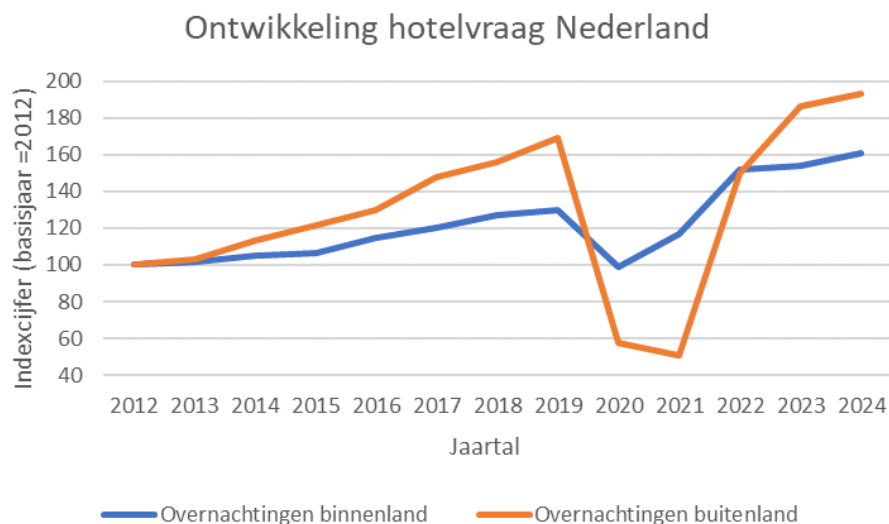
Bron: NBTC, bewerking CELTH en Decisio

De werknemers in de hotelsector wijken af van de gemiddelde werknemer. Het merendeel van de werkzame personen in de hotelsector is vrouw (57%). De gemiddelde leeftijd van de werkenden ligt met 34,2 jaar erg laag. En een relatief groot deel van de werkenden (34%) heeft geen startkwalificatie op zak: dat betekent dat deze groep ook relatief lastig elders aan een baan zal komen. Ongeveer 35 procent heeft een Mbo-opleiding gedaan, 15 procent HAVO/VWO en 16 procent is hoger opgeleid (HBO/WO). De sector wordt gekenmerkt door veel flexibele arbeidskrachten: slechts 34% van de werkenden in de hotelsector heeft een contract voor onbepaalde tijd. Over het algemeen zijn de werknemers tevreden over hun werk. Ruim 75% heeft aangegeven hier tevreden over te zijn en nog eens 17% geeft aan niet tevreden maar ook niet ontevreden te zijn.

3.1.3 Vraag en ontwikkeling van de vraag

Nederlandse hotels bieden overnachtingsmogelijkheden voor gasten uit binnen- en buitenland. Op basis van cijfers van het CBS kunnen we het verloop van de vraagontwikkeling van de hotelsector over de afgelopen jaren (2012-2024) zien. Deze is weergegeven in onderstaande Figuur 3.3. Hieruit wordt duidelijk dat de vraag naar hotelovernachtingen de afgelopen jaren (2012-2024) is gestegen. Met uitzondering van de coronaperiode steeg de vraag vanuit de buitenlandse markt (93%) harder dan de vraag vanuit de binnenlandse markt (61%).

Figuur 3.3: Ontwikkeling hotelvraag Nederland. Bron: CBS

Omdat we in dit onderzoek onderscheid maken tussen hotels in Amsterdam en de rest van Nederland, is de vraagontwikkeling daarvoor ook in kaart gebracht (zie onderstaande Tabel 3.4). De markt is in heel Nederland gegroeid, maar in Amsterdam het sterkst. Verdiepen we ons nog iets meer in de Nederlandse regio's dan zien we nog steeds in iedere regio groei, maar ook dat deze in de toeristische regio's als Limburg, Friesland (inclusief Waddeneilanden) en Zeeland rond de 2 à 3 procent ligt en in de Randstad boven de 5 procent in de periode 2012 - 2024.

Tabel 3.4: Jaarlijkse gemiddelde vraagstijging (in aantal overnachtingen) naar herkomst hotelbezoeker. Bron: CBS

Gebied	Herkomst	Jaarlijkse gemiddelde vraagstijging 2012-2024	Jaarlijkse gemiddelde vraagstijging 2018-2024
Amsterdam	Totaal	5,9%	3,9%
	Binnenland	5,7%	3,7%
	Buitenland	5,9%	4,0%
Nederland totaal	Totaal	4,9%	3,8%
	Binnenland	4,1%	4,1%
	Buitenland	5,6%	3,6%

Samenstelling van de vraag

De groei van het buitenlands toerisme heeft vooral impact op het aantal overnachtingen in Amsterdam. Waar in de rest van Nederland het aandeel buitenlandse overnachtingen rond de 40 procent ligt, is dat in Amsterdam meer dan

80 procent. Met bovendien een groot aandeel bezoekers van buiten Europa, terwijl die groep in de rest van Nederland nauwelijks een rol speelt.

Tabel 3.5: Overnachtingen (in mln.) naar regio en herkomstland

2023	Amsterdam	Rest Nederland	Totaal
Nederland	3,6 (18%)	25,1 (60%)	28,7 (46%)
België	0,5 (3%)	2 (5%)	2,5 (4%)
Duitsland	2 (10%)	5,2 (12%)	7,2 (12%)
Rest Europa	8,4 (41%)	6,6 (16%)	15,1 (24%)
Rest van de wereld	5,8 (28%)	2,7 (7%)	8,5 (14%)
Totaal 2023	20,4	41,6	62,0
2024*	Amsterdam	Rest Nederland	Totaal
Nederland	3,5 (17%)	26,6 (64%)	30,1 (49%)
België	0,6 (3%)	2,2 (5%)	2,8 (4%)
Duitsland	2,1 (10%)	5,3 (13%)	7,4 (12%)
Rest Europa	8,9 (44%)	6,5 (16%)	15,4 (25%)
Rest van de wereld	6 (29%)	2,9 (7%)	8,9 (14%)
Totaal 2024	21,0	43,6	64,6

Bron: CBS, * voorlopige cijfers

Een deel van de hotelvraag is zakelijk en een deel toeristisch. Op basis van cijfers van het CBS kan geconcludeerd worden dat in Nederland gemiddeld 27 tot 28 procent van de vraag zakelijk is (zie Tabel 3.6). Het deel zakelijk ligt met een aandeel van 17 procent in de gemeente Amsterdam aanzienlijk lager dan in de rest van Nederland (bijna 32%). Het aantal zakelijke overnachtingen is overigens aanzienlijk gedaald sinds de Coronacrisis: tot 2019 lag het aandeel circa 10 procentpunt hoger.

Tabel 3.6: Aandeel zakelijke hotelbezoekers in 2024. Bron: CBS

Gebied	% zakelijke vraag (2024)
Amsterdam	17,3%
Overig Nederland	31,9%
Totaal Nederland	27,2%

3.1.4 Bezetting en kameropbrengsten

Het aantal hotelkamers in Nederland is in de periode 2012-2024 gestegen met ruim 35% terwijl het aantal overnachtingen met 75 procent toe nam. Aangezien de vraag veel sneller is gestegen dan het aanbod, kan worden geconcludeerd dat de kamerbezetting landelijk gezien gestegen is over de periode 2012-2024. De meest recente jaren staat de bezetting echter onder druk. Hoewel het aantal overnachtingen in Nederland hoger ligt dan in 2019, is de kamerbezetting nog niet gelijk aan de periode voor corona. In 2023 was vooral in de regio Amsterdam de kamerbezetting nog niet hersteld en cijfers over 2024²² laten zien dat dat nog

²² ABNA-Amro, o.b.v. STR-marketdata

steeds niet het geval is. De groei in het aantal overnachtingen van buiten Europa is daar afgeremd.

Tabel 3.7: Gemiddelde kamerbezetting per jaar.

Regio	2019	2020	2021	2022	2023
Amsterdam en Schiphol	85,3%	26,3%	31,4%	62,3%	77,6%
Overig Nederland	73,5%	45,8%	47,9%	68,5%	72,6%
Nederland totaal	78,2%	34,4%	38,6%	65,8%	74,8%

Bron: HOSTA (2024)

Het HOSTA-rapport biedt tevens op meer gesegmenteerd niveau inzicht in de gemiddelde kamerbezettingsgraden. We zien dat de grotere hotels een betere kamerbezetting hebben dan de kleinere hotels: hotels met meer dan 150 kamers hebben een 2 tot 3 procent hogere bezettingsgraad. Vooral opvallend is dat de hotels in het lagere prijssegment een lagere bezettingsgraad hebben. In de coronaperiode was dat overigens andersom: toen hadden de grotere en duurdere hotels te maken met de laagste bezettingsgraden.

Tabel 3.8: Gemiddelde kamerbezettingsgraad in 2023 naar kamerprijs.

Prijsclassificatie (gemiddelde kamerprijs)	Gemiddelde kamerbezettingsgraad
Laag (< € 107,00)	68,5%
Laag-gemiddeld (tussen € 107,00 en € 130,00)	75,5%
Gemiddeld-hoog (tussen € 130,00 en € 175,00)	76,5%
Hoog (> € 175,00)	76,7%

Bron: HOSTA (2024)

Kameropbrengsten RevPAR en TRevPAR

Als we de gemiddelde kamerbezettingsgraad en gemiddelde kamerprijs combineren komen we tot de RevPAR (Revenue per available room). Dit is de gemiddelde omzet die er per beschikbare kamer per nacht wordt behaald. In de RevPAR zijn alleen kameropbrengsten meegenomen. Een andere belangrijke indicator in de hotelsector is de TRevPAR (Total Revenue per available room). In deze indicator zijn ook de overige uitgaven in hotels door gasten meegenomen. Zowel de RevPAR als de TRevPAR lagen in 2023, gestuwd door de inflatie, hoger dan in 2022. De opbrengsten in Amsterdam en in de hotelcategorie met 150 – 250 kamers liggen het hoogste. Verder is te zien dat hotels buiten Amsterdam procentueel meer omzet halen uit overige zaken dan in Amsterdam. Dat is te verklaren door de zeer hoge dichtheid aan dagrecreatieve- en horecagelegenheden buiten het hotel in Amsterdam en het feit dat kamerprijzen in Amsterdam hoger liggen waardoor andere inkomstenbronnen minder noodzakelijk zijn.

Tabel 3.9: RevPAR en TRevPAR naar type hotel in 2023

Type hotel	RevPAR	TRevPAR
Hotel in Amsterdam en Schiphol	€ 159,00	€ 221,00
Hotel in overig Nederland	€ 90,00	€ 179,00
Gemiddeld hotel in Nederland	€ 124,00	€ 205,00
Hotel met minder dan 100 kamers	€ 108,00	€ 178,00
Hotel met 100-150 kamers	€ 113,00	€ 203,00
Hotel met 151-250 kamers	€ 134,00	€ 243,00
Hotel met meer dan 250 kamers	€ 137,00	€ 191,00
Hotel met prijsclassificatie laag (< € 107)	€ 63,00	€ 117,00
Hotel met prijsclassificatie laag-gemiddeld (tussen € 107 en € 130)	€ 89,00	€ 184,00
Hotel met prijsclassificatie gemiddeld-hoog (tussen € 130 en € 175)	€ 112,00	€ 204,00
Hotel met prijsclassificatie hoog (> € 175)	€ 198,00	€ 267,00

Bron: HOSTA (2024)

3.1.5 Exploitatiecijfers en kostenstructuur

Tot en met 2022 beschikt CBS over omzetcijfers en kostenstructuur van hotels in Nederland. De totale omzet van de gehele hotelsector bedroeg in 2022 € 6,8 miljard. De belangrijkste kostenposten naast het personeel, zijn de inkoopwaarde (eten, drinken, verbruiksartikelen, etc.), huisvestingskosten en afschrijvingen. De winstmarge / het resultaat voor belastingen in 2022 bedroeg 8,4 procent. Bij hoteleigenaren (niet in loondienst van hun eigen hotel als BV) is dat de marge waar ze hun inkomsten uit moeten halen. De EBITDA (inkomsten voor afschrijvingen, rentebetalingen en belastingen) lag op 18%: hier moeten hotels ook hun toekomstige investeringen uit bekostigen. Op basis van de ontwikkeling van de productiestatistiek van de totale logiesector hebben we een inschatting gemaakt voor 2023. In 2023 was de omzet van hotels in Nederland 7,6 miljard euro. De winstmarge lag naar schatting rond de 10 procent en de EBITDA op 19 procent. Voor corona, in 2018 en 2019, was dit respectievelijk 12 en 20 procent. In de coronajaren 2020 en 2021 leed de sector forse verliezen, in 2022 was de markt enigszins hersteld, maar nog niet op het niveau van vóór corona. Gestegen kosten zijn daar een belangrijke oorzaak van. Steeg de omzet tussen 2019 en 2022 met 10 procent, de inkoopkosten en kosten van investeringen stegen met 30 procent, de kosten voor energie verdubbelden zelfs.

Tabel 3.10: Kostenstructuur hotelsector Nederland in 2022 (in mln. €)

	Bedrag	% van de omzet	Schatting 2023
Bedrijfsopbrengsten	€ 6.833,-	100%	100%
Inkoopwaarde omzet	€ 1.294,-	18,9%	18,3%
Brutomarge	€ 5.539,-	81,1%	81,7%
Personeelskosten	€ 2.029,-	29,7%	30,6%
Kosten energieverbruik	€ 290,-	4,2%	4,1%
Huisvestingskosten	€ 912,-	13,3%	12,9%
Kosten apparatuur en inventaris	€ 96,-	1,4%	1,6%
Kosten vervoermiddelen	€ 34,-	0,5%	0,5%
Verkoopkosten	€ 251,-	3,7%	3,5%
Communicatiekosten	€ 31,-	0,5%	0,4%
Overige kosten	€ 668,-	9,8%	9,4%
EBITDA	€ 1.228,-	18,0%	18,9%
Afschrijvingen	€ 629,-	9,2%	8,9%
Interest	€ 77,- (-)	1,1% (-)	-1,0%
Saldo voorzieningen	€ 3,- (-)	0,0%	0,0%
Saldo buitengewone baten en lasten	€ 53,-	0,8%	0,7%
Resultaat voor belastingen	€ 571	8,4%	9,6%

Bron: CBS statline (SBI-code 551), bewerking Decisio

Het CBS geeft inzicht op nationaal niveau. We gebruiken deze voor onze berekeningen in het volgende hoofdstuk. Maar er zijn aanzienlijke verschillen voor verschillende typen hotels en ook per regio verschillen de gegevens. HOSTA laat bijvoorbeeld zien dat kosten (exclusief huisvestingskosten en afschrijvingen) in Amsterdam 55 tot 60 procent van de omzet bepalen en buiten Amsterdam 70 procent. Na aftrek van de vaste lasten schatten we op basis van HOSTA de winst voor belasting in Amsterdam in op 10 tot 13 procent van de omzet en 8 tot 11 procent in de rest van Nederland.

Wat zegt de sector? Zorgpunt 1: Afname van investeringen en bedrijfslevensvatbaarheid – De impact op kleine- en middelgrote Investeerders

De voorgestelde btw-verhoging van 9 naar 21 procent op overnachtingen in Nederland zal naar verwachting de investeringscapaciteit van de horecasector belemmeren. Financiële instellingen en vastgoedorganisaties waarschuwen dat deze belastingverhoging kan leiden tot een daling van 6 – 7 procent in hotelovernachtingen, een cijfer dat mogelijk conservatief is voor grensregio's en exploitanten. Veel accommodatieaanbieders geven aan dat ze moeite zullen hebben om de extra kosten te absorberen zonder deze door te berekenen aan consumenten. Deze verwachte daling van de bezettingsgraad bedreigt rechtstreeks de winstgevendheid, vooral voor kleine en familiehotels, die vaak met dunne marges werken. Als gevolg hiervan kunnen deze bedrijven gedwongen worden om renovaties, duurzaamheidsprojecten en digitale moderniseringsinspanningen uit te stellen.

Kleine en middelgrote investeerders in grensregio's en landelijk gebied lopen het grootste risico, geven onze interviewpartners aan die onder andere actief zijn in Groningen, Zeeland en Vlissingen. Velen hebben al aanzienlijke kapitaal (€ 2- €40 miljoen) geïnvesteerd in het ontwikkelen van nieuwe horecaprojecten, het herstellen van historische eigendommen en het herbestemmen van gebouwen voor accommodatie. De combinatie van stijgende materiaal-, arbeids- en energiekosten, samen met de onverwachte btw-verhoging, heeft de financiële levensvatbaarheid van deze projecten drastisch verminderd. Veel investeringen waren begroot onder het 9% btw-kader, waardoor het nieuwe tarief een kritieke klap is voor de verwachte rendementen. Dit bedreigt niet alleen bestaande ontwikkelingen, maar ontmoedigt ook toekomstige investeringen in regionale horeca-infrastructuur.

In tegenstelling tot grote hotelketens, die financiële verliezen kunnen herverdelen over meerdere markten of investeringen kunnen verschuiven naar regio's met lagere belastingen zoals België (6% btw) en Duitsland (7% btw), missen kleinere investeerders de flexibiliteit om deze kostenstijgingen te compenseren. Exploitanten waarmee we hebben gesproken geven aan dat met name toeristische gasten prijsgevoelig zijn en geen btw kunnen terugvorderen – en dus of niet zullen overnachten of kiezen voor goedkopere opties zoals Airbnb en andere landen die meer concurrerend zijn vanwege de kosten en belasting.

Voor projecten die momenteel in aanbouw zijn, met name in regionale knooppunten en kleine steden, maakt de btw-verhoging veel ontwikkelingen economisch onhoudbaar. Investeerders heroverwegen de wijze waarop projecten worden afgerond en in sommige gevallen worden ontwikkelingen helemaal stopgezet. Wanneer deze ontwikkelingen onbeheerd worden gelaten, kan dit leiden tot een toename van onafgewerkte projecten, financiële wanbetalingen en faillissementen, wat niet alleen hotel exploitanten treft, maar ook aannemers, leveranciers en lokale bedrijven. De gevolgen kunnen verder reiken dan de horeca, waardoor de terugvordering van uitstaande schulden van de COVID-19 pandemie wordt belemmerd en de algehele bedrijfsactiviteit in getroffen regio's wordt verminderd. Deze neergang is verweven met werkgelegenheidsverlies en lokale economische stagnatie, wat de uitdagingen verder versterkt zoals uiteengezet in Zorgpunt 3: Sociale en Werkgelegenheidsgevolgen (zie paragraaf 4.4).

Bron: analyse CELTH o.b.v. interviewronde hoteliers, banken, investeerders en vastgoedontwikkelaars

Voor de impact van de btw-verhoging is het van belang welk deel van de omzet daadwerkelijk geraakt wordt door de verhoging. Ook daar geeft het HOSTA-rapport meer inzicht in. In Amsterdam zijn kamers goed voor ruim 70 procent van de omzet, buiten Amsterdam voor circa 50 procent. In Amsterdam wordt dus een relatief groot deel van omzet direct geraakt door de btw-verhoging.

Tabel 3.11: Exploitatiecijfers in 2019 en 2023.

	Amsterdam & Schiphol		Overig Nederland	
	2019	2023	2019	2023
Omzet kamers	71%	72%	59%	50%
Omzet eten	18%	15%	25%	31%
Omzet drinken	6%	5%	9%	12%
Omzet kleine operationele afdelingen	3%	1%	4%	1%
Overige omzet	2%	7%	3%	6%
Totale omzet	100%	100%	100%	100%

Bron: HOSTA (2024)

Belastingen

Hoteliërs betalen veel verschillende typen belastingen. Deze belastingen zijn op te delen in Rijksbelastingen en lokale lasten. Bij het Rijk gaat het om:

- *Omzetbelasting*: Over het grootste deel van de omzet betalen hoteliers momenteel het verlaagde – 9% - tarief, namelijk over de kameropbrengsten, voedingsmiddelen en non-alcoholische dranken. Over het andere deel van de omzet wordt over het algemeen al het standaardtarief – 21% - betaald.
- *Winstbelasting*. Deze belasting wordt betaald over de winst die wordt gemaakt. Gemiddeld gaan we uit van 22,5%. Dit is een voorzichtige inschatting. Voor hoteliers die als eenmanszaak geregistreerd staan (geen BV) en met Nederlandse aandeelhouders die later dividend in privé uitkeren, zal het percentage hoger liggen.
- En daarnaast zijn er werkgeverslasten, belastingen op nutsvoorzieningen (gas, water, elektriciteit) en op verzekeringen. In onze analyses gaan we hier niet verder op in. We nemen aan dat voor de BV Nederland de impact klein zal zijn: werknemers die vertrekken bij een hotel, gaan (op termijn) elders aan de slag. De arbeidsmarkt is immers krap. Nederlanders die niet naar een hotel gaan, blijven thuis en betalen daar belasting op gas, water en licht.

Daarnaast moeten hoteliers vaak *lokale heffingen* betalen. De belangrijkste zijn:

- *Toeristenbelasting*: de belangrijkste variabele belasting is de toeristenbelasting. In Amsterdam bedraagt deze gemiddeld € 17 per persoon per hotelovernachting. In de rest van Nederland € 2²³.
- Daarnaast zijn er vele belastingen minder direct afhankelijk van het aantal overnachtingen of de omzet (op termijn uiteraard wel): zoals de Onroerendezaakbelasting, Riool- en afvalstoffenheffing, Waterschapsbelastingen, motorrijtuigenbelastingen, precariobelastingen

²³ Atlas Lokale lasten 2024, COELO, Groningen

(als de grond onder het pand, het terras of reclame-uitingen van de gemeente is) en reclamebelastingen (voor uitingen aan de buitenkant van het pand).

Op basis van diverse openbare bronnen is een raming gemaakt van de huidige (onder het 9% btw-tarief) belastingdruk van een gemiddeld hotel (volgens gegevens HOSTA) in Amsterdam en daarbuiten dat in eigendom is van de exploitant en geen precariobelasting betaald. Deze komt voor hoteliers in Amsterdam op ruim 26% van de kameromzet inclusief toeristenbelasting en btw en voor hoteliers in de rest van Nederland op bijna 23% van de kameromzet inclusief toeristenbelasting en btw. Zie bijlage 1 voor de uitsplitsing en opbouw van deze belastingdruk. De btw-verhoging zou dit laten stijgen naar 33% tot 37% van de kameromzet. Dat is aanzienlijk hoger dan in onze buurlanden die een btw-tarief van 6% (België) en 7% (Duitsland) hanteren. Zeker voor hotels in de grensregio's wordt concurrentie met de buurlanden lastiger.

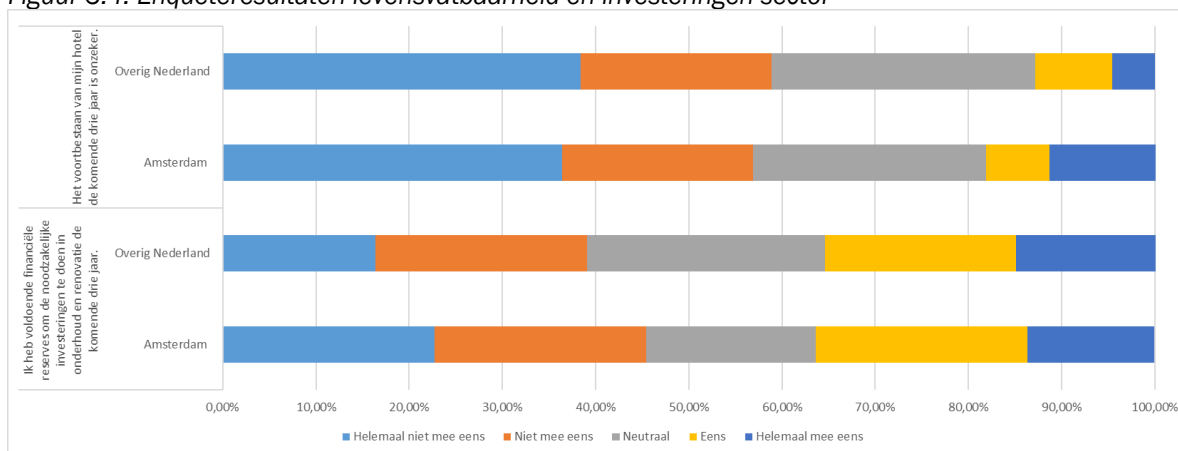
3.2 Levensvatbaarheid hotelsector

Cijfers over de winstmarges zijn gemiddelden. Deze zeggen in mindere mate iets over de levensvatbaarheid van de hotelsector als geheel. Er zijn grote verschillen tussen de bedrijven in winstmarges en ook restschulden van bijvoorbeeld de coronapandemie. De horeca (inclusief restaurants) had in 2022 een belastingschuld van 1,2 miljard euro uitstaan onder de crisismaatregelregeling voor uitstel van belastingbetaling²⁴. Circa 45 procent van alle horecaondernemers maakte gebruik van de regeling. Inmiddels vindt 12 procent van de horecaondernemers de belastingschuld problematisch en is de groep die verwacht over 3 jaar zeker nog te bestaan circa 60 procent. Dat is 13 procent minder dan het gemiddelde van andere sectoren in Nederland. Het ondernemersvertrouwen in de horecasector laat dus te wensen over.

In onze eigen uitgezette enquête zijn stellingen voorgelegd aan hoteliers die gaan over de toekomstbestendigheid van hun hotel. Dit heeft geleid tot de volgende resultaten (van helemaal niet mee eens tot helemaal mee eens):

²⁴ Algemene rekenkamer (2024), Focus op coronabelastingsschulden

Figuur 3.4: Enquêteresultaten levensvatbaarheid en investeringen sector

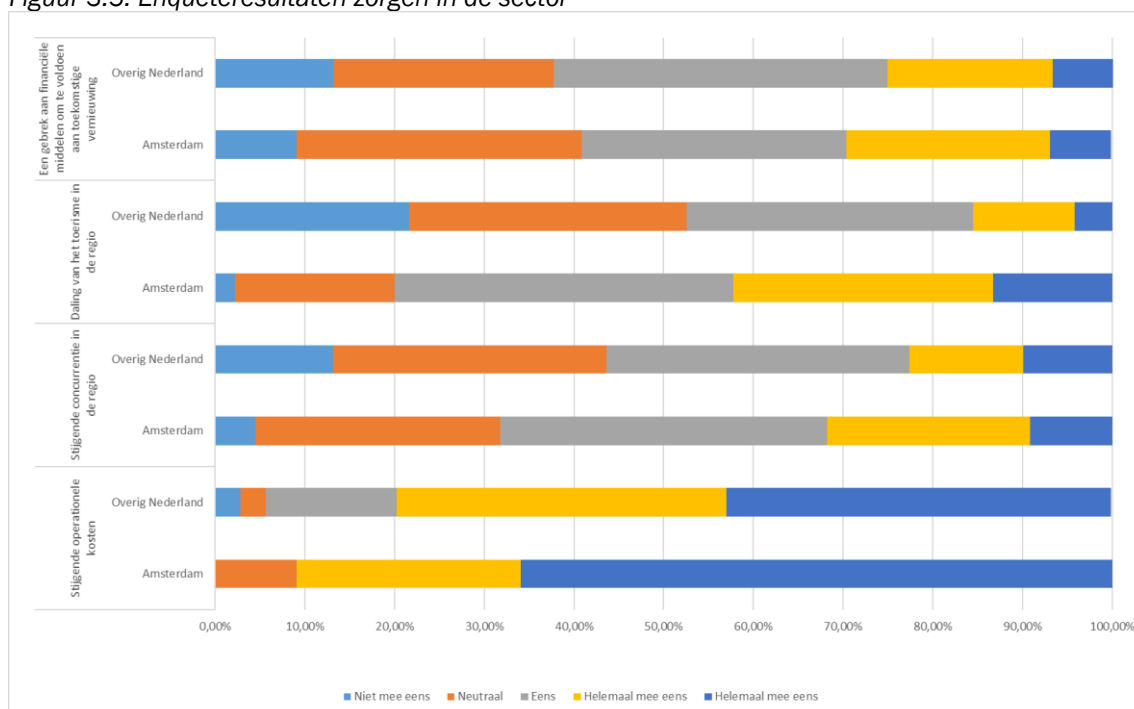

Bron: enquête CELTH / Decisio

Uit bovenstaande grafiek kan worden geconcludeerd dat een relatief groot deel van de hotels niet beschikt over voldoende financiële middelen om de noodzakelijke investeringen te doen in onderhoud en renovatie de komende drie jaren. In Amsterdam gaat dit om 36,3% van de hotels en in de rest van Nederland om 35,5% van de hotels. In Amsterdam geeft 18,2% aan dat het voortbestaan op korte termijn (drie jaar) onzeker is. In de rest van Nederland ligt dit percentage met 12,8% lager maar is het nog steeds aanzienlijk.

Waar komt deze onzekerheid vandaan? Een aantal van de factoren is uitgevraagd in onze enquête. Resultaten zijn opgenomen in de onderstaande grafiek.

Figuur 3.5: Enquêteresultaten zorgen in de sector

De belangrijkste zorgen bij hoteliers zitten in de stijgende operationele kosten. In Amsterdam maakt 90,9% van de respondenten zich hier zorgen om. In de rest van Nederland is dit percentage 79,7%. Opvallend is dat men zich in Amsterdam ook zorgen maakt om een daling van het toerisme in de regio (42,2%), terwijl men zich daar in de rest van Nederland (15,5%) duidelijk minder zorgen om maakt. Dat past bij het eerdere beeld dat het internationale toerisme van buiten de EU minder sterk is hersteld dan het overige toerisme en dat Amsterdam actief beleid voert om toerisme te ontmoedigen via campagnes en hoge lokale belastingen.

Trends en ontwikkelingen hotelsector

Om een gedegen raming te maken van de impact van de beoogde btw-verhoging, is het tot slot belangrijk om de belangrijkste trends en ontwikkelingen in de hotelsector in kaart te brengen. Een aantal hiervan (stijgende vraag, stijgende prijzen, maar ook sterk stijgende (operationele) kosten) is hiervoor al benoemd. Maar er zijn meer trends die het kostenniveau, verdienmodel en gelijke speelveld beïnvloeden en die specifiek geraakt worden bij een btw-verhoging.

Gelijk speelveld onder druk door particuliere woningenverhuur (zoals Airbnb)

In veel gemeenten is het mogelijk voor huiseigenaren om hun accommodatie (tijdelijk) te verhuren aan toeristen. Dit is de laatste jaren (zeker in de stedelijke gebieden) steeds populairder geworden. Meer en meer gaven hoteliers aan ook

toenemende concurrentie vanuit de particuliere woningenverhuur (zoals Airbnb) te voelen. In Nederland is de tijdelijke verhuur van woningen niet vrijgesteld van btw. Echter, met de Kleineondernemersregeling (KOR) is het wel mogelijk een vrijstelling voor de btw aan te vragen. Het nadeel hiervan is wel dat je de btw op de inkoop niet kan terugvragen. Zeker voor kleine particuliere verhuurders van vakantiewoningen en B&B's levert dit alsnog een concurrentievoordeel op ten opzichte van hotels. Dit voordeel zal alleen maar groter worden als de beoogde btw-verhoging ingevoerd wordt. Wel beginnen steeds meer steden (Amsterdam voorop) de particuliere woningenverhuur aan banden te leggen door bijvoorbeeld regelgeving over het maximaal te verhuren aantal nachten via websites als Airbnb en afdrachten van toeristenbelasting. Dit heeft ervoor gezorgd dat de concurrentie voor de hotelsector vanuit de particuliere woningenverhuur weer iets afgenomen is (in bepaalde plaatsen). Maar met het verschil in btw-tarief, wordt het verschil weer groter tussen de twee aanbieders van overnachtingslocaties.

Wat zegt de sector? Zorgpunt 2: Marktverstoring en concurrentienadeel

De btw-verhoging op hotelovernachtingen in Nederland zorgt voor een aanzienlijk nadeel ten opzichte van buurlanden. In België (6% btw) en Duitsland (7% btw) geldt nu al een lager tarief. Met het Nederlandse tarief dat stijgt naar 21%, is er een reëel risico op grensoverschrijdend toerismeverlies, vooral in grenssteden en -regio's. Bezoekers kunnen er daar voor kiezen om over de grens te verblijven om kosten te besparen terwijl ze nog steeds Nederlandse bestemmingen bezoeken.

De verschuiving in consumentengedrag verzwakt de concurrentiekracht van de Nederlandse hotelsector, vooral voor onafhankelijke hotels en familiebedrijven die niet de prijsflexibiliteit van grotere internationale ketens kunnen evenaren. Dit kan langetermijn-toerismestrategieën ondermijnen die gericht zijn op het promoten van Nederland als een aantrekkelijke bestemming voor bezoekers.

Financiële instellingen en vastgoedorganisaties hebben bezorgdheid geuit dat een dalende bezettingsgraad een neerwaartse cyclus kan veroorzaken. Dalende inkomsten leiden tot verminderde investeringen in kwaliteit, innovatie en modernisering. Als Nederlandse hotels niet kunnen concurreren met internationale normen, kan de sector blijvende reputatieschade oplopen, wat blijvende verschuivingen in consumentvoorkeuren veroorzaakt.

Een andere kritieke zorg is de blijvende impact van COVID-19. Veel hotels zijn nog niet volledig hersteld, en een plotselinge btw-verhoging zal de financiële reserves verder onder druk zetten. Sectordeskundigen voorspellen dat stijgende kosten tot sluitingen kunnen leiden, waardoor lege eigendommen en stilgelegde ontwikkelingen achterblijven. Dit beïnvloedt de vastgoedmarkt in getroffen regio's negatief. Daarmee loopt Nederland het risico een minder aantrekkelijke bestemming te worden voor zowel vrijetijds- als zakenreizigers, terwijl tegelijkertijd de kleine stadseconomieën die afhankelijk zijn van toerisme worden verzwakt.

Bron: analyse CELTH o.b.v. interviewronde hoteliers, banken, investeerders en vastgoedontwikkelaars

Groeiende Bleisure markt

'Bleisure', een samentrekking van de woorden Leisure en Business, wordt steeds populairder. Bij Bleisure worden aan het begin of aan het einde van een zakenreis extra dagen toegevoegd om de werknemers wat extra rust, plezier en ontspanning te bieden. Eigenlijk een aantal dagen vrije tijd op de bestemming van het zakelijke bezoek. Volgens Routespring, een gerenommeerd travel management platform dat zich richt op de groeiende markt van bleisure reizen, wordt ongeveer 40% van de zakenreizen verlengd tot bleisure reis. Grand View Research deed onderzoek naar de Bleisure markt en voorspelt een groei met een samengesteld jaarlijks groeipercentage van 12,1% van 2023 tot 2030.

Uitponding van hotels

In de recreatiesector is het geen onbekend fenomeen, want op recreatieparken gebeurt het al jaren: uitponden. In de hotelsector zien we dit de laatste jaren ook steeds meer gebeuren. Bij uitponden wordt het eigendom van de accommodaties (in dit geval hotelkamers) individueel verkocht aan particulieren. Soms (meestal) blijft er een overkoepelende beheerder over, maar het kan ook zijn dat kopers zelf verantwoordelijk worden voor onderhoud en beheer. In de sector voor recreatieparken heeft dit fenomeen ervoor gezorgd dat de sector in plaats van langjarig exploitatie-gedreven veel meer korte termijn investerings-gedreven werd. Het verkopen van recreatiewoningen was namelijk een lucratief verdienmodel. Gevolgen voor de kwaliteit van recreatieparken verschillen sterk per park, maar over het algemeen zorgt minder focus op langjarige exploitatie voor kwaliteitsvermindering op de lange termijn. Het verhogen van de btw op kamerverhuur zorgt ervoor dat het exploiteren van een hotel minder interessant wordt. Dit zou de trend van uitponding in de hotelmarkt kunnen versnellen.

COA opvang in hotels

Het COA is de afgelopen paar jaar een vrij groot afnemer geweest van hotelkamers. Naar schatting waren er eind 2023 circa 5.000 hotelkamers bezet in Nederland voor opvang²⁵. Dat is ruim 3 procent van het hotelaanbod in Nederland en in de regio's waar dit gebeurt (vooral regio's buiten de Randstad met een aanzienlijk lagere bezettingsgraad in het laagseizoen), ligt het aandeel nog hoger. Dit heeft voor een constante inkomstenstroom gezorgd voor de hotels in het lagere en middensegment, maar is ook een risico. Wanneer deze stroom wegvalt zullen de prijzen en marges dalen. Niet alleen voor het hotel zelf, maar ook voor de omliggende hotels doordat het aanbod weer toeneemt.

²⁵ Volkskrant, 19 dec 2023

Toerisme-ontmoedigend beleid

In een aantal plaatsen in Nederland wordt het steeds drukker, onder andere door de komst van toeristen. In sommige gebieden wordt zelfs 'overtourisme' ervaren. Hierdoor wordt in een aantal gebieden ondertussen een toerisme-ontmoedigend beleid gevoerd. Zo hebben Amsterdam, Haarlem en Maastricht een (tijdelijke) hotelstop en worden veel gemeenten terughoudender met het verlenen van nieuwe vergunningen. Door het verhogen van de toeristenbelasting wordt soms beoogd met een kleiner aantal bezoekers, dezelfde overheidsinkomsten te genereren.

3.3 Toeristische bestedingen door hotelgasten

Toeristen die in Nederland in hotels overnachten geven niet alleen geld uit aan een hotelkamer, maar ze besteden ook in de bestemmingsregio. In het CBS Vakantieonderzoek (CVO) worden uitspraken gedaan over de hoogte van deze bestedingen in 2023. Gemiddeld besteedden gasten aan het hotel, pension of B&B in totaal € 80,00 per dag of € 113,00 per nacht. Zij blijven gemiddeld 3,5 dag of 2,5 nacht, wat neerkomt op gemiddelde bestedingen van € 279,00 per persoon per verblijf. Als we inzoomen op deze bestedingen dan zien we het volgende bestedingspatroon (zie Tabel 3.12).

Tabel 3.12: Gemiddelde uitgaven per nacht en dag naar type uitgave in 2023.

Type uitgave	Uitgaven per nacht	Uitgaven per dag
Accommodatie	€ 59,00	€ 42,00
Vervoer	€ 13,00	€ 10,00
Horeca	€ 28,00	€ 20,00
Uitstapjes en excursies	€ 4,00	€ 3,00
Souvenirs, winkels en boodschappen	€ 6,00	€ 4,00
Overig	€ 2,00	€ 1,00

Bron: CVO

Ook hierbij geldt dat er een verschil is tussen bestedingen in de regio Amsterdam en daarbuiten. De steekproef van het CVO is te klein om daar een gedegen uitspraak over te doen. Maar op basis van de gemiddelde cijfers van bestedingen in Noord-Holland gaat het om minimaal 20 procent hogere bestedingen in Amsterdam ten opzichte van de rest van Nederland. Rekening houdend met het gegeven dat een deel van de horeca bestedingen aan eten en drinken ook in het hotel plaatsvindt, verwachten we dat toeristen die overnachten in hotels in 2023 nog circa 3 miljard euro uitgaven aan bestedingen buiten het hotel.

4. Effecten op hotelmarkt

In dit hoofdstuk gaan we in op de effecten van de btw-verhoging op de hotelmarkt. We beschrijven kort het impactmodel op hoofdlijnen. Vervolgens analyseren we de impact van de btw-verhoging van 9 procent naar 21 procent op de hotelsector, toeristische sector, belastinginkomsten en Nederlandse economie.

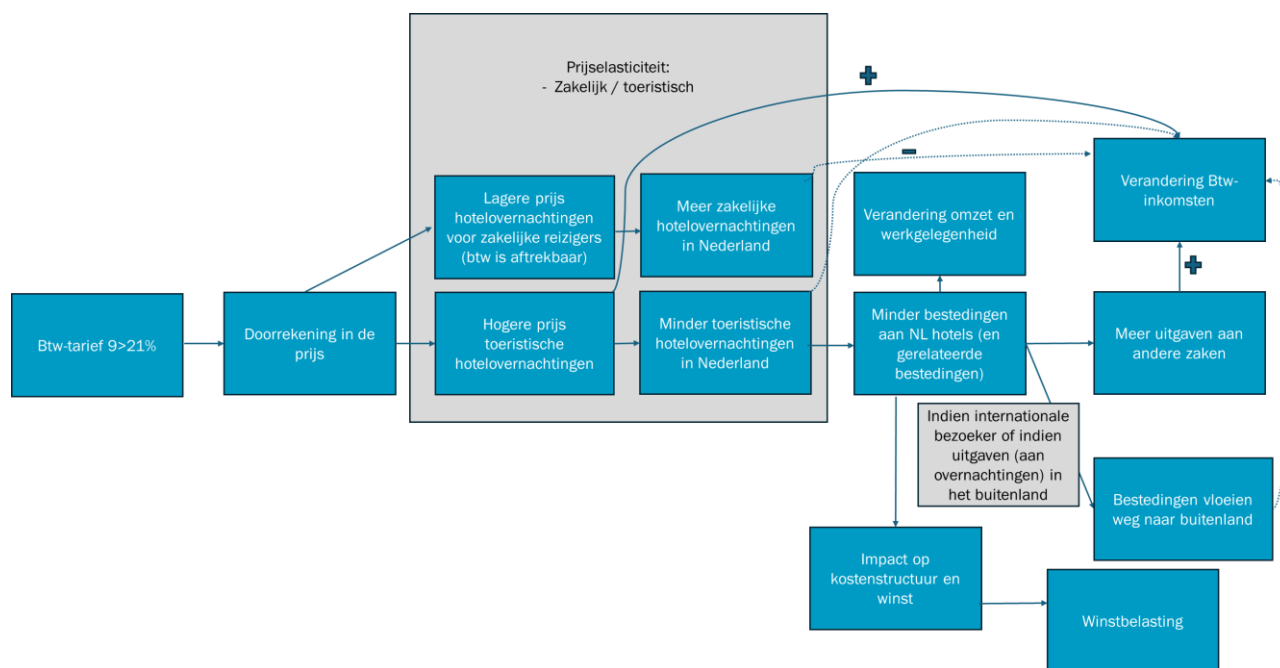
4.1 Beschrijving impactmodel

Voor deze studie hebben we een impactmodel ontwikkeld waarmee:

1. **Op basis van inputparameters:** de btw-verhoging, het deel dat doorberekend wordt in de kamerprijs en de prijselasticiteit.
2. **De verandering in de vraag naar overnachtingen wordt gemodelleerd:** met onderscheid naar verschillende doelgroepen / segmenten (binnenlands, buitenlands, zakelijk, toeristisch)
3. **Waaruit een effect op de bestedingen in de hotelmarkt en toeristische sector volgt:** en daarmee impact op de omzet, winsten en werkgelegenheid en de btw-afdrachten uit de sector.
4. **En rekening gehouden wordt met 'substitutie':** indien Nederlandse toeristen minder gaan overnachten geven ze hun geld aan iets anders (in Nederland) uit, extra bestedingen aan btw gaan ten koste van bestedingen aan andere producten en diensten in Nederland. Buitenlandse toeristen die wegblijven, geven hun geld niet meer in Nederland uit.
5. **Waarmee we een integraal beeld schetsen van de impact op: hotels, de toeristische sector én de Nederlandse economie als geheel.**

We houden in het model geen rekening met koopkrachtmaatregelen of vermeden belastingverhogingen en bezuinigingen van de overheid die betaald worden uit de btw-opbrengsten. Belangrijk is wel om te vermelden dat koopkrachtmaatregelen beperkt ten goede komen aan de toeristische sector, omdat de sector voor een groot deel op buitenlandse gasten draait die niet in hun inkomen gecompenseerd worden voor hogere prijzen.

Figuur 4.1: Schematische weergave impactmodel. Bron: Decisio

Bovenstaand figuur geeft het model schematisch weer. In de onderstaande paragrafen gaan we achtereenvolgens in op de impact op 1) de hotelsector, 2) de bredere toeristische sector en 3) de Nederlandse economie als geheel.

4.2 Effecten verhoging btw-tarief op de hotelsector

In deze paragraaf beschrijven we de impact van de btw-verhoging op de hotelsector. We onderscheiden daarbij de Amsterdamse markt en de rest van Nederland.

4.2.1 Effecten op de prijs en vraag

Het effect van de btw-verhoging op de kamerprijs is afhankelijk van de mate waarin hotels hun prijs doorbereken. We kiezen een basisscenario dat aansluit bij de uitgangspunten van het Ministerie van Financiën: 75% van de btw-verhoging wordt doorberekend in de kamerprijs.

Onderstaande tabel geeft de uitgangspunten die we hanteren voor het impactmodel. De tabel geeft onder andere de prijselasticiteit weer: de mate waarin mensen minder besteden aan hotels als gevolg van een prijsstijging. Bij een prijselasticiteit van -0,75 leidt een prijsstijging van 1% tot een afname van het

aantal overnachtingen met 0,75%. Deze elasticiteit hanteren we voor toeristische overnachtingen en is gelijk aan de elasticiteit die het Rijk hanteerde als uitgangspunt in haar berekeningen²⁶. Voor zakelijke overnachtingen gaan we uit van een lagere prijselasticiteit, namelijk -0,6²⁷. Zakelijke hotelgasten zullen minder snel hun gedrag veranderen als gevolg van een prijsverandering. Zakelijk gasten reageren bovendien op de prijs exclusief btw, aangezien zij hun btw terug kunnen vragen.

Met de prijselasticiteit kunnen we vervolgens berekenen wat de impact van de btw-verhoging is op het aantal toeristische overnachtingen: deze nemen af met 6,2 procent. Het aantal zakelijke hotelovernachtingen neemt daarentegen toe. Zij kunnen namelijk hun btw terugvragen en hebben daardoor een goedkopere hotelovernachting. De btw-verhoging is namelijk niet volledig doorberekend in de prijs en leidt dus tot een prijsverlaging exclusief btw.

Tabel 4.1: Input impactmodel

Beschrijving	Amsterdam	Rest Nederland	Totaal
Impact op prijs door verhoging btw van 9 naar 21%	11%	11%	11%
Prijsdoorrekening	75%	75%	75%
Prijsverandering incl. btw	8,3%	8,3%	8,3%
Prijsverandering excl. btw	-2,5%	-2,5%	-2,5%
Prijselasticiteit toeristische overnachtingen	-0,75	-0,75	-0,75
Prijselasticiteit zakelijke overnachtingen	-0,6	-0,6	0,6
Impact op toeristische overnachtingen	-6,2%	-6,2%	-6,2%
Impact op zakelijke overnachtingen	1,5%	1,5%	1,5%

De onderstaande tabel geeft de verandering weer in het aantal overnachtingen als gevolg van de btw-verhoging.

Tabel 4.2: Effect btw-verhoging op het aantal overnachtingen (x 1 mln.)

Overnachtingen in 2024	Amsterdam	Rest Nederland	Totaal
Toeristisch binnenlands	-0,2	-1,1	-1,3
Toeristisch buitenlands	-0,9	-0,7	-1,6
Zakelijk binnenlands	0,0	0,1	0,1
Zakelijk buitenlands	0,0	0,1	0,1

²⁶ Ambtelijk fichebundel.

²⁷ NYFER

Het aantal *toeristische overnachtingen* neemt af als gevolg van de btw-verhoging. We schatten in dat dit om ongeveer 3 miljoen overnachtingen op jaarbasis zal gaan. Het aantal zakelijke overnachtingen neemt licht toe, doordat de prijs voor hen juist iets omlaag gaat als hoteliers niet de volledige btw doorrekenen. Dit gaat om circa 100.000 extra overnachtingen op jaarbasis.

Manieren om btw-verhoging te beperken

Hotels bieden vaak zowel diensten aan die vallen onder hoog als onder laag btw-tarief. Denk aan een ontbijt of diner dat onder een laag tarief valt. Hotels zullen methoden zoeken om hun prijs (binnen de marges die de belastingdienst accepteert) zo te optimaliseren dat het gemiddelde btw-tarief zo laag mogelijk is.

Momenteel bieden veel hotels hun ontbijt bijvoorbeeld goedkoper aan als het van tevoren bijgeboekt wordt, in plaats van ter plekke. Ook zijn er arrangementen waarbij de meerkosten voor een diner relatief laag zijn. Dit kan ook omgedraaid worden: de kamerprijs wordt goedkoper als ook van tevoren een ontbijt of diner bijgeboekt wordt. Ook kan de prijs van het ontbijt of diner worden verhoogd en de kamerprijs zo laag mogelijk (als acceptabel) worden gehouden. De belastinginspectie op hotels wordt niet eenvoudiger door deze maatregel.

4.2.2 Effecten op omzet en kosten hotelmarkt

Hotels halen gemiddeld 56% van hun omzet komt uit kamerinkomsten²⁸. Voor Amsterdam is dit 72% en voor de rest van Nederland 50%. We gaan ervan uit dat van de overige inkomsten (restaurant, zaalverhuur, etc.) circa de helft afkomstig is van overnachtende gasten. De prijzen van deze producten en diensten veranderen niet, maar als gasten niet meer overnachten, zullen ze ook deze bestedingen niet meer doen. Het resterende deel van de inkomsten is niet afhankelijk van het aantal overnachtingen en wordt ook niet geraakt door de btw-verhoging.

²⁸ Bron: HOSTA gegevens 2023

Tabel 4.3: Effect btw-verhoging naar verschillende soorten omzet. Bedragen in miljoenen en omzetcijfers exclusief btw

Effecten omzet uit overnachtingen	Amsterdam	Rest Nederland	Totaal
Omzet 2023²⁹ (excl. btw)	€ 2.040	€ 5.628	€ 7.667
% omzet uit kamers	72%	50%	56%
Omzet uit kamers (2023)	€ 1.468	€ 2.814	€ 4.282
Omzet uit kamers na btw-verhoging (excl. btw)	€ 1.362	€ 2.641	€ 4.004
Effect op kameromzet (excl. btw)	-€ 106	-€ 172	-€ 279
btw-inkomsten 2023 (9% btw)	€ 132	€ 253	€ 385
btw-inkomsten na btw-verhoging (21% btw)	€ 286	€ 555	€ 841
Effect op btw inkomsten	€ 154	€ 301	€ 455
Effecten omzet uit eten en drinken	Amsterdam	Rest Nederland	Totaal
% omzet uit eten en drinken	20,0%	43,0%	36,9%
Waarvan afhankelijk van hotelovernachtingen	10,0%	21,5%	18,4%
Omzet 2023	€ 204	€ 1.210	€ 1.414
Omzet eten en drinken na btw-verhoging	€ 194	€ 1.165	€ 1.359
Impact op omzet eten en drinken hotelsector	-€ 10	-€ 45	-€ 55
btw-inkomsten 2023 (13% btw)	€ 27	€ 157	€ 184
btw-inkomsten na btw-verhoging (13% btw)	€ 25	€ 151	€ 177
Effect op btw inkomsten eten en drinken hotelsector	-€ 1	-€ 6	-€ 7
Effecten omzet uit kleine operationele afdelingen en overige activiteiten	Amsterdam	Rest Nederland	Totaal
% omzet uit kleine operationele afdelingen en overige	8,0%	7,0%	7,3%
Waarvan afhankelijk van hotelovernachtingen	4,5%	4,0%	4,1%
Omzet 2023	€ 92	€ 225	€ 317
Omzet kleine operationele afdelingen en overig na btw-verhoging	€ 88	€ 221	€ 309
Impact op omzet kleine operationele afdelingen en overig hotelsector	-€ 4	-€ 4	-€ 8
btw-inkomsten 2023 (21% btw)	€ 19	€ 47	€ 67
btw-inkomsten na btw-verhoging (21% btw)	€ 18	€ 46	€ 65
Effect op btw inkomsten overige hotelactiviteiten	-€ 1	-€ 1	-€ 2
Totale effect hotelsector	Amsterdam	Rest Nederland	Totaal
Impact op omzet hotelsector (excl. btw)	-€ 120	-€ 222	-€ 342
Impact op btw-inkomsten	€ 152	€ 295	€ 447

De totale omzet van de hotelsector zal met circa €342 miljoen dalen als gevolg van de btw-verhoging van 9% naar 21% en een doorrekening van 75% in de prijs. Dat is

²⁹ CBS Statline (2022), bijschatting 2023 o.b.v. ontwikkeling logiesector.

een daling van circa 5 procent van de totale omzet van de sector. De maatregel leidt tot €447 miljoen aan extra btw-afdrachten van de hotelsector aan de overheid. Daarbij is nog geen rekening gehouden met zakelijke gasten die deze btw-kunnen terugvragen.

4.2.3 Effecten op kosten, winsten en werkgelegenheid in de hotelmarkt

Wanneer het aantal gasten en de omzet uit het restaurant veranderen, wijzigen ook de kosten en de inzet van benodigd personeel. Dit gebeurt niet evenredig: een hotel hoeft minder in te kopen en kan mogelijk met minder personeel uit de voeten voor schoonmaak, opmaak van kamers, ontbijt, etc. Maar een groot deel van de kosten betreft ook vaste lasten: onderhoud, hypotheeklasten, gas-water-licht, boekhouding, bezetting receptie, zijn allemaal kosten die (deels) overeind blijven als aantallen gasten teruglopen.

Gemiddeld heeft een hotel een winstmarge voor belastingen van circa 9,6 procent (zie hoofdstuk 3). In Amsterdam waarschijnlijk net boven de 10 procent en in de rest van Nederland net boven de 8 procent (dit onderscheid maken we niet in de berekening).

Kosten boekingswebsites

Boekingswebsites rekenen een fee over de kamerprijs inclusief btw. Een btw-verhoging zorgt daarmee ook voor hogere afdrachten van hotels aan boekingssites en verlaagt nog een keer de marge voor een hotel. Omdat boekingssites internationaal opereren en in ieder land een fee over de prijs inclusief btw rekenen, geven hoteliers aan dat het lastig is om andere afspraken te maken en de fee afhankelijk te maken van de prijs exclusief btw die voor de hotelier overblijft.

55% van de kosten van een hotel zijn vaste kosten, 45% is variabel³⁰. De hotelomzet daalt met 4,5% door de btw-verhoging, deels door de kamerprijsverlaging die ten koste gaat van de marge³¹ en deels door de vraaguitval van 3,2%. De variabele kosten dalen met de vraaguitval, de vaste kosten blijven gelijk. Hierdoor leidt een omzetsdaling van 4,5 procent tot een winstdaling van bijna 35%. De winstmarge daalt van een gezonde 10 procent, naar minder dan 7 procent. De impact is groter op hotels in Amsterdam omdat zij een groter deel van hun omzet uit kamers halen en minder uit restaurants.

³⁰ FirmFocus (2020).

³¹ In deze berekening gaan we ervan uit dat er niet gesneden wordt in het serviceniveau van een hotel, of omzet van restaurant of services strategisch anders geprijsd gaat worden. Een prijsverlaging gaat dus ten koste van de marge. Wanneer hotels strategisch anders gaan prijzen, heeft dat niet alleen impact op de winsten en winstbelasting, maar ook op de btw-opbrengsten.

Tabel 4.4 Impact van btw verhoging op kosten, winsten en winstbelasting

	Amsterdam	Rest Nederland	Totaal
Omzet (excl. btw) 2023	€ 2.040	€ 5.628	€ 7.667
Kosten 2023	€ 1.844	€ 5.088	€ 6.931
Waarvan vast	€ 1.014	€ 2.798	€ 3.812
Waarvan variabel	€ 830	€ 2.289	€ 3.119
Winst voor belasting 2023	€ 196	€ 540	€ 736
Omzet (na btw verhoging)	€ 1.919	€ 5.406	€ 7.326
Kosten	€ 1.809	€ 5.025	€ 6.834
Waarvan vast	€ 1.014	€ 2.798	€ 3.812
Waarvan variabel	€ 795	€ 2.227	€ 3.022
Winst voor belasting na btw-verhoging	€ 110	€ 382	€ 492
Winstbelasting 2023	€ 44	€ 122	€ 166
Winstbelasting na btw verhoging	€ 25	€ 86	€ 111
Impact op winstbelasting	-€ 19	-€ 36	-€ 55

Uitgaande van een gemiddelde van een zeer voorzichtige schatting³² van 22,5% winstbelasting, dalen de belastinginkomsten uit de winstbelasting met 55 miljoen euro.

Net als voor de totale kosten, geldt ook dat het personeel voor ongeveer de helft vast (minimale bezetting receptie, ontbijt, restaurant, etc.) en de helft variabel (bv. deel kamerschoonmaak, keukens en bediening) is. In dit geval zou de werkgelegenheid binnen de hotelsector met circa 1,5% afnemen. Dit staat gelijk iets minder dan 1.000 FTE verdeeld over 1.500 banen. De toegevoegde waarde van de hotelsector daalt met circa 280 miljoen euro³³ (bestaande uit circa 240 miljoen euro winstdaling (voor belastingen) en 40 miljoen euro minder personeelskosten).

Risico op faillissementen

De berekeningen zijn gemaakt voor het gemiddelde hotel. De marges van hotels staan echter onder druk en zijn de afgelopen jaren gedaald door kostenstijgingen (lonen, inkoop, onderhoud, energie en vaak ook lokale belastingen zijn sterker gestegen dan de omzet). Voor ondernemers met lage marges betekent de btw-verhoging een reëel risico op faillissement. Zij houden immers geen marge meer over na de verhoging. We hebben geen exacte getallen over hoeveel ondernemers het gaat, alleen indicaties dat juist in het goedkopere hotelsegment de marges lager liggen én dat dit ook het segment is dat het hardst geraakt wordt omdat er geen zakelijke gasten overnachten die btw terug kunnen vragen.

³² Gebaseerd op de gemiddelde vennootschapsbelasting. Hoteleigenaren die als eenmanszaak zijn geregistreerd, of wanneer ze via hun BV dividend laten uitkeren in Nederland, betalen een hoger marginaal tarief.

³³ Dit betreft de toegevoegde waarde in 'basisprijzen'. In marktprijzen stijgt de toegevoegde waarde van de sector: de btw-afdrachten worden er dan bij opgeteld.

4.2.4 Effecten verhoging op belastinginkomsten

In deze paragraaf beschouwen we de impact op de totale belastingafdrachten van de hotelsector. Voor de btw-afdracht vanuit de hotelsector is een aantal elementen van belang. De btw-verhoging is alleen van toepassing op de kamerprijs. Op dat deel van de omzet nemen de btw-inkomsten toe. Door vraaguitval dalen de btw-afdrachten (ook over het deel dat niet geraakt wordt door de btw-verhoging). In zijn totaliteit draagt de hotelsector 447 mln. euro extra btw af aan de belastingdienst.

Daarnaast speelt dat voor zakelijke overnachtingen geldt dat hotelgasten de btw terug kunnen vragen. Voor deze groep gasten is er netto dus geen effect op de btw-inkomsten. De extra btw op zakelijke overnachtingen bedraagt 138 miljoen euro. Netto draagt de hotelsector dus 309 mln. euro extra af aan de belastingdienst als gevolg van de btw-verhoging.

Tot slot dalen de winsten van hotels door de btw-verhoging. Hierdoor daalt de winstbelasting van de hotelsector met 55 mln. euro. Daarmee draagt de hotelsector uiteindelijk 254 mln. euro extra af aan de belastingdienst.

Tabel 4.5: Verandering inkomsten overheid hotelsector. Bedragen in miljoenen

Belastingen Rijk hotels	Amsterdam	Rest Nederland	Totaal
btw-inkomsten hotels 2023	€ 178	€ 458	€ 636
btw-inkomsten hotels na btw-verhoging	€ 330	€ 753	€ 1.082
Verandering btw-inkomsten	€ 152	€ 295	€ 447
btw-teruggaaf zakelijke overnachters 2023	€ 31	€ 146	€ 177
btw-teruggaaf zakelijke overnachters na btw-verhoging	€ 61	€ 254	€ 315
Netto btw-afdrachten hotels 2023	€ 147	€ 312	€ 459
Netto btw-afdrachten hotels na btw-verhoging	€ 269	€ 499	€ 768
Verandering netto btw-afdrachten	€ 122	€ 187	€ 309
Winstbelasting 2023	€ 44	€ 122	€ 166
Winstbelasting na btw-verhoging	€ 25	€ 86	€ 111
Verandering winstbelasting	-€ 19	-€ 36	-€ 55
Totale verandering inkomsten Rijksoverheid	€ 102	€ 151	€ 254

Een recente raming door de rijksoverheid ging uit van 364 miljoen euro aan extra inkomsten voor het Rijk door de btw-verhoging op hotels en pensions. De bovenstaande berekening laat zien dat dat een overschatting is. Daarvoor zijn drie oorzaken aan te wijzen: 1) een deel van de omzet wordt niet geraakt door de btw-verhoging, 2) de zakelijke overnachters vragen de btw-terug én 3) de winstbelasting daalt.

Dan is daarbij nog niet meegenomen dat ook buitenlandse bestedingen teruglopen in andere sectoren, door de vraaguitval. Het effect daarvan werken we in de volgende paragraaf uit.

Toeristenbelasting

Op regionaal niveau leidt de afname van het aantal overnachtingen tot een verandering in de inkomsten uit de toeristenbelasting. Deze belasting verschilt echter per gemeente³⁴. Gemiddeld betaalt een toerist per nacht 3 euro in Nederland. In Amsterdam is dit bedrag het hoogst: 17 euro per nacht bij hotels, in de rest van Nederland is dit gemiddeld 2 euro. Ook in andere Nederlandse steden zijn de bedragen per nacht relatief hoog. Er zijn echter gemeenten waar dit bedrag aanzienlijk lager ligt, minder dan een euro per nacht, zoals in de gemeenten Barendrecht en Renswoude (0,75 euro per nacht). Uiteindelijk verwachten we een daling van de gemeentelijke belastinginkomsten met € 21 mln.

Tabel 4.6: Impact op toeristenbelasting

Toeristenbelasting	Amsterdam	Rest Nederland	Totaal
Impact op aantal overnachtingen (x1000)	-1.022	-1.630	-2.652
Bedrag toeristenbelasting per nacht	€ 17,0	€ 2,0	
Afgedragen toeristenbelasting (mln. €)	-€ 17	-€ 3	-€ 21

4.3 Effecten regionale toeristische economie

De verhoging van de btw voor de hotelsector raakt niet alleen de hotels, maar ook aanpalende toeristische sectoren. Toeristen die wegblijven geven ook geen geld meer uit bij restaurants, detailhandel, attracties en musea tijdens hun vakantie of weekend/dag weg. En de toeristische sector koopt ook minder goederen en diensten in bij toeleveranciers. Met name voor regio's die sterk van toerisme afhankelijk zijn, heeft dat impact. Iedere overnachting leidt gemiddeld tot 53 euro aan bestedingen buiten het hotel³⁵.

In totaal schatten we in dat de btw-verhoging tot ongeveer **118 miljoen euro** minder aan bestedingen leidt buiten de hotels. Dit leidt tot **16 miljoen euro** minder aan btw-inkomsten vanuit de toeristische sector. De totale uitgaven tijdens vakanties dalen met **167 miljoen euro**, waarvan bijna 100 miljoen euro een verlies aan buitenlandse bestedingen is. Dit geven we weer in onderstaande tabel.

³⁴Atlas Lokale lasten (2024). COELO, Groningen

³⁵ Zie hoofdstuk 3. Daarbij is gecorrigeerd voor bestedingen in het restaurant van het hotel.

Tabel 4.7: Verandering bestedingen en btw-inkomsten overige toeristische sectoren.

Impact op totale uitgaven in Nederland Impact van btw-verhoging van 9 naar 21 %	Binnenlandse toeristen		Buitenlandse toeristen		Totaal
	Niet-zakelijk	Zakelijk	Niet-zakelijk	Zakelijk	
Bestedingen in hotelsector (excl. btw)	-€ 157	€ 1	-€ 186	€ 0	-€ 342
Bestedingen in overige toeristische sectoren tijdens vakantie/reis (excl. btw)	-€ 50	€ 5	-€ 78	€ 5	-€ 118
btw-bestedingen hotel	€ 135	€ 0	€ 174	€ 0	€ 309
btw-bestedingen overige sectoren tijdens vakantie/reis	-€ 6	€ 0	-€ 10	€ 0	-€ 16
Som uitgaven tijdens vakantie	-€ 79	€ 6	-€ 99	€ 5	-€ 167

Impact op toegevoegde waarde en werkgelegenheid buiten de hotelsector

De afname van bestedingen aan de 'overige toeristische sectoren' tijdens een vakantie, leidt tot een verdere daling van de toegevoegde waarde en werkgelegenheid binnen de toeristische sector. Het gaat dan om sectoren, zoals vervoer, eten en drinken, en recreatieve uitjes (musea, pretparken, activiteiten, etc.). De toegevoegde waarde in deze sectoren daalt met circa 50 miljoen euro en afname van de werkgelegenheid, met ruim 750 voltijdsbanen (FTE). Het zijn vooral de toeristische regio's waar deze impact plaats zal vinden.

Tabel 4.8: Verandering toegevoegde waarde en werkgelegenheid toeristische sectoren

Impact	Totaal
Bestedingen toeristische sectoren	- € 118 mln.
Toegevoegde waarde	-€ 48 mln.
Werkgelegenheid (FTE)	-750

Indirecte impact

We hebben ook gekeken naar de indirecte economische effecten die voortvloeien uit de veranderde bestedingen. Denk hierbij aan bijkomende inkoopkosten van bedrijven in de sector. Als hotels minder omzet draaien, zullen ze ook minder inkopen bij toeleveranciers. Hetzelfde geldt voor de overige toeristische sectoren waar gasten geen geld meer uitgeven. Toeleveranciers van de toeristische sectoren zullen naar verwachting € 150 miljoen aan omzet mislopen door de daling van het toerisme. Dat gaat gepaard met een toegevoegde waarde van ruim € 80 miljoen en 700 voltijdsbanen.

Tabel 4.9: Verandering indirecte impact toeristische sectoren

Indirecte impact	Totaal
Omzet toeleveranciers hotels + overige toeristische sector	-€ 150
Toegevoegde waarde	-€ 82
Werkgelegenheid (FTE)	-700

Bovenstaande effecten zijn geschat op basis van een door Decisio ontwikkeld input-output model gebaseerd op CBS-statistieken. Deze impact is op nationaal niveau berekend. De verwachting is dat circa de helft tot driekwart van deze impact neerslaat in de regio waar de hotels gelegen zijn.

Uiteindelijk betekent dat dat voor iedere euro die een hotel misloopt door de btw-verhoging er daarnaast direct 35 cent minder wordt uitgegeven door hotelgasten in de regio en indirect ook nog eens 20 tot 35 cent doordat hotels en andere toeristische bedrijven minder inkopen in de regio. Iedere euro die het hotel misloopt, kost de regio dus circa 60 cent aan omzet buiten het hotel.

De regio's waar toerisme wegblijft, lopen dus bovenop de 340 miljoen euro aan omzet van hotels nog eens 220 miljoen inkomsten mis bij de overige regionale bedrijvigheid.

4.4 Effecten op de Nederlandse economie

In de voorgaande paragrafen zijn de effecten beschreven voor de toeristische sector. In deze paragraaf bekijken we ook wat de effecten zijn als de rekening houden met substitutie van bestedingen door toeristen en vatten we de economische effecten samen.

4.4.1 Effecten als gevolg van substitutie

Een prijsverhoging, bijvoorbeeld door een btw-verhoging, leidt in veel sectoren vooral tot een verschuiving van (binnenlandse) bestedingen. Wanneer de uitgaven in de ene sector toe- of afnemen, veranderen deze in tegenovergestelde richting in andere sectoren. Voor de hotelsector spelen daarbij twee effecten: door de btw-stijging geven mensen die blijven overnachten meer geld uit aan hun hotelovernachting en dus minder aan andere sectoren. Degenen die besluiten niet meer te overnachten, houden geld van hun vakantie over en geven dus juist uit aan producten en diensten in andere sectoren. Nederlanders geven de **79 miljoen** euro die ze besparen aan binnenlandse vakanties in hotels uit aan andere zaken. Dit leidt tot circa **69 miljoen euro** aan inkomsten voor andere sectoren en **10 miljoen euro** aan btw-inkomsten. Buitenlandse toeristen geven het geld dat ze besparen

aan vakanties in Nederland in het buitenland uit. Dit komt dus niet op een andere wijze in de Nederlandse economie terecht.

Tabel 4.10: Uitgaven aan andere sectoren als gevolg van substitutie-effecten.

Bedragen in miljoenen.

Impact op totale uitgaven in Nederland Impact van btw-verhoging van 9 naar 21 %	Binnenlandse toeristen		Buitenlandse toeristen		Totaal
	Niet-zakelijk	Zakelijk	Niet-zakelijk	Zakelijk	
Verandering uitgaven tijdens vakantie	-€ 79	€ 6	-€ 99	€ 5	-€ 167
Substitutie bestedingen elders in Nederland	€ 62	€ 6	€ 0	€ 0	€ 69
btw over bestedingen elders in Nederland	€ 10	€ 0	€ 0	€ 0	€ 10

4.4.2 Effecten op de totale economie

De verhoging van het btw-tarief heeft uiteindelijk effect op de Nederlandse economie in de breedte. Onderstaande tabel geeft de economische belangrijkste effecten weer die voortkomen uit de verandering in bestedingen als gevolg van de btw-verhoging.

Tabel 4.11: Verandering bestedingen en belastinginkomsten als gevolg van btw-verhoging hotelsector. Bedragen in miljoenen.

Impact	Nederland
Impact op omzet hotelsector (excl. btw)	-€ 342
Impact op overige toeristische sectoren tijdens vakantie/reis (excl. btw)	-€ 118
Substitutie bestedingen elders in Nederland (excl. btw)	€ 69
Totale impact omzet Nederlandse bedrijven	-€ 391
Impact op btw-inkomsten hotelsector (incl. teruggaaf zakelijke reizigers)	€ 309
Impact op btw-inkomsten overige toeristische sectoren	-€ 16
Impact op btw-inkomsten als gevolg van substitutie	€ 10
Impact op winstbelasting hotels	-€ 55
Impact op toeristenbelasting hotels	-€ 21
Totale verandering belastinginkomsten	€ 228

De analyse laat zien dat de omzet van het Nederlandse bedrijfsleven met 391 miljoen euro daalt, om 228 miljoen euro aan extra belastinginkomsten op te halen.

De afname van de bovenstaande bestedingen leidt (direct)³⁶ tot veranderingen in de toegevoegde waarde en werkgelegenheid binnen deze hotelsector en andere sectoren. Dit is weergegeven in onderstaande tabel:

Tabel 4.12: Verandering toegevoegde waarde en werkgelegenheid als gevolg van btw-verhoging hotelsector.

Impact	Nederland
Verandering toegevoegde waarde hotelsector	-€ 281
Verandering werkgelegenheid hotelsector(FTE)	-950
Verandering toegevoegde waarde overige toeristische sectoren	-€ 48
Verandering werkgelegenheid overige toeristische sectoren (FTE)	-750
Verandering toegevoegde waarde overige sectoren als gevolg van substitutie	22
Verandering werkgelegenheid overige sectoren als gevolg van substitutie (FTE)	210
Verandering toegevoegde waarde (in basisprijzen)³⁷ Nederlandse bedrijven totaal	-€ 307
Verandering werkgelegenheid bij Nederlandse bedrijven totaal (FTE)	-1.490

De bovenstaande tabel illustreert de impact van de btw-verhoging op zowel de toegevoegde waarde als de werkgelegenheid die bedrijven genereren. De totale impact bedraagt ruim € 300 miljoen aan toegevoegde waarde en een verlies van 1.500 voltijdsbanen (FTE) doordat Nederlandse en buitenlandse toeristen minder uitgeven aan het Nederlandse bedrijfsleven³⁸.

³⁶ De indirecte impact bij toeleveranciers van de toeristische sector hebben we in dit overzicht niet meegenomen. De verwachting is dat dit vooral regionale effecten zijn, dit op nationaal niveau een beperkte impact hebben. Bijvoorbeeld: als een bakker geen brood levert aan een hotel, koopt iemand thuis dat brood. Op nationaal niveau zijn dat vooral verschuivingen van effecten. Dat neemt niet weg dat ze voor regio's weldegelijk van belang kunnen zijn.

³⁷ Basisprijzen zijn de prijzen exclusief te productgebonden belastingen, zoals btw en de toeristenbelasting. In marktprijzen waarbij positieve effecten op de belastingen meegenomen worden is de impact circa 25 miljoen euro negatief.

³⁸ Hier zitten niet de effecten in dat overheden de opgehaalde belastingen weer kunnen investeren in de Nederlandse economie.

4.4.3 Lange termijn effecten

De bovenstaande tabel laat vooral de korte termijn effecten zien. Op langere termijn zal er een evenwicht op de arbeidsmarkt komen. Mensen die niet langer in de horeca werken gaan ander werk vervullen, waarmee zij ook bij zullen dragen aan de Nederlandse economie. Echter: wel met minder plezier en/of minder productief dan in de toeristische sector. Anders had men immers nu ook al voor een ander beroep gekozen. Daarnaast is het effect op de handelsbalans ook structureel: toerisme is een sector die bovengemiddeld veel buitenlandse bestedingen uitlokt. Daarmee is het de verwachting dat ook op lange termijn er een netto welvaartseffect is van het verlies aan toeristische bestedingen.

We verwachten een welvaartsverlies van 5 tot 10 procent³⁹ van de bestedingen van buitenlandse toeristen die niet langer naar Nederland gaan. Dat leidt netto tot een structureel verlies van 5 tot 10 miljoen euro per jaar.

Wanneer het nieuwe belastingstelsel aanzienlijk eenvoudiger zou worden en daarmee leiden tot lagere administratieve lasten voor ondernemers of uitvoeringslasten voor de overheid, kan een dergelijk verlies gecompenseerd worden. Dat lijkt hier niet het geval. Sterker: binnen de hotelsector zien we eerder de complexiteit toenemen. De btw-verhoging leidt dus tot prijsverhogingen voor een sector die internationaal moet concurreren en veel buitenlandse bestedingen aantrekt en er staat geen eenvoudiger belastingstelsel of ander voordeel tegenover.

4.4.4 Maatschappelijke impacts

Zoals al een aantal keer aangestipt zijn hotels er in vele soorten en maten. En ook het belang van een hotel voor een regio kan verschillen. In sommige kernen kan het hotel ook het enige restaurant zijn, of de locatie voor feesten en partijen, en daarmee een belangrijke functie vervullen. Als een dergelijke functie wegvalt, heeft dat impact op de totale leefbaarheid van een dorp.

Het goedkopere segment zoals de hostels, speelt een belangrijke rol voor schoolreizen, familie-uitjes of uitjes van sportverenigingen. Deze vervullen dus op zich een maatschappelijke functie. Ook worden hostels nabij dorpen gebruikt als vergaderlocatie voor gemeenradspartijen of verenigingen. Deze maatschappelijke functies komen onder druk te staan wanneer gasten vertrekken.

Met name in de grensregio's is het risico groot. Voor grote groepen – zoals schoolreizen - is een locatie vlak over de grens immers niet veel duurder qua

³⁹ Decisio (2023). Netto bestedingseffecten van luchtreizigers. In opdracht van Ministerie van IenW.

reiskosten en scheelt de btw circa 15 procent op de overnachtingsprijs. De daadwerkelijke impact laat zich nu nog niet goed bepalen: de groepsboekingen voor volgend jaar (het eerste jaar waarin de btw-verhoging in gaat) worden pas net gemaakt en effecten op boekingsgedrag zijn daardoor nog niet zichtbaar. De btw-verhoging stelt hotels met veel groepsboekingen nu al het dilemma welke prijs ze voor volgend jaar moeten vragen. Waar de meeste individuele boekingen meestal enkele weken tot dagen van tevoren worden gemaakt en 'de markt' op dat moment de prijs bepaalt, worden groepsboekingen al ver van tevoren gemaakt en moeten hotels nu al rekening houden met het btw-tarief dat in 2026 naar verwachting omhoog gaat.

En naast deze directe maatschappelijke belangen geldt ook het indirecte belang dat samenhangt met het directe economische belang. Regio's die sterk van toerisme afhankelijk zijn worden in brede zin minder aantrekkelijk als er minder toeristen komen voor alle soorten bedrijven. Wanneer regionale werkgelegenheid afneemt, komt ook het totale voorzieningenniveau van scholen, winkels, huisartsen, etc. onder druk te staan. Er moeten immers voldoende mensen in de regio blijven om deze in stand te houden en toeristen dragen met hun bestedingen ook direct bij aan het in stand houden van het voorzieningenniveau. Ook hier is het risico vooral groot voor de regio's dicht bij de grens met een relatief grote afhankelijkheid van niet-zakelijk toerisme.

Wat zegt de sector? Zorgpunt 3: Sociale- en werkgelegenheidsgevolgen

De btw-verhoging zal disproportioneel budgetbewuste reizigers treffen, waaronder gezinnen, studenten, sport- en schoolgroepen en lagere inkomensgroepen, die mogelijk worden uitwijken naar België en Duitsland, waar accommodatie betaalbaarder blijft. Een extra uur in de bus voor een besparing van 10% op overnachtingskosten, wordt steeds meer gezien als een haalbare optie. Deze vermindering van binnenlands toerisme zal de lokale economieën die afhankelijk zijn van bezoekersuitgaven aanzienlijk beïnvloeden, vooral in kleinere steden en regionale knooppunten waar toerisme de ruggengraat vormt van economische activiteit. Een Deloitte-enquête geeft aan dat de meeste hoteliers krimpende winstmarges verwachten, wat investeringen in duurzaamheid, digitalisering en modernisering zal beperken. Terwijl deze investeringen cruciaal zijn voor de concurrentiekracht van de sector.

Het domino-effect op werkgelegenheid kan significant zijn, vooral in landelijke en grensregio's, waar een groot percentage van de banen direct of indirect verbonden is met de horecasector. Hotels, pensions en vakantieparken fungeren als werkgelegenheidsankers, die niet alleen hun eigen personeel ondersteunen, maar ook een netwerk van restaurants, culturele attracties en vervoersdiensten. Naarmate bedrijven worstelen met hogere kosten en lagere bezettingsgraden, zijn personeelsreducties onvermijdelijk, wat werkloosheid en economische achteruitgang verergert.

Naast haar economische rol is de horeca belangrijk voor de sociale cohesie in kleine steden. Lokale accommodaties bieden infrastructuur voor dorpsfeesten, voetbal- en wielervedstrijden en culturele evenementen. Grote evenementen hebben hotels en pensions

nodig om organisatoren, entertainers, deelnemers en bezoekers te huisvesten. De btw-verhoging bedreigt de levensvatbaarheid daarvan en zorgt daarmee voor een verzwakking van sociale cohesie en gemeenschappelijk ondernemerschap.

Een voorbeeld is een Grand Café in een kleine stad, dat ook een paar gastenkamers verhuurt om tot een rendabele bedrijfsvoering te komen. Als dit niet langer winstgevend is onder het nieuwe btw-tarief en tot sluiting leidt, leidt dit niet alleen tot baanverlies, maar verstoort het ook langdurige gemeenschappelijke tradities, zoals de zondagochtend koffiebijeenkomsten van een lokale wandelclub. Dergelijke veranderingen, hoewel aanvankelijk subtiel, hebben op lange termijn effecten waardoor dorpen en kleine steden minder levendig en minder veerkrachtig worden.

Bovendien zal de afname van de horeca doorwerken in de detailhandel, culturele locaties en openbare ruimtes, wat leidt tot een bredere economische stagnatie. Onafhankelijke winkels, musea en lokale attracties vertrouwen op de koopkracht van bezoekers – een daling van het toerisme zal bedrijfsbeëindigingen en waardevermindering van eigendommen versnellen, waardoor het nog moeilijker wordt voor kleine gemeenschappen om investeringen en economische vernieuwing aan te trekken.

De btw-verhoging bedreigt niet alleen de financiële duurzaamheid van bedrijven, maar ook het culturele en sociale weefsel van de dorpen en kleine steden in Nederland. Zonder zorgvuldig beleidsingrijpen kan dit leiden tot onomkeerbare schade, wat de zorgen verder versterkt over Zorgen van de hotelsector 2: marktverstoring en concurrentienadeel.

Bron: analyse CELTH o.b.v. interviewronde hoteliers, banken, investeerders en vastgoedontwikkelaars

4.5 Gevoeligheidsanalyses

Om de robuustheid en betrouwbaarheid van de resultaten te beoordelen, voeren we enkele gevoeligheidsanalyses uit waarbij we alternatieve aannames hanteren. We bekijken de uitkomsten wanneer 100% van de btw-verhoging wordt doorgerekend in de prijs en wanneer 0% wordt doorgerekend. Ook hebben we een analyse uitgevoerd met lagere prijselasticiteiten (-0,5 voor niet-zakelijke overnachters en -0,3 voor zakelijke overnachters) en hogere prijselasticiteiten (-1⁴⁰ voor niet-zakelijke overnachters en -0,7 voor zakelijke overnachters). In onderstaande tabellen presenteren we de resultaten van deze analyses.

⁴⁰ In het Franse onderzoek 'Etude d'impact – Hasse de TVA dans 'hôtellerie-restauration door Xerfi (2024) wordt de prijselasticiteit in de hotelsector -1,0 ingeschat.

Tabel 4.13: Uitkomsten gevoeligheidsanalyse: 100% en 0% doorrekening in de prijs.

Verandering	Basis (75% doorrekening)	100% doorrekening	0% doorrekening
Omzet hotelsector (excl. btw)	-€ 342	-€ 359	-€ 313
Omzet overige toeristische sector (excl. btw)	-€ 118	-€ 171	€ 42
Bestedingen (substitutie) bij overige Nederlandse sectoren	€ 69	€ 86	€ 22
Btw-inkomsten	€ 309	€ 307	€ 310
Winstbelasting	-€ 55	-€ 48	-€ 81

Tabel 4.14: Gevoeligheidsanalyse: lagere (-0,5 voor niet-zakelijk en -0,3 voor zakelijk) en hogere (-1 voor niet zakelijk en -0,7 voor zakelijk) prijselasticiteit.

Verandering	Basis (elasticiteit -0,75 niet zakelijk en -0,6 zakelijk)	Elasticiteit van -0,5 niet-zakelijk, en -0,3 zakelijk	Elasticiteit van -1 niet zakelijk en -0,7 zakelijk
Omzet hotelsector (excl. btw)	-€ 342	-€ 268	-€ 425
Omzet overige toeristische sector (excl. btw)	-€ 118	-€ 80	-€ 159
Bestedingen (substitutie) bij overige Nederlandse sectoren	€ 69	€ 2	€ 128
Verandering btw-inkomsten	€ 309	€ 326	€ 292
Winstbelasting	-€ 55	-€ 51	-€ 66

Hoewel de resultaten variëren door verschillende uitgangspunten, kunnen de uitkomsten van de basisanalyse robuust worden genoemd. De gevoeligheidsanalyses leiden tot tientallen miljoenen euro's verschil in omzet en/of belastinginkomsten vergeleken met de basisanalyse.

4.5.1 Voorbeeldhotels (alleen voor impact op hotel zelf)

De impact van de btw-verhoging verschilt per type hotel. Voor sommige hotels zal de verandering van de omzet en winstmarge minimaal zijn terwijl voor andere hotels dit van invloed kan zijn op het voortbestaan ervan. Hieronder beschrijven we voor verschillende twee 'voorbeeldhotels' de mogelijke impact van de btw-verhoging op de financiële situatie van het hotel.

Een goedlopend **luxe hotel in de Randstad**, heeft een kamerprijs van meer dan 200 euro per nacht en wordt bezocht door relatief veel zakelijke toeristen en toeristen met een omvangrijk budget. Dit type hotel genereert een aanzienlijke omzet, heeft een relatief hoge winstmarge (>10 procent) en kent een lage prijsgevoeligheid. De verwachte impact van de btw-verhoging op een dergelijk hotel is daarom beperkt. Doordat de btw-stijging in de prijs is doorberekend, kan de prijs per overnachting voor zakelijke reizigers zelfs lager uitvallen. Dit kan leiden tot een hoger aantal overnachtingen. Verder zullen toeristen met een groter budget minder snel hun gedrag aanpassen vanwege een prijsstijging. Hierdoor blijft de financiële situatie van dit type hotel robuust ondanks de btw-verhoging.

Een **tweesterrenhotel in een grensregio** heeft een kamerprijs van minder dan 100 euro per nacht en wordt bezocht door toeristen met een relatief beperkt budget. Dit type hotel genereert een bescheiden omzet, heeft een relatief lage winstmarge (<10 procent) en kent een hogere prijsgevoeligheid. Er zijn weinig tot geen zakelijke gasten die de btw terug kunnen vragen. De verwachte impact van de btw-verhoging op een dergelijk hotel is daarom naar verwachting aanzienlijk. De toename in de prijs per overnachting leidt naar verwachting tot een lager aantal boekingen. Toeristen met een kleiner budget zullen sneller hun gedrag aanpassen vanwege een prijsstijging. Deze toeristen zullen naar verwachting sneller kiezen voor een overnachting over de Duitse grens. Hierdoor kan de financiële situatie van dit type hotel onder druk komen te staan door de btw-verhoging. De winstmarges zullen verkleinen en in enkele gevallen zal zelfs sprake zijn van bedrijfsbeëindiging.

Coronaschulden

Een deel van de hotels heeft nog een openstaande coronaschuld. Deze financiële druk maakt deze hotels extra kwetsbaar, zeker wanneer de kosten in de sector stijgen. De aangekondigde btw-verhoging kan voor deze hotels het kantelpunt betekenen tussen voortbestaan en sluiting. Waar financieel gezonde hotels zich kunnen aanpassen, hebben de zwaarst getroffen bedrijven weinig ruimte om prijsstijgingen door te berekenen.

Indicatief hebben we de effecten voor de twee voorbeeldhotels doorgerekend. Het gaat om een globale schets van het verschil in impact. In praktijk is het spectrum

aan hotels veel breder, met aan beide kanten van het spectrum uitschieters en nog veel er tussenin.

Tabel 4.15: Impact btw-verhoging op twee 'voorbeeldhotels'.

Impact op voorbeeldhotels	Budgethotel in grensregio	Luxe hotel met restaurant in de Randstad
Eigenschappen		
Prijselasticiteit	-1	-0,5
Aantal kamers	150	150
Kamerprijs (€)	100	200
Omzet uit kamers	72%	50%
Aandeel zakelijke gasten	17%	32%
Bezettingsgraad (voor btw verhoging)	65%	80%
Winstmarge voor btw	8%	12%
Effecten btw-verhoging		
Omzet mln. € excl. btw (bij 9% btw)	€ 4,9	€ 17,5
Omzet mln. € excl. btw (bij 21% btw)	€ 4,6	€ 17,0
Winst voor belastingen bij 9% btw	€ 0,4	€ 2,1
Winst voor belastingen bij 21% btw	€ 0,1	€ 1,7

De bovenstaande analyse maakt duidelijk dat beide hotels impact ondervinden. Maar waar bij het ene hotel de winst met 20 procent daalt, maar er nog wel een gezonde winstmarge van 10 procent overblijft, daalt de winst bij het andere hotel met 70-80 procent en zakt de marge onder de 3 procent. Er is dan geen sprake meer van een gezond rendement: de levensvatbaarheid komt onder druk te staan en er is dan geen ruimte meer voor investeringen.

5. Conclusies

Uit ons onderzoek naar de impact van de btw-verhoging zijn de volgende conclusies naar voren gekomen:

1. De btw-verhoging levert het Rijk naar verwachting minder op dan begroot. Waar het Rijk uitging van naar schatting 364 miljoen euro aan belastingopbrengsten vanuit de hotelbranche door de btw-verhoging, blijft dit in onze analyse beperkt circa 250 miljoen euro. Daarbij hanteren we dezelfde aannames voor de prijselasticiteit en doorrekening naar de gast als het Rijk heeft gehanteerd. We hebben geen detailuitsplitsing van de opbouw van de btw-doorrekening van het Rijk, maar we verwachten dat het verschil vooral komt door:
 - a. De btw-verhoging is alleen van toepassing op het deel kamerprijs en niet de overige inkomsten van het hotel.
 - b. Zakelijke gasten vorderen hun btw terug.
 - c. De winstbelasting neemt af, doordat marges van hotels dalen.
2. Om deze 250 miljoen euro aan belasting op te halen, loopt het Nederlandse bedrijfsleven circa 400 miljoen euro aan omzet mis. De omzet van hotels daalt met 340 miljoen euro, die van overige toeristische bedrijven met 120 miljoen euro. Daar staat 60 miljoen tegenover van Nederlandse toeristen die hun geld niet meer op vakantie aan een hotel, maar elders in Nederland uitgeven. Ook lopen de Nederlandse gemeenten 20 miljoen euro aan toeristenbelasting mis.
3. Belangrijk is dat de btw-verhoging leidt tot minder bestedingen door buitenlandse toeristen. Nederlandse toeristen die niet langer in een hotel overnachten, geven hun geld grotendeels uit aan iets anders in Nederland. Buitenlandse toeristen geven hun geld niet meer uit in Nederland. We verwachten dat de bestedingen in Nederland met bijna 100 miljoen euro per jaar dalen, doordat buitenlandse toeristen wegblijven als gevolg van de prijsverhoging.
4. De btw-verhoging raakt niet alle hotels even hard. Het 4- en 5-sterrensegment in de grote steden met een groot aandeel zakelijke gasten, wordt minder hard geraakt dan het budgetsegment met veel toeristische gasten. Het budgetsegment vervult bovendien ook een belangrijke functie voor schoolreizen en verenigingen. Voor een grote groep wordt het aantrekkelijker om met de bus een uurtje verder te rijden, als de overnachting daar aanzienlijk goedkoper is. Of er wordt besloten om niet of minder lang te overnachten om binnen budget te blijven.

5. We verwachten dat de impact in de grensregio's en buiten de grote steden het grootst is. Buiten de grote steden is het aandeel zakelijk toerisme laag en in de grensregio's is er meer concurrentie van buitenlandse hotels die een lager btw-tarief kennen. Het btw-tarief van 9% ligt al boven dat van België en Duitsland. Met een tarief van 21% worden de verschillen nog groter.
6. Als hotels niet in hun kosten snijden, is de verwachting dat de winsten van hotels gemiddeld met 35 procent dalen. Er zijn daarbij grote verschillen in impacts van de btw-verhoging, afhankelijk van het hotelsegment, regio en samenstelling van gasten. Voor sommige hotels is een rendabele exploitatie niet mogelijk, voor andere hotels blijft de impact beperkt. We verwachten vooral een grote impact voor hotels zonder (of met een beperkt aandeel) zakelijke gasten in het lagere segment. Hun marges zijn kleiner en hun gasten prijsgevoeliger. Uit onze voorbeeldberekening blijkt dat een daling van de winstmarge met 70 tot 80 procent voor deze categorie hotels niet valt uit te sluiten. Daarmee komen noodzakelijke investeringen in vernieuwing en verduurzaming en de levensvatbaarheid van een grote groep hotels in gevaar.
7. Wanneer hotels volledig verdwijnen uit een toeristische regio heeft dat een grote impact. We zien dat voor iedere euro die een hotel misloopt door terugloop in het aantal overnachtingen, de regionale bedrijvigheid circa 60 cent aan inkomsten mist doordat het hotel ook minder inkoopt in de regio én gasten geen geld uitgeven aan vervoer, uitjes, horeca en detailhandel.
8. Naast de directe economische impact zijn er ook andere impacts. Hotels vervullen functies in het behoud van cultureel erfgoed (landhuizen, kastelen, historische panden) en spelen in kleinere steden en dorpen vaak een rol in de sociale cohesie: als café, restaurant, vergaderlocatie of feestzaal voor inwoners en verenigingen. En om organisatoren, deelnemers en bezoekers van evenementen te huisvesten. Wanneer investeringen achterblijven, zullen ook deze functies onder druk komen te staan.
9. Het hogere btw-tarief voor logies maakt het belastingstelsel niet eenvoudiger. Het is aannemelijk dat hoteliers creatief zullen zijn in hun prijsstrategie om zoveel mogelijk posten (binnen de grenzen van wat wettelijk kan) onder het lage tarief te laten vallen. Dit maakt controle door de belastingdienst complexer en drukt mogelijk de verwachte btw-opbrengsten nog verder dan berekend (in onze berekeningen zijn we niet uitgegaan van andere prijsstrategieën). Administratieve lasten stijgen.
10. In onze berekening is geen rekening gehouden met koopkrachtmaatregelen, investeringen of vermeden bezuinigingen door de staat die mogelijk worden door de hogere btw-inkomsten. Specifiek is ingezoomd op de gevolgen voor de sector waar de belastinginkomsten

vandaan moeten komen. Belangrijk is te vermelden dat hotels naar verwachting minder profiteren van de inkomensmaatregelen dan andere sectoren: een groot deel van hun gasten zijn buitenlands en die ontvangen geen vorm van inkomenscompensatie. Daarnaast zijn voor de impactberekeningen op nationaal niveau conservatieve aannames gedaan voor Nederlandse gasten die uitwijken naar het buitenland en buitenlandse gasten die besparen op hun overige bestedingen tijdens hun verblijf door de hogere overnachtingsprijs: beiden zijn op nul verondersteld. Gevoeligheidsanalyses met andere aannames over de prijsgevoeligheid van hotelgasten en de doorberekening van de btw-verhoging in de overnachtingsprijs leiden wel tot andere getallen, maar niet tot andere conclusies.

Bijlage 1. Achtergronden

In deze bijlage geven we een aantal gedetailleerde achtergronden.

Enquête

KHN heeft ten behoeve van dit onderzoek, een enquête uitgezet onder Nederlandse hoteliers waarin naar cijfers van de hotels is gevraagd. Er is hoofdzakelijk gevraagd naar cijfers uit 2024, maar vaak is er ook gevraagd naar een vergelijking met 2023 en een inschatting voor 2025. In totaal hebben 488 respondenten de enquête (deels) ingevuld. Van deze 488 respondenten hebben 258 de gehele enquête doorlopen. Dit betekent niet dat deze 258 respondenten iedere vraag ingevuld hebben. Niet alle vragen zijn namelijk verplicht gesteld in de enquête. Vragen over financiële gegevens zijn daarom door een substantieel minder groot aantal respondenten ingevuld. Zo gaf 19,3% van de respondenten aan informatie over de omzet te willen delen en 15,6% gaf aan bereid te zijn informatie over de kosten te delen.

- Het grootste gedeelte van de respondenten heeft een hotel in het 3-sterren of 4-sterren segment, respectievelijk 39,0% en 40,9%. 5,0% van de respondenten heeft een B&B, 4,7% een budget 1-2 sterren hotel, 4,1% een hostel/accommodatie met gedeelde kamers 3,2% een 5-sterren hotel, en 3,2% heeft gekozen voor de categorie overig.
- 69,8% van de respondenten heeft een hotel dat geen onderdeel is van een keten/hotelketen, 8,9% is onderdeel van een lokale/regionale hotelketen en 21,3% is onderdeel van een landelijke of internationale hotelketen.
- 16,9% van de respondenten had een hotel in Amsterdam en 83,1% in de rest van Nederland.

Samenstelling

Het HOSTA-rapport biedt een gedetailleerder inzicht in de samenstelling van de markt dan alleen zakelijk en niet-zakelijk en geeft ook inzicht in groepen.

Samenstelling marktsegmenten in 2023. Bron: HOSTA

Marktsegment	% van de gasten Amsterdam en Schiphol	% van de gasten overig Nederland	% van de gasten Nederland totaal
Zakelijk individueel	18%	30%	25%
Toeristisch individueel	61%	46%	53%
Toeristisch groepen	5%	6%	5%
Zakelijk groepen	11%	14%	13%
Overig	5%	4%	4%

Omdat gedrag van binnenlandse en buitenlandse gasten op een andere wijze doorwerkt in de Nederlandse economie, laten we hieronder de samenstelling van gasten zien op basis van de nationaliteiten. In onderstaande tabel doen we dit op basis van CBS en HOSTA.

Herkomsten bezoekers

Land	CBS Amsterdam & Haarlemmermeer (2024)	CBS overig Nederland (2024)	HOSTA Amsterdam & Schiphol (2023)	HOSTA overig Nederland (2023)
Nederland	23%	71%	27%	56%
België*	3%	7%	3%	7%
Duitsland	9%	8%	6%	11%
Overig Europa	41%	10%	30%	15%
Buitenland excl. Europa	24%	4%	34%	11%

*' In het HOSTA-rapport is de vraag vanuit België en Luxemburg samengenomen. Hier is gekozen om deze vraag volledig onder België te rapporteren.

Ondanks dat percentages uit de twee bronnen vrij sterk afwijken, zien we wel gelijksoortig patroon. Voor Amsterdam en Schiphol is de buitenlandse markt dominant. In deze regio wordt zelfs een relatief groot percentage gasten van buiten Europa getrokken. Voor hotels in de rest van Nederland is de binnenlandse markt sterk dominant. België en Duitsland vormen daarna de grootste herkomstmarkten.

Prijsstelling

De gemiddelde prijsstelling van hotels is, doordat zij veelvuldig gebruik maken van dynamische prijzen, vaak sterk afhankelijk van de vraag. Zo zagen we gedurende de coronaperiode een veel lagere gemiddelde kamerprijs. In de onderstaande tabel zijn de gegevens uit het HOSTA-rapport (incl. segmentatie) over de gemiddelde kamerprijzen in 2023 opgenomen.

Gemiddelde kamerprijzen in 2023 naar verschillende type hotels. Bron: HOSTA

Type hotel	Gemiddelde kamerprijs
Hotel in Amsterdam en Schiphol	€ 205,00
Hotel in overig Nederland	€ 125,00
Gemiddeld hotel in Nederland	€ 166,00
Hotel met minder dan 100 kamers	€ 148,00
Hotel met 100-150 kamers	€ 153,00
Hotel met 151-250 kamers	€ 175,00
Hotel met meer dan 250 kamers	€ 181,00

Exploitatie-opbrengsten en kosten

Het HOSTA rapport geeft inzicht in de inkomstenbronnen en kosten van hotels.

Exploitatiecijfers in 2019 en 2023. Bron: HOSTA

	Amsterdam & Schiphol		Overig Nederland	
	2019	2023	2019	2023
Omzet kamers	71%	72%	59%	50%
Omzet eten	18%	15%	25%	31%
Omzet drinken	6%	5%	9%	12%
Omzet kleine operationele afdelingen	3%	1%	4%	1%
Overige omzet	2%	7%	3%	6%
Totale omzet	100%	100%	100%	100%
Inkoopwaarde	7%	8%	11%	12%
Brutowinst	93%	92%	89%	88%
Personeelskosten	27%	26%	32%	31%
Operationele kosten	9%	10%	9%	11%
Administratiekosten	6%	4%	5%	6%
Marketingkosten	3%	2%	1%	1%
Energieverbruik	2%	3%	2%	3%
Vastgoedbeheer	3%	4%	3%	7%
Totale kosten (voor vaste kosten)	56%	57%	63%	70%
Totale winst (voor vaste kosten)	44,1%	43,4%	37,3%	30,2%

Onder de paragraaf 'vaste kosten' geeft Het HOSTA-rapport inzicht in de betaalde 'lease en rent'. Voor een groot deel zullen dit de huisvestingskosten zijn. Als we de huisvestingskosten aftrekken van de winstpercentages zoals in bovenstaande tabel (voor vaste kosten) komen we tot de volgende winstpercentages.

Huisvestingskosten. Bron: HOSTA

	Amsterdam & Schiphol		Overig Nederland	
	2019	2023	2019	2023
Totale winst voor vaste kosten	44,1%	43,4%	37,3%	30,2%
Betaald bedrag 'lease en rent'	26,7%	25,6%	22,9%	14,4%
Totale winst na 'lease en rent' en voor overige vaste kosten	17,1%	17,8%	14,4%	15,8%

In het rapport wordt vermeld dat het effect van de COVID-19-crisis op de huisvestingskosten sterk afhangt van het type huurovereenkomst dat hotels hadden. Daarom moeten de huurbedragen en -percentages in de bovenstaande tabel als indicatief worden beschouwd en zijn ze mogelijk niet representatief voor de markt als geheel. In het kader van dit onderzoek gebruiken we deze percentages toch om tot een indicatie van de winst voor belastingen te komen.

Om hiertoe te komen, moet hier er nog een aantal vaste kosten zoals afschrijvingskosten afgetrokken worden. Gekeken naar de CBS-structuur van 2022 is dit ongeveer 10%. Dit percentage zal relatief hoog zijn, omdat hotelomzetten in 2022 relatief laag waren. Firm focus rapporteert (pre-corona) afschrijvingskosten van ongeveer 7,5% van de omzet. Het is daarmee aannemelijk te noemen dat de overige vaste kosten ongeveer op 7,5% van de omzet zullen liggen. Als we dit percentage afhalen van de overgebleven marge, komen we tot de volgende inschatting van de winstmarge.

Winstmarges hotelsector in 2019 en 2023 naar locatie.

	Amsterdam & Schiphol		Overig Nederland	
	2019	2023	2019	2023
Totale winst na 'lease en rent' en voor overige vaste kosten	17,1%	17,8%	14,4%	15,8%
Inschatting overige vaste kosten	7,5%	7,5%	7,5%	7,5%
Inschatting winst voor belasting	9,6%	10,3%	6,9%	8,3%

We kunnen deze marges vergelijken met de winstmarges als aangegeven in de eigen enquête. Deze zijn als volgt:

Winstmarges hotelsector uit enquête

Regio	2023	2024	2025 (inschatting)
Amsterdam	14,9%	10,8%	12,1%
Overig Nederland	11,3%	11,1%	11,4%

Bron: enquête

Deze percentages liggen iets hoger. Op basis van de vergelijking zijn de volgende winstmarges (voor belasting) aannemelijk:

- Amsterdam: 10-13%;
- Overig Nederland: 8-11%.

Belastingen hotels

Hoteliers betalen veel verschillende typen belastingen. Deze belastingen zijn op te delen in Rijksbelastingen en lokale lasten. We starten met de Rijksbelastingen:

- *Omzetbelasting:* Over het grootste deel van de omzet betalen hoteliers momenteel het verlaagde – 9% - tarief, namelijk over de kameropbrengsten, voedingsmiddelen en non-alcoholische dranken. Over het andere deel van de omzet wordt over het algemeen al het standaardtarief – 21% - betaald.
- *Winstbelasting.* Deze belasting wordt betaald over de winst die wordt gemaakt. Hoeveel er betaald wordt, hangt af van de rechtsvorm van de onderneming. Een eerste type winstbelasting is inkomstenbelasting. Dit wordt betaald bij een eenmanszaak, VOF of maatschap. Het is belasting over de winst als privépersoon. Het belastingpercentage hangt af van de hoogte van de winst die gemaakt wordt. Een tweede type winstbelasting is de vennootschapsbelasting. Deze moet worden betaald bij een BV of NV, waarbij de winst van het bedrijf wordt belast. Voor de eerste €200.000 aan winst geldt een tarief van 19%. Voor winsten boven dit bedrag is het tarief 25,8%. Bij uitkering van dividend moet door de aandeelhouder vervolgens 15% dividendbelasting worden betaald. Als de aandeelhouder een aanmerkelijk belang heeft (5% of meer van de aandelen), moet nog een aanvullend tarief worden betaald, na aftrek van de al ingehouden 15%. De hoogte van dit tarief is afhankelijk van de hoogte van de dividenduitkering.
- *Werkgeverslasten:* Werkgeverslasten zijn kosten voor o.a. premies voor sociale verzekeringen, pensioenpremies en eventuele andere verplichtingen zoals vakantiegeld. Deze komen bovenop het brutosalaris. De werkgeverslasten bedroegen volgens het CBS in 2023 ongeveer 23% van de totale personeelskosten in Nederland.
- *Belasting op nutsvoorzieningen:* Er moet belasting worden betaald over het gebruik van gas, leidingwater en elektriciteit. De hoogte van deze belastingen variëren naargelang de hoogte van het verbruik. Zo varieert de belasting op elektriciteit van €0,10154- €0,00321 per kWh en de belasting op gas van €0,57816- €0,05385 per m3. Voor leidingwater wordt in 2025 €0,425 per m3 betaald.
- *Assurantiebelasting:* Op verzekering moeten bedrijven 21% assurantiebelasting betalen.

Daarnaast moeten hoteliers vaak *lokale heffingen* betalen. De belangrijkste zijn:

- *Toeristenbelasting:* veel gemeenten heffen een belasting op de overnachtingen van personen die niet woonachtig zijn in de gemeenten. De hoogte en wijze van heffen verschillen sterk per gemeente. De meeste gemeenten heffen een vast bedrag per persoon per overnachting. Een aantal heft echter een vast percentage over de omzet per persoon per overnachting. Indien gasten langer

dan 90 nachten achtereenvolgens verblijven in een hotelkamer, dan kan een gemeente ervoor kiezen om forensenbelasting in plaats van toeristenbelasting te heffen. Tarieven hiervoor verschillen ook sterk per gemeente.

- *Onroerendezaakbelasting*: aan de hand van de vastgestelde WOZ-waarde van het horecapand dient vaak onroerendezaakbelasting worden betaald. Onroerendezaakbelasting is opgesplitst in eigenaarsbelasting en gebruikersbelasting. Eigenaarsbelasting wordt door hoteliers alleen betaald als zij het pand in eigendom hebben. Gebruikersbelasting wordt door een aantal gemeenten geheven aan de gebruiker van het pand.
- *Rioolheffing*: aan de gemeente of aan het waterbedrijf wordt rioolbelasting betaald voor de aansluiting op het rioolnetwerk. De hoogte van de rioolheffing is in iedere gemeente anders.
- *Afvalstoffenheffing*: in de meeste gemeenten haalt een afvalverwerker het afval op. Hiervoor betalen hoteliers afvalstoffenheffing. De wijze waarop de afvalstoffenheffing wordt berekend en de kosten hiervoor verschillen sterk per gemeente.
- *Waterschapsbelastingen*: Hoteliers moeten waterschapsbelastingen afdragen aan het Waterschap. Tarieven verschillen per waterschap maar bestaan over het algemeen uit twee delen. Het eerste deel is de watersysteemheffing. Deze wordt berekend op basis van de WOZ-waarde. Het tweede deel gaat over de zuiveringsheffing. De kosten daarvoor worden berekend per eenheid vervuiling.

Daarnaast is er nog een aantal overige belastingen, waar een aantal van de hoteliers mee te maken heeft. Denk aan motorrijtuigenbelastingen, precariobelastingen (als de grond onder het pand, het terras of reclame-uitingen van de gemeente is) en reclamebelastingen (voor uitingen aan de buitenkant van het pand).

Op basis van diverse openbare bronnen is een raming gemaakt van de huidige (onder het 9% btw-tarief) belastingdruk van een gemiddeld hotel (volgens gegevens HOSTA) in Amsterdam en daarbuiten dat in eigendom is van de exploitant en geen precariobelasting betaald. Deze komt voor hoteliers in Amsterdam op ruim 26% van de kameromzet inclusief toeristenbelasting en btw en voor hoteliers in de rest van Nederland op bijna 23% van de kameromzet inclusief toeristenbelasting en btw.

Type belasting	Regio	Per kamer-overnachting 9% [21%] btw	Per persoons- overnachting 9% [21%] btw	% van de prijs incl. btw (9% kamer) en TB
Omzetbelasting kamerverhuur	Amsterdam	€ 18,45 [€ 43,05]	€ 10,85 [€ 25,32]	5,4%
	Overig Nederland	€ 11,25 [€ 26,25]	€ 7,03 [€ 16,41]	4%
Omzetbelasting F&B	Amsterdam	€ 7,18 [€ 7,18]	€ 4,22 [€ 4,22]	2,1%
	Overig Nederland	€ 13,55 [€ 13,55]	€ 8,47 [€ 8,47]	4,8%
Omzetbelasting overig	Amsterdam	€ 4,51 [€ 4,51]	€ 2,65 [€ 2,65]	1,3%
	Overig Nederland	€ 3,47 [€ 3,47]	€ 2,17 [€ 2,17]	1,2%
Winstbelasting (o.b.v. inkomsten- belasting)	Amsterdam	€ 9,23 [€ 9,23]	€ 5,43 [€ 5,43]	2,7%
	Overig Nederland	€ 6,75 [€ 6,75]	€ 4,22 [€ 4,22]	2,4%
Werkgeverslasten	Amsterdam	€ 17,03 [€ 17,03]	€ 10,02 [€ 10,02]	5,0%
	Overig Nederland	€ 17,83 [€ 17,83]	€ 11,14 [€ 11,14]	6,3%
Belasting op nutsvoorzieningen	Amsterdam	€ 2,96 [€ 2,96]	€ 1,74 [€ 1,74]	0,9%
	Overig Nederland	€ 4,15 [€ 4,15]	€ 2,59 [€ 2,59]	1,7%
Assurantie- belasting	Amsterdam	€ 0,60 [€ 0,60]	€ 0,35 [€ 0,35]	0,2%
	Overig Nederland	€ 0,53 [€ 0,53]	€ 0,33 [€ 0,33]	0,2%
Toeristenbelasting	Amsterdam	€ 25,63 [€ 25,63]	€ 15,07 [€ 15,07]	7,5%
	Overig Nederland	€ 3,74 [€ 3,74]	€ 2,34 [€ 2,34]	1,3%
Onroerende- zaakbelasting	Amsterdam	€ 3,09 [€ 3,09]	€ 1,82 [€ 1,82]	0,9%
	Overig Nederland	€ 2,13 [€ 2,13]	€ 1,33 [€ 25,32]	0,8%

Rioolheffing	Amsterdam	€ 0,34 [€ 0,34]	€ 0,20 [€ 0,20]	0,1%
	Overig Nederland	€ 0,38 [€ 43,05]	€ 0,24 [€ 25,32]	0,1%
Afvalstoffenheffing	Amsterdam	€ 0,09 [€ 0,09]	€ 0,06 [€ 0,06]	0,0%
	Overig Nederland	€ 0,09 [€ 0,09]	€ 0,06 [€ 0,06]	0,0%
Waterschaps- belastingen	Amsterdam	€ 0,15 [€ 0,15]	€ 0,09 [€ 25,32]	0,0%
	Overig Nederland	€ 0,10 [€ 0,10]	€ 0,06 [€ 0,06]	0,0%
Motorrijtuigen- belasting	Amsterdam	€ 0,08 [€ 0,08]	€ 0,04 [€ 0,04]	0,0%
	Overig Nederland	€ 0,09 [€ 0,09]	€ 0,06 [€ 0,06]	0,0%
Precariobelasting	Amsterdam	€ 0,00 [€ 0,00]	€ 0,00 [€ 0,00]	0,0%
	Overig Nederland	€ 0,00 [€ 0,00]	€ 0,00 [€ 0,00]	0,0%
Reclamebelasting	Amsterdam	€ 0,06 [€ 0,06]	€ 0,03 [€ 0,03]	0,0%
	Overig Nederland	€ 0,00 [€ 0,00]	€ 0,00 [€ 0,00]	0,0%
Totaal	Amsterdam	€ 89,38 [€ 89,38]	€ 52,57 [€ 52,57]	26,3%
	Overig Nederland	€ 64,04 [€ 64,04]	€ 40,03 [€ 40,03]	22,7%

Invloed btw-verhoging op prijzen en marges hotels

Aan respondenten van het HOSTA-onderzoek is gevraagd naar hun verwachtingen over de invloed van de beoogde btw-verhoging.

Voornemens doorrekening btw-verhoging naar locatie. Bron: HOSTA

		Amsterdam en Schiphol	Overig Nederland	Totaal Nederland
Voornemens 11% btw-verhoging door te rekenen	Nee	10,7%	5,5%	6,5%
	Met <5%	35,7%	15,1%	22,2%
	Met >5%	10,7%	28,2%	25,0%
	Volledig	42,9%	50,7%	46,3%
Verwachte effect op de kamerbezetting	Stijging >10%	0,0%	0,0%	0,0%
	Stijging 5-10%	0,0%	0,0%	0,0%
	Stijging <5%	7,4%	5,5%	5,8%
	Ongeveer gelijk	33,3%	37,0%	35,9%
	Daling <5%	29,6%	26,0%	28,2%
	Daling 5-10%	22,2%	24,7%	23,3%
	Daling >10%	7,4%	6,8%	6,8%

Ook in onze eigen enquête is gevraagd of men voornemens is de beoogde btw-verhoging door te rekenen aan de gast in de prijzen:

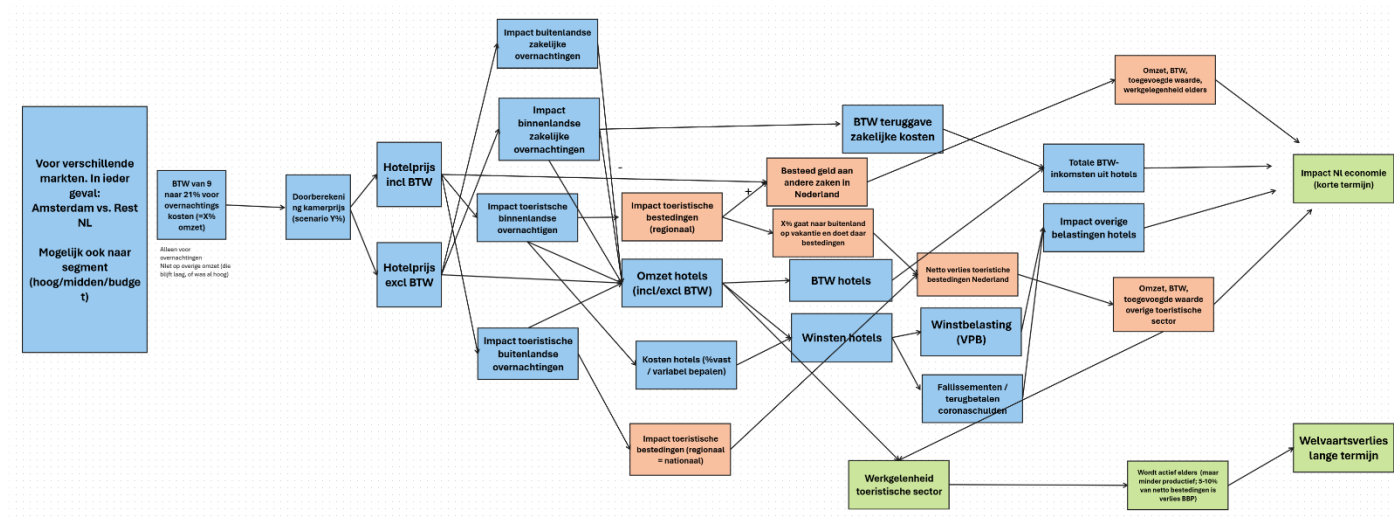
Voornemens doorrekening btw-verhoging naar locatie – eigen enquête

Doorrekening prijzen	Regio	Percentage
0%	Amsterdam	18,20%
	Overig Nederland	5,2%
1-25%	Amsterdam	45,60%
	Overig Nederland	8,60%
26-50%	Amsterdam	9,10%
	Overig Nederland	20,70%
51-75%	Amsterdam	18,20%
	Overig Nederland	39,70%
76-100%	Amsterdam	9,10%
	Overig Nederland	25,90%

Gegevens uit het HOSTA-onderzoek verschillen sterk met de gegevens uit de eigen enquête. Daardoor is het lastig om vast te stellen in hoeverre hoteliers voornemens zijn de btw-verhoging door te rekenen. Wel valt op dat hoteliers in Amsterdam hoogstwaarschijnlijk een minder groot deel van de btw-verhoging zullen

doorrekenen dan hoteliers in de rest van Nederland. Dit kan erop duiden dat hotels buiten Amsterdam meer moeite gaan hebben om de btw-verhoging op te vangen dan hotels in Amsterdam, of dat de concurrentie in Amsterdam met omliggende gemeenten inmiddels dusdanig is dat hotels in Amsterdam geen ruimte meer zien om hun prijzen nog verder te verhogen. Het merendeel van de hoteliers verwacht dat hun gemiddelde kamerbezetting ofwel gelijk zal blijven, ofwel zal dalen met 0-10%.

Bijlage 2. Schema impact verhoging btw hotelmarkt

TvO: Gelezen 27/06/2025

Ministerie van Financiën

TER BESLISSING

Aan

de staatssecretaris van Financiën - Fiscaliteit, Belastingdienst en Douane

**Directoraat-Generaal
voor Fiscale Zaken
Directie Algemene
Fiscale Politiek**

Persoonsgegevens

nota

Uitkomsten impactanalyse btw op logies

Datum

1 juli 2025

Notanummer

2025-0000181562

Bijlagen

1. Kamerbrief uitkomsten impacta
2. Rapportage Significant APE imp

Aanleiding

Bij de plenaire behandeling van het Belastingplan 2025 heeft u toegezegd om een impactanalyse uit te laten voeren naar de btw-verhoging op logies. Deze impactanalyse is in opdracht van het Ministerie van Financiën uitgevoerd door een onafhankelijk onderzoeksbureau, Significant APE. In deze Kamerbrief informeert u de leden van de Tweede Kamer over de uitkomsten van de impactanalyse. Het onderzoek zal als bijlage worden meegestuurd.

Beslispunten

- Bent u akkoord met het versturen van bijgevoegde Kamerbrief naar de Tweede Kamer zonder inhoudelijke kabinetsreactie? Zo ja, zou u deze willen ondertekenen?
- Graag uw akkoord voor het openbaar maken de nu voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's. Omliggende delen worden voorafgaand aan openbaarmaking onzichtbaar gemaakt.

Akkoord*

Akkoord

Kernpunten

- De btw-verhoging op logies is reeds aangenomen door de Tweede en Eerste Kamer en zal per 1 januari 2026 in werking treden. U heeft op voorhand aangegeven dat er geen financiële ruimte is om dit naar aanleiding van de uitkomsten van de impactanalyse te herzien of wijzigen.
- Uit de data-analyse en de enquête komt naar voren dat kleine prijsveranderingen waarschijnlijk geen impact hebben op consumenten, maar dat grote prijsveranderingen wel leiden tot een gedragseffect. Op basis van de enquête schat Significant APE in dat een btw-verhoging van 12%-punt leidt tot een vraagafname tot 30%.
- Significant APE geeft aan dat omzetverlies als gevolg daarvan af zal hangen van segment, regio en type vakantie. Zo zijn budgetovernachtingen prijsgevoeliger dan overnachtingen in het luxesegment.
- Uit de interviews komt eenzelfde beeld naar voren. Daarbij stellen de geïnterviewden een aantal mitigerende maatregelen voor, zoals het begrenzen van de toeristenbelasting of het verder subsidiëren van duurzaamheidsinvesteringen.

Bespreek graag de uitkomsten van het onderzoek en evt beleidsopties

- De onderzoekers hebben geen bruikbare gegevens of literatuur gevonden om conclusies te trekken van de gevolgen van de btw-verhoging op overnachtingen bij kortdurend verblijf (short-stay).
- Decisio en CELTH hebben in opdracht van de Koninklijke Horeca Nederland (KHN) ook een impactanalyse uitgevoerd. Hierin is ook gekeken naar het effect op omzet. Significant APE concludeert dat de uitgangspunten in deze impactanalyse grotendeels ondersteund worden door het onderzoek van Significant APE.

Toelichting

- Uit de data-analyse komt naar voren dat de vorige btw-verhoging van het lage btw-tarief van 6% naar 9% geen statistisch significant effect heeft gehad op het aantal overnachtingen in Nederland als geheel. In bepaalde provincies is het effect wel negatief geweest, zoals in Noord-Brabant Limburg.
- In de enquête is gebruik gemaakt van een vignetstudie. Daarbij legt het onderzoeksbureau opties voor aan geënquêteerden waaruit deze moeten kiezen, in dit geval 3 opties voor overnachtingen. Vervolgens veranderen ze de prijs van één van deze opties om te kijken hoe dit het gedrag verandert. Hieruit kunnen prijsgevoeligheden worden afgeleid.
- Uit de vignetstudie blijkt dat consumenten prijsgevoeliger zijn bij grote prijsveranderingen en dat een btw-verhoging van 12%-punt leidt tot een afname van overnachtingen tot 30%.
- Significant APE geeft aan dat het effect in werkelijkheid kleiner kan zijn vanwege een beperktere doorberekening in prijzen en doordat geënquêteerden hun gedrag overschatten.
- Deze uitkomst verschilt tussen regio's wel en niet aan de grens. In grensregio's treedt het effect sterker op en in regio's die niet aan de grens liggen leidt een btw-verhoging tot een minder grote afname van de vraag.
- Ook is de enquête verspreid onder Duitse en Belgische toeristen. Hier is geen ander beeld uit naar voren gekomen.
- Significant APE geeft aan dat geënquêteerden doorgaans hun gedrag overschatten in enquêtes. Dit zou betekenen dat het gedragseffect in realiteit lager ligt.

Communicatie

Dit onderwerp heeft de aandacht van de media. Er wordt daarom een reactie voorbereid die ingezet kan worden bij vragen vanuit de media over deze impactanalyse. Publicaties worden gemonitord.

Politiek/bestuurlijke context

N.v.t.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

AMENDEMENT

ONDERWERP	Gezonde financiële keuzes met toekomstperspectief
DATUM	8 juli 2025
INGEDIEND DOOR	VVD
NAAR AANLEIDING VAN	Agendapunt 10.1, Raadsvoorstel R25.036 Perspectiefnota 2025

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 8 juli 2025

Kennis genomen hebbende van:

- Raadsvoorstel R25.036 Perspectiefnota 2025;

Overwegende dat:

- De tunnel bij de Europalaan die vanuit de algemene reserve gefinancierd wordt zijn doel voorbij streeft, aanzien:
 1. de piek in fietsbewegingen naar het sportpark pas plaatsvindt nadat de avondspits voorbij is en in het weekend;
 2. het vrachtverkeer dat vanuit industrieterrein de Leemskuilen over de rondweg naar de Europalaan gaat, bij het bouwen van de tunnel voortaan moet rijden over de Bleijehoek wat meer gevaar oplevert voor fietsers waaronder schoolgaande jeugd vanuit gemeente Reusel-de Mierden;
- De financieringsconstructie vanuit de algemene reserve voor de nieuwbouw van de Piramide, ook over 40 jaar verspreid kan worden wat betekent dat er structureel €155.000 in de begroting staat;
- Het voor zowel onze inwoners als voor onze ondernemers niet wenselijk is om de OZB en de Toeristenbelasting **zoveel extra** te verhogen tot respectievelijk 45% en 28%;
- Deze twee extra verhogingen een negatief effect gaan hebben op de koopkracht van onze inwoners;
- Deze twee extra verhogingen een negatief effect gaan hebben op de bedrijfsvoering van onze ondernemers en een negatief effect gaan hebben op de investeringen die onze ondernemers moeten doen om te kunnen groeien;
- De verwachting is dat door de aangekondigde BTW verhoging vanuit het Rijk, het aantal overnachtingen in verblijfsaccommodaties fors zal dalen;
- De gemeente Bladel jaarlijks €1.500.000 ophaalt aan toeristenbelasting dankzij onze ondernemers uit de vrijetijdssector;
- Ook de andere ondernemers in onze gemeente profiteren van de toeristen die onze gemeente bezoeken;
- Een investering van €18.000.000 in Sportcentrum de Egyptische Poort (incl. binnenzwembad) in de huidige vorm, vanuit financieel oogpunt, onverantwoord is;
- Het financieel gezien beter is om meer geld te investeren (minimaal €25.000.000) in een toekomstbestendige accommodatie waardoor deze een regiofunctie krijgt, maar dat dit op dit moment financieel niet haalbaar is;
- Een besluit op een later moment over een toekomstbestendige accommodatie met regiofunctie ervoor zorgt dat een eventueel exploitatietekort binnen de perken blijft;
- Aankomende donderdag, 10 juli 2025, raadsvoorstel R25.035 Uitwerking Scenario's binnenzwembad en buitenzwemopties en kredietvoorstel Sportcentrum de Egyptische Poort ter bespreking en besluitvorming voorligt, waarin het college de raad voorstelt om een investeringskrediet van bijna 18 miljoen euro ter beschikking te stellen en de jaarlijkse exploitatiekosten te verwerken in de begroting 2026;

Spreekt uit het ONTWERPBESLUIT 25.12762 als volgt te wijzigen:

Gemeente Bladel

1. Beslispunt 1 te wijzigen naar:
de perspectiefnota 2025 gewijzigd vast te stellen, met inachtneming van de volgende wijzigingen:
 - a. schrappen van de investering in de tunnel bij de Europalaan (2,295 miljoen euro);
 - b. schrappen van de investering (18 miljoen euro) en de exploitatiesubsidie (225.000 euro) in Sportcentrum/zwembad de Egyptische Poort;
 - c. de financiering van onderwijshuisvesting voor basisschool De Piramide niet te dekken vanuit de algemene reserve (-155.000 euro per jaar i.p.v. financiering van 6 miljoen euro vanuit de algemene reserve);
 - d. schrappen van de getrapte extra meerjarige verhoging van de onroerende zaakbelasting (OZB) (tot -2,447 miljoen euro in 2029)
 - e. schrappen van de getrapte extra meerjarige verhoging van de toeristenbelasting (tot -420.000 euro in 2029)
 en de algemene reserve in te zetten voor het dekken van de uiteindelijk meerjarige structurele tekorten in 2028 en 2029 (max. 10% mogelijkheid);
2. een tweede beslispunt toe te voegen:
de in de *gewijzigde* perspectiefnota opgenomen financiële uitkomsten voor de dienstjaren 2025 en volgende te accepteren;
3. het beschikbaar stellen van de benodigde budgetten en investeringen voor realisering van de voor 2025 geplande activiteiten met een A-rubricering;
4. in te stemmen met de bij de hoofdtakvelden weergegeven toevoegingen en onttrekkingen aan reserves, met inachtneming van de wijzigingen zoals genoemd onder 1 en 2.
5. de 6e begrotingswijziging 2025 gewijzigd vast te stellen, met inachtneming van de wijzigingen zoals genoemd onder 1 en 2.

Bijlage:

		2025	2026	2027	2028	2029
A	Geactualiseerd meerjarenperspectief na meicirculaire (Uit de mededeling meicirculaire)					
	Geactualiseerd structureel meerjarenperspectief	€ 1.142.000	€ 1.942.000	€ 1.596.000	€ 1.105.000	€ 1.190.000
	Geactualiseerd incidenteel meerjarenperspectief	€ -675.000	€ -274.000	€ -342.000	€ -37.000	€ -210.000
	A. Totaal begrotingsresultaat	€ 467.000	€ 1.668.000	€ 1.254.000	€ 1.068.000	€ 980.000
B	Aanpassingen ombuigingsmaatregelen VVD Bladel					
	Geen extra verhoging OZB		€ -669.000	€ -673.000	€ -1.548.000	€ -2.447.000
	Geen extra verhoging toeristenbelasting			€ -140.000	€ -280.000	€ -420.000
	Geen zwembad en zwemvoorziening buiten (totdat er genoeg budget is voor een representatieve zwemvoorziening met regiofunctie (€25.000.000))	€ 8.000	€ 23.000	€ 128.000	€ 378.000	€ 1.028.000
	Nieuwbouw basisschool De Piramide gespreid over 40 jaar afschrijven					€ -155.000
	Verwijderen 50% korting arbeidsmigranten op dagtarief toeristenbelasting		€ -	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000
	B. Totaal	€ 8.000	€ -646.000	€ -625.000	€ -1.390.000	€ -1.934.000
C. Geactualiseerd structureel begrotingsresultaat A-B (mutaties niet verwerkt in geprognosticeerd overzicht algemene reserve)		€ 1.150.000	€ 1.296.000	€ 971.000	€ -285.000	€ -744.000

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 8 juli 2025.

Fractie VVD.

OUDE TEKST (ONTWERPBESLUIT)	NIEUWE TEKST (AMENDEMENT)
1. de perspectiefnota 2025 vast te stellen en de in de perspectiefnota opgenomen financiële uitkomsten voor de dienstjaren 2025 en volgende te accepteren; 2. het beschikbaar stellen van de benodigde budgetten en investeringen voor realisering van de voor 2025 geplande activiteiten met een A-rubricering; 3. in te stemmen met de bij de hoofdtakvelden weergegeven toevoegingen en onttrekkingen aan reserves; 4. de 6e begrotingswijziging 2025 vast te stellen.	1. de perspectiefnota 2025 gewijzigd vast te stellen, met inachtneming van de volgende wijzigingen: a. schrappen van de investering in de tunnel bij de Europalaan (2,295 miljoen euro); b. schrappen van de investering (18 miljoen euro) en de exploitatiesubsidie (225.000 euro) in Sportcentrum/zwembad de Egyptische Poort; c. de financiering van onderwijshuisvesting voor basisschool De Piramide niet te dekken vanuit de algemene reserve (-155.000 euro

Gemeente Bladel

	per jaar i.p.v. financiering van 6 miljoen euro vanuit de algemene reserve); d. schrappen van de getrapte extra meerjarige verhoging van de onroerende zaakbelasting (OZB) (tot -2,447 miljoen euro in 2029) e. schrappen van de getrapte extra meerjarige verhoging van de toeristenbelasting (tot - 420.000 euro in 2029) en de algemene reserve in te zetten voor het dekken van de uiteindelijk meerjarige structurele tekorten in 2028 en 2029 (max. 10% mogelijkheid); 2. de in de gewijzigde perspectiefnota opgenomen financiële uitkomsten voor de dienstjaren 2025 en volgende te accepteren; 3. het beschikbaar stellen van de benodigde budgetten en investeringen voor realisering van de voor 2025 geplande activiteiten met een A-rubricering; 4. in te stemmen met de bij de hoofdtaakvelden weergegeven toevoegingen en onttrekkingen aan reserves, met inachtneming van de wijzigingen zoals genoemd onder 1 en 2. 5. de 6e begrotingswijziging 2025 gewijzigd vast te stellen, met inachtneming van de wijzigingen zoals genoemd onder 1 en 2.
--	---

STEMMING

	Voor het amendement	Tegen het amendement
CDA	0	3
BT	0	6
VHP	0	4
PRO5	0	1
VVD	1	0

BESLUIT

Met 1 stem voor en 14 stemmen tegen is het amendement **VERWORPEN**.

Gemeenteraadsvergadering van 10 juli 2025.

de griffier,

MOTIE

ONDERWERP	Kunstgrasveld v.v. Hoogeloon
DATUM	8 juli 2025
INGEDIEND DOOR	CDA Bladel, Bladel Transparant en Vrije Hapertse Partij
NAAR AANLEIDING VAN	Raadsvoorstel R25.036 Perspectiefnota 2025

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 8 juli 2025,

Kennis genomen hebbende van:

- Raadsvoorstel R25.036 Perspectiefnota 2025;
- Visie: Sportpark De Roetwijer een synergetisch (sport)park voor verenigd Hoogeloon,

Overwegende dat:

- in het coalitieakkoord 'met vertrouwen uitdagingen aangaan' staat geschreven dat er in iedere kern een toekomstbestendige sportaccommodatie moet zijn;
- alle sportparken in de gemeente inmiddels aangepakt zijn, behalve Hoogeloon;
- een kunstgrasveld zorgt voor verbetering van de bespeelbaarheid van de natuurvelden;
- een kunstgrasveld voor meerdere doelgroepen/organisaties te gebruiken is en dus multifunctioneel is,

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

1. Positief te staan tegenover de realisatie van één kunstgrasveld op het sportpark van Hoogeloon;
2. In samenwerking met v.v. Hoogeloon een concreet plan uit te werken voor de realisatie van één voetbalkunstgrasveld op het sportpark in Hoogeloon;
3. De bijbehorende kosten op te nemen in de ontwerpbegroting 2026.

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 8 juli 2025

Fracties CDA Bladel en Bladel Transparant en Vrije Hapertse Partij

STEMMING

	Voor de motie	Tegen de motie
CDA	3	0
BT	6	0
VHP	4	0
PRO5	0	1
VVD	1	0

BESLUIT	Met 14 stemmen voor en 1 stem tegen is de motie AANGENOMEN.
----------------	--

Gemeenteraadsvergadering van 10 juli 2025.

de griffier,

MOTIE

ONDERWERP	Schrappen korting toeristenbelasting arbeidsmigranten
DATUM	8 juli 2025
INGEDIEND DOOR	VVD
NAAR AANLEIDING VAN	Agendapunt 10.1 R25.036 Perspectiefnota 2025

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 8 juli 2025,

Kennis genomen hebbende van:

- Raadsvoorstel R25.036 Perspectiefnota 2025, waarin wordt voorgesteld de toeristenbelasting te verhogen en de 50%-korting voor arbeidsmigranten te handhaven;
- Raadsbesluit R24.067b Toeristenbelasting 2024 en 2025 waarin de grondslag voor tariefdifferentiatie is gewijzigd;
- Raadsbesluit R21.156b Verordening Toeristenbelasting 2022 waarin een tariefdifferentiatie op basis van SNF-certificering is opgenomen;
- Overwegingen amendement verordening toeristenbelasting VHP en CDA 16 december 2021;
- Marktwerking accommodaties voor arbeidsmigranten anno 2025;

Overwegende dat:

- In het aangenomen amendement dat de VHP en het CDA hebben ingediend op 16 december 2021 o.a. staat:
 - dat een tarief van 50% enerzijds een substantiële bijdrage oplevert door een arbeidsmigrant voor het gebruik van gemeentelijke voorzieningen, en anderzijds ook een stimulans is voor een arbeidsmigrant om zijn huisvester ervan te overtuigen dat hij liever in een SNF gecertificeerde woning/verblijf zit;
 - dat met het differentiëren van het tarief niet alleen een rechtvaardige regeling wordt getroffen waarmee arbeidsmigranten bijdragen aan de toeristenbelasting, bovendien wordt gestimuleerd dat meer huisvesters aan de normen van het certificaat van SNF gaan voldoen, en daarmee wordt een stimulans gegeven om betere huisvesting in de gemeente Bladel aan arbeidsmigranten te realiseren;
- Het amendement er niet toe heeft geleid dat er meer huisvesters een SNF-certificering hebben. Sterker nog, sindsdien is niets gewijzigd in het aantal SNF-certificeringen;
- Marktwerking heeft laten zien dat arbeidsmigranten kiezen voor goedkopere accommodaties om tijdelijk te verblijven;
- De stimulans voor zowel de arbeidsmigranten als de huisvesters om te kiezen voor een accommodatie met SNF-certificering door 50% korting op het dagtarief toeristenbelasting te faciliteren, nauwelijks het gewenste resultaat opgeleverd heeft;
- De aangepaste verordening toeristenbelasting loopt tot eind 2025;

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

1. De huidige aflopende verordening toeristenbelasting te actualiseren bij de begroting 2026 waarbij in ieder geval de korting op het dagtarief voor arbeidsmigranten volledig geschrapt wordt;
2. Deze aanpassing financieel te verwerken in de begroting 2026;

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 8 juli 2025.
Fractie VVD.

STEMMING

	Voor de motie	Tegen de motie
CDA	0	3
BT	0	6
VHP	0	4
PRO5	0	1
VVD	1	0

BESLUIT

Met 1 stem voor en 14 stemmen tegen is de motie **VERWORPEN**

Gemeenteraadsvergadering van 8 juli 2025.

de griffier,